

Jayats Nanderac wüx Miteatiiüts Jesucristo

El Nuevo Testamento
de nuestro Señor Jesucristo
en el huave de San Mateo del Mar

La Liga Bíblica

Las Sagradas Escrituras para Todos

El Nuevo Testamento
en el huave de San Mateo del Mar
La Liga Bíblica 1.5M primera edición 1972 [huv]
La Liga Bíblica 2M segunda edición 1996
La Liga Bíblica versión electrónica 2009

Publicado por

© La Liga Bíblica 1972, 1996

Se permite copiar, distribuir y comunicar públicamente esta obra bajo las siguientes condiciones:

- ▶ Reconocimiento. Reconozca a la Liga Bíblica los derechos que tiene en la impresión o distribución de esta obra, deslindándola de responsabilidad alguna por cualquier uso que se le de a la presente publicación.
- ▶ No comercial. No puede utilizar esta obra para fines lucrativos.
- ▶ Sin obras modificadas. No se puede alterar, transformar o generar una obra a partir de ésta.

PRÓLOGO

El Nuevo Testamento es uno de los libros más leídos de todos los tiempos. Ha despertado el interés de personas de todas las edades, razas y nacionalidades. La vida de los personajes narrada en sus páginas y las enseñanzas que contiene han inspirado la vida de millones de personas. Se espera que la lectura de este libro sea benéfica para los huaves y les ayude a ser mejores vecinos, mejores mexicanos y mejores ciudadanos del mundo.

Originalmente el Nuevo Testamento fue escrito en el idioma griego; pero como personas de otros países donde no se habla el griego querían leerlo en su lengua nativa, pronto se empezó a traducir a otros idiomas. El Nuevo Testamento ha sido traducido a más de mil idiomas hasta la fecha.

Esta traducción ha sido hecha para los huaves que hablan el dialecto de San Mateo del Mar, y que viven en el sureste del estado de Oaxaca, en el istmo de Tehuantepec. Los traductores del Nuevo Testamento al idioma huave hicieron lo posible por comprender a fondo el significado expresado en el original, y para ello recurrieron al manuscrito griego y a varios comentarios, haciendo, a la vez, comparaciones con muchas otras versiones en varios idiomas. Una vez determinado dicho significado, se esforzaron en comunicarlo con claridad en huave.

Algunas palabras griegas no se pueden traducir al huave con una sola palabra. Por lo tanto, ha sido necesario expresarlas a veces con una frase descriptiva; a veces combinando alguna palabra prestada del español con un término genérico del huave; y otras veces efectuando una sustitución de tipo cultural (es decir, usando una palabra huave con función semántica semejante a la de la palabra griega). Ciertas palabras griegas tienen un significado tan complejo, que ha sido necesario usar palabras distintas para traducirlas de acuerdo con el significado que la palabra griega tiene en cada pasaje donde aparece.

La gramática es diferente en los dos idiomas. Si se traducen en forma literal, las figuras de construcción o de retórica del griego a veces no se entienden en el huave o a veces se entienden mal. Por lo tanto, los traductores han procurado expresar el significado del original con naturalidad en huave. Para lograrlo, han escogido las construcciones gramaticales, el orden de las oraciones, las figuras de construcción y el estilo, no del griego ni del español, sino del huave. En algunos casos

ha sido necesario hacer explícita aquella información implícita en el manuscrito griego que los lectores antiguos comprendieron sin dificultad, para que el lector huave la pueda comprender en la actualidad.

La forma lingüística de la traducción se ha determinado usando como colaboradores a hablantes nativos del huave. El significado de la traducción se ha comprobado revisando la traducción con varios hablantes nativos.

Al final del Nuevo Testamento se encuentra un vocabulario que contiene las palabras del español cuya traducción fue muy difícil o imposible por no ser de uso común entre los habitantes de la región. También contiene frases en huave que se usaron en el Nuevo Testamento para traducir algunas palabras del español; por ejemplo: **mondeac andeac Teat Dios profetas**.

En el vocabulario, la palabra de entrada tomada del texto del Nuevo Testamento se explica brevemente y se dan varias referencias en las que se usa la misma palabra.

Las ilustraciones, así como los títulos de las divisiones tópicas del texto se han empleado con permiso de las Sociedades Bíblicas Unidas.

Aclaraciones

La ortografía del huave es casi la misma que la del español, pero es necesario notar las siguientes diferencias:

La letra **x** representa un sonido silbante como la 'ch' del francés, o la 'sh' del inglés, que no existe en español, pero que se encuentra en huave en palabras como **xor jarro**; y **xax jícara**. También hay una vocal cuyo sonido no existe en español. Esta es la **ü**, que se forma como la 'u' del español, pero con los labios estirados como cuando se va a sonreír. La **ü** se encuentra en huave en palabras como **müüm madre** y **müx canoa**.

Índice

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	72
SAN LUCAS.....	117
SAN JUAN	191
HECHOS	244
ROMANOS.....	315
1 CORINTIOS.....	346
2 CORINTIOS.....	377
GÁLATAS.....	397
EFESIOS.....	408
FILIPENSES.....	419
COLOSENSES.....	427
1 TESALONICENSES	434
2 TESALONICENSES	440
1 TIMOTEO.....	444
2 TIMOTEO.....	453
TITO	459
FILEMÓN	463
HEBREOS.....	465
SANTIAGO.....	488
1 PEDRO.....	496
2 PEDRO.....	505
1 JUAN	511
2 JUAN	519
3 JUAN	521
JUDAS	523
APOCALIPSIS.....	526

Najnej nanderac leaw tapiüing

SAN MATEO

wüx Teat Cristo

Acualajtsüw mixejchiw mixeech
Jesucristo
(Lc. 3:23-38)

1 Aaga nawiig cam apiüing wüx acualajtsüw mixejchiw mixeech Teat Jesucristo. Nop mixeech nej aag ayaj nenüt David aaga natang nenajiüt; aaga David quiaj Abraham mixeech nej. ²Aaga Abraham quiaj tacualüw a Isaac, Isaac tacualüw a Jacob, Jacob tacualüw a Judá, y alacas micoj nej michiig nej. ³Judá tacualüw a Fares, at a Zara, Tamar mimümüw nejiw. Fares tacualüw a Esrom, Esrom tacualüw a Aram. ⁴Condom Aram tacualüw a Aminadab, Aminadab tacualüw a Naasón, Naasón tacualüw a Salmón. ⁵Salmón tacualüw a Booz, mimüm Booz aag ayaj Rahab. Booz tacualüw a Obed, mimüm Obed aag ayaj Rut. Obed tacualüw a Isaí. ⁶Isaí tacualüw a David, áag tarang minatang nenajiüt. David tacualüw a Salomón, acual aweaag mintaj a Urías. ⁷Salomón tacualüw a Roboam, Roboam tacualüw a Abías, Abías

tacualüw a Asa. ⁸Asa tacualüw a Josafat, Josafat tacualüw a Joram, Joram tacualüw a Uzías. ⁹Uzías tacualüw a Jotam, Jotam tacualüw a Acaz, Acaz tacualüw a Ezequías. ¹⁰Ezequías tacualüw a Manasés, Manasés tacualüw a Amón, Amón tacualüw a Josías. ¹¹Josías tacualüw a Jeconías y alacas micual nej. Aag ayaj wüx nüt ndeajtoj maquiürajpüw nipilan judío andüyiw tiül iüt Babilonia. ¹²Wüx landoj aquiüübaranüw andüyiw Babilonia, Jeconías tacualüw a Salatiel, condom Salatiel tacualüw a Zorobabel. ¹³Zorobabel tacualüw a Abiud, Abiud tacualüw a Eliaquim, Eliaquim tacualüw a Azor. ¹⁴Azor tacualüw a Sadoc, Sadoc tacualüw a Aquim, Aquim tacualüw a Eliud. ¹⁵Eliud tacualüw a Eleazar, Eleazar tacualüw a Matán, Matán tacualüw a Jacob. ¹⁶Jacob tacualüw a José minoj María. Aaga María quiaj tacual Teat Jesús nasoic a Cristo. ¹⁷Atquiaj tajliüj gajpopeic (14) nacualaran ajang wüx Abraham

matüch a David. At tajlüy algajpopeic nacualaran ajan wüx David matüch wüx taquiürajpüw nipilan judío andüy tiül Babilonia. Nde wüx tajlüyiw tiül Babilonia wüx tatüch wijquiam Teat Cristo tajlüy algajpopeic nacualaran.

Wüx wijquiat Teat Jesucristo

(Lc. 2:1-7)

¹⁸Wüx wijquiat Teat Jesucristo atcüy tajlüy: María mimüm nej altiüt mipoch aweaag José. Pero naleaing nganaw mequiiübayej, María tajiür teomeaats nej nop nine; tüüch nej aag ayaj Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. ¹⁹Aaga José minench nej a María nop nej nerang najneaj. Xeyay andiüm minüx nej, áag ngo mandiüm majüiüquich lacual manguiyayeran; tandiüm macueat atánan quiaj.

²⁰Naleaing José xeyay tamb wüx omeaats. Ndoj, wüx tameay, quiaj taüm majaw nop ángel ocueaj Teat Dios. Tasaj nej:

—José acualaats David, nde meyac imeaats wüx aaga naél quiaj, iqiiüüb marang mintaj a María, cos aaga nine apmawiquiach quiaj Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios neech nej. ²¹Nej apmawiquiach nop nine nench apmeaach manüt Jesús, cos nej apmawün asoet minipilan nej —aj nej.

²²Atquiaj tajlüy meáwan atnej lamapiüng nop nendeac andeac Teat Dios, cos tapiüng:

²³Nop leawa naleaing nüx nej apmecual mawiquiach nop nine nench.

Aaga nine quiaj apmasoic Emanuel, ajow.

Aaga poch Emanuel quiaj, apiüng: Dios almaquiiüb icoots.

²⁴Ndoj quiaj tapac amey a José. Condom tarang atnej tasaj nej aaga ángel; taquiiüüb a María marang mintaj nej. ²⁵Naleaing nómban ngo majlüy aweaag, tacüliw wijquiam micual a María. Aaga nine tüünd manüt JESÚS.

Tapeayiw mondüy wüx ocas

2 Teat Jesús wijquiat tiül cambaj Belén tiül iüt Judea wüx Herodes tarang minatang nenajiüt tiül aaga iüt quiaj. Tajlüy acas monxey mondüy wüx ocas tambüw andüyiw Jerusalén imiünüw nonüt iüt. ²Tatüniw manguiyaw:

—¿Nguiane almajlüy aaga nine wijquian leaw apmarang minatang nenajiüt tiül nipilan israele? Cos jayats majüic miocas nej; tajawasan wüx saliünan nonüt tiül xeiütan. Nganüy sajngoton naquiejliün xecosan teombas aaga nine —awüw.

³Wüx tanguiyay aag ayaj a Rey Herodes, ngo majneaj mayaag, aton meáwan moncül Jerusalén lango majawüw cuane apmarangüw.

⁴Quiaj tatün mapeayiw meáwan montangtang miteaats, aton meáwan mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés ocueaj nipilan judío. Tatün manguiyay nguiane netam wijquiam a Cristo.

⁵Quiaj tasajüw nej: —Tiül cambaj Belén tiül iüt Judea, cos atquiaj tapiüng tanomb nop nendeac andeac Teat Dios wüx tapiüng:

⁶Cambaj Belén tiül iüt Judá, masey nine cambaj ic ajüic, naleaing xeyay nertam;

cos naw tiül ique apmaw nop
apmatüch marang natang
nenajiüt,
nej apmambeol xecambaj
Israel—ajüw nej.

⁷Ndoj aaga Herodes quiaj tapaj
ajcüwa mondüy, axotüyan tatün
manguiaj nejiw naleaing naleaing
cuane minüt amelich majawüw
aaga ocas. ⁸Condom tasaj nejiw
mambüw Belén, tapiüing:

—Nganüy quiüran,
nguineayantanej itüniün
menguiayüün wüx a nine. Wüx
lamexoman, ndoj tewiünan mesajan
xic, quiaj sanamb a xique aton
naquieel xecos teombas nej —aw.

⁹Wüx landoj masaj nejiw a
Herodes, quiaj tambüw. Aaga ocas
leawa tajawüw wüx aliw nonüt
tiül miütüw nejiw tamb ombas
nej. Tayac nejiw alareng niüing
ajlüy a nine; quiaj tacülan cawüx,
ngo majüy. ¹⁰Nejiw wüx tajawüw
aag ayaj xeyay tapac omeajtsüw.
¹¹Almajmeliw tiül iüm, quiaj
majawüw a nine almaquiiüb mimüm
nej. Tajmiücüw tiüt maquiejliw
micosüw nejiw manguiejriw omaliw
niüing ajlüy aaga nine. Condom
taleajquiw iquialayej mawüniw
müjchiw oro, pom, at najmboc
angan soex nasoic mirra. ¹²Condom
wüx tameayiw, quiaj taümiw
majawüw asaj nejiw Teat Dios nde
mandilileaw majawüw a Herodes.
Quiaj tandilileaw tiül miütüw nejiw,
ambüw tiül alinots tiüid.

Tecuiürrüw andüy Egipto

¹³Wüx laambüw a mondüy wüx
ocas, quiaj José taüm majaw nop
ängel tasaj nej:

—Witiür, quiür, iquiiüb mintaj,
iquiüjpan a nine, icuiürran
indüyün tiül iüt Egipto. Icülfünan
quiaj, nde mewiünan leaw sasaj
icon, cos alinoic nüt Herodes
apmayamb a nine mambiy —aw.

¹⁴Wüx tapac ameay a José, quiaj
taxainguiw a nine, taquiüjpüw
mamb andüy Egipto aaga ongwiiüts
quiaj. ¹⁵Tacülüwan quiaj. Tiüniw
mandilileaw wüx landeow Herodes.
Quiaj tajlüy atnej lamapiüing Teat
Dios wüx tapiüing nop nendeac
andeac nej, cos tapiüing: “Imiün
Egipto tatüniüs xecual mandilil”,
aw.

Herodes tapiüing mambiyaranüw namix nine

¹⁶Wüx aliün mapac a Herodes,
tajaw lamawajchaw nej ajcüwa
mondüy wüx ocas, xeyay tajcüy.
Tapiüing mambiyaranüw meáwan
namix nine monench naw wüx iüm
mineat, ndoj wüx naliw, meáwan
monlüy tiül Belén, at tiül namix
cambaj monlüy quiájan. Cos landoj
matün manguiaj ajcüwa mondüy,
ngüt tajawüw aaga ocas. ¹⁷Atquiaj
tajlüy leaw lamapiüing nomb Teat
Dios masaj Jeremías aaga nendeac
andeac nej, wüx tapiüing:

¹⁸Apmanguiayaran tiül cambaj
Ramá,
xeyay monpaj, xeyay monjiünts;
cos Raquel xeyay ajiünts wüx
micual nej.
Nejinguind ngondom müüch nej
majneaj omeaats,
cos lango majlüyiw a namix nine.

¹⁹Condom wüx landeow Herodes,
quiaj teümeay a José tiül Egipto,
taüm majaw nopängel tasaj nej:

²⁰—Nganüy quiür, iquiiüb a nine at mimüm nej, indililean indüiyün tiül miiütan Israel, cos landeowüw mondiüm mambiyaw a nine —aj nej.

²¹Quiaj tamb andüy tiül miiüt Israel, taquiiüb a nine, at mimüm nej. ²²Wüx José tanguiay Arquelao lamayar minajiüt miteat nej Herodes tiül Judea, quiaj timbol mambüw quiaj. Taüm majaw tasoic mambüw andüyw tiül iüt Galilea. ²³Wüx tatüchiw tiül miiütüw nejiw, quiaj tambüw macüliw tiül noic cambaj nenüt Nazaret. Atquiaj tajlüy cos lamapiüngüw tanomb mondeac andeac Teat Dios. Tapiüngüw Jesús apmasoic Nazareno cos naw quiaj.

Juan Bautista taquiaach tiül wajchiüc

(Mr. 1:1-8; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

3 Wüx aaga nüt quiaj, Juan, aaga neech yow nipilan, tamb mandeac andeac Teat Dios tiül iüt Judea niüng ngo majlüy cambaj.

²Quiaj taquiaach nipilan, tapiüng: —Ich leaam imeajtsan mecueatiün leaw ngo majneaj irangan, cos aaga nüt wüx Teat Dios apmajlüy wüx micambaj nej laliüc matüch —aw.

³Cos aaga Juan quiaj, tandeac wüx nej Isaías, aaga nendeac andeac Teat Dios, wüx tapiüng: Apmanguaiyaran aljane tenguiäl andeac tiül wajchiüc:

“Itajcan majneaj mitiüüd a Teat Naxey; ileainguijchan a tiüüd cos nej aliüc.”

⁴Aaga Juan quiaj asoig apix nej najüyeran miyeed camello,

aóel teomeaats nej taag. Tatsamb mow, tanganeow micün xiül.

⁵Tambüw manguaiyiw aquiaach nej nipilan monaw tiül cambaj Jerusalén, monaw tiül iüt Judea, at monaw tiül namix nine cambaj monlüy mbeay lam Jordán. ⁶Wüx tapiüngüw lango mandüümüw marangüw aaga ngo majneaj tarangüw, quiaj Juan tüüch nejiw yow tiül lam Jordán.

⁷Wüx Juan tajaw lapeayiw quiaj xeyay fariseos at saduceos mayariw yow aton, quiaj tasaj nejiw:

—¿Jowa icona ponong ndiüc, jane nesaj icon mercuiüran meriowan tiül aaga xeyay ngo majneaj aliüc miün apmajlüye?

⁸Sitiül naleaing laleaaw imeajtsan nguineay temerangan, ijüiquichan nómban irangan najneaj. ⁹Nde merangrangayon wüx mepiüangan tiülan icona: “Abraham xeteatiün”;

cos xique sasaj icon Teat Dios alndom müüch majlüy micual Abraham masey a piedra quiaj, ndot mandüüm. ¹⁰Nganüy üech alwüx apmandooig mioxijchaw xiül; atquiaj meáwan xiül leaw ngo mayac najneaj aóng nej, apndojquiüm majlos tiül biümb.

¹¹Xique süüch icon yow jane naleaing lamacueat arang ngo majneaj. Pero aliüc miün nop andüüban xic miün, nej xeyay netam ajlüy, ngo mat xic. Xique sayaag nicuajind xic niüng ajlüy nej; sayaag ngo natüch nandeaand tiüt apaj nej. Nej apmüüch icon mejiüran Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Apmawün wüx imbasan meáwan ngo majneaj atnej biümb ambel nendeajndeaj. ¹²Aag ayaj

atnej arang nop nerang najiüt, cos alteowix nej minipüch nej, apmaxaing osaab trigo matendeay, condom apmaxaing mayac tiül troj. Ndoj aaga opang trigo apmambelich tiül biümb ngondom xequem —aw.

Wüx tayar yow Teat Jesús

(Mr. 1:9-11; Lc. 3:21-22)

¹³Teat Jesús imiün Galilea tamb majaw a Juan mbeay lam Jordán, müüch nej yow. ¹⁴Juan ngo mandiüm, tapiüng: —Ngwüy Teat, ique netam meaach xic yow; ¿neol tewiün mejaw xic müüch ic yowa? —aw.

¹⁵Quiaj Teat Jesús tasaj nej: —Nganüy netam merang, cos netam marangar leaw lamapiüng Teat Dios —aw.

Quiaj lango mapiüng nicuajind a Juan. ¹⁶Wüx landoj ayar yow Teat Jesús, almaw tiül yow, quiaj tajaw lejquiat a cielo, tiün Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios imiün tiül cielo atnej noic palom andüy wüx ombas nej. ¹⁷Condom tanguiyaran noic nanderac imiün cielo, apiüng: —Aag ayaj xecual xowüy sandiüm, apac ximeaats najaw —aw.

Tandiüm mayac nej wüx naél a nimeech

(Mr. 1:12-13; Lc. 4:1-13)

4 Condom Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios taquiüüb mamb Teat Jesús andüy tiül wajchiüc müüch mayac nej wüx naél minatang nimeech.

²Teat Jesús tafünd ngo met ic miow (40) nüt, ic miow ongwiiüts, condom xeyaj tind üet. ³Quiaj

tapeay niüng ajlüy nej nimeech, tandiüm mayac nej wüx naél, tasaj: —Sitiül naleaing ique Micual Dios ic, isaj aaga piedra quiaj marang pan —aj nej.

⁴Quiaj Teat Jesús tasaj nej: —Tiül Mipoch Teat Dios apiüng: “Ngome áagan nüeteran ipacüy nipilan, leaw nembeat aag ayaj meáwan poch andeac Teat Dios” —aj.

⁵Condom quiaj minatang nimeech taquiüüb nej mamb andüy tiül nangaj cambaj Jerusalén, mayac wüx omal nadam nangaj iüm.

⁶Quiaj tasaj nej: —Sitiül ique Micual Dios ic, ijchic tiüt cos ajlüy tiül Mipoch Teat Dios, apiüng:

Teat Dios apmüüch mamb miángeles nej mambeoliw ic. Apmangochiw ic naag owixaw nejiw ngana maleamb ileaj piedra, aw —aj nej minatang nimeech.

⁷Quiaj Teat Jesús tasaj nej: —Aton ajlüy tiül Mipoch Teat Dios, apiüng: “Nde mendiüm mitsoj leaw apiüng Teat Naxey Midios” —aj nej.

⁸Aaga minatang nimeech taquiüüb nej mamb alinomb. Nganüy taquiüüb nej andüy wüx nop najal oleaj tiüc. Quiaj tüüch nej majaw meáwan cambaj leaw ajlüy wüx iüt at meáwan leaw najneaj almajiürüw. ⁹Quiaj tasaj Teat Jesús: —Meáwan aag ayaj santüüch ic meneay sitiül ique apmequieel micos tiximbas meyar sandeac —aj nej.

¹⁰Quiaj tasaj nej Teat Jesús: —Iriow ningüy niüng sajlüy, Satanás, cos tiül Mipoch Teat Dios

apiiung: “Áagan Teat Dios netam mequeiel micos teombas nej meyar andeac” —aj nej.

¹¹Quiaj taw minatang nimeech. Condom tapeayiw miángeles Teat Dios mambeolüw Teat Jesús.

Teat Jesús tamelich aquiaach tiül Galilea

(*Mr. 1:14-15; Lc. 4:14-15*)

¹²Wüx Teat Jesús tanguiy Juan lajmel tiül manchiüc, quiaj tandilil andüy tiül iüt Galilea. ¹³Nej taton ngome tacül tiül Nazaret, tamb macül tiül Capernaum, noic cambaj mbeay nadam yow nenüt Galilea, tiül miiütüw Zabulón y Neftalí, monlüy tanomb. ¹⁴Atquiaj tajlüy atnej tanomb tapiiung Isaías nendeac andeac Teat Dios, cos tapiiung:

¹⁵Icona monaw tiül miiütüw Zabulón y Neftalí, najlüyiw mbeay tiiüd amb mbeay ndec, nonüt necamb lam Jordán; aag ayaj tiül iüt Galilea, niüng xeyay acüliw nipilan ngome judío.

¹⁶Ajcüwa nipilan quiaj arangiüw ngo majneaj, ajlüyiw atnej majlüyiw tiül pojniün, nejw apmajawüw noic nadam ran. Leaw ajlüyiw tiül xeyay pojniün, apmachech nejw a ran quiaj.

¹⁷Ajan quiaj tapots maquiaach nejw Teat Jesús, tapiiung: —Icuetiün aaga ngo majneaj irangan, cos Teat Dios laliüc miün majlüy wüx micambaj nej —aw.

Teat Jesús arriiüd apiquiw mondoc

(*Mr. 1:16-20; Lc. 5:1-11*)

¹⁸Noic nüt wüx Teat Jesús tamong amb mbeay aaga nadam yow nenüt

Galilea, quiaj tajaw ijpiw monxey nop necual nejw, nop Simón nasoic Pedro, alinop Andrés michiig nej. Nejw tengual andocoj cos mondoc nejw. ¹⁹Quiaj tasaj nejw Teat Jesús:

—Macaron tabaats, sanaquiaach icon nguineay alndom meyamban nipilan mesajan mayariw sandeac. Langome apmeyamban cüet mendocon, apmeyamban nipilan —aj nejw.

²⁰Tacueatiwan quiaj mindocoj nejw, tandüjpiw mamb Teat Jesús.

²¹Condom quiríwan iün majüyiw, quiaj Teat Jesús taxom alijpiw, nop necual nejw, nop Jacobo, alinop Juan, micual nejw Zebedeo. Aliw tiül müx maquiüjpiw miteatiw nejw, tengual axequiw ndoc. Quiaj tasaj nejw Teat Jesús mambüw maquiüjpiw. ²²Nejw tacueatiwan tiül müx miteatiw nejw, tambüw mandüjpiw Teat Jesús.

Teat Jesús taquiaach xeyay nipilan

(*Lc. 6:17-19*)

²³Teat Jesús tajüy meáwan tiül iüt Galilea. Taquiaach tiül meáwan sinagoga ocueajiw a nipilan quiaj. Tandeac nguineay apmajlüy wüx Teat Dios apmajlüy wüx micambaj nej. Aton tamongoch iün andeowüw cuajantanej monandeow leaw axom nejw nipilan tiül ajcüwa cambaj quiaj. ²⁴Wüx tanguiyaran tiül iüt Siria meáwan leawa nej arang, quiaj taquiüjpiw niüng ajlüy nej xeyay moniün andeow. Altiül xeyay teamamongochiw, lamix omeajtsüw; altiül nechach, üüch nejw michachiw nimeech; altiül ndron ombas, nawaag owix oleaj.

Teat Jesús tüüch majneaj meáwan.
 25 Quiaj tandüjpiw nej xeyay nipilan monaw Galilea, monaw Decápolis, monaw Jerusalén, monaw Judea, monaw nonüt necamb lam Jordán.

**Teat Jesús taquiaach
 nipilan wüx tiüc**

5 Wüx Teat Jesús tajaw xeyay nipilan lapeayiw niüng ajlüy, quiaj tajtep andüy wüx noic tiüc chetet. Tapeayiw niüng ajlüy nej minipilan nej. ²Quiaj tapots maquiaach nejiw Teat Jesús, tapiüng:

Jane xeyay apac omeaats
(Lc. 6:20-23)

³—Najneajay ajlüyiw leaw ayaag netam nejiw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, cos apmajlüyiw tiül micambaj Teat Dios.

⁴Najneajay ajlüyiw leaw amix omeajtsüw nganüy, cos apmüjndiw mapac omeajtsüw alinoic nüt.

⁵Najneajay ajlüyiw leaw ngo merangrangayej; nejiw apmüjndiw a iüt cam leaw tasoiquiw apmüjndiw.

⁶Najneajay ajlüyiw leaw xowüy andiümüw marangüw leaw andiüm Teat Dios, nej apmambeol nejiw.

⁷Najneajay ajlüyiw leaw ajüürüw lasta nop alinop, cos aton Teat Dios apmajiür nejiw lasta.

⁸Najneajay ajlüyiw leaw nómban lamawüniw wüx omeajtsüw ngo majneaj; nejiw alinoic nüt apmajlüyiw niüng ajlüy Teat Dios.

⁹Najneajay ajlüyiw leaw monyamb majlüy monajneaj, ngo majlüy moncüy, nejiw apmasoiquiw micual nejiw Teat Dios.

¹⁰Najneajay ajlüyiw leaw amongochiw ngo majneaj masey arangüw najneaj; nejiw apmajlüyiw tiül micambaj Teat Dios tiül cielo.

¹¹Najneajay ijlüyüin wüx itsojaranan memongochiün ngo majneaj. Aton awüniwan wüx omeajtsüw mandeacüw wüx imbasan xeyay ngo majneaj cos iyariün sandeac. ¹²Tanomb atquiaj tamongochiw ajcüwa mondeac andeac Teat Dios. Nganüy icona, ich mapac imeajtsan xeyay cos ajlüy noic najneajay tiül cielo leaw apmeajndiün.

At icon quiniüc, at icon ran
(Mr. 9:50; Lc. 14:34-35)

¹³Icona ijlüyüin wüx a iüt cam at icon najneaj quiniüc najtix. Pero sitiül quiniüc mamong ajtix, ¿guineay alndom majtix alinomba? Lango metam, netam majwich ninguiün macuüüch nej tiüt nipilan.

¹⁴Icona ningüy wüx aaga iüt cam ijlüyüin at icon ran. Ajawaats sitiül noic cambaj ajlüy wüx tiüc ngondom mexotüy. ¹⁵Ngondom mechen nots candeal condom cas tepal omal tiül nop xor. Ngwüy, netam meyac cawüx marraj meáwan leaw almajlüy tiül iüm. ¹⁶Atquiaj icona aton, irangan najneaj tiül nipilan para mejlüyüin atnej aaga ran quiaj; cos wüx nipilan apmajawüw irangan najneaj, nejiw aton apmarangüw leaw andiüm Teat Dios najlüy tiül cielo.

**Teat Jesús aquiaach wüx
 aaga poch tüünd Moisés**

¹⁷Nde mepiüangan xique xiün nandrooch aaga poch leawa tüünd

Moisés, tengwüy leaw tandeacüw mondeac andeac Teat Dios. Ngwüy, xique ngo niün nandrooch nicuajind. Xique xiün najüiquich wüx nguineay ajlüy, narang atnej apiüng. ¹⁸Naleaing sasaj icon, wúxan almajlüy a cielo maquiüüb a iüt, nómban ngome apmamong masey noic nine punto, noic nine letra tiül aaga poch leawa tüünd Moisés, cos meáwan leaw Mipoch Teat Dios apiüng netam majlüy. ¹⁹Atquiaj sitiül aljane mapiüng ngo membeat masey noic nine poch leaw Teat Dios lamapiüng netam marangüch, ndot atquiaj maquiaach wüx nipilan, nej apmajlüy at nej nop chingüy, leaw ngo membeat tiül minipilan Teat Dios. Pero sitiül aljane arang meáwan leaw Teat Dios lamapiüng marangüch, aton maquiaach wüx alinop marang atnej; nej apmarang nop natang tiül cielo niüng apmajlüyiw minipilan Teat Dios. ²⁰Sasaj icon netam merangan atnej apiüng Teat Dios, ngo matnej arangüw ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at leaw arangüw fariseos; cos sitiül ngo merangan atnej netam ngondom mejmeliün tiül micambaj Teat Dios.

Teat Jesús apiüng wüx moncüy
(Lc. 12:57-59)

²¹Lamenguiayüün nguineay tasoiquiw tanomb mixejchiün, cos tasoiquiw: “Nde membiyan nejinguind, sitiül aljane apmamby alinop netam mangüy aaga nisoet”, ajowiw. ²²Aag ayaj naleaing, xique nganüy sasaj icon, jane ajcüycüy majaw alinop netam mangüy

aaga nisoet. Aton jangantanej leaw apmasaj chach aljane, netam mayacüw nej asoet montangtang tiül nadam nangaj iüm. At jangantanej leaw apmapaiich alinop, aag ayaj alndom mamb tiül necoy tiül biümb.

²³Sitiül leriümb apmeyac erchech, quiaj leaw imeaats aljane ajcüy majaw ic, ²⁴ich majlüy, nde meyac. Quiür indeac anaag aaga najcüy majaw ic quiaj, para majnej imeajtsan mamong ijcüyiün, cas tendilil meyac erchech.

²⁵At sitiül aljane aleaic iriow anaag wüx, andiüm mayac ic teombasüw monajiüt, indeac anaag, ijaw cuane iriowan wüx, ijneajiün wúxan nganaw mepeay anaag teowixaw monajiüt, cos teat xan alndom masaj mimongot nej mayacüw ic tiül manchiüc. ²⁶Naleaing sasaj ic, wüx lerpeay tiül manchiüc langondom meriow najen, apmeriow wüx lamembich mengüy leaw apmatüniw icueaj.

Aquiaach wüx monjiür
najtaj, monjiür naxey

²⁷Lamenguiayüün nguineay tasoiquiw tanomb, cos asoiquiw: “Nde mejiüran minajtajan, nde mejiüran minaxeyiün”, ajowiw. ²⁸Aag ayaj naleaing. Pero nganüy xique sasaj icon jangantanej leaw apmajaw nop najtaj mandümdüüm, aag ayaj atanej lamarang aweaag nisoet.

²⁹Sitiül miác iniüg laliüc mayac ic wüx merang ngo majnej, isoond, ndoj telox ningüün; cos más najnej masey noic iniüg, ngome atnej mejlos tiül xeyay

necoy tiül biümb. ³⁰At sitiül miác iwix apmayac ic wüx merang ngo majneaj, ich ndojquiüm majlos ninguiün; cos más najneaj masey nots iwix, ngome atnej mejlos tiül xeyay necoy tiül biümb.

Teat Jesús aquiaach wüx moncuateay

(Mt. 19:9; Mr. 10:11-12; Lc. 16:18)

³¹Aton tanomb tasoiquiw: “Jangantanej macueat mintaj nej, netam marang noic nawiig mecueatayej”, ajowiw. ³²Nganüy xique sasaj icon sitiül nop naxey macueat mintaj nej, acueátan, ngome nejiür naxey a najtaj; nej a naxey quiaj ajiür nisoet, cos tengual mayac wüx majiür naxey mintaj nej. Aton jane apmaquiüb aaga najcueat najtaj quiaj, apmajiür nisoet, cos apmajlüy atnej minajtaj nej.

Aquiaach wüx monwaiich monpaj minüt Teat Dios

³³Aton lamenguiayiün nguineay tasoiquiw tanomb mixejchiün: “Nde aleaic mendeacan mepajan minüt Teat Dios sitiül ndoj ngo merangan leaw lamepiüangan apmerangan”, ajowiw. ³⁴Aag ayaj naleaing. Pero nganüy xique sasaj icon nde mendeacan aleaic mepajan wüx minüt cielo cos aag ayaj niüng chetej Teat Dios. ³⁵Nde mepajan wüx minüt iüt, cos aag ayaj niüng acuüüch oleaj Teat Dios. Aton nde mepajan wüx minüt Jerusalén cos aag ayaj micambaj aaga Teat natang tiül meáwan monajiüt. ³⁶Aton nde mepajan wüx imalan, cos cuane icon, ngondom meajchiün

mambeer masey nots miondeats imalan, aton ngondom meajchiün marang ngweal. ³⁷Xique sasaj icon netam mendeacan “naleaing” sitiül naleaing, at netam mepiüangan “ngo maleaing” sitiül ngwüy. Cos sitiül apmepajan minüt aljane, aag ayaj ngo majneaj, ocueaj nimeech.

Wüx monpalüch ombas

(Lc. 6:29-30)

³⁸Lamenguiayiün nguineay tasoiquiw tanomb, cos atcüy tasoiquiw: “Jangantanej macuiaach oniiüg alinop, atanej netam macuiajchich oniiüg nej. Aton jangantanej leaw apmapol olüic alinop, atanej netam mapolich olüic nej”, aw. ³⁹Pero xique sasaj icon, nde mepalüchiün ombas leawa nerang ngo majneaj wüx imbasan. Ingow aag ayaj sitiül aljane lamaleamb imbeay, iich maleamb ic alinots. ⁴⁰At sitiül aljane andiüm mayac ic tiül moncüy, mandiüm manood tarrang micamix, iich alinoic majoy aton. ⁴¹Sitiül aljane müüch ic memal tiüt alngün naüm, nde mepiüing wüx masey memal alatownej. ⁴²Sitiül aljane apmatün icueaj alcuane, iich leaw alndom. Aton sitiül aljane andiüm majüch ic, iich sitiül alndom.

Ijiür lasta leaw ajcüy majaw ic

(Lc. 6:27-28; 32-36)

⁴³Aton lamenguiayiün nguineay tasoiquiw nomb, cos asoiquiw: “Netam mejiüran lasta alinop, pero leaw ajcüy majaw icon ijcüyiün mejawan aton”, ajowiw. ⁴⁴Pero xique sasaj icon netam mejiüran lasta moncüy majaw icon. Indeacan

najneaj wüx ombas leaw apaiich icon; irangan najneaj wüx ombasüw leaw ngo mind majaw icon. Itüniün Teat Dios mambeol nejw leaw arangüw wüx imbasan ngo majneaj. ⁴⁵Atquiaj apmajüic icona micual icon Teat Dios najlüy tiül cielo. Cos Teat Dios tengual müüch majntsop a nüt marraj meáwan nipilan; aton üüch majoet nguijantanej masey niüing ajlüy nerang najneaj, masey niüing ajlüy nerang ngo majneaj. ⁴⁶Sitiül icona apmejiüan lasta áagan a nipilan leaw andiümüw icon, ¿cuane najneaj aag ayaja? ¿Neol ngwüy atquiaj arangüw ajcüwa monsap mitomiün cambaja, ajcüwa monrang xeyay ngo majneaja? ⁴⁷Sitiül áagan micoj michiig erpepay anaag, ¿cuane alwüx ajneaj irangana? ¿Neol ngwüy, atquiaj aton arangüw nipilan leaw ngo mayamb Teat Dios? ⁴⁸Icona netam merangan leaw najneaj, palan, atnej arang Miteatiüts Dios najlüy tiül cielo, cos nej nerang najneaj, palan.

Nguineay netam marangüch najneaj

6 ¹Leaw najneaj irangan, nde merangrangayon wüx; cos sitiül irangan najneaj majaw icon nipilan, Miteatiüts Dios najlüy tiül cielo ngome apmüüch icon mejiüan leawa nej andiüm müüch. ²Icona wüx imbeolan aljane leaw ngo majiür, nde mendeacndeacan wüx manguiay nipilan matnej arangüw monrangrangüy tiül sinagogas, at tiül calle aton. Cos nejw arangüw malombaranüw wüx. Naleaing sasaj icon, nejw landoj lamajiürüw leaw ayambüw

wüx aaga alomboochayej quiaj. ³Icona wüx aleaic meajchiün aljane leaw ngo majiür, ijchan nejinguind ngo majaw, masey miquiamb iwix ngo majaw leaw arang miác iwix. ⁴Ijchan leaw indiüman, nejenguind ngo majaw. Quiaj Miteatiüts Dios apmüüch icon xeyay monajneaj majawüw nipilan, cos nej ajaw masey ixotüyan terang.

Nguineay netam matajüch orar mesaj Teat Dios

(Lc. 11:2-4)

⁵Wüx aleaic apmesajan Teat Dios nde merangan matnej arangüw ajcüwa monrángan ayamb Teat Dios, cos nejw xowüy andiümüw mapajüw minüt Teat Dios tiül sinagoga lombojówan. At ambüw mapajüw minüt Teat Dios niüing tengual among monjüy, majaw nejw nipilan. Naleaing sasaj icon áagan ayaj apmaxomüw wüx aaga alomboochayej quiaj. ⁶Pero xique sasaj icon, wüx apmetajcan orar ijmeliün tiül iüm, ipalan imbiüman, indeacan mequiüjpan, cos nej alniüing ijlyüiün; néjan quiaj apmanguiy. Alinoic nüt apmeajndiün leaw itüniün.

⁷Wüx apmetajcan orar mesajan Teat Dios nde mepiüngpiüngánan matnej arangüw nipilan leaw ngo mayariw andeac Teat Dios, cos nejw apiüngüw wüx apmandeacndeacüw xeyay, Teat Dios apmanguiy. ⁸Icona nde merangan atnej arangüw nejw, cos Teat Dios lamajaw cuane netam icon wüxan nganaw metüniün. ⁹Icona wüx apmesajan Teat Dios, atcüy ipiügan:

Xeteatiün Dios najlüy tiül cielo,
ique nangaj minüt.

¹⁰ Sandiüman mejlüy wüx meáwan
nipilan nguijantanej
almajlüyiw.

Atnej iyambüch ninguiün tiül
nangaj cielo, atquiay aton
netam meyambüch ningüy
wüx aaga iüt cam, marangüch
leaw ique indiüm.

¹¹ Teat, iich xicon nüeteran nganüy
nüt cam, atnej ique ijaw netam.

¹² Iwün wüx imeaats aaga ngo
majneaj tarangasan Teat,
cos xicona aton lanawüniün
wüx ximeajtsan aaga ngo
majneaj nipilan arangüw wüx
ximbasan.

¹³ Imbeol xicon nde narangan ngo
majneaj Teat.

Iwün ninguiün meáwan ngo
majneaj, nde matüch xicon
nimeech.

Cos ique natang nenajiüt wüx
meáwan cambajiüt; ique
alndom merang cuajantanej.

Ique najneajay ijlüy meáwan nüt,
ngo majiür ümb. Amén.

¹⁴ Sitiül icona iwüniün wüx
imeajtsan leaw ngo majneaj
arangüch wüx imbasan, Miteatiiüts
Dios najlüy tiül cielo atquiay
apmarang wüx imbasan aton.

¹⁵ Pero sitiül icona ngo mewüniün
wüx imeajtsan leaw ngo majneaj
arangüch wüx imbasan, átan quiaj
Miteatiiüts Dios ngome apmawün
wüx omeaats isoetiün leaw ijiüran.

**Teat Jesús aquiaach
wüx moniünd lop**

¹⁶ Wüx icona iüندان lop
para manguiaiy icon Teat Dios,

nde merangan atnej xowüy
amix imeajtsan atnej arangüw
monrangrangüy, cos nejiw arangüw
atnej niün andeowüw para majaw
nejiw nipilan mapiüngüw nejiw
tenguial aiündüw. Naleaing sasaj
icon nejiw áagan ayaj apmaxomüw
wüx aag arangüw atquiay quiaj.

¹⁷ Pero icona wüx apmeiündan
metajcan orar, ertaagayon majneaj,
ijonchiün imalan najneaj, ipejiün
iniüjcan aton. ¹⁸ Atquiay nipilan
ngome apmateotsüw wüx sitiül
icona tengual iüندان manguiaiy
icon Teat Dios. Meáwan leawa
tenguial merangan masey ixotayon,
Teat Dios ajaw, ndoj nej apmüüch
icon xeyay monajneaj majaw icon
nipilan.

Iyacan tiül cielo leaw nembeatmbeat

(Lc. 12:33-34)

¹⁹ At aton sasaj icon nde
mendiümdiümánan cuajantanej
nembeatmbeat ningüy wüx iüt, cos
alndom majtep miüt pandiüm.
Cuajantanej leaw ijiüran alndom
memoen, aton need alndom
majmel maneed. ²⁰ Ngwüy icona
irangan leaw andiüm Miteatiiüts
Dios cos aag ayaj atnej mejiüran
xeyay nembeatmbeat tiül cielo
niüng nicuajind ngondom majtep
miiüt, ngondom memoen, ngondom
majteor. ²¹ Cos niüng ijiüran
cuajantanej nembeatmbeat, quiaj
iyacan imeajtsan aton.

Ran ocueajaran

(Lc. 11:34-36)

²² Oniüügaran aag ayaj nerraj
icoots. Sitiül iyacan iniüjcan wüx
mejawan najneaj, apmambeol icon

merangan najneaj. Wüx icona irangan najneaj aag ayaj atnej mejlüyiün tiül ran. ²³Pero sitiül icona indiüman meyacan iniüjcan wüx mejawan leaw ngo majneaj, quiaj apmerangan xeyay ngo majneaj; aag ayaj atnej ijlüyiün tiül pojniün. Sitiül icona irangan ngo majneaj, andüy quiaj apmexeyay ngo majneaj temerangan quiaj.

Wüx Teat Dios, at wüx tomiün

(Lc. 16:13)

²⁴Nejinguind ngondom marang minajiüt ijpuw monxey nóiquian, cos ndot apmandiüm marang leaw apiüng nop, ngome apmarang leaw apiüng alinop. Tengwüy xeyay mandüüm mandüüb nop, quiaj ngome apmarang leaw apiüng alinop. Atquiaj ajlüy, nómban ngondom mendüüb Teat Dios sitiül meyac imeaats wüx mendiümdüüm tomiün.

Teat Dios üüch meáwan leawa tenguiäl atam

(Lc. 12:22-31)

²⁵Xique sasaj icon nde mamb wüx imeajtsan mepiüangan cuane apmeatiün, cuane apmenganeowan, at wüx ipixan mepiüangan cuane apmesoijqüiün. ¿Neol ngwa, icona alwüx itaman ngo matnej nüeteran; aton micuerpojan alwüx atam ngo matnej napixeran? ²⁶Ijawan nguineay ajlüyiw a quiec, nejiw ngo mepiürüw maxainguiw omeaats corrül, ngo mapalüw leaw apmüetiw alinoic nüt; cos Miteatiüts Dios najlüy tiül cielo awiül nejiw. ¿Neol, ngome alwüx imbeatiün a icona ngo mat nejiw

a quieque? ²⁷¿Ngwüy jane tiül icona cos xowüy amb wüx omeaats alcuane, alndom matang wüx alpinawan metro?

²⁸¿Neol tapots amb imeajtsan wüx ipixana? Ijawan nguineay ajlüy a mbaj tiül xiül. Nejiw atangüw ngo marangüw najiüt nicuajind, ngo mendileaw aton. ²⁹Nganüy sasaj icon, aaga minatang nenajiüt nenüt Salomón najlüy tanomb, masey tajiür xeyay najneajay apix nej cos nej tajiür xeyay tomiün, ngo matüch matnej ajneajiw ajcüwa mbaj. ³⁰Sitiül Teat Dios ayac aaga mbaj soex najlüy tiül xiül leaw nganüy almajlüy, oxep lamarang asap andaab pow, cuane wüx ngo müüch icon meáwan leawa netam. ¿Neol ngo meyacan imeajtsan wüx neje? ³¹Icona nde meyacan imeajtsan wüx mepiüangan: “¿Cuane apmetiüts manganeowaats, cuane apmasoijqüiüts?” merawan. ³²Cos nipilan leaw ngo mayambüw Teat Dios, xeyay ayaciw omeajtsüw wüx aag ayaj. Miteatiüts Dios najlüy tiül cielo, nej alwüx; nej ajaw meáwan leaw tenguiäl atam icon. ³³Netam meyamban ombas mejlüyiün tiül minipilan Teat Dios, merangan meáwan leawa nej andiüm. Quiaj apmüüch icon meáwan leawa netam. ³⁴Atquiaj icona nde mamb wüx imeajtsan mepiüangan cuane apmajlüy oxep, cos aaga oxep quiaj apmaquiüb miün alinoic cuane mamb wüx imeajtsan. Meáwan nüt ajlüy palpälwüx naél.

Nde meyacan asoet alinop

(Lc. 6:37-38, 41-42)

7 'Nde meyambyanban asoet alinop, quiaj nejinguind

ngome apmayamb isoetiün. ²Cos atnej icona iyacan asoet alinop, atnej apmajmel isoetiün. Atnej icona irangan wüx alinop, atnej apmarangüch wüx imbasan aton. ³¿Neol nguineay ixom mejaw a najmel altiül oniiüg alinop, nganüy a ique ngo mexom mejaw aaga xiül alatsam tiül iniiüga? ⁴¿Cuane wüx alndom mesaj alinop: “Chiün nawün aaga najmel altiül iniiüg quiaj”, meraj, sitiül nganaw mewün a xiül alatsam tiül iniiüga? ⁵iNdeac mbeay! Sasaj ic menguiay, iwün ombas aaga xiül alatsam tiül iniiüg quiaj, ndoj quiaj apmejaw najneaj para alndom mewün aaga najmel altiül oniiüg alinop.

⁶Nde meajchiün a pet leaw nangaj cos alndom majchic matsamb machiüt icon tiüt. Aton nde meloxiün nembatmbeat perlas teombas sow, cos alndom macuüüchcuüüch tiüt. Aag ayaj atnej mewijchan meajchiün pet leaw xeyay nembat. Cos sitiül pet ngo majaw jane ic, alndom matsamb iwix, masey tendiüm meaach leaw najneaj. Tengwüy apmarangüw atnej arang sow, cos sow apmacuüüchcuüüch tiüt leaw ngo mandiüm müet, masey xeyay najneaj üünd.

Sitiül apmetüniün apmeajndiün

(Lc. 11:9-13, 6:31)

⁷Sitiül apmetüniün apmeajndiün; sitiül apmeyamban apmexoman; sitiül apmerndeacan apmengocharanan. ⁸Cos jangantanej leaw apmatün apmüünd; leaw apmayamb apmaxom; at leaw apmendeac apmangocharan.

⁹¿Ngwüy aljane tiül icona sitiül micual nej matün pan, ingow üüch pan apmüüch noic piedra? ¹⁰¿Jondot matün cüet, ingow üüch cüet apmüüch nop ndiüca? ¹¹Sitiül icona nerangan ngo majneaj, ijawan nguineay meajchiün micualan noic najneaj, cuantemas Miteatiüts Dios najlüy tiül cielo apmüüch najneajneaj cuajantanej jane apmatün nej ocueaj.

¹²Icona netam merangan wüx alinop atnej temendiüman marangüch najneaj wüx imbasan, cos atquiaj apiüng tiül aaga poch leawa tüünd Moisés. Aton atquiaj ajlüy tiül minawijquaw mondeac andeac Teat Dios.

Indüjpiün narix tiüid

(Lc. 13:24)

¹³Ijmeliün iriümban tiül quicheech puerta niüng ajmeleran. Cos ajlüy alinoic nadam niüng ajmeleran, nadam a tiüid aton, ambüw tiül ajmeliw xeyay nipilan. Aaga nadam tiüid quiaj amb andüy tiül castigo. ¹⁴Aaga alinoic puerta niüng ajmeleran, aag ayaj quicheech, at a tiüid aton narix. Aag ayaj amb andüy tiül cielo niüng apmapacaran meáwan nüt, pero naleaing napateay monxom nej.

Xiül wüx aong ajaraw sitiül najneaj

(Lc. 6:43-44)

¹⁵Ijawan wüx ajcüwa monwaiich, cos aliücüw mapiüngüw nejiw andeacüw andeac Teat Dios. Nejiw apmajüic at nejiw sap ngome napatüw; naleaing tiül omeajtsüw nejiw at nejiw napat sampüy. ¹⁶Icona alndom mejawan jane

nejiw wüx leaw arangüw. ¿Ngwa alndom mepejtiün uvas wüx noic owil sats, ngwa alndom mepejtiün toc wüx patiürra? ¹⁷Meáwan leaw najneaj xiül aóng najneaj, leaw xiül lango majneaj ngondom mayac najneaj aóng. ¹⁸Noic owil najneaj xiül ngondom maóng ngo majneaj, at noic owil xiül leaw ngo majneaj, ngondom maóng najneaj. ¹⁹Leaw xiül ngo mayac najneaj aóng nej, apmandoijquich majlos tiül biümb. ²⁰Atnej xiül wüx aóng alndom majaraw sitiül najneaj, atquiaj nipilan aton ajaraw jane nej wüx ajaraw leaw arang.

Ngome meáwan nipilan apmamb tiül cielo

(Lc. 13:25-27)

²¹Ngome meáwan monpiüng: “Teat Naxey, Teat Naxey”, mawüw, apmajmeliw tiül micambaj Teat Dios. Áagan leaw monrang atnej andiüm Xeteat najlüy tiül cielo, nejiw apmajmeliw. ²²Wüx aaga nüt quiaj xeyay nipilan apmasajüw xic: “Teat Naxey, Teat Naxey, taquiaachasan nipilan wüx minüt, aton wüx minüt tawünanan nimeech wüx ombasüw nipilan. At tarangasan xeyay ateócan wüx minüt”, apmawüw. ²³Pero xique quiaj sanasajüw: “Ngo najaw jane icon. Iriowan ningüy niüng sajlüy monrang ngo majneaj”, sanajüw.

Ijpüw monrang iüm

(Lc. 6:47-49; Mr. 1:22)

²⁴Jangantanej leaw apmanguaiy xepoch cam marang atnej sapiüng, apmajlüy atnej nop naxey nexom omeaats, tawitich ombiüm nej

wüx piedra. ²⁵Camüm majoet maw nadam lam, mapac nadam iünd, ngo marang nej nicuajind aaga iüm quiaj, cos wüx piedra witiow. ²⁶Nganüy jangantanej leaw apmanguaiy xepoch cam ndoj ngo marang atnej, apmajlüy atnej nop naxey nechach, tawitich ombiüm nej teomeaats lam tfülan wiüüd.

²⁷Camüm majoet maw nadam lam, mapac nadam iünd, quiaj ajmiüc a iüm. iNómban ndroj ombas! —aw.

²⁸Wüx landoj mandeac meáwan aaga poch quiaj Teat Jesús, mbayajow nipilan manguiayiw leaw landoj mandeac. ²⁹Cos taquiaach nejiw atnej andeac nop nendüy nejiür nadam najiüt, ngo matnej aquiajchiw mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés.

Tamongoch napat monandeow nenüt lepra

(Mr. 1:40-45; Lc. 5:12-16)

8 Wüx taw tiüt Teat Jesús imiün wüx tiüc, tandüjpiw nej xeyay nipilan. ²Condom quiaj ajngot majaw nej nop naxey axom nej napat monandeow nasoic lepra atextexíchan ombas nej. Quiaj taquieel micos nej tiüt teombas Teat Jesús, tasaj:

—Teat Naxey, sitiül ique indiüm, sawaw alndom memongoch iün sandeow —aj.

³Quiaj Teat Jesús taxaing owix marreeg, tasaj:

—Xecual sandiüm, sanamongoch iün indeow —aj.

Wúxan ndoj masoic aag ayaj, andüüban ndej minecoy nej aaga niün andeow quiaj. ⁴Condom quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Nde mesaj nejinguid, quiür, iich majaw ic miteaats, iyac erchech atnej tapiüng Moisés marangüch. Quiaj apmajawüw ique lerneaj —aj nej.

Tajneaj nop nerang minajiüt minatang soldado

(Lc. 7:1-10)

⁵Almajmel tiül cambaj Capernaum Teat Jesús, quiaj tiün majaw nej nop minatang soldado matün nej ocueaj. ⁶Tasaj:

—Teat Naxey, nop nerang xenajiüt alwüx mats saniüng, lamalox nej tiüt noic monandeow. Nómban asol nej, xeyay necoy tenguiäl mamongoch —aw.

⁷Quiaj tapiüng Teat Jesús:

—Saleamb quiaj namongoch iün andeow —aw.

⁸Quiaj tapiüng a natang soldado romano:

—Teat Naxey, cuane xic, xique ngo nembeat nicuajind para meamb saniüng. Xique sapiüng teat, mepiüng noic poch, quiaj apmajneaj a nembeol xic. ⁹Cos xique aton sajiür nesaj xic cuane narang, at a xique sajiür xesoldado leaw sasajüw cuane netam marangüw. Sitiül xique sanasaj nop: “Quiür”, naj; nej apmamb. Sitiül sanasaj alinop: “Mac”, naj; nej aliüc. Tengwüy sanasaj nerang xenajiüt: “Irang aag agü”, naj; nej apmarang —aw.

¹⁰Wüx tanguiaj aag ayaj Teat Jesús mbayaw manguiay, quiaj tasaj leaw almaquiüb, tapiüng:

—Naleaing sasaj icon ngo naxom masey anop tiül nipilan judío leaw ayar sandeac matnej aaga naxey cam. ¹¹Aton sasaj icon,

alinoic nüüt aliüc xeyay palpálwüx nipilan imiün nonüt, imiün noleat, apchetemoj maquiüjpüw teat Abraham, teat Isaac, teat Jacob tiül cielo tiül micambaj Teat Dios. ¹²Pero altiül nipilan judío leaw apiüngüw apmajlüyiw tiül micambaj Teat Dios, apmajlosüw tiül pojniün, quiaj apmajiüntsüw, apmenchicnchic olüiquiw nej iw —aw.

¹³Condom quiaj Teat Jesús tasaj aaga natang soldado:

—Quiür ijtsor, cos teyar sandeac atquiaj apmajlüy —aw.

Aaga nerang minajiüt nej a soldado tüülan aaga ores quiaj tajneaj.

Wüx tajneaj müm miocuats Pedro

(Mr. 1:29-31; Lc. 4:38-39)

¹⁴Condom quiaj tamb Teat Jesús andüy aniüng Pedro. Quiaj tajaw niün andeow najtaj miocuats Pedro, alwüx mats, tenguiäl müüch nej nerraar. ¹⁵Quiaj Teat Jesús tamb marreeg owix aaga najtaj, ajneaj wüx üüch nej nerraar. Quiaj witiüt tarang nej üetiw.

Teat Jesús tüüch majneaj xeyay moniün andeow

(Mr. 1:32-34; Lc. 4:40-41)

¹⁶Wüx langwiiüts taquiüjpüw mamb niüng ajlüy Teat Jesús xeyay nipilan leaw alwüx ombasüw nej iw nimeech. Quiaj tawün nimeech wüx ombasüw nipilan wüx mipoch nej, at aton tataag majneaj meáwan moniün andeow. ¹⁷Atquiaj tarang para alndom majlüy atnej tarang nomb tiül minawiig nej teat Isafas, aaga nendeac andeac Teat Dios, cos

tapiüng: “Nejáyan quiaj tawün iün andeowaats, aton tajoy wüx ombas nej meáwan necoy ocueajiiüts”, aw.

Leaw tandiüm mandüüb Teat Jesús

(Lc. 9:57-62)

¹⁸Wüx tajaw Teat Jesús laxeyay nipilan alniüng ajlüy nej, quiaj tasaj minipilan nej:

—Tabaats amongoots andüy necamb a nadam yow quiaj —aw.

¹⁹Quiaj ajngot nop naxey nendüy wüx aaga poch tüünd Moisés. Tasaj Teat Jesús:

—Teat Naxey, xique sanandüüb ic mamb leaw niüng apmeamb —aj.

²⁰Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Wiül ajiiür ombiüm nej, at a quiec aton; nganüy a Teat Naxey ngo majiür nguiane mapiib omal —aj nej.

²¹Nop minipilan nej tasaj nej:

—Teat, sandiüm nacül leaw ndoj andeow xeteat namiüt; quiaj sanandüüb ic —aw.

²²Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Tabar nganüy indüüb xic, icueat, ich majlüy mondeow memiütayej nejeyéjan quiaj —aj nej.

Teat Jesús talomboch iünd, at omal yow

(Mr. 4:35-41; Lc. 8:22-25)

²³Condom quiaj tajtep tiül müx Teat Jesús, tambüw maquiüjpüw nej minipilan nej. ²⁴Aleambüw tiül ndec, quiaj taw noic nadam iünd, anmachaachaach tiül müx omal yow, pero Teat Jesús almameay.

²⁵Quiaj tambüw minipilan nej mapacüjchüw nej, tasajüw:

—iTeat, imbeol xicon; laliüc tsoyomoots tiüt! —ajüw nej.

²⁶Quiaj tasaj nejüw:

—¿Neol termbolana? ¿Neol tapateay iyacan imeajtsan wüx xique? —aj nejüw.

Condom quiaj witiüt. Talic a iünd lombom, at a yow majlüyan. Quiaj lambat. ²⁷Ajcüwa monxey mbayatoj, tapiüngüw:

—¿Cuame nipilan nej aaga naxey quiaja? Cos iünd at a yow ayariw nej andeac —awüw.

Monxey monaw Gadara alwüx ombasüw nimeech

(Mr. 5:1-20; Lc. 8:26-39)

²⁸Wüx tajtepiw necamb aaga nadam yow quiaj tiül iüt Gadara, quiaj tajngotoj ijpuw monxey imiünüw tiül niüng amiüraad mondeow. Alwüx ombasüw nimeech, lamüüch nejüw michachiw. Nejüw xowüy lapatüw, nejinguind ngondom mamong amb tiül aaga tiiüd quiaj. ²⁹Wüx tajngotoj, tendeacüw napac, tapiüngüw:

—¿Cuane indium merang wüx ximbasan a ique Jesús micual Teat Dios? ¿Neol tewiün meaach xicon namongochiün ngo majneaja, sitiül nganaw matüch a nüte? —ajüw nej.

³⁰Alquiaj noic ajlüy sow tengual üetiw, miünquiájan tam niüng ajlüyiw nejüw. ³¹Quiaj a nimeech tatüniw nej ocueaj, tasajüw nej:

—Sitiül apmewün xicon, iich xicon namban najmeliün tiül a sow quiün —awüw.

³²Quiaj tasaj nejüw Teat Jesús:

—Quiüran —aw.

Quiaj tambüw tandüyiw tiül a sow. Almajmeliw tiül, quiaj tecuiürrüw a sow, ambüw wüx tiüc tajmiücüw tiül yow, tümb mandeowüw.

³³Condom ajcüwa monjiür sow mbayajow; quiaj tecuiürrüw andüyiw tiül cambaj. Tapots masajüw nipilan cuane tajlüy; at tapiüngüw nguineay tarangüch wüx ombasüw ajcüw leawa üüch nejw michachiw nimeech. ³⁴Quiaj tambüw majawüw Teat Jesús meáwan nipilan imiünüw tiül a cambaj quiaj. Wüx tapeayiw quiaj, tatüniw ocueaj maw quiaj tiül miütüw nejw.

Wüx tajneaj nop ndron ombas

(*Mr. 2:1-12; Lc. 5:17-26*)

9 Condom quiaj tandilil alinomb Teat Jesús majtep tiül müx, tamongoj andüyiw necamb, tandüyiw tiül micambaj nej Capernaum. ²Almapeayiw quiaj, quiaj taquiüraab niüng ajlüy nej nop naxey ndron ombas, amb wüx mats. Teat Jesús tajaw nguineay ayacüw omeajtsüw wüx nej, quiaj tasaj a niün andeow:

—Ich mapac imeaats, xecual, cos lanawün isoet —aw.

³Wüx tanguaiyiw aag ayaj, acas mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés tandeacüw nejíwan quiaj, tapiüngüw: “Aaga naxey quiaj xeyay ngo majneaj andeac, cos andeac atnej nej Dios nej”, awüw. ⁴Teat Jesús tajaw cuane tengual mapiüngüw tiül omeajtsüw, quiaj tasaj nejw:

—¿Neol tendecan atquiaj tiül imeajtsana? ⁵¿Cuane ngo maél iyajcan nasaj, nasaja: “Isoet lanawün”, ngwüy nasaja: “Witiür, ijüy”, naja? ⁶Nganüy apmejawan a Teat Naxey naleaing alndom mawün nisoet ningüy wüx iüt —aw.

Quiaj tasaj a niün andeow: —Witiür, ixaing mimats, quiür ijtsor —aj.

⁷Quiaj witiüt tajtsor. ⁸Nipilan wüx tajawüw aag ayaj mbayatoj. Tandeacüw xeyay najneaj wüx Teat Dios, cos lamambeol nop nipilan ndoj ombas marang aag ayaj.

Wüx Teat Jesús tarriiüd Mateo

(*Mr. 2:13-17; Lc. 5:27-32*)

⁹Almaw quiaj Teat Jesús, quiaj tajaw nop naxey nenüt Mateo, alchetem wüx bang niüng angüyeran mitomiün cambaj. Quiaj tasaj:

—Mac tabar —aj.

Quiaj witiüt a naxey quiaj, tamb maquiüüb nej.

¹⁰Alinoic nüt Teat Jesús alchetem tiül nden, tengual üetiw maquiüüb minipilan nej. Aliw quiaj xeyay monsap mitomiün cambaj; at aliw quiaj aton xeyay nipilan monrang ngo majneaj. Nóiquian tengual üetiw maquiüüpüw. ¹¹Wüx tajawüw aag ayaj a fariseos, quiaj tasajüw minipilan nej Teat Jesús:

—¿Neol minatangan nequiaach icon tapots üet aweaag monsap mitomiün cambaj, at aldemás nipilan leaw ngo mayambüw Teat Dios? —ajüw.

¹²Wüx tanguaiyiw aag ayaj Teat Jesús, quiaj tasaj nejw:

—Leaw ayaag najneaj ajlüy ngo metam mayamb nejaw nej, ágan nipilan leaw ayaag niün andeow mbich netam mayamb nejaw nej.

¹³Quiüran iyamban imeajtsan cuane amb apiüng aaga poch cam: “Xique sandiüm merjiürayon lasta, ngome ágan iyacan erchechiün”, aw.

Xique ngo niün nayamb leaw ayaag najneaj arang, xique xiün nayamb leaw monrang ngo majneaj, nüüch leaam omeajtsüw nguineay tenguiual marangüw, para marangüw leaw andiüm Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

Tatüniw manguiayiw wüx aiündüch

(Mr. 2:18-22; Lc. 5:33-39)

¹⁴Condom quiaj tapeayiw niüng ajlüy nej minipilan Juan aaga neech yow nipilan, tasajüw nej:

—Teat, xicona saiündan xeyay, at nipilan fariseos aton. Jow nganüy minipilan, ¿neol ngo maiündüwa? —ajüw nej.

¹⁵Teat Jesús quiaj tasaj nejiw.

Tapiüng:

—¿Alndom nop nengoch owixe mamix omeajtsüw miamigo neje sitiül nej alquiaj almaquiüjpüwa? Alinoic nüt wüx lango majlüy a nench, aaga nüt quiaj mbich apmaiündüw.

¹⁶Nejinguind ngondom macancham tiül noic nguirich napixeran quiripite jayats jael, cos aag ayaj sitiül apmacanchamaran tiül, wüx aptsontsocom, quiaj apmachiüt alquiriw aaga nguirich jael quiaj. ¹⁷At aton ngondom mayacaran jayats vin tiül nguirich taag iquial vin, cos sitiül apmajmel tiül, apchiütam a taag, condom quiaj apmajüunch tiüt a vin, at a taag aton apndrom ombas. Ngwüy, jayats vin netam majmel tiül jayats taag; quiaj ngome apndrom ombasüw, apmaiüctüw noic miün —aw.

Micual Jairo, at a najtaj nerreeg apix Teat Jesús

(Mr. 5:21-43; Lc. 8:40-56)

¹⁸Teat Jesús tengualeámban mandeac aag ayaj masaj nejiw,

quiaj ajngot nop naxey, natang nenajiüt tiül nipilan judfo, maquieel micos nej tiüt teombas nej, tapiüng:

—Teat, xecual les tandeow. Tabar teat, meyac iwix wüx ombas nej mepacüüch —aw.

¹⁹Quiaj witiüt Teat Jesús, tandüüb mamb a naxey quiaj, at minipilan nej tandüjpiw nej mamb aton.

²⁰Quiaj ajngot nop najtaj niün andeow, lamajiür gajpic (12) neat tatow majiür, xeyay atsambiich nej miquiej nej. Quiaj tatüch niüng ajlüy Teat Jesús amb wanopech marreeg apix. ²¹Cos tapiüng tiül omeaats: “Sitiül narreeg masey apix nej, quiaj sanajneaj”, aw. ²²Teat Jesús ndiliteay majaw, tasaj nej:

—Xecual, ich mapac imeaats, nganüy lerneaj cos teyac imeaats wüx xic —aw.

Quiájan tajneaj a najtaj nómban.

²³Wüx Teat Jesús tapeay aniüng aaga natang nenajiüt quiaj, tajaw aliw quiaj monind at xeyay nipilan ancayajyaj. ²⁴Quiaj tasaj a nipilan: —Iriowan ningüy, aaga nüx cam ngome landeow, nej almameay —aj nejiw.

Nipilan quiaj titsojow nej.

²⁵Wüx laawüw meáwan nipilan, quiaj Teat Jesús tajmel tiül iüm. Condom tasap owix a nüx mawitich. Quiaj witiüt a nüx. ²⁶Meáwan cambaj najlüy quiaj tanguiayiw nguineay lamarang Teat Jesús.

Teat Jesús tüüch majneaj ijpüw somb

²⁷Teat Jesús almaw quiaj, tandüjpiw nej mamb ijpüw monxey nesombüw. Tenguiual apajüw masajüw nej:

—iTeat naxey micual David, ijiür xicon lasta! —awüw.

²⁸Wüx tapeay tiül nden, tapeayiw niüing ajlüy nej ajcüwa monxey nesombüw quiaj. Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—¿Ipiüngana naleaing xique alndom narang aag ayaja? —aj nejiw.

Quiaj tapiüngüw:

—Ajaj teat, sapiüngan alndom —awüw.

²⁹Quiaj Teat Jesús tayac owix wüx oniüjcüw nejiw, tasaj:

—Sitiül atquiaj iyajcan tiül imeajtsan, atquiaj apmajlüy —aj nejiw.

³⁰Quiaj rat oniüjcüw. Condom Teat Jesús tasaj nejiw, tapiüng:

—Ijawan, nde mesajan nejingüind —aj nejiw.

³¹Pero nejiw almawüw quiaj, tapots mandeacndeacüw wüx aag ayaj meáwan tiül aaga iüt quiaj, manguiayeran nguineay tarang Teat Jesús.

Teat Jesús tüüch mendeac nop jew

³²Almawüw quiaj ajcüwa monxey quiaj, quiaj ajngot maquiüraab miün nop naxey alwüx ombas nej nimeech, lamüüch nej mejew.

³³Quiaj Teat Jesús tawün nimeech wüx ombas a naxey quiaj, tajneaj mendeac. Meáwan nipilan mbayatoj majawüw, tapiüngüw:

—Ngomeaag ajlüy tiül micambajaats Israel atquiaj quiaj —awüw.

³⁴Pero ajcüwa fariseos tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj alndom mawün nimeech cos minatang nimeech tengüal mambeol nej —awüw.

Teat Jesús xeyay ajüür lasta nipilan

³⁵Teat Jesús tajüy tiül meáwan cambaj, tiül rünc h aton, maquiaach nipilan tiül palpáwüx sinagoga. Tandeac xeyay najneaj poch manguiayeran nguineay alndom majlüyeran tiül micambaj Teat Dios. Aton tamongoch palpáwüx monandeow, at meáwan necoy tandendiich. ³⁶Wüx tajaw nguineay ajlüyiw meáwan nipilan, tajiür nejiw lasta, cos ajcueatüwan, ngo majlüyiw nóiquian, at nejiw sap ngo majlüy wüx nop nejiür nejiw.

³⁷Quiaj tasaj minipilan nej, tapiüng: —Naleaing sasaj icon, najiüt ajlüy xeyay, pero monrang najiüt napateay. ³⁸Itüniün ocueaj a teat neneay najiüt müüch miün xeyay monrang najiüt —aj nejiw.

Teat Jesús tarriüüd gajpiüp apóstoles

(Mr. 3:13-19; Lc. 6:12-16)

10 Condom quiaj Teat Jesús tawün gajpiüp (12) naw tiül minipilan nej, tüüch nejiw ndoj ombasüw mawüniw nimeech wüx ombas nipilan, at aton mamongochiw cuajantanej monandeow at necoy.

²Ajcüwa gajpiüp (12) apóstoles atcüy minütüw nejiw: nop Simón aaga nasoi Pedro, aquiüb Andrés michiig nej; alinop Jacobo, at a Juan michiig nej, micual nejiw Zebedeo. ³Aton Felipe, Bartolomé, Tomás; at Mateo aaga tarang nesap mitomiün cambaj; Jacobo micual Alfeo; Lebeo aaga nasoi Tadeo; ⁴aton Simón naw tiül noic ajlüy nipilan nasoiqüiw Cananista; at

a Judas Iscariote aton, aaga ndoj tayac Teat Jesús teowixaw monajiüt.

Teat Jesús tüüch mambüw mandeacüw mipoch nej

(Mr. 6:7-13; Lc. 9:1-6)

⁵Ndoj quiaj Teat Jesús tüüch mambüw ajcüwa gajpiüp (12) minipilan nej, tasaj nejiw:

—Nde meamban tiül miiütüw nipilan ngome Israel, aton nde mejmeliün tiül nicuajind cambaj tiül iüt Samaria. ⁶Quiüran ombas, imbeolan ajcüwa nipilan judío, cos nejiw ajlüyíwan at nejiw najcuet sap. ⁷Quiüran isajan nipilan laliüc matüch a nüt majlüy wüx micambaj nej Teat Dios. ⁸Aton itajcan majneaj leaw axom nejiw napat monandeow nasoic lepra, at cuajantanej monandeow. Ipaciüjchiün leaw landeow, iwüniün nimeech wüx ombas leaw alwüx ombas nej nimeech. Xique süüchan icon ndoj imbasan merangan meáwan aag ayaj, ata icona nganüy imbeolan nipilan, nde metüniün nicuajind.

⁹Nde mejoyiün tomiün, nde mejoyiün oro, nde mejoyiün plata, tengwüy bronze. ¹⁰Nde mejoyiün minchiüjtsan tiül tiüüd, aton nde mejoyiün ijquiaw camix. Átan nde mesoijquiün napüic, nde mejoyiün ingotan. Cos leaw nerang najiüt netam mawiülaran.

¹¹Wüx apmepeayiün tiül noic cambaj, tengwüy tiül noic rünc, iyamban jane apmexoman quiaj leaw ajneaj omeaats majaw icon. Ixojtan aniüng nej; naw quiaj apmeriowan wüx lamatüch a nüt meriowan. ¹²Wüx apmejmeliün tiül noic nden ertepeayiün, itüniün

monapacüy. ¹³Sitiül apac omeajtsüw majawüw icon, itüniün monapacüy; sitiül ndot ngo mandüümüw icon nde metüniün. ¹⁴Sitiül ngo mandüümüw mangochiw icon, ngo mandüümüw manguiyiw leaw apmesajan, iriowan tiül aaga nden quiaj, tengwüy tiül aaga cambaj quiaj. Itajtan quiaj minajndot ileajiün. ¹⁵Naleaing sasaj icon, wüx nüt apmajaraw wüx asoeteran, alwüx quiriw apateay ngo majneaj apmamongochiw monaw cambaj Sodoma maquiiüb Gomorra, ngo mat nejiw ajcüwa nipilan quiaj.

Apmemongochiün naél

¹⁶Nganüy xique süüch icon meamban at icon sap indüyiün tiül tegüy sampüy. Netam mejlüyiün at icon ndiüc leawa necuiür nexotüy, ngo majlüyan ndeaam. Aton irangan atnej arang palom, cos palom ngo marangüw ngo majneaj wüx ombas alinop. ¹⁷Ijawan wüx ajcüwa nipilan quiaj, cos apmayacüw icon teombasüw monajiüt, apmawüjchiw icon tiül sinagogas. ¹⁸Aton apmaquiüjpüw icon teombasüw montangtang monajiüt cos iyariün sandeac. Atquiaj alndom mendeacan xic wüx manguiyiw ajcüwa montangtang monajiüt, at palpálwüx nipilan leaw ngome judío. ¹⁹Naleaing wüx apmayacüw icon teombasüw monajiüt, nde meyambyamban imeajtsan mepiüangan cuane apmepiüangan, nguineay apmendeacan, cos wüx apmerndeacan, quiaj Teat Dios apmüüch icon poch cuane apmepiüangan. ²⁰Cos ngome icona

apmerndeacan, Nangaj Miespíritu Miteatiiüts Dios apmendeac tiül icon.

²¹Nachiigueran apmayac teowixaw monajiüt micoj nej mandeow. At nateateran apmayaciw teowixaw monajiüt micual nej mandeow. Nacualaran aton apmayaciw teowixaw monajiüt miteatiw nejiw mandeow.

²²Meáwan nipilan apmajcüyw majawüw icon cos iyariün sandeac. Jane ngo macueat xic, jane apmafüc wüx mamongoch meáwan aag ayaj leawa ndoj, apmaw wüx. ²³Wüx ayambüw imbasan tiül noic cambaj alndom mercuiürran indüyiün tiül alinoic cambaj. Naleaing sasaj icon, nganaw membichan mejüyiün tiül meáwan cambaj tiül iüt Israel, quiaj apmandilil Teat Naxey.

²⁴Nop nequiajchay ngome alwüx ajaw, napateay ajaw; nganüy nequiaach nej alwüx ajaw. Aton nop nerang najiüt ngome alwüx atam, napateay atam; nganüy aaga neneay najiüt alwüx atam. ²⁵Nop nequiajchay ich mapac omeaats sitiül lamatüch ajaw nequiaach nej, nde matün wüx alquiriw; at nop nerang najiüt aton netam mapac omeaats sitiül lamüünd marang leawa netam, atnej neneay najiüt, nde mandiüm mamong wüx. Sitiül nateateran tasoic nimeech nej, nenüt Beelzebú, ¿jowa nganüy a micual neje, cuane ngome apmasoiquiwe?

Áagan Teat Dios netam mermbolan mendüyiün

(Lc. 12:2-9)

²⁶Nde mermbolan mendüyiün ajcüwa nipilan, cos leaw ngo majüic

nganüy apmajüic alinoic nüt; aton leaw nganüy ngo majüic alinoic nüt apmajaraw. ²⁷Leaw tenguijal nasaj icon nganüy wüx icóotsan quiaj cam, alinoic nüt netam mesajan meáwan nipilan. Leaw tenguijal nandex tiül ilajcan nganüy, alinoic nüt netam mendeacan napac manguiaj meáwan nipilan. ²⁸Nde mermbolan mendüyiün leaw alndom mambiy icon, cos espíritu ngondom mandeow. Leaw naleaing netam mermbolan mendüyiün, aag ayaj leaw alndom mandrooch imbasan, at miespíritujan tiül biümb.

²⁹¿Neol, ngome noic tomiün ombeat ijquiaw nine quiec ajnapa? Naleaing sapiüng ngo majmiüc masey noic tiül nejiw mandeow sitiül Teat Dios ngo mandiüm.

³⁰Aton meáwan miondeats omalaran nateoraw. ³¹Pares sapiüng nde mermbolan cos icona alwüx ermbeatiün ngo mat icon ajcüwa nine quiec quiaj.

Jane ngo mexotüy wüx ayar andeac

Teat Jesús

(Lc. 12:8-9)

³²Jangantanej leaw ngo mexotüy wüx ayar sandeac masaj nipilan, xique aton sanasaj Xeteat najlüy tiül cielo xenipilan nej. ³³Aton jangantanej leaw apmarang atnej ngo metam nej xic, ata xique aton sanasaj Xeteat najlüy tiül cielo ngome xenipilan nej.

Mbajcaw nipilan wüx Teat Jesús

(Lc. 12:51-53, 14:26-27)

³⁴Nde mepiüangan xique xiün nüüch majlüy monajneaj wüx

aaga iüt cam. Ngwüy, xique ngo niün nayac monajnej wüx iüt, xique xiün nayac moncüy. ³⁵Cos áag tiünas, altiül naxey apmajcüy aweaag miteat nej, ata nüx apmajcüy aweaag mimüm nej; at altiül mintaj nacualaran apmajcüy aweaag mimümüw nejw. ³⁶Nop naxey tiül nden miün apmajiür moncüy majaw nej.

³⁷Jane alwüx andiüm miteat nej mimüm nej, pero napateay andiüm xic, aag ayaj ngo membeat marang xenipilan. At aton leaw alwüx andiüm micual nej, napateay andiüm xic, aton ngo membeat marang xenipilan. ³⁸At jane ngo mandiüm mamongoch meáwan naél masey mambiyaran wüx cruz cos ayar sandeac, aag ayaj ngo membeat marang xenipilan. ³⁹Sitiül aljane ngo mayar sandeac cos imbol mandeow, nej wüx apmandeow apmamongoch xeyay ngo majnej tiül biümb meáwan nüt. Pero sitiül aljane ngo mapiüng wüx, masey mandeow cos ayar sandeac, nej alinoic nüt apmajlüy xeyay najnej tiül cielo.

Leaw apmüünderan

(Mr. 9:41)

⁴⁰Jane apmayar indeacan, sandeac ayar aton. Jane ayar sandeac, ayar andeac neech xic niün. ⁴¹Jane apmayar andeac nop nendeac andeac Teat Dios cos ajaw Teat Dios neech nej miün, nej apmüünd atnej leaw apmüünd aaga nendeac andeac Teat Dios quiaj. Aton sitiül aljane apmayar andeac nop nerang minajiüt Teat Dios cos ajaw tengual marang najnej, nej

aton apmüünd atnej apmüünd aaga nerang minajiüt Teat Dios quiaj. ⁴²Aton jangantanej leaw apmüüch masey tegüy yow manganeowüw ajcüwa namix nine quiaj, cos ajaw xenipilan nejw; naleaing sasaj icon, nej ngome apmajnot ocueaj leaw apmüünd —aj nejw Teat Jesús.

Minipilan Juan tambüw majawüw Teat Jesús

(Lc. 7:18-35)

11 Wüx Teat Jesús landoj masaj nejw cuane netam marangüw ajcüwa gajpiüp (12) minipilan nej, quiaj taw quiaj, tamb maquiaach nipilan tiül meáwan cambaj tiül aaga iüt quiaj.

²Juan, aaga neech yow nipilan, altiül manchiüc. Wüx tanguiy nguineay tengual marang Teat Cristo, quiaj tüüch mambüw ijpüw minipilan nej majawüw Teat Jesús. ³Tatüniw nej manguiayiw, tasajüw: —¿Teat, ique aaga Cristo leaw aliüc miüna, ngwüy netam nacülüün alinopa? —ajüw.

⁴Quiaj Teat Jesús tasaj nejw: —Quiüran isajan teat Juan meáwan leawa temejawan at leawa temenguiayüün. ⁵Isajan nguineay larraw oniüjctiw leaw nesomb, leaw necoex lajüy, leaw nexom nej napat monandeow nasoic lepra lajneaj, leaw nelaag lamanguiy, at aton leaw tandeow nganüy lapac, at ajcüwa nipilan ngo majiürüw tengual manguiayiw nguineay alndom maw asoetiw nejw. ⁶Najnejay ajlüy leaw ngo machiw omeaats wüx xique —aj nejw Teat Jesús.

⁷Wüx laambüw minipilan Juan, quiaj Teat Jesús tapots mandeac masaj nipilan wüx Juan, tapiüng:

—¿Cuane teamban mejawan tiül wajchiüca? ¿Ngwüy tejawan nots najchowa tengual majowjow nej iünda? ⁸¿Ngwüy, cuane teamban mejawana? ¿Tejawan nop naxey asooig najneajay apix neje? Icona ijawan leaw asooig najneaj apix nej aag ayaj najlüy aniüing nop natang nenajiüt. ⁹¿Ngwüy, cuane teamban mejawana? ¿Teamban mejawan nop nendead andeac Teat Diosa? Ajaj áag, naleaing nej alwüx atam ngo matnej nop nendead andeac Teat Dios. ¹⁰Cos wüx aaga Juan quiaj, andeac aaga poch narangüch tiül minawiig Teat Dios, niüing apiüing:

Xecual, sanüüch mamb nop nejoy xepoch mamong ombas, teoj iliüc.

Nej apmataag majneaj mitiüid apmemong tiül.

¹¹Naleaing sasaj icon, tiül meáwan nipilan ngo maw tiül nop majntsop wüx atam ajlüy matnej atam a Juan. Pero naleaing tiül minipilan Teat Dios, leawa chingüy aag ayaj alwüx atam ngo matnej a Juan.

¹²Ajan wüx tiün a Juan andüy miün cam, xeyay nipilan tengual apacüw wüx majmeliw tiül micambaj Teat Dios. Pero leaw ngo mimboloj, ajcüw ayaj alndom majmeliw. ¹³Cos meáwan mondeac andeac Teat Dios, at a poch tüünd Moisés tandeacüw wüx leaw aliüc miün apmajlüy aleaw niüing tapeay a Juan. ¹⁴Nganüy sitiül icona indiüman meyariün, apmejawan nej aaga Juan quiaj tiün atnej Elías leaw lapiürang aliüc.

¹⁵Netam menguiayüin at mexoman imeajtsan wüx leaw sandeac quiaj.

¹⁶¿Cuane at nejiw sanapiüing wüx ajcüwa nipilan monlüy

nganüy cama? Cos at nejiw namix monguich montsoj tiül plas, tengual masajüw aquiüjpüw nejiw, ¹⁷apiüingüw: “Xicona tengual saindean pero icona ngo mejiüangan; átan sajiüntsán pero icona ngo merangan amix imeajtsan”, awüw. ¹⁸Cos tiün a Juan, nej nguiaj ngo met ngo manganeow, icona tepiüangan nej alwüx ombas nej nimeech. ¹⁹Nganüy tiün a Teat Naxey, nej üet aweaag jangantanej, at anganeow aweaag. Icona ipiüangan nej nerrombüy nangüngün; ajlüyay maquiüüb nipilan leaw ngo mayamb Teat Dios, at monsap mitomiün cambaj. Alinoic nüt apmajüic sitiül najneaj sandeac, sitiül sajiür fis, at apmajüic sitiül najneaj sarang tengwangwüy —aw.

Nipilan nadam omeajtsüw

(Lc. 10:13-15)

²⁰Condom quiaj Teat Jesús tapots mandeac wüx ajcüwa cambaj niüing lamarang xeyay ateócan, cos ajcüwa nipilan quiaj ngo macueatiw marangüw ngo majneaj, ngo mayariw andeac nej. Tapiüing:

²¹—iJaa, icona monaw tiül cambaj Corazín! iJaa, icona monaw tiül cambaj Betsaida! Cos jondot tiül cambaj Tiro y Sidón tarangüch meáwan ateócan leaw tarangüch tiül icona, catsats tsotojow tiül ngwiat masojquiw nambeor apixaw nejiw majüiquichaw leaw omeajtsüw wüx meáwan ngo majneaj tengual marangüw. ²²Áag sasaj icon, alinoic nüt wüx apmajaraw wüx asoeteran, napateay quiriw ngo majneaj

apmamongochiw monaw Tiro y Sidón, ngo matnej icona. ²³Ata icona monaw cambaj Capernaum, ¿iyajcan icona apmeamban tiül cielo? ¡Niquimas! Aleáingan apmejlosan tiül aaga xeyay ngo majneaj, tiül mondeow. Cos sitiül ndot tiül cambaj Sodoma marangüch atéocan atnej tarangüch tiül icona, Sodoma aliün majlüy nganüy. ²⁴Áag sasaj icon nganüy, alinoic nüt wüx Teat Dios apmajaw wüx asoeteran, napateay quiriw ngo majneaj apmamongochiw nipilan monaw Sodoma, ngo matnej icona —aw.

Macaron niüng sajlüy, ixojtan

(Lc. 10:21-22)

²⁵Tiül aaga nüt quiaj Teat Jesús tasaj Teat Dios, tapiüng:

—Xeyay najneajay irang Teat, ique natang nenajiüt tiül cielo at wüx iüt. Cos meáwan leawa lajlüy quiaj, textot ngo meaach majawüw leaw mondüy, leaw monxomxom omeaats. Nganüy lameaach majawüw ajcüwa atnej nine monguich quiaj. ²⁶Najneaj Teat, cos atquiaj indiüm —aw.

²⁷Condom tapiüng:

—Meáwan cuajantanej leaw almajlüy, xetateat lamayac tiül xiwix. Nejinguind ngo majaw jane xic, áagan xetateat ajaw. Aton nejinguind ngo majaw jane xetateat, xíquian quiaj sawaw, ata nejiw leawa xique sandiüm nújchiw majawüw. ²⁸Macaron niüng sajlüy leawa laúmb apac marang cuajantanej, leaw ajiür xeyay naél. Xique sanüüch maxood. ²⁹Iyariün sandeac, irangan leaw sanaquiaach icon, cos

xique xeyay ajneaj ximeaats ngo nerangrangüy. Quiaj apmajneaj imeajtsan, apmexojtan. ³⁰Cos leawa xique sandiüm merangan, aag ayaj ngo maél; ngome apaxiüm merangan leawa sapiüng —aw.

Tajeliw trigo wüx nüt axoodaran

(Mr. 2:23-28; Lc. 6:1-5)

12 Tiül aaga nüt quiaj wüx noic nüt axoodaran, Teat Jesús tamong amb tiül noic corrül. Minipilan nej tind üetiw, quiaj tapots majeliw natang aól trigo matajtüw müetiw. ²Ajcüwa fariseos wüx tajawüw aag ayaj, quiaj tasajüw Teat Jesús, tapiüngüw: —Ijaw minipilan nguineay tengual marangüw wüx nüt axoodaran, aag ayaj ngondom marangüw —ajüw.

³Nej tasaj nejiw:

—¿Neol ngomeaag meteowana tiül Mipoch Teat Dios mejawan nguineay tarang mixejchiüts David wüx nej tind üete, at leaw almaquiüjpüw nej atona? ⁴Nejiw tajmeliw tiül nangaj iüm, tütetiw pan leawa najmel marang nichech ocueaj Teat Dios; aag ayaj nejinguind ngondom müet, áagan miteaats alndom müetiw. ⁵¿Neol ngomeaag meteowan tiül a poch tüünd Moisés nguineay arangüw miteaats tiül nadam nangaj iüma? Cos masey nüt axoodaran nejiw netam marangüw najiüt, aag ayaj ngome nisoet. ⁶Xique sasaj icon nganüy ajlüy ningüy nop alwüx atam, ngo matnej aaga nadam nangaj iüm. ⁷Icona ngo mejawan cuane amb apiüng Mipoch Teat Dios niüng apiüng: “Xique sandiüm

mejiürayon lasta, ngome áagan iyacan erchechiün”, aw. Sitiül icona tejawan aag ayaj, ngome apmeyacan asoet jane ngo marang nicuajind. ⁸Aaga Teat Naxey alwüx atam, ngo matnej aaga nüt axoodaran quiaj —aw Teat Jesús.

Nop naxey ndron ombas nechey owix

(*Mr. 3:1-6; Lc. 6:6-11*)

⁹Condom Teat Jesús taw quiaj, tamb andüy tiül sinagoga ocueaj nipilan judío. ¹⁰Alquiaj nop naxey ndron ombas, nechey nots owix. Quiaj tatüniw manguiayiw Teat Jesús, tasajüw:

—¿Alndom mamongocharan iün andeow nipilan wüx nüt axoodarana? —ajüw nej.

Tapiüngüw aag ayaj cos andiümüw maxomüw cuane wüx alndom mayaciw asoet.

¹¹Teat Jesús tasaj nejiw:

—Jondot nop tiül icona almajiür nop sap, ndot majmiüc ocueaj nej tiül noic lol wüx nüt axoodaran, ¿quia ngondom majmele maxaingue? ¹²Sitiül sap alndom majwan, jow nipilan, cuane wüx ngondom mambeolaran. ¿Neol ngwa alwüx atama? Naleaing alndom marangüch noic najnej wüx nüt axoodaran —aj nejiw.

¹³Condom quiaj tasaj aaga ndron ombas quiaj:

—Ileainguiich iwix —aj.

Camüm maleainguiich, lajneaj nómban atanej alinots owix nej. ¹⁴Quiaj tawüw quiaj ajcüwa fariseos. Tapots mayambüw nguineay alndom mambiyaw Teat Jesús.

Tanomb tanderac wüx Teat Jesús

¹⁵Teat Jesús tajaw nguineay tengual mandiümüw marangüw. Quiaj taw quiaj, tandüjpiw nej mamb xeyay nipilan. Tamongoch iün andeow meáwan moniün andeow. ¹⁶Tasaj nejiw nde majüiquichaw jane nej. ¹⁷Atquiaj tarang para majliüy atnej lamarang wüx nawiig tanomb teat Isaías, áag nendeac andeac Teat Dios, cos tapiüng:

¹⁸Jogüy nerang xenajiüt, áag leawa lanarriiüd, xeyay sajiür nej lasta, nej üüch mapac ximeaats. Sanayac wüx ombas nej xeespíritu; nej apmasaj palpálwüx nipilan nguineay sandiüm marangüw.

¹⁹Nej ngome apmajcüy aweaag aljane, ngome apmepaj. Nejinguind ngome apmanguiay andeac nej tiül calle.

²⁰Nej ngome apmapol masey nots tongoy najchow, ngome apmaxejquen leaw aliün mayac quiriw nasop; apmacül leaw ajlüy teowix nej micambaj nej.

²¹Nipilan tiül palpálwüx nación apmayaciw omeajtsüw wüx nej.

Apiüngüw ambeol nej nimeech

(*Mr. 3:20-30; Lc. 11:14-23; 12:10*)

²²Condom quiaj taquiüraab niüng ajlüy nej nop naxey nesomb, aton nejew, ngondom mendeac, alwüx ombas nej nimeech. Quiaj Teat Jesús tüüch majnej a naxey quiaj, rat oniiüg at tendeac. ²³Meáwan nipilan mbayatoj, tapiüngüw:

—¿Quia aag ayaj micual mixejchiiüts Davida? —awüw.

²⁴Wüx tanguaiyiw aag ayaj ajcüwa fariseos, quiaj tapiüngüw: —Aaga naxey quiaj awün nimeech cos ambeol nej Beelzebú, aaga minatang nimeech —awüw.

²⁵Teat Jesús tajaw nguineay tengual mapiüngüw tiül omeajtsüw, quiaj tasaj nejiw:

—Meáwan montangtang monajiüt tiül noic iüt, sitiül apmbajcamoj majcüyiw nejeyéjan quiaj, apmendroochayej ombasüw. At meáwan cambaj, tengwüw tiül noic nden, sitiül mbajcamoj ngo majlüyiw nóiquian, ngome apmaiücüw, apndajrriümoj.

²⁶Atquiaj aton sitiül nimeech apmawün alinop nimeech wüx ombasaran, ¿nguineay apmajlüyiwe? Sitiül ngo majlüyiw nóiquian, ¿nguineay alndom marangüw cuajantanej ngo majneaja? ²⁷Sitiül naleaing Beelzebú nembeol xic nawün nimeech, isajan xic, jow minipilanan, ¿jane nembeol nejiw mawüniw nimeeche? Nejiw minipilanan apmajüiquichaw ngo maleaing ipiüangan. ²⁸Pero sitiül Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios nembeol xic nawün nimeech wüx ombas nipilan, naleaing sasaj icon lamatüch icon mejmeliün tiül micambaj Teat Dios.

²⁹¿Cos nguineay alndom aljane majmel aniüing nop napac naxey maneed leaw andiüm, sitiül ngome ombas maóel owix aaga naxey quiaj, cas tawün majoy leaw andiüma?

³⁰Jangantanej leaw ngo mandüüb xic, ajcüy majaw xic. Jangantanej

leaw ngo mambeol xic wüx leaw teanaxejneng, aag ayaj teamawiich ninguiün.

³¹Pares sasaj icon, meáwan nisoet leaw arangüw nipilan, Teat Dios alndom mawün wüx omeaats. At cuajantanej ngo majnej poch anderac aton alndom mawün wüx omeaats nej. Pero jane apmandeac ngo majnej wüx Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, aag ayaj mbich nómban ngondom mawün wüx omeaats nej Teat Dios. ³²Jangantanej apmandeac ngo majnej poch wüx Teat Naxey, alndom maw aaga nisoet quiaj; pero jane apmandeac ngo majnej wüx Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, aaga nisoet quiaj mbich ngondom maw wüx ombas nej wüx aliün ningüy wüx aaga iüt cam, at alinoic nüt ngondom.

Noic owil xiül wüx aong ajaraw

(Lc. 6:43-45)

³³Leaw xiül nüeteran aóng, sitiül najnej atang, apmayac najnej aóng. At noic owil xiül sitiül ngo majnej atang apmayac ngo majnej aóng aton. Cos noic owil xiül ajüic nguineay ajlüy wüx apmayac aóng nej. ³⁴¡Cuane icona, at icon ndiü! ¿Nguineay alndom mepiüangan cuane najnej, sitiül icona xeyay ngo majnej irangana? Cos leaw anderac, aag ayaj ajlüy tiül omeaatsaran. ³⁵Nop nipilan leaw andeac najnej ajüiquich nej xeyay najnej altiül omeaats. Pero nop nipilan leaw andeac ngo majnej, aag ayaj ajüiquich nej xeyay ngo majnej altiül omeaats. ³⁶Xique sasaj icon, alinoic nüt wüx

apmajaraw wüx asoeteran, meáwan nipilan apmasajüw Teat Dios neol tapiüngüw meáwan ngo majneaj poch leaw tsajmbiüt ombeayiw mapiüngüw. ³⁷Cos wüx mipoch apmajaraw sitiül apmajmel isoet tengwüy apmaw —aj nejiw Teat Jesús.

Nipilan atüniw ateócan

(Mr. 8:12; Lc. 11:29-32)

³⁸Altiül fariseos, at mondüy wüx aaga poch tayac Moisés tasajüw Teat Jesús, tapiüngüw:

—Teat, sandiüman najawan merang noic nadam ateócan —awüw.

³⁹Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús: —Ajcüwa nipilan monlüy nganüy monrang xeyay ngo majneaj, ngo mandüjpiw Mipoch Teat Dios, andiümüw majawüw ateócan. Naleaing nicuajind ngome apmüjndiw majawüw, áagan ateócan tajlüy wüx Jonás aaga nendead andeac Teat Dios tajlüy nomb. ⁴⁰Cos atnej Jonás tacül teomeaats nadam cüet er nüt er ongwiiüts, atquiaj Teat Naxey aton apmacül tiül loliüt er nüt er ongwiiüts. ⁴¹Alinoic nüt wüx Teat Dios apmajaw wüx asoeteran, ajcüwa nipilan monaw Nínive leaw tajlüyiw tanomb, apmayaciüw isoetiün. Cos ajcüwa nipilan quiaj tayambüw Teat Dios wüx a Jonás tapaj nej ocueajiw. Nganüy ajlüy tiül icona nop alwüx xeyay atam ngo matnej a Jonás. ⁴²Nop najtaj najlüy tanomb, natang nenajiüt nej naw cawac. Aaga najtaj quiaj wüx apmajaraw wüx asoeteran apwitiüm mayac isoetiün; cos

nej imiün xeyay miünquiaj tamb manguaiy najneajay mipoch aaga minatang nenajiüt nenüt Salomón. Nganüy ajlüy ningüy tiül icona nop alwüx xeyay atam ngo matnej Salomón.

Wüx nimeech andilil wüx ombasaran

(Lc. 11:24-26)

⁴³Nop nimeech wüx apmaw wüx ombas aljane, apmajüyjüy tiül wajchiüc mayamb nguiane apmaxood. Wüx lapaxiow ajüyjüy, ngo maxom, quiaj apmapiüng: ⁴⁴“Sanandilil, sandüy tiül niüng tawas”, apmaw. Camüm mapeay quiaj, apmaxom aaga nipilan atnej nop iüm najneajay najjimb najmel mimbaj, ngo majlüy tiül nejinguind. ⁴⁵Almajaw atquiaj, quiaj apmamb majan alayaáf wüx aquiüüb nej alwüx apatüw, ngo matnej. Quiaj apmambüw andüyiw wüx ombas a nipilan quiaj. Ndójjwüx aaga nipilan quiaj xeyay ngo majneaj apmajlüy, ngo matnej tajlüy nomb. Atquiaj apmajlüy wüx ajcüwa nipilan monrang ngo majneaj cam —aj nejiw.

Mimüm Teat Jesús y michiig nej

(Mr. 3:31-35; Lc. 8:19-21)

⁴⁶Teat Jesús tealeámban andeac masaj nipilan, quiaj ajngot mimüm nej y michiig nej, pero ngo majmeliw. Tapiüngüw andiümüw mandeaciüw maquiüjpüw. ⁴⁷Aljane tasaj nej: —Aliw ninguij mimüm y michiig. Andiümüw mendeadüw chüc mequiüjpüw —ajow.

⁴⁸Quiaj tasaj aaga nesaj nej, tapiüng:

—¿Jane ipiüing xemüma, jane ipiüing xechiigüe? —aj.

⁴⁹Quiaj tandic owix andüy niüing ajlüyiw minipilan nej, tapiüing:

—Jogüy ajcüw agüy xemüm, xechiig. ⁵⁰Cos meáwan leawa nerang atnej andiüm Xeteat najlüy tiül cielo, ajcüw ayaj xemüm, xecoj, at xechiig aton —aw.

Andeac wüx nop nepiür

(Mr. 4:1-9; Lc. 8:4-8)

13 Tiül aaga nüt quiaj taw tiül iüm Teat Jesús, tamb andüy mbeay nadam yow nenüt Galilea, chetem quiaj. ²Canchiütoj niüing ajlüy nej xeyay nipilan. Quiaj tajtep tiül nop müx tiül yow, chetem.

Ajcüwa nipilan tacüliwan wüx iüt mbeay yow. ³Quiaj tapots mandeac masaj nejw xeyay najneaj poch, pero ngome aleaing miün, tapiüing:

—Tajlüy nop naxey tamb apiür.

⁴Wüx tengual mawiich leawa teamapiür, quiaj tajmiüc tigüy mbeay tiüüd, ndoj wüx tajngotoj quiec tambichaw mamileaw.

⁵Tigüy tajmiüc wüx piedra niüing ngo majlüy omeaats iüt. Tajntsop najen. ⁶Wüx tajntsop nüt terraar, quiaj tambel nej. Cos ngo majiür mioxich nej, quiaj tawaag a nine soex quiaj. ⁷Altigüy tajmiüc tiül sats, condom tajntsop. Naleaing cos sats najen atangüw, áag taxotüw tiüt a nine soex quiaj. ⁸Altigüy tajmiüc tiül najneaj iüt, najneajay terangüy. Tigüy napateay taóng, altigüy tayac wüx quiriw, altigüy tayac wüx xeyay aóng. ⁹Netam meajchiün ilajcan, mexoman imeajtsan wüx aaga sandeac quiaj

—aw.

¿Neol, cuane ajpar aaga andeac quiaja?

(Mr. 4:10-12; Lc. 8:9-10)

¹⁰Condom minipilan nej tatüchiw niüing ajlüy nej masajüw:

—Teat, ¿neol tendeac atquiaj, ngome aleáingan mesajüw nipilana? —ajüw nej.

¹¹Quiaj Teat Jesús tasaj nejw:

—Icona tengual meajndiün mejawan leaw nomb ngo majüiquicharan, nguineay alndom majmeleran tiül micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo. Pero nejw ngome apmasoiquiw aleaing miün. ¹²Cos sitiül aljane ayac wüx omeaats xepoch, apmüünd manguiay maxom xeyay. Pero sitiül nop ngo mayac wüx omeaats, aaga quiriw anguiay quiaj apndrom omeaats.

¹³Áag tandeacas atquiaj ngome aleáingan, cos sawaw masey ajawüw ngome apmajawüw cuane, at masey anguiayiw ngome apmajawüw cuane wüx amb apiüing. ¹⁴Atquiaj alndom majlüy wüx ombasüw ajcüwa nipilan quiaj, atnej nomb tarang tiül minawiig nej teat Isaías, aaga nendeac andeac Teat Dios, niüing apiüing:

Apmenguiayiün naag ilajcan, pero ngome apmejawan cuane;

apmejawan naag iniüjcan, pero ngome apmejawan cuane wüx andeac.

¹⁵Cos icona xeyay adam imeajtsan; imontsotsan iniüjcan cos ngo mendiüman mejawan. Ipalan ilajcan cos ngo mendiüman menguiayiün.

Ngo mendiüman meyacan
imeajtsan wüx, mejawan
cuane wüx amb apiüing; cos
ngo mendiüman meyariün.
Ngo mendiüman namongoch
iün indeowan.

¹⁶Xique sasaj icon, najneajay
ijlüyiün, apac imeajtsan cos
icona lameajndiün mejawan,
at lameajndiün menguiayiün.
¹⁷Naleaing sasaj icon, xeyay
mondeac andeac Teat Dios at xeyay
monyamb Teat Dios tandiümüw
majawüw leaw nganüy lamejawan,
pero taton ngo majawüw;
tandiümüw manguiayiw leaw
lamenguiayiün nganüy, pero taton
ngo manguiayiw.

Cuane wüx amb apiüing wüx nepiür

(Mr. 4:13-20; Lc. 8:11-15)

¹⁸Nganüy inguiayiün cuane wüx
amb apiüing aaga sandeac wüx
nepiür. ¹⁹Leaw lamanguiay anderac
nguineay alndom majmeleran
tiül micambaj Teat Dios, ndoj ngo
mayac wüx omeaats, andüüban
ajngot a nimeech mawün wüx
omeaats nej leaw lamanguiyay. Aag
ayaj ajlüy atnej aaga osaab soex
najmiüc mbeay tiiüd. ²⁰Nganüy
aaga osaab soex najmiüc tiül
piedra, aag ayaj apiüing wüx nipilan
leawa anguiay Mipoch Teat Dios,
andüüban mayar, apac omeaats.
²¹Naleaing aaga nipilan quiaj ajlüy
atnej nine soex napateay mioxiiich
nej. Áag ngo mafüc, camüm majlüy
quiriw naél ajcan ayar Mipoch Teat
Dios; andüüban machiw omeaats.
²²At aaga osaab soex najmiüc tiül
sats, aag ayaj apiüing wüx nipilan
leaw anguiay Mipoch Teat Dios,

pero xeyay ayac omeaats wüx
mandiümndiüm cuajantanej leaw
alndom maxom wüx aaga iüt cam.
Quiaj lango leaam omeaats wüx
Mipoch Teat Dios, lango müüch nej
marang leaw Teat Dios andiüm. Aag
ayaj atnej ngo mayac aóng. ²³Pero
aaga osaab soex leaw napiürüch
tiül najneaj iüt, aag ayaj apiüing
wüx nipilan leaw anguiay Mipoch
Teat Dios, ayac wüx omeaats,
condom aaga poch ambeol nej
marang leaw andiüm Teat Dios. Aag
ayaj atnej mayac xeyay aóng. Altiül
taóng napateay, altigüy tayac wüx
quiriw, altigüy tayac wüx xeyay
aóng —aj nejw Teat Jesús.

Ngo majneaj soex ajntsop tiül trigo

²⁴Átan tandeac Teat Jesús andüy
wüx ngo majneaj soex, tapiüing:
—Micambaj Teat Dios najlüy
tiül cielo ajlüy atnej tajlüy wüx
nop naxey tapiür osaab trigo tiül
micorrül nej. ²⁵Naleaing aaga
ongwiiüts quiaj wüx lameayiw,
quiaj tamb nop najcüy majaw
aaga neneay iüt quiaj, tapots
mawiich tiül aaga iüt quiaj osaab
ngo majneaj soex niüing lapiürüch
trigo, condom cas tamb. ²⁶Camüm
matang matüch a nüt maól, quiaj
lajüic ajcüwa ngo majneaj soex
aliw tiül. ²⁷Almajawüw aag ayaj
monrang minajiüt aaga neneay
corrül, quiaj tambüw masajüw
nej: “Teat Xan, ¿neol ngwa, najneaj
osaab trigo ipiüre? ¿Jow nganüy,
nguia naw tajntsop ajcüwa ngo
majneaj soexe?” ajüw nej. ²⁸Quiaj
tapiüing aaga neneay corrül: “Nop
ajcüy majaw xic nerang aag ayaj”,
aw. Quiaj tasajüw nej monrang

minajiüt nej: “¿Masey nambana nalojquiün aaga ngo majneaj soexe?” ajüw nej. ²⁹Quiaj nej tasaj nejiw: “Ngwüy, ich majlüy, cos sitiül apmelojquiün aaga ngo majneaj soex quiaj, alndom lojquiüm a trigo aton. ³⁰Ich majlüy matangüw nóiquian, ndoj apmawüniüts wüx apmacojchich. Cos wüx apmacojchich, xique sanasajüw moncooch maxainguw ombas aaga ngo majneaj soex, masojnongon noic noic ponong, maoeliw, müjchiw mandaab. Condom cas taxainguw a trigo mayacüw tiül xetroj, sanajüw” —aw.

Tandeac wüx osaab mostaza

(Mr. 4:30-32; Lc. 13:18-19)

³¹Teat Jesús tandeac alinoic andeac andüy wüx mostaza, tapiüng:
—Micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo ajlüy atnej osaab mostaza wüx nop naxey mapiür tiül micorrül nej. ³²Naleaing tiül meáwan osaab soex leaw napiürüch, aaga osaab mostaza quiaj xowüy minine. Ndoj wüx apmatang apmajal oleaj, alwüx ajal oleaj tiül meáwan soex, apmatüch atnej noic owil xiül. Quiec alndom marang ombiüm wüx mipüüig nej —aw.

Tandeac andüy wüx levadura

(Lc. 13:20-21)

³³Átan tandeac alinoic andeac ngome aleáingan, tandeac andüy wüx levadura, tapiüng:
—Micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo ajlüy atnej arang levadura. Wüx nop najtaj ayac levadura tiül arej nepeax arin, aaga levadura

apmüüch maxip aaga ajtsaj marang pan —aw.

Teat Jesús ngo mandeac aleáingan

(Mr. 4:33-34)

³⁴Teat Jesús atquiaj tandeac ngome aleáingan masaj nipilan. Nicuajind ngo mandeac aleáingan. ³⁵Tandeac atquiaj para majlüy atnej lamapiüng nop nendeac andeac Teat Dios, cos tarang wüx nawiig:
Xique ngome sanandeac aleáingan;
sanapiüng wüx cuajantanej leaw ngo majaraw nde ajan wüx Teat Dios tarang aaga iüt cam.

Tapiüng cuane wüx amb apiüng a ngo majneaj soex

³⁶Wüx Teat Jesús landoj andeac masaj nipilan, condom tajmel tiül iüm. Quiaj minipilan nej tambüw masajüw nej:
—Isaj xicon teat, cuane wüx amb apiüng aaga leaw tendeac wüx ajcüwa ngo majneaj soex tiül corrül —ajüw nej.

³⁷Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:
—Aaga nepiür najneaj osaab soex, aag ayaj Teat Naxey. ³⁸Nganüy aaga corrül, aag ayaj andeac wüx a iüt cam. Aaga najneaj osaab soex, aag ayaj apiüng wüx minipilan Teat Dios. Pero aaga osaab ngo majneaj soex quiaj apiüng wüx minipilan nimeech. ³⁹Aaga najcüy majaw neneay corrül nepiür ngo majneaj osaab soex, aag ayaj nejay nimeech. Aaga wüx apxaijnguiam omeats corrül aag ayaj apiüng wüx alinoic nüt wüx apmümb minüt a iüt cam. At ajcüwa monxaing omeats corrül, aag ayaj apiüng wüx ángeles.

⁴⁰Atnej tarriüjtüch ajcüwa ngo majneaj soex majwich tiül biümb, atquiaj apmajlüy alinoic nüt wüx apmümb minüt a iüt cam. ⁴¹Aaga nüt quiaj Teat Naxey apmüüch miün miángeles nej marriüjtüw mawüniw ajcüw leaw monrang ngo majneaj, at leaw monyac wüx alinop marang ngo majneaj, mawüniw tiül minipilan nej. ⁴²Apmajlosüw tiül biümb niüing apmajiüntsüw xeyay, apmeporros oliüiquiw. ⁴³Quiaj ajcüwa monyamb Teat Dios apmajlüyiw najneajay tiül micambaj Teat Dios, ancaltlit at nejiw achech nüt. Netam menguiayiün, mexoman imeajtsan wüx leaw sandeac quiaj.

**Tandeac andüy wüx
tomiün naxoraad**

⁴⁴'Aton micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo ajlüy atnej nembeat tomiün naxoraad tiül corrül. Ndoj nop naxey wüx taxom aaga tomiün taton ngo mapiüng, taxot majneaj, apac omeaats, quiaj tamb manüüb meáwan leaw almajiür para alndom mangal aaga iüt quiaj maney.

**Tandeac andüy wüx noic
perla xeyay nembeat**

⁴⁵'Aton micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo ajlüy atnej nop nengalüy neyamb nembeat perla. ⁴⁶Cos wüx apmaxom noic perla leaw xeyay nembeat, quiaj apmamb manüüb meáwan leaw almajiür mangal aaga najneajay perla quiaj.

Tandeac andüy wüx ndoc

⁴⁷'Aton micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo ajlüy atnej arang nots chinch wüx ajwich tiül ndec, cos

apmasap cuajantanej cüet. ⁴⁸Wüx lachipiw a ndoc, quiaj ajcüwa mondoc apmanotoj andüy wüx iüt. Condom apchetemoj marriüjtüw. Leaw najneaj cüet apmayacüw tiül nchep, leaw ngwüy apmawijchaw ninguiün. ⁴⁹Atquiaj apmajlüy alinoic nüt wüx apmümb minüt a iüt cam. Quiaj ajcüwa ángeles apmawüniw leaw monrang ngo majneaj tiül monrang najneaj. ⁵⁰Leaw monrang ngo majneaj apmajlosüw tiül biümb niüing apmajiüntsüw xeyay, at apmeporros oliüiquiw —aj nejiw Teat Jesús.

Leaw jayats, aton leaw ajlüyay

⁵¹Condom tasaj nejiw Teat Jesús: —¿Cantiy lamejawan cuane wüx sandeaca? —aj nejiw.

Quiaj tapiüngüw:

—Lanajawan teat —awüw.

⁵²Quiaj tapiüng:

—Nop nendüy wüx aaga poch tüünd Moisés, wüx laquiajchay wüx nguineay alndom majlüyeran tiül micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo, ajlüy atnej nop nateateran tiül noic nden. Cos meáwan leaw almajiür tiül nden atam nej, altiül jayats, altiül najlüy tanomb —aw.

**Teat Jesús ngo mandiüram tiül
Nazaret**

(Mr. 6:1-6; Lc. 4:16-30)

⁵³Teat Jesús taw quiaj wüx landoj mapiüng wüx meáwan leawa tandeac quiaj. ⁵⁴Tamb andüy tiül micambaj nej. Condom tapots maquiaach nipilan quiaj tiül a sinagoga ocueajiw nejiw. Ajcüwa nipilan wüx tanguiyiw aag ayaj mbyajow, tapiüngüw:

—¿Nguineay tendüy aaga naxey quiaja? ¿Nguiane aquiajchay ndoj ombas marang ateócan? ⁵⁵¿Neol ngome nej micual aaga naxey nerang xiüla? Aton ngwa, ¿María minüt mimüm neje? ¿Jow Jacobo, José, Simón, Judas, ngwa michiig neje? ⁵⁶Meáwan michiig montaj nej aliw ningüy maquiüjpaats. ¿Neol, jow nej nguineay ndot ombas meáwan aag ayaja? —awüw.

⁵⁷Pares ngome tayariw nej andeac. Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Nop nendeac andeac Teat Dios ayarich andeac nej nguijantanej; pero áagan tiül micambaj nej ngo mayarich andeac, at micoj nej michiig nej ngo mayariw nej andeac —aj nejiw.

⁵⁸Áag ngo marang quiaj xeyay cuajantanej ateócan tiül a cambaj quiaj, cos ngo mayariw nej andeac.

Wüx tambiyeran Juan Bautista

(Mr. 6:14-29; Lc. 9:7-9)

14 Tiül aaga nüt quiaj, aaga Herodes natang nenajiüt tiül iüt Galilea, tanguiyay nguineay tenguijal marang Teat Jesús. ²Quiaj tasaj monbeol nej:

—Aag ayaj a Juan neech yow nipilan lapac tiül mondeow. Áag ndot ombas marang cuajantanej —aj nejiw.

³Atquiaj tapiüng a Herodes cos alwüx omeaats nej leaw tarang. Nej tüüch mamb ndeaa a Juan, majmel tiül manchiüc, maoelich naag galen. Aag ayaj tarang cos atquiaj tandiüm a Herodías mintaj Felipe, michiig a Herodes. ⁴Cos Juan wüx aliün mapac tasaj a Herodes:

—Ngo majneaj mequiüüb mintaj michiig —aj.

⁵Quiaj a Herodes tandiüm mambiy a Juan, pero naleaing timbol mandüy nipilan, cos meáwan nipilan apiüngüw aaga Juan quiaj nop nej nendeac andeac Teat Dios. ⁶Noic nüt aaga Herodes tayac nangos nüt, arang atüch mineat nej. Nop nüx micual aaga Herodías tejiüng niüng ajliüyan. Aaga Herodes xowüy tajneaj majaw. ⁷Quiaj tapiüng apmüüch aaga nüx quiaj cuajantanej leaw apmatün, aton tapaj minüt midios nej majaraw naleaing apmüüch. ⁸Condom aaga nüx tamb matün manguiyay mimüm nej cuane netam matün. Wüx landoj manguiyay, quiaj tamb masaj a Herodes:

—Teat, sandiüm membiy aaga Juan neech yow nipilan meaach xic omal nej, amb tiül noic polat —aj.

⁹Masey aaga Herodes tamix omeaats, naleaing cuane apmarang cos lamapaj minüt midios nej, aton nipilan tanguiyayiw. Quiaj tapiüng müünd. ¹⁰Tüüch mamb mandojquich onic a Juan tiül manchiüc. ¹¹Quiaj tajoyiw omal a Juan amb tiül noic polat, tujchiw a nüx, ndoj a nüx amongóchan tüüch mimüm nej.

¹²Condom wüx tapeayiw quiaj minipilan Juan, taxainguiw micuerpo nej maquiüjpüw mamb mamiütüw. Wüx landoj, quiaj tambüw masajüw Teat Jesús.

Teat Jesús tüüch üetiw acoquiaw mil monxey

(Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

¹³Wüx Teat Jesús tanguiyay aag ayaj, taw quiaj, tamb amb tiül müx andüy niüng ngo majlüy nipilan. Wüx tanguiyayan laámb, quiaj

tambüw mandüjpiw nej xeyay nipilan ambüw wüx iüt imiünüw tiül palpálwüx cambaj. ¹⁴Wüx Teat Jesús taw tiüt imiün tiül müx, quiaj tajaw lapeayiw quiaj xeyay nipilan. Wüx tajaw nejiw, quiaj tajmiüc omal omeaats, condom tamongoch iün andeow xeyay nipilan leaw taquiüraab niüing ajlüy nej. ¹⁵Wüx langwiiüts, quiaj tasajüw nej minipilan nej:

—Teat, lamitiüt a nüt, aton ngo macüleran ningüy. Isajüw a nipilan quiaj majtsoriw, mambüw mangalüw üetiw tiül rünc —ajüw nej.

¹⁶Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ngo metam mambüw, icona netam meajchiün üetiw —aj nejiw.

¹⁷Quiaj tapiüngüw:

—¿Cuane sanüjchiün? Cos áagan acoquiaw pan alijpüw nine cüet sajiüran —awüw.

¹⁸Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ijamiünan, chiün najaw —aj.

¹⁹Condom quiaj Teat Jesús tasaj nipilan chetemoj tiüt tiül nine soex. Quiaj tayar aaga acoquiaw pan alijpüw nine cüet, taxaing omal majaw cawüx, tüüch gracias Teat Dios. Wüx tambaag, quiaj texeyay. Condom tüüch minipilan nej majineaw müjchiw meáwan nipilan. ²⁰Meáwan nejiw tetiw paxiün. Condom taxainguiw leaw nenaw, chipiüt gajpiüp (12) nchep. ²¹Ajcüwa nipilan leaw tetiw atüch acoquiaw mil monxey, pálwüx montaj at namix monguich aton.

Teat Jesús tajüy teomal yow

(Mr. 6:45-52; Jn. 6:16-21)

²²Condom quiaj Teat Jesús tasaj minipilan nej majtepiw tiül müx

mambüw ombas nejiw, nej teoj apmamb, mamongoj andüyiw necamb a nadam yow quiaj. Cos nej apmacül quiaj alquiriw metepeay aweaag nipilan leaw ümb majtsoriw, cas taw quiaj. ²³Wüx laümb majtsoriw nipilan, quiaj tamb andüy wüx nop tiüc mandeac aweaag Teat Dios. Wüx lapojniow, Teat Jesús aliün quiaj. ²⁴Nganiüy aaga müx namb lamatüch pinawan aaga nadam yow quiaj, tengual mapijpiüüt nej omal yow, cos xowüy lapac a iünd angochiw.

²⁵Condom wüx landüy wüx arraw, quiaj Teat Jesús tamb matüch nejiw, ajüy amb teomal yow atnej majüy wüx iüt. ²⁶Wüx tajawüw nej minipilan nej tengual ajüy amb teomal yow, mbayajow tepajüw cos timbолоj xeyay, tapiüngüw:

—iAag ayaj nembolooch! —awüw.

²⁷Teat Jesús tasaj nejiw:

—iNde mbayameron, cos xique, ngome aljane! —aj nejiw.

²⁸Quiaj tendeac a Pedro masaj nej:

—Teat Naxey, ata naleaing ique, iich xic namb najüy teomal yow aton natüch ic —aj nej.

²⁹Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Mac, teat —aj nej.

Almanguiaiy aag ayaj a Pedro ajchíquian tiüt, tajüy amb teomal yow mamb matüch Teat Jesús.

³⁰Naleaing wüx tajaw nguineay apac a iünd, timbol, tanaámb tsoyoj tiüt. Quiaj tepaj:

—iTeat Naxey, imbeol xic! —aw.

³¹Quiaj Teat Jesús tandic owix nej najénan masap nej, tapiüng:

—¿Neol techiw imeaatsa; neol nganaw mejaw jane xique? —aw.

³²Condom wüx tajtepiw tiül müx, quiaj lambat nómban. ³³Quiaj ajcüw monlüy tiül müx taquiejliw micosüw nejiw tiüt teombas Teat Jesús, tapiüngüw:

—iNaleaing, ique Micual Teat Dios! —awüw.

Teat Jesús tüüch majneaj moniün andeow tiül Genesaret

(Mr. 6:53-56)

³⁴Condom andojquíwan a nadam yow, tapeayiw necamb, tiül iüt Genesaret. ³⁵Wüx ajcüwa nipilan quiaj tajawüw nejay Teat Jesús napeay, najénan tujúchiw manguiayiw meáwan nipilan tiül a iüt quiaj. Quiaj taquiüjpüw niüng ajlüy nej meáwan moniün andeow.

³⁶Tatüniw ocueaj Teat Jesús sitiül alndom müüch nejiw masambüw masey apix nej. Meáwan nejiw leaw tasambüw nej tajneajiw nómban.

Leaw üüch majiür nisoet nipilan

(Mr. 7:1-23)

15 Noic nüt acas fariseos tambüw majawüw Teat Jesús, maquiüjpüw ajcüw mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, napeayiw imiünüw Jerusalén. Tatüniw manguiayiw nej:

²—¿Neol minipilan ngo mandüjpiw leaw tayacüw tanomb mixejchiüts marangüche? ¿Neol wüx üetiw ngo majantsüw owixaw xeyay atnej ajlüyay marangaatsa? —awüw.

³Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús: —Jow icona, ¿neol ngo merangan atnej apiüng Teat Dios? ¿Neol tengowüjchiün para alndom mendüjpiün opech leaw tayacüw

mixejchiüna? ⁴Cos Teat Dios tapiüng: “Iyar andeacüw miteat, mimüm, indiumüw”, aw. Aton tapiüng: “Leawa nendeac ngo majneaj wüx ombas miteat nej, mimüm nej, ich mambiyaran”, aw.

⁵Pero nganüy icona ipiüangan nop naxey alndom masaj miteat nej mimüm nej, mapiüng: “Leawa sajiür langondom nüüch icon, cos meáwan aag ayaj sanüüch Teat Dios”, maj.

⁶Ipiüangan wüx aljane apmapiüng aag ayaj, lango metam mambeol miteat nej mimüm nej. Quiaj temengowüjchiün leaw andiüm Teat Dios para mendüjpiün opech leaw tayacüw mixejchiün. ⁷iNdeac mbeay! Naleaing leaw tarang teat Isaías tiül minawiig nej leaw Teat Dios tasaj nej, cos tandec wüx icona wüx tapiüng:

⁸Ajcüwa nipilan quiaj apiüngüwan ayariw sandeac, ngome wüx omeajtsüw, ombeayíwan.

⁹Ngo membeat leaw arangüw wüx ayambüw xic, cos meáwan leaw aquiajchiw, aag ayaj mipochiw nejiw —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁰Condom Teat Jesús tapaj nipilan masaj:

—Inguiayiün, iyacan wüx imeajtsan leaw teanasaj icon:

¹¹Cuajantanej leaw ajmel tiül ombeayaran müeteran, aag ayaj ngome nisoet; leaw ngo majneaj poch aw teombeayaran aag ayaj mbich nisoet —aj nejiw.

¹²Quiaj tambüw masajiw nej minipilan nej, tapiüngüw: —¿Tejaw Teat, nguineay tajcüyiw ajcüwa fariseos wüx tanguiyiw indeaca? —ajüw nej.

¹³Nej tasaj nejiw:

—Cuajantanej napiürüch leaw Xeteat najlüy tiül cielo ngo mapiür, apmalojquich nómban. ¹⁴Ich majlüyiw cos nejiw ajlüyiw atnej arang nop somb wüx teamanetet owix alinop somb. Cos sitiül nop somb apmanetet owix alinop somb, mijpüéj apmajmiücüw tiül loliüt —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁵Quiaj tasaj nej a Pedro:

—Teat, isaj xicon cuane wüx amb apiüng aaga tendec quiaj —aj.

¹⁶Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¿Neol, at a icona aton nganaw mejawana cuane amb apiünga?

¹⁷¿Ngo mejawan nguineay ajlüy wüx nüeterana? Cos aag ayaj ajmel tiül ombeayaran, among teomeaatsaran, ndoj apmaw.

¹⁸Nganüy leaw ngo majneaj poch aw teombeayaran, aag ayaj mbich nisoet cos naw wüx omeaatsaran. ¹⁹Imiün tiül omeaatsaran aw cuajantanej ngo majneaj alwüx omeaatsaran. Aton altiül ambiyaw nipilan.

Altiül ajiürüw minaxeyiw nejiw, minajtajüw nejiw, at altiül monüx ajlüyiw maquiüjpüw monench, at monench ajlüyiw maquiüjpüw monüx masey ngo mengoch owixaw. Aton moneed, monwaiich, at mondeac ngo majneaj wüx ombas alinop, tengwüy wüx ombas Teat Dios.

²⁰Meáwan aag ayaj üüch majiür nisoet nipilan. Nganüy, wüx üeteran masey ngo marangüch aaga leaw ajlüyay merangan wüx ajantsüch owixaran, cos aag ayaj mbich ngome nisoet —aw.

Nop najtaj Cananea tayamb Teat Jesús

(Mr. 7:24-30)

²¹Condom Teat Jesús taw quiaj, tamb andüy tiül iüt ocueaj cambaj Tiro maquiüüb Sidón. ²²Quiaj tajngot majaw nej nop najtaj naw tiül iüt Canaán, nganüy acül tiül aaga iüt quiaj. Tapots apaj, tapiüng: —iTeat Naxey, micual David, ich majmiüc imal imeaats mejaw xic! Xecual xeyay ngo majneaj teamamongoch, alwüx ombas nej nop nimeech —aw.

²³Teat Jesús ngo masaj nej nicuajind. Quiaj tatüchiw nej minipilan nej, tasajüw:

—Teat, isaj ich maw ningüy, cos aliüc almandüüb opechiiüts teapaj —awüw.

²⁴Condom quiaj Teat Jesús tapiüng:

—Xique tündiüs niün nambeol áagan nipilan judío, cos nejiw ajlüyiw at nejiw najcueat sap —aw.

²⁵Quiaj aaga najtaj tamb taquieel micos nej tiüt, tapiüng:

—Teat Naxey, imbeol xic —aw.

²⁶Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Xenipilan judío ajlüyiw atnej xecual, netam nambeolüw ombas. Sitiül ngo narang atquiaj, sanarang atnej nop naxey anood mipan micual nej müüch nine pet müetiw —aj nej.

²⁷Aaga najtaj tasaj nej:

—Teat, naleaing aag ipiüng quiaj, masey apmetiw ombas micual, pero aton masey nine pet alndom mamilmil leaw najmiüc tiüt minaw üet neneay nej —aj nej.

²⁸Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—iNaleaing müm, xeyay iyac imeaats wüx xique! Nganüy apmajlüy atnej indiüm —aj nej. Quiaj tajneaj micual nej ajan wüx aaga ores quiaj.

**Teat Jesús tüüch majneaj
xeyay moniün andeow**

²⁹Condom Teat Jesús taw quiaj, tamong amb mbeay nadam yow Galilea, tamb andüy wüx nop tiüc, quiaj chetet. ³⁰Tapeayiw niüng ajlüy nej xeyay nipilan, aquiüjpüw mamb xeyay moniün andeow; altiül necoex, nesomb, nejew, at leaw ndron ombas. Tayaciw tiüt niüng ajlüy Teat Jesús, condom nej meáwan tataag majneaj. ³¹Meáwan nipilan mbayatoj wüx tajawüw landeac leaw nejew, at leaw ndron ombas lajneaj, leaw necoex lajüy, átan leaw nesomb larrow oniüüg. Tandeaciw xeyay najneaj wüx Midios Israel.

**Teat Jesús tüüch üetiwi apiquiw mil
monxey**
(Mr. 8:1-10)

³²Condom Teat Jesús tapaj minipilan nej, tasaj:
—Sajiürüw lasta a nipilan cam, cos lamatüch er nüt tatow acüliw ningüy maquiüpaats, lango majiürüw cuane apmetiw. Aton ngo nandiüm nüjchiw majtsoriw sitiül nganaw metiw, cos alndom masap nejew lop tiül tiüüd —aj.
³³Quiaj tasajüw nej minipilan nej:
—¿Teat, nguiane alndom naxoman nüeteran ningüy tiül wajchiüc metiw meáwan aaga nipilan quiaja? —ajüw nej.
³⁴Quiaj tasaj nejew Teat Jesús:

—¿Cas pan aliün mejitürana? —aj nejew.

Quiaj tapiüngüw:
—Ágan ayaíw pan alacas nine cüet —awüw.

³⁵Quiaj tapiüng Teat Jesús chetemoj tiüt nipilan. ³⁶Condom tayar aaga ayaíw pan at a nine cüet; tüüch gracias Teat Dios. Ndoj tambaag müüch minipilan nej majineaw müjchiw meáwan nipilan. ³⁷Meáwan nejew tetiw paxiün. Condom leaw nenaw ocueajiw taxaingüiw chipiüt ayaíw nchep. ³⁸Leaw monxey tetiw, atüch apiquiw mil, pálwüx montaj, pálwüx namix monguich. ³⁹Wüx landoj aag ayaj, quiaj tetepeayayej maquiüjpüw nipilan, condom taw quiaj, amb tiül müx. Tamb andüy tiül iüt Magdala.

Atüniw nadam ateócan

(Mr. 8:11-13; Lc. 12:54-56)

16 Altiül fariseos y saduceos tambüw majawüw Teat Jesús cos andiümüw masapüw nej wüx naél. Tasajüw marang nadam ateócan majawüw naleaing Teat Dios tiül cielo ambeol nej.

²Nej tasaj nejew:
—Wüx langwiiüts, tengual ajmel nüt, icona ipiüangan: “Nganüy apmarang najneaj cos ayac nacants oic”, irawan. ³Aton wüx ümb arraw ipiüangan: “Nganüy ngome apmarang najneaj cos xowüy amococ, ayac nacants oic”, irawan. iNdeac mbeay icon! Cos icona ipiüangan ijawan cuajantanej wüx oic, wüx caaw, ¿neol a nganüy ngo mejawan nicuajind wüx meáwan leawa tengual ajlüye? ⁴Nipilan

monliüy nganüy cam monrang ngo majneaj atüniw ateócan majawüw. Naleaing sasaj icon ngome apmüjndiw majawüw. Apmüjndiw áagan ateócan leaw tajliüy wüx Jonás, aaga nendeac andeac Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

Ndoj quiaj tacueat nejiw, tamb.

Leaw aquiajchiw fariseos

(Mr. 8:14-21)

⁵Wüx tapeayiw necamb aaga nadam yow, quiaj minipilan nej leaad omeajtsüw ngo majoyiw pan.

⁶Condom tasaj nejiw Teat Jesús:

—Inguiayiün, sanasaj icon, netam mejawan wüx aaga levadura ocueaj fariseos y saduceos —aj nejiw.

⁷Quiaj minipilan nej tandeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—¿Neol tandeac atquiaja? Aag ayaj tandeac cos ngo majamiünaats pan —awüw.

⁸Teat Jesús tajaw cuane alwüx omeajtsüw. Quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol tapots indeacndeacan wüx pan tüülan icona? ¿Neol tapateay iyacan imeajtsan wüx xique? ⁹¿Neol nganaw mejawan, ngo leaam imeajtsan nguineay tarangas wüx tajineas acoquiaw pan müetiw acoquiaw mil monxey? Jow leaw tenaw, ¿cas nchep tatücha? ¹⁰¿Neol ngo leaam imeajtsana? Jow, wüx tajineas ayaíw pan müetiw apiquiw mil nipilan, ¿jow leaw tenaw, cas nchep chipiüta? ¹¹¿Neol cuane nerang icon ngondom mejawana? Cos xique ngome teanasaj icon wüx pan wüx tasajas icon mejawan wüx levadura ocueajiw fariseos at saduceos —aj nejiw.

¹²Quiaj tajawüw naleaing ngome teamasaj nejiw majawüw wüx

levadura ocueaj pan, asaj nejiw majawüw wüx leaw aquiajchiw ajcüwa fariseos y saduceos.

Pedro tapiüng Teat Jesús aaga Cristo

(Mr. 8:27-30; Lc. 9:18-21)

¹³Wüx tambüw andüyiw tiül iüt ocueaj Cesarea de Filipino, quiaj Teat Jesús tatün manguiay minipilan nej, tasaj:

—¿Cuane apiüngüw nipilan jane nej a Teat Naxey? —aj nejiw.

¹⁴Quiaj tasajüw nej:

—Altiül apiüngüw nej aaga Juan neech yow nipilan. Altiül apiüngüw aaga Elías, altiül apiüngüw Jeremías, tengwüy alinop nendeac andeac Teat Dios —awüw.

¹⁵Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Jow icona, ¿jane xic ipiüngana? —aj nejiw.

¹⁶Quiaj tasaj nej Simón Pedro:

—Ique aaga Cristo leaw tapiürang aliüc, Micual ic Teat Dios almapac —aw.

¹⁷Quiaj tapiüng Teat Jesús, tasaj Pedro:

—Ich mapac imeaats, Simón micual Jonás, cos aaga poch indeac quiaj ngome aljane tasaj ic, nejay Xeatat Dios najliüy tiül cielo tüüch ic mejaw.

¹⁸Aton xique sasaj ic, ique tenüt Pedro, aag ayaj apiüng wüx nine piedra.

Pero wüx aaga nadam piedra cam sanawitich majliüy xeyay xenipilan. Nicuajind ngondom manood nejiw masey nimeech marang leaw andiüm.

¹⁹Xique sanüüch ic llave meleaag

micambaj Teat Dios majmeleran tiül. Leaw apmeóel ningüy wüx iüt apmaoeleran tiül cielo; at leaw apmecheed ningüy wüx iüt apchejtüüm tiül cielo aton —aj.

²⁰Condom quiaj tasaj minipilan nej:

—Nde mesajan nejingund xique aaga Cristo leaw lapiürang aliüc — aj nejiw.

Teat Jesús tapiüng apmambiyaw nej

(Mr. 8:31—9:1; Lc. 9:22-27)

²¹Teat Jesús naw wüx aaga nüt quiaj tapots masaj minipilan nej netam mamb Jerusalén. Quiaj apmamogoch xeyay ngo majneaj teowixaw montangtang tiül a nadam nangaj iüm, teowixaw montangtang miteaats, at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés. Aton netam mandeow mambiyaran, ndoj wüx er nüt apmapac alinomb.

²²Condom quiaj a Pedro tawün nej ninguiün quiriw, tasaj:

—iTeat, aag ayaj ngo mandiüm Teat Dios; ique ngondom memogoch aag ayaj! —aj nej.

²³Teat Jesús ndiliteay majaw a Pedro, tasaj:

—Icueat xic, nde mendiüm mepal leaw netam narang. Nde mendeac atnej andiüm Satanás. Cos aaga indeac quiaj ocueaj nipilan, ngome ocueaj Teat Dios —aj.

²⁴Condom Teat Jesús tasaj minipilan nej, tapiüng:

—Sitiül aljane andiüm mayar sandeac majlüy xenipilan, ich mawün wüx omeaats meáwan naél leaw alndom mamogoch, ich mandüüb wüx leawa sarang masey mamogoch xeyay ngo majneaj, masey mandeow wüx cruz cos andüüb xic. ²⁵Sitiül aljane ngo mayar sandeac ajcan imbol mambiyaw nej nipilan, alinoic nüt nej apmamogoch xeyay

ngo majneaj. Pero sitiül aljane masey mandeow ajcan andüüb xic ayar sandeac, alinoic nüt najneajay apmajlüy. ²⁶¿Jondot sitiül aljane alndom maneay meáwan cuajantanej leaw ajlüy wüx aaga iüt cam, cuane ajpar sitiül apndrom ombas lango mamb tiül cielo? ¿Nguineay alndom nop mangüy asoet nej maw wüxe? ²⁷Cos alinoic nüt wüx aaga Teat Naxey aliüc alinomb xeyay najneajay apmajlüy, xeyay nelitlit atnej ajlüy Teat Dios, almaquiüjpüw nej a ángeles. Quiaj apmangüy meáwan anopnop wüx leaw tarang. ²⁸Naleaing nganüy sasaj icon altiül icona nganaw mandeow, quiaj apmejawan nguineay ajlüy a Teat Naxey wüx apmajlüy wüx micambaj nej —aj nejiw.

Tewüney majawüw nej Teat Jesús

(Mr. 9:2-13; Lc. 9:28-36)

17 Wüx lamatich anaíw nüt tatow ndoj mapiüng aag ayaj, quiaj Teat Jesús taquiiüb Pedro, Jacobo, at a Juan michiig Jacobo. Tambüw wüx nop nadam tiüc nejíwan quiaj. ²Condom Teat Jesús tewüney majawüw nej. Quiaj tajawüw teombas nej xowüy lalitlit atnej achech nüt; apix nej tajlüy rajnüy atnej ran. ³Camüm quiaj majawüw mixejchiw nejiw tajlüyiw tanomb, ajcüwa Moisés maquiüüb Elías, tenguiál andeaciw maquiüjpüw Teat Jesús. ⁴Condom quiaj a Pedro tasaj Teat Jesús: —Teat, najneajay macüliiüts ningüy nóiquian. Sitiül mendiüm sanarangan ningüy arej nden, noic ineay, alinoic aneay teat Moisés, at alinoic aneay teat Elías —aj.

⁵Pedro tealeámban mandeac aag ayaj, quiaj ajngot noic rajnúy oic taxot nejiw. Imiün tiül aaga oic quiaj tanguiyiw noic nanderac, apiüng:

—Aaga ayaj xecual, xeyay sandiüm, apac ximeaats najaw. Inguiayiün meáwan leawa nej asaj icon —aj nejiw aaga nendeac quiaj.

⁶Almanguiyiw aag ayaj minipilan nej, tanaámb mojcojow tiüt mbayatoj xeyay. ⁷Quiaj Teat Jesús tamb marreeg nejiw, tapiüng:

—Witiüron, nde mbayameron —aj nejiw.

⁸Almaxainguiw omalüw, quiaj majawüw ngo majlüy quiaj nejinguind, áagan Teat Jesús almaquiüjpüw.

⁹Condom wüx teawüw tiüt imiünüw wüx tiüc, quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Nde mesajan nejinguind wüx aaga leaw Teat Dios tüüch icon mejawan quiaj. Wüx Teat Naxey landoj lapac tiül mondeow, quiaj alndom mendeacan wüx —aj nejiw.

¹⁰Quiaj tatüniw nej manguiyiw minipilan nej, tasajüw:

—Teat, ¿neol ajcüwa mondüy wüx aaga poch leawa tüünd Moisés apiüngüw netam miün aaga Elías ombas nej, teoj aliüc aaga Cristo? —ajüw nej.

¹¹Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing leaw apiüngüw, Elías netam miün ombas masaj nipilan leaam omeajtsüw wüx Teat Dios.

¹²Nganüy sasaj icon Elías lafün ningüy. Naleaing ngome tajawüw jane nej. Tarangüw wüx ombas nej cuajantanej ngo majneaj leaw andiümüw. Atquiaj Teat Naxey aton

apmamongoch xeyay ngo majneaj teowixaw nejiw —aj nejiw Teat Jesús.

¹³Quiaj minipilan nej leaad omeajtsüw, teamandeac wüx ombas aaga Juan neech yow nipilan.

Wüx tajneaj nop alwüx ombas nej nimeech

(Mr. 9:14-29; Lc. 9:37-43)

¹⁴Wüx tapeayiw niüng ajlüyiw nipilan, quiaj tajngot nop naxey maquieel micos nej tiüt teombas Teat Jesús, tasaj:

¹⁵—Teat Naxey, ijjür lasta xecual cos nimeech alox nej tiüt, teamamongoch xeyay ngo majneaj. Nguiaj lamalox nej tiül biümb tengwüw tiül yow. ¹⁶Saquiiüb miün nüüch majawüw nej minipilan sitiül alndom matajcüw nej majneaj. Naleaing ngondom ombasüw —aj nej.

¹⁷Quiaj Teat Jesús tasaj nipilan: —iJaa, icona nipilan ngo meyariün sandeac, monrang ngo majneaj icon! ¿Cas nüt ipiüangan sanajlüy ningüy naquiiüb icona? ¿Cas nüt ipiüangan sanafüc wüx leaw irangana? Iquiüjpan miün aaga nench najaw —aj nejiw.

¹⁸Condom quiaj talic aaga nimeech najlüy wüx ombas a nench; tasaj macueat. Quiaj tacueat, tajneaj a nench tüülan aaga ores quiaj.

¹⁹Condom minipilan nej wüx nejüwan quiaj maquiüjpüw nej, quiaj tasajüw:

—¿Neol xicona ngondom nawüniün aaga nimeech quiaja? —ajüw nej.

²⁰Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Cos ajcan apateay iyacan imeajtsan wüx xique. Naleaing sasaj icon sitiül icona meyacan imeajtsan wüx xic, masey atonej apateay osaab mostaza, apndom mesajan aaga tiüc quiaj: “Iriow ninguiaj, quiür indüy ninguiün”, merajan, y aaga tiüc apmaw. Ngo majlüy nicuajind leaw ngondom merangan sitiül naleaing iyacan imeajtsan wüx xique. ²¹Pero aaga nimeech quiaj ngondom maw sitiül ngo matajçüch orar y maiündüch xeyay —aj nejw.

**Teat Jesús tapiüng alinomb
apmambiyaw nej**

(Mr. 9:30-32; Lc. 9:43-45)

²²Wüx tajlüyiw nóiquian tiül iüt Galilea, quiaj Teat Jesús tapots masaj nejw wüx nguineay Teat Naxey apmayacüch teowixaw nipilan, ²³apmambiyaw nej; ndoj, wüx er nüt apmapac alinomb. Wüx tanguiayiw aag ayaj tamix omeajtsüw xeyay.

**Tawün tomiün andüy tiül
nadam nangaj iüm**

²⁴Wüx Teat Jesús tapeay tiül cambaj Capernaum maquiüb minipilan nej, quiaj ajçüwa monxaing tomiün andüy tiül nadam nangaj iüm tambüw majawüw teat Pedro. Tatüniw manguiayiw nej, tasajüw:

—Jow aaga teat nequiaach icon, çngo mawün tomiüna andüy tiül a nadam nangaj iüm ocueajiütsa? —ajüw nej.

²⁵Quiaj teat Pedro tasaj nejw:

—Ajaj awün —aw.

Wüx tajmel tiül iüm a Pedro, andüüb masaj nej Teat Jesús, tapiüng:

—¿Nguineay ipiüng teat Simón? Jow monajiüt tiül noic cambaj, çjane ocueaj atüniw tomiüna, micual miiütüw nejw, ngwüw napeay miün nipilana? —aj nej.

²⁶Quiaj tapiüng a Pedro:

—Atüniw ocueaj napeay miün nipilan —aw.

Teat Jesús tapiüng:

—Nganüy micual iüt ngo metam mangüy. ²⁷Naleaing, pero ngana mandeacndeacüw wüx; quiür mbeay ndec, erlech. Leaw apmelech ombas, apmexom teombeay nej tomiün. Aag ayaj ngochan meajchiw ajçüwa monsap tomiün, aag ayaj ayacar icore —aj nej Teat Jesús.

¿Jane alwüx atam ajlüy?

(Mr. 9:33-37; Lc. 9:46-48)

18 Tiül aaga nüt quiaj, tatüniw nej manguiayiw minipilan nej, tasajüw:

—¿Jane alwüx atam ajlüy tiül micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo? —ajüw nej.

²Quiaj Teat Jesús tapaj miün nop nine, malembech pinawan nejw.

³Condom tapiüng:

—Naleaing sasaj icon sitiül ngo mendüyüün wüx merangan atnej arang nop nine, ngondom mejmeliün tiül micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo. ⁴Atquiaj jangantanej leaw apmarang atnej aaga nine cam, ngo merangrangüy nicuajind, aag ayaj alwüx atam ajlüy tiül micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo. ⁵Aton jangantanej apmajiür lasta nop nine atnej aaga nine cam, aag ayaj atnej xique tenguijal majiür xic lasta.

Nde meyacüchiün wüx ngo majneaj*(Mr. 9:42-48; Lc. 17:1-2)*

⁶Jangantanej apmandiüm mayac wüx marang ngo majneaj masey nop tiül ajcüwa namix nine monyar sandeac, najneaj wüxan nganaw marang aaga ngo majneaj quiaj, maoelich teonic nej nop cow majlos tiül ndec tsoyom tiüt nómban.

⁷iXeyay ngo majneaj ajlüy wüx iüt, cos ajlüy leaw alndom müüch majmiücaran tiül nisoet! Aag ayaj meáwan nüt ajlüy, pero ixeyay ngo majneaj apmamongoch leaw apmayac wüx nisoet alinop!

⁸Atquiaj sitiül aljane ayaag owix nej tengwüy oleaj nej andiüm mayac nej wüx marang ngo majneaj, ich mandooig malox ninguiün. Cos más najneaj majmel niüng apmapacaran meáwan nüt masey ngo majiür nots owix tengwüy nots oleaj, cos cuane ambeol nej majlüy palan, ndoj majlos tiül biümb niüng ngondom xequem nómban.

⁹Aton sitiül aljane ayaag oniiüg nej andiüm majaw leaw ngo majneaj, ich masoond malox ninguiün. Cos najneaj majmel niüng apmapacaran meáwan nüt masey noic oniiüg nej, cos cuane ambeol nej majiür palan oniiüg, ndoj majlos tiül biümb tiül necoy.

Tandeac wüx ndron sap*(Lc. 15:3-7)*

¹⁰Nde mepiüangan jangantanej tiül ajcüwa namix nine quiaj ngo membeat, cos sasaj icon ajcüwa ángeles tiül cielo leaw tenguijal mambeol nejw, meáwan nüt teamajawüw mitey Xeteat Dios

najlüy tiül cielo. ¹¹Cos Teat Naxey tiün mawün wüx meáwan nipilan leawa landoj apndrom ombasüw.

¹²¿Cuane ipiüangan? Jondot nop naxey almajiür coic miow (100) sap, camüm ndrot ocueaj nop. ¿Neol ngome apmacueat aaga peic miow gajpoquey (99) quiaja, mamb mayamb aaga nop leaw ndrona?

¹³Sitiül ndot maxom, naleaing sasaj icon apmapac omeaats xeyay majaw aaga axom quiaj, ngo matnej meáwan leaw ngo ndrom. ¹⁴Atquiaj aton Miteatiiüts Dios najlüy tiül cielo ngo mandiüm majaw ndrom ombasüw nop tiül ajcüwa namix nine quiaj.

Wüx aljane aleaic marang wüx imbas*(Lc. 17:3)*

¹⁵Sitiül aljane aleaic marang wüx imbas, quiür indeac anaag najneaj icónan quiaj, meaach leaam omeaats leaw tarang. Sitiül tayar leaw ipiüing, lamembeol, lameaach majneaj omeaats. ¹⁶Nganüy sitiül ngo mayar leaw isaj, iyamb nop ijpw mequiiüb, meamban mejawan majlüyiw quiaj manguiayiw. ¹⁷Sitiül nej ngo mayar leaw isajan, isajan montangtang tiül moncanchiün mandeacüw maquiüjpüw. Ndot átan ngo mayar leaw asajüw nej, iyacan atnej nop ngo mayar andeac Teat Dios, tengwüy atnej nop nesap mitomiün cambaj leaw xeyay ngo majneaj arang.

¹⁸Naleaing sasaj icon, meáwan leaw apmeoeliün wüx aaga iüt cam apmaelich tiül cielo. Aton meáwan leaw apmechejtiün wüx aaga iüt cam, apmachejtich tiül cielo aton.

¹⁹Sasaj icon alinomb, masey sitiül ijpüw icona ningüy wüx iüt aleaic metüniün, noic nej imeajtsan, Xeteat Dios najlüy tiül cielo apmüüch. ²⁰Cos nguiajantanej niüng xenenguejow masey ijpüw arojpiüw monyar sandeac, xique sajlüy quiaj pinawan nejiw —aj nejiw Teat Jesús.

²¹Condom quiaj teat Pedro tamb matün manguiay Teat Jesús, tasaj: —Teat, çjondot nop aleaic marang wüx ximbas, cas ombas netam nawün wüx ximeaats leawa taranga, leaw atüch ayaáwe? —aj.

²²Quiaj tasaj nej Teat Jesús: —Ngo nasaj ic áagan ayaáw; alndom mewün wüx imeaats masey ayaáw ermiow gajpowüw (77) —aj.

Tandeac andüy wüx nop najon nerang najiüt

²³Tiül micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo ajlüy atnej tarang nop minatang nenajiüt wüx tandiüm majaw nguitow ajüchiw nej anopnopo mimonbeol nej. ²⁴Tapots majaw wüx nguitow ajüch, quiaj apeay quiaj maquiüraab niüng ajlüy nej nop leaw ajüch nej xeyay tomiün. ²⁵Aaga naxey quiaj ngondom mangüy leaw ajüch. Quiaj tapiüng aaga minatang nenajiüt majnapüw, majlüyiw ocueaj alinop maquiüb mintaj nej micual nej. At majnap meáwan leaw almajiürüw para mawün mitomiün nej. ²⁶Condom aaga naxey quiaj taquieel micos nej tiüt teoleaj minatang nenajiüt matün ocueaj. Tasaj: “Teat, satün icueaj, ngwa mecül xic alquiripite, ndoj sanangüy meáwan leaw salnajüch

ic”, aj. ²⁷Quiaj aaga natang nenajiüt tajmiüc omal omeaats majaw nej. Tawün wüx omeaats nej nómban leaw lamajüch aaga naxey quiaj, tapiüng tsajmbiüm mamb. ²⁸Almaw quiaj aaga naxey nejüchay, quiaj mangoch nop aquiüb nej arang aweaag najiüt, almajüch nej quiriw tomiün. Quiaj tasap mapats onic, landüy wüx apmambiy. Quiaj tasaj: “Nganüy nganüy ingüy xetomiün”, aj. ²⁹Quiaj aaga naxey taquieel micos nej tiüt, matün ocueaj, tasaj: “Satün icueaj teat, ngwa mecül xic alquiripite, ndoj sanangüy meáwan leaw sajüch ic”, aj. ³⁰Aaga naxey quiaj ngome tandiüm macül nej, andüüban tamb mayac tiül manchiüc leaw ambich mangüy mitomiün nej. ³¹Wüx tajawüw aag ayaj alacas monrang najiüt, xeyay ngo majneaj mayajcüw. Quiaj tambüw masajüw aaga minatang nenajiüt manguiay meáwan leaw lamarang aag naxey quiaj. ³²Quiaj tapaj nej miün alinomb aaga minatang nenajiüt, tasaj nej: “Iique nop ic ngo majneaj nerang xenajiüt! Iique meáwan leaw tejüch xic, aag ayaj tawüniüs wüx ximeaats nómban, cos tetün xicueaj. ³³Jow nganüy ique, çneol ngo mejüür lasta alinop atnej tajiüras ic lasta?” aj nej. ³⁴Tajcüy xeyay aaga natang nenajiüt, quiaj tüüch mamb tiül manchiüc macúlan quiaj leaw ambich mangüy meáwan ajüch.

³⁵Atquiaj apmarang wüx imbasan Xeteat Dios najlüy tiül cielo sitiül ngo mewüniün wüx imeajtsan meáwan leaw arang wüx imbasan alinop —aj nejiw Teat Jesús.

Teat Jesús apiüng wüx moncueateay

(Mr. 10:1-12; Lc. 16:18)

19 Condom wüx Teat Jesús landoj masaj nejiw meáwan aaga poch quiaj, quiaj taw Galilea tamb andüy tiül iüt Judea, najlüy nonüt necamb lam Jordán. ²Tandüjpiw nej mamb xeyay nipilan. Meáwan tamongoch iün andeowüw.

³Condom acas fariseos tambüw majawüw Teat Jesús matüntüniw manguiayiw majawüw cuane apmapiüng. Quiaj tasajüw:

—¿Alndom nop naxey macueat mintaj nej cos tarang cuajantanej leawa nej ngo mandiüm? —ajüw nej.

⁴Quiaj tasaj nejiw:

—¿Ngomeaag meteowan tiül Mipoch Teat Dios, niüng apiüng nej nerang nipilan, cos apiüng: “Tarang naxey at tarang najtaj?” ⁵Aton tapiüng: “Nop naxey netam macueat miteat nej mimüm nej, maquiüüb mintaj nej. Quiaj apmajlüyiw nóiquian, atnej nop nipilan nejiw.”

⁶Atquiaj langome apmajlüyiw ijüpéj, apmajlüyiw nop nejiw cos noic omeajtsüw. Pares nejinguid ngondom müüch mecueatayej leaw Teat Dios lamüüch majlüyiw nóiquian —aj nejiw Teat Jesús.

⁷Quiaj tasajüw nej:

—¿Neol a Moisés tapiüng alndom nop naxey macueat mintaj nej sitiül marangüch minawijquiaw nejiw müjndiw mecueatayej nómban? —ajüw nej.

⁸Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Moisés tapiüng alndom mecueatiün mintajan cos tajaw

nadam imeajtsan. Naleaing nomb ngome atquiaj ajlüy. ⁹Pero nganüy xique sasaj icon sitiül nop naxey macueat mintaj nej, acueátan, ngome nejiür naxey mintaj nej, condom aaga naxey quiaj apmaquiüüb alinop, nej a naxey quiaj ajiür xeyay nisoet cos lamajiür minajtaj nej. Aton jane apmaquiüüb nop najcueat najtaj ajiür xeyay nisoet cos atnej majiür minajtaj nej aton —aj nejiw.

¹⁰Quiaj tapiüngüw minipilan nej: —Sitiül atquiaj ajlüy naél wüx aljane macueat mintaj nej, nómban ngo majnej majiüraran mintajaran —awüw.

¹¹Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ngome meáwan nipilan alndom maiücüw wüx aaga ipiüangan quiaj. Áagan leaw Teat Dios lamambeol müüch majlüyiw atánan quiaj. ¹²Ajlüy monxey ajiür cuane wüx ngo mengoch owixaw: altiül atquiaj ajlüy nde wijquiaw; altiül aljane tarang nej wüx ombas nej; at altiül ngo mengoch owix cos xeyay andiüm marang minajiüt micambaj Teat Dios. Leaw ayaag alndom majlüy atánan quiaj, ngo mengoch owix, pues najnej —aj nejiw.

Taquiüraab niüng ajlüy Teat Jesús acas namix nine

(Mr. 10:13-16; Lc. 18:15-17)

¹³Condom taquiüraab niüng ajlüy nej acas namix nine matepeayiw Teat Jesús, mayac owix nej wüx omalüw nejiw, matün monajnej ocueaj Teat Dios müüch nejiw. Minipilan nej taliquiaw ajcüw monquiüüb namix nine. ¹⁴Quiaj Teat Jesús tapiüng:

—Ijchan miünüw a namix nine niüing sajliüy, nde mepalan. Cos ocueajiw nejiw micambaj Teat Dios najliüy tiül cielo —aw.

¹⁵Quiaj tajend omaliüw namix nine, ndoj taw quiaj.

**Nop nejiür xeyay, tandeac aweaag
Teat Jesús**

(Mr. 10:17-31; Lk. 18:18-30)

¹⁶Condom tajngot nop majaw Teat Jesús, tatün nej manguiay, tasaj:

—Teat, sawaw ique najneaj irang. Nganüy isaj xic Teat, ¿cuane najneaj netam naranga para namb tiül cielo nacül quiaj meáwan nüte? —aj nej.

¹⁷Quiaj tasaj nej Teat Jesús:
—¿Neol tepiüing xique nerangas najneaja? Nejingüind nipilan ngo marang najneaj. Áagan Teat Dios arang najneaj. Nganüy sitiül indiüm meamb tiül cielo, netam merang meáwan leaw tapiüing Teat Dios marangüch —aj.

¹⁸Quiaj tasaj nej aaga naxey quiaj:
—¿Ngün? —aj.

Teat Jesús tasaj nej:
—Nde membiy nejingüind; nde mejiür pálwüx najtaj; nde merneed; nde mendeac ngo maleaing wüx ombas alinop; ¹⁹iyar andeac miteat mimüm; aton ijiür lasta alinop atnej ijiürüy lasta iquiáyan quiaj —aj nej Teat Jesús.

²⁰Quiaj tasaj nej aaga naxey quiaj:
—Teat, meáwan aag ayaj sayac wüx ximeaats narang nde quich xic. ¿Cuane alinoic netam naranga? —aw.

²¹Quiaj tasaj nej Teat Jesús:
—Sitiül indiüm merang leaw palan, quiür inüüb meáwan leaw almejiür, condom imbaag ombat

meaach leaw nipilan ngo majiür. Ndoj tewiün mendüüb xic merang xenajiüt. Atquiaj apcanchiüm meáwan nembeatmbeat leaw apmeaand alinoic nüt tiül cielo —aj nej.

²²Wüx tanguiay aag ayaj, quiaj tamix omeaats, taw quiaj, cos nej ajiür xeyay cuajantanej, ngo mandiüm mandrooch ombas.

²³Quiaj Teat Jesús tasaj minipilan nej:

—Naleaing sasaj icon xeyay naél ocueajiw ajcüwa monjiür xeyay cuajantanej majmeliw tiül micambaj Teat Dios. ²⁴Sanandüy wüx nasaj icon alinomb, ngo maél mamong teowil nots ndiüc nop camello, ngo matnej aél ocueaj nop nejiür xeyay, majliüy tiül micambaj Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

²⁵Wüx tanguiayiw aag ayaj minipilan nej xeyay mbayatoj, tetünayej menguiayayej:

—Sitiül atquiaj ajliüy, ¿jane alndom maw wüx asoet neje? —awüw.

²⁶Quiaj Teat Jesús tajaw teombasüw nejiw, tapiüing:
—Nipilan ngondom mawün wüx asoet nejingüind; pero Teat Dios ngo maél majaw aag ayaj cos nej alndom marang cuajantanej —aj nejiw.

²⁷Condom Pedro quiaj tasaj nej:
—Teat, xicona lanacueatiün meáwan leaw tajiürasan para nandüjpiün ic. Jow nganüy, ¿cuane sanaxoman wüx? —aj nej.

²⁸Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:
—Naleaing sasaj icon, alinoic nüt wüx Teat Dios apmüüch marang jayats meáwan cuajantanej leaw ajliüy wüx iüt, wüx Teat Naxey

apmasap najneajay niüng chetej marang natang nenajiüt, apmajlüy quiaj gajpiüp (12) niüng chetejow montangtang monajiüt, niüng icona leaw mondüüb xic apchetemeron mejawan wüx asoetiw ajcüwa gajpiüp (12) ajlüy nipilan acualaats Israel. ²⁹At aton jangantanej monyar sandeac leaw acueat aniüing nej, acueat miteat nej, mimüm nej, micoj nej, michiig nej, mintaj nej, micual nej, tengwüy macueat miüüt nej para mandüüb xic, apmajlüy najneaj. Apmüjndiw xeyay, ngo matnej leaw tacueatiw wüx a iüt cam, aton apmapacüw tiül cielo meáwan nüt. ³⁰Naleaing jane ayaag atnej alwüx atam ajlüy nganüy, alinoic nüt apmajlüy chingüy; at jane ayaag chingüy nej nganüy, alinoic nüt apmajlüy natang tiül micambaj Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

Andeac andüy wüx monrang najiüt

20 Aton tasaj nejiw Teat Jesús:
—Cos tiül micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo, ajlüy atnej tarang nop nateateran nejiür iüt. Cos nej taw úmban arraw mayamb monrang najiüt macojchiw najün uva. ²Wüx taxom monrang najiüt, tasoiquiw apmangüyanüw noic nüt noicnoic tomiün nasoic denario. Quiaj tüüch mambüw marangüw minajiüt nej. ³Condom taw alinomb wüx lapeay pinawan ajüy nüt. Quiaj taxom tiül plas alacas monxey tengual ayambüw najiüt. ⁴Quiaj tasaj nejiw: “¿Ngwüy tabaatsa, merangan najiüt tiül xecorrül mecojchiün xeüwa? Ndoj

sanangüy icon atnej netam”, aj nejiw. Quiaj tambüw. ⁵Camüm taw alinomb aaga neneay najiüt laámb aplembem nüt, at wüx lanchejliow nüt aton. Átan taxom monrang najiüt atnej tilüy quiaj. ⁶Condom taw alinomb lamitiüt nüt, níüangan taxom alacas aliw tiül plas, ngo maxomüw najiüt. Quiaj tasaj nejiw: “¿Neol tejlüyíünan ningüy pal nüte; ngo mexoman najiüta?”, aj nejiw. ⁷Quiaj tapiüngüw: “Cos nejingüind ngo miün mayamb xicon”, awüw. Quiaj aaga neneay najiüt tasaj nejiw: “Quiüran irangan najiüt tiül xecorrül aton, ndoj sanangüy icon atnej netam”, aj nejiw. ⁸Wüx laümb tiüt aaga nüt, quiaj aaga neneay najiüt tasaj aaga naxey leaw tayac majlüy wüx majaw monrang najiüt: “Iwüniw tiül najiüt, ingüy minajiütüw nejiw. Ingüy ajan wüx teoj mapeay, ndójwüx leaw mbas mapeay”, aj. ⁹Wüx tapeayiw ajcüw monrang najiüt leaw tajmeliw lamitiüt nüt, tangüyeranüw palan noicnoic denario anopnopo. ¹⁰Condom wüx tatüch nejiw leaw mbas majmeliw tiül najiüt, apiüngüw a nejiw apmüjndiw wüx alquiriw; naleaing tujúndiw atówan nej aton noic denario. ¹¹Tayariw, pero naleaing tajcüyiw, tandeacndeaciw wüx ombas aaga neneay najiüt. ¹²Tasajüw: “Ajcüwa teoj majmeliw tiül najiüt, ¿wül arangüw najiüta? Ágan noic ores tarangüw, pero ique tengüy atow nej ingüy xicon. Nganüy xicona tarangasan xeyay najiüt, sandeowan tiül nerraar mbich nüt”, ajüw nej. ¹³Quiaj tapiüng aaga neneay najiüt, tasaj nop nerang

najiüt: “Amigo, xique ngo narang nicuajind ngo majneaj wüx imbasan. ¿Neol ngwa, landoj lamandeaacaatsa sanangüy icon noic denario? ¹⁴Iyar leaw sangüy ic quiaj, quiür. Xique sandiüm nüüch aaga teoj mapeay atow nej süüch ic. ¹⁵¿Neol, ngome alndom narang leawa xic sandiüm wüx xetomiüna? ¿Ngwüy, ngo majneaj mejaw xic ajcan sandiüm nambeol nejw aton?” aj. ¹⁶Aton tapiüng Teat Jesús:

—Altiül leawa mbas nejw, apmajlüyiw teoj, at leawa teoj nejw apmajlüyiw mbas. Cos xeyayiw leaw najpajüw, pero napateayiw leaw narriüjtüch —aw.

Tandüy wüx mapiüng apmambiyeran

(*Mr. 10:32-34; Lc. 18:31-34*)

¹⁷Wüx Teat Jesús aliw tiül tiüüd laambüw andüyiw Jerusalén, quiaj tawün nejw mbiüjlatoj mbeay tiüüd ajcüwa gajpiüp (12) minipilan nej, tasaj:

¹⁸—Nganüy laambaats andüyüüts Jerusalén niüng Teat Naxey apmayacüch teowixaw montangtang miteaats at ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés. Quiaj apmapiüngüw mandeow. ¹⁹Aton apmayacüw nej teowixaw napeay miün nipilan, apmitsojow nej, apmawüjchiw, ndoj apmambiyaw wüx cruz. Pero naleaing wüx er nüt apmapac alinomb —aj nejw Teat Jesús.

Leaw tatün mimüm Jacobo y Juan

(*Mr. 10:35-45*)

²⁰Condom nop najtaj mimümw a Jacobo at a Juan, micual nejw Zebedeo, tamb nóiquian

maquiüjpüw majawüw Teat Jesús. Taquieel tiüt micos nej teombas cos andiüm matün alcuane. ²¹Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¿Cuane indium, müm? —aj nej.

Quiaj tapiüng aaga najtaj:

—Teat, wüx nüt apchetemear merang natang nenajiüt tiül micambaj, ijchaw chetemoj ajcüwa xecual cam aton, nop amb wüx miác iwix alinop amb wüx miquiamb —aw.

²²Quiaj tasaj nejw Teat Jesús:

—Ngo mejawan leaw itüniün. ¿Ngwüy alndom memongochiün xeyay necoye atnej xique sanamongoche? ¿Ngwüy alndom mendeowana atnej xique sanandeowa? —aj nejw.

Quiaj tapiüngüw:

—Alndom —awüw.

²³Quiaj tasaj nejw Teat Jesús:

—Naleaing, netam memongochiün xeyay necoy atnej xique sanamongoch, aton apmembiyaranan; pero aaga ipiüangan chetemeron wüx xeác y wüx xequiamb, mbich aag ayaj ngome xique alndom nüüch aljane, néjan quiaj Xeteat ajlüy wüx müüch leaw lamateots müüch —aj.

²⁴Wüx tanguiayiw aag ayaj ajcüw algajpowüw (10) minipilan nej, quiaj tajcüyiw; ngo majneaj majawüw ajcüw alijptüw nechüigayej quiaj. ²⁵Condom Teat Jesús tapaj masaj nejw, tapiüng:

—Lamejawan nguineay arangüw monajiüt tiül meáwan cambaj, cos arangüw apatüw atnej lamaneayiw nómban meáwan nipilan leaw ajlüyiw wüx; átan minatangüw nejw ngo majiürüw

lasta nejinguin. ²⁶Pero tiül icona ngondom merangan atquiaj. Cos jane andiüm marang natang tiül icona netam mambeol icon.

²⁷Aton sitiül aljane tiül icona andiüm marang más netam ajlüy, netam marang atnej nop nembeol.

²⁸Atquiaj ajlüy wüx a Teat Naxey cos nej ngo miün mambeolaran, nej tiün mambeol meáwan nipilan, at mandeow mangüy asoet xeyay nipilan —aj nejiw.

Teat Jesús tüüch majneaj ijpüw somb

(Mr. 10:46-52; Lc. 18:35-43)

²⁹Wüx tawüw tiül cambaj Jericó xeyay nipilan almandüjpiw Teat Jesús. ³⁰Aliw quiaj ijpüw monxey nesomb, alchetemoj mbeay tiüüd. Wüx tanguiayiw Teat Jesús namong, quiaj tepajüw, tapiüngüw:

—iTeat Naxey, micual teat David, ijiür xicon lasta! —awüw.

³¹Ajcüwa nipilan taliqiuaw nejiw mapalüw ombeayiw, naleaing nejiw tepajüw napac, tapiüngüw:

—iTeat Naxey, micual teat David, ijiür xicon lasta! —awüw.

³²Quiaj lembet Teat Jesús, tapaj ajcüwa somb quiaj, tatün manguiaiy nejiw, tapiüng:

—¿Cuane indiüman metüniün wüx ximbasa? —aj nejiw.

³³Quiaj tasajüw nej:

—Teat, sandiüman ram xenüjcan —ajüw nej.

³⁴Quiaj Teat Jesús tajmiüc omal omeaats majaw nejiw, tayac owix wüx oniüjciw nejiw. Andüüban ajneajiw, nómban rat oniüjciw. Condom tambüw mandüjpiw Teat Jesús aton.

Teat Jesús tajmel tiül Jerusalén

(Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

21 Wüx laliüc matüchiw Jerusalén, tapeayiw tiül cambaj Betfagé niüng ajlüy mitiüch Olivos. Quiaj Teat Jesús tüüch mamb ijpüw minipilan nej. ²Tasaj: —Quiüran tiül aaga cambaj najlüy alareng niüng ajlüyüüts. Quiaj apmexoman nop bur neóel, almaquiüüb nop quicheech bur micual nej. Ichejtiün, iquiüjpan miün. ³Sitiül aljane aleaic masaj icon, isajan: “Teat Naxey apmetam nej, ndoj apmatsoriich alinomb”, irajan —aj nejiw Teat Jesús.

⁴Atquiaj tajlüy para majlüy atnej tapiüng nop nendeac andeac Teat Dios, cos tapiüng:

⁵Isajan a cambaj Jerusalén:

“Ijawan, jogüy minatang nenajiüt icueajiün, aliüc majaw icon, Nej ngome nerangrangüy, najneaj omeaats; ajtep nop quicheech bur, micual nej nop bur nemalmal naüm”, aw.

⁶Quiaj tambüw minipilan nej. Tarangüw meáwan atnej lamasaj nejiw Teat Jesús. ⁷Taquiüjpiw miün a bur maquiüüb micual nej. Quiaj tapojchiw teopechiw a bur apixaw nejiw. Condom Teat Jesús tajtep chetem wüx. ⁸Meáwan nipilan, tapüjchiw tiüt apixaw nejiw tiül tiüüd, altiül tapoliw omal xiül mayacüw tiüt tiül tiüüd. ⁹Ajcüwa nipilan quiaj tepajüw napac, átan namong ombas, átan aliüc tamiün, tenguiaw tapiüngüw:

—iNajneajay arang micual teat David! iNangaj ajlüy aaga niün,

üüch nej miün Teat Dios! iNajneajay
ajlüy Teat Dios tiül cielo! —awüw.

¹⁰Condom wüx Teat Jesús tajmel
tiül cambaj Jerusalén meáwan
nipilan tendeadendeacüw wüx,
tatüniw manguiayiw:

—¿Jane aag ayaja? —awüw.

¹¹Altiül nipilan tapiüngüw:
—Aag ayaj aaga Jesús naw tiül
cambaj Nazaret tiül Galilea. Nej
nop nendead andeac Teat Dios
—awüw.

**Tawün tiül a nadam nangaj iüm leaw
ngo metam majlüy quiaj**

(Mr. 11:15-19; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹²Condom Teat Jesús tajmel tiül
aaga nadam nangaj iüm ocueaj Teat
Dios. Quiaj tapots mawün meáwan
monüjpeay at mongalüy leaw aliw
tiül. Aton tatech ninguiün mimesüw
mongowüüch tomiün, at mibangüw
monüüb palom. ¹³Tasaj nejiw:

—Tiül Nangaj Mipoch Teat Dios
apiüng: “Saniüng ajlüy niüng
apmatajcüch orar”, aw Teat Dios.
Pero icona lamerangan aaga
nangaj iüm cam atnej niüng axotüy
moneed —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁴Tambüw majawüw nej tiül
nadam nangaj iüm leaw nesomb
at leaw necoex, nej tataag nejiw
majneaj. ¹⁵Ajcüwa montangtang
miteaats at mondüy wüx aaga
poch tüünd Moisés tajcüyiw
wüx tajawüw meáwan najneajay
ateócan leaw teamarang Teat
Jesús; at wüx tanguiayiw nguineay
a namix monguich teapajüw
tiül nadam nangaj iüm, cos
teamapiüngüw: “iNajneajay arang
micual mixejchiiüts David!” awüw.

¹⁶Tasajüw Teat Jesús:

—¿Quia ngo menguiay cuane
teamapiüngüw wüx ique ajcüw
ayaja? —ajüw nej.

Quiaj tasaj nejiw:

—Ajaj, teananguiay. ¿Jowa icona
ngomeaag meteowan tiül Mipoch
Teat Dios? niüng apiüng atcüy:

Xique lanayac teombeayiw
namix monguich at namix
nine aaga poch mapiüngüw
najneajay irang —aj nejiw
Teat Jesús.

¹⁷Condom taw quiaj tacueat nejiw,
tamb andüy tiül cambaj Betania.
Quiaj tacül aaga ongwiiüts quiaj.

Teat Jesús talic a toc

(Mr. 11:12-14, 20-26)

¹⁸Wüx rat tiüt, quiaj tamb Teat
Jesús andüy Jerusalén alinomb.
Wüx aleamb tiül tiiüd tind üet.

¹⁹Tajaw noic owil toc almbeay tiiüd.
Quiaj tamb majaw, naleaing ngo
maxom wüx nicuajind, áagan aóp
majlüy wüx. Quiaj Teat Jesús tasaj
aaga toc:

—iAleaw atogüy ümb minüt,
lango mejiür íong nómban! —aj.

Quiaj tawaag a toc. ²⁰Wüx
tajawüw aag ayaj minipilan nej
mbayajow. Tasajüw Teat Jesús:

—¿Neol nguineay ajen awaag a
toc quiaja? —ajüw.

²¹Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:
—Naleaing sasaj icon, sitiül
naleaing iyacan imeajtsan wüx
xique, ngo mechiwean imeajtsan,
alndom merangan cuajantanej.
Ngome áagan wüx toc quiaj alndom
merangan, alndom mesajan aaga
tiüc quiaj: “Iriow ningüy, quiür
indüy tiül ndec”, merajan, y
atquiaj apmajlüy. ²²Meáwan leaw

apmetüniün wüx apmetajcan orar, apmeajndiün sitiül ipiüangan tiül imeajtsan alndom majliü —aj nejiw.

Tasajüw Teat Jesús nguiane tayar minajiüt nej

(*Mr. 11:27-33; Lc. 20:1-8*)

²³Condom Teat Jesús tajmel tiül nadam nangaj iüm. Wüx tengual aquiaach nipilan, quiaj tambüw majawüw nej montangtang miteaats at montangtang monajiüt tiül nipilan israel. Tatüniw nej manguiayiw, tapiüngüw:

—¿Nguiane iyar minajiüt merang aag ayaja? ¿Jane neech ique? —awüw.

²⁴Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—At a xique aton sanatün nanguiyay icon noic poch. Sitiül apmesajan xic, at a xique aton sanasaj icon nguiane nayar xenajiüt narang aag agüy. ²⁵Jow a Juan, wüx tüüch yow nipilan, ¿jane tasaj nej marang aag ayaja? ¿Diosa, ngwüy nipilana? —aj nejiw.

Quiaj tendeadcdeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—Sitiül apmapiüngaats Teat Dios neech nej miün, quiaj apmasaj icoots: “¿Neol ngo meyariün andeac neje?” apmaw. ²⁶Sitiül apmapiüngaats nipilan, pues imbolaats mandüyiiüts cambaj, cos meáwan nipilan apiüngüw aaga Juan quiaj nop nendeac andeac Teat Dios nej —awüw.

²⁷Ág tasajüw Teat Jesús:

—Ngo najawan —awüw.

Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—At a xique aton ngo nasaj icon jane neech xic niün narang leaw teanarang cam —aj nejiw.

Andeac andüw wüx ijpüw nacualaran

²⁸Aton tasaj nejiw:

—¿Cuane ajiür meyajcan aaga sanandeac cama? Tajliüw nop naxey ajiür ijpüw micual nej. Condom tamb matüch niüng ajliüw nop, tasaj: “Nganüy xecual, quiür irang najiüt tiül micorrül xeüva”, aj.

²⁹Quiaj tasaj nej micual nej: “Ngo mind”, aw. Ndoj leaad omeaats ngo majneaj arang, quiaj tamb marang najiüt. ³⁰Condom aaga naxey tamb majaw alinop micual nej. Tasaj nüüangan atnej landoj masaj a nop. Quiaj tapiüng micual nej: “Najneaj teat, sanamb”, aw. Ndoj ngo mamb.

³¹¿Jow nganüy, ngün tiül nejiw tarang leaw andiüm miteatiw nejiw? —aj nejiw Teat Jesús.

Quiaj tapiüngüw:

—Aaga nasoiç ombas —awüw.

Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing sasaj icon, ajcüwa monsap mitomiün cambaj at monjüyjüy montaj apmajmeliw ombas tiül micambaj Teat Dios, ngo mat icona. ³²Cos aaga Juan neech yow tiün masaj icon nguineay merangan najneaj, pero icona ngome teyariün andeac nej. Pero altiül ajcüwa monsap mitomiün cambaj, aton altiül monjüyjüy montaj tayariw nej andeac. Icona masey tejawan aag ayaj, ngo leaam imeajtsan mecueatiün irangan ngo majneaj, meyariün andeac nej.

Andeac andüw wüx ngo majneaj monrang najiüt

(*Mr. 12:1-12; Lc. 20:9-19*)

³³Inguiayüün alinoic leaw sanasaj icon: Tajliüw nop nateateran tapiür

xeyay owil uva tiül micorrül nej, tarang najneaj owil corrül. Condom tarang noic pil tiüt tiül piedra niüng apmacuüücharan najün uva maw miyow nej. Aton tarang nop najal oleaj iüm nasoic torre niüng alndom macüleran cawüx majiürüch a corrül.

’Ndoj tayac teowix nipilan aaga corrül quiaj, cas tamb andüy alinoic iüt. ³⁴Wüx lamatüch a nüt mapeederan najün uva, quiaj aaga neneay corrül tüüch mamb acas monbeol nej majawüw monrang najiüt, mayariw leaw netam müünd neneay iüt. ³⁵Naleaing ajcüwa monrang najiüt tasapüw ajcüwa monbeol. Nop tatoliw, alinop nómban tambiyaw, alinop taloxiw. ³⁶Aaga neneay iüt quiaj tandüy wüx müüch mamb alacas monbeol nej. Atanej tarangüch wüx ombasiw aton.

³⁷’Ndójwüx quiaj tüüch mamb micual nej, cos tapiüng: “Netam mayariw andeac xecual”, aw.

³⁸Naleaing ajcüwa monrang najiüt, wüx tajawüw micual neneay iüt, quiaj tapiüngüw nejíwan quiaj: “Nej aag ayaj apmeneay aaga corrül cam. Tabaats mambiyaats, ndoj icoots apmaneayiiüts a iüt cam”, awüw.

³⁹Quiaj tasapüw mawüniw tiül corrül, ndoj tambiyaw nómban.

⁴⁰’Jow, wüx apmapeay aaga naxey neneay iüt, ¿cuane apmarang wüx ombasiw ajcüwa monrang najiüt quiaja? —aj nejw.

⁴¹Quiaj tapiüngüw:

—Aaga neneay iüt apmambiy ajcüwa ngo majneaj monrang najiüt quiaj, ngome apmajiür nejw lasta. Condom aaga iüt apmayac

teowix alinoic ajlüy monrang najiüt para alndom müjchiw nej leaw netam müünd wüx apmatüch a nüt mapejtich najün uva —awüw.

⁴²Condom tasaj nejw Teat Jesús: —¿Neol, ngo meteowan nguineay apiüng tiül Mipoch Teat Dios? cos apiüng:

Aaga piedra leaw taloxiw ninguiün monrang iüm, nganüy lafiün marang xeyay netam piedra tiül oxing iüm. Teat Dios nerang aag ayaj, ajawaats aag ayaj xeyay najneaj, aw.

⁴³’Pares sasaj icon langome apmejlyüiün tiül micambaj Teat Dios. Apmüünd palpálwüx nipilan leaw apmarang atnej andiüm Teat Dios. ⁴⁴Jane apmajmiüc wüx aaga piedra quiaj apmapol nej. Pero sitiül aaga piedra quiaj apmajmiüc wüx ombas aljane, nómban apmacuiaach nej tiüt —aj nejw.

⁴⁵Ajcüwa montangtang miteaats y fariseos, wüx tanguiayiw leaw teamandeaac Teat Jesús, quiaj leaad omeajtsüw aag ayaj andüy wüx ombasiw nejw amb apiüng.

⁴⁶Quiájan tandiümüw masapüw nej; pero naleaing timboloj mandüyiw cambaj, cos meáwan nipilan apiüngüw Teat Jesús nop nej nendeac andeac Teat Dios.

Andeac andüy wüx nop nengoch owix

22 Teat Jesús tandüy wüx alinomb masaj nejw acas poch ngome aleaing miün, tapiüng:

²—Tiül micambaj Teat Dios ajlüy atnej arang nop minatang nenajiüt, tayac nangos nüt wüx

angoch owix micual nej. ³Tüüch mambüw mimonbeol nej majanüw leaw najpajüw niüng aaga nengoch owix. Naleaing ajcüwa najpajüw quiaj, ngo mandiumüw mambüw. ⁴Tandüy wüx müüch mamb alacas mimonbeol nej, tasaj: “Isajan ajcüwa landoj iün majpajüw: Landoj lajlüy leaw apmüeteran, lanambiy xeboy, at leaw naxixip xenimal. Meáwan lajlüy, isajan miünüw niüng nengoch owix”, aj nejiw. ⁵Ajcüwa iün majpajüw quiaj, ngo mandiumüw. Nop tamb tiül corrül, alinop tamb menüjpeay. ⁶Alacas tasapüw ajcüwa monbeol, quiaj tapots matoliw, ndoj tambiyaw nómban. ⁷Wüx tanguiay aag ayaj a minatang nenajiüt tajcüy xeyay, tüüch mambüw misoldados nej mandrojchiw ombas ajcüwa ngo majneaj nipilan quiaj, mambel micambajüw nejiw. ⁸Condom quiaj tasaj mimonbeol nej: “Meáwan lajlüy, pero ajcüwa najpajüw ngo metamüw nicuajind. ⁹Nganüy quiüran meáwan tiül tiüüd, isajan nipilan leaw apmexoman ich miünüw ningüy niüng nengoch owix”, aj nejiw. ¹⁰Quiaj tambüw tiül tiüüd ajcüwa monbeol quiaj, tapots masojnongoj meáwan nipilan leaw axomüw, masey monrang najneaj, masey monrang ngo majneaj. Condom chipiow a nden niüng nengoch owix.

¹¹Condom aaga minatang nenajiüt quiaj tajmel majaw meáwan monlüy quiaj. Quiaj tajaw altiül nop ngo masooig apix nej atnej netam majiür monamb niüng nengoch owix. ¹²Quiaj tasaj: “Amigo, ¿neol guineay tejmel

ningüy sitiül ngo mesooig leaw asojquiw monamb niüng nengoch owixe?” aj. Aaga naxey quiaj lombójan, ngo mendeac. ¹³Quiaj aaga minatang nenajiüt tasaj mimonbeol nej: “Isapan, itsajcan oleaj owix, iloxiün ninguiün tiül ngo majneaj tiül pojniün niüng ajlüy monjiünts, niüng aporros oliüqueran”, aj nejiw. ¹⁴Cos xeyay najpajüw, pero napateay narriüjtüch —aw Teat Jesús.

¿Netam majwan tomiün andüy tiül Roma?

(Mr. 12:13-17; Lc. 20:20-26)

¹⁵Condom tawüw quiaj ajcüwa fariseos, tapots mandeacndeacüw guineay aldom masapüw Teat Jesús wüx leaw apmandeac. ¹⁶Quiaj tujchiw mamb minipilanüw nejiw at alacas minipilan Herodes masajüw Teat Jesús, tapiüngüw: —Teat, sawawan ique xeyay indiüm mejaw manderac leaw naleaing, aton iquiaach leaw apiüng Teat Dios atnej netam. Ique ngo mepiüng wüx leaw andeac nipilan. Aton ique ngo meamb wüx mejaw jane netam jane ngwüy. ¹⁷Sandiüman nanguiayüün leaw apmepiüng Teat. ¿Naleaingue netam majwan tomiün müünd a minatang nenajiüt nenüt César, ngwüy ngo metama? —ajüw nej.

¹⁸Naleaing Teat Jesús cos lamajaw neol tatüniw manguiyaiw, quiaj tasaj nejiw:

—ilconá monwüyay arang najneaj! ¿Neol tendiüman mesapan xic wüx leawa sanapiünga?

¹⁹Chiün najaw aaga tomiün leaw apmüünd minatang nenajiüt —aj nejiw.

Quiaj tujchiw nej majaw noic tomiün nasoic denario. ²⁰Almajaw, quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Jane mitey, jane minüt alwüx a tomiün cama? —aj nejiw.

²¹Quiaj tasajüw nej:

—César —awüw.

Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ijchan a César leaw ocueaj nej, at aton ijchan Teat Dios leaw ocueaj nej —aj nejiw.

²²Wüx tanguiaiyw aag ayaj mbayajow manguiaiyw, acueatüwan nej, tawüw quiaj.

Wüx apmapacaran tiül mondeow

(Mr. 12:18-27; Lc. 20:27-40)

²³Tüülan aaga nüt quiaj tapeayiw majawüw Teat Jesús acas saduceos. Ajcüw ayaj apiüngüw mondeow langome apmapacüw alinomb. Tatüniw manguiaiyw:

²⁴—Maestro, teat Moisés apiüng sitiül nop naxey mandeow, nganaw majiürüw micualüw nejiw, michiig nej netam mengoch owix aweaag aaga lemben omal najtaj quiaj, majiürüw micualüw nejiw atnej majlüy micual micoj nej. ²⁵Atquiaj tajlüy tiül xicona, cos tajlüy ayaíw monxey nop necual nejiw. Aaga natang tiül nacojaran tengoch owix, ndoj tandeow nganaw majiürüw micualüw nejiw. Condom michiig nej tengoch owix aweaag aaga lemben omal quiaj. ²⁶Atanej tajlüy wüx michiig nej, tandeow aton. Condom átan amb alinop michiig nej. Atquiaj tengoch owixaw maquiüjpüw aaga najtaj meáwan ajcüwa ayaíw monxey. ²⁷Ndójwüx, nejay a najtaj tandeow. ²⁸Jow alinoic nüt wüx apmapacaran tiül

mondeow, ¿ngün tiül nejiw ajcüwa ayaíw monxey apmaquiüjpüw aaga najtaj quiaja, cos meáwan tengoch owixaw maquiüjpüw? —ajüw nej.

²⁹Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—iNgo mejawan cuane teamendeacan quiaj, cos ngo mejawan cuane ajlüy tiül Mipoch Teat Dios; aton ngo mejawan cuane alndom marang Teat Dios! ³⁰Cos wüx apmapacaran alinomb ngome apmequiübbayej, cos apmajlüyeran nóiquian atnej ángeles ocueaj Teat Dios najlüyiw tiül cielo. ³¹Nganüy wüx aaga ipiüangan apacaran tiül mondeow, ¿neol, nómban ngomeaag meteowana nguineay apiüng Teat Diosa? Cos apiüng: ³²“Xique Midios Abraham, Midios Isaac, Midios Jacob, ajcüw tajlüyiw tanomb”, aw. Cos Teat Dios ngome Midiosüw mondeow, nej Midiosüw leaw almapac —aj nejiw Teat Jesús.

³³Nipilan wüx tanguiaiyw aag ayaj mbayajow manguiaiyw aquiaach.

¿Ngün tiül a poch tüünd Moisés alwüx atam?

(Mr. 12:28-34)

³⁴Wüx ajcüwa fariseos tanguiaiyw nguineay Teat Jesús lamüüch mapalüw ombeayiw a saduceos, quiaj canchiütoj. ³⁵Condom nop tiül nejiw, nop nendüy wüx minawiig Moisés, tatün manguiaiyw Teat Jesús majaw cuane apmapiüng, tasaj: ³⁶—Maestro, ¿ngün tiül aaga poch tüünd Moisés más xeyay netam marangüche? —aj.

³⁷Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—“Netam mendiüm Teat Dios con imeaats, con miespíritu, con

mifis aton.”³⁸ Aag ayaj alwüx atam, ombas netam marangüch.
³⁹ Alinoic andüüban landiüm atnej, apiüng: “Ijiür lasta jangantanej atnej ijiürüy lasta iquiáyan quiaj”.
⁴⁰ Naw wüx aaga ijquaw poch andeac Teat Dios quiaj, ajlüy meáwan poch leawa Moisés tayac, at leaw taquiajchiw mondeac andeac Teat Dios —aj nej Teat Jesús.

¿Jane mixeech a Cristo?

(Mr. 12:35-37; Lc. 20:41-44)

⁴¹ Wúxan canchiüjow quiaj a fariseos, quiaj tatün manguaiy nejiw Teat Jesús.

⁴² Tapiüng:

—¿Cuane ipiüangan wüx aaga Cristo, aag lapiürang aliüca? ¿Jane mixeech neje? —aj nejiw.

Quiaj tapiüngüw:

—David —awüw.

⁴³ Condom Teat Jesús tasaj nejiw:

—Neol, nguineay a David tasaj: “Teat Naxey”, maj, wüx tandeac leaw tasaj nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, cos tapiüng:

⁴⁴ Teat Dios tasaj a Teat Naxey, aaga Cristo:

“Cheter ningüy amb wüx xeác, leaw ndoj nayac moncüy majaw ic maquiejliw micosüw nejiw timbas”, aw.

⁴⁵ ¿Nguineay alndom mapiürang David mixeech aaga Cristo, sitiül nejay David tasaj: “Teat Naxey”, maja? —aj nejiw Teat Jesús.

⁴⁶ Quiaj nejingüind ngondom mangoch nej andeac. Ajan wüx aaga nüt quiaj nejingüind ngome tandüy wüx matün manguaiy nej nicuajind.

Tandeac wüx fariseos y wüx mondüy wüx a poch tüünd Moisés

(Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

23 Condom Teat Jesús tasaj minipilan nej, at altigüy nipilan aton, tapiüng:

²—Ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at ajcüwa fariseos chetetoj niüng chetet a Moisés maquiajchiw wüx leawa nej tapiüng. ³Icona netam meyariün leaw aquiajchiw, netam merangan leaw apiüngüw; pero naleaing, nde merangan atnej arangüw nejiw, cos nejiw aquiajchiw najneaj, pero ngo marangüw atnej. ⁴Nejiw üjchiw nipilan mamalüw leaw xeyay naüm ngondom mamalüw; pero nejiw ngo mandiümüw marrejquiw aag ayaj masey naag nots micual owixaw. ⁵Meáwan leaw arangüw, arangüwan majaw nejiw nipilan. Xeyay andiümüw maoeliw teombas omalüw at wüx owixaw nejiw aaga nine iquial acas Mipoch Teat Dios atnej ajlüyay marangüw. Naleaing nejiw xowüy andiümüw mayacüw leaw nadamdám. Aton apixaw nejiw leaw asojquiw ajüür najaljal misoots nej ngo matnej leaw asojquiw meáwan nipilan. ⁶Aton wüx ajlüy monet xowüy ayambüw chetemoj niüng ajlüy natangtang monajiüt. Átan ayambüw chetemoj niüng alndom malombaranüw tiül sinagogas. ⁷Aton xowüy andiümüw matepeay nejiw nipilan tiül plas, xowüy andiümüw masoiquiw Rabí, Rabí, majowiw.

⁸Icona nde meyamyamban mesoiquiün Rabí, cos meáwan icona ijlyüiün atnej nerchiigayon,

nercojayon itowtowüün ijliüyüün. Áagan nop nequiaach icon ajlüy, aag ayaj a Cristo leaw lapiürang aliüc. ⁹Nde mepiüangan wüx nejingüind ningüy wüx a iüt cam: miteatiiüts, merawan, cos áagan Teat Dios najlüy tiül cielo alndom mepiüangan wüx miteatiiüts. ¹⁰Nde mendiüman mesoiquiüün minatang icon, cos áagan a Cristo leaw lapiürang aliüc, nejay minatangan. ¹¹Jane ayamb nguineay mambeol jangantanej tiül icona, aag ayaj ajlüy atnej natang tiül icona. ¹²Cos jane ayaag nej natang, apmüünd marang nop ngo membeat nicuajind; aton jane ayaag nej ngo membeat, nej apmarang natang.

¹³iPobre icona, mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at aton icona fariseos, ndeac mbeay! ¿Neol ipalan a nipilan, ngo meajchiüün majmeliw tiül micambaj Teat Diosa? Icona ngo mendiüman mejlüyüün tiül, aton ngo meajchiüün majmeliw leaw andiümüw majmeliw.

¹⁴iPobre icona, mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at icona fariseos, ndeac mbeay! Cos inojtiüün aniüngüw monlemben omal montaj at meáwan almajiürüw; ndoj itajcan orar xeyay para majaw icon nipilan, nguineay alndom mexotan irangan ngo majneaj, aag ayaj imbeayünan. Cos temerangan atquiaj, apmajmel xeyay isoetiüün.

¹⁵iPobre icona, mondüy wüx a poch tüünd Moisés, at icona fariseos, ndeac mbeay! Cos ijüyjüyüün nguiajantanej wüx iüt, aton tiül ndec, meyamban nipilan mandüjpiw wüx nguineay irangan. Wüx lamandüjpiw leaw irangan,

quiaj lameajchiüün marangüw xeyay ngo majneaj, alwüx quiriw ngo matnej leaw irangan.

¹⁶iPobre icona, at icona somb montiib mitiüüd alinop! Neol ipiüangan: “Sitiül aljane mapaj wüx minüt aaga nadam nangaj iüm cam, aag ayaj ngo membeat; pero jane apmapaj minüt a oro najlüy tiül nadam nangaj iüm, aag ayaj mbich nembeat, netam marang leaw tapiüng”, merawan. ¹⁷iIcona nerchachiüün, nersomban! ¿Neol, ngün alwüx atam, aaga oro, ngwüy nadam nangaj iüma, aaga neech marang nangaj a oro? ¹⁸Aton ipiüangan: “Jangantanej leaw apmapaj minüt aaga artül aag ayaj ngo membeat; pero jane apmapaj minüt nichech najmel wüx artül, aag ayaj mbich nembeat, netam marang leaw tapiüng”, irawan.

¹⁹iIcona nerchachiüün, nersomban! ¿Ngün alwüx atama, aaga nichech, ngwüy aaga artül leawa neech mangaj aaga nicheche? ²⁰Leaw apaj minüt artül, aton apaj minüt meáwan leaw najmel wüx. ²¹At leaw apaj minüt a nadam nangaj iüm, ngome áagan minüt nadam nangaj iüm quiaj apaj, at apaj Teat Dios aton cos nej acül quiaj. ²²Aton jane apaj minüt cielo, apaj minüt niüng chetej Teat Dios. Ngome áagan aton apaj minüt Teat Dios cos nej quiaj chetej.

²³iPobre icona, mondüy wüx a poch tüünd Moisés, at icona fariseos, ndeac mbeay! Icona iyacan diezmo naw tiül ajcüwa najmboc angan soex nenüt menta, inix, comino; pero naleaing icueatüünan ngo merangan leaw alwüx atam

naw tiül aaga poch tüünd Moisés. Aag ayaj, merangan leaw najneaj, netam mejiüran lasta jangantanej, aton netam meyacan imeajtsan wüx Teat Dios. Ajcüw ayaj xeyay netam meyacan imeajtsan wüx merangan. Aton ngondom mecueatiün meyacan midiezmojan. ²⁴iIcona at icon somb montiib mitiiüd alinop, cos ilalan leaw apmenganeowan ngana melajan tiül xix, pero ngo meyajan sitiül melajan tiül nop camello!

²⁵'iPobre icona mondüy wüx poch tüünd a Moisés, at icona fariseos, ndeac mbeay! Ijantsan ombas a tas, at a polat, pero ngo meyamban imeajtsan nguineay texoman leaw apmeyacan tiül, cos meáwan ixomxománan wüx inejtiün. Aton ngondom mersapayon wüx mecueatiün merangan ngo majneaj. ²⁶iIcona fariseos somb! Netam ombas mejantsan amb tiül a tas at a polat, quiaj mbich apmerixix amb wüx ombasüw.

²⁷'iPobre icona mondüy wüx poch tüünd a Moisés, at icona fariseos, ndeac mbeay! Cos ijlüyiün at icon mioxiüt mondeow. Ajüic rajnüy ombas; pero amb tiül chipiow olaats, najmboc. ²⁸Atquiaj ijlüyiün icona aton, cos ajüic najneaj irangan, pero naleaing irangánan majaw icon nipilan. Tíülan icona xeyay ngo majneaj amb wüx imeajtsan, at irangrangayon wüx merangan cuajantanej ngo majneaj.

²⁹'iPobre icona mondüy wüx poch tüünd Moisés, at icona fariseos, ndeac mbeay! Neol a icona itajcan majneaj mioxiütüw ajcüwa mondeac andeac Teat Dios.

At inchoman irangan mimhaj nej ajcüwa nine iüm tarangüch wüx oxiüt. ³⁰Ndoj ipiüangan: “Jondot sitiül xicona salnajiüyiün wüx aaga nüt apacüw xexejchiün, nómban ngo naquiüjpan wüx, wüx tambiyaw mondeac andeac Teat Dios”, irawan. ³¹Icónan quiaj tengual mejüiquichan naleaing icona micual icon monbiy mondeac andeac Teat Dios. ³²iNganüy neol jane nepal icon ngo merangan atnej tarangüw mixejchiün!

³³'iAt icon ndiüc, micual icon ndiüc! ¿Nguineay apmeriowan wüx, ngo meamban tiül biümba? ³⁴Nganüy sanüüch miün xeyay mondeac andeac Teat Dios, at mondüy, at monquiaach wüx xique. Icona apmembiyan, altiül apmeyacan wüx cruz, altiül apmewüjchiün tiül nangaj iüm. Aton apmeyamban ombasüw tiül tiül cambaj. ³⁵Quiaj apmejiüran xeyay isoetiün, meáwan quiej leaw tajüinch tiüt naw wüx tambiyeran Abel, nop nerang najneaj, ndoj wüx a Zacarías micual Berequías, áag tembiyan tiül asapüy nadam nangaj iüm maquiüub artül. ³⁶Naleaing sasaj icon, meáwan aag ayaj apmamb wüx imbasan.

Teat Jesús tajiünts majaw moncül Jerusalén

(Lc. 13:34-35)

³⁷'iJerusalén, monaw tiül cambaj Jerusalén! ¿Neol tengual membiymbiyan ajcüwa mondeac andeac Teat Diosa? ¿Neol teloxiün leawa Teat Dios üüch miün masajüw icon wüx neje? iXique xeyay tandiümas naxejneng icon

atnej arang noic quit maxejneng micual nej teombas miolümb nej; pero naleaing icona ngo mendiüman! ³⁸Nganüy apmejawan nguineay apmajcueat aaga nadam nangaj iüm icueajiün. ³⁹Cos sasaj icon langome apmexoman mejawan xic. Apmejawan xic alinomb wüx apmatüch a nüt, quiaj apmepiüangan: “Najneajay ajlüy aaga iüch nej miün Teat Dios”, apmerawan —aj nejiw Teat Jesús.

Wüx apjarriüm a nadam nangaj iüm

(Mr. 13:1-2; Lc. 21:5-6)

24 Wüx Teat Jesús taw tiül a nadam nangaj iüm laámb apmamb, quiaj minipilan nej tapots masajsajüw nej wüx najneajay ajlüy aaga nadam nangaj iüm maquiiüb ajcüwa nadamdandam iüm andüüch aweaag nadam nangaj iüm. ²Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Ijawan meáwan aag ayaj? Naleaing sasaj icon, alinoic nüt ngome apmajlüy noic piedra mesapüy maquiiüb alinoic, cos meáwan apmümb majarricharan —aj nejiw.

Wüx laliüc ndrom ombas a iüt cam

(Mr. 13:3-23; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

³Condom tambüw andüyiw wüx mitiüc Olivos. Wüx Teat Jesús alchetem, quiaj tatüniw manguiayiw nej minipilan nej wüx tajlüyiw nejiwan quiaj, tasajüw:

—Teat, sandiüman mesaj xicon, ¿ngow apmajlüy meáwan aag ipiüng quiaja? ¿Cuane apmajüic majaraw wüx iliüc alinomb, wüx apmümb minüt a iüt cama? —ajüw nej.

⁴Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ijawan, nde mawaiich icon nejingüind. ⁵Cos xeyay nipilan aliüciw miün, apmayariw xenüt, apmapiüngüw: “Xique aaga Cristo”, apmawüw; quiaj apmawaijchaw xeyay nipilan.

⁶Aton apmenguiayiiün apmanderac wüx montsoj mapiüngüw lajlüy, tengwüy laliüc majlüy. Masey, nde mbayameron, cos atquiaj netam majlüy; pero nganaw matüch mümb minüt a iüt cam. ⁷Cos monaw tiül noic iüt apmembiyayej maquiiüjpüw monaw tiül alinoic iüt, at monaw tiül noic cambaj maquiiüb monaw alinoic cambaj. Aton apmajlüy lop, monandeow, at aton apmajlang nadamdandam ateam tiül palpáwüx iüt. ⁸Meáwan aag ayaj les tamelich ajlüy xeyay ngo majneaj, xeyay necoy.

⁹Apmayaciw icon teowixaw monajiüt müjchiw icon memongochiün necoy, aton apmembiyaranan. Apmajcüyiw majawüw icon meáwan nipilan ajcan iyariün sandeac. ¹⁰Wüx aaga nüt quiaj xeyay leaw tapiüngüw ayariw sandeac apmacueatiw. Altiül apmajcüyiw majawüw icon, altiül apmayaciw icon teowixaw monajiüt. ¹¹Apmajlüy xeyay monwaiich. Apmapiüngüw mondeac andeac Teat Dios nejiw. Quiaj apmawaijchaw xeyay nipilan. ¹²Cos apmajlüy xeyay ngo majneaj, langome apmajiürüw lasta alinop. ¹³Jane ngo macueat, pero apmafüc wüx meáwan aag ayaj leawa ümb mamong, Teat Dios apmawün nej wüx. ¹⁴Aaga najneaj nanderac cam leaw apiüng wüx nguineay Teat Dios andiüm meáwan nipilan

majlüyiw tiül micambaj nej, netam manguiayiw meáwan palpálwüx nipilan wüx iüt. Quiaj ndoj apmümb minüt aaga iüt cam.

¹⁵Tanomb teat Daniel, nop nendead andeac Teat Dios, tarang wüx nawiiig, tapiüing wüx aaga xeyay ngo majneaj leaw apmüüch ndrom ombas cambaj. Wüx apmejawan aag ayaj lajlüy lapeay tiül aaga nadam nangaj iüm —jane teamateow ich mayamb omeaats majaw cuane wüx apiüing. ¹⁶Quiaj leaw altiül Judea ich mecuiür andüy tiül tiüc. ¹⁷Sitiül aaga nüt quiaj aljane ngome altiül iüm, nde majmel mawün leaw ajiür. ¹⁸Aton sitiül aljane altiül corrül, aton nde mandilil andüy aniüing nej maxaing apix nej. ¹⁹iPobre nejw ajcüwa müm montaj leaw alteomeajtsüw micualüw nejw, at leawa tenguiál achech micualüw nejw wüx aaga nüt quiaj! ²⁰Itüniün ocueaj Teat Dios nde müüch icon mercuiüran wüx ajlüy naquind, tengwüy wüx nüt axoodaran. ²¹Cos apmamongocharan xeyay ngo majneaj, leaw nómban ngomeaag ajaraw nde wüx Teat Dios tarang aaga iüt, aton ngome apmajaraw alinomb. ²²Wüx aaga nüt quiaj, sitiül Teat Dios apmüüch majlüy aaga ngo majneaj quiaj xeyay nüt, nejingüind ngondom mapac. Naleaing Teat Dios apmandondoch najen aag nüt quiaj, cos xeyay ajiür lasta minipilan nej leawa lamarriiüd.

²³Sitiül aljane apmasaj icon: “Jogüy a Cristo”, maw, tengwüy mapiüing: “Joyaj a Cristo”, maw, nde meyariün andeac nej. ²⁴Cos

aliücüw xeyay monwaiich, altiül apmapiüingüw Cristo nejw, altiül apmapiüingüw mondeac andeac Teat Dios nejw. Apmarangüw ateócan mambajichaw nipilan, apmawaijchaw xenipilan leaw lanarriiüd jondot alndom.

²⁵Nganüy lanasaj icon aag ayaj wüxan nganaw majlüy. ²⁶Atquiaj sitiül apmasajüw icon: “Ijawan, alninguiün aaga Cristo tiül wajchiüc”, majüw icon, nde meamban mejawan. Tengwüy apmasajüw icon: “Jofün altiül iüm”, majüw icon, nde meyariün andeacüw nejw. ²⁷Cos Teat Naxey, wüx aliüc aag ayaj apmajlüy najen, atnej noic ajlip nómban alipiich naw nonüt andüy noleat. ²⁸Nquiajantanej niüing ajlüy mondeow, quiaj alponongom potwit.

Wüx apmandilil Teat Naxey

(*Mr. 13:24-37; Lc. 21:25-33; 17:26-30, 34-36*)

²⁹Wüx landoj ajlüy aaga xeyay ngo majneaj quiaj, nüt lango merraj, at a caaw aton; at ocas apmajmiüc imiün tiül cielo. Meáwan leaw ajlüy cawüx apmajüyjüy apmelanglangüy. ³⁰Condom apmajaraw tiül cielo aliüc a Teat Naxey. Quiaj apmajiüntsiw meáwan nipilan wüx a iüt cam; apmajawüw a Teat Naxey laliüc amb tiül oic xeyay najneajay ajlüy, nelitlit. Nop nej minatang nenajiüt. ³¹Quiaj apmasaj ángeles maindeaw trompet napac, masojnongoj meáwan minipilan nej wüx iüt, imiünüw nonüt, noleat, calüy, cawac.

³²Ijawan nguineay arang a toc: Cos wüx latsatsaw mipüüig nej mayac aóp, quiaj ajiüc laliüc

matüch a nüt merraar. ³³At icona aton wüx apmejawan lajlüy aag lanasaj icon quiaj, quiaj netam mejawan laliüc matüch a nüt mapeay aaga nüünd miün.

³⁴Naleaing sasaj icon meáwan aag ayaj apmajlüy wüxan aliün majlüyiw ajcüwa nipilan quiaj.

³⁵Masey a iüt, at a cielo apndrom ombasüw, xepoch nómban ngo ndrom ombas.

³⁶Wüx aaga nüt, at wüx aaga ores wüx apmajlüy aag ayaj, nejingüind ngo majaw. Ángeles tiül cielo ngo majawüw aton. Néjan quiaj Xeteat Dios ajaw.

³⁷Wüx aliüc Teat Naxey, apmajlüy atnej tajlüy tanomb wüx almapac Noé. ³⁸Cos atnej tajlüy wüx nganaw ndilimeay a iüt cam tiül yow, nipilan ngo mapiüngüw wüx, netiw, nanganeowüw, angoch owixaw atnej mbójan marangüw. Atquiaj tatüch a nüt majmel tiül nadam müx a Noé. ³⁹Nejiw ngo meteotsüw nicuajind. Wüx tajngot a napac ijchiür, tajal a yow anmambich mandrooch nej ombasüw meáwan nipilan. Atquiaj apmajlüy aton wüx aliüc Teat Naxey. ⁴⁰Wüx aaga nüt quiaj apmajlüy ijpüw monxey tengüal arangüw najiüt tiül corrül. Nop apxaijngüiam, alinop apmacülan. ⁴¹Aton apmajlüy ijpüw montaj teanchiülüw, nop apxaijngüiam, alinop apmacülan.

⁴²Icona netam mecülüün ipacüjchiün iniüjcan cos ngo mejawan cojores aliüc a Teat Naxey. ⁴³Ijawan, jondot nop nateateran majaw cuame ores apmajmel aniüng nej need, ngome apmameay, ngo müüch majmel

tiül nden maneed. ⁴⁴Atquiaj icona aton netam mecülüün nej, cos Teat Naxey apmandilil wüx ngome teateotsaran.

Nop nembeol nerang najneaj, alinop nerang ngo majneaj

(Lc. 12:41-48)

⁴⁵Tajlüy nop neneay najiüt tajiür nop nembeol nej, xeyay axom omeaats, najneaj arang. Aaga neneay najiüt tayac teowix nembeol nej aniüng nej majaw nej ocueaj, mawiül monlüy quiaj, müüch nejiw leaw netam; ndoj tamb. ⁴⁶Najneajay apmajlüy aaga nembeol quiaj wüx apmandilil aaga neneay najiüt sitiül apmaxom nej teamarang meáwan leaw lamasaj. ⁴⁷Naleaing sasaj icon, aaga neneay najiüt quiaj ndójjwüx apmayac teowix aaga nembeol quiaj meáwan leaw almajiür majaw nej ocueaj. ⁴⁸Nganüy sitiül ndot aaga nembeol quiaj marang ngo majneaj, mapiüng neneay najiüt nequiy apmapeay; ⁴⁹ndoj tapots mawüüch aquiüjpüw nej, at üetüetan, angüngünan maquiüüb mongün. ⁵⁰Ndot tealeámban aag ayaj, quiaj apeay aaga neneay najiüt wüx nüt ngo leaam omeaats a nembeol macül nej. ⁵¹Quiaj apmüüch majwüch mamongoch xeyay necoy, ndoj apmayac maquiüüb tiül ajcüwa monrang ngo majneaj, niüng ajlüy monjiünts niüng apmeporros olüiqueran.

Tandeac andüy wüx gajpowüw monüx

25 'Micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo apmajlüy atnej tajlüy wüx gajpowüw monüx

leaw tambüw mangochiw nengoch owix, ajoyiw candil. ²Acoquiaw nejiw ajcüwa monüx quiaj leaad omeajtsüw majoyiw leaw netam, alacoquiaw ngo leaam omeajtsüw nicuajind. ³Nejiw masey ajoyiw candil, naleaing ngo majoyiw aceite. ⁴Pero ajcüw leaw leaad omeajtsüw leaw netam, ngome áagan candil ajoyiw, aton tajoyiw alegüy aceite amb tiül limet. ⁵Cos nengoch owix tequiy mapeay, quiaj tind ameayiw, ndoj tameayiw. ⁶Wüx tatüch pinawan ongwiiüts, quiaj tanguiyiw noic nanderac, tapiüng: “iJogüy lapeay a nengoch owix; witiüron ingochiün!” aw. ⁷Quiaj witiütoj a monüx macheniw micandileaw nejiw. ⁸Ajcüwa ngo majoyiw leaw netam tasajüw aquiüjpüw nejiw: “Ijchan xicon noic pite miaceitejan cos teapiniow xecandilean”, ajüw. ⁹Ajcüwa monüx leawa tajoyiw leaw netam tapiüngüw: “Ngwüy cos condom langome apmatüch xicueajiün, aton ngome apmatüch icon. Neol ngo meriümban niüng ajnap mengalan”, awüw. ¹⁰Ajcüwa acoquiaw monüx leaw ngo majoyiw leaw netam, wüx laambüw angalüw aceite, quiaj apeay a nengoch owix. Leaw monüx tajoyiw leaw netam tajmeliw tiül nden maquiüjpüw nengoch owix. Quiaj tapalüch ombeay nden. ¹¹Condom quiaj tapeayiw ajcüw alacoquiaw monüx, tapiüngüw: “iTeat, teat, ileaig ombeay nden najmeliün!” awüw. ¹²Quiaj tasoiquiw: “Naleaing sapiüng, ngo najaw jane icon”, ajowiw —aw Teat Jesús.

¹³Condom Teat Jesús tasaj nejiw:

—Icona netam mecülüin ipacüjchiün iniüjcan, cos ngo mejawan ngün nüt, cuame ores apmandilil a Teat Naxey.

Teat Jesús tandec wüx tomiün

¹⁴Micambaj Teat Dios ajlüy atnej tarang nop naxey, cos wüx laliüc mamb tiül alanoic iüt, quiaj tapaj mimonbeol nej, tayac teowixaw mitomiün nej.

¹⁵Nop tiül nejiw tüüch acoquiaw mil tomiün, alinop ijquiaw mil, at alinop noic mil. Tüüch nejiw anopnopo leaw ajaw alndom maxaing tiüt marangayej najiüt naw wüx aaga tomiün quiaj. Condom tamb. ¹⁶Aaga nembeol leaw tüünd acoquiaw mil tomiün tangal cuajantanej manüüb. Quiaj taxom wüx alacoquiaw mil. ¹⁷Atanquiaj tarang alinop leaw tüünd ijquiaw mil; taxom wüx alijquiaw mil. ¹⁸Pero nganüy aaga leaw tüünd noic mil tamb maxot, taood iüt mamiüt tiül.

¹⁹Lamajiür xeyay nüt, quiaj tapeay aaga naxey majaw mimonbeol nej, mateow a tomiün majaw nguitow taxomüw wüx.

²⁰Quiaj tajngot aaga nüünd acoquiaw mil tomiün, ajamiün wüx alacoquiaw leaw axom wüx, tapiüng: “Teach xic acoquiaw mil tomiün; jogüy alacoquiaw leawa taxomas wüx”, aw. ²¹Quiaj tasaj nej aaga naxey: “Najneajay terang teat, cos masey napateay süüch ic, ique teyamb nguineay mexom wüx alquiriw. Nganüy sanüüch ic mejiür nadam najiüt. Ich mapac imeaats, apmecül ningüy niüng sacül”, aj nej. ²²Condom tajngot alinop

leaw tüünd ijquiw mil tomiün, tapiüng: “Teat, teaach xic ijquiw mil. Nganüy jogüy mitomiün, alwüx alijquiw leaw taxomas wüx”, aw. ²³Quiaj tasaj nej aaga neneay najiüt: “Najneajay terang teat, cos masey napateay süüch ic, ique teyamb nguineay mexom wüx alquiriw. Nganüy sanüüch ic mejiür nadam najiüt. Ich mapac imeaats, apmecül ningüy niüng sacül”, aj nej. ²⁴Wüx tajngot alinop leaw tüünd noic mil, quiaj tapiüng: “Teat, xique sapiüng xowüy apmejcüy. Sajaw ique ixaing omeaats corrül masey ngome iquiay ipiür, aton iwit masey ngome iquiay itendeay. ²⁵Áag timbolas, quiaj tambas naxot mitomiün tiül loliüt. Nganüy jogüy mitomiün, aliün majlüy leaw iney”, aw. ²⁶Quiaj tasaj nej aaga neneay najiüt: “Ique ngo majneaj irang, neranch. Sitiül ipiüng saxaing masey ngome xique sapiür, at sawit leaw ngome xique satendeay; ²⁷neol ngo meajchiw xetomiün leaw ijaw alndom maxomüw wüx alquiriw, condom wüx sanapeay sanayar xetomiün alwüx quiriw”, aj nej. ²⁸Condom quiaj tapiüng: “Inojtiün ocueaj a noic mil tomiün quiaj, ijchan leaw ajiür gajpowüw mil. ²⁹Cos leaw almajiür apmüünd, ndoj apmajiür xeyay; pero leaw ngo majiür apmajnot ocueaj aaga quiriw leaw ajiür. ³⁰Nganüy aaga neánch quiaj, iloxiün ningüün tiül pojniün, niüng apmajiünts, apmenchicnchic olüic”, aj nejw a neneay najiüt.

Wüx apmajaraw wüx asoeteran

³¹Wüx apmandilil a Teat Naxey, xeyay najneajay apmajlüy; ancaltlit,

ayeyiw nej tiüt meáwan miángeles nej. Quiaj apchetem wüx najneajay niüng chetej minatang nenajiüt. ³²Condom apcanchiümoj niüng ajlüy nej meáwan nipilan wüx iüt. Quiaj nej apmariüid nejw atnej arang nop nejjiür sap, awün pálwüx sap, pálwüx teants. ³³Ndoj apmayac ajcüwa sap amb wüx miác nej, nganüy a teants amb wüx miquiamb nej. ³⁴Condom aaga minatang nenajiüt apmasaj ajcüw ajlüyiw amb wüx miác nej: “Macaron, cos najneajay lamambeol icon Xeteat. Nganüy ijmeliün tiül aaga najneajay cambaj tarangüch meneayiün wüx Xeteat Dios tarang a iüt cam. ³⁵Cos wüx telopas, icona teajchiün xic süet; wüx tind sanganeow yow, icona teajchiün xic yow nanganeow. Tajlüyiüs atnej nop napeay miün nipilan, icona teajchiün xic niüng saxood. ³⁶Wüx ngo najiür sapix icona teajchiün xic; tiün sandeow, icona teamban mejawan xic. Tajlüyiüs tiül manchiüc icona temongon mejawan xic”, apmaj nejw. ³⁷Condom ajcüwa monrang najneaj quiaj apmapiüngüw: “iTeat! ¿Ngüt sawawan ic ifünd, xicona tüüchasan ic ite? ¿Ngüt tind inganeow yow, xicona tüüchasan ic menganeowa? ³⁸¿Ngüt sawawan ic ipeay, quiaj tüüchasan ic niüng ixooda? ¿Ngüt ngo mejiür ipix, quiaj tüüchasan ique? ³⁹¿Aton ngüt sawawan ic niün indeow, aton ngüt ijmel tiül manchiüc, quiaj tambasan najawan ique?” apmawüw. ⁴⁰Quiaj apmasaj nejw aaga minatang monajiüt: “Naleaing sasaj icon, cuajantanej leaw terangan membeolan alinop xenipilan, aag ayaj sayac atnej xique temembeolan”, apmaj nejw.

⁴¹Condom quiaj apmasaj ajcüwa najlüyiw amb wüx miqiuamb nej: “Iriowan ningüy niüng sajlüy, icona monrang ngo majneaj. Apmeamban tiül biümb niüng ngondom xejqum, leaw tarangüch niüng apmamb nimeech maquiiüb monbeol nej. ⁴²Cos wüx telopas, icona ngo meajchiün xic süet, wüx tind sanganeow yow, icona ngo meajchiün xic yow nanganeow. ⁴³Tajlüyüis atnej nop napeay miün nipilan, icona ngo meajchiün xic niüng saxood. Wüx ngo najiür sapix icona ngo meajchiün xic. Tiün sandeow, aton tajlüyüis tiül manchiüc, icona ngo memongon mejawan xic”, apmaj nejiw. ⁴⁴Condom quiaj nejiw apmapiüngüw aton: “Teat, ¿ngüt tajawasan ic tengual indeow lop, tind inganeow, ngo nüjchiün ique? ¿Ngüt iyamb niüng ixood xicona ngo nüjchiün ique? ¿Ngüt ngo nüjchiün ic ipixe? ¿Ngüt tiün indeow, teamb tiül manchiüc, xicona ngo nambeolan ique? ¿Ngüt aag ayaja?” apmawüw. ⁴⁵Quiaj apmasaj nejiw aaga minatang nenajiüt: “Naleaing sasaj icon, cuajantanej ngo mendiüman merangan para membeolan alinop, masey nop ajüic más ngo metam tiül, pues atnej xique temerangan wüx ximbas”, apmaj nejiw. ⁴⁶Ndoj ajcüw ayaj apmambüw tiül castigo meáwan nüt, pero leaw monrang najneaj apmambüw macüliw tiül cielo meáwan nüt —aj nejiw Teat Jesús.

Ayambüw cuane wüx masapüw Teat Jesús

(Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

26 Wüx Teat Jesús landoj mapiüng meáwan aag ayaj, quiaj tasaj minipilan nej:

²—Icona lamejawan aliün ic nüt apmajlüy a nangos nüt pascua. Quiaj a Teat Naxey, apmayacüw nej teowixaw monajiüt mambiyaw nej wüx cruz —aj nejiw.

³Condom quiaj ajcüwa montangtang miteaats, at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, aton monajiüt tiül nipilan judío canchiütoj tiül nden aniüng Caifás, aaga minatang miteaats. ⁴Tapots mayambüw nguineay apmawaijchaw para masapüw Teat Jesús mambiyaw. ⁵Ndoj tapiüngüw: —Ngondom marangaats aag ayaj wüx nangos nüt cos nipilan apmajcüyiw, apmajlüy xeyay monyaingyaing —awüw.

Nop najtaj tateng najmboc angan aceite wüx omal Jesús

(Mr. 14:3-9; Jn. 12:1-8)

⁶Teat Jesús altiül cambaj Betania alaniüng Simón, nop lafiün wüx axom nej noic ngo majneaj necoy nasoic lepra. ⁷Quiaj tajngot nop najtaj ajamiün najmboc angan aceite xeyay nembeat, chipiow nop nine iquial narangüch najneaj piedra nenüt alabastro. Wüx aliw wüx mes tengual üetiw, quiaj aaga najtaj tateng wüx omal Teat Jesús aaga najmboc angan aceite.

⁸Minipilan nej wüx tajawüw aag ayaj altiül tajcüyiw, tapots mapiüngüw:

—¿Neol tandrooch ombas aaga najmboc angan aceite quiaja? ⁹Cos sitiül majnap apmambeat xeyay, mambeolaran nipilan ngo majiür —awüw.

¹⁰Teat Jesús tayaag leaw teamandeacüw, quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol tapots mesajsajan a müm najtaj cama? Icueatiün; nej lamarang noic xeyay najneaj wüx ximbas.

¹¹Cos leaw nipilan ngo majiür aliw ningüy mequiüjpan meáwan nüt, alndom membeolan wüx indiüman; xique ngome meáwan nüt sanajlüy ningüy naquiiüb icon. ¹²Leaw lamarang a müm najtaj quiaj, wüx tateng najmboc angan aceite wüx ximbas, aag ayaj lamarang nómban atnej apmarangüch wüx ximbas wüx sanamiüraad. ¹³Naleaing sasaj icon, nguiajantanej wüx aaga iüt cam niüng apmanderac wüx aaga najneajay nanderac nguineay alndom nawün wüx asoeteran, quiaj apmanderac wüx aaga müm najtaj cam nguineay tarang, para leam omeaatsaran wüx nej —aj nejiw Teat Jesús.

Judas tapiüng apmayac teowixaw monajiüt a Teat Jesús

(Mr. 14:10-11; Lc. 22:3-6)

¹⁴Condom nop nenüt Judas Iscariote, nop naw tiül ajcüwa gajpiüp (12) tamb mandeac aweaag montangtang miteaats. ¹⁵Tasaj nejiw: —¿Nguitow apmeajchiün xic sitiül ndot nayac tiül iwixan aaga Jesús? —aj nejiw.

Quiaj tujchiw nej nimio w gajpowüw (30) tomiün plata. ¹⁶Naw quiaj aaga Judas tapots mayamb nguineay mayac Teat Jesús teowixaw monajiüt.

Teat Jesús üet aweaag minipilan nej ndójuwüx

(Mr. 14:12-25; Lc. 22:7-23;

Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

¹⁷Wüx amelich aaga nangos nüt üeteran pan ngo majmel levadura,

quiaj minipilan Teat Jesús tambüw matüniw manguiayiw nej, tasajüw:

—¿Nguiane indiüm teat, namban natajcan majneaj niüng apmetiüüts wüx pascua? —ajüw nej.

¹⁸Quiaj tasaj nejiw:

—Quiüran tiül cambaj, indüyiün aniüng nop naxey, isajan: “Teat Xan apiüng: Laliüc mümb xenüt, sandiüm narang nangos nüt pascua iniüng, naquiiüb xenipilan, aw”, irajan —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁹Minipilan nej tarangüw atnej tasoiquiw, tayambüw meáwan leaw apmüetiw wüx pascua.

²⁰Wüx langwiiüts Teat Jesús chetet wüx mes maquiiüb gajpiüp (12) minipilan nej. ²¹Wüx tengual üetiw, quiaj tasaj nejiw:

—Naleaing sasaj icon, nop tiül icona apmayac xic teowixaw monajiüt —aj nejiw.

²²Quiaj tamix omeajtsüw xeyay, tapots matüniw manguiayiw anopnopo, tapiüngüw:

—¿Jane, ngwüy xique? —awüw.

²³Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Nop teasüet anaag nóiquian tiül polat, aag ayaj apmayac xic teowixaw monajiüt. ²⁴Teat Naxey apmamongoch atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios; pero xeyay ngo majneaj apmamongoch aaga naxey leaw apmayac teowixaw monajiüt a Teat Naxey. Najneajay sitiül nej ngo wijquiam —aj nejiw Teat Jesús.

²⁵Quiaj tendeac a Judas, áag teamandiüm mayac nej teowixaw monajiüt, tasaj nej:

—Teat, ¿jane, ngwüy xique? —aw.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Ique lamepiüng —aj.

²⁶Tengual ámban üetiw, quiaj Teat Jesús taxaing a pan, tataag

orar, ndoj tambaag, quiaj tüüch nejiw, tapiüng:

—Ixainguiün itean, cos aag ayaj xecuerpo —aw.

²⁷Condom tayar noic vas, tataag orar, ndoj tamongoch manganeowüw, tapiüng:

—Inganeowan. ²⁸Cos aag agüy xequeiej, ajüiquich wüx aaga jayats poch leaw lamarang Teat Dios müüch icon; cos xequeiej apmajüunch tiüt mawün wüx asoet xeyay nipilan. ²⁹Aton sasaj icon xique lango nanganeow miyow uva ningüy; alinoic nüt sananganeow jayats miyow uva nóiquian naquiiüb icon tiül micambaj Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

Pedro apmapiüng ngo majaw jane Teat Jesús

(*Mr. 14:26-31; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38*)

³⁰Condom wüx landoj matajciw cantar noic himno, quiaj tambüw andüyiw wüx mitiüc Olivos. ³¹Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Meáwan icona apmecuatiün xic aaga ongwiiüts cam, atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios: “Sanambiy aaga nejiür sap, quiaj apndajrriüm meáwan misap nej.” ³²Naleaing wüx sanapac tiül mondeow, quiaj sanamb tiül Galilea ombas xic, ndoj iliücan tamiün —aj nejiw Teat Jesús.

³³Quiaj tasaj nej a Pedro:

—Teat, masey meáwan macueatiw ic, xique ngome sanacueat ic —aw.

³⁴Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Naleaing sasaj ic Pedro, aaga ongwiiüts cam wüx nganaw mepaj a gallo, ique lamepiüng arojmbüw ipiüng ngo mejaw jane xic —aj nej.

³⁵Quiaj a Pedro tapiüng:

—Teat, xique ngome sanapiüng ngo najaw jane ic masey nandeow nóiquian naquiiüb ic —aw.

Atanquiaj tapiüngüw meáwan minipilan nej.

Teat Jesús ataag orar tiül Getsemaní

(*Mr. 14:32-42; Lc. 22:39-46*)

³⁶Condom Teat Jesús tapeay tiül niüng nasoic Getsemaní maquiiüb minipilan nej. Tasaj nejiw:

—Cheteron ningüy, cos xique sanamb ninguiün nataag orar —aj nejiw.

³⁷Condom taquiiüb mamb a Pedro at alijpüw micual Zebedeo, ndoj tayaag xeyay amix omeaats.

³⁸Tasaj nejiw:

—Xowüy amix ximeaats, sayaag atnej teasandeow. Nganüy icüliün xic ningüy, nde memeayiün —aj nejiw.

³⁹Condom Teat Jesús tamb quiríwan iün majüy, quiaj mejquiet tiüt, tatün ocueaj Teat Dios, tapiüng:

—Xeteat Dios, sitiül ique indiüm, alndom mewün xic wüx meáwan naél leaw sanamongoch. Naleaing Teat, nde merang leaw xic sandiüm, irang atnej ique indiüm —aw.

⁴⁰Condom tandilil majaw ajciw arojpw minipilan nej, tajaw lameayiw. Quiaj tasaj a Pedro:

—¿Neol, ngondom mepacana mequiüjpan xic masey noic ores? ⁴¹Nde memeayiün, itüniün ocueaj Teat Dios, nde matüch icon nimeech. Masey tiül imeajtsan indiüman meyamban Teat Dios, icona ngo meiücan wüx —aj nejiw.

⁴²Condom tandüy quiaj amb ijmbüw mataag orar masaj Teat Dios, tapiüng:

—Xeteat Dios, sitiül naleaing netam namongoch aaga naél cam, ngondom mamórgan, irang atnej ique indiüm —aw.

⁴³Tandilil alinomb niüng ajlüyiw ajcüw arojpwüw quiaj. Taxom nejiw lameayiw alinomb, cos xeyay ind ameayiw, langondom maleajquiw oniüjcwü. ⁴⁴Condom tacueat nejiw, tandüy quiaj amb arojmbüw mataag orar, matün ocueaj Teat Dios, tatün atnej landoj matün. ⁴⁵Condom tandüy niüng ajlüy minipilan nej, quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol, aliün memeayüna, tengual ixojtana? Canüy landoj, lamatüch a ores. Apmayacüch a Teat Naxey teowixaw nipilan monrang ngo majneaj. ⁴⁶Witiüron, tabaats, ijawan lapeay aaga apmayac xic teowixaw nipilan —aj nejiw Teat Jesús.

Aquiüjpüw mamb Teat Jesús

(*Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11*)

⁴⁷Tengualeámban andeac Teat Jesús, quiaj ajngot a Judas, aaga naw tiül gajpiüp minipilan nej, aquiüüb miün xeyay nipilan, ajamiünüw machat, aton xiül. Üüch nejiw miünüw montangtang miteaats at montangtang monajiüt tiül nipilan judío. ⁴⁸Aaga Judas lamasaj nejiw nguineay apmajüiquich ngün masapüw. Cos lamapiüng:

—Áag leaw sanacheech mimboy nej, aag ayaj isapan —aw.

⁴⁹Condom wüx tajngot, quiaj tamb majaw Teat Jesús, tasaj:

—Ndic Teat, tamtámban ijlüy teat —aj.

Andüüb macheech mimboy nej.

⁵⁰Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Amigo, ¿cuane tewiün meranga? —aj.

Quiaj tajngotoj, tajmeliw masapüw nej, taquiüjpüw nej mamb.

⁵¹Naleaing nop tiül minipilan Teat Jesús tasoond mimachat nej, tandooig nop olaag nembeol minatang miteaats. ⁵²Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Isoc alinomb tiül ombiüm mimachat, teat, cos meáwan jane andiüm matsoj wüx machat, naag machat apmendeowüy. ⁵³¿Neol, cuane ipiüng, ngondom natün ocueaj Xeteat Diosa, müüch miün peic miow mil (80,000) miángeles nej mambeolüw xique? ⁵⁴Pero jondot narang atquiaj, ¿nguineay apmajlüy leaw lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios netam majlüy? —aj nej.

⁵⁵Condom quiaj Teat Jesús tasaj ajcüwa nipilan quiaj:

—¿Cuane imbichan machat, ata xiül wüx isapan xique? ¿Jow a xique, need xique? Meáwan nüt tajlüyüs niüng ijlüyüün naquiaach icon tiül a nadam nangaj iüm, pero icona ngo mesapan xic. ⁵⁶Naleaing atcüy netam majlüy, para majlüy atnej nomb tapiüngüw tiül nawiiig mondeac andeac Teat Dios —aj nejiw.

Quiájan tacueatiw nej minipilan nej, tecuiürrüw.

Teat Jesús alniüng ajlüy monajiüt

(*Mr. 14:53-65; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24*)

⁵⁷Wüx landoj masapüw Teat Jesús, quiaj taquiüjpüw nej mamb andüy niüng ajlüy Caifás, aaga minatang miteaats, niüng canchiüjow ajcüwa

mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, aton ajcüwa montangtang monajiüt tiül nipilan judío. ⁵⁸Pedro tandüüb mamb miünquiájan ajngot, tatüch mbeay minden minatang miteaats. Condom tajmel chetet maquiüjpüw monjiür iüm, mambich majaw nguineay apmajliü.

⁵⁹Ajcüwa montangtang miteaats, montangtang monajiüt, aton meáwan monajiüt tiül nipilan judío tayambüw jane matepich asoet Teat Jesús masey awaiich, para mäjchiw mamb mandeow. ⁶⁰Pero ngo maxomüw, masey ajlüy xeyay monwaiich wüx nej. Ndójwüx, tajngotoj ijpüw monwaiich. ⁶¹Nejiw tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj tapiüng:

“Xique alndom najarrich aag nadam nangaj iüm ocueaj Teat Dios, ndoj wüx er nüt alndom nawitich alinomb”, aw —awüw.

⁶²Condom aaga minatang miteaats witiüt matün manguiaj Teat Jesús, tasaj:

—¿Neol ngo merndeaca? ¿Cuane teamandeacüw wüx imbas quiaja? —aj.

⁶³Teat Jesús ndijchiówan, ngo masaj nej nicuajind. Quiaj a minatang miteaats tasaj nej:

—Por minüt Teat Dios leaw almapac, isaj xicon sitiül naleaing ique aaga Cristo lapiürang aliüc, aag Mícual Teat Dios —aj.

⁶⁴Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Ajaj xique teat, atnej lamepiüng quiaj; y sasaj icon alinoic nüt apmejawan a Teat Naxey alchetem amb wüx miác Teat Dios; aton apmejawan wüx aliüc imiün tiül cielo, amb tiül oic —aj nej.

⁶⁵Quiaj aaga minatang miteaats tachiüt apix nej cos xeyay ajcüy, tapiüng:

—Aaga naxey cam lamandea ngo majneaj, ayac atnej Dios nej. ¿Cuane tengualeámban macüliiüts manguiaiyiütsa? Icona lamenguiayüün nguineay tandeac xeyay ngo majneaj. ⁶⁶¿Ngwüy, cuane ajiür meyajcana? —aw.

Quiaj tapiüngüw:

—iNej ajiür xeyay nisoet, ich mandeow! —awüw.

⁶⁷Quiaj tapots mateontsüw teombas nej onts ombeayiw nejiw, tatoliw, altiül taleambüw nej.

⁶⁸Tasajüw nej:

—iSitiül ique aaga Cristo, isüet jane teamatol ic! —ajüw.

Pedro apiüng ngo majaw jane Teat Jesús

(Mr. 14:66-72; Lc. 22:56-62;

Jn. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹Teat Pedro aliün chetem quiaj tiül nden, quiaj ajngot nop nüx nerang najiüt quiaj, tasaj nej:

—Ique aton almequiüüb aaga Jesús naw Galilea —aj nej.

⁷⁰Quiaj a Pedro tawaiich niüng ajlüyaran, tapiüng:

—Ngo najaw cuane ipiüng quiaj —aw.

⁷¹Pedro wüx laámb apmamong tiül ombeay nden, quiaj majaw nej alinop, aton tasaj monlüy quiaj:

—Aaga naxey quiaj taquiüüb aaga Jesús naw Nazaret —aj.

⁷²Quiaj a Pedro tandüy wüx alinomb mawaiich, tapaj minüt Dios, tapiüng:

—iDeda nej dios, ngo najaw jane aaga naxey quiaj! —aw.

⁷³Ajóyan alquiriw ores, quiaj ajcüwa monlüy quiaj tatüchiw a Pedro, tasajüw:

—Naleaing ique aton nop nejiw, cos ajüiquich ic indeac —ajüw.

⁷⁴Quiaj a Pedro tapots mandeac ngo majneaj, tapaiich, tapiüng:

—Sitiül ngo maleaing sandeac, alinoic nüt sanangüy. iNaleaing ngo najaw jane aaga naxey temepiüangan quiaj! —aw.

Andüüban tepaj a gallo. ⁷⁵Quiaj a Pedro leaad omeaats leawa lamasaj nej Teat Jesús, cos tasaj nej: “Wüx nganaw mepaj a gallo, ique lamepiüng arojmbüw ipiüng ngo mejaw jane xic”, aj nej. Quiaj taw quiaj a Pedro, tajiünts xeyay.

Teat Jesús taquiüraab niüng ajlüy Pilato

(Mr. 15:1; Lc. 23:1-2, Jn. 18:28-32)

27 Wüx lachiüjmbaw, quiaj canchiütoj alinomb meáwan montangtang miteaats at montangtang monajiüt tiül nipilan judío. Tandeacüw nóiquian nguineay alndom mambiyaran Teat Jesús. ²Quiaj taquiüjpüw mamb a Teat Jesús neóel, tayacüw teowix Poncio Pilato, aaga natang nenajiüt.

Judas tembiyay

³Condom a Judas, aaga neyac Teat Jesús teowixaw monajiüt, wüx tajaw Teat Jesús landoj apmandeow, quiaj leaad omeaats ngo majneaj lamarang. Tatsoriich alinomb aaga nimiow gajpowüw (30) tomiün plata, tüüch montangtang miteaats at monajiüt. ⁴Tasaj:

—Xique lanarang nadam nisoet, cos lanayac tiül iwixan nop naxey ngo majiür nicuajind nisoet —aw.

Quiaj tasajüw nej:

—Ic coen mejaw, jowa xicona cuane sambichan ic —ajüw nej.

⁵Condom quiaj a Judas tawiich quiaj a tomiün tiül nadam nangaj iüm, taw quiaj, tamb merrondüy onic.

⁶Ajcüwa montangtang miteaats taxainguüw aaga tomiün quiaj, ndoj tapiüngüw:

—Aag agüy ngo majneaj macanchichaats tiül iquial nichech, cos aag agüy ombeat miquiej nop apmandeow —awüw.

⁷Ndoj andeacndeacüw wüx, tapiüngüw con aaga tomiün quiaj apmangalüw noic iüt niüng arangüch xor, niüng alndom mamiüraad napeay miün nipilan.

⁸Naw quiaj, aaga iüt quiaj tanüt mifüt quiej. Nganüy nüt cam aliün manüt atquiaj. ⁹Atquiaj tajlüy para majlüy atnej tapiüng nomb Teat Jeremías, nop nendeac andeac Teat Dios, cos nej tapiüng: “Apmayariw aaga nimiow gajpowüw (30) tomiün plata leaw nipilan judío lamayacüw ombeat nej, ¹⁰mengalayej noic iüt niüng tarangüch xor, atnej tasaj xic Teat Dios”, aw.

Teat Jesús alteombas Pilato

(Mr. 15:2-5; Lc. 23:3-5; Jn. 18:33-38)

¹¹Teat Jesús wüx alteombas Pilato aaga natang nenajiüt, quiaj tatün nej manguiay:

—¿Naleaingue, ique aaga minatang nenajiüt ocueajiw nipilan israele? —aj.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Naleaing, atnej ipiüng quiaj —aj nej.

¹²Masey tenguijal mayacüw nej asoet ajcüwa montangtang miteaats

at monajiüt, nej ngo mapiüng nicuajind. ¹³Condom quiaj tasaj nej a Pilato:

—¿Neol, ngo menguiay leaw tengual mandeacüw wüx imbas quiaja? —aj nej.

¹⁴Nej Teat Jesús ngo mandeac nicuajind. Quiaj aaga natang nenajiüt quiaj mbayat majaw, lango majaw cuane apmarang.

Atüniw mandeow Teat Jesús

(*Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38—19:16*)

¹⁵Wüx aaga nangos nüt quiaj, aaga natang nenajiüt alndom matsambiich nop najlüy tiül manchiüc leaw cambaj apmatün.

¹⁶Aaga nüt quiaj altiül manchiüc nop naxey xowüy anderac wüx nej, nenüt Barrabás. ¹⁷Wüx nipilan alcanchiümoj, quiaj tatün manguiaj nejw a Pilato:

—¿Ngün indiüman natsambiich, Barrabása, ngwüy Jesúsa, aaga nasoiç Cristo? —aj nejw.

¹⁸Tapiüng aag ayaj cos lamajaw ajcüyíwan majawüw Teat Jesús, áag tayacüw teowix nej.

¹⁹Wüx Pilato alchetem niüng ajaw wüx asoeteran, quiaj mintaj nej tüüch mamb masoiç: “Nde aleaiç merang wüx a naxey nerang najneaj quiaj, cos tepood xeyay mbayatos tiül sameay, taümiüs najaw wüx nej”, aw.

²⁰Pero naleang ajcüwa montangtang miteaats, at monajiüt tiül cambaj tapots mawüywüyiw nipilan matüniw tsajmbiüm aaga Barrabás, nganüy a Teat Jesús ich mandeow. ²¹Quiaj tatün manguiaj nejw alinomb aaga natang nenajiüt, tasaj nejw:

—¿Ngün tiül ajcüwa ijpiüw cam indiüman natsambiiche? —aj nejw.

Quiaj tapiüngüw:

—iAaga Barrabás! —awüw.

²²Condom Pilato tasaj nejw:

—¿Cuane ipiüangan, cuane sanarang wüx aaga Jesús nasoiç Cristo? —aj nejw.

Quiaj tapiüngüw nóiquian:

—iIch mandeow wüx cruz!

—awüw.

²³Quiaj tasaj nejw a Pilato:

—¿Mbich cuane nisoet ajiüre? —aj nejw.

Nejw tayacüw wüx apajüw, tapiüngüw:

—iIch mandeow wüx cruz!

—awüw.

²⁴Pilato wüx tajaw ngondom marang nicuajind, cos nipilan tengual ajcüyiw, quiaj tatün mamb mayarich yow. Ndoj tapots müüch majants owix nej niüng ajlüy meáwan nipilan. Tapiüng:

—Aag agüy sarang mejawan, xique ngo najlüy tiül wüx apmajüñch tiüt miquiej aaga naxey nerang najneaj cam, ijawan coen ninguiay icona —aj nejw.

²⁵Yajnguiat tiüt a nipilan apajüw, tapiüngüw:

—Xicona masey sanaquiüjpan wüx xecualan sanengüyiün miquiej nej leaw apmajüñch tiüt —awüw.

²⁶Quiaj a Pilato tatsambiich a Barrabás, ndoj, wüx landoj ajwüch Teat Jesús, quiaj tayac teowixaw nipilan mandeow wüx cruz.

²⁷Condom quiaj misoldados nej taquiüjpüw Teat Jesús andüy tiül noiç püjchiün nasoiç pretorio, canchiütoj meáwan soldado, ayeyiw nej tiüt. ²⁸Quiaj tasoñdiw nej

tiül apix, condom tasoijquiw nej tiül noic najal napixeran morada. ²⁹Ndoj tayacüw wüx omal nej noic corona nepeat sats, aton tasocoj tiül miác owix nej nots najchow, aag ayaj nangoraad apiüingüw. Quiaj taquiejliw micosüw nejw tiüt teombas nej mitsojow nej. Tapiüingüw:

—iNajneajay ijlüy, mbich ique minatang nenajiüt ocueajiw nipilan judío! —ajüw nej.

³⁰Tapots mateontsüw wüx ombas nej onts ombeayiw nejw, aton tayariw aaga najchow mawüjchiw wüx omal nej. ³¹Wüx lapaxiow mitsojow nej, quiaj tasoindiw nej tiül aaga morada napixeran, ndoj tasoijquiw nej tiül apix nej. Condom quiaj taquiüjpüw nej mamb mayacüw nej wüx cruz.

Teat Jesús tajmel wüx cruz

(Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

³²Almawüw quiaj, quiaj mangochiw nop naxey naw Cirene, nenüt Simón. Tasapüw nej mambitic micruz Teat Jesús.

³³Quiaj tapeayiw tiül niüng nasoic Gólgota, aag ayaj amb apiüing omal mondeow. ³⁴Quiaj tujchiw vin manganeow aolüw tiül nangaag, wüx tapeay teombeay nej taton ngo manganeow.

³⁵Wüx landoj mayacüw nej wüx cruz, quiaj tembaagayej wüx apix nej, asüetiw wüx majawüw jane apmajoy. Atquiaj tajlüy atnej tanomb tapiüing nop nendeac andeac Teat Dios wüx tapiüing: “Apmembaagayej wüx sapix, apmasüetiw wüx majawüw jane apmeneay”, aw. ³⁶Ndoj tsototójan

quiaj majiürüw nej. ³⁷Ndoj tayacüw wüx omal cruz acas poch niüng apiüing cuane asoet nej, apiüing: “Aag agüy Jesús, minatang nenajiüt ocueajiw nipilan judío”, aw.

³⁸Aton tajmeliw wüx cruz maquiüüb ijpüw moneed, nop amb wüx miác Teat Jesús, alinop amb wüx miquiamb nej. ³⁹Leaw tamongoj ambüw quiaj titsojow nej, talanglangüw omalüw müjchiw majüiquichaw ajcüyiw. ⁴⁰Tapiüingüw: —iJoow, ngwüy ique nepiüing apmejarrich aaga nadam nangaj iüm, ndoj wüx er nüt apmelomboch alinomb! iNganüy erwüney wüx iquiáyan quiaj; iriow tiüt wüx cruz sitiül ique Micual ic Teat Dios! —awüw.

⁴¹Átan titsojow nej montangtang miteaats, mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at ajcüwa fariseos, aton montangtang monajiüt tiül cambaj Israel. Tandeaacüw nejyéjan quiaj, tapiüingüw:

⁴²—Nej mbich tawün wüx alinop, nganüy nej ngondom mewüney wüx nejáyan quiaj. Sitiül naleaing nej natang nenajiüt tiül nipilan judío, ich maw tiüt imiün wüx cruz nganüy, mbich apmayariüts andeac nej. ⁴³Nej tayac omeaats wüx Teat Dios, ich mawün nej wüx a nganüy sitiül Teat Dios ajiür nej lasta. Cos nej tapiüing: “Micual xic Teat Dios”, aw, —awüw.

⁴⁴Ajcüwa moneed leaw tajlüyiw wüx cruz maquiüjpüw titsojow nej aton.

Wüx tandeow Teat Jesús

(Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

⁴⁵Condom wüx lalembej nüt, quiaj pojniüt wüx iüt tamong

lanchejliow nüt. ⁴⁶Wüx nchejliüt nüt quiaj Teat Jesús tepaj napac, tapiüng:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? Aag ayaj apiüng: Xeteat Dios, Xeteat Dios, ¿neol tecueat xic? —aw.

⁴⁷Altiül leaw alquiaj tanguaiyiw, tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj tengual mapaj teat Elías —awüw.

⁴⁸Quiaj tamb nop acuiür mayar noic walang sap. Wüx landoj macachiich, masoc tiül vinagre, quiaj tayac wüx omal nots najchow. Condom tayac wüx ombeay Teat Jesús machey. ⁴⁹Alacas tapiüngüw:

—Ich majlüy, cawül majawaats sitiül aliüc a Elías mawün nej wüx —awüw.

⁵⁰Condom Teat Jesús tandüy wüx alinomb mepaj napac, quiaj tandeow. ⁵¹Quiaj aaga nadam jael nepal teomeaats a nadam nangaj iüm nómban chiütaw pinawan, naw cawüx andüy tiüt. Nómban ajlang a iüt, at a nadamdandam piedra tajpoet.

⁵²At xeyay oxiüt aton lejquiat; xeyay monyar andeac Teat Dios tapacüw tiül mondeow. ⁵³Tawüw tiül oxiüt, wüx Teat Jesús landoj apac tiül mondeow, quiaj tajmeliw tiül nangaj cambaj Jerusalén. Tajarawüw, tajaw nejiw xeyay nipilan.

⁵⁴Aaga minatang ocueajiw soldados, at leaw almaquiütib nej majiürüw Teat Jesús, wüx tayajcüw ajlang ateam, at wüx tajawüw meáwan leawa tajlüy, quiaj mbayatoj xeyay, tapiüngüw:

—Naleaing aaga naxey quiaj Micual nej Teat Dios —awüw.

⁵⁵Aton aliw quiaj tigüy müm montaj, miünquiájan alembemoj

tengual majawüw. Ajcüw ayaj tandüjpiw miün a Teat Jesús imiünüw Galilea, tambeolüw nej. ⁵⁶Tiül ajcüw ayaj altiül a María Magdalena, María mimüm Jacobo maquiiüb José, at mimümüw micual Zebedeo.

Tamiüraad Teat Jesús

(Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁵⁷Wüx langwiiüts tiül aaga nüt quiaj, tapeay quiaj nop naxey nejür xeyay, nenüt José, naw tiül cambaj Arimatea. Nej aton tajlüy tiül minipilan Teat Jesús. ⁵⁸Nej tamb majaw Pilato matün micuerpo Teat Jesús. Quiaj Pilato tapiüng müünd. ⁵⁹Condom quiaj aaga José tamb maxaing micuerpo Teat Jesús, tawinch tiül noic najnej püy nerixix. ⁶⁰Ndoj taquiiüb mamb mayac tiül noic jayats oxiüt leaw nej landoj marang tiül otüeng tiüc. Condom quiaj tapal wüx noic nadam piedra, cas tamb. ⁶¹Aliw quiaj a María Magdalena maquiiüb alinop María, alchetemoj quiaj mbeay oxiüt.

Tayacüw monjiür oxiüt

⁶²Wüx lamatüch nüt axoodaran, aag ayaj amb alinoic nüt ndoj ayambyambüw meáwan leaw apmetam nejiw wüx pascua, quiaj montangtang miteaats at fariseos tambüw majawüw Pilato.

⁶³Tapiüngüw:

—Teat Xan, nganüy les leaad ximeajtsan leaw tapiüng aaga naxey newaiich quiaj. Cos wüx aliün mapac tapiüng nej apmapac tiül mondeow wüx er nüt. ⁶⁴Nganüy teat, sandiüman meach mamb

majiürüch aag oxiüt quiaj leaw among er nüt, ngana majmeliw ongwiiüts minipilan nej mawüniw nej, ndoj apmasajüw nipilan: “Nganüy lapac tiül mondeow”, mawüw. Quiaj apmawaijchaw xeyay nipilan más xeyay, ngo matnej wüx aliün mapac —awüw.

⁶⁵Quiaj tasaj nejiw Pilato:

—Joyaj noic ajlüy soldados, quiüran ipalan nandand nandand aaga oxiüt quiaj leaw niüng alndom —aj nejiw.

⁶⁶Condom quiaj tambüw mapalüw nandand a oxiüt. Tayacüw noic sello wüx aaga piedra apal nej, ndoj tacueatiw quiaj soldados majiürüw.

Teat Jesús tapac tiül mondeow

(Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

28 Wüx lamong aaga nüt axoodaran, larrow tiüt amb alinoic nüt, aag ayaj amelich seman; quiaj tambüw majawüw oxiüt a María Magdalena maquiüüb alinop María. ²Condom quiaj tajlang noic nadam ateam, cos nop ángel ocueaj Teat Dios tiün imiün cielo. Almapeay, quiaj tawün a piedra nepal oxiüt, chetet wüx. ³Ombas nej xowüy larrow atnej noic najlip, at apix nej rajnüy atnej nieve. ⁴Ajcüwa soldados almajawüw aag ayaj mbayajow, anmambeapmbeap nejiw, tajmiüctiw nómban atnej landeowüw. ⁵Quiaj aaga ángel tasaj ajcüwa montaj:

—Nde mbayameron, cos sawaw icon iwiünan meyamban Teat Jesús, áag tayacüw wüx cruz.

⁶Lango majlüy ningüy cos nej lapac

tiül mondeow atnej lamapiüng. Macaron ijawan niüng tapiiberan a Teat Naxey. ⁷Nganüy quiüran najenjéan, isajan minipilan nej: “Nej lapac tiül mondeow, laámb andüy Galilea ombas nej, quiaj apmexoman”, irajan. Áagan ayaj sawngot nasaj icon —aj nejiw.

⁸Condom ajcüwa montaj mbayatoj, tawüw quiaj tiül oxiüt najéan; ndoj xeyay tapac omeajtsüw. Tambüw acuiürrüw masajüw minipilan Teat Jesús meáwan leaw tasoiquiw. ⁹Aliünüw tiül tiüüd, quiaj tangoch nejiw Teat Jesús, tatepeay nejiw. Quiaj tambüw mangochiw, taquiejliw micosüw nejiw, tapequiequiw nej oleaj. ¹⁰Quiaj tasaj nejiw:

—Nde mbayameron. Quiüran isajan xecojow xechijquiaw mambüw andüyw Galilea, quiaj sanexomayon —aj nejiw.

Leaw tapiüngüw monjiür oxiüt

¹¹Ajcüwa montaj tealeámban aliünüw tiül tiüüd, quiaj tawüw niüng ajlüy oxiüt acas soldados. Tambüw tiül cambaj aton masajüw ajcüwa montangtang miteaats meáwan leaw tajlüy. ¹²Condom ajcüwa miteaats sonongotoj maquiüjpüw montangtang monajiüt tiül judíos. Wüx landoj mandeaciw nguineay apmarangüw, quiaj tujchiw soldados xeyay tomiün. ¹³Tasajüw:

—Atcüy ipiüangan: “Aaga Jesús, tambüw mawüniw nej minipilan nej ongwiiüts wüx salnameayiün”, irawan. ¹⁴Sitiül ndot aaga natang nenajiüt apmanguiaj, xicona sanawüniün icon wüx, quiaj ngome

apmemongochiün nicuajind naél — ajüw nejiw.

¹⁵Condom ajcüwa soldados, wüx landoj mayariw a tomiün, quiaj tarangüw atnej tasoiquiw. Meáwan aag ayaj aliün manderac wüx tiül nipilan judío nganüy nüt cam.

**Teat Jesús üüch minajiütüw
minipilan nej**

(Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁶Ajcüwa gajpanop (11) minipilan nej tambüw andüyiw Galilea wüx nop tiüc niüng lamasaj nejiw Teat Jesús. ¹⁷Wüx tajawüw nej taquiejliw micosüw nejiw teombas

nej; pero naleaing altiül tachiweaw omeajtsüw. ¹⁸Condom Teat Jesús tatüch nejiw, tapiüng:

—Lanüünd najlüy wüx meáwan leaw almajlüy ninguiün tiül cielo, at ningüy wüx iüt. ¹⁹Nganüy quiüran isajan palpálwüx nipilan wüx aaga iüt cam mandüjpiw xic aton. Ijchan mayariw yow wüx minüt Teat Dios, wüx minüt Micual nej, at wüx minüt Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. ²⁰Iquiajchiün mayacüw wüx omeajtsüw marangüw meáwan leaw lanasaj icon; xique sanaquiiüb icona meáwan nüt, leaw ümb minüt a iüt cam —aj nejiw. Amén.

Najnej nanderac leaw tapiüng

SAN MARCOS

wüx Teat Cristo

Juan Bautista aquiaach tiül wajchiüc

(Mt. 3:1-12; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

1 Aaga najnej nanderac wüx Teat Jesucristo, aag Micual Teat Dios, tiün majlüy atnej larangüch wüx nawiiig tanomb.

²Tanomb atcüy tarang tiül minawiiig nej a Isaiás, nendead andeac Teat Dios. Tarang wüx nawiiig leawa Teat Dios tasaj nej, tapiüng:

Sanüüch mamb nop naxey nerang xenajiüt mamong ombas, ique teoj apmeamb.

Nej apmamb mataag majnej a tiiüd niüng apmemong.

³Apmanguiyaran andeac nop naxey tiül wajchiüc niüng ngo majlüy cambaj. Nej apmapiüng:

“Itajcan majnej a tiiüd, ileainguijchan, cos aliüc Miteatiiüs”, apmaj nejiv.

⁴Condom atquiaj tajlüy, tiün a Juan, aaga neech yow nipilan. Tamb maquiaach nipilan niüng ngo majlüy cambaj, masaj leam omeajtsüw wüx asoetiw nejiv, macueatiw. Atquiaj alndom maw

asoetiw, y netam mayariw yow aton. ⁵Tambüw majawüw nej xeyay nipilan monaw tiül meáwan cambaj tiül Judea, at monaw Jerusalén aton. Wüx tapiüngüw lango mandiümüw marangüw aaga ngo majnej teamarangüw quiaj, y apmacueatiw, quiaj Juan tüüch nejiv yow tiül lam Jordán.

⁶Aaga Juan quiaj asooig apix nej najüyaran miyeed camello, aton aóel teomeaats nej taag. Tatsamb mow, tanganeow micün xiül. ⁷Condom Juan taquiaach nejiv, tapiüng:

—Aliüc miün andüüban xic apmajlüy nop teat naxey natang, xeyay netam ajlüy; nganüy xique nicuajind xic teombas nej. Sayaag xique ngondom natüch mejquien nacheed aonts apaj nej. ⁸Xique áagan yow süüch icon, nganüy a nej apmüüch icon Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios —aj nejiv a Juan.

Tayar yow Teat Jesús

(Mt. 3:13-17; Lc. 3:21-22)

⁹Tiülan aaga acas nüt, quiaj tapeay Teat Jesús imiün tiül cambaj Nazaret

tiül iüt Galilea. Quiaj tamb majaw a Juan. Condom Juan tüüch nej yow tiül lam Jordán. ¹⁰Wüx taw tiül yow, quiaj Teat Jesús tajaw leajquiat a cielo, tiün Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios atnej noic palom andüy wüx ombas nej. ¹¹Condom tanguiyaran noic nanderac imiün tiül cielo, tapiüng: —Naleaing ique xecual ic, sandiüm ic xeyay, apac ximeaats najaw ic —aw.

**Nimeech tandiüm mayac wüx naél
Teat Jesús**

(Mt. 4:1-11; Lc. 4:1-13)

¹²Condom aaga Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios tüüch mamb Teat Jesús andüy tiül wajchiüc. ¹³Teat Jesús tacül quiaj ic miow (40) nüt niüng ajlüy cuajantanej napat nimal. Quiaj tandiüm mayac nej wüx naél minatang nimeech nenüt Satanás. Ndoj ángeles tajlüyiw quiaj mambeolüw Teat Jesús.

**Teat Jesús tamelich aquiaach tiül
Galilea**

(Mt. 4:12-17; Lc. 4:14-15)

¹⁴Condom alinoic nüt wüx monajiüt tayacüw tiül manchiüc a Juan, quiaj tamb Teat Jesús andüy tiül Galilea mandeac aaga najneaj nanderac wüx Teat Dios, mapiüng nguineay apmajlüy wüx Teat Dios apmajlüy wüx meáwan cambaj. ¹⁵Teat Jesús tapiüng: —Lamatüch a nüt wüx Teat Dios apmajlüy wüx meáwan leaw almajlüy. Nganüy ijchan imeajtsan, iyariün aaga najneaj nanderac wüx Teat Dios —aw.

Teat Jesús arriiüd apiquiw mondóc

(Mt. 4:18-22; Lc. 5:1-11)

¹⁶Noic nüt wüx Teat Jesús tamong amb mbeay aaga nadam yow

nenüt Galilea, quiaj tajaw Simón maquiiüb Andrés michiig nej. Nejiw teandocoj cos mondóc nejiw. ¹⁷Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús: —Macaron tabaats, sanaquiaach icon nguineay alndom meyamban nipilan mesajan mayariw sandeac. Langome apmeyamban cüet mendocon, apmeyamban nipilan —aj nejiw.

¹⁸Acueatiwan mindocoj nejiw, tandüjpiw mamb Teat Jesús.

¹⁹Condom quiríwan iün majüyiw, quiaj tajawüw a Jacobo maquiiüb a Juan, micual nejiw Zebedeo. Nejiw aton aliw tiül mimüxiw nejiw, tengual axequiw ndoc. ²⁰At aton tapaj nejiw miün Teat Jesús. Quiaj tacueatiw tiül müx miteatiw nejiw Zebedeo maquiiüb mimosüw nejiw. Tambüw maquiiüjpüw mamb Teat Jesús.

Nop naxey alwüx ombas nej nimeech

(Lc. 4:31-37)

²¹Condom tandüyiw tiül cambaj Capernaum. Quiaj Teat Jesús tajmel tiül a sinagoga maquiaach, cos aaga nüt quiaj nüt axoodaran. ²²Mbayatoj manguiyiw aquiaach, cos taquiaach nejiw atnej nop natang nenajiüt nendüy, ngo matnej aquiajchiw ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés. ²³Alquiaj tiül sinagoga nop naxey alwüx ombas nej nimeech, üüch nej michach, tepaj napac. ²⁴Tapiüng: —Jow ique Jesús naw Nazaret, ¿cuane indiüm merang wüx ximbasana? ¿Tewiün mendrooch ximbasana? Xique sawaw jane ic, ique aaga Nangaj Micual Teat Dios —aw.

²⁵Quiaj Teat Jesús talic nej, tasaj: —iTapots ipaj, iriow wüx ombas a naxey quiaj! —aj.

²⁶Condom aaga nimeech tepaj, tambeapmbeap a naxey quiaj, ndoj quiaj tacueat nej. ²⁷Xeyay mbayatoj nipilan majawüw, tetünayej menguiayayej nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—¿Cuane aag ayaja? ¿Cuane aaga jayats aquiaach quiaja? ¿Nguineay alndom malic aaga nimeech quiaj maw? ¡Quiaj aaga nimeech tayar andeac nej, taw! —awüw.

²⁸Meáwan nipilan monaw tiül palpáwüx cambaj tiül iüt Galilea tandeacndeacüw wüx leaw tarang Teat Jesús.

Tajnej müm miocuats Simón Pedro

(Mt. 8:14-15; Lc. 4:38-39)

²⁹Condom Teat Jesús taw tiül a sinagoga, tambüw andüyiw aniüngüw Simón maquiüüb Andrés, at a Jacobo maquiüüb a Juan tambüw maquiüjpüw. ³⁰Aaga müm najtaj miocuats Simón niün andeow, alwüx mats, xeyay üüch nej nerraar. Quiaj tasajüw Teat Jesús wüx aaga niün andeow quiaj. ³¹Teat Jesús tamb matüch niüng ajlüy a niün andeow quiaj, tasap owix mawitich; among wüx iün andeow. Condom aaga najtaj quiaj tarang nejiw üetiw.

Teat Jesús tüüch majnej xeyay moniün andeow

(Mt. 8:16-17; Lc. 4:40-41)

³²Wüx langwiiüts, lajmel nüt, quiaj taquiüjpüw niüng ajlüy Teat Jesús xeyay moniün andeow, at nipilan alwüx ombasüw nimeech.

³³Condom meáwan nipilan monaw

tiül aaga cambaj quiaj, sonogotoj teombeay iüm niüng ajlüy Teat Jesús. ³⁴Nej tamongoch iün andeow xeyay nipilan leaw axom nejiw cuajantanej monandeow. At aton tataag majnej xeyay nipilan alwüx ombasüw nimeech. Teat Jesús ngome tüüch mendeacüw nimeech wüx nej, cos lamajawüw jane nej.

Teat Jesús aquiaach tiül Galilea

(Lc. 4:42-44)

³⁵Amb alinoic nüt Teat Jesús witiüt aliün pojniüm. Tamb néjan quiaj andüy tiül wajchiüc mataag orar. ³⁶Condom Teat Simón y leaw almaquiüjpüw tambüw mayambüw nej. ³⁷Wüx taxomüw, tasajüw:

—Teat, meáwan nipilan teamayambüw ic —ajüw.

³⁸Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús: —Masey, nganüy tabaats tiül meáwan cambaj najlüy ninguiájan naquiaach quiaj aton, cos áag tiünas narang —aj nejiw.

³⁹Quiaj tambüw tiül meáwan cambaj tiül iüt Galilea. Teat Jesús tapots aquiaach tiül palpáwüx sinagogas; aton tataag majnej xeyay nipilan leaw alwüx ombasüw nimeech.

Tamongoch napat monandeow nenüt lepra

(Mt. 8:1-4; Lc. 5:12-16)

⁴⁰Condom quiaj tamb majaw nej nop naxey axom nej napat monandeow nasoic lepra, ngo majiür misüüig, atextexíchan ombas nej. Quiaj taquieel micos nej, tasaj Teat Jesús: —Teat, sitiül ique indiüm sawaw alndom memongoch iün sandeow —aj.

⁴¹Teat Jesús quiaj tajmiic omal omeaats, taxaing owix marreeg nej, tasaj:

—Neol ngo nandiüm xecual, sandiüm, sanamongoch iün indeow —aj.

⁴²Wúxan ndoj mapiüng aag ayaj Teat Jesús, aaga niün andeow quiaj andúüban ndet minecoy nej, tajneaj nómban. ⁴³Condom Teat Jesús tasaj nej acas poch cuane netam marang, ndoj tasaj majtsor. Tapiüng:

⁴⁴—Nde mesaj nejinguid nguineay tejneaj. Nganüy quiür, iich majaw miteaats ique lerjneaj; irang atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Iyac ichech para majawüw meáwan nipilan ique lerjneaj —aj nej Teat Jesús.

⁴⁵Áwan quiaj a naxey tapots mandeac masaj meáwan nipilan nguineay tajneaj iün andeow. Ndoj quiaj Teat Jesús ngondom majmel tiül ngünantanej cambaj, cos xeyay nipilan teamacüliw nej. At masey nej tacúlan tiül wajchiüc, xeyay nipilan tambüw majawüw nej quiaj.

Tajneaj nop ndron ombas

(Mt. 9:1-8; Lc. 5:17-26)

2 Camüm aw alacas nüt tandilil alinomb Teat Jesús andüy tiül cambaj Capernaum; tanguiyaran al aniüng nej. ²Najénan canchiütoj quiaj xeyay nipilan, lango majoy a iüm; at teombeay iüm lapatsayej quiaj. Teat Jesús tengual maquiaach nejiw wüx Mipoch Teat Dios. ³Condom tapeayiw quiaj apiquiw monxey aquiüjpüw mamb nop naxey ndron ombas, ambitiqiw nej tiüt amb wüx mats. ⁴Pero naleaing ngondom matüchiw

Teat Jesús cos laxowüy nipilan. Quiaj tajtepiw cawüx machaijquiw omal iüm alareng niüng ajliüy Teat Jesús, amb tiül tamongochiw mimats nej aaga ndron ombas quiaj. ⁵Wüx Teat Jesús tajaw nejiw naleaing ayariw leawa nej aquiaach, quiaj tasaj aaga ndron ombas:

—Xecual, landoj laáw isoet —aj.

⁶Altstomoj quiaj acas mondiüy wüx aaga poch tüünd Moisés tanomb, tapiüngüw tíulan omeajtsüw nejiw: ⁷“¿Neol tandeac atquiaj aaga naxey quiaja, neol tawaiiche? Cos tandeac atnej Dios nej. ¿Jane alndom mawün nisoete? Néjan quiaj Teat Dios”, awüw. ⁸Teat Jesús tajaw nguineay tengual mateotsüw tiül omeajtsüw nejiw, quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol teteotsan atquiaj tiül imeajtsana? ⁹¿Cuane iyajcan ngo maél nasaj aaga naxey cama: “Landoj laáw isoete”, ngwüy nasaja: “Witiür, ixaing mimats, ijüy”, naja?

¹⁰Nganüy apmejawan aaga Teat Naxey alndom mawün nisoet ningüy wüx iüt. Ijawan —aj nejiw.

Quiaj tasaj aaga ndron ombas:

¹¹—Ique sasaj ic teat, witiür ixaing mimats, quiür ijtsor —aj.

¹²Condom aaga ndron ombas quiaj witiüt, taxaing mimats nej, najénan tamb, teamajawüw nej meáwan nipilan. Mbayajow majawüw, tapiüngüw:

—Teat Dios nerang aag ayaj, nómban ngomeaag majawaats —awüw.

Teat Jesús tapaj Leví

(Mt. 9:9-13; Lc. 5:27-32)

¹³Teat Jesús tamb alinomb andüy mbeay nadam yow nenüt Galilea.

Xeyay nipilan tambüw majawüw nej, quiaj tapots maquiaach nejiw. ¹⁴Wüx taw quiaj, al mamong niüng angüyaran tomiün ocueaj cambaj, quiaj tajaw a Leví micual Alfeo alchetem quiaj. Tasaj:

—Mac indüüb xic, tabar —aj.

Quiaj witiüt, tamb mandüüb nej mamb.

¹⁵Noic nüt Teat Jesús alaniüng Leví maquiiüb minipilan nej, teaüetiw maquiüjpüw xeyay monsap tomiün ocueaj cambaj. Aliw quiaj xeyay monrang ngo majneaj aton, cos xeyay nipilan almandüjpiw nej. ¹⁶Condom ajcüwa mondüw wüx aaga poch tüünd Moisés, at ajcüwa fariseos, wüx tajawüw nej teaüet maquiüjpüw a nipilan quiaj, quiaj tasajüw minipilan nej:

—¿Cuane ayaj, neol a Jesús teaüet aweaag, teanganeow aweaag monsap tomiün, at nipilan monrang ngo majneaj quiaja? —ajüw nejiw.

¹⁷Wüx Teat Jesús tanguiaj aag ayaj, tasaj nejiw:

—Jane ayaag napacüy ngo metam nop nejaw nej; pero jane ayaag niün andeow mbich netam nej. Xique ngo niün nayamb nipilan leawa ayaag najneaj arang; xique tiünas nayamb leaw ayaag ngo majneaj arang, aj nejiw.

Tatüniw nej manguiaiyw wüx aiüندان

(Mt. 9:14-17; Lc. 5:33-39)

¹⁸Noic nüt wüx minipilan Juan maquiiüb minipilan fariseos tengual aiüندان, tapeayiw quiaj acas nipilan matüniw manguiaiyw Teat Jesús, tasajüw:

—¿Neol taiüندان minipilan Juan maquiiüb minipilan fariseos? Jow nganüy minipilan, ¿neol ngo maiüندان? —ajüw nej.

¹⁹Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw, tandeac atnej nej nop nengoch owix. Tapiüng:

—¿Alndom miamigos nop nengoch owix maiüندان wüx nej alquiaj maquiüjpüw? Sitiül almaquiüjpüw a nench, ngondom maiüندان. ²⁰Alinoic nüt wüx lango majlüy a nench, quiaj mbich apmaiüندان —aj nejiw Teat Jesús.

²¹Aton tasaj nejiw:

—Nejinguind ngondom macancham tiül noic nguirich napixeran quiripite jayats jael, cos sitiül apmacanchamaran tiül, wüx aptsontsocom, quiaj apmachiüt a nguirich jael. ²²At aton nejinguind ngondom mayac jayats vin tiül nguirich taag iquial vin, cos apmajpoet a nguirich iquial vin quiaj, quiaj apndrom ombas a vin, at a taag aton. Aaga jayats vin netam majmel tiül jayats taag —aj nejiw.

Tajeliw trigo wüx nüt axoodaran

(Mt. 12:1-8; Lc. 6:1-5)

²³Condom wüx noic nüt axoodaran ocueaj judíos, quiaj Teat Jesús tamong tiül noic corrül aquiüüb minipilan nej. Minipilan nej tajeliw müetiw aong trigo leaw napiürüch quiaj. ²⁴Quiaj ajcüwa fariseos tasajüw Teat Jesús:

—Ijlaw! ¿Neol arangüw minipilan atquiaj wüx nüt axoodaran leaw ngondom marangüche? —ajüw.

²⁵Teat Jesús, quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol ngo meteowan nguineay tarang mixejchiüts David wüx nej

tind üet, at leaw almaquiüjpiw nej aton? ²⁶Cos wüx Abiatar tarang natang miteaats, quiaj David tajmel tiül a nangaj iüm ocueaj Teat Dios, tüet pan leaw najmel marang nichech para Teat Dios. Aag ayaj nejinguid ngondom müet, áagan miteaats alndom müeti. Pero nej tüet, átan leaw almaquiüjpiw nej tüeti aton —aj nejw.

²⁷At tasaj nejw:

—Aaga nüt axoodaran quiaj tarangüch mambeol nipilan müüch nejw maxojtüw noic nüt; ngome nipilan tarangüch mandüjpiw opech aaga nüt quiaj. ²⁸Nganüy inguiayüin, aaga Teat Naxey al wüx atam xeyay, ngo matnej aaga nüt axoodaran quiaj —aw Teat Jesús.

Naxey ndron ombas, nechey owix

(Mt. 12:9-14; Lc. 6:6-11)

3 Teat Jesús tajmel alinomb tiül a sinagoga. Al quiaj nop naxey ndron ombas, nechey owix.

²Ajcüwa fariseos teamacüliw majawüw cuane apmarang Teat Jesús, sitiül nej apmataag majnej owix a naxey quiaj wüx nüt axoodaran, para mayacüw asoet.

³Ndoj Teat Jesús tasaj a naxey nechey owix quiaj:

—Witiür, lemben ningüy pinawan —aj.

⁴Condom tatün manguiay nejw:

—¿Cuane ipiüangan, alndom marangüch najnej wüx nüt axoodaran, ngwüy ngo majnejaja? ¿Alndom mawünaran wüx nop, ngwüy apmambiyarana? —aj nejw.

Nejiw ngo mendeacüw. ⁵Quiaj tajcüy Teat Jesús, tajaw nejw, tamix omeaats cos arangüw adam

omeajtsüw. Ndoj tasaj a naxey quiaj:

—Ileanguiich iwix —aj.

Quiaj aaga naxey taleanguiich owix nej, nómban ajnej. ⁶Condom quiaj tawüw ajcüwa fariseos najénan mayambüw minipilan Herodes, matüniw manguiayiw nguineay alndom mambiyaw Teat Jesús.

Aliw mbeay yow xeyay nipilan

⁷Teat Jesús taw quiaj maquiüb minipilan nej, andüyiw mbeay aaga nadam yow. Átan tandüjpiw nej xeyay nipilan monaw Galilea, at monaw Judea. ⁸Aton tambüw majawüw nej xeyay nipilan monaw Jerusalén, monaw Idumea, monaw necamb lam Jordán, at monaw tiül ajcüwa cambaj ayey tiüt Tiro y Sidón. Tapeayiw quiaj xeyay nipilan cos tanguiayiw wüx meáwan najnej leaw arang.

⁹Quiaj Teat Jesús tasaj minipilan nej mayambüw nop müx mayacüw quiaj mbeay yow, para alndom majtep tiül sitiül apmacharrüw nej. ¹⁰Cos lamamongoch iün andeow xeyay nipilan, áag meáwan moniün andeow tiünüw acharrayej wüx ombas nej, marrejqui. ¹¹Wüx tajawüw nej ajcüwa nipilan leaw alwüx ombasüw nimeech, quiaj taquiejliw micosüw nejw teombas nej, tepajüw, tapiüngüw:

—¡Ique Micual Teat Dios ic! —awüw.

¹²Teat Jesús talic nejw xeyay cos nganaw mandüüm majaraw jane nej.

Teat Jesús tarriüd gajpiüp minipilan nej

(Mt. 10:1-4; Lc. 6:12-16)

¹³Condom Teat Jesús tamb andüy wüx nop tiüc, tandüjpiw nej

mamb xeyay nipilan. Quiaj tasaj nejiw leaw lamandiüm marriiüd mambüw majawüw nej nejíwan quiaj. ¹⁴Tarriiüd gajpiüp (12) monxey maquiüjpüw nej, müüch nejiw mambüw masajüw nipilan nguineay alndom maw asoetiw nejiw. ¹⁵Tüüch ndoj ombasüw mamongochiw iün andeow nipilan, at matajciw majneaj leaw alwüx ombasüw nimeech. ¹⁶Ajciwa gajpiüp monxey quiaj tajlüyiw: nop Simón aaga tüünd manüt Pedro. ¹⁷Átan a Jacobo maquiüb michiig nej Juan, micual nejiw Zebedeo, leaw Teat Jesús tüüch nejiw manütiw Boanerges; aaga poch quiaj amb apiüng: micual atearriür monteoc. ¹⁸Aton tajlüyiw tiül aaga gajpiüp: Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Jacobo micual Alfeo, Tadeo, at Simón naw tiül noic ajlüy nipilan nasoiquiw Cananista. ¹⁹At aton talüy tiül a Judas Iscariote, aaga ndoj tayac teowixaw monajiüt Teat Jesús. Ndoj tajmeliw tiül nop iüm.

Apiüngüw ambeol nej nimeech

(Mt. 12:22-32; Lc. 11:14-23; 12:10)

²⁰Quiaj canchiütoj alinomb niüng ajlüyiw nejiw xeyay nipilan, ngo müjchíw nejiw metiw. ²¹Wüx tanguiyiw acualaats nej Teat Jesús nguineay teamarang, quiaj tambüw majanüw nej, cos lapiürang nej lamichach.

²²At aton wüx tapeayiw quiaj mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, imiünüw Jerusalén, tapiüngüw:

—Aaga Jesús quiaj, alwüx ombas nej minatang nimeech nenüt

Beelzebú; aaga nimeech quiaj ambeol nej mataag majneaj leaw alwüx ombas nej nimeech —awüw.

²³Quiaj tapaj nejiw Teat Jesús, tasaj nejiw acas poch, pero ngome aleíngan. Tapiüng:

—¿Nguineay alndom a Satanás mawün nejay a Satanás wüx ombas nipilana? ²⁴Jondot monajiüt tiül noic cambaj majcüyiw nejeyéjan quiaj mbajcamoj, aaga cambaj quiaj ngondom majlüy najneaj, apndrom ombas. ²⁵At aton sitiül nacualaran tiül noic nden majcüyiw nejeyéjan quiaj, apndajrriümoj. ²⁶Pero sitiül Satanás ajcüy majaw aquiüüb nej, ngo majlüyiw nóiquian, quiaj langondom marangüw nicuajind.

²⁷Nejinguind ngondom maneed aniüng nop napac naxey sitiül ngome ombas maóel owix, cas tajmel maneed leaw andiüm.

²⁸Naleaing sasaj icon, meáwan nisoet leaw arangüw nipilan, Teat Dios alndom mawün wüx omeaats. At cuajantanej ngo majneaj poch andeacüw alndom mawün wüx omeaats aton. ²⁹Pero jangantanej leaw apmandeac ngo majneaj wüx Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, aag ayaj mbich ngondom mawün wüx omeaats nej Teat Dios. Cos aaga nisoet quiaj nómban ngondom maw —aw Teat Jesús.

³⁰Atquiaj tasaj nejiw Teat Jesús cos nejiw tapiüngüw alwüx ombas nej nimeech.

Mimüm Teat Jesús y michiig nej tambüw majawüw nej

(Mt. 12:46-50; Lc. 8:19-21)

³¹Condom tapeayiw quiaj mimüm Teat Jesús maquiüüb michiig nej

majawüw nej, pero ngome tajmeliw. Quiaj tapiüngüw mamb majpaj.

³²Ajcüwa nipilan alchetemoj quiaj ayeyiw nej tiüt, tasajüw nej:

—Joyaj mimüm aqiiüüb michiig teamayambüw ic —ajüw nej.

³³Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús: —¿Jane ipiüangan xemüm, jane ipiüangan xechiig? —aj nejiw.

³⁴Quiaj taxaing omal majaw leaw alchetemoj quiaj niüng ajlüy nej, tapiüng:

—Icona ijliüyün atnej xemüm, xechiig. ³⁵Cos jangantanej sitiül arang leaw andiüm Teat Dios, aag ayaj sayaag ajlüy atnej xemüm, xechiig aton —aw.

Andeac andüy wüx nop nepiür

(Mt. 13:1-9; Lc. 8:4-8)

4 Noic nüt Teat Jesús tamelich aquiaach nipilan mbeay nadam yow Galilea. Cos canchiütoj niüng ajlüy nej xeyay nipilan; áag Teat Jesús tajmel tiül yow, tajtep tiül nop müx chetem. Meáwan nipilan tacüliw wüx iüt mbeay yow. ²Ndoj quiaj tasaj nejiw acas poch ngome aleáingan, tandeac andüy wüx cuajantanej maquiaach nejiw. Tapiüng:

³—Inguiayüün leawa sanandeac: Tajlüy nop naxey tamb apiür. ⁴Wüx teamawiich osaab soex, quiaj tajmiüc tigüy mbeay tiüüd. Condom tajngotoj a quiec, tüetiw. ⁵Altigüy tajmiüc tiül piedra niüng ngo majlüy xeyay iüt. Tajntsop najen cos ngo majlüy xeyay iüt. ⁶Wüx tajntsop nüt terraar, quiaj tambel nej. Cos ngo majiür mioxiich nej, quiaj tawaag a nine soex quiaj. ⁷Altigüy tajmiüc tiül sats. Wüx

tajntsop, cos sats najen atangüw, quiaj taxotüw tiüt a nine soex quiaj. Atquiaj taton ngondom meongoj.

⁸Altigüy tajmiüc tiül najneaj iüt, tatang najneaj, tayac aóng. Tigüy taóng napateay, altigüy tayac wüx quiriw, altigüy tayac wüx xeyay aóng —aj nejiw Teat Jesús.

⁹Andüüban Teat Jesús tasaj nejiw: —Netam menguiayüün, mexoman imeajtsan wüx leaw sandeac quiaj —aj nejiw.

Cuane wüx amb apiüng aaga andeac quiaj

(Mt. 13:10-17; Lc. 8:9-10)

¹⁰Wüx lango majlüyiw quiaj xeyay nipilan, quiaj leawa tajlüyiw niüng ajlüy Teat Jesús maquiüjpüw ajcüwa gajpiüp (12) minipilan nej, tatüniw manguiayiw nej cuane wüx amb apiüng aaga andeac quiaj.

¹¹Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw: —Icona tenguiäl meajndiün mejawan leawa nomb ngo majüiquicharan, nguineay alndom majmularan tiül minipilan Teat Dios. Pero pálwüx nipilan ngome apmasoiquiw aleáingan. ¹²Atquiaj sarang para majawüwan, manguiayüwan, pero naleaing ngome apmajawüw cuane wüx amb apiüng. Cos sitiül apmajawüw, alndom mayariw, maw asoetiw nejiw —aj nejiw Teat Jesús.

Cuane wüx amb apiüng wüx nepiür

(Mt. 13:18-23; Lc. 8:11-15)

¹³Condom Teat Jesús tatün manguiay nejiw: —¿Ngo mejawana cuane wüx amb apiüng leawa sandeac quiaja? ¿Nguineay apmejawan meáwan leawa sanandeaca? —aj nejiw.

¹⁴Quiaj tapiüng:

—Aaga nepiür quiaj apiüng wüx nop nendead Mipoch Teat Dios. ¹⁵Ajcüwa osaab soex najmiücüw mbeay tiüü, aag ayaj nipilan leaw asoiquiw wüx Mipoch Teat Dios. Ndoj manguiayiw, andüüban ajngot nimeech mawün wüx omeajtsüw nejiw aaga Mipoch Teat Dios leawa tanguiayiw. ¹⁶Aton ajlüy nipilan atnej aaga osaab soex leawa tajmiüc tiül piedra. Cos wüxan asoiquiw wüx Mipoch Teat Dios, apac omeajtsüw ayariw. ¹⁷Naleaing nejiw, cos ajlüyiw atnej aaga soex najntsop tiül piedra, ngo majiür mioxiich nej; áag ngo mafüc. Cos wüx apmajlüy naél, majcüy majaw nejiw nipilan ajcan andüjpiw Mipoch Teat Dios, quiaj machiweaw omeajtsüw. ¹⁸At aton almajlüy nipilan atnej aaga osaab soex napiürüch tiül sats. Aaga nipilan quiaj anguiayiw Mipoch Teat Dios. ¹⁹Pero xeyay amb wüx omeajtsüw leaw alndom maxomüw wüx aaga iüt cam. Cos andiümüw majiürüw xeyay tomiün, andiümdüümüwan cuajantanej. Meáwan aag ayaj üüch nejiw ndrom omeajtsüw Mipoch Teat Dios; ngo müüch nejiw marangüw leawa Teat Dios apiüng. ²⁰Aton altiül nipilan leaw anguiayiw Mipoch Teat Dios, ayariw mipoch nej, ayaciw wüx omeajtsüw. Nejiw ajlüyiw atnej aaga osaab soex napiürüch tiül najneaj iüt cos teongoj. Tegüy taóng napateay, altegüy tayac wüx quiriw, altegüy tayac wüx xeyay aóng —aw Teat Jesús.

Tandead andüy wüx ran

(Lc. 8:16-18)

²¹Condom tandead alinoic tasaj nejiw:

—Sitiül aljane andiüm marraj tiül iüm jondot apmapal omal noic candil tiül nop xor, tengwüy apmayac tiüt teoleaj mats, ñguineay aprram tiül iüma? Cos netam mayacüch cawüx, quiaj apmarraj najneaj tiül iüm. ²²Atquiaj sasaj icon, cos meáwan leaw ngo majaraw nganüy, naleaing alinoic nüt apmajaraw nguineay. Ngo majlüy noic nanderac mexotüy nganüy leaw ngome apmajüic alinoic nüt —aj nejiw.

²³Condom tapiüng:

—Meáwan icona lamenguiayiün aaga poch cam, nganüy iyacan wüx imeajtsan —aw.

²⁴Aton tasaj nejiw:

—Iyacan wüx imeajtsan xepoch leawa temenguiayiün, iyariün. Cos sitiül apmeyacan wüx imeajtsan leawa lamenguiayiün, teamteáman apmeajndiün mejawan alquiriw. ²⁵Cos sitiül aljane apmayar xepoch, nej apmüünd manguiay altegüy. Pero sitiül ngo mayar xepoch, masey lamanguiy quiripite apndrom omeaats —aj nejiw.

Andead andüy wüx nguineay atang a soex

²⁶Condom Teat Jesús tapiüng:

—Sanasaj icon nguineay arang wüx micambaj nej Teat Dios. Cos ajlüy atnej arang osaab soex lapiürüch. ²⁷Quiaj aaga nepiür apmaxood mameay, ndoj apmapac. Atquiaj apmamong acas nüt acas ongwiiüts. Aaga osaab soex napiürüch quiaj apmajntsop, masey aaga nepiür quiaj ngondom majaw nguineay teajntsop, nguineay teatang. ²⁸Cos aaga iüt

teamatangüch aaga soex quiaj. Apmawün mbas onic nej, ndoj apmaól, ndoj quiaj apmatang osaab nej. ²⁹Condom wüx latang, quiaj apmandojquich cos lamatüch a nüt xajjnguiam matajtüch —aj nejiw Teat Jesús.

Andeac andüy wüx osaab mostaza

(Mt. 13:31-32; Lc. 13:18-19)

³⁰Aton tasaj nejiw Teat Jesús: —¿Nguineay alndom nasaj icon cuane atnej ajlüy micambaj Teat Dios, ngwüy cuane wüx alndom nandeac mejawan? ³¹Ajlüy atnej noic nine osaab soex nenüt mostaza. Aag ayaj noic osaab soex leawa napiürüch xowüy minine. ³²Ndoj apiürüch, apmajntso, apmarang noic najal oleaj soex, alwüx ajal oleaj tiül meáwan soex. Apmayac nadam mipüüig nej niüng quieac alndom marangüw ombiümüw nejiw maxojtüw —aj nejiw.

Nguineay taquiaach Teat Jesús

(Mt. 13:34-35)

³³Atquiaj taquiaach nejiw Teat Jesús wüx Mípoch Teat Dios, ngome aleáingan, leaw tayaag alndom manguiaiyw. ³⁴Ngo maquiaach nicuajind aleáingan manguiaiyw nipilan. Wüx laawüw quiaj nipilan, quiaj tasaj minipilan nej cuane wüx tandeac.

Teat Jesús talomboch iünd, at omal yow

(Mt. 8:23-27; Lc. 8:22-25)

³⁵Aaga nüt quiaj wüx langwiiüts, quiaj tasaj minipilan nej: —Tabaats andüyüüts necamb aaga nadam yow cam —aj nejiw.

³⁶Tacueatíwan quiaj meáwan nipilan. Quiaj tambüw nejíwan quiaj maquiüjpüw Teat Jesús amb tiül aaga müx alchetem tiül. Aton tambüw alacas müx maquiüjpüw nejiw. ³⁷Wüx aleambüw tiül najal, quiaj taw noic napac iünd, tayac nadamdám omal yow anmachaachaach tiül müx, tengual chipiow a müx. ³⁸Teat Jesús al wil müx almameay, ayac aliig omal. Quiaj tapacüjchiw tiül amey, tasajüw:

—iTeat! ¿Neol ngo mejaw, laliüc tsoyomoots tiüt? iApmandeowaats! —ajüw.

³⁹Quiaj witiüt Teat Jesús, tasaj a iünd lombom, at a yow majlüyan. Quiaj lombot a iünd, at a yow tajlüyan.

⁴⁰Condom tasaj nejiw:

—¿Neol termbolana, neol ngome teyacan imeajtsan wüx leawa xique alndom naranga? —aj nejiw.

⁴¹Mbayatoj xeyay, tesajayej nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—¿Cuaane nej aaga naxey cama? ¿Nguineay alndom mayar nej andeac a iünd at a yow? —awüw.

Nop naxey alwüx ombas nej nimeech

(Mt. 8:28-34; Lc. 8:26-39)

5 Condom Teat Jesús maquiüib minipilan nej tapeayiw necamb aaga nadam yow quiaj, tiül miütüw monaw Gadara. ²Almawüw tiüt imiünüw tiül müx, quiaj tapeay niüng ajlüy Teat Jesús nop naxey imiün tiül niüng amiüraad mondeow, alwüx ombas nej nimeech, üüch nej mechach ³Aaga naxey quiaj acül tiül niüng amiüraad mondeow. Nejingüind

ngondom maóel nej, masey naag galen. ⁴Cos mbójan maoeliw owix nej oleaj nej naag galen. Nej ngo mapiüng wüx, andooigndooig miün, nómban acolot. Nejinguid ngondom masap nej. ⁵Aaga naxey quiaj, nüt ongwiiüts apaj tiül tiüc, at niüng amiüraad mondeow. Aton achiüt ombas nej naag piedra.

⁶Alfücan miünquiaj tajaw Teat Jesús, tecuiür tamb mangoch, taquieel micos nej tiüt teombas Teat Jesús. ⁷Quiaj tendec napac, tapiüng:

—¿Cuane indiüm merang wüx ximbas Teat Jesús? Ique Micual Teat Dios najlüy tiül cielo. Satün icueaj wüx minüt Teat Dios, nde merang wüx ximbas nicuajind ngo majneaj —aw.

⁸Atquiaj tapiüng cos Teat Jesús lamasaj nej:

—Ique nimeech, sasaj ic, iriow wüx ombas a naxey cam, icueat!

—aw.

⁹Ndoj Teat Jesús tatün manguiaj:

—¿Cuane minüt? —aj.

Quiaj tapiüng:

—Legión xenüt cos sajlüyiün xeyay

—aw.

¹⁰Quiaj tatün xeyay ocueaj Teat Jesús nde mawün nejw tiül aaga iüt quiaj. ¹¹Tajlüy quiaj wüx nop tiüc noic ajlüy xeyay sow, teaietiw. ¹²Ajcüwa nimeech tatüniw ocueaj Teat Jesús, tapiüngw:

—Iich xicon namban najmeliün tiül ajcüwa sow quiün —awüw.

¹³Quiaj Teat Jesús tasaj nejw mambüw. Tacueatiw a naxey quiaj, tajmeliw tiül sow. Ajcüwa sow ajlüyiw xeyay, atüch ijquiaw mil, tecuiürrüw ambüw wüx tiüc

tajchiquiaw tiüt tajmiüciw tiül aaga nadam yow quiaj, tsoyotoj tiüt, tandeowüw tiül yow.

¹⁴Condom ajcüwa monjiür sow quiaj, tambüw acuiürrüw masajüw nipilan tiül cambaj, tiül rüncn aton. Quiaj tambüw nipilan majawüw cuane najlüy.

¹⁵Wüx tapeayiw niüng ajlüy Teat Jesús, quiaj tajawüw aaga naxey tajlüy wüx ombas nej xeyay nimeech alchetem quiaj, lamasooig apix nej, lamajiür mifis nej. Mbayatoj xeyay majawüw. ¹⁶Condom nipilan leawa tajawüw aag ayaj, tapots mapiüngiw nguineay tawüw nimeech wüx ombas aaga naxey quiaj, nguineay tandeowüw tiül yow meáwan sow. ¹⁷Ndoj tapots masajüw Teat Jesús maw tiül miütüw nejw.

¹⁸Teat Jesús almajtep tiül müx, laámb apmaw quiaj, quiaj aaga naxey tajlüy wüx ombas nej nimeech tatün ocueaj xeyay sitiül alndom maquiüüb nej mamb. ¹⁹Pero Teat Jesús tasaj nej:

—Quiür ijtsor teat, isaj icualaats nguineay tejneaj. Isajüw meáwan aaga najneaj leaw Teat Dios lamarang wüx imbas, nguineay tajiür ic lasta —aj.

²⁰Quiaj tamb a naxey mandeac, masaj nipilan tiül meáwan cambaj tiül Decápolis. Tasaj nejw nguineay tataag nej majneaj Teat Jesús. Meáwan nipilan mbayatoj manguiaiyiw.

Micual Jairo, at aaga najtaj nerreeg apix Teat Jesús

(Mt. 9:18-26; Lc. 8:40-56)

²¹Condom Teat Jesús tandilil alinomb maquiüüb minipilan nej,

ambüw tiül müx, andüyiw necamb aaga nadam yow quiaj. Almapeayiw necamb, quíájan tacül Teat Jesús mbeay yow, cos tapeayiw niüng ajlüy nej xeyay nipilan. ²²Condom tapeay quiaj nop naxey nenüt Jairo, nop natang nenajiüt tiül a sinagoga; wüx tajaw Teat Jesús, quiaj taquieel micos nej tiüt. ²³Tatün xeyay, tapiüng:

—Teat, xecual nüx laxeyay iün andeow, laliüc mandeow. Mac Teat, tabar meyac iwix wüx ombas nej para majneaj —aw.

²⁴Quiaj Teat Jesús tamb maquiiüb nej. Xeyay nipilan tandüjpiw, lacharrayej wüx ombas nej. ²⁵Tiül a nipilan quiaj tajlüy nop najtaj lamajiür gajpic (12) neat iün andeow, atsambiich nej miquiej nej. ²⁶Lamamongoch xeyay wüx aaga monandeow quiaj. Masey lamong teombas xeyay mondüy, lamandrooch meáwan leaw ajjiür, pero ngo mambeol nej nicuajind, teaxeyay marang nej. ²⁷Aaga najtaj quiaj wüx tanguiy nguineay andeaciw wüx Teat Jesús, quiaj tamb matüch, amb wanopech Teat Jesús tarreeg apix nej. ²⁸Atquiaj tarang, cos lamapiüng tiül omeaats nej: “Sitiül narreeg masey apix nej, quiaj sanajnej”. ²⁹Andüüban tayaag lajneaj, nómban lamong a monandeow quiaj. ³⁰Teat Jesús tayaag nej lamataag majneaj aljane, quiaj wantsat majaw tiül nipilan, tatün manguiyay:

—¿Jane tarreeg sapixe? —aw.

³¹Quiaj minipilan nej tasajüw nej: —¿Neol ngo mejaw Teat, xeyay nipilan teamatechtechiw ic? Neol tepiüng: “¿Jane tarreeg xic?” —ajüw.

³²Teat Jesús tayamb tiül nipilan majaw jane tarreeg nej. ³³Aaga najtaj mbayat cos tajaw teamayamb nej, tambeapmbeap nej. Pero cos tayaag lajneaj, quiaj tamb maquieel micos nej tiüt teombas Teat Jesús, tasaj nguineay tarang nej. ³⁴Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Xecual, lerjneaj cos teyac imeaats wüx xic. Nganüy quiür, ich mapac imeaats, lerjneaj nómban —aj nej.

³⁵Teat Jesús tenguialeámban andeac aweaag a najtaj, quiaj tapeayiw masajüw a Jairo, aaga nenajiüt tiül sinagoga, tapiüngüw:

—Teat, micual landeow, icueat mesajsaj aaga Teat Naxey quiaj —ajüw.

³⁶Naleaing Teat Jesús, masey tanguiy andeaciw ajcüwa monxey quiaj, nej tasaj aaga nenajiüt:

—Nde mbayamear teat, iyac imeaats wüx xique —aj.

³⁷Ndoj ngome tüüch mambüw maquiiüb nejiw meáwan minipilan nej, áagan a Pedro maquiiüb Jacobo, at a Juan michiig Jacobo taquiiüb mamb. ³⁸Wüx tapeayiw aniüng aaga nenajiüt tiül sinagoga, Teat Jesús tajaw alquiaj xeyay nipilan teajiüntsüw napac, y altiül teapajüw. ³⁹Wüx tajmel tiül iüm, quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol tapots ijiüntsana? Aaga nüx cam ngome landeow, almameay —aj nejiw Teat Jesús.

⁴⁰Quiaj titsojow nej, cos ajawüw naleaing landeow a nüx quiaj. Condom Teat Jesús tawün nejiw tiül iüm, taquiiüb áagan miteat nej mimüm nej a nüx, at leaw almaquiiüjpüw nej. Tajmeliw

matüchiw niüng ajlüy a nüx.

⁴¹Quiaj Teat Jesús tasap owix a nüx, tasaj wüx ombeayiw nejjiw:

—Talita cumi —aj. Aag ayaj amb apiüing: Xecual sasaj ic, witiüür.

⁴²Quiaj witiüt a nüx, tajüy.

Meáwan nipilan xeyay mbayatoj majawüw. Aaga nüx quiaj lamajiüür gajpic (12) mineat nej. ⁴³Condom Teat Jesús tasaj nejiw nde mandeacüw manguiyaran leawa tarang. Tasaj nejiw aton mayambüw üet a nüx quiaj.

Teat Jesús ngo mandiüram tiül Nazaret

(Mt. 13:53-58; Lc. 4:16-30)

6 Condom Teat Jesús taw quiaj, tandilil alinomb andüy tiül mifüt nej, minipilan nej aton tandüjpiw nej. ²Wüx tatüch a nüt axoodaran, quiaj tapots aquiaach tiül a sinagoga. Xeyay nipilan wüx tanguiayiw andeac nej mbayatoj. Tapiüngüw:

—¿Nguiaane tequiajchay aaga naxey quiaja? ¿Nguineay tendüye? ¿Nguineay ndot ombas marang cuajantanej ateócan? ³¿Neol ngome nop icoots aaga naxey quiaja? ¿Ngome nej nerang xiül, micual nej María? Aton alningüy tiül micambajaats acüliw michiig nej Jacobo, José, Judas, Simón, at michiig monüx nej aton aliw ningüy —awüw.

Taton ngome tandiümüw mayariw andeac nej. ⁴Quiaj Teat Jesús tasaj nejjiw:

—Xique samongoch atnej amongoch nop nendeac andeac Teat Dios cos ayarich andeac nej nguiajantanej, áagan tiül mifüt nej

ngo mandiüram. Átan acualaats nej, micoj nej, michiig nej, ngo mayariw nej andeac —aj nejjiw.

⁵Tiül a cambaj quiaj ngome tarang nadam ateócan. Áagan acas moniün andeow tataag majneaj, tayac owix wüx nejjiw. ⁶Nej ayaag xeyay ngo majneaj cos ngo mayariw nej andeac. Ndoj taw quiaj, tamb andüy tiül namix nine cambaj quiájan, maquiaach.

Teat Jesús tüüch mambüw mandeacüw wüx nej

(Mt. 10:5-15; Lc. 9:1-6)

⁷Condom quiaj tapaj miünüw niüng ajlüy nej ajcüwa gajpiüp (12) minipilan nej. Quiaj tapots masaj nejjiw mambüw ijpiüwpüw. Aton tüüch nejiw ndoj ombasüw matajcüw majneaj nipilan alwüx ombasüw nimeech. ⁸At aton tasaj nejiw nde majoyiw nicuajind tiül tiiüd. Alndom majoyiw áagan notsnots angotoj, mambeol nejjiw. Ngondom majoyiw nchiiüts, pemb, nüeteran; aton tomiün ngondom majoyiw. ⁹Netam masoijquiw napüic, pero ngondom majoyiw ijquiw najal camix. ¹⁰Aton tasaj nejjiw:

—Wüx apmepeayiün tiül noic cambaj, apmexojtan quiaj túülan noic nden. Nde membriüljchiün niüng ixojtan. Apmeriowan quiaj wüx apmeamban tiül alinoic cambaj. ¹¹Sitiül noic cambaj ngo mangochiw icon, ngo mandiümüw manguiayiw indeacan, icueatiün, iriowan quiaj. Wüx apmeriowan quiaj, itajtan minajndot ileajiün majüic nejiw ngo majneaj arangüw cos ngo müjchiw icon mendeacan

quiaj xepoch. Naleaing sasaj icon, alinoic nüt wüx Teat Dios apmajaw wüx asoeteran, nejiw xeyay ngo majneaj apmamongochiw cos ngo mandiümüw manguiayiw indeacan. Alwüx apmamongochiw, ngo matnej leaw apmamongochiw nipilan tandeowüw nomb, ajcüwa monaw tiül cambaj Sodoma maquiiüb Gomorra —aj nejiw Teat Jesús.

¹²Quiaj tawüw ajcüwa gajpiüp minipilan nej, tambüw masajüw nipilan leaam omeajtsüw wüx aaga ngo majneaj teamarangüw, macueatiw.

¹³At aton wüx minüt Teat Jesús tatajcüw majneaj nipilan alwüx ombasüw nimeech, üüch nejiw michachiw. At tajendiw aceite wüx omal moniün andeow, quiaj tajneajiw.

Tambiyaw a Juan Bautista

(Mt. 14:1-12; Lc. 9:7-9)

¹⁴Condom aaga rey Herodes tanguiy nguineay teamarang Teat Jesús, cos meáwan nipilan teamandeacüw wüx nej. Quiaj Herodes tapiüng:

—¿Ngwüw naleaingue, Juan, aaga neech yow nipilan lapac tiül mondeowa? ¿Pares ndot ombas marang xeyay cuajantanej ateócan aaga naxey quiaja? —aw.

¹⁵Altiül tapiüngüw:

—Ngwüw, aag ayaj mixejchiiüts Elías, awtüw. Altiül tapiüngüw: Aag ayaj alinop nendeac andeac Teat Dios tajlüy tanomb —awüw.

¹⁶Pero wüx Herodes tanguiy aaga andeacüw quiaj, tapiüng:

—Ngwüw, aag ayaj sapiüng Juan, aaga tujchiüs mamb ndojquiüm onic nej, nganüy lapac tiül mondeow —aw a Herodes.

¹⁷Atquiaj tapiüng Herodes cos alwüx omeaats leawa tarang, cos nej tüüch mamb ndeaam a Juan, majmel tiül manchiüc, naoelich naag galen. Aag ayaj tarang Herodes cos atquiaj tandiüm minajtaj nej nenüt Herodías. Aaga Herodías quiaj mintaj Felipe, michiig Herodes, nganüy Herodes lamaquiiüb. ¹⁸Cos Juan wüx aliün mapac tasaj Herodes:

—Ngo majneaj mequiiüb mintaj michiig —aj.

¹⁹Quiaj Herodías xeyay tajcüy majaw a Juan. Tandiüm mamby; pero ngome taxom nguineay marang. ²⁰Cos Herodes lamajaw Juan arang leaw andiüm Teat Dios, aton andeac leaw naleaing, pares tembol mandüy, ngo müüch a Herodías marang ngo majneaj wüx ombas a Juan. Herodes masey ngo maxom omeaats wüx leaw tandeac a Juan, nej xeyay tandiüm manguiay. ²¹Noic nüt wüx Herodes tarang noic nangos nüt ajcan lamatüch alinoic mineat nej, quiaj aaga najtaj Herodías taxom nguineay marang. Cos Herodes tapaj meáwan monajiüt, at nipilan monjiür tomiün tiül aaga iüt Galilea, marang noic nadam nangos nüt. ²²Quiaj tamb nop nüx, micual aaga najtaj Herodías, tajmel niüng ajlüy monet mejiüng. Herodes y leaw aliw quiaj tandiümüw majawüw ajiüng a nüx quiaj. Condom a rey Herodes tasaj a nüx:

—Itün xicueaj leaw indiüm, xique sanüüch ic —aj.

²³Nej tapaj minüt dios mapiüng naleaing apmüüch, ngo mawaiich, tapiüng:

—Cuajantanej apmetün, xique sanüüch ic, masey pinawan leaw alnajiür —aw a Herodes.

²⁴Quiaj taw a nüx, tamb matün manguiy mimüm nej. Tasaj:

—Müm, ¿cuane indiüm mejaw natüna? —aj.

Quiaj mimüm nej tapiüng:

—Itün omal aaga Juan, áag neech yow nipilan —aj.

²⁵Andilílan tiüt a nüx, tamb andüy niüng ajlüy Herodes, tapiüng:

—Teat, sandiüm nganüy nganüy meaach xic omal aaga Juan amb tiül noic polat —aj.

²⁶Quiaj Herodes tamix omeaats xeyay; pero cos nej lamapaj minüt dios, aton tandead manguiyiw nipilan. Nganüy netam marang, müüch leaw atün a nüx quiaj.

²⁷Najénan tüüch mamb nop soldado, tasaj mandooig onic a Juan majamiün omal. ²⁸Quiaj tamb a soldado majaw tiül manchiüc mandooig onic a Juan. Condom tajoy omal a Juan amb tiül noic polat, tüüch a nüx. Quiaj a nüx tamb müüch mimüm nej.

²⁹Wüx minipilan Juan tanguiyiw nej landeow, quiaj tambüw maxainguw, tajoyiw mamiütüw. Atquiaj tarang Herodes wüx tambiy aaga Juan.

Teat Jesús tüüch üetiw acoquiaw mil monxey

(Mt. 14:13-21; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

³⁰Condom wüx tapeayiw ajcüwa gajpiüp (12) monamb ijpüwpüw,

tapots masajüw Teat Jesús nguineay tarangüw, nguineay taquiajchiw nipilan. ³¹Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Nganüy macaron, tabaats maxojtaats quiripite niüng ngo majlüy nipilan —aj nejiw.

Cos xeyay nipilan tengual apeayiw quiaj niüng ajlüy nej, pálwüx teawüw. Ngo müjchiw nejiw matüch metiw. ³²Ndoj quiaj tajtepiw tiül nop müx, tambüw nejíwan quiaj, andüyiw niüng ngo majlüy nipilan. ³³Pero xeyay nipilan tajawüw nejiw ambüw, aton tajawüw jane nejiw; quiaj tambüw acuiürüw imiünüw tiül micambajüw nejiw. Ombas mapeayiw quiaj, teoj mapeay Teat Jesús. ³⁴Wüx Teat Jesús taw tiüt imiün tiül müx maquiüb minipilan nej, tajaw xeyay nipilan teamacüliw nej. Quiaj tajmiüc omal omeaats, cos tajaw ajlüyiw atnej tigüy najcueat sap, ngo majlüy wüx nejiür nejiw. Quiaj tapots maquiaach nejiw xeyay cuajantanej. ³⁵Wüx langwiiüts laliüc majmel nüt, quiaj minipilan nej tambüw masajüw nej: —Teat, langwiiüts ¿nguineay apmarangaats? Cos nejingüind ngo macül ningüy. ³⁶Isajüw mambüw tiül cambaj y tiül rüncü mangalüw üetiw, cos ngo majiürüw üetiw nejiw —ajüw nej.

³⁷Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw: —Icona iyamban üetiw —aj nejiw. Quiaj tapiüngüw:

—¿Teat, nguineaye? ¿Ngwüy sanamban nangalan ijquiaw acoic miow (200) denario pan müjchiiüts müetiwe? —awüw.

³⁸Teat Jesús tasaj nejiw:

—Quiüran ijawan cas pan ijiüran ningüü —aj nejiw.

Wüx tajawüw cas pan ajlüü, quiaj tasajüw nej:

—Ajlüü acoquiaw pan alijpüw cüet —ajüw.

³⁹Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw masajüw nipilan chetemoj noicnoic ajlüü tiül nine nateaic soex. ⁴⁰Quiaj chetetoj; al tiül atüch coic miow (100), al tiül ic miow gajpowüw (50) noicnoic ajlüü. ⁴¹Condom Teat Jesús taxaing aaga acoquiaw pan al ijpüw cüet. Taxaing omal majaw cawüx, tüüch gracias Teat Dios. Condom wüx tambaag aaga pan texeyay. Quiaj tüüch minipilan nej majineaw müjchiw meáwan nipilan. At aaga ijpüw cüet aton tambaag müüch nejiw majineaw. ⁴²Condom tatüch müetiw meáwan nipilan paxiünüü üetiw. ⁴³Wüx landoj, quiaj taxainguiw leawa minaw a pan, at a cüet, chipiüt gajpiüp (12) nchep. ⁴⁴Ajcüwa tetiw quiaj atüch acoquiaw mil monxey.

Teat Jesús tajüü teomal yow

(Mt. 14:22-27; Jn. 6:16-21)

⁴⁵Quiaj Teat Jesús tasaj minipilan nej majtepiw tiül müx mamongoj andüüiw necamb a nadam yow quiaj. Tasaj nejiw mambüw ombas nejiw mandüüiw tiül cambaj Betsaida. Cos nej apmacül quiaj leawa ümb majtsor nipilan, quiaj apmaw quiaj. ⁴⁶Wüx laúmb majtsor nipilan, quiaj tamb andüü wüx nop tiüc mataag orar, mandeac aweaag Teat Dios. ⁴⁷Wüx lapojniow, aaga müx namb lamatüch pinawan aaga nadam yow quiaj, nganüü Teat Jesús néjan quiaj aliün wüx

iüt. ⁴⁸Nej tajaw laúmb apaciüw majombüw a yow majüüichaw a müx, cos angochiw a iünd. Wüx landüü wüx arraw, quiaj Teat Jesús tamb matüch nejiw, ajüü amb teomal yow. Tarang atnej apmamóngan. ⁴⁹Wüx tajawüw nop najüü amb teomal yow, quiaj tepajüw:

—iAag ayaj nembolooch! —awüw.

⁵⁰Meáwan nejiw tajawüw, xeyay mbayatoj. Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Nde mbayameron, ich mapac imeajtsan cos xique, ngome aljane —aj nejiw.

⁵¹Condom tajtep tiül müx maquiiüb nejiw; quiaj lomboj a iünd. Mbayatoj majawüw, ndoj tapac omeajtsüw ⁵²Nejiw nganaw majawüw nguineay tarang wüx tüüch mexeyay a pan, aliün mapac omaliw.

Teat Jesús tüüch majneaj moniün andeow tiül Genesaret

(Mt. 14:34-36)

⁵³Tapeayiw necamb a yow tiül iüt Genesaret. Quiaj tawüw tiüt, taoeliw mimüxiw nejiw mbeay yow. ⁵⁴Wúxan tajtepiw wüx iüt, quiaj nipilan tajawüw nejay Teat Jesús napeay. ⁵⁵Condom quiaj tambüw acuiürrüw masajüw meáwan nipilan tiül aaga iüt quiaj. Quiaj tapots apeayiw nipilan maquiüjpüw miün moniün andeow amb wüx mats, andüü niüng tanguiayiw alquiaj Teat Jesús. ⁵⁶Nguiajantanej leaw niüng tamb, masey tiül cambaj, masey tiül rüñch, tacüliw nej xeyay nipilan. Tayaciüw ajcüwa moniün andeow mbeay

plas pinawan cambaj, at tiül tiüüd aton. Tatüniw xeyay ocueaj Teat Jesús sitiül alndom ajcüwa moniün andeow masambüw nej masey apix nej. Meáwan leaw tasambüw nej tajneajiw nómban.

Leaw üüch majiür nisoet nipilan

(Mt. 15:1-20)

7 Noic nüt acas fariseos tambüw majawüw Teat Jesús, maquiüjpiw ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, napeayiw imiünüw Jerusalén. ²Quiaj tajawüw altiül minipilan Teat Jesús teaüeti; pero ngo marangüw atnej ajlüyay marangüw meáwan nipilan judío wüx ajantsüw owixaw. Áag tandeacondeaciw ngo majneaj wüx ombasüw nejiw. ³(Cos ajcüwa fariseos at meáwan judíos ajlüyayej wüx marangüw atnej arangüw mixejchiw nejiw, cos ngo metiw sitiül ngo majantsüw owixaw nejiw xeyay atnej apiüngüw netam. ⁴Wüx nejiw apeayiw ajüyiw tiül plas angalayej, ngondom müeti wüx nicuajind sitiül ngo majantsüw owixaw atnej apiüngüw netam marangüw. Aton ajiürüw palpálwüx arangüw wüx ajantsüw inganeowayej, xar iüt, xar manchiüc, at mimatsüw nejiw aton.) ⁵Quiaj ajcüwa fariseos at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, tatüniw manguaiyiw Teat Jesús. Tasajüw: —¿Neol minipilan ngo mandüjpiw leaw tarangüw mixejchiüütsa? ¿Neol ngo majantsüw owixaw wüx üeti wüx atnej ajlüyay marangaatsa? —ajüw. ⁶Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw: —Icona monwaiich, iwüyayon wüx irangan najneaj, naleaing

tarang Isaiás tiül minawiig nej aaga poch niüng Teat Dios tapiüng:

Ajcüwa nipilan quiaj
apiüngüwan ayariw sandeac,
ngome con omeajtsüw,
ombeayíwan.

⁷ Ngo membeat marangüw atnej arangüw xic casa,
cos meáwan leaw aquiajchiw,
aag ayaj mipochíwan nejiw.

⁸ Pero icona landroj imeajtsan leaw Teat Dios apiüng netam merangan, cos tenguiál ipacan wüx leaw ngo metam, leaw mixejchiün tarangüw. Atnej wüx ijantsan ajcüwa xar, tas, at teamendüjpiün cuajantanej leawa tayacüw mixejchiün, aj nejiw Teat Jesús.

⁹ Tasaj nejiw aton:

—Icona tewüniün ninguiün meáwan leawa tasaj icon Teat Dios merangan, cas tendüjpiün opech leawa tayacüw mixejchiün. ¹⁰ Teat Moisés tarang tiül minawiig nej, tapiüng: “Iyar andeaciw miteat, mimüm, indiümüw”, aw. Aton tapiüng: “Jane apmapaiich mandeac ngo majneaj wüx ombas miteat nej, mimüm nej, ich mambiyaran”, aw a Moisés. ¹¹ Pero icona xeyay ngo majneaj irangan, cos ipiüangan aljane alndom masaj miteat nej, mimüm nej, mapiüng: “Leawa alnajiür langondom nüüch icon, cos aag ayaj Corbán”. (Amb apiüng meáwan leaw ajiür lamüüch Teat Dios.) ¹² Wüx apmapiüng aag ayaj, quiaj lango metam mambeol miteat nej mimüm nej cos icona iquiajchiün ombeay. ¹³ Wüx irangan aag ayaj, quiaj temewüniün ninguiün Mipoch Teat Dios, teyacan ingow leawa tayacüw

mixejchiün marangüch. Ajlüy xeyay cuajantanej atnej aag ayaj leaw icona teyacan marangüch —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁴Quiaj Teat Jesús tapaj nipilan alinomb masaj:

—Inguiayiün, iyacan wüx imeajtsan leaw sanasaj icon.

¹⁵Cuajantanej leaw alndom müeteran, manganeowaran ngo müüch nop majiür nisoet; pero leawa alwüx omeaats mandeac mbich alndom mayac nej asoet.

¹⁶Jane andiüm manguaiy, ich manguaiy mayac wüx omeaats —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁷Condom wüx Teat Jesús taw niüng ajlüy meáwan nipilan, quiaj tajmel tiül iüm. Ndoj minipilan nej quiaj tapots matüniw manguaiyiw nej, tasajüw:

—¿Cuane wüx tendeac aaga les ndot mendec quiaja? —ajüw nej.

¹⁸Quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol, ata icona aton ngo mejawan leawa tandeacas? ¿Neol ngo mejawana, meáwan leaw alndom müeteran ngo müüch majiür nisoet nipilan? ¹⁹Cos nüeteran andüyan teomeaatsaran apmamb, ndoj apmaw. Aaga nüeteran quiaj ngo müüch majiür nisoet nipilan —aj nejiw Teat Jesús.

Nej tandeac wüx aag ayaj majüiquich meáwan cuajantanej nüeteran alndom müeteran, ngome nisoet. ²⁰Aton tapiüng:

—Leawa nop apmandeac wüx omeaats, mbich aag ayaj alndom müüch nej majiür nisoet. ²¹Cos imiün wüx omeaatsaran aw leaw ngo majneaj arangüch. Áag altiül nipilan ajiürüw minajtajüw nejiw,

minaxeyiw nejiw, at altiül monench ajlüyiw maquiüjpüw monüx, átan monüx maquiüjpüw monench, at monbiy nipilan aton. ²²At ajlüy moneed, ajlüy reech, ajlüy monrang xeyay ngo majneaj, at monwaiich, ajlüy monjüyjüy, ajlüy mondiüm ocueaj alinop. Aton ajlüy monpaiich, monrangrangüy, ajlüy nerangrang michach. ²³Meáwan aaga ngo majneaj arangüch quiaj, imiün tiül omeaatsaran. Aag ayaj mbich üüch majiüraran nisoet —aw Teat Jesús.

Nop najtaj ngome micual iüt tayar andeac Teat Jesús

(Mt. 15:21-28)

²⁴Condom Teat Jesús taw quiaj tamb andüy niüng ajlüy cambaj Tiro y Sidón. Tandüy tiül noic naniüngaran, maxood quiaj, cos nej ngo mandiüm majawüw nej nipilan. Pero naleaing ngondom mexotüy.

²⁵Nop najtaj najénan tanguaiy Teat Jesús lapeay quiaj. Aaga najtaj quiaj ajiür nop micual nej nüx, alwüx ombas nej nimeech, üüch nej michach. Quiaj tamb maquieel micos nej tiüt teombas Teat Jesús.

²⁶Aaga najtaj quiaj ngome micual iüt Israel, nej nop sirofeniciana. Nej tatün xeyay ocueaj Teat Jesús mamb mawün nimeech wüx ombas micual nej. ²⁷Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Icül, cos ombas netam metiw nacualaran, cos ngo majneaj majnot üetiw nejiw majlos müjndiw a namix nine pet müetiw —aj nej.

²⁸Aaga najtaj tasaj nej:

—Teat, naleaing aag ipiüng quiaj, masey ombas apmetiw a nacualaran, pero aton nine pet

alndom mamilmil leawa najmiüc
tiüt minaw üet nacualaran —aj nej.

²⁹Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Xecual, najneajay indeac quiaj.

Nganiüy quiür ijaw micual, cos
lanüüch majneaj, lamacueat nej
nimeech —aj nej.

³⁰Naleaing tasoic, cos wüx tapeay
aniüng nej, quiaj tajaw micual
nej alpiium wüx mats, lajneaj,
lamacueat nej nimeech.

Teat Jesús tüüch majneaj nop nelaag, nejew

³¹Condom Teat Jesús taw quiaj
tiül mifüt monaw Tiro, tamong amb
tiül Sidón, at tamong amb tiül mifüt
Decápolis, tattüch mbeay aaga nadam
yow Galilea. ³²Taqiüübaran mamb
quiaj majaw nej Teat Jesús nop naxey
nelaag, aton ngondom mendeac.
Quiaj tatüniw ocueaj Teat Jesús
sitiül alndom mayac owix wüx aaga
naxey quiaj müüch majneaj. ³³Quiaj
Teat Jesús tawün ninguiün quiriw
aaga naxey quiaj nejeweáagan quiaj.
Condom Teat Jesús taxec micual
owix nej teolaag a naxey quiaj, ndoj
tateonts onts ombeay nej cas tarreeg
oniw a naxey quiaj. ³⁴Condom quiaj
taxaing omal majaw andüy cawwüx,
tawün mifünd nej, tapiüng:

—iEfata! —aw. Aaga poch quiaj
amb apiüng: iLejquiar!

³⁵Quiaj lejquiat olaag a naxey y
oniw nej taley, lajneaj. Quiaj tajneaj
mendeac. ³⁶Ndoj tasaj nejiw Teat
Jesús nde masajüw nejinguind.
Pero masey atquiaj tasoiquiw,
nejiw xeyay tandeacndeacüw wüx.
³⁷Mbayajow wüx, xeyay tapac
omeajtsüw majawüw leaw Teat
Jesús tarang, tapiüngüw:

—Nej arang cuajantanej najneaj,
cos üüch manguiay nelaag nipilan,
at üüch mendeac jane ngondom
mendeac —awüw.

Teat Jesús tüüch üetiw apiquiw mil nipilan

(Mt. 15:32-39)

8 Tiül aaga nüt quiaj, canchiütoj
xeyay nipilan niüng ajlüy
nej. Wüx tind üetiw ngo majiürüw
cuane apmüetiw. Quiaj Teat Jesús
tapaj minipilan nej, tasaj:

²—Sajiürüw lasta ajcüwa nipilan
quiaj, cos lamajür er nüt ajlüyiw
ningüy maquiüjpaats, lango
majiürüw üetiw. ³Sitiül sanasajüw
majtsoriw wüxan nganaw metiw,
ngondom maiücüw, apmajmiücüw
tiül tiüüd cos altiül imiünüw
miünquiaj —aj nejiw Teat Jesús.

⁴Quiaj tasajüw nej minipilan nej:
—¿Nguineay alndom maxoram
cuane apmüetiw ningüy tiül a
wajchiüc cam? Cos ngo macüleran
ningüy —ajüw.

⁵Quiaj Teat Jesús tatün manguiay
nejiw:
—¿Cas pan aliün mejiürana? —aj
nejiw.

Nejiw tapiüngüw:

—Alfünan ayaíw pan —awüw.

⁶Quiaj tasaj ajcüwa nipilan
chetemoj tiüt, taxaing aaga ayaíw
pan quiaj. Tüüch gracias Teat
Dios, cas tambaag a pan, tüüch
minipilan nej majineaw. ⁷At aliün
majiürüw acas nine cüet aton. Quiaj
Teat Jesús tüüch gracias Teat Dios
alinomb. Condom tüüch nejiw
majineaw. ⁸Meáwan nipilan tetiw
paxiün. Wüx landoj üetiw, quiaj
taxaingüiw chipiüt ayaíw nchep

minaw üetiw. ⁹Ajciüwa monet quiaj tatüch maseyme apiquiw mil nipilan. Wüx landoj üetiw, quiaj Teat Jesús tüüch nejiw majtsoriw. ¹⁰Condom nej tajtep tiül müx maquiiüb minipilan nej. Tambüw andüiyw tiül iüt Dalmanuta.

Fariseos atüniw nadam ateócan

(Mt. 16:1-4; Lc. 12:54-56)

¹¹Wüx tapeayiw quiaj, altiü fariseos tambüw majawüw nej, tasajsajüw cuajantanej, majawüw cuane apmapiüng. Tasajüw:

—Irang noic nadam ateócan najawan, quiaj alndom napiüangan naleaing Teat Dios najlüy tiül cielo teamambeol ic —ajüw.

¹²Quiaj Teat Jesús tamix omeaats, tawün miífund nej, tapiüng:

—¿Cuane nerang icon? ¿Neol tendiüman mejawan nadam ateócan? Naleaing sasaj icon ngome sanarang nicuajind ateócan mejawan —aw Teat Jesús.

¹³Condom quiaj taw niüng ajlüiyw a nipilan quiaj maquiiüb minipilan nej, tajtepiw tiül müx, tambüw tandüiyw necamb a nadam yow.

Leaw aquiajchiw fariseos

(Mt. 16:5-12)

¹⁴Minipilan nej ngo leaam omeajtsüw majoyiw üetiw nejiw, áagan noic pan tajiürüw tiül müx.

¹⁵Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús: —Inguiayiün sanasaj icon. Netam mejawan wüx leaw irangan. Nde meyariün andeacüw Fariseos, at andeac Herodes. Cos aag ayaj arang atnej arang levadura —aj nejiw.

¹⁶Quiaj minipilan nej tandeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—¿Neol tandeac atquiaja? ¿Ngwüy ajcan ngo majamiünaats pana? —awüw.

¹⁷Teat Jesús tajaw cuane teamandeacüw. Quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol tapots indeacndeacan wüx pana? ¿Neol nganaw mejawana, meyacan wüx imeajtsana? ¿Aliiün palam imalana? ¹⁸¿Neol ngome tejawan con iniiücan? ¿Neol ngome tenguiayiün con ilajcan? ¿Neol ngo leaam imeajtsan? ¹⁹Jow, wüx tajineas acoquiw pan müetiw acoquiw mil monxey, jow leaw tenaw, ¿cas nchep techipichana? —aj nejiw Teat Jesús.

Quiaj tapiüngüw:

—Gajpiüp (12) nchep —awüw.

²⁰Condom tandüy wüx matün manguiy, tapiüng:

—Jow wüx tajineas ayaíw pan müetiw apiquiw mil nipilan, leawa tenaw, ¿cas nchep texainguiüna? —aj nejiw Teat Jesús.

Quiaj tapiüngüw:

—Ayaíw nchep —awüw.

²¹Quiaj Teat Jesús tapiüng: —¿Neol nganaw mejawana jane xic? —aw.

Teat Jesús tüüch ram oniüüg nop naw Betsaida

²²Wüx tapeayiw tiül cambaj Betsaida, quiaj acas nipilan taquiüjpüw mamb niüng ajlüy Teat Jesús nop naxey nesomb. Tasajüw nej mayac owix nej wüx a naxey quiaj para majnej. ²³Quiaj Teat Jesús tasap owix a nesomb quiaj, tanetet owix maquiiüb mamb andüy mbeay cambaj. Ndoj tajendjend wüx oniüüg a naxey quiaj aonts ombeay nej, tayac owix nej wüx a

naxey quiaj. Cas tatün manguiaj sitiül larrow oniiüg lamaxom majaw quiripite. ²⁴Aaga nesomb quiaj taxaing omal, tapiüing:

—Nganüy saxom najaw quiripite, sawaw nipilan atnej xiül, pero nejiw teajüiyw —aj nej.

²⁵Condom Teat Jesús tayac owix nej alinomb wüx oniiüg a naxey quiaj. Quiaj aaga naxey tajaw teáman, tajneaj oniiüg nej, tajaw ranüy masey miünquiaj. ²⁶Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Quiür ijtsor, nde memong iriümb tiül cambaj, nde mesaj nejinguind nguineay tejneaj —aj.

Pedro tapiüing Teat Jesús aaga Cristo

(Mt. 16:13-20; Lc. 9:18-21)

²⁷Condom quiaj tamb Teat Jesús maquiiüb minipilan nej, tamongoj ambüw tiül namix nine cambaj ocueaj Cesarea de Filipino. Wüx aliw tiül tiüüd, quiaj Teat Jesús tasaj minipilan nej:

—¿Jane xic apiüingüw nipilana? —aj nejiw.

²⁸Quiaj tasajüw nej:

—Altiül apiüingüw ique aaga Juan lapac alinomb. Altiül apiüingüw ique aaga Elías tajlüy tanomb. Aton altiül apiüingüw ique alinop nendeac andeac Teat Dios —ajüw nej.

²⁹Quiaj Teat Jesús tattün manguiaj nejiw:

—Jow icona, ¿cuane ipiüangan, jane xic? —aj nejiw.

Quiaj tapiüing a Pedro:

—Iquiay aaga Cristo, aaga lapiürang aliüc —aj nej.

³⁰Teat Jesús quiaj tasaj nejiw nde masajüw nejinguind jane nej.

Teat Jesús tapiüing apmambiyaw nej

(Mt. 16:21-28; Lc. 9:22-27)

³¹Condom quiaj tapots masaj nejiw, tapiüing aaga Teat Naxey netam mamongoch xeyay ngo majneaj. Ngome apmayariw nej andeac montangtang monajiüt, at montangtang miteaats, at mondüy wüx aaga poch leaw tüünd a Moisés aton. Tapiüing alinoic nüt nej apmandeow, apmambiyaw nej ajcüwa nipilan quiaj. Condom wüx er nüt apmapac alinomb. ³²Tasaj nejiw atquiaj ranüy. Quiaj a Pedro tawün nej ninguiün quiriw, tapots malic.

³³Pero Teat Jesús ndiliteay majaw niüing ajlüy alacas minipilan nej, quiaj talic a Pedro, tasaj:

—¡Cueat xic, nde mendeac atnej andiüm Satanás! Cos aaga indeac quiaj ocueaj nipilan, ngome ocueaj Teat Dios —aj nej Teat Jesús.

³⁴Quiaj Teat Jesús tapaj meáwan nipilan miünüw canchiümoj maquiüjpüw minipilan nej. Tasaj nejiw:

—Sitiül aljane andiüm mayar sandeac, ich mawün wüx omeaats meáwan naél leaw alndom mamongoch, ich mandüüb wüx leawa sarang, masey mamongoch xeyay ngo majneaj, masey mandeow wüx cruz ajcan andüüb xic. ³⁵Sitiül aljane ngo mayar sandeac cos imbol mambiy nej nipilan, alinoic nüt nej apmamongoch xeyay ngo majneaj, y ngome apmamb tiül cielo. Pero sitiül aljane masey mandeow ajcan andüüb xic ayar sandeac, nej apmamb tiül cielo alinoic nüt —aj nejiw Teat Jesús.

³⁶Aton tapiüng:

—Jondot aljane alndom maney meáwan cuajantanej leaw ajlüy wüx a iüt cam, ¿cuane ambich sitiül nej ngo mamb tiül cielo? ³⁷¿Mbich nguineay alndom nop nipilan mangüy asoet nej, nguineay alndom maw wüx para ngo mamb tiül aaga xeyay ngo majneaja? ³⁸Sitiül aljane ngo mayar sandeac cos axing wüx xepoch, ngo mind mitsoj nej ajcüwa nipilan monrang xeyay ngo majneaj, ajcüw mondüüb narangüch dios, pues ata Teat Naxey apmaxing majaw nej wüx apmandilil. Cos aliüc alinomb imiün niüng ajlüy Teat Dios. Apmaquiiüb miün xeyay ángeles, xeyay najneajay apmajlüy —aw Teat Jesús.

9 Condom tasaj nejiw Teat Jesús: —Naleaing sasaj icon, altiül icona leaw alningüy nganüy cam, nganaw mendeowan apmejawan noic nadam ateócan, apmejawan aliüc Teat Naxey marang natang nenajiüt tiül micambaj nej —aj nejiw.

Wüx Teat Jesús tewüney majawüw

(Mt. 17:1-13; Lc. 9:28-36)

²Wüx lamatüch anaíw nüt tatow ndoj mapiüng aag ayaj, quiaj Teat Jesús taquiiüb Pedro, Jacobo, y Juan, tambüw wüx nop nadam tiüc nejíwan quiaj. Condom quiaj Teat Jesús tewüney majawüw nej. ³Xeyay nelitlit apix nej, rajnüy. Nejinguind wüx a iüt cam ngondom majants noic raan jael müüch merixix matnej. ⁴Quiaj tajawüw mixejchiw nejiw tajlüyiw tanomb, aaga Elías maquiiüb Moisés, teandeacüw maquiiüjpüw Teat Jesús.

⁵Condom quiaj Pedro tasaj Teat Jesús:

—Teat, inajneajay macüliiüts ningüy, marangaats arej nden! Noic ineay, alinoic apmaney teat Moisés, alinoic apmaney teat Elías —aj nej a Pedro.

⁶Atquiaj tapiüng a Pedro cos ngo majaw cuane apmandeac, mbayatoj xeyay majawüw. ⁷Condom quiaj tajlüy oic cawüx alareng niüng ajlüyiw, tanden nejiw. Imiün tiül aaga oic quiaj tanguaiyiw noic nanderac, tapiüng:

—Aaga Teat Naxey quiaj nejay xecual, xeyay sandiüm. Inguiayiün leaw nej apmasaj icon —aj nejiw aaga nendeac quiaj.

⁸Wüxan ndoj manguiayiw aaga nanderac quiaj, quiaj tajawüw lango majlüy nejinguind, néjan Teat Jesús almaquiiüjpüw.

⁹Condom wüx teawüw tiüt imiünüw wüx tiüc, quiaj Teat Jesús tasaj nejiw nde masajüw nejinguind leawa Teat Dios tüüch nejiw majawüw. Leawa ndoj apac tiül mondeow aaga Teat Naxey, quiaj alndom mandeacüw wüx aag ayaj. ¹⁰Atquiaj nejiw ngo masajüw nejinguind, pero tfülan nejiw tetünayej menguiayayej nguineay amb aaga apiüng quiaj wüx tapiüng apmapac tiül mondeow. ¹¹Condom quiaj tatüniw manguiayiw Teat Jesús, tapiüngüw:

—¿Neol tapiüngüw ajcüw mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés netam miün ombas nej aaga Elías, ndoj aliüc aaga Cristo? —awüw.

¹²Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús: —Naleaing Elías netam miün ombas nej masaj nipilan leam

omeajtsüw wüx Teat Dios. ¿Neol ngo mejawana, nguineay apiüng Teat Dios tiül Mipoch nej wüx Teat Naxey, aaga tüünd miün imiün tiül cielo? Cos apiüng nej apmamongoch xeyay ngo majneaj, ngome apmayarich andeac nej. ¹³Nganüy sanasaj icon wüx Elías, cos nop atnej Elías tiün. Tarangüw xeyay ngo majneaj wüx ombas nej, tarangüw leawa tandiümüw. Atnej landoj lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios wüx nej, atquiaj tajlüy —aj nejiw Teat Jesús.

Tajneaj nop nench alwüx ombas nej nimeech

(Mt. 17:14-21; Lc. 9:37-43)

¹⁴Wüx tapeayiw niüng ajlüyiw alacas minipilan Teat Jesús, quiaj tajawüw aliw quiaj xeyay nipilan ayey nejiw tiüt. Aton aliw quiaj mondüy wüx aaga poch tüünd a Moisés, tengual asajsajayej maquiüjpüw minipilan Teat Jesús.

¹⁵Wüx tajawüw lapeay niüng ajlüyiw nejiw Teat Jesús, mbayatoj majawüw, acuiürrüw tambüw mangochiw matepeayiw. ¹⁶Quiaj Teat Jesús tatün manguaiy nejiw: —¿Cuane wüx tengual indeacndeacana? —aj nejiw.

¹⁷Quiaj taw nop tiül a nipilan quiaj, tapiüng:

—Teat, jogüy saquiüüb miün nop xecual mejaw, cos alwüx ombas nej nimeech, ngondom mendeac.

¹⁸Wüx apeay mimonandeow nej, alox nej tiüt, atepich teombeay nej popox, ancaporros olüic nej. Tengual amb arix, lango majiür apac. Landoj nasajüw minipilan sitiül alndom mawüniw wüx ombas

xecual aaga nimeech quiaj, pero ngondom ombasüw —aw.

¹⁹Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw: —iJaa, icona nipilan! ¿Neol ngo meyariün sandeaca? ¿Cas nüt ipiüangan sanajlüy ningüy naquiüüb icona? ¿Ngow apmeyariün sandeaca? —aj nejiw.

Condom tapiüng:

—Iquiüjpan miün aaga nench quiaj —aj nejiw.

²⁰Quiaj taquiüjpüw mamb. Wüx aaga nimeech najlüy wüx ombas a nench quiaj tajaw Teat Jesús, quiaj tambeapmbeap a nench napac, tajmiüc ambiülmbiülüy tiüt, tatepich teombeay nej popox.

²¹Quiaj Teat Jesús tatün manguaiy miteat a nench:

—¿Nde ngüt tapots marang nej atquiaja? —aj.

Quiaj tapiüng a naxey:

—Wüx nine nej. ²²Mbójan malox nej tiül biümb, at tiül yow, andiüm mambiy nej. Nganüy Teat, sitiül alndom membeol xicon, sitiül majmiüc imal imeaats, Teat, imbeol xicon —aw miteat a nench.

²³Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¿Neol tepiüng sitiül alndom nambeola? Cos jane ayar sandeac, cuajantanej leaw apmatün xicueaj, xique sanarang —aj nej.

²⁴Condom quiaj tapiüng miteat a nench:

—iSayar indeac teat, imbeol xic nde nachiw ximeaats! —aw.

²⁵Teat Jesús tajaw teapeayiw xeyay nipilan acuiürrüw sonongomoj niüng ajlüy nej. Quiaj talic a nimeech najlüy wüx ombas a nench. Tasaj:

—Ique nimeech, neech ngo mendeac a nench cam, at neech

melaag aton, iriow wüx ombas nej, icueat nómban. iNde mendüy wüx alinomb! —aj nej Teat Jesús.

²⁶Quiaj aaga nimeech tepaj, tandüy wüx malanglang alinomb aaga nench. Quiaj taw, tacueat nej. Ndoj aaga nench píüdan tiüt atnej landeow. Xeyay nipilan tapiüngüw landeow. ²⁷Teat Jesús tasap owix a nench mawitich. Quiaj witiüt a nench.

²⁸Condom wüx Teat Jesús tajmel tiül nop iüm, quiaj minipilan nej tatüniw manguaiyw nej nejíwan quiaj, tasajüw:

—¿Neol xicona ngondom nawüniün aaga nimeech quiaj? —ajüw.

²⁹Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw: —Ajcüwa nimeech quiaj ngo mawüw sitiül ngo metüniün ocueaj Teat Dios, meiündan lop aton —aj nejiw.

**Teat Jesús alinomb tapiüng
apmambiyaw nej**

(Mt. 17:22-23; Lc. 9:43-45)

³⁰Condom tawüw quiaj, tajüyiw ambüw tiül iüt Galilea. Pero Teat Jesús ngo mandüüm majaw nejiw nipilan, ³¹cos nej tealeámban maquiaach minipilan nej. Tasaj nejiw nguineay apmarangüch wüx Teat Naxey. Aton tapiüng aljane apmayac nej teowixaw nipilan, apmambiyaw nej, ndoj wüx er nüt apmapac alinomb. ³²Nejiw ngo majawüw cuane wüx teamasaj nejiw, pero imboloj matüniw manguaiyw.

¿Jane alwüx atam ajlüy?

(Mt. 18:1-5; Lc. 9:46-48)

³³Condom tapeayiw tiül cambaj Capernaum. Wüx aliw tiül iüm,

quiaj Teat Jesús tatün manguaiy nejiw:

—¿Cuane tendeacndeacan wüx aliiüts tiül tiüüda? —aj nejiw.

³⁴Nejiw ngo mendeacüw, ndijchiüjówan, cos wüx aliw tiül tiüüd tandeacüw wüx jane tiül nejiw apmarang natang. ³⁵Condom quiaj Teat Jesús chetet, tasaj ajcüwa gajpiüp (12) minipilan nej, tapiüng: —Sitiül aljane andüüm marang natang, netam marang chingüy tiül meáwan nipilan, marang cuajantanej mambeol meáwan —aj nejiw.

³⁶Alquiaj nop nine. Condom Teat Jesús tayac pinawan nejiw a nine. Quiaj taxaing mapeic, tasaj nejiw:

³⁷—Sitiül aljane apmajiür lasta masey nop nine atnej aaga nine cam, aag ayaj atnej xique teamajiür lasta. At sitiül aljane ajiür xic lasta, aag ayaj ngome xíquian quiaj ajiür xic lasta, at Xeteat aton, cos nej tüüch xic niün —aj nejiw.

**Jane ngo majcüy majaw icoots,
najneaj majaw icoots**

(Mt. 10:42; Lc. 9:49-50)

³⁸Condom quiaj tasaj nej a Juan: —Teat, tajawasan nop naxey tawün nimeech wüx ombas nipilan, apaj wüx minüt. Tapajasan ocueaj cos ngo maquiüüb icoots —aj nej a Juan.

³⁹Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús: —Ich majlüy, nde mepalan. Cos nejinguind ngondom marang ateócan wüx xenüt, ndoj andüüban mandeac ngo majneaj wüx ximbas. ⁴⁰Cos sitiül nop ngo majcüy majaw icoots, aag ayaj najneaj majaw icoots. ⁴¹Sitiül aljane apmüüch

icon masey noic pite yow, cos ajaw xenipilan icon, naleaing sasaj icon aag ayaj apmajiür cuane najneaj apmüünd alinoic nüt.

**Ijawan wüx, nde meyacüchiün wüx
ngo majneaj**

(Mt. 18:6-9; Lc. 17:1-2)

⁴²Sitiül aljane mayac wüx nisoet nop tiül ajcüwa jayats monyar sandeac, najneaj wúxan nganaw marang aaga ngo majneaj quiaj maoelich teonic nej nop cow majlos tiül ndec. ⁴³Aton sitiül aljane ayaag owix nej alndom mayac nej tiül nisoet, ich mandooig. Cos más najneaj mapac ningüy masey ngo majiür nots owix nej, ingow ajiür miijtsüw owix, ndoj alinoic nüt mamb tiül biümb niüng ngondom xejquem, mandaab meáwan nüt. ⁴⁴Cos ninguiün ajcüwa ndiüc apmajlüy wüx ombas nej ngome apmandeowüw, at a biümb ngondom xejquem. ⁴⁵Sitiül aljane ayaag oleaj nej alndom mayac nej tiül nisoet, ich mandooig nots oleaj nej. Cos más najneaj majlüy atquiaj ingow ajiür miijtsüw oleaj nej, ndoj alinoic nüt mamb tiül biümb niüng ngondom xejquem. ⁴⁶Cos ninguiün ajcüwa ndiüc leaw apmajlüy wüx ombas nej ngome apmandeowüw, at a biümb ngondom xejquem. ⁴⁷At sitiül aljane ayaag oniiüg nej alndom mayac nej tiül nisoet, ich masoond noic oniiüg nej. Cos más najneaj majlüy tiül minipilan Teat Dios noic oniiüg, ingow ajiür ijquiw oniiüg ndoj majlos tiül biümb; ⁴⁸cos ninguiün tiül a castigo ajcüwa ndiüc apmajlüy wüx ombas nej ngome apmandeowüw, at a biümb ngondom xejquem.

⁴⁹'Cos meáwan apmatajciüh majneaj naag biümb, y meáwan nichech apmüünd majtix naag quiniüc. ⁵⁰Najneaj quiniüc aag ayaj najtix; pero jondot lango majtix, ¿cuane ajpar? ¿Nguineay apmajtix alinomb? At icona aton netam merangan atnej quiniüc cos üüch maxix nüeteran; irangan najneaj, nde mejcüyiün mejawan nop alinop —aw.

Teat Jesús apiüng wüx moncueateay

(Mt. 19:1-12; Lc. 16:18)

10 Condom Teat Jesús taw tiül cambaj Capernaum maquiüb minipilan nej, tambüw andüyiw tiül iüt Judea. At tambüw aton tiül a iüt nonüt necamb lam Jordán. Sonongotoj quiaj xeyay nipilan majawüw nej. Quiaj taquiaach nejiw atnej mbójan marang. ²Ndoj quiaj acas fariseos tambüw majawüw Teat Jesús matüntüniw manguiayiw nej majawüw cuane apmapiüng. Tasajüw sitiül nop naxey alndom macueat mintaj nej nómban. ³Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:
—Jow mixejchiiüts a Moisés, ¿nguineay tapiünga? —aj nejiw.
⁴Quiaj tapiüngiw:
—Teat Moisés tapiüng nop naxey alndom macueat mintaj nej, pero naleaing netam marangüch minawijquiw nejiw müjndiw para mecueatayej nómban —awüw.
⁵Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:
—Teat Moisés tasaj icon merangan atquiaj cos tajaw icona nadam imeajtsan. ⁶Pero tanomb wüx Teat Dios tarang meáwan cuajantanej, “quiaj tarang nipilan nop naxey

nop najtaj”. ⁷“Wüx aag ayaj nop naxey apmacueat miteat nej mimüm nej, apmaquiiüb mintaj nej.

⁸Quiaj apmajlüyiw nóiquian, atnej majlüyiw nop nejiw ngome ijpüw, noic omeajtsüw.” ⁹Pares leawa Teat Dios lamüüch mequiiübayej nejinguid ngondom müüch nejiw mecueatayej —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁰Condom wüx tapeayiw tiül nden, quiaj minipilan nej tatüniw manguiayiw nej aton wüx aaga les ndot mandeac quiaj. ¹¹Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Sitiül nop naxey apmacueat mintaj nej, ndoj apmaquiiüb alinop najtaj, aag ayaj lamajiür nisoet, cos atnej lamajiür minajtaj nej. ¹²At sitiül nop najtaj apmacueat minoj nej ndoj apmaquiiüb alinop naxey, nej aton ajiür nisoet cos ajlüy atnej majiür minaxey nej —aj nejiw.

**Namix nine taquiiübaranüw
majawüw Teat Jesús**

(Mt. 19:13-15; Lc. 18:15-17)

¹³Condom taquiiübaran niüing ajlüy nej tegüy namix nine matepeayiw Teat Jesús, majend nej omalüw. Minipilan nej taliqiuaw monquiiüb namix nine, ngo mandüümüw. ¹⁴Pero wüx Teat Jesús tajaw nguineay teamarangüw, quiaj tajcüy, tasaj nejiw:

—Ijchan miünüw a namix nine niüing sajlüy, nde mepalan. Cos sitiül aljane andiüm majmel tiül micambaj Teat Dios netam marang atnej nop nine. ¹⁵Naleaing sasaj icon sitiül aljane ngo mayar sandeac atnej nop nine ayar cuajantanej masoic, ngondom majmel tiül micambaj Teat Dios —aj nejiw.

¹⁶Quiaj taxaing mapeic namix nine, tajend omalüw, tasaj nejiw: —Mambeol icon Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

**Nop nejiür xeyay tandeac aweaag
Teat Jesús**

(Mt. 19:16-30; Lc. 18:18-30)

¹⁷Wüx Teat Jesús taw quiaj, quiaj ajngot nop naxey acuiür, maquieel micos nej teombas Teat Jesús, tatün manguiay:

—Teat Naxey, sawaw ique najnej irang. Nganüy isaj xic cuane netam narang, nguineay alndom napac meáwan nüt tiül cielo —aj nej.

¹⁸Condom Teat Jesús tasaj nej: —¿Neol tepiüng xique sarang najneaja? Nejinguid nipilan ngo marang najnej, néjan quiaj Teat Dios arang najnej. ¹⁹Ique lamenguiay leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios niüing apiüng: “Nde mejiür minajtaj, at najtaj nde mejiür naxey; nde membiy nipilan; nde merneed; nde merndeac ngo maleaing; nde mewaiich nejinguid; netam meyar andeac miteat, mimüm” —aj nej Teat Jesús.

²⁰Quiaj tasaj nej aaga naxey: —Teat, meáwan aag ayaj sayac wüx ximeaats narang nde wüx sarang quich —aj nej.

²¹Quiaj Teat Jesús tajaw nej, tajmiüc omal omeaats, tajiür nej lasta, tasaj:

—Alfünan alcuane nganaw merang. Quiür inüüb meáwan leaw almejiür. Condom imbaag ombat iich nipilan ngo majiür; quiaj apmejlüy najnejay tiül cielo. Ndoj tewiün mendüüb xic, masey mambiyaw ic wüx cruz —aj.

²²Wüx tanguiyay aag ayaj tayaag ngo majneaj, taw quiaj amix omeaats; cos ngo mandüüm mandrooch ombas meáwan leaw almajiür, cos nop nej nejiür xeyay.

²³Condom Teat Jesús ndiliteay majaw minipilan nej, tasaj nejiw: —Xowüy laél ocueajiw monjiür xeyay cuajantanej majmeliw tiül micambaj Teat Dios —aw.

²⁴Minipilan nej mbayatoj manguiyiw andeac Teat Jesús. Quiaj nej tasaj nejiw alinomb: —Xecualiw, xowüy laél majmeliw tiül micambaj Teat Dios leawa xowüy ayacüw omeajtsüw wüx leaw almajiürüw. ²⁵Sapiüng más ngo maél mamong nop camello teowil nots ndiüc, ngo matnej aél ocueaj nop nejiür xeyay majmel tiül micambaj Teat Dios —aj nejiw.

²⁶Wüx tanguiyiw aag ayaj, quiaj mbayatoj xeyay, tetünayej menguiyayej: —Sitiül atquiaj ajlüy teat, ¿jane alndom maw asoet nej? —awüw.

²⁷Quiaj Teat Jesús tajaw nejiw, tapiüng: —Nejinguind nipilan ngondom mawün asoet alinop, néjan Teat Dios alndom marang. Cos Teat Dios alndom marang cuajantanej —aw.

²⁸Condom Pedro quiaj tendeac masaj Teat Jesús: —Teat, xicona lanacueatiün meáwan leawa tajiürasan nandüjpiün ic —aj nej.

²⁹Quiaj Teat Jesús tapiüng: —Naleaing sasaj icon, ngo majlüy nejinguind jane lamacueat aniüng nej, micoj nej, michiig nej, miteat nej, mimüm nej, mintaj nej, micual nej, tengwüy mifüt

nej, cos áag iün mandüüb xic mandeac xepoch; ³⁰jane ngo müünd majiür xeyay ningüy wüxan aliün mapac, apmajiür aniüng nej, micoj nej, michiig nej, mimüm nej, micual nej, átan mifüt nej. Masey apmamongoch xeyay moncüy nganüy, cos alinoic nüt apmajlüy najneajay meáwan nüt tiül cielo. ³¹Aton altiül leaw ayaag natang nej nganüy, alinoic nüt apmarang chingüy; at altiül leaw ayaag chingüy nej nganüy, alinoic nüt apmarang natang —aw Teat Jesús.

Tandüy wüx mapiüng apmambiyaran

(Mt. 20:17-19; Lc. 18:31-34)

³²Wüx aliw tiül tiüüd ambüw andüyiw Jerusalén, Teat Jesús ombas nej, almandüjpiw nej minipilan nej mbayajówan, imboloj aton. Quiaj Teat Jesús tawün ninguiün quiriw ajcüwa gajpiüp (12), tapots masaj nejiw wüx nguineay apmamongoch. ³³Tapiüng: —Inguiayiün, sanasaj icon, nganüy andüyiiüts Jerusalén niüng Teat Naxey apmayacüch teowixaw montangtang miteaats maquiiüb mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés. Quiaj apmapiüngüw mandeow, apmayacüw nej teowixaw napeay miün nipilan. ³⁴Quiaj apmitsojow nej, apmawüjchij nej, apmateontsiüw onts ombeayiw wüx ombas nej, ndoj apmambiyaw nej. Condom wüx er nüt apmapac alinomb —aw Teat Jesús.

Leawa tatüniw Jacobo y Juan

(Mt. 20:20-28)

³⁵Condom Jacobo maquiiüb a Juan, micual nejiw Zebedeo, tatüchiw nej masajüw:

—Teat, sandiüman merang leawa sanatüniün icueaj —ajüw.

³⁶Quiaj Teat Jesús tatün manguaiy nejiw:

—¿Cuane indiüman naranga? —aj nejiw.

³⁷Tasajüw nej:

—Teat, wüx lacheter merang natang nenajiüt, iich xicon chetenon niüng ijliüy, nop wüx miác, alinop wüx miqiuamb —ajüw nej.

³⁸Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Teat, ngo mejawan cuane teametüniün. ¿Alndom icona memongochiün meáwan naél atnej xique sanamongoche? ¿Alndom icona mendeowan atnej xique sanandeowa? —aj nejiw.

³⁹Tapiüngüw:

—Alndom —awüw.

Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing, netam memongochiün naél atnej xique sanamongoch, netam memongochiün xeyay ngo majnej atnej xique. ⁴⁰Pero aaga ipiüangan chetemerom wüx xeác xequiamb, aag ayaj ngondom nüüch icon, cos lajliüy aljane apmüünd aag ayaj —aj nejiw.

⁴¹Wüx tanguaiyiw aag ayaj algajpowüw (10) tajcüyiw majawüw Jacobo y Juan. ⁴²Quiaj Teat Jesús tapaj nejiw miün, tasaj nejiw:

—Lamejawan nguineay arangüw monajiüt tiül meáwan cambaj. Cos arangüw apatüw atnej lamaneayiw a nipilan ajliüyiw wüx. At aton montangtang tiül nejiw ngo majiürüw lasta nejingüind.

⁴³Pero tiül icona ngome apmajliüy atquiaj. Cos jane andiüm majiür nadam najiüt tiül icona netam marang nop nembeol icon. ⁴⁴Sitiül

aljane tiül icona andiüm marang natang, netam marang atnej najon mos. ⁴⁵Cos Teat Naxey ngo miün mambeol nej nipilan, nej tiün mambeol nipilan, mandeow para mangüy asoet meáwan nipilan —aj nejiw Teat Jesús.

Teat Jesús tüüch ram oniüg a Bartimeo

(Mt. 20:29-34; Lc. 18:35-43)

⁴⁶Condom tapeayiw Jericó.

Almawüw tiül aaga cambaj quiaj Teat Jesús maquiiüb minipilan nej maquiiüjpüw altegüy nipilan, quiaj nop nesomb alchetem mbeay tiüüd teatüney, nenüt Bartimeo, micual nej Timeo. ⁴⁷Wüx tanguaiy aaga nesomb quiaj Teat Jesús naw tiül cambaj Nazaret, áag namong niüng ajliüy nej. Quiaj tepaj:

—iTeat Jesús, Micual David, jjiür xic lasta! —aw.

⁴⁸Xeyay nipilan taliquiaw nej mapal ombeay, pero nej tayac wüx alquiriw apaj:

—iTeat, Micual David, ich majmiüc imal imeaats mejaw xic!

—aw.

⁴⁹Quiaj lembet Teat Jesús, tapiüng:

—Isajan miün ningüy —aw.

Quiaj tambüw masajüw a nesomb:

—Ich mapac imeaats, witiür, teamapaj ic —ajüw.

⁵⁰Quiaj awíichan tiüt apix nej witiówan tiüt tamb matüch niüng ajliüy Teat Jesús. ⁵¹Condom Teat Jesús tatün manguaiy nej:

—¿Teat, cuane andiüm narang wüx imbasa? —aj.

Quiaj tasaj nej aaga nesomb:

—Teat, sandiüm ram xiniüg naxom najaw —aj nej.

⁵²Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Ngaranü quiür ijtsor, lerjneaj cos teyac imeaats wüx xic —aj nej.

Quiaj rat oniüüg nej, condom tandüüb mamb Teat Jesús tiül tiüüd.

Teat Jesús tajmel tiül Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

11 Wüx laliüc mapeayiw tiül Jerusalén, aliw niüüg ajlüyiw cambaj Betfagé y Betania, lareng mitiüc Olivos, quiaj Teat Jesús tüüch mamb ijpüw minipilan nej, ²tasaj:

—Quiüran tiül a nine cambaj quiün. Wüx apmepeayiün quiaj, apmexoman nop quicheech bur netsaag, nganaw müünd memas. Ichejtüün, iquiüjpan miün. ³Sitiül aljane matün manguiay icon neol terangan atquiaj, isajan cos Teat Naxey apmetam nej, ndoj apmatorsiüch alinomb —aj nejw Teat Jesús.

⁴Quiaj tambüw. Wüx tapeayiw quiaj, taxomüw nop quicheech bur netsaag mbeay nden, tachejtiw.

⁵Altiül nipilan aliw quiaj tapiüngüw:

—¿Cua temerangana? ¿Neol techejtiün a bur quiaja? —awüw.

⁶Condom nejw tapiüngüw atnej landoj masaj nejw Teat Jesús. Quiaj tündiw machejtiw. ⁷Taquiüjpüw mamb a bur niüüg ajlüy Teat Jesús. Tapojchiw teopech bur apixaw nejw. Condom quiaj Teat Jesús tajtep chetem wüx. ⁸Xeyay nipilan tapüjchiw tiüt apixaw nejw tiül tiüüd, altiül tapoliw omal xiül mayaciw tiüt aton.

⁹Meáwan monmong ombas átan aliüc tamiün teapajüw napaç:

—iNajneajay! iIch mapac omeajtsaats, cos lapeay nop niün wüx minüt Teat Dios! ¹⁰iNajneajay! iLapeay nop natang nenajiüt marang atnej tarang mixejchiiüts David! iNajneajay ajlüy Teat Dios! —awüw.

¹¹Wüx tatüchiw Jerusalén, quiaj Teat Jesús tajmel tiül aaga nadam nangaj iüm ocueajiw. Wüx landoj majaw meáwan leaw ajlüy quiaj, quiaj taw cos langwiiüts. Tamb andüy tiül cambaj Betania, aqiiüüb ajcüwa gajpiüp (12) minipilan nej.

Teat Jesús talic noic owil toc

(Mt. 21:18-19)

¹²Aw alinoic nüt tawüw tiül Betania, tandilileaw alinomb andüyiw Jerusalén. Wüx aliw tiül tiüüd, Teat Jesús tind üet.

¹³Miünquiájan tajaw noic owil toc neóp xeyay. Quiaj tamb majaw sitiül neóng, pero ngo maxom nicuajind, aópan alwüx, cos ngome nüt ajiür aóng toc. ¹⁴Condom Teat Jesús talic a toc:

—Nejinguind langome apmüet ióng nómban —aj.

Minipilan nej tanguiayiw aag ayaj.

Tawün tiül nadam nangaj iüm leaw ngo metam majlüy quiaj

(Mt. 21:12-17; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹⁵Condom wüx tapeayiw Jerusalén, quiaj Teat Jesús tajmel tiül nadam nangaj iüm mawün quiaj meáwan monüjpeay, mongalüy. Aton tapaag ninguiün mimesiw mongowüüch tomiün, at mibangüw monüüb palom.

¹⁶Ngo müüch mamong nejinguind monjoy cuajantanej tiül a nadam

nangaj iüm. ¹⁷Condom quiaj tapots maquiaach nejiw, tapiüng:

—¿Neol ngo leaam imeajtsan leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios? Apiüng: “Saniüng ajlüy niüng alndom matajcüw orar meáwan nipilan monaw palpálwüx cambaj wüx iüt”. Nganüy icona lameajchiün marang aaga nangaj iüm cam atnej niüng axotayej moneed —aw Teat Jesús.

¹⁸Ajcüwa montangtang miteaats, at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, wüx tanguiyiw aag ayaj tayambüw nguineay mambiyaw Teat Jesús. Laimboloj mandüiyw, cos meáwan nipilan najneaj majawüw leawa nej teamaquiaach.

¹⁹Wüx laquinüt, quiaj Teat Jesús taw tiül Jerusalén maquiiüb minipilan nej, tandüiyw Betania alinomb.

Aaga toc lawaag

(Mt. 21:20-22)

²⁰Amb alinoic nüt wüx lajwic nüt, tamongoj alinomb niüng ajlüy aaga toc. Quiaj tajawüw nómban lawaag naw wüx mioxiich nej. ²¹Pedro quiaj leaad omeaats nguineay Teat Jesús tasaj a toc. Quiaj tapiüng:

—Teat, ijaw a toc quiaj, áag telic, nganüy lawaag —aw.

²²Condom Teat Jesús tasaj nejiw:

—Iyacan imeajtsan wüx Teat Dios.

²³Naleaing sasaj icon, jangantanej apmasaj aaga tiüc quiaj: “Iriow, indüy tiül ndec”, maj, sitiül nej ngo machiw omeaats, nej mapiüng naleaing apmarangüch leawa atün, quiaj apmarangüch leaw atün. ²⁴Nganüy sasaj icon, wüx isajan Teat Dios meáwan leaw

itüniün, sitiül ipiüangan naleaing apmeajndiün, atquiaj apmajlüy.

²⁵Sitiül iyajcan ijcüyüün mejawan aljane, wüx itajcan orar netam mewüniün aag ayaj wüx imeajtsan nómban. Cos sitiül atquiaj apmerangan, Miteatiiüts Dios najlüy tiül cielo ngome apmayac wüx omeaats isoetiün. ²⁶Pero sitiül icona iyacan wüx imeajtsan ijcüyüün, Miteatiiüts Dios najlüy tiül cielo, ngome apmawün wüx omeaats isoetiün —aj nejiw Teat Jesús.

Tasajüw Teat Jesús nguiane ayar minajiüt nej

(Mt. 21:23-27; Lc. 20:1-8)

²⁷Condom tapeayiw alinomb tiül Jerusalén. Wüx Teat Jesús teajüy tiül aaga nadam nangaj iüm, quiaj tiünüw majawüw nej montang miteaats, mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at montangtang monajiüt. ²⁸Tatüniw nej manguiyiw:

—¿Jane tüüch ic mewiün merang leawa lamerang quiaja, nguiane teyar minajiüta? —ajüw nej.

²⁹Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Xique aton sanatün nanguiyaw icon noic poch, sitiül apmesajan xic, quiaj xique aton sanasaj icon jane tüüch xic niün narang leawa teanarang. ³⁰Jow, wüx tüüch yow nipilan aaga Juan, ¿jane tüüch nej maranga? ¿Teat Diosa, ngwüy nipilana? Nganüy isajan xic —aj nejiw.

³¹Quiaj tesajsajayej nejejéjan quiaj, tapiüngüw:

—¿Cuane apmasajaatsa? Cos sitiül apmapiüngaats Teat Dios tiül cielo,

quiaj apmasaj icoots: “¿Neol ngo meyarüün andeaca?” ³²Aton sitiül apmasajaats imiün tiül nipilan, meáwan nipilan apmajcüyw majawüw icoots —awüw.

Imboloj mandüyw nipilan, cos ajawüw meáwan nipilan apiüngüw aaga Juan nop nej nendeac andeac Teat Dios. ³³Quiaj tasajüw Teat

Jesús:

—Ngo najawan —awüw.

Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Ata xique ngo nasaj icon jane tüüch xic niün narang leaw teanarang —aj nejiw.

Teat Jesús andeac andüw wüx ngo majneaj monrang najiüt

(Mt. 21:33-46; Lc. 20:9-19)

12 Condom Teat Jesús tapots masaj nejiw, ngome aleaing miün. Tapiüing:

—Tajlüy nop naxey tapiür xeyay owil uva tiül micorrül nej. Tarang najneaj otüeng corrül. Condom taood tüüt tiül piedra marang niüing apmacuüücharan najün uva maw miyow. Aton tarang nop najal oleaj nine iüm nasoic torre niüing alndom macüleran cawüx majiürüch corrül. Ndoj tayac teowix nipilan a corrül quiaj. Condom nej taw, tamb andüw miünquiaj iüt. ²Wüx lamatüch a nüt mapeederan aóng uva, quiaj neneay corrül tüüch mamb mimos nej mamb majaw monrang najiüt quiaj, mayar leaw atüch nej neneay corrül. ³Nejiw tasapüw a mos quiaj, tatoliw, tujchiw mandilil owíxan. ⁴Condom neneay iüt tandüw wüx müüch mamb alinop mimos nej. Átan taloxiw, talojtiw omal nej, taliqiuaw nej. ⁵Tandüw wüx müüch mamb

alinop, aag ayaj mbich tambiyaw. Ndoj tüüch mamb altigüy, átan altiül tatoliw, altiül tambiyaw nómban.

⁶Aag miün micual nej aliün majlüy, leaw xeyay ajiür lasta. Ndójwüx tüüch mamb micual nej. Cos apiüing a nej: “Xecual mbich ngome apmarangüw wüx nicuajind”, aw. ⁷Pero ajcüwa monrang najiüt quiaj wüx tajawüw aliüc aaga micual neneay iüt quiaj, tandeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw: “Aag ayaj micual neneay iüt, nej apmeneay a corrül cam. Tabaats mambiyaats, ndoj icoots apmaneayiiüts a corrül cam”, awüw. ⁸Quiaj tasapüw mambiyaw. Condom taxainguw maloxiw ninguiün.

⁹¿Cuane apmarang aaga naxey neneay iüt quiaja? Apmamb mambiy ajcüwa monrang najiüt quiaj. Condom apmayamb alinoic ajlüy monrang najiüt, mayac teowixaw aaga corrül.

¹⁰¿Neol, nganaw meteowan leaw apiüing tiül Mipoch Teat Dios? Apiüing:

Aaga piedra leaw taloxiw ninguiün monrang iüm, nganüy lafün marang xeyay netam piedra tiül oxing iüm.

¹¹Teat Dios nerang aag ayaj, ajawaats aag ayaj xeyay najneaj —aj nejiw Teat Jesús.

¹²Condom ajcüwa monajiüt tandiümüw masapüw Teat Jesús, cos tayajcüw aaga tandeac quiaj tandeac andüw wüx ombasüw. Pero naleaing cos timboloj mandüyw nipilan, quiaj tacueatiw nej, tawüw quiaj.

¿Netam majwan tomiün andüy Roma?

(Mt. 22:15-22; Lc. 20:20-26)

¹³Condom tujchiw mamb acas fariseos at aton acas minipilan Herodes niüng ajlüy Teat Jesús, mayambüw nguineay masapüw nej wüx aleaic mandeac. ¹⁴Quiaj tiünüw masajüw nej:

—Teat, sawawan ique indeac naleaing, ngo mewaiich, ngo mermbol mendüy nejinguid. At aton ngo mepiüng wüx jane netam, jane ngo metam. Ique iquiaach naleaing wüx Teat Dios. Nganüy isaj xicon, ¿naleaingue netam mangüyan leaw atün a César, ngwangwüy ngo metama? ¿Mangüyiiütsa, ngwüy ngo mangüyiiütsa? —ajüw nej.

¹⁵Pero Teat Jesús lamajaw nguineay mindeac ombeayiw ajcüwa nipilan quiaj, quiaj tasaj nejw:

—¿Neol tendiüman mejawan majiic cuane sanandea? Ich miün noic tomiün najaw —aj nejw.

¹⁶Quiaj tujchiw. Almajaw, quiaj Teat Jesús tatün manguiay nejw:

—¿Jane mitey alwüx a tomiün cama, jane minüt alwüxe? —aj nejw.

Quiaj tasajüw nej:

—César —ajüw.

¹⁷Teat Jesús tasaj nejw:

—Ijchan a César ocueaj César, aton ijchan Teat Dios ocueaj Teat Dios —aj nejw.

Quiaj mbayatoj manguiayiw andeac nej.

Wüx apmapacaran tiül mondeow

(Mt. 22:23-33; Lc. 20:27-40)

¹⁸Condom tapeayiw acas saduceos niüng ajlüy Teat Jesús. Ajcüw

ayaj noic ajlüy nipilan apiüngüw mondeow langome apmapacüw alinomb. Tatüniw nej manguiayiw:

¹⁹—Teat, Moisés tarang tiül

minawiiig nej, tapiüng sitiül nop naxey mandeow, macül mintaj nej lemben omal, pero ngo majiürüw micualüw nejw, quiaj michiig nej netam mengoch owix aweaag aaga

lemben omal quiaj, para alndom majlüy micual micoj nej. ²⁰Pues tajlüy ayaíw monxey nop necual nejw. Aaga natang nacojaran

tengoch owix, ndoj tandeow, nganaw majiürüw micualüw nejw. ²¹Condom quiaj michiig nej

tangoch owix aweaag aaga najtaj lemben omal quiaj. Aton tandeow

a naxey wüx nganaw majiürüw micualüw nejw. Atquiaj tajlüy aton amb arojpw. ²²Atquiaj tengoch

owixaw maquiüjpw aaga najtaj quiaj meáwan aaga ayaíw monxey quiaj. Nejinguid tiül nejw ngo

majiürüw micualüw nejw. Ndójwüx nejay a najtaj tandeow. ²³¿Jow wüx apmapacaran alinomb, jane

tiül nejw apmaquiüb a najtaj quiaja? Cos ajcüwa ayaíw monxey quiaj tengoch owixaw maquiüjpw

—ajüw.

²⁴Quiaj tasaj nejw Teat Jesús:

—Icona ngo mejawan cuane wüx teamendeacan quiaj, cos ngo mejawan cuane ajlüy tiül Mipoch

Teat Dios. Aton ngo mejawan cuane alndom marang Teat Dios. ²⁵Pues wüx apmapacaran

alinomb ngome apmajlüy mongoch owix, cos apmajlüyan noic miün atnej ajcüw ángel najlüy

tiül cielo. ²⁶Nganüy aaga itüniün menguiayiw wüx apacaran tiül

mondeow, ðneol ngo meteowan tiül aaga poch tüünd Moisés nguineay tapiüng Teat Dios wüx tandeac imiün tiül noic owil nine xiül teandaab? Cos tapiüng: “Xique Teat Dios, Midios Abraham, Midios Isaac, at Midios Jacob, ajcüw tajlüiyw tanomb”.²⁷ Teat Dios ngome Midiosüw mondeow, nej Midiosüw jane almapac. Icona xeyay ngo mejawan cuane teamepiüangan —aj nejiw Teat Jesús.

¿Ngün tiül aaga poch tüünd Moisés más xeyay netam?

(Mt. 22:34-40)

²⁸Tiün niüng ajlüy nej nop naw tiül ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés cos tanguiy wüx teandeacndeacüw. Tajaw Teat Jesús tangoch masaj nejiw najneaj. Quiaj nej aton tatün manguiy noic, tasaj: —¿Ngün tiül aaga poch tüünd Moisés más xeyay nembeate? —aj nej.

²⁹Quiaj Teat Jesús tasaj nej: —Aaga leaw najntsop wüx atam apiüng: “Inguiayiün cambaj Israel, áagan nop Dios ajlüy aag ayaj Teat Dios Midiosaats. ³⁰Netam mendiüman Teat Dios con imeajtsan, con miespiritujan, con mifisan; aton netam mendiüman con meáwan ipacan ijiüran”, aw. Aag ayaj a poch leaw alwüx atam. ³¹Alinoic aton landiüm matnej, apiüng: “Netam mejiüran lasta nop alinop atnej ijiürayon lasta icoyónan quiaj”, aw. Ngo majlüy alinoic poch majntsop wüx ajcüw ayaj —aj nej Teat Jesús.

³²Quiaj aaga naxey nendüy wüx aaga poch tüünd Moisés tasaj nej:

—Teat, naleaing ipiüng. Cos aag ipiüng quiaj naleaing áagan nop Dios almajlüy, ngo majlüy alinop. ³³At aag ipiüng quiaj nguineay netam mandüumaats Teat Dios con omeajtsaats, con mifisaats, con miespiritujaats, aton con meáwan apacaats ajiüraats. At aton netam majiüraats lasta nop alinop atnej ajiürayoots lasta icoyóotsan quiaj. Meáwan aag ayaj xeyay nembeate ngo matnej meáwan nichech najmel müünd Teat Dios, ngo matnej meáwan nichech nambelaran wüx artül —aj.

³⁴Wüx Teat Jesús tajaw aaga naxey tandeac naleaing najneajay, quiaj tasaj:

—Laliüc metüch mejmel tiül micambaj Teat Dios —aj nej.

Ndoj nejinguind ngome aleaic tandiüm matün manguiy nej.

¿Jane mixeech a Cristo?

(Mt. 22:41-46; Lc. 20:41-44)

³⁵Teat Jesús aliün tiül nadam nangaj iüm, tengual aquiaach, tapiüng:

—¿Neol ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés tapiüngüw wüx aaga Cristo, David mixeech neje?

³⁶Cos aaga Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios tayac wüx omeaats David mapiüng:

Teat Dios tasaj a Teat Naxey: “Cheter ningüy amb wüx xeác leaw ndoj nayac moncüy majaw ic maquiejliw micosüw nejiw timbas.”

³⁷¿Nguineay alndom mapiüngüw David mixeech aaga Cristo? Cos nejay David tapiüng “Teat Naxey” —aw Teat Jesús.

Ajcüwa xeyay nipilan leaw tajlüyiw quiaj, tapac omeajtsüw manguaiyiw aquiaach.

Jesús andeac wüx ombasüw mondüy wüx poch tüünd Moisés

(Mt. 23:1-36; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

³⁸Teat Jesús tasaj nejiw tíulan aquiaach, tapiüing:

—Ijawan wüx ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, cos xowüy andiümüw majüyjüyiw tiül cambaj asojquiw najal apixaw para matepeyaranüw cos áag teamayambüw. ³⁹Aton xowüy andiümüw chetemoj niüing alndom malombaranüw tiül sinagoga. At aton wüx ajlüy monet ayambüw chetemoj niüing ajlüy aaga nerang nangos nüt. ⁴⁰Nejiw anojtiw aniüingüw monleben omal montaj, ndoj andiümüw maxotüw aaga ngo majneaj arangüw quiaj, atajcüw orar xeyay majaw nejiw nipilan, pero ombeayíwan. Nejiw xeyay ngo majneaj apmamongochiw alinoic nüt —aw Teat Jesús.

Minichech nop lemben omal najtaj

(Lc. 21:1-4)

⁴¹Noic nüt Teat Jesús alchetem tiül aaga nadam nangaj iüm niüing ajlüy iquial nichech, teamajaw nipilan nguineay teamayacüw tomiün tiül. Tajaw xeyay nipilan monjiür, teamayacüw xeyay tomiün. ⁴²Ndoj tapeay quiaj nop lemben omal najtaj ngo majiür, mayac ijquiw nine tomiün ichech nej, aag ayaj ngo membeat. ⁴³Quiaj Teat Jesús tapaj minipilan nej masaj: —Naleaing sasaj icon aaga lemben omal najtaj quiaj alwüx ayac, ngo

matnej meáwan leaw lamayacüw ichechiw nejiw. ⁴⁴Cos meáwan lamayacüw nenaw ocueajiw, pero aaga pobre lemben omal najtaj quiaj, lamayac meáwan leaw almajiür, masey ndoj ngo majiür ombeat üet nej —aj nejiw Teat Jesús.

Apjarriüm a nadam nangaj iüm tiül Jerusalén

(Mt. 24:1-2; Lc. 21:5-6)

13 Wüx Teat Jesús taw tiül aaga nadam nangaj iüm, quiaj nop minipilan nej tasaj nej: —iTeat, ijaw ajcüwa nadamdandam piedra quiaj! iNajneajay tarangüch marang nadamdandam iüm quiaj! —aj nej.

²Quiaj Teat Jesús tasaj nej: —Nganüy teamejaw ajcüwa nadamdandam iüm quiaj, pero alinoic nüt ngome apmajlüy noic piedra wüx alinoic, cos meáwan ayaj apmümb jarriüm —aj nej.

Wüx laliüc ndrom ombas a iüt cam

(Mt. 24:3-28; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

³Ndoj tambüw andüyiw wüx mitiüc Olivos najlüy lareng nadam nangaj iüm. Teat Jesús lachetej; quiaj Pedro, Jacobo, Juan, at Andrés tatüniw manguaiyiw nej wüx tajlüyiw nejiwan quiaj, tasajüw:

⁴—Teat, isaj xicon ngow apmajlüy aag ipiüing wüx apjarriüm nadamdandam iüm quiaj. ¿Cuane apmajlüy sanajawan wüx laliüc majlüy meáwan leawa ipiüing quiaja? —ajüw nej.

⁵Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús: —Ijawan wüx, nde mawaiich icon nejingüind. ⁶Cos xeyay nipilan

aliücüw miün, apmandeacüw wüx xique, apmapiüngüw: “Xique aaga Cristo”, apmawüw. Quiaj apmawaijchaw xeyay nipilan.

⁷Aton masey wüx apmenguiayiiün anderac wüx moncüy, at apmapiüngüw laliüc majlüy monbiyay, nde mbayameron cos atquiaj netam majlüy, pero nganaw mümb minüt a iüt cam. ⁸Cos monaw tiül noic iüt apmembiyayej maquiüjpüw monaw tiül alinoic iüt. At monaw tiül noic cambaj apmembiyayej maquiüjpüw monaw alinoic cambaj. Aton apmajlang nadamdand am team nguijantanej. Apmajlüy xeyay lop, xeyay moncüy. Meáwan aaga ayaj les tamelich ajlüy ngo majneaj, ajlüy necoy.

⁹Icona netam mejawan wüx aag ayaj, cos apmayacüw icon teowixaw monajiüt, apmejwüchiün tiül sinagogas. Aton apmejpapan niüng ajlüyiw natang monajiüt cos iyariün sandeac. Quiaj alndom mesajan nejiw wüx xique manguiayiw aton. ¹⁰Wüx nganaw mümb minüt a iüt cam netam masoic meáwan nipilan wüx iüt wüx aaga najneajay nanderac cam, manguiayiw nguineay alndom maw nisoet. ¹¹Wüx apmaquiüjpüw icon mayacüw icon teowixaw monajiüt, nde meyamyamban imeajtsan wüx cuane apmepiüangan, cos apmeajndiün leaw apmepiüangan quiájan. Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios apmambeol icon mendeacan. ¹²Nacojaran apmayac teowixaw monajiüt nachiiguerán; at nachiiguerán apmayac teowixaw monajiüt nacojaran mandeow. Aton nateataran apmayac

teowixaw monajiüt nacualaran, at nacualaran apmayac teowixaw monajiüt nateataran, namümaran, mandeowüw. ¹³Meáwan nipilan apmajcüyiw majawüw icon ajcan iyariün sandeac. Pero naleaing jane apmafiüc wüx meáwan aag ayaj, apmaw tiül naél.

¹⁴Tanomb aaga nendeac andeac Teat Dios nenüt Daniel tarang wüx nawii, tapiüng wüx aaga xeyay ngo majneaj leaw apmüüch ndrom ombas cambaj. Wüx ijawan aag ayaj lajlüy niüng ngo metam majlüy (jane teamateow ich mayamb omeaats majaw cuane wüx apiüng aag ayaj), quiaj jane ajlüy tiül iüt Judea ich mecuiür andüy wüx tiüc. ¹⁵Tiül aaga nüt quiaj jane ngo majlüy tiül iüm, nde majmel tiül iüm mawün leaw ajiür quiaj. ¹⁶Sitiül aljane altiül corrül, aton nde mandilil andüy aniüng nej mayar apix nej. ¹⁷iApmaél ocueajiw a montaj alteomeajtsüw micualüw nejiw, at leawa nejiür nine teachech wüx aaga nüt quiaj! ¹⁸Itüniün ocueaj Teat Dios nde müüch icon mercuiüran wüx nüt ajlüy naquind, ¹⁹Cos aaga nüt quiaj apmamongocharan xeyay ngo majneaj, leawa nómban ngomeaag ajlüy ajan wüx Teat Dios tarang a iüt cam, aton ngome apmajlüy alinomb. ²⁰Sitiül Teat Dios ngo mapal aaga ngo majneaj quiaj, nejingüind ngome apmapac. Cos Teat Dios xeyay ajiür lasta minipilan nej leaw nej lamarriiüd, áag tandondoch najen aaga nüt ajlüy ngo majneaj quiaj.

²¹Sitiül aljane apmasaj icon: “Jogüy a Cristo”, maw; tengwüy

mapiüng: “Joyaj a Cristo”, maw, nde meyarüün andeac nej. ²²Cos aliüciw xeyay monwaiich; altiül apmapiüngüw cristo nejiw. Altiül apmapiüngüw mondeac andeac Teat Dios nejiw; apmarangüw ateócan mambaijchaw nipilan, mawaijchaw para mayarich andeaciw nejiw. At altiül minipilan Teat Dios leawa nej lamarriiüd apmawaiicharanüw aton sitiül ndot alndom. ²³Pero ich leaam imeajtsan, xique lanasaj icon nde nganü para alndom mejawan nguineay apmajlüy alinoic nüt.

Wüx aliüc Teat Naxey

(Mt. 24:29-35, 42-44; Lc. 21:25-36)

²⁴Wüx aaga nüt quiaj, wüx apmamong meáwan aaga xeyay ngo majneaj quiaj, nüt lango merraj átan a caaw lango merraj. ²⁵At ocas apmajmiüciw imiün tiül cielo, meáwan leaw almajlüy cawüx apmajjüjüy. ²⁶Condom quiaj apmajaraw aaga Teat Naxey aliüc amb tiül oic xeyay najneajay ajlüy, nelitlit ombas. ²⁷Quiaj apmüüch mambüw miángeles nej macanchichaw meáwan minipilan nej wüx iüt, imiün nonüt, noleat, calüy, cawac.

²⁸Inguiayiün leaw sanasaj icon wüx nguineay arang a toc: Cos wüx latsatsaw mipüüg nej mayac aóp, quiaj ajüic laliüc matüch a nüt arraar. ²⁹Atquiaj icona wüx apmejawan lajlüy aaga lanasaj icon quiaj, quiaj apmejawan laliüc matüch a nüt mapeay Teat Naxey. ³⁰Naleaing sasaj icon, meáwan aag ayaj apmajlüy wüxan aliün mapac nipilan ningüy wüx iüt. ³¹Masey iüt, at a cielo apndrom ombas, xepoch nómban ngondom ndrom ombas.

³²Wüx aaga nüt, aaga ores quiaj, nejingüind ngo majaw, at ajcüwa ángel najlüy tiül cielo, at Mical Teat Dios ngo majaw ngow. Néjan quiaj Teat Dios ajaw.

³³Netam mepacan nde memeayiün, icüliün, itajcan orar cos ngo mejawan ngow apmajlüy aag ayaj. ³⁴Cos aag ayaj atnej arang nop naxey wüx amb majüy miünquiaj. Wüxan nganaw maw aniüng nej apmapaj miünüw mimos nej, müüch minajüütüw anopnopo. Aton nejiür ombeay nden apmasaj nde mameay.

³⁵At icona, icüliün, nde memeayiün, cos ngo mejawan ngow apmapeay neneay nden; sitiül apmapeay andüy wüx quinüt, sitiül pinawan ongwiiüs, sitiül andüy wüx arraw, tengwüy ümb arraw; ³⁶nganandot maxom icon almemeayiün wüx nej apmapeay. ³⁷Leaw lanasaj icon, aton sasaj meáwan nipilan: Icüliün xic, nde memeayiün —aj nejiw Teat Jesús.

Tayambüw nguineay alndom masapüw Teat Jesús

(Mt. 26:1-5; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

14 Alfünan ic nüt wüx nganaw matüch nangos nüt pascua wüx üeteran pan ngo majmel levadura. Ajcüwa montangtang miteaats, at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, tayambüw nguineay mawaijchaw para masapüw Teat Jesús mambiyaw. ²Pero tapiüngüw: —Ngondom marangaats aag ayaj wüx nangos nüt, cos nipilan apmajcüyiw, apmajlüy xeyay monyaingyiaing —awüw.

Nop najtaj tateng najmboc angan aceite wüx omal Teat Jesús

(Mt. 26:6-13; Jn. 12:1-8)

³Wüx Teat Jesús altiül cambaj Betania, teäüetiw al aniüng Simón,

aag lafiin wux axom nej noic ngo majneaj necoy nasoiic lepra. Quiaj tajngot nop najtaj ajamiin najmboc angan aceite, nenüt nardo nembeat keyay, chipiow nop nine iqial narangüch atnej limet nenüt alabastro. Quiaj tajmbaj apal, tateng wux omal Teat Jesús aaga najmboc angan aceite quiaj. ⁴Altiül leaw aliw quiaj tajcüyiw, nejeyéjan quiaj tapiüngüw:

—¿Neol tandrooch ombas aaga najmboc angan aceite quiaja?
⁵Jondot majnap apmameat arej acoic miow (300) tomiün nenüt denario, mambeolaran nipilan leaw ngo majiür —awüw. Tandeadcdeacüw wux ombas a najtaj.

⁶Quiaj Teat Jesús tasaj nejjiw:
 —Icuaeitiün, ¿neol tapots mesajsajana? Cos nej tarang najneaj wux ximbas. ⁷Nipilan leaw ngo majiür aliw ningüy mequiüjpan, alndom membeolan wux indiüman; nganüy a xique ngome sanajlüy ningüy naquiüüb icon meáwan nüt. ⁸Aaga najtaj cam lamarang leaw alndom marang; cos wux nganaw nandew lamayac aag ayaj wux ximbas atnej arangüch wux amiüraad mondeow. ⁹Naleaing sasaj icon, nguijantanej wux aaga iüt cam niüng apmanderac xepoch, quiaj apmanderac wux aaga najtaj cam nguineay tarang, para alndom leaam omeaatsaran wux nej —aj nejjiw Teat Jesús.

Judas apmayac teowixaw monajiüt a Teat Jesús

(Mt. 26:14-16; Lc. 22:3-6)

¹⁰Condom Judas Iscariote, nop tiül ajcüwa gajpiüp (12) minipilan

Teat Jesús, tamb majaw ajcüw montangtang miteaats mandeacüw nguineay apmayac Teat Jesús teowixaw nejjiw. ¹¹Camüm manguiayiw aag ayaj, quiaj tapac omeajtsüw, tasajüw apmüjchiw nej tomiün. Quiaj tapots mayamb nguineay alndom mayac teowixaw nejjiw.

Teat Jesús ndójjwux üet aweaag minipilan nej

(Mt. 26:17-29; Lc. 22:7-23;

Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

¹²Wux lamatüch aaga nangos nüt wux üeteran pan ngo majmel lewadura, wux ambiyaran sap marang nichech wux pascua, quiaj minipilan Teat Jesús tatüniw manguiayiw nej:

—¿Nguiane indiüm, Teat, namban natajcan majneaj niüng apmatsambaats a sap wux pascua? —ajüw nej.

¹³Quiaj Teat Jesús tüüch mambüw ijpüw minipilan nej, tasaj:

—Quiüran tiül cambaj. Quiaj apmexoman nop naxey ajoy nop ngan yow, indüjpiün mamb. ¹⁴Niüng apmajmel a naxey, quiaj apmesajan neneay iüm: “Atcüy apiüng Teat Naxey: ¿Nguiane ajlüy niüng sanetiün wux pascua naquiüüb xenipilana?” apmerajan. ¹⁵Quiaj apmatiib icueajiün noic nadam teomeaats iüm cawüx amb ijpüw iüm, latajcüch majneaj. Andüy quiaj apmeyacan üetiüts —aj nejjiw Teat Jesús.

¹⁶Quiaj tambüw ijpüw. Wux tapeayiw tiül cambaj Jerusalén, quiaj taxomüw meáwan atnej Teat Jesús lamasaj nejjiw. Quiaj tayacüw

leawa apmüetiw wüx nangos nüt pascua.

¹⁷Wüx langwiiüts, quiaj tapeay Teat Jesús maquiiüb gajpiüp (12) minipilan nej. ¹⁸Wüx alchetemoj teaüetiw, quiaj tapiüng Teat Jesús:

—Naleaing sasaj icon, nop tiül icona leawa teasüet anaag apmayac xic teowixaw monajiüt —aw.

¹⁹Quiaj tamix omeajtsüw, tatüniw manguiayiw Teat Jesús anopnopo. Nop tapiüng:

—¿Jane, ngwa xique? —aw.

Alinop tapiüng:

—¿Ngwa xique? —aw.

²⁰Quiaj tasaj nejw Teat Jesús: —Aag ayaj nop naw tiül aaga gajpiüp ijlüyiün, áag tengual macheniüts pan tiül polat nóiquian maquiiüpaats. ²¹Naleaing Teat Naxey apmamongoch atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios, ipero aaga naxey apmeyac nej teowixaw monajiüt xeyay ngo majneaj apmamongoch, más najneaj ngo wijquiam! —aj nejw.

²²Wüx tengualeámban üetiw, quiaj Teat Jesús taxaing a pan, tüüch gracias Teat Dios, ndoj tambaag müüch nejw, tapiüng:

—Ixainguiün itean, cos aag agüy xecuerpo —aw.

²³Condom tachipich noic vas miyow uva, tüüch gracias Teat Dios. Ndoj tüüch nejw manganeowüw.

²⁴Tapiüng:

—Aag agüy xequiej, ajüiquich wüx aaga jayats poch lamayac Teat Dios, cos xequiej apmajünch tiüt mawün wüx asoet xeyay nipilan.

²⁵Naleaing sasaj icon xique lango nanganeow miyow uva; pero alinoic nüt sananganeow jayats

miyow uva tiül micambaj Teat Dios —aw Teat Jesús.

Pedro apmapiüng ngo majaw jane Teat Jesús

(Mt. 26:30-35; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

²⁶Wüx landoj matajcwüw cantar noic himno, quiaj tambüw andüyiw wüx mitiüc Olivos. ²⁷Almambüw, quiaj Teat Jesús tasaj nejw:

—Meáwan icona apmecueatiün xic aaga ongwiiüts cam, atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios: “Sanambiy a nejiür sap, quiaj apndajrriüm meáwan misap nej”, aw. ²⁸Wüx sanapac tiül mondeow, quiaj sanamb tiül Galilea ombas xic, teoj icon —aj nejw Teat Jesús.

²⁹Quiaj tasaj nej a Pedro: —Teat, masey meáwan macueatiw ic, xique ngwüy —aj nej.

³⁰Quiaj tasaj nej Teat Jesús: —Naleaing sasaj ic Pedro, aaga ongwiiüts cam, wüx nganaw mepaj ijquiw ombeay a gallo, ique lamepiüng arojmbüw ngo mejaw jane xic —aj nej Teat Jesús.

³¹Pedro tandec napac, tapiüng: —Masey sanandeow naquiiüb ic, xique ngome sanapiüng ngo najaw jane ic —aw.

Aton atquiaj tapiüngüw meáwan minipilan nej.

Teat Jesús ataag orar tiül Getsemaní

(Mt. 26:36-46; Lc. 22:39-46)

³²Condom tapeayiw tiül Getsemaní. Quiaj Teat Jesús tasaj minipilan nej:

—Cheteron ningüy; xique sanamb nataag orar —aj nejw.

³³Taquiiüb mamb a Pedro, Jacobo, at a Juan. Quiaj tapots amix

omeaats, tayaag xeyay ngo majneaj.

³⁴Tasaj nejiw:

—Xeyay amix ximeaats, sayaag atnej teasandeow. Icüliün xic ningüy, nde memeayiün —aj nejiw.

³⁵Condom Teat Jesús tamb quiríwan iün majüy, quiaj mejquiet tiüt ataag orar. Tatün ocueaj Teat Dios sitiül alndom mawün nej wüx meáwan leawa apmamongoch.

³⁶Tapiüng:

—Teat, ngo majlüy nicuajind leawa ique ngondom merang. Sandiüm mewün xic wüx aaga nangaag naél leawa laliüc namongoch. Pero naleaing Teat, nde merang sandiüman xique, irang atnej ique indiüm —aw.

³⁷Condom tandilil majaw nejiw. Almapeay quiaj tajaw lameayiw. Quiaj tasaj a Pedro:

—Simón, ¿lremeaya? ¿Neol ngondom mefüc noic ores?

³⁸Nde memeayiün, iyamban Teat Dios, nde matüch icon nimeech. Masey tiül imeajtsan indiüman mendüjpiün Teat Dios, pero naleaing icona ngo meücan wüx, nind imeayiün —aj nejiw.

³⁹Condom tandüy quiaj alinomb masaj Teat Dios atnej landoj mandeac. ⁴⁰Wüx tandilil alinomb niüng ajlüyiw nejiw, taxom nejiw alinomb almameayiw, cos xeyay laínd ameayiw. Quiaj lango majawüw cuane apmasajüw nej.

⁴¹Wüx tapeay amb arojmbüw, quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol aliün memeayiüna, tengual ixojtana? Landoj, lamatüch a ores. Nganüy apmayacüch a Teat Naxey teowixaw monrang ngo majneaj. ⁴²Witiüron, tabaats, lapeay

aaga apmetiib xic —aj nejiw Teat Jesús.

Aquiüjpüw mamb Teat Jesús

(Mt. 26:47-56; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴³Tenguialeámban andeac Teat Jesús, quiaj ajngot a Judas, áag tajlüy tiül a gajpiüp (12). Aquíiüb miün xeyay nipilan, ajamiünüw espada, at xiül; iüch nejiw mambüw ajcüwa montangtang miteaats, mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at montangtang monajüt tiül nadam nangaj iüm. ⁴⁴Aaga Judas lamasaj nejiw nguineay apmatiib majüiquich ngün apmasapüw, cos lamapiüng: —Áag sanacheech mimboy nej, aag ayaj isapan, iquiüjpan nde mecuiür —aw.

⁴⁵Wúxan apeay aleáingan niüng ajlüy Teat Jesús, tapiüng:

—Teat —aw.

Andüüban macheech mimboy nej. ⁴⁶Quiaj tasapüw Teat Jesús, taquiüjpüw mamb.

⁴⁷Naleaing nop minipilan Teat Jesús tasoond miespada nej, quiaj tandooig nop olaag mimos minatang miteaats. ⁴⁸Teat Jesús tasaj ajcüwa nipilan:

—¿Cuane ijmbichan espadas y xiül wüx isapan xique? ¿Jowa xique, need xic, ngwüy neola?

⁴⁹Meáwan nüt tajlüyüis niüng ijlyüiün naquiaach icon tiül nadam nangaj iüm, icona ngo mesapan xic. Pero naleaing atcüy apmajlüy, cos netam majlüy atnej lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

⁵⁰Quiaj tacueatiw nej meáwan minipilan nej, tecuiürriw.

Nop nench tecuiür

⁵¹Nop nench tandüüb mamb Teat Jesús, awinchay tiül noic püy, tasapüw nej. ⁵²Quiaj nej sojndiüt tiül apix nej, tecuiür miotáagan.

Teat Jesús alniüng ajlüy monajiüt

(Mt. 26:57-68; Lc. 22:54-55,
63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

⁵³Condom taquiüjpüw mamb Teat Jesús niüng ajlüy minatang miteaats. Quiaj canchiütoj meáwan montangtang miteaats, at montangtang monajiüt tiül nadam nangaj iüm, aton mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés. ⁵⁴Ata Pedro aton tandüüb Teat Jesús miünquiájan ajngot. Tamb tatüch tiül püjchiün mbeay ombiüm minatang miteaats. Quiaj tsotot maquiüjpüw monjiür aniüng miteaats, metsantsayej mbeay biümb.

⁵⁵Ajcüwa montangtang miteaats at meáwan monajiüt tiül judfos tayambüw acas nipilan mapiüngüw nóiquian cuane ngo majnej tandeac Teat Jesús, para mayacüw asoet mandeow, pero ngo maxomüw. ⁵⁶Cos xeyayiw tandeacüw ngo maleaing wüx ombas nej, palpálwüx andeacüw, ngome nóiquian. ⁵⁷Altiül witiütoj tewüyayej wüx mawaijchaw, tapiüngüw:

⁵⁸—Xicona tanguiayasan wüx tandeac mapiüng nej apmajarrich aaga nadam nangaj iüm leaw nipilan tarangüw, ndoj wüx er nüt apmawitich alinop nangaj iüm, ngome narangüch naag owixaran.

Atquiaj tandeac aaga naxey quiaj —awüw.

⁵⁹Pero ngome nóiquian tandeacüw mayacüw asoet.

⁶⁰Condom aaga minatang miteaats witiüt lombom pinawan, matün manguiaj Teat Jesús. Tasaj: —¿Neol ngo merndeaca? ¿Cuane aag teamandeacüw wüx imbas quiaja? —aj.

⁶¹Teat Jesús ndijchiówan, ngo masaj nej nicuajind. Quiaj tatün manguiaj alinomb, tasaj: —¿Ique aaga Cristo, micual ic Teat Diosa? —aj.

⁶²Quiaj tasaj nej Teat Jesús: —Xícam aag ipiüng quiaj. Apmejawan xic salcheten amb wüx miác Teat Dios. Cos xique aaga Teat Naxey, apmejawan wüx saliüc ximiün tiül cielo samb tiül oic —aj nej.

⁶³Quiaj minatang miteaats tachiüt apix nej, xeyay tajcüy, tapiüng:

—¿Cuane tengualeámban macüliüts manguiaiyiütsa?

⁶⁴Nganüy icona lamenguiayüün meáwan aaga ngo majnej lamandeac quiaj, cos andeac atnej Teat Dios nej. ¿Cuane ajiür menguiayüüna? —aw.

Quiaj meáwan nejw tapiüngüw netam mandeow.

⁶⁵Altiül tapots mateontsüw onts ombeayiw nejw wüx ombas nej. Aton tatsajcüw oniüg nej, tatoliw. Condom tasajüw:

—iNganüy isüet jane netol ic! —ajüw.

At ajcüwa monajiüt quiaj taleambüw nej aton.

Pedro apiüng ngo majaw jane Teat Jesús
(Mt. 26:69-75; Lc. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-29)

⁶⁶Pedro aliün quiaj tiül püjchiün, quiaj apeay niüng ajlüy nej nop nüx nerang minajiüt minatang miteaats.
⁶⁷Wüx tajaw a Pedro teatsantsüy mbeay biümb, quiaj lombot mapiür majaw, tasaj:

—Ique aton tequiiüb aaga Jesús naw Nazaret —aj.

⁶⁸Quiaj a Pedro tapiüng:
—Ngwüy, ngo najaw jane, ngo najaw cuane leaw ipiüng quiaj —aw.

Ndoj taw quiaj andüy mbeay nden, quiaj tepaj a gallo. ⁶⁹Aaga nüx tajaw nej alinomb. Ndoj tapots masaj nipilan alquiaj, tapiüng:

—Aaga naxey quiaj nop naw tiül nejiw —aw.

⁷⁰Pedro quiaj tawaiich alinomb. Ndoj ajoy miün quiriw ores, ajcüwa nipilan aliw quiaj tasajüw nej alinomb:

—Naleaing ique nop naw tiül nejiw, cos indeac atnej andeaciw monaw Galilea —ajüw.

⁷¹Quiaj a Pedro tapots mapiüng ngo maleaing aag ayaj, tapaj minüt Teat Dios, tapiüng:

—iPor dios, ngo najaw jane aaga naxey temepiüangan quiaj! —aw.

⁷²Aaga gallo tepaj amb ijmbüw apaj. Quiaj a Pedro leaad omeaats leaw Teat Jesús lamasaj nej. Cos tasaj nej: “Wüxan nganaw mepaj ijmbüw apaj a gallo, ique lamepiüng arojmbüw ngo mejaw jane xic”, aj nej. Wüx leaad omeaats aag ayaj, quiaj tapots ajiünts.

Teat Jesús alteombas Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Lc. 23:1-5; Jn. 18:28-38)

15 Wüx lachiüjmbaw, quiaj ajcüwa montangtang

miteaats canchiütoj maquiüjpüw montangtang monajiüt tiül nadam nangaj iüm, at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, maquiüjpüw alacas monajiüt. Quiaj taquiüjpüw mamb Teat Jesús netsaag, mayaciw teowix Pilato. ²Aaga Pilato tatün nej manguiay:

—¿Naleaingue, ique aaga minatang nenajiüt ocueaj cambaj Israele? —aj.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Atnej ipiüng quiaj —aj nej.

³Ajcüwa montangtang miteaats tayaciw nej xeyay asoet. ⁴Condom Pilato tatün nej manguiay alinomb, tasaj:

—¿Neol ngo merndeaca? Ijaw nguineay teamayaciw isoet xeyay —aj.

⁵Teat Jesús ngo masaj nej nicuajind, quiaj a Pilato mbayat majaw nej.

Atüniw mandeow Teat Jesús

(Mt. 27:15-31; Lc. 23:13-25;

Jn. 18:38—19:16)

⁶Aaga Pilato quiaj ajlüyay wüx matsambiich nop najlüy tiül manchiüc wüx nangos nüt, leaw nipilan apmatüniw tsajmbiüm.

⁷Aliw tiül manchiüc acas nipilan cos tambiyaw nipilan wüx tajcüyiw maquiüjpüw monajiüt. Altiül nop nenüt Barrabás. ⁸Xeyay nipilan tambüw majawüw a Pilato. Tapots matüniw marang atnej mbójan marang. ⁹Quiaj tasaj nejiw a Pilato:

—¿Cuane indiümana? ¿Ngwüy, sanatsambiich minatang nenajiüt icueajiüna? —aj nejiw.

¹⁰Cos lamajaw ajcüwa montangtang miteaats tayaciw

teowix nej a Teat Jesús, ajcan ngo mandüümüw majawüw mandüüb nej xeyay nipilan. ¹¹Ajcüwa montangtang miteaats taquiajchiw ombeay nipilan mapiüngüw tsajmbiüm Barrabás. ¹²Quiaj a Pilato tatün manguiay alinomb: —¿Cuane indiüman mejawan narang wüx aag ipiüangan minatang nenajiüt icueajiüna? —aj nejiw.

¹³Nejiw tepajüw napac:

—Ich mandeow wüx cruz!

—awüw.

¹⁴Quiaj tasaj nejiw a Pilato:

—¿Cuane asoet ajiür? —aj nejiw.

Meáwan nipilan tepajüw alinomb:

—Ich mandeow wüx cruz! —awüw.

¹⁵Cos aaga Pilato tandiüm

majneaj aweaag meáwan nipilan, quiaj tatsambiich a Barrabás. Ndoj tapiüng majwüch Teat Jesús, quiaj tüüch mamb mayacüw wüx cruz.

¹⁶Condom ajcüwa soldados taquiüjpüw Teat Jesús andüy tiül noic püjchiün niüng acül Pilato, nenüt pretorio. Quiaj canchiütoj meáwan soldados. ¹⁷Condom quiaj tasojquiw tiül noic napixeran morada, ndoj tayacüw wüx omal nej noic corona nepeat sats. ¹⁸Quiaj tapots mitsojow nej, tasajüw:

—iMbich ique minatang nenajiüt ocueaj judíos! —ajüw.

¹⁹Tawüjchiw omal nej naag xiül, aton tateontsüw onts ombeayiw nejiw wüx ombas nej. Ndoj taquiejliw micosüw nejiw teombas nej, atnej teayambüw monajneaj. ²⁰Wüx lapaxiow mitsojow, quiaj tasojndiw aaga morada napixeran, cas tasojquiw tiül apix nej alinomb. Ndoj quiaj taquiüjpüw mamb mayacüw wüx cruz.

Teat Jesús tajmel wüx cruz

(Mt. 27:32-44; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

²¹Nop naxey naw tiül cambaj Cirene, nenüt Simón, miteatiw Alejandro maquiüüb a Rufo, les tajngot imiün tiül wajchiüc. Wüx tamong amb quiaj, tasapüw nej müjchiw mambitic micruz Teat Jesús.

²²Quiaj taquiüjpüw mamb a Teat Jesús andüy tiül niüng nasoic Gólgota, aag ayaj amb apiüng: Omal Mondeow. ²³Condom tujchiw nej vin aolüw tiül noic süüg nenüt mirra, pero nej ngo mayar manganeow. ²⁴Wüx landoj mayacüw wüx cruz, quiaj tembaagayej wüx apix nej. Tasüetiw wüx majawüw ngün apmajoyiw anopnopoj.

²⁵Aleamb pinawan ajüy nüt tayacüw nej wüx cruz.

²⁶Condom tarangüw acas poch mayacüw wüx omal cruz niüng apiüng cuane asoet nej. Apiüng: “Aag agüy minatang nenajiüt ocueajiw nipilan judío”, aw. ²⁷Aton tajmeliw wüx cruz ijpw moneed, nop amb wüx miác Teat Jesús, alinop amb wüx miquiamb nej. ²⁸Atquiaj tajliyw leaw landoj lamapiüng tiül Mípoch Teat Dios, cos apiüng: “Tayacüch atnej nop nerang ngo majneaj”, aw.

²⁹Leaw tamongoj quiaj titsojow nej, talanglangüw omalüw müjchiw majüiquichaw ajcüyiw. Tapiüngüw: —iJaa, ngwüy ique nepiüng apmejarrich aag nadam nangaj iüm, ndoj wüx er nüt apmelomboch alinomb! ³⁰iNganüy erwüney wüx cruz iquiáyan quiaj, iriow tiüt! —ajüw.

³¹At aton ajcüwa montangtang miteaats at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés titsojow nej, tapiüngüw nejeýéjan quiaj:

—Nej tawün wüx alinop, pero nğanüy a nej ngondom mewüney wüx nejáyan quiaj. ³²Nğanüy apmajawaats sitiül naleaing nej aaga Cristo, minatang nenajiüt ocueaj cambaj Israel, cos sitiül apmaw tiüt imiün wüx cruz, mbich apmayariüts andeac nej —awüw.

At monlüy wüx cruz aton titsojow nej.

Wüx tandeow Teat Jesús

(Mt. 27:45-56; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

³³Wüx lalimnüt, quiaj pojniüt wüx iüt, tiün ram wüx lanchejliow nüt. ³⁴Wüx lanchejliow nüt, quiaj Teat Jesús tepaj napac, tapiüng:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —aw. Aag ayaj apiüng: Teat Dios, Teat Dios, ¿neol tecueat xic?

³⁵Altiül leaw alquiaj tanguiaiyiw aag ayaj, tapiüngüw:

—Inguiayiün, teamapaj a Elías —awüw.

³⁶Quiaj tamb nop, acuiür macachiich tiül vinagre noic esponja, aag ayaj atnej walang sap. Tayac wüx nots xiül. Quiaj tüüch machey. Tapiüng:

—Cawül majawaats sitiül aliüc Elías mawün nej tiüt —aw.

³⁷Quiaj Teat Jesús tepaj napac, ndoj tandeow. ³⁸Wüx tandeow Teat Jesús, quiaj aaga nadam jael nepal teomeaats nadam nangaj iüm chiütat naw cawüx andüy tiüt, nómban mbajcaw pinawan.

³⁹Alombom quiaj niüng ajlüy micruz Teat Jesús nop minatang

tiül soldados, teamajaw. Wüx nej tanguiaiy tepaj, ndoj tajaw nguineay tandeow, quiaj tapiüng:

—iNaleaing aaga naxey quiaj Micual nej Teat Dios! —aw.

⁴⁰Aton aliw quiaj acas montaj, miünquiájan alembemiw teamajawüw. Altiül María Magdalena, Salomé, at a María mimümüw José maquiüüb Jacobo aag chingüy. ⁴¹Ajcüwa montaj quiaj, tandüjpiw Teat Jesús wüx tajüy tiül Galilea, tambeolüw nej. Aton aliw quiaj altigüy montaj, ajcüw tiünw mandüjpiw nej matüchiw Jerusalén.

Wüx tamiüraad Teat Jesús

(Mt. 27:57-61; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁴²Wüx lamitiüt nüt, langwiiüts, cos aaga nüt quiaj tenguiäl ayambüch leaw apmetam wüx nüt axoodaran, cos oxep quiaj nüt axoodaran. ⁴³José naw tiül cambaj Arimatea, nej nop nej natang tiül monajiüt ocueaj judíos. Nej ngo mimbol, tamb niüng ajlüy a Pilato matün micuerpo Teat Jesús mamiüt. Cos nej aton teamacül majlüy tiül micambaj Teat Dios. ⁴⁴Pilato mbayat wüx tanguiaiy najénan landeow Teat Jesús. Quiaj tapaj a minatang tiül soldados matün manguiay sitiül naleaing landeow. ⁴⁵Wüx minatang soldado tapiüng naleaing landeow, quiaj a Pilato tasaj a José alndom maquiüüb mamb mamiüt. ⁴⁶Condom quiaj José tamb mangal noic najnej püy. Ndoj tawün tiüt Teat Jesús, tawinch tiül a püy, taxaing maquiüüb mamb mayac tiül noic jayats oxiüt narangüch tüeng tiüc tiül piedra. Ndoj tayacüw noic nadam

piedra mapal. ⁴⁷María Magdalena, at María mimüm José, tajawüw nguiane tayacüch.

Teat Jesús tapac tiül mondeow

(Mt. 28:1-10; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

16 Wüx lamonga a nüt axoodaran, quiaj María Magdalena, Salomé, at María mimüm Jacobo tangalüw najmboc angan aceite majoyiw mayacüw wüx ombas Teat Jesús. ²Ümban arraw doming almajnchep nüt, quiaj tambüw andüyiw niüng ajlüy oxiüt. ³Tandeaciw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—¿Jane apmawün oceuejiiüts a piedra nepal ombeay aaga oxiüt? —awüw.

⁴Wüx tatüchiw quiaj, quiaj tajawüw aaga nadam piedra nepal oxiüt laáw. ⁵Wüx tajmeliw tiül oxiüt, quiaj tajawüw nop nench, asooig najal apix nej raan. Alchetem wüx miác niüng tayacüch a Teat Jesús. Quiaj mbayatoj.

⁶Pero nej tasaj nejw:

—Nde mbayameron, cos sawaw icona teameyamban Teat Jesús naw Nazaret, áag tambiyaw wüx cruz. Nganüy lapac, ngo majlüy ningüy. Jogüy ijawan niüng tayacüw. ⁷Nganüy quiüran isajan a Pedro at meáwan minipilan nej. Isajan: “Teat Jesús laámb ombas nej andüy tiül Galilea. Quiaj apmejawan, atnej lamasaj icon” —aj nejw.

⁸Quiaj tawüw tiül oxiüt acuiürrüw, cos xeyay mbayatoj, tambeapmbeap nejw, ngo masajüw nejninguind cos xeyay mbayatoj.

**Teat Jesús tejüiquichay majaw nej
María Magdalena**

(Jn. 20:11-18)

⁹Wüx Teat Jesús tapac tiül mondeow ümban arraw doming,

quiaj tejüiquichay ombas majaw nej a María Magdalena, aag landoj mawün wüx ombas ayaíw nimeech. ¹⁰Condom quiaj María tamb masaj minipilan Teat Jesús, cos xeyay amix omeajtsüw, tengual ajiüntsüw. ¹¹Masey lamanguiyiw Teat Jesús lapac, aton a María landoj majaw nej, nejw ngo mayariw andeac nej.

**Teat Jesús tejüiquichay majawüw nej
ijpüw minipilan nej**

(Lc. 24:13-35)

¹²Wüx ndoj ayaj, quiaj Teat Jesús tejüiquichay alinomb majawüw nej ijpüw minipilan nej wüx aliw tiül tiüüd andüyiw tiül wajchiüc, pero naleaing lango majüic matnej. ¹³Nejw aton tambüw masajüw alacas minipilan nej, átan ngo mayariw nejw andeaciw.

**Teat Jesús tasaj minipilan nej cuane
netam marangüw**

(Mt. 28:16-20; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁴Condom Teat Jesús tejüiquichay majawüw nej ajcüwa gajpanop (11) minipilan nej wüx aliw wüx mes teaüetiw. Quiaj talic nejw ajcan ngo mayariw leaw tasoiquiw, aton cos adam omeajtsüw, ngo mayariw andeaciw monjaw nej lapac. ¹⁵Ndoj tasaj nejw:

—Quiüran tiül meáwan cambaj wüx iüt, isajan meáwan nipilan wüx aaga najneajay nanderac nguineay alndom maw asoeteran. ¹⁶Jane apmayar xepoch, mayar yow aton, apmaw asoet nej. Pero sitiül aljane ngo mayar xepoch, aag ayaj apmamongoch xeyay ngo majneaj tiül biümb alinoic nüt. ¹⁷Jane ayar xepoch apndom ombasüw marangüw ateócan. Wüx xenüt apmatajcüw majneaj nipilan

leaw alwüx ombasüw nimeech; at
apmandeacüw alinoic ombeayiün.
¹⁸Masey masapüw ndiüc; at sitiül
tüjndiw manganeowüw leaw alndom
mambiy nejiw, ngome apmarang nejiw
nicuajind. Aton wüx apmayacüw
owixaw wüx moniün andeow
apmajneajiw —aj nejiw Teat Jesús.

Teat Jesús tamb andüy tiül cielo

(Lc. 24:50-53)

¹⁹Landoj masaj nejiw aag
ayaj, quiaj tamb Teat Jesús

andüy cawüx tiül cielo. Quiaj
chetet amb wüx miác Teat Dios.
²⁰Ndoj minipilan nej tambüw
tiül meáwan cambaj mandeacüw
aaga najneajay nanderac leaw
apiüng wüx nguineay Teat
Dios alndom mawün asoeteran.
Nejay Teat Cristo tambeol
nejiw, tajüiquich majaraw leaw
tandeacüw, aag ayaj naleaing,
cos tarang ateócan wüx
tandeacüw mipoch nej. Atquiaj
tajlüy. Amén.

Najneaj nanderac leaw tapiüing

SAN LUCAS

wüx Teat Cristo

Neol tajlüy aaga nawiig cam

1 Xeyay lamarangüw wüx nawiig nguineay andüübndüjpeay meáwan leawa tajaraw naleaing tajlüy, ²atnej taquiajchiw icoots ajcüw leawa tajawüw tanomb con oniüjcüw; aton tambeolüw wüx mandeacüw meáwan poch leaw tanguiayiw. ³Nganüy xique laúmb natüntün nanguiay meáwan, nguineay alndom najaw naleaing cuane tajlüy. Áag tapiüingas sanarang nasaj ic palan Teat Teófilo, nguineay andüübndüjpeay, ⁴mejaw naleaing meáwan leaw lerquiaacharan wüx.

Nop ángel apiüing apwijquiam Juan Bautista

⁵Tiül mineat Herodes wüx nej tarang minatang monajiüt tiül iüt Judea, tajlüy nop miteaats tiül nipilan judfo nenüt Zacarías, ajlüy tiül noic ajlüy miteaats ocueaj Abías. Mintaj nej teat Zacarías nenüt müm Elisabet, naw tiül acualaats teat Aarón, áag tajlüy tanomb.

⁶Miijpüéj ayariw andeac Teat Dios, arangüw atnej lamapiüing Teat Dios. Nejinguind ngondom mapiüing nejiw alcuane ngo majneaj arangüw.

⁷Naleaing nejiw ngo majiürüw micualüw nejiw cos müm Elisabet ngondom majiür micual nej; aton cos miijpüéj xeyay latang ombasüw.

⁸Condom wüx tatüch nejiw aaga noic ajlüy miteaats marangüw najiüt tiül nadam nangaj iüm, teat Zacarías tajlüy tiül. ⁹Cos miteaats ajlüyayej wüx masüetiüw majawüw cuane najiüt apmarangüw anopnopo. Teat Zacarías tatüch nej majmel tiül nadam nangaj iüm ocueaj Teat Dios mayac pom.

¹⁰Meáwan nipilan monaw tiül cambaj acülüwan mbeay nadam nangaj iüm teatajcüw orar wüx teajmel pom. ¹¹Teat Zacarías altiül nadam nangaj iüm, quiaj tajaw nop ángel ocueaj Teat Dios alembem amb wüx miác artül niüing ajmel pom. ¹²Wüx teat Zacarías tajaw aaga ángel, mbayat xeyay, lango majaw cuane apmarang. ¹³Quiaj tasaj nej a ángel:

—Teat Zacarías, nde mbayamear, cos Teat Dios lamanguiy leaw itün ocueaj nej. Nganüy müm Elisabet mintaj apmajiür nop micual nej. Apmeaach manüt Juan. ¹⁴Ique apmapac imeaats xeyay. Aton xeyay nipilan apmapac omeajtsüw wüx apwijquiam, ¹⁵cos nej xeyay najneaj apmarang majaw Teat Dios. Ngome apmanganeow vin, aton ngome apmanganeow alinoic yow leaw alndom müüch mangün nipilan. Teat Dios apmüüch nej majiür Nangaj Miespíritu Nej wüx aliün teomeaats mimüm nej. ¹⁶Nej apmüüch leam omeajtsüw alinomb xeyay nipilan tiül israel wüx Teat Dios, midiosüw nejiw. ¹⁷Nej apmamong ombas marang minajiüt nej, teoj aliüc aaga lapiürang aliüc. Apmarang atnej tarang tanomb teat Elías, müüch majneaj omeajtsüw nateateran majawüw micualüw nejiw. Aton müüch marangüw najneaj leaw ngo mandiümüw mayariw leaw asoiquiw. Atquiaj alndom müüch majlüy noic ajlüy nipilan mayariw andeac aaga Cristo leaw lapiürang aliüc —aj nej aaga ángel.

¹⁸Quiaj tapiüng teat Zacarías, tasaj a ángel:

—¿Nguineay alndom najaw naleaing aag ayaja? Cos xique xeyay lasataxey, at xantaj latang ombas aton —aw.

¹⁹Quiaj tasaj nej a ángel:

—Xique nenütiüs Gabriel nerangas minajiüt Teat Dios. Nej tüüch xic niün nasaj ic aaga najneaj poch quiaj. ²⁰Nganüy cos ngo meyar sandeac, langome apmerndeac leaw atüch a nüt majlüy aaga lanasaj ic

quiaj, ndoj apmerndeac alinomb —aj nej.

²¹Ajcüwa nipilan leaw ngo majmeliw, teamacüliw teat Zacarías, lambayajow ngo majawüw cua nerang nej, neol tequiy tiül nadam nangaj iüm. ²²Wüx taw tiül nadam nangaj iüm teat Zacarías langondom mendeac masaj nejiw nicuajind. Quiaj tapiüngüw:

—Aleaic tüünd majaw tiül nadam nangaj iüm —awüw.

Nej tüüch nejiw majawüw cuane apiüng naag owix nej, cos lamejew, langondom mendeac.

²³Wüx tatüch a nüt ndom minajiüt nej tiül nadam nangaj iüm, quiaj tajtsor. ²⁴Naleaing ajiür miün acas nüt lacual müm Elisabet mintaj nej. Quiaj tacülan aniüng nej acoquiaw caaw, ngo maw majüy. Tapiüng: ²⁵“Teat Dios lamajiür xic lasta, lamüüch xic namongoch xemonxing teombas nipilan”, aw.

Ángel tapiüng apwijquiam Teat Jesús

²⁶Wüx lamajiür anaíw caaw, quiaj aaga ángel Gabriel tüüch nej mamb Teat Dios andüy tiül iüt Galilea, tiül noic cambaj nenüt Nazaret, ²⁷majaw nop nüx nenüt María.

Aaga nüx quiaj altiüt mipoch aweaag nop nench nenüt José, naw tiül acualaats a Rey David tajlüy tanomb. ²⁸Aaga ángel wüx tapeay niüng ajlüy a nüx, tasaj:

—iJow müm, satepeay ic! Sasoic nasaj ic lamexom xeyay monajneaj, cos Teat Dios lamambeol ic. Xeyay najneajay apmanderac wüx imbas tiül meáwan montaj —aj.

²⁹Nej a nüx wüx tajaw aaga ángel, mbayaw manguiy andeac, tapiüng

tiül omeaats nej: “¿Neol tatepeay xic atquiaja?” aw. ³⁰Quiaj tasaj nej aaga ángel:

—María, nde mbayamear, cos Teat Dios apmambeol ic xeyay. ³¹Nganüy apmejüür micual, apmewiquiach nop nine nench, apmeaach manüt JESÚS. ³²Nej apmajlüy xeyay netam ajlüy. Apmanderac wüx nej apmapiürang micual nej Teat Dios najlüy tiül cielo. Teat Dios apmüüch nej marang nop minatang nenajiüt atnej tarang wüx a Rey David, mixeech nej najlüy tanomb. ³³Nej apmajlüy wüx meáwan nipilan judío micual teat Jacob, apmarang natang meáwan nüt, aag ayaj ngo majiür ndoj —aj nej.

³⁴María tasaj a ángel:

—¿Nguineay alndom majlüy aaga ipiüng quiaja, cos xique nganaw najiür xenoj? —aj.

³⁵Quiaj tasaj nej a ángel:

—Aag ayaj Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios apmerang. Nej Teat Dios apmajiür ic mewiquiach aaga nine, cos aaga nine quiaj nangaj nej Micual Teat Dios. ³⁶At icualaats müm Elisabet apmajiür nop nine. Masey xeyay latang ombas, anderac nómban ngondom majiür micual nej. Nganüy lacual lamajiür anaíw micaaw a nine teomeaats nej. ³⁷Cos para Teat Dios ngo majlüy nicuajind naél ngondom marang —aj nej a ángel.

³⁸Quiaj tapiüng a María:

—Xique nganüy sajlüy tiül owix Teat Dios, ich marang wüx ximbas atnej lamepiüng apmarang —aw. Quiaj tamb a ángel.

María tamb majaw Elisabet

³⁹Tíulan aaga nüt quiaj María tamb najen andüy tiül tiüc tiül noic

cambaj tiül iüt Judea. ⁴⁰Wüx tapeay quiaj tajmel aniüng teat Zacarías, quiaj tatepeay müm Elisabet. ⁴¹Wüx Elisabet tanguiaay atepeay nej María, quiaj ajwicwic teomeaats nej aaga nine. Quiaj Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tiün andüy wüx nej.

⁴²Quiaj tandeac napac, tapiüng:

—Xeyay najneajay apmanderac wüx imbas tiül meáwan montaj, aton xeyay najneajay apmanderac wüx ombas aaga nine alteomeaats quiaj. ⁴³¿Jow a xique, cuane xic, miün majaw xic mimüm Micual Xeteat Diosa? ⁴⁴Cos wüxan sanguiaay itepeay xic, quiaj xecual apac omeaats, ajwic tiül ximeaats. ⁴⁵Najneajay apmapac imeaats cos teyar meáwan leaw lamasaj ic Teat Dios nguineay apmarang —aw.

⁴⁶Condom quiaj tapiüng a María:

Sayaag tiül ximeaats xeyay najneajay arang Teat Dios.

⁴⁷Apac ximeaats wüx Teat Dios, cos nej newün xic wüx.

⁴⁸Teat Dios najneaj majaw xic masey xique ngo nembat nicuajind tiül nipilan.

Naw wüx nganüy meáwan nipilan aliüc miün, apmandeacüw xeyay najneaj wüx ximbas.

⁴⁹Cos lamarang xeyay najneaj wüx ximbas Teat Dios; nej cuajantanej alndom marang, Xeyay nangaj minüt Teat Dios.

⁵⁰Nej andiüm meáwan nipilan leawa lajlüy nganüy, aton ajiür lasta leaw aliüc miün apmajlüy, meáwan leaw apmayariw nej andeac.

⁵¹Naag owix nej lamarang xeyay nadamdam cuajantanej,

aton tandrooch ombasüw
monpiüng nejiw alwüx
atamüw.

⁵² Tawün niüng tsotojow
montangtang monajiüt,
tayac quiaj leaw ayajcüw ngo
membeatiw.

⁵³ Nipilan leawa ngo majiür üetiw,
nej tüüch meáwan najneaj;
nganüy nipilan monjiür
xeyay, tüüch mambüw
owixáwan, nicuajind ngo
maxomüw.

⁵⁴ Tambeol cambaj Israel, ajcüw
monrang minajiüt nej;
ngo ndrom omeaats nejiw, tajiür
nejiw lasta xeyay,

⁵⁵ cos atquiaj tasaj mixejchiiüts
Abraham wüx micual micual
nej;
tapiüng tanaám b apmajiür nejiw
lasta meáwan nüt —aw a
María.

⁵⁶ Ndoj María tacül quiaj
maquiiüb müm Elisabet arej caaw,
condom tandilil tajtsor alinomb.

Wijquiat Juan Bautista

⁵⁷ Wüx tatüch a nüt wijquiam
micual nej müm Elisabet, quiaj
wijquiat nop nine nench. ⁵⁸ Wüx
tanguiayiw acualaats nej, at
moncül quiájan niüng acül nej,
nguineay Teat Dios lamajiür nej
xeyay lasta, quiaj tapac omeajtsüw
aton maquiüjpüw. ⁵⁹ Condom
wüx tatüch ojpeacüw nüt, quiaj
taquiüjpüw a nine matajücüch
circuncidar atnej mbójan arangüw
judíos. Tandiümüw mäjchiw manüt
Zacarías atnej minüt miteat nej.

⁶⁰ Quiaj mimüm nej a nine tapiüng:
—Ngwüy, Juan apmanüt —aw.

⁶¹ Quiaj tasajüw nej:
—¿Neol ayaja? Cos ngo majlüy tiül
icualaats nejingüind manüt atquiaj
—awüw.

⁶² Quiaj tatüniw manguiayiw
miteat a nine, arangüw owixaw
majaw, majüic nguineay andiüm
müüch manüt a nine. ⁶³ Teat Zacarías
quiaj tatün quiriw nine tirip xiül,
condom tarang wüx, tapiüng: “Juan
minüt nej”, aw. Meáwan monlüy
quiaj mbayatoj majawüw. ⁶⁴ Quiaj
taley oniw nej a teat Zacarías, tajneaj
mendeac, andüüban tasaj Teat Dios
najneajay arang. ⁶⁵ Meáwan moncül
quiájan niüng acüliw nejiw mbayatoj,
aton meáwan cambaj najlüy tiül tüic
tiül iüt Judea tumb manguiayiw wüx
aag ayaj. ⁶⁶ Meáwan nejiw leawa
tanguiayiw tayacüw wüx omeajtsüw,
tapiüngüw:

—¿Jane aaga nine quiaja? ¿Cuane
apmarang alinoic nüte? —awüw.

Atquiaj tapiüngüw nipilan cos
Teat Dios teamambeol a nine, ngo
macueat.

Zacarías tandeac leaw aliüc miün

⁶⁷ Teat Zacarías miteat a nine,
tambeol nej Nangaj Espíritu ocueaj
Teat Dios, tüüch nej poch cuane
mandeac, tapiüng:

⁶⁸ Xeyay najneaj ajlüy Teat Dios
ocueaj Israel,
cos nej lafün ningüy tiül icootsa
mawün asoet micambaj nej.

⁶⁹ Lamüüch icoots nop leaw
alndom mawün icoots wüx,
aag ayaj imiün tiül acualaats
mixejchiiüts David, aaga
nerang minajiüt nej.

⁷⁰ Atnej lamandeac Teat Dios wüx
tasaj nangaj mondeac andeac

- nej, ajcüwa tajlüyiw tanomb,
cos tapiüng:
- ⁷¹ Nej apmawün icoots teowixaw
leaw andiümüw mambiyaw
icoots, at apmawün icoots
teowixaw meáwan ajcüy
majaw icoots.
- ⁷² Ajiür lasta meáwan mixejchiiüts,
aton apleaam omeaats wüx
meáwan leawa lamapiüng
apmarang.
- ⁷³ Cos aag agüy Teat Dios tasaj
miteatiiüts Abraham apmarang:
- ⁷⁴ Apmawün icoots teowixaw
moncüy majaw icoots,
marangaats leawa nej andiüm,
ngo mimbolaats.
- ⁷⁵ Majlüyiiüts najneajay, ngo
majiüraats nicuajind nisoet,
marangaats leawa nej andiüm
meáwan nüt wüx aliün
mapacaats.
- ⁷⁶ Aton ique xecual, apmenderac
wüx apmapiürang ique nop
ic nendeac andeac Teat Dios
najlüy tiül cielo,
cos ique apmemong ombas, Teat
Naxey teoj, apmetaag majneaj
mitiiüd nej.
- ⁷⁷ Apmesajüw minipilan nej
ngueay Teat Dios alndom
mawün wüx omeaats meáwan
asoetiw nejiw,
quiaj alndom mawüw wüx.
- ⁷⁸ Cos xeyay ajiür icoots lasta
Miteatiiüts Dios,
áag tüüch icoots noic najneaj
atnej ran, aag ayaj Micual nej
imiün tiül cielo.
- ⁷⁹ Nej apmüüch majlüyiw tiül ran
leaw ajlüyiw atnej aliw tiül
pojniün, tengual andeowüw
tiül asoetiw nejiw.

Nej apmayac icoots wüx
marangaats najneaj, lango
majlüy moncüy, aw a Zacarías.

⁸⁰ Aaga nine micual Zacarías quiaj
tatang najneaj, xeyay tayamb Teat
Dios. Tamb macül tiül wajchiüc
niüng ngo majlüy cambaj, leaw
atüch a nüt mejüiquichay majaw
nej cambaj israel.

Wijquiat Teat Jesús

(Mt. 1:18-25)

2 Wüx aaga nüt quiaj minatang
monajiüt tiül Roma nenüt
Augusto César tapiüng meáwan
nipilan netam mambüw mayacüw
mineatüw nejiw. ²Ninguiay amelich
ajmel mineataran wüx Cerenio
tarang nenajiüt tiül iüt Siria. ³Quiaj
tambüw meáwan nipilan mayacüw
mineatüw nejiw tiül micambajüw
nejiw. ⁴At a José tamb aton imiün tiül
cambaj Nazaret tiül Galilea andüy
Belén tiül Judea. Aag ayaj micambaj
David, cos José micual nej acualaats
David. ⁵Quiaj tamb mayacüw
mineatüw nejiw aquiüüb María minüx
nej. Aaga minüx nej laliüc wijquiam
micual nej. ⁶Wüx aliw tiül Belén,
quiaj tatüch a nüt wijquiam micual
a María. ⁷Quiaj wijquiat micual
nej, nop nine nench; aag ayaj ombas
macual. Condom taxaing mawinch
ombas tiül noic püy, tapiüb tiül üteay
nimal, cos lango matüchiw tiül a iüm
niüng axoodaran.

Monjiür sap tanguaiyiw andeacüw ángeles

⁸Alíwan quiaj acas monjiür sap,
acüliw tiül wajchiüc ongwiiüts
majiürüw misapüw nejiw. ⁹Tapeay
niüng ajlüyiw nejiw nop ángel

ocueaj Teat Dios. Xowüy larraj, nómban arraj nejiw ran ocueaj Teat Dios. Nejiw xeyay mbayatoj majawüw. ¹⁰Quiaj tasaj nejiw a ángel:

—Nde mbayameron, cos sanasaj icon noic jayats majlüy leaw ngome aag anguiayeran. Xeyay apmüüch mapac omeaats meáwan nipilan. ¹¹Nganüy nganüy cam tiül micambaj David lawijquiw nop newün icon wüx. Aag ayaj a CRISTO Micual Teat Dios. ¹²Sanasaj icon nguineay alndom mexoman aaga nine. Apmexoman alpiiüm tiül üeteay nimal, newinch ombas tiül püy —aj nejiw.

¹³Ndójan mapiüng aag ayaj, quiaj tapeyiw xeyay ángeles imiün tiül cielo maquiüjpüw aaga ángel quiaj. Condom tapots mandeacüw wüx Teat Dios, tapiüngüw:

¹⁴iNajneajay lamarang Teat Dios najlüy tiül cielo,
najneajay apmajlüy wüx iüt, najneajay apmajlüyiw meáwan nipilan leaw apmandüjpiw Teat Dios!, awüw.

¹⁵Condom wüx tandilileaw ajcüwa ángeles andüyiw tiül cielo, lamacueat nejiw, quiaj tesajayej monjiür sap nop alinop, tapiüngüw:

—Tabaats matüchiiüts Belén majawaats aaga apiüngüw lajlüy quiaj, cos Teat Dios lamüüch icoots manguiyiiüts —awüw.

¹⁶Quiaj tambüw najénan. Wüx tapeyiw quiaj, naleaing taxomüw a María maquiüüb a José, átan a nine alpiiüm tiül üeteay nimal. ¹⁷Wüx landoj majawüw aag ayaj monjiür sap, quiaj tandeacüw manguiyaw

meáwan nipilan nguineay tasoiquiw wüx aaga nine quiaj. ¹⁸Meáwan nipilan leawa tanguiyiw andeacüw monjiür sap ajchiquiaw cawüx manguiyiw, apac omeajtsüw. ¹⁹Nej a María meáwan leawa tanguiyayayac wüx omeaats. ²⁰Condom monjiür sap wüx tandilileaw xeyay tapac omeajtsüw masajüw Teat Dios. Aton tandeacüw wüx meáwan leawa Teat Dios lamüüch nejiw manguiyiw, at leaw lamüjndiw majawüw atnej tasoiquiw.

Taquiüraab nine Jesús tiül nadam nangaj iüm

²¹Wüx tatüch opeacüw nüt, quiaj tarangüch wüx ombas a nine atnej ajlüyay marangüw judíos matajcüw circuncidar monench; tujchiw manüt JESÚS, atnej aaga ángel lamasaj María wüx nganaw majlüy teomeaats nej a nine.

²²Condom tatüch a nüt mambüw tiül nadam nangaj iüm tiül Jerusalén mayacüw ichech mimüm nine atnej ajlüyay marangüw judíos, cos atquiaj apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Quiaj tambüw José maquiüüb María maquiüjpüw a nine, majüiquichaw tiül nangaj iüm, müjchiw Teat Dios. ²³Tarangüw aag ayaj cos atquiaj apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng: “Meáwan monench mbas macualaran apmajlüyiw ocueaj nejiw Teat Dios”, aw. ²⁴Quiaj tambüw mayacüw ichechiw nejiw atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng majmel ijquiw nguex tengwüy ijquiw palom.

²⁵Tiül aaga nüt quiaj alquiaj tiül Jerusalén nop teat naxey nenüt

Simeón. Aaga naxey quiaj xeyay najneaj arang, cos ayar andeac Teat Dios; nej teamacül aaga nüt wüx Teat Dios apmawün wüx cambaj Israel. Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios alwüx ombas nej. ²⁶Aton landoj lamasaj nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ngome apmandeow, netam ombas majaw aaga Cristo leaw apmüüch nej miün Teat Dios, ndoj tandeow. ²⁷Aaga naxey quiaj tamb andüy tiül nadam nangaj iüm cos Nangaj Espíritu neech nej mamb. Wüx tapeayiw tiül nadam nangaj iüm a José maquiüüb María maquiüjpüw a nine Jesús marangüw atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. ²⁸Quiaj Teat Simeón angóchan a nine, tasap mapeic. Tandeac najneajay masaj Teat Dios, tapiüng:

²⁹Nganüy Teat Dios, najneájan sanandeow
cos lameaach xic najaw aaga leaw tesaj xic.

³⁰Lanajaw con xiniüüg aag leaw lameaach miün mawün wüx nipilan;

³¹cos aaga leaw lamejüiquich quiaj, apmambeol meáwan nipilan.

³²Nej ajlüy atnej noic ran leaw apmarraj mambeol meáwan nipilan monaw tiül palpálwüx cambaj;

aton apmarang xeyay najneajay tiül micambaj Israel, aw teat Simeón.

³³Condom quiaj teat José at mimüm a nine Jesús mbayatoj manguiayiw andeac a teat Simeón wüx a nine quiaj. ³⁴Quiaj teat Simeón tandeac masaj nejw, tapiüng:

—Teat Dios mambeol icon —aw.

Condom tasaj a María mimüm a nine, tapiüng:

—Por nej aaga nine cam apmajmiücüw tiül ngo majneaj xeyay nipilan tiül Israel. At altiül apmawün wüx meáwan ngo majneaj. At aton xeyay nipilan ngome apmandiümüw nej, ngome apmayariw nej andeac. ³⁵Atquiaj apmajüiquich altiül omeaats meáwan anopnop nipilan. Nganüy ique müm, xeyay apmamix imeaats; apmeyaag atnej matsoel ic nots espada —aw.

³⁶Aton alquiaj tiül nadam nangaj iüm nop müm najtaj nenüt Ana. Nej nop nendeac andeac Teat Dios, micual nej Fanuel, nawüw tiül acualaats Aser. Nej xeyay latang ombas. Tajiür minoj nej wüx monguich nej, tacül aweaag ayaíw neat, quiaj tandeow minoj nej. ³⁷Lacül peic miow apiquiw (84) neat tatow lembej omal. Nej ngo macueat amb tiül nadam nangaj iüm marang najiüt nüt ongwiiüts, xeyay ayamb Teat Dios, xeyay aiünd. ³⁸Aaga müm natajtaj quiaj andüüban iün majaw nejw, tüüch gracias Teat Dios. Aton tandeac wüx aag nine Jesús quiaj, masaj meáwan nipilan tiül Jerusalén leawa teamacüliw nop newün nejw wüx.

Tandilileaw andüyiw Nazaret

³⁹Wüx landoj marangüw meáwan atnej ajlüy tiül mipoch Teat Dios, quiaj tandilileaw andüyiw tiül iüt Galilea, tiül Nazaret micambajüw nejw. ⁴⁰Aaga nine tatang najneajay napac, taxom omeaats, Teat Dios tambeol nej xeyay.

**Teat Jesús tandüy tiül
nadam nangaj iüm**

⁴¹Miteat nej mimüm nej neatneátan ambüw Jerusalén majawüw nangos nüt pascua. ⁴²Wüx lamajiür gajpic (12) mineat nej a Teat Jesús, tambüw Jerusalén atnej mbójan marangüw majawüw nangos nüt. ⁴³Condom wüx landoj nangos nüt nejw tajtsoriw; nganüy a nench tacúlan Jerusalén. Naleaing José maquiüüb mimüm a nench ngo majawüw. ⁴⁴Lamajüyw noic nüt, apiüngüw nejw álan tiül acualajtsüw nejw. Quiaj tapots mayambüw pal nüt. Tayambyambüw meáwan tiül acualajtsüw nejw, at niüng leaw xowüy andeacüw maquiüjpüw. ⁴⁵Wüx ngo maxomüw, quiaj tandilileaw alinomb andüyw Jerusalén mayambüw. ⁴⁶Wüx er nüt quiaj taxomüw; altiül nadam nangaj iüm, alchetem pinawan mondüy wüx poch leawa tüünd Moisés tanomb. Teamanguiaiy andeacüw, aton teamatün manguiay nejw. ⁴⁷Meáwan leawa teamanguiaiy nej andeac mbayajow manguiayiw, cos xeyay axom omeaats mangoch masaj nejw. ⁴⁸Wüx taxomüw nej miteat nej mbayajow majawüw. Condom tasaj nej mimüm nej:
—Xecual, ¿neol terang atquiaiy quiaja? Jogüy miteat ata xique xeyay lanayamban ic, lanateowan ximeajtsan wüx imbas —aj. ⁴⁹Quiaj tasaj nejw a nench:
—¿Neol teyamban xic, müm, ngo mejawana netam narang minajiüt Xeteate? —aj nejw.

⁵⁰Naleaing nejw ngo maxomüw omeajtsüw wüx leawa tasaj nejw quiaj.

⁵¹Condom taquiüjpüw mamb, tandilileaw andüyw Nazaret. Tanaámb tarang leaw asoic. Mimüm nej tayac wüx omeaats meáwan leawa tajaw leawa tanguiaiy. ⁵²Teat Jesús tanaámb tatang najneaj, aton taxom omeaats xeyay. Teat Dios tambeol nej, at nipilan najneájan majawüw nej aton.

Juan Bautista aquiaach tiül wajchiüc

(Mt. 3:1-12; Mr. 1:1-8; Jn. 1:19-28)

3 Lamajiür gajpocoic (15) neat tatow arang natang nenajiüt Tiberio César tiül Roma. Poncio Pilato nenajiüt nej tiül Judea; nganüy a Herodes nenajiüt nej tiül Galilea. At michiig nej Felipe nenajiüt nej tiül Iturea, at tiül iüt Traconite. Aaga Lisantias nenajiüt nej tiül Abilinia. ²Teat Anás at Teat Caifás natang miteaats nejw tiül nipilan israel. Wüx aaga nüt quiaj aaga Juan micual teat xan Zacarías, tacül tiül wajchiüc niüng ngo majlüy cambaj. Quiaj Teat Dios tüüch nej poch leawa netam mandeac. ³Quiaj a Juan tapots mandeac Mípoch Teat Dios tiül meáwan cambaj ajlüyw mbeay lam Jordán. Tasaj nipilan leaw laleaaw omeaats wüx Teat Dios mayariw yow, majüiquichaw naleaing lamacueatiw arangüw ngo majneaj. Quiaj Teat Dios apmawün wüx omeaats nej asoetiw nejw. ⁴Atquiaj tajlüy atnej nomb tarang tiül minawiig nej Isaías, aaga nendeac andeac Teat Dios, cos tapiüng:

Apmanguiyaran aljane
teandeac tiül wajchiüc
niüng ngo majlüy cambaj,
teamapiüng:
“Xique xiün nüüch leaam
imeajtsan mecueatiün
merangan ngo majneaj, cos
aliüc Teat Naxey,
netam meleainguijchan mitiüüd
nej.

⁵ Meáwan nesojcolüy tiüc
apmiütam,
meáwan tiüc apndajrriüm tiüt
matotow;
meáwan netojngoyay tiüüd
apmaleaing,
at leawa tiüüd nendojropüy
apmatotow.

⁶ Quiaj meáwan nipilan
apmajawüw nguineay
Teat Dios alndom mawün
asoeteran.”

⁷ Wüx tambüw majawüw a Juan
müüch nejiw yow, quiaj tasaj nejiw:
—¿Neol cua iyamban ningüy icona
micual ndiüc? ¿Jane nesaj icon
mercuiürran meriowan tiül aaga
xeyay ngo majneaj leaw aliüc miün
apmajlüye? ⁸ Sitiül naleaing laleaaw
imeajtsan nguineay temerangan,
ijüiquichan nómban irangan
najneaj. Nde merangrangayon wüx
mepiüangan: “Abraham xeteatiün”,
merawan; cos naleaing sasaj icon,
Teat Dios alndom müüch majlüy
micual Abraham masey a piedra
quiaj, ndot mandiüm. ⁹ Aton nganüy
aaga üech alwüx mioxijchaw xiül;
atquiaj meáwan xiül leawa ngo
mayac najneaj aóng, apndojquiüm
majlos tiül biümb —aj nejiw.

¹⁰ Condom quiaj nipilan tatüniw
nej manguiyaw:

—¿Nguineay netam narangana?
—ajüw nej.

¹¹ Quiaj tasaj nejiw a Juan:
—Leawa nejiür ijquiaw apix nej
ich müüch noic leaw ngo majiür, at
leaw nejiür üet, ich müet aweaag
leaw ngo majiür —aj nejiw.

¹² Átan tambüw majawüw a
Juan acas monxaing tomiün, cos
andiümüw mayariw yow. Tasajüw
nej:

—Teat, ¿jow xicona, cuane netam
narangana? —ajüw nej.

¹³ Quiaj tasaj nejiw:
—Itüniün aleaw wüx atow nej
isoiquiün, nde meyacan wüx
nicuajind —aj nejiw.

¹⁴ Aton acas soldado tatüniw
manguiyaw nej:

—Jow xicona, ¿cuane netam
narangana? —awüw.

Quiaj tasaj nejiw a Juan:
—Nde mewaijchan aljane
mewüniün leaw almajiür, aton nde
meyacan asoet leaw ngo marang
nicuajind. Ich mapac imeajtsan wüx
leaw ingüyaranan —ajowiw.

¹⁵ Meáwan nipilan acüliüwan, ngo
majawüw jane aaga Juan sitiül nej
ngwüy aaga Cristo, leawa lapiürang
aliüc mawün nejiw wüx. ¹⁶ Quiaj
tasaj nejiw a Juan:

—Xique naleaing süüch icon
yow, pero aliüc miün nop teat
naxey xeyay netam ajlüy ngo mat
xic. Xique sayaag nicuajind xic,
ngondom natüch nacheed aónts
apaj nej. Nej apmüüch icon Nangaj
Espíritu ocueaj Teat Dios, apmawün
wüx imbasan meáwan ngo majneaj
atnej biümb ambel nendeajndeaj.

¹⁷ Aag ayaj atnej arang nop nerang
najiüt, cos alteowix nej minipüch

nej, apmaxaing osaab trigo matendeay, condom apmaxaing mayac tiül troj. Ndoj aaga opang trigo apmambel niüing ngondom xejuquem —aw.

¹⁸Atquiaj tapaj nej ocueajiw, tasaj meáwan nipilan wüx aaga najneaj leaw aliüc miün apmajlüy, nguineay alndom maw asoeteran. ¹⁹At aton a Juan talic a Herodes, aaga natang nenajiüt, cos ngo majneaj arang, lamaquiiüb Herodías, aag ayaj mintaj Felipe michiig nej. Aton tapaj ocueaj wüx meáwan ngo majneaj arang. ²⁰Naleaing Herodes ngo mayar leaw asoic, tarang alinoic xeyay ngo majneaj, tayac tiül manchiüc a Juan.

Tayar yow Teat Jesús

(Mt. 3:13-17; Mr. 1:9-11)

²¹Wüx tenguijal ayariw yow nipilan, at Teat Jesús aton tayar yow. Ndoj wüx tenguijal andeac masaj Teat Dios, quiaj tajiüc tiül cielo, ²²tiün wüx ombas nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, ajüic atnej noic palom. Quiaj tanguiyaran noic nanderac imiün tiül cielo, tapiüing:

—Ique xecual, xowüy sajiür ic lasta, apac ximeaats najaw ic —aw.

Acualajtsüw mixejchiw mixeech Teat Jesús

(Mt. 1:1-17)

²³Wüx Teat Jesús tamelich aquiaach lamajiür nimioiw gajpowüw (30) mineat nej. Ajaraw nej micual nej José; aaga José micual nej Elí. ²⁴Aaga Elí micual nej Matat, Matat micual nej Leví, Leví micual nej Melqui, Melqui

micual nej Jana, Jana micual nej José. ²⁵José micual nej Matatías, Matatías micual nej Amós. Amós micual nej Nahum. Nahum micual nej Esli, Esli micual nej Nagai.

²⁶Aaga Nagai micual nej Maat. Maat micual nej Matatías, Matatías micual nej Semei, Semei micual nej José. José micual nej Judá.

²⁷Judá micual nej Joana, Joana micual nej Resa, Resa micual nej Zorobabel, Zorobabel micual nej Salatiel, Salatiel micual nej Neri. ²⁸Neri micual nej Melqui, Melqui micual nej Adi, Adi micual nej Cosam, Cosam micual nej Elmodam, Elmodam micual nej Er. ²⁹Er micual nej Josué, Josué micual nej Eliezer, Eliezer micual nej Jorim, Jorim micual nej Matat. ³⁰Matat micual nej Leví, Leví micual nej Simeón, Simeón micual nej Judá, Judá micual nej José, José micual nej Jonán, Jonán micual nej Eliaquim. ³¹Eliaquim micual nej Melea, Melea micual nej Mainán, Mainán micual nej Matata, Matata micual nej Natán. ³²Natán micual nej David, David micual nej Isaí. Isaí micual nej Obed, Obed micual nej Booz, Booz micual nej Salmón, Salmón micual nej Naasón. ³³Naasón quiaj micual nej Aminadab, Aminadab micual nej Aram, Aram micual nej Esrom, Esrom micual nej Fares, Fares micual nej Judá. ³⁴Judá micual nej Jacob, Jacob micual nej Isaac, Isaac micual nej Abraham, Abraham micual nej Taré, Taré micual nej Nacor. ³⁵Nacor micual nej Serug, Serug micual nej Ragau, Ragau micual nej Peleg, Peleg micual

nej Heber, Heber micual nej Sala.

³⁶Sala micual nej Cainán, Cainán micual nej Arfaxad, Arfaxad micual nej Sem, Sem micual nej Noé, Noé micual nej Lamec. ³⁷Lamec micual nej Matusalén, Matusalén micual nej Enoc, Enoc micual nej Jared, Jared micual nej Mahalaleel, Mahalaleel micual nej Cainán.

³⁸Cainán micual nej Enós, Enós micual nej Set, Set micual nej Adán, Adán micual nej Teat Dios.

**Nimeech tandiüm mayac wüx naél
Teat Jesús**

(Mt. 4:1-11; Mr. 1:12-13)

4 Wüx ndoj ayar yow Teat Jesús tiül lam Jordán, xeyay tambeol nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Condom wüx tandilil imiün tiül lam Jordán, quiaj Nangaj Espíritu tüüch nej mamb andüy tiül wajchiüc niüing ngo majlüy cambaj. ²Tacül quiaj ic miow (40) nüt, quiaj tandiüm mayac nej wüx naél minatang nimeech. Teat Jesús tafünd ngo met meáwan tiül aaga nüt quiaj, condom xeyay tind üet.

³Quiaj tasaj nej a nimeech: —Sitiül ique Micual Dios ic, ¿neol ngo mesaj aaga piedra quiaj marang pana? —aj nej.

⁴Quiaj Teat Jesús tasaj nej: —Tiül Mipoch Teat Dios apiüng: “Ngome áagan nüeteran ipacüy nipilan; leawa nembeat, aag ayaj meáwan poch leaw andeac Teat Dios”, aw —aj nej.

⁵Condom quiaj nimeech taquiiüb nej mamb andüy wüx nop najal oleaj tiüc. Quiaj tüüch nej majaw najen meáwan cambaj leaw almajlüy wüx iüt. ⁶Quiaj tasaj nej a nimeech:

—Sanüüch ic meyar mejlüy wüx meáwan aaga najneajay cambaj quiaj, cos xique süünd, alndom nüüch jane xic sandiüm nüüch.

⁷Sitiül ique apmequieel micos tiximbas meyar sandeac, meáwan aag ayaj sanüüch ic meneay —aj nej.

⁸Quiaj nganiüy tasaj nej Teat Jesús: —Iriow niüing sajlüy nimeech, cos ajlüy tiül Mipoch Teat Dios, apiüng: “Aag miün Teat Dios netam mequieel micos teombas nej meyar andeac”, aw —aj nej.

⁹Condom nimeech taquiiüb nej mamb andüy tiül cambaj Jerusalén, tambüw andüyw mal aaga nadam nangaj iüm. Quiaj tasaj nej:

—Sitiül naleaing ique Micual Dios ic, nguiam ijchic tiüt; ¹⁰cos ajlüy tiül Mipoch Dios, apiüng:

Teat Dios apmüüch miün
miángeles nej mambeolüw ic.

¹¹Apmangochiw ic tiül owixaw nejiw,
ngana maleamb ileaj piedra, aw
—aj nej nimeech.

¹²Quiaj tasaj nej Teat Jesús: —Aton ajlüy tiül Mipoch Teat Dios, apiüng: “Nde mendiüm mertsoj leaw apiüng Teat Naxey Midios”, aw —aj nej.

¹³Quiaj nimeech lango maxom cuane naél mayac wüx Teat Jesús; tacueat nej acas nüt, tamb.

**Teat Jesús tamelich aquiaach tiül
Galilea**

(Mt. 4:12-17; Mr. 1:14-15)

¹⁴Teat Jesús tandilil alinomb andüy Galilea, xeyay tambeol nej Nangaj Espíritu. Tanderac wüx nej tiül meáwan cambaj najlüy

quiaj. ¹⁵Nej taquiaach tiül ajcüwa sinagogas tiül meáwan cambaj; meáwan nipilan xeyay najneaj tandeacüw wüx nej.

Teat Jesús ngo mandiüram tiül Nazaret

(Mt. 13:53-58; Mr. 6:1-6)

¹⁶Condom tandilil Teat Jesús andüy Nazaret, tiül cambaj niüng tatang. Wüx noic nüt axoodaran tamb tiül sinagoga atnej mbójan marang, witiüt, lembem mateow Mipoch Teat Dios. ¹⁷Quiaj tüünd aaga nawiig leawa tarang Isaías, aaga nendeac andeac Teat Dios. Andüüban maleaaig niüng apiüng atcüy:

¹⁸Aaga Espíritu ocueaj Teat Dios almaquiiüb xic, cos nej lamarriiüd xic nasajüw meáwan nipilan leaw ngo majiür, nasajüw wüx aaga najneajay nanderac.

Lamüüch xic niün nüüch mapac omeajtsüw leawa xeyay amix omeajtsüw.

Aton nasajüw apmawüw wüx leaw ayajcüw atnej aliw tiül manchiüc.

At nüüch ram oniüjcüw leawa nesomb, aton nawüniw wüx leaw amongochiw xeyay ngo majneaj.

¹⁹Tüüch xic niün nandeaac wüx aaga najneajay neat leaw apmarang Teat Dios alinoic nüt.

²⁰Condom quiaj tapal a nawiig, tüüch aaga nembeol tiül nangaj iüm, ndoj chetet. Meáwan nipilan leaw aliw tiül a sinagoga ngo

macueatiw majawüw nej. ²¹Quiaj tasaj nejiw:

—Nganüy cam lajlüy aaga leaw apiüng tiül a nawiig quiaj ningüy niüng ijlüyiün —aj nejiw.

²²Meáwan nipilan tandeacüw najneaj wüx ombas Teat Jesús, mbayajow manguiayiw aaga najneaj poch leawa tandeac. Quiaj tandeacüw nejeyéjan quiaj:

—¿Neol, ngome aag ayaj micual José? —awüw.

²³Condom Teat Jesús tasaj nejiw:

—Lanayaag apmesajan xic aaga poch cam: “Nendüy, ertajquiaj majneaj iquiáyan quiaj; cos lananguiayüün xeyay cuajantanej lamerang tiül Capernaum, irang atquiaj ningüy tiül micambaj aton”, apmerawan —aj nejiw.

²⁴Condom tasaj nejiw alquiriw:

—Naleaing sasaj icon, nop nendeac andeac Teat Dios ngo mayarich andeac nej tiül mífüt nej. ²⁵At sasaj icon, tajlüy xeyay monlemben omal montaj tiül Israel wüx aliün mapac teat Elías, wüx ngo majoet aroom neat al anaíw caaw. Quiaj tajlüy xeyay lop meáwan wüx iüt.

²⁶Naleaing Teat Dios ngo müüch mamb a Elías mambeol meáwan monlemben omal montaj tiül Israel, tüüch mamb mambeol nop lemben omal najtaj tiül Sarepta niüng ajlüy cambaj Sidón. ²⁷At wüx aliün mapac teat Eliseo, aaga nendeac andeac Teat Dios, tajlüy xeyay moniün andeow tiül Israel, axom nejiw napat monandeow nasoic lepra. Naleaing nejingüind tiül nejiw mamongoch iün andeowüw, áagan nop naw Siria nenüt Naamán —aw Teat Jesús.

²⁸Almanguiayiw ayaj, meáwan nipilan leaw aliw quiaj tiül a sinagoga tajcüyiw xeyay. ²⁹Quiaj witiütoj, taquiüjpüw mamb Teat Jesús andüy mbeay cambaj. Condom naw quiaj taquiüjpüw andüy cawüx wüx omal tiüc niüng ajlüy micambajüw nejiw, apmatechiw nej tiüt. ³⁰Teat Jesús ámban pinawan nejiw tamong tamb, ngo maxomüw majawüw.

**Nop naxey nechach, alwüx ombas
nej nimeech**

(Mr. 1:21-28)

³¹Condom Teat Jesús tamb tiül cambaj Capernaum tiül iüt Galilea. Tamb tiül a sinagoga wüx noic nüt axoodaran, tapots maquiaach nipilan. ³²Mbayajow manguiayiw nguineay aquiaach, cos aquiaach nejiw atnej nop natang nenajiüt.

³³Tiül aaga sinagoga quiaj, alquiaj nop naxey alwüx ombas nej nimeech, üüch nej michach. Aaga naxey quiaj tandeac napac, tasaj Teat Jesús:

³⁴—iIcueat xicon Jesús naw Nazaret! ¿Cuane indiüm merang wüx ximbasana? ¿Tewiün mendrooch ximbasana? Xique sawaw jane ic. Ique Nangaj Micual Teat Dios —aj.

³⁵Quiaj Teat Jesús talic nej, tasaj: —iTapots ipaj, iriow wüx ombas a naxey quiaj! —aj.

Quiaj a nimeech talox tiüt a naxey niüng ajlüy nipilan, ndoj quiaj taw wüx ombas nej. Tajneaj a naxey, ngo marang nej nicuajind.

³⁶Meáwan nipilan mbayajow majawüw, tesajayej nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—¿Cuane aag andeac quiaja? cos ayar nej andeac nej a nimeech wüx talic maw —awüw.

³⁷Meáwan nipilan tandeacndeaciüw wüx Teat Jesús tiül meáwan cambaj.

Tajneaj müm miocuats Simón Pedro

(Mt. 8:14-15; Mr. 1:29-31)

³⁸Condom Teat Jesús witiüt taw tiül a sinagoga, tamb andüy aniüng teat Simón. Müm najtaj miocuats Simón niün andeow, xeyay üüch nej nerraar. Tatüniw Teat Jesús mamongoch nej iün andeow.

³⁹Quiaj Teat Jesús tatüch aaga niün andeow, tasaj a monandeow maw; quiaj taw, tamong üüch nej nerraar a müm najtaj. Andüüban witiüt, tamb marang nejiw üetiw.

**Teat Jesús tüüch majneaj xeyay
moniün andeow**

(Mt. 8:16-17; Mr. 1:32-34)

⁴⁰Wüx lajmel nüt meáwan leaw ajiürüw monandeow, cuajantanej monandeow, taquiüjpüw mamb niüng ajlüy Teat Jesús. Nej tayac owix wüx ombasüw moniün andeow, quiaj tajneajiw. ⁴¹Altiül moniün andeow leaw alwüx ombas nimeech, tawün wüx ombasüw nejiw. Tepajüw tasajüw Teat Jesús: —iIque Micual Dios! —awüw.

Nej talic nejiw, ngo müüch nejiw mendeaciüw, cos nejiw lamajawüw naleaing nej aaga Cristo lapiürang aliüc.

Teat Jesús aquiaach tiül Galilea

(Mr. 1:35-39)

⁴²Wüx larrow tiüt alinoic nüt Teat Jesús taw tiül a cambaj, tamb

andüy tiül wajchiüc. Nipilan tayambüw nej. Wüx taxomüw, quiaj tandiümüw mapalüw nej, ngo müjchiw mamb macueat nejw.

⁴³Quiaj tasaj nejw:

—Netam namb tiül palpálwüx cambaj aton nandeac nasaj nipilan wüx aaga najneajay nanderac andüy wüx micambaj Teat Dios, cos áag tasoiquiüs niün —aj nejw.

⁴⁴Quiaj tamb Teat Jesús maquiaach tiül meáwan sinagoga leaw ajlüy tiül iüt Galilea.

Tandocj xeyay cüet

(Mt. 4:18-22; Mr. 1:16-20)

5 Noic nüt Teat Jesús almbeay nadam yow nenüt Genesaret.

Xeyay nipilan tapeayiw quiaj, acharrayej niüng ajlüy nej, cos andiümüw manguiayiw Mipoch Teat Dios. ²Quiaj Teat Jesús tajaw alquiaj ijpwüw müx mbeay yow. Ajcüwa mondoc laawüw tiüt, teajantsüw ndoc. ³Condom Teat Jesús tajtep tiül nop müx, aaga müx ocueaj teat Simón. Quiaj tasaj matech tiül yow alquiriw macueat mbeay iüt. Chetet tiül müx, tapots maquiaach nipilan. ⁴Wüx landoj andeac, quiaj tasaj teat Simón:

—Itech a müx andüy tiül najal, iyacan mindocon mesapan cüet —aj nejw.

⁵Quiaj tasaj nej teat Simón:

—Teat, pal ongwiiüts sandocon sapacüjchiün xiniüjcan ngo nasapan nicuajind. Pero nganüy sitiül atquiaj ipiüng Teat, sanayacan ndoc cos lamesaj xicon —aj nej.

⁶Wüx tayacüw ndoc xeyay cüet tapalüw, ndoc tengual chiütaw.

⁷Condom tarangüw owixaw

mapajüw aquiüjpwüw nejw monlüy tiül alinop müx, mambeolüw nejw. Quiaj tiünüw, tayacüw amal miüjpwüw a müx. Tajlüy tsoyomoj tiüt cos xeyay a cüet. ⁸Wüx tajaw aag ayaj teat Simón Pedro, quiaj taquieel micos nej tiüt niüng ajlüy Teat Jesús, tasaj:

—Xique Teat, sayaag ngo nembeat nicuajind, najneaj mecueat xic cos nop xic nipilan nejiüras nisoet —aj.

⁹Tandeac atquiaj cos mbayat majaw andocj xeyay cüet; at meáwan leawa tajlüyiw quiaj mbayatoj. ¹⁰At teat Jacobo maquiüüb teat Juan, micual nejw teat Zebedeo, ajcüw ayaj aquiüjpwüw teat Simón, mbayatoj aton. Quiaj Teat Jesús tasaj Simón:

—Nde mbayamear teat, cos ajan wüx nganüy langome apmeyamb cüet mendoc, apmeyamb nipilan mesajüw mandüjpiw xic —aj.

¹¹Condom wüx tapeayiw mbeay iüt maquiüjpwüw a müx, acueatfwan quiaj meáwan, tandüjpiw mamb Teat Jesús.

Tamongoch napat monandeow nenüt lepra

(Mt. 8:1-4; Mr. 1:40-45)

¹²Noic nüt Teat Jesús altiül noic cambaj, tapeay niüng ajlüy nej nop naxey, axom nej napat monandeow nasoic lepra. Aaga naxey quiaj wüx tajaw Teat Jesús taquieel micos nej tiüt, mejquiet tiüt nómban, tatün ocueaj, tasaj:

—Teat, sitiül ique indiüm, sawaw alndom memongoch iün sandeow —aj.

¹³Condom quiaj tandic owix Teat Jesús marreeg nej, tasaj:

—Xecual sandiüm, sanamongoch iün indeow —aj.

Wúxan ndoj mapiüng aag ayaj, andüüban tajneaj aaga naxey quiaj.

¹⁴Quiaj Teat Jesús tasaj nej nde masaj nejinguid. Aton tasaj:

—Quiür ijchaw majawüw ic miteats, iyac erchech atnej nomb tapiüng teat Moisés netam marangüch. Quiaj apmajawüw nipilan ique lerneaj —aj.

¹⁵Xeyay tengual anguiayeran, tengual ajüic nguineay teamarang Teat Jesús. Quiaj tapeayiw nipilan manguiayiw nej andeac, aton mamongoch nej iün andeowüw.

¹⁶Naleaing Teat Jesús tamb andüy tiül wajchiüc niüng ngo majlüy nipilan, mataag orar, mandeac aweaag Teat Dios.

Tajneaj nop ndron ombas

(Mt. 9:1-8; Mr. 2:1-12)

¹⁷Noic nüt wüx Teat Jesús tengual aquiaach, altsotomoj quiaj acas fariseos at aton ajcüwa mondüy wüx poch tüünd Moisés.

Ajcüw ayaj napeayiw imiünüw tiül nguiajantanej cambaj tiül iüt Galilea, tiül iüt Judea, at monaw tiül cambaj Jerusalén. Quiaj Teat Dios xeyay tambeol Teat Jesús mamongoch monandeow.

¹⁸Condom tapeayiw quiaj acas monxey aquiüjpüw mamb nop ndron ombas, amb wüx mats. Tandüümüw mamelichaw mayacüw niüng ajlüy Teat Jesús. ¹⁹Naleaing ngo maxomüw nguineay mamelichaw cos xeyay nipilan alquiaj. Quiaj tajtepiw mal iüm, tajarrichaw quiriw. Cas tamongochiw a ndron ombas amb

tiül, alwüx mimats nej. Tayacüw pinawan niüng ajlüy Teat Jesús.

²⁰Wüx Teat Jesús tajaw nguineay nejw ayacüw wüx omeajtsüw andeac nej, quiaj tasaj a ndron ombas:

—Laáw isoet teat —aj.

²¹Quiaj ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at ajcüwa fariseos tapots andeacndeacüw wüx nejeyéjan quiaj, tapiüngüw: “¿Jane nej aaga naxey quiaj, neol tapots andeac ngo majneaj wüx Teat Dios? Cos nejinguid nipilan gondom mawün nisoet, néjan quiaj Teat Dios alndom”, awüw.

²²Naleaing Teat Jesús tajaw cuane teamandeacndeacüw wüx, quiaj tasaj nejw:

—¿Cuane wüx ipiünpüüangan tiül imeajtsana? ²³¿Cuane ngo maél iyajcan napiüng: “Laáw isoete”, ngwüy napiüng: “Witiür ijüy, naja”? —aj nejw.

²⁴Condom tasaj nejw núüangan: —Nganüy apmejawan naleaing Teat Naxey alndom mawün nisoet ningüy wüx aaga iüt cam —aj nejw.

Quiaj tasaj a ndron ombas: —Witiür, ixaing mimats teat, quiür ijtsor —aj.

²⁵Andüüban ajneaj, witiüt taxaing mimats nej piow wüx, teamajawüw nej nipilan, tajtsor apac omeaats, tandeac xeyay najneaj wüx Teat Dios.

²⁶Meáwan nipilan mbayajow majawüw, tandeacüw xeyay najneaj wüx Teat Dios, at xeyay timboloj, tapiüngüw:

—Nganüy landoj majawaats noic xeyay najneaj leaw ngome aag ajaraw —awüw.

Teat Jesús tapaj a Leví

(Mt. 9:9-13; Mr. 2:13-17)

²⁷Condom Teat Jesús taw quiaj, taxom nop nesap mitomiün cambaj,

nenüt Leví, alchetem wüx bang niüng angüyeran tomiün. Quiaj tasaj:

—Mac, indüüb xic —aj.

²⁸Quiaj witiüt a naxey, acueátan quiaj meáwan, tandüüb mamb Teat Jesús.

²⁹Condom teat Leví tarang noic nadam monet aniüng nej. Alquiaj xeyay monsap tomiün, at aliw quiaj xeyay nipilan alwüx mes maquiüjpuw. ³⁰Ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at ajcüwa fariseos tandeacndeacüw masajüw minipilan Teat Jesús:

—¿Neol teretiün tenganeowan mequiüjpan monsap mitomiün cambaj, at nipilan monrang nisoete? —ajüw.

³¹Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Jane ayaag napaç najneaj, ngo metam mayamb nop nendüy; pero jane ayaag niün andeow ich mayamb nop nendüy. ³²Xique ngo niün nayamb nipilan leaw ayaag najneaj arang; xique tiünas nayamb leaw ngo mayamb Teat Dios, cos sandiüm nüüch leaam omeajtsüw wüx Teat Dios, marangüw leawa nej andiüm —aj nejiw.

Tatüniw manguiayiw Teat Jesús wüx aiünderan

(Mt. 9:14-17; Mr. 2:18-22)

³³Nejiw tasajüw Teat Jesús:

—¿Neol minipilan teat Juan aiünder wüx, at atajcüw orar, átan ajcüwa fariseos? Jow nganüy minipilan, ¿neol tetíwan, anganeowúwan? —ajüw.

³⁴Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Alndom monamb niüng nengoch owixe maiündera wüx

nej a nench alquiaj almaquiüjpuwa?

³⁵Alinoic nüt wüx lango majlüy a nench, wüx aaga nüt quiaj mbich apmaiünder —aj nejiw Teat Jesús.

³⁶At aton tandeac alacas poch ngome aleíngan, andiüm maquiaach nejiw, tapiüng:

—Nejinguind ngo mandooig quiriw jayats jael macancham tiül noic nguirich napixeran, cos sitiül apmarang atquiaj, apsojndiüm alinomb aaga jayats jael. Ngome áagan, aton aaga jayats jael quiaj ngome apmayar maquiüüb aaga nguirich jael. ³⁷At aton nejinguind ngo mayac jayats vin tiül nguirich taag iquial vin, cos sitiül apmayac tiül, apmapotiich nej, apmajüunch tiüt a vin, apndrom ombas, at a taag aton. ³⁸Leaw jayats vin netam majmel tiül jayats taag, quiaj mbich ngo ndrom ombasüw, apmaiücüw. ³⁹Nejinguind nenganeow ajlüyay vin ngome apmandiüm manganeow jayats vin, cos anderac ajlüyay vin alwüx ajneaj, ngo matnej jayats vin —aj nejiw Teat Jesús.

Tajeliw trigo wüx nüt axoodaran

(Mt. 12:1-8; Mr. 2:23-28)

6 Wüx noic nüt axoodaran, Teat Jesús tamongoj ambüw tiül corrül. Minipilan nej wüxan amongoj tandojquiw aól trigo, ndoj tapots maliünder teowixaw nejiw maw oaab müeti. ²Quiaj acas fariseos teamajawüw aag ayaj, tasajüw: —¿Neol terangan leaw ngo metam merangan wüx nüt axoodarana? —ajüw.

³Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—¿Neol, jow icona ngomeaag meteowana mejawana nguineay

tarang mixejchiiüts David wüx tind üet maquiiüb minipilan neje? ⁴Cos tajmel tiül nine nangaj iüm ocueaj Teat Dios, tawün aaga pan najmel wüx artül, tüetiw. Aag ayaj nejinguinđ ngondom müet, ajcüwan miteaats alndom müetiw —aj nejiw.

⁵At tasaj nejiw:

—Teat Naxey alwüx atam, ngo matnej aaga nüt axoodaran quiaj —aj nejiw.

Nop naxey nawaag nots owix

(Mt. 12:9-14; Mr. 3:1-6)

⁶At aton alinoic nüt wüx nüt axoodaran Teat Jesús tamb tiül sinagoga maquiaach. Tiül aaga nangaj iüm quiaj alquiaj nop naxey ndron ombas, nandeow miác owix nej. ⁷Mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés at ajcüwa fariseos teamacüliw majawüw majiüc sitiül Teat Jesús apmüüch majneaj owix aaga naxey quiaj wüx nüt axoodaran, para alndom masapüw wüx, mayacüw asoet. ⁸Nej lamajaw cuane alwüx omeajtsüw. Quiaj tasaj aaga naxey nandeow owix:

—Witiür lembber pinawan —aj.

Quiaj witiüt a naxey lembem.

⁹Condom Teat Jesús tasaj nejiw: —Sanatün nanguiaj icon: ¿Jow wüx nüt axoodaran, alndom marangüch najneaja, ngwüy ngondoma? ¿Alndom mambeolaran jangantaneje, ngwüy ich majlüye mandeowa? —aj nejiw.

¹⁰Condom tajaw nej teombasüw meáwan monlüy quiaj niüng ajlüy nej, quiaj tasaj a naxey:

—Ileainguiich iwix —aj.

Quiaj tarang a naxey atnej asoic; nómban ajneaj owix nej. ¹¹Altiül

tajcüyiw, tandeacüw nejejéjan quiaj nguineay apmarangüw wüx Teat Jesús.

Teat Jesús tarriiüd gajpiüp minipilan nej

(Mt. 10:1-4; Mr. 3:13-19)

¹²Tiül aaga nüt quiaj tamb Teat Jesús andüy wüx tiüc mataag orar, tacül quiaj aaga ongwiiüts matün ocueaj Teat Dios. ¹³Wüx larrow tiüt alinoic nüt, quiaj tapaj minipilan nej xenenguemoj; tarriiüd gajpiüp (12) tiül nejiw. Ajcüw ayaj tündiw manütiw apóstoles. ¹⁴Ajcüw ayaj: nop Simón, aag ayaj nasoic Pedro, at Andrés michiig nej. Alinop Jacobo, alinop Juan, alinop Felipe, alinop Bartolomé, ¹⁵alinop Mateo, alinop Tomás, alinop Jacobo micual Alfeo, alinop Simón nasoic Zelote, ¹⁶alinop Judas michiig Jacobo. Ata Judas Iscariote, aaga ndoj tayac teowixaw monajiüt a Teat Jesús.

Teat Jesús taquiaach xeyay nipilan

(Mt. 4:23-25)

¹⁷Condom taw tiüt alinomb Teat Jesús imiün wüx tiüc aquiüüb minipilan nej. Wüx tatüchiw noic nadam püjchiün tacülíwan quiaj. Aliw quiaj aton xeyay nipilan imiün tiül iüt Judea, imiün tiül Jerusalén, at monaw mbeay ndec niüng ajlüy cambaj Tiro maquiiüb Sidón. Ajcüw ayaj tambüw niüng ajlüy Teat Jesús manguiaiyiw andeac nej; at mamongoch nej iün andeowüw. ¹⁸Aton tajneajiw leaw alwüx ombasüw nimeech, üüch nejiw michachiw. ¹⁹Meáwan nipilan tandiümüw marrejquiw nej, cos ajawüw sitiül apmarrejquiw apmajneaj iün andeowüw.

Leaw najneaj apmajlüy, at leaw ngo majneaj

(Mt. 5:1-12)

²⁰Condom Teat Jesús taxaing omal majaw minipilan nej, tasaj:

—Najneajay ijlüyiün icona leaw ngo mejiüran xeyay, pero ijlüyiün tiül minipilan Teat Dios.

²¹Najneajay ijlüyiün icona leaw nganüy indeowan lop, cos alinoic nüt apaxiüm iretiün.

'Najneajay ijlüyiün icona leaw nganüy ngo majneaj imongochiün, ijiüntsán, cos alinoic nüt apmapac imeajtsán, apmecuiquian.

²²Najneajay ich mapac imeajtsán wüx apmajcüyiw majawüw icon nipilan, mawüniw icon ninguiün mandeacüw ngo majneaj wüx imbasán. At wüx apmandeacüw wüx minütiün atnej monrang ngo majneaj cos iyariün andeac Teat Naxey. ²³Ich majneaj imeajtsán wüx aaga nüt quiaj, ich mapac imeajtsán, cos xeyay najneaj leaw apmeajndiün tiül cielo. Atquiaj tamongochiw mondeac andeac Teat Dios tanomb; cos aton tajcüy majaw nejw mixejchiün.

²⁴'Jaa! Nganüy a icona monjiür cuajantanej, landoj lamejiürán apac imeajtsán ningüy wüx a iüt cam.

²⁵'Jaa! Ata icona leaw nganüy ayaag paxiünüy üet cos alinoic nüt apmendeowan lop.

'Jaa! Aton icona leaw nganüy tenguiál icuiquian, cos alinoic nüt apmamix imeajtsán, apmejiüntsán.

²⁶'Jaa! Icona ngo majneaj apmejlüyiün wüx nipilan apmandeacüw najneaj wüx imbasán, cos atquiaj aton

tandeacüw mixejchiün wüx ombasüw monwüyay andeacüw andeac Teat Dios.

Ijiürán lasta moncüy majaw icon

(Mt. 5:38-48; 7:12)

²⁷'Icona leaw ilean ningüy nganüy sasaj icon: Ijiürán lasta leaw ajcüy majaw icon; irangan najneaj wüx ombasüw. ²⁸Indeacan najneaj wüx ombas jane andeac ngo majneaj wüx imbasán. At itüniün Teat Dios mambeol nejw leaw andeacüw wüx imbasán ngo majneaj. ²⁹Sitiül aljane maleamb imbeay, masey, ich maleamb necamb, nde merang wüx nicuajind. Sitiül aljane masoond ic tiül miquieed manood icueaj, iich micamix aton majoy. ³⁰Aton sitiül jangantanej apmatün icueaj cuajantanej ndot ngo majiür, iich sitiül ijiür. Leaw lamanood icueaj cuajantanej nde metüntün mandilil müüch ic. ³¹Atnej indiüman marangüch najneaj wüx imbasán, irangan atnej wüx ombas alinop.

³²'Cos sitiül najneaj mejawan áagan nipilan leaw najneaj majaw icon, ¿ngüneay ajüic irangan najneaja? Atquiaj arangüw nipilan leaw ngo mayamb Teat Dios, ajneaj majawüw leaw najneaj majaw nejw. ³³Aton sitiül merangan najneaj wüx ombas nipilan leaw nerang najneaj wüx imbasán, ¿ngüneay ajüic irangan najneaja? Cos atquiaj arangüw monrang ngo majneaj aton. ³⁴At sitiül ijchan ajüchay áagan nipilan leaw ijawán alndom mangüy, mayac wüx alquiriw, ¿ngüneay ajüic irangan najneaja? Cos atquiaj arangüw monrang ngo majneaj aton, üjchiw

ajüchay leaw ajawüw alndom müüch nejiw alquiriw. ³⁵Icona netam mejiüran lasta leaw ajcüy majaw icon, irangan najneaj wüx ombasüw, ijchan ajüchiw, nde mecülüün mayacüw wüx alquiriw. Atquiaj apmeajndiün xeyay najneaj tiül cielo, aton apmejlüyiün micual icon Teat Dios. Cos nej aton ajiür lasta jangantanej, masey aljane ngo mambeol nejingüind, tengwüy masey arang ngo majneaj. ³⁶Netam mendüüman jangantanej atnej arang Miteatiiüts Dios, cos nej ajiür lasta jangantanej.

Nde meyacan asoet alinop

(Mt. 7:1-5)

³⁷Nde meyambyamban cuane asoet alinop, quiaj nejingüind ngome apmayamb isoetiün. Nde meyacan asoet alinop, quiaj nejingüind ngome apmayac isoetiün. Aton iwüniün wüx imeajtsan leaw arangüch wüx imbasan, quiaj apmajwan wüx omeaatsaran leawa icona irangan aton. ³⁸Nde merangan reech, imbeolan jangantanej, cos sitiül atquiaj merangan, Teat Dios apmambeol icon xeyay. Irangan atnej nop nenüjpeay leaw najneaj arang; apmapeax palan ipeaxay. Cos atnej imbeolan alinop, atnej apmambeol icon Teat Dios aton —aj nejiw Teat Jesús.

³⁹Condom tasaj nejiw acas poch ngome aleáingan, tandec andüy wüx nop somb, tapiüng:

—Jow nop somb éalndom manetet owix alinop somba? ¿Ngo majmiüc aweaag tiül ndorropa maquiüba?

⁴⁰Nop nequiajchay ngondom

majntsop wüx ajaw matnej ajaw nequiaach nej. Naleaing wüx landoj laquiajchay xeyay, nej alndom matüch ajaw nequiaach nej.

⁴¹¿Neol nguineay ixom mejaw cuane nine najmel tiül oniüüg alinop, nganüy a ique ngo mexom mejaw aaga xiül alatsam tiül iniüüga? ⁴²¿Cuane wüx alndom mesaj alinop: “Coj, chiün nawün aaga nine najmel tiül iniüüg quiaj”, meraj, sitiül ique ngo mejaw aaga xiül alatsam tiül iniüüga? ¡Ndeac mbeay! Sasaj ic menguiay, iwün aaga xiül alatsam tiül iniüüg quiaj, ndoj quiaj apmejaw najneaj para mewün aaga nine najmel altiül oniüüg alinop.

Noic owil xiül wüx aóng ajaraw

(Mt. 7:17-20; 12:34-35)

⁴³Ngo majlüy noic owil najneaj xiül maóng ngo majneaj, at noic owil ngo majneaj xiül maóng najneaj. ⁴⁴Cos xiül wüx aóng ajaraw sitiül najneaj tengwüy ngo majneaj. Ngondom mapejtich toc wüx noic owil sats; at ngondom mapejtich uva wüx wajtsats. ⁴⁵Nop nipilan andeac najneaj, aag ayaj ajüiquich nej najneaj altiül omeaats. Nganüy nop nipilan andeac ngo majneaj; aag ayaj ajüiquich nej xeyay ngo majneaj altiül omeaats nej. Cos leawa ajlüy tiül omeaatsaran, aag ayaj neech mendeacaran.

Ijpüw monrang iüm

(Mt. 7:24-27)

⁴⁶¿Neol tesajan xic: “Teat Naxey, Teat Naxey”, merawan, sitiül ngo merangan atnej sasaj icon?

⁴⁷Sanasaj icon jane atnej. Wüx

nop aliüc manguaiy sandeac ndoj apmarang atnej anguiay, ⁴⁸aag ayaj atnej nop naxey tawitich nop iüm, taood tiüt xeyay, condom talomboch wüx piedra, lombom nandand. Ndoj, wüx taw noic nadam lam xeyay napac tamong amb wüx a iüm quiaj. Naleaing ngo marang nej nicuajind cos imiün wüx piedra witiow. ⁴⁹Nganüy leawa nenguiay xepoch ndoj ngo marang atnej, aag ayaj atnej nop naxey tawitich ombiüm nej tñulan wiüüd, ngo majiür cuane masap nej tiüt. Camüm majngot nadam lam napac xeyay, ámban majarrich aaga iüm quiaj, aj nejiw Teat Jesús.

**Tajneaj nop nerang minajiüt
minatang soldado**

(Mt. 8:5-13)

7 Teat Jesús wüx landoj mandeac aag ayaj manguaiyiw nipilan, quiaj tamb andüy tiül cambaj Capernaum. ²Tiül Capernaum alquiaj nop minatang soldado naw Roma, ajiür nop nerang minajiüt nej xowüy ajiür lasta; pero laxeyay iün andeow, laliüc mandeow. ³Aaga soldado quiaj wüx tanguaiy anderac wüx Teat Jesús, quiaj tüüch mambüw acas montangtang monajiüt tiül judíos masajüw Teat Jesús mamb mamongoch iün andeow aaga nerang minajiüt nej. ⁴Quiaj tambüw ajcüwa monxey quiaj majawüw Teat Jesús. Tapots masajüw matüniw ocueaj, tapiüngüw:

—Teat, najneaj membeol aaga soldado quiaj; ⁵cos nej xeyay najneaj omeaats majaw icoots, tapiüng marangüch nop sinagoga ningüy tiül micambajaats —awüw.

⁶Quiaj tamb Teat Jesús maquiüüb nejiw. Wüx laliüc mapeayiw aniüng nej, aaga minatang soldado tüüch mamb acas minipilan nej mambüw mangochiw Teat Jesús, masajüw: —Teat, nde mermbichay ipac. Xique ngo nembeat nicuajind, para mewiün saniüng. ⁷Ngo nembeat, pares ngo namb natüch niüng ijliüy. Xique sandiüm teat, mepiüng apmajneaj, quiaj apmajneaj aaga nembeol xic. ⁸Cos xique aton sajiür nesaj xic cuane narang, aton sajiür xesoldado sasajüw cuane netam marangüw. Sitiül xique sanasaj nop: “Quiiür”, naj; nej apmamb. Sitiül sanasaj alinop: “Mac”, naj, pues nej aliüc. Tengwüy sanasaj nembeol xic: “Irang aag agüy”, naj, pues nej apmarang —ajüw nej.

⁹Teat Jesús wüx tanguaiy aag ayaj mbayaw manguaiy nguineay andeac aaga minatang soldado quiaj. Condom ndiliteay majaw nipilan mondüüb nej, tapiüng: —Naleaing sasaj icon, ngo naxom nop tiül nipilan israel leawa neyar sandeac matnej aaga naxey quiaj —aw.

¹⁰Wüx tapeayiw tiül nden alinomb ajcüwa monamb quiaj, quiaj tajawüw aaga niün andeow lajneaj.

**Tapacüüch micual nop
lemben omal najtaj**

¹¹Condom alinoic nüt tamb Teat Jesús andüy tiül noic cambaj nenüt Naín, aquiüüb minipilan nej, at xeyay jangantanej nipilan aton. ¹²Wüx lapeay quiaj mbeay cambaj, quiaj tajaw laámb apmamiüraad nop nandeow, aag ayaj micual nop

lemben omal najtaj ajcánan ajiür. Almaquiüjpüw nej mamb xeyay nipilan monaw quiaj. ¹³Teat Jesús wüx tajaw aaga najtaj tajiür lasta, tasaj:

—Nde mejiünts müm —aj.

¹⁴Condom tatüch quiaj marreeg a nandeow, ndoj quiaj monbitic nej lombotoj. Andüüb miün Teat Jesús tasaj a nandeow:

—iWitiür xecual! —aj.

¹⁵Quiaj witiüt chetem aaga nench nandeow quiaj, tendec. Condom quiaj Teat Jesús tasaj mimüm a nench:

—Iquiüb ijtsoriün müm —aj.

¹⁶Almajawüw aag ayaj a nipilan mbayajow, tapiüngüw:

—Xeyay najneaj arang Teat Dios. Lajlüy tiül icoots nop nendec andeac nej. Naleaing Teat Dios lafüün majaw micambaj nej —awüw.

¹⁷Quiaj tanguiayaran nguineay arang Teat Jesús meáwan tiül iüt Judea, at tiül meáwan cambaj nacül quiaj niüng ajlüy Judea.

Minipilan Juan Bautista tambüw majawüw Teat Jesús

(Mt. 11:2-19)

¹⁸Condom minipilan teat Juan tambüw masajüw nej meáwan aaga jayats majlüy quiaj, leawa tarang Teat Jesús. Quiaj a Juan tapaj ijüpüw minipilan nej. ¹⁹Tüüch mambüw matüniw manguiayiw Teat Jesús sitiül nej aaga leaw lapiürang aliüc, ngwüy apmacüliw alinop. ²⁰Wüx tapeayiw niüng ajlüy Teat Jesús ajcüw a monxey quiaj, tasajüw:

—Asaj xicon teat Juan, aaga neech yow nipilan, niünan natüniün nanguiayüün ic sitiül ique aaga

Cristo leaw lapiürang aliüc, ngwüy sanacüliün alinop —ajüw.

²¹Tiül aaga ores quiaj Teat Jesús tamongoch iün andeow xeyay moniün andeow, nexom nejiw cuajantanej necoy. Tawün wüx ombasüw leaw alwüx ombasüw nimeech. Aton xeyay nesomb tüüch maxomüw majawüw. ²²Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Quiüran isajan a teat Juan meáwan leaw temejawan temenguiayüün. Isajan nguineay larraw oniüjcüw leaw nesomb, leaw necoex lajüy, leaw nexom nej napat monandeow nasoic lepra lajneaj, leaw nelaag lamanguiy, aton leaw tandeow nganüy lapac. At leaw nipilan ngo majiür, temanguiayiw aaga najneaj nanderac aton.

²³Najneajay ajlüy leaw ngo machiw omeaats wüx xique —aj nejiw Teat Jesús.

²⁴Wüx laambüw minipilan Juan, quiaj Teat Jesús tapots mandec masaj nipilan wüx a Juan, tapiüng:

—¿Cuane teamban mejawan tiül wajchiüca? ¿Teamban mejawan nots najchowa tengual majowjow nej iünda? ²⁵¿Ngwüy, cuane teamban mejawana? ¿Teamban mejawan nop naxey asooig najneajay apix neje? Cos icona ijawan leaw asooig najneajay apix nej najneaj ajlüy, ngo metam nej nicuajind, aag ayaj leaw almajlüy aniüing nop natang nenajiüt.

²⁶¿Ngwüy, cuane teamban mejawana? ¿Teamban mejawan nop nendec andeac Teat Diosa? Ajaj áag, naleaing nej nop nej nendec andeac Teat Dios leaw alwüx atam. ²⁷Cos andeac wüx a Juan aaga poch narangüch tiül Mipoch Teat Dios, niüng apiüng:

Sanüüch mamb nop nendeac
xepoch mamong ombas, teoj
iliüc.

Nej apmataag majneaj mitiüüd
niüng apmemong.

²⁸Naleaing sasaj icon, meáwan
nipilan ngo maw tiül ni anop
nendeac andeac Teat Dios majntsop
wüx atam atnej atam aaga Juan
neech yow nipilan. Pero naleaing,
leawa más chingüy tiül micambaj
Teat Dios, aag ayaj alwüx atam —aj
nejiw Teat Jesús.

²⁹Meáwan nipilan, at monsap
tomiün ocueaj cambaj, ajcüw
ayaj leaw lamüüch nejiw yow a
Juan, wüx tanguiayiw aag ayaj
tandeaciüw naleaing Teat Dios
najneaj lamarang. ³⁰Nganüy ajcüwa
fariseos at mondüy wüx aaga poch
tüünd Moisés ngo mayariw leaw
Teat Dios tandiüm müüch nejiw,
ngo mambüw müüch nejiw yow a
Juan. ³¹Condom tapiüng Teat Jesús:

—¿Cuane at nejiw sanapiüng
wüx ajcüwa nipilan monlüy
nganüy cama? ³²Aag ayaj at nejiw
namix monguich montsoton tiül
plas matsojow, tengual masajüw
aquiüjpüw nejiw: “Xicona tengual
saindean, icona ngo mejiüangan;
nganüy tengual sajiüntsán, icona
ngo merangan amix imeajtsan
mejiüntsán aton”, awüw.

³³Tandeacas atquiaj cos wüx tiün a
Juan neech yow nipilan, ngo müet
pan ngo manganeow vin, icona
tepiüangan nej alwüx ombas nej
nimeech. ³⁴Nganüy lapeay a Teat
Naxey; nej net, anganeow aweaag
jangantanej. Icona ipiüangan nej
nerrombüy, nangüngün, ajlüyay
maquiiüb monrang xeyay ngo

majneaj, altiül monsap tomiün.

³⁵Nganüy nipilan leaw Teat Dios
üüch nejiw maxomüw omeajtsüw,
ajcüw ayaj ajüic ajjürüw fis, ajawüw
naleaing Teat Dios najneaj arang
—aw.

Teat Jesús alaniüng nop fariseo nenüt Simón

³⁶Nop fariseo tasaj Teat Jesús
mamb met aniüng nej, quiaj tamb.
Alquiaj wüx mes teaüetiw. ³⁷Quiaj
ajngot nop najtaj nejiürjiür naxey,
naw tiül aaga cambaj quiaj. Wüx
nej tanguiay Teat Jesús alaniüng
aaga fariseo, quiaj tapeay ajoy
najmboc angan aceite, amb tiül
noic iquial arangüch alabastro.

³⁸Aaga najtaj tajiünts, tamb
matüch oleaj Teat Jesús imiün
wanopech. Condom tajants oleaj
Teat Jesús naag miyow oniiüg nej,
ndoj tajond naag miondeats omal
nej, tacheecheech oleaj, cas tateng
wüx najmboc angan aceite. ³⁹Aaga
fariseo nequiiüb Teat Jesús met
aniüng nej, wüx tajaw aag ayaj
tapiüng tiül omeaats nej: “Aag ayaj
sitiül naleaing nop nendeac andeac
Teat Dios, nej apmajaw jane aaga
najtaj nesamb nej quiaj nguineay
arang, cos nerang xeyay ngo
majneaj”, aw. ⁴⁰Condom Teat Jesús
tasaj aaga fariseo:

—Teat Simón, sanasaj ic noic poch
—aj.

Quiaj tapiüng a fariseo:

—Ipiüng teat —aw.

⁴¹Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Tajlüy nop naxey ajüchuw
nej ijpüw monxey. Nop ajüch
acoquiaw acoic miow (500) tomiün
nasoic denario; alinop ajüch ic

miow gajpowüw (50). ⁴²Ajcüwa monxey quiaj ngo majiüriw cuane mengüyayej ajüchiw. Quiaj tasaj nejiw aaga naxey ich majlüy, cos landoj lamawün wüx omeaats nej. Nganüy ipiüing ðngün tiül nejiw alwüx apmajneaj majaw aaga naxey quiaja? —aj.

⁴³Quiaj tapiüing a Simón:
—Xique sapiüing aaga nejüch nej xeyay —aw.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:
—Áag, naleaing ipiüing —ajow.

⁴⁴Quiaj ndiliteay Teat Jesús, wantsat majaw a najtaj, condom tasaj a Simón:

—¿Lamejaw aaga najtaj quiaja? Wüx tajmeliüs ningüy iniüing, ique ngome teaach xic yow nejantsüy xileaj; pero aaga najtaj cam naag miyow oniiüg nej tajants xileaj, ndoj tajond naag miondeats omal nej. ⁴⁵Ique ngo mecheech ximboy, pero aaga najtaj cam wüxan tajmeliüs ningüy ngo macueat macheech xileaj. ⁴⁶Ique ngo mejend wüx ximal najmboc angan aceite, pero aaga najtaj cam lamajend wüx xileaj najmboc angan aceite. ⁴⁷Pares sasaj ic, nganüy lanawün wüx ximeaats meáwan xeyay ngo majneaj tarang, cos xeyay ajiür xic lasta. Nganüy nop leaw apiüing napateay asoet nej najwan, aag ayaj ngo mandium xic xeyay —aj nej.

⁴⁸Condom tasaj a najtaj:
—Isoet lanawün wüx ximeaats müm —aj.

⁴⁹Meáwan leaw alquiaj teaüetiwiw maquiüjpüw tapots andeacndeacüw wüx nejeyéjan quiaj, tapiüingüw:
—¿Jane aaga naxey quiaja?
¿Nguineay apiüing alndom mawün nisoete? —awüw.

⁵⁰Pero Teat Jesús tasaj a najtaj:
—Isoet lanawün wüx ximeaats. Quiür, ich mapac imeaats cos lameyar sandeac —aj.

Montaj monbeol Teat Jesús

8 Condom quiaj tamb Teat Jesús andüy tiül meáwan nadam cambaj at namix cambaj, aquiüib ajcüw gajpiü (12) minipilan nej, maquiaach wüx aaga najneaj nanderac wüx micambaj Teat Dios. ²Aquiüjpüw acas montaj, ajcüw ayaj tamongoch nej iün andeowüw Teat Jesús, cuajantanej monandeow leaw taxom nejiw. Altiül nop María nasoic Magdalena, nej tajwan wüx ombas nej ayaíw nimeech. ³Alinop Juana mintaj Chuza najlüy wüx minajiüt Herodes; alinop Susana, at alacas montaj. Ajcüw ayaj tayacüw leaw alndom mayacüw mambeolüw Teat Jesús.

Andeac wüx nop nepiür

(Mt. 13:1-9; Mr. 4:1-9)

⁴Noic nüt canchiütoj niüing ajlüy Teat Jesús xeyay nipilan, tapeayiw imiüntüw nguajantanej cambaj. Quiaj tasaj nejiw acas poch andüy wüx nepiür, tapiüing:

⁵—Tajlüy nop naxey tamb apiür. Wüx tengual maripip osaab soex, acas tajmiüc andüy tiül tiüid, tacüüich nej tiüt nipilan, camüm majngotoj a quiec, taxomüw tüetiwiw. ⁶Altigüy tajmiüc tiül piedra, tajntsop, condom tawaag cos ngo masap acats a iüt. ⁷Altigüy tajmiüc tiül sats, tajntsop aweaag. Ndoj taxotüw tiüt a nine soex quiaj, tandeow. ⁸Altigüy tajmiüc tiül najneaj iüt, tajntsopiw, terangüy najneajay —aw.

Ndoj mapiüng ayaj, tasaj nejiw napac manguiyaiw meáwan:

—Netam menguiyaiün mexoman imeajtsan wüx leaw sandeac quiaj —aj nejiw Teat Jesús.

Cuane wüx tandeac atquiaj

(Mt. 13:10-17; Mr. 4:10-12)

⁹Minipilan nej tatüniw manguiyaiw, tapiüngiüw:
—¿Cuane wüx apiüng aaga indeac quiaja? —awüw.

¹⁰Nej tasaj nejiw:
—Icona ijndean menguiyaiün nguineay alndom majlüyeran tiül minipilan Teat Dios, pero pálwüx nipilan ngome apmasoiquiw aleáingan; atquiaj masey majawüw, atnej ngo majawüw. Masey manguiyaiw, naleaing ngo majawüw cuane wüx andeac —aj nejiw.

Cuane amb apiüng wüx nepiür

(Mt. 13:18-23; Mr. 4:13-20)

¹¹Condom quiaj tasaj nejiw:
—Sanasaj icon cuane wüx apiüng aaga nanderac quiaj: Osaab soex, aag ayaj Mipoch Teat Dios. ¹²Ajcüwa osaab soex leawa najmiüc tiül tiüüd, ajcüw ayaj atnej nipilan leaw anguiay Mipoch Teat Dios; condom aliüc minatang nimeech mawün tiül omeajtsüw nejiw. Atquiaj lango mayariw leawa tanguiyaiw, lango mawüw wüx asoetiw nejiw. ¹³Nganüy aaga osaab soex najmiüc tiül piedra, aag ayaj apiüng wüx nipilan leaw anguiay Mipoch Teat Dios, ajüic xeyay tapac omeaats tayariw. Naleaing aaga nipilan quiaj ajlüy atnej nine soex napateay mioxiich

nej, ngome apmafüic; cos acásan nüt apmanguiyaiw Mipoch Teat Dios, camüm majlüy alngün naél, quiaj macueatiw. ¹⁴Átan aaga osaab soex najmiüc tiül sats, aag ayaj apiüng wüx nipilan anguiay Mipoch Teat Dios; nejiw ayacüw omeajtsüw wüx andiümdiumüw cuajantanej leaw najlüy wüx aaga iüt cam. Wüx aag ayaj ngo müüch nejiw mandüjpiw leaw lamanguiyaiw. Ngo mambeol nejiw nicuajind, lacüliw miün. ¹⁵Nganüy aaga osaab soex leaw najmiüc tiül najneaj iüt, aag ayaj apiüng wüx nipilan anguiay Mipoch Teat Dios, ayacüw wüx omeajtsüw. Aaga poch ambeol nejiw marangüw leaw andiüm Teat Dios, tanaám ngo macueatiw —aj nejiw Teat Jesús.

Tandeac wüx ran

(Mr. 4:21-25)

¹⁶Condom tasaj nejiw alinoic:
—Nejinguind ngo machen noic candil ndójan lamapal omal, at ngo matool tiüt teoleaj mats; netam mayac cawüx marraj, atquiaj jangantanej apmajmel alndom maxom majaw. ¹⁷Cos meáwan leaw naxotaran apmajüic, at meáwan leaw nexotüy apmajaraw, apmajüic ranüy.

¹⁸Nganüy ijchan ilajcan inguiyaiün, sitiül aljane ayac wüx omeaats xepoch, apmüünd manguiyaiw altigüy. Pero sitiül nop ngome ayac wüx omeaats, aaga quiririw anguiay quiaj apndrom omeaats, ngome apmambeol nej nicuajind —aj nejiw Teat Jesús.

Tapeay mimüm Teat Jesús, at michiig nej

(Mt. 12:46-50; Mr. 3:31-35)

¹⁹Condom tapeay mimüm nej Teat Jesús, at michiig nej; naleaing ngondom matüchiw niüng ajlüy nej cos xeyay nipilan. ²⁰Quiaj tasoic Teat Jesús:

—Teat, mimüm at michiig aliw ninguiay, andiümüw mendeacüw mequiüjpüw —ajow.

²¹Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús, tapiüng:

—Meáwan leaw nenguiay Mipoch Teat Dios, sitiül marang atnej anguiay, aag ayaj sayaag atnej xemüm, atnej xechiig —aj nejiw.

Teat Jesús talomboch iünd at omal yow

(Mt. 8:23-27; Mr. 4:35-41)

²²Alinoic nüt Teat Jesús tajtep tiül müx maquiüüb minipilan nej, tasaj nejiw:

—Tabaats andüyüüts necamb aaga nadam yow cam —aj nejiw.

Quiaj tambüw. ²³Wüxan tenguijal ajüy a müx Teat Jesús tameay. Quiaj taw noic nadam iünd anasop a ndec maxaing. Aaga müx laliüc tsoyom tiüt cos tamelich yow. Nejiw lamapiüngüw apmandeowüw. ²⁴Quiaj tapacüjchiw a Teat Jesús, tasajüw:

—iTeat! iTeat! iLaliüc tsoyomoots tiüt! —awüw.

Quiaj witiüt Teat Jesús, tasaj a iünd lombom, at omal yow majlüyan. Quiaj lambat, ayac ndar a yow. ²⁵Condom tasaj nejiw:

—¿Neol, wül ipiüangan lamejawan nguineay xique alndom narang cuajantaneje? —aj nejiw.

Nejiw mbayajow majawüw leawa lamarang Teat Jesús. Tesajajey nop alinop, tapiüngüw:

—¿Jane aaga teat naxey quiaja? cos wüx tasaj a iünd maquiüüb a yow majlüyiw miün, quiaj tajlüyiw miün —awüw.

Nop alwüx ombas nej nimeech

(Mt. 8:28-34; Mr. 5:1-20)

²⁶Condom tajtepiw wüx iüt tiül Gadara, necamb aaga nadam yow alareng Galilea. ²⁷Wüx taw tiüt imiün tiül müx Teat Jesús, quiaj ajngot nop naxey miotáagan mangoch nej, naw quiaj tiül aaga cambaj quiaj. Lamajiür nüt acüliw wüx ombas nej nimeech. Aton ngo macül aniüng nej, acülan tiül niüng amiüraad mondeow. ²⁸Aaga naxey quiaj wüx tajaw Teat Jesús tepaj napac, ndoj tamb maquieel micos nej niüng ajlüy, tendec napac: —¿Cuane indiüm merang wüx ximbas a ique, Jesús Micual Teat Dios najlüy tiül cielo? Satün icueaj, nde merang wüx ximbas nicuajind —aw.

²⁹Cos Teat Jesús lamasaj nimeech maw wüx ombas aaga naxey quiaj. Aaga naxey quiaj lamajiür xeyay nüt acül wüx ombas nej aaga nimeech. Masey landeaw maoelich naag galen, ayacüw tiül oleaj nej aton. Nej andooigndóoigan, ndoj lamacuarreech nej nimeech andüy tiül wajchiüc. ³⁰Quiaj tatün nej manguiy Teat Jesús:

—¿Cuane minüt? —aj.

Nej tapiüng:

—Legión xenüt —aw.

Tapiüng atquiaj cos xeyay nimeech alwüx ombas nej.

³¹ Condom nimeech tatüniw ocueaj nej nde mayac nejw tiül biümb.

³² Aleambüw quiaj tüeng tiüc noic ajlüy sow teayambüw üetiw. Quiaj a nimeech tasajüw Teat Jesús müüch nejw mambüw andüyiw tiül sow. Quiaj tüüch nejw mambüw Teat Jesús. ³³ Tacueatiw aaga naxey, tambüw majmeliw tiül a sow. Quiaj tecuiürrüw a sow ambüw wüx tiüc, tajmiücüw tiül yow, tümb mandeowüw.

³⁴ Ajcüwa monjiür sow wüx tajawüw aag ayaj mbayajow acuiürrüw tambüw mapiüngüw tiül cambaj masajüw nipilan nguiajantanej. ³⁵ Quiaj tambüw meáwan nipilan majawüw cuane najlüy. Wüx tapeayiw niüng ajlüy Teat Jesús, quiaj tajawüw aaga naxey laáw wüx ombas nej nimeech alchetem niüng ajlüy Teat Jesús. Almasooig apix, lajneaj, lamajiür fis. Mbayajow majawüw. ³⁶ Leaw alquiaj tajawüw nguineay tajlüy. Nejw tasajüw nipilan nguineay tajneaj aaga naxey alwüx ombas nimeech. ³⁷ Ajcüwa nipilan monaw tiül aaga iüt Gadara tasajüw Teat Jesús maw quiaj, cos xeyay imboloj mandüyiw. Quiaj Teat Jesús tajtep tiül müx alinomb, tawüw quiaj.

³⁸ Aaga naxey laáw wüx ombas nej nimeech quiaj, tapots masaj Teat Jesús maquiiüb nej mamb. Quiaj Teat Jesús tasaj nej macül, tasaj:

³⁹ —Indilil, ijtsor indeac meáwan najneaj leaw lamarang wüx imbas Teat Dios —aj.

Quiaj tajtsor aaga naxey. Tapots mandeac meáwan tiül a cambaj nguineay najneaj lamarang wüx ombas nej Teat Jesús.

Micual Jairo, at a najtaj nerreeg apix Teat Jesús

(Mt. 9:18-26; Mr. 5:21-43)

⁴⁰ Wüx Teat Jesús tandilil andüy necamb aaga nadam yow, xeyay nipilan tangochiw nej. Apac omeajtsüw majawüw cos teamacüliw nej. ⁴¹ Condom tamb majaw nej nop naxey nenüt Jairo; nej nop natang tiül sinagoga. Taquieel micos nej niüng ajlüy Teat Jesús, tatün ocueaj mamb aniüng nej. ⁴² Cos xeyay iün andeow micual nej, laliüc mandeow. Ajcánan nop nüx ajjür, lamajiür maseyme gajpic (12) mineat nej. Condom wüx tamb Teat Jesús, xeyay nipilan acharrayej wüx ombas nej.

⁴³ Altiül nop müm najtaj lamajiür gajpic neat iün andeow, atsambiich nej miquiej nej. Lamandrooch wüx xeyay tomiün mangüy mondüy. Laímb meáwan leaw almajiür, pero nejinguind ngondom mamongoch nej iün andeow. ⁴⁴ Aaga najtaj quiaj tamb amb wanopech Teat Jesús marreeg apix. Andüüban lomboj atsambiich nej miquiej nej.

⁴⁵ Quiaj tapiüng Teat Jesús:

—¿Jane nerreeg xic? —aw.

Meáwan nipilan tapiüngüw ngome nejw. Quiaj teat Pedro y leaw almaquiiüb tapiüngüw:
—Teat, nipilan teamacharrüw ic, teamapatsüw ic, nganüy ipiüng:
“¿Jane nerreeg xic?” meraw —awüw.

⁴⁶ Teat Jesús tapiüng:

—Aljane tarreeg xic, cos sayaag aljane lajneaj iün andeow —aw.

⁴⁷ Aaga müm najtaj wüx tajaw ngondom maxot aag ayaj, quiaj tiün anmambeapmbeap nej, taquieel

micos nej niüng ajlüy Teat Jesús. Quiaj tapots mapiüng manguiaiy meáwan nipilan neol tarreeg Teat Jesús, at nguineay tajneaj iün andeow nej. ⁴⁸Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Quiür xecual, ich mapac imeaats, nganüy lerneaj cos teyar sandeac —aj nej.

⁴⁹Teat Jesús tealeámban mandeac aag ayaj, quiaj ajngot nop imiün aniüng Jairo, aaga natang tiül sinagoga, tasaj a Jairo:

—Teat, landeow micual, icueat mesajsaj mamb a Teat Naxey —aw.

⁵⁰Teat Jesús wüx tanguiaiy aag ayaj, quiaj tasaj aaga naxey:

—Nde mbayamear, iyar sandeac, apmajneaj micual —aj.

⁵¹Wüx tapeay aniüng aaga naxey quiaj, ngo müüch majmel nejinguind, áagan a Pedro, Jacobo, Juan; at miteat nej, mimüm nej aaga nüx landeow quiaj tajmeliw.

⁵²Meáwan nipilan teajiüntsüw wüx, teapajüw wüx aaga nandeow quiaj. Quiaj tasaj nejw Teat Jesús:

—Nde mejiüntsán cos ngome landeow, almameay —aj nejw.

⁵³Nejiw itsojayéjan cos ajawüw naleaing landeow. ⁵⁴Quiaj Teat Jesús tasap owix a nüx, tasaj napac: —Xecual, witiür —aj.

⁵⁵Quiaj tapac alinomb. Najénan witiüt. Condom Teat Jesús tasaj nejw mayambüw üet a nüx quiaj. ⁵⁶Miteat nej mimüm nej a nüx lambayajow. Teat Jesús tasaj nejw nde masajüw nejinguind wüx aag ayaj.

Tajwanüw a gajpiüp mambüw

(Mt. 10:5-15; Mr. 6:7-13)

9 Condom Teat Jesús taxejneng a gajpiüp (12) minipilan

nej. Tüüch nejw ndom ombasüw masajüw nimeech maw wüx ombas nipilan, aton matajcüw majneaj moniün andeow. ²Tasaj nejw mambüw mandeacüw nguineay ajlüy tiül micambaj Teat Dios; aton tüüch ndom ombasüw mamongochiw iün andeow nipilan. ³Condom tasaj nejw:

—Nde mejoyiün nicuajind leaw netam icon tiül tiüüd, nde mejoyiün nangoraad, morral, peats, tomiün. Aton nde mejoyiün ijquiaw camix. ⁴Aton jangantanej aniüng mejmeliün icülfünan quiaj, naw quiaj apmeriowan. ⁵Ngünantanej cambaj niüng ngo mandiümüw icon, iriowan quiaj tiül aaga cambaj quiaj. Itajtan minajndot ileajiün majüic nejw ngo majneaj arangüw —aj nejw.

⁶Quiaj tambüw tamongoj tiül meáwan nine cambaj mandeacüw wüx aaga najneaj nanderac, nguineay apmaw asoeteran; aton tajtajcüw majneaj moniün andeow nguiajantanej tamongoj.

Wüx tambiyaran Juan Bautista

(Mt. 14:1-12; Mr. 6:14-29)

⁷Aaga natang nenajiüt tiül aaga iüt quiaj nenüt Herodes, wüx tanguiaiy meáwan nguineay arang Teat Jesús, lango majaw ngün naleaing, cos altiül apiüngüw aaga Juan neech yow nipilan lapac laáw tiül mondeow.

⁸Altiül tapiüngüw mixejchiüts Elías landilil. Altiül tapiüngüw aag ayaj alinop nendeac andeac Teat Dios leawa tajliiy tanomb lapac, awüw.

⁹Pero Herodes tapiüng:

—Aaga Juan xique tujchiüs mamb ndojquiüm onic nej. ¿Jane

nganüy teananguiay arang xeyay cuajantanej quiaja? —aw.

Tandiüm majaw jane.

Teat Jesús tüüch üetiw acoquiaw mil nipilan

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Jn. 6:1-14)

¹⁰Wüx tandilileaw miapóstoles nej tapots masajüw Teat Jesús meáwan nguineay tarangüw. Condom taquiüüb nejiw mamb tiül wajchiüc niüng ngo majlüy nejinguid, tiül iüt ocueaj noic cambaj nenüt Betsaida. ¹¹Nipilan wüx tajawüw laámb tandüjpiw mamb. Wüx tapeayiw niüng ajlüy Teat Jesús nej tajür nejiw lasta. Condom tapots mandeac masaj nejiw nguineay alndom majlüyiw tiül minipilan Teat Dios. Aton tamongoch iün andeow leaw niün andeow.

¹²Wüx laquinüt aaga nüt quiaj, ajcüw minipilan nej tambüw matüchiw Teat Jesús, tasajüw:

—Teat, isajüw a nipilan mambüw andüyiw tiül cambaj, tiül rünc mayambüw nguiane apmaxojtüw, aton mayambüw cuane apmüetiw, cos tiül wajchiüc almajlüyüüts cam —ajüw.

¹³Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Ngwüy, icona netam meyamban üetiw —aj nejiw.

Nejiw tapiüngüw:

—Teat, ngo najiüran cuane sanüjchiün, ajcánan acoquiaw pan alijpüw cüet alningüy. ¿Ngwüy sanambana nangalan nüeteran müetiw meáwan nipilan quiaja? —awüw.

¹⁴Cos atüch maseyme acoquiaw mil monxey. Condom Teat Jesús tasaj minipilan nej:

—Isajan a nipilan chetemoj, ic miow gajpowüw (50) noicnoic ajlüy —aj nejiw.

¹⁵Atquiaj tarangüw, tasajüw nipilan chetemoj. ¹⁶Condom Teat Jesús tayar acoquiaw pan alijpüw cüet. Ndoj taxaing omal majaw cawüx, tüüch gracias Teat Dios, ndoj tambaag, tüüch minipilan nej majineaw müjchiw meáwan nipilan. ¹⁷Meáwan nipilan tetiw paxiün, condom leaw tenaw taxainguiw gajpiüp nchep.

Pedro apiüng nejay Teat Jesús aaga leaw lapiürang aliüc

(Mt. 16:13-19; Mr. 8:27-29)

¹⁸Noic nüt Teat Jesús teandea aweaag Teat Dios, ataag orar néjan quiaj; minipilan nej alíwan quiaj maquiüjpiw. Condom nej tatün manguiay nejiw:

—¿Cuane apiüngüw nipilan jane xic? —aj nejiw.

¹⁹Nejiw tasajüw:

—Altiül nipilan apiüngüw Juan, aaga neech yow nipilan. Altiül apiüngüw Teat Elías; altiül apiüngüw alngün nendeac andeac Teat Dios najlüy tanomb lapac. Atquiaj apiüngüw —ajüw.

²⁰Condom tatün manguiay nejiw alinomb:

—¿Jow icona, cuane ipiüangan jane xic? —aj nejiw.

Quiaj tapiüng a Pedro:

—Ique aaga Cristo ocueaj Teat Dios —aw.

Teat Jesús tapiüng apmambiyaw nej

(Mt. 16:20-28; Mr. 8:30—9:1)

²¹Teat Jesús tasaj nejiw nde masajüw nejinguid jane nej. ²²At aton tasaj nejiw:

—Aaga Teat Naxey netam mamongoch xeyay ngo majnej. Apmajcüy majaw nej montangtang tiül judíos, at montangtang miteaats, at ajcüw mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés aton. Ndójjwüx apmambiyaw nej. Pero naleaing wüx er nüt nej apmapac alinomb —aw.

²³Condom tasaj meáwan leaw aliw quiaj:

—Sitiül aljane andiüm mandüüb xic mayar sandeac, ich mawün wüx omeaats leawa nej andiüm marang. Ich mandüüb wüx leaw sarang masey mamongoch xeyay naél meáwan nüt; masey mambiyaw nej wüx cruz cos ayar sandeac. ²⁴Sitiül aljane ngo mayar sandeac ajcan imbol mambiyaw nej nipilan, alinoic nüt nej ngome apmamb tiül cielo. Pero sitiül aljane ngo mapiüng wüx masey mandeow cos ayar sandeac, alinoic nüt najnejajay apmajlüy tiül cielo. ²⁵¿Jondot sitiül aljane maneay meáwan cuajantanej leaw almajlüy wüx iüt cam, cuane ambich sitiül nej apndrom ombas, lango mamb tiül cielo? ²⁶Cos sitiül aljane ngo mayar sandeac, axing mitsoj nej nipilan wüx xique, at wüx xepoch; atquiaj a Teat Naxey aton apmaxing majaw nej wüx aliüc imiün tiül cielo, aquiüüb miün xeyay nelitlit, ranüy, najnejajay ocueaj Teat Dios, at ocueaj nangaj miángeles nej. ²⁷Naleaing sasaj icon alningüy acas tiül icona aliün mapacüw apmajawüw a Teat Naxey niüng arang natang nenajiüt —aj nejw Teat Jesús.

Tewüney majawüw nej Teat Jesús

(Mt. 17:1-8; Mr. 9:2-8)

²⁸Condom ajfüran ojpeacüw nüt tatow ndoj mandeac aaga poch

quiaj, quiaj taquiiüb a Pedro, Juan, at a Jacobo, tajtepiw wüx nop tiüc, tamb mataag orar. ²⁹Wüx teataag orar Teat Jesús, quiaj tajawüw mitey nej langome atnej, at apix nej rajnüy, xowüy lalitlit. ³⁰Camüm majawüw, alquiaj mixejchiw nejw leaw monlüy tanomb, ajcüw ayaj teat Moisés maquiiüb a teat Elías, teandeacüw maquiiüjpüw Teat Jesús. ³¹Niüng alembemoj xowüy lajneaj, ayey nejw tiüt a ran. Teamandeacüw wüx leaw apmamongoch Teat Jesús wüx apmandeow tiül Jerusalén. ³²Teat Pedro, at aquiüjpüw nej xeyay laínd ameyiw, pero tapacüw wüx tajawüw aaga ran xowüy lajneaj niüng ajlüy Teat Jesús maquiiüb ajcüwa ijpüw monxey quiaj. ³³Moisés ata Elías laámb apmawüw niüng ajlüy Teat Jesús, quiaj tapiüng a Pedro:

—Teat, najnejaj macüliiüts ningüy narangan arej nden, noic iney, noic aney teat Moisés, alinoic aney teat Elías —aw.

Atquiaj tapiüng a Pedro cos lango majaw cuane apmapiüng. ³⁴Tenguialeámban mandeac aag ayaj, quiaj pojniüt, taxot nejw noic oic. Xeyay timboloj wüx tajawüw aliw tiül oic. ³⁵Condom quiaj tanguiyiw noic nanderac imiün tiül oic, tapiüng:

—Aag ayaj xecual xeyay sandiüm; inguiayiün, iyacan wüx imeajtsan leaw andeac nej —aw.

³⁶Wüx landoj andeac a nendeac, quiaj tajawüw a Teat Jesús néjan. Nejw ngo mapiüngüw nicuajind. Tacül acas nüt nejinguind ngo mandeacüw wüx leaw tajawüw.

Tajneaj nop alwüx ombas nej nimeech*(Mt. 17:14-21; Mr. 9:14-29)*

³⁷Raw tiüt alinoic nüt wüx tawüw tiüt imiünüw wüx tiüc, xeyay nipilan tambüw mangochiw Teat Jesús. ³⁸Nop naxey naw tiül aaga xeyay nipilan quiaj tendeac napac, tapiüng:

—Teat, satün icueaj meamb mejaw xecual ajcánan sajiür. ³⁹Alwüx ombas nej nimeech. Nguiay aaga nimeech xeyay üüch nej mepajpaj, ambeapmbeap nej, awün nej teombeap popox. Xeyay ngo majneaj lamarang nej, nómban ngo macueat nej. ⁴⁰Xique tasajasüw minipilan mawüniw a nimeech wüx ombas nej, pero ngondom ombasüw —aw a naxey.

⁴¹Quiaj tapiüng Teat Jesús: —iNeol icona nipilan ngo meyariün sandeac, icona monrang ngo majneaj! ¿Cas nüt ipiüangan sanacül naquiiüb icon, nafüc wüx leaw irangan quiaj? —aw.

Condom tasaj a naxey:

—Iquiiüb miün micual, teat —aj.

⁴²Wüx tenguijal ajüy aaga nench quiaj matüch niüng ajlüy Teat Jesús, quiaj tambeapmbeap nej alinomb. Aaga nimeech alwüx ombas nej talox nej tiüt. Teat Jesús talic a nimeech quiaj, maw macueat; quiaj tajneaj aaga nench. Condom tüüch mamb maquiiüb miteat nej alinomb. ⁴³Meáwan nipilan leaw alquiaj mbyatoj majawüw nguineay xeyay najneaj lamarang Teat Dios.

Teat Jesús tapiüng alinomb apmambiyaw nej*(Mt. 17:22-23; Mr. 9:30-32)*

Tealeámban mbyajow nipilan majawüw meáwan leaw lamarang Teat Jesús, quiaj tasaj minipilan nej:

⁴⁴—Iyacan wüx imeajtsan aaga poch sanasaj icon cam, cos Teat Naxey apmayacüch teowixaw nipilan —aj nejiw.

⁴⁵Naleaing minipilan nej ngo majawüw cuane wüx asoiquiw quiaj, cos ngo müjndiw majawüw, aton cos nejiw axinguiaw matüniw manguaiyiw wüx aaga poch quiaj.

Jane apmarang natang*(Mt. 18:1-5; Mr. 9:33-37)*

⁴⁶Condom minipilan nej tapots andeacndeacüw wüx mapiüngüw jane apmarang natang.

⁴⁷Naleaing Teat Jesús tajaw cuane teamapiüngüw tiül omeajtsüw nejiw. Quiaj taxaing nop nine mayac niüng ajlüy nej. ⁴⁸Condom tasaj nejw:

—Jangantanej leaw apmajiür lasta aaga nine cam, aag ayaj atnej teamajiür xic lasta; jangantanej leaw ajiür xic lasta, aag ayaj ajiür lasta neech xic niün. Cos jane chingüy tiül icona, aag ayaj natang —aj nejiw.

Jane ngo majcüy majaw icoots, najneaj majaw icoots*(Mr. 9:38-40)*

⁴⁹Condom quiaj tasaj nej a Juan: —Teat, tajawasan nop naxey teamapaj minüt wüx tawün nimeech wüx ombas nipilan, lanasajan macueat cos ngome aquiüjpaats —aj.

⁵⁰Quiaj tasaj nej Teat Jesús: —Ich majlüy, nde mepalan cos sitiül nop ngo majcüy majaw icoots, najneaj majaw icoots —aj nej.

Teat Jesús talic a Jacobo y Juan

⁵¹Wüx lamatüch a nüt mamb Teat Jesús andüy tiül cielo, quiaj

tapiüing netam mamb Jerusalén.

⁵²Quiaj tüüch mamb acas mambüw ombas nejiw. Ajcüw ayaj tambüw tatüchiw tiül noic nine cambaj tiül iüt Samaria mayambüw niüing apmaxojtüw. ⁵³Naleaing ajcüwa nipilan monaw quiaj ngome tandiümüw mäjchiw maxojtüw quiaj Teat Jesús cos tajawüw andüyiw Jerusalén apmambüw.

⁵⁴Minipilan nej, aaga Jacobo maquiiüb a Juan wüx tajawüw aag ayaj, quiaj tasajüw Teat Jesús:

—Teat, ¿indiüm natüniün biümb imiün tiül cielo atnej nomb tarang mixejchiiüts Elíasa, mandajpüw ajcüwa nipilan quiaja? —ajüw.

⁵⁵Quiaj ndiliteay Teat Jesús majaw nejiw, talic nejiw, tapiüing:

—Icona ngo mejawan cuane teamendeacan. ⁵⁶Cos Teat Naxey ngo miün mandrooch ombasüw nipilan, nej tiün mawün wüx nipilan —aw.

Quiaj tambüw tandüyiw tiül alinoic cambaj.

Leaw tandiümüw mandüjpiw Teat Jesús

(Mt. 8:19-22)

⁵⁷Condom wüx aleambüw tiül tiiüd tajngot nop naxey masaj Teat Jesús:

—Teat, sanamb nguiajantanej niüing apmeamb —aj.

⁵⁸Quiaj tasaj nej Teat Jesús: —Wiül ajiürüw ombiümüw, at a quieic ajiürüw; nganüy a Teat Naxey ngo majiür nguiane alndom maxood —aj nej.

⁵⁹Condom tasaj alinop: —Mac, indüüb xic, tabar —aj. Aaga nasoic quiaj tapiüing:

—Teat, sanamb nacül leaw andeow xeteat, namiüt; ndoj sanandüüb ic narang leaw ipiüing —aw.

⁶⁰Teat Jesús tasaj nej:

—Icueat, ich majlüy ich memiütayej. Ique quiür indeac wüx nguineay alndom majlüyeran tiül micambaj Teat Dios —aj nej.

⁶¹Condom tapiüing alinop:

—Sanamb teat, nguiajantanej niüing apmeamb, pero netam namb saniüing nasajüw manguiayiw —aw.

⁶²Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¿Sitiül nop nechiiüt iüt almasap owix arada, andüy wanopech teamajaw, nguineay apmarang najneaja? Aag ayaj ngondom majmel tiül micambaj Teat Dios —aj nej.

Teat Jesús tüüch mambüw er miow gajpowüw minipilan nej

10 Wüx landoj aag ayaj, Teat Jesús tawün er miow gajpowüw (70) minipilan nej. Ajcüw ayaj tüüch mambüw ijpüwpüw ombas nejiw tiül meáwan cambaj leaw niüing nej apmamb. ²Ndoj tasaj nejiw:

—Xeyay najiüt ajlüy, pero monrang najiüt napateay. Itüniün ocueaj a Teat Naxey neneay najiüt, müüch miün monrang najiüt. ³Quiüran; xique süüch icon meamban at icon sap indüyiün tiül tegüy sampüy. ⁴Nde mejoyiün morral, iquial tomiün, at napüic; nde lombombomeron metepeayiün jangantanej tiül tiiüd. ⁵Ngünantanej nden niüing apmejmeliün, ombas mertepeayiün, itüniün monapacüy. ⁶Sitiül alquiáj aljane ajüic najneaj omeaats majaw

icon, indeacan najneaj mequiüjpan; pero sitiül ngwüy, nde mendeacan mequiüjpan xeyay. ⁷Icülüün tiül aaga nden quiaj, itean, inganeowan leaw apmeajndiün quiaj, cos nop nerang najiüt netam müünd üet nej. Nde meamban mejüyjüyiün tiül ngünantanej nden. ⁸Nguiajantanej cambaj niüng apmejmeliün sitiül apmangochiw icon najneájan, itean leaw apmeajndiün meatiiün. ⁹Aton imongochiün iün andeow moniün andeow leaw almajlüy tiül aaga cambaj quiaj, at isajan nipilan: “Nganüy laliüc ndom mejmeliün tiül micambaj Teat Dios”, irajan. ¹⁰Pero nguiajantanej cambaj niüng apmejmeliün, sitiül ngo mangochiw icon najneaj, wüx apmeriowan ilean tiül calle, isajan nipilan: ¹¹“Leaw najndot najlüy ningüy tiül micambajan ngo nandiüman maciül wüx xileajiün nicuajind; satajtan majüic ngo majneaj irangan. Pero ich leam imeajtsan teajndiün mejmeliün tiül micambaj Teat Dios”, irajan. ¹²Xique sasaj icon, wüx apmajaraw wüx asoet nipilan, napateay quiriw ngo majneaj leaw apmamongochiw nipilan tajlüyiw tiül cambaj Sodoma, ngo matnej aaga cambaj niüng ngo mangochiw icon najneaj.

Nipilan ngo mayambüw Teat Dios

(Mt. 11:20-24)

¹³iJaa, icona monaw tiül cambaj Corazín! iJaa, icona monaw tiül cambaj Betsaida! ¿Neol ngo meyariün sandeaca? Cos jondot tiül cambaj Tiro y Sidón tarangüch meáwan atéocan leaw tarangüch tiül icona mejawan, catsats tsotojow

tiül ngwiat masoijquiw nambeor apixaw nejiw, majüiquichaw leaam omeajtsüw wüx meáwan ngo majneaj tarangüw. ¹⁴Áag sasaj icon, alinoic nüt wüx Teat Dios apmajaw wüx asoeteran, napateay ngo majneaj apmamongochiw monaw Tiro maquiüb Sidón, ngo mat icona. ¹⁵At icona monaw tiül cambaj Capernaum, ¿iyajcan icona apmeamban tiül cielo? ¡Niquimas! Cos aleáingan apmejlosan tiül aaga xeyay ngo majneaj tiül Hades —aw Teat Jesús.

¹⁶Ndoj tasaj minipilan nej: —Nganüy sasaj icon, leaw apmanguiy indeacan, aag ayaj atnej anguiay sandeac; leaw ngo mandiümüw manguiyiw indeacan, ngo mandiümüw xic aton. Leaw ngo mandiüm xic, ngo mandiüm aaga neech xic niün aton —aj nejiw.

Tandilileaw ajcüwa er miow gajpowüw

¹⁷Wüx tandilileaw ajcüwa er miow gajpowüw (70) quiaj, apac omeajtsüw, tasajüw Teat Jesús: —Teat, wüx minüt ique ajcüwa nimeech ayariw sandeacan —ajüw.

¹⁸Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús: —Xique tajawas ajmiüc a Satanás atnej ajlip imiün tiül cielo. ¹⁹Xique nganüy lanüüch icon mecuüjchiün tiüt ndiüc tengwüy napüp. Masey moncüy majaw icoots apmarangüw leaw andiümüw, icona ngome apmarang icon nicuajind. ²⁰Naleaing nde mapac imeajtsan ajcan imboloj mandüyiw icon nimeech ayariw indeacan; ngwüy, ich mapac imeajtsan cos minütiün lajlüy tiül cielo —aj nejiw.

Apac omeaats Teat Jesús

(Mt. 11:25-27; 13:16-17)

²¹Ores quiaj aaga Nangaj Espiritu tüüch Teat Jesús mapac omeaats.

Teat Jesús tapiüng:

—Xique sasaj ic apac ximeaats wüx ique Teat, ique natang nenajiüt tiül cielo at wüx iüt, cos meáwan leaw lajlüy textot, ngo meach majawüw mondüy monxom omeaats. Nganüy lameaach majawüw ajcüwa atnej nine monguich quiaj. Atquiaj ajlüy, Teat, cos atquiaj indiüm —aw.

²²Condom tapiüng:

—Meáwan cuajantanej tündiüs, tüüch xic Xeteat; nejingüind ngo majaw jane aaga micual nej, áagan Xeteat Dios nejaw. Aton nejingüind ngo majaw jane nej Xeteat Dios, áagan micual nej ajaw; at leaw andiüm müüch nej majaw —aw.

²³Condom Teat Jesús wantsat majaw minipilan nej, quiaj tasaj nejijw:

—Najnejaj ajlüy jangantanej leaw axom majaw leaw icona ixoman mejawan nganüy. ²⁴Cos naleaing sasaj icon, xeyay mondeac andeac Teat Dios at montangtang monajiüt tandiümüw majawüw leaw lamejawan; naleaing taton ngo majawüw. Tandiümüw manguaiyiw leaw lamenguaiyün; naleaing taton ngo manguaiyiw —aj nejijw.

Teat Jesús tandeac wüx nop naw Samaria

²⁵Alquiaj nop nequiaach wüx aaga poch tüünd Moisés, witiüt matün manguaiy majaw cuane apmapiüng Teat Jesús, tasaj:

—Teat ¿cuane netam naranga, nguineay alndom namb tiül cielo napac meáwan nüte? —aj.

²⁶Teat Jesús tasaj nej:

—¿Cuane apiüng tiül aaga poch tüünd Moisésa? ¿Nguineay iyaag? —aj nej.

²⁷Aaga naxey tasaj nej:

—Netam mendiüm Teat Dios con imeaats, con ipacüy, con mifis; aton netam mejiür lasta jangantanej atnej ijiürüy lasta iquiáyan quiaj —aj nej.

²⁸Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Najnej aag ipiüng quiaj. Sitiül atquiaj apmerang apmeamb tiül cielo niüng apmepac meáwan nüt —aj nej.

²⁹Nej aaga naxey tandiüm majüiquich arang meáwan aag ayaj, quiaj tasaj Teat Jesús:

—¿Jane alinop apiüng netam majiürüch lasta quiaja? —aj.

³⁰Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Nop naxey imiün Jerusalén andüy Jericó taxom nej need tiül tiiüd, tanejtiw nej ocueaj meáwan leaw almajoy, tawüjchiw nej, laliüc mandeow tacueatiw. ³¹Condom tamong quiaj nop miteaats amb tiül a tiiüd quiaj. Wüx tajaw alpiiüm aaga naxey quiaj, tayey tiüt tamong. ³²Camüm tamong quiaj nop nembeol miteaats ajcüw nasoic levita. Átan wüx tatüch quiaj majaw alpiiüm a naxey, tamongan aton. ³³Ndoj tajngot nop naxey naw Samaria aleamb tiül aaga tiiüd quiaj. Wüx tajaw a naxey, xeyay tajiür lasta. ³⁴Quiaj tamb matüch, tayac aceite, tayac a vin wüx aaga necoy quiaj. Condom taóel, cas taxaing mayac

wüx mibur nej. Taquiiüb mamb andüy niüng axoodaran; tacül quiaj majaw. ³⁵Aw alinoic nüt wüx taw quiaj, tawün ijquaw tomiün nenüt denario, tüüch neneay nden niüng axoodaran. Ndoj tasaj: “Ijaw ningüy xicueaj, sitiül aleaic tetam, iyamb ocueaj nej. Xique sanangüy icueaj leaw sapeay”, aj. ³⁶Tiül aaga arojpiüw quiaj, ¿jane ajüic tajiür lasta aaga naxey tajlüy mambiy nej need quiaja? —aj nej Teat Jesús.

³⁷Condom aaga nequiaach wüx aaga poch tüünd Moisés tapiüng: —Pues aaga tambeol nej —aw.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Quiür a ique irang atnej aton — aj nej.

Teat Jesús al aniüngüw Marta y María

³⁸Teat Jesús wüx tatüch tiül noic cambaj, alquiaj nop najtaj nenüt Marta. Tüüch nejiw maxojtjw aniüng nej. ³⁹Aaga Marta quiaj, almajiür nop michiig nej nenüt María. María tamb chetem niüng ajlüy Teat Jesús manguiay andeac.

⁴⁰Naleaing Marta tenguijal amb wüx omeaats meáwan leaw teamarang tinden. Condom tamb matüch Teat Jesús masaj:

—Teat, ¿najneaj mejaw arang xechiig quiaja? Cos acueátan xic wüx narang xenajiütan. Isaj mambeol xic, Teat —aj.

⁴¹Quiaj tasaj nej Teat Jesús: —Marta, Marta, xeyay apal ic, xeyay amb wüx imeaats cuajantanej irang quiaj. ⁴²Ajlüy noic leaw alwüx atam, María teamayac wüx omeaats aaga leaw netam quiaj, nejinguind ngome apmanood nej ocueaj —aj nej.

Jesús aquiaach nguineay alndom matajaats orar

(Mt. 6:9-15; 7:7-11)

11 Noic nüt Teat Jesús teataag orar, y wüx landoj, quiaj tapiüng nop minipilan nej:

—Teat, iquiaach xicon nguineay natajcan orar atnej tarang teat Juan wüx taquiaach minipilan nej —aw.

²Quiaj tapiüng Teat Jesús:

—Icona, wüx apmetajcan orar atcüy ipiüngan:

Xeteatiün Dios najlüy tiül cielo, ique nangaj minüt.

Sandiüman mejlüy wüx meáwan nipilan nguiajantanej.

Atnej iyambüch ninguiün tiül nangaj cielo, atquiaj aton netam meyambüch ningüy wüx aaga iüt cam, marangüch leaw ique indiüm.

³Iich xicon nüeteran nganüy nüt cam atnej mbójan irang.

⁴Iwün wüx imeaats aaga ngo majneaj tarangasan Teat, cos xicona aton lanawüniün wüx ximeajtsan meáwan ngo majneaj tarangüch wüx ximbasan.

Imbeol xicon nde narangan ngo majneaj, Teat,

Iwün ninguiün meáwan ngo majneaj, nde matüch xicon, irawan —aj nejiw Teat Jesús.

⁵Aton tasaj nejiw:

—Jondot nop icona almajiür nop miamigo nej pinawan ongwiiüts mapeay masaj nej: “Amigo, najüch icueaj arojpiüw pan. ⁶Cos napeay nop xeamigo, imiün miünquiaj ajngot, naleaing ngo najiür cuane sanüüch”, maj. ⁷Pero aaga naxey

altiül iüm, apmasaj nej: “Tapots indeac, lanapal a iüm. Xecual lameayiw naquiüjpüw, ngondom witiün nawün nüüch ic”, maj nej. ⁸Naleaing sasaj icon, masey ngo mind witiow, nej apwitiüm mawün müüch leaw netam, ngome ajcan ajaw miamigo nej, apmarang cos ngo mandüüm manguiay mapajpaj nej. ⁹Nganüy sasaj icon: Sitiül apmetüniün apmeajndiün; sitiül apmeyamban monajneaj ocueaj nej apmexoman; sitiül apmerndeacan apmengocheranan. ¹⁰Cos meáwan leaw netün apmüünd; leaw neyamb apmaxom; leaw nendeac apmangocharan.

¹¹¿Mbich alndom nop nateateran wüx matün nej ocueaj pan micual nej, apmüüch noic piedra ingow üüch pana? ¿Tengwüy wüx matün cüet, ingow üüch cüet apmüüch nop ndiüca? ¹²¿Jondot matün omb quit, ingow üüch omb quit apmüüch nop napüpa? ¹³Sitiül icona monrang ngo majneaj icon, ijawan cuane najneaj meajchiün micualan; cuantemas Miteatiiüts Dios najlüy tiül cielo apmüüch Nangaj Espiritu jane apmatün nej ocueaj —aj nejw Teat Jesús.

Apiüngüw ambeol nej nimeech

(Mt. 12:22-30; Mr. 3:20-27)

¹⁴Teat Jesús tawün nimeech wüx ombas nop naxey nejew. Wüx taw aaga nimeech quiaj, quiaj tendec aaga naxey. Meáwan nipilan mbayajow majawüw. ¹⁵Naleaing altiül tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj awün nimeech cos ambeol nej aaga minatang nimeech nenüt Beelzebú —awüw.

¹⁶Altiül tandiümüw majawüw cuane apmarang, tasajüw marang noic ateócan majawüw sitiül naleaing Teat Dios ambeol nej.

¹⁷Teat Jesús tajaw nguineay teamapiüngüw tiül omeajtsüw nejw, áag tasaj nejw:

—Tiül meáwan cambaj sitiül monajiüt apmajcüyiw mbajcamoj, apmembiyayej apndrom ombasüw. Sitiül moncül tiül noic nden majcüyiw, ngo majlüyiw nóiquian, apndajrriümoj. ¹⁸Atánan quiaj sitiül minatang nimeech ngo majlüy nóiquian maquiüüb mimonbeol nej, ¿nguineay alndom marangüw cuajantanej ngo majneaja? Aag ayaj sasaj icon cos ipiüangan xique sawün nimeech, ambeol xic Beelzebú.

¹⁹Sitiül naleaing Beelzebú nembeol xic nawün nimeech, isajan xic, jow minipilanan, ¿jane ambeol nejw mawüniw nimeech?

¿Ngwüy nimeech ambeol nejw? Ninguiay ajüic ngo mejawan cuane temepiüangan. ²⁰Nganüy sitiül Teat Dios nembeol xic nawün nimeech wüx ombas nipilan, naleaing sasaj icon lamatüch mejmeliün tiül minipilan Teat Dios.

²¹Sitiül nop naxey natang nenajiüt almajiür xeyay monjiür nej aniüng, meáwan leaw almajiür aniüng nej najneaj ajlüy. ²²Nganüy sitiül aliüc alinop xeyay minipilan nej aquiüüb miün, apmanojtiw aaga iüm quiaj, apmasapüw leaw monjiür, apmümb mayariw membaagayej wüx leaw taxomüw.

²³At sasaj icon, leaw ngo mandüüm xic, ajcüy majaw xic. Jane ngo mambeol xic wüx leaw teanaxaing, aag ayaj awíchan quiün.

Wüx nimeech andilil alinomb wüx ombasaran

(Mt. 12:43-45)

²⁴Nop nimeech wüx apmacueat aljane, apmajüyjüy tiül wajchiüc mayamb nguiane apmaxood. Wüx lapaxiow ajüyjüy ngo maxom, quiaj apmapiüng: “Sanandilil sandüy tiül niüing tawas”, apmaw. ²⁵Camüm mapeay quiaj, apmaxom aaga naxey atnej nop iüm najneajay najirimb najmel mim baj. ²⁶Almajaw atquiaj, quiaj apmamb majan alayaíw aqiiüüb nej alwüx apatüw, ngo matnej. Quiaj apmambüw andüyiw wüx ombas a naxey quiaj. Ndójjwüx aaga naxey quiaj xeyay ngo majneaj apmajlüy, ngo matnej tajlüy nomb —aj nejiw Teat Jesús.

Najneajay leaw anguiay Mipoch Teat Dios

²⁷Teat Jesús wüxan tealeámban mandeac aag ayaj, quiaj tendeac nop najtaj tiül nipilan, tapiüng: —Najneajay ajlüy a müm najtaj newiquiach ic, neech ic ichech —aw.

²⁸Quiaj tapiüng Teat Jesús: —iNajneajay aton ajlüyiw meáwan leaw anguiayiw Mipoch Teat Dios ndoj ayacüw wüx omeajtsüw! —aw.

Nipilan atüniw ateócan

(Mt. 12:38-42; Mr. 8:12)

²⁹Wüx laxeyay nipilan mayeyiw nej tiüt, quiaj tapots masaj nejiw: —Nipilan nganüy cam ngo majneaj arangüw, atüniw ateócan majawüw. Naleaing ngome apmüjndiw majawüw; apmüjndiw áagan leam omeajtsüw leaw

tajlüy wüx Jonás. ³⁰Atnej Jonás tajlüy tanomb, wüx nej tatiib ocueajiw nipilan monaw Níneve leaw ngo majneaj teamarangüw, atquiaj ajlüy nganüy a Teat Naxey, teamatiib icueajiün leaw ngo majneaj teamerangan. ³¹Alinoic nüt wüx apmajaraw wüx asoet nipilan, quiaj nop najtaj najlüy tanomb, natang nenajiüt imiün cawac, nej apmajüiquich ajcüwa nipilan aaga nüt cam alwüx axeyay ngo majneaj teamarangüw; cos nej imiün xeyay miünquiaj tamb manguiay andeac Salomón. Nganüy ajlüy ningüy tiül icona nop alwüx xeyay ajaw ngo matnej Salomón, icona ngo meyariün andeac nej. ³²At alinoic nüt wüx Teat Dios apmajaw wüx asoeteran, ajcüwa nipilan monaw Níneve leaw tajlüyiw tanomb apmayacüw isoetiün. Cos ajcüwa nipilan quiaj tayambüw Teat Dios wüx Jonás tapaj nej ocueajiw. Nganüy ajlüy tiül icona nop alwüx xeyay atam ngo matnej Jonás, pero icona ngo merangan leaw asaj icon.

Ran ocueajaran

(Mt. 5:15; 6:22-23)

³³Nejinguind ngome apmachen ran ndoj maxot, tengwüy mamooq omal tiül nop nchep. Ngwüy netam mayac cawüx marraj, maxom majaw jane apmajmel tiül iüm. ³⁴Oniüügaran aag ayaj nerraj icoots. Sitiül iyac iniiüg wüx mejaw leaw najneaj, apmambeol ic merang najneaj. Wüx irang najneaj, aag ayaj atnej mejlüy tiül ran. Nganüy sitiül indiüm meyac iniiüg wüx mejaw leaw ngo majneaj, quiaj apmerang xeyay ngo majneaj; aag ayaj atnej

ijlüy tiül pojniün. ³⁵Netam mejaw wüx aaga ran ijiür quiaj, nde marang pojniün. ³⁶Sitiül ique ijlüy tiül aaga ran quiaj, ngo mejlüy tiül pojniün, ranüy apmajlüy niüng ijlüy atnej wüx marraj ic noic nadam ran —aj nejiw Teat Jesús.

Teat Jesús ayac asoet fariseos y mondüy wüx mipoch Moisés

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 20:45-47)

³⁷Wüx landoj andeac Teat Jesús, quiaj tasaj nej nop fariseo mamb metiw aniüng nej maquiiüb. Quiaj tamb Teat Jesús. Nganüy wüx chetet met, ³⁸aaga fariseo wüx tajaw nguineay Teat Jesús ngo marang atnej ajlüyay arangüw nejiw wüx ajantsüw owixaw, quiaj mbayat. ³⁹Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Icona fariseos ijantsan ombas a tas, polat, pero amb tiül tan ajlüy ngo majneaj. Icona atquiaj ijlüyüün, masey ajüic irangan najneaj, tiül imeajtsan xeyay ngo majneaj ajlüy, cos inojtiün meyariün ocueaj alinop, at irangan cuajantanej ngo majneaj. ⁴⁰iNerchachiün! ¿Neol ngo mejawana, aag nerang amb wüx ombas, nej nerang amb tiül aton? ⁴¹Leaw almejiüran ijchan ajcüwa nipilan ngo majiür. Quiaj apmejlüyüün nerixixay najneaj.

⁴²iJaa, icona fariseos! Iyacan erchechiün naw tiül menta, ruda, at naw tiül cuajantanej soex napiürüch; pero icona ngo merangan leaw najneaj, ngo mejiüran lasta alinop atnej andiüm Teat Dios. Netam merangan meáwan aag ayaj, aton nde mecueatiün meyacan erchechiün.

⁴³iJaa, icona fariseos! Wüx iriümban tiül sinagogas iyamban nguiane chetemeron, nguineay alndom mejarawan. Aton iyambyamban merangüchiün casa niüng ajlüy xeyay nipilan.

⁴⁴iJaa, icona mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, aton icona fariseos! iMonlombojchay icon! At icon oxiüt wüx lajarriow, lango majüic, nipilan namong amb wüx ngo majaw sitiül aag ayaj oxiüt —aj nejiw Teat Jesús.

⁴⁵Condom tapiüng nop naxey nendüy wüx aaga poch tüünd Moisés, tasaj Teat Jesús:

—Teat, wüx indeac aag ayaj ajüic atnej andüy wüx ximbasan temendeac —aj.

⁴⁶Quiaj tapiüng Teat Jesús:

—iJaa, icona aton mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés! Cos ijchan nipilan mamalüw leaw ngondom mamalüw; pero icona ngo mendiüman merrejquiün aag ayaj masey con nots micual iwixan.

⁴⁷iJaa icona! Cos teametajcan majneaj mioxiütüw mondeac andeac Teat Dios leaw tajlüyiw tanomb, leaw tandeowüw ambiy nejiw mixejchiün. ⁴⁸Aag ayaj ajüic icona najneaj mejawan leaw tarangüw mixejchiün; nejiw monbiy, nganüy icona teamerangan mioxiütüw.

⁴⁹Cos Teat Dios meáwan aag ayaj lamajaw, áag tapiüng: “Sanüjchiw mambüw niüng ijlüyüün mandeacüw sandeac, at sanüjchiw mambüw apóstoles aton. Altiül apmambiyaranüw, alacas apmayambüch ombasüw”, aw.

⁵⁰Aag ayaj tandeac Teat Dios cos

ajcüwa nipilan najlüy nganüy cam, apmengüyiw leaw tarangüchiw wüx ombasüw mondeac andeac nej tanomb, ajan wüx tarang iüt cam. ⁵¹Aag ayaj ajan wüx miquiej Abel, ndójuwüx wüx miquiej Zacarías, áag tambiyaw tiül nadam nangaj iüm niüing ajlüy artül. Nganüy sasaj icon, Teat Dios apmüüch icon mengüyiün leaw tambiyaranüw quiaj.

⁵²¡Jaa, icona mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés! Cos ijawan leawa netam, pero ngo merangan. At lamepálan alinop, ngo meajchiün majaw, marang —aw Teat Jesús.

⁵³Wüx teamandeaç masaj nejiw aag ayaj, meáwan mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at a fariseos xeyay tajcüyiw. Condom quiaj tapots masajsajüw nej cuajantanej. ⁵⁴Tayambüw nguineay masapüw wüx alngün poch leaw apmandeac, mayacüw asoet.

**Teat Jesús tandeac andüy
wüx monlombojchay**

12 Wüx aaga nüt tapeay quiaj xeyay nipilan, canchiütoj acas mil, lacharrayej. Quiaj Teat Jesús ombas masaj minipilan nej, tapiüing:

—Ijawan nguineay arangüw a fariseos, nde mitsojow icon. Aag ayaj alndom marang icon atnej arang levadura wüx ajmel tiül ajtsaj marang pan, cos andüy quiaj apmaxip mexeyay. Nejiw ajüic atnej arangüw najneaj; aag ayaj ngo maleaing, arangüwan.

²Cos meáwan leaw naxotaran apmajüic, at meáwan leaw nexotüy apmajaraw alinoic nüt.

³Atquiaj leaw indeacan icónan

quiaj masey tiül pojniün, alinoic nüt apmanguiyaran. Átan leaw tendeacan wüx indexeyon tiül ilajcan, alinoic nüt apmanderac napac manguiyay cambaj.

Jane netam mermbolan mendüyiün

(Mt. 10:26-31)

⁴Xique sasaj icon xeamigojüw, nde mermbolan mendüyiün leaw alndom mambiy icon, cos áagan alndom marangüw. ⁵Nganüy sanasaj icon jane netam mermbolan mendüyiün: ermbolan mendüyiün aaga leaw alndom mambiy icon, ndoj alndom mayac icon tiül xeyay ngo majneaj, tiül biümb. Nej netam mermbolan mendüyiün.

⁶¿Neol ngo mejawana, acoquiaw nine quiec ijquiaw tomiün ombat? Naleaing Teat Dios ngo ndrom omeaats masey noic tiül nejiw, cos meáwan ajaw. ⁷At miondeats omalaran lateoraw. Nde mermbolan nicuajind, cos icona alwüx imbeatiün, ngo mat nejiw a nine quiec quiaj.

**Leaw ngo mexotüy wüx mandeac
sandeac**

(Mt. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸Aton sasaj icon, jangantanej ngo mexotüy wüx masaj nipilan ayar sandeac, xique aton sanandeaç nasajüw miángeles Xeteat Dios xenipilan nejiw. ⁹Nganüy jangantanej leaw apmapiüing xique ngome micual xic Teat Dios, at a xique aton sanasaj miángeles Xeteat Dios ngome xenipilan nejiw.

¹⁰Aton sasaj icon, jangantanej leaw apmandeac alngün ngo majneaj wüx ombas Teat Naxey,

nej alndom nawün wüx ximeaats. Nganüy leawa nendeac ngo majneaj wüx ombas Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios, aaga nisoet quiaj mbich ngondom maw wüx ombas nej.

¹¹Sitiül alngün nüt apmequiürajpan mayacüw icon teombas montangtang tiül ajcüwa sinagoga, tengwüy niüng ajlüy montangtang monajiüt, nde meyamban imeajtsan wüx cuane apmepiüangan; ¹²cos wüx apmerndeacan, aaga Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios apmüüch icon poch leaw netam mepiüangan —aj nejiw Teat Jesús.

**Ngo majneaj mandiümdiüram
cuajantanej**

¹³Condom nop naxey náwan tiül nipilan tasaj nej:

—Teat, isaj xecoj mambaag pinawan aaga najcueat cam nüjndiün, müüch xic leaw saneay —aj nej.

¹⁴Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Teat ¿jane neyac xic najaw wüx leaw ijndean, nambaag icueajiün? —aj nej.

¹⁵Condom tasaj meáwan nipilan:

—Ijawan wüx, nde mendümdiüman ocueaj alinop; cos ngome wüx lamejiüran cuajantanej alndom mambeol icon mepacan —aj nejiw.

¹⁶Quiaj tasaj nejiw acas poch andüy wüx corrül, tapiüng:

—Tajlüy nop naxey nejiür, meáwan omeaats micorrül nej tümb merangüy. ¹⁷Condom aaga naxey quiaj tapiüng tiül omeaats nej: “¿Nguineay sanarang cos ngo najiür nguiane sanayac omeaats

xecorrül?”, aw. ¹⁸Quiaj tapiüng: “Atcüy sanarang, sanambich najarrich xetroj, ndoj sanarang alacas nadamdandam, nayac tiül meáwan sanaxaing, at meáwan salnajiür. ¹⁹Quiaj sanapiüng xiquiáyan quiaj: Canüy najneajay ijlüy cos almejiür meáwan leaw netam, apmaüic ic xeyay neat. Canüy ixood, iret, inganeow, ich mapac imeaats, sanaj ximeaats”, aw a naxey. ²⁰Quiaj Teat Dios tasaj nej: “iChach! Aaga ongwiiüts cam apmendeow. Jow, leaw teamecanchich quiaj, ¿cuane ajpare? ¿jane apmaneaye?” aj nej.

²¹Atquiaj leaw necancanchich cuajantanej néjan quiaj wüx, ngo majiür nicuajind niüng ajlüy Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

Teat Dios üüch meáwan leawa netam

(Mt. 6:25-34)

²²Condom Teat Jesús tasaj minipilan nej:

—Sasaj icon, nde mamb wüx imeajtsan mepiüangan cuane apmeatiün, cuane apmesojquiün.

²³¿Neol ngwa, icona alwüx itaman, ngo matnej nüeteran; aton micuerpojan alwüx atam, ngo matnej napixerana? ²⁴Ijawan nguineay ajlüyiw mimüm wiür, cos nejiw ngo mepiürüw maxaingüiw omeaats corrül, ngo macanchichaw leaw apmüetiwiw alinoic nüt, cos Teat Dios üüch nejiw. ¿Neol ngome alwüx imbeatiüna, ngo matnej quieque? ²⁵¿Ngwüy jane tiül icona wüx xeyay ayambyamb omeaats alndom matang wüx alquiriwe?

²⁶Sitiül ngondom merangan leaw ngo maél, ¿neol tapots iyacan

imeajtsan wüx cuajantanej leawa naéle?

²⁷’Ijawan nguineay ajlüyiw a mbaj, nguineay atangüw. Cos ngo marangüw najiüt nicuajind, at ngo mendileaw. Nganiy sasaj icon, aaga minatang nenajiüt leaw tajlüy nomb nenüt Salomón, nej tajiür xeyay tomiün. Masey tajiür xeyay najneajay apix nej; ngo matüch matnej ajneajiw a mbaj. ²⁸Sitiül Teat Dios ayac mimbaj a soex leaw almajlüy nganüy, oxep lamarang asap andaab pow, cuane wüx ngo mambeol icon. ¿Neol ngo meyacan imeajtsan wüx neje? ²⁹Icona nde meyacan imeajtsan wüx leaw apmeatiün menganeowan. ³⁰Cos nipilan leaw ngo mayambüw Teat Dios, xeyay ayacüw omeajtsüw wüx aag ayaj. Icona ijawan Miteatiüts Dios, nej alwüx, nej ajaw meáwan leawa teatam icon. ³¹Netam meyamban merangan meáwan leaw andiüm Teat Dios; quiaj nej apmüüch icon meáwan leawa netam.

**Tiül cielo icanchichan leawa
nembeatmbeat**

(Mt. 6:19-21)

³²’Nde mermbolan xecualiw, masey nepateayiün, cos Miteatiüts Dios xeyay ajneaj omeaats, andiüm müüch icon mejlüyiün tiül micambaj nej. ³³Inüjpiün leaw almejiüran, condom imbeolan leaw nipilan ngo majiür. Aag ayaj atnej mejiüran xeyay tiül iquial tomiün tiül cielo niüng mitomiünan ngo mümb, ngondom pandiüm, ngondom majmel quiaj need maneed, átan a ndeooq

ngondom majlüy mandrooch ombas.

³⁴Cos niüng ijiüran cuajantanej nembeatmbeat, quiaj almajlüy imeajtsan.

Netam mepacan mecüliün

³⁵’Ersooigayon, icüliün, icheniün a ran. ³⁶Irangan atnej arangüw monrang najiüt tiül noic nden wüx teamacüliw neneay nden. Cos wüx apmapeay imiün niüng nengoch owix, camüm majngot mapaj nejw, najénan maleajquiw a iüm majmel. ³⁷Najneajay apmajlüyiw ajcüw monrang najiüt quiaj wüx apmapeay neneay nden maxom nejw teamacüliw nej, ngo mameayiw. Naleaing sasaj icon, ndójjwüx nejay a neneay nden apmayac mes, at nüeteran, masaj nejw chetemoj metiw. ³⁸Masey mapeay pinawan ongwiiüts, masey andüy wüx arraw, sitiül apmaxom nejw teamacüliw nej ngo mameayiw, najneajay apmajlüyiw ajcüw leawa teamacüliw nej quiaj. ³⁹Aton sanasaj icon, jondot nop nateateran majaw cuame ores apmajmel aniüng nej need, nej ngome apmameay, ngome apmüüch majmel tinden maneed leaw ajüür. ⁴⁰Ata icona aton netam mecüliün mepacan, cos Teat Naxey apmandilil wüx ngome teateotsaran —aj nejw Teat Jesús.

**Nop mos nerang najneaj; alinop
nerang ngo majneaj**

(Mt. 24:45-51)

⁴¹Quiaj Pedro tasaj Teat Jesús: —Teat, ¿indeac aag ayaj nanguiyiün xicon, ngwüy tendead manguiyiw meáwan nipilan atona? —aj.

⁴²Quiaj tasaj nej Teat Jesús:
—¿Jane aaga nerang najiüt,
nerang najneaj, nexom omeaats,
leaw neneay nden tayac teowix
nej aniüing nej majaw nej ocueaj,
mawiül monlüy quiaj marang
leaw netama? ⁴³Najneajay
apmajlüy aaga nerang najiüt quiaj
wüx apmandilil neneay nden, cos
apmaxom nej teamarang meáwan
leaw lamasaj. ⁴⁴Naleaing sasaj
icon, aaga neneay nden quiaj
ndójuwüx apmayac teowix nej
meáwan leaw almajiür majaw
nej ocueaj. ⁴⁵Nganüy sitiül aaga
nerang najiüt quiaj mapiüing
neneay najiüt nequiy apmapeay,
maw, ndoj tapots mawüüch
meáwan monrang najiüt quiaj,
monxey, montaj. At a nej ngo
marang nicuajind, metmétan,
angüingünan. ⁴⁶Ndot tealeámban
aag ayaj, quiaj apeay aaga neneay
najiüt wüx a nüt lango leaam
omeaats nerang najiüt macül
nej. Quiaj apmüüch mamongoch
xeyay ngo majneaj, ndoj apmüüch
maquiiüb tiül meáwan leaw ngo
mayariw nej andeac.

⁴⁷Sasaj icon, leaw nerang
najiüt nejaw cuane andiüm
neneay najiüt, ndoj ngo marang
atnej, apmajwüch xeyay.

⁴⁸Nganüy nop leaw ngo majaw
cuane andiüm neneay najiüt,
ndoj tarang leaw ngo metam
marang, apmajwüch napateay
quiriw. Cos meáwan leawa
nüünd xeyay, apmajtan ocueaj
nej xeyay aton, leaw nüünd
xeyay leaw ajaraw alndom
marang, nej netam marang
xeyay aton.

Teat Jesús iüüch mbajcam nipilan

(Mt. 10:34-36)

⁴⁹Xique tiünas ningüy wüx
aaga iüt cam, nganüy apmajlüy
xeyay moncüy, atnej xique tiünas
nayac biümb. iMalüy lajlüy aag
ayaj! ⁵⁰Xique netam namongoch
xeyay necoy. Xeyay ngo majneaj
ximeaats iMalüy sapiüing landoj
lajlüy! ⁵¹¿Ngwüy ipiüingana
xique xiün ningüy nayac majlüy
monajneaj wüx iüt cama? Ngwüy,
xique xiün nüüch majlüy xeyay
moncüy, mbajcan palpáwüx.
⁵²Cos naw wüx nganüy alndom
majlüy acoquiaw nipilan tiül noic
nden ngo majlüyiw nóiquian.
Arojpwü apmajcüyiw majawüw
ijpwü, tengwüy ijpwü apmajcüyiw
majawüw arojpwü. ⁵³Nateateran
apmajcüy majaw nacualaran,
tengwüy nacualaran apmajcüy
majaw nateateran. Namümaran
apmajcüy majaw nacualaran,
nacualaran apmajcüy majaw
namümaran. Aton namümaran
apmajcüy majaw mintaj nacualaran,
mintaj nacualaran apmajcüy majaw
napeweran —aj nej.

Apiüing wüx leaw aliüc miün apmajlüy

(Mt. 16:1-4; Mr. 8:11-13)

⁵⁴At tasaj meáwan nipilan:
—Icona wüx ijawan lamawitich
oic noleat lamepiüingana: Apmajoet,
irawan. Naleaing atquiaj apmajlüy.
⁵⁵At wüx apmapep tiüt ncherrec
lamepiüingana: Apmerraar, irawan.
Naleaing atquiaj apmajlüy. ⁵⁶iSasaj
icon ndeac mbeay! Icona ipiüingana
ijawan wüx oic, wüx caaw, at wüx

iüt. ¿Neol a nganüy ngo mejawan nicuajind wüx meáwan leaw tengual ajlüy tiül aaga nüt cama?

Ijneaj anaag leaw ajcüy majaw ic
(Mt. 5:25-26)

⁵⁷¿Neol ngo mejawan icónan quiaj nguineay netam merangan najneaja? ⁵⁸Cos sitiül aljane aleaic iriow anaag wüx, apmayac ic teombas monajiüt, pues indeac anaag, ijaw cuane ngo majneaj irang, isaj apmeyac ingow wüxan nganaw mepeay anaag teombasüw monajiüt. Cos teat xan alndom masaj mongot mayacüw ic tiül manchiüc. ⁵⁹Naleaing sasaj ic, wüx lerpeay tiül manchiüc langondom meriow najen, apmeriow leaw imbich mengüy leaw apmatüniw icueaj —aj nejiw Teat Jesús.

**Netam majcuet meáwan
leaw ngo majneaj**

13 Wüx aaga nüt quiaj acas nipilan tasajüw Teat Jesús nguineay a Pilato tapiüng mambiyaranüw acas nipilan monaw Galilea, ndoj taól miquiejijw nejiw tiül miquiej nimal leaw teamambiyaw ajcüw monaw Galilea, marang ichechiw nejiw. ²Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús: —Cuane ipiüangan ¿jow ajcüwa monxey tandeowüw quiaj, más xeyay asoetiw ajiürüwa, ngo mat nejiw meáwan nipilan monaw Galilea, áag tamongochiw atquiaja? ³Xique sasaj icon ngwüy, cos sitiül icona ngo leaam imeajtsan meyamban Teat Dios, meáwan icona apmandrojchich imbasan aton. ⁴Ngwüy, cuane ipiüangan

¿jow ajcüwa gajpopeac (18) nipilan tandeowüw achar nejiw tiüt mitorre Siloé, alwüx ngo majneaj arangüwa, ngo matnejiw meáwan nipilan monlüy tiül Jerusaléne? ⁵Xique sasaj icon ngwüy, cos sitiül icona ngo leaam imeajtsan meyamban Teat Dios, meáwan icona apmandrojchich imbasan aton —aj nejiw.

Tandeaac wüx toc ngo meóng

⁶Condom Teat Jesús tandeaac masaj nejiw, tapiüng: —Tajlüy nop naxey ajiür noic corrül, altiül noic owil toc. Tamb majaw sitiül alwüx aóng, pero ngo maxom wüx nicuajind. ⁷Quiaj tasaj aaga naxey nejiür micorrül nej: “Aaga toc cam aroomb neat wüx aag agüy xiün ningüy nayamb aóng nej, ngo naxom wüx nicuajind. Indooig, cuane ajar, cos teapalpálan iüt”, aj. ⁸Aaga nejiür corrül tasaj nej: “Teat, ich macül áagan a neat cam; sanataag majneaj, sanatoxtox mapench a iüt wüx owil, ndoj sanayac omeaats iüt. ⁹Sapiüng apmeóng, tengwüy sitiül ngo meóng, mbich quiaj sanandooig”, aw —aj nejiw Teat Jesús.

**Tajneaj iün andeow nop
najtaj wüx nüt axoodaran**

¹⁰Noic nüt axoodaran Teat Jesús altiül sinagoga teaquiaach. ¹¹Alquiaj nop müm najtaj ajiür noic monandeow ayac nimeech, lamatüch gajpopeac (18) neat tatow maxom nej. Lamandrooch nej ombas, apejnguéxan ajüy, ngondom maleaing. ¹²Teat Jesús wüx tajaw nej, quiaj tasaj:

—Müm najtaj, canüy lerneaj, laáw mimonandeow —aj nej.

¹³Quiaj tayac owix wüx omal a müm najtaj, andüüban ajneaj, nómban taleaing. Quiaj tapots masaj Teat Dios najneaj arang.

¹⁴Nganüy aaga natang tiül a sinagoga tajcüy cos Teat Jesús lamataag majneaj monandeow wüx nüt axoodaran. Quiaj tasaj nipilan:

—Ajlüy anaíw nüt leaw alndom marangüch najiüt. Tiül aaga nüt quiaj netam merwiünan matajcüch majneaj iün indeowan, ngome wüx nüt axoodaran —aj nejiw.

¹⁵Quiaj Teat Jesús tapiüng:

—iNdeac mbeay! ¿Neol, jowa icona ngo mechejtüin miboyiüna miburrana mequiüjpan meajchiün yow wüx nüt axoodarana? ¹⁶Aaga müm najtaj cam, nej nop naw tiül acualaats Abraham aton. Nimeech lamüüch nej mamongoch xeyay ngo majneaj lamatüch gajpopeac (18) neat. ¿Neol ngondom matajcüch majneaj wüx nüt axoodarana? —aw.

¹⁷Wüx Teat Jesús tandeac aag ayaj taxinguiaw meáwan leaw teajcüyiw majawüw nej. Pero altigüy nipilan tapac omeajtsüw xeyay majawüw meáwan najneajay tarang Teat Jesús.

Tandeac wüx osaab mostaza

(Mt. 13:31-32; Mr. 4:30-32)

¹⁸Condom Teat Jesús tasaj nejiw:

—¿Nguineay alndom nasaj icon cuane atnej ajlüy micambaj Teat Dios, ngwüy cuane wüx alndom nandeac naquiaach icon wüx, mejawana? ¹⁹Ajlüy atnej arang osaab mostaza wüx nop naxey apmapiür tiül micorrül nej.

Cos apmadam apmatnej nadam xiül; quiec alndom marangüw ombiümüw wüx mipiüüg nej —aw Teat Jesús.

Tandeac wüx levadura

(Mt. 13:33)

²⁰Teat Jesús tapiüng alinomb:

—¿Cua wüx alndom nandeac naquiaach icon mejawan nguineay ajlüy micambaj Teat Dios? ²¹Ajlüy atnej arang levadura, cos wüx nop najtaj apmayac tiül arej nepeax arin, aaga levadura apmüüch maxip ajtsaj marang pan —aw.

Iriümban tiül quicheech ombeay iüm

(Mt. 7:13-14, 21-23)

²²Teat Jesús tanaám amb andüy Jerusalén. Tamong tiül nadamdandam cambaj, tiül namix cambaj, tanaám teaquiaach nipilan.

²³Aljane tatün manguiy nej:

—Teat ¿ngwa naleaingue, napateay nipilan apmawüw wüx asoetiw? —aj.

Quiaj tapiüng Teat Jesús:

²⁴—Ipacan wüx, ijmeliün iriümban tiül quicheech niüng ajmeleran. Cos xeyay nipilan apmandiümüw majmeliw, pero ngome apmajmeliw. ²⁵Sitiül nateateran lawitiow mapal a iüm, nganüy icona ngome tejmeliün, condom tapots ipajan mepiüangan: “Teat, teat, ileaaig a iüm najmeliün”, merajan. Nej apmasaj icon: “Ngo najaw jane icon, nguiane neriowan”, apmaj icon. ²⁶Icona quiaj apmesajan: “Xicona tetesan, tanganeowasan naquiüjpan ic; aton ique tequiaach tiül xecambajan”, apmerajan. ²⁷Nej apmapiüng:

“Lanasaj icon ngo najaw jane icon, nguiane neriowan. Iriowan ningüy niüing sajlüy monrang ngo majneaj”, apmaj icon. ²⁸Quiaj apmejiünts an xeyay, apmenchicnchiquian ilüiquiün wüx apmejawan teat Abraham, teat Isaac, teat Jacob, at meáwan mondeac andeac Teat Dios aliw tiül micambaj Teat Dios; pero icona ngondom mejmeliün. ²⁹Cos aliücüw imiün nonüt, imiün noleat, imiün calüy, imiün cawac; apchetemoj wüx mes tiül micambaj Teat Dios. ³⁰Altiül leaw ayaag chingüy nej nganüy, tiül aaga nüt quiaj apmarang natang; aton altiül leaw ayaag atnej natang nganüy, tiül aaga nüt quiaj apmarang chingüy —aw Teat Jesús.

**Teat Jesús tajiünts majaw moncül
Jerusalén**
(Mt. 23:37-39)

³¹Tíulan aaga nüt quiaj tapeayiw quiaj acas fariseos, tasajüw nej:
—Iriow ningüy, quiür ijaw nguiane apmendüy cos Herodes teamandiüm mambiy ic —ajüw nej.

³²Nej tasaj nejw:
—Quiüran isajan aaga atnej wiül quiaj: “Xique nganüy teanawün nimeech wüx ombas nipilan, teanamogoch monandeow nganüy at oxep; nawiür landoj xenajiüt”, irajan. ³³Xique tanaám netam nandüüb xetiüüd nganüy, oxep, at nawiür, cos nop nendeac andeac Teat Dios ngondom mandeow nguiajantanej, netam matüch Jerusalén.

³⁴Jerusalén, Jerusalén! ¿Neol tembiy ajcüwa mondeac andeac Teat Dios? ¿Neol teloxiw leaw

Teat Dios üüch mamb masajüw ic wüx nej? ¡Xique xeyay tandiümas naxejneng micual, atnej arang noic quit maxejneng micual nej teombas miolümb nej, pero ngo mendiüm! ³⁵Nganüy apmejawan nguineay apmajcueat imbiüman. Aton sasaj icon langome apmexoman mejawan xic; naleaing apmejawan xic wüx apmatüch a nüt mepiüangan: “Najneajay ajlüy aaga niün, üüch nej miün Teat Dios”, merawan —aj nejw Teat Jesús.

Nop naxey apep nej

14 Noic nüt axoodaran, Teat Jesús tamb met aniüing nop natang nenajiüt ocueajiw fariseos. Nejw teamandacüwiw Teat Jesús sitiül aleaic apmarang. ²Alquiaj niüing ajlüy Teat Jesús nop naxey niün andeow, apep nej. ³Quiaj Teat Jesús tasaj mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at ajcüwa fariseos:
—¿Cuane ipiüangan, najneaj matajcüch majneaj nop niün andeow wüx noic nüt axoodarana? —aj nejw. ⁴Nejw ndijchijówan. Condom quiaj Teat Jesús tasap owix a niün andeow, tüüch majneaj, ndoj tasaj mamb. ⁵Condom tandüy wüx masaj nejw:

—Jow icona, jondot mejawan miburran, miboyiün lajmiüc tiül lol ¿ngo mewüniünan najénan masey wüx nüt axoodarana? —aj nejw.

⁶Nejw ngondom mangochiw masajüw nej nicuajind.

**Leawa najpajüw aniüing
nengoch owix**

⁷Wüx Teat Jesús tajaw ajcüwa nipilan nguineay ayambümbüw

chetemoj niüing chetejow netamtamiw nipilan, quiaj tasaj nejiw nguineay netam marangüw, tapiüing:

⁸—Wüx apmejpapan aniüing nop nengoch owix, nde memongon ombas chetemeron quiaj, jondot aliüc alinop aton najpaj quiaj, alwüx atam ngo mat icona. ⁹Condom aliüc aaga nepaj icon masaj icon: “Witiüron ninguij cos apchetem aaga alinop cam”, apmaj icon. Quiaj apmexinguian meamban chetemeron niüing ajliüyw ümb wüx moncheten. ¹⁰Más najneaj, wüx apmejpapan niüing nengoch owix, quiüran cheteron mequiüjpan ümb wüx moncheten. Mbich wüx aliüc aaga nepaj icon apmapiüing: “Xeamigo, imongon ombas”, apmaj icon. Quiaj apmapac imeajtsan, apmemongon mequiüjpan tiül leaw namongoj ombas. ¹¹Cos jangantanej leaw nerangrang adam apmüünd monxing. Pero leaw ayaag nicuajind nej, apmandiüram — aw Teat Jesús.

¹²Condom tasaj aaga naxey nepaj nej mamb met aniüing nej:

—Wüx apmerang noic nüeteran nde mepajüw miamigo, micoj, michiig, icualaats, mivecin leaw nejiür. Cos nejiw alndom mandilileaw mapajüw ic alinoic nüt, quiaj apmatotow. ¹³Ngwüy, wüx apmeyac nüeteran ipaj leaw nipilan ngo majiür, at leaw necoex, leaw nesomb. ¹⁴Quiaj apmapac imeaats cos nejiw ngondom mapajüw ic matotow. Nganüy a ique, Teat Dios apmangüy ic alinoic nüt wüx nej apmapacüich leaw monrang najneaj —aj nej Teat Jesús.

Wüx apmajlüy nadam nüeteran

¹⁵Nop tiül ajcüw alchetemoj wüx mes maquiüjpiw Teat Jesús, tasaj nej:

—Najneajay apmajlüy leaw apmajlüy tiül monet alinoic nüt tiül micambaj Teat Dios —aj.

¹⁶Quiaj Teat Jesús tapiüing:

—Nop naxey tarang noic nadam nüeteran, tapaj xeyay nipilan. ¹⁷Wüx lamatüch majlüy monet, quiaj tasaj mamb aaga nembeol nej masaj leaw lamapaj: “Tabaats, landoj lajmel a nüeteran”, maw. ¹⁸Quiaj meáwan nejiw tayambüw nguineay ngo mambüw. Nop tapiüing: “Sangal noic corrül, nganüy netam namb najaw; nde mejcüy teat, naleaing ngondom namb”, aw. ¹⁹Alinop tapiüing: “Sangal acoquiaw mancuerna boy, netam namb najawüw; nde mejcüy teat, naleaing ngondom namb”, aw. ²⁰Alinop tapiüing: “Lesndot angoch xiwix; naleaing teat, ngondom namb”, aw. ²¹Quiaj tandilil aaga nembeol quiaj masaj neneay nden meáwan leawa tasoic. Quiaj tajcüy aaga neneay nden quiaj, tasaj nej: “Nganüy nganüy quiür tiül cambaj, ipajüw miünüw meáwan nipilan leaw ngo majiür, leaw necoex, leaw ngo majiür owix, leaw nesomb; isajüw miünüw”, aj. ²²Ndoj marang aag ayaj, quiaj tasaj neneay nden: “Teat, lanarang atnej ipiüing, pero naleaing aliün majlüy nüeteran”, aw. ²³Tandüy wüx masaj nej a neneay nden: “Quiür tiül meáwan tiüid, tiül rüinch, inetet owixaw miünüw leaw apmexom, para alndom chipiüm saniüing. ²⁴Cos naleaing sasaj ic, nejingüind leaw sapaj ombas ngome apmiünüw saniüing chetemoj metiw”, aj —aw Teat Jesús.

Minipilan Teat Jesús netam macueatiw cuajantanej

²⁵Xeyay nipilan tandüjpiw Teat Jesús; condom nej ndiliteay majaw nejiw, tapiüing:

²⁶—Sitiül aljane andiüm majlüy tiül xenipilan, netam mayac omeaats wüx xic. Nde mayac omeaats wüx miteat nej, mimüm nej, mintaj nej, micual nej, micoj nej, michiig nej. At ngondom mayac omeaats wüx leaw apmamongoch. Sitiül ngo marang atquiaj ngondom majlüy tiül xenipilan. ²⁷At sitiül aljane ngo mandiüm mamongoch naél, masey mambiyaran wüx cruz ajcan ayar sandeac, ngondom majlüy tiül xenipilan. ²⁸¿Cos jane tiül icona sitiül mandiüm marang nop torre, ngo chetem mayamb omeaats majaw nguitow apmetam nej mandondoche? ²⁹Jondot lamawitich tiüt marang, condom langondom mandondoch; quiaj nipilan apmajawüw, apmitsojow nej. ³⁰Apmapiüngüw: “Aaga naxey quiaj iünan mawitich, nganüy lango majiür cuane naag mandondochay”, apmawüw. ³¹Ndot nop natang nenajiüt wüx apmajaw apmajlüy montsoj, aliüc alinop natang nenajiüt aquiüüb miün nimioiw mil (20,000) soldados, nej ajcánan gajpowüw mil (10,000) ajjiür, ¿quia, ngome ombas apchetem mayamb omeaats sitiül alndom mangoch aaga nimioiw mil quiaja? ³²Sitiül ajaw ngondom mengoch aweaag, wüxan aliün miünquiaj ajngotoj ajcüwa alinoic ajlüy quiaj, nej apmüüch mamb minipilan nej mayambüw monajneaj. ³³Atquiaj icon sitiül ngo mendiüman mecueatiün leaw almejiüran, ngondom mejlüyiün tiül xenipilan.

Wüx quiniüc larrew

(Mt. 5:13; Mr. 9:50)

³⁴Najneaj quiniüc aag ayaj najtix, pero quiniüc lango majtix

¿cuane ajpar, cos nguineay apmajtix alinomb? ³⁵Ngondom mamb tiül iüt, ngondom ponongom pandiüm marang omeaats iüt, netam majwich ninguiün. Jane apmanguiaay aag ayaj, ich mayamb omeaats majaw cuane wüx amb apiüng —aw Teat Jesús.

Andeac wüx ndron sap

(Mt. 18:10-14)

15 Tatüchiw niüng ajlüy Teat Jesús xeyay monrang ngo majneaj; aliw tiül aton monsap tomiün ocueaj cambaj. Tambüw niüng ajlüy Teat Jesús manguiayiw aquiaach nej. ²Ajcüwa fariseos, at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés tendeadendeaciw, tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj aquiüüb tiül monrang ngo majneaj, üet aweaag —awüw.

³Quiaj Teat Jesús tandead acas poch andüy wüx nejw, tapiüng:

⁴—¿Jondot aljane tiül icona ajjiür acoic miow (100) sap, camüm ndrot ocueaj nop, nguineay apmaranga? Apmacueat tiül wajchiüc ajcüwa peic miow gajpoquiy (99) quiaj, cas tamb mayamb aaga ndron ocueaj leaw axom. ⁵Wüx apmaxom apmaxaing mapiib wüx onic, apac omeaats. ⁶Ndoj, wüx apmapeay aniüng nej apmaxejneng leaw xowüy ajneaj aweaag, at moncülan quiaj niüng acül nej, apmasaj: “Ndrot xesap, nganüy lanaxom. Ich mapac imeajtsan, mapac omeajtsaats”, apmaj. ⁷Naleaing sasaj icon atquiaj apac omeaatsaran xeyay tiül cielo wüx nop nerang ngo majneaj laleaaw omeaats wüx

Teat Dios matün ocueaj, ngo matnej peic miow gajpoquiy (99) nipilan leaw ayajcüw ngo majiürüw nisoet, apiüngüw ngo metam majpaj ocueajiw —aw Teat Jesús.

Andeac wüx tomiün leawa ndrot

⁸Condom tandeac alinoic, tapiüng:

—Jondot nop najtaj ajiür gajpowüw tomiün, ndrot ocueaj noic, ñngueay apmaranga? Apmachen ran majimb tiül iüm leaw axom. ⁹Wüx apmaxom apmaxejneng leaw xowüy ajneaj aweaag, at moncúlan quiaj niüng acül nej, apmasaj: “Ndrot noic xetomiün, nganüy lanaxom. Ich mapac imeajtsan, mapac omeajtsaats”, apmaj. ¹⁰Naleaing sasaj icon, atquiaj xeyay apac omeajtsüw miáñgeles Teat Dios wüx nop nerang ngo majneaj lealeaw omeaats matün ocueaj Teat Dios mawün asoet nej —aw Teat Jesús.

**Nop nacualaran nexiül,
arang ngo majneaj**

¹¹Aton Teat Jesús tandeac alinoic, tapiüng:

—Tajlüy nop naxey ajiür ijpüw micual nej. ¹²Aaga chingüy nacualaran tasaj miteat nej: “Teat, imbaag nómban, iich xic leaw apmeaach xic”, aj. Miteat nej quiaj tambaag, tüüch nejiw mianopnopo. ¹³Ngome xeyay nüt aaga chingüy quiaj taxaing meáwan leawa tüünd. Tamb andüy alinoic iüt ninguiün miünquiaj. Quiaj tambich mandrooch meáwan leaw ajoy mamb wüx cuajantanej ngo majneaj. ¹⁴Condom wüx laümb

mandrooch meáwan leaw almajiür, tajlüy noic nadam lop tiül aaga cambaj quiaj; nej xeyay tind üet pero ngo majiür cuane apmayar. ¹⁵Quiaj mbiüjlat wüx ayamb arang najiüt. Tamb majaw nop naxey tiül aaga iüt quiaj; tüüch nej mamb tiül mirrunch nej mejiür sow. ¹⁶Quiaj tind müet üet sow, cos nejingund ngo müüch nej üet. ¹⁷Quiaj leaad omeaats, tapiüng nejáyan quiaj: “iXeteat almajiür xeyay monrang najiüt, nenaw ocueajiw nejiw nüeteran; nganüy a xique teasandeow lop ningüy! ¹⁸Leaw sanarang, sanandilil alinomb sandüy niüng ajlüy xeteat. Sanasaj: Teat, lanarang xeyay ngo majneaj leaw ngo mandüüm Teat Dios, at ique ngo mendiüm. ¹⁹Nde meyac xic tiül mepiüng micual xic. Ngwüy, iyac xic atnej nop nerang minajiüt, sanaj”, aw. ²⁰Condom quiaj taw quiaj, tandilil andüy aniüng miteat nej.

’Alfücan ninguiün majaw nej miteat nej, xeyay tapac omeaats majaw nej. Acuiür tamb mangoch nej mapeiquiec nej onic, majend nej omal. ²¹Andüüb miün tasaj miteat nej: “Teat, lanarang xeyay ngo majneaj leaw ngo mandüüm Teat Dios, ata ique ngo mendiüm. Nganüy nde meyac xic tiül mepiüng micual xic”, aj. ²²Quiaj miteat nej tasaj monrang minajiüt nej: “Iyamban leaw najneaj napixeran ijchan masooig, aton noic iquial owixeran, at ijchan masooig najneaj napajaran. ²³iQuiüran ijanan miün aaga naxip quicheech wacüx; imbiyan matsambaats marangaats nangos nüt! ²⁴Cos aaga xecual cam landoj lanapiüng landeow, nganüy lanaxom

almapac. Tapiüngas landoj laámb, nganüy lapeay”, aj nejiw. Quiaj tapots apac omeajtsüw ajlüy nangos nüt.

²⁵Aaga alinop natang micual nej altiül corrüil nganaw mapeay. Wüx nganaw matüch aniüng nej, tanguiaj tenguiaj ajlüy nangos nüt, at monjiüng.

²⁶Quiaj tapaj nop nerang minajiüt miteat nej, tatün manguiaj cuane najlüy. ²⁷Quiaj tasaj nej: “Michiig lapeay, miteat tapiüng mandeow

aaga quicheech waciüx naxip tiül, cos apac omeaats lapeay michiig napac najneájan”, aj nej aaga nerang najiüt.

²⁸Quiaj tajcüy aaga natang quiaj, ngo mandium majmel tinden. Quiaj taw miteat nej mawüywüy nej majmel.

²⁹Ndoj nej quiaj tasaj miteat nej:

“Xique xeyay neat lanarang minajiüt, ngome áag narang adam ximeaats. Wül meaach xic masey nop nine teants nambiy natsamb anaag xeamigos.

³⁰Nganüy wüx apeay aaga micual quiaj, nej lamambich mandrooch wüx montaj meáwan leawa teaach; pero ique lamembiy aaga naxip waciüx mengoch ombas”, aj nej. ³¹Quiaj tasaj nej miteat nej: “Xecual, ique meáwan nüt ilningüy mequiüb xic. Meáwan leawa alnajiür, aag ayaj landoj iney.

³²Nganüy netam marangaats nangos nüt mapac omeajtsaats, cos aaga michiig cam landoj lanapiüng landeow, nganüy lanaxom almapac. Tapiüngas landoj laámb, nganüy lapeay”, aj nej miteat nej —aw Teat Jesús.

Tandeac wüx nop minatang nerang najiüt

16 Condom Teat Jesús tasaj minipilan nej aton:

—Tajlüy nop naxey nejür xeyay, ajiür nop minatang nerang

minajiüt nej. Aaga nerang najiüt quiaj tajmel asoet; tapiüngüw nej androochndróochan ocueaj neneay najiüt. ²Condom neneay najiüt tapaj masaj nej: “Lananguiaj tenguiaj irang ngo majneaj. Nganüy apmeaach xic meáwan leaw altiül iwix, cos ninguiaj ndoj süüch ic najiüt”, aj nej. ³Condom aaga naxey quiaj tapiüng nejáyan quiaj: “Jow nganüy nguineay sanarang, cos neneay najiüt langome apmüüch xic najiüt. Xique ngondom ximbas satox iüt; at saxing namb satüney. ⁴Lanajaw nguineay sanarang para alndom najiür amigo niüng alndom namb wüx lasajwan tiül xenajiüt”, aw. ⁵Condom quiaj tapaj anopnopo leawa nejüch neneay najiüt. Tatün manguiaj nop: “¿Nguitow ijüch neneay najiüta?”, aj. ⁶Quiaj tapiüng: “Coic miow (100) ngan aceite”, aw. Quiaj tasaj: “Cheter, jogüy minawiig, irang alinoic, iyac áagan ic miow gajpowüw (50)”, aj. ⁷Condom tasaj alinop: “¿Jow ique, nguitow ijüch?” aj. Quiaj tasaj nej: “Coic miow (100) nepeax trigo”, aj nej. Quiaj tasaj: “Jogüy minawiig, irang alinoic, iyac áagan peic miow (80)”, aj. ⁸Condom quiaj aaga neneay najiüt talomb aaga naxey nerang ngo majneaj quiaj cos taxom omeaats mayamb nguineay apmajlüy alinoic nüt. Nipilan tiül aaga nüt cam xeyay axomüw omeajtsüw marangüw cuajantanej. Pero ajcüw monyamb Teat Dios ngo mayacüw omeajtsüw wüx maxomüw xeyay cuajantanej ningüy wüx iüt.

⁹Nganüy sasaj icon: Netam mexoman imeajtsan wüx nguineay

apmerangan wüx cuajantanej leaw ijiüran wüx aliün mepacan ningüy wüx aaga ngo majneaj iüt cam, pero ngome atnej tarang aaga naxey quiaj. Pues netam mejiüran amigos leaw apmambeolüw icon wüx laúmb meáwan leaw ijiüran. Ndoj apmejlüiyün najneaj tiül cielo meáwan nüt.

¹⁰Cos leaw nerang najneaj wüx cuajantanej, masey wüx noic nine najiüt, atanquiaj apmarang wüx noic nadam najiüt aton. Leaw arang ngo majneaj wüx noic nine najiüt, wüx noic nadam najiüt aton ngo majneaj apmarang. ¹¹Sitiül icona ngo merangan najneaj wüx leaw almejiüran ningüy wüx iüt, ðngüneay apmerangan najneaj wüx leawa más xeyay netam, aag ayaj wüx minajiüt Teat Dios?

¹²Sitiül ngo merangan najneaj wüx ocueaj alinop, ðjane apmeech icon mejiüran ineayiüna?

¹³Nejinguind nerang najiüt ngondom marang minajiüt ijpüw monxey nóiquian, cos ndot apmandiüm marang leaw apiüng nop, ngome apmarang leaw apiüng alinop. Tengwüy xeyay mandüüb mandüüb nop, quiaj ngome apmandüüb wüx leaw apiüng alinop. Atquiaj ajlüy, nómban ngondom mendüüb Teat Dios sitiül meyac imeaats wüx xeyay tomiün aton —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁴Ajcüwa fariseos wüx tanguiayiw aag ayaj, itsojayéjan Teat Jesús cos nejiw xowüy andiümdiümüw tomiün. ¹⁵Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Icona ipiüangan najneaj irangan, pero irangánan majaw icon

nipilan. Nganüy Teat Dios lamajaw nguineay imeajtsan. Cos meáwan leawa nipilan ayajcüw más netam, Teat Dios ngo mind majaw aag ayaj.

Aaga poch tüünd Moisés tan ajlüy

¹⁶Aaga poch tüünd Moisés, at leawa tandeacüw mondeac andeac Teat Dios ajlüyiw leaw tapeay aaga Juan neech yow nipilan. Naw quiaj ajmel anderac wüx aaga najneajay cambaj ocueaj Teat Dios. Nganüy meáwan nipilan tenguiäl mayambüw nguineay majmeliw tiül.

¹⁷Ngomaél ndrom ombas a cielo ndrom ombas a iüt, ngo matnej aél majcueat noic nine letra tiül Mipoch Teat Dios.

Teat Jesús apiüng wüx moncuateay

(Mt. 19:1-12; Mr. 10:1-12)

¹⁸Sitiül nop naxey macueat mintaj nej maquiüüb alinop, aaga naxey quiaj ajiür xeyay nisoet. At jane apmaquiüüb nop najcueat najtaj ajiür xeyay nisoet —aj nejiw Teat Jesús.

Andeac wüx Lázaro, at wüx nop nejiür xeyay

¹⁹Condom Teat Jesús tapiüng alinoic:

—Tajlüy nop naxey ajiür xeyay tomiün, asooig najneajay apix nej. Meáwan nüt ajlüy monet, ajlüy atnej nadam nangos nüt aniüng nej.

²⁰At aton tajlüy nop naxey netüney nenüt Lázaro. Xeyay necoy axom nej, lamambich nej ombas. Nej mbójan amb mayacüch chetem mbeay minden a naxey nejiür quiaj. ²¹Aaga netüney quiaj malüy apiüng alndom mamilmil müet

leawa najmiüc tiüt teoleaj mimes a naxey nejiür quiaj. Pet ambüw malüpiw minecoy nej. ²²Noic nüt aaga pobre Lázaro tandeow. Quiaj ángeles taquiüjpuw nej mamb andüy niüng ajlüy teat Abraham. Condom aaga nejiür quiaj, tandeow aton, ndoj tamiüraad. ²³Aaga naxey nejiür quiaj tapeay tiül Hades niüng ambüw mondeow, teamamongoch xeyay ngo majneaj. Condom quiaj taxaing omal majaw miünquiaj; quiaj tajaw a Lázaro najneajaj ajlüy almaquiüüb Teat Xan Abraham. ²⁴Quiaj tendecapac napiung: “iTeat Abraham, ijiür xic lasta teat! Isaj a Lázaro maxec tiül yow micual owix nej, miün matequeech wüx xeniw mendeyndey, cos langondom, xeyay necoy teamongoch tiül aaga biümb cam”, aw. ²⁵Quiaj Abraham tasaj nej: “Xecual, ich leaam imeaats nguineay tajneaj ijliüy wüx iüt, tejiür meáwan leawa tendiüm; pero a Lázaro ngo majneaj tamongoch. Nganüy nej najneajaj ajlüy ningüy, ique atüch ic memongoch aaga ngo majneaj quiaj. ²⁶At ajiür noic niüng angochay najal andüy tiüt naw ningüy andüy quiaj, ngondom mamongaran andüy niüng ijliüyün; at imiün ninguiyaj ngondom mamongaran andüy ningüy”, aj nej. ²⁷Quiaj tasaj nej a naxey: “Teat Abraham, satün icueaj teat, isaj a Lázaro mamb aniüng xetate. ²⁸Cos alnajiür acoquiaw xechiig, sandiüm mamb masaj mayambüw Teat Dios; quiaj nejiw ngome aliücüw ningüy alinoic nüt tiül aaga biümb cam”, aj nej. ²⁹Condom tasaj nej teat Abraham: “Alquiaj almajiürüw

aaga poch tüünd teat Moisés, at leawa tarangüw mondeac andeac Teat Dios. Áag ich manguiayiw”, aj nej. ³⁰Quiaj tapiüng a naxey: “Ngwüy Teat Abraham, ngome apmanguiayiw. Pero sitiül aljane mamb niüng ajlüyiw nejiw imiün tiül mondeow, quiaj nejiw apleaam omeajtsüw wüx Teat Dios”, aw. ³¹Teat Abraham tasaj nej: “Sitiül ngo marangüw leawa tapiüng teat Moisés, tengwüy ngo mayariw leawa tandeacüw ajcüwa mondeac andeac Teat Dios, masey mamb nop imiün tiül mondeow ngome apmayariw andeac”, aj nej —aw Teat Jesús.

Nde meyacüchiün wüx ngo majneaj

(Mt. 18:6-7, 21-22; Mr. 9:42)

17 Condom Teat Jesús tasaj minipilan nej:

—Meáwan nüt apmajlüy leaw andiüm mayac icon wüx merangan ngo majneaj. Pero, ixeyay ngo majneaj apmamongoch leaw apmayac wüx alinop marang ngo majneaj! ²Najneaj maelich teonic nej nop cow majlos tiül ndec, wüxan nganaw mayac wüx marang ngo majneaj nop leaw jayats mayar sandeac. ³Netam mejawan nguineay apmerangan tiül icona.

’Sitiül aljane apmarang ngo majneaj wüx imbas, ipaj ocueaj. Sitiül nej leaad omeaats wüx aaga ngo majneaj tarang quiaj, matün perdon, pues iwün wüx imeaats leawa tarang. ⁴Jondot nop apmandeac wüx imbas ngo majneaj ayaíw andeac tiül noic nüt, ndoj tatün icueaj ayaíw atün mewün wüx imeaats aaga ngo majneaj

lamandea wüx imbas, ique netam mewün wüx imeaats nguitówan quiaj —aj nejiw Teat Jesús.

**Netam mayacüch omeaatsaran
wüx Teat Dios**

⁵Condom miapóstoles nej Teat Jesús tasajüw nej:

—Teat, imbeol xicon naleaing nayacan ximeajtsan más wüx Teat Dios —ajüw nej.

⁶Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús: —Sitiül icona iyacan imeajtsan wüx Teat Dios masey iyajcan nepateayiün alndom merangan, atnej apateay osaab mostaza, apndom mesajan aaga xiül sicómoro quiaj: “Lojqüür, quiür piürar tiül ndec”, merajan, atquiaj apmajlüy —aj nejiw.

**Nguineay netam marang
nop nerang najiüt**

⁷Aton tasaj nejiw Teat Jesús: —Jane nop tiül icona ajiür minerang najiüt nej nechüüt iüt, tengwüy nejiür wacüx, wüx apmapeay arang najiüt aaga nerang najiüt quiaj, apmasaj: “Imong, cheter, iret”, maj. ⁸Sapiüng ngwüy, ingow asaj aag ayaj apmasaj: “Irang süet, iyac mes. Leaw ndoj süet sanganeow ndoj teret a ique”, apmaj. ⁹Ngwüy ¿netam masaja: “Dios mangüy ic”, apmaj, ajcan arang leaw netam maranga? iNgwüy! ¹⁰Atquiaj wüx icona aton, wüx lamerangan leawa Teat Dios lamapiüng merangan, netam meyajcan ngome alngün xeyay najneaj terangan, cos terangan áagan leaw atüch icon merangan —aj nejiw Teat Jesús.

**Gajpowüw monxey axom nejiw
napat monandeaow nasoic lepra**

¹¹Teat Jesús tanaámb amb andüy Jerusalén, tamong niüng angochay iüt ocueaj Samaria maquiüüb Galilea. ¹²Wüx tapeay tiül noic nine cambaj, quiaj tambüw mangochiw nej gajpowüw monxey axom nejiw napat monandeaow nenüt lepra. Miünquiájan lomboyow ngo matüchiw nej. ¹³Tepajüw napat, tapiüngiüw: —iTeat Jesús, Teat Naxey! iIjiür xicon lasta! —awüw.

¹⁴Wüx Teat Jesús tajaw nejiw, quiaj tasaj:

—Quiüran, ijchan majaw icon miteaats ocueajiüüts —aj nejiw.

Quiaj tambüw, condom wüxan tengual ajüyiw, quiaj tayajcüw lajneajiw, nómban ndroj a necoy. ¹⁵Condom nop nejiw wüx tajaw lajneaj, andilílan tiüt tamb, apac omeaats, teamandeaow wüx leawa lamarang Teat Dios. ¹⁶Taqueel micos nej mejquiet tiüt niüng ajlüy Teat Jesús masaj Dios mangüy nej. Aaga naxey quiaj naw Samaria. ¹⁷Condom Teat Jesús tapiüng: —Neol, sayaag gajpowüw lajneaj iün andeaowüw. ¿Jow al ojquiyej, wüliwe? ¹⁸¿Neol ngo majlüy alinop tiül nejiw miün müüch gracias Teat Diosa; neol áagan a napeay miün naxey cama? —aw Teat Jesús.

¹⁹Condom quiaj tasaj aaga naxey: —Witiür quiür, nganüy lerneaj cos tayar sandeaow —aj nej Teat Jesús.

**Nguineay apmajlüy minipilan Teat
Dios**

(Mt. 24:23-28, 36-41)

²⁰Condom fariseos tatüniw manguiayiw Teat Jesús, tasajüw:

—¿Ngow ipiüng apmajlüy ningüy micambaj Teat Dios, aaga nüt wüx nejay Teat Dios apmajlüy wüx minipilan neje? —ajüw nej.

Quiaj tasaj nejiw:

—Wüx Teat Dios apmayac ningüy micambaj nej, aag ayaj ngondom maxoram majaraw. ²¹Ngondom mapiürang wüx: “Jogüy”, tengwüy mapiürang: “Jofüin”, cos micambaj Teat Dios lajlüy tiül icona —aj nejiw Teat Jesús.

²²Condom tasaj minipilan nej:

—Aliüc miün nüt apmendüüman mejawan masey noic nüt tiül aaga nüt wüx Teat Naxey lajlüy wüx micambaj nej; pero ngome apmejawan. ²³Apmawaijchaw icon mapiüngüw: “Jogüy a Teat Naxey”, tengwüy: “Jofüin.” Icona nde meamban mendüjpiün. ²⁴Alinoic nüt wüx Teat Naxey aliüc apmajüic, cos apmajlüy atnej noic najlip wüx ajliplich ngondom mexotüy, nómban arraj nguiajantanej. ²⁵Pero naleaing ombas netam mamongoch xeyay ngo majneaj, majcüy majaw nej nipilan najlüy nganüy cam.

²⁶Aaga nüt wüx aliüc Teat Naxey apmajlüy atnej tajlüy tanomb wüx almapac Noé. ²⁷Nipilan ngo meteotsüw wüx; netiw nanganeowüw, angoch owixaw atnej ajlüyay marangüw. Wüx tatüch aaga nüt wüx Noé tajmel tiül nadam müx; quiaj tajngot a yow, tandrooch nej ombasüw meáwan. ²⁸Aton atnej tajlüy tanomb wüx almapac a Lot, nipilan aton ngo meteotsüw wüx; cos netiw, nanganeowüw, nengalayej, nenüübayej, nepiürüw, arangüw ombiümüw. ²⁹Wüx taw quiaj a Lot

tiül cambaj Sodoma tajmiüc biümb, at azufre imiün tiül cielo atnej ajoet. Quiaj tandrooch ombas meáwan leaw almajlüy tiül aaga cambaj quiaj. ³⁰Atnej wüx aaga nüt quiaj ngome teateotsaran wüx nicuajind, atquiaj apmajlüy wüx a nüt aliüc Teat Naxey.

³¹Wüx aaga nüt quiaj sitiül aljane ngo majlüy aniüng nej, nde majmel mawün leaw almajüür tiül iüm. Sitiül aljane altiül corrül, nde mandilil andiüy aniüng nej. ³²Ich leaam imeajtsan nguineay tarang mintaj a Lot. ³³Sitiül aljane ngo mayar sandeac cos imbol mambiyaw nej nipilan, wüx apmandeow apmamongoch xeyay ngo majneaj, ngome apmamb tiül cielo. Nganüy sitiül aljane ngo mapiüng wüx masey mandeow cos ayar sandeac, nej alinoic nüt apmajlüy xeyay najneaj tiül cielo.

³⁴Aton sasaj icon, wüx aaga ongwiiüts quiaj jipüw almameayiw wüx noic mats, nop apxaijnguiam, alinop apmajcuaeátan. ³⁵Átan apmajlüy jipüw montaj teanchiülüw nóiquian, nop apxaijnguiam, alinop apmajcuaeátan. ³⁶Jipüw monxey tearangüw najiüt tiül corrül, nop apxaijnguiam, alinop apmajcuaeátan —aj nejiw Teat Jesús.

³⁷Wüx tanguiayiw aag ayaj minipilan nej, quiaj tasajüw nej: —Teat ¿nguiane apmajlüy aag ayaja? —ajüw nej.

Quiaj tasaj nejiw:

—Niüng ajlüy nop nandeow, quiaj apsonongom a potwit —aj nejiw Teat Jesús.

Nop lemben omal najtaj y nop juez

18 Condom Teat Jesús tasaj nejiw alacas poch ngome

aleaing miün, cos tandiüm müüch leaam omeajtsüw nguineay netam mandeaciw maquiüjpüw Teat Dios, matajciw orar meáwan nüt nde paxiüm. ²Quiaj tapiüng:

—Tajlüy noic cambaj, ajlüy quiaj nop nejaw wüx asoeteran, ngo majiür lasta nipilan, at ngo mimbol mandüy Teat Dios. ³Tiül aaga cambaj quiaj alquiaj nop najtaj lemben omal, lambójan amb quiaj masaj aaga naxey mandondoch noic moncüy. ⁴Pero aaga naxey quiaj ngo mandiüm. Ndójuw tapiüng nejáyan quiaj: “Masey ngo najiür lasta nipilan, aton ngo nimbol nandüy Teat Dios; ⁵nganüy sanarang leaw netam wüx mimoncüy aaga lemben omal najtaj quiaj, wüxan nganaw müüch xic najcüy cos oleajleájan ningüy”, —aw.

⁶Quiaj tapiüng Teat Jesús:
—Inguiayiün nguineay tapiüng aaga ngo majneaj nejaw wüx asoeteran quiaj. ⁷¿Jow icona cuane ipiüngana? ¿Jow Teat Dios ngondom mambeol leaw monyamb neje, montün nej ocueaj nüt ongwiiütsa? ¿Ngwüy ipiüngana nequiy mambeol nejibe? ⁸Xique sasaj icon, nej ngome apmequiy mambeol nejw. Jow wüx aliüc Teat Naxey, ¿quia apmaxom wüx iüt nipilan leaw aliün mayaciw omeajtsüw wüx neje? —aw Teat Jesús.

**Jesús tandeac wüx nop fariseo,
at wüx nop nesap tomiün**

⁹Condom tandeac alinoic poch Teat Jesús manguiayiw leaw apiüngüw nejw xeyaj najneaj

arangüw, ngo matnejw jangantanej nipilan. Tapiüng:

¹⁰—Tajlüy ijpüw monxey, nop fariseo, alinop nesap mitomiün cambaj. Tambüw tiül nadam nangaj iüm metajciw orar. ¹¹Aaga fariseo wüx tataag orar, lombójan, atcüy tapiüng: “Süüch ic gracias Teat Dios, cos xique ngo mat xic jangantanej nipilan leaw moneed, monrang ngo majneaj, monjiür pálwüx montaj; aton ngo mat xic aaga nesap mitomiün cambaj quiaj. ¹²Xique safünd ijmbüw tiül noic seman; aton sayac xechech aaga diezmo naw tiül meáwan leawa saxom”, aw. ¹³Nganüy aaga nesap mitomiün cambaj miünquiájan lembej, ngo mandiüm maxaing omal majaw cawüx, atoltol mal mífünd nej, tapiüng: “iTeat Dios, xique nerangas ngo majneaj, ijiür xic lasta Teat!” aw. ¹⁴Xique sasaj icon aaga naxey nesap mitomiün cambaj quiaj, apmajtsor najneajay omeaats cos Teat Dios tanguiy nej andeac. Nganüy aaga fariseo ngwüy. Atquiaj ajlüy cos jane nelombojchay, nicuajind nej, apmamongoch monxing. Nganüy jane ayaag nicuajind nej, Teat Dios apmapiüng, najneajay arang —aw Teat Jesús.

**Taquiüraab mamb namix nine
majawüw Teat Jesús**

(Mt. 19:13-15; Mr. 10:13-16)

¹⁵Condom taquiüraab niüng ajlüy Teat Jesús tegüy namix nine matepeayiw nej majend nej omaliw. Minipilan nej wüx tajawüw aag ayaj, tapots maliquiaw monquiitüb namix nine. ¹⁶Quiaj Teat Jesús tapaj minipilan nej masaj:

—Ijchan miünüw a namix nine niüng sajliü, nde mepalan. Jangantanej apmajmel tiül micambaj Teat Dios netam majliü atnej ajcüwa namix nine cam. ¹⁷Naleaing sasaj icon jane andiüm majmel tiül micambaj Teat Dios, sitiül ngo mandiüm marang atnej nop nine, nómban ngondom majliü tiül —aj nejiw Teat Jesús.

Nop nejiür xeyay tomiün tandeaac aweaag Teat Jesús

(Mt. 19:16-30; Mr. 10:17-31)

¹⁸Nop nenajiüt tiül judíos tatün manguiay Teat Jesús, tasaj: —Teat, sawaw ique najneaj irang. Nganiü isaj xic Teat, ¿cuane netam narang, nguineay alndom napac meáwan nüt tiül cielo? —aj. ¹⁹Quiaj tasaj nej Teat Jesús: —¿Neol tepiüng xique nerangas najneaja? Nejinguind nipilan ngo marang najneaj; áagan Teat Dios arang najneaj. ²⁰Ique lamenguiay leaw andiüm Teat Dios, cos apiüng: “Nde mejiür minajtaj; nde membiy nipilan; nde merneed; nde merwaiich; iyar andeaac miteat, mimüm” —aj nej Teat Jesús.

²¹Quiaj tasaj nej aaga naxey quiaj: —Teat, meáwan aag ayaj sayac wüx ximeaats nde sajngot miün —aj nej.

²²Wüx tanguiy aag ayaj Teat Jesús, quiaj tasaj: —Alfünan alinoic nganaw merang. Quiür inüüb leaw almejiür, condom imbaag ombeat meaach leawa nipilan ngo majiür, quiaj apmejiür tiül cielo xeyay nembatmbat, ndoj tewiün mendüüb xic —aj.

²³Aaga naxey wüx tanguiy aag ayaj ngo majneaj mayaag, tamix omeaats, ngo mandiüm mandrooch ombas leaw ajiür, cos nop nej nejiür xeyay. ²⁴Wüx Teat Jesús tajaw amix omeaats aaga naxey, quiaj tapiüng: —iXowüy laél majmeliw tiül micambaj Teat Dios ajcüwa monjiür xeyay! ²⁵Más ngo maél nop camello mamong amb tiül owil nots ndiüc, ngo matnej aél ocueajiw a nipilan monjiür majmeliw tiül micambaj Teat Dios —aw.

²⁶Meáwan leawa tanguiyiw aag ayaj tapiüngüw: —Sitiül atquiaj ajliü, ¿jane alndom maw wüx asoet neje? —awüw.

²⁷Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús: —Leaw nipilan nómban ngondom marang, Teat Dios alndom marang —aj nejiw.

²⁸Condom tasaj nej teat Pedro: —Teat, xicona tacueatasan meáwan leaw tajiürasan para nandüjpiün ic —aj nej.

²⁹Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús: —Naleaing sasaj icon, ngo majliü nejinguind macueat aniüng nej, miteat nej, mimüm nej, micoj nej, michiig nej, mintaj nej, micual nej, para majliü tiül micambaj Teat Dios, ³⁰leaw ngome apmüünd majiür alinomb meáwan leawa tacueat ningüy wüx aaga iüt cam, at alinoic nüt apmüünd mapac meáwan nüt tiül cielo —aj nej.

Tandüw wüx mapiüng apmambiyaran

(Mt. 20:17-19; Mr. 10:32-34)

³¹Condom Teat Jesús tawün ninguiün quiriw ajcüwa gajpiü minipilan nej, tasaj:

—Ngaranüy tabaats matüchiiüts Jerusalén. Quiaj apmajlüy atnej lamapiüngüw mondeac andeac Teat Dios nguineay apmarangüch wüx ombas a Teat Naxey. ³²Cos apmayaciuch teowixaw napeay miün nipilan; apmitsojow nej mandeaciw ngo majneaj wüx ombas; apmateontsüw wüx ombas nej onts ombeayiw nejiw. ³³Apmatoliw, condom apmambiyaw nej nómban. Ndoj, wüx er nüt apmapac alinomb —aj nejiw Teat Jesús.

³⁴Pero nejiw ngo maxomüw omeajtsüw wüx aag ayaj, ngo majawüw cuane wüx amb apiüing; cos ngo müjndiw majawüw.

Teat Jesús tüüch majneaj nop somb tiül Jericó

(Mt. 20:29-34; Mr. 10:46-52)

³⁵Teat Jesús wüx laliüc mapeay tiül cambaj Jericó, alquiaj nop naxey nesomb alchetem mbeay tiüüd teatüney. ³⁶Aaga naxey quiaj wüx tanguiay xeyay nipilan teamong, quiaj tatün manguiy cuane najlüy. ³⁷Quiaj tasoic Teat Jesús naw Nazaret namong amb quiaj. ³⁸Condom tepaj napac:

—iTeat Jesús, micual David, ijiür xic lasta! —aw.

³⁹Quiaj taliQUIAW nej leaw monmong ombas, macueat apaj. Pero nej tayac wüx alquiriw apaj, tapiüing:

—iMicual David, ijiür xic lasta! —aw.

⁴⁰Quiaj Teat Jesús lembet, tapiüing mamb majanüch aaga naxey quiaj. Wüx tapeay niüing ajlüy nej, tatün manguiy, tasaj:

⁴¹—¿Cuane ipiüing, teat? —aj.

Quiaj tasaj nej aaga naxey:

—Teat, sandiüm meaach majneaj xiniüüg, sandiüm naxom najaw —aj nej.

⁴²Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Ngaranüy apmexom mejaw; lerneaj cos teyac imeaats wüx xique —aj nej.

⁴³Andüüban rat oniiüg, condom tandiüb mamb Teat Jesús, tüüch gracias Teat Dios. At meáwan nipilan wüx tajawüw aag ayaj tandeaciw najneaj wüx Teat Dios aton.

Zaqueo tandiüm majaw Teat Jesús

19 Condom Teat Jesús tapeay Jericó, tamong amb tiül cambaj. ²Alquiaj nop naxey nejiür xeyay tomiün, nenüt Zaqueo, minatang ocueajiw monsap mitomiün cambaj. ³Aaga Zaqueo quiaj andiüm matüch niüing ajlüy Teat Jesús majaw. Pero ngondom cos tequech oleaj, aton cos xeyay nipilan alquiaj. ⁴Leawa tarang, tecuiür tamong ombas, tajtep noic owil xiül nenüt sicómoro para maxom majaw, cos Teat Jesús netam mamong amb quiaj. ⁵Wüx tatüch quiaj Teat Jesús, taxaing omal majaw cawüx. Tajaw a Zaqueo, quiaj tasaj:

—iZaqueo! iErnguialeateay, iriow tiüt! Cos nganüy netam naxood iniüing —aj.

⁶Almanguiy aag ayaj a Zaqueo, ajchican tiüt tamb mangoch Teat Jesús, apac omeaats. ⁷Meáwan nipilan wüx tajawüw aag ayaj tapots andeacndeaciw wüx. Tapiüingüw Teat Jesús laámb

maxood aniüng nop nerang xeyay ngo majneaj. ⁸Pero Zaqueo witiüt lembem masaj Teat Jesús:

—Nganüy Teat, leaw alnajiür sanawün pinawan nüüch leawa ngo majiür; at sitiül aljane aleaic lanayar ocueaj wüx sawaiich, nganüy sanandilil nüüch alapiquiw atow nej sayar —aj.

⁹Quiaj tapiüng Teat Jesús:

—Wüx aag ayaj ajüiquich nej laáw wüx asoet, cos aaga naxey cam aton nop micual mixejchiiüts Abraham. ¹⁰Teat Naxey iün mayamb meáwan nipilan mawün wüx asoetiw leawa landrojow tiül arangüw ngo majneaj —aw Teat Jesús.

Gajpowüw monrang najiüt tündiw tomiün

(Mt. 25:14-30)

¹¹Wüx laliüc mapeayiw Jerusalén, quiaj Teat Jesús tandec alinoic poch masaj ajcüwa nipilan quiaj müüch nejw majawüw ngome laliüc matüch aaga nüt wüx Teat Dios apmajlüy wüx micambaj nej.

¹²Condom tasaj nejw:

—Tajlüy nop naxey netamtam ajlüy nipilan, tamb tiül noic cambaj miünquiaj mayar minajiüt nej marang natang nenajiüt, cas tandilil. ¹³Wüxan nganaw mamb, tapaj gajpowüw monrang minajiüt nej. Tüüch anopnopo noic tomiün xeyay nembeat, ndoj tasaj nejw: “Iyamban nguineay alndom mexoman wüx alquiriw aaga tomiün cam, ndoj apmejchiün xic leaw sapeay”, aj nejw. ¹⁴Ajcüwa nipilan micual mifüt nej ngo mandiumüw, ajcüyiw majawüw nej.

Áag tujchiw mamb noic ajlüy nipilan mapiüngüw ngo mandiumüw aaga naxey quiaj marang natang nenajiüt tiül nejw. ¹⁵Masey atquiaj tarangüw, aaga naxey tayar minajiüt nej. Ndoj tandilil andüy tiül mifüt nej. Wüx lapeay, quiaj tapaj monrang minajiüt nej leawa tüüch tomiün, majaw nguitow lamaxomüw wüx anopnopo.

¹⁶Aaga ombas mapeay tasaj nej:

“Teat, jogiüy mitomiün, lanaxom wüx algajpowüw”, aj nej. ¹⁷Quiaj tasaj nej aaga natang nenajiüt:

“Najneajay terang cos terang leaw sapiüng; masey napateay süüch ic, ique teyamb nguineay mexom wüx alquiriw. Nganüy sanüüch ic mejlüy wüx gajpowüw cambaj”, aj nej. ¹⁸Condom wüx tapeay alinop tasaj nej: “Teat, jogiüy mitomiün, lanaxom wüx alacoquiaw”, aj nej.

¹⁹At tasaj nej aaga natang nenajiüt:

“Nganüy sanüüch ic mejlüy wüx acoquiaw cambaj”, aj nej. ²⁰Quiaj tapeay alinop masaj nej: “Jogiüy mitomiün, teat. Tayacas tiül noic nine püy. ²¹Cos ximbol nandüy ic teat, sayaag xowüy apmejciy. Cos sawaw ique ixaing omeaats corrül masey ngome ique ipiür, at ique iwit masey ngome ique itendeay”, aj nej. ²²Quiaj tasaj nej aaga natang nenajiüt: “Ngo majneaj irang, aaga poch leaw indeac quiaj ayac isoet. Sitiül lamejaw xique napatás, sawit leaw ngo nayac, at sitiül ipiüng saxaing masey ngome xique sapiür; ²³¿neol ngo meyac tiül banco xetomiün? Quiaj wüx sanapeay nayar, lamaxom wüx alquiriw”, aj nej. ²⁴Condom tasaj leaw aliw quiaj: “Inojtiün ocueaj a tomiün;

ijchan aaga nejiür gajpowüw”, aj nejiw. ²⁵Quiaj tasajüw nej: “iTeat, aag ayaj lamajiür gajpowüw!”; ajüw nej. ²⁶Quiaj tasaj nejiw aaga natang nenajiüt quiaj: “Naleaing sasaj icon, leawa tayamb nguineay mayac wüx alquiriw, apmüünd xeyay; nganüy jane ngo mayamb nguineay maxom wüx alquiriw, apmajnot ocueaj aaga leawa tüünd”, aj nejiw. ²⁷At tapiüng: “Iquiüjpan miün ningüy niüng sajlüy; imbiyan ajcüwa moncüy majaw xic leaw ngo mandüümüw narang minatangüw nejiw”, aw a natang nenajiüt —aj nejiw Teat Jesús.

Teat Jesús tajmel tiül Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Jn. 12:12-19)

²⁸Ndoj mapiüng aag ayaj, Teat Jesús tanaámb tamb andüy Jerusalén. ²⁹Wüx laliüc matüchaw mal cambaj Betfagé, at Betania, niüng ajlüy aaga tiüc nasoic mitiüc Olivos, quiaj tüüch mamb ijpüw minipilan nej. ³⁰Tasaj:

—Quiüran tiül aaga cambaj quiün. Wüx apmepeayiün quiaj, apmexoman nop quicheech bur netsaag quiaj, nganaw müünd memas. Ichejtiün iquiüjpan miün.

³¹Sitiül aljane matün manguiay icon neol techejtiün, isajan: “Cos Teat Naxey neech xicon niünan najanan apmetam nej”, irajan —aj nejiw Teat Jesús.

³²Condom ajcüwa minipilan nej tambüw, taxomüw a bur atnej lamasaj nejiw Teat Jesús.

³³Naleaing wüx teamachejtiw, quiaj tasaj nejiw moneay nej:

—¿Neol techejtiün a bur quiaja? —ajüw nejiw.

³⁴Quiaj tasajüw:

—Cos Teat Naxey nesaj xicon niünan najanan, apmetam nej —ajüw.

³⁵Quiaj taquiüjpiüw mamb a bur andüy niüng ajlüy Teat Jesús. Condom tayacüw wüx opech a bur apixaw nejiw, cas tatepichaw wüx Teat Jesús. ³⁶Quiaj nipilan tapots mapojchaw tiüt tiül tiüüd apixaw nejiw niüng apmamong Teat Jesús. ³⁷Wüx laliüc matüchaw niüng amiücüch tiüt mitiüc Olivos, quiaj meáwan nipilan leaw almandüjpiw nej, ajcüwa monyar nej aquiaach, tepajüw apac omeajtsüw, tandeacüw najneaj wüx Teat Dios cos tajawüw meáwan najneaj leawa tarang Teat Jesús. ³⁸Tapiüngüw:

—iApac omeajtsaats cos lapeay nop leaw iün wüx minüt Teat Dios! iNaj natang nenajiüt! iNajneajay ajlüy tiül cielo; najneajay ajlüy Teat Dios! —awüw.

³⁹Altiül nipilan acas fariseos, tasajüw Teat Jesús:

—Teat, iliquiaw mapalüw ombeayiw ajcüwa minipilan quiaj —ajüw nej.

⁴⁰Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw: —Xique sasaj icon sitiül ajcüwa nipilan cam ndijchiümoj, piedra apmangochiw apmendeacüw —aj nejiw.

⁴¹Wüx laliüc matüchaw cambaj Jerusalén, Teat Jesús taxom majaw a cambaj, quiaj tamix omeaats, tajiünts majaw. ⁴²Tapiüng:

—iMalüy ram iniüjcan mejawan nganüy nüt cam, ajlüy leaw alndom müüch icon mejiüran monajneaj! Nganüy naél mejawan, nextoty, ngondom mejawan. ⁴³Aliüc miün nüt apmajlüy xeyay ngo majneaj

apmatüch icon. Cos ajcüwa ijcüyiün mequiüjpan apmayeyiw icon tiüt; apmapalüw icon mayaciüw icon pinawan. ⁴⁴Apndajrriüm tiüt meáwan imbiüman, ngome apmaciül noic piedra mesapüy maquiüüb alinoic. At icona nóiquian mequiüjpan micualan apmümb ndrom imbasan, cos ngome teyariün wüx Teat Dios tiün mawün icon wüx —aw Teat Jesús.

Tawün tiül nadam nangaj iüm leaw ngo metam majlüy quiaj

(Mt. 21:12-17; Mr. 11:15-19; Jn. 2:13-22)

⁴⁵Condom Teat Jesús tajmel tiül nadam nangaj iüm, quiaj tapots mawün meáwan monüjpeay, mongalüy leaw aliw tiül. ⁴⁶Tasaj nejiw:

—¿Neol ngo leaam imeajtsana nguineay apiüng tiül Mipoch Teat Diosa? Cos apiüng: “Saniüng ajlüy niüng alndom matajcüch orar”; pero icona lamerangan aaga nadam nangaj iüm cam atnej niüng axotüy moneed —aj nejiw Teat Jesús.

⁴⁷Teat Jesús nütnütan aquiaach nipilan tiül nadam nangaj iüm. Ajcüwa montangtang miteaats, at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at monajiüt ocueaj nipilan judío, tapots mayambüw nguineay alndom mambiyaw nej. ⁴⁸Naleaing ngo maxomüw cuane wüx masapüw nej, cos meáwan nipilan xeyay andiümüw manguaiyiw andeac nej.

Tasajüw Teat Jesús nguiane ayar najiüt

(Mt. 21:23-27; Mr. 11:27-33)

20 Noic nüt Teat Jesús teaquiaach nipilan tiül

aaga nadam nangaj iüm tiül Jerusalén, teamapiüng nguineay alndom mawaran wüx nisoet. Quiaj tapeayiw niüng ajlüy nej montangtang miteaats, mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at natangtang monajiüt tiül judíos.

²Quiaj tasajüw nej:

—Isaj xicon nguiane teyar minajiüt merang aag ayaj. ¿Jane neech ic? —ajüw nej.

³Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ata xique aton sanatün nanguiy icon noic poch. Isajan xic:

⁴Jow aaga Juan, wüx tüüch yow nipilan, ¿jane ipiüangan nesaj nej marang aag ayaja? ¿Diosa, ngwüy nipilana? —aj nejiw.

⁵Quiaj tendeaacndeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—¿Cuane apmapiüngaatsa? Cos sitiül apmapiüngaats Teat Dios neech nej miün, quiaj apmasaj icoots: “¿Neol ngo meyariün andeac neje?” apmaw.

⁶Sitiül apmapiüngaats nipilan, apmambiyaw icoots cambaj, apmaloxiw icoots, cos meáwan nipilan apiüngüw aaga Juan nop nendeac andeac Teat Dios nej —awüw.

⁷Tapiüngüw ngo majawüw jane neech nej miün a Juan. ⁸Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ata xique aton ngo nasaj icon jane neech xic niün narang aaga teanarang cam —aj nejiw.

Ngo majneaj monrang najiüt

(Mt. 21:33-44; Mr. 12:1-11)

⁹Condom quiaj Teat Jesús tapots masaj nipilan acas poch andüy wüx napiürüch, tapiüng:

—Tajlüy nop naxey tapiür xeyay owil uva tiül micorrül nej, condom nej taw quiaj tamb xeyay nüt. Tayac teowix nipilan a corrül quiaj. ¹⁰Wüx tatüch a nüt mapeederan a uva, quiaj aaga neneay corrül tüüch mamb nop nerang minajiüt nej mamb majaw monrang najiüt mayar leaw aneay nej neneay iüt. Pero tatoliw nej, ndoj tujchiw mandilil owíxan, ngo müjchiw nicuajind. ¹¹Condom aaga neneay iüt tandüy wüx müüch mamb alinop nerang minajiüt nej. Átan wüx tapeay quiaj angochiw miün nej, tapots matoliw. Condom tandilil aton owíxan, ngo müjchiw nicuajind. ¹²Aaga neneay corrül tandüy wüx müüch mamb alinop nerang minajiüt nej. Átan wüx tapeay quiaj, angochíwan mawüjchiw nej, landüy wüx apmambiyaw. Tawüniw maloxiw ninguiün.

¹³Ndójwüx quiaj tapiüng aaga naxey neneay corrül: “Jow nganüy, ¿nguíneay sanaranga? Sanüüch mamb xecual, aag xowüy sajiür lasta. Sapiüng wüx apmajawüw nej apmarangüw leawa nej apiüng”, aw. ¹⁴Pero ajcüwa monrang najiüt tiül corrül wüx tajawüw micual neneay iüt, quiaj tapiüngüw nejíwan quiaj: “Nej aag ayaj apmaneay aaga corrül cam. Tabaats mambiyaats, ndoj icoots apmaneayiiüts a iüt cam”, awüw. ¹⁵Quiaj tasapüw, tawüniw tiül corrül, tambiyaw. ¿Cuane ipiüangan apmarang a neneay iüt wüx ombasüw ajcüwa monrang najiüt quiaja? ¹⁶Pues apmamb mambiy nejw, condom apmayamb alinoic ajlüy monrang najiüt mayac teowixaw aaga corrül quiaj —aj nejw Teat Jesús.

Ajcüwa nipilan wüx tanguiaiyw aag ayaj, tapiüngüw:
—iMalüy Dios ngo marang atquiaj!
—awüw.

¹⁷Teat Jesús tajaw teombasüw nejw, quiaj tapiüng:
—¿Neol, cuane wüx amb apiüng tiül Mipoch Teat Dios? niüng apiüng:

Aaga piedra leawa taloxiw ninguiün monrang iüm, nganüy lafün marang xeyay netam piedra tiül oxing iüm.

¹⁸Jane apmajmiüc wüx aaga piedra quiaj, apmapol nej; pero sitiül aaga piedra quiaj apmajmiüc wüx ombas aljane, nómban apmacuiaach tiüt —aw Teat Jesús.

¿Netam majwan tomiün andüy tiül Roma?

(Mt. 21:45-46; 22:15-22; Mr. 12:12-17)

¹⁹Ajcüwa montangtang miteaats at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés quiájan tandiümüw masapüw nej, cos tayajcüw aaga andeac quiaj andüy wüx ombasüw nejw amb apiüng. Pero timbолоj mandüyw nipilan, áag taton ngo marangüw nicuajind. ²⁰Ndoj tujchiw mamb acas monxey mandacüwiw. Ajcüw ayaj ajüic atnej najneaj arangüw, pero ambüw mayambüw nguineay alndom mandacüwiw, masapüw wüx, mayambüw leaw andeac Teat Jesús, mayacüw nej teowix natang nenajiüt. ²¹Quiaj tiünüw masajüw nej:

—Teat, sawawan ique indeac iquiaach leaw naleaing, ngo mewaiich. At aton ique ngo mepiüng wüx jane tiül nipilan

netam, jane ngo metam. Ique iquiaach Mipoch Teat Dios atnej netam. ²²Nganiüy isaj xicon ðnaleaing netam majwan tomiün müünd aaga César, ngwüy ngo metama? —ajüw nej.

²³Teat Jesús tajaw neol tatüniw nej manguiyiw aag ayaj, quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol tendiüman meyacan xic wüx naéle? ²⁴Ich miün noic tomiün majawaats. ¿Jane mitey alwüxe, aton jane minüt alwüx a tomiün cama? —aj nejiw.

Quiaj tasajüw nej:

—César —ajüw.

²⁵Quiaj tasaj nejiw:

—Ijchan a César leaw aneay nej, aton ijchan Teat Dios leaw aneay Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

²⁶Ngo maxomüw alngün poch leaw alndom masapüw wüx, áag leawa tandec niüng teamanguiyiw nipilan. Leawa tarang, nejiw mbayatoj manguiyiw leaw asaj nejiw, ndijchiütöjan.

Wüx apmapacaran tiül mondeow

(Mt. 22:23-33; Mr. 12:18-27)

²⁷Condom acas saduceos tambüw majawüw Teat Jesús. Ajcüwa saduceos quiaj apiüngüw mondeow langome apmapacüw alinomb.

²⁸Tasajüw Teat Jesús:

—Teat, Moisés tarang tiül minawiig nej, tapiüng: Sitiül nop naxey mandeow, macül mintaj nej lemben omal, ngome tajiürüw micualüw nejiw, quiaj michiig nej netam mengoch owix aweaag aaga lemben omal quiaj, majiürüw micualüw majüic atnej micoj nej tajiür micual nej.

²⁹Tajlüy ayaíw monxey nop necual nejiw. Aaga natang nacualaran tengoch owix, ndoj tandeow wüx nganaw majiürüw micualüw nejiw. ³⁰Condom quiaj michiig nej tengoch owix aweaag aaga najtaj lemben omal quiaj. Átan tandeow aaga naxey, nganaw majiürüw micualüw nejiw. ³¹Atanquiaj tarang amb arojpiüw. Ajcüw ayaíw monxey quiaj, tengoch owix maquiüb aaga najtaj, pero ngome tajiürüw micualüw nejiw. ³²Ndójwüx nejay aaga najtaj tandeow. ³³¿Jow alinoic nüt wüx apmapacaran tiül mondeow, ngün tiül ajcüwa monxey apmaquiüjpiüw aaga najtaja? Cos miayaíw tengoch owixaw maquiüjpiüw —ajüw nej.

³⁴Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Nipilan tiül aaga nüt cam angoch owixaw. ³⁵Pero jane apmapac tiül mondeow mamb tiül cielo, ngome apmajlüy atquiaj, ngome apmajlüy angoch owixeran. ³⁶Langondom mandeowüw alinomb, apmajlüyiw at nejiw ángeles, apmajlüyiw micual nejiw Teat Dios aton, cos nej lamapacüüch nejiw tiül mondeow. ³⁷Nganiüy wüx aaga apacaran tiül mondeow quiaj, nejay teat Moisés taquiaach wüx tiül minawiig nej niüng tapiüng tajaw noic owil nine xiül leaw teandaab. Tiül aaga nawiiig quiaj apiüng: Teat Dios Midios Abraham, Midios Isaac, Midios Jacob. ³⁸Cos Teat Dios ajaw meáwan nipilan almapac, ngo majlüy leaw landeow nómban. Teat Dios ngome midiosüw mondeow, nej midiosüw leaw almapac —aj nejiw Teat Jesús.

³⁹Condom acas mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés tasajüw Teat Jesús:

—Najneajay aaga ipiüing quiaj Teat —ajüw.

⁴⁰Quiaj lango matüntüniw manguiayiw nej.

¿Jane mixeech a Cristo?

(Mt. 22:41-46; Mr. 12:35-37)

⁴¹Condom quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Neol tapiürang wüx aaga Cristo, teat David mixeech neje?

⁴²Nejay a David tapiüing tiül aaga nawiig nenüt Salmo:

Teat Dios tasaj a Teat Naxey:

“Cheter ningüy wüx xeác,

⁴³leaw ndoj nayac ajcüwa moncüy majaw ic maqueijliw micosüw nejiw timbas.”

⁴⁴¿Nguineay alndom mapiürang David mixeech aaga Cristo sitiül nejay David tasaj: Teat Naxey? maj, —aj nejiw Teat Jesús.

Teat Jesús andeac wüx ajcüw mondüy wüx poch tüünd Moisés

(Mt. 23: 1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54)

⁴⁵Meáwan nipilan teamanguaiyiw, quiaj Teat Jesús tasaj minipilan nej, tapiüing:

⁴⁶—Nde merangan mat nejiw ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, cos nejiw xowüy andiümüw majüyjüyiw niüing ajlüy xeyay nipilan, asoijqüiw najaljal apixaw nejiw. Aton xowüy andiümüw matepeayaranüw. Ayambüw leaw najneaj bang tiül sinagoga chetemoj quiaj. At aton xowüy ayambüw chetemoj niüing chetejow netamtam nipilan niüing ajlüy monet. ⁴⁷At anojtiw aniüingüw monleben omal montaj, at meáwan leaw almajiürüw. Ndoj

andiümüw maxotüw arangüw aaga ngo majneaj quiaj, atajcüw orar xeyay majaw nejiw nipilan. Ajcüw ayaj ombeayüwan, nejiw apmüjndiw mamongochiw xeyay ngo majneaj alinoic nüt —aj nejiw Teat Jesús.

Ichech nop lemben omal najtaj

(Mr. 12:41-44)

21 Wüx Teat Jesús altiül nadam nangaj iüm tajaw nipilan monjiür xeyay tomiün nguineay teamayacüw ichechiw nejiw tiül iquial nichech. ²Átan tajaw nop lemben omal müm najtaj tayac ichech nej ijquiaw nine tomiün. ³Ndoj quiaj tapiüing: —Naleaing sasaj icon, aaga müm najtaj lemben omal quiaj, nej teyac xeyay, ngo mat nejiw ajcüwa nipilan quiaj. ⁴Cos meáwan lamayacüw leaw nenaw ocueajiw. Nganüy aaga müm najtaj quiaj tayac meáwan leaw tajiür, masey lango majiür ombeat üet nej —aw Teat Jesús.

Wüx apjarriüm nadam nangaj iüm

(Mt. 24:1-2; Mr. 13:1-2)

⁵Altiül teandeacndeacüw wüx aaga nadam nangaj iüm nguineay ajneaj, nguineay atsajüy ombas aaga piedra, at cuajantanej najneajneaj nichech leaw tayacüch tiül nangaj iüm. Wúxan teamandeacüw wüx meáwan aag ayaj, quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

⁶—Meáwan aag leawa temejawan nganüy cam, alinoic nüt apndrom ombas. Ngome apmajlüy masey anoic piedra nesapüy maquiiüb alinoic, cos meáwan apmateajquich —aj nejiw.

Wüx laliüc ndrom ombas a iüt cam*(Mt. 24:3-28; Mr. 13:3-23)*

⁷Condom quiaj tatüniw nej manguiayiw, tasajüw:

—Teat ñngow apmajlüy aag ayaja? ¿Cuane apmajlüy majaraw ngow apmajlüy aag ipiüng quiaja? —ajüw nej.

⁸Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ijawan, nde mawaiich icon nejinguid. Cos xeyay nipilan aliücüw miün, apmandeacüw wüx xique. Altiül apmapiüngüw: “Xique aaga Cristo, nganüy lamatüch a nüt”, apmawüw. Xique sasaj icon nde meyariün andeacüw ajcüwa nipilan quiaj. ⁹Wüx apmenguiaiyün lajlüy montsoj, lajlüy moncüy, nde mbayameron cos atquiaj netam majlüy ombas; naleaing nganaw matüch a nüt ndrom ombas a iüt cam —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁰Condom tandüy wüx masaj nejiw:

—Noic iüt apmajcüyiw majawüw monaw tiül alinoic iüt. ¹¹Aton apmajlüy xeyay nadam ateam, apmajlüy lop, apmajlüy monandeow tiül palpálwüx cambaj; aton apmajlüy xeyay monbayan. Átan apmajaraw xeyay cuajantanej cawüx tiül cielo.

¹²Naleaing wüx nganaw majlüy meáwan aag ayaj, apmayambüch imbasan, apndeameron mayacüw icon teombasüw monajiüt tiül sinagoga. Apmejmelüin tiül manchiüc; apmequiürajpan niüng ajlüyiw montangtang monajiüt. Apmemongochiün aag ayaj ajcan iyariün sandeac. ¹³Atquiaj icona alndom mendeacan wüx xic

nguiajantanej. ¹⁴Nde meyamban imeajtsan cuane apmepiüangan, nguineay alndom meriowan wüx.

¹⁵Cos xique saniüch icon poch cuane apmepiüangan; saniüch icon mexoman imeajtsan. Quiaj meáwan leawa teajcüyiw majawüw icon ngondom maxomüw cuane apmapiüngüw mangochiw indeacan. ¹⁶Aton miteatiün, micojon, michijquian, icualajtsan, miamigojan, apmayacüw icon teowixaw monajiüt. Altiül icon apmembiyaranan. ¹⁷Meáwan nipilan apmajcüyiw majawüw icon ajcan iyariün sandeac. ¹⁸Naleaing ngome apndrom ombas masey nots miondeats imalan, cos teamajiür icon Teat Dios. ¹⁹Sitiül icona apmeiücan wüx meáwan aag ayaj, najneajay apmejlüyüin alinoic nüt, cos apmepacan meáwan nüt tiül cielo.

²⁰Wüx apmejawan a cambaj Jerusalén laímb mayey nej tiüt soldados, quiaj alndom mepiüangan lamatüch a nüt mandrojchich ombas. ²¹Pues leaw altiül Judea ich mecüür andüy wüx tiüc; leaw altiül cambaj Jerusalén ich maw quiaj; at leaw altiül corrül nde mandilil andüy tiül cambaj. ²²Cos aaga nüt quiaj apmamongocharan xeyay ngo majneaj. Netam majlüy meáwan leawa lajlüy tiül Mipoch Teat Dios. ²³iPobre nejiw ajcüwa montaj leaw alteomeajtsüw micualüw nejiw, at leaw ajiür nine tealeámban achech wüx aaga nüt quiaj! Apmajlüy xeyay necoy wüx aaga iüt cam, cos Teat Dios apmüüch mamongochiw ngo majneaj ajcüwa nipilan cam. ²⁴Altiül apmandeowüw

tiül montsoj; altiül apmambüw pres andüy tiül palpálwüx iüt; pálwüx nipilan apmarangüw leaw andiümüw marangüw wüx cambaj Jerusalén, leaw palaw a nüt ocueajiw pálwüx nipilan —aj nejiw Teat Jesús.

Wüx aliüc Teat Naxey

(Mt. 24:29-35, 42-44; Mr. 13:24-37)

²⁵Condom Teat Jesús tandüy wüx masaj nejiw, tapiüng:

—Apmajaraw xeyay cuajantanej wüx ocas, wüx nüt, wüx caaw, at ningüy wüx iüt aton. Nipilan xeyay apmbayamoj, lango majawüw cuane apmarangüw, cos apmeterriür napac a nadam ndec, apmajlüy nadamdandam ajponch aton. ²⁶Altiül nipilan apojniüm teombasüw cos xeyay apmbayamoj wüx apmajawüw leawa apmajlüy, cos meáwan leaw almajlüy cawüx tiül cielo apmajjüyjüy. ²⁷Quiaj apmajaraw aaga Teat Naxey aliüc amb tiül oic xeyay najneajay ajlüy, ayey nej tiüt nelitlit, cos lamarang minatang nenajjüt. ²⁸Wüx ijawan lawitiow majlüy meáwan aag ayaj, ich mapac imeajtsan xeyay, cos laliüc meriowan tiül meáwan ngo majneaj —aw Teat Jesús.

²⁹Condom tasaj nejiw alacas poch andüy wüx xiül, tapiüng:

—Ijawan nguineay arang a toc, tengwüy cuajantanej alinoic xiül.

³⁰Cos wüx aptsatsam, quiaj ajüic laliüc matüch nüt wüx apmerraar.

³¹At a nganüy wüx apmejawan lajlüy aag lanasaj icon quiaj, quiaj apmejawan laliüc matüch a nüt wüx Teat Dios apmajlüy wüx micambaj nej.

³²Naleaing sasaj icon, meáwan aag ayaj apmajlüy wüx aliün majlüyiw ajcüwa nipilan quiaj.

³³Masey a iüt at a cielo apndrom ombasüw, xepoch apmajlüy meáwan nüt, ngome apndrom ombas.

³⁴Ijawan wüx, nde meatmeatfünan memongochiün wüx iretiün, nde mengüniün, nde meyacan imeajtsan wüx leaw alndom mexoman wüx aaga iüt cam, ndot quiaj matüch a nüt.

³⁵Cos wüx aaga nüt aliüc, ngome teamateotsüw wüx meáwan nipilan ningüy wüx iüt. ³⁶Wüx aag ayaj netam mepacan, meáwan ores meáwan nüt netam metajcan orar, metüniün ocueaj Teat Dios meriowan tiül meáwan aaga ngo majneaj leaw apmajlüy quiaj, mejlüyiün najneajay niüng ajlüy Teat Naxey —aw Teat Jesús.

³⁷Teat Jesús, noic nüt teaquiaach tiül nadam nangaj iüm. Wüx langwiiüts taw quiaj; tamb andüy wüx aaga tiüc nasoic mitiüc Olivos. ³⁸Xeyay nipilan tiül cambaj rawrráwan tiüt ambüw tiül nadam nangaj iüm manguaiyiw aquiaach nej.

Ayambüw cuane wüx masapüw Teat Jesús

(Mt. 26:1-5, 14-16; Mr. 14:1-2, 10-11; Jn. 11:45-53)

22 Laliüc matüch nangos nüt ocueajiw nipilan judío, aaga nasoic pascua, aaga nüt wüx üeteran pan ngo majmel levadura. ²Ajcüwa natangtang miteaats at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés tayambüw nguineay

alndom mambiyaw Teat Jesús, pero timboloj mandüyiw nipilan.

³Quiaj a natang nimeech Satanás tajmel tiül omeaats a Judas Iscariote, nej nop tiül ajcüwa gajpiüp (12) minipilan Teat Jesús.

⁴Aaga Judas quiaj tamb masaj natangtang miteaats, at montang monajiüt tiül nadam nangaj iüm, tasaj nejiw nguineay alndom mayac teowixaw nejiw Teat Jesús. ⁵Nejiw quiaj tapac omeajtsüw, tasajiw apmüjchiw nej tomiün. ⁶Condom nej tapiüng apmayac teowixaw nejiw; quiaj tapots mayamb nguineay marang aag ayaj wüxan ngo majlüy quiaj nipilan.

Teat Jesús ndójiwüx üet aweaag minipilan nej

(Mt. 26:17-29; Mr. 14:12-25;

Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

⁷Condom tatüch a nangos nüt wüx üeteran pan ngo majmel levadura. Aaga nüt quiaj netam mandeow sap majmel marang nichech wüx pascua. ⁸Quiaj Teat Jesús tüüch mamb a Pedro maquiiüb a Juan, tasaj:

—Quiüran ijawan cuane apmetam icoots wüx apmetiiüts wüx nangos nüt pascua —aj nejiw.

⁹Nejiw quiaj tasajiw Teat Jesús:

—¿Nguiane ijac indiüm, Teat, namban narangan aag ayaja?

—ajiw.

¹⁰Teat Jesús tasaj nejiw:

—Wüx apmejmeliiün tiül cambaj, quiaj apmexoman nop naxey ajoy nop ngan yow. Indüjpiün mamb aaga najüy quiaj, apmayac icon tinden niüng andüy quiaj.

¹¹Condom quiaj apmesajan neneay

iüm: “Apiüng Teat Naxey: ¿Nguiane ajlüy niüng saxejnenguenon netiün wüx pascua naquiiüb xenipilana? aw”, apmerajan. ¹²Quiaj apmatiib icueajiün nop nadam teomeaats iüm cawüx amb ijpüw iüm, landoj lamatajcwüw majneaj. Andüy quiaj apmeyacan üetiüts —aj nejiw Teat Jesús.

¹³Condom quiaj tambüw.

Taxomüw meáwan atnej lamasaj nejiw Teat Jesús. Quiaj tambüw mayacüw leaw apmüeteran wüx nangos nüt pascua.

¹⁴Wüx tatüch metiw, quiaj tapeay quiaj Teat Jesús maquiiüb altigüy miapóstoles nej. Quiaj chetetoj.

¹⁵Wüx alchetemoj wüx mes, quiaj tasaj nejiw:

—iXeyay teanandiüm net naquiiüb icon wüx aaga pascua cam, wüxan nganaw namongoch xeyay ngo majneaj! ¹⁶Cos ningüy ndoj, lango net naquiiüb icon alinomb wüx pascua, leaw apmajlüyüüts nóiquian niüng apmajlüyüüts maquiiüjpaats Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁷Condom quiaj taxaing noic vas, tüüch gracias Teat Dios, ndoj tapiüng:

—Jogüy isapan inganeowan noicnoic pite. ¹⁸Nganüy sasaj icon, xique landoj langome sananganeow miyow uva naquiiüb icon; apndom wüx apmatüch alinoic nüt niüng apmajlüyüüts maquiiüjpaats Teat Dios —aw.

¹⁹Condom quiaj taxaing a pan, tüüch gracias Teat Dios. Quiaj tambaag müüch nejiw, tapiüng:

—Aag agüy xecuerpo, apmayacüch mandeow mawün isoetiün. Atcüy

netam merangan para leaam imeajtsan xic wüx —aw.

²⁰Atanquiaj tarang wüx landoj üetiwi. Taxaing a vas, tapiüng: —Aag agüy xequeiej, ajuüquich wüx jayats poch lamarang Teat Dios müüch icon, cos xequeiej apmajüunch tiüt mawün isoetiün.

²¹Aaga naxey leaw apmayac xic teowixaw moncüy majaw xic, nganüy teasüet anaag nóiquian wüx mes. ²²Naleaing apmarangüch wüx ombas Teat Naxey atnej tanderac tanomb wüx nej. iNganüy aaga naxey leaw apmayac nej teowixaw monajiüt xeyay ngo majnej apmamongoch! —aw Teat Jesús.

²³Condom minipilan nej atünayej menguiayayej wüx jane tiül nejw apmayac nej teowixaw monajiüt.

**Andeacndeacüw wüx jane
alwüx atam ajlüy**

²⁴Condom minipilan Teat Jesús tandeacndeacüw tüülan nejw, tapiüngüw wüx jane tiül nejw alwüx atam ajlüy, jane apmarang natang. ²⁵Quiaj Teat Jesús tasaj nejw:

—Meáwan natangtang monajiüt tiül meáwan iüt arangüw apatiüw atnej lamaneayiw meáwan nipilan leaw ajlüyiw wüx. Átan ayambyambüw nguineay manderacüw wüx nejw majüic najnej arangüw. ²⁶Icona nde merangan atquiaj. Tiül icona jane natang netam mayaag atnej chingüy. Leaw najmel marang natang tiül icona netam mambeol jangantanej. ²⁷Ngwüy, cuane ipiüangan, ¿ngün más netam ajlüye? Sapiüng aaga apchetem

mayambüch üet nej; ngome aaga neyac nüeteran wüx mes. Nganüy xique sajlüy naquiiüb icon atnej nop neyac nüeteran wüx mes, atnej nop nerang minajiütan.

²⁸Icona ijlüyüün mequiiüpan xic meáwan nüt wüx samongoch cuajantanej naél. ²⁹Cos atnej Xeteat Dios lamüüch xic narang natang nenajiüt, ata xique sanüüch icon merangan natang nóiquian mequiiüpan xic, ³⁰para metiiüts manganeowaats nóiquian wüx xemes ningüün niüng sanarang natang. Átan apchetemeron niüng chetewow montangtang monajiüt, mejawan wüx asoetiwi ajcüwa gajpic ajlüy nipilan monaw tiül micual micualüw Israel —aj nejw Teat Jesús.

**Pedro apmapiüng ngo majaw jane
Teat Jesús**

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Jn. 13:36-38)

³¹Condom Teat Jesús tasaj a Pedro:

—Simón, Simón inguiay, cos Satanás minatang nimeech teamatün icon, teamandiüm mayac icon tiül naél, atnej ajwüch trigo maw osaab. ³²Xique lanatün ocueaj Teat Dios mambeol ic ngo mecueat iyac imeaats wüx nej, atquiaj wüx apmendilil apmembeolüw micojow michijquiw —aj.

³³Quiaj tasaj nej a Simón: —Xique teat, sajlüy namb naquiiüb ic nguiajantanej, masey majmeliür tiül manchiüc, masey mambiyaw icor —aj nej.

³⁴Quiaj tasaj nej Teat Jesús: —Naleaing sasaj ic, Pedro, gallo apmepaj nganüy leaw ndoj mepiüng

arojmbüw ipiüung ngo mejaw jane xic —aj nej.

Laliüc majlüy xeyay ngo majneaj

³⁵Condom Teat Jesús tatün manguaiy nejiw:

—Jow wüx tujchiüs icon meamban ngo mejoyiün morral, ngo mejoyiün iquial tomiün, ngo mesoijquiün napüic, ¿tetam icon aleaic leaw nómban ngome tejiürana? —aj nejiw.

Quiaj tapiüingüw:

—Nicuajind, Teat —awüw.

³⁶Condom quiaj tasaj nejiw:

—Nganüy, leaw ajiür morral ich majoy, at iquial tomiün. Sitiül nop ngo majiür espada, ich manüüb micamix nej mangal nots. ³⁷Cos sasaj icon xique netam marangüch wüx ximbas atnej lasanderac wüx tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüung: “Tayacüch atnej nop nerang ngo majneaj”, aw. Meáwan leawa lasanderac wüx quiaj, netam majlüy atnej —aj nejiw.

³⁸Quiaj tasajüw nej:

—Teat, alningüy ijtsüw espada —ajüw.

Quiaj tasaj nejiw:

—iLajlüy, atówan ayaj! —aj nejiw.

Teat Jesús ataag orar tiül Getsemaní

(Mt. 26:36-46; Mr. 14:32-42)

³⁹Condom Teat Jesús taw quiaj maquiüb minipilan nej, tamb andüy wüx mitiüc Olivos atnej mbójan marang. ⁴⁰Wüx tapeayiw quiaj, tasaj minipilan nej:

—Itüniün ocueaj Teat Dios, ngana aleaic marang wüx imbasan nimeech —aj nejiw.

⁴¹Condom quiaj tacueat nejijw Teat Jesús, tamb tajüy atow nej atüch niüung alndom majlos noic piedra. Quiaj taquieel tiüt micos nej masaj Teat Dios, ⁴²tapiüung:

—Teat, ngwüy alndom mamóngan wüx ximbas meáwan naél leaw aliüc miün; ique ijaw Teat, ngome leawa xique sandiüm, cos leaw ique ijaw netam —aw.

⁴³Condom quiaj tapeay nop ángel imiün tiül cielo mambeol nej, müüch nej apac. ⁴⁴Cos Teat Jesús xeyay tamix omeaats, ngo macueat matün ocueaj Teat Dios; taw xeyay minalil nej, ancatectec tiüt atnej quiej.

⁴⁵Wüx ndot mataag orar, quiaj witiüt tamb majaw minipilan nej. Almajngot majaw almameayiw, cos laúmb apacüw, xeyay amix omeajtsüw. ⁴⁶Quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol tapots imeayüuna? iIpacan, itüniün ocueaj Teat Dios, quiaj ngondom marang nicuajind wüx imbasan nimeech! —aj nejiw.

Aquiüjpüw mamb Teat Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Jn. 18:2-11)

⁴⁷Tenguialeámban andeac Teat Jesús, quiaj ajngot noic ajlüy nipilan, aaga Judas ombas nej; nej nop nej tiül ajcüwa gajpiüp (12) apóstoles. Wüx tajngot, nómban atüch Teat Jesús macheech mimboy nej. ⁴⁸Condom Teat Jesús tasaj a Judas:

—¿Atquiaj lameteots metiib ndeaam Teat Naxeye, wüx apmecheech mimboy neje? —aj.

⁴⁹Minipilan nej wüx tajawüw aag ayaj, quiaj tapiüingüw:

—Teat, ¿natsojon naquiiŷpan naag espada? —awüw.

⁵⁰Condom nop minipilan Teat Jesús tamb mangoch nop nerang minajiüt natang miteaats, tandooig miác olaag. ⁵¹Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—iIjlúyan, icueat, ich majlüy! —aj.

Condom quiaj tarreeg olaag aaga naxey quiaj, tataag majneaj nómban. ⁵²Quiaj tasaj ajcüwa montangtang miteaats, at monlüy wüx nadam nangaj iüm, at montangtang teat xeech monajiüt tiül nejw, leawa tiünüw masapüw nej:

—¿Cuane imbichan espada maquiiüb a tocots xiül quiaj, tewiünana mesapan xique? ¿Neol, jowa xique need xique? ⁵³Meáwan nüt samb tiül nadam nangaj iüm. ¿Neol ngo mesapan xique? Nganüy cos lamatüch a nüt merangan aag ayaj, at nimeech lamüünd marang atquiaj —aj nejw.

Pedro apiüing ngo majaw jane Teat Jesús

(Mt. 26:57-58, 69-75; Mr. 14:53-54, 66-72; Jn. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴Condom quiaj ndeaad Teat Jesús, taquiüraab mamb andüy aniüing minatang miteaats. Teat Pedro tandüüb nej mamb, miünquiájan ajngot. ⁵⁵Ajcüwa nipilan ajalüw biümb quiaj tiül püjchiün mbeay ombiüm minatang miteaats metsantsayej; alchetemoj ayeyiw tiüt biümb. At a Pedro aton tamb tsotom quiaj maquiiüjpüw. ⁵⁶Alquiaj nop nüx nerang najiüt quiaj, wüx tajaw altsotom mbeay biümb a Pedro, tajaw majneaj, quiaj tapiüing:

—At aaga naxey quiaj aton taquiiüb aaga Jesús —aw.

⁵⁷Aaga Pedro ngo mandüüm mapiüing naleaing, quiaj tapiüing: —Ngwüy müm, ngo najaw jane aag ipiüing quiaj —aw.

⁵⁸Ajóyan quiripite ores, quiaj tajaw nej alinop, tasaj nej: —Ique aton nop tiül aquiiüjpüw nejw —aj nej.

Quiaj tapiüing a Pedro:

—Naxey, ngwüy ngome xique —aw.

⁵⁹Üüchan ores tatow ndoj masaj nej aaga nop, quiaj tapiüing alinop: —Naleaing, aaga naxey quiaj aton aquiiüb nej, cos naw Galilea —aw.

⁶⁰Aaga Pedro tandüy wüx mapiüing: —Naxey, ngo najaw cuane ipiüing quiaj —aw.

Tengualeámban mandeac aag ayaj a Pedro, quiaj tepaj a gallo. ⁶¹Teat Jesús ndiliteay majaw a Pedro. Quiaj leaad omeaats aaga tapiüing Teat Jesús: “Sasaj ic Pedro, aaga gallo apmepaj nganüy leaw ndoj mepiüing arojmbüw ipiüing ngo mejaw jane xic”, maj nej.

⁶²Wüx leaad omeaats aag ayaj a Pedro, taw quiaj, tapots müüch ajiünts.

Tawüjchiw Teat Jesús

(Mt. 26:67-68; Mr. 14:65)

⁶³Ajcüwa monxey monjiür Teat Jesús itsojayéjan nej, tatoliw nej.

⁶⁴Quiaj taoeliw oniüing nej, cas tapots maleambüw mitey. Tasajüw: —iSüet jane neleamb ic! —ajüw.

⁶⁵At tasajüw nej cuajantanej ngo majneaj.

Teat Jesús alniüing ajlüy monajiüt

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Jn. 18:19-24)

⁶⁶Wüx larrow tiüt, quiaj canchiütoj montangtang monajiüt

tiül judíos, montangtang miteaats, átan mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés. Taquiüjpüw mamb Teat Jesús andüy niüng alcanchiümoj altegüy montang monajiüt. Quiaj tatüniw nej manguiaiyiw:

⁶⁷—Isaj xicon, ¿cuane ipiüng, ngwüy ique aaga Cristo tapiürang aliüca? —ajüw nej.

Quiaj tasaj nejiw:

—Masey nasaj icon, icona ngome apmeyariün sandeac. ⁶⁸Aton sitiül aleaic natün nanguiay icon, ngome apmesajan xic, ngome apmetsambijchan xic. ⁶⁹Naleaing, naw wüx nganüy Teat Naxey apchetem amb wüx miác Teat Dios, aag nerang cuajantanej leaw almajlüy —aj nejiw Teat Jesús.

⁷⁰Condom yajnguiat tiüt masajüw nej:

—¿Cuane ipiüng, ique micual ic Teat Diosa? —ajüw nej.

Quiaj tasaj nejiw:

—Xique, atnej ipiüangan quiaj —aj nejiw.

⁷¹Condom quiaj tapiüngüw:

—iCuane tengualeámban macüliüüts manguiaiyiüts, cos anguiayayoots nguineay andeac! —awüw.

Teat Jesús alteombas Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Jn. 18:28-38)

23 Condom quiaj tambüw meáwan nejiw maquiüjpüw mamb Teat Jesús andüy niüng ajlüy a Pilato. ²Wüx tapeayiw quiaj tapots mayacüw asoet, tapiüngüw:

—Aaga naxey cam taxomasan teamaquiaach nipilan nde marangüch leaw netam marangüch. Apiüing ngo metam majwan tomiün

müünd a César. Ngome áagan ayaj, aton apiüng nej aaga Cristo leaw lapiürang aliüc, nop minatang nenajiüt —awüw.

³Quiaj tatün manguiaiy nej a Pilato:

—¿Naleaingue, ique aaga minatang nenajiüt tiül cambaj Israele? —aj.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Naleaing teat, atnej lamepiüng quiaj —aj nej.

⁴Condom Pilato quiaj tasaj natangtang miteaats at meáwan nipilan:

—Nicuajind nisoet ngo naxom wüx ombas aaga naxey cam —aj nejiw.

⁵Quiaj nejiw tayambyambüw xeyay nguineay mawaijchaw, tapiüngüw:

—Lamüüch majcüy nipilan, lamaquiaach ngo majnej meáwan tiül Judea, tamelich tiül Galilea, nganüy lapeay ningüy —awüw.

Teat Jesús alniüng ajlüy Herodes

⁶Wüxan tanguiaiy aag ayaj a Pilato, quiaj tatün manguiaiy sitiül aaga naxey quiaj naw Galilea. ⁷Wüx tapiüngüw naleaing, quiaj tüüch mamb andüy niüng ajlüy a Herodes, cos nej natang nenajiüt tiül Galilea. Aton aaga nüt quiaj Herodes ajlüy tiül Jerusalén. ⁸Condom Herodes wüx tajaw Teat Jesús, quiaj tapac omeaats xeyay, cos lamajiür nüt tenguiäl mandüüm majaw. Xeyay lamanguiaiy anderac wüx Teat Jesús nguineay arang. Nej aton tenguiäl mandüüm majaw marang noic ateócan. ⁹Ndoj quiaj tapots müüch matüntün manguiaiy; pero Teat Jesús ngo mendeac nómban.

¹⁰Ajciwa montangtang miteaats, at mondüy wüx aaga poch leaw nomb tarang a Moisés, aliw quiaj aton; tatepichaw asoet nej xeyay. ¹¹Aaga Herodes maquiüüb misoldados nej atsojayéjan majawüw Teat Jesús. Tasoijquiw nej tiül noic najneajay napixeran majüic atnej nop minatang nenajiüt. Aag ayaj itsojow nej. Condom tüüch nej mamb alinomb andüy niüng ajlüy a Pilato. ¹²Ninguinüt nej a Pilato najcüy aweaag a Herodes; nganüy wüx aaga nüt quiaj nómban ajneajiw.

Atüniw mandeow Teat Jesús

(Mt. 27:15-26; Mr. 15:6-15; Jn. 18:39—19:16)

¹³Condom Pilato tapaj canchiümoj meáwan micual cambaj, at montangtang miteaats maquiüüb monajiüt. ¹⁴Quiaj tasaj nejiw: —Icona tequiüjpan miün aaga naxey cam. Tepiüangan nej teamaquiaach nipilan wüx ngo majneaj. Nganüy lamenguiayüün laímb natüntün nanguiay, ngo naxom wüx ombas nej nicuajind nisoet leaw ipiüangan. ¹⁵Átan a Herodes aton ngo maxom nicuajind, áag tüüch mandilil alinomb. Nganüy lamejawan ngo majiür nicuajind nisoet aaga naxey cam mandeow wüx. ¹⁶Leaw sanarang wüx nganüy, sanüüch majwüch, condom sanatsambiich —aj nejiw a Pilato.

¹⁷Tapiüng aag ayaj Pilato cos alndom tsajmbiüm nop najlüy tiül manchiüc wüx nangos nüt, leawa cambaj atün. ¹⁸Quiaj nipilan anyajnguian tiüt apajüw, tapiüngüw: —iNgwüy nde metsambiich aag ayaj! iłtsambiich a Barrabás! —awüw.

¹⁹Aaga Barrabás quiaj, tajmel tiül manchiüc cos tasojnong nipilan majcüyw majawüw monajiüt; aton nej nop nembiy nipilan. ²⁰Quiaj Pilato tandüy wüx masaj nejiw alinomb, cos xeyay tandiüm matsambiich Teat Jesús. ²¹Quiaj a nganüy nipilan tepajüw xeyay napac, tapiüngüw:

—İlch mandeow wüx cruz, ich mandeow wüx cruz! —awüw.

²²Pilato quiaj tasaj nejiw amb arojmbüw:

—Xique ngo naxom cuane ngo majneaj arang aaga naxey cam. Ngo naxom wüx ombas nej nicuajind nisoet mandeow wüx. Súpan nüüch majwüch, ndoj sanatsambiich —aj nejiw.

²³Nejiw tepajüw napac, tapiüngüw majmel wüx cruz. Ajcan laxeyay ayajyaji wüx a nipilan maquiüjpüw montangtang miteaats, quiaj tajlüy atnej andiümüw.

²⁴Quiaj Pilato tapiüng apmarang leawa nejiw apiüngüw. ²⁵Condom quiaj tatsambiich aaga naxey nembiy nipilan leaw tatüniw tsajmbiüm, áag leaw tajlüy tiül manchiüc cos tasojnong nipilan majcüyw majawüw monajiüt. Ndoj tayac teowixaw nejiw a Teat Jesús marangüw wüx leaw andiümüw.

Teat Jesús tajmel wüx cruz

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Jn. 19:17-27)

²⁶Condom quiaj taquiüjpüw mamb Teat Jesús mayacüw wüx cruz. Tenguiálan ajüyw, quiaj mangochiw nop naxey nenüt Simón, naw tiül cambaj Cirene, les tajngot imiün tiül corrül. Quiaj tujchiw mambitic a cruz, mandüüb mamb Teat Jesús.

²⁷Tandüjpiw nej mamb xeyay nipilan. Altiül xeyay montaj teajiüntsüw teapajüw cos xeyay amix omeajtsüw. ²⁸Quiaj Teat Jesús wantsat majaw nejüw, tapiüng:

—Müm montaj monaw Jerusalén, nde mejiüntsán wüx ximbas, ijiüntsán wüxan icona, at wüx micualan. ²⁹Cos aliüc miün nüt apmapiürang: “Najneajay ajlüy leaw ngondom majiür micual nej, at leaw ngo majiür nine tengual achech.”

³⁰Aaga nüt quiaj nipilan apmasajüw a tiüc: “Ijmiüc wüx ximbasan, ixot xicon”, apmajüw a lom. ³¹Cos sitiül alndom marangüw aag agüy wüx nüt aliün majlüy nateaic xiül, ¿cuane apmarangüw wüx nawaag nüt? —aw.

³²Wüx taquiüjpiw mamb Teat Jesús, aquiüjpiw mamb ijpüw monxey leaw xeyay ngo majneaj tarangüw; apmayacaranüw wüx cruz nóiquian maquiüüb. ³³Condom tapeayiw wüx Calvario, nasoic Omal Mondeow, quiaj tayacüw wüx cruz Teat Jesús maquiüüb ajcüw ijpüw monrang xeyay ngo majneaj quiaj. Nop tayacüw amb wüx miác nej, alinop amb wüx miquiamb nej.

³⁴Quiaj Teat Jesús tapiüng:

—Teat Dios, nde meyac wüx imeaats aaga ngo majneaj teamarangüw cam, cos ngo majawüw cuane teamarangüw —aw.

Condom ajcüwa soldados tasuetiw wüx apix nej, membaagayej wüx.

³⁵Meáwan nipilan aliw quiaj teamajawüw. Monajiüt aton titsojow nej, tapiüngüw:

—Alinop mbich awün wüx; nganüy ich mewüneyay wüx nejáyan

quiaj, majüic sitiül naleaing nej aaga Cristo lapiürang aliüc —awüw.

³⁶Átan ajcüwa soldados aton titsojow nej, tatüchiw nej müjchiw nachich vin. ³⁷Tasajüw:

—Sitiül ique minatang nenajiüt tiül judíos, nganüy erwüneyay wüx iquiáyan quiaj —ajüw nej.

³⁸Tarangüch acas poch wüx omal cruz. Aag ayaj tarangüch wüx ombeayiw griego, wüx ombeay latín, at wüx ombeay hebreo. Apiüng: “Aag agüy minatang nenajiüt ocueajiw judíos.”

³⁹Camüm nop tiül nejüw ajcüwa monrang xeyay ngo majneaj najlüyiw wüx cruz, itsojúyan Teat Jesús, tasaj: —Sitiül ique aaga Cristo lapiürang aliüc, ¿neol nganüy ngo merwüneyay wüx iquiáyan quiaj, mewün xicon aton? —aj.

⁴⁰Pero aag aquiüüb nej talic nej, tasaj:

—¿Ngo mermbol mendüy Teat Diosa? Cos icora aton ajlüyiür tiül aaga naél cam. ⁴¹Icora naleaing netam mamongochiür atcüy, cos tarangar xeyay ngo majneaj. Nganüy aaga teat naxey cam ngo marang nicuajind ngo majneaj —aj.

⁴²Condom aaga naxey tasaj Teat Jesús:

—Teat Jesús, ich leaam imeaats xic wüx apmejlüy niüng irang natang nenajiüt —aj.

⁴³Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Naleaing sasaj ic xecual, nganüy apmajlüyiür tiül noic najneajay cambaj nasoic paraíso —aj nej.

Wüx tandeow Teat Jesús

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Jn. 19:28-30)

⁴⁴Wüx lamatüch limnüt, quiaj pojniüt nómban meáwan wüx

iüt. Tiün ram lapeay tiül pinawan nchejliow nüt. ⁴⁵Nüt nómban ngo merraj, at aaga tarrang jael nepal teomeaats nadam nangaj iüm nómban chiütaw pinawan.

⁴⁶Condom Teat Jesús tepaj napac, tapiüing:

—Teat, sayac tiül iwix xeespíritu —aw.

Wüx landoj mapiüing aag ayaj, quiaj tandeow.

⁴⁷Condom aaga natang tiül soldados, wüx tajaw meáwan leawa tajlüy quiaj, tandeac najneaj wüx Teat Dios, tapiüing:

—Naleaing, aaga naxey quiaj ngo majiür nicuajind nisoet —aw.

⁴⁸Ajcüwa nipilan leaw tajlüyiw quiaj, wüx tajawüw meáwan nguineay tajlüy, tandilileaw atoltoliw mal miiündüw nejiw; xeyay ngo majneaj mayajcüw.

⁴⁹Nganüy meáwan leaw xowüy andeacüw maquiüjpüw Teat Jesús aliw quiaj, átan montaj leawa tiünüw imiünüw Galilea mandüjpiw nej. Naleaing miünquiájan almajlüyiw, teamajawüw nguineay teajlüy.

Tamiüraad Teat Jesús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Jn. 19:38-42)

⁵⁰Tajlüy nop naxey nenüt José, naw tiül cambaj Arimatea tiül iüt Judea, xowüy ajneaj omeaats, arang najneaj. Nej nop tiül natang monajiüt tiül judíos. ⁵¹Aaga José quiaj teamacül majlüy tiül micambaj Teat Dios. Nej ngo majneaj majaw meáwan leawa ngo majneaj lamarangüw montangtang monajiüt. ⁵²Tamb majaw a Pilato matün Teat Jesús mamiüt. ⁵³Wüx

landoj mawün wüx cruz Teat Jesús, quiaj tawinch tiül noic napixeran. Condom tamb mayac tiül noic oxiüt larangüch noic warraj tüeng tiüc. Tiül aaga oxiüt quiaj nganaw mamelichaw tiül nicuajind mondeow. ⁵⁴Tiül aaga nüt quiaj tengual ayambüch leaw apmetam wüx nangos nüt, aton laliüc majmel nüt, quiaj amelich a nüt axoodaran.

⁵⁵Ajcüwa montaj mondüüb miün Teat Jesús imiünüw Galilea, tambüw majawüw oxiüt. Tajawüw nguineay tapiiberan tiül a Teat Jesús. ⁵⁶Condom tawüw quiaj, tambüw mayambüw najmboc angan soex, at najmboc angan aceite. Condom taxojtüw wüx nüt axoodaran atnej apiüing tiül aaga poch leawa Teat Dios tüüch a Moisés tanomb.

Teat Jesús tapac taw tiül mondeow

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Jn. 20:1-10)

24 Ümban arraw domingo wüx amelich seman, ajcüwa montaj tambüw niüing ajlüy oxiüt; ajoyiw mamb najmboc angan soex leawa landoj lamayambüw. At aqiuüjpüw mamb alacas montaj aton. ²Camüm mapeayiw, quiaj tajawüw aaga piedra napalaran wüx oxiüt lango majlüy niüing tayacüch. ³Quiaj tajmeliw majawüw. Teat Jesús ngo majlüy quiaj niüing tapiiberan. ⁴Nejiw nómban mbayajow, ngo majawüw cuane apmarangüw. Quiaj majawüw ijpüw monxey alembemoj niüing ajlüyiw nejiw, xowüy lalilit apixaw nejiw. ⁵Quiaj mbayatoj xeyay, taxequiw tiüt omalüw. Condom ajcüwa monxey tasajüw nejiw:

—¿Neol, cuane temeyamban ningüy niüng amiüraad mondeow? cos aaga Teat Naxey almapac. ⁶Nej ngo majlüy ningüy cos lapac alinomb. Ich leaam imeajtsan leaw tasaj icon wüx altiül Galilea. ⁷Cos tapiüng, aaga Teat Naxey apmajmel teowixaw nipilan monrang ngo majneaj, apmambiyaw nej wüx cruz. Condom wüx er nüt apmapac alinomb, aw —ajüw nejw.

⁸Nejiw quiaj leaad omeajtsüw wüx aaga poch tasaj nejw Teat Jesús. ⁹Wüx tandilileaw imiünüw niüng ajlüy oxiüt, quiaj tambüw masajüw ajcüwa gajpanop (11) miapóstoles Teat Jesús, maquiüüb alacas leaw andüüb nej. ¹⁰Ajcüwa monamb monsj miapóstoles Teat Jesús, ajcüw ayaj nop María Magdalena, alinop Juana, alinop María mimüm Jacobo, at alacas montaj. ¹¹Nejiw apóstoles tapiüngüw atnej nechachiw montaj tandeaciüw a poch quiaj; ngome tapiüngüw aag ayaj naleaing.

¹²Condom teat Pedro witiüt tamb acuiür andüy niüng ajlüy oxiüt. Almapeay quiaj talech onic majaw tiül oxiüt, tajaw ngo majlüy nicuajind, áagan apix Teat Jesús nawincharan tiül alquiaj. Quiaj a nganüy tandilil mbayánan, ngo majaw cuane najlüy.

Tiül tiiüd andüy Emaús

(Mr. 16:12-13)

¹³Aaga nüt quiaj ijpüw minipilan Teat Jesús aleambüw tiül tiiüd, laambüw andüyiw tiül noic cambaj nenüt Emaús. Ajiür coen gajpanoic (11) kilómetros naw Jerusalén. ¹⁴Ajcüwa nipilan quiaj

tenguial mandeaciüw wüx meáwan leawa tajlüy. ¹⁵Nejiw tenguijal mandeaciüw wüx aag ayaj, quiaj tatüch nejw Teat Jesús, tajüyiw nóiquian maquiüjpüw. ¹⁶Naleaing atnej aleaic nexot nej oniüjcüw, ngo majawüw jane. ¹⁷Condom quiaj tatün manguiaj nejw Teat Jesús:

—¿Cuane wüx temendeacan tenguijal ijüyiün tiül tiiüda? ¿Neol xeyay amix imeajtsana? —aw.

¹⁸Quiaj tasaj nej nop nenüt Cleofas, tapiüng:

—¿Neol ngwüy, íquian quiaj iltiül Jerusalén aaga nüt cam, pero ngo mejaw cuane tajlüy quiaja? —aj nej.

¹⁹Quiaj tasaj nejw:

—¿Neol, cuane najlüy quiaja? —aj nejw.

Quiaj tasajüw nej:

—¿Ngo menguiaj leaw tajlüy wüx Teat Jesús naw Nazarete? Nej nop nendeac andeac Teat Dios, cuajantanej alndom marang, aton najneajay andeac wüx Teat Dios manguiaj nipilan. ²⁰Naleaing montangtang miteaats, aton monajiüt tiül xecambajan tayaciüw nej teowixaw nipilan mayaciüw wüx cruz, mandeow. ²¹Xicona tapiüngasan nej apmawün xicon wüx aaga naél leawa meáwan nipilan judío teanamongochiün. Nganüy lamatüch er nüt tatow ndoj marangüw atquiaj.

²²Nganüy acas montaj tiül xicona teamambolojchaw xicon; cos wüx tambüw majawüw oxiüt úmban arraw, ²³quiaj tajawüw lango majlüy quiaj Teat Jesús niüng tapiiberan. Ndoj tandilileaw masajüw xicon aag ayaj. Aton apiüngüw tajawüw ijpüw ángeles,

tasajüw nejiw aaga Teat Jesús lapac. ²⁴Condom quiaj tambüw acas saquiüjpan majawüw oxiüt. Tajawüw naleaing atnej tapiüngüw ajcüwa montaj, cos ngo majlüy quiaj Teat Jesús —ajüw nej.

²⁵Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—iNguirow apac imalan! iNgow apmepiüangan naleaing meáwan leawa tapiüngüw mondeac andeac Teat Dios! ²⁶¿Neol cuane ipiüangan, ngo metam mamongoch atquiaj aaga Cristo leaw lapiürang aliüca, wüx ngranaw mamb andüy tiül cielo? —aj nejiw Teat Jesús.

²⁷Condom tapots müüch masaj nejiw wüx meáwan leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios, ajan wüx aaga poch leawa tüünd a Moisés, tandüüb meáwan leaw tandeacüw wüx nej mondeac andeac Teat Dios.

²⁸Condom wüx lapeayiw tiül a cambaj niüing andüyiw quiaj, quiaj Teat Jesús tajüic atnej apmamórgan.

²⁹Pero xeyay tasajsajüw:

—Icül teat, macüliüüts, langwiiüts agüy, laliüc majmel nüt —ajüw.

Quiaj tacül Teat Jesús maquiüüb nejiw, taquiüjpüw andüy niüing acüliw. ³⁰Condom wüx alchetemoj maquiüjpüw nóiquian wüx mes, quiaj Teat Jesús taxaing a pan, condom tataag orar, ndoj tambaag müüch nejiw. ³¹Quiaj rat oniüjcüw, leaad omeajtsüw majawüw jane nej. Naleaing Teat Jesús quiaj ndrot, lango maxomüw majawüw. ³²Condom quiaj tendeacndeacüw, tapiüngüw:

—¿Naleaing ngwüy, áag tapots apac omeajtsar wüx aleambaats tiül tiüüd, wüx teamasaj icor wüx Mipoch Teat Dios? —awüw.

³³Condom aag ayaj, andilileawan tiüt, tandüyiw Jerusalén alinomb. Taxomüw ajcüwa gajpanop (11) miapóstoles Teat Jesús, at meáwan minipilan nej alcanchiümoj maquiüjpüw nóiquian. ³⁴Andüüban masoiquiw:

—Naleaing Teat Jesús lapac tiül mondeow, cos landoj axomayej maquiüüb teat Simón —ajüw nejiw.

³⁵Condom ajcüwa ijpw quiaj tapiüngüw aton nguineay tandeacüw maquiüjpüw Teat Jesús wüx aliw tiül tiüüd, at cos naleaing tajawüw ranüy wüx tambaag a pan.

Teat Jesús tejüüquichay tiül minipilan nej

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Jn. 20:19-23)

³⁶Tealeámban mandeacüw aag ayaj, quiaj majawüw Teat Jesús alembem pinawan niüing ajlüyiw nejiw. Tatepeay nejiw, tapiüng: —Tamtámban ijlüyüüna —aw.

³⁷Nejiw mbayatoj xeyay, apiüngüw nejiw nembolooch.

³⁸Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Neol mbayaterona? ¿Neol teteotsan atquiaja? ³⁹Jogüy ijawan xiwix, xileaj. Xique tan sajlüy. Isamban xic mejawan, cos noic espíritu ngo majiür onij olaats matnej nganüy teamejawan sajlüy cam —aj nejiw.

⁴⁰Wüx tasaj nejiw aag ayaj, quiaj tüüch nejiw majawüw owix nej oleaj nej. ⁴¹Nejiw ngo majawüw cuane marangüw, mbayajówan, pero apac omeajtsüw majawüw nej. Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Ijiüran ningüy nüeterana? —aj nejiw.

⁴²Quiaj tujchaw nej quiriw nechench cüet, alquiriw micün xiül.

⁴³Tasap, tüet quíajan niüing ajlüyiw nejiw. ⁴⁴Condom tasaj nejiw:

—Aaga leaw teajlüy cam tasajas icon ninguinüt wüx saliün naquiiüb icon. Tapiüngas netam majlüy atnej lasanderac wüx tiül aaga poch leawa tüünd a Moisés nomb, at leaw tapiüngüw mondeac andeac Teat Dios, at tiül salmos aton —aj nejiw.

⁴⁵Quiaj tüüch nejiw majawüw ranüy nguineay lamapiüing wüx nej tiül Mipoch Teat Dios. ⁴⁶Tasaj nejiw:

—Atquiaj lajlüy larangüch wüx nawüig, cos aaga Cristo leaw lapiürang aliüc netam mambiyan. Condom wüx er nüt apmapac alinomb naw tiül mondeow. ⁴⁷Netam manderac wüx nej manguiyiw meáwan cambaj wüx aaga iüt cam, masoiquiw netam mayambüw Teat Dios, matüniw ocueaj, para mawüw wüx asoetiw. Netam memelichan mendeacan wüx nej naw tiül Jerusalén andüy quiaj. ⁴⁸Nganüy icona netam mejlüyüin wüx,

mepiüangan meáwan aag ayaj cos ijawan naleaing. ⁴⁹Xique sanüüch miün leawa lamapiüing Xeteat Dios apmüüch icon. Icülünan ningüy tiül cambaj Jerusalén leaw ndoj meajndiün aag ayaj imiün tiül cielo. Nej apmüüch icon merangan cuajantanej —aj nejiw Teat Jesús.

Teat Jesús tamb andüy tiül cielo

(Mr. 16:19-20)

⁵⁰Condom quiaj tawüw tiül cambaj, taquiiüb nejiw mamb andüy Betania. Quiaj tandic cawüx owix nej, tatün monajneaj müüch nejiw Teat Dios. ⁵¹Tenguialeámban atün monajneaj, quiaj tacueat nejiw, tanaámb amb andüy cawüx tiül cielo. ⁵²Minipilan nej wüx landoj maquiejliw micosüw nejiw mandeacüw najneajay wüx Teat Jesús, quiaj tandilileaw andüyiw Jerusalén, najneajay apac omeajtsüw. ⁵³Tanaámb ngo macueatiw ambüw tiül nadam nangaj iüm mandeacüw najneajay arang Teat Dios.

Najneaj nanderac leaw tapiüing

SAN JUAN

wüx Teat Cristo

Nanderac tiün marang nipilan

1 Tanomb wüx nganaw majlüy iüt, nganaw majlüy nicuajind, pero aaga Nanderac quiaj almajlüy. Aaga Nanderac quiaj almajlüy maquiiüb Teat Dios; nej Dios nej. ²Nej ajlüy nóiquian maquiiüb Teat Dios nde ajlüy. ³Meáwan leaw almajlüy, tajlüy arang nej. Nicuajind ngondom majlüy leawa almajlüy nganüy, sitiül nej ngo marang. ⁴Nej üüch mapac meáwan cuajantanej leaw almajlüy. Aaga neech mapacaran quiaj, arraj nipilan atnej ran arraj cuajantanej. ⁵Aaga ran quiaj arraj tiül pojniün; pojniün ngondom mapeniich aaga ran quiaj.

⁶Tajlüy nop naxey nenüt Juan, aaga neech yow nipilan; nej tiün üüch nej miün Teat Dios. ⁷Aaga naxey quiaj tiün mandeac wüx aaga almajlüy atnej ran quiaj, para mayariw andeac nej meáwan nipilan. ⁸Juan ngome nej aaga ran quiaj. Nej tiün majüiquich cuane amb apiüing aaga ran quiaj, jane

wüx andeac. ⁹Nej aaga ran quiaj naleaing, tengual marraj meáwan nipilan; nej tiün wüx aaga iüt cam.

¹⁰Aaga ran quiaj tajlüy wüx iüt cam, pero nipilan ngo majawüw jane nej masey nej tarang meáwan leaw almajlüy. ¹¹Nej tiün tiül micambaj nej; pero micambaj nej ngo mandiumüw nej. ¹²Nganüy meáwan monyar andeac nej, ajcüw ayaj tündiw majlüyiw micual nejiw Teat Dios. ¹³Cos ngome wijquiatoj awiquiach nejiw nipilan, átan ngome aljane tandiüm majaw wijquiamoj. Aton ngome nop naxey tandiüm majiür micual nej. Ngwüy, nejiw micual nejiw Teat Dios.

¹⁴Aaga Nanderac quiaj tiün wijquiam marang nipilan atnej icoots; at tacül ningüy maquiiüpaats. Tajawaats nej tarang xeyay cuajantanej najneaj. Nej arang leaw naleaing, cos naleaing nej anopüyan micual Teat Dios.

¹⁵Juan tiün mandeac wüx nej, tapiüing:

—Tandeacas wüx aaga Teat Naxey cam wüx tapiüing aliüc miün nop

natang, xeyay netam ajlüy, ngo mat xic; cos wüx nganaw najlüy, nej almajlüy —aw.

¹⁶Xeyay ajüiquich mimonajneaj nej tiül meáwan icoots, cos nej üüch icoots meáwan leaw netam, üüchan. ¹⁷Aaga ajlüyay poch tüünd teat Moisés tajlüy, para ndom majawaats nguineay netam marangaats. Nganüy aaga jayats poch Teat Jesucristo tüüch icoots para alndom majawaats cuane naleaing, at para mayariüüts mimonajneaj nej. ¹⁸Naleaing nejinguind ngo maxom majaw nejay Teat Dios. Áagan anopüyan micual nej lamajaw cos almaquüüüb, nej ajüiquichay majaw nguineay ajlüy.

Leawa tandeac Juan Bautista

(Mt. 3:11-12; Mr. 1:7-8; Lc. 3:15-17)

¹⁹Atcüy tapiüng a Juan wüx ajcüwa monajiüt ocueaj nipilan judío tiül Jerusalén tujchiw mamb acas miteaats ata levitas, matüniw manguiayiw wüx aaga teamandeaq quiaj. Tasajüw:

—¿Jowa ique jan ic? —ajüw.

²⁰Nej ngo mawaiich, aleáingan tapiüng:

—Xique ngome aaga Cristo lapiürang aliüc —aw.

²¹Tandüyiw wüx matüniw nej manguiayiw:

—¿Jane ic? ¿Ngwüy ique Elíasa? —awüw

Juan tandüy wüx mapüing:

—Ngwüy, ngome xique —aw.

Condom tandüyiw wüx masajüw nej:

—¿Ngwüy ique alinop nendeac andeaq Teat Diosa? —ajüw nej.

—Ngwüy —aw.

²²Condom tasajüw nej alinomb:

—Ngwüy naleaing sapiüangan, ipiüng jane ic, isaj xicon. Cos netam napiüangan wüx sanapeayiün niüng ajlüyiw moneech xicon niünan. Ipiüng jan ic —ajüw nej.

²³Quiaj tasaj nejw a Juan:

—Xique aaga nendeac tiül wajchiüc atnej tapiüng Isaías wüx tapiüng: “Ileanguijchan mitiüüd Teat Naxey cos aliüc”—aw.

²⁴Ajcüwa nasoiquiw mambüw majawüw a Juan quiaj, üüch nejw mambüw fariseos. ²⁵Condom tasajüw a Juan:

—Sitiül ngome ique a Cristo, at ngome aaga Elías, at ngome alinop nendeac andeaq Teat Dios, ¿neol tapots meaach yow nipilan? —ajüw nej.

²⁶Quiaj tasaj nejw a Juan:

—Naleaing ipiüangan xique süüch yow. Nganüy almajlüy nop tfülan nipilan, icona ngo mejawan jane nej. ²⁷Xique tapiüngas aliüc miün nop natang netam ajlüy, ngo mat xic, cos wüx nganaw najlüy, nej lajlüy. Sayaag ngondom nacheed aonts apaj nej, cos sayaag nicuajind xic —aj nejw.

²⁸Atquiaj tajlüy tiül cambaj Betábara nonüt necamb lam Jordán niüng tenguiäl üüch yow nipilan a Juan.

Teat Jesús atnej sap ocueaj Teat Dios

²⁹Aw alinoic nüt, Juan tajaw Teat Jesús aliüc andüy niüng ajlüy nej. Quiaj tapiüng:

—Ijawan aaga naxey aliüc quiaj. Aag ayaj Teat Dios neech nej miün. Apmarangüch wüx nej atnej arangüch wüx quicheech sap

nambiyaran wüx pascua, cos nej apmangüy asoet nipilan. ³⁰Aag ayaj lanapiüng wüx, cos tapiüngas: “Aliüc miün nop teat naxey xeyay netam ajlüy, ngo mat xic. Nej ombas majlüy, xique teoj; cos wüx nğanaw najlüy, nej almajlüy”, saw. ³¹Xique ngo najaw jane nej, nguineay apmajawüw nipilan judío. Áag tiünas nüjchiw mayariw yow —aw.

³²At tapiüng a Juan:

—Xiquiay saw Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios tiün imiün cielo atnej noic palom mejquiem wüx ombas nej. ³³Xique nğanaw najaw jane nej. Pero cos aaga nesaj xic niün nüüch yow nipilan lamasaj xic: “Wüx apmejaw Nangaj Espiritu miün andüy wüx ombas nop teat naxey macül wüx nej, aag ayaj apmüüch nipilan Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios.” ³⁴Naleaing, nğanüy lanajaw Micual Teat Dios nej, cos xiquiay tajawas atquijaj tajlüy —aw a Juan.

Teat Jesús tarriiüd acas minipilan nej

³⁵Aw alinoic nüt Juan alembem quiaj almaquiiüb ijpüw minipilan nej. ³⁶Quiaj majaw aleamb quiaj Teat Jesús, tapiüng:

—Ijawan, jogüy lapeay aaga nasoiç Misap Teat Dios —aw.

³⁷Ajcüwa ijpüw minipilan Juan wüx tanguiyiw aag ayaj, quiaj tambüw mandüjpiw Teat Jesús.

³⁸Teat Jesús wantsat majaw almandüjpiw nej, tasaj nejiw:

—¿Cuane iyamban, teat? —aj nejiw.

Quiaj tapiüngüw:

—Rabí (amb apiüng nequiaach), ¿nguiane icül? —ajüw nej.

³⁹Tasaj nejiw Teat Jesús:

—Tabaatsaron mejawan —aj nejiw.

Quiaj tambüw majawüw nguiane acül. Condom tacülüwan quiaj maquiiüjpüw, cos langwiiüts.

⁴⁰Nop tiül aaga ijpüw quiaj leaw tanguiyiw andeac teat Juan, condom tandüjpiw Teat Jesús, aag ayaj teat Andrés, michiig teat Simón Pedro. ⁴¹Condom aaga Andrés quiaj tsajmbiüt mayamb Simón micoj nej, tasaj:

—Lanaxoman aaga Mesías nasoiç a Cristo, aag lapiürang aliüc —aj.

⁴²Condom teat Andrés taquiiüb mamb teat Simón majaw Teat Jesús. Wüx Teat Jesús tajaw a Simón, quiaj tasaj:

—Ique Simón micual teat Jonás, nde nğanüy apmenüt Cefas, aag ayaj nasoiç Pedro —aj nej.

Teat Jesús tarriiüd Felipe y Natanael

⁴³Aw alinoic nüt Teat Jesús tind amb andüy tiül iüt Galilea, quiaj taxom Felipe, tasaj:

—Mac, tabar —aj.

⁴⁴Aaga Felipe quiaj naw Betsaida tiül micambajüw Andrés y Pedro.

⁴⁵Condom aaga Felipe tamb mayamb Natanael. Wüx taxom tasaj:

—Lanaxoman aaga teat naxey leaw tanomb lamandeac wüx nej tiül aaga nawiiig tarang Moisés. At ajcüwa mondeac andeac Teat Dios tandeacüw wüx nej. Aag ayaj nenüt Jesús, micual José, naw cambaj Nazaret —aj.

⁴⁶Quiaj tapiüng Natanael:

—Jow aaga cambaj Nazaret quiaj, ¿mbich cuane najneaj alndom maw quiaja? —aw.

Quiaj tapiüng a Felipe:

—Tabar mejaw —aw.

⁴⁷Wüx Teat Jesús tajaw ajngot a Natanael, quiaj tapiüng:

—Jogüy aliüc nop nipilan judío leaw ngome áag awaiich —aw.

⁴⁸Quiaj tasaj nej Natanael:

—¿Neol teat, nguiane meyaag ximbas? —aj.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Xique tajawas ic wüx nganaw mapaj ic Felipe, wüx alchetemear teowil toc —aj nej.

⁴⁹Condom quiaj tasaj nej

Natanael:

—Rabí, ique aaga Micual Teat Dios, ique minatang nenajiüt tiül nipilan judío —aj nej.

⁵⁰Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¿Neol, aag sasaj ic tajawas ic teowil toc teyar sandeaca? Naleaing apmejaw aliüc miün apmajlüy xeyay najneajnej, ngome áagan ayaj —aj nej.

⁵¹At tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing naleaing sasaj icon, nde nganüy andüy quiaj apmejawan lejquiw nangaj cielo, apmejawan ajcüwa ángeles ocueaj Teat Dios iünüw at andilileaw niüng ajlüy Teat Naxey —aj nejiw.

Nengoch owix tiül Caná

2 Wüx er nüt tajlüy nop nengoch owix tiül cambaj Caná tiül iüt Galilea. Alquiaj mimüm Teat Jesús.

²Teat Jesús maquiüt minipilan nej tasoiquiw mambüw quiaj aton.

³Camüm wüx tumb a vin, quiaj tasaj nej mimüm nej Teat Jesús:

—Lango majlüy vin manganeowaran —aj nej.

⁴Quiaj Teat Jesús tapiüng:

—Müm, ¿neol tesaj xic atquiaja?

Cos xique nganaw matüch a nüt narang cuajantanej —aw.

⁵Quiaj tasoiquiw monbeol, asaj nejiw mimüm Teat Jesús:

—Irangan leaw apmasaj icon —aj.

⁶Ajlüy quiaj anaíw xor iquial yow narangüch piedra. Ajcüw ayaj atam nejiw a nipilan judío wüx arangüw leawa lambójan marangüw para majlüyiw nerixix alinomb teombas Teat Dios. Ajcüwa xor quiaj ajoy ojpeacüw tengwüy gajpowüw ngan yow. ⁷Condom Teat Jesús tasaj monbeol:

—Ichipichan yow a xor quiaj —aj nejiw.

Quiaj tachipichaw. ⁸Ndoj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Nganüy itembiün noic pite, ijoyiün mamb, ijchan aaga najlüy wüx nengoch owix —aj nejiw.

Condom atquiaj tarangüw.

⁹Wüx ndoj manganeow aaga yow narangüch marang vin, aaga najlüy wüx nengoch owix quiaj, nej ngo majaw nguia naw. Pero ajcüwa monbeol lamajawüw cos nejiw monpiow yow. Condom aaga najlüy wüx nengoch owix quiaj, tapaj aaga nench, ¹⁰tasaj:

—Meáwan nipilan ombas mayacüw najnejay vin. Wüx laxeyay anganeowaran, quiaj apmayacüw ngo majnejay vin. Nganüy a ique tepal aaga najnejay vin, ndójuwüx tewün —aj nej.

¹¹Ninguij amelich arang ateócan Teat Jesús tiül aaga cambaj Caná tiül Galilea. Tüüch majaraw nguineay nej alndom marang cuajantanej. Quiaj minipilan nej tayariw nej andeac.

¹²Wüx ndoj ayaj, quiaj Teat Jesús tamb andüy tiül cambaj Capernaum, taquiüüb mimüm nej, michiig nej, minipilan nej. Tacüliw quiaj acas nüt.

Jesús tawün leaw ngo metam majlüy tiül nangaj iüm

(Mt. 21:12-13; Mr. 11:15-18; Lc. 19:45-46)

¹³Laliüc matüch a nüt majlüy aaga nangos nüt pascua ocueajiw nipilan judío. Quiaj tamb Teat Jesús andüy tiül cambaj Jerusalén. ¹⁴Wüx tajmel tiül nadam nangaj iüm, taxom quiaj monüüb boy, monüüb sap, monüüb palom, at mongowüüch tomiün altsotomoj quiaj. ¹⁵Wüx tajaw aag ayaj, quiaj tarang nots newüjchay para mewüjchay. Condom tawün meáwan tiül nadam nangaj iüm maquiüjpüw misapüw nejiw, at miboyiw nejiw. Tawiich ninguiün mitomiünüw mongowüüch tomiün; tatech ninguiün mimesüw nejiw.

¹⁶Tasaj monüüb palom:

—iIwüniün ningüy aag ayaj! Nde merangan ombiüm Xeteat marang plas —aj nejiw.

¹⁷Minipilan nej quiaj leaad omeajtsüw naleaing tarangüch tanomb niüng apiüng: “Xeyay sanajcüy, cos ngo mind najaw marangüw ngo majneaj tiül ombiüm Xeteat”, aw.

¹⁸Condom ajcüwa nipilan judío tatüniw manguaiyiw nej:

—¿Neol terang atquiaja, cuane apmejüiquich merang najawan, majüic nguiane iyar minajüit merang atquiaja? —ajüw nej.

¹⁹Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Indrojchiün ombas aaga nangaj iüm cam, ndoj xique wüx er nüt sanawitich alinomb —aj nejiw.

²⁰Quiaj titsojow nej, tapiüngüw: —Aaga nadam nangaj iüm cam tarangüch wüx ic miow anaíw (46) neat; ¿nguineay ipiüng ique apmewitich wüx er nüte? —awüw.

²¹Pero Teat Jesús ngo mandeac wüx aaga nadam nangaj iüm quiaj. Nej tandeac andüy wüx ombas nej. ²²Wüx Teat Jesús tapac alinomb imiün tiül mondeow, quiaj minipilan nej leaad omeajtsüw aaga poch leaw tandeac quiaj. Aton tayariw tayacüw wüx omeajtsüw leawa nomb tarangüw mondeac andeac Teat Dios, at aaga poch tasaj nejiw Teat Jesús.

Teat Jesús ayaag omeajtsüw meáwan nipilan

²³Wüx Teat Jesús altiül Jerusalén tiül nangos nüt pascua, xeyay nipilan tayariw leaw nej aquiaach cos tajawüw meáwan ateócan leaw nej tarang. ²⁴Naleaing Teat Jesús ngo masap ombas majaw nejiw, cos ajaw nguineay ajlüyiw meáwan. ²⁵Nej ngo metam nejinguind masaj nej nguineay omeaats nipilan, cos nej lamajaw nguineay omeaats meáwan nipilan.

Teat Jesús tandeac aweaag Nicodemo

3 Tajlüy nop naxey tiül fariseos nenüt Nicodemo. Nej nop nenajüit tiül nipilan judío. ²Aaga naxey quiaj tamb majaw Teat Jesús noic ongwiiüts. Tasaj:

—Rabí, sajawan Teat Dios tüüch ic mewiün mequiaach xicon; cos nejinguind ngondom marang ateócan atnej ique irang sitiül ngome Teat Dios ambeol nej —aj.

³Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Naleaing naleaing sasaj ic, sitiül aljane ngo wijquiam alinomb, ngome apmajlüy tiül xenipilan majaw micambaj Teat Dios —aj nej.

⁴Quiaj Nicodemo tatün nej manguaiy:

—¿Nguineay alndom nop natang nipilan mandilil wijquiam alinomba? ¿Mbich alndom majmel teomeaats mimüm nej alinomb wijquiam? —aj nej.

⁵Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Naleaing naleaing sasaj ic, sitiül nop nipilan ngo wijquiam alinomb naag yow y Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, aag ayaj ngondom majmel tiül micambaj Teat Dios. ⁶Leaw micual cambajiüt, cambajiüt nej; nganüy jane apwijquiam alinomb naag Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ajlüy atnej jayats wijquiam, awiquiach nej Nangaj Espíritu. ⁷Nde mbayamear menguiay sasaj ic quiaj: “Netam wijquiamaran alinomb”, naj ic. ⁸Cos iünd apep nguiajantanej imiün, alndom menguiay aterriür, pero ngo mejaw nguiane imiün, at ngo mejaw nguiane andüy. Atquiaj ajlüy wüx nop jayats wijquiam, awiquiach nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios —aj nej.

⁹Nicodemo tandüy wüx matün manguaiy:

—¿Nguineay alndom marangüch atnej ipiüng quiaja? —aj nej.

¹⁰Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Ique nop ic natang nequiaach tiül nipilan judío. ¿Neol ngo mejaw wüx aag ayaja? ¹¹Naleaing naleaing sasaj ic, xicona sandeacan wüx leaw sajawan naleaing, at leaw sajawan naag xiniüjcan sandeacan

manguaiyaran. Pero icona ngo mendiüman meyariün sandeacan.

¹²Sitiül ngo meyariün sandeac wüx leaw almajlüy ningüy wüx aaga iüt cam, ¿nguineay apmeyariün sitiül sanandeac wüx leaw almajlüy tiül cielo?

¹³Nejinguind nganaw mamb andüy cawüx tiül cielo, áag miün tiün imiün cawüx tiül cielo, aag ayaj Teat Naxey, cos imiün quiaj tiün. ¹⁴Atnej tanomb tarang Moisés tiül wajchiüc wüx taxaing nop narangüch ndiüc mayac cawüx wüx nots xiül, atanquiaj apxaijnguiam Teat Naxey mayacüch wüx cruz. ¹⁵Pares meáwan jangantanej leaw apmayar nej andeac, apmapac meáwan nüt niüng ajlüy Teat Dios.

Teat Dios xeyay andiüm meáwan nipilan

¹⁶Cos Teat Dios xeyay andiüm meáwan nipilan wüx aaga iüt cam, áag tüüch miün anopúyan Micual Nej mawün wüx asoet jangantanej leaw apmayar nej andeac. Atquiaj ngondom ndrom mamb tiül aaga xeyay ngo majneaj; pero apmapac meáwan nüt niüng ajlüy Teat Dios. ¹⁷Teat Dios ngo müüch miün anopúyan Micual nej wüx aaga iüt cam mayac asoet nipilan. Ngwüy, nej tiün mawün wüx asoetiw meáwan nipilan wüx aaga iüt cam. ¹⁸Jane apmayar andeac Micual Teat Dios, Teat Dios lango mayac nej asoet; pero jane ngo mayar andeac nej, mbich landoj lamayac nej asoet Teat Dios, cos ngo mayar andeac anopúyan Micual Nej. ¹⁹Nej tiün wüx aaga iüt cam majlüy atnej ran, cos aquiaach leaw naleaing. Pero

altiül ngo mandüümüw aaga ran quiaj, cos xeyay tandiümüw aaga pojniün niüng alndom mexotayej marangüw ngo majneaj. Ajcüw ayaj lamayac nejiw asoetiw Teat Dios. ²⁰Meáwan ajcüw leaw andiümüw marangüw ngo majneaj ngo mandüümüw aaga ran quiaj, ajcüwiw majawüw, ngo matüchiw. Cos sitiül apmambüw quiaj, aaga ran quiaj apmajüiquich ngo majneaj teamarangüw. ²¹Nganüy monrang najneaj, nejiw mbich ambüw niüng ajlüy aaga ran. Quiaj ajüiquichaw nguineay arangüw najneaj atnej andiüm Teat Dios —aj nej Teat Jesús.

**Juan Bautista tandeaç
alinomb wüx Teat Jesús.**

²²Ndoj Teat Jesús taw Jerusalén tamb andüy tiül iüt Judea aquiüb minipilan nej. Tacüliw quiaj acas nüt, tujchiw yow nipilan. ²³Aton Juan tengual üüch yow nipilan tiül Enon, quiájan niüng ajlüy Salim cos ajlüy quiaj xeyay yow. Xeyay nipilan apeayiw quiaj müjndiw yow. ²⁴Aag ayaj tajlüy wüx nganaw mayacüch tiül manchiüc a Juan.

²⁵Condom tajlüy noic mondeac tiül nipilan judfo maquiüjpüw minipilan Juan nguineay alndom najneajay majlüyiw majaw nejiw Teat Dios. ²⁶Ndoj ajcüw aaga nipilan quiaj, tambüw masajüw a Juan:

—Rabí, ijaw nguineay teamarang aaga naxey leaw tequiiüb nonüt necamb lam Jordán, áag tesaj xicon wüx. Nganüy nej aton tengual üüch yow nipilan, meáwan laambüw mandüjpiw nej —ajüw.

²⁷Quiaj tasaj nejiw a Juan:

—Nejinguind ngondom marang aag ayaj sitiül Teat Dios najlüy tiül cielo ngo müüch nej marang.

²⁸Icona tenguiayiün wüx tapiüngas, xique ngome aaga Cristo lapiürang aliüc. Xique tündiüs niün ombas xic, nej aliüc tamiün. ²⁹Pues wüx nop nench apmaquiiüb nop nüx, aaga nench quiaj almajiür miamigo nej alquiaj almaquiiüb nej. Wüx anguiay nej andeaç xeyay apac omeaats manguiay. Ata xique nganüy wüx sanguiaç nguineay Teat Jesús xeyay andüjpiw nej, xeyay apac ximeaats nanguiay, cos leaw ninguiay netam narang. ³⁰Nej netam marang natang, nganüy xique apmapateay satam.

Aaga niün imiün tiül cielo

³¹Aaga niün imiün tiül cielo, nej ajlüy wüx meáwan leaw almajlüy. Nganüy nop najlüy wüx iüt, aag ayaj naw wüx iüt; nej andeaç wüx leaw ajlüy wüx aaga iüt cam. Nganüy aaga niün imiün tiül cielo, nej ajlüy wüx meáwan almajlüy.

³²Nej andeaç wüx leaw ajaw, at andeaç wüx leaw anguiay; pero nejinguind ngo mayar andeaç nej.

³³Jane apmayar andeaç nej, aag ayaj apmajaw naleaing andeaç Teat Dios. ³⁴Cos jane Teat Dios üüch miün, nej andeaç leaw andeaç Teat Dios, cos Teat Dios üüch nej Nangaj Miespíritu nej palanüy, ngo metam mapeax. ³⁵Teat Dios xeyay andiüm Micual Nej; meáwan leaw almajlüy lamayac tiül owix nej. ³⁶Jane ayar andeaç Micual Teat Dios apmapac meáwan nüt niüng ajlüy Teat Dios. Nganüy jane ngo mandüüm mayar

andeac Micual Teat Dios, ngome apmajaw aaga apacaran quiaj cos xeyay ajcüy majaw nej Teat Dios — aj nejw a Juan.

**Teat Jesús tendead aweaag
nop najtaj naw Samaria**

4 Wüx Teat Jesús tajaw nguineay ajcüwa fariseos tandeacndeacüw wüx nej cos teaxeyay minipilan nej, aton xeyay teamüüch yow nipilan ngo matnej Juan; ²masey ngome nejay Teat Jesús neech yow, minipilan nej arangüw. ³Wüx Teat Jesús tajaw aag ayaj, quiaj taw quiaj tiül Judea, tandilil andüy Galilea alinomb.

⁴Pero netam mamong amb tiül iüt Samaria. ⁵Condom tatüch tiül noic nine cambaj nenüt Sicar tiül iüt Samaria. Quiájan mbeay cambaj ajlüy mifüt aaga Jacob najlüy tanomb. Aaga iüt quiaj nej tüüch José micual nej. ⁶Alquiaj aaga lol pil tarang teat Jacob tanomb. Teat Jesús cos laümb apac ajüy, chetet quiaj mbeay lol, laliüc lembem nüt. ⁷Quiaj tapeay nop najtaj naw Samaria mepiow yow. Teat Jesús tasaj nej:

—Nachej tigüy miyow müm, nanganeow —aj.

⁸Minipilan nej laambüw tiül cambaj mangalüw nüeteran. ⁹Aaga najtaj naw Samaria tasaj Teat Jesús:

—¿Neol techej xicueaj yow, teat? Cos ique nop ic nipilan judío, nganüy xique nop najtaj naw Samaria. Ique ijaw nipilan judío ngome áag andeacüw maquiüjpüw monaw Samaria —aj.

¹⁰Quiaj tasaj nej Teat Jesús:
—Sitiül mejaw leaw Teat Dios alndom müüch, aton mejaw jane

nechej icueaj yow, sayaag apmetün xicueaj, condom sanüüch ic yow leaw tüüch mapacaran meáwan nüt —aj.

¹¹Quiaj tasaj nej a najtaj:

—Teat, ique ngo mejiür cuane merwüney yow, nganüy aaga lol cam xeyay nequiliüt. ¿Nguia naw apmeyar aaga yow ipiüng quiaja? ¹²Cos xexejchiün teat Jacob tacueat müüch xicon aaga lol cam. Nej tanganeow aaga yow, at micual nej, minimal nej. ¿Jow nganüy ique, alwüx itama, ngo matnej? —aj nej.

¹³Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Jangantanej apmanganeow a yow cam apmind anganeow yow alinomb. ¹⁴Pero jane apmanganeow aaga yow xique sanüüch, langome apmind anganeow yow alinomb. Cos aaga yow xique sanüüch, apmajlüy tiül nej atnej noic lol teapacaw müüch nej mapac meáwan nüt —aj nej.

¹⁵Condom tasaj nej aaga najtaj:

—Teat, iich xic aaga yow ipiüng quiaj, quiaj langome apmind sanganeow yow alinomb, atquiaj ngo metam niün ningüy nayar yow —aj nej.

¹⁶Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Quiür ipaj minoj, iquiiüb miün —aj.

¹⁷Quiaj tapiüng a najtaj:

—Ngo najiür xenoj —aw.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Naleaing ipiüng ngo mejiür minoj; ¹⁸cos lamejiür acoquiaw. Nganüy aag almequiiüb, aag ayaj ngome minoj. Naleaing tepiüng —aj nej.

¹⁹Camüm manguiay aag ayaj a najtaj, quiaj tapiüng:

—Teat, sapiüing ique nop nendeac andeac Teat Dios. ²⁰Isaj xic neol xexejchiün tarangüw casa Teat Dios cawüx wüx aaga tiüc quiaj, nganüy icona nipilan judío ipiüangan áagan tiül Jerusalén alndom marangüch casa Teat Dios —aw.

²¹Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Netam meyar sandeac, müm, cos aliüc miün nüt wüx ngome apmetam meamban wüx aaga tiüc quiaj, átan ngome apmetam meamban Jerusalén merangan casa Teat Dios. ²²Icona monaw Samaria ngo mejawan jane teamerangan casa; xicona mbich sawawan jane sarangan casa, cos naw tiül nipilan judío ajlüy jane apmawün wüx asoeteran. ²³Aliüc apmatüch a nüt, aag ayaj nganüy, cos jane naleaing ayamb Teat Dios wüx omeaats, apmajüiquich naleaing wüx omeaats arang, ngo mitsoj. Cos Teat Dios aton atquiaj andiüm marangüch casa. ²⁴Teat Dios Espiritu nej; jane apmayamb nej netam marang con omeaats, masey ngondom maxom majaw —aj nej.

²⁵Quiaj tasaj nej a najtaj:

—Lanajaw aliüc Mesías, aaga nasoic Cristo. Wüx nej apmapeay apmasaj icoots nguineay ajlüy meáwan cuajantanej —aj nej.

²⁶Teat Jesús tapiüing:

—Xique aag ipiüing quiaj, tenguijal andeacar —aw.

²⁷Aliünüw wüx andeacüw, quiaj ajngotoj minipilan Teat Jesús. Nejiw mbayajow wüx tajawüw Teat Jesús teandeac maquiüib nop najtaj. Pero taton ngo matüniw nej manguiayiw cuane andiüm a najtaj, cuane wüx teamandeacüw. ²⁸Condom

quiaj taw quiaj a najtaj, acueátan quiaj mingan nej; tamb andüy tiül cambaj, tasaj nipilan:

²⁹—Macaron, ijawan nop naxey lamasaj xic meáwan leaw lanarang. ¿Ngwüy ijaca, aaga Cristo neje? —aj nejiw.

³⁰Quiaj tawüw tiül cambaj, tambüw majawüw Teat Jesús.

³¹Wüx nipilan nganaw mapeayiw quiaj, minipilan nej teamasajüw nej: —Teat, mac iret —ajüw.

³²Nej tasaj nejiw:

—Xique sajiür süet, icona ngo mejawan cuane —aj nejiw.

³³Condom minipilan nej tapots atünayej menguiayayej:

—¿Ngwüy, aljane tajamiün üet neje? —awüw.

³⁴Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Icona apac imeajtsan wüx landoj iretiün, xique apac ximeaats wüx sarang leaw Xeteat Dios tüüch xic niün narang, cos sandiüm nandondoch minajiüt nej. ³⁵Icona wüx lapiürüch corrül ipiüangan: “Wüx lamatüch apiquiw caaw, quiaj apxajnguiam omeaats corrül”, irawan. Nganüy xique sasaj icon: Netam mejawan a corrül, cos nganüy lajneaj xajnguiam omeaats corrül. ³⁶Jane arang xenajiüt maxaing sapiür, sanangüy alinoic nüt, cos aaga arang quiaj apmajlüy meáwan nüt. Aaga nepiür, maquiüib nexaing omeaats corrül, apmapac omeajtsüw nóiquian. ³⁷Ningüy ajüic naleaing leaw apiürang: “Pálwüx nepiür, pálwüx nexaing”. ³⁸Xique lanüüch icon meamban merangan xenajiüt. Aag ayaj apmajlüy atnej wüx nop mayambüch mamb maxaing

omeaats corrül, masey ngome nej nepiür; cos pálwüx nesaj nipilan wüx xique, nganüy icona ipeánan mesajüw mayambüw xic —aj nejiw Teat Jesús.

³⁹Xeyay nipilan monaw tiül aaga cambaj tiül iüt Samaria tayariw andeac Teat Jesús wüx tanguiayiw andeac aaga najtaj, cos tapiüng: “Tasaj xic meáwan leaw lanarang”, maw. ⁴⁰Wüx tapeayiw quiaj monaw tiül aaga cambaj quiaj, tapots masajüw Teat Jesús macül quiaj maquiüjpiw. Quiaj tacül quiaj ic nüt. ⁴¹Xeyay nipilan tayariw nej andeac wüx tanguiayiw nejay Teat Jesús tengual aquiaach. ⁴²Condom tasajüw a najtaj:

—Nganüy mbich lanayariün andeac nej cos nejay tanguiayasan andeac, ngome áagan leaw tesaj xicon wüx nej. Nganüy sajawan naleaing nej aaga Cristo leaw lapiürang aliüc mawün wüx asoet nipilan meáwan wüx iüt —ajüw nej.

Teat Jesús tamongoch iün andeow micual nop nenajiüt

⁴³Wüx tamong ic nüt quiaj, Teat Jesús taw Samaria, tamb andüy Galilea. ⁴⁴Masey nejay Teat Jesús tandeac nguineay nop nendeac andeac Teat Dios ngome andiüram tiül mífüt nej, nganüy nej apmandilil mandüy quiaj alinomb. ⁴⁵Wüx tapeay tiül Galilea, apac omeajtsüw majawüw nej monaw quiaj, cos nejw laiünüw Jerusalén aton majawüw nangos nüt pascua. Tajawüw quiaj meáwan leaw nej tarang wüx nangos nüt.

⁴⁶Condom Teat Jesús tandilil alinomb andüy cambaj Caná

tiül Galilea, niüng ninguinüt tangowüüch yow marang vin. Ajliüy tiül cambaj Capernaum nop natang nenajiüt ocueaj cambaj, xeyay iün andeow micual nej. ⁴⁷Aaga naxey quiaj wüx tanguiay Teat Jesús lapeay Galilea imiün Judea, tamb matüch quiaj majaw. Tapots matün ocueaj Teat Jesús mamb aniüng nej mamongoch iün andeow micual nej, cos laxeyay, laliüc mandeow.

⁴⁸Quiaj tasaj nej Teat Jesús: —Icona sitiül ngo mejawan ateócan ngome apmeyariün sandeac —aj.

⁴⁹Naleaing aaga nenajiüt xeyay tatün ocueaj Teat Jesús, tasaj: —Teat, ich majmiüc imal imeaats, tabar wüxan nganaw mandeow xecual —aj nej.

⁵⁰Condom quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Quiür ijtsor, micual lajneaj —aj.

Aaga naxey tayar andeac Teat Jesús, quiaj tajtsor. ⁵¹Wüx laámb apmapeay aniüng nej, tambüw mangochiw nej mimos nej, tapiüngüw:

—Micual lajneaj —ajüw nej.

⁵²Condom quiaj tatün manguiaj nejw cuame ores tajneaj micual nej. Quiaj tapiüngüw:

—Tim lanchejliow nüt tacueat müüch nej nerraar, quiaj tajneaj —awüw.

⁵³Quiaj leaad omeaats aaga naxey, naleaing aaga ores wüx tasaj nej Teat Jesús: “Micual lajneaj”, maj nej. Quiaj aaga naxey tayar andeac Teat Jesús maquiüüb meáwan leaw alaniüng nej.

⁵⁴Aaga leaw tarang Teat Jesús wüx tandilil andüy Galilea imiün

Judea, aag ayaj amb ijmbüw atéocan lamarang quiaj.

Tajneaj nop ndron ombas tiül Betesda

5 Wüx ndoj ayaj lamatüch a nüt wüx nipilan judío ajiürüw noic nangos nüt. Quiaj Teat Jesús tamb alinomb andüy Jerusalén.

²Ajlüy quiaj tiül Jerusalén noic apal ombeay cambaj niüng among sap. Alquiaj noic nadam oniiüg yow, minüt nej Betesda tiül ombeayiw nipilan judío.

Ayey nej tiüt acoquiaw iüm ngo majiür owil. ³Ajlüyiw quiaj xeyay moniün andeow: altiül nesomb, altiül necoex, altiül ndron ombas ngondom majüy. Teamacüliw ngow, cojores apmendalalüy a yow quiaj. ⁴Cos nguiajnguiaj iün nop ángel ocueaj Teat Dios maól a yow, ndoj jane ombas apmajmel tiül a yow quiaj apmajneaj iün andeow.

⁵Alquiaj nop naxey lamajiür nimiw gajpopeac (38) neat iün andeow. ⁶Teat Jesús tajaw alpiüüm quiaj, lamajaw lamajiür xeyay neat iün andeow a naxey quiaj, quiaj tasaj:

—¿Ngwüy indiüm mejneaja? —aj.

⁷Quiaj tasaj nej aaga niün andeow: —Teat, ngo najiür jane mayac xic tiül yow wüx apmendalalüy. Cos wüx lasamb sanajmel, quiaj lajmel alinop ombas nej —aj nej.

⁸Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Witiür, ixaing mitec ijüy —aj.

⁹Andüüban ajneaj a naxey quiaj, taxaing mitec nej, tajüy. Pero cos aaga nüt quiaj, noic nüt axoodaran, ¹⁰quiaj ajcüwa monajiüt tiül judíos tasajüw aaga naxey lajneaj quiaj:

—Nganüy nüt axoodaran, ngondom mexaing mejoy mitec —ajüw.

¹¹Quiaj tasaj nejiw aaga naxey: —Aaga neech xic najneaj, nej nesaj xic: “Ixaing mitec, ijüy” —aj xic.

¹²Quiaj tatüniw nej manguiayiw: —¿Jane aaga nesaj ic: “Ixaing mitec, ijüye”? —ajüw nej.

¹³Naleaing aaga naxey quiaj ngo majaw jane netaag nej majneaj, cos tajlüyiw quiaj xeyay nipilan, nganüy Teat Jesús laáw quiaj.

¹⁴Condom Teat Jesús taxom nej tiül nadam nangaj iüm. Tasaj:

—Ijaw nganüy lerneaj, nde mendüy wüx merang nisoet, ngana maxom ic alinoic xeyay ngo majneaj —aj nej.

¹⁵Condom tamb a naxey quiaj masaj ajcüwa monajiüt tiül judíos Teat Jesús netaag nej majneaj.

¹⁶Quiaj ajcüwa monajiüt tajcüyiw majawüw Teat Jesús, tayambüw ombas mambiyaw cos arang cuajantanej wüx nüt netam maxoodaran. ¹⁷Condom Teat Jesús tasaj nejiw:

—Xeteat meáwan nüt arang najiüt, ata xique aton —aj nejiw.

¹⁸Quiájan ajcüwa monajiüt tandiümüw mambiyaw nej cos ngome áagan arang wüx nüt axoodaran, pero cos tayac atnej Dios nej wüx tapiüng miteat nej Teat Dios.

Leaw Micual Teat Dios andom marang

¹⁹Condom quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing naleaing sasaj icon, Micual Teat Dios ngondom marang

nicuajind arárgan; nej arang leaw ajaw arang miteat nej. Cos meáwan leaw arang miteat nej, átan micual nej alndom marang aton.

²⁰Teat Dios xeyay andiüm Micual Nej, üüch nej majaw meáwan leawa nej teamarang; aliüc miün apmüüch majaw alngün xeyay najneaj leawa icona apmbayameron mejawan. ²¹Cos Teat Dios apaciüch mondeow, atquiaj Micual Nej aton apmapaciüch jane nej andiüm.

²²Ngome nejay Teat Dios apmayac asoeteran, meáwan ayaj lamayac teowix Micual Nej. ²³Atquiaj meáwan nipilan netam marangüw casa Micual Nej atnej arangüw casa Teat Dios. Jane ngo mandiüm Micual Teat Dios, átan ngo mandiüm Teat Dios, cos Teat Dios neech nej miün.

²⁴Naleaing sasaj icon: Jane apmayac omeaats wüx manguiay sandeac, aton mayar andeac aaga neech xic niün, nej apmapac meáwan nüt, lango majmel asoet. Apmapac meáwan nüt niüng ajlüy Teat Dios. ²⁵Naleaing sasaj icon, aliüc apmatüch a nüt, aag ayaj nganüy, wüx mondeow apmanguiayiw andeac Micual Teat Dios. Jane apmanguiay mayar andeac apmapac. ²⁶Teat Dios üüch mapacaran, atquiaj Micual Nej aton alndom müüch mapacaran, cos atquiaj üüch nej Teat Dios marang. ²⁷At lamüüch majaw wüx asoeteran cos nej Teat Naxey. ²⁸Nde mbayameron menguiayiün aaga sasaj icon cam, cos aliüc miün nüt wüx meáwan mondeow apmanguiayiw nej andeac. ²⁹Jane tarangüw najneaj apmawüw tiül

mondeow mapaciüw meawan nüt tiül cielo; nganüy monarang ngo majneaj apmapaciüw aton majmel asoetiw nejw.

Ajlüy nejüiquich jane nej Teat Cristo

³⁰Xique ngondom narang nicuajind sandfüman xique, sarang leawa sasoic. Wüx xique sayac asoet aljane, sayac leaw naleaing nej tarang. Xique ngo nateots narang sandfüman xique, sarang leaw andiüm Xeteat Dios, cos nej tüüch xic niün. ³¹Sitiül xiquíayan quiaj teanandec wüx leaw alndom narang, alndom mapiürang aag ayaj ngo membeat. ³²Ajlüy nop nendec naleaing wüx xique nguineay alndom narang. Xique sawaw leaw nej andeac wüx xique, aag ayaj xeyay nembeat. ³³Icona teajchiün mambaran niüng ajlüy Juan matüniw manguiayiw nej. Leaw nej tapiüng wüx xique aag ayaj naleaing. ³⁴Xique ngo metam xic aljane mapiüng jane xic. Aag ayaj sasaj icon cos sitiül apmeyariün sandeac apmeriowan wüx isoetiün. ³⁵Aaga teat Juan tajlüy atnej nots najquiol teatitit andaab marraj nipilan. At icona tapac imeajtsan acas nüt wüx tarraj icon cos tenguiayiün aquiaach nej. ³⁶Xique sajiür cuane nejüiquich jane xic; aag ayaj alwüx ambeat, ngome áagan leaw tapiüng a Juan. Meáwan leawa xic sarang, leaw tündiüs niün narang, ajüiquich majaw naleaing Teat Dios neech xic niün. ³⁷Aaga Teat neech xic niün quiaj, aton lamandec wüx xique; masey icona ngo menguiayiün andeac nej, ngo mexoman mejawan.

³⁸Meáwan andeac nej ngo macül wüx imeajtsan, cos ngo mendiüman meyariün andeac aaga leawa Teat Dios tüüch miün. ³⁹Icona xeyay ipacan wüx meteowan Mipoch Teat Dios cos ipiüangan quiaj alndom mepacan meáwan nüt tiül cielo. ¿Neol ngo mejawana, tiül Mipoch Teat Dios andeac wüx xique?

⁴⁰Naleaing icona ngo mendiüman meyariün sandeac nüüch icon mepacan meáwan nüt tiül cielo.

⁴¹Xique ngo nayamb nipilan marangüw xic casa ombeayíwan.

⁴²Xique sayaag imbasan, sawaw icona ngo mendiüman Teat Dios. ⁴³Jogüy xique tiünas, tüüch xic niün Xeteat Dios, pero icona ngo meyariün sandeac. Jondot miün nop nejáyan quiaj, aag ayaj mbich apmeyariün andeac nej. ⁴⁴¿Nguineay icona apmeyariün andeac Teat Dios sitiül mbich meaw ilombochayon icoyónan quiaj? Cos ngo meyacan wüx imeajtsan meyamban mandeac najneaj wüx imbasan Teat Dios.

⁴⁵Nde mepiüangan xique sanayac isoetiün niüing ajlüy Xeteat Dios; cos leaw arang atquiaj, aag ayaj a poch tüünd Moisés leaw ipiüangan indüjpiün. Aag ayaj ajüiquich nguineay irangan. ⁴⁶Jondot naleaing iyariün andeac Moisés, apmeyariün sandeac aton, cos Moisés tapiüing wüx xique. ⁴⁷¿Nguineay apmeyariün sandeaca, sitiül andeac teat Moisés ngo meyariün? —aj nejiw Teat Jesús.

Teat Jesús tüüch üetiw acoquiaw mil monxey

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17)

6 Noic nüt Teat Jesús tamb andüy necamb nadam yow

Galilea, aaga nasoc Tiberias aton. ²Xeyay nipilan tandüjpiw nej mamb cos lamajawüw tarang xeyay ateócan, tamongoch iün andeow xeyay moniün andeow. ³Condom Teat Jesús tamb andüy wüx nop tiüc chetet quiaj maquiüüb minipilan nej. ⁴Laliüc matüch aaga nangos nüt pascua ocueajiw nipilan judío. ⁵Wüx Teat Jesús taxaing omal majaw aliüciw xeyay nipilan, quiaj tasaj a Felipe:

—¿Nguiane apmangalaats nüeteran müjchiiüts metiw meáwan ajcüwa nipilan quiaja? —aj.

⁶Aag ayaj tandeac cos andiüm majaw cuane apmapiüing a Felipe, cos Teat Jesús lamajaw cuane apmarang. ⁷Quiaj tasaj nej a Felipe: —Teat, masey majlüy ijquiaw coic miow (200) tomiün denario majon pan, ngome apmatüch nejiw nequirquiriw —aj nej.

⁸Condom quiaj alinop minipilan nej Teat Jesús, aaga Andrés michiig a Simón Pedro, tapiüing:

⁹—Alningüy nop nench ajüür acoquiaw pan cebada alijpüw nine cüet. Pero ¿nguitow apmawiül aaga atoyay nipilan quiaja? —aw.

¹⁰Condom quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Isajan meáwan chetemoj —aj nejiw.

Cos niüing almajlüyiw ajlüy xeyay nine nateaic soex, quiaj chetetoj tüüt, atüch tam acoquiaw mil monxey. ¹¹Quiaj Teat Jesús taxaing aaga acoquiaw pan; condom wüx landoj müüch gracias Teat Dios, quiaj tambaag müüch minipilan nej. Condom minipilan nej tajineaw müjchiw meáwan ajcüwa nipilan.

Atanquiaj tarang wüx aaga cüet aton, tüüch nejiw leaw tandiümüw.

¹²Condom wüx lapaxiow üetiw, quiaj tasaj minipilan nej:

—Ixainguiün meáwan leawa nenaw, ngondom majcueat tiüt nicuajind —aj nejiw.

¹³Almümb maxainguiw, leaw nenaw üetiw tiül aaga acoquiaw pan cebada leaw tajlüy, chipiüt gajpiüp (12) nchep. ¹⁴Ajcüwa nipilan almajawüw aaga ateócan lamarang Teat Jesús quiaj, tapiüngüw:

—Naleaing, nejay aaga nendec andeac Teat Dios leaw netam miün ningüy wüx iüt cam —awüw.

¹⁵Nej a Teat Jesús wüx tajaw andiümüw masapüw nej mayacüw marang minatang nenajiüt ocueajiw nejiw, quiaj taw quiaj anopúyan. Tamb andüy miünquiaj tiül tüic.

Teat Jesús tajüy teomal yow

(Mt. 14:22-27; Mr. 6:45-52)

¹⁶Wüx langwiiüts, quiaj minipilan nej Teat Jesús tawüw tiüt tambüw andüiyw mbeay aaga nadam yow.

¹⁷Lapojniowüy, nganaw mapeay quiaj Teat Jesús, quiaj tajtepiw tiül nop müx mamongoj a yow quiaj andüiyw cambaj Capernaum.

¹⁸Condom quiaj taw noic nadam iünd xowüy lapac, tayac nadamdandam omal yow. ¹⁹Wüx lamiünquiaj ambüw, quiaj tajawüw Teat Jesús laliüc matüch nejiw, teajüy amb teomal yow. Quiaj mbayatoj. ²⁰Nej tasaj nejiw:

—Nde mbayameron, xique, ngome aljane —aj nejiw.

²¹Nejiw apac omeajtsüw, quiaj tatepichaw nej tiül müx, camüm

mayajcüw lapeayiw niüng andüiyw quiaj.

Nipilan tayambüw Teat Jesús

²²Ajcüwa nipilan tacülíwan necamb yow aaga ongwiiüts quiaj. Wüx rat tiüt tealeámban mayambüw quiaj Teat Jesús; cos tajawüw ambüw tiül müx minipilan nej nejiwan quiaj, pero Teat Jesús ngo mamb; aton cos áagan a müx tajlüy quiaj. ²³Aliünüw quiaj niüng Teat Jesús tatün ocueaj Teat Dios metiw ajcüwa nipilan quiaj; quiaj apeayiw quiaj acas müx imiünüw tiül cambaj Tiberias. ²⁴Wüx tajawüw naleaing ngo majlüy quiaj Teat Jesús átan minipilan nej, quiaj tajtepiw tiül ajcüwa müx quiaj, tambüw andüiyw Capernaum mayambüw Teat Jesús.

Jesús, aaga pan üüch mapacaran

²⁵Wüx tapeayiw necamb aaga nadam yow quiaj, quiaj taxomüw Teat Jesús, tasajüw:

—Rabí ñngüt tepeay ningüye? —ajüw.

²⁶Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús: —Naleaing sasaj icon, sawaj tenguijal meyamban xic cos paxiüt iretiün, ngome teameyamban xic cos ijawan neol alndom narang cuajantanej. ²⁷Netam merangan najiüt meyamban cuane meatiün. Pero nde meyacan imeajtsan wüx leaw alndom mexoman ningüy wüx iüt cos ngome apmafüc, apmamong najen. Netam meyamban leawa ngome apmamong: aaga neech mapacaran meáwan nüt niüng ajlüy Teat Dios. Aag ayaj Teat Naxey apmüüch icon, cos Teat Dios

lamayac teowix nej marang aag ayaj —aj nejiw.

²⁸Condom quiaj tatüniw manguiayiw nej:

—¿Cuane netam narangana?

¿Nguineay alndom narangan leaw Teat Dios andiüma? —awüw.

²⁹Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Leaw andiüm Teat Dios majaw merangan, aag ayaj meyarüin andeac jane üüch miün —aj nejiw.

³⁰Condom quiaj tasajüw nej:

—¿Cuane alndom merang najawan para nayariün indeaca? Jow nganüy, ¿cuane apmeranga? ³¹Cos xexejchiün tündiw nüeteran wüx tajlüyiw tiül wajchiüc, atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios: “Tündiw nüeteran imiün cielo”—ajüw nej.

³²Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing sasaj icon, ngome mixejchiün Moisés neech nejiw a nüeteran quiaj; nejay Xeteat Dios neech nejiw. Nganüy nej lamüüch icon leaw najneajay nüeteran imiün tiül cielo. ³³Cos nüeteran leawa Teat Dios üüch nganüy, aag ayaj tüüch miün imiün tiül cielo, para meáwan nipilan wüx iüt mapacüw meáwan nüt —aj nejiw.

³⁴Condom tasajüw nej:

—Teat, iich xicon aaga nüeteran ipiüng quiaj —ajüw nej.

³⁵Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Xique aaga nüeteran alndom müüch mapacaran meáwan nüt. Cos jane aliüc niüng sajlüy langome apmind üet; jane apmayar sandeac langome apmind anganeow yow alinomb. ³⁶Naleaing landoj nasaj icon, pero cos icona ngo meyarüin sandeac masey lamejawan xic.

³⁷Meáwan leaw Xeteat Dios üüch

xic majlüy xenipilan nejiw, nejiw aliücüw niüng sajlüy, xique ngome sanawüniw. ³⁸Xique tiünas ximiün cielo narang leaw andiüm aaga neech xic niün, ngome xiün narang leaw xique sandiüm. ³⁹Xeteat Dios, aag neech xic niün, nej ngo mandiüm majaw ndrom nop tiül nejiw leaw nej lamüüch xic; leawa nej andiüm, aag ayaj napacüjchiw alinoic nüt. ⁴⁰Leaw Xeteat Dios andiüm, aag ayaj meáwan jane apmajaw Micual nej mayar andeac, apmapac meáwan nüt; xique sanapacüjchiw alinoic nüt —aj nejiw Teat Jesús.

⁴¹Quiaj ajcüwa monajiüt tiül nipilan judío tapots andeacndeacüw ngo majneaj wüx Teat Jesús cos apiüng: “Xique aaga nüeteran tiün imiün cielo”, maw. ⁴²At tapiüngüw: —¿Neol, ngome aag ayaj Jesús micual José? Icoots ajawaats jane miteat nej mimüm nej. Jow nganüy, ¿neol tapiüng nej imiün tiül cielo tiüna? —awüw.

⁴³Condom quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Icueatiün indeacndeacan quiaj.

⁴⁴Nejinguind ngondom miün niüng sajlüy sitiül Xeteat Dios neech xic niün ngo mambeol nej miün. Aton xique sanapacüüch alinoic nüt majlüy niüng sajlüy.

⁴⁵Tiül minawijquiw mondeac andeac Teat Dios apiüng: “Teat Dios apmaquiaach meáwan nipilan.” Atquiaj a nganüy jane ayar andeac Teat Dios mayac wüx omeaats aliüc niüng sajlüy.

⁴⁶Nejinguind alinop ngo maxom majaw Xeteat Dios, aag miün leaw tiün imiün niüng ajlüy nej, nej

ajaw. ⁴⁷Naleaing naleaing sasaj icon, jane ayar sandeac aag ayaj lamajiür mapacaran nganüy, at apmajiür mapacaran meáwan nüt tiül cielo. ⁴⁸Xique aaga nüeteran neech mapacaran meáwan nüt. ⁴⁹Mixejchiün tanomb tündiw nüeteran imiün cielo wüx tajlüyiw tiül wajchiüc, pero tandeowüw. ⁵⁰Nganüy xique teanasaj icon wüx leaw nüeteran tiün imiün tiül cielo, cos jane apmüet aag ayaj langome apmandeow. ⁵¹Xique aaga nüeteran almapac, tiün imiün cielo. Jane apmüet aaga nüeteran cam apmapac meáwan nüt. Aaga nüeteran leaw xique sanüüch, aag ayaj xecuerpo. Cos sanandeow ingow andeow meáwan nipilan wüx iüt —aj nejiw Teat Jesús.

⁵²Condom ajcüwa nipilan judío quiaj, tapots andeacndeacüw tñulan nejiw, tapiüngüw:

—¿Nguineay apiüng aag ayaj nej nüeterana? ¡Mbich icoots apmatsambaats nej! —awüw.

⁵³Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing sasaj icon, sitiül ngo metsamban a Teat Naxey, ngo menganeowan miquiej nej, ngondom mepacan meáwan nüt.

⁵⁴Jane apmatsamb xic manganeow xequiej apmapac meáwan nüt; cos xique sanapacüüch alinoic nüt.

⁵⁵Xique aaga naleaing nüeteran, at xequiej aton aaga naleaing nanganeowaran. ⁵⁶Jane apmatsamb xic manganeow xequiej apmaw wüx asoet nej; quiaj apmajlüy nóiquian maquiiüb xic, ata xique sanajlüy nóiquian naquiiüb. ⁵⁷Xeteat Dios neech xic niün almapac, ata xique aton salnapac cos nej almapac.

Atanquiaj jane apmatsamb xic sanüüch mapac meáwan nüt.

⁵⁸Xique aaga atnej nüeteran tiün imiün tiül cielo. Aaga nüeteran quiaj ngome atnej Teat Dios tüüch mixejchiüts müetiw wüx tajlüyiw tiül wajchiüc. Masey tüetiw, pero tandeowüw. Jane apmüet aaga nüeteran sasaj icon quiaj, apmapac meáwan nüt —aj nejiw Teat Jesús.

⁵⁹Atquiaj taquiaach Teat Jesús tiül noic sinagoga tiül Capernaum niüng xenenguejow nipilan judío.

Leaw üüch mapacaran meáwan nüt

⁶⁰Wüx tanguiayiw aag ayaj, altiül minipilan nej tapiüngüw:

—Aag ayaj xeyay naél. ¿Mbich jane alndom manguiy mayac wüx omeaats aag ayaja? —awüw.

⁶¹Condom Teat Jesús wüx tajaw teandeacndeacüw wüx aag ayaj, quiaj tatün manguiy nejiw:

—¿Ngo majneaj meyajcan aag ayaja? ⁶²¿Cuane apmepiüangan ndot mejawan landilil Teat Naxey andüy tiül cielo niüng tajlüy nomba? ⁶³Áagan Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios alndom müüch mapacaran; nganüy aaga cuerpo ngondom mambeol nicuajind.

Meáwan poch leaw lanasaj icon quiaj Nangaj Espíritu üüch xic nendeac, ajcüw ayaj üüch mapacaran. ⁶⁴Xique saw ngome meáwan icona iyariün sandeac —aj nejiw.

Tandeac atquiaj Teat Jesús cos lamajaw jane ngo mayar nej andeac, at lamajaw jane apmayac nej teowix monajiüt. ⁶⁵Aton tasaj nejiw:

—Lanasaj icon, nejinguind ngondom miün niüng sajlüy mayar

xepoch sitiül Xeteat Dios ngo mambeol nej miün —aj nejiw.

⁶⁶Ajan quiaj xeyayiw tiül minipilan nej tanotoj tiüt, lango mandüjpiw nej. ⁶⁷Condom quiaj Teat Jesús tatün manguiaj ajcüwa gajpiüp (12) minipilan nej:

—¿Jow icona, ngwüy indiüman meriümban mecueatiün xic atona? —aj nejiw.

⁶⁸Quiaj tasaj nej Simón Pedro: —Teat ¿jane alinop alndom nandüjpiün? Cos íquian quiaj indeac a poch leaw alndom müüch mapacaran meáwan nüt. ⁶⁹Xicona lanayariün indeac, aton sawawan naleaing ique a Cristo lapiürang aliüc, aaga Nangaj Micual Teat Dios almapac —aw.

⁷⁰Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús: —¿Neol ngwüy, lanarriiüd icon gajpiüp (12) xenipilan? Pero naleaing sawaw nop tiül icona minipilan nej nimeech —aj nejiw.

⁷¹Teat Jesús tandec aag ayaj wüx ombas Judas, aaga micual Simón Iscariote, cos lamajaw aaga Judas quiaj apmayac nej teowixaw monajiüt, masey nej naw tiül a gajpiüp (12) minipilan nej.

Michiig Teat Jesús ngo mayariw nej andec

7 Wüx ndoj aag ayaj, Teat Jesús tajüy maquiaach tfülan iüt Galilea; ngo mandiüm mamb tiül iüt Judea, cos ajcüwa monajiüt tiül judíos andiümüw mambiyaw nej. ²Laliüc matüch nangos nüt wüx nipilan judío arangüw namix nine nden leaaw omeajtsüw wüx tajlüyiw tiül wajchiüc mixejchaw

nejiw. ³Quiaj michiig nej Teat Jesús tasajüw nej:

—¿Neol tecülan ningüye? Quiür indüy tiül iüt Judea; atquiaj minipilan monlüyiw quiaj apndom majawüw leawa teamerang.

⁴Cos sitiül nop andiüm majaraw, ngondom marang leaw arang axotüyan. Nganüy ique sitiül temendiüm mejaraw, ijüiquichay nómban majawüw meáwan nipilan leaw alndom merang —ajüw nej.

⁵Ninguij ajüiquich nejiw michiig nej ngo mayariw nej andec.

⁶Condom quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Xique nganaw matüch a nüt namb quiaj, icona ngünantanej nüt alndom meamban. ⁷Cos ngome apmajcüyiw majawüw icon nipilan; pero ajcüyiw majawüw xic, cos aleáingan sapaj ocueajiw wüx arangüw ngo majneaj. ⁸Quiüran icona ijawan a nangos nüt quiaj; xique ngo namb cos nganaw matüch namb —aj nejiw.

⁹Ndoj masaj nejiw aag ayaj tacülan tiül iüt Galilea.

Teat Jesús tamb majaw nangos nüt

¹⁰Condom wüx laambüw michiig nej, ndoj Teat Jesús aton tamb Jerusalén tiül iüt Judea majaw aaga nangos nüt quiaj, axotüyan cos ngo mandiüm majawüw nej nipilan.

¹¹Ajcüwa monajiüt tiül judíos tayambüw nej quiaj, tapiüngüw: —¿Wül aaga naxey? —awüw.

¹²At tiül a nipilan aton tandecndeciw wüx nej. Altiül tapiüngüw: “Aaga naxey najneaj arang”; altiül tapiüngüw: “Ngo

majneaj arang, xowüy awaiich nipilan”, awüw.

¹³Pero nejinguid ngo mandeac wüx ombas nej manguiyaran, cos imboloj mandüiyw monajiüt.

¹⁴Lapeay pinawan ajlüy a nangos nüt, quiaj Teat Jesús tajmel tiül nadam nangaj iüm, tapots aquiaach nipilan. ¹⁵Quiaj mbayatoj ajcüwa monajiüt, tapiüngüw:

—¿Nguineay tendüy aag ayaja, sitiül nej ngo mequiajchaya? —awüw.

¹⁶Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús: —Leawa xique saquiaach, aag ayaj ngome xepoch; xique saquiaach leaw asaj xic aaga neech xic niün. ¹⁷Sitiül aljane naleaing andiüm marang leaw andiüm Teat Dios, nej apmajaw sitiül meáwan saquiaach quiaj naleaing ocueaj Teat Dios, tengwangwüy sandeácan. ¹⁸Jangantanej leaw andeac awünan tiül omeaats, aag ayaj teamayamb malomboocharan; nganüy jane ayamb nguineay alndom manderac najneaj wüx aaga neech nej miün, aag ayaj andeac naleaing, ngo mawaiich.

¹⁹¿Neol ngwa, teat Moisés tüüch icon aaga poch netam merangana? Naleaing nejinguid tiül icona ngo marang atnej tapiüng. Jow nganüy, ¿neol tendiüman membiyan xique? —aj nejiw.

²⁰Quiaj tasajüw nej nipilan: —iLamaxom ic nimeech! ¿Neol, jane teamandiüm mambiy ique? —ajüw nej.

²¹Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús: —Xeyay tamb wüx imeajtsan wüx tarangas noic najneaj wüx nüt axoodaran. ²²Ipiüangan teat

Moisés tüüch icon leaw ajlüyay arangüch, aaga circuncisión, masey ngome nejay tayac, cos nde tanomb lamarangüw mixejchiün. Nganüy icona itajcan circuncidar nop masey wüx nüt axoodaran. ²³Atquiaj ajlüyay merangan masey wüx nüt axoodaran, cos ipiüangan netam merangan aaga poch tayac teat Moisés. Jow nganüy, ¿neol tejcüyiün mejawan xic cos samongoch iün andeow nop naxey wüx nüt axoodarana? ²⁴Netam mejawan nop cuane arang, ndoj cas teyacan asoet. Nde meyacyacán asoet jangantanej sitiül ngo mejawan naleaing cuane arang —aj nejiw Teat Jesús.

Teat Jesús apiüng nguiane imiün

²⁵Condom acas nejiw leaw monaw quiaj tiül Jerusalén tapots andeacndeacüw wüx Teat Jesús, tapiüngüw:

—¿Neol ngome aag ayaj leaw teamayambüw mambiyawa?

²⁶Nganüy joyaj tenguijal aquiaach nipilan, nejinguid ngo mapal nej. ¿Ngwüy ijaca monajiüt lamapiüngüw naleaing aaga naxey quiaj, nej aaga lapiürang netam miüna? ²⁷Icootsa ajawaats nguia naw aaga naxey quiaj, pero wüx aliüc a Cristo lapiürang aliüc nejinguid ngome apmajaw nguia naw —awüw.

²⁸Teat Jesús alquiaj teaquiaach nipilan tiül nadam nangaj iüm; tandeac napac, tapiüng:

—Icona ijawan jane xic; ijawan nguiane nawas. Naleaing xique ngo niün narang leaw sandiüman xique, tiünas cos Xeteat tüüch xic niün.

Icona ngo mejawan jane nej, pero naleaing nej Teat Dios nej. ²⁹Xique sawaw jane nej, cos nej tüüch xic niün —aw.

³⁰Quiaj tandiümüw masapüw nej; pero nejinguinđ ngo majntsop masap cos nganaw matüch a nüt ndeaa. ³¹Xeyay nipilan tayariw nej andeac, tapiüingüw:

—Aaga naxey quiaj naleaing nej áag lapiürang netam miün. ¿Mbich alndom majlüy alinop marang ateočan atnej nej lamaranga?
—awüw.

**Fariseos tasajüw mongot
masapüw Teat Jesús**

³²Wüx ajcüwa fariseos tanguiaiyw nipilan teandeacüw najneaj wüx Teat Jesús, quiaj nejiw maquiüjpüw ajcüwa montangtang miteaats tasajüw mongot monjiür aaga nadam nangaj iüm masapüw nej.

³³Tengualeámban aag ayaj, Teat Jesús tasaj nipilan:

—Áagan acas nüt sanacül ningüy naquiiüb icon, condom sanandilil sandüy niüing ajlüy aaga neech xic niün. ³⁴Icona masey apmeyamban xic, naleaing ngome apmexoman, cos ngondom meamban niüing sanamb —aj nejiw.

³⁵Quiaj ajcüwa monajiüt tapots andeacndeacüw nejeýéjan quiaj, tapiüingüw:

—¿Nguiane apiüing apmamba niüing ngondom maxomaatsa? ¿Ngwüy ijaca, apmamb maquiaach ajcüwa icootsa leaw tambüw tiül iüt Grecia, ngwüy tiül alinoic iüta; ngwüy naleaingue apmamb maquiaach pálwüx nipilana?

³⁶¿Nguineay amb aag apiüing

quiaj wüx tapiüing: “Apmeyamban xic pero ngome apmexoman xic, cos ngondom meamban niüing sanajlüy?” —awüw.

Yow neech mapacaran meáwan nüt

³⁷Aaga nüt wüx ndojndojay nangos nüt, wüxay chipiowaran quiaj, quiaj Teat Jesús witiüt, tandeac napac, tapiüing:

—Sitiül aljane nind anganeow yow, ich miün niüing sajlüy manganeow.

³⁸Cos apiüing tiül Mipoch Teat Dios, jane ayar sandeac apmajlüy atnej teapacaw tiül omeaats nej aaga yow leaw üüch mapacaran —aw Teat Jesús.

³⁹Pues aaga yow quiaj apiüing wüx Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios leaw apmüjndiw meáwan monyar andeac Teat Jesús. Aaga Nangaj Espíritu quiaj nganaw miün cos Teat Jesús nganaw mandilil andüy tiül cielo.

Nipilan ngo mandeacüw nóiquian

⁴⁰Altiül nipilan wüx tanguiaiyw aag ayaj tapiüingüw:

—Naleaing aaga naxey quiaj nejay aaga nendeac andeac Teat Dios leaw netam miün —awüw.

⁴¹Altiül tapiüingüw:

—Aag ayaj a Cristo leawa Teat Dios tapiüing apmüüch miün mawün asoet nipilan —awüw.

Altiül tapiüingüw:

—¿Mbich tiül Galilea alndom maw quiaj aaga Cristo? ⁴²Cos Mipoch Teat Dios apiüing aaga Cristo netam majlüy nop naw tiül acualaats mixejchiüts David. Aton netam maw tiül cambaj Belén niüing tanomb wijquiat David —awüw.

⁴³Atquiaj tajlüy, palpálwüx tandeacüw wüx Teat Jesús. ⁴⁴Altiül tandiümüw masapüw nej mamb tiül manchiüc, pero nejinguind ngo majntsop masap.

**Monajiüt ngo mayariw
andeac Teat Jesús**

⁴⁵Wüx ajcüwa mongot monjiür nadam nangaj iüm tandilileaw niüing ajlüyiw fariseos maquiüüb montangtang miteaats, quiaj tatüneran manguiyaranüw:
—¿Wül, neol ngo mequiüjpan miün a naxeye? —ajowiw.

⁴⁶Quiaj tapiüngüw a mongot monjiür nadam nangaj iüm:
—Nejinguind ngome áag mandeac atnej teamandeac aaga naxey —awüw.

⁴⁷Quiaj tasajüw nejiw a fariseos:
—¿Ngwüy, at icona aton lamawaiich icon? ⁴⁸¿Neol, cuane ijawan, mbich aljane monajiüt tiül icootsa, ngwüy aljane tiül fariseos lamayariw andeac neje? ⁴⁹Ajcüwan a nipilan leaw ngo majawüw wüx aaga poch tüünd Moisés, nejiw monyar andeac nej. Nejiw cuajparüw, apmambüw tiül ngo majneaj —ajüw nejiw.

⁵⁰Alquiaj aaga Nicodemo, áag tamb majaw Teat Jesús noic ongwiiüts, cos nop nej fariseo aton. Quiaj tasaj nejiw:

⁵¹—¿Neol, nguiane tenguiayüün aag ayaja? Sajaw ngondom mayacaats asoet nop naxey sitiül ngome ombas mapajaats manguiayüüts andeac, majawaats cuane arang —aj nejiw.

⁵²Quiaj tasajüw nej:
—¿Ngwüy ique aton neriow Galilea? Iyamb, iteow tiül Mipoch

Teat Dios, quiaj apmejaw ngome áag ajlüy nop nendeac andeac Teat Dios naw Galilea —ajüw nej.

⁵³Condom quiaj tacueatiw, tajtsoriw anopnopo.

Nop najtaj ndeaaan wüx naxey

8 Condom Teat Jesús tamb andüy wüx mitiüc Olivos.

²Raw miün tiüt, quiaj tandilil andüy tiül nadam nangaj iüm. Xeyay nipilan tambüw majawüw nej; quiaj chetet tapots maquiaach nejiw. ³Camüm tapeayiw quiaj mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at ajcüwa fariseos.

Aquiüjpüw mamb nop najtaj asapüw wüx naxey, mayacüw pinawan nipilan niüing ajlüy Teat Jesús.

⁴Quiaj tasajüw Teat Jesús:

—Teat, aaga najtaj cam ndeaaan wüx naxey. ⁵Tiül aaga poch tüünd Moisés apiüng netam majlos mandeow ajcüwa montaj monrang atquiaj. Jowa ique, ¿cuane ipiünga? —ajüw nej.

⁶Aag ayaj asajüwan majawüw cuane apmapiüng, nguineay maxomüw cuane wüx mayacüw nej asoet. Quiaj Teat Jesús mejquiet tiüt, tapots majenchjench tiüt owix nej. ⁷Cos tanaámb matüniw manguiayiw nej, quiaj lembet, tasaj nejiw:

—Jangantanej tiül icona ayaag ngo majiür nisoet, nej ich malox ombas aaga najtaj cam —aj nejiw.

⁸Ndoj mejquiet tiüt alinomb, tandüy wüx majenchjench tiüt owix nej. ⁹Quiaj ajcüwa monajiüt wüx tanguiyiw aag ayaj tayajcüw ngo majneaj, taxinguiaw; tawüw quiaj nopnöpan, ajan wüx leaw

natang, ndójuwix meáwan nejiw tawüw quiaj. Néjan quiaj Teat Jesús tacül quiaj niüing ajlüy aaga najtaj.

¹⁰Quiaj Teat Jesús witiüt alinomb. Wüx tajaw néjan a najtaj aliün quiaj, quiaj tasaj:

—Müm najtaj, ¿wüliwe? ¿Neol, nejinguid lango mayaciw isoete? —aj.

¹¹Quiaj tasaj nej a najtaj:

—Ngwüy teat, nejinguid —aj nej.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Ata xique aton ngo nayac isoet.

Quiür, nde mendüy wüx merang nisoet —aj nej.

Teat Jesús atnej ran wüx iüt

¹²Teat Jesús tandüy wüx maquiaach nipilan, tapiüng:

—Xique sajlüy ningüy wüx aaga iüt cam atnej ran. Jane andüüb xic ngome apmajüy tiül pojniün; cos xique sanarraj mitiüjtüw nejiw, aton apmapaciw meáwan nüt —aw.

¹³Quiaj tasajüw nej ajcüwa fariseos:

—Ique indeácan aag ayaj; nguineay sanajawan sitiül naleaing, cos wüx nop andeac wüxan ombas nej, aag ayaj ngo membeat —ajüw nej.

¹⁴Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Masey sandeac wüxan xique, naleaing leaw sandeac aag ayaj nembeat; cos sawaw nguiane ximiün tiünas, at sawaw nguiane sandüy sanamb. Pero icona ngo mejawan nguiane ximiün tiünas, átan ngo mejawan nguiane sandüy sanamb. ¹⁵Icona iyacan asoet atnej ajlüyay merangan ningüy wüx iüt. Xique ngo niün nayac asoet nejinguid. ¹⁶Ndot xique nayac

asoet aljane, sanarang naleaing atnej netam; cos ngome xíquian quiaj wüx sarang, saquiiüb wüx Xeteat, aaga neech xic niün. ¹⁷Tiül minawijquian apiüng sitiül ajlüy ijüw monjaw mandeaciw nóiquian leawa tajawüw, netam mayarich andeaciw nejiw. ¹⁸Nganiüy sasaj icon xique nop nendeac leawa sawaw wüx xique, alinop nejay Xeteat aaga neech xic niün, nej aton apiüng wüx jane xique —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁹Condom quiaj tatüniw manguaiyiw nej:

—¿Nguiane almajlüy miteate? —ajüw nej.

Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Icona ngo mejawan jane xic, átan Xeteat ngo mejawan jane nej. Sitiül icona mejawan jane xic, at Xeteat aton apmejawan jane nej —aj nejiw.

²⁰Atquiaj tapiüng Teat Jesús wüx tengual aquiaach nipilan tiül nadam nangaj iüm niüing ajlüy iquial nichech. Nejinguid ngo masap nej cos nganaw matüch minüt nej ndeam.

Niüing sanamb icona ngondom meamban

²¹Condom tasaj nejiw alinomb Teat Jesús:

—Xique sanamb, icona apmeyamban xic. Naleaing icona apmendeowan tiül isoetiün. Niüing sanamb icona ngondom meamban quiaj —aj nejiw.

²²Quiaj ajcüwa monajiüt tiül judíos tandeadndeaciw wüx, tapiüngüw: —¿Ngwüy, apmembiyay nejáyan quiaja, áag tapiüng ngondom

mambaats niüng apmamba?

—awüw.

²³Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Icona neriowan wüx iüt;
xique nawas cawüx tiül cielo.
Icona ijiüran iniüangan ningüy;
xique tiül cielo saniüng. ²⁴Áag
tasajas icon apmendeowan wüx
isoetiün, cos ngo meyariün
mepiüangan naleaing xiquiaj
aaga teanasaj icon wüx quiaj —
aj nejiw.

²⁵Condom quiaj tatüniw nej
manguiaiyw:

—¿Neol, jane ique? —ajüw nej.

Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Landoj lanasaj icon jane
xic. ²⁶Alndom nasaj icon
xeyay cuajantanej, at alndom
najüiquich nguineay irangan;
pero ngo metam narang, cos
sandeac leaw asaj xic aaga neech
xic niün. Áag ayaj sasaj meáwan
nipilan cos sawaw aag ayaj
naleaing —aj nejiw.

²⁷Naleaing nejiw nómban ngo
maxomüw omeajtsüw nguineay
Teat Jesús teamasaj nejiw wüx
Teat Dios. ²⁸Áag tasaj nejiw Teat
Jesús:

—Wüx landoj mexainguiün
meyacan cawüx aaga Teat
Naxey, quiaj apmejawan xique.
Ngo narang nicuajind xiquiáyan
quiaj, xique sandeac leaw Teat
Dios asaj xic nandeac. ²⁹Aaga
neech xic niün tanaámb aquiüüb
xic; nej nómban ngo macueat
xic cos xique meáwan nüt
sarang leaw nej andiüm —aj
nejiw.

³⁰Wüx tandeac atquiaj xeyay
nipilan tayariw nej andeac.

**Aaga naleaing nanderac quiaj
alndom mawün wüx jangantanej**

³¹Condom quiaj Teat Jesús
tasaj ajcüwa nipilan judío leawa
lamayariw andeac nej:

—Sitiül icona tanaámb meyacan
wüx imeajtsan leaw sasaj icon,
apmejlüyiün tiül xenipilan. ³²Quiaj
apmejawan cuane naleaing; ndoj
aaga naleaing quiaj apmawün icon
wüx isotiün —aj nejiw.

³³Quiaj tasajüw nej:

—Xicona áagan Abraham
xexejchiün, ngome áag sarangan
mimos aljane. Jow nganüy ¿neol
tepiüng apmewün xicon wüxe? —
ajüw nej.

³⁴Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing naleaing sasaj icon,
meáwan nipilan leaw arang nisoet
ajlüy atnej mos ocueaj nisoet.

³⁵Nop mos ngondom mateoraw tiül
nacualaran cos aag ayaj acas nüt
acül quiaj. Nganüy nop nacualaran
meáwan nüt acül quiaj. ³⁶Sitiül
Micual Teat Dios apmawün icon
wüx, naleaing apmeriowan wüx
nómban. ³⁷Xique lanajaw icona
mixejchiün Abraham; pero altiül
indiüman membiyan xic cos ngo
mind meyariün leawa sasaj icon.
³⁸Xique sandeac leawa sawaw
niüng ajlüy Xetate; nganüy icona
irangan leawa inguiayiün asaj icon
miteatiün —aj nejiw Teat Jesús.

³⁹Quiaj tasajüw nej:

—Néjan quiaj Abraham xetateiün
—awüw.

Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Sitiülme naleaing micual icon
Abraham, neol ngo merangan atnej
tarang. ⁴⁰Nganüy icona indiüman

membiyan xic masey teanasaj icon naleaing leaw Teat Dios asaj xic. Mixejchiün Abraham ngome atquiaj tarang. ⁴¹Icona indüjpiün wüx atnej tarangüw miteatiün —aj nejiw.

Quiaj tasajüw nej:

—Xicona ngo macual xicon pälwüx; sajiüran nop xetetiün, aag ayaj Teat Dios —ajüw nej.

⁴²Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Sitiül naleaing Teat Dios miteatiün, apmendiüman xic, cos xique ximiün niüng ajlüy Teat Dios tiünas. Xique ngo nünan, nej tüüch xic niün. ⁴³¿Neol ngondom mexoman imeajtsan wüx leawa sandeaca? Cos ngo mendiüman menguiayiün meyariün leawa teanasaj icon. ⁴⁴Icona lamiteatiün nimeech cos ajlüyay indiüman merangan leaw andiüm nej. Aaga nimeech quiaj nop nej nembiy nipilan ajlüyay. Nómban ngo marang leaw naleaing, átan ngo mapiüng leaw naleaing. Meáwan andeac awaiich, cos nej minatang newaiich, aton nej miteat monwaiich.

⁴⁵Nganüy a xique sandeac leaw naleaing, áag ngo meyariün. ⁴⁶¿Jane tiül icona alndom majüiquich sitiül xique sajiür nisoete? Sitiül xique teanasaj icon leaw naleaing, ¿neol ngo meyariün sandeaca? ⁴⁷Jane altiül minipilan Teat Dios, Mipoch Teat Dios andiüm manguiay. Nganüy icona cos ngome ocueaj icon Teat Dios, áag ngo mendiüman menguiayiün andeac nej —aj nejiw.

**Wüx nganaw majlüy
Abraham, Cristo almajlüy**

⁴⁸Condom quiaj ajcüwa monajiüt tiül nipilan judío tasajüw nej:

—¿Neol ngwa, naleaing tapiüngasan, ique irang atnej nop naw Samaria? ¡Aton lamaxom ic nimeech! —ajüw nej.

⁴⁹Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Xique ngo majlüy wüx ximbas nimeech. Sarang leaw andiüm Xeteat, nganüy icona indeacan ngo majneaj wüx ximbas. ⁵⁰Xique ngo nayamb nerangrangüy wüx majaw xic nipilan. Ajlüy nop andiüm majaw narangüch casa. Nej apmajüiquich asoeteran. ⁵¹Naleaing sasaj icon, jane apmayar sandeac mayac wüx omeaats ngome apmandeow nómban —aj nejiw.

⁵²Condom quiaj tasajüw nej ajcüwa nipilan:

—Nganüy mbich lanajawan alwüx imbas nimeech. Cos teat Abraham at meáwan mondeac andeac Teat Dios tandeowüw; nganüy ique ipiüng: “Jane ayar sandeac leaw xic sapiüng, nej nómban ngome apmandeow”, iraw. ⁵³¿Neol, jowa ique, alwüx itam ijlüy, ngo matnej xexejchiün teat Abrahama? Cos nej tandeow, aton meáwan mondeac andeac Teat Dios tandeowüw. ¿Jowa ique, jane ic? —ajüw nej.

⁵⁴Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Sitiül ndot xiquiáyan quiaj teasalombojchay, aag ayaj ngo membeat nicuajind. Pero cos Xeteat Dios, áaga ipiüangan Midiosan, nej teamandeac najneaj wüx xique.

⁵⁵Icona ngo mejawan jane nej; xique sawaw jane. Sitiül napiüng ngo najaw, aag ayaj tenguijal sawaiich atnej icona teamerangan. Nganüy xique naleaing sawaw jane nej, aton sarang leaw apiüng. ⁵⁶Mixejchiün Abraham tapac omeaats wüx tajaw saliüc —aj nejiw.

⁵⁷Condom quiaj tasajüw nej
ajcüwa monajiüt tiül judíos:

—Ique nganaw mejiür ic miow
gajpowüw (50) mineat, ¿nguineay
ipiüing tejaw teat Abrahamaya? —
ajüw nej.

⁵⁸Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:
—Naleaing naleaing sasaj icon,
wüx nganaw majlüy Abraham,
xique salnajlüy —aj nejiw.

⁵⁹Quiaj taxainguüw piedra
maloxiw nej; pero nej textotüy, taw
tiül nadam nangaj iüm, tamong
amb pinawan nejiw, quiaj tamb.

**Teat Jesús tüüch ram
onüüüg nop somb**

9 Teat Jesús wüx tamong tiül
tiüüd, tajaw nop naxey nesomb
nde wijquiaw. ²Quiaj minipilan nej
Teat Jesús tatüniw nej manguiayiw:
—Rabí ¿neol wijquiat nesomb
aaga naxey quiaja? ¿Jane tajiür
nisoete, miteat neje ngwüy mimüm
neje, ngwüy nejay ajiür nisoete? —
ajüw nej.

³Teat Jesús tasaj nejiw:
—Ngome cos nej nerang nisoet,
taton ngome miteat nej mimüm
nej. Tajlüy atquiaj cos Teat Dios
atquiaj apmajüiquich leaw alndom
marang. ⁴Wüxan aliün tiüt nüt
netam narang minajiüt aaga neech
xic niün, cos aliüc apojniüm, quiaj
nejinguind langondom marang
najiüt. ⁵Wüxan saliün ningüy wüx
iüt, sajlüy atnej ran —aj nejiw.

⁶Ndójan mapiüing aag ayaj, quiaj
tateonts tiüt onts ombeay nej, tarang
ndeor. Condom tayac wüx onüüüg
aaga nesomb quiaj. ⁷Quiaj tasaj:
—Quiür ijants iniüüg tiül onüüüg
yow nenüt Siloé —aj. Aaga poch

Siloé quiaj apiüing wüx leaw üünd
mamb.

Quiaj aaga nesomb tamb mapej
onüüüg; camüm mandilil lajneaj,
larrow onüüüg. ⁸Condom quiaj
meáwan monlüy niüing ajlüy aniüing
nej, at meáwan leaw tajawüw nej
nesomb tapiüingüw:

—¿Neol, ngome aag ayaj ajlüyay
chetem, metüneaye? —awüw.

⁹Altiül tapiüingüw:

—Nejay —awüw.

Altiül tapiüingüw:

—Ngome áag, masey ajüic atnej
—awüw.

Quiaj tasaj nejiw aaga naxey:
—Xiquiaj —aj nejiw.

¹⁰Condom tatüniw nej
manguiayiw:

—¿Nguineay tejneaja, rat iniüüga?
—ajüw nej.

¹¹Quiaj tasaj nejiw:

—Aaga naxey nenüt Jesús tarang
ndeor mayac wüx xiniüüg, condom
tasaj xic: “Quiür tiül Siloé, ipej
iniüüg quiaj”, aj xic. Quiaj tambas.
Wüx tapejüüs xiniüüg, quiaj rat
sajaw —aj nejiw.

¹²Quiaj tatüniw nej manguiayiw:
—¿Nguiane almajlüy aaga naxey
quiaja? —awüw.

Quiaj tapiüing:

—Ngo najaw —aw.

**Fariseos atüntüniw manguiayiw
aaga lamong misomb quiaj**

¹³Condom quiaj taquiüjpüw
mamb aaga naxey lamong misomb
andüy niüing ajlüyiw a fariseos.

¹⁴Aaga nüt wüx Teat Jesús tarang
ndeor müüch majneaj aaga somb,
aag ayaj wüx nüt axoodaran.

¹⁵Quiaj ajcüwa fariseos tandüyiw

wüx matüniw manguiayiw aaga naxey nguineay tajneaj oniiüg.

Quiaj tasaj nejiw:

—Tayac wüx xiniüüg ndeor.

Condom tapejiüs xiniüüg, nganüy saxom najaw —aj nejiw.

¹⁶Altiül fariseos tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj ngome ocueaj Teat Dios, cos arang cuajantanej wüx nüüt axoodaran —awüw.

Altiül tapiüngüw:

—Aaga naxey ngome nop nerang ngo majneaj, cos nop nerang ngo majneaj ngondom marang meáwan najneaj leaw nej arang quiaj —awüw.

Atquiaj nejiw ngo mandeacüw nóiquian. ¹⁷Condom tandüiyw wüx matüniw manguiayiw aaga naxey lamong misomb quiaj, tasajüw:

—Jowa ique ¿cuane ipiüng, jane nej aaga naxey ipiüng netaag majneaj iniiüga? —ajüw.

Quiaj tasaj nejiw:

—Xique sapiüng nej nop nendeac andeac Teat Dios —aj nejiw.

¹⁸Naleaing ajcüwa monajiüt tüül judíos ngo mandüümüw mayariw andeac aaga naxey quiaj; apiüngüw ngome naleaing tesomb, nganüy lajneaj. Quiaj tapajüw miteat nej, ¹⁹tatüniw manguiayiw:

—¿Aag agüy micualana, ipiüangan nesomb wijquiata? Jow nganüy, ¿nguineay rat oniiüga? —ajüw.

²⁰Quiaj miteat nej tapiüngüw:

—Naleaing nej xecualan nde wijquiaw nesomb. ²¹Pero ngo najawan nguineay tajneaj, jane neech nej ram oniiüg. Itüniün menguiayüün nej; nej latang, alndom masaj icon nguineay tajlüy —awüw.

²²Atquiaj tapiüngüw miteat nej cos timboloj mandüiyw ajcüwa monajiüt, cos ajcüwa monajiüt lamandeacüw sitiül aljane mapiüng naleaing Teat Jesús nej aaga Cristo lapiürang aliüc, nómban apmajwan tüül a sinagoga. ²³Áag tapiüngüw miteat nej: “Itüniün menguiayüün nejay cos nej latang”, awüw.

²⁴Condom monajiüt tandüiyw wüx mapajüw masajüw aaga naxey lamong misomb quiaj, tasajüw:

—Nganüy mbich isaj xicon naleaing, nde mewaiich; cos xicona sawawan Teat Dios netaag ic majneaj; aaga naxey quiaj nop nejür nisoet, ngondom mataag ic majneaj —ajüw nej.

²⁵Quiaj tasaj nejiw:

—Xique ngo najaw sitiül nej nop nejür nisoet. Leaw xique sawaw tajlüyüüs nesombas, nganüy larrow xiniüüg —aj nejiw.

²⁶Tandüiyw wüx matüniw manguiayiw:

—¿Nguineay tarang wüx imbasa? ¿Nguineay tüüch ram iniiüga? —ajüw nej.

²⁷Quiaj tasaj nejiw:

—Lanasaj icon, pero naleaing icona ngo mendiüman menguiayüün. ¿Neol nganüy tendiüman napiüng alinomba? ¿Ngwüy, icona aton indiüman mendüjpiüna? —aj nejiw.

²⁸Quiaj tajcüiyw, taliqiuaw nej, tasajüw:

—Ique minipilan aaga naxey quiaj, nganüy xicona mbich minipilan xicon teat Moisés. ²⁹Xicona sawawan Teat Dios tandeac aweaag teat Moisés; nganüy aaga naxey quiaj ngo najawan nguia naw —ajüw nej.

³⁰Quiaj tasaj nejiw aaga naxey:

—¿Nguineay aag ayaja?
Icona ngo mejawan nguia naw,
nganüy a xique sawaw lamüüch
ram xinüüg, aag ayaj xeyay
najneajay. ³¹Ajawaats Teat Dios
ngo manguiay andeac nop nejiür
nisoet; nej ambeol leaw monyamb
nej, monrang leaw nej andiüm.
³²Ngome áag ajlüy aljane müüch
ram oniüüg nop nesomb nde
wijquiaiw. ³³Sitiül aaga naxey quiaj
ngome Teat Dios neech nej miün,
ngondom marang nicuajind —aj
nejiw.

³⁴Quiaj tasajüw nej:
—Cuane ique, cos ique wüx
wijquiatear lamejiür xeyay nisoet.
Jow nganüy indiüm mequiaach
xicon —ajüw nej.
Quiaj tawüniw nej tiül a sinagoga.

Ajlüyiw atnej somb

³⁵Teat Jesús tanguiay lajwan tiül
sinagoga aaga naxey quiaj. Condom
wüx taxom, quiaj tasaj:

—¿Jowa ique, iyar andeac Micual
Teat Diosa? —aj.

³⁶Quiaj tasaj nej aaga naxey:
—Teat, isaj xic jane, para alndom
nayar andeac nej —aj nej.

³⁷Quiaj tasaj nej Teat Jesús:
—Lamejaw, cos nganüy nejay
tenguial indeac anaag —aj.

³⁸Condom quiaj aaga naxey
taquieel micos nej tiüt teombas Teat
Jesús, tasaj:

—Sayar indeac Teat —aj.

³⁹Quiaj Teat Jesús tapiüng:
—Xique tiünas wüx aaga iüt cam
najaw wüx asoeteran. Jane nesomb
apndom maxom majaw; pero jane
apfüngan ajaw apmajlüy atnej
nesomb —aw.

⁴⁰Condom altiül fariseos
leaw aliw niüng ajlüy nej, wüx
tanguiayiw aag ayaj, quiaj tasajüw
nej:

—¿Ngwüy ipiüng xicona
nesombasan atona? —ajüw nej.

⁴¹Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:
—Sitiül ndot icona nersomban,
ngome apmejiüran nisoet. Pero cos
ipiüngan ijawan meáwan, atquiaj
apmecülfünan tiül isoetiün —aj
nejiw.

Andeac wüx micorrül sap

10 Aton Teat Jesús tapiüng:
—Naleaing naleaing
sasaj icon, jane ngo majmel amb
teombeay micorrül sap, pero
apmajmel amb wüx otüeng corrül,
aag ayaj nop need, nop nerang
ngo majneaj. ²Nganüy nop nejiür
sap ajmel amb teombeay corrül.

³Aaga najlüy wüx micorrül sap
apmaleaag ombeay corrül majmel
nejiür sap mawün misap nej.
Ajcüwa sap anguiayiw nej andeac,
aton apaj minüt misap nej mawün
tiül corrül. ⁴Wüx lamawün misap
nej, condom apmamong ombas,
misap nej apmandüjpiw nej, cos
anguiayiw nej andeac. ⁵Nejiw
ngome apmandüjpiw nop pálwüx,
apmecuiürrüw cos ngo manguiayiw
andeac pálwüx nipilan —aw.

⁶Aaga poch quiaj tasaj nejiw Teat
Jesús, pero nejiw ngo majawüw
cuane wüx apiüng.

Teat Jesús aaga najneaj nejiür sap

⁷Condom Teat Jesús tandüy wüx
masaj nejiw, tapiüng:

—Naleaing naleaing sasaj icon:
Xique aaga ombeay micorrül sap.

⁸Meáwan leawa ombas miünüw, moneed nejiw, monrang ngo majneaj. Naleaing ajcüwa sap ngo manguiayiw andeacüw, ngo mandüjpiw nejiw. ⁹Xique atnej ombeay corrül; jane apmajmel amb niüng sajlüy apmaw wüx asoet nej. Nej apmajmel tiül micorrül nej, aton apmaw maxom nateaic soex.

¹⁰Nop need aliüc úpan maneed, mambiy, mandrooch ombas. Nganüy xique xiün nawün icon wüx isoetiün para mapac imeajtsan meáwan nüt. ¹¹Xique sarang atnej nop najneaj nejiür sap, cos nop najneaj nejiür sap apmandeow mawün misap nej wüx naél. ¹²Nganüy nop nangüyaran ngo maneay nej a sap, wüx apmajaw aliüc sampüy acueátan a sap apmecuiür, cos ngo maneay a sap. Condom aaga sampüy apmatsamb a sap, apmüüch sajrrüim. ¹³Aaga naxey quiaj acuiür cos nangüyaran, ngo mapiüng wüx leaw alndom marang nejiw a sap.

¹⁴Xique aaga najneaj nejiür sap. Sajaw jane nejiw xesap, ata nejiw ajawüw jane xic. ¹⁵Atquiaj Teat Dios ajaw jane xic, aton xique sawaw jane nej. Xique sanandeow para nawün wüx xesap. ¹⁶Átan salnajiür alinoic ajlüy sap tiül alinoic corrül, netam naquiüjpüw miün aton. Nejiw apmanguiyiw sandeac; condom apcanchiümoj majlüyiw noic ajlüy, nop nejiür nejiw.

¹⁷Xeteat Dios xeyay andiüm xic, cos saneyacüy teowix nipilan mambiyaw xic. Condom sanapac alinomb xiquiáyan quiaj. ¹⁸Nejinguind ngondom mambiy xic sitiül ngo nandiüm, cos xique

alndom nandeow, aton alndom napac alinomb xiquiáyan quiaj, nicuajind ngondom mapal xic. Cos aag ayaj asaj xic Xeteat Dios narang —aw.

¹⁹Camüm manguiayiw aag ayaj ajcüwa monajiüt tiül nipilan judío, quiaj tapots andeacndeacüw wüx alinomb. ²⁰Xeyay tiül nejiw tapiüngüw:

—Alwüx ombas nej nimeech, lamichach. ¿Neol tapots menguiayiiün andeaca? —awüw.

²¹Nganüy altiül tapiüngüw: —Aaga poch quiaj ngondom mandeac nop naxey alwüx ombas nej nimeech. ¿Mbich alndom nop nimeech müüch ram oniüg nop somba? —awüw.

Monajiüt tiül judíos ngo mandiümüw Teat Jesús

²²Wüx nüt aquind tearangüw nangos nüt tiül nadam nangaj iüm tiül Jerusalén. Aaga nangos nüt quiaj arangüw cos leaaw omeajtsüw wüx tatajcüch majneaj alinomb aaga nadam nangaj iüm quiaj. ²³Tiül aaga nüt quiaj Teat Jesús alquiaj tiül nadam nangaj iüm; aleamb quiaj tiül noic nden apiürang wüx Portal de Salomón. ²⁴Quiaj ajcüwa monajiüt tiül nipilan judío tayeyiw nej tiüt, tasajüw nej:

—¿Ngow sanajawan naleaing jane ique? Sitiül ique aaga Cristo lapiürang aliüc, isaj xicon aleáingan —ajüw nej.

²⁵Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús: —Landoj lanasaj icon, pero icona ngo meyariün sandeac. Meáwan leaw asaj xic Xeteat Dios, aag ayaj

teanarang. Meáwan leaw sarang quiaj, ajüiquich aleáingan jane xic.

²⁶Naleaing icona ngo meyariün sandeac cos ngo mejlüyiün tiül xesap, atnej lanasaj icon. ²⁷Xesap anguiayiw sandeac, andüjpiw xic; xique sajaw jane nejiw. ²⁸Xique süjchiw mapacüw meáwan nüt, ngome apndrom ombasüw; nejinguid ngondom mawün nejiw tiül xiwx. ²⁹Xeteat Dios neech xic, nej natang wüx meáwan leaw almajlüy; pares nejinguid ngondom mawün nejiw teowix nej. ³⁰Xique saquiüb Xeteat Dios, nop nej sajlüyiün —aj nejiw Teat Jesús.

³¹Condom quiaj ajcüwa monajiüt tandüyw wüx maxainguiw piedras maloxiw nej. ³²Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Xeteat Dios lamambeol xic narang xeyay cuajantanej najneaj mejawan. Jow nganüy éngün tiül aaga najneaj sarang quiaj indiüman meloxiün xic wüxe? —aj nejiw.

³³Quiaj tasajüw nej:

—Ngome sanaloxiün ic cos alngün najneaj irang, sanaloxiün cos ertsoj minüt Teat Dios. Ique nipilánan ic, nganüy temepiüng Dios ic —ajüw nej.

³⁴Condom quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Neol ngo meteowan tiül Mipoch Teat Dios? niüng apiüng: “Icona ijlüyiün at icon dios”, aw.

³⁵Ajawaats meáwan leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios ngondom mapiürang ngo maleaing andeac. Naleaing Teat Dios apiüng atnej dios nejiw leaw arangüw minajiüt nej masajüw nipilan leaw nej asaj nejiw. ³⁶¿Ngueay alndom

mepiüangan lanatsoj minüt Teat Dios aag tapiüngas xique Micual Teat Dios xic, sitiül nejay Teat Dios tawün xic müüch xic niün narang minajiüt neje? ³⁷Sitiül ngome teanarang cuajantanej najneaj leaw Xeteat üüch xic narang, nde meyariün sandeac. ³⁸Pares ngo nacueat narang, masey icona ngo meyariün sandeac, pero sandiüm meyariün leawa teanarang. Quiaj alndom mejawan naleaing Xeteat Dios ambeol xic, cos ajlüy tiül xique, ata xique sajlüy tiül nej —aj nejiw Teat Jesús.

³⁹Quiaj tandiümüw alinomb masapüw nej; pero Teat Jesús tsajmbiüt teowixaw nejiw.

⁴⁰Condom Teat Jesús tandüy nonüt necamb lam Jordán niüng Juan ninguinüt tüüch yow nipilan. Tacül quiaj. ⁴¹Tambüw majawüw nej quiaj xeyay nipilan, tapiüngüw: —Naleaing, masey teat Juan ngo marang nicuajind ateócan majaraw, pero nganüy ajüic meáwan leaw tapiüng wüx aaga naxey cam naleaing —awüw.

⁴²Quiájan xeyay nipilan tayariw andeac Teat Jesús.

Lázaro tandeow

11 Tajlüy nop naxey niün andeow, nenüt Lázaro, michiig Marta maquiüb María, nawüw tiül cambaj Betania. ²Aaga María micoj Lázaro quiaj, nej apmateng najmboc angan aceite wüx oleaj Teat Jesús alinoic nüt, condom apmajond naag miondeats omal nej. ³Nganüy ajcüwa micoj Lázaro quiaj, wüx tajawüw michiquiaw nejiw laxeyay iün

andeow, quiaj tujchiw mamb masoic Teat Jesús:

—Teat, aaga teat naxey xowüy ijneaj anaag laxeyay iün andeow —ajow.

⁴Wüx tanguiy aag ayaj Teat Jesús, quiaj tapiüng:

—Aaga monandeow quiaj ngome apmambiy nej nómban. Taxom nej cos atquiaj alndom majüiquicharan mimonajneaj Teat Dios; aton cos atquiaj alndom majüiquich najneajay arang Micual Teat Dios —aw.

⁵Masey Teat Jesús xeyay ajneaj aweaag müm Marta, aton müm María michiig nej, at teat Lázaro; ⁶pero wüx tanguiy iün andeow a Lázaro, ngo mamb majaw, tacúlan mamong ic nüt. ⁷Condom wüx lamong ic nüt, quiaj tasaj minipilan nej:

—Tabaats alinomb andüyüüts tiül Judea —aj nejiw.

⁸Quiaj tasajüw nej minipilan nej: —Rabí, ngome lamajiür xeyay nüt wüx ajcüwa nipilan moncül quiaj tandiümüw maloxiw ic, nganüy ñindiüm meamb quiaj alinomba? —ajüw nej.

⁹Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús: —Ajawaats arraj nüt ajiür gajpic (12) ores. Sitiül nop apmajiy tiül arraj nüt ngome apmajtoch, cos aaga ran quiaj ambeol nej maxom majaw. ¹⁰Pero sitiül nop ajüy ongwüüts, alndom majtoch, cos nej ngo majiür ran —aj nejiw.

¹¹Condom tasaj nejiw: —Miamiñojaats Lázaro lameay, nganüy sanamb napacüüch —aj nejiw.

¹²Quiaj tasajüw nej minipilan nej:

—Teat, sitiül lameay, aag ayaj ajiüc teaámb ajneaj —awüw.

¹³Teat Jesús tandeac atquiaj cos ajaw Lázaro landeow; pero minipilan nej apiüngüw naleaing almameay. ¹⁴Condom quiaj Teat Jesús tasaj nejiw aleáingan: —Lázaro landeow. ¹⁵Najneaj ngo najlüy quiaj wüx tandeow, cos nganüy icona apmejawan leawa sanarang, quiaj alndom meyariün sandeac. Nganüy tabaats majawaats —aj nejiw.

¹⁶Condom quiaj teat Tomás, aaga nasoiic Cuüch, tasaj alacas minipilan Teat Jesús: —Tabaats icoots aton mandeowaats maquiüjpaats Teat Jesús —aj nejiw.

Teat Jesús üüch mapacaran meáwan nüt

¹⁷Wüx tapeay quiaj Teat Jesús, Lázaro lamiüraad lamatüch peic nüt. ¹⁸Aaga cambaj Betania ngome miünquiaj, ajlüy ijquiaw kilómetro alwüx pinawan naw Jerusalén. ¹⁹Xeyay nipilan monaw Jerusalén lapeayiw quiaj majawüw müm Marta maquiüüb müm María, para mawüywüyiw nejiw majneaj omeajtsüw, cos tandeow michijquiaw nejiw. ²⁰Müm Marta wüx tanguiy aliüc Teat Jesús, quiaj tamb mangoch; nganüy müm María tacúlan tinden. ²¹Quiaj müm Marta tasaj Teat Jesús:

—Teat, sitiül ique mejlüy ningüy sapiüng xechiig ngo mandeow. ²²At nganüy aton sawaw Teat Dios apmarang cuajantanej leaw apmetün ocueaj —aj nej.

²³Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Michiig apmapac alinomb müm —aj nej.

²⁴Quiaj müm Marta tasaj nej:

—Naleaing teat, sawaw apmapac alinoic nüt wüx Teat Dios apmapacüüch meáwan mondeow —aj nej.

²⁵Condom quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Xique nepacüüch mondeow, xique neech mapacaran. Jane ayar sandeac masey mandeow apmapac alinomb. ²⁶Meáwan leaw almapac nganüy, sitiül ayar sandeac ngome apmandeow nómban. ¿Cuane ipiüing müm, naleaingue aag ayaja? —aj nej.

²⁷Quiaj tasaj nej müm Marta:

—Sajaw naleaing ipiüing Teat, ique aaga Cristo leaw lapiürang aliüc, Micual Teat Dios —aj nej.

Tajiünts Teat Jesús

²⁸Ndoj mapiüing aag ayaj müm Marta, quiaj tamb mapaj müm María, tandex teolaag:

—Lapeay a Maestro, atün ic meamb mejaw —aj nej.

²⁹Müm María camüm manguiaiy ayaj, quiaj tamb najen majaw Teat Jesús. ³⁰Teat Jesús nganaw majmel tiül cambaj, alíünan niüing tangoch nej müm Marta. ³¹Ajcüwa nipilan leaw aliw tiül nden maquiüjpüw müm María mawüywüiyw nej mäjchiw mapac omeaats, wüx tajawüw amb acuiür tandüjpiw mamb cos apiüingüw nej laámb apmajiünts niüing ajlüy oxiüt.

³²Müm María camüm mapeay niüing ajlüy Teat Jesús, quiaj taquieel tiüt micos nej, tapiüing:

—Teat, sitiül ndot mejlüy ningüyw ngo mandeow xechiig —aw.

³³Wüx Teat Jesús tajaw ajiünts müm María, at ajcüwa mondüüb nej mamb aton, quiaj tajngot amix omeaats. ³⁴Tatün manguiaiy nejw: —¿Nguiane temiütana? —aj nejw.

Quiaj tasajüw:

—Teat, tabaats mejaw —ajüw.

³⁵Teat Jesús tajiünts. ³⁶Quiaj tapiüingüw ajcüwa nipilan quiaj:

—Ijawan, xeyay andiüm a Lázaro —awüw.

³⁷Altiül tapiüingüw:

—Neol ngwüy, tüüch ram oniiüg a somb, jow nganüy, ¿neol ngo mambeol a Lázaro mapac, ngo mandeowa? —awüw.

Tapac imiün tiül mondeow a Lázaro

³⁸Teat Jesús tamix omeaats alinomb, quiaj tamb matüch aaga oxiüt. Aaga oxiüt quiaj noic warraj tiüc narangüch, nepal wüx noic nadam piedra. ³⁹Quiaj tasaj nejw Teat Jesús:

—Iwüniün a piedra apal oxiüt quiaj —aj nejw.

Quiaj tasaj nej müm Marta, micoj aaga nandeow quiaj:

—Teat, nganüy lango majneaj, lajmboc, cos lamajiür peic nüt tatow andeow —aj nej.

⁴⁰Teat Jesús tasaj nej:

—¿Neol, ngome tasajas ic sitiül apmeyer sandeac apmejaw noic najneajay leaw Teat Dios apmaranga? —aj nej.

⁴¹Condom quiaj tawüniw a piedra. Quiaj Teat Jesús taxaing omal majaw cawüx, tasaj Teat Dios:

—Teat, süüch ic gracias Teat, cos sawaw inguiaiy sandeac. ⁴²Xique sawaw meáwan nüt teamenguiay sandeac. Nganüy sasaj ic aag ayaj

manguiayiw ajcüwa nipilan cam, majawüw naleaing ique teaach xic niün —aj.

⁴³Ndoj mapiüng aag ayaj, quiaj tendeac napac:

—iLázaro, mac, iriow ninguiaj!
—aj.

⁴⁴Quiaj aaga nandeow quiaj taw, tan ajlüy awincharan ombas, naw wüx omal andüy wüx oleaj. Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ipüjliün ombas nej para majneaj majüy —aj nejiw.

Tayambüw nguineay masapüw Teat Jesús

(Mt. 26:1-5; Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2)

⁴⁵Ndoj aag ayaj, xeyayiw nipilan judío leaw tambüw maniüngüw müm María tayariw andeac Teat Jesús, cos ajawayej nguineay tarang. ⁴⁶Pero altiül aleáingan tambüw majawüw ajcüwa fariseos. Tapots masajüw meáwan nguineay lamarang Teat Jesús. ⁴⁷Condom quiaj ajcüwa fariseos, at montangtang miteaats, tapajüw monajiüt tiül nipilan judío canchiütoj mandeacüw, tapiüngüw:

—¿Cuane apmarangaatsa? Cos aaga naxey quiaj xeyay cuajantanej teamarang. ⁴⁸Sitiül мүjchiiüts majlüyan marang leaw andiüm, meáwan nipilan apmayariw andeac nej; ndoj ajcüwa monajiüt monaw Roma apmandrojchiw ombas aaga nadam nangaj iüm ocueajiüts; apmanojtiw miütaats aton —awüw.

⁴⁹Nop nejiw nenüt Caifás, minatang miteaats nej tiül aaga neat quiaj, tasaj nejiw:

—Icona ngo mejawan nicuajind.

⁵⁰Neol ngo leaam imeajtsan

mepiüangan más najneaj mandeow nop naxey ingow ndroj ombas cambaj Israel —aj nejiw.

⁵¹Aaga Caifás tandeac aag ayaj ngome wüx omeaats. Nej minatang miteaats tiül aaga neat quiaj, pares Teat Dios tüüch nej mapiüng nguineay Teat Jesús apmandeow mawün wüx cambaj Israel.

⁵²Y ngome áagan nipilan judío, at apmawün wüx asoetiw meáwan micual Teat Dios leaw ajlüyiw wüx aaga iüt cam. Atquiaj alndom majlüyiw nóiquian. ⁵³Ajan wüx aaga nüt quiaj ajcüwa monajiüt tiül judíos tapots mayambüw nguineay mambiyaw Teat Jesús.

⁵⁴Nde quiaj Teat Jesús lango mejüiquichay niüng ajlüy ajcüwa monajiüt tiül nipilan judío; taw tiül Judea, tamb andüy tiül cambaj Efraín, noic cambaj niüng ajlüy wajchiüc. Quiaj tacül aquiüb minipilan nej.

⁵⁵Laliüc matüch nangos nüt pascua, aaga nadam nangos nüt ocueajiw nipilan judío. Xeyay nipilan monaw tiültiül nine cambaj laambüw Jerusalén marangüw leaw mbójan marangüw wüx ajantsaranüw majlüyiw nerixixay teombas Teat Dios. Cos andiümüw marangüw aag ayaj wüxan nganaw matüch nangos nüt. ⁵⁶Nipilan tayambyambüw Teat Jesús. Wüxan aliw tiül nadam nangaj iüm tetünayej menguiayayej:

—¿Cuane ipiüngana? ¿Quia aliüc ajaw nangos nüt, ngwüy ngo miüna? —awüw.

⁵⁷Cos ajcüwa montangtang miteaats, átan ajcüwa fariseos lamayacüw mipochiw nejiw sitiül

aljane majaw nguiane almajlüy
Teat Jesús, ich mapiüng nguineay
alndom masapüw.

**Nop najtaj tajend najmboc angan
aceite wüx oleaj Teat Jesús**

(Mt. 26:6-13; Mr. 14:3-9)

12 Alíünan anaíw nüt nganaw
matüch pascua, quiaj
Teat Jesús tamb Betania aniüng
teat Lázaro, áag tapacüüch tiül
mondeow. ²Quiaj tarangüw noic
nüeteran metiw maquiüjpüw Teat
Jesús. Müm Marta tenguiál ayac
nüeteran, nganüy teat Lázaro
alchetem nóiquian maquiüüb Teat
Jesús. ³Condom quiaj müm María
tayar pinawan litro najmboc
angan aceite nenüt nardo, aag
ayaj nembeat xeyay. Tateng wüx
oleaj Teat Jesús, condom tajend
naag miondeats omal nej. Ndoj
xowüy tajmboc angan meáwan
tiül aaga iüm quiaj. ⁴Quiaj micual
Simón Iscariote, aaga Judas, nop
minipilan Teat Jesús leaw apmayac
nej teowixaw monajiüt, tapiüng:
⁵—Aaga najmboc angan aceite
quiaj xeyay nembeat. ¿Neol ngo
majnapa, majineran ombat
müjndiw nipilan ngo majiüre? —aw.
⁶Aaga Judas quiaj andeácan,
ngome naleaing andiüm
mambeolaran nipilan ngo majiür,
pero cos need nej. Alteowix nej
iquial tomiün, nguiajnguiaj awün
maxot tomiün leaw ayacüw tiül.
⁷Condom quiaj Teat Jesús tasaj nej:
—Icueat, ich majlüy. Aag
ayaj lamarang wüxan nganaw
namiüraad. ⁸Nipilan leaw ngo
majiür, meáwan nüt aliw ningüy
mequiüjpan; nganüy xique ngome

sanajlüy ningüy tiül icona meáwan
nüt —aj nej.

Tayambüw a Lázaro aton

⁹Xeyay nipilan judío wüx
tanguiaiyw al Betania Teat Jesús,
quiaj tambüw majawüw. Naleaing
ngome néjan tambüw majawüw;
aton tambüw cos andiümüw
majawüw a Lázaro, aaga naxey
leaw Teat Jesús tapacüüch tiül
mondeow. ¹⁰Condom quiaj ajcüwa
montangtang miteaats tapiüngüw
netam mandeow a Lázaro aton;
¹¹cos wüx tajawüw Lázaro almapac,
xeyay nipilan tiül cambaj Israel
lamacueatiw nejw, lamayariw
andeac Teat Jesús.

Teat Jesús ajmel tiül Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40)

¹²Xeyay nipilan aliw Jerusalén
majawüw nangos nüt pascua.
Ráwan tiüt tanguiaiyw aliüc Teat
Jesús. ¹³Condom quiaj tacobchiw
op nit, andeaandeaajndiw tiüt
tambüw mangochiw nej. Teapajüw
teamapiüngüw:

—iNajneajay arang Teat Dios!
iNajneajay leaw Teat Dios üüch
miün marang Minatang Nenajiüt
tiül icoots! —awüw.

¹⁴Teat Jesús taxom nop quicheech
bur; tajtep wüx opech atnej
lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios,
cos apiüng:

¹⁵Nde mermbolan cambaj Israel;
ijawan, aliüc Minatang Nenajiüt
icueajiün,
alchetem wüx opech nop
quicheech bur.

¹⁶Wüxan tenguiál ajlüy aag ayaj
minipilan nej ngo majawüw neol.

Ndoj, wüx Teat Jesús landilil andüy tiül cielo, quiaj leaad omeajtsüw naleaing meáwan leaw tajlüy quiaj; aag ayaj landoj lamarangüch wüx nawiig nde tanomb.

¹⁷Ajcüwa nipilan leaw tajlüyiw niüng ajlüy Teat Jesús wüx tapacüüch teat Lázaro, lamandeaçüw manguaiyaran leaw tajawüw arang Teat Jesús. ¹⁸Pares meáwan nipilan tambüw mangochiw nej cos lamanguaiyiw nguineay arang. ¹⁹Condom ajcüwa fariseos tandeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—Nganüy lamajawaats ngondom marangaats nicuajind cos meáwan nipilan almandüjpiw nej —awüw.

Acas nipilan griego andiümüw majawüw Jesús

²⁰Tiül ajcüwa monjaw nangos nüt quiaj, ajlüyiw tiül acas nipilan griego. ²¹Tambüw majawüw teat Felipe, aaga naw cambaj Betsaida tiül Galilea. Tasajüw:

—Teat, xicona xiünan cos sandiüman najawan aaga Jesús —ajüw.

²²Quiaj tamb teat Felipe masaj teat Andrés, ndoj tambüw nóiquian masajüw Teat Jesús. ²³Condom quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Lamatüch a nüt wüx Teat Naxey netam mandilil andüy tiül cielo, niüng apmajlüy najneajay. ²⁴Naleaing naleaing sasaj icon, sitiül noic oaab trigo ngo majmiüc tiül iüt ndrom ombas, ngome apmajntsop, apmajlüyan noic nej. Nganüy sitiül apmapiürüch, apndrom ombas, mbich apmajntsop, ndoj apmayac altegüy. ²⁵Jane xeyay

andiüm leaw alndom maxom wüx iüt cam, ngome apmaxom leaw andiüm. Pero jane apmayamb Teat Dios, ngo mayac omeaats wüx leaw alndom maxom wüx iüt cam, nej teamacül mapac meáwan nüt maquiiüb Teat Dios. ²⁶Sitiül aljane andiüm marang xenajiüt, ich mandiiüb xic. Niüng xique sanajlüy, nej apmajlüy aton. Jane arang xenajiüt, Xeteat Dios apmapiüng nej najneaj arang.

Teat Jesús tapiüng apmambiyaw nej

²⁷Nganüy xeyay ngo majneaj ximeaats. ¿Cuane sanapiüng? ¿Quia napiüng: “Teat, iwün xic wüx, nde namongoch aaga xeyay ngo majneaj leaw aliüc”, nawa? Ngwüy, cos xiün namongoch aag ayaj. ²⁸Teat, ijüiquich mimonajneaj majaraw —aw.

Condom tanguaiyaran noic nanderac imiün tiül cielo, tapiüng: —Lanjüiquich, pero nganüy sanajüiquich alinomb —aw.

²⁹Meáwan nipilan leaw aliw quiaj teamanguaiyiw, tapiüngüw monteoc teaterriür; altiül tapiüngüw:

—Ngwüy, nop ángel ocueaj Teat Dios tendeac —awüw.

³⁰Condom quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Teat Dios tandeac aag ayaj ngome cos netam nanguiay xique; tandeac para menguiayiün icona. ³¹Lamatüch a nüt majaraw wüx asoetiw monlüy wüx iüt cam; nganüy minatang nimeech leaw ajlüy teowix nej aaga iüt cam apmajwan teowix nej. ³²Wüx xique saxajnguian nayacüch cawüx, ndoj

sanüjchiw miünüw niüng sajlüy meáwan nipilan —aj nejiw.

³³Aag ayaj tandeac manguaiyaran nguineay apmandeow. ³⁴Quiaj tasajüw nej nipilan:

—Teat, xicona lananguiyaiün nguineay apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng aaga Cristo leaw netam miün apmapac meáwan nüt. Jow nganüy, ¿neol tepüüng Teat Naxey netam xaijnguiam mayacüch cawüxe? ¿Jane aaga Teat Naxey ipüüng quiaja? —ajüw nej.

³⁵Condom quiaj Teat Jesús tapiüng:

—Nganüy acásan nüt sajlüy ningüy naquiiüb icon. Netam mendüjpiün xic wúxan nganüy, cos xique sajlüy atnej ran. Sanambeol icon ngana mejlüyiün tiül aaga ngo majneaj atnej pojniün; cos jane ajüy tiül pojniün ngo majaw cuane teamarang, ngo majaw nguiane apmandüy.

³⁶Wúxan alningüy aaga ran quiaj, netam meyarüün andeac nej para mejlüyiün tiül micual aaga ran —aw.

Ndoj mapiüng aag ayaj Teat Jesús, textotüy taw quiaj.

Napateay nipilan tayariw andeac Teat Jesús

³⁷Masey Teat Jesús lamarang xeyay cuajantanej majawüw, aliün majlüy xeyay nipilan leaw ngo mayariw andeac nej; ³⁸cos netam majlüy atnej nomb tarang tiül minawiig nej Isaías, aaga nendeac andeac Teat Dios, cos apiüng:

Teat, ¿jane lamayar leaw teach xic nandeaca?

¿Jane lamayac wüx omeaats meáwan leaw iwix tarang majawüwa? aw.

³⁹Pares ngo mayariw, cos aaga Isaías aton lamapiüng:

⁴⁰Teat Dios tüüch majlüyiw at nejiw somb.

Aton tüüch madam omeajtsüw. Atquiaj ngondom majawüw.

Ngondom leaam omeajtsüw wüx xic, miünüw niüng sajlüy nawüniw wüx asoetiw nejiw, aw.

⁴¹Atquiaj tanomb tandeac Isaías wüx Teat Dios tüüch nej majaw nguineay ajneaj ajlüy Teat Jesús, at leawa nej apmarang.

⁴²Masey atquiaj tajlüy, naleaing altiül monajiüt tiül nipilan judío tayariw andeac Teat Jesús. Pero imboloj mandüyiw ajcüwa fariseos, ngo majüiquichaw nómban, cos ajawüw alndom majwanüw tiül sinagoga. ⁴³Xeyay andiümüw malomb nejiw nipilan ingow ayambüw Teat Dios.

Mipoch Teat Jesús apmajüiquich asoet nipilan

⁴⁴Ndoj Teat Jesús tasaj nipilan, tandeac napac:

—Jane ayar sandeac ngome sandeácan xique ayar, aton ayar andeac Xeteat Dios, aaga neech xic niün. ⁴⁵Jane ajaw xique, ajaw jane neech xic niün aton. ⁴⁶Xique, aag atnej ran quiaj, laxiün wüx iüt; jane apmayar sandeac langome apmacül tiül pojniün. ⁴⁷Sitiül aljane apmanguiy sandeac, ndoj ngo mayac wüx omeaats marang atnej, xique ngome sanayac asoet nej, cos ngo niün nayac asoet nipilan; tiünas nawüniw wüx asoetiw. ⁴⁸Jane ngo mind majaw xic, ngo mayar xepoch, lajlüy neyac nej asoet alinoic nüt,

cos aaga poch leawa lanandeaç apmayac nej asoet. ⁴⁹Xique ngo nandeaç leaw sandfüman xique. Xeteat Dios neech xic niün lamasaj xic cuane netam nandeaç, cuane netam naquiaaach. ⁵⁰Sajaw leaw Xeteat asaj xic napiüing, aag ayaj üüch mapacaran meáwan nüt. Xique áagan sandeaç, leaw asaj xic Xeteat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

Teat Jesús ajants oleaj minipilan nej

13 Raw tiüt nangos nüt pascua, quiaj Teat Jesús ajaw laliüc matüch a nüt maw ningüy wüx aaga iüt cam, mamb niüing ajlüy Teat Dios. Nej tanaámby xeyay andiüm minipilan nej leaw aliw ningüy wüx iüt, pero nganüy apmajüiquich nguineay andiüm nejiw mas xeyay.

²Aaga ongwiiüts quiaj wüx teaüetiw, alquiaj Judas Iscariote micual Simón. Nimeech lamayac tiül omeaats nej mandiüm mayac Teat Jesús teowixaw monajiüt.

³Teat Jesús ajaw Teat Dios lamüüch nej marang cuajantanej. Aton ajaw nej tiün imiün niüing ajlüy Teat Dios; nganüy laliüc mandilil alinomb andüy niüing ajlüy Teat Dios. ⁴Wüx alchetemoj teaüetiw, quiaj witiüt Teat Jesús, taxeend najal apix mapeech quiaj, tayar noic püy tatsaag teomeaats. ⁵Quiaj tayar tigüy yow mateng tiül palangan, tapots majants oleaj minipilan nej. Condom tajond naag aaga püy leaw almatsaag teomeaats nej.

⁶Wüx laámby apmajants oleaj teat Simón Pedro, quiaj tasaj nej:

—Teat, ¿ique apmerjants xileaja? —aj nej.

⁷Quiaj tasaj nej Teat Jesús:
—Nganüy ngo mejaw neol tarangas, pero alinoic nüt apmejaw —aj nej.

⁸Quiaj tasaj nej teat Pedro:
—Ngwüy teat, ngome apmejants xileaj —aj nej.

Teat Jesús tasaj nej:
—Sitiül ngo meaach xic narang aag ayaj, ngome apmejlüy tiül xenipilan —aj nej.

⁹Quiaj tasaj nej teat Simón Pedro:
—Sitiül atquiaj ajlüy Teat, ngome áagan xileaj ijants, at xiwix, ximal aton —aj nej.

¹⁰Teat Jesús tasaj nej:
—Jan les ndot axeeb lango metam maxeeb alinomb cos nerixix ombas, áagan oleaj nej netam majants. Icona ijlüyiün nerixixan, pero naleaing ngome meáwan —aj nej.

¹¹Cos Teat Jesús lamajaw jane apmayac nej teowixaw monajiüt, áag tapiüing: “Ngome meáwan icona nerixixan ijlüyiün”, maw.

¹²Wüx landoj majants nej oleajiw, quiaj tasooig apix nej chetet alinomb. Tasaj nejiw:

—¿Jawana neol tarangas aaga yaja? ¹³Icona isajan xic Maestro, at isajan xic Teat Xan. Najneaj, atquiaj netam cos xique minatangan, aton xique nequiaaach icon. ¹⁴Sitiül xique minatangan, aton xique nequiaaach icon, nganüy lanajants ileajiün, atquiaj icona aton netam mejantsayon ileajiün. ¹⁵Xique lanüüch icon mejawan aag ayaj alndom merangan atnej xique lanarang wüx icona. ¹⁶Naleaing naleaing sasaj icon, nop mos ngondom marang natang teombas neneay nej. Aton nop nüünd miün

ngondom marang natang teombas neech nej miün. ¹⁷Sitiül ijawan aag ayaj, merangan atnej, najneajay apmejliüyüin.

¹⁸Ngome teanandeac aag ayaj wüx meáwan icona, cos xique nerriüjtas icon, sawaw imeajtsan. Pero naleaing netam majlüy atnej apiüing tiül Mipoch Teat Dios: “Nop leaw teasüet anaag apmarroob xileaj najmiüc”, aw. ¹⁹Xique lanasaj icon aag ayaj wüxan nganaw majlüy, cos wüx apmajlüy, quiaj apmejawan xique aaga naxey leaw lanasaj icon wüx. ²⁰Naleaing naleaing sasaj icon, jane apmangoch mayar andeac nop leawa xique süüch mamb, aag ayaj atnej mangoch xic; jane apmangoch xic apmangoch Xeteat aton, cos nej neech xic niün —aj nejw Teat Jesús.

Apiüing Judas apmayac nej teowixaw monajiüt

(Mt. 26:20-25; Mr. 14:17-21; Lc. 22:21-23)

²¹Wüx ndoj mapiüing aag ayaj Teat Jesús, quiaj xeyay tamix omeaats. Condom ranüy tandeac masaj nejw:

—Naleaing sasaj icon, nop tiül icona apmayac xic teowixaw monajiüt —aj nejw.

²²Minipilan nej wüx tanguaiyiw aag ayaj, quiaj tejawayej teombasüw, ngo majawüw jane. ²³Tajlüy nop tiül nejw leawa Teat Jesús xeyay tandiüm, alchetem aweaag nóiquian teaüetiw. ²⁴Quiaj teat Simón Pedro tarang owix müüch nej matün manguaiy jane wüx ombas teamandeac. ²⁵Condom aaga nasoic quiaj tatüch alquiriw Teat Jesús, matün manguaiy:

—Teat, ¿jane aag ipiüing quiaja? —aw.

²⁶Teat Jesús tasaj nej:

—Jane sanüüch lupon pan —aw.

Quiaj talop a pan, tüüch a Judas, micual Simón Iscariote. ²⁷Wüx Judas landoj müet a pan, quiaj tajmel tiül omeaats nej aaga natang nimeech nenüt Satanás. Condom tasaj nej Teat Jesús:

—Leaw apmerang, quiür irang najen —aj nej.

²⁸Nejinguind tiül leaw teaüet aweaag ngo maxomüw omeajtsüw neol tasaj atquiaj. ²⁹Cos aaga Judas nesap iquial tomiün, altiül tapiüingüw Teat Jesús tasaj nej mamb mangal leaw netam nejw wüx nangos nüt. Altiül tapiüingüw tasoic mamb mambeol nipilan ngo majiür. ³⁰Judas wüx landoj müet a pan, quiaj taw quiaj, langwiiüts.

Noic jayats poch leaw netam marangüch

³¹Wüx laáw quiaj a Judas, quiaj tapiüing Teat Jesús:

—Nganüy apmajüic najneajay ajlüy Teat Naxey; aton nej apmajüiquich nguineay ajneaj ajlüy Teat Dios.

³²Teat Naxey teamajüiquich nguineay ajneaj ajlüy Teat Dios, at Teat Dios aton apmajüiquich nguineay ajneaj ajlüy Teat Naxey; aag ayaj laliüc majlüy. ³³Xecualüw, langome sanajlüy ningüy naquiiüb icon alacas nüt. Icona apmeyamban xic; pero sasaj icon atnej tasajasüw monajiüt ninguinüt: Ngondom meamban niüing sanamb. ³⁴Netam mendiüman nop alinop atnej xique sandiüm icon. Aag ayaj jayats poch leaw sasaj icon merangan. ³⁵Sitiül

icona mendiüman nop alinop, quiaj nipilan apmajawüw xenipilan icon —aw Teat Jesús.

Teat Pedro apmapiüing ngo majaw jane Teat Jesús

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Lc. 22:31-34)

³⁶Teat Simón Pedro quiaj tatün manguiay Teat Jesús:

—Teat, ¿nguiane apmeamba? —aj.

Teat Jesús tasaj nej:

—Niüing sanamb, ngondom mendüüb xic mamb nganüy; alinoic nüt alndom mendüüb xic mamb —aj nej.

³⁷Condom quiaj teat Pedro tasaj nej:

—Teat, ¿neol ngondom nandüüb ic mamb nganüye? Xique sajlüy masey nandeow ingow indeow —aj nej.

³⁸Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¿Neol tepiüing ique apmendeow ingow sandeowa? Naleaing naleaing sasaj ic menguiay Pedro, wüx nganaw mepaj a gallo, ique lamepiüing arojmbüw ngo mejaw jane xic —aj nej.

Teat Jesús atnej tiiüd andüy niüing ajlüy Teat Dios

14 Aton tasaj nejw Teat Jesús:

—Nde mechiwean imeajtsan wüx inguiayiün sanamb. Iyacan imeajtsan wüx Teat Dios; iyacan imeajtsan wüx xique aton.

²Aniüing Xeteat tiül cielo ajlüy quiaj xeyay najneajnej iüm niüing alndom macüleran. Sitiül ngo maleaing, xique ngome sanasaj icon atquiaj. Nganüy sanamb nataag majneaj niüing apmecüliün.

³Wüx landoj nataag majneaj niüing apmecüliün, quiaj sanandilil najan

icon, apmajlüyüüts nóiquian niüing sanajlüy. ⁴Icona lamejawan nguiane sanamb; aton iyajcan a tiiüd —aj nejw Teat Jesús.

⁵Quiaj tasaj nej teat Tomás:

—Teat, ngo najawan nguiane apmeamb, ¿nguieneay sanayajcan a tiiüd? —aj nej.

⁶Teat Jesús tapiüing:

—Xique aaga tiiüd, xique nequiajchiüs palan leawa naleaing, at xique nejchiüs mapacaran. Nejinguind ngondom mamb niüing ajlüy Xeteat Dios sitiül ngo mayar sandeac. ⁷Sitiül naleaing lamejawan jane xic, aton apmejawan jane Xeteat. Nde nganüy lamejawan jane nej —aw.

⁸Quiaj tasaj nej teat Felipe:

—Teat, iich xicon najawan miteat, quiaj apmajneaj ximeajtsan —aj nej.

⁹Tasaj nej Teat Jesús:

—Felipe, ijaw cas nüt sajlüy naquiüüb icon, ¿neol nganaw mejaw jane xique? Cos jane ajaw xic, atanej majaw Teat Dios aton. ¿Neol tepiüing nüüch icon mejawan Teat Dios? ¹⁰¿Neol ngo meyar sandeac mepiüing naleaing xique sajlüy tiül Xeteat, at Xeteat aton ajlüy tiül xique? Meáwan leaw sasaj icon, aag ayaj ngome sapfüngan xique. Xeteat najlüy tiül xic, nej arang minajiüt nej. ¹¹Netam mepiüangan naleaing xique sajlüy tiül Xeteat, at Xeteat ajlüy tiül xique. Sitiül ngwüy netam meyariün mepiüangan naleaing leawa sarang. ¹²Naleaing naleaing sasaj icon, jane ayar sandeac, aton apmarang leaw sarang. Nej apmantsopiich wüx leawa xique tarangas, cos xique sanamb niüing ajlüy Xeteat Dios. ¹³Meáwan leaw

apmetüniün ocueaj Teat Dios wüx xenüt, xique sanarang, cos atquiaj sanajüiquich mimonajneaj Teat Dios. ¹⁴Xique sanarang cuajantanej leaw apmetüniün xicueaj wüx xenüt.

Teat Jesús apiüng apmüüch miün Nangaj Espiritu

¹⁵Sitiül icona indiüman xic, apmerangan meáwan leaw lanasaj icon. ¹⁶Quiaj sanatün ocueaj Xeteat müüch miün alinop nembeol icon müüch mapac imeajtsan. Aag ayaj Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios. Nej apmacül maquiiüb icon meáwan nüt. ¹⁷Nipilan leaw ngo mayambüw Teat Dios ngondom mayariw aag ayaj, cos nejinguid ngondom maxom majaw aaga Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios. Icona lamejawan, nej arang leaw naleaing, cos nej almaquiiüb icon, ndoj meáwan nüt apmacül tiül imeajtsan. ¹⁸Ngome sanacueat icon nómban mejlüyiün atnej ndeoj; saliüc alinomb. ¹⁹Nipilan wüx aaga iüt cam acásan nüt ajawüw xic, ndoj langome apmaxomüw majawüw xic; pero icona apmejawan xic alinomb cos sanapac. Atquiaj icona aton apmepacan meáwan nüt niüng sajlüy. ²⁰Wüx aaga nüt quiaj apmejawan naleaing xique sajlüy tiül Xeteat Dios; at icona ijlüyiün tiül xique, y xique sajlüy tiül icona. ²¹Jane anguiay leawa xic sapiüng, sitiül apmayac wüx omeats marang atnej, quiaj ajüic naleaing andiüm xic. Xeteat aton andiüm jane andiüm xic, ata xique aton sanandiüm, sanüüch maxom omeats majaw wüx xique, —aj nej.

²²Quiaj teat Judas, ngome aaga Iscariote, tasaj:

—Teat éneol tepiüng xicónan quiaj apmeaach xicon najawan ic, jow meáwan nipilan wüx iüt, neol ngondoma? —aj nej.

²³Quiaj Teat Jesús tasaj nej: —Leaw nendiüm xic apmarang leawa sapiüng. At Xeteat aton apmandiüm nej, quiaj saliücan najlüyiün nóiquian naquiüjpan. ²⁴Nganüy leaw ngo mandiüm xic ngome apmarang leawa sapiüng. Aaga poch leawa teanasaj icon quiaj, ngome sandeácan xique, Xeteat áaga neech xic niün nesaj xic.

²⁵Teanasaj icon meáwan aag ayaj wüxan saliün ningüy naquiüüb icon. ²⁶Nganüy Nangaj Espiritu, aaga Nembeol, leawa Xeteat apmüüch miün wüx xenüt, nej apmaquiaach icon wüx meáwan leaw netam. Nej apmüüch leaam imeajtsan meáwan leaw lanasaj icon.

²⁷Nganüy sanacueat ningüy xemonajneaj nüüch icon, müüch mapac imeajtsan; aag ayaj ngome nóiquian among atnej apac omeajtsüw nipilan monrang ngo majneaj. Ngo metam mechiwean imeajtsan, ngo metam mermbolan. ²⁸Lamenguiayiün lanasaj icon xique sanamb, condom saliüc alinomb najan icon. Sitiül naleaing indiüman xic, apmapac imeajtsan wüx inguiayiün sanamb niüng ajlüy Xeteat Dios, cos nej xenatang. ²⁹Nganüy lanasaj icon nguineay apmajlüy; atquiaj wüx apmajlüy meáwan aag ayaj, quiaj apmepiüangan naleaing leaw tandecas.

³⁰Lango matüch nendead naquiiüb icon alquiriw, cos laliüc majngot minatang nerang ngo majneaj wüx aaga iüt cam. Nej nicuajind ngondom marang wüx ximbas. ³¹Nganüy cos netam majawüw meáwan nipilan wüx iüt nguineay sandiüm Teat Dios, sanarang leawa nej lamapiüng. Nganüy witiüron, tabaats.

Andeac wüx noic owil uva

15 ¹Xique sajlüy atnej noic owil uva leawa Teat Dios tapiür; nej ajlüy wüx, teamajiür. ²Meáwan xepüüig leaw ngo mayac aóng apmandojquiüm; nganüy meáwan leaw neóng apmajorrüchan omal para tsatsam mayac altegüy aóng. ³At icona aton, Teat Dios lamawün wüx imbasan meáwan ngo majneaj, cos lameyariün xepoch. ⁴Netam tanaámb mejlüyiün nóiquian mequiüjpan xic; ata xique aton sanajlüy nóiquian naquiiüb icon. Sitiül ngo mejlüyiün nóiquian mequiüjpan xic, ngondom merangan nicuajind. Cos atnej arang mipüüig xiül sitiül landojquiow, langondom mayac aóng.

⁵Xique sajlüy atnej noic owil uva; icona ijlüyiün atnej mipüüig aaga uva quiaj. Jane tanaámb ajlüy nóiquian maquiiüb xic, xique sanaquiiüb; nej apmarang xeyay xenajiüt. Icona ngondom merangan nicuajind sitiül ngo majlüyüüts nóiquian. ⁶Jane ngo macil nóiquian naquiiüb, apmajwan majlos ninguiün atnej arangüch wüx mipüüig uva leaw ngo mayac aong. Quiaj apmawaag, ndoj

apxajnguiam majwich tiül biümb mandaab.

⁷Sitiül tanaámb mejlüyiün nóiquian mequiüjpan xic, ngo ndrom imeajtsan leaw lanaquiaach icon, alndom metüniün xicueaj leaw indiüman, quiaj apmeajndiün. ⁸Wüx icona irangan xeyay xenajiüt, quiaj apmaderac najneajay wüx ombas Xeteat Dios; aton atquiaj ijüiquichan naleaing xenipilan icon. ⁹Xique sandiüm icon atnej Xeteat Dios andiüm xic. Tanaámb ich leaam imeajtsan nguineay xique sandiüm icon. ¹⁰Xeteat Dios andiüm xic cos sarang leawa nej apiüng. Sitiül atquiaj icona tanaámb merangan leaw lanapiüng, ata xique aton tanaámb sanandiüm icon.

¹¹Aag ayaj sasaj icon para mapac imeajtsan xeyay meáwan nüt atnej apac ximeaats. ¹²Leawa xic sasaj icon merangan: Aag ayaj mendiüman nop alinop atnej xique sandiüm icon. ¹³Wüx nop naleaing andiüm aljane, ngo mapiüng wüx, masey mandeow ingow andeow aaga xeyay ajneaj aweaag. ¹⁴Icona, sitiül apmerangan leawa sasaj icon, apmajlüyüüts xeyay najneaj. ¹⁵Ngo napiüng icona ijlüyiün atnej mos, cos nop mos ngo majaw cuane arang neneay najiüt. Xique lanasaj icon mejlüyiün xeyay ajnejüüts, cos lanüüch icon menguiayüün meáwan leaw lamasaj xic Xeteat Dios. ¹⁶Ngome icona teyamban xic, xique tayambas icon mejlüyiün xenipilan. Lanüüch icon meamban merangan xenajiüt mesajan meáwan nipilan mayariw sandeac, para nejw aton tanaámb

marangüw leaw sapiüing. Atquiaj Teat Dios apmüüch icon meáwan leaw apmetüniün wüx xenüt. ¹⁷Inguiayiün, sanasaj icon alinomb: Netam mendiüman nop alinop.

Nipilan apmajcüyw majawüw icon

¹⁸Sitiül meáwan nipilan ajcüyw majawüw icon, ich leaam imeajtsan nejiw landoj lajcüyw majawüw xic aton. ¹⁹Sitiül ndot icona apmerangan atnej arangüw meáwan nipilan, nejiw apmajneaj majawüw icon atnej ajneaj mejawayej nejeyéjan quiaj. Nganüy cos xique lanawün icon tiül nejiw, áag ajcüyw majawüw icon, cos lango merangan meáwan ngo majneaj leaw nejiw arangüw. ²⁰Ich leaam imeajtsan leaw lanasaj icon wüx tapiüngas: “Nop najon mos ngome alwüx atam minajiüt nej; ajaraw alwüx atam minajiüt neneay najiüt.” Sitiül ayambüw ximbas, ata icona aton apmayambüw imbasan xeyay. Sitiül nipilan lamayacüw wüx omeajtsüw leawa sandeac, atquiaj apmayacüw wüx omeajtsüw leaw indeacan. ²¹Meáwan aag ayaj apmarangüw wüx imbasan cos iyariün sandeac. Ngo majawüw jane neech xic niün.

²²Sitiül xique ngo niün nasajüw wüx asoetiw nejiw, ngome apmayajcüw ajiürüw nisoet. Nganüy cos tiünas nasajüw, áag ngo majiürüw cuane mewüyayej wüx. ²³Jane ajcüy majaw xic, ajcüy majaw Xeteat aton. ²⁴Sitiül ndot ngo narang xeyay cuajantanej najneaj tiül nejiw, leaw nejingund ngondom marang, ngome apmayajcüw ajiürüw nisoet. Nganüy

masey tajawüw leawa tarangas, tanaámb ajcüyw majawüw xic, átan Xeteat aton ajcüyw majawüw. ²⁵Atquiaj netam majlüy atnej tapiüngüw mondeac andeac Teat Dios wüx tapiüngüw: “Ngo majlüy cuaneol tajcüyw majawüw xic”, awüw.

²⁶Sanüüch miün nop nembeol icon, aaga Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios. Aliüc imiün niüng ajlüy Teat Dios. Nej aton apmajüquich wüx xic. ²⁷At icona aton apmejüquichan naleaing wüx xique, cos nde wüx tamelichas saquiaach, icona almequiüjpan xic.

16 ¹Nganüy lanasaj icon meáwan aag ayaj, nganandot mepiüangan alinoic nüt xique ngo nasaj icon. ²Cos apmejwanaranan tiül sinagoga. Aton aliüc miün nüt wüx apmambiyaw icon. Ajcüwa monbiy quiaj apmapiüngüw tearangüw minajiüt Teat Dios. ³Atquiaj apmarangüw cos ngo majawüw jane nej Xeteat, átan ngo majawüw jan xic. ⁴Nganüy lanasaj icon aag ayaj cos wüx apmajlüy atnej lanapiüng quiaj, quiaj apleaam imeajtsan nguineay xique landoj lanapiüng wüx aag ayaj.

Leaw apmarang Nangaj Espiritu

¹Xique nganaw nasaj icon wüx aag ayaj cos saliün naquiüüb icon. ⁵Nganüy sanandilil, sandüy niüng ajlüy aaga neech xic niün; icona ngo metüniün menguiayiün nguiaj süp. ⁶Cos lanasaj icon meáwan aag ayaj, nganüy xeyay lamix imeajtsan. ⁷Naleaing sasaj icon, najneaj sitiül xique sanamb; cos

ndot ngo namb, aaga Nembeol müüch mapac imeajtsan ngome aliüc macül mequiüjpan. Nganüy sitiül sanamb, xique sanüüch miün aaga Nembeol quiaj. ⁸Wüx nej aliüc, apmüüch leaam omeaats meáwan nipilan mayajcüw ajiürüw nisoet; aton apmüüch mayajcüw netam marangüw leawa najneaj. Apmüüch leaam omeajtsüw nguineay Teat Dios apmajaw wüx asoeteran alinoic nüt. ⁹Ajiürüw nisoet cos ngo mayariw sandeac. ¹⁰Nej apmajüiquich leaw naleaing, leaw najneaj marangüch, cos xique sanamb niüng ajlüy Xeteat Dios, langome apmexoman mejawan xic. ¹¹Nej apmüüch leaam omeaats nipilan nguineay Teat Dios apmajaw wüx asoeteran; cos Satanás, aaga minatang nerang ngo majneaj wüx aaga iüt cam landoj layacüch asoet. ¹²Aliün najiür cuane sanasaj icon; pero icona nganüy ngondom mejawan cuane wüx sandeac. ¹³Wüx aliüc Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, nej apmüüch icon mejawan meáwan leaw naleaing; cos nej ngo mandeacán leawa andüüman nej, apmandeac leaw anguiay, aton apmüüch icon mejawan leaw aliüc miün apmajlüy. ¹⁴Nej apmandeac najneaj wüx xique. Apmayar meáwan leawa sapiüng, apmüüch icon mejawan cuane wüx apiüng. ¹⁵Meáwan leaw ocueaj Xeteat, aag ayaj xicueaj aton. Áag tapiüngas leaw Nangaj Espíritu apmandeac masaj icon, aag ayaj ajngot imiün wüx xique.

**Apmamix imeajtsan, ndójwüx
apmapac imeajtsan**

¹⁶Alacas nüt langome apmexoman mejawan xic, cos

sanamb sandüy niüng ajlüy Xeteat. Condom alinoic nüt apmejawan xic alinomb —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁷Altiül minipilan nej tatünayej menguiayayej, tapiüngüw:

—¿Quia nguineay amb aag apiüng quiaja? Cos asaj icoots: “Alquiriw nüt alfünan wüx icona langome apmexoman mejawan xic, cos sanamb sandüy niüng ajlüy Xeteat. Condom alinoic nüt apmejawan xic alinomb”, maw. ¹⁸¿Cuane aag apiüng: “Alfünan alquiriw nüt quiaja”? Ngondom majawaats cuane wüx amb apiüng —awüw.

¹⁹Teat Jesús tajaw teamandiümüw matüniw nej manguiayiw. Quiaj tasaj nejiw:

—¿Tenguial ertünayon menguiayayon wüx áag sasaj icon quiaja, alacas nüt langome apmexoman mejawan xic, condom alinoic nüt apmejawan xic alinomba? ²⁰Naleaing naleaing sasaj icon, apmejiüntsán apmamix imeajtsan, pero altegüy nipilan apmapac omeajtsüw. Masey icona apmamix imeajtsan, ndójwüx apmapac imeajtsan xeyay. ²¹Atnej arang nop najtaj wüx apwijquiam micual nej, apmecoy omeaats cos lamatüch a ores. Ndoj, wüx lawijquiw a nine, lango leaam omeaats aaga necoy tamongoch quiaj, cos xeyay apac omeaats majaw lawijquiw nop nine. ²²At icona, nganüy amix imeajtsan; pero wüx saliüc alinomb najaw icon, quiaj apmapac imeajtsan xeyay; nejingüind ngome apndom mawün aaga apac imeajtsan quiaj.

²³Wüx aaga nüt quiaj nicuajind langome apmetam metüniün

menguaiyiün xic. Naleaing naleaing sasaj icon meáwan leaw apmetüniün ocueaj Xeteat wüx xenüt, nej apmüüch icon. ²⁴Nganüy nicuajind nganaw metüniün ocueaj Xeteat wüx xenüt; pero sitiül icona apmetüniün apmeajndiün, quiaj apmapac imeajtsan xeyay.

Xique altiül xiwix aaga iüt cam

²⁵Meáwan leawa lanasaj icon ngo najüiquich aleaing miün cuane wüx sandeac. Laliüc matüch a nüt wüx xique langome sanandead atquiaj, sanandead aleáingan wüx Xeteat. ²⁶Wüx aaga nüt quiaj icona apmetüniün leaw indiüman wüx xenüt, ngome apmetam natün ocueaj Xeteat Dios müüch icon. ²⁷Xeteat Dios andiüm icon cos indiüman xic. Aton cos lameyariün mepiüangan naleaing tiünas ximiün niüng ajlüy nej. ²⁸Xique tiünas ningüy wüx iüt ximiün niüng ajlüy Xeteat Dios. Nganüy sanaw ningüy, sanamb alinomb sandüy niüng ajlüy nej —aj nejiw Teat Jesús.

²⁹Quiaj tasajüw nej minipilan nej: —iAjaj teat, nganüy mbich lamejüiquich aleáingan leaw ideac! ³⁰Nganüy lanajawan ique ijaw meáwan cuajantanej. Nejinguind ngo metam masaj ic cuane andiüm, cos ique lamejaw. Atquiaj sawawan naleaing Teat Dios neech ic mewiün —ajüw nej.

³¹Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús: —¿Lameyariün sandeac nganüye? ³²Nganüy lamatüch a nüt ndajrriümeron, mejawan nguiane apmendüyiün inopnopen, cos apmecueatiün xic. Naleaing ngome sanajlüy xíquian quiaj cos

Xeteat almaquiiüb xic. ³³Lanasaj icon meáwan aag ayaj para mapac imeajtsan wüx xic. Masey wüx aaga iüt cam apmemongochiün xeyay ngo majneaj, pero alndom meiiücan wüx sitiül apmeyacan imeajtsan wüx xique, cos najntsopiüs wüx aaga iüt cam —aj nejiw.

Teat Jesús atün ocueaj Teat Dios mambeol minipilan nej

17 Wüx ndoj mapiüing aag ayaj Teat Jesús, quiaj taxaing omal majaw cawüx, tataag orar, tapiüing:

—Xeteat Dios, nganüy lamatüch a nüt, ijüiquich mimonajneaj wüx Micual, para nej majüiquich mimonajneaj aton. ²Atnej ique lameaach nej majlüy wüx meáwan nipilan, atanquiaj aton iich mapacüw meáwan nüt ajcüwa nipilan leawa ique lameaach nej. ³Apmapacüw meáwan nüt cos ajawüw naleaing ique inopüyan Teat Dios, at apiüingüw ique teaach miün Jesucristo.

⁴Xique lanandead najneajay wüx ique ningüy tiül nipilan. Lanambich narang meáwan leawa teaach xic niün narang. ⁵Nganüy Teat, sanandilil sandüy niüng ijlüy, majlüyiür najneajay atnej tajlüyiür wüx nganaw majlüy aaga iüt cam.

⁶Ajcüwa nipilan leawa terriüjtüw meajchiw xic, lanüjchiw majawüw jane ic. Ajcüw ayaj minipilanüw, nganüy ique lameajchiw xic. Nejiw lamayacüw wüx omeajtsüw Mipoch, Teat. ⁷Nganüy lamajawüw naleaing ique tesaj xic meáwan leawa tandecas. ⁸Aaga poch leawa teaach xic lanasajüw, nejiw

lamayariw. Lamajawüw aag ayaj naleaing cos ique teaach xic niün, ximiün niüng ijlüy sajngot.

⁹Satün icueaj Teat, membeolüw ajcüwa leaw teajchiw xic, cos icueajiw. Xique ngo natün membeol meáwan nipilan leaw ngo mayamb ic. ¹⁰Meáwan xenipilan ajcüw ayaj ineay; aton meáwan leaw ijiür, ajcüw ayaj saneay. Nejiw teamajüiquichaw xemonajneaj.

¹¹Nganüy Teat, xique laliüc naw ningüy wüx iüt cam, sanamb sandüy niüng ijlüy; nejiw apmacülöwan ningüy. Xeteat Dios, nangaj ic, imbeolüw meáwan nüt ajcüwa leaw lameajchiw xic, para alndom majlüyiw nóiquian atnej ajlüyüür. ¹²Cos wüx xique sajlüy ningüy naquiüjpüw, ique teamembeol xic nayacüw tiül iwix meáwan leawa teajchiw xic. Nejinguind tiül nejiw ngo ndromoj tiül aaga xeyay ngo majneaj, áagan anop minipilan nimeech; cos netam majlüy atnej lajlüy tiül Nangaj Mipoch.

¹³Nganüy Teat, sanamb sandüy niüng ijlüy. Wüxan saliün ningüy wüx aaga iüt cam, teanandeac aag ayaj manguiayiw, mapac omeajtsüw xeyay atnej apac ximeaats. ¹⁴Xique lanasajüw wüx mipoch. Naleaing nipilan ajcüyiw majawüw nejiw, cos lango marangüw ngo majneaj atnej arang jangantanej nipilan, Xique aton ngo narang leaw arang jangantanej nipilan. ¹⁵Teat, ngo natün mewün nejiw ningüy wüx aaga iüt cam; satün icueaj membeolüw nganandot matüch nejiw nimeech. ¹⁶Cos xique ngo narang atnej jangantanej nipilan

wüx iüt, atanquiaj nejiw aton lango marangüw ngo majneaj atnej arangüw jangantanej nipilan. ¹⁷Iwüniw pálwüx, majlüyiw icueaj, cos atquiaj alndom marangüw najneaj. Nangaj Mipoch apmambeol nejiw cos andeac naleaing. ¹⁸Atnej ique teaach xic niün wüx iüt, atanquiaj xique aton lanasajüw mambüw meáwan wüx aaga iüt cam. ¹⁹Xique lanüüch ximeaats namongoch leaw netam namongoch. Atanquiaj aton nejiw netam müjchiw omeajtsüw marangüw leaw ique indiüm, cos aag ayaj naleaing.

²⁰Aton Teat, ngo natün wüxan nejiw; satün membeol meáwan leaw aliüc miün apmayariw sandeac wüx nejiw apmandeacüw masajüw nipilan wüx xic. ²¹Satün majlüyiw nóiquian omeajtsüw atnej icora ajlüyüür nóiquian Teat, atanquiaj majlüyiw aton; cos atquiaj jangantanej nipilan alndom majawüw naleaing ique teaach xic niün. ²²Atnej xique sajüiquich wüx ique Teat, nguineay ajneaj ijlüy, atanquiaj aton lanüjchiw majüiquichaw xemonajneaj. Wüx aag ayaj alndom majlüyiw nóiquian atnej icora ajlüyüür. ²³Xique sajlüy tiül nejiw, ata ique Teat, ijlüy tiül xique. Atanquiaj aton alndom majlüyiw nóiquian omeajtsüw, para meáwan nipilan majawüw naleaing ique teaach xic niün. Aton indiümüw xeyay atnej indiüm xic.

²⁴Teat, ajcüwa leawa teaach xic, sandiüm majlüyiw niüng sajlüy, majawüw nguineay ajneaj sajlüy. Cos ique Teat, indiüm xic tanaámb atnej wüx nganaw majlüy aaga iüt

cam. ²⁵Xeteat Dios, najneajay irang. Masey nipilan ngo majawüw jane ic, xique naleaing sawaw jane ic. At ajcüwa xenipilan lamajawüw ique teaach xic niün. ²⁶Xique lanüjchiw majawüw jane ic Teat; tanaámb teanasajüw nguineay ijlüy. Atnej indiüm xic Teat, atanquiaj nganüy sandiüm mendiümüw. Xique sanajlüy naquiüjpüw aton —aw.

Ndeaad Teat Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53)

18 Wüx landoj mapiüing aag ayaj Teat Jesús, tawüw quiaj. Tambüw andüyw necamb nine lam nasoic Cedrón. Tandüyw quiaj niüing ajlüy acas owil nateaic xiül, maquiüüb minipilan nej. ²Aaga Judas, leaw apmayac nej teowixaw monajiüt, ayaag quiaj cos ajlüyay canchiüjow quiaj maquiüjpüw Teat Jesús. ³Quiaj tapeay aaga Judas, aquiüüb mamb noic ajlüy soldados, at acas monjiür nadam nangaj iüm, üüch nejw mambüw montangtang miteaats maquiüüb fariseos. Ajoyiw linternas, at najquiol irrajayej; aton ajoyiw espadas. ⁴Teat Jesús cos lamajaw cuane aliüc miün apmamongoch, quiaj witiüt tamb mangoch nejw. Tapiüing:

—¿Jane iyambana? —aj nejw.

⁵Quiaj tasajüw nej:

—Aaga Jesús naw Nazaret —ajüw nej.

Teat Jesús tasaj nejw:

—Jogüy xic —aj nejw.

Aaga Judas, leaw apmayac nej teowixaw monajiüt, altiül nipilan aton. ⁶Wüx tasaj nejw Teat Jesús: “Jogüy xic”, maj nejw, tanaámb tanotoj opechiw, ajmiücüw

pajcajow tiüt. ⁷Condom Teat Jesús tandüy wüx matün manguiay nejw: —¿Jane iyambana? —aj nejw.

Quiaj tasajüw nej alinomb:

—Aaga Jesús naw Nazaret —ajüw nej.

⁸Quiaj tasaj nejw Teat Jesús:

—Lanasaj icon jogüy xic. Sitiül xique temeyamban, ijchan mambüw xenipilan —aj nejw.

⁹Atquiaj tajlüy atnej lamapiüing Teat Jesús wüx tapiüing: “Meáwan leawa teaach xic, nejninguind tiül nejw ngome apndrom”, aw.

¹⁰Simón Pedro almajoy nots espada, tasoond tiül ombiüm, tandooig miác olaag nop naxey nenüt Malco, mimos minatang miteaats. ¹¹Quiaj Teat Jesús tasaj a Pedro:

—iPedro, isoc alinomb tiül ombiüm nej miespada! ¿Neol, iyaag a ique ngo metam namongoch aaga naél leaw lamapiüing Xeteat netam namongoch? —aj nej.

Teat Jesús alteombas minatang miteaats

(Mt. 26:57-58; Mr. 14:53-54; Lc. 22:54)

¹²Ajcüwa soldados maquiüjpüw minatangüw nejw, at monjiür nadam nangaj iüm ocueajiw nipilan judío, tasapüw Teat Jesús maoeliw.

¹³Condom taquiüjpüw mamb andüy aniüing Anás, miocuats Caifás. Aaga Caifás quiaj, nej minatang miteaats tiül aaga neat quiaj. ¹⁴Nej aaga Caifás quiaj, nejw nesaj monajiüt najneaj mandeow nop naxey ingow ndroj ombas aaga cambaj Israel, maw.

Pedro apiüing ngo majaw jane Teat Jesús

(Mt. 26:69-70; Mr. 14:66-68; Lc. 22:55-57)

¹⁵Simón Pedro aquiüüb alinop minipilan Teat Jesús, tambüw

mandüjpiw mamb Teat Jesús. Aaga alinop quiaj, ayaag nej ombas minatang miteaats. Áag tüünd majmel tinden maquiiüb Teat Jesús; ¹⁶pero Pedro tacúlan mbeay nden. Quiaj aaga naxey neyaag nej ombas minatang miteaats taw, tamb mandeac aweaag nejiür ombeay nden mamelich a Pedro aton.

¹⁷Condom aaga nüx nejiür ombeay nden tatün manguiaj a Pedro:

—¿Neol ngome ique nop minipilan aaga Jesús quiaja? —aj.

Pedro quiaj tapiüing:

—Ngwüy ngome xique —aw.

¹⁸Ores quiaj naquind, pares tajalüw biümb ajcüwa mos maquiijpüw monjiür nangaj iüm, alombomoj teatsantsayej. At a Pedro aton alembem quiaj teatsantsüy mbeay biümb.

Minatang miteaats atün manguiaj

Teat Jesús

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Lc. 22:66-71)

¹⁹Condom minatang miteaats tatün manguiaj Teat Jesús jane minipilan nej, at cuane wüx teamaquiaach.

²⁰Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Xique ngo naxot, sandeac niüing ajlüy nipilan; samb tiül tiül ajcüw a sinagogas, aton samb tiül aaga nadam nangaj iüm, niüing canchiüjow meáwan micual miütaats. Xique ngo nexotüy wüx sandeac. ²¹¿Jow nganüy, neol tetün menguiaj xique? Itün menguiayiw ajcüwa tanguiayiw sandeac. Nejiw ich mapiüingüw cuane wüx tandeacas, cos lamajawüw —aj nej.

²²Wüx ndoj mapiüing aag ayaj Teat Jesús, nop nejiür nadam nangaj iüm taleamb nej, tapiüing:

—¿Neol tesaj atquiaj minatang miteaatsa? —aw.

²³Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Sitiül ngo majneaj sasaj, ipiüing cuane ngo majneaj sasaj; sitiül najneaj, ¿neol teleamb xique? —aj nej.

²⁴Condom quiaj aaga Anás tüüch mamb Teat Jesús neóel, andüy niüing ajlüy alinop minatang miteaats, aaga Caifás.

Teat Pedro tandüy wüx alinomb mawaiich

(Mt. 26:71-75; Mr. 14:69-72; Lc. 22:58-62)

²⁵Teat Pedro tealeámban aliün lembem quiaj, teatsantsüy. Quiaj tasajüw nej:

—¿Ngome ique nop minipilan neje aaga naxey quiaja? —ajüw nej.

Quiaj tapiüing teat Pedro:

—Ngwüy, ngome xique —aw.

²⁶Condom nop mimos minatang miteaats, acualaats aaga naxey nandooigaran olaag, andooig nej teat Pedro, tasaj nej:

—¿Ngome ique sawaw almequiiüb nej niüing ajlüy acas owil nateaic xiüla? —aj nej.

²⁷Teat Pedro quiaj tandüy wüx alinomb mawaiich, tapiüing ngome nej. Quiaj apaj a gallo.

Teat Jesús alteombas a Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Lc. 23:1-5)

²⁸Ümban arraw taquiijpüw mamb Teat Jesús imiün aniüing a Caifás andüy awan niüing ajlüy a gobernador romano. Nejiw ngo majmeliw cos tiül aaga ajlüyay netam marangüw quiaj, sitiül majmeliw aniüing nop ngome nipilan judío wüx aaga nüt

quiaj, apmajlүйw ngo merixix, langondom metiw tiül nangos nüt pascua. ²⁹Quiaj taw a Pilato mandeacүйw maquiүйpүйw, tasaj nejiw:

—¿Cuane ngo majneaj arang aaga naxey cama? —aj nejiw.

³⁰Quiaj tasajүйw nej:

—Sitiül nej ngome aleaic arang ngo naquiүйpan miün niüng ijlyü —ajүйw nej.

³¹Quiaj tapiүng a Pilato:

—Icona iquiүйpan mamb, ijawan wүx asoet nej atnej apiүng tiül minawijquian —aw.

Quiaj tasajүйw nej ajcүйwa nipilan:

—Xicona ngondom nambiyau nejinguid —ajүйw nej.

³²Atquiaj tajlyü para majlyü atnej lamapiүng Teat Jesús nguineay apmandeow. ³³Condom a Pilato tandilil alinomb tajmel tiül awan, tapaj Teat Jesús matүн manguiay, tasaj:

—¿Ique minatangүйw nipilan israele? —aj.

³⁴Teat Jesús tasaj nej:

—¿Aag ayaj itүн menguiay cos indiүm mejawa, ngwүйw aljane tasaj ic wүx xique? —aj nej.

³⁵Quiaj tapiүng a Pilato:

—¿Neol jow xique mbich nop icona xique? Cos micual miүйт at montangtang miteaats monquiiүb ic miün niүng sajlyü. ¿Neol, cuane iranga? —aw.

³⁶Condom tasaj nej Teat Jesús:

—Ngome ningүйw wүx aaga iüt cam sarang natang. Jondot wүx aaga iüt cam sarang natang xenipilan apmatsojow; ngome apmүйchiw ndeaa najmel teowixaw monajiüt tiül judfos.

Nganүйw cos ngwүйw, ngome ningүйw sarang natang —aj nej.

³⁷Pilato tasaj nej:

—¿Naleaingue, ique nop minatang nenajiüt tiül nejiw ipiүnga? —aj nej.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Xique natang atnej lamepiүng quiaj. Áag wijquiatos tiünas wүx aaga iüt cam najүйquich cuane naleaing. Meáwan leawa andiүmүйw marangүйw leawa naleaing, ajcүйw ayaj apmandiүmүйw manguiayiw sandeac —aj nej.

³⁸Quiaj tasaj nej a Pilato:

—iMbich jane ajaw cuane naleaing! —aj nej.

Atүniw mandeow Teat Jesús

(Mt. 27:15-31; Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25)

Ndoj mapiүng aag ayaj a Pilato, quiaj taw alinomb masaj nipilan, tapiүng:

—Xique sapiүng aaga naxey cam ngo majiүr asoet. ³⁹Icona ipiүngan alndom natsambiich nop najlyü tiül manchiүc wүx nangos nüt pascua. ¿Jow nganүйw, indiүman natsambiich aaga naxey minatangana? —aj nejiw.

⁴⁰Quiaj tepajүйw tapiүngүйw:

—iNgwүйw, nde metsambiich aag ayaj! iBarrabás aptsajmbiүm! —awүйw.

Pues aaga Barrabás quiaj, need nej.

19 Condom a Pilato tapiүng majwүch Teat Jesús.

²Ajcүйwa soldados tapeatiw sats masoijquiw wүx omal Teat Jesús. At tasoijquiw nej tiül noic napixeran morada. ³Quiaj tapots mitsojow, tasajүйw:

—iNganүйw mbich ique minatang nenajiüt ocueaj nipilan judfo! —ajүйw.

Quiaj tapots maleambüw nej.

⁴Condom a Pilato taw alinomb, tasaj a nipilan:

—Jogüy lanawün miün mejawan, naleaing sasaj icon xique ngo naxom nicuajind nisoet wüx ombas nej —aj nejiw.

⁵Quiaj taw Teat Jesús, alwüx omal nej aaga nepeat sats, at almasooig morada napixeran. Quiaj tasaj nejiw a Pilato:

—iJogüy aaga naxey! —aj nejiw.

⁶Quiaj montangtang miteaats maquiüjpüw monjiür nadam nangaj iüm camüm majawüw ajntsop Teat Jesús, yajnguatoj tiüt apajüw, tapiüngüw:

—iIch mandeow wüx cruz! iIch mandeow wüx cruz! —awüw.

Pilato tasaj nejiw:

—Iquiüjpan, icona iyacan wüx cruz, cos xique ngo naxom cuane asoet aaga naxey cam —aj nejiw.

⁷Ajcüwa nipilan judío tapiüngüw: —Xicona salnajiüran poch tiül xenawijquian niüng apiüng netam mandeow cos awaiich, apiüng Micual nej Teat Dios —awüw.

⁸Wüx a Pilato tanguiaj aag ayaj, mbayat xeyay. ⁹Condom tajmel awan alinomb, tatün manguiaj Teat Jesús:

—¿Nguiane neriowa? —aj.

Teat Jesús ngome tasaj nej nicuajind.

¹⁰Quiaj tasaj nej a Pilato: —¿Neol ngo merndeaca? ¿Neol ngo mejaw xique alndom nayac ic wüx cruz, aton alndom natsambiich ique? —aj nej.

¹¹Quiaj tasaj nej Teat Jesús: —Ngwüy, nicuajind ngondom merang wüx ximbas sitiül Xeteat

Dios ngo müüch ic merang.

Naleaing sasaj ic, najntsop asoet aaga neyac xic tiül iwix —aj nej.

¹²Ajan quiaj a Pilato tayamb nguineay alndom matsambiich Teat Jesús, pero ajcüwa monajiüt tiül judíos tepajüw napac, tapiüngüw:

—iSitiül apmetsambiich, ngo majüic ijneaj aweaag a César; cos jangantanej nendiüm marang minatangüy nenajiüt, aag ayaj ngo majneaj aweaag a César! —awüw.

¹³Wüx tanguiaj aag ayaj a Pilato tawün tiül iüm Teat Jesús. Condom nej tsotot niüng ajaw wüx asoeteran, tiül noic nden nenüt Gabata tiül ombeayiw nipilan judío. Aag ayaj amb apiüng niüng nequiand tiüt piedra. ¹⁴Wüx laliüc lembem nüt aaga nüt quiaj, oxep quiaj pascua, quiaj a Pilato tasaj ajcüwa nipilan judío:

—iJogüy minatang nenajiüt! —aj nejiw.

¹⁵Nejiw tepajüw napac, tapiüngüw: —iWün, iwün, ich mandeow wüx cruz! —awüw.

Quiaj tasaj nejiw a Pilato: —¿Quia netam nayac wüx cruz aaga natang nenajiüt icueajiüna? —aj nejiw.

Quiaj montangtang miteaats tasajüw nej:

—iXicona ngo najiüran alinop minatang nenajiüt, ágan a César! —ajüw nej.

¹⁶Quiaj a Pilato tayac teowixaw nejiw Teat Jesús mayacüw wüx cruz, taquiüjpüw mamb.

Teat Jesús tajmel wüx cruz

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43)

¹⁷Teat Jesús tamb, tujchiw mambitic a cruz. Taquiüjpüw mamb

andüy tiül niüng nasoic omal mondeow. Tiül ombeayiw nejw apiüngiw Gólgota. ¹⁸Quiaj tayacüw wüx cruz Teat Jesús maquiüb alijpüw. Nop amb wüx miác nej, alinop amb wüx miquiamb nej; nganüy Teat Jesús amb pinawan. ¹⁹Condom a Pilato tarang acas poch mayacüch wüx omal a cruz. Aaga poch quiaj apiüng: “Jesús naw Nazaret, minatang nenajiüt ocueaj judíos.” ²⁰Xeyay nipilan judío tateowüw aaga poch quiaj, cos niüng tayacüch wüx cruz Teat Jesús ngome miünquiaj, aton cos aaga poch tarangüch wüx ombeayaran hebreo, griego, at wüx latín. ²¹Pero ajcüwa montangtang miteaats tasajüw a Pilato:

—Nde meyac: “Minatang nenajiüt ocueaj judíos.” Leaw netam meyac: “Nej nepiüng minatang nenajiüt ocueaj judíos,” —ajüw nej.

²²Quiaj tasaj nejw a Pilato: —Leaw lanarang landoj lanarang —aj nejw.

²³Ajcüwa soldados wüx landoj mayacüw wüx cruz Teat Jesús, quiaj tayariw apix nej, tambajcüw apiquiw quiriw mayariw noicnoic quiriw. Condom tayariw a najal micamix nej, aag ayaj ngo majiür niüng ambeteay, najüyeran naw cawüx andüy tiüt. ²⁴Quiaj tandeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngiw:

—Ngome apmambajcaats micamix nej, apmasüetiüts wüx, majüic jane apmayar —awüw.

Atquiaj tajlüy cos landoj lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios, niüng apiüng: “Tambajcüw sapix mayariw, tasüetiw majawüw jane

apmayar xecamix”, aw. Atquiaj tarangüw soldados.

²⁵Aliw quiaj niüng ajlüy a cruz mimüm nej Teat Jesús, at michiig mimüm nej; at müm María mintaj teat Cleofas, at müm María Magdalena.

²⁶Teat Jesús wüx tajaw mimüm nej, at nop minipilan nej, aaga xeyay tandiüm alquiaj aton, quiaj tasaj mimüm nej:

—Müm, joyaj nganüy apmajlüy atnej micual —aj.

²⁷Condom quiaj tasaj aaga nop minipilan nej:

—Joyaj teat, nganüy apmajlüy atnej mimüm —aj.

Naw quiaj aaga nop minipilan nej taquiüb mamb mimüm Teat Jesús andüy aniüng nej atnej majiür mimüm nej.

Tandeow Teat Jesús

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49)

²⁸Wüx landoj aag ayaj, nej lamajaw meáwan lamapalüch marang. Cos netam majlüy atnej apiüng wüx nej tiül Mipoch Teat Dios, quiaj tapiüng:

—Nind sanganeow yow —aw.

²⁹Ajlüy quiaj nop xar chipiow nachich vino, quiaj tasocoj tiül noic esponja, aag ayaj atnej walang sap. Ndoj cas tayacüw wüx omal nots narix xiül mipüüig hisopo. Quiaj tayacüw wüx ombeay Teat Jesús. ³⁰Teat Jesús wüx landoj machey aaga nachich vino, quiaj tapiüng:

—Canüy lanambich narang meáwan leawa tiünas narang —aw.

Quiaj manguieer omal nej; tayac miespíritu nej teowix Teat Dios; tanaámb andeow.

Tajtiül teombas micostil Teat Jesús

³¹Oxep quiaj pascua, y nipilan judío ngo mandiümüw macülan

wüx cruz mondeow, cos aaga nüt axoodaran quiaj xeyay nangaj. Quiaj tatüniw ocueaj a Pilato majmbajüch oleajiw leaw monlüy wüx cruz para alndom mawüniw tiüt najen. ³²Quiaj tambüw a soldados tajmbajüw oleajiw ajcüw tajmeliw wüx cruz maquiüjpüw Teat Jesús. ³³Pero wüx tapeayiw niüng ajlüy Teat Jesús, quiaj tajawüw landeow, taton ngo majmbajüw oleaj nej.

³⁴Condom nop soldado tatil teombas micostil Teat Jesús naag nots lanza, quiaj taw quiej maquiüüb tiül yow. ³⁵Jan tajaw meáwan aag ayaj teamandec wüx; leawa andeac aag ayaj ajaw naleaing. Alndom mepiüangan icona aton naleaing. ³⁶Meáwan aag ayaj tajlüy atnej lamapiüing tiül Mípoch Teat Dios wüx tapiüing: “Miolaats nej ngo majmbajaran”, maw. ³⁷Aton apiüing tiül Mípoch Teat Dios: “Apmajawjawüw aaga naxey tatileran quiaj”, aw.

Tamiüraad Teat Jesús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56)

³⁸Wüx landoj meáwan aag ayaj, quiaj teat José naw tiül cambaj Arimatea tamb majaw a Pilato matün ocueaj, müüch nej maquiüüb mamb Teat Jesús mamiüt. Pilato taneam, quiaj tawün maquiüüb mamb. Aaga José quiaj nop nej minipilan Teat Jesús, pero naleaing axotüyan cos imbol mandüy monajiüt tiül judíos. ³⁹At teat Nicodemo, aaga tamb mandeac aweaag Teat Jesús noic ongwiiüts, nej tamb quiaj aton, ajoy mamb maseyme nimiow gajpowüw (30)

kilo najmboc angan süüig naolüch omal tiül mirra maquiüüb áloes.

⁴⁰Quiaj teat José maquiüüb teat Nicodemo taxainguiw, tawinchaw tiül noic püy najneajay, ayacüw wüx aaga najmboc angan süüig, cos atquiaj arangüw nipilan judío wüx apmamiütüw nop nandeow. ⁴¹Niüng tayacüw wüx cruz Teat Jesús, quiájan ajlüy acas owil nateaic xiül. Alquiaj noic oxiüt jayatsüy, nganaw mamiütaran quiaj nejinguiw. ⁴²Quiájan tayacüw Teat Jesús, cos aaga oxiüt quiaj ngome miünquiaj ajlüy, aton ajcan lami nangos nüt pascua ocueajiw judíos.

Teat Jesús tapac imiün tiül mondeow

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12)

20 Ümban arraw domingo wüx aliün mexemem, quiaj tamb niüng ajlüy oxiüt müm María Magdalena, tajaw aaga piedra nayacüch mapal oxiüt ngo majlüy niüng tayacüch. ²Andilílan tiüt tamb majaw teat Simón Pedro maquiüüb alinop aaga xowüy andiüm nej Teat Jesús. Quiaj tasaj nejw:

—Lamawüniw tiül oxiüt Teat Naxey, ngo majawaats nguiane tambüw mayacüw —aj nejw.

³Camüm manguiayiw aag ayaj, quiaj tamb teat Pedro maquiüüb alinop minipilan Teat Jesús andüyiw niüng ajlüy oxiüt. ⁴Ijpuéj tambüw acuiürrüw nóiquian, pero aaga alinop quiaj alwüx acuiür, tamong wüx ombas teat Pedro, ombas mapeay niüng ajlüy oxiüt. ⁵Quiaj tapiür majaw tiül. Tajaw aaga püy tan ajlüy quiaj; nej taton ngo majmel. ⁶Condom

quiaj tapeay teat Simón Pedro andúüban nej. Nej mbich nómban tajmel tiül oxiiüt, tajaw aaga püy alquijaj. ⁷At aaga püy nawincheran wüx omal Teat Jesús ngo majlüy nóiquian maquiüüb aaga alinoic püy; alpejchiüm pálwüx, tan ajlüy awinchay. ⁸Condom quiaj alinop minipilan Teat Jesús, aaga napeay ombas, tajmel tiül oxiiüt aton. Wüx tajaw aag ayaj, aleáingan tajaw naleaing lapac. ⁹Cos ores quiaj nganaw majawüw leawa lamapiüing tiül Mipoch Teat Dios niüing apiüing Teat Jesús apmapac tiül mondeow. ¹⁰Condom ajcüwa ijpüw minipilan Teat Jesús quiaj, tandilileaw alinomb andüyiw aniüingüw nejiw.

Teat Jesús tejüiquichay majaw nej müm María Magdalena

(Mr. 16:9-11)

¹¹Müm María wüx tapeay alinomb, tacúlan mbeay oxiiüt, tenguijal ajüünts, tapiür majaw tiül oxiiüt. ¹²Quiaj tajaw ijpüw ángeles alchetemoj niüing tayacüch Teat Jesús; nop amb wüx omal, alinop amb wüx oleaj, apixaw nejiw rajnüy.

¹³Quiaj tatüniw nej manguiyiw, tasajüw:

—Müm najtaj, ¿Neol tapots ijiüntsá? —ajüw nej.

Quiaj tasaj nejiw aaga najtaj:

—Cos lajwan aaga Teat Naxey, ngo najaw nguiane tamb mayacüch —aj nejiw.

¹⁴Wüxan ndoj mapiüing aag ayaj, wantsat majaw wanopech nej. Quiaj majaw alembem quiaj Teat Jesús, pero nej ngo majaw majneaj sitiül aag ayaj Teat Jesús. ¹⁵Condom quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Müm najtaj ¿neol tapots ijiüntsá, jane teameyamba? —aj nej.

Müm María apiüing nej aag ayaj nop nerang najiüt quiaj. Quiaj tasaj:

—Teat, sitiül ique nerwün, isaj xic nguiane almeyac para namb naxaing —aj.

¹⁶Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—iMaría! —aj nej.

Müm María quiaj wantsat majaw nej, tasaj nej wüx ombeayiw nejiw, tiül hebreo:

—iRaboni! —aj. Aag ayaj wüx ombeayiw nejiw apiüing Nequiaach.

¹⁷Teat Jesús tasaj nej:

—Nde mesamb xic müm, cos nganaw namb sandüy niüing ajlüy Xeteat Dios. Quiür isajüw xenipilan, xique sanamb sandüy niüing ajlüy Xeteat, aag ayaj Miteatiün aton; niüing ajlüy Xedios, aag ayaj Midiosan aton —aj nej.

¹⁸Quiaj tamb müm María Magdalena masaj minipilan Teat Jesús nej landoj majaw Teat Jesús. Aton tapiüing meáwan leawa tasaj nej.

Teat Jesús tejüiquichay tiül minipilan nej

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49)

¹⁹Tfülan aaga nüt domingo quiaj, wüx langwiiüts, minipilan nej aliw tiül iüm canchiünoj; apaliw ombeay iüm cos imboloj mandüyiw monajiüt ocueaj judíos. Camüm majawüw Teat Jesús alembem pinawan nejiw. Quiaj tatepeay nejiw, tapiüing:

—Tamtámban ijlüyüna —aw.

²⁰Wüx ndoj mapiüing aag ayaj, quiaj tüüch nejiw majawüw owix nej at micostil nej. Xeyay tapac

omeajtsüw wüx tajawüw nej.

²¹Condom tandüy wüx matepeay nejw alinomb. Tapiüing:

—Tamtámban ijlüyiün. Atnej Xeteat Dios tüüch xic niün, atanquiaj nganüy xique süüch icon meamban meáwan wüx aaga iüt cam —aj nejw.

²²Wüx ndoj mapiüing aag ayaj, quiaj tapep miüünd nej wüx ombasüw nejw. Tasaj nejw: —Iyariün Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios. ²³Nganüy jangantanej leaw icona apmeajchiün macueat arang ngo majneaj, mewüniün wüx imeajtsan asoet nej, at Teat Dios aton apmawün wüx omeaats. Sitiül aljane ngo mandüüm macueat arang ngo majneaj, Teat Dios aton ngome apmawün wüx omeaats asoet nej —aj nejw Teat Jesús.

**Teat Jesús tejüiquichay
majaw nej Tomás**

²⁴Tomás, aaga nasoic Cuüch, nej nop tiül ajcüwa gajpiüp (12) minipilan Teat Jesús, ngome tajlüy quiaj wüx tapeay Teat Jesús.

²⁵Alacas minipilan Teat Jesús tasajüw nej:

—iLandoj najawan Teat Naxey! —ajüw nej.

Quiaj tasaj nejw a Tomás:

—Sitiül ngo najaw aóp owix nej niüing tapaparan clavos, sitiül ngo naxec tiül nots micual xiwix niüing tapaparan clavos; aton sitiül ngo naxec xiwix teombas micostil nej, nómban ngo nayar indeacan —aj nejw.

²⁶Wüx lamajiür ojpeacüw (8) nüt tatow ndoj aag ayaj, minipilan Teat Jesús canchiüto alinomb tiül iüm;

alquiaj a Tomás maquiüjpw. Tan ajlüy palaw ombeay iüm, camüm majawüw Teat Jesús alembem pinawan nejw, matepeay nejw, tapiüing:

—Tamtámban ijlüyiüna —aw.

²⁷Condom quiaj Teat Jesús tasaj a Tomás:

—Ijaw aop xiwix teat, ixec ningüy nots micual iwix, condom iwind iwix andüy ningüy, ixec teombas xecostil. Ipiüing naleaing, nde mechiw imeaats —aj.

²⁸Quiaj tapiüing a Tomás:

—iTeat Naxey, Xeteat Dios! —aw.

²⁹Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Tomás ¿neol, ajcan lamejaw xic tepiüing naleaing lasapaca? Najneajay apmajlüyiw jane apmapiüingüw naleaing lasapac masey ngo majawüw xic naag oniüjcw —aj nej.

Neol tarangüch a nawiiig cam

³⁰Teat Jesús tarang xeyay cuajantanej ngome aag ajaraw, müüch majaw minipilan nej; pero aton ngome meáwan tarangüch tiül aaga nawiiig cam. ³¹Nganüy meáwan leawa tarangüch tiül aaga nawiiig cam, tarangüch para alndom mepiüingan naleaing Teat Jesús Micual Teat Dios nej; aton mepiüingan nej aaga Cristo lapiürang aliüc. Cos jangantanej leaw apmayar mapiüing naleaing aag ayaj, apmapac meáwan nüt.

**Teat Jesús tejüiquichay majawüw
nej ayaíw minipilan nej**

21 Wüx landoj aag ayaj, tejüiquichay alinomb Teat Jesús majawüw nej minipilan

nej. Atcüy tajlüy wüx tajlüyiw mbeay nadam yow Tiberias. ²Cos acas minipilan nej ajlüyiw quiaj nóiquian, nop teat Simón Pedro, nop teat Tomás aaga nasoiç Cuiich, alinop teat Natanael naw tiül cambaj Caná tiül iüt Galilea, at ijpiüw micual teat Zebedeo, maquiüjpiüw alijpiüw minipilan nej. ³Condom tasaj nejiw teat Simón Pedro:

—Sanamb sandoc —aj nejiw.

Quiaj tasajüw nej:

—Ata xicona sanamban, tabaats —ajüw nej.

Quiaj tambüw, ambüw tiül nop müx. Aaga ongwiiüts quiaj ngo mandocoj nicuajind. ⁴Wüx ümb chiüjmbaw raw, quiaj majawüw Teat Jesús alembem mbeay yow. Naleaing nejiw ngo mateotsüw wüx sitiül aag ayaj Teat Jesús. ⁵Condom quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Xecualiw ¿tesapan indocona?

—aj nejiw.

Quiaj tasajüw:

—Ngo nasapan —ajüw.

⁶Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Iyacan mindocon amb wüx miác otüeng müx, mbich apmesapan —aj nejiw.

Tarangüw atnej tasoiquiw. Ndoj ngondom maxainguüw mindocoj nejiw cos chipiow a cüet. ⁷Quiaj nop tiül nejiw, aaga xowüy andiüm nej Teat Jesús, tasaj teat Pedro:

—iAaga iün Teat Naxey! —aj.

Teat Pedro camüm manguaiy aag ayaj, quiaj masooig micamix nej cos tasoond, tanaám ajchic tiül yow. ⁸Condom ajcüwa aquiüjpiüw nej taquiüjpiüw mamb aaga müx andüy wüx iüt. Átan ndoc tanototoj

mamb chipiow a cüet, cos ngome miünquiaj wüx iüt, ajiür maseyme coic miow (100) metros. ⁹Wüx tajtepiw wüx iüt, tajawüw olüic biümb quiaj. Alpiiüm wüx nop cüet, aton alquiaj pan. ¹⁰Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ijamiünan acas cüet leawa les ndot mesapan quiaj —aj nejiw.

¹¹Quiaj teat Simón Pedro tajtep tiül müx macheed a ndoc manot andüy wüx iüt. Aaga ndoc ngo chiütam masey chipiüt tiül nadamdandam cüet. Atüch coic miow ic miow gajparooob (153) cüet.

¹²Condom tasaj nejiw Teat Jesús:

—Macaron metiiüts —aj nejiw.

Nejinguind tiül nejiw ngo majntsop matüniw nej manguaiyiw jane nej, cos lamajawüw nejay Teat Jesús. ¹³Quiaj tatüch nejiw Teat Jesús, tayar a pan müüch nejiw, at a cüet.

¹⁴Aag ayaj arojmbüw wüx ajüiquichay majaw nej minipilan nej, wüx landoj apac tiül mondeow.

Teat Jesús tandeac aweaag teat Simón Pedro

¹⁵Wüx landoj üetiw, quiaj Teat Jesús tasaj teat Simón Pedro:

—Simón, micual teat Jonás ¿cuane ipiüng, indiüm xic, ngwüy ajntsop wüx indiüm meáwan aag ayaja?

—aj.

Quiaj tapiüng teat Pedro:

—Teat, ique ijaw xique sandiüm ic —aw.

Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Ijiürüw quicheech xesapüw —aj nej.

¹⁶Condom tandüy wüx masaj nej amb ijmbüw:

—Simón, micual teat Jonás
¿naleaing indiüm xic? —aj nej.

Quiaj teat Pedro tasaj nej:

—Teat, ique ijaw xique sandiüm
ic —aj nej.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Ijiürüw xesap —aj nej.

¹⁷Condom quiaj tasaj nej amb
arobjbüw:

—Simón, micual teat Jonás
¿naleaingue indiüm xique? —aj nej.

Teat Pedro quiaj tamix omeaats
ajcan lamasaj nej amb arojmbüw
sitiül andiüm nej, quiaj tapiüng:

—Teat, ique ijaw meáwan
cuajantanej; ique ijaw naleaing
sandiüm ic —aj.

Tasaj nej Teat Jesús alinomb:

—Ijiürüw xesap. ¹⁸Naleaing
naleaing sasaj ic, wüx aliün
mermonguich, iquiáyan quiaj isooig
ipix, iriümb leaw niüng indiüm;
pero wüx apmertaxey pálwüx
apmasooig ic tiül ipix, apmendic
iwix, apmequiüraab niüng ngo
mendiüm meamb —aj nej.

¹⁹Tasaj nej aag ayaj majüiquich
ngüneay netam mandeow teat
Pedro, cos apmandeow wüx arang
minajiüt Teat Dios. Ndoj mandeac
aag ayaj, tapiüng:

—Indüüb xic tanaámb —aj.

**Nop minipilan nej aaga
xeyay andiüram**

²⁰Wüx wantsat teat Pedro, quiaj
tajaw almandüüb nejijw aaga xeyay

andiüm nej Teat Jesús, aaga leaw
chetet aweaag nóiquian maquiüüb
Teat Jesús wüx tetiw, wüx tatün
manguaiy: “Teat ¿jane apmayac ic
teowixaw monajiüt?” maw. ²¹Teat
Pedro wüx tajaw almandüüb nejijw
aaga alinop quiaj, quiaj tasaj Teat
Jesús:

—Teat ¿jowa neje aaga alinop
quiaja? —aj.

²²Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Sitiül xique nandiüm ngo
mandeow, aliün mapac wüx
sanandilil alinomb, ¿neol, cuane
imbiche? Ique tanaámb indüüb xic
—aj nej.

²³Condom aaga poch quiaj
tejiüiquichay manguiayiw meáwan
monyar andeac Teat Jesús,
tapiürang aaga nop minipilan nej
ngome apmandeow. Pero naleaing
Teat Jesús ngo mapiüng lango
mandeow. Nej tapiüng: “Sitiül
xique nandiüm ngo mandeow, aliün
mapac wüx sanandilil alinomb,
¿neol, cuane imbich?”, aw.

²⁴Nej aaga nop tiül minipilan Teat
Jesús teamarang aaga nawiiig cam.
Meáwan aag agüy tajaw, tanguiay.
Atquiaj alndom majawaats meáwan
leaw tarang, aag ayaj naleaing.

²⁵Aliün majlüy xeyay leaw
tarang Teat Jesús. Naleaing
sapiüng sitiül apmarangüch wüx
nawiiig meáwan leawa tarang,
ngome apmajoy aaga iüt cam.
Atanquiaj tajlüy. Amén.

Leawa tarangüw miapóstoles Teat Jesucristo

Los HECHOS de los apóstoles

Apmüüch miün Nangaj Espíritu

1 Teat Teófilo, tiül aaga nawiig tarangas ninguinüt tasajas ic meáwan leaw tarang Teat Jesús, at leaw tapots maquiaach. ²Ndójwüx tasajas ic nguineay tamb andüy cawüx tiül cielo. Naleaing wüx nganaw mamb andüy tiül cielo tarrüüd miapóstoles nej. Condom tasaj nejiw nguineay netam marangüw, atnej tasaj nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. ³Condom tandeow, pero naleaing wüx tapac alinomb tejüiquichay majawüw nej minipilan nej tiül ic miow (40) nüt. Atquiaj tarang majaraw naleaing nej almapac. At tasaj nejiw nguineay ajlüy tiül micambaj Teat Dios.

⁴Wüx Teat Jesús aliün maquiüüb nejiw, tasaj nejiw nde mawüw tiül Jerusalén, tapiüng:

—Icülüün aag leaw lamapiüng Teat Dios aliüc miün apmajlüy. Aag ayaj landoj lanasaj icon ninguinüt.

⁵Naleaing Juan tüüch yow nipilan, pero aag ayaj náagan yow. Nganüy icona alingüy alacas nüt apmeyariün Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios —aw.

Wüx Teat Jesús tamb andüy tiül cielo

⁶Condom alinoic nüt wüx aliün maquiüjpüw Teat Jesús, tatüniw manguiayiw:

—Teat, ¿nganüy nüt cam apmeaach majlüyüüts wüx micambajaats Israel alinomba? —ajüw.

⁷Teat Jesús tasaj nejiw:

—Icona ngo metam mejawan ngow, ngün nüt apmajlüy aag ayaj. Cos néjan quiaj Teat Dios ajaw ngow apmüüch majlüy aag ayaj. ⁸Icona apmeajndiün Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios majlüy wüx imbasan, quiaj alndom merangan cuajantanej. Apmemelichan mendeacan wüx xique naw ningüy tiül cambaj Jerusalén. At apmeamban tiül meáwan cambaj tiül Judea, at meáwan tiül Samaria. At apmeamban meáwan tiül palpálwüx cambaj wüx iüt —aj nejiw.

⁹Condom wüx Teat Jesús landoj mapiüng aag ayaj, tanaámb amb andüy cawüx tiül cielo, teamajawüw nej. Ndoj tajngot noic oic taxot nej, lango maxomüw

majawüw. ¹⁰Nejiw tealeámban majawüw andüy cawüx niüing amb Teat Jesús, quiaj tajawüw ijpüw teat monxey alebemoj niüing ajlüyiw nejiw, xowüy larraw apixaw nejiw.

¹¹Condom tendeacüw masajüw nejiw, tapiüingüw:

—Teat monxey monaw Galilea ñeol teleámban lembemeron ningüy mejawan andüy cawüxe? Cos aaga Teat Jesús les ndot mejawan aw niüing ijlüyüin amb andüy cawüx tiül oic quiaj, atquiaj aliüc alinomb wüx aliüc imiün tiül cielo —awüw.

**Tarriüjtüch Matías
marang ingow Judas**

¹²Condom quiaj tandilileaw andüyiw Jerusalén imiüntüw wüx tiüc nasoic mitiüc Olivos. Aaga tiüc quiaj ngome miünquiaj ajlüy naw Jerusalén; ajiür atonej alndom majüyiw wüx noic nüt axoodaran.

¹³Nejiw wüx tapeayiw tiül cambaj Jerusalén, quiaj tajtepiw andüyiw cawüx tiül amb ijpüw iüm niüing axojtüw Pedro, Jacobo, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Jacobo micual Alfeo, Simón nasoic Zelote, at a Judas michiig Jacobo. ¹⁴Meáwan nejiw noic nej omeajtsüw tanaámb canchiüjow quiaj matajcwüw orar, aquíüjpüw michiig Teat Jesús, at a María mimüm nej, aton alacas montaj.

¹⁵Noic nüt wüx tajlüyiw quiaj, atüch maseyme acoic miow nimiw (120) nipilan, quiaj witiüt a teat Pedro masaj nejiw, tapiüing:

¹⁶—Xecojow xechijquiaw, naleaing tajlüy meáwan atnej apiüing tiül Mipoch Teat Dios tarang

teat David, wüx Nangaj Espíritu tambeol nej mapiüing nguineay apmarang a Judas, aaga nequiüüb monsap Teat Jesús. ¹⁷Cos Judas tateoraw tiül naquiüjpan, at tajlüy tiül marang aaga najiüt sarangan. ¹⁸Aaga Judas quiaj, tamb mangal noic iüt naag mitomiün nej, aag tangüyeran wüx tarang aaga xeyay ngo majneaj quiaj. Condom tamb terrondüy onic, tandeow. Ndoj tajmiüc mojcoj tiüt, tajpoet otüeng nej, taw meáwan mixiüt aonts nej. ¹⁹Meáwan nipilan moncül Jerusalén tanguiayiw nguineay tajlüy. Áag tujchiw manüt aaga iüt quiaj Acéldama. Aaga poch Acéldama quiaj, apiüing Mífiüt Quiej.

²⁰'Cos larangüch tiül Mipoch Teat Dios tiül Salmo, apiüing:

Ich majlúyan aaga iüt niüing acül nej,

nde macül quiaj nejingüind, aw.

At aton tiül alinoic Salmo apiüing:

Ich majmel alinop marang ingow nej, aw.

²¹'Nganüy netam mayacaats nop naxey leaw almaquiüüb icoots meáwan nüt wüx Teat Jesús almaquiüüb icoots, ²²ajan wüx a nüt Juan tüüch yow Teat Jesús, ndójwüx quiaj Teat Jesús tamb andüy tiül cielo. Cos netam maquiüjpaats alinop leaw naleaing tajaw Teat Jesús nguineay tapac alinomb —aw a Pedro.

²³Quiaj tayacüw ijpüw monxey náwan tiül nejiw, nop José nasoic Barsabás, at ajiür alinoic minüt nej nasoic Justo. At tayacüw alinop nenüt Matías. ²⁴Ndoj, quiaj tatajcwüw orar, tapiüingüw:

—Xeteatiün Dios, ique ijaw tiül omeaats meáwan nipilan,

nganüy iich majüic najawan ngün lamerrüüd tiül ajcüwa ijpüw cam.

²⁵Netam alinop majmel marang apóstol, cos aaga Judas tacueat aaga najiüt quiaj wüx tarang aaga nadam nisoet, ndoj tamb tiül aaga xeyay ngo majneaj niüng atüch nej mamb —awüw.

²⁶Ndoj, quiaj tasüetiw jane nop tiül nejiw, quiaj tajawüw Matías netam marang. Quiaj tateoraw tiül ajcüwa gajpanop (11) apóstoles.

Wüx tapeay Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios

2 Wüx tatüch a nüt, nangos nüt nasoic Pentecostés, meáwan minipilan Teat Jesús alxenenguemoj nóiquian. ²Camüm manguaiyiw aliüc noic neterriür napac imiün tiül cielo, atnej aterriür napac iünd. Aaga neterriür quiaj tajmel tiül iüm niüng alchetemoj. Meáwan monlüy quiaj tanguaiyiw. ³Quiaj tajawüw atnej xeyay oniw biümb, ajcüw ayaj tajmiüc wüx ombasüw anopnopo. ⁴Meáwan monlüy quiaj tajlüy wüx ombasüw nejiw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Ndoj tapots andeacüw pálwüx ombeayaran leaw tüüch nejiw Nangaj Espíritu mandeacüw.

⁵Tiül aaga nüt quiaj, aliw tiül Jerusalén xeyay nipilan judío, monyamb Teat Dios monaw tiül palpálwüx cambaj wüx iüt. ⁶Wüx tanguaiyaran aaga neterriür quiaj, quiaj sonogotoj quiaj xeyay nipilan. Mbayatoj xeyay wüx tanguaiyiw andeacüw ombeayiw nejiw meáwan anopnop minipilan Teat Cristo. ⁷Xeyay mbayatoj majawüw aag ayaj, quiaj tesajajej, tapiüngüw:

—¿Neol, ngome monaw Galilea nejiw ajcüwa teandeacüw quiaja? ⁸¿Neol, nguineay andeacüw ombeayiiütsa, leaw andeacaats nde ajngotoots miüna? ⁹Cos alningüy palpálwüx nipilan, altiül monaw Partia, monaw Media, monaw Elam, monaw Mesopotamia, monaw Judea, monaw Capadocia, monaw Ponto, monaw Asia, ¹⁰monaw Frigia, monaw Panfilia, monaw Egipto, at monaw tiül Africa niüng ajlüy cambaj Cirene. Alningüy monjüy miün nipilan naw Roma. Altiül nejiw wijquian ningüy judíos nejiw; altiül aton nipilan ngome judío leaw lamayambüw Teat Dios aton. ¹¹At alningüy monaw Creta, at monaw Arabia. Pero nganüy meáwan icoots ranüy manguaiyiüts teamandeacüw ombeayiiüts, nguineay Teat Dios lamarang xeyay najneaj leaw ngome áag ajaraw —awüw.

¹²Cos xeyay mbayajow, ngo majawüw cuane najlüy, áag tesajajej nejeyéjan quiaj, apiüngüw: —¿Cuane aag ayaja? —awüw.

¹³Nganüy altiül itsojayéjan, tapiüngüw: —Nangüniw, amongochiw wüx anganeowüw vin —awüw.

Pedro tandec tiül xeyay nipilan

¹⁴Ndoj Pedro, quiaj tamong maquiüb ajcüwa gajpanop (11) minipilan Teat Jesús, lembemoj niüng ajlüy nipilan. Condom tendec napac manguaiyiw, tasaj nejiw: —Teat cambaj Israel, at meáwan leawa jayats mapeay tiül Jerusalén, nganüy inguiayün leaw

sanasaj icon: ¹⁵Ajciüwa monkey teamenguiayiün andeacüw cam ngome nangüniw atnej icona ipiüangan. Cos nganüy les tatüch pinawan ajüy nüt. ¹⁶Aaga leaw tengual mejawan quiaj, aag ayaj lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios, tiül nawiig tarang Joel, aaga nendeac andeac Teat Dios, cos apiüng:

¹⁷ Teat Dios apiüng: Alningüy alinoic nüt, sanüjchiw mayariw Nangaj Xeespíritu meáwan nipilan; quiaj micualan monench at monüx apmandeacüw sandeac, monguich sanüüch maxomüw omeajtsüw leaw ajawüw atnej aümiw, y montangtang ombas nipilan sanüjchiw maxomüw omeajtsüw wüx aümiw.

¹⁸ Wüx aaga nüt quiaj, sanüüch mayariw Nangaj Xeespíritu meáwan monrang xenajiüt, monxey at montaj; condom nejiw aton apmandeacüw sandeac.

¹⁹ Sanarang ateócan cawüx tiül cielo majaraw, tiüt wüx iüt sanarang cuajantanej leaw ngomeaag ajaraw.

Apmajlüy xeyay quiej, apmajlüy xeyay biümb, at apmajlüy xeyay nasop.

²⁰ Quiaj a nüt lango merraj, apmajlüy pojniün, at a caaw apmacants atnej quiej. Aag ayaj apmajlüy wüx laliüc matüch a najneajay nüt wüx apmandilil Teat Naxey.

²¹ Meáwan nipilan leaw apmayambüw Teat Dios, matüniw Teat Dios mawün nejiw wüx asoetiw, apmawüw wüx, aw.

²² Teat cambaj Israel, inguiayiün leaw sanasaj icon: Icona tejawan aaga Teat Jesús naw Nazaret tarang xeyay ateócan wüx tajlüy ningüy maquiüjpaats. Tajiüc naleaing Teat Dios neech nej miün, cos tambeol nej marang xeyay cuajantanej, leaw icona tejawan aton. ²³ Condom tayacüch tiül iwixan merangan wüx leaw tendüüman. Atquiaj netam majlüy, para majlüy atnej lamapiüng Teat Dios. Icona teyacan teowixaw nipilan monrang ngo majneaj, tesajanüw mayacüw wüx cruz mandeow. ²⁴ Naleaing Teat Dios tapacüüch nej alinomb, tawün nej tiül mondeow, cos nej ngondom macül niüng acül mondeow. ²⁵ Teat David tanomb tandeac wüx nej tiül minawiig nej, tapiüng:

Xique tajawas Teat Dios tanaámb almaquiüüb xic; cos nej alwüx xeác, ngo nimbol nandüy nicuajind.

²⁶ Xeyay apac ximeaats, ngo paxiüm nandeac wüx aag ayaj.

At ngo napiüng wüx masey nandeow, cos sanapac alinomb.

²⁷ Ique ngome apmecueat xic tiül niüng acüliw mondeow, apmepacüüch xic alinomb. Ngome apmeaach majmboc xecuerpo, cos nangaj micual xic.

²⁸ Ique Teat, teaach xic najaw ngün a tiüüd amb andüy niüng apacaran meáwan nüt.

Apmeaach mapac ximeaats cos sanajlüy niüing ijlüy, aw.

²⁹Teat monxey micual iüt, inguiayüün. Aaga miteatiiüts David naleaing tandeow tamiüraad; mioxiüt nej alningüy ajawaats nganüy nüt cam aliün majlüy. ³⁰Naleaing cos nej nop nej nendeac andeac Teat Dios tajaw naleaing apmajlüy leaw tasaj nej Teat Dios, nguineay Teat Cristo aliüc miün apmajlüy naw tiül micual micual nej. Aag ayaj apchetem niüing chetej nej, apmarang natang nenajiüt. ³¹Teat David, cos tajaw aag ayaj, áag tandeac wüx nguineay apmapac alinomb Teat Cristo, ngo macül tiül niüing acüliw mondeow, at micuerpo nej ngome apmajmboc. ³²Nej aaga Jesús quiaj, Teat Dios tapacüüch nej alinomb. Meáwan xicona tajawasan naleaing aag ayaj. ³³Teat Dios taquiiüb nej mamb andüy tiül cielo marang natang quiaj. Nej lamüünd aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios leawa tasoic apmüünd. Nganüy lamüüch miün. Meáwan aaga leaw ijawan quiaj, leaw inguiayüün nganüy cam, aag ayaj Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios nerang. ³⁴Teat David ngo mapac alinomb mamb tiül cielo, pero nej tapiüing:

Teat Dios tasaj a Teat Naxey:

“Cheter ningüy amb wüx xeác,

³⁵leaw ndoj nayac moncüy majaw ic,

melembach wüx ileaj”.

³⁶Nganüy ich manguiaj meáwan micual iüt Israel, aaga Teat Jesús tembayan wüx cruz, Teat Dios lamayac nej nganüy marang natang, cos nejay aaga Cristo —aj nejiw.

³⁷Wüx tanguiajiw aag ayaj ajcüwa nipilan quiaj, tayajcüw tiül omeajtsüw nejiw xeyay ngo majneaj arangüw. Quiaj tasajüw a Pedro y alacas apóstoles:

—Teat monxey, jow nganüy ¿cuane sanarangana? —ajüw.

³⁸Quiaj tasaj nejiw a Pedro:

—Ich leaam imeajtsan xeyay ngo majneaj irangan, nde nganüy irangan najneaj. Ndoj iyariün yow meáwan inopnophon wüx minüt Teat Jesucristo, majüic laáw isoetiün. Quiaj Teat Dios apmüüch meyariün Nangaj Miespíritu nej. ³⁹Cos Teat Dios lamapiüing apmüüch miün Nangaj Miespíritu nej müüch icon, müüch micualan, at meáwan leaw apmayamb Teat Dios alinoic nüt. Cos aag ayaj apmüjndiw meáwan nipilan leaw Miteatiiüts Dios apmapaj miünüw —aj nejiw.

⁴⁰Condom tasaj nejiw xeyay wüx aag ayaj, tapaj nej ocueajiw, tapiüing:

—Iyamban Teat Dios, isajan mawün isoetiün, cos atquiaj alndom meriowan tiül ajcüwa nipilan monrang ngo majneaj quiaj —aw.

⁴¹Condom meáwan leawa tayariw, at leawa tayacüw wüx omeajtsüw andeac teat Pedro tayariw yow. Aaga nüt quiaj tajlüyiw xeyay jayats monyar andeac Teat Dios, atüch maseyme arej mil nipilan. ⁴²Nejiw tanaámb arangüw atnej taquiajchiw nejiw miapóstoles Teat Jesús. Tajlüyiw nóiquian maquiüjpüw meáwan monyar andeac Teat Dios, tatajcüw orar, at tajineaw a pan müetiwiw nóiquian para leaam omeajtsüw wüx neol tandeow Teat Cristo.

**Leaw tarangüw ajcüw ombas
monyar mipoch Teat Cristo**

⁴³Meáwan nipilan xeyay mbayatoj, cos minipilan Teat Jesús tarangüw xeyay ateócan, xeyay cuajantanej leaw ngome aag ajaraw. ⁴⁴Meáwan leaw tayariw andeac Teat Jesús tajlüyiw nóiquian. At meáwan leaw almajiürüw tacanchichaw nóiquian. ⁴⁵Wüx anüjpiw iüt, iüm, tengwüy cuajantanej leaw ajiürüw, ajineaw ombeat müjchiw anopnop leaw netam nejiw. ⁴⁶Nejiw ngo macueatiw ambüw canchiümoj tiül nadam nangaj iüm. At tanaámb canchiüjow nóiquian müetiwan pan aniüngüw nejiw. Ajlüyay apac omeajtsüw, xeyay ajneaj omeajtsüw. ⁴⁷Nejiw palúyan tandeacüw najneaj wüx Teat Dios, at meáwan nipilan ajneaj majaw nejiw. Meáwan nüt Teat Dios teamayac wüx majlüy xeyay monyar andeac ney.

Tajneaj nop coex

3 Noic nüt teat Pedro maquiüüb teat Juan tambüw nóiquian andüyiw tiül nadam nangaj iüm, andüy wüx nchejliow nüt, ores atajcüch orar. ²Alquiaj nop naxey necoex nde wijquiaw. Meáwan nüt aquiüraab mamb machetecharan mbeay nadam nangaj iüm metüneay, matün ocueaj jane apmajmel tiül a nadam nangaj iüm. Aaga ombeay nangaj iüm quiaj nasoic Natsajüy Ombas. ³Aaga necoex quiaj, wüx tajaw a Pedro y Juan laambüw apmajmeliw tiül nadam nangaj iüm, quiaj tatün ney ocueajiw. ⁴Quiaj lembetoj majawüw ney. Condom tasaj ney a Pedro:

—Ijaw xicon —aj.

⁵Quiaj tajaw nejiw apac omeaats, teamacül cuane apmüjchiw. ⁶Quiaj a Pedro tasaj ney:

—Ngo najiür plata, ngo najiür oro; pero naleaing leawa sajiür sanüüch ic: wüx minüt Teat Jesucristo naw Nazaret, sasaj ic witiür ijüy —aj ney.

⁷Quiaj teat Pedro tasap miác owix ney mawitich. Andüüban tajneaj oleaj ney, at nic oleaj ney.

⁸Condom ajchic cawüx witiow lombom, quiaj tajüy. Ndoj tajmel tiül nadam nangaj iüm maquiüüb nejiw, teajüy, teajchic, teamapiüng najneajay lamarang Teat Dios.

⁹Meáwan nipilan tajawüw ney lajüy, at teamapiüng najneajay lamarang Teat Dios. ¹⁰Tajawüw neyay aaga naxey quiaj lambójan chetej metüneay mbeay nadam nangaj iüm nasoic Natsajüy Ombas, áag mbayatoj xeyay wüx tajawüw lajneaj.

**Pedro tandeac tiül minden
iüm nasoic ocueaj Salomón**

¹¹Aaga naxey lajneaj micoex quiaj, ngo matsambiich a Pedro y Juan. Condom meáwan nipilan mbayatoj, tambüw acuiürriw majawüw nejiw tiül minden iüm nasoic ocueaj Salomón. ¹²Pedro wüx tajaw ajcüwa nipilan quiaj, tapiüng: —Teat cambaj Israel, ¿Neol mbayateron wüx aag ayaja? ¿Neol tejawjawan xicona? Atnej ajüic ipiüangan xicona süjchiün majneaj aaga naxey quiaj, atnej xicona süjchiün majüy nde ajneaj ximeajtsan. ¹³Ngwüy, xicona ngondom narangan aag ayaj. Teat Dios nerang aag ayaj, Midios

miteatiüts Abraham, Midios teat Isaac, Midios teat Jacob, at Midiosüw mixejchiiüts monlüy tanomb. Nejay aaga Teat Dios quiaj tataag majneaj aaga naxey cam, para alndom mayarich andeac Teat Jesús, aaga Micual Nej. Aag ayaj icona teyacan teowix monajiüt mandeow. Wüx tandiüm a Pilato matsambiich, icona ngome tendiüman, tepiungan ich mandeow. ¹⁴Icona ingow itüniün tsajmbiüm aaga nangaj nerang najneaj quiaj, tetüniün maw wüx aaga nerang ngo majneaj nembiy nipilan. ¹⁵Atquiaj terangan, tembiyan aaga tengual mepaciüch meáwan leaw almajlüy. Pero naleaing Teat Dios tapaciüch nej alinomb. Aag ayaj xicona tajawasan naleaing. ¹⁶Nganüy aaga naxey cam leaw ijawan, Teat Dios tataag nej majneaj, cos sayacan ximeajtsan wüx Teat Jesús, ngo nachiwean ximeajtsan. Áag nganüy ijawan nej lajneaj nómban.

¹⁷Teat monxey, xique sawaw naleaing icona wüx tembiyan Teat Jesús mequiüjpan minatangan monajiüt, terangan aag ayaj cos ngo mejawan nicuajind; ipiungan najneaj temerangan. ¹⁸Quiaj tajlüy atnej tanomb lamapiüng Teat Dios. Cos meáwan mondeac andeac nej tapiüngüw aaga Cristo, Micual Teat Dios, apmamongoch xeyay ngo majneaj. ¹⁹Nganüy ich leam imeajtsan naleaing xeyay ngo majneaj temerangan. Indililean iyamban Teat Dios cos nej alndom mawün isoetiün. Quiaj Teat Dios apmüüch icon mapac imeajtsan, ²⁰wüx apmüüch miün Teat Jesucristo, aaga lamapiüng

apmüüch miün mambeol icon. ²¹Nganüy naleaing nej netam macül tiül cielo, leaw atüch a nüt wüx Teat Dios apmataag majneaj meáwan ngo majneaj, atnej lamapiüngüw mondeac andeac nej najlüyiw tanomb. ²²Teat Moisés aton tasaj mixejchiiüts, tapiüng: “Teat Dios apmayac nop nendeac andeac nej imiün tiül icona, atnej tayac xic. Netam menguiayüün meáwan leaw apmasaj icon. ²³Cos meáwan nipilan leaw ngo mayar andeac aaga nendeac andeac Teat Dios quiaj, apmajwan nómban, ngondom macül tiül micambaj nej.”

²⁴Meáwan mondeac andeac Teat Dios leaw tajlüyiw tanomb ajan wüx Samuel tapiüngüw wüx aaga leaw almajlüy nganüy cam. ²⁵Icona micual icon Israel, atnej tajlüyiw mondeac andeac Teat Dios. At ijlüyiün tiül aaga poch Teat Dios tüüch mixejchiiüts, cos tasaj Abraham: “Meáwan nipilan wüx iüt apmaxomüw monajneaj wüx ombas micual leaw aliüc miün apmajlüy.” ²⁶Teat Dios wüx tapaciüch alinomb Micual Nej, mbas tüüch miün mambeol icon, müüch icon mejiüran monajneaj; aton müüch icon inopnophon mecueatiün irangan ngo majneaj —aj nejwi a Pedro.

Teat Pedro y teat Juan tajlüyiw teombasüw monajiüt

4 Pedro y Juan tengualeámban mandeacüw aag ayaj masajüw nipilan, quiaj ajngotoj miteaats aquiüjpüw minatang monjiür nadam nangaj iüm, aton aquiüjpüw saduceos. ²Quiaj tajcüyiw xeyay, cos Pedro y Juan tengual

maquiajchiw nipilan, teamasajüw mondeow apmapacüw alinomb cos Teat Jesús tapac alinomb. ³Quiaj tasaparanüw maquiibaranüw mamb mayacaranüw tiül manchiüc cos langwiiüts. Tawüniw amb alinoic nüt. ⁴Pero naleaing xeyay nipilan leaw tanguiayiw andeacüw Pedro y Juan tayariw Mipoch Teat Dios. Ajcüw ayaj atüch maseyme acouqiw mil monxey.

⁵Larraw tiüt amb alinoic nüt, quiaj sonogotoj tiül Jerusalén meáwan monajiüt ocueajiw judíos, aquiüjpüw montangtang monajiüt tiül nejiw, at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés. ⁶Aquiüjpüw aton aaga minatang miteaats nenüt Anás, aquiüjpüw Caifás, Juan, Alejandro, at meáwan acualajtsüw natangtang miteaats. ⁷Quiaj tapiüngüw majanüw a Pedro y Juan. Wüx lapeayiw, quiaj tamongochiw lembemoj pinawan. Ndoj cas tatüniw manguiyiw, tasajüw:

—¿Nguiane meyariün minajiütan merangan aag ayaja? ¿Ngwüy jane nesaj icon merangana? —ajüw.

⁸Teat Pedro, ambeol nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, quiaj tasaj nejiw:

—Teat Xan monajiüt, montangtang monajiüt tiül Israel: ⁹Icona lametüniün menguiayüün xicon wüx aaga najneaj larangüch wüx ombas nop naxey lajneaj micoex, nguineay tajneaj. Najneaj, sanapiüangan.

¹⁰Nganüy meáwan icona inguiayüün, ich manguiyiw aton meáwan cambaj Israel. Aaga naxey alningüy timbasan cam, tajneaj wüx minüt Teat Jesús naw Nazaret, áag icona teyacan wüx cruz, ndoj Teat Dios

tapacüüch alinomb. ¹¹Aaga Teat Jesús quiaj, nejay aaga piedra icona monrang iüm teloxiün ninguiün, nganüy lafün marang xeyay netam piedra tiül oxing iüm. ¹²Nejinguind alinop ngondom mawün asoeteran; cos Teat Dios ngo mayac alinop ningüy wüx aaga iüt cam leaw alndom mawün asoetiüts, áagan Teat Jesús alndom —aj nejiw.

¹³Monajiüt wüx tajawüw a Pedro y Juan nómban ngo mimboloj wüx andeacüw, at tajawüw nejiw ngome nequiaachayej, ajlüyiw at nejiw jangantanej, quiaj mbayatoj. At tajawüw ajcüw ayaj taquiüjpüw Teat Jesús. ¹⁴Cos aaga naxey lajneaj micoex nej alembem niüng ajlüyiw nejiw, quiaj lango majiürüw cuane mapiüngüw.

¹⁵Quiaj tasoiquiw a Pedro y Juan mawüw tiül moncanchiün para alndom mandeacüw wüx nguineay apmarangüw. ¹⁶Quiaj tapiüngüw:

—¿Cuane apmarangaats wüx ombasüw ajcüwa monxey quiaja?

Cos naleaing nadam atécán lamarangüw, aag ayaj lajüic, lamanguiyiw meáwan nipilan moncül tiül Jerusalén. Icootsa ngondom mapiüngaats ngo maleaing. ¹⁷Nganüy, ngana majüy aag ayaj manguiyiw cambajiüt, netam maliquiajtsüw mambolochiüts, masajaats nde mandüyiw wüx alinomb mandeacüw wüx minüt aaga Jesús quiaj —awüw.

¹⁸Ndoj, quiaj tapajüw a Pedro y Juan maliquiaw, tasajüw nómban ngondom mandeacüw, aton ngondom maquiajchiw nipilan wüx Teat Jesús. ¹⁹Quiaj tapiüngüw a Pedro y Juan:

—Nganüy ipiüangan teat, ¿quia najneaj majaw Teat Dios nayariün indeacana, ngwüy nayariün andeac neje? ²⁰Naleaing xicona ngondom nacueatiün nandeacan leaw lanajawan, leawa lananguaiyiün —awüw.

²¹Quiaj tandüiyiw wüx maliquiaw alinomb, tasajüw apmamongochiw xeyay ngo majneaj sitiül mandilileaw marangüw alinomb. Ndoj tatsambijchaw, cos ngo maxomüw nguineay müjchiw mamongochiw ngo majneaj. At imboloj mandüiyiw nipilan, cos meáwan nipilan tapiüngüw Teat Dios netaag majneaj aaga necoex quiaj. ²²Pues aaga naxey lajneaj micoex quiaj, lamong ic miow (40) mineat nej.

**Tatüniw ocueaj Teat Dios
mambeol nejiw nde mimboloj**

²³Pedro y Juan, wüx landoj tsajmbiüjow, quiaj tambüw majawüw aquiüjpüw nejiw. Tapiüngüw meáwan leaw tasajüw nejiw montangtang miteaats at montangtang monajiüt tiül nangaj iüm. ²⁴Wüx landoj manguiayiw aag ayaj, quiaj tatajciw orar, tasajüw Teat Dios noic nej omeajtsüw, tapiüngüw:

—Xeteatiün Dios, ique terang cielo, terang iüt, terang ndec, at terang meáwan leaw almajlüy. ²⁵Naleaing nde tanomb tapiüng a teat David, aag nerang minajiüt, cos timbeol nej marang wüx nawiiig nguineay ipiüng. Nej tapiüng:

¿Neol tapots ajcüiyiw meáwan nipilan tiül meáwan cambaja?

¿Neol tamb wüx omeajtsüw leaw nómban ngondom marangüwa?

²⁶Meáwan monajiüt monaw tiül palpálwüx cambaj sonongotoj, at montangtang tiül cambaj canchiütoj nóiquian, majcüiyiw majawüw Teat Dios, aton majcüiyiw majawüw Teat Cristo, aw.

²⁷Cos naleaing canchiütoj tiül aaga cambaj cam a Herodes maquiüb a Poncio Pilato maquiüjpüw nipilan judío, at pálwüx nipilan ngome judíos, majcüiyiw majawüw nangaj micual, aaga Teat Jesús, leaw lameyac marang minajiüt.

²⁸Atquiaj tarangüw para majlüy atnej lamepiüng nomb atquiaj apmajlüy. ²⁹Nganüy Teat, ijaw nguineay tandeacüw wüx ximbasan ajcüwa monajiüt. Aag satüniün meaach xicon narangan minajiüt, nandeacan mipoch nde nimbolan. ³⁰At tanaámb Teat, iyac iwix wüx xicona, para alndom namongochiün iün andeow nipilan, narangan ateócan, at cuajantanej ngomeaag ajaraw, wüx nangaj minüt micual Teat Jesús, —awüw.

³¹Ndoj matüniw ocueaj Teat Dios, quiaj tajlang atnej noic ateam niüng canchiüjow. Quiaj tiün wüx ombasüw nejiw meáwan anopnopojo aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios; ndoj ngo mimboloj mandeacüw Mipoch Teat Dios.

**Tacanchichaw nóiquian
meáwan ajiürüw**

³²Meáwan nejiw leaw lamayariw mipoch Teat Cristo tajlüiyiw noic nej omeajtsüw, noic nej ayajcüw. Atquiaj nejinguind ngo mapiüng aneáyan nej leaw ajiür, tajlüy ocueajiw nejiw

meáwan. ³³Miapóstoles Teat Jesús tanaámb mandeaciw, ngo memboloj masajüw wüx nipilan nguineay tapac alinomb Teat Jesús, cos Teat Dios xeyay ambeol nejiw. ³⁴Atquiaj ngo majlüy tiül nejiw nejinguin leaw ngo majiür leaw netam. Cos meáwan leaw ajüür iüt tengwüy iüm, wüx ndoj manüüb lamajoy ombeat ³⁵mayaciw teowixaw miapóstoles Teat Jesús. Condom nejiw lamajineaw müjchiw anopnop leaw netam nej. ³⁶Tajlüy nop tiül nejiw nenüt José, leaw ajciw apóstoles tujchiw manüt Bernabé. Aaga poch quiaj amb apiüng micual neech mapac omeaatsaran. Nej levita nej naw Chipre. ³⁷Tajiür noic mifüt nej, tanüüb. Condom tajoy ombeat tayac teowixaw miapóstoles Teat Jesús.

Tajiürüw nisoet Ananías maquiiüb Safira

5 At aton nop naxey nenüt Ananías y mintaj nej nenüt Safira, nej tanüüb noic mifüt nej. ²Aaga naxey quiaj ngo mambich majoy ombeat iüt anüüb, tawün quiriw, taxot aweaag mintaj nej. Condom tajoy alquiriw mayac teowixaw apóstoles. Tawaiich, tapiüng áagan ayaj ombeat. ³Quiaj tasaj nej teat Pedro:

—Ananías ¿neol nguineay nimeech tayac tiül imeaats mewaiich Nangaj Espíritu, mexot ombeat mifüta? ⁴¿Neol jondot majlüy ngo menüüba, neol ngome ineaye? Aton wüx lamenuüb, ¿neol ngome ineay a tomiün ombeate? ¿Neol tendiüm merang aaga ngo majnej quiaja? Aag ayaj Teat Dios iwaiich, ngome nipilan —aj nej.

⁵Ananías wüxan tanguiy aaga poch quiaj, quiaj ajmiüc andeow wüx. Condom meáwan leawa tanguiyiw aag ayaj mbayatoj.

⁶Quiaj tawüw acas monguich monxey, tambüw mawinchaw ombas, taxainguiw, taquiüjpüw mamiütüw.

⁷Lamajoy maseyme arej ores tatow ndoj aag ayaj, quiaj tapeay quiaj mintaj nej. Nej ngo majaw cuane landoj ajlüy. ⁸Quiaj tasaj nej a Pedro:

—Isaj xic ¿naleaingue, atogüy tenüjpiün miiütana? —aj nej.

Nej tapiüng:

—Naleaing atoyaj —aw.

⁹Pedro tasaj nej:

—¿Neol tendecan nóiquian mewaijchan Nangaj Espíritu? Nganüy, joyaj lapeayiw teombeay iüm monmiüt minoj. At a ique aton apmaxainguiw ic —aj nej.

¹⁰Quiaj ajmiüc aaga najtaj quiaj niüng ajlüy a Pedro, andeow wüx. Wüx tajngotoj ajcüwa monguich monxey majawüw landeow nfüngan, quiaj taxainguiw aton, taquiüjpüw mamiütüw niüng ajlüy minoj nej.

¹¹Condom xeyay mbayatoj meáwan monyar andeac Teat Cristo, at meáwan leaw tanguiyiw aag ayaj.

Xeyay cuajantanej ateócan tajlüy

¹²Ajciw apóstoles tarangüw xeyay ateócan tiül nipilan, at cuajantanej ngome aag ajaraw. Cos noic nej omeajtsüw, canchiütoj nóiquian tiül minden nadam nangaj iüm, niüng nasoic ocueaj Salomón. ¹³Meáwan nipilan apac omeajtsüw majawüw nejiw, pero altiül imboloj, ngo mandiumüw mambüw maquiüjpüw

wüx canchiüjow. ¹⁴Xeyay nipilan, monxey at montaj, tayariw mipoch Teat Cristo. ¹⁵Altiül nipilan tawüniw moniün andeow mayaciw tiül calle; altiül napeaaberan wüx mats, altiül wüxan tec, cos atquiaj wüx apmamong a Pedro, masey mindiw nej mamong wüx ombasüw apmajneajiw. ¹⁶At xeyay nipilan monaw tiültiül cambaj najlüyan quiaj, tambüw Jerusalén maquiüjpüw mamb moniün andeow, at leaw alwüx ombasüw nimeech, lamüüch nej michachiw. Meáwan tümb majneajiw.

Tayambüch ombasüw a Pedro y Juan

¹⁷Quiaj tajcüy aaga minatang miteaats maquiüüb meáwan minipilan nej. Ajcüw ayaj noic ajlüy nipilan nasoić saduceos. Nejiw xeyay ngo majneaj majawüw aag ayaj. ¹⁸Tasapüw ajcüw apóstoles mayaciw tiül manchiüc. ¹⁹Naleaing aaga ongwiiüts quiaj, nop ángel ocueaj Teat Dios taleaaig ombeay manchiüc, tawün nejiw. Condom tasaj nejiw:

²⁰—Quiüran indüyiün tiül nadam nangaj iüm, isajan meáwan nipilan wüx aaga najneajay poch neech mapacaran —aj nejiw.

²¹Nejiw wüx landoj manguiayiw aag ayaj, úmban arraw tajmeliw tiül nadam nangaj iüm maquiajchiw nipilan.

Tíülan aaga ores quiaj minatang miteaats canchiütoj maquiüüb minipilan nej. Condom tapajüw meáwan montangtang ombas tiül cambaj Israel mandeaciw. Ndoj cas tujúchiw mamb majanaranüw miün ajcüwa apóstoles imiün tiül

manchiüc. ²²Naleaing wüx monjiür nangaj iüm tapeayiw mbeay manchiüc maleajiquiw, tajawüw ngo majlüyiw tiül manchiüc. Quiaj tandilileaw mapiüngüw. ²³Wüx tajngotoj tapiüngüw:

—Naleaing wüx tapeayasan quiaj, manchiüc tan palaw nandand; at ajcüwa monjiür aliün lombomoj quiaj mbeay manchiüc. Pero wüx taleaaigasan, quiaj tajawasan nejingund ngo majlüy tiül —awüw.

²⁴Wüx tanguiay aag ayaj aaga minatang miteaats, at a minatang ocueajiw monjiür nadam nangaj iüm, at alacas montangtang miteaats, quiaj titsoj nej omaliw, ngo majawüw nguineay apndom aaga tenguijal ajlüy quiaj. ²⁵Quiaj tajngot nop naxey masaj nejiw:

—Joyajiw, aliw ninguiaj tiül nadam nangaj iüm ajcüwa monxey teyacan tiül manchiüc, tenguijal aquiajchiw nipilan —aj nejiw.

²⁶Quiaj tamb a minatang monjiür nadam nangaj iüm, aquiüüb minipilan nej majanüw miün. Ngo majcüyiw nicuajind, taquiüjpüw miün najneájan, cos imboloj mandüyiw nipilan, ngana maloxiw nejiw. ²⁷Wüx tapeayiw quiaj maquiüjpüw, quiaj tamelichaw tiül moncanchiün. Condom aaga minatang miteaats tatün manguiay nejiw, tapiüng:

²⁸—Xicona lanasajan icon ngondom mequiajchiün nipilan wüx aaga Jesús quiaj. ¿Neol ngo mecueatiüna? Nganüy laúmb meajchiün manguiay meáwan nipilan tiül Jerusalén wüx aaga indeacan quiaj. Nganüy indiüman meyacan sasotiün mepiügan

xicona nembiyasan aaga naxey quiaj —aj nejiw.

²⁹Quiaj tendead a Pedro maquiiüb alacas apóstoles, tapiüngiw:

—Xicona netam narangan leaw asaj xicon Teat Dios, ngome leaw asaj xicon nipilan. ³⁰Aaga Teat Dios quiaj Midiosüw mixejchiiüs, nej nepacüüch alinomb a Teat Jesús, leaw icona teyacan wüx cruz, tembiyan. ³¹Nganiy Teat Dios lamayac nej marang natang, mawün wüx asoet nipilan. Atquiaj tarang Teat Dios müüch leam omeajtsüw nipilan israel wüx meáwan ngo majnej teamarangüw, macueatiw, para marangüw leaw najnej. Atquiaj nej apmawün wüx omeaats asoetiwe nejiw. ³²Meáwan aag ayaj xicona tajawasan. At a Nangaj Espíritu leaw Teat Dios lamüüch ajcüw monyar andeac nej üüch nejiw majawüw aag ayaj naleaing —awüw.

³³Wüx tanguiayiw aag ayaj ajcüwa nipilan tiül moncanchiün, quiaj tajcüyiw, tandiümüw mambiyaw nejiw nómban. ³⁴Altiül nejiw nop fariseo nenüt Gamaliel. Nej nop nequiaach wüx aaga poch tüünd Moisés. Meáwan nipilan ayariw nej andeac. Aaga naxey quiaj witiüt, tasaj nejiw mawüniw quiaj noic ores ajcüw apóstoles.

³⁵Condom tapiüng:

—Teat cambaj Israel, ijawan majnej leaw apmerangan wüx ombasüw ajcüwa monxey quiaj.

³⁶Cos atquiaj nomb tajlüy nop naxey nenüt Teúdas. Nej apiüng nop nej xeyay atam ajlüy. Aaga naxey quiaj tandüjpiw nej xeyay nipilan; atüch maseyme piquiw acoic

miow (400) nipilan. Ndoj, wüx tandeow, meáwan leawa tandüjpiw nej tümb ndajrriümoj, ngo majlüy nicuajind. ³⁷Ndoj aag ayaj tajlüy alinop naxey nenüt Judas naw Galilea. At tandüjpiw nej xeyay cambaj wüx nüt ajmel mineataran. Aaga naxey quiaj tandeow aton. Condom meáwan leaw tandüjpiw nej tümb ndajrriümoj. ³⁸Nganiy sasaj icon, icueatiün ajcüwa teat monxey quiaj, ijchan mambüw. Cos sitiül aaga aquiajchiw quiaj, aaga najiüt arangüw quiaj, ocueajan nipilan apndrom ombas. ³⁹Nganiy sitiül aaga arangüw quiaj ocueaj Teat Dios, icona ngondom mendarrijchan. Netam mejawan, jondot Teat Dios tenguijal ijcüyiün mequiiüpan —aw.

⁴⁰Quiaj tayariw andeac nej. Ndoj tapajüw alinomb ajcüwa apóstoles, tapots mawüjchiw. Condom tasajüw macueatiw nómban andeacüw wüx Teat Jesús. Ndoj cas tatsambijchaw. ⁴¹Ajcüwa apóstoles wüx tawüw tiül moncanchiün, tapac omeajtsüw xeyay, cos Teat Dios lamüüch nejiw mamongochiw aaga monxing quiaj teowix monajiüt, cos lamayariw andeac Teat Jesús. ⁴²Nejiw ngo macueatiw maquiajchiw nipilan, mandeacüw wüx leaw tarang Teat Jesucristo. Atquiaj tarangüw meáwan nüt, átan tiül nadam nangaj iüm, átan tiül aniüng nipilan.

Tarriüjtüch ayaíw monxey marangüw diáconos

6 Tiül aaga nüt quiaj, teaxeyayiw monyar andeac Teat Cristo. Noic nüt ajcüwa judfos tiül nejiw

leaw mondeac griego ngo majneaj majawüw ajcüwa judíos mondeac hebreo. Cos leawa mondeac griego apiüngüw ajcüwa monleben omal montaj tiül nejiw ngo müjndiw palan wüx ajineran cuajantanej meáwan nüt. ²Quiaj ajcüwa gajpiüp (12) apóstoles tapajüw canchiümoj meáwan monyar andeac Teat Cristo. Tasajüw:

—Ngo majneaj sitiül xicona nacueatiün saquiajchiün Mipoch Teat Dios najinean nüeteran. ³Pares nganüy xecojow xechijquiaw, irriüjtan tiül icona ayaíw monxey leaw ijawan arangüw najneaj, jane xeyay ambeol nejiw Nangaj Espíritu, at jane xowüy axomüw omeajtsüw wüx cuajantanej. Ajcüw ayaj apmüjchiüts marangüw aaga najiüt quiaj. ⁴Nganüy a xicona tanaámb saquiajchiün Mipoch Teat Dios, at satajcan orar tanaámb —ajüw.

⁵Meáwan monyar andeac Teat Cristo tandiümüw marangüw leaw apiüngüw apóstoles. Quiaj tayacüw a Esteban. Aaga naxey quiaj, xeyay ayac omeaats wüx Teat Dios, aton xeyay ambeol nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Tayacüw alacas, nop Felipe, nop Prócoro, nop Nicanor, nop Timón, nop Parmenas, alinop Nicolás naw Antioquía. Aaga Nicolás quiaj ngome judío nej, pero lamandüüb Teat Dios, Midios Israel. ⁶Ajcüwa nipilan quiaj taquiübaranüw niüng ajlüyiw apóstoles. Ndoj, wüx ajcüw apóstoles tatüniw ocueaj Teat Dios mambeol nejiw, tayacüw owixaw wüx omalüw nejiw anopnopo.

⁷Atquiaj tajüy Mipoch Teat Dios, nguiajantanej tanguiajwaran. Quiaj

texeyay monyar andeac Teat Cristo tiül Jerusalén, at xeyay miteaats ocueaj israel tandüjpiw Teat Cristo aton.

Ndeaad teat Esteban

⁸Aaga Esteban quiaj, xeyay tambeol nej Teat Dios. Áag ndot ombas marang cuajantanej ateócan tiül cambaj leaw ngome aag ajaraw. ⁹Quiaj acas monxey monaw tiül a sinagoga nenüt Esclavos Libertados, ajcüw ayaj altiül monaw Cirene, monaw Alejandría, monaw tiül Cilicia, at monaw tiül Asia. Ajcüw ayaj witiütoj majcüyiw wüx leaw taquiaach Esteban. Tambüw tapots asajayej maquiüjpüw. ¹⁰Naleaing ngondom mangochiw andeac, cos Esteban xeyay axom omeaats, tandeac atnej netam, cos ambeol nej Nangaj Espíritu. ¹¹Condom ajcüwa monxey quiaj, tayambüw acas nipilan, tangüyiw para mawajchaw mapiüngüw nejiw tanguiajw nguineay andeac aaga Esteban, cos andeac xeyay ngo majneaj wüx ombas Moisés at wüx ombas Teat Dios aton. ¹²Ajcüwa monxey quiaj, tambüw tapots masajüw meáwan nipilan, at montangtang monajiüt tiül cambaj, at ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, müüch majcüyiw majawüw Esteban. Condom, quiaj tambüw masapüw a Esteban, tanototoj mamb taquiüjpüw andüy teombasüw monajiüt ocueajiw Israel. ¹³Condom tayambüw acas monxey mawajchaw. Ajcüw ayaj tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj ngo paxiüm ocueaj andeac ngo majneaj wüx

aaga nangaj iüm cam at wüx aaga poch tüünd Moisés. ¹⁴Xiconá tanguiayasan andeac, apiüng aaga Jesús naw Nazaret apmandrooch ombas aaga nadam nangaj iüm cam, at apmambiülülüch meáwan leaw arangaats, leawa tüüch icoots teat Moisés —awüw.

¹⁵Quiaj meáwan monajiüt ajlüyiw tiül moncanchiün taxainguw omalüw majawüw teombas teat Esteban. Quiaj tajawüw atnej teombas nop ángel.

Teat Esteban tandeac tiül monajiüt

7 Condom aaga minatang miteaats tasaj a Esteban: —¿Naleaingue meáwan leaw apiüngüw quiaja? —aj.

²Quiaj tapiüng a Esteban: —Teat cambaj micual iüt Israel, inguiayiün sanasaj icon. Naleaing aaga Teat Dios xeyay najneajay ajlüy, tejüiquichay majaw nej mixejchiiüts Abraham. Aag ayaj wüx Abraham aliün tiül iüt Mesopotamia, nganaw mamb macül tiül Harán. ³Teat Dios quiaj tasaj nej: “Iriow tiül mífüt, icueat icualaats, quiür indüy tiül aaga iüt niüng sanüüch ic mejaw”, aj nej.

⁴Quiaj Abraham taw tiül aaga iüt niüng acüliw nipilan Caldeos, tiün macül tiül Harán. Naw quiaj, wüx tandeow miteat nej, tawün nej quiaj Teat Dios; tayac nej tiül aaga iüt cam niüng acüliüts nganüy.

⁵Naleaing Teat Dios ngo müüch nej noic iüt maneay tiül aaga iüt cam, masey quiripite atonej niüng acuüüch oleaj. Teat Dios tasaj nej apmüüch nej meáwan aaga iüt cam maneayiw micual nej

alinoic nüt wüx nej landeow. Aag ayaj tasoic wüx nganaw majiür micual nej. ⁶Aton Teat Dios tasaj nej: “Micual apmarangüw napeay miün nipilan tiül mífüt pálwüx nipilan, ngome miiütüw nejiw, apmarangüw najon monrang najiüt ocueaj pálwüx nipilan, apmüjndiw mamongochiw xeyay ngo majnej apiquiw acoic miow (400) neat. ⁷Ndoj xique sanüjchiw mamongochiw xeyay ngo majnej ajcüwa nipilan niüng apmarangüw najon monrang najiüt. Wüx landoj aag ayaj, nejiw apmawüw quiaj, aliücüw mayambüw xic tiül aaga iüt cam”, aj nej. ⁸Teat Dios tayac noic poch müüch a Abraham nguineay apmarang aweaag. Tasaj mataag circuncidar micual nej majiüc naleaing teamandüüb aaga poch leawa layacaranüw wüx marangüw. Atquiaj wüx wijquiaw Isaac micualüw nejiw, tataag circuncidar wüx tajiür ojpeacüw nüt tatow wijquiaw. Condom Isaac aton atquiaj tarang wüx Jacob micual nej, at a Jacob atnej tarang wüx ajcüwa gajpiüp (12) micual nej. Ajcüw ayaj mixejchiiüts tanomb.

⁹Ajcüwa mixejchiiüts quiaj, tanüjpiw José michijquiaw nejiw, cos ngo majnej majawüw. Condom mongaliy taquiüpüw manüjpiw tiül Egipto. Pero naleaing Teat Dios ngo macueat a José. ¹⁰Meáwan ngo majnej leaw tamongoch José, Teat Dios tawün nej tiül. At tüüch nej mendüy xeyay, majnej majaw nej a Faraón minatang nenajiüt tiül Egipto. Condom aaga Faraón tayac nej majiür najiüt majliy wüx meáwan cambaj tiül Egipto, at tiül aniüng a Faraón aton tarang natang.

¹¹ 'Condom tajlüy nadam montiün andüy tiül meáwan cambaj tiül Egipto. At tiül meáwan cambaj tiül iüt Canaán ngo majlüy nüeteran. Quiaj mixejchiiüts aton ngo maxomüw nüeteran. ¹² Wüx Jacob tanguiaj aliün majlüy trigo tiül Egipto, quiaj tüüch mambüw micual nej tiül Egipto. Ajcüw ayaj mixejchiiüts tajlüyiw nomb. Quiaj tambüw nomb oleajiw. ¹³ Wüx tambüw amb iwic oleajiw, quiaj José tüüch majawüw micoj nej jane nej. At a Faraón aton quiaj tanguiaj nguia naw, ngün minipilan a José. ¹⁴ Condom José tatün mapeay miteat nej Jacob, maquiiüb miün meáwan micual nej macüliw tiül Egipto. Ajcüw ayaj ajlüyiw er miow gajpocoic (75) nipilan. ¹⁵ Naw quiaj tamb a Jacob macül tiül Egipto. Tiül aaga iüt quiaj tandeow. At ajcüwa gajpiüp mixejchiiüts tandeowüw quiaj aton. ¹⁶ Condom ajcüw ayaj, tajoyaran miolajtsüw nejiw mamiüraad tiül cambaj Siquem. Tamiürajtütüw tiül aaga oxiiüt tangal Abraham tanomb, angal ocueajiw micual Hamor tiül Siquem. ¹⁷ Wüx laliüc matüch aaga nüt lamapiüng Teat Dios wüx tasaj Abraham nguineay apmambeol nejiw, quiaj micual Jacob laxeyayiw tiül Egipto. ¹⁸ Tiül aaga nüt quiaj, tajmel alinop minatang nenajiüt tiül Egipto, leaw ngo majaw jane nej a José. ¹⁹ Aaga nenajiüt quiaj, xeyay ngo majneaj arang, tawaiich ajcüwa nipilan acualajtsaats tanomb. Tüüch nejiw mamongochix xeyay ngo majneaj. Tapiüng netam maloxiw ninguiün micualüw nejiw

ajcüw namix nine monench jayats wijquiam, mandeowüw, cos ngo mandium majaw mexeyayiw. ²⁰ Tiül aaga nüt quiaj, wijquiat a Moisés. Teat Dios tandiüm nej, tatangüjchix nej miteat nej mimüm nej arej caaw. ²¹ Wüx langondom maxotüw nej, netam macueatiw; quiaj taxom nej nop nüx micual a Faraón, taxaing maquiiüb. Condom tatangüüch atnej majiür micual nej. ²² Atquiaj Moisés wüx latang taquiajchich wüx meáwan leaw ajawüw mondüy tiül Egipto, áag tayarich meáwan leaw tandeac at leaw tarang.

²³ Wüx lamajiür ic miow (40) mineat nej, quiaj tateots mamb majaw micual mifüt nej, ajcüw micual Israel, quiaj tamb. ²⁴ Naleaing wüx tajaw nguineay nop tiül micual Israel, teamambiy nej nop naw Egipto, quiaj tamb mawün. Condom Moisés tambiy aaga naxey naw Egipto mapalüch ombas. ²⁵ Cos nej apiüng tiül omeats nej micual Israel apmajawüw Teat Dios apmambeol nej mawün nejiw quiaj. Naleaing nejiw ngo mapiüngüw atquiaj. ²⁶ Wüx rat tiüt amb alinoic nüt tamb quiaj alinomb a Moisés. Quiaj tajaw teajcüyiw ijpüw micual Israel. Quiaj tasaj nejiw macueatiw, tapiüng: "Teat, icona nercualaatsayon; ¿neol tapots ermbiyayona?" aj nejiw. ²⁷ Quiaj aaga naxey tenguiäl ambiy quiaj, tatech nej ninguiün, tasaj: "¿Jow a ique cuane minajiüta, jan neyac ic merang xenatangana, mejaw wüx sasoetiüna? ²⁸ ¿Ngwüy, indiiüm membiy xic aton, atnej tembiy tim aaga naxey naw Egipto?" aj nej. ²⁹ Moisés wüx tanguiaj aag ayaj,

quiaj tawün oleaj, tamb macül tiül iüt Madián. Condom quiaj tajiürüw micualüw nejiw ijpüw monench.

³⁰Condom wüx lamajiür ic miow (40) neat tatow acül quiaj, noic nüt altiül wajchiüc niüng ajlüy nop tiüc nenüt Sinaí. Quiaj tajaw teandaab noic owil sats. Tajaw nop ángel tiül aaga biümb quiaj.

³¹Moisés mbayat wüx tajaw aag ayaj, tatüch quiaj alquiriw majaw majnej. Quiaj tanguiay andeac Teat Dios, tasaj nej: ³²“Xique Teat Dios xic, Midiosüw miteatiün, Midios Abraham, Midios Isaac, Midios Jacob”, aj nej. Moisés quiaj tambeapmbeap nej, timbol majaw. ³³Quiaj tasaj nej Teat Dios: “Isoond a napüic altiül ileaj quiaj, cos aaga niüng alembemear quiaj nangaj. ³⁴Xique sawaw nguineay amongochiw tiül Egipto xenipilan, lananguiay nguineay aiümüw, ümb apaciüw. Pares nganüy sajngot nawüniw quiaj. Nganüy mac, sanüüch ic meamb indüy Egipto”, aj nej.

³⁵Aaga Moisés quiaj, ngome tandiüram, tasoic: “¿Jan neyac ic merang xenatangan mejaw wüx sasoetiüna?” ajow. Pero nganüy Teat Dios tayac nej marang natang tiül nejiw, mawün nejiw tiül Egipto. Aaga ángel tajaw tiül biümb wüx tandaab aaga sats, aag ayaj tembeol nej. ³⁶Aaga Moisés quiaj tawün nejiw tiül Egipto wüx landoj marang xeyay cuajantanej ateócan leaw ngome aag ajaraw tiül aaga iüt quiaj. At tarang ateócan tiül a ndec nasoic Nacants Ndec, at wüx tacüliw tiül wajchiüc ic miow (40) neat. ³⁷Nej aaga Moisés quiaj, tasaj

micual Israel, tapiüng: “Alningüy alinoic nüt Midiosaats apmayac nop nendeac andeac nej tiül icona, atnej tayac xic. Aag ayaj apmaw tiül icona. Netam menguiayiün leaw nej apmasaj icon”, aw. ³⁸Nej aaga Moisés quiaj, tajlüy tiül nipilan wüx tacüliw tiül wajchiüc. Aton nej tandeac aweaag nop ángel wüx tajlüy wüx aaga tiüc Sinaí. Condom nej tandeac masaj ajcüwa miteatiüts leawa tasaj nej a ángel. Nej tüünd Mipoch Teat Dios, leaw alndom müüch mapaciüw nipilan. Aag ayaj atüch icootsa aton.

³⁹Naleaing nejiw mixejchiüts ngome tandiümüw mayariw aag ayaj; tandiümüw mandilileaw alinomb andüyiw Egipto. ⁴⁰Ág tasajüw Aarón: “Xicona sandiüman merang nop midiosaats maquiüüb icoots. Cos aaga Moisés newün icoots tiül Egipto, nganüy ngo majawaats nguia tandüy”, ajüw. ⁴¹Quiaj tarangüw nop dios atnej nop nine wacüx. Condom tambiyaw nimal mayaciüw teombas aaga narangüch dios quiaj, marang ichechiw nejiw. Tapac omeajtsüw majawüw aaga narangüch naag owixan quiaj. ⁴²Quiaj tacueat nejiw Teat Dios marangüw leaw andiümüw. Tayambüw ocas najlüy cawüx, atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios leaw tarangüw mondeac andeac nej, cos apiüng:

Inguiayiün cambaj Israel: ¿jow wüx tejlüyiün tiül wajchiüc ic miow (40) neat, mbich tembiyan nimal meycan erchechiün meajchiün xique?

⁴³Ingow aag ayaj, icona tejoyiün ombiüm midiosan Moloc nguiajantanej niüng teamban.

Aton tejoyiün aaga irangan
atnej ocas, ipiüangan aag ayaj
midiosan Renfán.

Ajcüw ayaj terangan, tequiejliün
micosan teombasüw nejiw.

Ajcan irangan aag ayaj sanawün
icon ningüy tiül miiütan,
sanayac icon miünquiaj
necamb a cambaj Babilonia.

⁴⁴Mixejchiiüts, wüx tajüyiw tiül
wajchiüc tajürüw nop nine nangaj
iüm narangüch taag. Tiül aaga
nine nangaj iüm quiaj tacül aaga
piedra alwüx ajcüw gajpowüw
poch tayac Teat Dios. Aaga nine
nangaj iüm quiaj tarangüch atnej
Teat Dios lamapiüing wüx tasaj
a Moisés marang atnej lamüüch
majaw. ⁴⁵Aaga nine nangaj iüm
taag quiaj tamong teowixaw ajcüwa
mixejchiiüts tajlüyiw tanomb. Wüx
taquiüüb nejiw miün Josué, at a
nine nangaj iüm taquiüjpüw miün
aton. Aag ayaj wüx tasapüw aaga
iüt cam niüing tacülüw pálwüx
nipilan. Teat Dios tandrooch ombas
ajcüwa pálwüx nipilan quiaj, para
macülüw ningüy mixejchiiüts. Aaga
nangaj iüm quiaj, aliün majlüy
ningüy wüx tajlüy David. ⁴⁶David
xeyay tambeol nej Teat Dios, nej
tandiüm marang nop jayats nangaj
iüm nadam, macül tiül Teat Dios,
aaga midios Jacob. ⁴⁷Taton ngo
marang, Salomón tarang aaga
nadam nangaj iüm ocueaj Teat Dios.
⁴⁸Pero naleaing Teat Dios najlüy
tiül cielo, ngo macül tiül nangaj
iüm narangüch naag owixan, atnej
tapiüing wüx nawiig nop nendec
andeac Teat Dios:

⁴⁹Nangaj cielo aag ayaj niüing
chetejos,

aaga iüt niüing sacüüüch xileaj.
¿Nguineay ajlüy a iüm
apmerangan meajchiün
xique?

¿Ngwüy nguiane alndom
naxooda?

⁵⁰¿Neol, ngome xique nerangas
meáwan leaw almajlüye naag
xiwixe?, aw.

⁵¹Nganüy icona xeyay adam
imeajtsan, ngo meyacan wüx
imeajtsan andeac Teat Dios, ngo
meajchiün ilajcan menguiayüün.
At icon nipilan ngo mayamb
Teat Dios; ngome áag merangan
atnej andiüm a Nangaj Espíritu
ocueaj Teat Dios. Icona irangan
leaw indiüman, atnej tarangüw
mixejchiün. ⁵²¿Cas mondeac andeac
Teat Dios ngo majcüyiw majawüw
nejiw mixejchiüna? Nejiw tambiyaw
mondeac andeac Teat Dios tajlüyiw
tanomb, cos nejiw tandeacüw
naleaing wüx aliüc nop nerang
najneaj. Aaga nerang najneaj quiaj,
icona teyacan teowixaw nipilan
monrang ngo majneaj, mandeow;
atquiaj tembiyan. ⁵³Masey nangaj
ángeles tüüch icon aaga Mipoch
Teat Dios mejiüran, naleaing icona
ngo meyacan wüx imeajtsan, aj
nejiw a teat Esteban.

Tambiyaw a Esteban

⁵⁴Nejiw wüx tanguiyiw aag ayaj,
quiaj tajcüyiw xeyay, ancaporros
olüiquiw majawüw a Esteban.

⁵⁵Naleaing Esteban, cos altiül nej
Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios,
wüx taxaing omal majaw cawüx
tiül cielo, quiaj taxom majaw
nguneay ajneaj ajlüy Teat Dios;
aton tajaw a Teat Jesús alembem

amb wüx miác Teat Dios. ⁵⁶Quiaj tapiüng:

—iJoyaj lanaxom najaw tiül cielo! Saxom najaw a Teat Naxey alembem amb wüx miác Teat Dios —aw.

⁵⁷Quiaj nipilan tepajüw napac, tapaliüw olajcüw ngana manguiaiyiw. Quiaj tajmeliw masapüw a Esteban.

⁵⁸Ndoj taquiüjpüw andüy mbeay cambaj, tapots maloxiw. Ajcüwa monlox quiaj, tasojndiw micamixaw nejiw mayacüw niüng ajlüy nop naxey nenüt Saulo. ⁵⁹Wüx tengual maloxiw, Esteban tasaj Teat Dios, tapiüng:

—Teat Jesús, ingoch xic —aw.

⁶⁰Condom taquieel micos nej tiüt, tendec napac, tapiüng:

—Teat Dios, nde meyac wüx ombasüw nejiw aaga nisoet teamarangüw cam —aw.

Landoj mapiüng aag ayaj, quiaj tandeow.

Saulo tayamb ombas monyar andeac Teat Jesús

8 Aaga naxey nenüt Saulo quiaj, aton tajneaj majaw mandeow a Esteban.

Tiül aaga nüt quiaj, witiüt noic nadam moncüy wüx ombasüw monyar andeac Teat Jesús monlüy tiül Jerusalén. Ndoj meáwan tumb mawüniw oleajiw, tambüw andüiyiw tiül iüt Judea, at tiül iüt Samaria. Áagan ajcüw apóstoles ngo mawüw quiaj. ²Ndoj acas monxey monyamb Teat Dios taxainguiw a Esteban, taquiüjpüw mamiütüw, xeyay tajiüntsüw wüx ombas. ³Condom aaga naxey nenüt Saulo quiaj, tapots mayamb ombasüw monyar

andeac Teat Jesús. Tajmel tiültiül nden masap mayac tiül manchiüc monxey at montaj.

Tanderac wüx Teat Jesús tiül Samaria

⁴Meáwan monwün oleaj tasajüw nipilan leaw niüng tambüw wüx aaga najneajay nanderac. ⁵Felipe aton tamb andüy tiül noic cambaj tiül Samaria, tapots masaj nipilan wüx Teat Cristo. ⁶Meáwan nipilan tujchiw olajcüw manguiaiyiw leaw apiüng Felipe, aton tajawüw xeyay ateócan leaw tarang. ⁷Xeyay nipilan leaw alwüx ombasüw nimeech, tajneajiw. Wüx tawüw aaga nimeech quiaj, tepajüw napac. At xeyay nipilan axom nejiw natat monandeow, altiül landeow owix landeow oleaj, altiül necoex, pero tumb majneajiw. ⁸Quiaj xeyay tapac omeajtsüw ajcüwa nipilan tiül aaga cambaj quiaj.

⁹Alquiaj nop naxey nenüt Simón. Nej aton arang quiripite ateócan tiül aaga cambaj quiaj. Naleaing nej axot oniiügaran mawaiich nipilan tiül Samaria. Apiüng nej nop naxey xeyay netam ajlüy. ¹⁰Aaga naxey quiaj, anguiaiyiw andeac nej namix monguich at natangtang nipilan, apiüngiw:

—Aaga naxey quiaj, naleaing xeyay ambeol nej Teat Dios —awüw.

¹¹Xeyay ayariw nej andeac, cos nej axot oniiügaran arang quiripite ateócan. Lamawaiich nejiw xeyay nüt wüx aag ayaj. ¹²Nganüy wüx tanguiaiyiw nguineay andeac a Felipe cos tasaj nejiw nguineay alndom majlüyeran tiül micambaj Teat Dios; y tasaj nejiw aton wüx

Teat Jesucristo, quiaj tayariw. Condom tayariw yow, monxey at montaj. ¹³Quiaj aaga Simón tapiüng lamayar Mipoch Teat Dios, ndoj tayar yow. Condom tamb maquiüb a Felipe nguijantanej. Nej xeyay mbayaw wüx ajaw nguineay a Felipe arang cuajantanej nadam atecan leaw ngomeaag ajaraw.

¹⁴Ajcüwa apóstoles monliüy Jerusalén, wüx tanguiyiw nipilan monaw Samaria lamayariw Mipoch Teat Dios, quiaj tujchiw mamb a Pedro maquiüb a Juan mambüw quiaj, mambeolüw a Felipe. ¹⁵Nejiw wüx tapeayiw quiaj, tatüniw ocueaj Teat Dios müüch Nangaj Espíritu ajcüwa nipilan quiaj. ¹⁶Cos nejingund tiül nejiw nganaw mayariw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Nejiw tayariw áagan yow wüx minüt Teat Jesús. ¹⁷Quiaj a Pedro y Juan tayaciw owixaw wüx omalüw ajcüwa nipilan quiaj, quiaj tiün wüx ombasüw nejiw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios.

¹⁸Aaga Simón wüx tajaw nguineay ajcüwa apóstoles ayaciw owixaw wüx omalüw nipilan, quiaj apeay wüx ombasüw nejiw aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Quiaj tandiüm müüch nejiw tomiün. ¹⁹Tasaj nejiw:

—Ijchan xic aton narang aag ayaj, nüjchiw mayariw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios jangantanej nipilan leaw sanayac xiwix wüx omal nej —aj nejiw.

²⁰Quiaj tasaj nej a Pedro:
—Ijoy ningüün aaga tomiün quiaj, ich ndrom imbas anaag, cos ique tendiüm mengal aaga leaw Teat Dios üüch, úüchan. ²¹Ique

ngo matüch ic meaand aag ayaj, ngome minajiüt, cos Teat Dios ajaw imeaats ngome najneaj. ²²Nganüy icueat aaga xeyay ngo majneaj temerang quiaj, itün ocueaj Teat Dios sitiül alndom mawün wüx omeaats aaga xeyay ngo majneaj ipiüng tiül imeaats quiaj. ²³Xique sajaw ique xeyay ngo majneaj alwüx imeaats. Ijlüyay wüx irang ngo majneaj —aj nej.

²⁴Quiaj tasaj nejiw a Simón:
—Itüniün ocueaj Teat Dios mambeol xic, ngana namongoch aaga ipiungan quiaj —aj nejiw.

²⁵Condom a Pedro y Juan, wüx landoj majüiquichaw wüx Teat Jesús, at wüx landoj mandeciw Mipoch Teat Dios, quiaj tandilileaw alinomb andüyw Jerusalén. Xeyay cambaj tiül Samaria leaw niüng tamongoj, tasajüw nipilan wüx Mipoch Teat Dios.

Felipe tangoch nop naxey naw Etiopía

²⁶Condom nop ángel ocueaj Teat Dios tasaj a Felipe, tapiüng:
—Ernguialeateay, quiür indüy cawac, ingoch aaga tiüü imiün Jerusalén andüy Gaza. Aaga tiüü quiaj, amb tiül wajchiüc among —aw.

²⁷Quiaj tamb a Felipe. Ndoj tangoch nop naxey naw tiül iüt Etiopía, eunuco nej, pero ajiür nadam najiüt ocueaj nop najtaj nenüt Candace. Aaga najtaj quiaj minatang nenajiüt nej tiül iüt Etiopía. Aaga naxey quiaj, acül teowix nej meáwan tomiün. Nej tamb Jerusalén marang casa Teat Dios. ²⁸Wüx tajsor alchetem tiül

micarret nej, tenguijal mateow Mipoch Teat Dios tiül aaga nawiiig tarang Isaías, nendeac andeac Teat Dios. ²⁹Quiaj Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios tasaj a Felipe: —Quiür itüch aaga carret quiün, indüüb mamb —aj nej.

³⁰Quiaj tamb a Felipe matüch a carret. Tanguiay aaga naxey quiaj tenguijal mateow Mipoch Teat Dios leaw tarang Isaías. Tatün manguiyaj, tasaj:

—¿Teat, ixom imeaats wüx aag temeteow quiaja? —aj.

³¹Quiaj tapiüing aaga naxey: —¿Nguineay sanaxom ximeaats sitiül ngo majlüy aljane maquiaach xic? —aw.

Ndoj quiaj tasaj a Felipe majtep tiül a carret chetem aweaag.

³²Aaga Mipoch Teat Dios niüing tenguijal mateow, apiüing:

Wüx taquiüraab mamb

mandeow, ajlüyan ngo

menojteay, atnej nop sap.

Atnej nop quicheech sap wüx ajerep milan nej, ngo mepaj.

Atquiaj a nej aton wüx tandeow, ngo majcüy majaw monbiy nej.

³³Nej tüünd mamongoch monxing, ndoj ngome tajaraw cuane asoet.

¿Jane alndom mapiüing meáwan ngo majneaj tarangüw wüx ombas nej ajcüwa nipilan quiaja?

Cos tambiyaw nej ningüy wüx iüt.

³⁴Quiaj tatün manguiyaj aaga naxey quiaj, tasaj a Felipe:

—Isaj xic teat, ¿jane wüx ombas apiüing aaga nendeac andeac Teat

Dios quiaja? ¿Apiüing wüx nejáyan quiaja, ngwüy apiüing wüx alinop aljane? —aj.

³⁵Condom Felipe tapots maquiaach nej ajan wüx aaga poch quiaj. Tapots masaj nej wüx Mipoch Teat Dios leaw tandeac Teat Jesús.

³⁶Condom wüx tatüchiw niüing ajlüy yow, quiaj tapiüing aaga naxey quiaj:

—Joyaj yow ¿quia ngondom nayar yowa? —aw.

³⁷Quiaj tapiüing a Felipe, tasaj nej: —Alndom sitiül iyaag naleaing lajmel tiül imeaats Mipoch Teat Dios —aj nej.

Quiaj tapiüing aaga naxey quiaj: —Nganüy lanapiüing naleaing aaga Teat Jesucristo quiaj Micual nej Teat Dios —aw.

³⁸Quiaj tapiüing lombom a carret. Condom tawüw tiüt ijpüéj, tambüw tajmeliw tiül yow, Felipe maquiüüb aaga naxey quiaj. Quiaj tüüch nej yow a Felipe. ³⁹Condom wüx tawüw imiün tiül yow, quiaj a Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios tawün quiaj a Felipe. Aaga naxey quiaj, ngo maxom majaw nguia tandüy a Felipe. Condom tamb maquiüüb mitiüüd nej apac omeaats.

⁴⁰Felipe camüm mayaag altiül cambaj Azoto. Quiaj tamb tapots mandeac Mipoch Teat Dios tiültiül meáwan cambaj niüing tamong, atánan quiaj tatüch tiül cambaj Cesarea.

Saulo tayar andeac Teat Jesús

(Hch. 22:6-16; 26:12-18)

9 Pues aaga Saulo ngo mamong ajcüy majaw minipilan Teat Jesús, andiüm mambich mambiy

meáwan. Quiaj tamb majaw natang miteaats. ²Tatün nawiiḡ majoy majüiquich tiül nangaj iüm tiül Damasco, alndom masap matsaag meáwan mondüüb Teat Jesús leaw apmaxom, masey monxey masey montaj. Ndoj apmaquiiüb mamb andüü Jerusalén. ³Naleaing wüx aleamb tiül tiüüd laliüc matüch Damasco, quiaj tajaw noic ran imiün cielo, anmarraj nej, ayey nej tiüt. ⁴Quiaj tajmiüc a Saulo. Condom tanguiy andeac nop nendeac, tapiüng:

—Saulo, Saulo ¿neol tapots meyamb ximbas mejcüy mejaw xique? —aw.

⁵Nej, quiaj tapiüng:

—¿Jan ic teat? —aw.

Quiaj tasaj nej aaga nendeac quiaj:

—Xique aaga Jesús, leaw ique tenguiay meyamb ombas mejcüy mejaw. Ngo majneaj mejcüy, cos andüü miün wüx imbas irang memongoch ngo majneaj, atnej nop jayats wacüx wüx atoel, quiaj atileran —aj nej.

⁶Quiaj mbayaw,

ancambeapmbeapeay. Tapiüng:
—Jow nganüy Teat ¿cuane indiüm mejaw naranga? —aw.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Witiür, quiür itüch tiül aaga cambaj quiün. Quiaj apmesoic cuane netam merang —aj nej.

⁷Ajcüwa monxey monquiiüb Saulo alombomoj quiaj, xeyay lambayajow aton. Cos anguiayayej andeac aaga nendeac, pero naleaing ngo maxomüw majawüw nejinguind. ⁸Quiaj witiüt tiüt a Saulo; pero wüx taleaaig oniüḡ

ngo maxom majaw nicuajind. Quiaj taquiüraab mamb, naneteteran owix, tamb andüü Damasco. ⁹Tajlüy quiaj er nüt ngo maxom majaw nicuajind nicuajind, ngo met, ngo manganeow.

¹⁰Tiül aaga nüt quiaj altiül Damasco nop minipilan Teat Jesús nenüt Ananías. Aaga naxey quiaj aleaic tajaw atnej aüm, cos Teat Jesús tejiüiquichay majaw nej. Tasaj:
—iAnanías! —aj.

Ananías tapiüng:

—Sal ningüy Teat —aw.

¹¹Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Erngualeateay, quiür iqiiüb aaga calle nasoic Naleainguiay, itün menguiay aniüng Judas. Alquiaj nop naxey nenüt Saulo naw Tarso, nej nganüy nganüy cam tenguiay ataag orar. ¹²Nej aton lanüüch majaw atnej aüm, nop naxey nenüt Ananías lajmel niüng nej axood, apmayac owix nej wüx omal nej, quiaj aprram oniüḡ nej alinomb —aj nej.

¹³Ananías wüx tanguiy aag ayaj, tapiüng:

—Teat, xique lananguiy xeyay nipilan andeacüw wüx aaga naxey quiaj, apiüngüw nej xeyay ngo majneaj teamarang wüx ombasüw minipilan tiül Jerusalén. ¹⁴Nganüy lapeay ningüy, ajamiün nawiiḡ ocueajiw montangtang miteaats, quiaj alndom masap matsaag meáwan mondüüb ic —aw.

¹⁵Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Quiür, cos aaga naxey quiaj lanarriiüd marang xenajiüt. Nej apmamb mandeac xic wüx tiül palpálwüx nipilan, at niüng ajlüyiw minatangüw monajiüt, at

tiül micual iüt Israel aton. ¹⁶Cos xique sanüüch majaw nguineay apmamongoch xeyay ngo majnejaj áag andüüb xic —aj nej.

¹⁷Quiaj tamb a Ananías andüy tiül aaga nden niüng axood Saulo. Wüx tapeay quiaj, tayac owix wüx omal a Saulo. Tasaj:

—Teat Saulo, aaga Teat Jesús tejüiquichay mejaw tiül tiiüd wüx tewiün, nej nesaj xic niün nüüch ram iniüüg alinomb. Aton aliüc Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios majlüy wüx imbas —aj.

¹⁸Andüüban ajmiüc imiün teoniüüg nej atnej milil cüet. Quiaj rat oniiüüg nej a Saulo. Condom quiaj witiüt, tamb mayar yow.

¹⁹Saulo wüx landoj üet, landoj anganeow, quiaj tayar apac alinomb. Condom tacül quiaj acas nüt maquiüüb minipilan Teat Jesús monlüy tiül Damasco.

Saulo tandec wüx Teat Jesús tiül Damasco

²⁰Quiájan tamb meáwan tiül ajcüwa sinagogas tiül Damasco mandec masaj nipilan, naleaing aaga Teat Jesús Micual Teat Dios nej. ²¹Quiaj mbayatoj meáwan jane tanguaiyiw andec nej, tapiüngiw:

—¿Neol, ngome nej aag ayaj tasap xeyay minipilan Teat Jesús tiül Jerusalén? ¿Neol ngome áag iün marang ningüy, masap matsaag minipilan Teat Jesús maquiüüb andüy teombasüw montangtang miteatsa? —awüw.

²²Naleaing aaga Saulo taxom omeaats xeyay masaj nipilan, áag ngondom mangochiw nej andec ajcüwa judíos moncül tiül Damasco,

cos tasaj nejiw naleaing Teat Jesús aag ayaj a Cristo leaw netam miün.

Saulo tawün oleaj

²³Wüx lamajüür xeyay nüt acül quiaj, quiaj ajcüwa judíos tandeciw nóiquian apmambiyaw nej. ²⁴Pero Saulo tanguaiy aag ayaj. Masey tajiüürüw mbeay mbeay cambaj nüt ongwiiüts cos andiümüw masapüw mambiyaw, pero ngondom mambiyaw. ²⁵Condom minipilan Teat Jesús tawüniw nej ongwiiüts; tayaciw nej tiül nop nadam nchep, tamongochiw nej amb nic coet neyey tiüt cambaj. Aaga coet quiaj, najtepe oleaj xeyay, narangüch piedra. Atquiaj taw wüx.

Saulo al Jerusalén

²⁶Wüx tapeay tiül Jerusalén a Saulo, tandiüm maquiüüjpüw tiül minipilan Teat Jesús; pero naleaing nejiw timboloj mandüyiw nej; ayajcüw ngome naleaing minipilan nej Teat Jesús. ²⁷Quiaj a Bernabé tambeol nej, taquiüüb nej mamb andüy niüng ajlüyiw apóstoles. Condom tapots masaj nejiw wüx a Saulo nguineay tajaw Teat Jesús tiül tiiüd. At tasaj nejiw cuane tasaj nej Teat Jesús, aton tasaj nejiw nguineay tandec wüx Teat Jesús tiül Damasco, ngo mimbol. ²⁸Condom quiaj tacül tiül Jerusalén a Saulo maquiüüb nejiw, ambüw nguiajantanej maquiüüjpüw. ²⁹Nej ngo mimbol mandec wüx Teat Jesús. At aton tasajsaj ajcüwa mondeac griego; pero nejiw ngo mayariw nej andec; tayambüw nguineay mambiyaw. ³⁰Wüx

minipilan Teat Jesús tanguiyiw aag ayaj, quiaj taquiüjpüw nej mamb andüy Cesarea. Condom naw quiaj tujchiw nej mamb andüy Tarso.

³¹Tiül aaga nüt quiaj tajlüy najneájan tiül meáwan niüing canchiüjow minipilan Teat Jesús. Lango majcüyaran majarawüw tiül meáwan cambaj tiül Judea, tiül Galilea, at tiül Samaria. Tayacüw wüx omeajtsüw mandüjpiw leawa tandeac Teat Jesús, tarangüw leaw andiüm Teat Dios. Quiaj texeyayiw, cos tambeol nejiw Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios.

Tajneaj Eneas

³²Condom alinoic nüt wüx tamb a Pedro mamong tiül tiül cambaj niüing ajlüyiw minipilan Teat Jesús majaw cuane arangüw, quiaj tamb aton tiül cambaj Lida. ³³Taxom quiaj nop naxey nenüt Eneas. Aaga naxey quiaj lamajiür ojpeacüw neat acül wüx mats, androoch nej ombas monandeow. ³⁴Quiaj tasaj nej a Pedro:

—Teat Eneas, Teat Jesucristo lamataag ic majneaj, witiür, ixaing mimats —aj.

Andüüban ajneaj aaga naxey quiaj, witiüt. ³⁵Wüx tajawüw nej lajneaj, meáwan nipilan tiül Lida, at monaw tiül cambaj Sarón aton tandüjpiw Teat Jesús.

Dorcas tapac alinomb

³⁶Tiül aaga nüt quiaj, altiül cambaj Jope nop najtaj minipilan Teat Jesús nej aton, nenüt Tabita. Aag ayaj nasoic Dorcas tiül ombeay griego. Nej xeyay najneaj arang, at

ambeol nipilan ngo majiür. ³⁷Wüx aaga nüt quiaj, tiün andeow a Dorcas, tandeow. Condom wüx landoj axejmbeacharan, taquiüraab majmel cawüx tiül amb ijpwüw iüm.

³⁸Pues aaga cambaj Jope ngome xeyay miünquiaj ajlüy aweaag cambaj Lida, niüing ajlüy Pedro. Wüx minipilan Teat Jesús monaw Jope tanguiyiw Pedro altiül cambaj Lida, quiaj tujchiw mamb ijpwüw monxey masajüw:

—Teat, irang favor, mac najen mejaw xicon ningüy tiül Jope —awüw.

³⁹Quiaj tamb a Pedro maquiüüb nejiw. Wüx tapeay quiaj, taquiüjpüw nej mamb andüy cawüx tiül amb ijpwüw iüm. Camüm mapeay quiaj, andüüban mayeyiw nej tiüt monlemben omal montaj, ajiüntsüw. Tujchiw nej majaw apixaw nejiw arang Dorcas wüx almapac. ⁴⁰Condom Pedro tawün nejiw quiaj meáwan, ndoj taquieel tiüt micos nej mataag orar Teat Dios. Condom ndiliteay majaw aaga nandeow quiaj, tasaj:

—Tabita, witiür —aj.

Quiaj taleaaig oniiüg aaga najtaj quiaj, wüx tajaw a Pedro quiaj witiüt chetem. ⁴¹Pedro, quiaj tandic owix nej masap owix a najtaj, tawitich lembem. Condom, quiaj tapaj miüntiw minipilan Teat Jesús at monlemben omal montaj. Wüx tajngotoj majawüw, quiaj tajawüw lapac. ⁴²Aag ayaj tanguiyaran meáwan tiül cambaj Jope, ndoj xeyay nipilan tandüjpiw Teat Jesús. ⁴³Condom Pedro tacül tiül cambaj Jope xeyay nüt, aniüing nop naxey nenüt Simón, nop nerang najiüt wüx taag.

Pedro alaniüng Cornelio

10 Altiül cambaj Cesarea nop naxey nenüt Cornelio, minatang noic ajlüy soldados nasoic Italiana. ²Aaga naxey quiaj, xeyay ayamb Teat Dios, xeyay andiüm marang leaw andiüm Teat Dios, nóiquian maquiüb meáwan leaw al aniüng nej. At aton xeyay ambeol nipilan tiül aaga cambaj quiaj. Nej ajlüyay matün ocueaj Teat Dios mambeol nej. ³Aaga naxey quiaj, ranüy tüünd majaw atnej aüm, tajaw nop ángel ocueaj Teat Dios andüy wüx nchejliow nüt. Tajaw aaga ángel quiaj tajmel niüng ajlüy nej. Condom tasaj nej:

—iTeat Cornelio! —aj nej.

⁴Cornelio mbayat xeyay wüx tajaw a ángel. Quiaj tapiüing:

—¿Cuane Teat? —aw.

Quiaj tasaj nej a ángel:

—Teat Dios teamanguiaj aag itün ocueaj, teamajaw nguineay imbeol nipilan ngo majiür. ⁵Nganüy iich mambüw acas monxey tiül cambaj Jope, majanüw miün nop naxey nenüt Simón, aag ayaj nasoic Pedro. ⁶Nej acül aniüng nop naxey nenüt Simón, aaga nerang najiüt wüx taag. Aaga nden quiaj ajlüy mbeay ndec. Nej a Pedro quiaj, apmasaj ic cuane netam merang —aj nej.

⁷Wüx laámb aaga ángel tengual andeac aweaag, quiaj Cornelio tapaj ijpüw monrang minajiüt nej, at alinop soldado neyamb Teat Dios. ⁸Condom Cornelio wüx landoj masaj nejiw meáwan cuane tajaw, quiaj tüüch nejiw mambüw tiül cambaj Jope majanüw miün a Pedro.

⁹Amb alinoic nüt nejiw aliw tiül tiiüd, laliüc mapeayiw Jope. Aag ayaj laliüc lembem nüt. Pedro tajtep andüy cawüx mal iüm mataag orar. ¹⁰Condom tind üet a Pedro. Tengualeámban arangüch üet nej, aleaic tajaw atnej aüm.

¹¹Quiaj taxom majaw atnej lejquiat a cielo. Tajaw aliüc imiün tiül cielo andüy wüx iüt atnej noic nadam püy, naoeloeleran oxing, tengual aw tiüt. ¹²Tiül aaga püy quiaj, altiül cuajantanej nimal. Altiül nimal nejjür apiquiw oleaj; altiül nimal nesatatüy tiüt ajüy; altiül quiec aton. ¹³Quiaj tanguiaj a Pedro andeac nop nendeac, tasaj nej: —Pedro, witiür imbiy aag ayaj, itsamb —aj nej.

¹⁴Quiaj tapiüing a Pedro:

—Ngwüy Teat, cos xique nómban ngome aag natsamb ajcüwa ngo majneaj nimal quiaj leaw xicona ngondom natsamban —aw.

¹⁵Quiaj tendeac amb ijmbüw aaga nendeac quiaj, tasaj nej:

—Leaw lamapiüing Teat Dios najneaj matsaramb, ique ngondom mepiüing ngo majneaj —aj nej.

¹⁶Aag ayaj tajaw arojmbüw.

Condom, quiaj xaijnguiat alinomb aaga püy quiaj, andüy tiül cielo. ¹⁷Pedro aliün wüx aag ayaj, tengualeámban mayamb omeaats nguineay amb aaga landoj majaw quiaj. Quiaj apeayiw mbeay nden ajcüwa monxey üüch nejiw mambüw a Cornelio, cos landoj matüniw manguiaiyiw nguiane acül a Simón. ¹⁸Quiaj tendeacüw, tatüniw manguiaiyiw, sitiül quiaj axood nop naxey nenüt Simón nasoic Pedro. ¹⁹Pedro

tenguialeámban mayamb omeaats wüx aaga landoj majaw quiaj, quiaj tasaj nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios:

—Joyaj arojpwüw monxey lapeayiw mayambüw ic. ²⁰Nganüy iriow tiüt quiür ijawüw, iquiüjpüw mamb nde mechiw imeaats. Cos xique nejchiüs miünüw ningüy —aj nej.

²¹Quiaj taw tiüt a Pedro majaw ajcüwa monxey neech nejw miünüw a Cornelio. Condom tasaj nejw:

—Jogüy xic, teat. ¿Aleaic iyamban xic wüx tewiünan ningüye? —aj nejw.

²²Nejiw quiaj tapiüngüw:

—Nop minatang soldado nenüt Cornelio nesaj xicon niünan. Aaga naxey quiaj xeyay najneaj arang, ayamb Teat Dios. Aton meáwan nipilan judío apiüngüw nej xeyay najneaj arang. Nop ángel ocueaj Teat Dios landoj masaj nej miün mejanüch meamb aniüng nej manguiay leaw ique apmesaj —awüw.

²³Quiaj tamelich nejw a Pedro, tüüch nejw nguiane maxojtüw. Wüx larrow tiüt amb alinoic nüt, quiaj tamb a Pedro maquiüüb nejw. At aton tambüw alacas minipilan Teat Jesús moncül tiül Jope.

²⁴Larrow tiüt amb alinoic nüt, quiaj tatüchiw tiül cambaj Cesarea. Cornelio tenguijal macül nejw; laümb mapaj meáwan acualaats nej, at meáwan leaw xowüy andeac aweaag. ²⁵Wüx tajmel tiül nden a Pedro, quiaj tamb a Cornelio mangoch nej, taquieel tiüt micos nej teombas a Pedro. ²⁶Quiaj a Pedro tawitich nej, tasaj:

—Witiür teat, cos xique aton nipilan xic sat ic —aj nej.

²⁷Tenguijal andeac aweaag tajmeliw tiül iüm. Quiaj tajaw xeyay nipilan lacanchiüjow quiaj. ²⁸Condom quiaj tasaj nejw a Pedro:

—Icona lamejawan nguineay nop nipilan judío ngondom maquiüüb tiül pálwüx nipilan; at ngondom majmel aniüngüw nejw. Pero Teat Dios lamüüch xic najaw, nejingüind nipilan ngondom mapiürang ngo majneaj, ngo metam nej. ²⁹Pares wüx tasoiquiüs niün, quiaj tiünas, ngo napiüng nicuajind. Nganüy sandiüm nanguiay ¿neol tepajan xic niün? —aj nejw.

³⁰Quiaj tapiüng a Cornelio, tasaj nej:

—Xique lamajiür apeic nüt, aaga ores cam andüy wüx nchejliow nüt taiüundas, tenguijal sataag orar ningüy saniüng. Quiaj tajawas nop naxey alembem niüng sajlüy, xowüy lalitlit apix nej. ³¹Condom tasaj xic aaga naxey quiaj, tapiüng: “Cornelio, Teat Dios teamanguiay leaw itün ocueaj, aton teamajaw nguineay imbeol nipilan ngo majiür. ³²Nganüy iich mamb majanüch miün nop naxey altiül cambaj Jope, nenüt Simón nasoic Pedro. Aaga naxey quiaj axood aniüng Simón aaga nerang najiüt wüx taag, acül mbeay ndec. Wüx apmapeay aaga naxey quiaj, nej apmasaj ic cuane netam merang”, aw. ³³Quiaj tujchiüs mamb mejanüch. Nganüy ique najneaj irang cos lerpeay. Meáwan xicon sajlüyün ningüy narangan leaw Teat Dios andiüm, nanguiayiün meáwan leaw nej lamasaj ic mesaj xicon —aj nej.

Pedro tandec aniung Cornelio

³⁴Quiaj a Pedro tandec masaj nejiw, tapiung:

—Nganüy lanajaw Teat Dios andiüm jangantanej nipilan, ngo mapiung wüx jane netam, jane ngwüy. ³⁵Nej najneaj majaw meáwan nipilan tiül meáwan cambaj wüx iüt jane apmayamb nej, jane apmarang najneaj. ³⁶Teat Dios tüüch manguiayiw mipoch nej aaga cambaj Israel, pero tapiung nej najneájan majaw meáwan nipilan leaw apmayar andeac Teat Jesucristo. Aaga Teat Jesús quiaj, minatang ocueaj meáwan nipilan. ³⁷Icona lamenguiayüün cuane tajlüy meáwan tiül iüt Judea. Aag ayaj tamelich tiül Galilea, wüx Juan landoj maquiaach nipilan cuane netam marangüw para alndom mayariw yow. ³⁸Lamejawan aton nguineay Teat Dios tayac Nangaj Miespíritu nej wüx ombas Teat Jesús naw Nazaret para marang cuajantanej. At lamejawan nguineay Teat Jesús tarang xeyay najneaj cos Teat Dios almaquiüüb nej. Nej aton tüüch majneaj meáwan nipilan leaw üüch nejiw michachiw nimeech. ³⁹Xicona tajawasan naleaing meáwan leaw tarang Teat Jesús tiül iüt Judea, at tiül Jerusalén. Condom tayacüw nej wüx cruz mandeow. ⁴⁰Aaga Jesús quiaj Teat Dios tapacüüch nej wüx er nüt; tüüch nej mejüiquichay najawan. ⁴¹Ngome meáwan nipilan tajawüw nej, áagan xicona leaw lasarriüüdaranan nandecan wüx nej cuane tarang. Xicona tajawasan, cos tetesan, tanganeowasan

naquiüjpan wüx landoj apac alinomb. ⁴²Nej tasaj xicon namban nasajan nipilan, napiungan naleaing Teat Dios lamayac nej majaw wüx asoet meáwan nipilan, leaw aliün mapac at leaw landeow. ⁴³Meáwan mondeac andeac Teat Dios lamapiungüw wüx nej tanomb. Tapiungüw meáwan leaw apmayar andeac Teat Jesús, Teat Dios apmawün wüx omeaats nej asoetiw nejiw —aw.

**Nipilan ngome judio ayariw
Nangaj Espíritu**

⁴⁴Tengualeámban mandeac a Pedro wüx aag ayaj, quiaj tiün Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, tajmiüc wüx ombasüw meáwan nipilan leaw teamanguiyiw andeac nej. ⁴⁵Quiaj mbayatoj ajcüwa judíos monyar andeac Teat Jesús leaw tambüw maquiüjpüw teat Pedro, cos tajawüw nguineay ajcüwa nipilan ngome judío lamayariw Nangaj Espíritu aton. ⁴⁶Cos teamanguiyiw lamandecüw alinoic ombeayiün, teamapiungüw najneajay lamarang Teat Dios. ⁴⁷Condom tasaj nejiw a Pedro: —¿Alndom aljane mapal, ngo mayariw yow ajcüwa nipilan quiaja? Cos nejiw aton lamayariw Nangaj Espíritu atnej icootsa —aj nejiw. ⁴⁸Quiaj a Pedro tapiung müüch nejiw mayariw yow wüx minüt Teat Jesús. Condom tasajüw a Pedro macül quiaj alacas nüt maquiüüb nejiw.

**Teat Pedro tamb Jerusalén
masaj minipilan Teat Jesús
nguineay tarang**

11 Condom ajcüw apóstoles y aldemas minipilan Teat

Jesús monlüy tiül Judea tanguyaiw nguineay ajcüwa nipilan ngome judíos aton lamayariw Mipoch Teat Dios. ²Wüx tapeay Jerusalén a Pedro, quiaj taliqiuaw nej ajcüwa judíos leaw lamandüjpiw Teat Jesús.

³Tasajüw:

—¿Neol teamb aniüngüw nipilan ngome icootsa meretiün mequiüjpana? —ajüw nej.

⁴Quiaj tapots masaj nejiw a teat Pedro andüübndüjpeay nguineay tajlüy, tapiüng:

⁵—Xique sal tiül cambaj Jope, tenguijal sataag orar. Quiaj tajawas aleaic atnej saüm. Tajawas aliüc imiün tiül cielo atnej noic nadam püy, ndeaan oxingxing; aag ayaj tiün andüy niüng sajlüy. ⁶Tajawas majneaj tiül aag ayaj. Quiaj tajawas altiül cuajantanej nimal nejiür apiquiw oleaj; altiül napat nimal, altiül nimal nesatatüy tiüt ajüy, altiül quiec aton. ⁷Quiaj tanguyaiüus andeac nop nendeac, tasaj xic: “Pedro, witiür imbiy cuajantanej aag ayaj, itsamb”, aj xic. ⁸Quiaj a xique tasajas: “Ngwüy Teat, cos xique nómban ngomeaag natsamb ajcüwa ngo majneaj nimal quiaj, leaw xicona ngondom natsamban”, saj. ⁹Quiaj tasaj xic amb ijmbüw aaga nendeac imiün tiül cielo: “Leaw lamapiüng Teat Dios najneaj matsaramb, ique ngondom mepiüng ngo majneaj”, aj xic. ¹⁰Aag ayaj tajawas arojmbüw. Condom, quiaj xaijnguiat alinomb andüy tiül cielo. ¹¹Condom, quiaj tapeayiw quiaj arojpiw monxey niüng saxood mayambüw xic, müjndiw miünüw imiün Cesarea. ¹²Quiaj tasaj xic a Nangaj Espiritu

ocueaj Teat Dios namb naquüjpiw nde nachiw ximeaats. Tambüw aton naquüjpiw xic ajcüwa anaáf monyar andeac Teat Jesús cam. Tajmelasan aniüng nop teat naxey. ¹³Aaga teat naxey quiaj tasaj xicon nguineay tajaw nop ángel aniüng nej, lembet niüng ajlüy nej, tasaj nej: “Ijchaw mambüw acas monxey andüyiw Jope, majanüw miün nop naxey nenüt Simón, nasoic Pedro. ¹⁴Aaga naxey quiaj apmasaj ic nguineay alndom maw isoetiün, mequiüüb meáwan leaw al iniüng”, aj nej. ¹⁵Wüx tandecas nasajüw, quiaj tayariw Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios atnej tayariüüts nomb. ¹⁶Quiaj leaad ximeaats nguineay tasaj icoots Teat Jesús wüx tapiüng: “Juan naleaing tüüch yow nipilan, aag ayaj náagan yow. Nganüy a icona apmeajndiün Nangaj Espiritu”, aw. ¹⁷Sitiül Teat Dios lamüüch nejiw Nangaj Espiritu aton, atnej tüüch icoots wüx tayariüüts andeac Teat Jesucristo éjow nganüy a xique, jane xic napiüng napal leaw andiüm Teat Dios? —aj nejiw a Pedro.

¹⁸Wüx ndot manguyaiw aag ayaj, quiaj ndijchiüto, apac omeajtsüw, tapiüngüw:

—iNajneajay lamarang Teat Dios! Nganüy naleaing Teat Dios lamüüch nipilan ngome judíos leam omeajtsüw ngo majneaj teamarangüw y macueatiw, cos atquiaj nejiw aton alndom mapacüw meáwan nüt tiül cielo —awüw.

Minipilan Teat Jesús monlüy tiül Antioquía

¹⁹Nganüy ajcüwa minipilan Teat Jesús leawa tawüniw oleajiw ajan

wüx tajlüy nadam moncüy wüx tambiyaran Esteban, altiül tatüchiw tiül iüt Fenicia; altiül tambüw Chipre; altiül tatüchiw tiül cambaj Antioquía. Nejiw ngo masajüw meáwan nipilan wüx aaga najneaj nanderac wüx Teat Jesús, áagan nipilan judío tasajüw. ²⁰Condom acas monyar andeac Teat Jesús monaw tiül Chipre, at monaw tiül cambaj Cirene, tambüw tiül cambaj Antioquía. Wüx tapeayiw quiaj, tasajüw nipilan griegos wüx aaga najneaj nanderac wüx Teat Jesús. ²¹Teat Dios xeyay tambeol nejiw; quiaj xeyay nipilan tayariw Mipoch Teat Dios, tacueatiw meáwan ngo majneaj leawa tarangüw.

²²Minipilan Teat Jesús monlüy tiül Jerusalén wüx tanguaiyiw aag ayaj, quiaj tujchiw mamb andüy Antioquía a teat Bernabé mamb mambeol nejiw. ²³Wüx tapeay quiaj a teat Bernabé, xeyay tapac omeaats wüx tajaw nguineay lamambeol nejiw Teat Dios. Quiaj tasaj nejiw mayacüw wüx omeajtsüw Mipoch Teat Dios tanaámb, nde macueatiw. ²⁴Teat Bernabé najneaj omeaats, nómban ngo machiw omeaats wüx Teat Dios. At cos xeyay ambeol nej Nangaj Espíritu, xeyay nipilan tayariw Mipoch Teat Dios.

²⁵Ndoj tamb a Bernabé andüy tiül cambaj Tarso mayamb a Saulo. Wüx taxom, quiaj taquiüüb mamb andüy Antioquía. ²⁶Quiaj tacüliw maquiüjpüw monyar andeac Teat Jesús nomb neat; taquiajchiw xeyay nipilan wüx Mipoch Teat Dios. Tiül Antioquía tamelich masoiquiw Cristiano nejiw leaw monyar andeac Teat Cristo.

²⁷Tiül aaga nüt quiaj, tapeayiw Antioquía acas mondeac andeac Teat Dios monaw Jerusalén. ²⁸Nop tiül nejiw nenüt Agabo. Aaga naxey quiaj tasaj nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios nguineay apmajlüy alinoic nüt. Quiaj witiüt masaj monyar andeac Teat Jesús wüx alcanchiümoj; tapiüng laliüc majlüy montiün andüy tiül meáwan cambaj, ngome apmajlüy nüeteran. Aag ayaj naleaing tajlüy wüx Claudio tarang natang nenajiüt tiül Roma. ²⁹Quiaj minipilan Teat Jesús monlüy tiül Antioquía tapiüngüw anopnopo apmambeolüw monyar andeac Teat Jesús monlüy tiül Judea; apmüjchiw leaw alndom. ³⁰Naleaing atquiaj tarangüw, tujchiw mamb aaga leaw üjchiw quiaj majoyiw mamb a Bernabé maquiüüb a Saulo, müjchiw montangtang tiül monyar andeac Teat Jesús monlüy tiül Judea.

Tandeow Jacobo, Pedro tayacüch tiül manchiüc

12 Wüx aaga nüt quiaj, aaga Herodes minatang nenajiüt tayamb ombas minipilan Teat Jesús. Tasap acas müüch mamongochiw xeyay ngo majneaj. ²Ndoj tapiüng mambiyaran a Jacobo (Santiago minüt nej aton) micoj a Juan, tambiyaw naag espada. ³Condom Herodes wüx tajaw ajcüwa judíos najneájan majawüw aaga arang quiaj, quiaj tasap teat Pedro mayac tiül manchiüc aton. Naleaing tiül aaga nüt quiaj arangüw nangos nüt wüx üetiw pan ngo majmel levadura. ⁴Wüx lamasap a Pedro mayac tiül manchiüc, quiaj tayac teowixaw apiquiw ajlüy soldados

monjiür manchiüc, majiürüw.
Aag ayaj ajlüy apiquiw soldados
tiül noicnoic ajlüy. Cos Herodes
apiüing wüx landoj pascua, quiaj
apmawün a Pedro mayac teowix
cambaj. ⁵Pedro tajiürüch majneaj
tiül manchiüc. Nganüy ajcüwa
minipilan Teat Jesús xeyay tatajcüw
orar Teat Dios mambeol nej.

**Teat Dios tawün tiül
manchiüc a Pedro**

⁶Tiül aaga ongwiiüts quiaj,
wüx Herodes apmawün a Pedro
müüch cambaj ráwan tiüt, Pedro
almameay pinawan niüing ajlüyiw
ijpüw soldados. Netsaag naag ijtsüw
galen; aliw tiül ombeay manchiüc
alijpüw soldados tenguijal majiürüw
nej. ⁷Quiaj tapeay niüing ajlüy
nej nop ángel ocueaj Teat Dios,
anmarraj tiül manchiüc, tareeg
teombaj a Pedro mapacüüch, tasaj:
—Witiür najénan —aj.

Tanaámbo sojndiow aaga galen
netsajcüy owix nej. ⁸Quiaj tasaj nej
a ángel:

—Ersoijquiaj, aton isooig ipaj —aj
nej.

Pedro atquiaj tarang. Condom
aaga ángel tasaj nej alinomb:

—Isooig najal micamix, mac tabar
—aj nej.

⁹Quiaj taw a Pedro tandüüb
mamb a ángel. Naleaing ngo
majaw sitiül naleaing meáwan
leaw lamarang aaga ángel quiaj,
tengwüy ajáwan. Nej apiüing aag
ayaj ajáwan atnej maúm. ¹⁰Condom
tamongoj noic ombeay manchiüc
niüing ajlüy nop soldado nejjiür
manchiüc. Condom tamongoj amb
ijquiajw ombeay manchiüc niüing

ajlüy alinop soldado. Wüx tatüchiw
aaga nadam ombeay manchiüc
niüing awaran andüy tiül cambaj,
aag ayaj narangüch manchiüc,
lejquiat nejáyan quiaj. Quiaj
tambüw. Condom wüx tatüchiw
nots calle, quiaj tacueat nej a ángel.

¹¹Quiaj rat andüy a Pedro, tapiüing:

—Nganüy sawaw naleaing Teat
Dios tüüch miün miángel nej
mawün xic teowix Herodes, ngana
majlüy atnej andiümüw marangüw
ajcüwa nipilan judío quiaj —aw.

¹²Atquiaj tapiüing tiül omeaats,
condom tamb andüy aniüing María
mimüm a Juan, aaga nasoiic Marcos
aton. Quiaj alcanchiümoj xeyay
minipilan Teat Jesús tenguijal
atajcüw orar. ¹³Wüx tapeay mbeay
nden, quiaj tendead. Quiaj tiün nop
nüx nenüt Rode majaw jane. ¹⁴Aaga
nüx quiaj wüx tanguiaj andeac a
Pedro, xeyay apac omeaats, ngo
maleaag ombeay nden, andilílan
tiüt andüy tiül nden masaj nejiw
lapeay a Pedro, al mbeay nden.

¹⁵Quiaj tasajüw nej monlüy quiaj:
—iNerchach! —ajüw nej.

Nej nomb apiüing naleaing. Quiaj
tapiüingüw:

—Ngome nej, aag ayaj miángel nej
—awüw.

¹⁶Pedro nde asap andeac mbeay
nden. Wüx tambüw maleajquiw,
quiaj tajawüw naleaing. Quiaj
mbayatoj xeyay. ¹⁷Pedro tarang
owix ndijchiümoj. Quiaj tapots
masaj nejiw nguineay tawün nej
tiül manchiüc Teat Dios. At tasaj
nejiw:

—Ijchan manguiaj a Jacobo, at
meáwan minipilan Teat Jesús —aj
nejiw.

Condom taw quiaj, tamb.

¹⁸Camüm ram tiüt mbayajow a soldados. Xeyay tendeadandeadüw wüx, cos ngo majawüw nguineay taw a Pedro. ¹⁹Condom Herodes tüüch mamb mayambüch a Pedro. Wüx laímb mayamb ngo maxom, quiaj tandüy wüx matüntün manguiay ajcüwa soldados monjiür manchiüc. Condom tüüch mamb maquiürajpüw mandeowüw. Ndoj Herodes taw Judea, tamb maciül tiül cambaj Cesarea.

Tandeow Herodes

²⁰Herodes xeyay tajcüy majaw nipilan monaw tiül cambaj Tiro at monaw tiül cambaj Sidón. Pero nipilan monaw Tiro maquiüüb Sidón tandeacüw nóiquian, mambüw majawüw aaga nenajiüt quiaj. Tandeacüw maquiüjpüw a Blasto mambeol nejiw. Aaga naxey quiaj, natang nejiür najiüt ocueaj Herodes. Quiaj tatüniw ocueaj a Herodes nde majcüyaran majarawüw. Cos nejiw teamaxomüw nüeteran naw tiül meáwan cambaj leaw Herodes ajlüy wüx. ²¹Herodes tayac noic nüt sonongom nipilan manguiayiw andeac nej. Condom wüx tatüch a nüt, tasooig najneaj apix nej, apix minatang nenajiüt. Ndoj tsotot tiül apal nej. Quiaj tapots andeac masaj nipilan. ²²Quiaj tepajüw nipilan napac. Tapiüngüw:

—iNop dios teandead quiaj, ngome nipilan! —awüw.

²³Quiaj ajngot iün andeow a Herodes, tüüch nej miün andeow nop ángel ocueaj Teat Dios, cos tayaag nej xeyay am ajlüy; nganüy Teat Dios ngo metam. Quiaj tandeow, tendiüc.

²⁴Naleaing Mipoch Teat Dios tajüy xeyay, tanguiayaran nguiajantanej.

²⁵Bernabé maquiüüb a Saulo wüx landoj marangüw minajiütüw nejiw tiül Jerusalén, quiaj tandilileaw alinomb andüyiw Antioquía, taquiüjpüw mamb a Juan nasoic Marcos.

Bernabé y Saulo tambüw mandeacüw andeac Teat Dios

13 Tiül nipilan monyar andeac Teat Jesús monlüy tiül Antioquía altiül acas mondeac andeac Teat Dios, aton altiül monquiaach wüx Mipoch Teat Dios. Ajcüw ayaj nop Bernabé, alinop Simón nasoic Niger, alinop Lucio naw Cirene, alinop Manaén, alinop Saulo. Aaga naxey nenüt Manaén quiaj, tatang aweaag a Herodes, aaga nenajiüt tiül Galilea. ²Noic nüt wüx alxenenguemoj tenguiál anderac Mipoch Teat Dios aton wüx teaiündüw, quiaj tasaj nejiw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, tapiüng: —Iwüniün xicueaj a Bernabé maquiüüb a Saulo marangüw xenajiüt leawa lanateots nüjchiw —aw.

³Quiaj wüx landoj aiündüw, landoj matüniw ocueaj Teat Dios, tayacüw owixaw wüx omalüw a Bernabé maquiüüb a Saulo. Condom tetepeayayej maquiüjpüw, quiaj tawüw quiaj.

Bernabé y Saulo tandeacüw Mipoch Teat Dios tiül Chipre

⁴Condom tambüw niüng Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios lamüüch nejiw mayajcüw netam mambüw. Quiaj tambüw andüyiw tiül cambaj

Seleucia. Condom nawüw quiaj tajtepiw tiül nadam müx, tandüyiw wüx noic iüt tiül ndec nasoic Chipre. ⁵Wüx tajtepiw wüx iüt tiül cambaj Salamina, quiaj tandeaciw Mipoch Teat Dios tiül meáwan sinagogas. At almaquiüjpüw a Juan mambeol nejiw. ⁶Wüx laúmb majüyiw tiül aaga nine iüt tiül ndec, quiaj tatüchiw tiül cambaj Pafos. Taxomüw quiaj nop naxey nenüt Barjesús, nop judío nej. Aaga naxey quiaj nop nesüet, y apiüng nej nop nendeac andeac Teat Dios, pero aag ayaj ngo maleaing. ⁷Aaga naxey mbich meaw maquiüüb nop nenajiüt nenüt Sergio Paulo, nenajiüt nej tiül aaga iüt quiaj. Aaga nenajiüt quiaj, xeyay fis ajiür. Nej tüüch mamb majpajüw miün a Bernabé y Saulo, cos andiüm manguiaiy Mipoch Teat Dios. ⁸Pero aaga newüyay asüet aton nasoic Elimas tiül ombeayiw Griegos; nej tandiüm mapal nejiw, cos ngo mandiüm majaw mayar Mipoch Teat Dios aaga nenajiüt quiaj. ⁹Quiaj a Saulo nasoic Pablo aton, tayaag tiül omeaats nej a Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, quiaj tajaw teombas aaga naxey quiaj. ¹⁰Tasaj:

—Iique minaj ic newaiich, nerang xeyay ngo majneaj, micual ic minatang nimeech, cos ijcüy mejaw monrang najneaj! ¿Neol tapots iwaiich nipilan nde mayariw Mipoch Teat Dios? ¹¹Nganüy Teat Dios apmüüch ic memongoch xeyay ngo majneaj, apmersomb, ngome apmexom mejaw a nüt acas nüt —aj.

Quiaj pojniüt oniiüg aaga naxey quiaj, nómban ngo maxom majaw nicuajind. Ndoj tapots ajüyjüy, amb

ninguiün amb ninguiün mayamb jane manetet nej owix. ¹²Aaga naxey nenajiüt quiaj wüx tajaw aag ayaj, quiaj tayar Mipoch Teat Dios, mbayat manguiaiy leaw aquiajchiw wüx Teat Dios.

**Pablo maquiüüb Bernabé aliw
Antioquia tiül Pisidia**

¹³Condom tawüw Pafos a Pablo maquiüüb leaw aquiüüb mamb, tambüw ambüw tiül müx, tandüyiw tiül cambaj Perge tiül Panfilia. Condom wüx tapeayiw quiaj, quiaj tacueat nejiw a Juan, tandilil alinomb andüy Jerusalén. ¹⁴Condom nejiw tawüw Perge, tandüyiw tiül cambaj Antioquia tiül Pisidia. Wüx tapeayiw quiaj, tambüw tajmeliw tiül nangaj iüm wüx nüt axoodaran, chetemoj.

¹⁵Wüx landoj ateoraw tiül Mipoch Teat Dios leaw tüünd a Moisés, at leaw tarangüw mondeac andeac Teat Dios, quiaj montangtang tiül a sinagoga, tujchiw mamb masoiquiw a Pablo y a Bernabé sitiül ajiürüw noic poch mapiüngüw. Tasoiquiw: —Teat monxey, sitiül almejiüran alngün poch mepiüangan manguiaiyw nipilan, alndom mepiüangan —ajowiw.

¹⁶Quiaj witiüt a Pablo lembem, tarang owix nej ndijchiümójan. Condom tasaj nejiw:

—Teat monxey micual iüt Israel, at icona monyar andeac Teat Dios, inguiayitün sanasaj icon: ¹⁷Aaga Teat Dios Midiosüw cambaj Israel, nej tarriiüd ajcüwa mixejchiüüts monlüy tanomb. Condom tüüch nejiw mexeyayiw wüx tacüliw tiül Egipto, tiül mifüt pálwüx nipilan.

Ndoj tawün nejiw quiaj. ¹⁸Condom wüx tacülüw tiül wajchiüc ic miow (40) neat, tafüic wüx meáwan leaw tarangüw. ¹⁹Wüx tajmeliw tiül iüt Canaán, nej tandrooch ombas ayafw nadamdand cambaj tiül aaga iüt quiaj, müüch mixejchiiüts maneayiw aaga iüt quiaj. ²⁰Condom tatüch apiquiw acoic miow ic miow gajpowüw (450) neat, meáwan tiül aaga neat quiaj, Teat Dios tayac jueces majawüw wüx asoetiw nipilan. Tiün mandondoch wüx tajlüy aaga Samuel, nop nendead andeac Teat Dios. ²¹Condom tatüniw ocueaj Teat Dios mayac nop natang nenajiüt tiül nejiw, aaga nasoic rey. Quiaj Teat Dios tayac a Saúl, micual Cis, marang natang nenajiüt tiül nejiw ic miow neat. Aaga naxey quiaj naw tiül acualaats Benjamín. ²²Ndoj, wüx Teat Dios tawün a Saúl, tayac a David mingow. Cos Teat Dios lamapiüng aag ayaj tanomb wüx tapiüng: “Lanaxom a David micual Isaí. Aaga naxey quiaj xeyay apac ximeats najaw, nej apmarang meáwan leaw xique sandiüm”, aw. ²³Naw tiül micual nej aaga rey David quiaj, wüx lamong xeyay neat, quiaj tiün majlüy Teat Jesús. Teat Dios tayac nej mawün asoetiw cambaj Israel, atnej lamapiüng apmarang. ²⁴Pero nganaw mapeay a Teat Jesús, quiaj aaga Juan neech yow nipilan tasaj a cambaj Israel leam omeajtsüw wüx aaga xeyay ngo majnej teamarangüw, macueatiw, cas tayariw yow. ²⁵Juan wüx laliüc ndom minajiüt nej, tasaj nipilan: “¿Jane xic ipiüangan? Ngome xique leawa temepiüangan quiaj. Aliüc

miün nop, aag ayaj xeyay netam ajlüy, xique ngo nembeat nicuajind, ngondom natüch nasoond apaj nej”, aj nejiw.

²⁶Nganüy xique sasaj icon menguiayiün Teat monxey, micual acualaats Abraham, at icona monyamb Teat Dios: Aaga poch nepiüng wüx nguineay Teat Dios alndom mawün asoet nipilan, icona netam menguiayiün, meyariün. ²⁷Cos ajcüwa micual miiütaats moncül tiül Jerusalén, at monajiüt tiül nejiw ngome tajawüw jane nej Teat Jesús. Cos ngo maxomüw omeajtsüw wüx Mipoch Teat Dios leaw tarangüw mondeac andeac Teat Dios, nateoraw wüx nüt axoodaran. Áag nejiw tayacüw asoet Teat Jesús mandeow. Quiaj tajlüy atnej landoj lajlüy tiül Mipoch Teat Dios. ²⁸Masey ngo maxomüw wüx ombas Teat Jesús nicuajind nisoet para mandeow, nejiw tasajüw a Pilato mapiüng mandeow. ²⁹Nejiw ngo leam omeajtsüw, tarangüw meáwan leaw larangüch tiül Mipoch Teat Dios nguineay apmajlüy wüx ombas Teat Jesús. Wüx landeow, quiaj tajwan tiüt imiün wüx cruz. Condom tamiüraad. ³⁰Pero naleaing Teat Dios tapacüüch nej alinomb. ³¹Ndoj tejüiquichay xeyay nüt majawüw nej ajcüw leawa taquiüjpüw nej naw tiül Galilea, andüy Jerusalén. Nganüy nejiw tengual masajüw nipilan leaw tajawüw.

³²Nganüy xicon aaton teanasajan icon wüx aaga najneajay majlüy, cos aag ayaj Teat Dios lamasaj mixejchiiüts. ³³Nganüy lajlüy atnej Teat Dios lamapiüng apmajlüy tiül

micualüw nejiw mixejchiiüts; ajcüw ayaj icootsa. Teat Dios tapacüüch alinomb Teat Jesús atnej larangüch tiül amb ijquiw Salmo, cos apiüng: “Ique Xecual ic, nganüy lanüüch ic wijquiamear”, aw. ³⁴Teat Dios tapacüüch nej alinomb, ngo müüch nej majmboc, cos atquiaj lajlüy tiül Mipoch Teat Dios, niüng Teat Dios apiüng: “Xique naleaing sanajiür icon lasta, cos sanarang atnej tasajas a David”, aw. ³⁵Áag Teat Dios tapiüng tiül alinoic Salmo, wüx David tarang wüx nawiig, tapiüng: “Nde meaach majmboc aaga nangaj micual”, aw. ³⁶Cos naleaing David wüx landoj arang natang tiül nipilan atnej lamasaj nej Teat Dios, quiaj tandeow. Condom tamiüraad niüng tamiürajtüw montangtang tajlüyiw tanomb, micuerpo nej tajmboc. ³⁷Nganüy micuerpo Teat Jesús ngo majmboc, cos Teat Dios tapacüüch nej alinomb. ³⁸Teat monxey micual xefüt, netam mejawan, nganüy tengual nasajan icon áagan wüx Teat Jesús alndom meriowan wüx isoetiün. ³⁹Meáwan nisoet leaw aaga poch tüünd Moisés apiüng ngondom maw, aaga nisoet quiaj alndom maw ocueaj jane apmayar andeac Teat Jesús. ⁴⁰Nganüy netam mejawan, nde memongochiün atnej lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios leaw tarangüw mondeac andeac Teat Dios, apiüng: ⁴¹Icona mondam omeaats, ijawan wüx, cos apmbayameron apndromeron. Cos xique aleaic sanarang wüx aliün mepacan. Aag ayaj icona apmepiüangan ngo maleaing, masey aljane apmasaj icon, aw —aj nejiw.

⁴²Wüx tawüw imiünüw tiül a sinagoga ocueajiw judíos, quiaj tatüniw nej ocueajiw nipilan ngome judío, sitiül apmandüyiw quiaj alinomb wüx apmatüch alinoic nüt maxoodaran masajüw nejiw alquiriw wüx aaga poch quiaj. ⁴³Wüx landajrriüjow imiünüw tiül a sinagoga, quiaj tandüjpiw a Pablo y Bernabé xeyay nipilan judío, at nipilan ngome judío leaw lamayambüw Teat Dios. Condom Pablo y Bernabé tasajüw nejiw mayacüw wüx omeajtsüw Mipoch Teat Dios y mimonajneaj nej.

⁴⁴Wüx tatüch alinoic nüt axoodaran, tajlüy mümb mamb meáwan nipilan monaw tiül cambaj manguiayiw Mipoch Teat Dios. ⁴⁵Pero wüx ajcüwa judíos tajawüw laxeyay nipilan, quiaj tajcüyiw, ngo majneaj majawüw. Xeyay ngo majneaj tandeacüw wüx leaw Pablo taquiaach, tapiüngüw aag ayaj ngo maleaing. ⁴⁶Quiaj tandeacüw a Pablo y Bernabé, ngo mimboloj, tasajüw nejiw:

—Naleaing icona ombas nasajan icon wüx Mipoch Teat Dios cos judíos icon. Pero icona ngo meyariün, pares ngome apmeajndiün mepacan meáwan nüt niüng ajlüy Teat Dios. Nganüy sanamban nasajan nipilan ngome judío. ⁴⁷Cos atquiaj lamasaj xicon Teat Dios narangan, atnej lamapiüng tiül Mipoch nej:

Lanayac ic mejlüy atnej ran ocueajiw palpálwüx nipilan ngome judío, meamb mesajüw meáwan nipilan wüx iüt nguineay alndom maw asoetiw nejiw —aj nejiw.

⁴⁸Ajcüwa nipilan ngome judíos, wüx tanguiyiw aag ayaj, xeyay tapac omeajtsüw, najneajay majawüw Mipoch Teat Dios. Tüjchiw omeajtsüw Teat Dios meáwan leaw landoj lamapaj nejiw Teat Dios majlüyiw najneajay, mapacüw meáwan nüt tiül cielo.

⁴⁹Quiaj tanguiyaran Mipoch Teat Dios meáwan tiül aaga iüt quiaj. ⁵⁰Pero ajcüwa judíos leawa ngo mayariw mipoch Teat Dios tasajüw montangtang ombas montaj leaw andüjpiw Mipoch Teat Dios, at montangtang ombas monxey tiül aaga cambaj quiaj, majcüyiw majawüw a Pablo y Bernabé. Quiaj witiüt noic nadam moncüy wüx ombasüw Pablo y Bernabé, tawüniw nejiw nómban tiül aaga iüt quiaj. ⁵¹Nejiw quiaj tatajtüw minajndot oleajiw nejiw, cas tambüw tandüyiw tiül cambaj Iconio. ⁵²Meáwan leaw lamayariw andeac Teat Jesús xeyay tapac omeajtsüw, tajlüy wüx ombasüw nejiw Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios, tambeol nejiw.

Pablo y Bernabé aliw tiül Iconio

14 Pablo y Bernabé tapeayiw tiül cambaj Iconio; tambüw tiül a sinagoga ocueajiw nipilan judío. Wüx tandeacüw wüx Teat Jesús, tayariw aag ayaj xeyay nipilan judío, at xeyay nipilan griego aton. ²Pero ajcüwa judíos leaw ngo mayariw aaga poch quiaj, tambüw tapots mawajchaw ajcüw pálwüx nipilan, mapiüngüw nipilan monyar andeac Teat Jesús ngo majneaj teamarangüw. ³Pares tacüliw quiaj a Pablo y Bernabé

xeyay nüt. Nejiw tandeacüw wüx Teat Jesús ngo mimboloj cos ayacüw omeajtsüw wüx nej. Aton nej tüüch nejiw ndoj ombasüw marangüw cuajantanej ateócan leawa ngome aag ajaraw. Atquiaj tarang majüiquich naleaing meáwan leaw andeacüw quiaj.

⁴Nipilan tiül aaga cambaj quiaj, ngo majlüyiw nóiquian; altiül tambeolüw ajcüwa judíos, altiül tambeolüw apóstoles. ⁵Condom ajcüwa judíos maquiüjpüw nipilan ngome judíos, witiütoj nóiquian maquiüjpüw monajüt majcüyiw majawüw apóstoles, andiümüw maloxiw naag piedra, mambiyaw. ⁶Nejiw a Pablo y Bernabé, wüx tanguiyiw aag ayaj, quiaj tawüniw oleajiw, tandüyiw tiül ajcüwa cambaj Listra y Derbe tiül iüt Liconia, at tambüw tiül meáwan nine cambaj quiájan. ⁷Meáwan tiül niüng tambüw tasajüw nipilan aaga najneajay poch wüx Teat Jesús.

Taloxiw a Pablo tiül Listra

⁸Tiül cambaj Listra, alquiaj nop naxey chetéjan ngondom majüy, necoex nde wijquyaw, ngome aag ajüy. ⁹Aaga naxey quiaj teamanguiyw meáwan leaw teamandeac a Pablo. Wüx Pablo tajaw nej majneaj, quiaj tajaw aaga naxey quiaj ajüic ayaag tiül omeaats naleaing Teat Dios alndom mataag nej majneaj. ¹⁰Quiaj tendeac a Pablo, tasaj nej napac: —Witiür lembem —aj.

Aaga naxey quiaj, ajchic lembem, quiaj tajüy. ¹¹Nipilan wüx tajawüw nguineay lamarang a Pablo, quiaj tepajüw napac, tandeacüw wüx ombeayiw nejiw, tapiüngüw:

—iLapeayiw a dios imiünüw cawüx, at nejiw nipilan! —awüw.

¹²Condom tujchiw manüt a Bernabé, Júpiter, atnej minüt nop midiosüw nejiw, nganüy a Pablo tujchiw manüt Mercurio, atnej minüt alinop midiosüw nejiw, cos Pablo nendead. ¹³Condom nop miteaats ocueaj aaga dios Júpiter, taquiiüb mamb acas boy, aton ajoy mbaj nembet mandiig a boy, laámb andüy mbeay cambaj niüng ajlüy ombiüm aaga dios Júpiter. Xeyay nipilan taquiiüjpüw nej mamb; apmambiyaw a boy mayacüw ichechiw nejiw. ¹⁴Ajcüw apóstoles Bernabé y Pablo wüx tanguiayiw aag ayaj, quiaj tachiütüw apixaw nejiw, tajmeliw tiül a xeyay nipilan mapalüw teombas, tendeadüw napac, tapiüngüw:

¹⁵—iMonxey! ¿Neol tepiüangan merangan aag ayaja? Xicon a ton nipilan xicon atnej ijlüyüin. Xicon a xiünan nasajan icon mecueatiün iyamban cuajantanej narangüch dios, mendüjpiün ágan Teat Dios almapac, aag nerang cielo, nerang iüt, nerang ndec, nerang meáwan leaw almajlüy. ¹⁶Naleaing tanomb nej tüüch majlüyíwan meáwan nipilan, marangüw leaw andiümüw. ¹⁷Pero naleaing Teat Dios ngo macueat nejiw nómban, cos tenguijal majüiquich jane nej wüx arang meáwan najneaj; nej üüch majoet, üüch mayac aóng meáwan cuajantanej napiürüch. Aton üüch icoots nüeteran, üüch mapac omeajtsaats —awüw.

¹⁸Masey atquiaj tapiüngüw a Pablo y Bernabé, pero xeyay taél ocueajiw para mapalüw teombas a

nipilan, ngana mambiyaw a nimal mayacüw ichechiw, müjndiw.

¹⁹Condom tapeayiw quiaj acas judíos monaw Antioquía at monaw Iconio. Ajcüw ayaj taquiajchiw ombeay nipilan majcüyiw majawüw a Pablo, mambiyaw. Quiaj tajcüyiw a nipilan, tapots maloxiw a Pablo naag piedra. Condom tanototoj tiüt, taquiiüjpüw mamb maloxiw mbeay cambaj, apiüngüw landeow nómban. ²⁰Ndoj, wüx xenenguetoj monyar andeac Teat Dios niüng ajlüy nej, quiaj tapac witiüt. Condom tandüy tiül cambaj alinomb maquiiüb nejiw. Wüx rat tiüt amb alinoic nüt, quiaj taw quiaj maquiiüb Bernabé, tandüyiw Derbe.

²¹Wüx landoj mandeadüw aaga najneajay poch tiül cambaj Derbe, y wüx lajlüy xeyay monyar andeac Teat Jesús, quiaj tandilileaw alinomb andüyiw Listra. Condom tandüyiw Iconio, naw quiaj tandüyiw Antioquía. ²²Meáwan leaw niüng tamongoj, tujchiw mapac omeajtsüw leaw monyar andeac Teat Jesús, tasajüw nde machiweaw omeajtsüw wüx Teat Dios, tasajüw:

—Netam mamongochiiüts xeyay ngo majneaj, cos atquiaj alndom majmeliüts tiül micambaj Teat Dios —ajüw. ²³At aton tayacüw acas montangtang tiül monyar andeac Teat Jesús leaw niüng tamongoj. Aag ayaj wüx ndoj aiündüw matüniw ocueaj Teat Dios, quiaj lamayacüw teowix Teat Dios ajcüwa nipilan lamayariw nej andeac, mambeol nejiw.

Tandilileaw andüyiw Antioquía tiül Siria

²⁴Condom nawüw Antioquía tambüw tamongoj tiül Pisidia,

quiaj tatüchiw Panfilia. ²⁵Ndoj mandeacüw Mipoch Teat Dios tiül cambaj Perge, quiaj tambüw andüyiw tiül cambaj Atalia. ²⁶Condom nawüw quiaj, tajtepiw tiül müx, tandüyiw Antioquía tiül Siria niüng tayacüchiw teowix Teat Dios, mambeol nejiw wüx aaga najiüt leaw landoj marangüw quiaj. ²⁷Wüx tapeayiw Antioquía, taxejnenguiw meáwan monyar andeac Teat Dios. Condom tapots masajüw nguineay tambeol nejiw Teat Dios, nguineay lamayariw Mipoch Teat Dios xeyay nipilan leaw ngome israel. ²⁸Ndoj Pablo y Bernabé tacüliw quiaj xeyay nüt maquiüjpüw monyar andeac Teat Dios.

Tarangüw moncanchiün tiül Jerusalén

15 Condom tapeayiw tiül Antioquía acas monquiaach imiünüw tiül Judea. Ajcüw ayaj taquiajchiw monyar andeac Teat Cristo monlüy quiaj; tasajüw sitiül ngo majlüyiw circuncidado atnej apiüng Moisés marangüch, Teat Dios ngome apmawün asoetiw nejiw.

²Quiaj tajlüy noic nadam mondeacndeac, cos Pablo y Bernabé ngo majneaj majawüw aag ayaj. Quiaj tasoiquiw a Pablo y Bernabé mambüw Jerusalén maquiüjpüw alacas monaw quiaj, majawüw ajcüw apóstoles at montangtang monajiüt tiül mondüüb Teat Cristo, majawüw wüx aaga mondeac quiaj.

³Condom ajcüw minipilan Teat Jesús tambeolüw nejiw mambüw. Quiaj tambüw. Wüx tamongoj tiül

Fenicia at tiül Samaria tandeacüw masajüw minipilan Teat Jesús nguineay lamayariw Mipoch Teat Dios xeyay palpálwüx nipilan ngome judíos. Wüx tanguiyiw aag ayaj, xeyay tapac omeajtsüw.

⁴Wüx tapeayiw Jerusalén, apac omeajtsüw majawüw nejiw meáwan minipilan Teat Jesús, átan apóstoles, átan montangtang. Quiaj nejiw a Pablo y Bernabé tapots masajüw nejiw nguineay tambeol nejiw Teat Dios marangüw minajiüt nej.

⁵Condom acas monxey monaw tiül fariseos, leaw lamayariw andeac Teat Jesús, witiütoj tapiüngüw:

—Netam matajcüchiw circuncidar ajcüwa nipilan ngome judíos, aton masoiquiw marangüw meáwan atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés —awüw.

⁶Quiaj xenenguetoj ajcüw apóstoles at montangtang majawüw nguineay apmajlüy wüx aaga mondeac quiaj. ⁷Wüx laxeyay mandeacüw wüx aag ayaj, quiaj witiüt a Pedro masaj nejiw:

—Xecojow xechijquiw, lamajiür nüt icona tejawan nguineay tarriiüd xic Teat Dios namb nasajüw aaga najneajay poch nguineay Teat Cristo awün asoeteran, manguiayiw ajcüwa nipilan ngome judíos y mayariw aag ayaj aton. ⁸Teat Dios nejaw tiül omeaatsaran, tajüiquich majaraw naleaing lamayar nejiw cos tiün wüx nejiw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios atnej tiün wüx icoots. ⁹Teat Dios ngo marang pálwüx tiül icootsa, pálwüx tiül nejiw, cos nej tawün asoetiw nejiw aton, wüx tayacüw omeajtsüw wüx nej. ¹⁰Jow nganüy, ¿neol tendiüman

meajchiün majcüy Teat Dios?
 ¿Neol icona tendiüman meajchiün
 marangüw monyar andeac Teat
 Jesús leaw mixejchiiüts átan
 icootsa ngome tarangaats palan
 atnej netama? ¹¹Masey nganüy
 icootsa ajawaats Teat Jesús nde
 ajneaj omeaats lamawün asoetiüts,
 ngome cos aleaic arangaats; atquiaj
 arang wüx nejiw aton —aj nejiw.

¹²Quiaj ndijchiütoj meáwan,
 condom tanguiayiw meáwan
 tandeaciüw Bernabé y Pablo cos
 tasajüw nguineay tambeol nejiw
 Teat Dios marangüw tiül palpáwüx
 nipilan cuajantanej ateócan leaw
 ngome aag ajaraw. ¹³Wüx landoj
 andeaciüw a Pablo maquiiüb a
 Bernabé, quiaj tapiüng a Jacobo:

—Xecojow xechijquiaw, inguiayiün
 sanasaj icon: ¹⁴Teat Simón Pedro
 landoj mandeac nguineay tajlüy
 wüx Teat Dios tamelich mambeol
 ajcüwa nipilan ngome judíos
 mayariw nej andeac marangüw
 minipilan nej aton. ¹⁵Aag ayaj
 lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios
 leaw tarangüw mondeac andeac nej
 niüng apiüng:

¹⁶Ndoj aag ayaj sanandilil alinomb,
 sanawitich alinomb aniüng
 David cos lajmiüc;
 sanataag majneaj leaw ndrot
 ombas, sanalomboch alinomb.

¹⁷Atquiaj sanarang para mayariw
 andeac Teat Naxey meáwan
 nipilan leaw alfünan.
 Aton meáwan nipilan monaw
 palpáwüx iüt apmarangüw
 xenipilan, aw.

¹⁸Atquiaj tapiüng Teat Dios, cos
 nej lamüüch majaraw wüx
 aag ayaj nde tanomb.

¹⁹Nganüy xique sapiüng nde
 maxolaats ajcüwa nipilan ngome
 judíos sitiül lamacueatiw arangüw
 ngo majneaj y lamandüjpiw Teat
 Dios. ²⁰Üpan marangaats noic
 nawiig masajajtsüw macueatiw
 üetiüw cuajantanej najmel teombas
 dioses, aton nde majlüyiw
 maquiiüjpüw pálwüx naxey pálwüx
 najtaj, aton nde matsambüw mionij
 nimal napatsüch onic andeow,
 nde matsambüw quiej. ²¹Cos tiül
 ngünantanej cambaj ajlüy jane
 mequiaach wüx aaga poch tüünd
 Moisés. Nde tanomb ajlüyay
 ateoraw aag ayaj tiül meáwan
 sinagogas wüx nüt axoodaran —aw.

²²Condom ajcüwa apóstoles
 at montangtang at meáwan
 monyar andeac Teat Dios, wüx
 ndot manguiayiw aag ayaj,
 najneájan majawüw. Condom quiaj
 tarriüjtüw acas monxey tiül nejiw
 müjchiw mamb andüy Antioquía
 maquiiüjpüw a Pablo y Bernabé.
 Quiaj tayaciüw a Judas nasoiç
 Barsabás, alinop Silas. Ajcüwa
 monxey quiaj, natang nejiw tiül
 minipilan Teat Jesús. ²³Quiaj
 tarangüw noic nawiig majoyiw
 mamb ajcüwa monxey quiaj. Tiül
 aaga nawiig quiaj apiüng:

“Xicona micojon michijquian,
 xicona apóstoles y montangtang
 tiül monyar andeac Teat Jesucristo,
 satepeayiün icon leaw ngome judíos
 moncül tiül Antioquía, tiül Siria, at
 tiül Cilicia. Tambtámban ijlüyiün.

²⁴Xicona lananguiayiün nguineay
 acas monxey monáwan tiül xicona
 tambüw masajüw icon merangan
 leaw ngo metam merangan. Cos
 sanguiayiün tasajüw icon netam

mejlüyiün circuncidado, y aton merangan meáwan atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Ajcüwa monxey quiaj, xicona ngome sasajan mambüw. ²⁵Wüx canchiütason tandeacasan nóiquian, quiaj tapiüngasan najneaj narriüjtan acas monxey nüjchiün mambüw niüng ijlüyiün maquiüjpüw teat Bernabé y teat Pablo. ²⁶Nejiw xeyay lamamongochiw cos aag andeacüw wüx Miteatiüts Jesucristo. ²⁷Aag nganüy süjchiün mambüw a Judas y Silas mambüw maquiüjpüw. Nejiw aton apmasajüw icon wüx meáwan aag ayaj. ²⁸Cos Nangaj Espéritu ocueaj Teat Dios, átan xicona aton, najneaj najawan sitiül ngo nüjchiün icon merangan leaw naél. Áagan acas poch cam mbich netam merangan: ²⁹Nde meatiün alngün nüeteran leawa landoj ajmel teombas dioses marang nichech. Nde metsamban quiej, nde metsamban mionij nimal napatsüch onic andeow, aton nde mejlüyiün mequiüjpan pálwüx naxey pálwüx najtaj. Sitiül apmecueatiün meáwan aag ayaj, najneajay irangan. Áagan sasajan icon, tamtámban ajlüyiüts”, aw.

³⁰Condom quiaj tambüw, ajcüwa nünjdiw mambüw quiaj andüyiw Antioquía. Wüx tapeayiw quiaj, tapajüw canchiümoj meáwan monyar andeac Teat Cristo müjchiw a nawiig. ³¹Meáwan monyar andeac Teat Cristo wüx ndot manguiayiw atoraw aaga nawiig quiaj, xeyay tapac omeajtsüw manguiayiw nguineay tasoiquiw tiül a nawiig. ³²Condom Judas maquiüüb a Silas aton, cos nejiw mondeac andeac

Teat Dios nejiw áag tendeacüw masajüw monyar andeac Teat Cristo, tujchiw mapac omeajtsüw xeyay, tasajüw nde mimboloj. ³³Condom wüx lamacüliw quiaj acas nüt, quiaj tandilileaw alinomb andüyiw niüng ajngotoj, tayacüchiw teowix Teat Dios mambeol nejiw. ³⁴Naleaing Silas tapiüng apmacül quiaj, ngo majtsor. ³⁵Pablo y Bernabé aton tacülüwan tiül Antioquía. Tanaámb aquiajchiw aaga poch wüx Teat Cristo. At tambeolüw nejiw xeyay monaw quiaj, cos taquiajchiw aton.

Teat Pablo tamb amb ijmbüw oleaj mandeac wüx Teat Dios tiül palpálwüx cambaj

³⁶Wüx lamacüliw quiaj acas nüt, quiaj a Pablo tasaj a Bernabé: —Tabar andililear majawar monyar andeac Teat Jesús tiül meáwan cambaj niüng lamasajarüw wüx Mipoch Teat Dios, majawar cuane tarangüw —aj.

³⁷Quiaj a Bernabé tapiüng maquiüjpüw mamb alinomb a Juan, nasoic Marcos. ³⁸Naleaing Pablo ngo majneaj majaw maquiüjpüw mamb alinomb, cos landoj macueat nejiw tiül Panfilia nomb, ngo mamb maquiüüb nejiw wüx aaga najiüt tarangüw. ³⁹Ndoj ajcan ngo meyarayej andeacüw, quiaj tecueatayej. Bernabé taquiüüb a Marcos, tandüyiw Chipre ambüw tiül müx. ⁴⁰Condom Pablo tasaj a Silas maquiüüb mamb. Wüx tatüch a nüt mambüw, ajcüwa monyar andeac Teat Cristo tayacüw nejiw teowix Teat Dios mambeol nejiw. Ndoj quiaj tambüw. ⁴¹Condom nejiw tambüw tamongoj tiül Siria at

tiül Cilicia, tasajüw monyar andeac Teat Cristo monlüy quiaj, nde macueatiw ayambüw Teat Dios.

Pablo y Silas taquiüjpüw a Timoteo

16 Condom tambüw tandüyiw Derbe, naw quiaj tandüyiw Listra. Quiaj taxomüw nop neyar andeac Teat Jesús nenüt Timoteo, micual nop najtaj judía nendüüb Teat Jesús, pero miteat nej a Timoteo griego nej. ²Meáwan minipilan Teat Jesús monaw Listra at monaw Iconio apiüngüw aaga Timoteo quiaj xeyay najneaj arang. ³Quiaj a Pablo tandiüm maquiiüb mamb a Timoteo mambeol nej. Ndoj taquiiüb mataag circuncidar ngana müjchiw majcüyiw ajcüwa judíos monlüy tiül aaga iüt niüng apmambüw, cos meáwan ajawüw aaga Timoteo quiaj, griego miteat nej. ⁴Condom meáwan cambaj niüng tamongoj, tujchiw hermanos majawüw aaga nawiig leaw tarangüw apóstoles y montangtang minipilan Teat Jesús monlüy tiül Jerusalén. ⁵Atquiaj meáwan noic noic ajlüy minipilan Teat Cristo leaw niüng tamongoj tujndiw mapac omeajtsüw, y nütnútan tungual axeyayiw aton.

Pablo tüünd majaw nop naxey naw Macedonia atnej aüm

⁶Condom tambüw tamongoj tiültiül cambaj tiül Frigia at tiültiül cambaj tiül Galacia. Tatüchiw tiül Asia, pero tamongójan, ngo mandeacüw quiaj aaga najneajay poch quiaj; cos Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios ngo müüch nejw mandeacüw. ⁷Wüx tapeayiw tiül

niüng angochay iüt ocueajiw monaw Misia, tapiüngüw apmambüw andüyiw Bitinia, pero naleaing aaga Nangaj Espiritu ngo müüch nejw mambüw quiaj. ⁸Quiaj tamongójan ambüw tiül Misia, tandüyiw cambaj Troas mbeay ndec. ⁹Noic ongwiiüts, Pablo aleaic tajaw atnej aüm, tajaw nop naxey naw Macedonia alembem niüng ajlüy nej. Aaga naxey quiaj, teamatün nej ocueaj, tasaj: “Imong indüy Macedonia membeol xicon”, aj nej. ¹⁰Wüx landoj majaw aag ayaj a Pablo, quiaj najénan tambasan sandüyiün Macedonia, cos sajawan naleaing Teat Dios nepaj xicon namban nasajanüw wüx aaga najneajay poch wüx Teat Jesucristo.

Pablo y Silas aliw tiül Filipos

¹¹Condom tawasan Troas samban tiül nadam müx, saleaingüfünan sandüyiün wüx noic iüt tiül ndec nenüt Samotracia. Amb alinoic nüt, quiaj tambasan sandüyiün tiül cambaj Neápolis. ¹²Condom nawasan quiaj, tandüyasan Filipos. Tiül aaga cambaj quiaj acüliw xeyay nipilan Romanos; aton aag ayaj más xeyay nembeat cambaj tiül Macedonia. Tacülasan quiaj acas nüt. ¹³Wüx noic nüt axoodaran tawasan tiül cambaj, tambasan sandüyiün mbeay lam niüng mbójan ambüw matajcüw orar. Quiaj chetetason. Condom tasajasanüw wüx Mipoch Teat Dios meáwan montaj leaw lapeayiw quiaj. ¹⁴Alquiaj nop najtaj nenüt Lidia, naw tiül cambaj Tiatira, nentüüb najneaj nacants jael. Aaga jael quiaj xeyay nembeat. Nej xeyay

ayamb Teat Dios, teamanguiy meáwan cuane teanderac. Cos Teat Dios tambeol nej mayac wüx omeaats manguiy y mayar leaw teamandeac a Pablo. ¹⁵Wüx landoj ayar yow maquiiüb micual nej, quiaj tasaj xicon namban aniüing nej naxojtan quiaj, tapiüing:

—Sitiül icona ipiüingan naleaing xique sayar andeac Teat Dios, nganüy tabaats saniüing mexojtan —aj xicon.

Tatün xicon namban, quiaj tambasan.

¹⁶Condom alinoic nüt wüx tambasan sandüyiün niüing atajcüh orar, tangochasan nop nüx nesüet, cos alwüx ombas nej nimeech. Aaga nüx quiaj almajiür moneay nej, axomüw wüx ombas nej xeyay tomiün wüx aaga asüet quiaj. ¹⁷Aaga nüx quiaj tapots mandüüb xicon, teandeac napac manguiy nipilan, apiüing:

—Ajcüwa monxey quiaj, monrang minajiüt Teat Dios najlüy tiül cielo. Nejiw teamasajüw icon nguineay alndom maw isoetiün —aw.

¹⁸Palüy atquiaj tarang xeyay nüt. Ndoj Teat Pablo lapaxiow manguiy, quiaj ndiliteay majaw. Condom tasaj aaga nimeech najlüy wüx ombas a nüx:

—Sasaj ic menguiay wüx minüt Teat Jesucristo, iriow wüx ombas aaga nüx quiaj —aj.

Quiaj taw aaga nimeech, tacueat nej najénan.

¹⁹Ajcüwa moneay nej, wüx tajawüw langome apmaxomüw tomiün wüx ombas aaga nüx quiaj, quiaj tasapüw a Pablo maquiiüb a Silas. Condom taquiiüpüw mamb

andüy awan niüing ajlüyiw monajiüt.

²⁰Wüx tapeayiw niüing ajlüy monajiüt, quiaj tapiüingüw:

—Ajcüwa monxey cam judíos nejiw, nganüy xeyay moncüy teamayacüw tiül micambajaats.

²¹Nejiw tengual maquiajchiw nipilan wüx midiosüw nejiw leaw icootsa ngondom mayariiüts marangaats, cos icootsa romanos icoots —awüw.

²²Quiaj a cambaj tajcüyiw majawüw a Pablo y Silas wüx tanguiyiw aag ayaj. Condom monajiüt tapiüingüw masojndich tiül apixaw; ndoj tapots awüjchiw.

²³Wüx landoj mawüjchiw xeyay, quiaj tayacüw tiül manchiüc.

Condom tasajüw aaga nejiür manchiüc majiür nejiw majneaj.

²⁴Aaga naxey quiaj, wüx ndoj manguiy nguineay netam marang, quiaj tayac nejiw tiül manchiüc, tiül ümb wüx palaw teomeaats iüm. Condom tapünaran oleajiw nejiw tiül xiül.

²⁵Lapeay pinawan ongwiiüts, Pablo y Silas tengual atajcüw orar matüniw ocueaj Teat Dios, y tengual atajcüw cantar himnos müjchiw Teat Dios. Meáwan leaw aliw tiül manchiüc tengual manguiyiw. ²⁶Condom, quiaj tajlang noic nadam ateam, nómban alangüüch oleaj a manchiüc. Quiaj lejquiat meáwan apal ombeay manchiüc. Aton sojndiüt meáwan galen netsajcüy monlüy tiül manchiüc. ²⁷Camüm mapac a nejiür manchiüc majaw laímb lejquiam meáwan apal manchiüc, quiaj tasoond micochil nej membiyay nejáyan quiaj. Cos apiüing a nej

laúmb mecuiürriw meáwan monlüy tiül manchiüc. ²⁸Quiaj a Pablo tendead napac, tapiüng:

—Nde mermbiyay, jogüy meáwan xicon saliün ningüy —aw.

²⁹Quiaj tatün ran aaga naxey quiaj. Condom tajmel tiül manchiüc acuiür ancambeapmbeapeay. Quiaj taquieel micos nej teombasüw a Pablo y Silas. ³⁰Condom quiaj tawün nejiw, tatün manguiay nejiw:

—Teat monxey ¿cuane netam narang para naw wüx sasoete? —aj nejiw.

³¹Nejiw quiaj tasajüw nej:

—Iyar andeac Miteatiüts Jesucristo, quiaj apmeriow wüx isoet, at meáwan leaw monlüy iniüng —ajüw nej.

³²Condom tasajüw nej wüx Mipoch Teat Dios, at meáwan monlüy aniüng nej. ³³Tfülan aaga ongwiiüts quiaj, aaga naxey quiaj tajants minecoy ombasüw nejiw. Ndoj tayar yow maquiiüb meáwan monlüy aniüng nej. ³⁴Condom tamelich nejiw tiül iüm, tayac nüeteran metiw. Xeyay tapac omeaats aaga naxey quiaj maquiiüb meáwan monlüy aniüng nej, cos lamayariw Mipoch Teat Dios.

³⁵Ajcüwa monajiüt wüx larraw tiüt, quiaj tujchaw mamb mongot masajüw a nejiür manchiüc matsambiich a Pablo y Silas.

³⁶Quiaj aaga nejiür manchiüc tasaj a Pablo:

—Monajiüt lamüjchaw miün nasoic natsambiich icon. Nganüy alndom meriowan, quiüran ngo majlüy nicuajind naél —aj.

³⁷Quiaj a Pablo tasaj a mongot:

—Xicona nipilan romano xicon, nejiw tawüjchaw xicon majawüw meáwan nipilan. Taton ngome tajawüw wüx sasoetiün, ndoj tayacüw xicon tiül manchiüc. ¿Neol nganüy tapiüngüw mawüniw xicon axotayéjan? ¡Ngwüy ngo mat! Ich miünüw nejeyej mawüniw xicon —aj nejiw.

³⁸Quiaj tambüw a mongot müjchaw manguiay monajiüt aaga poch quiaj. Ajcüwa monajiüt xeyay mbayatoj wüx tanguiayiw aaga Pablo y Silas romanos nejiw. ³⁹Quiaj tambüw matüniw monajneaj teombasüw a Pablo y Silas; tawüniw tiül manchiüc, pero tatüniw ocueajiw mawüw tiül aaga cambaj quiaj. ⁴⁰Wüx tawüw tiül manchiüc, tandüyiw aniüng Lidia. Condom wüx landoj andeacüw maquiiüpw minipilan Teat Cristo monlüy quiaj, masajüw tanaámb mapac omeajtsüw mayambüw Teat Dios, quiaj tambüw.

Witiüt noic moncüy tiül Tesalónica

17 Pablo maquiiüb a Silas wüx tambüw, tamongoj ambüw tiül cambaj Anfípolis, ambüw tiül cambaj Apolonia, ndoj tatüchaw Tesalónica. Alquiaj nop sinagoga ocueaj nipilan judío. ²Pablo tamb tiül aaga sinagoga atnej mbójan marang nguiajantanej niüng amb. Nej tamb tiül aaga nangaj iüm miarojmbüw nüt axoodaran, tandead maquiiüpw nipilan. ³Tasaj nejiw majawüw leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios, niüng apiüng aaga Cristo netam mamongoch xeyay ngo majneaj, netam

mandeow. Condom netam mapac alinomb. Aton tasaj nejiw:

—Aaga Teat Jesús teanasaj icon wüx quiaj, aag ayaj a Cristo temecüliün —aj nejiw.

⁴Altiül nejiw tayariw, tujchiw omeajtsüw Teat Dios; condom taquiüjpüw a Pablo y Silas. Aton xeyay nipilan griego monyamb Teat Dios tayariw mipoch Teat Jesús aton, at xeyay montangtang ombas montaj monaw quiaj. ⁵Pero ajcüwa judíos leaw ngo mayariw andeac Teat Jesús, xeyay ngo majneaj majawüw aag ayaj. Quiaj tayambüw acas monjüyjüy nipilan leaw ngo majiür cuane marang, mambeolüw nejiw. Condom tambüw masajüw nipilan tiül a cambaj, mawitichaw noic nadam moncüy. Condom tajmeliw aniüng Jasón mayambüw a Pablo y Silas mawüniw mayacüw teowix cambaj. ⁶Pero ngo maxomüw a Pablo y Silas, quiaj tasapüw a Jasón, at alacas monyar andeac Teat Jesús, tanototoj mamb andüy teombasüw monajiüt tiül aaga cambaj quiaj. Wüx tapeayiw quiaj, tepajüw napac, tapiüngüw: —Ajcüwa monxey tenguiäl awitichaw moncüy tiül meáwan cambaj, nganüy lamatüchiw ningüy tiül micambajaats. ⁷Aaga Jasón cam lamayac aniüng nej ajcüwa monxey quiaj. Ajcüwa nipilan quiaj, arangüw leaw ngo mandüüm a César minatang nenajiüt ocueajiiüts. Cos apiüngüw almajlüy alinop natang nenajiüt, aag ayaj aaga Jesús —awüw.

⁸Xeyay nipilan at monajiüt wüx tanguiayiw aag ayaj, quiaj tajcüyiw xeyay. ⁹Quiaj a Jasón at alacas

monyar andeac Teat Dios leaw almaquiiüb, wüx landoj mayacüw mipochiw nejiw mapiüngüw Pablo apmaw quiaj, langome apmüüch majcüy nipilan, quiaj tsajmbiütoj.

Pablo y Silas aliw tiül Berea

¹⁰Condom meáwan monyar andeac Teat Cristo najénan tujchiw mamb a Pablo maquiiüb a Silas andüyiw tiül cambaj Berea ores ongwiiüts. Nejiw wüx tapeayiw Berea, tambüw tiül a sinagoga ocueajiw nipilan judío. ¹¹Ajcüwa judíos monlüy quiaj, alwüx ajneaj omeajtsüw ngo mat nejiw monlüy Tesalónica, cos ayacüw wüx omeajtsüw manguiayiw Mipoch Teat Dios. Meáwan nüt tateowüw Mipoch Teat Dios majawüw sitiül naleaing leaw apiüngüw a Pablo y a Silas. ¹²Atquiaj xeyayiw tayariw Mipoch Teat Dios, at xeyay nipilan griego tayariw Mipoch Teat Dios aton; átan natangtang ombas montaj tiül cambaj, átan monxey. ¹³Wüx ajcüwa judíos monlüy Tesalónica, tanguiayiw nguineay a Pablo lamayac Mipoch Teat Dios tiül Berea aton, quiaj tambüw matüchiw quiaj. Condom tapots maquiajchiw ombeay nipilan majcüyiw majawüw a Pablo. ¹⁴Quiaj ajcüwa monyar andeac Teat Jesús najénan tujchiw mamb a Pablo andüy mbeay ndec. Nganüy a Silas maquiiüb a Timoteo tacüliüwan Berea. ¹⁵Ajcüwa monquiiüb mamb Pablo, taquiüjpüw mamb andüy tiül cambaj Atenas. Condom wüx tandilileaw, tasaj nejiw a Pablo masajüw a Silas y Timoteo, mambüw najénan majawüw nej quiaj.

Pablo altiül Atenas

¹⁶Pablo altiül cambaj Atenas tealeámban macül a Silas y Timoteo, pero almajaw xeyay narangüch dios ajlüy tiül aaga cambaj quiaj, xeyay ngo majneaj mayaag. ¹⁷Nej tamb tiül a sinagoga, tandec masaj nipilan judío at pálwüx nipilan monyamb Teat Dios monlüy quiaj. At meáwan nüt tamb mbeay plas aton mandeac Mipoch Teat Dios manguiayiw nipilan leaw axom quiaj. ¹⁸Tapeayiw quiaj acas monxey mondüy wüx minawijquiaw nasoic epicúreos at ajcüwa nasoic estoicos. Ajcüw ayaj tapots andeacüw maquiüjpüw a Pablo, altiül tapiüngüw:

—¿Cuane andiüm mapiüng aaga naxey ngo majaw ndijchiow ombeay quiaja? —awüw.

Altiül tapiüngüw:

—Ajüic atnej teamandeac wüx pálwüx dioses —awüw.

Atquiaj tapiüngüw, cos Pablo tandec wüx Teat Jesús, aton tandec nguineay tapac alinomb.

¹⁹Condom quiaj taquiüjpüw nej andüy tiül nop nadam iüm nasoic Areópago. Wüx tapeayiw quiaj, tasajüw nej:

—¿Alndom nanguiayiüna cuane aaga jayats iquiaach quiaja? ²⁰Cos ique sanguiaiyiün temendeac xeyay cuajantanej ngome aag nanguiayiün. Nganüy sandiüman nanguiayiün cuane amb apiüng aag ayaj —awüw.

²¹Cos meáwan nipilan micual iüt tiül Atenas at monaw alinoic iüt moncúlan quiaj, ngo majlüy alinoic cuajantanej marangüw, sitiül ngo

mandeacüw tengwüy manguiayiw alngün jayats manderac wüx.

²²Quiaj lembet pinawan nejw a Pablo tiül Areópago. Condom tapiüng:

—Teat monxey micual iüt Atenas, sawaw icona irangan casa xeyay palpálwüx dioses. ²³Cos wüx tajüyiüs ningüy tiül micambajan, tajawas xeyay artül niüng irangan casa midiosan. Ndoj tamongos niüng ajlüy noic artül narangüch wüx poch apiüng: “Ocueaj aaga dios ngo majaraw jane nej”. Pues aaga dios quiaj, leawa icona ngo mejawan jane masey irangan nej casa, aag Dios quiaj xique nganüy xiün nasaj icon wüx.

²⁴Aag ayaj Teat Dios nerang iüt, nerang meáwan cuajantanej najlüy ningüy wüx iüt, cos nej natang tiül cielo at wüx iüt. Nej ngo macül tiül cuajantanej nangaj iüm narangüch naag owixaran. ²⁵Nej ngo metam nej nicuajind, ngondom aljane mambeol nej müüch nej aleaic, cos nej iüch icoots miündaats, y teamepacüüch majlüy meáwan leaw almajlüy.

²⁶Nej nerang meáwan nipilan ajan wüx nop. Condom naw wüx aaga nop quiaj tajlüy palpálwüx nipilan macüliw wüx aaga iüt cam, pero noic miquiejw. Nej lamajaw ngow apmajlüyiw anopnopo, aton lamüüch iüt niüng apmacüliw. ²⁷Nej andiüm mayambüw nej, mäjchwiw nej omeajtsüw. Nej ngome miünquiaj almajlüy, álan niüng ajlüyiiiüts anopnopoots. ²⁸Cos nej neech icoots mapacaats, nej nerang icoots. Sitiül nej ngo marang icoots, ngo majlüyiiiüts. Atnej

lamarangüw wüx nawiig aton altiül monáwan tiül icona leaw monxom omeaats, apiüngüw: “Icootsa micual icoots Dios.” ²⁹Sitiül naleaing micual icoots Dios, ngondom mapiüngaats Teat Dios ajlüy atnej alngün cuajantanej narangüch oro, tengwüy plat, tengwüy piedra. Meáwan ajcüw ayaj nipilan tarangüw, cos nejiw ayajcüw atquiaj ajlüy Dios. ³⁰Aag ayaj arangrangüwan, cos ngo majawüw nguineay ajlüy Teat Dios. Pares Teat Dios ngome apmateow tiül leaw ngo majneaj tarangüw; pero nganüy nej apiüng netam manguiayiw wüx nej meáwan nipilan wüx iüt y macueatiw meáwan ngo majneaj arangüw. ³¹Cos Teat Dios lamayac noic nüt apmajaraw wüx asoet meáwan nipilan wüx iüt. Aag ayaj apmajlüy cos nej lamayac nop Teat Naxey majaw wüx asoeteran. Aag ayaj tajüiquich majaraw wüx tapacüüch nej alinomb maw tiül mondeow —aw a Pablo.

³²Ajcüwa nipilan wüx tanguiyiw aaga poch apacaran alinomb, altiül titsojówan nej, altiül tasajüw:

—Alinoic nüt ndoj sananguiayüin indeac —ajüw nej.

³³Condom quiaj tacueat nejiw, taw quiaj a Pablo. ³⁴Pero altiül tandüjpiw mamb a Pablo, tujchiw omeajtsiw Teat Dios. Tiül ajcüw ayaj, altiül nop naxey nenüt Dionisio. Aaga naxey quiaj, ajüür najiüt tiül Areópago. At altiül nop najtaj nenüt Dámaris. Ngome áagan, aton tajlüyiw alacas.

Pablo altiül Corinto

18 Ndoj aag ayaj, quiaj taw tiül Atenas a Pablo, tamb andüy

tiül cambaj Corinto. ²Wüx tapeay Corinto, quiaj taxom nop naxey nenüt Aquila, judío nej naw tiül iüt Ponto, jayats mapeayiw imiün Italia, aquiüüb mintaj nej nenüt Priscila. Cos aaga Claudio minatang nenajiüt tiül Roma, tapiüng netam mawüw quiaj meáwan nipilan judío, pares nejiw tawüw quiaj. Teat Pablo tamb majaw nejiw mandeacüw maquiüjpiw. ³Condom tacül quiaj maquiüjpiw, cos nej aton arang aaga najiüt arangüw Aquila y Priscila, tarangüw najiüt nóiquian; aag ayaj arangüw iüm taag manüjpiw. ⁴Teat Pablo mbójan amb tiül sinagoga wüx nüt axoodaran maquiaach Mipoch Teat Dios manguiayiw nipilan judío, at nipilan griego aton.

⁵Wüx Silas y Timoteo tapeayiw imiünüw tiül iüt Macedonia, quiaj a Pablo tarang áagan minajiüt Teat Dios pal nüt. Tengual müüch a nipilan judío majawüw majneaj naleaing Teat Jesús, aag ayaj a Cristo leawa lapiürang aliüc. ⁶Pero ajcüwa nipilan judío tajcüyiw majawüw a Pablo; tandeacüw xeyay ngo majneaj wüx ombas nej. Quiaj a Pablo tataad apix nej, ndoj tasaj nejiw:

—Ich macül wüx imbasan aaga nisoet mandrooch imbasan, aag ayaj xique ngo najiür naél. Ajan wüx nganüy sanamb nasajüw meáwan nipilan ngome judío —aj nejiw.

⁷Quiaj taw tiül a sinagoga, tamb andüy aniüng nop naxey nenüt Justo, nop neyamb Teat Dios. Aaga naxey quiaj ajüür aniüng nej niüng ajlüy a sinagoga. ⁸Condom nop

naxey nenüt Crispo, natang nej tiül a sinagoga, nej aton tüüch omeaats Teat Jesús maquiiüb meáwan monlüy aniüng nej. Aton xeyay nipilan tiül Corinto wüx tanguiyiw andeac Pablo, tüjchiw omeajtsüw Teat Dios, ndoj tayariw yow. ⁹Ndoj, noic ongwiiüts Teat Dios tüüch manguiyay a Pablo atnej maúm, tasaj:

—Nde mermbol, indeac xic wüx, nde ndijchiümeaar. ¹⁰Cos xique salnaquiiüb ic, nejinguinnd ngondom marang alngün ngo majneaj wüx imbas. Cos sajiür xeyay xenipilan tiül aaga cambaj cam —aj nej.

¹¹Quiaj tacül quiaj a Pablo nomb neat pinawan, maquiaach nipilan wüx Mipoch Teat Dios.

¹²Pero wüx Galión tarang nenajiüt tiül iüt Acaya, quiaj a judíos sonongotoj nóiquian mapiüngüw masapüw a Pablo. Quiaj tasapüw, taquiüjpüw mamb andüy awan.

¹³Condom quiaj tasajüw nenajiüt:

—Aaga naxey cam tenguiäl maquiaach ombeay nipilan müjchiw omeajtsüw Teat Dios, pero naleaing alinoic aquiaach, ngome atnej apiüng aaga poch tüünd Moisés —ajjüw.

¹⁴Pablo laámb apmendeac, quiaj tendeac a Galión masaj ajcüwa judíos:

—Sitiül aaga naxey quiaj ajiür alngün nisoet, tengwüy alngün xeyay ngo majneaj arang, najneaj sananguiyay leaw apmepiüangan cuane arang. ¹⁵Pero nganüy cos ijcüyfünan mejawan ajcan aleaic aquiaach, ajcan andeac wüx minüt aljane, aton aag ayaj wüx poch leaw icona indüjpiün; pues ijawan

coen ninguiay, xique ngo nandiüm najaw wüx aag ayaj —aj nejiw.

¹⁶Ndoj quiaj tawün nejiw tiül awan. ¹⁷Condom ajcüwa nipilan griego tasapüw a Sóstenes, nop nej natang tiül sinagoga. Tapots matoeliw nej quiaj mbeay awan. Aaga Galión ngo mapiüng nicuajind, masey teamajaw.

**Pablo tandilil andüy
Antioquia, condom tandüy
quiaj amb arojmbüw oleaj**

¹⁸Teat Pablo tacül tiül Corinto alacas nüt, condom wüx taw quiaj, tatepeay meáwan monyar andeac Teat Jesús monlüy quiaj, cas tamb andüy Siria amb tiül müx, taquiüjpüw nej mamb a Priscila y Aquila. Quiaj tambüw ambüw wüx iüt andüyw Cencrea majtepiw tiül müx. Tiül Cencrea tajerep omal nej a Pablo nangwing, majiüc nej lamarang leawa lamasaj Teat Dios apmarang. Condom quiaj tawüw quiaj, tambüw. ¹⁹Wüx tapeayiw tiül Éfeso, quiaj a Pablo tecueatayej maquiüjpüw a Priscila y Aquila. Ndoj nej tamb andüy tiül a sinagoga, mandeac maquiüjpüw nipilan judío. ²⁰Condom tasajüw nej macül quiaj xeyay nüt maquiüjpüw, pero nej ngo mandüüm. ²¹Wüx tandiüm maw quiaj, tatepeay nejiw, tapiüng:

—Netam namb najaw aaga nangos nüt laliüc majlüy tiül Jerusalén. Ndoj saliüc alinomb najaw icon sitiül Teat Dios mapiüng —aj nejiw.

Quiaj taw Éfeso amb tiül nadam müx. ²²Wüx tapeay Cesarea, quiaj tamb andüy Jerusalén, matepeay meáwan minipilan Teat Cristo

monlüy quiaj. Ndoj naw quiaj, tamb andüy Antioquía. ²³Ndoj acül quiaj acas nüt taw quiaj, tamb alinomb andüy tiül meáwan cambaj tiül Galacia, at tiül Frigia, müüch mapac omeajtsüw mambeol meáwan monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül aaga iüt quiaj.

**Apolos tandeac mipoch
Teat Dios tiül Éfeso**

²⁴Ndoj tapeay tiül Éfeso nop naxey judío nenüt Apolos naw Alejandría. Aaga naxey quiaj xeyay axom omeaats wüx andeac, y ajaw xeyay leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios. ²⁵Nej laquiaacharan wüx Teat Jesús, y ngo paxiüm mandeac wüx leaw taquiaach Teat Jesús, masey nej tajlüy minipilan nej aaga Juan neech yow nipilan. ²⁶Apolos tapots mandeac tiül a sinagoga ngo mimbol; pero wüx Priscila y Aquila tanguiyiw nguineay aquiaach, quiaj taquiüjpüw andüy aniüngüw nejiw. Condom taquiajchiew nej alquiriw wüx Teat Jesús leaw nej nganaw manguiyay. ²⁷Condom wüx tandiüm Apolos mamb andüy tiül Acaya, quiaj tambeolüw nej minipilan Teat Cristo monlüy Éfeso. Tarangüw noic nawiig müjchiew nej majoy, majawüw minipilan Teat Cristo monlüy tiül Acaya, cos atquiaj alndom mangochiw nej najneájan. Wüx nej tapeay tiül Acaya, xeyay tambeol ajcüw monyar andeac Teat Cristo monlüy quiaj, leaw Teat Dios lamambeol mayambüw nej. ²⁸Nej wüx tandeac wüx Teat Jesús manguiyiw nipilan, tajüiquich nguineay ajcüwa judíos ngo majnej arangüw. Ngondom

mapiüngüw ngo maleaing cos tasaj nejiw nguineay apiüng tiül Mipoch Teat Dios. Tasaj nejiw aaga Cristo leawa tealeámban macülüw, aag ayaj Teat Jesús.

Pablo altiül Éfeso

19 Wüx Apolos aliün tiül cambaj Corinto, Pablo laímb majüy tiül meáwan cambaj tiül tüic; nganüy lamatüch Éfeso. Quiaj taxom acas monyar andeac Teat Jesús. ²Condom tatün manguiyay nejiw:

—¿Jow icona, wüx teajchiün imeajtsan Teat Dios, teyariün Nangaj Espíritu ocueaj neje? —aj nejiw.

Nejiw tapiüngüw:
—Xicona ngo nanguiyiün sitiül almajlüy aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios —awüw.

³Quiaj tasaj nejiw:
—¿Cuane wüx teyariün yow? —aj nejiw.

Nejiw tapiüngüw:
—Wüx leaw tapiüng a Juan wüx tüüch yow nipilan —awüw.

⁴Quiaj tasaj nejiw a Pablo:
—Juan wüx tüüch yow nipilan, aag ayaj tarang majüic jane leleaaw omeaats wüx aaga ngo majnej teamarang y macueat, para marang leaw najnej. At a Juan tasaj nipilan mayariw andeac aaga nop aliüc miün andüüban nej. Aaga apiüng aliüc miün quiaj, aag ayaj Teat Jesús, aaga Cristo —aj nejiw.

⁵Wüx tanguiyiw aag ayaj, quiaj taryiw yow wüx minüt Teat Jesús. ⁶Ndoj, wüx Pablo tayac owix wüx omalüw nejiw, quiaj tiün wüx ombasüw nejiw Nangaj Espíritu

ocueaj Teat Dios. Condom quiaj tandeacüw pálwüx ombeayiün. At aton tandeacüw leaw Teat Dios tasaj nejiw mandeacüw. ⁷Ajcüwa monxey quiaj ajlüiyw maseyme gajpiüp (12) nejiw.

⁸Condom Pablo nde asap amb tiül a sinagoga. Ngo mimbol mandeac Mipoch Teat Dios manguiayiw nipilan; tamb quiaj arej caaw. Tapots masaj nejiw mayariw mipoch Teat Jesús para majlüiyw tiül micambaj Teat Dios. ⁹Pero naleaing altiül nipilan nadam omeajtsüw ngo mandiümüw mayariw aaga poch wüx Teat Jesús. Tapots mandeacüw xeyay ngo majneaj manguiay nipilan wüx leaw tandeac a Pablo. Ndoj quiaj tacueat nejiw a Pablo, taquiiüb mamb leaw lamayariw mipoch Teat Jesús; taquiaach nejiw meáwan nüt tiül noic escuela niüng aquiaach nop naxey nenüt Tiranno. ¹⁰Atquiaj tarang a Pablo iüm neat. Quiaj meáwan nipilan judío at nipilan griego moncül tiül iüt Asia tanguiayiw mipoch Teat Jesús. ¹¹Teat Dios xeyay tambeol a Pablo marang xeyay cuajantanej nadam ateócan. ¹²Altiül tajoyiw masey mipüy nej, tengwüy cuajantanej apix nej leaw naw wüx ombas nej, majoyiw mayacüw wüx ombas ajcüwa moniün andeow, quiaj tajneajiw; at masey nimeech alwüx ombasüw, tawüw aton.

¹³Alquiaj acas nipilan judío leaw ajüyjüyíwan, ngo macülüw tiül noic cambaj. Nejiw aton apiüingüw alndom ombasüw mawüniw nimeech wüx ombas nipilan. Wüx

taxomüw nop nipilan alwüx ombas nimeech, quiaj tasajüw a nimeech:

—Sasajan ic wüx minüt aaga Jesús, leawa teamandeac wüx a Pablo, iriow —ajüw.

¹⁴Ajcüwa monxey monrang aag ayaj, ajlüiyw ayaíw, micual nejiw nop judío nenüt Esceva. Aaga naxey quiaj natang miteaats nej. ¹⁵Wüx tarangüw aag ayaj, quiaj tendeac a nimeech, tasaj nejiw:

—Xique sawaw jane a Jesús, sawaw jane a Pablo aton; pero icona ¿jane icona? —aj nejiw.

¹⁶Quiaj tajmel masap nejiw aaga naxey alwüx ombas nej nimeech quiaj. Tapots atsojow maquiüppüw. Tajntsop wüx cos napac, tapots mambiy nejiw. Quiaj tenodayej tecuiürrüw tajtsoriw miotaagtajcúwan, anmecoy ombasüw ajmbiyaw. ¹⁷Meáwan nipilan moncül tiül Éfeso, átan nipilan judío átan nipilan griego, wüx tanguiayiw aag ayaj timbолоj xeyay. Tandeacüw najneaj wüx minüt Teat Jesús.

¹⁸Condom xeyay nipilan leaw lamandüjpiw Teat Jesús tiünüw mapiüngüw nguineay laiünüw wüx arangüw ngo majneaj. ¹⁹At xeyay nipilan leaw ateowüw nawiig ocueaj nimeech, tajamiünüw minawijquiaw nejiw mambeliw niüng ajlüy meáwan nipilan. Condom mawüniw nguitow ombeat meáwan aaga nawiig quiaj, tajawüw atüch ic miow gajpowüw mil (50,000) tomiün plat. ²⁰Atquiaj tajüy aaga poch wüx Teat Jesús, ngo majcueat, cos tajuic naleaing cuajantanej alndom.

²¹Landoj meáwan aag ayaj, quiaj a Pablo tapiüng apmamb tiül iüt Macedonia at tiül iüt Acaya, ndoj apmamb Jerusalén. At tapiüng naw Jerusalén netam mamb tiül Roma aton.

²²Condom tüüch mambüw ijpüw monbeol nej tiül Macedonia: nop Timoteo alinop Erasto; nganüy a nej tacülan quiaj tiül Asia alacas nüt.

Witiüt noic nadam moncüy tiül Éfeso

²³Tiül aaga nüt quiaj, witiüt noic nadam moncüy wüx aaga najneaj nanderac nguineay Teat Cristo awün asoeteran. ²⁴Aag ayaj tawitich nop naxey nerang plat, nenüt Demetrio, cos nej arang plat nine ombiüm diosa nasoic Diana. Ajcüw monbeol nej marangüw aaga najiüt quiaj, axomüw wüx xeyay tomiün. ²⁵Quiaj a Demetrio tasojnong nejiw, at altigüy monrang aaga najiüt quiaj, tasaj nejiw:

—Teat monxey, icona ijawan axomaats xeyay tomiün wüx aaga najiüt arangaats cam. ²⁶Nganüy lamejawan lamenguiayiün nguineay aaga Pablo tengual maquiaach ombeay nipilan masaj ngome dios nej leaw narangüch naag owixaran. Xeyay nipilan lamayariw nej andeac, ngome áagan nipilan ningüy tiül Éfeso, aton laliüc mambich masaj meáwan nipilan ningüy tiül iüt Asia. ²⁷Xeyay ngo majneaj ajlüy, cos ngome áagan minajiütaats apmümb, at aton apmajcueat ayambüch aaga nangaj iüm ocueaj natang müm dios Diana, camüm apmajcueat ayambüch a müm dios aton, leaw meáwan moncül ningüy tiül Asia,

at meáwan nipilan wüx iüt üjchiw omeajtsüw —aj nejiw.

²⁸Wüx nejiw tanguiayiw aag ayaj, quiaj tajcüyiw xeyay, tepajüw napac, tapiüngüw:

—iXeyay netam ajlüy aaga müm dios Diana, midiosaats meáwan nipilan ningüy tiül Éfeso! —awüw.

²⁹Quiaj tajcüyiw xeyay nipilan tiül aaga cambaj quiaj. Condom tasapüw teat Gayo maquiiüb teat Aristarco, tanotoj mamb andüy niüng lambójan ajlüy moncanchiün. Ajcüwa ijpüw monxey quiaj monaw Macedonia, aquiüjpüw a Pablo. ³⁰Teat Pablo tandiüm mamb majmel niüng tengual ajcüyiw quiaj, pero ajcüwa monyar andeac Teat Jesús ngo müjchiw nej mamb. ³¹At aton acas monajiüt tiül Asia leaw miamigos nej, tujchiw mamb masoic nde mamb tiül a moncanchiün quiaj. ³²Nejiw a nipilan tiül aaga moncanchiün quiaj ngo mandeaciw nóiquian, palpálwüx tandeaciw cos ngo majawüw cuane najlüy, neol sonongot nipilan. ³³Quiaj acas judíos tasajüw nop tiül nejiw nenüt Alejandro cuane najlüy. Condom tatechiw nej teopech mamong mendeac. Quiaj tarang owix nej ndijchiümójan. Tandiüm mandeac noic poch ngana majcüyaran majarawüw meáwan nipilan judío. ³⁴Wüx nipilan tajawüw nej nop judío nej, quiaj yajnguiat tiüt apajüw, tepajüw maseyme ijquaiw ores, tapiüngüw:

—iXeyay netam ajlüy aaga müm dios Diana, midiosaats monaw Éfeso! —awüw.

³⁵Condom quiaj aaga nerang nawiig ocueaj cambaj, tasaj nipilan ndijchiümoj. Tapiüing:

—Teat cambaj micual iüt Éfeso, meáwan nipilan wüx iüt ajawüw aaga cambaj Éfeso cam ajlüyay majiür aaga nangaj iüm ocueaj natang müm dios Diana. Cos aaga müm dios quiaj, najmiüc imiün cielo. ³⁶Aag ayaj nejingüind ngondom mapiüng ngo maleaing. Nganüy netam ndijchiümeron, ngondom merangan nicuajind irangánan. ³⁷Icona tequiüjpanüw miün ningüy ajcüwa monxey quiaj; nejiw ngo manejtüw nicuajind tiül a nangaj iüm ocueaj müm dios; at ngo mandeacüw ngo majneaj wüx ombas aaga mimümaats dios quiaj. ³⁸Nganüy sitiül teat Demetrio y ajcüwa monrang najiüt atnej arang nej, andiümüw maquiüjpüw teombas monajiüt aljane, ich mambüw awan majawüw monajiüt. Quiaj ich mapiüngüw jane nejiür asoet para majaraw wüx. ³⁹At sitiül ijiüran alngün pálwüx indiüman manderac wüx, quiaj alndom majlüy noic nadam moncanchiün majaraw wüx. ⁴⁰Icootsa alndom majlüyiiiüts tiül naél; cos sitiül apmanderac wüx aag agüy teombas natang monajiüt mapiüngüw ningüy lawitüw moncüy, cuane apmapiüngaats —aw.

⁴¹Ndoj mapiüng aag ayaj, quiaj tasaj nipilan ndajrriümoj majtsorüw.

Pablo tamong tiül Macedonia at tiül Grecia aton

20 Wüx lalomboj moncüy, quiaj a Pablo tapaj miünüw meáwan monyar andeac

Teat Jesús; tasaj nejiw tanaámb mandüjpiw. Condom tatepeay nejiw cos apmaw quiaj. Ndoj quiaj taw quiaj, tamb andüy tiül iüt Macedonia. ²Tajüy tiül meáwan cambaj tiül aaga iüt quiaj majaw monyar andeac Teat Jesús, masaj nejiw tanaámb mandüjpiw Teat Dios, nde macueatiw. Quiaj tamb matüch tiül iüt Grecia. ³Condom tacül quiaj arej caaw. Wüx lamatüch a nüt maw quiaj, mamb amb tiül nop nadam müx andüy Siria, quiaj tanguiy nguineay lamapiüngüw ajcüwa judíos moncüü quiaj, cos lamapiüngüw apmasapiüw nej. Quiaj tapiüng lango mamb amb tiül müx, apmamb amb wüx iüt, apmamong tiül Macedonia alinomb. ⁴Taquiüjpüw nej acas monxey: nop naw Berea nenüt Sópater; alijpüw monaw Tesalónica, nop Aristarco, alinop nenüt Segundo; alinop naw Derbe nenüt Gayo; alinop Timoteo; at alijpüw monaw tiül Asia, nop Tíquico alinop Trófimo. ⁵Ajcüw ayaj tambüw ombas nejiw macülüw xicon tiül cambaj Troas. ⁶Condom xicon a wüx lamong aaga nangos nüt wüx üeteran pan ngo majmel levadura, quiaj tawasan Filipos, samban tiül müx. Wüx acoquiaw nüt tatüchasan Troas. Quiaj texomasayon naquiüjpanüw. Condom tacülasan quiaj ayaíw nüt.

Pablo tamong tiül Troas

⁷Wüx tamelich semán, minipilan Teat Jesús canchiütason nüetiün pan atnej tapiüng Teat Jesús. Ndoj Pablo taquiaach xicon cos arraw tiüt apmaw quiaj. Nej tandeac xeyay najal, tatüch pinawan

ongwiiüts. ⁸Pues aaga iüm niüing canchiütason, cawüx tiül amb arojpiüw iüm, y teandaab xeyay candil quiaj. ⁹Alquiaj nop nench nenüt Eutico, alchetem tiül ventan. Cos Pablo xeyay najal tandeac, áag tind ameay aaga nench quiaj. Wüx lamasap nej ameay nómban, quiaj tajmiüc andüy tiüt imiün cawüx tiül amb arojpiüw iüm. Wüx tamb xajjnguiam, landeow nómban. ¹⁰Condom teat Pablo taw tiüt majaw. Wüx tajngot majaw, quiaj taquieel micos tiüt mejquiet wüx, mapeic. Ndoj tapiüing:

—Nde mbayameron, nej almapac —aw.

¹¹Condom tajtep alinomb a Pablo andüy cawüx tiül aaga iüm niüing canchiütason, quiaj tambaag a pan. Condom wüx landoj üet, tandüy wüx andeac; atquiaj tatüch ümb arraw. Ndoj taw quiaj. ¹²Aaga nench almapac, taquiüraab mamb majtsor, xeyay tapac omeajtsüw meáwan minipilan Teat Jesús.

Pablo taw Troas tandüy Mileto

¹³Condom xicona tambasan ombas xicon, samban tiül nadam müx, tandüyasan tiül cambaj Asón, nangochiün quiaj a Pablo. Cos nej lamapiüing andiüm majjüy tiüt amb wüx iüt. ¹⁴Wüx texomasayon naquiüjpan tiül Asón, quiaj tajtepasan tiül müx, tambasan sandüyüin tiül cambaj Mitilene. ¹⁵Condom tawasan quiaj. Larrow tiüt tamongasan mbas noic iüt tiül ndec nenüt Quío. Condom amb alinoic nüt tajtepasan wüx noic iüt tiül ndec nenüt Samos, ndoj taxoodasan tiül cambaj nenüt

Trogilio. Condom amb alinoic nüt, quiaj tatüchasan tiül cambaj Mileto. ¹⁶Pablo lamapiüing apmamórgan tiül Éfeso, ngana mequiy tiül Asia. Cos andiüm mamb najen, sitiül alndom matüch Jerusalén, majliüy quiaj wüx nangos nüt Pentecostés.

Pablo tequiaach tiül Mileto

¹⁷Wüx altiül Mileto, tüüch mamb masoiquiüw montangtang monajjiüt tiül minipilan Teat Jesús tiül Éfeso miünüw majawüw nej. ¹⁸Wüx tapeayiw majawüw nej, quiaj tasaj nejiw:

—Icona tejawan nguineay mbójan narang tiül icona ajan wüx aaga nüt tapeayüüw tiül Asia. ¹⁹Tejawan nguineay tarangas minajjiüt Teat Dios, ngo nerangrangüy wüx, pero tajiüntsas. At tejawan nguineay tamongochiüüw xeyay ngo majneaj wüx ajcüwa judíos tandiümüw mambiyaw xic.

²⁰Naleaing xique ngo nacueat nasaj icon wüx meáwan najneaj. Atquiaj tarangas, tandeacas niüing canchiowaran, aton tambas najjüy tiül nden nandeac. ²¹Tasajasüw meáwan nipilan, masey judíos, masey pálwüx nipilan, ich leam omeajtsüw macueatiw aaga ngo majneaj teamarangüw, marangüw najneaj atnej Teat Dios andiüm, mayacüw omeajtsüw wüx Miteatiüts Jesucristo. ²²Nganüy sanamórgan, sanamb Jerusalén. Naleaing ngo najaw cuane sanamongoch quiaj. Pero sanamb cos Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios lamapiüing netam namb.

²³Leaw xique sawaw, aag ayaj tiül ngünantanej cambaj niüing samong,

Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios asaj xic nguineay tenguijal sajcal ndeaand, namongoch ngo majneaj. ²⁴Meáwan aag ayaj, xique ngo napiüing wüx, ngo netajquiay lasta napiüing ngondom nandeow. Cos leaw sayac ximeaaats wüx, aag ayaj mapac ximeaaats nambich meáwan xenajiüt leaw lamasaj xic Teat Jesús narang, napiüing wüx aaga najneajay poch manguiayeran nguineay Teat Dios andiüm mawün wüx asoet nipilan.

²⁵Nganüy sajaw aleaw ningüy ajawayoots; nejinguid tiül icona niüing tamongos nasaj icon nguineay alndom mejlüyiün tiül micambaj Teat Dios, langome apmejawan xic alinomb. ²⁶Pares nganüy sasaj icon, nejinguid ngondom mayac sasoet sitiül aljane ngo maw wüx asoet nej; ²⁷cos xique ngo naxot, tambichas nasaj icon meáwan leaw lamapiüing Teat Dios. ²⁸Nganüy icona montangtang, netam mejawan cuane irangan; at netam membeolan meáwan monyar andeac Teat Jesús. Cos aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios lamayac icon mejlüyiün minatangüy, membeolan meáwan, mejiüranüw atnej arangüw monjiür sap; cos Teat Jesús lamangüy asoetiw nejw naag miquiej nej. ²⁹Sajaw wüx xique lango najlüy ningüy, apmajmeliw tiül icona nipilan atnej rombüy sampüy; ngome apmawüniw wüx ajcüwa sap. ³⁰At tüülan icona apmaw altiül apmaquiajchiw leaw ngo maleaing; apmandiümüw müüch mandüjpiw nejw minipilan Teat Jesús. ³¹Nganüy netam mepacan wüx aag ayaj. Ich leam

imeajtsan nguineay tarangas wüx tacüliüs tiül icona aroomb neat, cos ngo lombom napaj icueajiün nüt ongwiiüts, nguiaj sajiünts wüx nasaj icon inopnpon.

³²Nganüy teat, sayac icon teowix Teat Dios. Sasaj icon merangan atnej apiüing tiül Mipoch nej, cos aag ayaj apmambeol icon xeyay, ngo müüch icon mermbolan. At apmüüch icon mejlüyiün niüing ajlüyiw aldemas leawa lajwanüw wüx asoetiw. ³³Xique ngo nandiümdiüm ocueaj aljane nicuajind, ngo nandiüm tomiün at ngo nandiüm napixeran; ³⁴pero icona tejawan nguineay tarangas najiüt naag xiwix para naxom leaw netam xic y leaw netam nejw leaw saquiüjpüw. ³⁵Atquiaj tarangas para naquiaach icon nguineay netam merangan najiüt, membeolan leaw ngo majiür. Ich leam imeajtsan wüx aaga poch leaw tapiüing Teat Jesús: “Najneajay apmajlüy jane ambeol alinop ingow imbeolaranan” —aj nejw teat Pablo.

³⁶Wüx ndot mapiüing aag ayaj, quiaj teat Pablo taquieel tiüt micos nej, tataag orar maquiiüb nejw nóiquian. ³⁷Meáwan nejw tajiüntsüw xeyay, mejquietoj wüx onic a Pablo, y tachejchiw mimboy nej. ³⁸Tamix omeajtsüw xeyay wüx tanguiaiyw aaga poch apiüing langome apmajawüw nej alinomb. Ndoj quiaj taquiüjpüw mamb mayacüw nej niüing ajlüy a nadam müx.

Pablo tamb andüy Jerusalén

21 Wüx landoj sacueatayon naquiüjpanüw, quiaj

tawasan quiaj, samban tiül nadam müx, saleaingüünan tambasan sandüyiün wüx noic iüt tiül ndec nenüt Cos. Condom amb alinoic nüt tatüchasan alinoic iüt tiül ndec nenüt Rodas, samongónan tambasan najtepiün wüx iüt tiül noic cambaj nenüt Pátara. ²Quiaj taxomasan alinop müx apmamb andüy Fenicia; tajtepasan tiül. Ndoj tawasan quiaj tambasan. ³Tamongasan niüing ajlüy noic iüt tiül ndec nenüt Chipre, tajlüy amb wüx miquiamb a müx, samongónan sandüyiün wüx iüt nenüt Siria. Tajtepasan wüx iüt tiül cambaj Tiro, cos a müx quiaj netam majwan amal. ⁴Wüx taxomasan monyar andeac Teat Jesús monlüy quiaj, tacülasan quiaj ayaíw nüt naquiüjpanüw. Naleaing nejiw tasajüw a Pablo nde mamb Jerusalén, cos Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios lamasaj nejiw nguineay apmamongoch a Pablo tiül Jerusalén. ⁵Wüx lamong aag ayaíw nüt, quiaj tawasan quiaj. Taquiüjpüw xicon meáwan monyar andeac Teat Jesús at mintajüw nejiw y micualüw nejiw, mayacüw xicon mbeay cambaj mbeay ndec. Quiaj taquieelasan xacosan, tataagasan orar. ⁶Wüx landoj satepeayayon naquiüjpanüw anopnopo, quiaj tajtepasan tiül müx. Ndoj nejiw tandilileaw alinomb, tajtsoriw.

⁷Xicona nawasan Tiro, tambasan tiül cambaj Tolemaida, samban tiül nadam müx. Ndoj tambasan natepeayiün meáwan monyar andeac Teat Jesús monlüy quiaj. Condom tacülasan quiaj noic nüt

naquiüjpanüw. ⁸Amb alinoic nüt, quiaj teat Pablo y leaw saquiüjpan tawasan quiaj, tambasan sandüyiün Cesarea. Wüx tatüchasan quiaj, tandüyasan aniüing nop nendeac wüx Mipoch Teat Dios, nenüt Felipe, aag ayaj nop tiül ayaíw diáconos. Quiaj taxoodasan aniüing nej. ⁹Nej almajiür apiquiwi micual nej monüx. Ajcüwa monüx quiaj, andeaciw leaw asaj nejiw Teat Dios. ¹⁰Xicona tacülasan quiaj acas nüt. Ndoj tapeay quiaj nop nendeac andeac Teat Dios imiün Judea nenüt Agabo. ¹¹Aaga naxey quiaj, wüx tiün majaw xicon, tayar misiend a Pablo. Condom taóel oleaj nej owix nej nejáyan quiaj. Ndoj tapiüing:

—Atcüy apiüing Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios, apiüing atquiaj apmarangüw a judíos, cos apmaoeliw tiül Jerusalén aaga naxey neneay a siend cam, ndoj apmayaciw nej teowixaw napeay miün nipilan —aw.

¹²Xicona wüx tanguiayasan aag ayaj, quiaj tasajasan a Pablo naquiüjpanüw meáwan monyar andeac Teat Jesús tiül Cesarea, nde mamb Jerusalén. ¹³Quiaj tasaj xicon a Pablo:

—¿Neol tapots ijiüntsán meajchiün mamix ximeatsa? Cos xique sajlüy ngome áagan naoeleran, at sajlüy masey nandeow tiül Jerusalén wüx minüt Teat Jesús —aj xicon.

¹⁴Pues wüx tajawasan ngondom napalan, quiaj tacueatasan nasajan, tapiüingasan:

—Teat Dios ajaw nguineay apmarang —sawan.

¹⁵Wüx lamatüch a nüt nawan quiaj, wüx laímb naxaingüün

meáwan leaw sanajoyiün, quiaj tambasan sandüyiün Jerusalén. ¹⁶Taquiüjpüw xicon acas monyar andeac Teat Jesús monaw Cesarea. Altiül nop naxey nenüt Mnasón naw Chipre, lamajiür nüt ayar mipoch Teat Jesús; aniüng nej sanaxojtan.

Teat Pablo amb majaw a teat Jacobo

¹⁷Wüx tapeayasan Jerusalén, najneájan tangochiw xicon monyar andeac Teat Jesús, apac omeajtsüw majawüw xicon. ¹⁸Aw alinoic nüt, quiaj tamb a Pablo majaw a Jacobo, taquiiübsan mamb aton. Alcanchiümoj quiaj meáwan montangtang monajiüt tiül minipilan Teat Jesús. ¹⁹Teat Pablo tatepeay nejiw. Condom tapots mandeac masaj nejiw andüübndüjpeay nguineay Teat Dios lamarang tiül nipilan ngome judío wüx nej tamb mandeac Mipoch Teat Dios tiül meáwan cambaj.

²⁰Nejiw wüx tanguiaiyiw aag ayaj, tapiüngüw najneajay lamarang Teat Dios. Ndoj tasajüw a Pablo:

—Pero naleaing teat, ique ijaw cas mil judíos almajlüy leaw lamayariw mipoch Teat Jesús. Meáwan nejiw andiümüw marangüw atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. ²¹Nejiw lamanguiaiyiw, asoiquiw ique iquiaach meáwan judíos moncül tiül palpáwüx cambaj, macueatiw marangüw atnej apiüng aaga poch tüünd Moisés. Teamesajüw lango metam matajcwüw circuncidar micualüw nejiw. Teamesajüw aton lango metam marangüw meáwan leawa lambójan arangaats. ²²¿Nguineay apmarangaats a nganiy? Cos

nipilan apsonongomoj, apmajlüy nadam moncüy wüx apmanguiaiyiw ique lerpeay. ²³Nganüy sapiüangan najneaj merang atcüy: Alningüy tiül xicona apiquiw monxey, nejiw netam marangüw leaw lamapiüngüw apmarangüw.

²⁴Alndom meamb mequiüjpüw merangan atnej ajlüyay marangaats wüx üjchiiüts merixix ajlüyüüts. Aton netam mengüy leaw apmandrojchiw. Condom apmajerep omalüw nangwang, quiaj apmajawüw nipilan ngo maleaing leaw tanguiaiyiw nguineay irang. Cos apmajawüw at a ique aton ijlüy tiül, irang atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. ²⁵Pero ajcüwa nipilan ngome judíos leaw lamayariw mipoch Teat Jesús, ngo metam marangüw meáwan aag ayaj. Cos icootsa lamarangaats nawiig masajajtsüw ngondom müetiw alngün nüeteran landoj arang nichech teombas dioses; ngondom matsambüw quiej, átan mionij nimal napatsüch onic andeow. Aton ngondom majiürüw pálwüx naxey pálwüx najtaj —ajüw nej.

Asapiüw Teat Pablo tiül nadam nangaj iüm

²⁶Teat Pablo quiaj taquiiüb mamb ajcüwa piquiw monxey quiaj. Condom amb alinoic nüt tarangüw leaw ajlüyay marangüw wüx üjchiw merixix ajlüyiw. Quiaj tajmel tiül nadam nangaj iüm mapiüng ngün nüt apndom aaga teamarangüw quiaj wüx apmayacüw nimal mambiyaran majmel marang ichechiw nejiw anopnopo.

²⁷Pero wüx laliüc palam ayafw nüt, quiaj tajawüw nej tiül nadam nangaj iüm acas judíos monaw tiül Asia. Condom quiaj tapots masajsajüw meáwan nipilan monlüy quiaj, nguineay ndom majcüyiw majawüw a Pablo. Quiaj tambüw masapüw a Pablo. ²⁸Condom tepajüw napac, tapiüngüw:

—iTeat cambaj Israel, macaron imbeolan xicon! Jogüy lanasapan aaga naxey tengual aquiaach ombeay nipilan tiül meáwan cambaj majcüyiw majawüw micambajaats, aton macueatiw marangüw meáwan leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. At aton andeac ngo majneay wüx aaga nadam nangaj iüm cam. Y ngome áagan ayaj, átan lamamelich tiül aaga nadam nangaj iüm cam acas nipilan griego; atquiaj lamitsojow aaga nadam nangaj iüm cam —awüw.

²⁹Atquiaj tapiüngüw cos laiünüw quiaj majawüw a teat Pablo alquiaj tiül cambaj, almaquiüüb nop naxey ngome judío nej, naw Éfeso, nenüt Trófimo. Pares tapiüngüw Pablo nemelich nej tiül nadam nangaj iüm.

³⁰Quiaj witiüt noic nadam moncüy, sonogot meáwan nipilan. Quiaj tawüniw a Pablo, tanototoj imiün tiül nadam nangaj iüm. Condom andüüb mapalüw meáwan ombeay nangaj iüm.

³¹Cos lamapiüngüw apmambiyaw nómban, quiaj tamb masoic nop minatang ocueajiw soldados, nguineay nipilan tiül Jerusalén lamawitichaw noic nadam moncüy.

³²Aaga naxey quiaj wüx ndot

manguiaj aag ayaj, quiaj tamb maquiüüb mamb tigüy soldados, at alacas montangtang ocueaj nej, acuiürrüw majawüw cuane najlüy. Wüx nipilan tajawüw aliüücüw monajiüt aquiüjpüw soldados, quiaj tacueatiw matoeliw a Pablo. ³³Wüx tapeayiw quiaj a monajiüt, quiaj tüüch mamb ndeaam a Pablo maoeleran naag ijtsüw galen. Condom tatün manguiaj jane nej, cuane arang. ³⁴Nipilan ancayajyaj ngo majüic cuane teamapiüngüw. Altiül teapajüw teamapiüngüw pálwüx, altiül teamapiüngüw pálwüx. Quiaj aaga nenajiüt ngondom maxom omeaats wüx nicuajind cos tengual apajüw. Quiaj tapiüng maquiüraab a Pablo andüy niüng acüliw soldados. ³⁵Wüx lapeayiw tiül ombeay iüm maquiüjpüw a Pablo, ajcüwa soldados quiaj tandeajndiw tiüt, cos nipilan xeyay lajcüyiw majawüw nej. ³⁶Xeyay nipilan almandüjpiw nejw, tengual apajüw, apiüngüw: —iIch mandeow nómban! —awüw.

Teat Pablo tandeac nguineay arang manguiaj nipilan

³⁷Pablo wüx laámab apmamelichaw nej niüng acüliw soldados, quiaj tasaj a nenajiüt: —¿Ngwüy, alndom nendeac nasaj ic noic poch? —aj.

Aaga naxey quiaj tasaj nej: —¿Alndom mendeac griego? ³⁸¿Neol, ngome ique aaga naxey naw Egipto, teawitich moncüy ninguinüt, ndoj temelich tiül wajchiüc apiquiw mil monbiy nipilana? —aj nej.

³⁹Quiaj tasaj nej a Pablo:

—Xique naleaing judío xic, nawas Tarso. Aaga cambaj quiaj najntsop atam tiül iüt Cilicia. Nganüy satün icueaj meaach xic nendeac nasajüw nipilan —aj nej.

⁴⁰Quiaj tüünd mendeac, Pablo nfüngan lembej tiül ombeay iüm, tarang owix nej ndijchiüm nipilan. Wüx ndijchiütoj, quiaj tamelich andeac, tandeac wüx hebreo, tapiüng:

22 —Teat monxey micual xefiüt, nganüy inguiayiün, sanapiüng menguiayiün nguineay sarang —aw.

²Wüx nipilan tanguaiyiw nguineay teamasaj nejiw a Pablo wüx ombeayiw nejiw, quiaj ndijchiütójan. Condom Pablo tapiüng:

³—Xique judío xic, wijquianos tiül cambaj Tarso, tiül Cilicia. Naleaing ningüy satang tiül a cambaj cam, taquiaach xic teat Gamaliel. Tequiaachayos wüx aaga poch tüünd Moisés, leaw tündiw mixejchiüts. Xique xeyay tayacas ximeaats wüx narang, cos sapiüng minajiüt Teat Dios teanarang, atnej teamerangan nganüy cam.

⁴Xique tayambas ombasiüw monyar andeac Teat Jesús. Tasapasüw nayaciw tiül manchiüc monxey y montaj, mandeowüw. ⁵At a natangtang miteaats, at meáwan montangtang monajiüt tiül nipilan judío, alndom mapiüngüw wüx aag ayaj aton. Cos nejiw tujchiw xic nawiig najoy nüjchiw nipilan judío micual miiütaats monlüy tiül Damasco, para müjchiw xic nasap natsaag meáwan monyar andeac Teat Jesús leaw sanaxom quiaj,

naquiiüb miün andüy ningüy tiül Jerusalén, müjndiw mamongochiw ngo majneaj.

Pablo tapiüng nguineay tandüüb Teat Jesús

(Hch. 9:1-19; 26:12-18)

⁶Quiaj tambas, y wüx saleamb tiül tiiüd laliüc natüch Damasco, limnüt camüm nayaag lamarraj xic noic ran imiün cielo, xowüy larrow. ⁷Quiaj tajmiücas. Condom tanguaiyiüs andeac nop nendeac, tasaj xic: “Saulo, Saulo, ¿neol tapots ijcüy mejaw xique?” aj xic. ⁸Quiaj tatüniüs nanguaiy: “¿Jan ic Teat?” saj. Quiaj tasaj xic: “Xique Jesús naw Nazaret, leaw ique tengual ijcüy mejaw”, aw. ⁹At leawalnaquiiüb tajawüw aaga ran quiaj aton, xeyay mbayatoj majawüw; pero ngo manguaiyiw cuane andeac aaga nendeac masaj xic. ¹⁰Xique quiaj tapiüngas: “¿Jow nganüy Teat, cuane netam naranga?” saj. Quiaj tasaj xic aaga nendeac quiaj, tapiüng: “Witiür, quiür indüy Damasco. Quiaj apmesoic meáwan cuane netam merang”, aj xic. ¹¹Cos xique nómban ngo naxom najaw, nde ndoj machech xiniüüg aaga ran. Quiaj ajcüwa monxey saquiüjpüw, tanetetiw xiwix natüch Damasco.

¹²Altiül Damasco nop naxey nenüt Ananías, nej xowüy ayac wüx omeaats marang atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Meáwan nipilan judíos moncüü quiaj apiüngüw nej xeyay najneaj arang. ¹³Aaga Ananías quiaj, tamb majaw xic. Wüx tapeay niüng sajlüy, quiaj tasaj xic: “Teat Saulo, nganüy

aprram iniiüg”, aj xic. Quiaj rat xiniüüg tñulan a ores quiaj, taxomas najaw aaga naxey quiaj. ¹⁴Condom tasaj xic: “Aaga Teat Dios Midiosüw mixejchiiüts, nej lamarriiüd ic, müüch ic menguiay cuane andiüm merang, aton mejaw aaga nerang najneaj, menguiay andeac nej. ¹⁵Cos netam mepiüng wüx nej, mesaj meáwan nipilan tiül meáwan cambaj leaw tejaw leaw tenguiay. ¹⁶Nganiü ngo metam mecül, witiür iyar yow, itün ocueaj nej, isaj mawün isoet”, aj xic.

Pablo tapiüng nguineay tüünd mamb tiül nipilan ngome judíos

¹⁷Condom wüx tandilileas sandiü Jerusalem, sal tiül nadam nangaj iüm tenguijal nataag orar nasaj Teat Dios, quiaj atnej aleaic tajawas atnej saüm. ¹⁸Quiaj tajawas a Teat Jesús, tasaj xic: “Erngualeateay, iriow ningü tiül Jerusalem najénan. Cos nipilan ngome apmayariw indeac wüx apmepiüng xic wüx”, aj xic. ¹⁹Xique tasajas: “Teat, nejw tajawüw nguineay tarangas wüx tasapas xeyay monyar indeac nayacüw tiül manchiüc, wüx tawüüchasüw tiültiül sinagogas leaw niüng saxomüw. ²⁰Aton wüx tambiyaw aaga Esteban nendeac ic wüx, xique aton sal quiaj, tajawas, ajneájan najaw mandeow, aton xique nesapas micamixaw monbiy nej”, saj. ²¹Quiaj nej tasaj xic: “Quiür, cos xique sanüüch ic meamb miünquiaj tiül nipilan ngome judío”, aj xic —aw a Pablo.

Pablo alteowix monajiüt

²²Nipilan aleaw ninguiaj taiündiüw manguiayiw. Condom tepajüw napac, tapiüngüw: —Ich mandeow aaga naxey quiaj; ngo metam mapac! —awüw.

²³Nipilan tajcüyiw xeyay, tepajüw, andalaliüw cawüx micamixaw nejw, apüchiw cawüx najndot. ²⁴Quiaj tapiüng a nenajiüt mamelicharan a Pablo andiü niüng acüliw soldados. Ndoj tapiüng majwüch, mapiüng cuane arang, neol tapots apajüw atquiaj a nipilan, cuane wüx ajcüyiw majawüw nej. ²⁵Naleaing Pablo wüx landoj aoelich, wüx laámb apmajwüch, quiaj tasaj nop natang ocueaj soldados najlüy quiaj: —¿Ngwüy, alndom majwüch nop nipilan romano, sitiül ngome ombas majaraw wüx asoet neje? —aj.

²⁶Wüx aaga minatang ocueaj soldados tanguiay aag ayaj, tsajmbiüt masaj a nenajiüt, camüm majngot tasaj:

—¿Cuane apmeranga? Cos aaga naxey quiaj romano nej —aj.

²⁷Quiaj tamb a nenajiüt majaw a Pablo, tasaj:

—Isaj xic, ¿naleaingue, nipilan romano ique? —aj.

Quiaj tapiüng a Pablo:

—Naleaing —aw.

²⁸Quiaj tasaj nej a nenajiüt:

—Xique tayacas xeyay tomiün para narang romano —aj nej.

Quiaj tapiüng a Pablo:

—Xique wijquiajos romano xic —aw.

²⁹Atquiaj ajcüwa soldados laámb apmewüjchiw nej, pero wüx ndot manguiayiw aag ayaj, acueatiwan

tawüw quiaj. At a nenajiüt aton wüx tajaw naleaing Pablo romano nej, quiaj mbayat xeyay, cos ajcan lamüüch maoeleran.

Pablo alteombas montang monajiüt ocueaj judíos

³⁰Rat tiüt amb alinoic nüt, aaga nenajiüt quiaj tandiüm manguiay majneaj, neol cuane wüx tayaciw asoet a Pablo ajcüwa nipilan. Áag tüüch mamb macheederan a Pablo, cos aoeliw naag galen. Condom tapaj mapeayiw canchiümoj meáwan montangtang miteaats, at meáwan ajcüwa noic ajlüy monjiür najiüt tiül judíos. Wüx lacanchiüjow meáwan, quiaj tawün a Pablo maquiüüb andüy niüng ajlüyiw.

23 Condom quiaj taxaing omal a Pablo majaw teombasüw ajcüwa monxey montangtang monajiüt tiül judíos. Quiaj tapiüng:

—Teat monxey, micual iüt. Xique sayaag tiül ximeaats tanaámbarang najneaj majaw Teat Dios —aw.

²Quiaj tapiüng a Ananías natang miteaats, tasaj monlüy niüng ajlüy a Pablo müjchiw wüx ombeay. ³Quiaj a Pablo tasaj a Ananías:

—iTeat Dios apmüüch wüx imbeay a ique newüyay arang najneaj! ¿Neol ngome chetetear ninguiay mejaw wüx sasoete atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisésa? ¿Neol a nganüy terang leaw ngo mapiüng tiül aaga poch tüünd Moisésa, cos tepiüng maleambüch ximbeaye? —aj.

⁴Quiaj tapiüngüw alacas monxey monlüy niüng ajlüy a Pablo, tasajüw a Pablo:

—¿Neol tesap mendeac ngo majneaj wüx ombas teat natang miteaats ocueaj Teat Dios? —ajüw nej.

⁵Quiaj tasaj nejiw a Pablo:

—Teat, cos xique ngo najaw sitiül nej natang miteaats nej. Naleaing atquiaj larangüch wüx nawiiig tiül Mipoch Teat Dios, apiüng: “Nde mendeac ngo majneaj wüx ombas nop natang nenajiüt tiül micambaj” —aj nejiw.

⁶Pablo tajaw ajcüwa monxey monlüy tiül moncanchiün quiaj, noic ajlüy saduceos nejiw, alinoic ajlüy fariseos nejiw, quiaj tapiüng: —Teat monxey, xique aton fariseo xic, micual xic fariseo. Xique sajlüy ningüy majaraw wüx sasoet, cos xique sapiüng ajcüwa mondeow apmapacüw alinoic nüt —aw.

⁷Wüx ndot mapiüng aag ayaj, quiaj witiüt noic mondeac tiül fariseos maquiüjpüw saduceos. Quiaj mbajcatoj ajcüwa nipilan quiaj. ⁸Cos saduceos apiüngüw nipilan landeow lango mapacüw alinoic nüt. At apiüngüw ngo majlüy ángeles, átan espíritus aton ngo majlüy. Nganüy ajcüwa fariseos apiüngüw almajlüy meáwan aag ayaj. ⁹Tepajüw napac cos lajcüyiw. Condom acas monxey mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, aquiüjpüw tiül fariseos, witiütoj, tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj, ngo majiür nicuajind nisoet. Cos ngo majaraw, jondot miespíritu Teat Dios tendec masaj nej, tengwüy alngün ángel. Ngondom majcüyüüts maquiüjpaats Teat Dios —awüw.

¹⁰Cos nipilan tapots ajcüyiw, quiaj mbayat a natang nenajiüt, lango

majaw cuane marang, ngwüy apmambiyaw a Pablo. Quiaj tapaj miünüw a soldados mawüniw quiaj a Pablo maquiiüpwüw andüy niüng acüliw.

¹¹Aw alinoic ongwiiüts, Teat Jesús tajüiquichay niüng ajlüy a Pablo, tasaj nej:

—Nde mermbol teat, cos atnej tepiüng xic wüx ningüy tiül Jerusalén, atquiaj netam mepiüng xic wüx tiül Roma aton —aj nej.

**Tayambüw nguineay
mambiyaw a Pablo**

¹²Wüx rat tiüt, acas judíos teyambayej nejeyéjan quiaj, tayambüw nguineay mambiyaw a Pablo. Wüx lamaxomüw nguineay apmarangüw, quiaj tayacüw mipochiw nejiw müjchiw Teat Dios, tapiüngüw lango metiw lango manganeowüw nicuajind sitiül ngo mambiyaw a Pablo. ¹³Ajcüwa monxey monyacüw mipochiw wüx aaga ngo majneaj apmarangüw quiaj, ajlüyiw maseyme ic miow (40) monxey. ¹⁴Tambüw majawüw montangtang miteaats at montangtang monajiüt tiül nejiw, tasajüw:

—Xicona lanayacan xepochiün nasajan Teat Dios, sapiüngan lango netiün ngo nanganeowan nicuajind sitiül ngo nambiyaw a Pablo.

¹⁵Nganüy indeacan mequiiüpanüw ajcüwa monajiüt tiül icootsa mesajan a nenajiüt mawün oxep a Pablo maquiiüb miün mayac niüng ijlyüiün, atnej indiüman menguiayüün majneaj cuane arang. Xicona sanajlyüiün ninguiün nambiyaw wüxan nganaw mapeay niüng ijlyüiün —awüw.

¹⁶Naleaing nop micual michiig najtaj a Pablo tanguiaj andeacüw ajcüwa nipilan quiaj, nguineay apmarangüw mambiyaw a Pablo. Quiaj tamb, tajmel niüng acüliw soldados müüch manguiay a Pablo. ¹⁷Condom Pablo wüx landoj manguiay, quiaj tapaj nop minatang soldado, tasaj:

—Teat, iquiiüb aaga nench cam, iyac niüng ajlüy nenajiüt, cos nej andiüm müüch manguiay noic poch a nenajiüt —aj.

¹⁸Aaga minatang soldado quiaj taquiiüb mamb a nench andüy niüng ajlüy nenajiüt. Wüx tapeay quiaj, tapiüng:

—Aaga Pablo najlüy tiül manchiüc tapaj xic, tasaj xic naquiiüb miün andüy ningüy niüng ijlyüy aaga nench cam, cos nej andiüm masaj ic noic poch —aw.

¹⁹Quiaj aaga nenajiüt tasap owix a nench quiaj, taquiiüb andüy ninguiün quiriw, tatün manguiay: —¿Cuane indiüm mesaj xique? —aj.

²⁰Quiaj tapiüng a nench:

—Teat, ajcüwa judíos lamapiüngüw apmasajüw ic mewün oxep a Pablo, mequiiüb andüy niüng apcanchiümoj montangtang monajiüt tiül nejiw, atnej andiümüw manguiayiw majneaj cuane arang. ²¹Naleaing ique nde meyar andeacüw nejiw, cos ajlüy maseyme ic miow monxey teamacüliw nej axotayéjan. Nejiw lamayacüw mipochiw nejiw masajüw Teat Dios, lamapiüngüw lango metiw lango manganeowüw nicuajind sitiül ngo mambiyaw a Pablo. Nganüy landojay, tengual macüliw ic cuane apmepiüng —aj nej.

²²Condom quiaj aaga nenajiüt quiaj, tasaj a nench majtsor, naleaing tasaj nde masaj nejinguiud wüx aaga lamüüch nej manguiay quiaj.

Pablo tüünd mamb andüy teombas a Félix tiül Cesarea

²³Ndójan manguiay, quiaj tapaj ijpiüw montangtang ocueaj soldados. Tasaj nejiw netam majlüyiw quiaj ijquiaw acoic miow (200) soldados, al ermiow gajpowüw (70) montep cawüy, al ijquiaw acoic miow monjoy lanzas, majlüyiw quiaj aaga ongwiiüts quiaj, cos úmban pojniow apmambüw Cesarea. ²⁴At tasaj nejiw mayambüw cawüy majtep wüx a Pablo, para mapeay quiaj najneaj, mayacüw nej teowix a Félix, aaga natang nenajiüt tiül Cesarea. ²⁵Condom tarang noic nawiig majoyiw mamb. Tiül a nawiig quiaj, apiüing:

²⁶“Xique Claudio Lisias, sarang aaga nawiig cam nüüch ic teat Félix, satepeay ic Teat Xan nenajiüt.

²⁷Aaga naxey cam ndeaad, tasapüw nej nipilan judío; tandiümüw mambiyaw nej. Naleaing xique tawüniüs saquiüjpüw xesoldados, cos tajawas nej nipilan romano nej. ²⁸Condom tandiümas najaw neol tayacüw nej asoet. Quiaj taquiüjpas andüy niüng ajlüyiw montangtang monajiüt tiül nejiw. ²⁹Quiaj tajawas tayacüw nej asoet imiün wüx ajlüyay mipochiw nejiw. Naleaing nej ngo marang nicuajind leaw netam mandeow wüx, aton ngo metam mamb tiül manchiüc. ³⁰Nganüy wüx tanguiayüüs nguineay ajcüwa judíos

lamayambüw nguineay mambiyaw aaga naxey quiaj, quiaj xique najénan tujchiüs miün andüy niüng ijlüy. At lanasajüw ajcüwa monyac nej asoet, mambüw mapiüingüw menguiay cuane asoet aaga naxey quiaj. Tamtámban teat”, aw.

³¹Ajcüwa soldados taquiüjpiüw mamb a Pablo aaga ongwiiüts quiaj, atnej tasoiquiw, tambüw matüchiw tiül cambaj Antípatris. ³²Larraw tiüt, quiaj tandilileaw alinomb ajcüwa soldados monjüy tiüt, andüyiw Jerusalén niüng acüliw. Tacueatiw müjchiw ajcüwa montep cawüy a Pablo maquiüjpüw mamb. ³³Wüx tapeayiw Cesarea ajcüwa soldados, quiaj tujchiw nawiig a nenajiüt; aton tayacüw teowix nej a Pablo. ³⁴Aaga nenajiüt quiaj, wüx landoj mateow a nawiig, quiaj tatün manguiay a Pablo nguia naw. Wüx landoj manguiay Pablo naw Cilicia, ³⁵quiaj tasaj:

—Najneaj, ndoj sananguiay indeac, leaw apeayiw monyac isoet —aj.

Condom quiaj tüüch mamb majiürüch a Pablo tiül noic najneaj iüm ocueaj Herodes.

Teat Pablo tasaj Félix nguineay arang

24 Lamajiür acoquiaw nüt, quiaj tapeay Cesarea aaga natang miteaats nenüt Ananías, aquiüüb acas montangtang monajiüt tiül judíos. Aton aquiüüb nop teat xeech nexom omeaats, nenüt Tértulo. Camüm mapeayiw quiaj, tambüw niüng ajlüy nenajiüt mayacüw asoet a Pablo. ²Wüx tapeay maquiüraab miün a Pablo, quiaj tapots andeac a Tértulo mayac asoet. Tasaj a nenajiüt:

—Teat xan, sawawan ique neech namongochiün najneájan; at sawawan ique xeyay najneaj lamerang tiül meáwan cambaj, cos ique xeyay ixom imeaats. ³Pares sapiüangan Dios mangüy ic teat Félix, cos meáwan nüt ajlüy najneaj nguiajantanej. ⁴Nganüy teat, ngana napalan ic xeyay, nandeaac xeyay najal, satüniün icueaj teat, menguiay sandeaacan. ⁵Xicona lanajawan aaga naxey cam, xeyay ngo majneaj teamarang, xeyay awitich moncüy tiül judíos tiül meáwan cambaj wüx iüt. Nej natang aton tiül noic ajlüy nipilan nasoic nazareno. ⁶Ngome áagan ayaj, aton tandiüm mitsoj leaw nangaj najlüy tiül nadam nangaj iüm tiül Jerusalén. Áag xicona tasapasan, tandiümasan najawan wüx asoet nej, atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés tanomb. ⁷Condom, quiaj tajngot a nenajiüt Lisias aquiüüb misoldados nej, najcüyiw tajngotoj tanojtiw xicueajiün. ⁸Ndoj, tapiüng netam niünan ningüy niüng ijlüy napiüangan cuane asoet aaga naxey quiaj. Nganüy ique aton teat, alndom metün menguiay nej sitiül naleaing meáwan leaw sapiüangan quiaj —aj.

⁹Quiaj tapiüngüw ajcüwa judíos alquiaj:

—Naleaing teat, atquiaj tajlüy meáwan —awüw.

¹⁰Quiaj aaga nenajiüt tarang owix nej müüch a Pablo mendeac. Quiaj tendeaac a Pablo, tapiüng:

—Najneaj teat xan, sanandeaac menguiay nguineay sarang, cos sawaw lamajiür xeyay neat irang

nenajiüt ocueaj aaga iüt cam.

¹¹Xique lamajiür gajpic (12) nüt tatow sapeay Jerusalén narang casa Teat Dios. Aag ayaj alndom metün menguiay sitiül naleaing, tengwüy ngo maleaing. ¹²Nejiw ngome taxomüw xic teasajcüy anaag nipilan; taton ngome tengual sawitich moncüy tiül nadam nangaj iüm, tengwüy tiül alngün sinagoga, tengwüy tiül cambaj.

¹³Nejiw ajcüwa monyac sasoet monlüy ningüy cam, ngondom müjchiw ic mejaw sitiül naleaing meáwan leaw tengual mandeaaiw wüx ximbas quiaj. ¹⁴Leawa xique alndom nasaj ic naleaing, aag ayaj sandüüb leaw taquiaach Teat Jesús, leaw nejiw apiüngüw ngo maleaing. Atquiaj sarang minajiüt Midiosüw xexejchiün monlüy tanomb.

Sandüüb opech leaw apiüng tiül a poch tüünd Moisés, at leaw tarangüw mondeac andeaac Teat Dios. ¹⁵Xique sapiüng Teat Dios alinoic nüt apmapacüüch meáwan nipilan leaw landeow, masey monrang najneaj, masey monrang ngo majneaj. At nejiw aton atquiaj apiüngüw. ¹⁶Wüx aag ayaj a xique sayamb nguineay narang najneaj meáwan nüt majaw Teat Dios, at nipilan aton.

¹⁷Xique, lamajiür acas neat ngo najlüy tiül xecambaj Jerusalén, aag a nganüy tapeayüüs quiaj. Sajoy xeyay cuajantanej nujchiw nipilan tiül xecambaj jane ngo majiür. Condom tambas tiül nadam nangaj iüm nayac xechech. ¹⁸Sal wüx aag ayaj, quiaj taxomüw xic acas judíos monaw Asia, sal tiül nadam nangaj iüm tengual narang

atnej netam marangüch. Ngo majlüy quiaj xeyay nipilan, aton ngome tengual süüch majcüy nipilan. ¹⁹Nejiw ajcüwa nipilan quiaj netam miünüw ningüy niüng ijlüy teat xan, mapiüngüw cuane sawan wüx naquiüjpüw. ²⁰Tengwüy joyajiw ajcüwa monxey quiaj, ich mapiüngüw sitiül taxomüw wüx ximbas alngün nisoet, alngün ngo majneaj sarang wüx tajlüyüis niüng ajlüyiw montangtang monajiüt tiül nejiw. ²¹Tengwüy mapiüngüw ngo majneaj tarangas wüx tandeacas tiül nejiw. Tapiüngas: “Xique nganüy sajlüy ningüy majaraw wüx sasoet, cos xique sapiüng alinoic nüt meáwan nipilan leawa landeow apmapac alinomb”, sajüw —aw.

²²Aaga Félix lamajaw nguineay ajlüy monyar andeac Teat Cristo; pero cos ngo mandiüm mandondoch nómban, quiaj tasaj nejiw:

—Leaw apeay a nenajiüt Lisias, quiaj sanambich nanguiay meáwan leaw ipiüngan —aj nejiw.

²³Condom, quiaj tasaj nop minatang soldado maquiüüb alinomb a Pablo majiür. Tasaj ngondom mapal nejingüind, sitiül aljane minipilan nej a Pablo andiüm mamb majaw nej, ndot aljane andiüm mambeol nej.

²⁴Wüx lamajiür acas nüt, quiaj tapeay alinomb a Félix maquiüüb miün mintaj nej Drusila. Aaga najtaj quiaj, judía nej. Ndoj tüüch mamb majpaj a Pablo mandeac manguiyiw wüx mipoch Teat Jesucristo. ²⁵Naleaing wüx tasaj nej a Pablo nguineay alndom marangüch najneaj, tasaj nej

nguineay anopnop nipilan netam majaw cuane teamarang. Tasaj nej nguineay Teat Dios apmajaw wüx asoet meáwan nipilan alinoic nüt. Quiaj mbayat a Félix, condom tasaj a Pablo:

—Canüy lajlüy, quiür. Alinoic nüt wüx sanajlüyan ndoj sanapaj ic alinomb —aj nej.

²⁶At aton aaga Félix teamacül sitiül Pablo apmüüch nej tomiün para tsajmbiüm. Pares catscatsüyan mapaj a Pablo mandeac aweaag. ²⁷Wüx lamajiür iüm neat, quiaj tajmel ingow a Félix, tangoch a Porcio Festo marang nenajiüt. Pero aaga Félix cos andiüm majneaj aweaag judíos, pares ngo matsambiich a Pablo.

Pablo alteombas a Festo

25 Aaga Festo tapeay mayar minajiüt nej. Condom wüx lamajiür er nüt tatow ndoj ayar minajiüt nej, quiaj tamb andüy Jerusalén imiün Cesarea. ²Wüx tapeay Jerusalén, quiaj montangtang miteaats at montangtang monajiüt tiül judíos tambüw majawüw a Festo, mayacüw asoet a Pablo. ³Tatiniw ocueaj, tasajüw müüch mamb majanüch a Pablo andüy Jerusalén. Cos nejiw lamandeacüw axotayéjan apmambiyaw tiül tiüüd. ⁴Quiaj a Festo tasaj nejiw, Pablo tengual ajiürüch tiül manchiüc tiül Cesarea, y nej apmandilil najénan andüy quiaj. ⁵Ndoj tasaj nejiw:

—Sitiül ajlüy acas monajiüt tiül icona alndom mambüw, alndom naquiüjpüw mamb mapiüngüw sitiül naleaing ajiür alngün nisoet

aaga naxey quiaj, alngün ngo majneaj arang —aj nejiw.

⁶Festo tacül maseyme ojpeacüw tengwüy gajpowüw nüt tiül Jerusalén, condom quiaj tandilil andüy Cesarea. Wüx larraw tiüt amb alinoic nüt, quiaj chetet tiül apal nej. Ndoj tüüch mamb majanüch a Pablo. ⁷Wüx tapeay maquiüraab miün a Pablo, quiaj sonogotoj niüing ajlüy nej ajcüwa judíos napeayiw imiünüw Jerusalén. Quiaj tapots mayacüw asoet a Pablo, mapiüngüw xeyay ngo majneaj arang. Pero ngo maw ocueajiw, cos ngo maxomüw cuane wüx alndom majüiquichaw mapiüngüw naleaing meáwan aag ayaj. ⁸Condom, quiaj tandeac a Pablo nguineay arang, tapiüing:

—Xique ngo najiür nicuajind nisoet, ngo narang alngün ngo majneaj leaw apiüing tiül aaga poch tüünd Moisés. At ngo narang alngün ngo majneaj tiül nadam nangaj iüm tiül Jerusalén. Aton ngo nandeac ngo majneaj wüx ombas a César —aw.

⁹Pero a Festo, cos andiüm majneaj majawüw nej ajcüwa judíos, áag tasaj a Pablo:

—¿Indiüm meamb Jerusalén, majaraw wüx isoet quiaj niüing sajlüye? —aj.

¹⁰Quiaj a Pablo tasaj nej:

—Xique sajlüy tiül iwix, cos ique nop ic nenajiüt ocueaj a César natang nenajiüt tiül Roma. Ningüy netam majaraw wüx sasoet, ngome tiül Jerusalén. Xique ngo narang nicuajind ngo majneaj tiül a judíos, ique aton lamejaw. ¹¹Cos sitiül alngün xeyay ngo majneaj

sarang, leaw alndom nandeow wüx, xique ngondom napiüing ngo nandeow. Pero cos xique ngo najiür nicuajind sasoet wüx meáwan leaw lamapiüingüw quiaj, nejingüind ngondom mayac xic teowixaw nejiw. Nganüy a xique sanamb majaraw wüx sasoet teombas a César, aaga natang nenajiüt tiül Roma —aj nej.

¹²Condom Festo wüx landoj andeac aweaag a monxey monbeol nej wüx leaw arang, quiaj tasaj a Pablo:

—Sitiül indiüm meamb teombas a César tiül Roma, pues najneaj, apmeamb quiaj —aj.

Pablo alteombas Rey Agripa

¹³Wüx lamajiür acas nüt, quiaj tamb tiül cambaj Cesarea nop nenajiüt nenüt Agripa, aquiüb mintaj nej nenüt Berenice, metepeayayej maquiüjpüw a Festo. ¹⁴Tacüliw quiaj xeyay nüt, quiaj a Festo tasaj aaga nenajiüt quiaj nguineay arangüch wüx ombas a Pablo, tasaj:

—Wüx taw a Félix, tacueat tiül manchiüc nop naxey. ¹⁵Condom wüx tambas Jerusalén, quiaj tambüw majawüw xic ajcüwa montangtang miteaats at montangtang monajiüt tiül judíos. Tasajüw xic natepich asoet aaga naxey quiaj, mandeow. ¹⁶Quiaj a xique tasajasüw, monajiüt ocueaj Roma ngondom mayac teowixaw nipilan nop najlüy tiül manchiüc mandeow sitiül nganaw manguiay andeacüw monyac nej asoet, cos atquiaj nej alndom mewüney. ¹⁷Condom nejiw tiünüw maquiüjpüw xic miün ningüy.

Xique ngome tequiyas; ráwan tiüt amb alinoic nüt, quiaj chetetos najaw wüx asoet nej. Ndoj tñjchiüs mamb majanüch aaga naxey najlüy tiül manchiüc. ¹⁸Ajcüwa monyac nej asoet, wüx tendecüw, quiaj tanguiayius nguineay andeacüw. Ngo mandeacüw wüx atnej xique tayajcas apmandeacüw. ¹⁹Nejiw tandeacüw wüx midiosüw nejiw, aton wüx aaga nop naxey tandeow, nenüt Jesús. Naleaing cos a Pablo apiüng aaga naxey quiaj almapac. ²⁰Xique ngo naxom ximeaats nguineay najaw wüx aag ayaj, quiaj tatüniüs nanguiay a Pablo. Tasajas sitiül andiüm mamb Jerusalén majaw wüx asoet nej. ²¹Pero nej tapiüng andiüm mamb majaraw wüx asoet nej teombas Augusto César tiül Roma, quiaj tñjchiüs mamb majiürüch; ndoj, wüxan apmatüch sanamongoch mamb andüy teombas a César —aj.

²²Quiaj tapiüng Agripa, tasaj a Festo:

—Xique aton sandiüm nanguiay andeac aaga naxey quiaj —aj.

Festo tasaj nej:

—Najneaj, oxep apmenguiay —aj nej.

²³Rat tiüt amb alinoic nüt, quiaj tamb Agripa aquiüb a Berenice andüyiw awan. Nejiw xeyay najneaj ambüw, aquiüb nejiw nangos nüt. Aton aquiüjpüw meáwan monajiüt ocueaj soldados, aquiüjpüw montangtang ombas monxey tiül aaga cambaj quiaj. Condom Festo tüüch mamb majanüch miün a Pablo. ²⁴Wüx lapeay, quiaj tapiüng a Festo:

—Teat Xan Agripa, at icona teat monxey leaw iliünan ningüy

mequiüjpan xicon, nganüy jogüy ijawan aaga naxey cam. Xeyay judíos tasajüw xic aaga naxey cam xeyay ngo majneaj arang. Átan tiül Jerusalén, átan ningüy Cesarea, tepajüw apiüngüw aaga naxey cam netam mandeow. ²⁵Naleaing xique tajawas nej ngo majiür nicuajind nisoet cuane wüx apmandeow, aton cos nejay tapiüng andiüm mamb teombas César tiül Roma; áag tapiüngas sanüüch mamb. ²⁶At aton cos ngo najaw cuane sanarang wüx nawiig nasaj xenatang, áag nganüy tapiüngas miün ningüy niüng ijlüyiün, teat monxey. At cos sawaj ique Teat Xan Agripa alwüx xeyay atam ijlüy. Cos wüx landoj mapiüng menguiay nguineay arang, quiaj sanajaw cuane alndom narang wüx nawiig. ²⁷Cos xique sapiüng ngo majneaj nüüch mamb nop najlüy tiül manchiüc sitiül ngo napiüng cuane asoet ajiür —aw a Festo.

Pablo tasaj Agripa nguineay arang

26 Condom quiaj tapiüng Agripa, tasaj a Pablo:

—Nganüy apmendeac mepiüng nguineay irang —aj.

Quiaj a Pablo tarang owix nej ndijchiümoj. Condom quiaj tapots müüch mapiüng nguineay arang, tapiüng:

²—Teat Xan Agripa, apac ximeaats cos nganüy ningüy niüng ijlüy alndom napiüng meáwan cuane sarang, neol tayacüw sasoet ajcüwa judíos quiaj.

³Aton xeyay apac ximeaats, cos sawaj ique ijaw meáwan leawa xicona nipilan judío sarangan, ijaw cuane naél ajlüy tiül xicona. Nganüy teat, sandiüm mefüc wüx menguiay sandeac.

Pablo tapiüing nguineay tarang wüx nganaw mandüüb Teat Jesús

⁴Meáwan judfos tajawüw nguineay sajngot miün sarang quich, cos xique tatangas tiül micual xefiüt, átan tiül xecambaj, átan tiül Jerusalén. ⁵At aton tajawüw nguineay xique nde wüx sarang nench tajlüyiüs fariseo xic. Aag ayaj nejiw alndom mapiüingüw wüx aton sitiül andiümüw, cos fariseos xeyay apacüw wüx marangüw meáwan leaw iün tiül a nawiiig sajiüuran. ⁶Nganüy sajlüy ningüy majaraw wüx sasoet, cos xique sapiüing sayac ximeaats wüx nguineay Teat Dios alinoic nüt apmapacüüch meáwan nipilan leaw landeow, atnej tanomb tasaj xexejchiün. ⁷Meáwan micualüw a gajpiüp (12) monxey micual Israel apiüingüw naleaing aag ayaj aton; áag arangüw, ayambüw Teat Dios nüt ongwiiüts. Teat Xan Agripa, xique aton sayac ximeaats wüx aag ayaj atnej nejiw, áag tayacüw sasoet. ⁸Jow icona, monyac sasoet ¿neol tepiüangan Teat Dios ngome apmapacüüch alinoic nüt nipilan leaw landeowa?

Pablo tapiüing nguineay tayamb ombas minipilan Teat Jesús

⁹Naleaing xique aton tanomb ngo majneaj tarangas, tapiüngas netam narang xeyay ngo majneaj wüx ombasiw mondüüb Teat Jesús naw Nazaret. ¹⁰Aag ayaj tarangas tiül Jerusalén. Tayacasüw tiül manchiüc xeyay minipilan Teat Jesús, cos tajiüras nawiiig ocueajiw montangtang miteaats

narang aag ayaj. At wüx tambiyaw minipilan Teat Jesús, at a xique aton sal tiül, tapiüngas najneaj mandeowüw. ¹¹Ngome nomb tarangas, tawüüchasüw tiül meáwan sinagogas, nguineay ndom mapiüingüw apmacueatiw mandüjpiw Teat Jesús. Cos xeyay tajcüyiüs najawüw; tapots nayamb ombasiw masey tiül ngünantanej cambaj tiül palpálwüx iüt.

Teat Pablo tandüy wüx mandeac nguineay tandüüb Teat Jesús

(Hch. 9:1-19; 22:6-16)

¹²Aag ayaj sanarang, ndoj tambas sandüy tiül cambaj Damasco, sajoy nawiiig ocueajiw montangtang miteaats. ¹³Teat Xan Agripa, wüx saleamb tiül tiüüd lalimnüt, quiaj tajawas noic ran imiün tiül cielo, xowüy larraw, alwüx arraw ngo matnej achech nüt. Nómбан array xic naquiüjpiw saquiüjpiw. ¹⁴Quiaj tajmiücas, condom tanguiaiüüs andeac nop nendeac, andeac wüx ombeay hebreo, tasaj xic: “Saulo, Saulo, ¿neol tapots ijcüy mejaw xique? Ngo majneaj mejcüy, cos ngo majneaj apmemongoch, atnej arang boy wüx atoel, andüüb atileran”, aj xic. ¹⁵Xique quiaj tasajas: “¿Jan ic Teat?” saj. Nej tapiüing: “Xique Jesús, leaw ique tenguiäl ijcüy mejaw. ¹⁶Nganüy witiür lembes. Xique tejüiquichayos mejaw xic, cos lanayac ic merang xenajiüt, mendeac meáwan leawa lamejaw nganüy, at leawa sanüüch ic mejaw alinoic nüt, ¹⁷wüx xique sanawün ic teowixaw nipilan judfo, at tiül pálwüx nipilan niüing sanüüch ic meamb nganüy, ¹⁸para

alndom meajchiw majawüw cuane netam marangüw. Cos nganüy ngo majawüw cuane teamarangüw, atnej aliw tiül pojniün. At aton apmesajüw macueatiw marangüw meáwan ngo majneaj ocueaj Satanás quiaj, marangüw najneaj leaw Teat Dios andiüm. Cos netam müjchiw xic omeajtsüw nejiw para alndom nawün asoetiw nejiw. Atquiaj nejiw alndom majlüyiw niüing apmajlüyiw meáwan leaw apmayar xepoch”, aj xic teat Jesús.

Pablo tarang leawa tasoic

¹⁹Teat Xan Agripa, xique sarang leaw Teat Dios tüüch xic najaw imiün tiül cielo. ²⁰Ombas tambas nandec nasajüw nipilan monlüy tiül Damasco. Condom tandeacas nasajüw monlüy tiül Jerusalén. Condom tandeacas nasajüw monlüy tiül meáwan cambaj tiül iüt Judea. Ndójlwüx tambas nasajüw meáwan palpálwüx nipilan. Tasajasüw leaam omeajtsüw macueatiw meáwan ngo majneaj leaw teamarangüw, marangüw najneaj, mayariw andeac Teat Dios. ²¹Ajcan sarang aag ayaj tasapüw xic judíos tiül nadam nangaj iüm tiül Jerusalén; tandiümüw mambiyaw xic. ²²Pero naleaing cos Teat Dios xeyay ambeol xic, áag saliün najlüy nganüy nüt cam, tealeámban nandec Mipoch nej manguiay meáwan nipilan masey montangtang, masey monguich. Cos xique ngo nandec nicuajind pálwüx; xique sandeac meáwan leaw lamapiüngüw tanomb ajcüwa mondeac andeac Teat Dios. At Moisés lamandec aton guineay

aliüc miün apmajlüy. ²³Cos lamapiüngüw nguineay aaga Cristo netam mamongoch xeyay ngo majneaj, apmandeow, ndoj nej ombas apmapac tiül mondeow; condom apmüüch manguiayiw mipoch nej nipilan judío at pálwüx nipilan, cos mipoch nej ambeol nipilan atnej aaga ran ambeol nipilan maxom majaw —aw a Pablo.

Pablo tandiüm müüch aaga Agripa mayamb Teat Jesús

²⁴Wüx tapiüng a Pablo meáwan aag ayaj, quiaj tendec a Festo napac, tasaj a Pablo:

—iNerchach Pablo! lamüüch ic merchach iteowteow nawiig —aj.

²⁵Quiaj Pablo tasaj nej:

—Ngwüy teat xan Festo, xique ngome nechachiüs, xique sandeac naleaing leaw alndom majlüy.

²⁶Joyaj Teat xan Agripa, nej aton lamajaw meáwan aag ayaj, pares xique ngo nimbol nandec manguiay. Sayaag nej ajaw wüx aag ayaj aton cos aag ayaj ngome nexotüy. ²⁷¿Ngwüy cuane ipiüng Teat xan Agripa, ngome naleaing leaw lamapiüngüw mondeac andeac Teat Diosa? Xique sawaw ique ijaw naleaing aag ayaj —aj.

²⁸Quiaj tapiüng a Agripa, tasaj a Pablo:

—iLaliüc meaach xic nayar aquiaach Teat Cristo! —aj.

²⁹Quiaj tasaj nej a Pablo:

—Masey laliüc tengwüy masey nequiy, Teat Dios andiüm ngome ic miün quiaj, aton nej andiüm meáwan leawa lamanguiayiw sandeac nganüy cam, aton mayariw mipoch Teat Jesús para

majlüyiw atnej sajlüy. Pero ngome naoeleranüw naag galen atnej sajlüy cam —aj.

³⁰Wüx landoj mapiüng aag ayaj a Pablo, quiaj witiüt aaga natang nenajiüt maquiüüb alinop nenajiüt, at a Berenice, at meáwan montsoton quiaj maquiüjpüw.

³¹Condom tawüw andüyiw ninguiün quiriw mandeacüw nguineay apmarangüw. Quiaj tendeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj ngo majiür nicuajind asoet cuane wüx apmandeow, at cuane wüx macül tiül manchiüc —awüw.

³²Condom Agripa tasaj a Festo:

—Aaga naxey quiaj alndom tsajmbiüm sitiül nej ngo mapiüng mamb teombas a César —aj.

Teat Pablo tüünd mamb andüy Roma

27 Wüx tapiüngüw sanamban sandüyiün tiül iüt Italia, samban tiül nadam müx, quiaj tayacüw a Pablo, at alacas monlüy tiül manchiüc, teowix nop naxey nenüt Julio, natang nej ocueaj noic ajlüy soldados nenüt Augusto. ²Condom tajtepasan tiül nop nadam müx naw tiül cambaj Adramitio. Aaga müx quiaj apmamong mbeay acas cambaj tiül Asia. Quiaj tambasan, saquiüjpan mamb teat Aristarco naw tiül cambaj Tesalónica tiül Macedonia. ³Amb alinoic nüt, quiaj tatüchasan wüx iüt mbeay cambaj Sidón. Aaga teat capitán Julio xeyay najneaj tarang, tüüch mamb a Pablo matepeay miamigo nej, mambeolüw nej. ⁴Condom nawasan quiaj, tateajquiw

a vela, tambasan sandüyiün calüy, tamongasan milan iüt Chipre najlüy tiül ndec, samban wüx ombas nonüt, cos xowüy lapac a iünd imiün noleat, ngondom nangochiün.

⁵Wüx lasamongon tiül mindequiw monaw Cilicia, at tiül mindequiw monaw Panfilia, quiaj tajtepasan wüx iüt mbeay cambaj Mira tiül iüt Licia.

⁶Quiaj aaga minatang soldado taxom nop nadam müx naw Alejandría. Aaga müx quiaj apmamb andüy Italia. Quiaj tasaj xicon najtepiün tiül. ⁷Ndoj tawasan quiaj, tambasan teamteáman, tajüyasan xeyay nüt. Tajlüy ngo natüchiün niüng ajlüy cambaj Gnido, cos aliün mapac a iünd imiün noleat, ngo müüch xicon najüyiün najen. Áag tasapasan andüy cawac, sasapan milan iüt Creta. Condom tamongason samban niüng ajlüy oxing iüt Creta nasoic Salmón. Sayeyiün tiüt aaga iüt, tandüyasan noleat. ⁸Tambasan sasapan mbeaymbeay iüt amb cawac. Xowüy laél, tajlüy ngo natüchiün mbeay iüt nasoic Najneaj Puerto. Naw quiaj ngome miünquiaj ajlüy a cambaj Lasea.

⁹Lasaquiyan xeyay nüt, nganüy laliüc matüch maw napac iünd, apmaquind. Tiül aaga nüt quiaj naél majüy müx, áag tapaj nej ocueajiw a Pablo. ¹⁰Tasaj nejiw:

—Teat monxey, sawaw laliüc matüch a nüt maél majüy müx. Sitiül apmambaats, apmamongochiiüts xeyay ngo majneaj. Ngome áagan a müx maquiüüb amal nej alndom ndrom ombas, at a icootsa aton alndom mandeowaats —aj nejiw.

¹¹Pero aaga minatang soldado tayar leaw andeaciw nejuyich a müx maquiiüb neneay müx, ingow ayar andeac a Pablo. ¹²Cos aton aaga niüing lomboj müx, niüing saxojtan quiaj, ngome najneaj macül quiaj a müx wüx apac iünd, áag xeyayiw nejiw tapiüingüw nawan quiaj, natüchiün najtepiün wüx iüt mbeay cambaj Fenice tiül iüt Creta nacüliün quiaj. Cos aaga niüing lomboj a müx quiaj andüy ombeay nonüt, at najneaj macül quiaj wüx apac iünd.

Tangoch nejiw nadam iünd tiül ndec

¹³Wüx tawün nine ncherec imiün cawac, quiaj tapiüingüw najneaj namban. Quiaj taxainguiw aaga piedra nesap müx. Condom tambasan, sasapan mbeaymbeay iüt Creta. ¹⁴Naleaing ngome xeyay lasajüyiün, quiaj tangoch xicon noic napac xeech iünd imiün calüy nonüt, atnej leaw alndom mayac ndiüc oic, Euroclidón minüt nej. ¹⁵Aaga xeech iünd quiaj, tapots mawün a müx, ngondom nangochiün. Quiaj tajlüyasánan maquiiüb xicon a iünd. ¹⁶Wüx tatüchasan milan noic nine iüt najlüy tiül ndec nenüt Clauda, quiaj taxaingasan a nine müx rondon wil a nadam müx, masey taél naxainguiün. ¹⁷Wüx landoj natepichan tiül nadam müx aaga nine müx, quiaj tatsajcüw pinawan otüeng a müx nandand naag tsapaj las mambeol nej. Condom tawüniw a vela cos imboloj malox xicon wüx noic nawaag tiül ndec nasoic Sirte. Ndoj quiaj tajlüyasánan maquiiüb xicon mamb a iünd.

¹⁸Naleaing cos wüx rat tiüt amb alinoic nüt aaga iünd nde asap apac, teamachach xicon omal yow. Quiaj tapots mawijchaw tiül ndec amal a müx para tejem quiriw. ¹⁹Wüx amb er nüt, quiaj tawiichasan tiül ndec altigüy leawa netam tiül nadam müx. ²⁰Tamong xeyay nüt ngo majüic nüt, ngo majüic ocas, cos xeyay apac aaga xeech iünd. Ndójjwüx lanapiüangan lango nawan wüx, sanandeowan.

²¹Wüx lamajiür xeyay nüt ngo netiün, quiaj witiüt a Pablo masaj nejiw, tapiüing:

—Teat monxey, xique tasajas icon sitiül meyariün sandeac ngo mawaats Creta, ngo miünaats mamongochiüts aaga naél cam, aton ngo ndrom ombas nicuajind. ²²Nganüy sasaj icon nde mermbolan, nde mamix imeajtsan, cos masey a müx apndrom ombas, icootsa nejingund ngome apmandeowaats. ²³Cos Xeteat Dios leawa xique sandüüb, tengual narang minajiüt nej, tüüch miün niüing sajlüy nop miánel nej tepood. ²⁴Aaga ánel quiaj, tasaj xic: “Pablo, nde mbayamear, cos ique netam memong teombas a César. Langome apmandeow nejingund leaw almaquiiüb tiül müx; cos almaquiiüptw ic”, aj xic a ánel. ²⁵Xique nganüy sasaj icon teat monxey, nde mermbolan, ich mapac imeajtsan, cos xique sayac ximeats wüx Teat Dios, sawaw naleaing apmajlüy atnej lanasoic. ²⁶Nguineayantanej netam majtochiiüts wüx alngün nine iüt tiül ndec —aj nejiw a Pablo.

²⁷Noic ongwiiüts lamatüch ijquiw semán sajlüyiün tiül

ndec, saleamban tiül ndec nasoc Adriático, aquiüb xicon a xeech iünd. Aleamb pinawan ongwiiüts, quiaj tapiüngüw ajcüwa monrang najiüt tiül müx ayajcüw atnej ajüic laliüc natüchiün iüt. ²⁸Quiaj tapeaxiw majawüw nguitow ajal a ndec. Tajawüw atüch nimioiw gajponüy (36) metro. Ndoj tajüyan alquiripite. Condom tandüyiw wüx mapeaxiw alinomb. Quiaj tajawüw ajür nimioiw ayaíw (27) metro. ²⁹Quiaj taloxiw tiüt apiquiw piedra nesap müx amb wüx owil a müx, apmacüliw ram, cos imboloj majtochiw wüx piedra. Nejiw malüy apiüngüw larraw. ³⁰Condom ajcüwa monrang najiüt tiül a nadam müx tandiümüw mecuiürrüw macueatiw a müx. Quiaj tawüniw tiüt a nine müx mayacüw tiül ndec, arangüwan atnej ajüic apmaloxiw tiüt nesap müx amb teombas. ³¹Pero teat Pablo wüx tajaw aag ayaj, quiaj tasaj a natang soldado, at misoldados nej:

—Sitiül nejiw ayaj apmecuiürrüw, ngo macüliw tiül müx, icona aton ngondom meriowan wüx —aj nejiw.

³²Quiaj a soldados tambüw mandojquiw milas a nine müx, mamb nómban.

³³Condom wüx lajngot chiüjmbaw, quiaj tasaj nejiw a Pablo metiw, tapiüng:

—Nganüy amb gajpopeic nüt (14) tatow apacaats aiündaats, ngo metiüts nicuajind. ³⁴Nganüy netam meretiün, müüch icon mejiüran ipacan. Cos nejingüind ngome apmandeow, ngome apndrom masey nots miondeats imalan —aw.

³⁵Wüx landoj mapiüng aag ayaj, quiaj tayar a pan. Condom tüüch gracias Teat Dios niüng ajlüyiw. Ndoj cas taquiiw a pan müet.

³⁶Quiaj meáwan nejiw tajneaj omeajtsüw, tetiw aton. ³⁷Leaw sajlüyiün tiül aaga nadam müx quiaj, sajlüyiün ijquiw acoic miow ermioiw gajponüy (276) nipilan.

³⁸Wüx landoj üetiw paxiün, quiaj tawijchaw tiül ndec meáwan trigo, tejem alquiriw a müx.

Tsoyot tiüt a nadam müx

³⁹Wüx larraw, quiaj tajüic a iüt, naleaing ngo mayajcüw nguiane. Tajawüw aaga iüt quiaj almajiür noic socol ayac püjchiün. Quiaj tapiüngüw sitiül alndom matepichaw quiaj a müx. ⁴⁰Quiaj tandojqiw milas nesap nine müx, tacueatiwan tiül ndec. Aton tachejtiw aaga las neoeleay remo neleaingüiich a müx. Condom tateapiw a vela najlüy teoxing a nadam müx mangoch a iünd. Quiaj tajüy a müx aleáingan andüy tiül aaga socol quiaj. ⁴¹Naleaing iünd talox xicon andüy wüx noic oxing niüng angochay ndec. Quiaj tajtoch a müx, nómban tajtsot tiüt teombas. Quiaj tapots ajmbaj imiün wüx owil, ajmbaj nej omal yow. ⁴²Condom tapiüngüw a soldados mambiyaw meáwan leaw apmambüw tiül manchiüc ngana mecuiürrüw, cos ndot apmajchiquiw tiüt majrocoj. ⁴³Naleaing aaga minatang ocueajiw soldados ngo müüch nejiw marangüw cos andiüm mawün wüx a Pablo. Quiaj tapiüng jane ndoj ombas ajrocc, ich majchiquiw tiüt ombas nejiw, majtepiw wüx

iüt. ⁴⁴Nganüy jane ngondom ombas ajrroc, ich mayambüw xiül tengwüy masey quiriw najmbaj müx leaw axomüw mambüw wüx. Atquiaj tawasan wüx ngo mandeow nejingüind, tümb najtepiün wüx iüt.

Teat Pablo alwüx nine iüt tiül ndec nenüt Malta

28 Wüx landoj laümb najtepiün wüx iüt, quiaj tanguiyasan aaga nine iüt tiül ndec quiaj, nenüt Malta. ²Ajcüwa nipilan micual iüt moncül quiaj, najneájan majawüw xicon, tambeolüw xicon xeyay, tajalüw biümb najüetiün cos xowüy laquind, tenguijal ajoet. ³Condom tamb a Pablo mayamb nawaag soex mandaab. Wüx tapeay mayac tiül biümb a soex, quiaj taw nop ndiüc naw tiül a soex quiaj, cos larraar mayaag. Quiaj matsamb nej owix nej, rondótan wüx. ⁴Ajcüwa nipilan micual iüt moncül quiaj, wüx tajawüw aaga ndiüc alrrondom wüx owix a Pablo, quiaj tendecüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj naleaing nembiy nipilan nej. Cos masey laáw wüx, ngo mandeow tiül ndec, nganüy mbich apmandeow; cos midiosaats ngondom müüch macül mapac nop nembiy nipilan —awüw.

⁵Naleaing Pablo tawiich owix nej andüy tiül biümb, quiaj tajmiüc a ndiüc andüy tiül biümb; ndoj nej ngo marang nej nicuajind.

⁶Nejiw tenguijal macüliw cajores apmapep nej, tengwüy cajores apmajmiüc mandeow. Pero wüx paxiüt macüliw ngo majüic marang nej nicuajind; quiaj tambüüljchiw

andeacüw, tapiüngüw Pablo lamidios nej.

⁷Tiül aaga iüt niüng tajtepasan quiaj, ajlüy quiaj mifüt nop naxey nenüt Publio. Aaga naxey quiaj nenajiüt nej tiül aaga nine iüt tiül ndec quiaj. Nej tangoch ximbasan, at tüüch xicon nguiane naxojtan najneajay er nüt. ⁸Wüx aaga nüt quiaj tiün andeow miteat a Publio, tasap mats üüch nej nerraar, arang nej nequixquix. Quiaj tamb a Pablo majaw nej, condom tataag orar. Wüx landoj masaj Teat Dios, tayac owix wüx ombas aaga niün andeow quiaj, quiaj tajneaj. ⁹Wüx tanguiyaran aag ayaj, quiaj tapeayiw altigüy moniün andeow monaw tiül aaga nine iüt quiaj majaw nejw a Pablo. Meáwan tajneajiw. ¹⁰Condom ajcüwa nipilan quiaj, tapac omeajtsüw majawüw xicon, tambeolüw xicon. Ndoj wüx laliüc nawan quiaj, tujchiw xicon meáwan leaw netam xicon najoyiün.

Teat Pablo tapeay Roma

¹¹Wüx laümb arej caaw tatow sacüliün wüx aaga nine iüt tiül ndec, quiaj tawasan quiaj, samban tiül nop nadam müx naw tiül cambaj Alejandría, cos aaga müx quiaj tacülan quiaj wüx nüt aquind iünd. Aaga nadam müx quiaj narangüch wüx oxing ijpüw dios, nop nenüt Cástor alinop nenüt Pólux. ¹²Condom tajtepasan wüx iüt tiül cambaj Siracusa. Tacülasan quiaj er nüt. ¹³Ndoj nawasan quiaj, tambasan sasapan mbeaymbeay iüt, nómban samban tatüchasan cambaj Regio. Amb alinoic nüt tawasan quiaj, cos lamawün ncherec imiün

cawac. Quiaj tatüchasan cambaj Puteoli wüx amb ic nüt. ¹⁴Quiaj taxomasanüw acas monyar andeac Teat Jesús, tasajüw xicon nacüliün quiaj noic semán naquiüjpanüw. Condom nawasan quiaj, tambasan natüchiün tiül cambaj Roma, samban wüx iüt. ¹⁵Ajcüwa monyar andeac Teat Jesús monaw Roma lamanguaiyiw xicona saliücan, quiaj tambüw mangochiw xicon tiül cambaj Foro de Apio, altiül tangochiw xicon tiül cambaj Tres Tabernas. Wüx Pablo tajaw nejiw, quiaj tapac omeaats xeyay, tüüch gracias Teat Dios. ¹⁶Wüx tapeayasan Roma, quiaj aaga minatang soldado tayac teowixaw monajiüt meáwan monamb tiül manchiüc. Naleaing Pablo tujchiw macül pálwüx anopüyan, tajiür nej nop soldado.

**Teat Pablo tandeac Mipoch
Teat Dios tiül Roma**

¹⁷Laümb er nüt tatow sapeayiün Roma, quiaj tapiüng a Pablo majpajüw miün montangtang tiül nipilan judío leaw aliw quiaj. Condom wüx laümb mapeayiw niüng ajlüy nej, quiaj tasaj nejiw, tapiüng:

—Teat monxey micual xefüt, masey xique ngo narang nicuajind ngo majneaj wüx ombasüw micual miütaats, at ngo napiüng ngo majneaj marangüch meáwan leaw tarangüw mixejchiüts, nganüy micual miütaats tasapüw xic tiül Jerusalén, mayacüw xic teowixaw monajiüt monaw ningüy Roma namb tiül manchiüc. ¹⁸Nejiw monajiüt wüx laümb manguaiyiw

nguineay sarang, quiaj tandiümüw matsambijchaw xic, cos ngo maxomüw wüx ximbas nicuajind nisoet para nandeow. ¹⁹Pero nejiw micual miütaats ngo mandüümüw majawüw tsajmbiün. Pares tapiüngas netam niün ningüy teombas a César majaraw wüx sasoet. Naleaing, xique ngo niün nayac asoet micual xefüt. ²⁰Nganüy tapajas icon mewiünan mejawan xic, nasaj icon neol tayacüw sasoet micual miütaats. Nganüy xique tatsaagaranas naag a galen cam, cos sayac wüx ximeaats nacül leaw lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios aliüc miün apmajlüy, atnej meáwan icootsa micual Israel teamacüliiüts —aw a Pablo.

²¹Nejiw quiaj tapiüngüw:
—Xicona ngo nanguaiyiün nicuajind, ngo mapeay alngün nawig imiün Judea mapiüng wüx ique, aton ngo miün alngün micual miütaats masajüw xicon mandeacüw sitiül ique ngo majneaj temerang. ²²Naleaing nganüy sandiüman nanguaiyiün mesaj xicon nguineay indeac. Cos xicona lananguaiyiün nguiajantanej anderac ngo majneaj wüx ombasüw leaw monquiajchay wüx aaga poch quiaj —ajüw nej.

²³Condom tayacüw alinoic nüt miünüw. Wüx tatüch aaga nüt, quiaj tapeayiw niüng acül nej xeyay nipilan. Nej tamelich masaj nejiw wüx Mipoch Teat Dios leaw taquiaach Teat Jesús, tamelich andeac ümb arraw, ndot laquinüt. At tasaj nejiw nguineay alndom majlüyiw tiül micambaj Teat Dios. Nej tüüch nejiw majawüw nguineay

lamapiüng wüx Teat Jesús tiül Mipoch Teat Dios leaw tarang Moisés at leaw tarangüw mondeac andeac Teat Dios. ²⁴Altiül tajawüw naleaing, aton tayariw leaw tandeac a Pablo; nganüy altiül ngo mayariw. ²⁵Cos ngo mandeacüw nóiquian, altiül tapiüng naleaing, altiül tapiüng ngo maleaing; quiaj tandiümüw majtsoriw. Wüxan nganaw majtsoriw, quiaj tasaj nejiw a Pablo:

—Naleaing lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios tarang teat Isaías aaga nendeac andeac Teat Dios, wüx tüüch nej poch a Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios mandeac masaj mixejchiiüts. Tapiüng:

²⁶ Quiür isajüw a cambaj quiaj:

Masey apmenguiayüün naag ilajcan,
ngome apmejawan cuane amb apiüng.

Masey apmejawan naag iniüjcan,
naleaing ngome apmejawan cuane.

²⁷ Cos ajcüwa nipilan quiaj nadam omeajtsüw,
nelajcüw, pares ngo manguiayiw,
amontsotsüw oniüjcüw,
gana maxomüw majawüw;
cos ngo mandiümüw majawüw cuane amb apiüng,

ngo müjchiw olajcüw manguiayiw,
at ngo mayacüw wüx omeajtsüw leaw anguiayiw,
cos ngo mandiümüw leaam omeajtsüw wüx aaga ngo majneaj teamarangüw, ndoj marangüw najneaj.

Pares xique ngondom nawün asoetiw nejiw, irajüw, aj nej a Isaías.

²⁸ Nganüy inguiayüün, cos ngo mendiüman meyarüün aag ayaj, pares Teat Dios lamüüch mamb masoiquiw nipilan ngome judíos alndom maw asoetiw nejiw. Nejiw mbich apmanguiayiw —aj nejiw a Pablo.

²⁹ Wüx landoj masaj nejiw aag ayaj a Pablo, quiaj tajtsoriw, tapots asajayej wüx aag leaw tanguiyiw quiaj.

³⁰ Pablo tacül quiaj palanüy iüm neat tiül nop iüm angüy, xeyay tapac omeaats majaw meáwan leaw tambüw quiaj majawüw nej. ³¹ Nej tasaj nejiw nguineay alndom majlüyiw tiül micambaj Teat Dios, at taquiaach nejiw wüx Teat Jesucristo, ngo mimbol manguiay jangantanej, nejingüind ngo mapal nej.

Poch tarang wüx nawiig San Pablo müüch mondüüb Teat Cristo monlüy tiül cambaj Roma

ROMANOS

Pablo atepeay mondüüb Teat Cristo tiül Roma

1 Xique nenütiüs Pablo nerangas minajiüt Teat Jesucristo. Teat Dios tayac xic narang miapóstol nej, namb nasaj meáwan nipilan wüx aaga najneaj nanderac nguineay alndom mawtüw wüx asoetiw nejiw.

²Aaga najneaj nanderac quiaj, aag ayaj tanomb Teat Dios lamapiüng apmajlüy, lamarangüw wüx nawiig ajcüw mondeac andeac nej. ³Aaga leawa lamapiüng Teat Dios quiaj, aag ayaj apiüng wüx Miteatiiüts Teat Cristo, micual nej. Teat Cristo tajlüy nipilan nej, micual micualüw David. ⁴Tajüic naleaing Micual Teat Dios nej cos alndom marang cuajantanej, y cos Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tapacüüch nej imiün tiül mondeow.

⁵Nej lamambeol xic xeyay, lamüüch xic narang nop miapóstol nej namb nasaj nipilan tiül meáwan cambaj wüx iüt mayariw nej andeac, mandüümüw nej. ⁶Icona aton ijlüyiün tiül ajcüwa nipilan quiaj, cos Teat Dios lamayamb

icon müüch icon mejlüyiün tiül minipilan Teat Jesucristo.

⁷Xique sarang aaga nawiig cam nüüch icon leawa iliün tiül cambaj Roma, cos Teat Dios ajiür icon lasta, aag tayamb icon mejlüyiün micual nej. Miteatiiüts Dios y Teat Jesucristo mambeol icon, müüch icon monajneaj tiül imeajtsan.

Pablo andiüm mamb tiül cambaj Roma

⁸Xique süüch gracias Miteatiiüts Dios wüx minüt Teat Cristo por meáwan icona, cos tiül meáwan cambaj andeaciw nguineay icona ngo mechiwean imeajtsan wüx Teat Dios. ⁹Teat Dios ajaw xique ngo nacueat natün ocueaj nej mambeol icon. Xique xeyay apac ximeaats narang minajiüt nej; cos xenajiüt, aag ayaj nasaj nipilan nguineay lamarang Teat Cristo. ¹⁰Xique ngo nacueat natün ocueaj Teat Dios malüy alndom namb najaw icon, sitiül nej andiüm. ¹¹Sandiüm namb najaw icon nasaj icon wüx noic mimonajneaj Teat Dios, leaw Nangaj Miespíritu nej alndom müüch icon, mapac imeajtsan

wüx nej. ¹²Aag ayaj sasaj icon cos sandiüm membeolayoots mayacaats omeajtsaats wüx Teat Dios.

¹³Xecojow xechijquiaw, sandiüm menguiayiün nguineay xique xeyay sandiüm namb najaw icon, nambeol icon wüx Mipoch Teat Dios, atnej sarang tiül pälwüx nipilan tiül meáwan cambaj. Pero ajlüy cuane mepal xic ngondom namb. ¹⁴Xique netam nasaj meáwan nipilan nguineay apiüng Teat Dios, masey nipilan griego, masey pälwüx nipilan, masey nipilan mondüy nawiig, masey nipilan ngo majaw xeyay. ¹⁵Xique sayaag atnej lango nafüc wüx sandiüm namb nasaj icon aton monlüy tiül Roma, wüx aaga najneaj nanderac nguineay alndom maw asoeteran.

Aaga najneaj nanderac alndom mawün wüx nipilan

¹⁶Aaga najneajay nanderac leawa lamapiüng Teat Cristo, ngo naxing nandec wüx, cos aag ayaj alndom mawün wüx asoet meáwan nipilan leaw apmayar, ombas nejiw a nipilan judío, condom aldemas nipilan ngome judío. ¹⁷Tiül aaga leawa lamapiüng Teat Cristo quiaj, ajawaats nguineay nej alndom mawün asoetiüüts, majlüyüüts ocueaj nej: aag ayaj sitiül mapiüngaats tiül omeajtsaats aag ayaj naleaing, ngo machiweaats omeajtsaats. Cos apiüng tiül Mipoch Teat Dios: “Sitiül aljane naleaing neyar andec Teat Dios, aag ayaj apmapac”, aw.

Leaw ngo majneaj arangüw nipilan

¹⁸Ajawaats nguineay Teat Dios imiün tiül cielo, apmajcüy majaw

meáwan nipilan leaw ngo mayar nej andec, leaw nerang ngo majneaj. Nejiw ngo mayariw leawa naleaing, cos andiümüw marangüw ngo majneaj. ¹⁹Leaw alndom majaraw wüx Teat Dios, nejiw ajawüw. Cos Teat Dios lamüüch nejiw majawüw aag ayaj. ²⁰Cos nde wüx Teat Dios tarang a iüt cam, quiaj tajüic naleaing nej almajlüy, at alndom marang cuajantanej meáwan nüt masey nej ngo maxoram majaraw. Cos wüx meáwan leawa Teat Dios lamarang, nipilan alndom majawüw nej almajlüy. Quiaj nejingüind ngo majiür cuane apmewüyay wüx. ²¹Masey ajcüwa nipilan quiaj ajawüw naleaing Teat Dios almajlüy, nejiw ngo mapiüngüw najneaj tarang, at ngo müjchiw gracias Teat Dios. Ingow ayambüw Teat Dios, nejiw alomboochayej, ayambüw leaw ngo metam. Quiaj nómban ngondom mayacüw omeajtsüw wüx leaw najneaj. ²²Nejiw apiüngüw ajiürüw xeyay fis, pero naleaing nejiw xeyay nechachiw. ²³Cos ingow müjchiw omeajtsüw Teat Dios leaw almapac, mapiüngüw najneajay ajlüy, nejiw üjchiw omeajtsüw leawa narangüch dios ngome almapac; ajlüyiw atnej nipilan. At üjchiw omeajtsüw narangüch dios, aag atnej quiec, atnej nimal nejiür piquiw oleaj, atnej nimal nesatatüy tiüt ajüy.

²⁴Áag tacueat nejiw Teat Dios marangüw meáwan ngo majneaj leaw nejiw andiümüw marangüw; altiül nejiwan quiaj itsojow micuerpojüw nejiw. ²⁵Nejiw arangüw aag ayaj cos tangowüjchiw meáwan aaga naleaing leaw apiüng

Teat Dios; tandüjpiw leaw ngo maleaing. Nejiw ingow üjchiw omeajtsüw Teat Dios nerang meáwan leaw almajlüy, tujchiw omeajtsüw meáwan cuajantanej leaw Teat Dios tarang. Néjan quiaj Teat Dios netam masoic najneajay arang, aton müjchiiüts gracias meáwan nüt. Amén, aag ayaj naleaing.

²⁶Por aag ayaj Teat Dios tacueat nejiw marangüw xeyay monxing majaw nipilan. Montaj y monüx lango mind anojow, cos andiümüw majiürüw najtaj. ²⁷At monxey y monench lango mind aquiüjpüw najtaj, cos andiümüw majiürüw naxey. Aag ayaj xeyay monxing wüx nop naxey majiür naxey. Cos arangüw atquiaj, áag taxom nejiw cuajantanej monandeow. Aaga ngo majneaj teamamongochiw quiaj, aag ayaj netam nejiw cos xeyay ngo majneaj arangüw quiaj.

²⁸Nejiw cos ngo mandiumüw mayambüw Teat Dios mapiüngüw netam nejiw, quiaj Teat Dios tüüch nejiw marangüw aaga ngo majneaj amb wüx omeajtsüw quiaj, marangüw leaw ngo metam marangüch. ²⁹Nejiw xeyay arangüw cuajantanej ngo majneaj, monxey ajiürüw pálwüx najtaj, montaj ajiürüw pálwüx naxey. At monxey ajiürüw naxey, montaj ajiürüw najtaj. Altiül nerrejchiw, napatüw, ngo mind majawüw majiür cuajantanej alinop, ambiyaw nipilan. Ayambyambüw moncüy, newajichaw; andeacüw ngo majneaj wüx ombas alinop. ³⁰Nejeyéjan quiaj andeacndeacayej wüx ombasüw, apaijchaw; ajcüyiw

majawüw Teat Dios, ngo majiürüw lasta alinop, nelomboochayej, nerangrangayej. Ayambüw nguineay marangüw alngün ngo majneaj leaw ngo majlüy tanomb; at ngo mayariw andeac miteatiw, mimümüw nejiw, ³¹nechachiw, ngo majawüw cuane najneaj, ngo marangüw leaw apiüngüw apmarangüw. Ngo mandiumüw nejingüind, ngo mawüniw wüx omeajtsüw leaw arang alinop, ngo majiürüw lasta nejingüind. ³²Nejiw ajawüw naleaing Teat Dios lamapiüng netam mandeow meáwan leaw nerang atquiaj; ngome áagan arangüw aaga ngo majneaj quiaj, aton apac omeajtsüw wüx alinop apmarang atnej arangüw nejiw.

Teat Dios ajaw wüx asoeteran

2 Nganüy sanasaj ic, ngo mejiür cuane apmewüyay wüx, ¿pues jane ic meyac asoet alinop? Cos wüx iyac asoet alinop iquiáyan quiaj iyacüy isoet, cos atanej temerang aton. ²Icootsa ajawaats naleaing Teat Dios ajaw monrang ngo majneaj; apmüüch mamongochiw ngo majneaj atow nej arangüw. ³Nganüy ique neryac asoet alinop, ique atanej temerang. ¿Nguineay ipiünga, Teat Dios langome apmüüch ic memongoch ngo majneaja, ipiüng apmeriow wüxe? ⁴¿Ngwüy, ique ipiüng ngo metam ic mimonajneaj neje, iyaag Teat Dios apmafüc wüx leaw irang, ngome apmajcüye? Neol ngo mejaw sitiül nej teamafüc wüx meáwan, aag ayaj cos andiüm majaw meyaag xeyay ngo majneaj temerang,

mecueat. ⁵Nganüy cos nadam imeaats, ngo meyaag ngo majneaj teamerang. Atquiaj ique tenguijal meaach majcüy Teat Dios, ndoj alinoic nüt nej apmajüiquich cuane ngo majneaj netam memongoch wüx nüt apchetem majaw wüx asoeteran. ⁶Quiaj apmüüch anopnop atow nej tarang. ⁷Wüx aaga nüt quiaj, Teat Dios apmüüch mapac meáwan nüt tiül cielo leaw tanaám arang najneaj, majlüy najneajay mapac meáwan nüt. ⁸Nganüy leaw nelombojchay, leaw ngo mandiüm mayariw andeac Teat Dios, leaw monrang ngo majneaj; ajcüw ayaj Teat Dios ajcüw majaw. ⁹Meáwan nipilan monrang ngo majneaj apmamongochiw xeyay necoy, apmamix omeajtsüw. Meáwan aag ayaj nipilan judío ombas apmüjndiw mamongochiw, andüüban a nipilan ngome judío. ¹⁰Nganüy meáwan monrang najneaj, Teat Dios apmüüch majlüyiw najneaj, apmasoiqüiw najneaj arangüw, apmüüch nejw majneaj omeajtsüw. Meáwan aag ayaj Teat Dios ombas apmüüch ajcüwa nipilan judío, ndoj andüüban apmüüch a nipilan ngome judío aton.

¹¹Atquiaj arang Teat Dios atotow, cos ngo mapiüng wüx jane nembeat jane ngo membeat. ¹²Meáwan leaw nerang ngo majneaj wüx nganaw majlüy aaga poch tüünd Moisés; pues wüx Teat Dios apmayac nej asoet, ngome apmasaj nej wüx aaga poch tüünd Moisés. Pero leaw nerang ngo majneaj masey lamanguaiy aaga poch tüünd Moisés, Teat Dios apmayac nej

asoet atnej apiüng aaga poch tüünd Moisés. ¹³Cos Teat Dios ngo mawün asoet jane nenguiáyan cuane apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Nej awün asoet leaw nerang palan aaga poch. ¹⁴Jane ngome nipilan judío ngo majiür aaga poch tüünd Moisés. Naleaing wüx arangüw nejeyéjan quiaj atnej apiüng tiül aaga poch, aag ayaj nembeat poch ocueajiw nejw, masey ngo majiürüw aaga poch tüünd Moisés. ¹⁵Cos wüx arangüw najneaj atnej apiüng, quiaj ajüic meáwan aaga poch quiaj ajlüy wüx omeajtsüw. Ayajcüw tiül omeajtsüw nejw aaga nembeat poch quiaj, cos nguiay leaaw omeajtsüw sitiül najneaj arangüw tengwüy ayajcüw ngo majneaj arangüw. ¹⁶Atquiaj apmajlüy aaga nüt quiaj wüx Teat Dios apmüüch Teat Jesucristo majaw wüx asoetiw nejw leawa tarangüw axotayéjan. Cos Teat Cristo apmajaw wüx asoeteran atnej tüüch xic nasaj icon.

Nipilan judío y aaga ley ocueaj Moisés

¹⁷Nganüy sanasaj ic jangantanej naw tiül nipilan judío, ique ipiüng judío ic. At ipiüng irang atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Irangrangüy wüx cos ipiüng ijaw jane nej Teat Dios. ¹⁸Ijaw cuane andiüm Teat Dios merang, at ijaw cuane najneaj, cos tequiaacharan wüx a poch tüünd Moisés. ¹⁹Ipiüng alndom metiib mitiüüd nop somb; ipiüng alndom meaach majlüy tiül ran nop leaw ajlüy tiül pojniün. ²⁰Ipiüng alndom mequiaach jane ngo majaw nicuajind; at alndom

mequiaach monguich, cos ijaw cuane apiüing tiül aaga poch tüünd Moisés. Ipiüing aag ayaj üüch ic merndüy mexom imeaats wüx cuane naleaing. ²¹Sitiül ique iquiaach alinop, ¿neol ngo merquijachay iquiáyan quiaja? Ique iquiaach nipilan ngo maneed, nganüy a ique tengual erneed. ²²Ique ipiüing ngondom nop naxey majiür minajtaj nej, at nop najtaj ngondom majiür minaxey nej. ¿Jow a ique neol teranga? At ipiüing ngo mind mejaw narangüch dios. ¿Jow a ique neol teneed aaga nembeat najlüy tiül nangaj iüm ocueaj ajcüwa dioses quiaja? ²³Irangrangüy, cos ipiüing ijiür aaga poch tüünd Moisés. ¿Neol ngo mejaw, tengual meaach majcüy Teat Dios wüx irang leaw apiüing Moisés ngondom marangüch? ²⁴Naleaing tarangüch tiül Mipoch Teat Dios, apiüing: “Nipilan leaw ngome judío andeaciw ngo majneaj wüx ombas Teat Dios cos icona ngo majneaj irangan”, aw. ²⁵Naleaing aaga circuncisión irangan, aag ayaj nembeat sitiül iyac wüx imeaats leaw apiüing tiül aaga poch tüünd Moisés. Pero sitiül ngo merang atnej, aaga circuncisión quiaj ngo membeat nicuajind, atanej ngo mejiür masey ijiür. ²⁶Sitiül pálwüx nipilan ngome judío leaw ngo majlüy circuncidado ayac wüx omeaats atnej apiüing tiül aaga poch tüünd Moisés, Teat Dios apmajaw nej atanej majlüy circuncidado, masey ngo majlüy. ²⁷Masey aljane ngo majlüy circuncidado, sitiül nej arang atnej apiüing tiül aaga poch tüünd Moisés,

nej alndom mayac isoet, cos ique irang ngo majneaj, masey ijiür meáwan aaga poch tüünd Moisés narangüch wüx nawüig, masey ijlüy circuncidado aton. ²⁸Cos nop ngo majlüy merrey judío nej masey naw tiül nipilan judío, cos aaga circuncisión arangüch wüx cuerpo ngome nembeat sitiül nej ngo mayac wüx omeaats Mipoch Teat Dios. ²⁹Pues nop merrey judío, aag ayaj nop neyac wüx omeaats marang leaw apiüing tiül Mipoch Teat Dios. Aton aaga circuncisión quiaj apiüing wüx leawa Nangaj Espiritu arang sitiül nop apmayac wüx omeaats marang najneaj atnej andiüm Teat Dios. Aag ayaj Teat Dios apiüing najneaj arang, masey nipilan ngo mapiüingüw najneaj arang.

3 ¿Cuane axomüw wüx nipilan sitiül judío nejiw; aton cuane axomüw wüx sitiül ajlüyiw circuncidado? ²Pues xeyay axomüw wüx, cos Teat Dios ombas tüüch nejiw majiürüw Mipoch nej. ³Naleaing ngome meáwan nipilan tiül Israel tarangüw atnej apiüing Teat Dios. Nganüy cuane ipiüingan, ¿ndot ngo marangüw meáwan aag ayaj, Teat Dios langome apmarang leaw lamapiüing apmaranga? ⁴Ngwüy, Teat Dios apmarang leaw lamapiüing, cos nej ngo mawaiich, masey meáwan nipilan awaijchaw. Aag ayaj apiüing tiül Mipoch nej, cos apiüing:

Apmajaraw naleaing meáwan leaw indeac.

Wüx apmajaraw wüx isoet, apmapiüingüw ique ngo mejiür nicuajind nisoet, aw.

⁵Sitiül wüx arangaats ngo majneaj, quiaj ajiüiquichaats Teat Dios arang más najneaj, ¿cuane apmapiüngaats wüx aag ayaja? ¿Apmapiüngaatsa Teat Dios ngo majneaj arang sitiül apmüüch icoots mamongochiüts ngo majneaja por aaga ngo majneaj arangaats? (Sandeac atquiaj cos nipilan atquiaj apiüngüw.) ⁶iNgwüy, Teat Dios nómban ngondom marang ngo majneaj! Cos sitiül Teat Dios ngo majneaj arang, ¿ngvineay apmajaw wüx asoet nipilan?

⁷Nganüy sitiül xique sawaiich, quiaj sajiüiquich Teat Dios nómban ngo mawaiich; ¿neol apmanderac wüx ximbas at xic nop nejiür nisoete? ⁸Sitiül atquiaj ajlüy, ¿neol ngo marangaats ngo majneaj para majlüy más najneaja? Cos atquiaj andeacüw acas nipilan apiüngüw xicona atquiaj saquiajchiün. Aag ayaj apiüngüwan cos andeacüw ngo majneaj wüx ximbasan. Ajcüwa nipilan quiaj apmamongochiw xeyay ngo majneaj cos áag netam nejiw.

Meáwan icootsa ajiüraats nisoet

⁹Nganüy cuane ipiüngan, ¿jowa icootsa nipilan judío, más najneaj majaw icoots Teat Diosa, ngo mat icoots meáwan pálwüx nipilana? Aag ayaj ngo maleaing, cos lanapiüing meáwan nipilan arangüw ngo majneaj, masey judíos, masey nipilan ngome judío. ¹⁰Atcüy apiüing tiül Mipoch Teat Dios:

Ngó majlüy nejingund nerang palan najneaj, ngome nop;

¹¹nejingund ngo mandüüm majaw leaw andiüm Teat Dios,

nejingund ngo mayamb nej.

¹²Meáwan nipilan lambiüjlajow wüx arangüw ngo majneaj; nómban lamandüjpiw aaga ngo majneaj tiüid.

Ngó majlüy nejingund marang najneaj, ngome nop.

¹³Xeyay ngo majneaj poch aw teombeayiw nejiw, atnej najmboc naw tiül niüng amiüraad mondeow.

Oniweaw nejiw ayac nejiw wüx mewajichaw.

Apal ombeayiw nejiw ajlüy atnej micüy napat ndiüc;

¹⁴apajichaw, ngo mandeacüw najneaj poch.

¹⁵Najénan acuiürrüw mambiyaw alinop.

¹⁶Nguijantanej mambüw androjchiw ombas cuajantanej, üjchiw mamix omeaatsaran.

¹⁷Nómban ngondom mayajcüw monajneaj.

¹⁸Ngó mapiüngüw wüx mimboloj mandüyiw Teat Dios.

¹⁹Icootsa ajawaats meáwan leaw apiüing tiül aaga poch tüünd Moisés, aag ayaj nembeat ocueajiw ajcüwa nipilan leaw ajiürüw aaga poch quiaj. Aaga poch quiaj ajiüiquich ngvineay meáwan nipilan arangüw ngo majneaj. Aaga poch apal ombeayaran, quiaj nejingund ngondom mapiüing Teat Dios ngondom mayac nej asoet. ²⁰At nejingund ngondom mapiüing apmaw asoet nej, cos arang atnej apiüing tiül aaga poch tüünd Moisés. Cos aaga mipoch Moisés quiaj, üüch icoots majawaats cuane nisoet ajiüraats.

**Néjan Teat Dios alndom
mawün icoots wüx**

²¹Nganüy Teat Dios lamüüch icoots majawaats nguineay alndom mawün asoetiüts. Aaga poch tüünd Moisés ngo mambeol nicuajind, masey naleaing tandeac wüx. At mondeac andeac Teat Dios tapiüngüw wüx aag ayaj. ²²Nganüy ajawaats Teat Dios awün asoet meáwan nipilan monyar andeac Teat Jesucristo. Atquiay arang Teat Dios wüx meáwan nipilan leaw apmüüch nej omeaats nej, masey judíos, masey jangantanej nipilan. ²³Cos meáwan nipilan arangüw nisoet, nejingüind ngondom matüch mimonajnej Teat Dios maw asoet nej. ²⁴Pero Teat Dios alndom mawün asoetiüts, ngo metam mangüyiiüts nicuajind, cos Teat Cristo tandeow mawün icoots wüx asoetiüts. ²⁵Teat Dios tayac Teat Cristo mandeow ingow andeowaats maw asoetiüts sitiül apmüjchiiüts omeajtsaats. Atquiay tarang Teat Dios majüiquich naleaing nej najnej arang; tafüc wüx meáwan nisoet tajiüraats. ²⁶Nganüy nej ajüiquich tanaámb najnej arang cos awün asoet meáwan nipilan leaw üüch omeaats Teat Jesús.

²⁷Pares ngondom merangrangayoots, cos ngome ajcan lamarangaats atnej apiüng tiül a poch tüünd Moisés apmaw asoetiüts; asoetiüts aw wüx ayariiüts mipoch Teat Cristo. ²⁸Quiay ajawaats Teat Dios lamawün asoetiüts cos ayariiüts mipoch Teat Cristo, ngome aag arangaats atnej apiüng tiül a poch tüünd Moisés.

²⁹¿Jow Teat Dios, áagan Midiosan nipilan judío neje? ¿Ngwüye, ngome Midiosüw pálwüx nipilan atona? Pues naleaing, nej Midios pálwüx nipilan aton. ³⁰Cos Teat Dios nop nej, alndom mawün asoet meáwan nipilan leaw ayar nej andeac, masey ajlüy circuncidado, masey ngo majlüy. ³¹¿Jow nganüy, cuane apmapiüngaatsa? ¿Alndom mapiüngaatsa aaga poch tüünd Moisés lango metama, cos lamayariiüts andeac Teat Cristo? ¡Ngwüy ngondom mapiüngaats atquiay! Cos wüx ayariiüts andeac Teat Cristo, arangaats atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Quiay ajüic aaga poch leaw Moisés tüünd naleaing aliün metam.

Nguineay Abraham taw wüx asoet

4 ¿Jow nganüy nguineay apmapiüngaats wüx mixejchiiüts Abrahama, nguineay taw asoet neje? ²Cos sitiül Abraham taw asoet nej ajcan arang najnej, nej alndom merangrangüy wüx, pero naleaing ngome arangrangüy majaw nej Teat Dios. ³¿Neol cuane apiüng tiül Mipoch Teat Dios wüx aag ayaja? Apiüng: “Abraham tayar andeac Teat Dios, pares taw asoet nej”, aw. ⁴Cos sitiül aljane marang najiüt apmangüyeran minajiüt nej, naleaing aag ayaj ngome úündan, aag ayaj ombeat arang najiüt. ⁵Pero wüx aljane apmüüch omeaats Teat Dios, mapiüng Teat Dios alndom mawün wüx nisoet jangantanej leaw apmayar nej andeac; quiaj Teat Dios apmawün nej asoet cos ayar nej andeac, masey nej ngome aleaic marang para alndom maw

wüx. ⁶Aaga Rey David tandeac wüx aag ayaj aton, cos tapiüing najneajay ajlüy leaw Teat Dios apmawün asoeti w nejiw masey ngondom marangüw nicuajind. ⁷Rey David tapiüing:

Najneajay apac omeaats leaw Teat Dios lamawün nej asoet, nómban lango majüic asoet nej.

⁸Najneajay apac omeaats leaw Teat Dios lamasaj nej lango majiür nicuajind nisoet, aw.

⁹¿Jow nganüy cuane apmapiüngaats wüx aag ayaja? ¿Apmapiüngaatsa aaga najneajay quiaj, tasoiquiw áagan nipilan judío monlüy circuncidado? ¿Ngwüy aag ayaj aton tasoiquiw ajcüwa nipilan ngome judío leaw ngo majlüyiw circuncidado? Lanapiüing Teat Abraham tawün nej asoet nej Teat Dios cos tayar nej andeac. ¹⁰¿Ngüt tajwan asoet nej? ¿Tajwan asoet nej wüx landoj ajlüy circuncidado, ngwüy wüx nganawa? Pues nej tajwan asoet nej wüx nganaw majlüy circuncidado. ¹¹Abraham tayar andeac Teat Dios, ndoj quiaj tajlüy circuncidado. Aag ayaj tajlüy para majüiquich naleaing lamayar andeac Teat Dios. Cos Teat Dios lamawün nej asoet wüx nganaw majlüy circuncidado, quiaj a Abraham tiün marang atnej nateataran ocueajiw meáwan monyar andeac Teat Dios, ajcüw leawa Teat Dios lamawün asoeti w masey ngo majlüyiw circuncidado. ¹²Aton Abraham arang atnej nateataran ocueajiw meáwan nipilan monlüy circuncidado, para nejiw aton alndom mayariw andeac

Teat Dios atnej nej tayar wüx nganaw majlüy circuncidado.

Teat Dios apmarang leawa lamapiüing sitiül mayariüts andeac nej

¹³Cos Teat Dios ngome tasaj a Abraham apmüjndiw mayariw micual nej meáwan iüt leaw almajlüy, ajcan andüjpiw aaga poch tüünd Moisés. ¡Ngwüy! Aag ayaj cos ayacüw omeajtsüw wüx Mipoch Teat Dios marangüw leaw apiüing. ¹⁴Cos sitiül ajcüwan a nipilan monrang leaw apiüing tiül a poch tüünd Moisés apmüjndiw leaw lamapiüing Teat Dios, quiaj lango metam mayariüts andeac Teat Cristo. At leaw Teat Dios lamasaj Abraham apmüüch, lango membeat aton. ¹⁵Meáwan nipilan leaw ngo marang atnej apiüing tiül mipoch Moisés üüch majcüy Teat Dios. Nganüy sitiül ngo majlüy aaga mipoch Moisés quiaj, nejingund ngondom majiür asoet wüx aag ayaj.

¹⁶Leawa Teat Dios lamapiüing apmüüch quiaj, aag ayaj apmüüch jane neyar nej andeac, apmüüch üüchan. Teat Dios apmüüch meáwan micual Abraham. Aag ayaj ngome ajcüwan judíos mondüüb mipoch Moisés, aton apmüjndiw meáwan nipilan ngome judío leaw lamayariw andeac Teat Dios atnej Abraham tayar, cos nej miteatiüts. ¹⁷Aag ayaj apiüing wüx aton tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüing: “Lanayac ic merang miteatiw xeyay palpálwüx nipilan”, aw. Aaga leaw apiüing quiaj, nembeat majaw Teat Dios, aaga Dios leaw alndom mapacüüch alinomb mondeow.

Aton nej alndom müüch majlüy cuajantanej masey nganaw majlüy. Aaga Teat Dios quiaj, Abraham tayar nej andeac.

¹⁸Abraham tayar leaw lamapiüing Teat Dios wüx tapiüing apmajüürüw xeyay micualüw nejiw, masey langondom majüürüw. Nej tayar wüx tasoic: “Apmejiüuran xeyay micualan”, ajow. ¹⁹Abraham ngome tachiw omeaats wüx Teat Dios masey langondom majüürüw micualüw nejiw, cos tayaag nej latang laliüc mandeow, cos laliüc majiür coic miow (100) mineat nej. Aton Sara mintaj nej ngondom majiür micual nej. ²⁰Abraham ngo machiw omeaats mapiüing ngo maleaing leaw lamapiüing Teat Dios. Nej tüüch gracias Teat Dios, tapac omeaats. ²¹Nómban tapiüing naleaing Teat Dios alndom marang meáwan leaw lamapiüing apmarang. ²²Cos Abraham tapiüing naleaing apmajlüy meáwan leaw lamasoic, áag Teat Dios tawün nej asoet.

²³Ngome néjan quiaj apiüing tiül Mipoch Teat Dios taw asoet nej, ²⁴Aton aag ayaj apiüing wüx icootsa leaw lamayariiüts andeac Teat Dios, áag tapacüüch alinomb Miteatiiüts Jesús. ²⁵Cos Teat Jesús tayacüch teowixaw nipilan mandeow ingow andeowaats, condom tapacüüch nej Teat Dios alinomb para majlüyiiüts atnej nómban ngome aag arangaats nisoet.

Nganüy ajaw icoots Teat Dios atnej ngo majiüraats nisoet

5 Nganüy lango majiüraats nisoet majaw icoots Teat Dios; lamawün asoetiiüts cos ayariiüts

andeac nej, aton cos ayacaats omeajtsaats wüx Teat Cristo. Najneajay ajlüyiiüts lango majcüy majaw icoots, cos aquiüjpaats Teat Dios. ²At icootsa ajawaats lamaxomaats xeyay monajneaj wüx nej cos tanaámb ayariiüts andeac nej, ngo macueatiiüts. Xeyay apac omeajtsaats cos ajawaats apmajlüyiiüts najneaj maquiüjpaats Teat Dios. ³Ngome áagan ayaj, apac omeajtsaats aton masey amongochiiüts naél. Cos wüx amongochiiüts naél, ambeol icoots xeyay maiücaats wüx cuajantanej. ⁴Sitiül icootsa maiücaats wüx alndom mawaats tiül naél; wüx laawaats tiül aaga naél quiaj, quiaj alndom macüliiüts leaw aliüc miün. ⁵Aaga leaw teamacüliiüts aliüc miün quiaj, aag ayaj naleaing apmajlüy atnej lamapiüing Teat Dios. Cos nej xeyay lamajiür icoots lasta, lamüüch icoots majiüraats Nangaj Miespíritu nej tiül omeajtsaats.

⁶Wüx icootsa nómban ngo majiüraats apacaats, quiaj tatüch a nüt mapiüing Teat Dios, miün Teat Cristo mandeow mawün wüx monrang nisoet. ⁷Naleaing naél maxoram aljane mandüüm mandeow ingow andeow alinop masey nerang najneaj. ¿Ngwüy naleaingue aljane alndom mapiüing mandeowa ingow andeow nop nerang najneaja? ⁸Nganüy Teat Dios tajüiquich nguineay nej ajüür icoots lasta, cos tüüch miün mandeow Teat Cristo ingow andeowaats wüx aliün marangaats ngo majneaj. ⁹Pares nganüy cos Teat Cristo tandeow taw miquiej nej para mawün asoetiiüts, Teat Dios lango

majcüy majaw icoots. ¹⁰Cos icootsa nomb tajcüy majaw icoots Teat Dios; nganüy najneaj majaw icoots, cos Micual nej tandeow ingow andeowaats. Nganüy ajlüyüüts najneájan maquiüjpaats Teat Dios, apmawaats wüx asoetiüüts cos Teat Cristo almapac. ¹¹Ngome áagan, xeyay apac omeajtsaats aton wüx Teat Dios, cos Miteatiüüts Jesucristo tüüch icoots majlüyüüts nóiquian maquiüjpaats Teat Dios, lango majcüy majaw icoots.

Adán y Teat Cristo

¹²Cos nisoet tajlüy ningüy wüx iüt imiün wüx nop naxey nenüt Adán, aaga nisoet quiaj üüch mandeowaran. Naw quiaj meáwan nipilan wüx iüt andeowüw, cos meáwan nipilan ajiürüw nisoet. ¹³Tanomb wüx nganaw majlüy aaga poch tüünd Moisés, meáwan nipilan tarangüw ngo majneaj. Naleaing wüx ngo majlüy mipoch Moisés, nejinguind ngo majmel asoet nej wüx aag ayaj. ¹⁴Pero naleaing meáwan nipilan tandeowüw ajan wüx Adán aleaw wüx Moisés, masey ngo majiürüw nisoet atnej leaw tajiür Adán. Aaga Adán quiaj ajlüy landiüm matnej leaw tapiürang aliüc.

¹⁵Leawa Teat Dios üüch icoots, üüchan, aag ayaj xeyay najneaj, ngo matnej leaw Adán tüüch icoots. Cos sitiül meáwan nipilan andeowüw ajcan tarang nisoet nop naxey, aag ayaj Adán, cuantemas nganüy Teat Dios alndom mawün wüx meáwan nipilan, cos nop naxey, aag ayaj Teat Jesucristo xeyay tajiür icoots lasta. ¹⁶Aaga leaw Teat Dios üüchan

icoots, aag ayaj ngo matnej leaw tayac icoots wüx nop naxey wüx tarang nisoet. Cos tajmel asoetiüüts ajan wüx aaga nisoet tarang Adán. Nganüy aaga leaw üüch icoots Teat Dios, üüchan, tüüch icoots masey xeyay nisoet arangaats, cos atquiaj alndom maw asoetiüüts. ¹⁷Sitiül meáwan nipilan netam mandeow ajan wüx aaga nisoet tarang nop naxey, cuantemas nganüy xeyay nipilan apmapacüw por nop naxey. Ajcüw ayaj leaw lamüjndiw majiürüw monajneaj, üjndüwan. Lamawün nej asoetiüw Teat Dios cos ayariw andeac nop Teat Naxey aag ayaj Teat Jesucristo. ¹⁸Atnej nganüy ajlüy noic xeyay ngo majneaj apmamongochiw nipilan, ajcan nop naxey ngo marang leaw apiüng Teat Dios. Atquiaj aton alndom maw asoeteran mapacaran meáwan nüt, cos Teat Cristo xeyay najneaj tarang wüx tandeow wüx cruz. ¹⁹Cos atquiaj atnej wüx nop naxey ngo marang atnej apiüng Teat Dios, meáwan nipilan lajlüyiw monrang nisoet. Atquiaj nganüy cos nop naxey tarang atnej apiüng Teat Dios, xeyay nipilan apmajlüyiw najneaj majaw nejiw Teat Dios, cos laáw asoetiüw nejiw.

²⁰Teat Dios tüüch Moisés aaga poch majüiquich ajlüy xeyay nisoet. Naleaing masey nipilan tarangüw xeyay ngo majneaj, Teat Dios tajiür nejiw lasta xeyay. ²¹Ajawaats meáwan nipilan netam mandeow cos ajiürüw nisoet, pero Teat Dios tüüch icoots mimonajneaj nej, tajiür icoots lasta. Nganüy alndom majlüyüüts najneaj teombas Teat Dios, mapacaats meáwan nüt tiül

cielo, cos Miteatiiüts Jesucristo tandeow mawün asoetiiüts.

Por Teat Cristo icoots almapacaats, langome aliünaats tiül nisoet

6 ¿Cuane apmapiüngaats nganüye? ¿Netam tanaámb marangaats nisoete para alndom majiür icoots lasta Teat Dios? ²iNgwüy ngo matquiaj! Cos ajlüyiiüts atnej landeowaats. ¿Nguineay alndom mandüyiiüts wüx marangaats nisoete? ³¿Neol ngo mejawana, meáwan leawa lamayariiüts yow, majüiquichaats ajlüyiiüts nóiquian maquiüjpaats Teat Cristo, aton tajlüyiiüts nóiquian maquiüjpaats wüx tandeowa? ⁴Cos wüx ayariiüts yow ajlüyiiüts atnej tamiürajtaats maquiüjpaats Teat Cristo. Ndoj Teat Dios tapacüüch Teat Cristo, cos nej alndom marang cuajantanej najneaj. Atquiaj icoots aton ajlüyiiüts atnej tapacaats alinomb marangaats leaw najneaj, ngo matnej tarangaats nomb.

⁵Sitiül tajlüyiiüts nóiquian maquiüjpaats wüx tandeow, naleaing aton apmajlüyiiüts nóiquian maquiüjpaats wüx apmapacaats tiül mondeow atnej tapac. ⁶Ajawaats meáwan ngo majneaj tarangaats nomb, aag ayaj atnej tamb wüx cruz nóiquian maquiüüb nej ndrom ombas nómban. Aaga nganüy ngo metam mandüyiiüts wüx marangaats leaw ngo majneaj. ⁷Cos sitiül aljane landeow nóiquian maquiüüb Teat Cristo aag ayaj laáw asoet nej. ⁸Cos sitiül tandeowaats maquiüjpaats Teat Cristo, ajawaats aton alinoic

nüt apmapacaats maquiüjpaats tiül cielo. ⁹Ajawaats Teat Cristo tapac imiün tiül mondeow, nej langondom mandeow alinomb, nómban ngondom mandeow.

¹⁰Cos Teat Cristo wüx tandeow tandrooch ombas meáwan nisoet, ndoj wüx tapac alinomb, tapac majlüy nóiquian maquiüüb Teat Dios. ¹¹Nganüy icona aton netam meyajcan ijlüyüün atnej nop nandeow, cos nop nandeow langondom marang ngo majneaj. Pero naleaing netam meyajcan lamüüch icon mepacan Teat Dios, cos ijlüyüün nóiquian mequiüjpan Teat Cristo.

¹²Nde merangan ngo majneaj leaw andiüm micuerpojan mayac icon wüx, cos nisoet lango marang minatangan, lango metam merangan leaw andiüm. ¹³At nde meyacan wüx micuerpojan marang ngo majneaj; ingow aag ayaj ijchan imeajtsan Teat Dios. Nej apmüüch merangan najneaj, cos nganüy ijlüyüün atnej lamapacüüch icon alinomb. At netam meajchiün micuerpojan merangan najneaj atnej Teat Dios andiüm. ¹⁴Nganüy nisoet langondom müüch icon merangan leaw ngo majneaj, cos langome temeyamban mawün icon wüx aaga poch tüünd Moisés. Icona nganüy ijlüyüün tiül mimonajneaj Teat Dios.

Nop najon marang najiüt ngondom marang andiüman nej

¹⁵¿Jow nganüy cuane apmarangaatsa? ¿Ngome apmacueatiiüts arangaats nisoete, cos nganüy lango metam

marangaats atnej apiüing tiül aaga poch tüünd Moisés ajcan ajlüyüüts tiül mimonajneaj Teat Diosa? iNgwüy ngondom! ¹⁶Cos icona ijawan sitiül irangan minajiüt alinop ngondom merangan leaw indiüman; netam merangan leaw apiüing neneay najiüt. Atquiaj aton sitiül apmerangan leaw andiüm micuerpojan ndójuwüx apmendeowan. Tengwüy sitiül apmerangan leaw andiüm Teat Dios, nej apmawün isoetiün. ¹⁷Süüch gracias Teat Dios, cos nganüy ijchan imeajtsan meyariün aaga leawa tequiaacharanan wüx, masey nomb terangan xeyay nisoet. ¹⁸Temerangan najneaj atnej andiüm Teat Dios; leriowan tiül irangan ngo majneaj leaw terangan nomb. ¹⁹(Aag ayaj sasaj icon leaw nipilan arang, cos nganaw mejawan nguineay amb leaw teanasaj icon quiaj.) Atquiaj atnej nomb teajchiün micuerpojan majlüy tiül nisoet marang ngo majneaj; atquiaj a nganüy ijchan marang najneaj micuerpojan, marang leaw andiüm Teat Dios.

²⁰Cos nomb wüx ngondom mecueatiün merangan nisoet, ngondom merangan nicuajind najneaj atnej andiüm Teat Dios. ²¹¿Naleaing cuane texoman wüx aaga ngo majneaj terangan nomb leaw üüch icon monxing nganüy? Nicuajind ngo mexoman wüx, cos andüy wüx apmayac icon tiül ngo majneaj meáwan nüt. ²²Nganüy Teat Dios lamawün icon tiül nisoet, lamüüch icon mejlüyiün ocueaj nej. Aag ayaj apmexoman xeyay najneaj nganüy, ndójuwüx apmepacan

meáwan nüt niüing ajlüy Teat Dios. ²³Cos sitiül aljane tanaámb arang nisoet, wüx apmandeow, quiaj apmangüy xeyay ngo majneaj; pero jane apmayar aaga najneajay leaw Teat Dios üüchan, aag ayaj apmapac meáwan nüt tiül cielo maquiüüb Miteatiüts Cristo Jesús.

Andeac wüx mongoch owix

7 Xecojow xechijquiaj, sasaj icon leaw ijawan wüx a poch tüünd Moisés. ¿Neol ngo mejawana? Cos wüxan aljane aliün mapac netam marang atnej apiüing tiül mipoch Moisés. ²Moisés tapiüing nop najtaj netam mayar andeac minoj nej wüx aliün mapac. Pero sitiül minoj nej landeow, quiaj nej lajlüyan, lango membeat aaga poch. ³Nganüy sitiül almapac minoj nej, ndoj nej maquiüüb alinop naxey, aag ayaj atnej nop nejüür minaxey nej. Pero sitiül minoj nej landeow, quiaj nej lajlüyan lango membeat aaga poch quiaj, masey majiür alinop minoj nej, aag ayaj ngome nisoet .

⁴Atquiaj icona ijlüyiün nganüy, xecojow xechijquiaj, cos wüx Teat Cristo tandeow, icona atnej tendeowan mequiüjpan aton. Nganüy lango metam mendüjpiün aaga poch leaw tarang Moisés; ijlüyiünan para mendüjpiün alinop, aag ayaj Teat Cristo, cos nej tapac alinomb. Atquiaj ijlüyiün para merangan najneaj atnej andiüm Teat Dios. ⁵Wüx icootsa aliün marangaats leaw andiümdümaats, tandiümaats marangaats ngo majneaj, cos wüx tanguyaiüüts nguineay apiüing tiül a poch

tüünd Moisés, quiaj tajüic xeyay ngo majneaj arangaats, aag ayaj andüy wüx apmayac icoots tiül ngo majneaj. ⁶Nganüy lango metam mandüjpiiüts aaga poch tüünd Moisés, cos wüx tandeowaats maquiüjpaats Teat Cristo, quiaj lango metam icoots aaga poch quiaj. Nganüy ajlüyüütsan marangaats leaw andiüm Teat Dios. Cos Nangaj Miespíritu nej lamüüch icoots marangaats najneaj, ngo matnej arangaats nomb, wüx arangaats atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés.

Nisoet ngo mandiüm macueat xic

⁷¿Jow nganüy nguineay apmapiüngaats wüx aag ayaja? ¿Apmapiüngaats aaga poch tüünd Moisés quiaj, aag ayaj nisoete? iNgwüy, ngome áag! Cos sitiül ngo majlüy aaga poch tüünd Moisés, xique ngome tajawas cuane nisoet. Sitiül aaga poch tüünd Moisés ngo mapiüng: “Nde mendiümdiüm ocueaj alinop”, ¿nguineay sanajaw sarang nisoet wüx sandiümdiüm ocueaj alinopa? ⁸Naleaing aaga poch tüünd Moisés tüüch xic najaw wüx apmandiümdiümaran cuajantanej, aag ayaj nisoet, quiaj xique tandiümdiümas cuajantanej. Pero sitiül ngo majlüy a poch tüünd Moisés ngo majaraw cuane nisoet. ⁹Nomb xique sapiüng salnapac sarang najneaj, cos ngo nayaag ximeats cuane ajlüy tiül aaga poch tüünd Moisés. Naleaing wüx tateowas aaga poch tüünd Moisés, quiaj tajawas sarang nisoet, sajlüy atnej nop nandeow. ¹⁰Quiaj tajawas aaga poch tüünd Moisés leaw

tajlüy para mambeol mapacaran, tüüch xic nayaag atnej lasandeow.

¹¹Cos masey aaga poch tüünd Moisés tüüch xic najaw aaga nisoet teanarang quiaj, pero tawaiich xic, cos ngondom nacueat narang.

¹²Naleaing aaga poch tüünd Moisés quiaj, nangaj najneaj; y leaw apiüng netam marangüch, aag ayaj nangaj najneaj aton. ¹³¿Jow nganüy, aaga poch tüünd Moisés quiaj masey najneaj, pero tiün müüch xic nandeow tiül ngo majneaja? iNgwüy! Nisoet nerang aag ayaj, tüüch xic nandeow tiül ngo majneaj para majüic sarang nisoet, aag tayamb leaw najneaj mejüiquichay wüx. Cos wüx ajaraw cuane apiüng tiül mipoch Moisés, quiaj ajaraw a nisoet nguineay ngo majneaj ajlüy.

¹⁴Cos ajawaats aaga poch tüünd Moisés, aag ayaj Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios neyac. Nganüy xique cos nipilan xic, sarang leaw nisoet andiüm. ¹⁵Xique ngo najaw neol tarangas leawa sarang, cos ngo narang leawa sandiüm narang, sarang leawa ngo nandiüm narang. ¹⁶Pero sitiül sarang leawa ngo nandiüm narang, quiaj ajüic aaga poch tüünd Moisés quiaj najneaj. ¹⁷Atquiaj ngome xique sarang aaga ngo majneaj quiaj, nisoet leaw sajiür tiül ximeats nerang aag ayaj. ¹⁸Sajaw xíquian quiaj ngondom narang nicuajind najneaj, masey alwüx ximeats sandiüm narang najneaj, pero naleaing ngondom narang. ¹⁹Cos ngondom narang najneaj leaw sandiüm narang, sarang ngo majneaj leaw ngo nandiüm narang. ²⁰Sitiül sarang leaw ngo nandiüm, ngome xique

sarang aag ayaj, nisoet leaw ajlüy tiül ximeats nerang aag ayaj.

²¹Atquiaj wüx sandiüm narang najneaj, quiaj sayaag aliün nandiüm narang ngo majneaj. ²²Tiül xique, tiül ximeats sandiüm narang najneaj leaw Teat Dios andiüm.

²³Pero naleaing sayaag altiül xique alngün ngo majneaj leaw ngo müüch xic narang leaw najneaj sayaag tiül ximeats. Aag ayaj nisoet leaw üüch xic najlüy atnej nop najlüy tiül manchiüc.

²⁴¡Pares xeyay ngo majneaj ximeats! ¿Nganüy jane alndom mambeol xic nacueat narang aaga ngo majneaj leaw sandiüm? Cos andüy wüx apmambiy xic. ²⁵Süüch gracias Teat Dios, cos Miteatiüts Teat Cristo lamambeol xic. Nganüy sayar Mipoch Teat Dios tiül ximeats, masey xecuerpo aliün mandiüm marang nisoet.

Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ambeol icoots

8 Nganüy meáwan mondüüb Teat Cristo lango majmel nicuajind asoetiw. Cos nejiw lango mandiumüw marangüw atnej andiüm micuerpojüw nejiw; nejiw andiümüw marangüw leaw andiüm Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. ²Cos Dios Nangaj Espíritu, aaga neech icoots mapacaats nóiquian maquiüjpaats Teat Cristo, lamawün icoots tiül nisoet; lango mandeowaats mambaats tiül castigo. ³Aaga poch tüünd Moisés ngondom mawün wüx ombasaats nisoet, cos nipilan icoots. Naleaing Teat Dios tawün asoetiiüts cos tüüch miün micual nej majlüy

nipilan atnej ajlüyüüts. Nej tandeow atnej nichech mangüy asoetiiüts.

Quiaj tawün meáwan nisoet najlüy wüx ombasaats. ⁴Atquiaj tarang Teat Dios para alndom marangaats palan atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés, cos lango marangaats atnej icoyóotsan quiaj andiümaats; nganüy arangaats atnej andiüm Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios.

⁵Cos jane arang atnej néjan quiaj andiüm marang, aag ayaj ayac wüx omeaats leaw andiüm micuerpo nej. Nganüy jane arang atnej andiüm Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, ayac wüx omeaats leaw andiüm Nangaj Espíritu. ⁶Cos sitiül arangaats atnej icoyóotsan quiaj andiümaats, apmüüch icoots mandeowaats mambaats tiül castigo. Nganüy sitiül arangaats atnej andiüm Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, apmapacaats meáwan nüt tiül cielo, najneajay apmajlüyüüts. ⁷Pero jane ayac omeaats wüx leawa néjan quiaj andiüm, Teat Dios ngo majneaj majaw, cos ngo mandium mandüüb leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios, at ngondom marang. ⁸Atquiaj jane neyac omeaats wüx marang leaw néjan quiaj andiüm, nómban ngondom majneaj majaw nej Teat Dios.

⁹Pero nganüy icona nde merangan leaw icoyónan quiaj indiüman. Sitiül naleaing ijiüran Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tiül imeajtsan, irangan leaw andiüm Nangaj Espíritu. Nganüy sitiül aljane ngo majiür Nangaj Espíritu tiül omeaats nej, ngome

ocueaj nej Teat Cristo. ¹⁰Nganüy sitiül Teat Cristo ajlüy tiül imeajtsan quiaj imeajtsan almapac cos lamawün isoetiün; pero micuerpojan atnej landeow cos ajlüy tiül nisoet. ¹¹Sitiül ajlüy tiül imeajtsan Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios, áag tapacüüch Teat Jesús alinomb imiün tiül mondeow; pues nej aton apmapacüüch alinomb micuerpojan ijiüran nganüy. Cos Teat Dios apmarang aag ayaj naag Miespíritu nej najlüy tiül imeajtsan.

¹²Nganüy xecojow xechijquaiw, ngo metam marangaats leaw icoyóotsan quiaj andiümaats. ¹³Cos sitiül apmerangan atnej indiüman icoyónan quiaj, apmendeowan. Nganüy sitiül apmeajchiün mambeol icon Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios mawün wüx imeajtsan leaw icónan quiaj indiüman merangan, quiaj apmepacan.

¹⁴Meáwan leaw arang atnej andiüm Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios, ajcüw ayaj micual nejiw Teat Dios. ¹⁵Cos aaga Nangaj Espiritu lameajndiün quiaj, ngo müüch icon mermbolan alinomb mejlüyiün at nejiw najonüw monrang najiüt. Aaga Espiritu lameajndiün quiaj, aag ayaj lamüüch icon mejlüyiün micual icon Teat Dios. Áag nganüy üüch icon mepiüangan: “iXeteatiün Teat Dios!”, merawan. ¹⁶Nejay Miespíritu Teat Dios quiaj, üüch icoots mayajcaats tiül omeajtsaats icootsa ajlüyüüts micual icoots Teat Dios. ¹⁷Sitiül ajlüyüüts micual icoots Teat Dios, quiaj apmüjndiüts ocueaj Teat Dios. At apmüjndiüts maquiüjpaats Teat

Cristo nóiquian leaw apmüünd. Sitiül apmamongochiüts atnej nej tamongoch, quiaj apmajlüyüüts nóiquian najneajay maquiüjpaats.

¹⁸Xique sayaag meáwan leaw apmamongochiüts ningüy cam, aag ayaj nicuajind, cos ajawaats apmajlüyüüts xeyay najneaj alinoic nüt tiül cielo. ¹⁹At meáwan leaw almajlüy tarang Teat Dios, teamacül aaga nüt wüx apmajüiüquicharan meáwan micual Teat Dios. ²⁰Cos meáwan leaw tarang Teat Dios, aag ayaj lango majneaj nganüy, ngo matnej tajlüy nomb. Atquiaj ajlüy ajan wüx tajlüy nisoet, lango majneaj. Naleaing tenguiäl acüleran aaga nüt wüx meáwan leaw almajlüy apmajlüy najneajay alinomb. ²¹Alinoic nüt meáwan leaw Teat Dios tarang lango ndrom ombas, apmajlüy najneajay alinomb, atnej micual Teat Dios. ²²Ajawaats meáwan leaw Teat Dios tarang tanomb, nganüy atnej teamamongoch necoy, atnej nop najtaj amongoch necoy wüx apmawiquiach micual nej. ²³Ngome nejíwan quiaj amongochiw ngo majneaj nganüy, pero icootsa aton amongochiüts, masey ajiüraats Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios tiül omeajtsaats. Aag ayaj üüch icoots majawaats apmajlüyüüts najneaj alinoic nüt. Icootsa aiümaats, teamacüliüts aaga nüt wüx Teat Dios apmaquiüüb icoots atanej micual nej, andüy tiül cielo. Quiaj apmajiüraats jayats micuerpojaats. ²⁴Icootsa tajwanaats wüx asoetiüts cos apiüngaats apmüjndiüts leawa teamacüliüts. Pues sitiül lamaxomaats leawa

teamacüliiüts, langondom mapiüngaats tealeámban macüliiüts aag ayaj. ¿Cos jane apmacül müünd leawa lamüünd? ²⁵Pero sitiül ngo maxomaats majawaats aaga leawa teamacüliiüts quiaj, netam maiündaats wüx macüliiüts aag ayaj.

²⁶Atquiaj aton aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ambeol icoots wüx ngo majawaats nguineay apmasajaats Teat Dios wüx atajcaats orar. Quiaj Nangaj Espíritu apmasaj Teat Dios masey ngo maxomaats poch alndom mandeacaats. ²⁷Teat Dios ajaw omeaatsaran, ajaw nguineay andiüm Nangaj Espíritu wüx atün ocueaj Teat Dios ingow atüniüts, cos nej arang leaw andiüm Teat Dios.

Apmajntsopiiüts wüx cuajantanej

²⁸Icootsa ajawaats meáwan leaw amongochiiüts, Teat Dios apmambeol icoots, apmüüch maw najneaj atnej andiüm nej, cos lamapaj icoots mandüjpiiüts, marangaats leawa nej andiüm. ²⁹Cos meáwan monyar andeac Teat Dios, ajcüw ayaj Teat Dios tarriiüd nejiw wüx nganaw majlüyiw; tayac nejiw majlüyiw atnej ajlüy Micual nej. Aag ayaj tarang Teat Dios para majlüy Teat Cristo ombas nej tiül meáwan monyar andeac Teat Dios. ³⁰Pues ajcüw leawa Teat Dios tajaw wüx nganaw wijquiamoj apmayariw nej andeac, ajcüw ayaj tarriiüd. Ajcüw leawa Teat Dios tarriiüd quiaj, aton tawün asoetiw nómban. At ajcüw leawa tawün asoetiw quiaj, lamüüch nejiw majlüyiw najneajay.

³¹¿Cuane alndom mapiüngaats wüx aag ayaja? Cos sitiül Teat Dios almaquiiüb icoots, nejinguiind ngondom marang alcuane wüx ombasaats. ³²Teat Dios ngo mapiüng wüx, tüüch mamb wüx cruz micual nej mandeow mawün asoetiiüts; aton ngome apmapiüng wüx müüch icoots meáwan leawa lamapiüng apmüüch. ³³Jow nganüy ¿jane apmayac nej asoetiw leaw lamarriiüd nejiw Teat Dios? Cos Teat Dios nepiüng najneaj ajlüyiw maquiüjpüw nej. ³⁴¿Jane apmeyac asoetiiütsa? Nejinguiind, cos Teat Cristo tandeow condom tapac alinomb; nganüy ajlüy amb wüx miác Teat Dios niüng tengual masaj Teat Dios mambeol icoots. ³⁵Teat Cristo xeyay ajiür icoots lasta. ¿Nguineay alndom mecueateyoots maquiüjpaats Teat Cristo? ¿Ngwüy, wüx amongochiiüts naéle? ¿Wüx amix omeajtsaatsa xeyaye? ¿Ngwüy, wüx ajcüy majaw icoots nipilana? ¿Wüx aiündaats lopa? ¿Ngwüy, wüx ngo majiüraats apixaatsa? ¿Wüx aliiüts tiül naéle, alndom mandeowaatsa? ¿Ngwüy, wüx ambiyaranaatsa? ³⁶Wüx aag ayaj apiüng tiül Mipoch Teat Dios:

Ajcan sayariün indeac, sajlüyiün meáwan nüt atnej laliüc nandeowan;
cos sajlüyiün at xicon sap najon mandeow, matsambaran.

³⁷Pero icootsa, masey amongochiiüts meáwan aaga ngo majneaj quiaj, apmajntsopiiüts wüx cuajantanej naél, cos Teat Dios xeyay ajiür icoots lasta. ³⁸Pares xique sajaw majneaj, nicuajind

ngondom müüch macueat majiür icoots lasta Teat Dios. Masey apmandeowaats, masey aliün mapacaats; ata ángeles, nimeech, tengwüy leaw amongochiiüts nganüy, tengwüy leaw apmamongochiiüts oxep nawiür, ³⁹leaw ajlüy cawüx tiül cielo, tengwüy leaw ajlüy ningüy wüx iüt, tengwüy cuajantanej leaw tarang Teat Dios; nicuajind ngondom müüch macueat majiür icoots lasta Teat Dios cos Teat Cristo tandeow mawün icoots wüx.

Teat Dios tayamb nipilan monaw Israel

9 Leawa xique teanasaj icon, aag ayaj naleaing, ngo nawaiich, cos sayar andeac Teat Cristo. Aton Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios üüch xic nayaag tiül ximeats meáwan aag ayaj naleaing. ²Xique xeyay amix ximeats, ngo majneaj ximeats. ³Nguijaj sayaag malüy xique alndom namb tiül castigo ingow ambüw micual xefüt, ajcüw xecojow, xechijquiaw. ⁴Teat Dios xeyay lamambeol micual xefüt cos xicona micual xicon cambaj Israel. Teat Dios lamaquiiüb xicon atanej micual nej, tüüch xexejchiün tanomb majawüw nej atnej noic ran. Aton tayac poch maquiüjpüw, tüüch a Moisés aaga poch müüch nejw majawüw nguineay netam marangüw. Aton tüüch nejw mayambüw nej, mäjchiw nej omeajstüw, tasaj nejw aton apmarang meáwan leaw lamapiüng. ⁵Ajcüwa xexejchiün quiaj, imiün tiül nejw tajlüy Teat Cristo, tajiür cuerpo atnej meáwan nipilan, pero

naleaing nej Midiosüw meáwan leaw almajlüy. Nej netam masoic najneajay ajlüy meáwan nüt. Amén, atquiaj netam majlüy.

⁶Teat Dios tarang leaw lamapiüng tiül Mipoch nej apmarang, pero ngome meáwan nipilan micual Israel naleaing nipilan israel nejw.

⁷Aton ngome meáwan micual micualüw Abraham naleaing micual nejw Abraham; cos Teat Dios tasaj Abraham: “Ajcüwa leaw apmasoiquiw naleaing micual, aag ayaj apmajlüyiw nawüw tiül micual Isaac”. ⁸Aag ayaj apiüng ngome meáwan leawa naw tiül micual Abraham ajcüw ayaj micual Teat Dios; ngwüy, micual Teat Dios aag ayaj jane Teat Dios lamapiüng apmajlüy micual nej, ajcüw ayaj ateoraw tiül micual Abraham. ⁹Cos Teat Dios tasaj Abraham: “Wüx apmatüch aaga nüt tapiüngas, saliüc alinomb, quiaj müm Sara apmajiür nop micual nej”, aw.

¹⁰Ngome áagan ayaj, aton wüx müm Rebeca mintaj Isaac tajlüy teomeaats nej micual nej, tajiür micual nej cuüch, micual aweaag Isaac minoj nej. ¹¹Wüx nganaw wijquiamoj a cuüch, nganaw marangüw nicuajind najneaj nicuajind ngo majneaj; quiaj Teat Dios tarriiüd tiül nejw leawa nej tandiüm marang micual nej, ngome aag tarang najneaj tengwüy arang ngo majneaj. ¹²Teat Dios tasaj müm Rebeca: “Aaga natang tiül a cuüch quiaj, apmarang minajiüt chingüy”, aj. ¹³Aag ayaj aton apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos Teat Dios apiüng: “Aaga Jacob sajiür lasta, nganüy aaga Esaü ngo mind najaw”, aw.

¹⁴¿Jowa nganüy cuane apmapiüngaats wüx aag ayaja? ¿Apmapiüngaats Teat Dios arang ngo majneaja? iNgwüy ngondom! ¹⁵Cos Teat Dios tasaj a Moisés: “Sanajiür lasta jane xique sandiüm najiür lasta, sanambeol jane xique sandiüm nambeol”. ¹⁶Aag ayaj ajüiquich nejinguid ngondom maxom monajneaj ocueaj Teat Dios por nejáyan quiaj andiüm, at ngome ajcan alcuane arang, aag ayaj cos Teat Dios tandiüm majiür lasta. ¹⁷Wüx aag ayaj apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos Teat Dios tasaj a Moisés masaj a Faraón, aaga natang nenajiüt tiül Egipto: “Tayacas ic merang natang nenajiüt, najüiquich wüx imbas nguineay xique alndom narang cuajantanej sitiül ngo marangüch atnej sandiüm. Aag ayaj sanarang para alndom manguiayiw wüx xique meáwan nipilan wüx iüt”, aw Teat Dios. ¹⁸Atquiaj ajüic nguineay Teat Dios ajüür lasta jane andiüm majiür lasta, aton jane nej andiüm müüch madam omeaats, aag ayaj üüch madam omeaats. ¹⁹Jondot aljane apmasaj xic: “Sitiül naleaing aag ayaj, ¿neol Teat Dios ayac asoet nipilan wüx arangüw ngo majneaja? cos ngondom mbiüjlam leaw andiüm Teat Dios”, maj xic. ²⁰Pero nde mepiüng aag ayaj, ¿cos cuane ic mendiüm mengoch andeac Teat Diosa? Jondot nop xor mendeac masaj nerang nej: “¿Neol terang xic atcüy?” maj. ²¹Nop nerang xor alndom marang leawa nej andiüm marang. Nej alndom marang nop xor natsüjyay ombas, aton alndom

marang alinop nawan tiül ndeor, quiaj ngo matsüjyay ombas.

²²Atquiaj Teat Dios aton alndom müüch majaw nipilan nguineay nej alndom marang leawa nej andiüm. Naleaing nej aüic wüx leaw arangüw monrang ngo majneaj, pero aton nganaw müüch mamongochiw ngo majneaj ajcüwa nipilan leawa laliüc mandroocheran ombasüw. ²³Teat Dios arang aag ayaj majüiquich nguineay nej xeyay najneaj arang wüx ombasaats, cos lamajiür icoots lasta; at lamapiüng majlüyiiüts micual nej icoots, majlüyiiüts najneajay tiül cielo. ²⁴Teat Dios tayamb icoots aton, ngome ajcüwan a nipilan judío; tayamb nipilan ngome judío aton. ²⁵Atnej tapiüng Teat Dios tiül a nawiig tarang Oseas:

Leawa tanomb ngome xenipilan, nganüy sanasajüw xenipilan; at ajcüwa leaw ngo najiürüw lasta nomb, nganüy sanajiürüw lasta.

²⁶Aton niüng tasajasüw: “Ngome xecambaj icon”, nganüy sanasajüw xecual icon, cos xique Dios almapac.

²⁷Pero Isaías tandeac wüx nipilan israel aton, wüx tapiüng: “Masey apmajlüyiw xeyay micual micualüw Israel atnej wiüüd mbeay ndec, pero naleaing nejiw napateayiw apmawüw wüx asoetiw. ²⁸Cos Teat Dios najénan apmajaw wüx ombasüw meáwan nipilan; apmüüch mamongoch ngo majneaj jane ngo mayar nej andeac”, aw. ²⁹Wüx aag ayaj nde tanomb tandeac Isaías wüx tapiüng:

Sitiül Teat Dios najlüy tiül cielo
y nerang cuajantanej, ngo
mawün wüx nejingüind
majlüyiw micual nej,
quiaj xicona landroj ximbasan
atnej meáwan nipilan tiül
ajcüwa cambaj Sodoma y
Gomorra ndrot ombasüw.

**Alndom mawüw wüx
asoetiw nipilan judío**

³⁰¿Cuane apmapiüngaats nganüy?
Sandiüm nasaj icon, ajcüwa nipilan
leaw ngome judíos nganüy alndom
maw asoetiw nejiw nómban. Masey
ngome nejiw ayambüw aag ayaj,
pero naleaing apmaw asoetiw nejiw
sitiül apmayacüw omeajtsüw wüx
Teat Dios. ³¹Pero ajcüwa nipilan
israel leaw teamarangüw atnej
apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés,
nejiw ngondom maw asoetiw
nejiw wüx aag ayaj. ³²¿Pero neola?
Cos nejiw masey teamarangüw
atnej apiüng tiül aaga poch tüünd
Moisés, ngo mayacüw omeajtsüw
wüx Teat Dios. Arangüwan, cos
lasap ombasüw wüx cuajantanej
leaw arangüw. Ngo mandiümüw
mayariw andeac Teat Cristo, aaga
apiüng tiül Mipoch Teat Dios nasoic
“noic piedra najtocharan wüx”.
³³Aag ayaj apiüng Teat Dios tiül
Mipoch nej, cos apiüng:

Xique sanayac wüx tüic nenüt
Sion noic piedra najtocharan
wüx, najmiücaran wüx;
jangentanej leaw apmayar nej
andeac, ngome apmaxing.

10 Xecojow xehijquiaw,
xique naleaing sayac wüx
ximeaats malüy nipilan israel
mawüw wüx asoetiw nejiw, pares

satün ocueaj Teat Dios mambeol
nejiw. ²Xique alndom napiüng
nejiw xeyay ayambüw Teat Dios
atnej ajlüyay marangüw, pero aag
ayaj ngo matnej apiüng Teat Dios.
³Nejiw ngo majawüw nguineay Teat
Dios tarang para mawün asoetiw
nejiw. Apacüw wüx andiümüw
marangüw cuajantanej leaw ajlüyay
marangüw para mawüw wüx
asoetiw nejiw. Áag ngo mandiümüw
marangüw atnej apiüng Teat Dios.
⁴Cos Teat Cristo tarang meáwan
leaw apiüng tiül aaga poch tüünd
Teat Moisés, nganüy meáwan
monyar nej andeac, apmaw wüx
asoetiw nómban.

⁵Teat Moisés tarang tiül mipoch
nej mapiüng nguineay alndom
majlüyaran najneaj teombas Teat
Dios, cos tapiüng: “Jane apmarang
palan meáwan leaw apiüng tiül a
poch cam apmapac”. ⁶Nganüy leaw
tapiüng nguineay Teat Dios alndom
mawün asoetiüts ajcan ayariiüts
andeac Teat Cristo apiüng: “Nde
mepiüangan tiül imeajtsan: ¿Jane
apmamb cawüx tiül cielo? —cos
aag ayaj atnej para müüch miün
Teat Cristo alinomb—; ⁷tengwüy
mepiüangan: ¿Jane apmamb tiüta?”
—cos aag ayaj atnej majtep Teat
Cristo alinomb imiün tiül mondeow.

⁸¿Nguineay apiüng aag ayaja?
Apiüng: “Aaga poch leaw alndom
mawün isoetiün, aag ayaj ajlüy tiül
imeajtsan, indeacan wüx”. Aaga
poch quiaj leawa sasajan icon
netam meyariün, meyacan wüx
imeajtsan. ⁹Cos sitiül apmepiüng
Teat Jesús, aag ayaj Cristo nej
leawa tapiürang aliüc, aton sitiül
mepiüng tiül imeaats Teat Dios

tapaciüch nej naw tiül mondeow, quiaj apmeriow wüx isoet, lango meamb tiül castigo. ¹⁰Cos wüx nop ayar andeac Teat Jesús con omeaats, quiaj Teat Dios lajneaj majaw nej. Pero aton netam masaj nipilan nguineay tawün nej wüx Teat Jesucristo.

¹¹Tiül Mipoch Teat Dios apiüing: “Meáwan monyar andeac Teat Cristo, ngome apmamongoch alngün monxing”, aw. ¹²Teat Dios ngo mayac nipilan judío pálwüx, nganüy pálwüx nipilan griego, cos nop Dios ajlüy ocueaj meáwan nipilan; nej xeyay ambeol meáwan monyambüw nej. ¹³Aag ayaj aton apiüing tiül Mipoch Teat Dios: “Meáwan jane apmasaj Teat Dios mawün nejiw wüx, aag ayaj apmaw asoetiw nejiw”. ¹⁴Sitiül nganaw mayariw andeac Teat Cristo, ¿nguineay alndom masajüw Teat Cristo mawün nejiw wüxe? Sitiül nganaw manguiaiyw wüx Teat Cristo, ¿nguineay alndom mayariw andeac neje? At sitiül nejinguind ngo mamb masaj nejiw, ¿nguineay apmanguiaiyw wüx neje? ¹⁵Cos sitiül ngo müjndiw mambüw, ¿nguineay alndom mandeacüw wüx neje? Wüx aag ayaj apiüing tiül Mipoch Teat Dios: “iNajneajay oleaj, najneajay arang leaw apmamb masaj nipilan aaga najneaj poch leaw apiüing nguineay Teat Dios alndom mawün nipilan wüx asoetiw!”

¹⁶Pero naleaing ngome meáwan nipilan ayariw aaga najneajay poch, cos atnej tapiüing teat Isaías: “Teat Dios, nejinguind ngo mayar sandeacan”, aw. ¹⁷Pues jangantanej

alndom mayar aaga najneajay poch wüxan anguiay; y nipilan apmanguiaiyw aaga najneajay poch wüx aljane apmasaj nejiw wüx Teat Cristo.

¹⁸Nganüy sapiüing: ¿Neol, nganaw manguiaiyw andeac Teat Dios ajcüwa nipilan? iNaleaing nejiw lamanguiaiyw! Cos aag ayaj aton apiüing Mipoch Teat Dios:

Meáwan nipilan tiül palpálwüx cambaj lamanguiaiyw andeacüw nejiw, y aaga poch quiaj tanguiayaran meáwan wüx a iüt cam.

¹⁹Pero sapiüing alinomb: ¿Jow Israel, ngo majawüw wüx aag ayaja? Ngwüy tajawüw, cos Teat Dios tapiüing tiül aaga poch tüünd Moisés:

Xique sanüüch icon mejcüyüün wüx ombasüw alinoic nipilan imiün alinoic iüt; sanüüch icon mejcüyüün mejawan ajcüwa nipilan ngo mandüümüw manguiaiyw wüx Teat Dios.

²⁰Aton Teat Isaías tapiüing: Ajcüwa nipilan leaw ngo mayambüw xic, taxomüw xic; y leaw ngo matüniw manguiaiy wüx xique, tujchiüs majawüw xic.

²¹Teat Isaías wüx andeac wüx Israel, apiüing: “Pal nüt tandiquias xiwix napajüw mandilileaw mayambüw xic, pero nejiw ngo mandüümüw, ngo mayariw sandeac”, aw Teat Dios.

**Altiül nipilan israel
tawüw wüx asoetiw**

11 Nganüy sanatün nanguiaiyw icon: ¿Cuane ipiüingan,

naleaingue, Teat Dios lango mandium micambaj neje Israel? iNgwüy ngome atquiaj! Cos xique aton nawas tiül nipilan israel, acualaats xic teat Abraham, nawas tiül micual teat Benjamín. ²Teat Dios ngome lamacueat minipilan nej, cos nde tanomb tayamb nejiw. ¿Ngwüy ngo mejawan nguineay apiüing teat Elías tiül Mipoch Teat Dios wüx nej tasaj Teat Dios wüx aaga ngo majneaj arangüw Israele? ³Tapiüing: “Teat Dios, lamambiyaw ajcüwa monxey mondeac indeac, lamajarriichaw meáwan miartül, y xíquian quiaj saliün napac, pero andiümüw mambiyaw xic aton”, aw. ⁴Pero Teat Dios tapiüing: “Aliün najiür ayaíw mil nipilan leaw ngo maquiejliw micosüw nejiw teombas aaga narangüch dios nenüt Baal”, aw Teat Dios. ⁵At nganüy aliün majlüy noic ajlüy nipilan leaw Teat Dios tarriiüd nde ajneaj omeaats, andiüm mambeol nejiw. ⁶Cos Teat Dios tajiür nejiw lasta, quiaj tayamb nejiw majlüyiw micual nej; y wüx arang aag ayaj, quiaj ajüic nejiw ngo marangüw nicuajind para maxomüw aaga monajneaj quiaj. Cos sitiül aljane netam marang aleaic, quiaj ajüic ngome úündan.

⁷¿Condom cuane apmapiüngaats? Alndom mapiüngaats altiül nipilan israel tandiümüw maw asoetiw nejiw, pero ngo maxomüw; áagan ajcüwa leaw Teat Dios tarriiüd, tajwan asoetiw nejiw; pero alegüy nipilan tadam omeajtsüw. ⁸Atquiaj apiüing tiül Mipoch Teat Dios: “Teat Dios tüüch nejiw majlüyiw atnej ngondom mayambüw omeajtsüw wüx nej; ajlüyiw atnej nop somb

ngo maxom majaw; ajlüyiw atnej nop laag ngo manguiaj. Atquiaj aliün majlüyiw nganüy”, aw. ⁹Aton teat David tapiüing wüx nejiw:

Ich mandrooch nej ombasüw,
cos palüy ambüw tiül nangos
nüt.

Ich mandeowüw atnej cüet
andeow wüx asap nej ndoc
wüx ngo mateots andeow.

Ich mamongochiw leaw netam
nejiw.

¹⁰Ich majlüyiw atnej nesomom
oniüjcüw, ngo majawüw
cuane teamarangüw.

Ich mamongochiw ngo majneaj
meáwan nüt atnej nop naxey
anmejquien wüx amal naüm.

Nguineay alndom mawüw wüx asoetiw nipilan ngome judío

¹¹Nganüy satün nanguiaj: ¿Jowa cambaj Israel, ajcan ngo mayariw andeac Teat Dios, lamacueat nejiw nómban? iNgwüy ngo matquiaj! Cos nejiw tarangüw ngo majneaj, ngo mayariw andeac Teat Cristo, quiaj Teat Dios tawün wüx asoetiw xeyay nipilan ngome judío. Atquiaj tarang Teat Dios müüch mandiumüw a nipilan judío mawün nejiw wüx asoetiw Teat Dios. ¹²Sitiül ajcan nipilan judío ngo mayariw andeac Teat Cristo, pares Teat Dios tawün wüx asoetiw xeyay nipilan ngome judío, icuantemas wüx nejiw apmayariw andeac Teat Cristo xeyay najneajay apmajlüyiw!

¹³Nganüy icona ngome nipilan judío icon, sanasaj icon Teat Dios tayac xic namb nasaj icon wüx Mipoch Nej, xique sayac wüx ximeats narang najneaj leaw

tüjndiüs narang. ¹⁴Xique sandiüm, malüy micual xefüt majawüw nguineay iyamban Teat Cristo, y mandüümüw aton mayariw andeac nej, para mawüw wüx asoetiw.

¹⁵Teat Dios tawün wüx asoetiw xeyay nipilan ngome judío, cos nej tacueat a cambaj Israel. Jow nganüy wüx Teat Dios apmawün wüx nipilan judío, ¿nguineay apmajlüy? Apmajlüy najneajay, atnej wüx apacaran jane landeow.

¹⁶Sitiül aaga pan narangüch ombas apmajmel marang nichech ocueaj Teat Dios, pues aldemas pan nangaj aton. Sitiül noic owil xiül almapac y nangaj mioxiiich nej, mipüüig nej aton almapac, nangaj.

¹⁷Altiül nipilan judío ajlüyiw atnej noic owil najneaj xiül nenüt olivo; nganüy icona nipilan ngome judío ijlüyiün atnej noic owil olivo najntsopeáyan tiül xiül. Pues tandojqüüt mipüüig a najneaj xiül olivo quiaj, condom tapech mipüüig najntsopeáyan xiül wüx aaga najneaj xiül quiaj. Nganüy almapac mipüüig aaga najntsopeáyan xiül cos ayar miyow mioxiiich aaga najneaj olivo quiaj. ¹⁸Nganüy icona nipilan ngome judío, nde merangrangayon wüx mejawan nipilan judío. Ich leaam imeajtsan aaga newün isoetiün ngome naw tiül icona; mioxiiich nej nipilan judío. Icona ngo meajchiün mapac aaga xiül; más naleaing mioxiiich aaga najneaj xiül tüch icon mepacan.

¹⁹Jondot nganüy icona nipilan ngome judío apmepiungan: “Naleaing, pero Teat Dios tandooig talox ningüün nipilan judío para

mapech xicon wüx; nganüy sajlüyiün najneajay ngo mat nejw”, merawan. ²⁰Naleaing, pero icona ngome alwüx ijneajiün, cos Teat Dios tandooig nejw, tacueat nejw ajcan ngo mayariw andeac. Nganüy icona, Teat Dios lamawün icon wüx isoetiün cos teyariün andeac nej. Pero nde merangrangayon mejawan nejw, netam mermbolan mendüyiün Teat Dios. ²¹Cos sitiül Teat Dios ngo majiür lasta mawün wüx omeaats nej leawa tarangüw nipilan judío, cuantemas te icona ngome apmajüür icon lasta sitiül ngo meyariün nej andeac. ²²Nganüy ich leaam imeajtsan Teat Dios xeyay najneaj omeaats, pero at aton alndom majcüy, mapaj ocueajiiüts. Naleaing xeyay tajcüy majaw jane ngo mayar nej andeac, pero tajiür icon lasta. Nej ngome apmacueat majiür icon lasta sitiül tanaámb meyariün andeac nej, pero sitiül ngwüy, nej apmacueat icon aton. ²³Pues nejw nipilan judío, ndot apmandilileaw mayariw andeac Teat Dios, nej apmaquiiüb nejw mambeol nejw alinomb. Aag ayaj atnej apmapech nejw alinomb tiül aaga najneaj owil olivo. Cos Teat Dios alndom marang leaw nipilan ngondom marang. ²⁴Sitiül Teat Dios lamaquiiüb icon leaw ngome judío, mejlüyiün micual nej nóiquian mequiiüjpan nipilan judío cos teyariün nej andeac; cuantemas nganüy apmaquiiüb alinomb nipilan judío leawa tacueat, sitiül apmayariw nej andeac.

**Ndójwüx a cambaj Israel
apmajwanüw wüx asoetiw**

²⁵Xechijquiw xecojow, xique sandiüm nüch icon mejawan leaw

Teat Dios ngo müüch icon mejawan nde tanomb; pero nde mepiüangan icona xeyay lerndüyiün. Cos netam mejawan masey altiül nipilan judío xowüy ladam omeajtsüw nganüy; pero aag ayaj apmajlüy leaw apalam jane apmayariw andeac Teat Dios monaw tiül nipilan ngome judío. ²⁶Condom Teat Dios apmawün wüx asoetiw cambaj Israel, atnej nomb tapiüng Teat Dios tiül minawiig nej, cos apiüng:

Aaga newün wüx asoeteran aliüc imiün Sion,
quiaj apmawün asoetiw meáwan micual a Jacob, macueatiw arangüw ngo majneaj.

²⁷ Quiaj apmümb majlüy meáwan leaw tasajasüw apmajlüy, wüx sanawün asoetiw nejiw.

²⁸ Cos cambaj Israel ngo mayariw nej andeac, áag tacueat nejw Teat Dios, quiaj tawün icon wüx isoetiün. Naleaing Teat Dios aliün majiür lasta Israel cos tarriüüd mixejchiw nejw. ²⁹ Teat Dios ngo mangowüüch leaw nej lamapiüng apmarang, cos leawa nej lamapiüng apmüüch, aag ayaj apmüüch. At leaw nej lamapiüng micual nej, aag ayaj micual nej. ³⁰ Icona nipilan leaw ngome naw tiül Israel, icona nomb ngo meyariün andeac Teat Dios, pero nganüy lamajiür icon lasta, cos nipilan judío ngo mayariw nej andeac. ³¹ Nganüy icona lamajiür icon lasta Teat Dios cos nipilan judío ngo mayariw andeac nej. Ndoj nejw apmajiürüchiw lasta atnej tajiür icon lasta Teat Dios. ³² Teat Dios tacueat meáwan nipilan leaw ngo mayariw nej andeac. Condom meáwan atotow tajiür nejw lasta.

³³ Quiaj ajawaats nguineay Teat Dios xeyay najneajay ajlüy, xeyay nendüy, xeyay axom omeaats. Nejinguind ngondom majaw nguineay teamapiüng apmarang, cuane apmarang. ³⁴ “¿Jane ajaw cuane alwüx omeaats nej Teat Diosa, ngwüy jane nesaj nej cuane netam maranga? ³⁵ ¿Jane alndom mangüy Teat Dios, müüch nej cuajantaneje?” ³⁶ Nejinguind, cos meáwan leaw almajlüy naw teowix nej, nej tarang; alteowix nej meáwan leaw almajlüy. Pares netam mayarich andeac Teat Dios meáwan nüt. ¡Amén!

Netam marangaats casa Teat Dios

12 Nganüy xecojow xechijquiaw, cos Teat Dios lamüüch icoots xeyay mimonajneaj nej, áag sasaj icon nganüy netam mejachiün Teat Dios imeajtsan y micuerpojan, para mejlüyiün at icon noic nichech almapac, mejlüyiün nangaj, atnej andiüm Teat Dios. Cos aag ayaj najneajay majaw Teat Dios merangan. ² Nde mendüjpiün wüx merangan ngo majneaj atnej arangüw meáwan nipilan nganüy cam. Netam mengowüjchiün meáwan ngo majneaj leaw iyajcan tiül imeajtsan, merangan najneaj, ngo matnej irangan nomb. Cos atquiaj alndom mejawan cuane andiüm Teat Dios merangan. Nej andiüm merangan najneaj, merangan palan; aag ayaj andiüm majaw.

³ Por mimonajneaj nej Teat Dios tayac xic nasaj icon: Nejinguind tiül icona nde mapiüng tiül omeaats nej alwüx ajaw ngo matnej alinop.

Netam meyajcan icona ijawan atow nej Teat Dios lamüüch anopnop majaw leaw netam majaw, para merangan leawa nej andiüm. ⁴Cos atnej icootsa ajawaats, micuerpojaats ajiür oleaj, ajiür owix, ajiür omal, ajiür oniüg, ajiür olaag, ajiür oxing, ajiür ombeay, pero ngome meáwan aag ayaj noic nej arangüw. ⁵Atquiaj aton icootsa, masey xeyay ajlüyüüts, pero ajlüyüüts nóiquian wüx Teat Cristo, atnej majlüyüüts nop nipilan.

⁶Aton cos Teat Dios lamajiür icoots lasta, lamüüch icoots anopnopoots cuane alndom marangaats palpálwüx. Netam marangaats atnej lamüüch icoots Teat Dios marangaats. Sitiül Teat Dios lamüüch nop mandeac andeac nej, netam mandeac leaw Teat Dios asaj nej, nde mayac wüx. ⁷Tengwüy sitiül Teat Dios lamüüch alinop ndoj ombas mambeol, ich mambeol najnejajay. Tengwüy sitiül Teat Dios lamüüch alinop ndoj ombas maquiaach, ich mayac omeaats wüx aquiaach. ⁸Tengwüy sitiül Teat Dios lamüüch alinop ndoj ombas müüch mapac omeaats alinop, ich müüch mapac omeaats alinop najnejajay. Tengwüy sitiül aljane lamüüch nej Teat Dios majiür, ich mapac omeaats mambeol leaw ngo majiür. Tengwüy sitiül Teat Dios lamüüch aljane marang natang, ich mayac omeaats wüx marang atnej netam. Aton sitiül aljane lamüüch nej Teat Dios majiür lasta alinop, ich mapac omeaats wüx mambeol.

**Leaw netam marangüw
monyar andeac Teat Cristo**

⁹Ijiüran lasta meáwan nipilan con imeajtsan, nde merangan.

Nde mendiüman merangan leaw ngo majnej, ngwüy irangan leawa najnej. ¹⁰Aton ijiürayon lasta nop alinop atnej mejiüran micojon michijquian, ermbeolayon.

¹¹Leaw irangan, iyacan wüx imeajtsan merangan najnej. Nde merangan anch wüx irangan minajiüt Teat Dios.

¹²Ich mapac imeajtsan, icüliün Teat Cristo imiün tiül cielo. Netam meiücan wüx imongochiün ngo majnej, tanaám itajcan orar, nde mecueatiün.

¹³Imbeolan monyar andeac Teat Dios sitiül aljane ngo majiür. Ijchan maxood iniüangan monyar andeac Teat Dios napeay miün.

¹⁴Nde mendeacan ngo majnej wüx ombas nipilan leaw arangüw ngo majnej wüx imbasan, itüniün majiürüw mimonajnej Teat Dios, nde mepaijchan nejiw.

¹⁵Ich mapac imeajtsan mequiüjpan leaw apac omeaats, at jane ajiünts, ijiünts mequiüjpan aton.

¹⁶Ijlyüiün nóiquian nop alinop, nde merangrangayon atnej alwüx ijawan, pero ijlyüiün at icon nipilan leaw ajüic ngo membeat. Nde mepiüangan tiül imeajtsan icona nerndüyüün.

¹⁷Nde merangan ngo majnej wüx ombas jane arang ngo majnej wüx imbasan; iyamban imeajtsan nguineay merangan leaw najnej majaw nipilan. ¹⁸Ipacan wüx sitiül alndom mejlyüiün najnej mequiüjpan meáwan nipilan. ¹⁹Xecojow xechijquiw, sitiül aljane arang ngo majnej wüx imbasan, nde mepalüchiün ombas. Ich majlüy,

Teat Dios apmepalüch. Cos apiüng tiül Mipoch Teat Dios: “Xique saniüch mangüy, xique sanapalüch ombas”, aw. ²⁰Aton apiüng: “Sitiül aljane najcüy majaw ic mind üet, pues iich; tengwüy sitiül mind anganeow yow, iich manganeow. Cos wüx apmerang aag ayaj, quiaj apmaxing xeyay cos terang wüx ombas najneaj”, aw. ²¹Nde meaach majntsop ngo majneaj wüx imbas; netam merang najneaj masey aljane arang ngo majneaj wüx imbas.

13 Meáwan nipilan netam mayar andeacüw monajiüt. Cos Teat Dios neyac nejiw, nej neech nejiw majiürüw najiüt. ²Jane ngo mayar andeacüw monajiüt, aag ayaj ngo mayar andeacüw leaw tayac nejiw Teat Dios. Jane ngo mayar andeac monajiüt, nejiw apmamongochiw ngo majneaj. ³Nop nerang najneaj ngo metam mimbol mandüy monajiüt; pero nop nerang ngo majneaj netam mimbol mandüy monajiüt. ¿Jowa ique, ngo mendiüm mermbol mejaw monajiüta? Pues irang najneaj, quiaj monajiüt apmandeacüw najneaj wüx imbas. ⁴Teat Dios tayac nejiw mambeolüw ic, pero sitiül apmerang ngo majneaj, quiaj netam mermbol; cos monajiüt alndom müjchiw ic memongoch ngo majneaj. Teat Dios tüüch nejiw marangüw aag ayaj; tayac nejiw müjchiw mangüyiw monrang ngo majneaj leaw arangüw. ⁵Netam meyariün andeacüw monajiüt, ngome ajcan ermbolan müjchiw icon memongochiün ngo majneaj, netam merangan cos tiül imeajtsan ijawan netam merangan najneaj.

⁶At netam mengüyiün leaw atüniw ocueaj cambaj, cos Teat Dios tayac nejiw marangüw najiüt ocueaj cambaj.

⁷Ingüyiün meáwan leaw ijüchiün. Netam memiücüchiün leaw atüniw; at netam memiücüchiün leaw netam mengüyiün monajiüt. Aton leaw netam meyariün andeac, iyariün andeac; leaw netam mesajan najneajay ajlüy, netam mesajan najneajay ajlüy. ⁸Nde mejüchiün alinop, aton netam mejiüran lasta nipilan meáwan nüt. Cos leaw ajiür lasta alinop, aag ayaj arang palan atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. ⁹Cos tiül aaga gajpowüw poch apiüng: “Nde mejiür minajtaj, nde mejiür minaxey, nde membiy nipilan, nde merneed, nde mewüy ombasaran, nde mendiümdiüm ocueaj alinop”, aw. Meáwan aaga poch quiaj, at alegüy poch leaw alfünan, aton apiüng andüy wüx aaga poch leaw apiüng: “Netam mejiürayon lasta atnej iquiáyan quiaj merjiürüy lasta”, aw. ¹⁰Cos sitiül ajiürayoots lasta, quiaj ngo mandiümaats marangaats ngo majneaj wüx alinop. Aag ayaj ajüiquich sitiül ajiürayoots lasta, quiaj arangaats palan atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés.

¹¹Aag ayaj netam marangaats, cos ajawaats acülliüts tiül nipilan monrang ngo majneaj. Nganüy netam mapacaats, cos Teat Cristo aliüc mawün icoots wüx, laliüc matüch a nüt mapeay, ngo matnej wüx nüt ayariiüts andeac nej.

¹²Minütiüts ajlüyiüts ningüy wüx a iüt cam, aag ayaj tequech atnej

noic ongwiiüts. Aaga nüt aliüic Teat Cristo laliüic matüch. Nganüy netam macueatiiüts marangaats meáwan ngo majneaj arangüch tiül pojniün, marangaats leaw najneaj arangüch tiül ran. ¹³Netam marangaats leaw najneaj atnej majlüyiiiüts tiül ran. Ngondom mangüniüts majlüyiiiüts tiül alngiün nangos nüt, ngondom majiüraats minajtajaats, minaxeyiiüts. At ngondom mitsojoots micuerpojaats, marangaats cuajantanej ngo majneaj. At ngondom majciyiiiüts majawaats nop alinop, ngondom mayajcaats ngo majneaj ajcan ngo majiüraats leaw ajiür alinop. ¹⁴Ingow aag ayaj, netam müjchiiüts nejay Teat Cristo mambeol icoots ngo mayacaats omeajtsaats wüx ajcüwa ngo majneaj quiaj leaw micuerpojaats andiüm mayac icoots wüx.

Nde mendeac wüx ombas alinop

14 Sitiül aljane lamayar andeac Teat Cristo, pero naleaing nganaw majaw xeyay, iquiüjpan najneájan tiül icona, nde mendeacndeacan wüx leaw nej nganaw majaw. ²Cos altiül ajaw alndom müeteran matsaramb cuajantanej, pero altiül leaw nganaw majaw xeyay wüx Mipoch Teat Cristo, apiüng áagan soex alndom müeteran. ³Jane lamajaw alndom müeteran matsaramb cuajantanej, ngondom maneoc ombas leaw ngo müet meáwan aag ayaj. At leaw ngo müet meáwan aag ayaj ngondom mandeac ngo majneaj wüx ombas leaw üet cuajantanej, cos Teat Dios lamawün

nej asoet aton. ⁴Nganüy sanasaj ic, ¿neol tendeac ngo majneaj wüx ombas nop nerang minajiüt alinopa? Ngo majneaj mendeac aag ayaj, cos nej ngome minajiüt arang, nej arang minajiüt Teat Dios. Sitiül nej arang najneaj tengwüy arang ngo majneaj, Teat Dios apmajaw wüx aag ayaj, ngome ique. Nej alndom marang najneaj, cos Teat Dios apmambeol nej.

⁵Nop apiüng noic nüt alwüx atam mayambüch Teat Dios ngo matnej alinoic; pero alinop apiüng: Ngwüy, meáwan nüt atanej ajlüy, aw. Naleaing, wüx aag ayaj meáwan anopnop ich marang leaw nej ayaag tiül omeaats najneaj. ⁶Cos leaw nepiüng noic nüt alwüx atam mayambüch Teat Dios, aag ayaj najneaj, ngo majiür nicuajind, cos ayamb Teat Dios. At leaw nepiüng meáwan nüt atanej alndom mayambüch Teat Dios, aag ayaj najneaj aton, cos ayamb Teat Dios. Aton leawa andüy matsamb cuajantanej natsambaran, aag ayaj najneaj majaw Teat Dios, cos üüch gracias Teat Dios, at leaw ngo mandüy matsamb leaw natsambaran, aag ayaj najneaj aton majaw Teat Dios, cos nej üüch gracias Teat Dios wüx apmüet.

⁷Nejinguind icootsa ngondom mapiüngaats icóotsan quiaj nguineay apmapacaats oxep nawiür, at nguineay apmandeowaats.

⁸Cos sitiül almapacaats, alndom marangaats leawa Teat Dios andiüm; sitiül apmandeowaats, aag ayaj cos Teat Dios andiüm. Atquiaj masey almapacaats masey landeowaats ajlüyiiiüts ocueaj Teat

Dios. ⁹Cos Teat Cristo tandeow ndoj tapac alinomb para marang natang ocueajiw meáwan nipilan, masey landeow, masey almapac.

¹⁰¿Jowa ique, neol teyambyamb cuane asoet alinopa? ¿Neol teneoc ombasiw micojow michijquiawa? Cos ajawaats alinoic nüt apmajlüyüüts nóiquian niüng ajlüy Teat Cristo, majaraw wüx cuane tarangaats. ¹¹Atquiaj ajlüy tiül Mipoch Teat Dios, niüng apiüng:

Cos naleaing xique salnapac,
meáwan nipilan apmaquiejliw
micosüw nejw tiximbas.

Meáwan anopnop apmapiüngüw
xique Teat Dios, aw.

¹²Quiaj meáwan anopnopoots netam masajaats Teat Dios cuane tarangaats.

**Nde meyac wüx marang
ngo majneaj alinop**

¹³Pares netam macueatiüüts mayambyambaats nisoet wüx ombas nop alinop. Netam mayambaats nguineay marangaats najneaj, ngana müjchiiüts majtoch alinop micojoots michijquiaats, müjchiiüts majiür nisoet. ¹⁴Xique sayaag meáwan natsaramb najneaj matsambaats, cos Teat Jesús lamüüch xic nayaag atquiaj. Pero naleaing, aljane nepiüng almajlüy natsaramb ngondom matsamb, quiaj ngo majneaj sitiül nej apmatsamb aag ayaj, cos netam marangüch leaw apiüng omeaats. ¹⁵Sitiül icona wüx itsamban cuajantanej, quiaj alinop mihermanojan apmamix omeaats, quiaj apmajüic icona ngo mejiüran nej lasta. Ijawan, nde meajchiün

majcüy wüx leaw iretiün, ngana macueat andüüb Teat Cristo, cos Teat Cristo tandeow mawün nej wüx aton. ¹⁶Nde meajchiün manderac ngo majneaj wüx aaga najneaj leaw irangan. ¹⁷Cos Teat Dios ngo metam nej leaw inganeowan, leaw itsamban; pero leaw netam nej, aag ayaj leawa asaj icon merangan. Irangan najneaj, ijlüyüün nóiquian nop alinop, mapac imeajtsan atnej andiüm Nangaj Miespíritu nej. ¹⁸Cos sitiül atquiaj irangan minajiüt Teat Cristo, Teat Dios najneajay majaw icon, at nipilan aton apmapiüngüw najneaj irangan.

¹⁹Icootsa netam marangaats najneaj, ngo majcüyüüts majawaats nop alinop; netam mambeolaats nop alinop mayacaats omeajtsaats wüx Teat Cristo. ²⁰Nde meajchiün aljane majcueat minajiüt Teat Dios wüx nüetaran. Naleaing meáwan nüetaran najneaj müeteran. Nganüy sitiül apmeyacan wüx naél alinop wüx ajaw leaw itean, aag ayaj mbich ngo majneaj. ²¹Najneaj sitiül ngo metsamban onij, sitiül ngo menganeowan yow neech mangüneran, aton sitiül ngo merangan nicuajind leaw alndom mayac wüx naél alinop. Nde merangan leaw alndom müüch nop mandüy wüx marang ngo majneaj. Nde merangan leaw alndom müüch machiw omeaats alinop. ²²Meáwan anopnop nejáyan quiaj ich majaw nguineay ayar andeac Teat Dios, nguineay andiüm Teat Dios majaw marang. Najneajay apac omeaats leaw ngo metam machiw omeaats wüx leaw arang. ²³Pero naleaing

sitiül ichiwean imeajtsan wüx leaw itean itsamban, aag ayaj üüch icon mejiüran nisoet, cos iyajcan aag ayaj ngo majnej. Meáwan leaw irangan sitiül ichiwean imeajtsan wüx, ngo mejawan sitiül najnej tengwüy ngo majnej, aag ayaj nisoet sitiül irangan.

**Ijchan majnej omeaats
alndom, ngome icónan quiaj**

15 Icootsa leaw lamajawaats wüx Mipoch Teat Dios xeyay netam mambeolaats leaw aliün mapateay ajaw, ngondom marangaats leaw andiümaats. ²Meáwan anopnopoots netam marangaats atnej andiüm alinop; aag ayaj apmambeol nej apmüüch nej mapac omeaats wüx Teat Dios. ³Cos nej Teat Cristo ngome tarang leaw andiüm; nej tarang atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng: “Meáwan ngo majnej leaw asajüw ic, leaw arangüw, tiün andüy wüx ximbas”. ⁴Cos meáwan leaw tarangüch tiül Mipoch Teat Dios tanomb, aag ayaj tarangüch maquiaacheranaats wüx. Aag ayaj ambeol icoots majawaats majnej wüx leaw teamacüliüts, müüch icoots maiücaats wüx, majawaats apmambeol icoots Teat Dios. ⁵Malüy Teat Dios neech mapac omeaatsaran, neech icoots maiücaats wüx cuajantanej, müüch icoots majlüyüts nóiquian omeajtsaats nop alinop atnej Teat Cristo andiüm. ⁶Quiaj nóiquian masajaats najnejay arang Teat Dios miteat Miteatiüts Teat Cristo.

**Tasoiquiw nipilan ngome judío
alndom mawüw wüx asoetiw**

⁷Atquiaj icona erndeacan mequiüjpan nop alinop, ijiürayon

lasta atnej Teat Cristo ajiür icoots lasta. Quiaj apmanderac najnej wüx Teat Dios. ⁸Naleaing sasaj icon, Teat Cristo tiün mambeol nipilan judío majüiquich naleaing Teat Dios lamarang leaw lamapiüng apmarang. Atquiaj tarang Teat Cristo para alndom majlüy leaw Teat Dios tasaj tanomb xexejiün. ⁹Aton Teat Cristo tiün para mapac omeajtsüw mayambüw Teat Dios ajcüwa nipilan ngome judío, cos ajiür nejw lasta. Atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios:

Xique sanandeaac wüx minüt tiül nipilan ngome judío, sanataag cantar himnos wüx ique.

¹⁰Apiüng alinoic tiül Mipoch Teat Dios:

Ich mapac imeajtsan icona nipilan ngome judío nóiquian mequiüjpan nipilan judío.

¹¹At apiüng alinomb:

Icona nipilan monaw palpálwüx iüt isajan Teat Dios najnejay ajlüy.

Aton meáwan nipilan indeacan nguineay najnejay arang Teat Dios.

¹²Isaías aton tarang wüx nawiig:

Apmajmel nop nenajiüt naw tiül micualüw micual Isaí, nej apmajlüy wüx palpálwüx iüt; nejw apmacüliw aaga nenajiüt quiaj mambeol nejw.

¹³Malüy Teat Dios, aaga nembeol meiücan wüx leaw almajlüy, müüch icon mapac imeajtsan xeyay, mejlüyiün najnej mejawan nop alinop, meycan imeajtsan wüx nej.

Quiaj aaga Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios apmüüch icon meüücan wüx, ngana paxiüm mecüliün leaw temecüliün.

¹⁴Xecojow xechijquiaw, xique sawaw majneaj icona xeyay najneaj imeajtsan, at ijawan nguineay alndom mepajan ocueaj nop alinop. ¹⁵Naleaing tiül a nawiig cam nguiaj tayacas tiül napacpac poch nüüch leaam imeajtsan wüx meáwan aag ayaj. Teat Dios tajiür xic lasta; ¹⁶tayac xic narang najiüt ocueaj Teat Cristo, nasaj nipilan ngome judío mayariw andeac Teat Dios, para majlüyiw at nejiw noic najneajay nichech leawa Teat Dios andiüm. Cos Nangaj Espiritu lamüüch nejiw majlüyiw ocueaj Teat Dios.

¹⁷Xique nganüy xeyay apac ximeaats wüx aaga najiüt lanarang ocueaj Teat Dios, cos sajlüy nóiquian naquiüüb Teat Cristo.

¹⁸Xique ngo nandiüm napiüng wüx alinoic najiüt, sandeac áagan wüx najiüt ocueaj Teat Cristo, cos nej ambeol xic nüüch mayariw andeac nej ajcüwa nipilan ngome judío. Nejiw andüjpiw Teat Cristo wüx leaw sandeac, at wüx leaw Teat Dios üüch xic narang. ¹⁹Cos Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios tüüch xic narang ateócan leaw ngome aag ajaraw. Atquiaj tasajas nipilan nguineay Teat Cristo awün nisoet, nawas tiül cambaj Jerusalén sajüy tiül meáwan cambaj leaw tatüchiüs tiül iüt Ilríco. ²⁰Xique sayamb namb nasaj nipilan niüng nganaw manguiayiw aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo, ngana narang najiüt niüng alinop

lamawitich marang. ²¹Tarangas atnej larangüch tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng:

Apmajawüw nej ajcüwa
leawa nómban ngome áag
masoiquiw wüx nej,
jane nganaw manguiayiw wüx
nej, nejiw apmayariw andeac
nej.

Teat Pablo apiüng apmamb andüy Roma

²²Pares ngo matüch namb najaw icon, masey xeyay tandiümas namb. ²³Pero nganüy cos lanandondoch xenajiüt ocueaj Teat Dios tiül aaga cambaj cam, aton cos lamajiür xeyay neat sandiüm namb najaw icon; ²⁴nganüy sapiüng wüx sanamb España sanamong niüng jlüyüün. Quiaj apmandeacaats maquiüjpaats nop alinop, mapac omeajtsaats nóiquian. Condom sandiüm membeolan xic namong namb más ninguiün. ²⁵Nganüy ombas sanamb Jerusalén najoy mamb tomiün nambeolüw mondüüb Teat Cristo tiül Jerusalén. ²⁶Cos mondüüb Teat Cristo monaw tiül iüt Macedonia, at monaw tiül iüt Acaya tapiüngüw najneaj mamiücüchiw quiriw tomiün mambeolüw mondüüb Teat Cristo leaw ngo majiür, monlüy Jerusalén. ²⁷Naleaing nejiw tapiüngüw najneaj mambeolüw leaw ngo majiür, monlüy tiül Jerusalén, cos nejiw masey ngome judío nejiw, tündiw aaga najneajay mipoch Teat Cristo. Nganüy nejiw aton netam mambeolüw mondüüb Teat Cristo monlüy tiül Israel wüx cuajantanej leaw ngo majiürüw. ²⁸Nganüy sapiüng wüx landoj xiün

nayac meáwan tomiün, nandondoch leaw teanarang, quiaj sanamong niüng ijlüyiün, ndoj sanamb España.

²⁹Xique sawaj majneaj nguineay Teat Cristo apmambeol xic, müüch mapac ximeaats xeyay wüx sanapeay niüng ijlüyiün.

³⁰Xecojow xechijquiaw, nganüy satün icueajiün membeolan xic, metüniün ocueaj Teat Dios mambeol xic xeyay. Aag ayaj sasaj icon, cos ajlüyüüts nóiquian maquiüjpaats Miteatiüts Teat Cristo, aton cos ajiürayoots lasta atnej andiüm Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios.

³¹Itüniün ocueaj Teat Dios mambeol xic, ngana masapüw xic nipilan moncüy majaw xic monlüy tiül iüt Judea. Aton itajcan orar para mayariw najneájan leaw sajoy mamb nüüch ajcüwa mondüüb Teat Cristo leaw ngo majiür, ajcüwa monlüy tiül Jerusalén. ³²Atquiay alndom natüch niüng ijlüyiün mapac ximeaats naquiiüb icon, sitiül Teat Dios andiüm. Quiaj sanaxood quiriw naquiiüb icon. ³³Teat Dios, aaga neech monajneaj tiül omeajtsaats majlüy maquiiüb icon. Amén.

Atepeay anopnopo

16 Nganüy sanüüch mamb müm Febe, apmamb quiaj majaw icon, ingochiün najneaj. Cos nej ajiür najiüt tiül mondüüb Teat Cristo monlüy tiül cambaj Gencrea. ²Itepeayiün, ingochiün najneájan atnej netam mangocheran meáwan monyar andeac Teat Dios. At imbeolan wüx cuajantanej netam nej, cos nej lamambeol xeyay jangantanej; ata xique aton lamambeol xic.

³At aton itepeayiün teat Aquila at mintaj nej müm Priscila. Nejiw xeyay tambeolüw xic wüx sarang minajiüt Teat Cristo. ⁴Cos nejiw aton tajlüyiw tiül xeyay naél wüx tambeolüw xic ngana mambiy xic nipilan. Pares süüch nejiw gracias xeyay, ngome xíquian quiaj, aton meáwan monyar andeac Teat Cristo leaw ngome judío nejiw, üjchiw nejiw gracias aton.

⁵Itepeayiün meáwan mondüüb Teat Cristo leaw canchiüjow aniüngüw teat Aquila. At itepeayiün xeamigo teat Epeneto, cos nej ombas mayar andeac Teat Cristo tiül iüt Acaya.

⁶Itepeayiün aton müm María, cos nej lamarang xeyay najiüt ocueaj Teat Dios tiül icona. ⁷At itepeayiün teat Andrónico at teat Junias, ajcüw ayaj micual xefüt, aton taquiiübasüw tiül manchiüc. Nejiw xowüy ajiür nejiw lasta meáwan apóstoles, aton ombas mayariw andeac Teat Cristo, teoj a xique.

⁸Itepeayiün teat Amplias, xique xowüy sajiür lasta wüx minüt Teat Dios. ⁹Itepeayiün teat Urbano, nej nembeol xicon wüx minajiüt Teat Cristo. At a teat Estaquis itepeayiün. Xique xowüy sajiür lasta. ¹⁰Itepeayiün teat Apeles, nej xeyay ajüiquich andüüb Teat Cristo. At itepeayiün meáwan acualaats teat Aristóbulo. ¹¹Itepeayiün teat Herodión, micual xefüt. At itepeayiün acualaats teat Narciso, ajcüw monyar andeac Teat Cristo. ¹²Itepeayiün müm Trifena, at müm Trifosa, nejiw mimonrang minajiüt Teat Cristo; átan mimümaats Pérsida, cos nej lamarang xeyay najiüt aton. ¹³Itepeayiün teat Rufo, nej nop naxey leaw tarriiüd nej Teat Cristo. Aton mimüm nej itepeayiün, cos

ajliiy atnej xemüm aton. ¹⁴Itepeayiün teat Asíncrito, teat Flegonte, müm Hermas, teat Patrobas, teat Hermes, at meáwan leaw aquiüjpüw nejiw itepeayiün aton. ¹⁵Itepeayiün teat Filólogo, müm Julia, teat Nereo, at michiig najtaj nej. Aton itepeayiün teat Olimpás at meáwan monyar andeac Teat Cristo monliiy quiaj.

¹⁶Meáwan icon itepeayiün nop alinop, müüch mapac imeajtsan. Aton meáwan noicnoic ajliiy mondüüb Teat Cristo atepeayiw icon aton.

¹⁷Xecojow xechijquiaw, sasaj icon netam mejawan wüx ajcüwa nipilan leaw andiümüw mayacüw icon wüx naél, mayacüw moncüy tiül icona. Ajcüw ayaj ngo marangüw atnej terquiaachayon wüx. Icueatiün ajcüw ayaj, nde mequiüjpan. ¹⁸Cos ajcüwa nipilan quiaj ngome minajiüt Miteatiüüts Teat Cristo arangüw; ajcüw ayaj nejfwan quiaj andiümüw. Nejiw ajiürüw nguineay mawüywüyw nipilan; alndom mawajchaw mondüüb Teat Cristo leaw nganaw majaw xeyay. ¹⁹Cos xeyay languiayaran nguineay icona xeyay iyacan imeajtsan wüx merangan andiüm Teat Dios, pares apac ximeaats xeyay. Pero aton sandiüm mexoman imeajtsan más xeyay wüx irangan najneaj; ngo metam mexoman imeajtsan para merangan ngo majneaj. ²⁰Teat Dios aaga neech monajneaj tiül omeajtsaats, apmambeol icon mecuüjchiün tiüt aaga Satanás. Miteatiüüts Teat Cristo mambeol icon, müüch icon monojneaj.

²¹At aton atepeay icon teat Timoteo, nej nembeol xic wüx aaga najiüt sarang. At atepeayiw icon teat Lucio, teat Jason, y teat Sosípater. Nejiw micual xefiüt aton.

²²At a xique Tercio nerangas aaga nawiiig cam ocueaj teat Pablo, xique aton satepeay icon wüx minüt Teat Cristo.

²³At aton teat Gayo atepeay icon, xique aniüng nej saciül. Aton aniüng nej canchiüjow meáwan monyar andeac Teat Cristo. At teat Erasto, nesap mitomiün aaga cambaj cam, atepeay icon aton; at teat Cuarto atepeay icon.

²⁴Miteatiüüts Teat Cristo mambeol meáwan icon. Amén.

**Andondoch andeac, andeac
najneajay wüx Teat Dios**

²⁵Nganüy marangaats casa Teat Dios, masajaats najneaj arang, cos nej alndom mambeol icon mejawan más xeyay wüx leaw tasajas icon, nguineay lamawün isoetiün Teat Jesucristo. Aag ayaj Teat Dios ngo müüch nejingüind majaw aaga ayaj tanomb. ²⁶Pero nganüy Teat Dios lamüüch icoots majawaats aag ayaj, cos mondeac andeac Teat Dios monliiy tanomb tarangüw wüx nawiiig. Nganüy meáwan nipilan netam manguiyaw aag ayaj, cos Teat Dios almapac meáwan nüt, y tapiüng meáwan palpálwüx ajliiy nipilan netam manguiyaw andeac nej, marangüw leawa nej andiüm.

²⁷Pares apmarangaats casa Teat Dios meáwan nüt, néjan quiaj nendüy; masajaats najneajay arang wüx minüt Teat Jesucristo. Amén.

Anoic nanderac arang wüx nawiig San Pablo müüch minipilan Teat Cristo moncül tiül Corinto

1ª CORINTIOS

Atepeay

1 Xique Pablo nop apóstol ocueaj Teat Jesucristo, cos Teat Dios tayac xic narang. Nganüy cam saquiiüb teat Sóstenes. ²Xicona satepeayiün icon meáwan monyar andeac Teat Cristo moncül tiül cambaj Corinto; icona aton micual icon Teat Dios cos tayamb icon mejlüyiün nangaj nóiquian mequiüjpan meáwan nipilan leaw andüjpiw Miteatiiüts Jesucristo. ³Sandiüman Miteatiiüts Dios at Miteatiiüts Jesucristo mäjchiw icon mimonajnejaw, at mejiüran noic omeajtsan najnejajay.

Teat Pablo üüch gracias Teat Dios

⁴Xique ajlüyay nüüch gracias Teat Dios cos nej lamüüch icon mimonajnejaj nej ajcan ijlüyiün nóiquian mequiüjpan Teat Cristo Jesús. ⁵Cos indüjpiün Teat Cristo Jesús, quiaj Teat Dios lamambeol icon wüx meáwan indeacan, at meáwan leaw netam mexoman imeajtsan wüx. ⁶Ninguiyaj ajüüch naleaing leaw tasajas icon wüx

Teat Cristo. ⁷Pares nganüy lamejiüran meáwan najnejaj leaw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tapiüng apmüüch. Lamejiüran aag ayaj tatow tam mecülüün mapeay Miteatiiüts Jesucristo. ⁸Nej apmambeol icon ngo mejiüran nicuajind nisoet wüx aaga nüt apmajaw wüx asoeteran wüx nej aliüc alinomb. ⁹Cos Teat Dios leawa lamayac mipoch nej marang, aag ayaj apmarang. Nejay Teat Dios tayamb icon mejlüyiün nóiquian mequiüjpan Micual nej Miteatiiüts Jesucristo.

Ngo majlüyiw nóiquian

¹⁰Xecojow xechijquiaw, satün xeyay icueajiün wüx minüt Miteatiiüts Jesucristo; malüy sapiüng nguineay mejlüyiün nóiquian. Nde mbajcameron meriowan palpálwüx; netam mejlüyiün noic nej imalan, noic nej imeajtsan. ¹¹Xecojow xechijquiaw, sasaj icon aag ayaj cos xique lanasoic nguineay tenguijal ijlüyiün; tasajüw xic altiül monaw aniüng Cloé. Apiüngüw ajlüy moncüy tiül

icona. ¹²Nganüy sandiüm nasaj icon nguineay sanguiaiy temendeacan; cos altiül icon apiüng: “Xique sandiüb teat Pablo”, aw; altiül apiüng: “Xique sandiüb teat Apolos”, aw; altiül apiüng: “Xique sandiüb teat Cefas”, aw; aton altiül apiüng: “Xique sandiüb nejay Teat Cristo”, aw. ¹³¿Neola, mbich ajlüy acas Teat Cristo? ¿Ngwüy, tamb wüx cruz a Pablo mangiüy isoetiün? ¿Ngwüy, teyariün yow wüx minüt Pablo? ¹⁴Xique süüch gracias Teat Dios, cos ngo nüüch yow nejingüind icon; áagan teat Crispo tujchiüs yow, aton teat Gayo. ¹⁵Pares nejingüind ngondom mapiüng nej tayar yow wüx minüt Pablo. ¹⁶At aton tujchiüs yow acualaats Estéfnas. Lango leaam ximeaats sitiül tujchiüs yow alinop. ¹⁷Cos Teat Cristo ngo müüch xic niün nüüch yow nipilan; nej tüüch xic niün napiüng wüx nguineay alndom mawaran wüx asoeteran. Áag ngo nandeaac naél poch nerangrangüy wüx atnej xique xeyay saxom ximeaats. Naleaing sandeaac ngo maél ngana mapiürang ngo membeat tandeow wüx cruz Teat Cristo.

Teat Cristo ajüiquich nguineay omeaats Teat Dios

¹⁸Ajcüwa nipilan leaw apndrom ombasüw tiül aaga xeyay ngo majneaj apiüngüw chach miün aaga tengüial anderac wüx nguineay Teat Cristo tandeow mangiüy asoetiüits. Pero aaga najneaj nanderac wüx nguineay Teat Cristo lamawün icoots wüx asoetiüits ajüiquich Teat Dios alndom marang cuajantanej. ¹⁹Cos Teat Dios apiüng tiül mipoch nej:

Xique sanandrooch mifis leawa nepiüng xowüy landüy; sanajüiquich ngo majawüw nicuajind.

²⁰Jow nganüy, ¿wül, cuajpar leaw nepiüng xeyay andüye? ¿Wül leawa nepiüng xeyay andüy wüx aaga poch tüünd Moisésa? ¿Wül leawa nepiüng ndoj ombas mandeaac leaw almajlüy wüx aaga nganüy nüt cama? Wüx meáwan aag ayaj Teat Dios lamapiüng nejw ngo mandüyw nicuajind, ajlüyw atnej nop chach. ²¹Cos Teat Dios nde tanomb lamajaw nipilan ngondom maxomüw nej nejeyéjan quiaj, pares tajaw najneaj mawün wüx asoeteran ajcüw leaw apmayariw andeaac nej, masey nipilan apiüngüw chach poch sandeaacan, ngo membeat.

²²Nipilan israel apiüngüw aaga poch sandeaacan ngo membeat cos andiümüw majawüw atéocan; at nipilan griego ayambyambüw nguineay alndom majawüw wüx meáwan cuajantanej con mifisüw nejw. ²³Naleaing xicona sandeaacan wüx nguineay Teat Cristo tandeow wüx cruz; aag ayaj nipilan israel ajtochiw wüx cos ngo mandüümüw manguiayiw. Nganüy nipilan ngome israel apiüngüw ngo membeat aaga nanderac quiaj, cháchan. ²⁴Pero ajcüw leawa Teat Dios lamapaj majlüyw micual nej, masey nipilan israel, masey nipilan griego, nejw ajawüw áagan Teat Cristo alndom müüch nejw mayariw nej andeaac, at majiürüw fis maxomüw Teat Dios. ²⁵Masey altiül apiüngüw ngo membeat leawa tarang Teat Dios, pero Teat Dios axom omeaats xeyay, ngo

matnej nipilan monpiüng nendüyw. At masey apiüngüw Teat Dios ngondom marang nicuajind, naleaing ajawaats Teat Dios alndom marang xeyay cuajantanej, ngo matnej ajcüwa nipilan leawa monpiüng nejiw alndom marangüw cuajantanej. ²⁶Xecojow xehijquiaw, ich leaam imeajtsan nguineay tejlüyiün wüx tarriiüd icon Teat Dios. Ngo majlüy tiül icona mondüyndüy wüx cuajantanej wüx aaga iüt cam. Aton ngo majlüy tiül icona xeyay natangtang monajiüt; at ngo majlüy tiül icona xeyay netam ajlüy nipilan. ²⁷Naleaing, Teat Dios lamarriiüd leaw ngome nendüy xeyay cos atquiay apmüüch maxing leaw apiüng xowüy landüy. At tarriiüd leaw napiürang ngo membeatiw, cos atquiay alndom müüch maxing monpiüng nejiw xowüy lambeatiw. ²⁸Aton tarriiüd nipilan leaw apiürang ngo membeat, at leaw napiürang cuane ajpar. Atquiay tarang Teat Dios para majüiquich langom membeatiw leaw apiürang wüx ombasüw nejiw xeyay nembeatiw. ²⁹Atquiay nejinguind ngondom merangrangüy teombas Teat Dios. ³⁰Naleaing cos Teat Dios andiüm, pares ijlyüyiün nóiquian mequiüjpan Teat Cristo. At Teat Dios lamüüch icoots mendüyüüts wüx andüjpiüts Teat Cristo. Nganüy ajlüyüüts najneaj, ngo majiüraats nicuajind nisoet teombas Teat Dios cos nej tawün icoots wüx. ³¹Mipoch Teat Dios apiüng: “Jane nind arangüy casa, ich marang casa Teat Dios”, aw.

**Taquiaach nejiw áagan
wüx Teat Cristo**

2 Pares xecojow xehijquiaw, ninguinüt wüx tambas niüng

ijlyüyiün nasaj icon nguineay tarang Teat Dios mawün icoots wüx asoetiüts, ngo nasaj icon at xic nop xowüy landüy, at ngo nasaj icon naél poch. ²Tapiüngas ngome sanaquiaach icon wüx cuajantanej alinoic, sanaquiaach áagan wüx Teat Cristo leaw tamb wüx cruz mandeow mangüy asoetiüts. ³Ijawan wüx tajlyüyiüs niüng ijlyüyiün, xique ngo nerangrangüy napiüng xíquian quiaj alndom narang cuajantanej. Naleaing timbolas, tambeapmbeap xic. ⁴Wüx tandeacas nasaj icon wüx Teat Cristo, ngo nandeac atnej xowüy lasandüy. Tejawan nguineay tambeol xic Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios majüiquich leaw tarangas aag ayaj minajiüt Teat Dios. ⁵Atquiay tarangas para mepiüangan nejay Teat Dios nembeol icon meyarüün andeac nej, ngome alngün nipilan xeyay axom omeaats mandeac.

**Nangaj Espiritu üüch majawaats
nguineay ajlüy Teat Dios**

⁶Naleaing nguiaj saquiajchiün wüx leaw xowüy laél, cos leawa latangüw wüx Mipoch Teat Dios alndom manguiaiyiw. Aaga sandeacan quiaj ngome ocueaj monpiüng nendüyiw wüx a iüt cam, at ngome mifis montang monajiüt, cos ajcüw ayaj najen apndrom ombasüw. ⁷Naleaing sandeacan aaga poch leaw Teat Dios üüch xicon. Aag ayaj nomb ngo manguiaayaran cos nej ngo majüiquich nguineay apmarang. Naleaing nej tajaw nguineay apmarang, nguineay apmawün

icoots wüx, nde wüx nganaw marang a iüt cam. ⁸Nejinguind montangtang monajiüt monlüy nganüy cam ngo majawüw nguineay andiüm marang Teat Dios. Cos sitiül tajawüw aag ayaj, ngome tayacüw wüx cruz Teat Cristo, aaga najneajay imiün tiül cielo. ⁹Atquiaj aton tarangüch tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng:

Ajlüy cuajantanej najneajay leaw ngome áag ajaraw,
ngome áag anguiyaran,
ngome áag ajmel tiül omalaran.
Teat Dios lamarang aag ayaj müüch meáwan mondiüm nej.

¹⁰Teat Dios tüüch miün aaga Nangaj Espíritu mambeol icoots majawaats aag ayaj. Cos Nangaj Espíritu ajaw meáwan cuajantanej ocueaj Teat Dios, masey xowüy laxotüy.

¹¹¿Jane alndom majaw cuajantanej leawa almajlüy tiül omeaats nop nipilana? Nejáyan quiaj ajaw cuane ajlüy tiül omeaats nej. Atquiaj aton nejinguind ngondom majaw leawa almajlüy tiül omeaats Teat Dios, áagan a Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios nejaw aag ayaj. ¹²Icootsa ngo mayajcaats tiül omeajtsaats atnej ayajcüw altiül nipilan; pero ayajcaats tiül omeajtsaats atnej andiüm Nangaj Espíritu, aag ayaj lamüüch icoots Teat Dios. Quiaj alndom majawaats leawa lamüüch icoots Teat Dios. ¹³Wüx aag ayaj xicona sandeacan, ngome atnej axom omeaats nipilan ningüy wüx iüt; ngwüy sandeacan leaw aquiaach xicon Nangaj Espíritu. Cos aaga poch leawa saquiajchiün, aag ayaj poch leaw asaj xicon Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios.

¹⁴Meáwan nipilan leawa ngo majiür Nangaj Espíritu tiül omeaats nej ngondom majaw cuane Nangaj Espíritu andiüm müüch, cos nej apiüng aag ayaj atnej ngo membeat nicuajind. Cos niquimas ngondom majaw wüx aag ayaj sitiül Nangaj Espíritu ngo mambeol nej majaw. ¹⁵Cos leaw nembeol nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios alndom majaw cuane najneaj, cuane ngo majneaj. Pero pálwüx nipilan ngondom majawüw nguineay omeaats leaw ambeol nej Nangaj Espíritu. ¹⁶Atnej ajlüy tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng: “¿Jane alndom majaw leaw alwüx omeaats Teat Dios? ¿Ngwüy, jane alndom maquiaach neje?” Nganüy icootsa leaw ajjüraats Nangaj Espíritu alndom maxomaats omeajtsaats wüx leaw apiüng Teat Cristo.

Monbeol wüx minajiüt Teat Dios

3 Xecojow xechijquiaw, ninguinüt ngondom naquiaach icon matnej nipilan leaw ambeol nejiw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, cos tealeámban merangan leaw indiüman icona, ngome leaw andiüm Teat Cristo. Pares taquiajchiüs icon atnej maquiajchich nop nine leaw nganaw majaw nicuajind. ²Cos icona tejlüyiün atnej nop nine tealeámban achech, nganaw ndom ombas üet, pares ngondom naquiaach icon matnej natang nipilan. Átan nganüy, nganaw ndom cos ngondom meyariün. ³Tealeámban nganaw merangan leaw andiüm Teat Dios; naleaing temerangan leaw icona indiüman.

Cos tealeámban ngo majneaj mejawan nop alinop, ijcüyüün icoyónan quiaj, at lambajaron mejlüyüün palpálwüx. ¿Neol terangan atquiaja? Cos tealeámban merangan atnej arangüw pálwüx nipilan. ⁴Altiül icona apiüng: “Xique sandüüb teat Pablo”, aw. Altiül apiüng: “Xique sandüüb teat Apolos”, aw. ¿Pues neol terangan atquiaja? Cos nganaw merangan atnej andiüm Teat Cristo; aliün merangan atnej arangüw meáwan nipilan.

⁵¿Cuane neje a Pablo? ¿Cuane neje Apolos? Xicona monrang minajiüt Teat Dios xicon, masey tasajasan icon meyarüün andeac Teat Cristo; cos Teat Dios tüüch xicon sanopnophon aaga najiüt leaw netam narangan. ⁶Xique tapiüras Mipoch Teat Dios tiül icona; condom tiün Apolos tambeol icon alquiriw. Aag ayaj atnej wüx nop apmateow leaw landoj apiürüch. Condom Teat Dios tüüch icon metangan wüx Mipoch Nej. ⁷Aaga nepiür nicuajind nej; at neteow nicuajind nej. Leawa más nembeat, aag ayaj Teat Dios, cos nej nerang meáwan, nej netangüch cuajantanej. ⁸Pues leawa nepiür, at leawa neteow atanej ajlüyiw. Teat Dios apmüüch anopnopoots leaw netam maxomaats wüx aaga najiüt tarangaats. ⁹Xicona monrang minajiüt Teat Dios, nganüy icona ijlüyüün atnej noic corrül ocueaj nej.

At ijlüyüün atnej nop iüm ocueaj Teat Dios leaw nej teamawitich. ¹⁰Teat Dios lamambeol xic narang minajiüt nej, najlüy atnej nop nerang iüm leawa neyac tiüt

pedra witiow wüx iüm. Condom alinop tengual mambeol icon, aag ayaj atnej teamajüyich wüx alquiriw. Nganüy netam majaraw nguineay apmajüyicheran wüx alquiriw. ¹¹Cos aaga najiüt lawitiow marangüch, aag ayaj minajiüt Teat Dios. Teat Cristo ajlüy atnej aaga piedra witiow wüx iüm. Naleaing nejingüind alinop ngondom mayac alinoic witiow wüx iüm. ¹²Jane tanaámb matangüüch aaga najiüt lawitiow quiaj, ich majaw cuane apmayac wüx. Cos sitiül apmayac oro, tengwüy plat, tengwüy natsüjyay ombas piedra, aag ayaj ngo mandaab. Pero sitiül apmayac xiül, tengwüy soex, tengwüy miolam naxiül, pues apmandaab. ¹³Nganüy apmajüic nguineay arangüw najiüt, cos wüx nüt Teat Dios apmajaw wüx asoeteran, quiaj aaga biümb apmajüiquich sitiül tarang najneaj. Condom apmajüic jane tafüc minajiüt nej, jane tandaab ocueaj, cos biümb apmajüiquich. ¹⁴Sitiül aljane tafüc minajiüt nej, ngo mandaab, nej apmüünd leaw netam maxom wüx. ¹⁵Pero sitiül aljane tandaab minajiüt nej, quiaj nej ngome apmaxom wüx nicuajind; masey nej apmaw wüx, biümb ngome apmambel nej.

¹⁶¿Neol ngo mejawana, icona at icon noic templo ocueaj Teat Dios, at Nangaj Espíritu acül tiül imeajtsana? ¹⁷Sitiül aljane apmaquiaach icon ngo matnej apiüng Teat Dios, Teat Dios apmandrooch nej ombas, cos icona aaga templo ocueaj Teat Dios, aaga templo quiaj nangaj.

¹⁸Nde merwaiichayon icoyónan quiaj; cos sitiül aljane tiül icona

mapiüng nej xeyay ajaw wüx cuajantanej leaw almajlüy nganüy cam, ich marang atnej ngo majaw nicuajind, cos quiaj alndom mambeol nej Teat Dios maxom omeaats wüx cuajantanej. ¹⁹Cos aaga fis leaw ajiür nipilan ningüy wüx iüt, Teat Dios ajaw aag ayaj chach miün. Atquiaj apiüng tiül Mipoch Teat Dios: “Teat Dios apmasap nejiw wüx aaga fis apiüngüw ajiürüw, aag ayaj nejeyéjan quiaj ayacayej tiül naél”, aw. ²⁰At apiüng: “Teat Dios ajaw nguineay apiüngüw ajcüw leaw apiüngüw xeyay ajawüw, aag ayaj ngo membeat nicuajind”, aw. ²¹Nde merangrangayon mendüjpiün nipilan cos icona ineyaiün meáwan cuajantanej almajlüy. ²²Masey Pablo, masey Apolos, masey Pedro, masey a iüt cam, masey wüx nepacan nejneajiün, tengwüy masey mendeowan, masey leaw apmemongochiün nganüy, tengwüy leaw apmemongochiün alinoic nüt; pues najneaj meáwan aag ayaj. ²³Cos icona micual icon Teat Cristo, at Teat Cristo naleaing Micual nej Teat Dios.

Minajiütüw apóstoles

4 Sandiüman majaw nipilan que xicona mimonrang minajiüt Teat Cristo; sajlüyiün wüx minajiüt nej naquiajchiün meáwan leaw Teat Dios lamüüch xicon najawan, leawa nomb ngo majüiquich. ²Nganüy ajawaats jangantanej ajlüy wüx minajiüt alinop, netam marang najneaj leaw asaj nej minatang nej. ³Xique ngo metam mesajan xic cuane sarang, at leaw

apmapiüngüw monajiüt wüx xique. At xique aton ngondom napiüng nguineay sarang. ⁴Naleaing xique sayaag tiül ximeaats ngo narang nicuajind ngo majneaj; pero ngome wüx aag ayaj alndom napiüng ngo najiür nisoet, cos Teat Dios ajaw meáwan leaw sarang. ⁵At icona nde meyacan asoet alinop wüx nganaw mandilil Teat Cristo, cos wüx nej lapeay, nej apmüüch majüic leaw naxoraad, leaw ngo majaraw. Aton apmajüiquich leaw altiül omeajtsaats anopnopoots. Condom Teat Dios apmandeac nguineay tarangaats anopnopoots.

⁶Xecojow xechijquiaw, aag ayaj teanasaj icon wüx xique, at wüx Apolos, nguineay sarangan, para mejawan nguineay netam merangan leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios. Ngondom mepiüangan pälwüx, nganandot aljane apmarang casa nop, tengwüy majcüy majaw alinop. ⁷Jow ique, ¿neol tepiüng ique irang najneaj, nganüy alinop ngwüye? Jow ique, ¿cuane almejüür sitiül ngo müüch ic Teat Dios? Ngwüy sitiül teaand, ¿neol terangrangüy wüx atnej íquian quiaj texoma?

⁸Nganüy iyajcan ijiüran meáwan cuajantanej leaw netam icon wüx minajiüt Teat Dios; at iyajcan atnej ngo majlüy nicuajind leaw ngondom imbasan merangan; ajüic atnej lango netaman. Malüy naleaing irangan atnej arang nop natang niüng ajlüy Teat Dios, cos quiaj alndom majlüyiiiüts nóiquian wüx minajiüt Teat Dios. ⁹Nguiaj sapiüng Teat Dios tayac xicon narangan apóstoles para najarawan

atnej ngo nembeatiün nicuajind. Sajlüyiün atnej nipilan layacüch asoet mandeow. At lasajlüyiün atnej teasayacan majaw xicon nipilan; aton ángeles teamajawüw xicon. ¹⁰Pues apiürang wüx xicona atnej nechachasan cos sandüjpiün Teat Cristo; nganüy icona ajüic nerndüyiün wüx indüjpiün Teat Cristo. Apiürang xicona ngondom narangan nicuajind; nganüy icona ajüic alndom merangan cuajantanej, masey icónan quiaj. Icona najneaj mejarawan; nganüy xicona ngo majneaj majaw xicon nipilan. ¹¹Masey tanaámb nganüy saiündan lop, saiündan yow, ngo najiüran sapixan, sajtolan, ngo najiüran saniüngen. ¹²Aton sambichayon sapacan narangan najiüt naag xiwixan. Sitiül aljane andeac ngo majneaj wüx ximbasan, xicona sasajan Dios mambeol nej. Wüx ajlüy xeyay moncüy, xicona saiücánan wüx. ¹³Masey nipilan andeacüw ngo majneaj wüx ximbasan, xicona ngo nangochiün ombeayiw cos sandiüman najneajiün naquiüjpan tanaámb. Sajlüyiün at xicon nendeajndeaj, atnej nequiachquiach leaw nejinguid ngo metam nej.

¹⁴Ngo narang aaga nawiig cam para nüüch icon monxing, ngwüy sarang para nambeol icon cos sayaag atnej xecual icon, sandiüm icon xeyay. ¹⁵Masey lamejiüran agajpowüw mil (10,000) monquiaach icon wüx Teat Cristo, naleaing ngo mejiüran xeyay miteatiün, cos xíquian quiaj ombas naquiaach icon meyariün andeac Teat Cristo. ¹⁶Pares sasaj

icon netam mendüjpiün wüx leawa sarang.

¹⁷Áag tujchiüs mamb Timoteo majaw icon, cos sayaag nej ajlüy atnej xecual leaw sandiüm xeyay; aton nej tanaámb andüüb Teat Cristo. Nej apmüüch leam imeajtsan wüx guineay netam mendüjpiün wüx leaw sarang cos sandiüb Teat Cristo. Aag ayaj saquiaach tiül meáwan cambaj tiül meáwan niüng ajlüy minipilan Teat Cristo. ¹⁸Naleaing saw altiül icona nganüy apac omeaats, apiüngüw xique lasamb nómban, lango nandilil najaw icon, pares tengui alombojchayej timbasan. ¹⁹Nganüy sapiüng najen sanamb najaw icon sitiül Teat Dios mandiüm. Quiaj sanajaw guineay arangüw ajcüwa monlombojchay quiaj, ngome áagan leaw andeacdeacüw sanajaw, at sanajaw leaw arangüw. ²⁰Cos najiüt tiül micambaj Teat Dios, aag ayaj ngome anderac miün, ajüic wüx leaw Teat Dios arang. ²¹¿Ngün indiüman? ¿Sanamb ninguij nalic icona? ¿Ngwüy najneaj najaw icona najiür icon lasta, ngo najcüye?

Nop nerang xeyay ngo majneaj

5 Naleaing languiayaran lajlüy tiül icona nop nejtiür minajtaj nej, lamaquiüb ingow mimüm nej. Aag ayaj ngondom marangüch masey tiül nipilan leaw ngo mayar andeac Teat Dios, pero tiül icona lajlüy. ²iNganüy icona irangan ngo mejawan, tanaámb erlomboochayon! ¿Neol, ngo metam mamix imeajtsana, mejiüntsana? Netam mewüniün tiül icona aaga nerang atquiay quiaj. ³Masey xique

naleaing ngo najlüy niüng ijlüyiün, pero tüülan ximeaats sayaag atnej salniüng ijlüyiün. Áag tapiüngas nguineay netam marangüch wüx ombas aaga nerang atquiay quiaj. ⁴Cos xique lanapiüng netam canchiümeron metüniün mambeol icon Miteatiiüts Jesucristo. Xique sayaag atanej najlüy naquiüb icon, aton Miteatiiüts Jesucristo apmambeol icon maw icueajiün najneaj leaw apmerangan. ⁵Condom, iyacan aaga naxey nerang atquiay quiaj teowix Satanás masey ndrom ombas micuerpo nej, cos miespíritu nej alndom maw wüx, wüx nüt aliüc Teat Cristo.

⁶¿Cuane wüx apmelomboochayon sitiül lamitsoj icon aaga nerang atquiay quiaj? Cos aaga ngo majneaj quiaj arang atnej arang levadura wüx apmayacüch tiül ajtsaj marang pan. Masey quiripite ayacüch, ndoj apmambich majüy tiül, müüch maxip meáwan ajtsaj. ⁷Pares netam mewüniün aaga ngo majneaj tiül icona para mejlüyiün najneaj. Condom apmejlüyiün at icon jayats ajtsaj ngo majiür levadura. Aag ayaj apiüng wüx lajwan isoetiün, cos Teat Cristo tandeow atnej quichech sap marang ichechiüts wüx tamb wüx cruz, aag ayaj wüx nangos nüt pascua. ⁸Netam marangaats aaga nangos nüt pascua quiaj, naleaing atnej apiüng omeajtsaats. Aag ayaj atnej müetiiüts pan ngo majmel levadura, cos aaga levadura quiaj apiüng wüx nisoet. Ngondom marangaats aaga pascua wüx arangaats ngo majneaj, cos aag ayaj atnej müetiiüts pan leaw ajiür levadura.

⁹Tasajas icon tiül alinoic nawüig, nde mequiüjpan tiül leaw ajiürüw pálwüx najtaj tengwüy pálwüx naxey. ¹⁰Aag ayaj ngo nasaj icon wüx meáwan nipilan leaw arangiüw aaga nisoet quiaj, tengwüy leaw nerreech, tengwüy neneed, tengwüy monrang casa pálwüx dios. Cos sitiül apmerangan aag ayaj, quiaj netam meriowan ningüy wüx iüt. ¹¹Tarangas aaga nawüig quiaj nasaj icon nde mequiüjpan nejinguid masey apiüng ayar andeac Teat Dios, sitiül tanaám arang aaga nisoet quiaj; tengwüy nerreech, tengwüy nerang casa pálwüx dios, tengwüy andeac ngo majneaj wüx alinop, tengwüy nangün, tengwüy neneed. Pues aaga nerang atquiay quiaj, ngondom meretiün mequiüjpan. ¹²Ngo metam najaw wüx asoetiw nipilan leaw ngo mayar andeac Teat Dios, pero leaw ajlüyiw tiül icoots netam mejawan wüx asoetiw nejiw. ¹³Pares iwüniün tiül icona aaga nerang ngo majneaj quiaj. Pero leaw ngo mayar andeac Teat Dios, Teat Dios apmajaw wüx asoetiw nejiw.

Ngo metam masoic monajiüt wüx noic moncüy tüülan icona

6 ¿Jondot nop tiül icona apmajcüy aweaag alinop, neol tamb teombas monajiüt leaw ngo mandüüb Teat Diosa? Netam mamb teombas monyar andeac Teat Cristo. ²¿Neol ngo mejawana, minipilan Teat Cristo apmajawüw wüx asoet meáwan nipilan wüx iüta? Sitiül icona apmejawan wüx ombasüw meáwan nipilan,

¿neol ngondom mejawan wüx leaw más ngo maéle? ³ ¿Neol ngo mejawana, icootsa apmajawaats wüx ombasüw ángeles? ¿Neol ngondom majawaats wüx leaw más napateay ningüy wüx a iüt cama?

⁴ Sitiül icona ijcüyiün merjawayon wüx cuajantanej leaw ajlüy nganüy cam; ¿neol teriümban teombas monajiüt leaw ngo majlüyiw tiül icona? ⁵ Aag agüy sasaj icon cos netam mexinguian wüx. ¿Neola, ngo majlüy tiül icona masey anop nexom omeaatsa, majaw wüx cuajantanej naél leaw ajlüy tiül monyar andeac Teat Cristo? ⁶ ¿Neol nganüy netam nop icona mayac asoet alinop icona teombas jostis leaw ngo mandüjpiw Teat Cristo?

⁷ Naleaing xeyay ngo majnej wüx aljane icona apmayac alinop teombas jostis. ¿Neol ngome más najnejaj meüücan wüx aaga ngo majnejaj arangüch wüx imbasan quiaja? ¿Neol ngome más najnejaj meüücan wüx leaw najnot icueajiün quiaja? ⁸ Pero sanguiaiy altiül icona más ngo majnejaj teamarang, cos awaijchaw y anojtiw ocueaj alinop.

⁹ ¿Neol ngo mejawana, leaw nerang ngo majnejaj ngome apmajlüy tiül micambaj Teat Dios? Nde merwaiichayon wüx aag ayaj, mepiüangan masey marangüw nisoet monench tengwüy monüx. Nde mepiüangan najnejaj marangüch casa pálwüx dios. Nde mepiüangan masey nop majiür minajtaj, tengwüy minaxey, tengwüy najtaj nejiür najtaj, tengwüy naxey nejiür naxey. ¹⁰ At nde menejtiün, nde merangan reech, nde mengüniün, nde mendeacndeacan wüx ombas

alinop, nde menojtiün aneay alinop. Cos meáwan leaw monarang atquiaj, ngome apmajlüyiw tiül micambaj Teat Dios. ¹¹ Altiül icona nomb tarang meáwan aag ayaj, pero nganüy Teat Dios lamawün icon wüx. Aag ayaj atnej lamajants icon müüch icon merangan najnejaj. Lamawün isoetiün nómban cos teyariün andeac Teat Cristo, at cos Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios teamambeol icon.

Minipilan Teat Cristo netam marangüw najnejaj

¹² Apiürang: “Nop alndom marang leaw andiüm, nejingüind ngo mapal”. Aag ayaj naleaing, pero ngome meáwan aag ayaj najnejaj marangüch. Cos masey nop alndom marang meáwan, pero ngo majnejaj sitiül apmarangüch leaw apmayac nej wüx marang ngo majnejaj.

¹³ Aljane tapiüng: “Nüeteran netam majmel tiül otüengueran, at otüengueran netam nej nüeteran”. Nganüy sasaj icon Teat Dios apmandrooch ombas miijquiaw. Pares sasaj icon ngomeaag atam micuerpojaats merangayoots nisoet, pero naleaing tarangüchiiüts para marangaats casa Teat Dios, ndoj nej apmambeol icoots. ¹⁴ Atnej Teat Dios tapacüüch alinomb Teat Jesús, atquiaj apmapacüüch icoots alinomb, cos nej cuajantanej alndom marang.

¹⁵ ¿Neol ngo mejawana ajlüyiiiüts nóiquian maquiiüpaats Teat Cristo? ¿Nguineay apmüjchiiüts micuerpojaats majlüy nóiquian maquiiüb nop najjüyüy najtaja? iNgwüy, aag ayaj niquimas! ¹⁶ ¿Neol,

ngo mejawana, leaw ajlüy aweaag nop najüyjüy najtaj ajlüy nóiquian maquiiüba? Cos apiüing tiül Mipoch Teat Dios: “Masey ajlüyiw ijpüw, pero atnej noic nej ajlüyiw”, aw.

¹⁷Nganüy leaw lajlüy nóiquian maquiiüb Teat Cristo lajlüy nóiquian wüx miespíritu nej aton.

¹⁸Nde mejiüran minajtajan tengwüy minaxeyiün. Cos cuajantanej alinoic nisoet leawa narangüch, aag ayaj andüy wüx ombas alinop; pero leaw ajiür najtaj tengwüy naxey, aag ayaj arang nisoet andüy miün wüx ombas nej. ¹⁹¿Neol ngo mejawana, icootsa ajlüyiiiüts atnej templo ocueaj Nangaj Espíritu leaw Teat Dios tüüch miüna? Ngome icyóótsan quiaj aneayayoots, marangaats leaw andiümaats. ²⁰Cos Teat Dios lamangüy xowüy lambeat mawün icoots wüx asoetiüts. Nganüy netam marangaats casa Teat Dios wüx micuerpojaats at wüx miespiritujaats, cos ocueaj icoots Teat Dios.

Andeac wüx angoch owixaran

7 Nganüy sanasaj icon wüx alacas poch leaw tetüniün menguiayüün xic tiül aaga nawiig terangan. Sapiüing naleaing najneaj sitiül nop naxey ngo majiür mintaj nej. ²Pero cos nots quiaj alndom marangüw ngo majneaj, pares najneaj anopnopo majiür mintaj nej, at montaj ich majiürüw minojow nej. ³Nanojaran ich marang leaw netam marang maquiiüb mintaj nej; at aton najtajaran ich marang leaw netam marang maquiiüb minoj nej. ⁴Najtajaran ngome

aneay nej micuerpo nej, cos ocueaj minoj nej. At nanojaran ngome nej aneay micuerpo nej, cos ocueaj mintaj nej. ⁵Pero jondot tendecan mejlüyüünan acas nüt ngo mertüchayon, para metajcan orar mesajan Teat Dios wüx alcuane; aag ayaj najneaj sitiül ngome lercueatayon, nganandot aaga minatang nimeech Satanás mayac icon wüx merangan ngo majneaj.

⁶Meáwan leawa lanasaj icon quiaj, aag ayaj sasaj icon najneaj merangan; ngo napiüing netam merangan. ⁷Xique sapiüing najneaj sitiül meáwan monxey majlüy atnej sajlüy cam, cos ngo najiür xantaj; pero naleaing inopnophon ich marang leaw ayaag tiül omeats Teat Dios lamüüch nej marang.

⁸Xique sapiüing leaw nganaw majiür mintaj nej, tengwüy leaw lemben omal, najneaj majlüy néjan quiaj atnej sajlüy cam. ⁹Pero sitiül ngondom mafüc wüx, pues najneaj ich mengoch owix ingow andiümdüüm alinop.

¹⁰Nganüy sasaj icon leawa landoj angoch iwixan, masey ngome xique sapiüing, aag agüy asaj icon Teat Dios: Najtajaran ngondom macueat minoj nej. ¹¹Naleaing sitiül najtajaran apmacueat minoj nej nde maquiiüb alinop, ich majlüy néjan quiaj, tengwüy ich maquiiüb minoj nej alinomb. Atan nanojaran nde macueat mintaj nej.

¹²At aton meáwan aldemas, ich manguiayiw leawa sanapiüing, masey aag agüy ngome Teat Dios nesaj xic, ngwüy xiquiáyan quiaj sapiüing: Sitiül nop neyar andeac Teat Cristo ajiür mintaj

nej nganaw mayar andeac Teat Cristo, pero aaga najtaj najneaj ajlüy maquiiüb nej, nde macueat. ¹³Átan nop najtaj neyar andeac Teat Cristo, sitiül ajiür minoj nej ngome neyar andeac Teat Cristo, pero sitiül aaga naxey najneaj ajlüy maquiiüb nej, nde macueat aton. ¹⁴Cos aaga naxey nganaw mayar andeac Teat Cristo, nots quiaj apmandiüm wüx apmambeol nej mintaj nej. At nop najtaj leaw nganaw mayar andeac Teat Cristo, nots quiaj apmandiüm sitiül minoj nej apmambeol nej. Cos sitiül apmecuatajej, micualüw nejiw naél mayariw andeac Teat Cristo. Nganüy sitiül tanaámb aquiübayej, nots quiaj Teat Dios apmambeol micualüw nejiw mandüjpiw nej. ¹⁵Sitiül aaga ngo mandüüb Teat Cristo quiaj, apmandiüm macueat minoj nej tengwüy mintaj nej, ich mecueatajej. Condom aaga neyar andeac Teat Cristo, masey naxey tengwüy najtaj, apmajlüy néjan quiaj, cos Teat Dios ngo mandiüm majlüy moncüy. ¹⁶¿Nguineay alndom mejaw ique najtajaran, sitiül alndom membeol minoj mayar andeac Teat Cristo alinoic nüte? ¿Jow ique nanojaran, nguineay alndom mejaw sitiül alndom membeol mintaj mayar andeac Teat Cristo alinoic nüte? ¹⁷Pues wüx meáwan aag ayaj, inopnophon ich mayar marang leaw Teat Dios lamasaj nej marang. Atquiaj sasajüw marangüw tiül meáwan noicnoic ajlüy minimilan Teat Cristo. ¹⁸Sitiül aljane lajlüy circuncidado wüx tayar andeac Teat Cristo, ich majlüy atnej ajlüy.

At sitiül aljane nganaw majlüy circuncidado, ich majlüy atánan quiaj. ¹⁹Cos ngo membeat sitiül nop ajlüy circuncidado, sitiül ngwüy. Leaw netam xeyay, aag ayaj marangaats leaw lamapiüng Teat Dios. ²⁰Pares inopnophon ich majlüy atnej tajlüy wüx tayar andeac Teat Dios. ²¹Sitiül aljane ajlüy najon mos nej wüx tayar andeac Teat Dios, nde mapiüng wüx. Pero naleaing sitiül axom nguineay alndom maw wüx aag ayaj, ich marang sitiül alndom. ²²Cos jane tajlüy najon mos wüx tayar andeac Teat Dios, nganüy ngome najon mos ocueaj Teat Cristo. Aton leaw ngome najon mos wüx tayar andeac Teat Cristo, nganüy ajlüy atnej najon mos, cos Teat Cristo apmüüch nej cuane marang. ²³Teat Cristo tangüy nembeat xeyay para mawün icoots wüx asoetiüüs; pares nde merangan atnej nop mos leaw netam marang apiüng nipilan. ²⁴Xecojow xechijquiaj, netam inopnophon tanaámb mejlüyün atnej tejlüyün wüx tapaj icon Teat Dios.

²⁵Nganüy xique sanapiüng nguineay alndom marangüw leaw nganaw mengoch owix. Pero naleaing ngome asaj xic Teat Dios; sanapiüng leaw sawaw cos Teat Dios lamajiür xic lasta, lamajaw xique sanandeac leaw andiüm nej. ²⁶Xique sapiüng najneaj sitiül nop nipilan alndom majlüy atnej ajlüy, sitiül nop ajiür mintaj nej, tengwüy ngo majiür; cos ajüic tengual ajlüy xeyay naél nganüy cam. ²⁷Pero leaw almajiür mintaj nej, nde mandiüm macueat; at leaw ngo majiür mintaj nej, nde

mandiüm mayamb. ²⁸Pero sitiül nop nench apmengoch owix, aag ayaj ngome nisoet. At sitiül nop nüx apmengoch owix, aag ayaj ngome nisoet. Pero leaw apmengoch owixaw apmamongochiw naél. Aag ayaj sasaj icon, nganandot memongochiün aaga naél quiaj.

²⁹Nganüy xecojow xechijquiaw, sanasaj icon: Aaga nüt cam latequechej, laliüc mümb. Pares leaw nejiür mintaj nej, nde mayac omeaats áagan wüx mintaj nej, netam mayac omeaats wüx minajiüt Teat Dios. ³⁰Sitiül aljane ajiünts, amix omeaats, pues ich mapac omeaats, netam majiünts, majlüy triste. Leaw nengalüy, nde mayac omeaats wüx leaw apmangal cos aag ayaj ngome apmafüc meáwan nüt. ³¹At leaw nejiür cuajantanej wüx a iüt cam nde mayac omeaats wüx áagan, cos meáwan najlüy wüx a iüt cam apndrom ombas.

³²Aag ayaj sasaj icon ngana meyacan imeajtsan wüx cuajantanej leaw alndom mapalpal icon. Cos leaw ngo majiür mintaj nej alndom mayac omeaats wüx minajiüt Teat Dios, wüx áagan leaw andiüm Teat Dios. ³³Naleaing leaw nejiür mintaj nej netam mayac omeaats wüx cuajantanej leaw netam marang. At netam majaw nguineay alndom marang aag andiüm majaw mintaj nej; pares apalpal nej. ³⁴Pues nop nüx alndom mayac omeaats wüx nguineay alndom marang minajiüt Teat Dios, nguineay alndom marang áagan najneaj leaw andiüm Teat Dios. Pero nop nejiür minoj nej, netam

mayac omeaats wüx cuajantanej leaw netam marang, para marang leaw minoj nej najneaj majaw.

³⁵Aag ayaj sasaj icon nguineay alndom nambeol icon, ngo nandiüm napal icon nganandot mengoch iwixan. Sandiüm merangan áagan najneaj, ngo majlüy nicuajind merpalayon wüx merangan minajiüt Teat Dios atnej apiüng imeajtsan.

³⁶Nop nateataran sitiül ayaag ngo majneaj cos micual nej nüx teatang nganaw majiür minoj nej, ich mengoch owix sitiül andiüm. At sitiül minench nej xeyay ayaag andiüm maquiiüb nej, mengoch owix aweaag, pues ich mengoch owixaw, aag ayaj ngome nisoet. ³⁷Pero sitiül nateataran naleaing ayaag tiül omeaats, nejingüind ngo masaj nej, lamayac omeaats wüx micual nej macül marang nüx, pues najneaj aton, aag ayaj ngome nisoet. ³⁸Wüx aag ayaj, leaw neech majiür minoj micual nej, najneaj arang. Naleaing leaw ngo müüch majiür minoj micual nej, sapiüng más najneaj arang.

³⁹Nop najtaj nejiür minoj nej netam tanaámb maquiiüb wüx aliün mapac minoj nej. Pero sitiül landeow minoj nej, nej alndom mengoch owix aweaag alinop leaw andiüb Teat Cristo sitiül andiüm. ⁴⁰Pero xique sapiüng apmajlüy najneaj sitiül apmacül atánan quiaj, ngo mengoch owix alinomb. Xique sayaag Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ambeol xic wüx sasaj icon aag ayaj.

**Nüeteran najmel teombas
narangüch dios**

8 Nganüy sanasaj icon wüx nüeteran najmel teombas

narangüch dios. Wüx aag ayaj apiürang ajawüw nguineay netam marangüch. Sitiül aljane apmapiüng aag ayaj, quiaj ajüic nej arangrangüy wüx leaw ajaw, aag ayaj ngo majneaj. Pero sitiül arangaats casa nop alinop, quiaj ajüic ajiürayoots lasta. ²Pues sitiül aljane apiüng nej najntsop wüx andüy, aag ayaj ngo majaw nicuajind atnej netam majaw. ³Sitiül aljane arang casa Teat Dios, Teat Dios najneaj majaw nej.

⁴Nganüy sanasaj icon wüx aaga nüeteran najmel teombas ajcüw narangüch dios quiaj; cos ajawaats ajcüw narangüch dios ngo membeat nicuajind; áagan nop Dios almajlüy. ⁵Masey anderac wüx dioses najlüyiw cawüx, tengwüy leaw najlüyiw wüx iüt, cos apiürang almajlüy xeyay dioses, masey chingüy masey natang. ⁶Naleaing icoots ajawaats áagan nop Dios almajlüy, aag ayaj Teat Dios. Imiün wüx nej almajlüy meáwan leaw almajlüy. Nej tayac icoots ningüy wüx iüt marangaats nej casa. At almajlüy nop Miteatiüts Jesucristo, cos imiün wüx nej almajlüy cuajantanej leaw almajlüy. At aton nej tenguiäl mapacüüch icoots.

⁷Ngome meáwan ajawüw aag ayaj. Cos aliün masap ombasüw wüx aaga ajlüyay narangüch, cos ayacüch nüeteran teombas narangüch dios. Masey ngome nej neyac, nganüy wüx üet leaw najmel teombas dioses, aag ayaj ayaag tiül omeaats ngo majneaj arang. ⁸Teat Dios ngo mamb wüx leaw üetiiüts. Cos sitiül tetiiüts tengwüy ngo metiiüts, ngome wüx

aag ayaj alndom majlüyiiiüts najneaj teombas Teat Dios. ⁹Ijawan wüx aag ayaj, cos masey aag ayaj ngo marang icon nicuajind wüx itean, pero cos alinop jayats nendüüb Teat Cristo nganaw majaw wüx meáwan aag ayaj; nots quiaj nej alndom mayaag ngo majneaj teamerangan. ¹⁰Masey lamejawan aag ayaj ngo majiür nicuajind; jondot alinop jayats nendüüb Teat Cristo leaw aliün mapateay ajaw apmajaw icon niüng arangüch casa dioses, alchetemeron tenguiäl meatiün leaw najwan teombas dioses, quiaj apmandiüm müet aton leaw najmel teombas dioses, ndoj ngo majneaj mayaag leaw tarang. ¹¹Pares netam mejawan wüx, cos sitiül apmeajchiün mamong ngana wüx alinop leaw nganaw maxom omeaats wüx mandüüb Teat Cristo, aag ayaj ngo majneaj, cos Teat Cristo tandeow mawün nej wüx aton. ¹²Wüx irangan atquiay majaw nop leaw nganaw maxom omeaats, aag ayaj ngo majneaj irangan, cos nej ngo majaw cuane najneaj marang tengwüy cuane ngo majneaj. Wüx irangan aag ayaj, Teat Cristo ngo majneaj majaw leaw irangan. ¹³Pares xique, sitiül saw xecoj tengwüy xechiig ngo majneaj majaw wüx süet cuajantanej, nómban sanacueat nüet leaw najmel teombas narangüch dioses, nganandot nayac wüx nisoet xecoj tengwüy xechiig.

Leaw netam marang nop apóstol

9 Cuane ipiüangan, ¿neol ngome apóstol xique? ¿Ngome sajlüye ndom narang leaw andiüm

Teat Diosa? ¿Neol ngome xiquiay tajawas Miteatiiüts Teat Cristo? ¿Neol ngome icona teyariün andeac Teat Jesús cos tarangas najiüt wüx imbasana? ²Sitiül aljane apiüng xique ngome apóstol xic, pero icona lamejawan naleaing xique nop apóstol xic, cos teyariün andeac Teat Cristo wüx tasajas icon wüx nej. Quiaj tajiüc nejay Teat Dios neyac xic narang apóstol.

³Sitiül aljane andiüm mayac sasoet, sanasaj: ⁴¿Neol jow xicona, neol ngondom netiün, nanganeowan atnej irangana? ⁵¿Neol ngondom najiüran xantajana atnej arangüw meáwan apóstoles, atnej arangüw michiig Teat Jesús, atnej arang Teat Pedro aton? ⁶¿Neol áagan a xique naquiiüb a Bernabé netam narangan pálwüx najiüt para naxoman süetiüna? ¿Neol atquiaj arangüw aldemas apóstoles? ⁷¿Nguiane ajlüy nop soldado ngo müünd majiür meáwan leaw netam neje? ¿Nguiane ajlüy nop naxey mapiür tiül micorrül nej cuajantanej xiül neóng, naleaing ngondom mapeed müete? ¿Nguiane ajlüy nop nejür sap, ngondom mapats onts mijiw misap nej manganeowa? ⁸Áag sasaj icon quiaj ngome nanderacan cos atánan quiaj apiüng aton aaga poch tüünd a Moisés. ⁹Atcüy apiüng: “Nde meyac minchiiüts ombeay a boy leaw tearang najiüt teawiig osaab soex”, aw. ¿Teat Dios tapiüng aag ayaja wüxan boye; ¹⁰ngwüy, apiüng aag ayaj wüx icootsa? Naleaing, aag ayaj tandeac wüx icoots. Cos nop nechiiüt iüt, nepiür, netam macül leaw ayac aóng aag

apiür. Aton nop netaad osaab soex netam macül mawaag, cas taxaing najneaj. ¹¹Pues xicona tapiürasan Mipoch Teat Dios tiül icon. ¿Jow nganüy, ngwüy iyajcana laxowüy saxoman wüxe, sitiül apmeajchiün xicon nüeterana? ¹²Sitiül alacas monquiaach icon ngo maxinguiaw wüx matüniw icueajiün leaw netam nejw, cuantemas xicona alndom natüniün icueajiün.

Naleaing ngo narangan aag ayaj. Teanamogochiün nguineyantanej cos ngo nandiüman nüjchiün majcüy nejingüind. Tanaámb sanarangan minajiüt Teat Cristo. ¹³¿Ngo mejawana, miteaats ocueaj nipilan israel axomüw leawa netam nejw wüx arangüw minajiüt Teat Dios? At wüx ajmel nichech wüx artül alndom mayariw mionij nimal najmel wüx artül. ¹⁴Cos atquiaj tapiüng Teat Cristo: Meáwan leaw nerang minajiüt Teat Dios, wüx aaga najiüt quiaj alndom maxom leawa netam nej. ¹⁵Xique, wüx aag ayaj ngo natün nicuajind. At ngo narang aaga nawiig cam nasaj icon mejajchiün xic leaw netam xic. Cos sapiüng más najneaj nandeow wüx nganaw mapiürang xique satüntün leaw alnajiür.

¹⁶Masey sandeac Mipoch Teat Dios, ngo metam nerangrangüy wüx, cos sawaw netam narang aag ayaj. ¡Ngo majneaj nayaag sitiül ngo nandeac Mipoch Teat Dios! ¹⁷Sitiül sanandeac Mipoch Teat Dios cos xique sandiüm narang, quiaj lanajiür leaw saxom wüx. Nganüy sitiül sanandeac Mipoch Teat Dios cos nej nesaj xic narang, pues masey aton, cos aaga najiüt quiaj

lanüünd narang. ¹⁸¿Cuane saxom wüx, wüx sanandeaç Mipoch Teat Diosa? Áagan agüy saxom: Apac ximeats cos ngome alcuane saxom wüx. Cos masey alndom natün icueajiün wüx sarang minajiüt Teat Dios, naleaing ngo natün nicuajind.

¹⁹Xique sajlüy miün, masey nejingüind ngondom masaj xic leaw netam narang; naleaing sandiüm narang atnej najon mos ocueaj meáwan nipilan, para nasajüw mayariw andeaç Teat Cristo. ²⁰Wüx salnaquiüjpüw nipilan israel, sarang at xic nop nejiw para alndom nasajüw mandüjpiw Teat Cristo. At wüx alnaquiüjpüw ajcüwa nipilan ngome israel leaw nepiüng netam marangüch aaga poch tayac Moisés, xique aton sarang atnej arangüw, para alndom mayariw sandeaç, masey xique lango metam narang aaga ajlüyay narangüch leawa tayac Moisés. ²¹Nganüy wüx salnaquiüjpüw leaw ngo mandüjpiw aaga poch tayac Moisés, xique aton sarang atnej arangüw nejiw, para alndom manguaiyiw sandeaç. ²²Wüx salnaquiüjpüw leaw napateay ajawüw wüx Mipoch Teat Dios, xique teamteáman sasajüw. Xique sarang nguineayantanej cos sandiüm nawüniw alacas, mawüw wüx asoetiw nejiw. ²³Meáwan aag ayaj sarang para manguaiyaran wüx Teat Cristo, cos sandiüm nüünd aaga najneajay leawa Teat Dios lamapiüng apmüüch.

²⁴¿Ngo mejawana nguineay arangüw leaw monamb wüx apuesta? Cos meáwan andiümüw majntsopiw wüx, pero naleaing netam maw tiül áagan nop najntsop

acuiür. Áagan nop alndom mayar leaw apmüünd cos tajntsop wüx. Nganüy icona aton netam merangan leaw alndom wüx minajiüt Teat Dios, aag ayaj atnej mecuiürnan napac para alndom meyariün aaga najneajay leaw Teat Dios apmüüch. ²⁵Pues meáwan leaw andiüm mamb tiül cuajantanej apuesta netam mafünd wüx, macueat cuajantanej leaw ngo mambeol nej. Nejiw naleaing arangüw aag ayaj para mayariw noic corona arangüch naag op xiül, masey aag ayaj apndrom ombas najen. Nganüy icootsa netam marangaats leaw alndom, cos atquiaj apmüjndiiüts leaw Teat Dios lamapiüng apmüüch. Aag ayaj ngondom ndrom ombas. ²⁶Pues xique leaw sarang, sacuiür leaw alndom, cos sawaw nguiane sandüy. Sarang at xic nop natsoj ndoj ombas atsoj, ngome atnej nop atsójan. ²⁷Más naleaing, ngo nejiürüy lasta, xique sasapüy nandand nganandot neyacüy wüx naél. Cos ndot xeyay nipilan lanasaj wüx Teat Cristo, ndoj tarangas ngo majneaj, nots quiaj najcueat, ngo mambeol xic nicuajind meáwan aaga najiüt lanarang.

Ngo metam marangüch casa narangüch dios

10 Xecojow xechijquiw, sandiüm nüüch leam imeajtsan nguineay tamongochiw tanomb mixejchiiüts wüx tawüw tiül iüt Egipto, tawün nejiw Moisés. Cos Teat Dios tangoch nejiw, taquiiüb nejiw ambüw tiül minden oic. At wüx tatüchiw nots ndec nenüt Nacants Ndec, nej

tambaag noic ores aaga ndec quiaj, guineay alndom mamongoj. ²Aag ayaj tajüiquich atanej mayariw yow, cos tamongoj tiül aaga ndec quiaj, at taquiiüb nejiw mamb a oic. Tajlüiyw nóiquian cos tayariw andeac Moisés. ³At meáwan nejiw tüetiw nüeteran leaw tüüch nejiw Teat Dios. ⁴Meáwan tanganeowüw aton aaga yow tüüch nejiw Teat Dios imiün tiül piedra wüx tiüc. Aaga piedra quiaj ajüiquich wüx Teat Cristo, cos nej taquiiüb nejiw tiül wajchiüc. ⁵Naleaing xeyayiw ngo majneaj majaw nejiw Teat Dios; tandeowüw patayatójan tiül wajchiüc.

⁶Meáwan aag ayaj tajlüy para alndom leaam omeajtsaats wüx, nganandot mandüümaats marangaats ngo majneaj atnej tarangüw. ⁷Pares nde merangan casa narangüch dioses atnej altiül tarangüw, cos tiül Mipoch Teat Dios apiüng: “Nejiw chetetoj müetiw, manganeowüw leaw ayacüw teombas midiosüw nejiw. Condom witiütoj mejiüngüw”, aw. ⁸At ngondom mesapayoots marangaats nisoet atnej tarangüw altiül, ndoj tandeowüw nóiquian nimow arojpüw mil (23,000) nipilan tiül noic nüt. ⁹Ngondom müjchiüts majcüy Teat Dios atnej tarangüw altiül; condom tapots andeowüw, tatsamb nejiw ndiüc. ¹⁰Ngondom mandeacaats wüx ombas Teat Dios atnej tandeacüw altiül; condom tambiy nejiw nop ángel ocueaj Teat Dios.

¹¹Meáwan aag ayaj tamongochiw para majawaats icootsa aton guineay tarangüw ngo majneaj.

Tarangüch wüx nawiiig para müüch icoots majawaats, nganandot mandüjpiiüts wüx atnej tarangüw, cos nganüy cam ajlüyüüts tiül úmbwüx nüt. ¹²Pares leaw nepiüng tiül omal tiül omeaats nej ngondom majmiüc tiül nisoet netam majaw wüx, nganandot majmiüc. ¹³Cos meáwan leaw ngo majneaj arang nipilan, nots quiaj alndom malocooch icon mendiüman merangan aton. Naleaing Teat Dios apmambeol icon atnej lamapiüng, ngo müüch malocooch icon cuajantanej leaw ngondom meüican wüx. Cos wüx apmalocooch icon cuajantanej, quiaj Teat Dios apmüüch icon guineay alndom meüican wüx, nganandot merangan aag ayaj.

¹⁴Xecojow xechijquiaw, niqimas nde metepeayiün narangüch dios. ¹⁵Xique sasaj icon ayaj, cos sawaw alndom mexoman imeajtsan wüx. Nganüy netam mejawan leaw sanasaj icon, sitiül naleaing tengwüy ngo maleaing. ¹⁶Pues wüx anganeowaats vin wüx arangaats aaga Cena del Señor, aag ayaj ajüiquich ajlüyüüts nóiquian wüx miquiej Teat Cristo. At aton wüx ajneran a pan müetiüts, quiaj ajüiquichaats ajlüyüüts nóiquian maquüjpaats Teat Cristo. ¹⁷Masey xeyayoots, nganüy ajlüyüüts nóiquian wüx üetiüts aaga pan quiaj. Aaga pan quiaj apiüng wüx micuerpo Teat Cristo.

¹⁸Ajawaats guineay ajlüy tiül nipilan israel. Cos wüx atsambüw mionij nimal najmel wüx artül marang nichech müjchiw Teat Dios, quiaj ajüic nóiquian arangüw casa

Teat Dios. ¹⁹At sasaj icon: Ajcüw narangüch dios ngo membeat nicuajind; at ngo membeat leaw ajmel teombas ajcüwa dioses quiaj. ²⁰Sasaj icon, sitiül jangantanej nipilan leaw ngo mayariw andeac Teat Cristo ayacüw ichechiw wüx artül, aag ayaj nimeech üjchiw, ngome Teat Dios. Pares xique ngo nandiüm metsamban leaw najmel wüx artül ocueaj nimeech, cos aag ayaj ajüic ijlüyüin nóiquian mequiüjpan nimeech. ²¹Pues ngondom merangan ijquaw, cos ngondom menganeowan aaga vin najlüy tiül Cena del Señor condom apmenganeowan leaw najmel wüx artül ocueaj nimeech. At ngondom meatiün aaga pan najlüy tiül Cena del Señor, condom apmeatiün leaw najmel wüx mes ocueaj nimeech. ²²¿Pues nguineay apmarangaatsa, masey müjchiiüts majcüy Teat Diosa? ¿Ngwüy ipiüngana icootsa xowüy lapacaatsa, pero Teat Dios ngo majiür apaca?

Minipilan Teat Cristo netam mandiümüw meáwan nipilan

²³Altiül apiüngüw nop alndom marang leaw andiüm, pero naleaing ngome meáwan leaw nandiüram najneaj marangüch. Masey nop alndom marang leaw andiüm, naleaing altiül ngome apmambeol nej matang wüx Mípoch Teat Cristo. ²⁴Pares nejinguind nde mayac omeaats wüx mayamb áagan leawa néjan quiaj andiüm; ngwüy ich marang leawa najneaj, leaw apmambeol alinop.

²⁵Nganüy sanasaj icon wüx onij najnap tiül plas. Nde metüniün

menguiayiün nejinguind nguia naw aag ayaj. ²⁶Naleaing Teat Dios tarang a iüt, ndoj meáwan leaw almajlüy wüx aaga iüt cam ocueaj nej.

²⁷Pares sitiül aljane leaw ngo mayar andeac Teat Cristo mandiüm maquiüb icon meamban meretiün aniüng nej, quiüran sitiül indiüman. Meáwan leaw apmayac metsamban, pues itsamban. Nde metüniün menguiayiün nejinguind nguia naw aag ayaj. ²⁸Pero sitiül aljane apmasaj icon: “Aag ayaj nichech najmel teombas narangüch dios”, maj icon, pues nde metsamban. Cos nots quiaj nej ngo majneaj mayaag tiül omeaats sitiül apmetsamban. ²⁹Pues aaga lanasaj icon ngome cos icona iyajcan ngo majneaj metsamban, ngwüy, pero cos alinop alndom mayaag ngo majneaj.

Jondot aljane tiül icona apmasaj xic: “¿Neol ngondom natsamb leaw sandiüma, neol netam mapal xic leaw ayaag alinop quiaja?” ³⁰Cos sitiül süüch gracias Teat Dios wüx satsamb aag ayaj, ¿neol alinop nipilan apmapiüng ngo majneaj saranga?” maw. ³¹Sanasaj icon neol: Cos meáwan leaw irangan, masey wüx itsamban tengwüy inganeowan, netam merangan meáwan atnej najneaj majaw Teat Dios. ³²Nde merangan nicuajind leaw alndom mayac wüx alinop marang leaw nej ayaag ngo majneaj; ngome wüx nipilan israel, tengwüy wüx pálwüx nipilan ngome israel, tengwüy wüx leawa neyar andeac Teat Dios. ³³Xique sarang leaw alndom, nganandot majcüyiw majawüw xic aljane. Ngo

narang áagan leaw najneaj sawaw xique, sarang leaw najneaj majaw aldemas, cos sandiüm meáwan nipilan mayariw andeac Teat Cristo y mawüw wüx asoetiw.

11 Indüjpiün wüx merangan atnej sarang, cos xique sandiüüb wüx narang atnej tarang Teat Cristo.

Nguineay netam marangüw montaj

²Xecojow xechijquiaw, xeyay apac ximeaats cos sawaw leaaw imeajtsan xic, at ngo ndrom imeajtsan leaw taquiajchiüs icon. ³Nganüy ajlüy alinoic sandiüm mejawan: Cos Teat Cristo ajlüy natang wüx meáwan monxey, at naxey netam majlüy natang wüx najtaj, at aton Teat Dios ajlüy natang wüx Teat Cristo. ⁴Sitiül nop naxey apooch omal wüx ataag orar, tengwüy wüx aquiaach Mipoch Teat Dios, aag ayaj monxing ocueaj minatang nej. ⁵Nganüy sitiül nop najtaj ngo mapooch omal wüx ataag orar tengwüy wüx andeac leaw üüch nej mandeac Teat Dios, pues aag ayaj monxing ocueaj minoj nej, cos aag ayaj atanej majep omal nej nangwang. ⁶Sitiül nop najtaj ngo mapooch omal, más najneaj ich majerep omal nej nómban. Pero sitiül axing majerep omal nangwang, más najneaj ich mapooch omal nej. ⁷Nop naxey ngo metam mapooch omal nej, cos Teat Dios tarang naxey majlüy najneajay atnej mindiw nej, majüiquich nej natang. Nganüy najtaj tarangüch najneajay atnej mindiw naxey. ⁸Cos Teat Dios tarang a najtaj imiün wüx micostil naxey, ngome imiün wüx micostil najtaj tajlüy

naxey. ⁹Teat Dios ngo marang a naxey ajcan lajlüy a najtaj; ngwüy, najtaj tarangüch cos ajcan lajlüy a naxey. ¹⁰Por aag ayaj nop najtaj netam mapooch omal, cos aag ayaj ajüic arang casa naxey, aton ángeles alndom majawüw aag ayaj. ¹¹Teat Dios tayac a naxey, átan tayac a najtaj, cos naxey netam nej najtaj, aton najtaj netam nej naxey. ¹²Naleaing najtaj tajlüy imiün wüx micostil naxey, condom naxey micual nej najtaj, masey Teat Dios nerang meáwan leaw almajlüy. ¹³Cuane ipiüangan, ¿jow nop najtaj, najneaja sitiül mataag orar ngo mapooch omala? ¹⁴¿Neol ngo mejawana nguineay netam majlüy omal nop naxeye? Cos sitiül nop naxey matangüüch omal nej najaljal, aag ayaj monxing. ¹⁵Pero sitiül najtaj matangüüch omal nej najaljal aag ayaj ambeol nej mataag nej majneaj, cos aaga ondeats quiaj apooch nej omal. ¹⁶Sitiül aljane ngo majneaj majaw aag ayaj, pues xicona ngo najiüaran alinoic poch wüx aag ayaj. At aton tiül meáwan noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo ngo majlüy alinoic leaw arangüw wüx aag ayaj.

Ngo marangüw Cena del Señor atnej netam

¹⁷Nganüy leaw sanasaj icon cam, ngondom napiüing najneaj najaw leaw irangan. Cos sanguiaj wüx canchiüeron ingow mambeol icon müüch mapac imeajtsan, más naleaing ayac icon wüx ngo majneaj. ¹⁸Nganüy sanasaj icon, cos tanguiaiyiüs wüx canchiüeron indeacan palpálwüx, ngo mejlüyiün

nóiquian. Xique sapiüing nots quiaj naleaing atquiaj irangan. ¹⁹Jonde ngwa, atquiaj netam majlüy para majüiquich jane tiül icona naleaing almandüüb Teat Cristo. ²⁰Pues aag irangan quiaj wüx canchiüron, aag ayaj naleaing ngome Cena del Señor irangan. ²¹Cos wüx teretiün, inopnopen üet leaw aneay nej, at altiül angün wüx. Pero alinop leaw ngo majiür netam mafünd. ²²¿Cuane aag ayaja? ¿Neol, ngo mejiüran iniüngana niüng alndom meretiün, menganeowan quiaja? Cos leaw irangan quiaj, ajüic ngo membeat mejawan nopnop nendüüb Teat Cristo, cos teajchiün monxing leaw ngo majiür nicuajind nüeteran. ¿Pues cuane sanasaj icon wüx aag ayaja? ¿Sanasaj icon najneaj najawa? ¡Ngwüy niquimas!

Teat Cristo tayac Cena del Señor

(Mt. 26:26-29; Mr. 14:22-25; Lc. 22:14-20)

²³Teat Cristo tüüch xic najaw nguineay netam marangaats aaga Cena del Señor. Lanasaj icon nguineay tarang Teat Jesús wüx aaga ongwüüts apmayacüch teowix monajiüt, cos taxaing a pan mandeaand. ²⁴Condom wüx landoj müüch gracias Teat Dios, quiaj tambaag. Tapiüng: “Iyariün, itean, cos aag agüy xecuerpo, saneyacüy mangüy asoeteran. Wüx itean aag ayaj netam leam imeajtsan xic”, aw. ²⁵Condom wüx landoj müetiwi, taxaing a vas, tapiüng: “Aaga vin tiül a vas cam apiüng wüx jayats poch üüch Teat Dios, cos xequiej apmajüch tiüt wüx sanandeow. Wüx aag ayaj Teat Dios apmawün isoetiün. Meáwan nüt

wüx apmenganeowan aag ayaj ich leam imeajtsan wüx xique”, aw. ²⁶Pares wüx apmetiün aaga pan, menganeowan aaga vin, aag ayaj ijüiquichan nguineay Teat Jesús tandeow. Atquiaj netam merangan tanaámb, leaw nej andilil miün alinomb.

Leaw ngo metam marangüch wüx ayarich Cena del Señor

²⁷Wüx aag ayaj, jangantanej leaw apmüet aaga pan quiaj, leaw apmanganeow aaga vin quiaj, naleaing sitiül ngo marang atnej apiüng Teat Jesús netam marang, pues aag ayaj lamajiür xeyay nisoet, cos atnej ngo marang casa leaw tamongoch Teat Jesús wüx taw miquiej nej, tandeow wüx cruz. ²⁸Pares wüx apmerangan aaga Cena del Señor netam meyamban imeajtsan nganandot terangan alngün ngo majneaj, para alndom metüniün mesajan Teat Dios mawün wüx omeaats leaw terangan. Quiaj alndom metiün aaga pan quiaj, menganeowan aaga vin. ²⁹Cos jangantanej leaw apmüet, leaw apmanganeow, ndot ngo leam omeaats wüx nguineay tamongoch Teat Jesús, Teat Dios apmajaw wüx aaga nisoet quiaj. ³⁰Por aag ayaj ajlüy tiül icona xeyay moniün andeow, altiül ngo majiür monapacüy, at altiül landeowüw. ³¹Nganüy sitiül icootsa apmapiüngaats cuane nisoet ajiüraats, quiaj Teat Dios apmawün wüx omeaats aaga nisoet quiaj. ³²Naleaing sitiül ajiüraats nisoet, más najneaj Teat Dios majaw wüx aag ayaj nganüy nómban, quiaj

langome apmajlüyüüts tiül, wüx aaga nüt Teat Dios apmajaw wüx asoet meáwan nipilan wüx iüt.

³³Xecojow xechijquiaw, wüx apcanchüümeron merangan aaga Cena del Señor, ercúlayon merangan nóiquian. ³⁴Sitiül aljane ayáagan apmind üet, ich met aniüng nej, cos atquiáj mbich ngome apmejiüiran naél wüx apmerangan aaga Cena del Señor niüng canchiüron. Sanasaj icon wüx leaw aliün majlüy wüx sanamb najaw icon.

**Nangaj Espíritu üüch anopnop
leaw alndom marang**

12 Xecojow xechijquiaw, sandiüm mejawan wüx leaw üüch icoots anopnopoots Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios nguineay marangaats minajiüt nej.

²Lamejawan wüx nganaw meyariün andeac Teat Cristo, nimeech tayac icon wüx merangan casa ajcüwa dios narangüch leaw ngondom mendeac. ³Naleaing sandiüm mejawan: Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ngo müüch nejinguind mapaiich Teat Jesús. Átan nejinguind ngondom mapiüng Teat Jesús miteatiüüts, sitiül Nangaj Espíritu ngo müüch nej mandeac aag ayaj.

⁴Leaw üüch icoots Teat Dios anopnopoots para alndom marangaats minajiüt nej, pues Nangaj Espíritu neech icoots aag ayaj. ⁵Masey Teat Dios lamüüch icoots palpálwüx najiüt marangaats ocueaj nej, naleaing aaga najiüt arangaats quiaj, wüx minüt nej Teat Dios arangaats. ⁶At meáwan

cuajantanej najiüt leaw üjndiüüts anopnopoots marangaats, nej Teat Dios neech icoots ndom ombasaats marangaats aaga najiüt quiaj. ⁷Pues meáwan leaw Nangaj Espíritu üüch anopnopoots marangaats, aag ayaj üüch para alndom mambeolaats meáwan minipilan Teat Cristo.

⁸Cos Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios üüch altiül maxom omeaats mandeac wüx cuajantanej najneaj. At Nangaj Espíritu üüch altiül majaw cuajantanej para maquiaach alinop. ⁹Átan Nangaj Espíritu üüch altiül majaw xeyay wüx leawa nej andiüm, ngo machiw omeaats wüx. At nejay Nangaj Espíritu üüch alinop ndom ombas mamongoch iün andeow moniün andeow. ¹⁰At alinop üünd ndom ombas marang ateócan leaw ngomeaag ajaraw. Alinop üünd maxom omeaats mandeac leaw lamasaj nej Teat Dios. Alinop üüch nej Teat Dios majaw jane teamambeol nej, sitiül Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, tengwüy ambeol nej nimeech. Alinop üünd mandeac alinoic ombeayiün leaw nej ngo majaw; alinop üünd maxom omeaats mapiüng cuane andeac aaga nendeac alinoic ombeayiün quiaj. ¹¹Pues meáwan aag ayaj Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ajaw cuane nej andiüm müüch, cos nej üüch icoots anopnopoots palpálwüx leaw alndom marangaats.

**Meáwan monyar andeac Teat
Cristo ajlüyiw noic miün**

¹²Nop nipilan ajiür omal, owix, oleaj, meáwan ajiür, pero aag ayaj nop nej. Atquiáj aton ajlüy monyar

andeac Teat Cristo. Cos masey ajlüyiiüts xeyay, ajlüyiiüts nóiquian maquiüjpaats Teat Cristo. ¹³Aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tayac icoots majlüyiiüts nóiquian maquiüjpaats atnej nop nipilan, masey nipilan israel, masey nipilan griego; masey nipilan arang najon mos teombas alinop, masey nipilan ngome mos nejiw. Nganüy meáwan icootsa tündiiüts aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios.

¹⁴Noic cuerpo ngome noic quiriw ajlüy, cos ajiür palpálwüx. ¹⁵Jondot olejaraan mapiüng: “Xique ngome owixaran xic, pares ngome sajlüy wüx cuerpo”, maw. Masey mapiüng ayaj, naleaing nej tanaám alwüx cuerpo. ¹⁶Jondot olaagaran mapiüng: “Xique ngome oniiügaran xic, pares ngome sajlüy wüx ombasaran”, maw. Masey mapiüng aag ayaj, naleaing tanaám alwüx cuerpo. ¹⁷Cos sitiül nop nipilan palüy miün oniiügaran alwüx, ñguineay alndom manguiyaranana? Jondot nop nipilan palüy miün olaagaran alwüx, ñguineay alndom maximarana? ¹⁸Cos Teat Dios tayac meáwan niüng netam majlüy wüx cuerpo atnej andiüm nej. ¹⁹Sitiül ndot áagan oniiügaran ajiür, tengwüy áagan olaagaran ajiür, quiaj apmajiüc ngo palam aaga cuerpo. ²⁰Pero masey xeyay palpálwüx ajiür, naleaing nop nej.

²¹Pares oniiügaran ngondom masaj owixaran: “Ngo metam xic ic”, maj. Aton omalanan ngondom masaj olejaraan: “Ngo metam xic icona”, maj. ²²At leaw ajawaats najlüy wüx cuerpo leaw ajiüc ngo majiür apac, naleaing xeyay

netamiw. ²³Ajawaats wüx noic cuerpo leaw ajiüc ngo membeat, aag ayaj atajcaats majneaj atnej xeyay nembeat. Pero leaw axinguaats majawaats najlüy wüx cuerpo, aag ayaj ayambaats nguineay alndom maxotaats.

²⁴Naleaing leaw ngo maxinguaats majawaats wüx cuerpo, ngo metam maxotaats. Atquiaj ajawaats Teat Dios tüüch majlüy xeyay nembeat leaw ajiüc ngo membeat. ²⁵Atquiaj tarangüchiiüts, ngo majiüc noic quiriw xeyay netam, alinoic ngwüy, ajlüyiw atotow, meáwan ambeolayej. ²⁶Pares sitiül alngün maxom nej necoy, meáwan apmayaag acoy. Nganüy sitiül apmajneaj nop, meáwan aton apmbixiüm.

²⁷Nganüy icootsa ajlüyiiüts at icoots micuerpo Teat Cristo; at anopnopoots ajiüraats atamaats wüx nej. ²⁸Teat Dios tayac anopnopoots marangaats leawa nej andiüm tiül noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo. Leaw natangüw, ajcüw ayaj apóstoles. Condom andüüban mondeac andeac Teat Dios. Andüüban marangüw natang monquiaach. Condom andüüban leaw üüch nejiw Teat Dios marangüw ateócan. Condom ajcüw moneech majneaj moniün andeow. Condom monbeol jangantanej tiül monyar andeac Teat Cristo. Andüüban nejiw monlüy wüx cuajantanej najiüt. Ndójlwüx ajcüw ayaj mondeac alinoic ombeayaran leaw Teat Dios üüch nejiw mandeacüw. ²⁹¿Jow nganüy cuane ipiüngana, jangantanej alndom marang

apóstol? ¿Ngwa, palúyan mondeac andeac Teat Diosa? ¿Ngwa, palúyan monquiaach tiül noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo? ¿Ngwa, meáwan leawa neech nejiw Teat Dios ndom ombasüw marangüw ateócana? ³⁰ ¿Ngwüye, jangantanej alndom müüch majnej moniün andeowa? ¿Ngwüye, jangantanej alndom mandeac alinoic ombeayarana? ¿Ngwüye, jangantanej alndom mapiüng cuane amb apiüng alinop wüx andeac alinoic ombeayarana? ¿Ngwüy ngondom! ³¹ Netam mandiüm imeajtsan leawa más najnej, quiaj Teat Dios apmüüch icon aaga najiüt leawa más xeyay atam. Pero nganüy sanasaj icon wüx leaw ajntsop wüx ajnej merangan.

Netam mandiümaats nop alinop

13 Jondot xique lanüünd nandeac ombeay pálwüx nipilan, at lanüünd nandeac andeaciw ángeles aton, naleaing sitiül ngo nandiüm nop alinop, sanajlüy at xic manchiüc nentsarar ajiünts, tengwüy sanajlüy at xic platilla ngo majnej ajiünts wüx atsünderan. ² Masey lanüünd nandeac leaw asaj xic Teat Dios, at lanüünd najaw wüx leaw nomb ngo majiüc nguineay ajlüy, at lanüünd najaw wüx meáwan leaw almajlüy; masey sawaw Teat Dios alndom maxaing noic tiüc mawün mayac niüng andiüm nej, ngo nachiw ximeats wüx; pero sitiül ngo nandiüm nop alinop, pues ngo nembeat nicuajind. ³ Sitiül sanüüch meáwan leawa sajiür nambeol nipilan leaw ngo majiür nicuajind;

at sitiül sanüüch xecuerpo mandaab atnej noic nichech, pero naleaing sitiül ngo nandiüm nop alinop, cuane saxom tiül, nicuajind.

⁴ Cos sitiül aljane andiüm nop alinop apmafüc wüx cuajantanej, xeyay ajnej omeaats. At ngome apmandiümdium majiür leaw ajiür alinop, ngo merangrangüy, ngome lombojchay, ⁵ ngome itsojúyan, ngo mayambyamb marangüch leaw andiüm nej, ngome najen ajcüy, ngo mayac wüx omeaats mapalüch ombas cuajantanej. ⁶ Ngo mapac omeaats wüx leaw ngo majnej arangüw nipilan; naleaing apac omeaats wüx nipilan arangüw najnej. ⁷ Jane naleaing ajiür lasta alinop, ngo mapiüng wüx nicuajind, masey ngo majnej apmamongoch. At ngo machiw omeaats wüx cuajantanej, ayar meáwan leaw najnej asoic. Tiül omeaats nej apiüng nipilan apmarangüw najnej. At afüc wüx cuajantanej masey naél, nej tanaámb arang najnej.

⁸ Sitiül andiümaats nop alinop, aag ayaj ngo mamong. Alinoic nüt ngome apmetam aljane mandeac andeac Teat Dios; ngome apmetam aljane mandeac pálwüx ombeayaran; at Teat Dios langome apmetam müüch aljane majaw wüx cuajantanej. ⁹ Cos leaw ajawaats nganüy, aag ayaj ngome palan ajlüy; at leaw lamasaj icoots Teat Dios, aag ayaj quiripite ajawaats, ngome palan. ¹⁰ Naleaing wüx apmatüch a nüt apmajawaats palan wüx meáwan cuajantanej, quiaj langome apmetam leaw ngome palan.

¹¹ Pues wüx nine xic, tandecas atnej andeac nine monguich,

tapiungas tiül ximeaats atnej arang nop nine, xefis atnej mifis nop nine. Nganüy wüx lasatang lanarang naxey, quiaj tacueatiüs narang atnej arang nop nine. ¹²Nganüy ngondom maxomaats majawaats nicuajind palan; aag ayaj atnej majawaats teombasaats tiül noic nesomom cheeg. Nganüy ngo nambich najaw meáwan, pero alinoic nüt sanajaw meáwan cuajantanej atnej Teat Dios ajaw tiül ximeaats nganüy nguineay sarang. ¹³Pero ajlüy arej sanasaj icon wüx leaw netam meyacan wüx imeajtsan meáwan nüt. Netam meyacan imeajtsan wüx leaw apiüng Teat Dios, ngondom mechiwean imeajtsan wüx. Alinoic: Netam meyajcan tiül imeajtsan Teat Dios apmarang meáwan leawa lamapiüng apmarang. At alinoic: Netam mejüüran lasta nop alinop. Pero leaw ajntsop wüx atam tiül ajcüw arej quiaj, aag ayaj merndümayon, merjiürayon lasta.

Wüx anderac alinoic ombeayaran

14 Irangan leaw niüng alndom mendiüman nop alinop. At aton iyacan imeajtsan wüx leaw alndom müüch icon Nangaj Espíritu merangan. Cos leaw xeyay netam meyacan imeajtsan wüx, aag ayaj ndom imbasan mesajan nipilan leaw andeac Teat Dios. ²Wüx nop apmandeac alinoic ombeayaran, aag ayaj ngo mambeol alinop, cos Teat Dios ajaw cuane; nejinguin alinop ngo manguiy cuane teamapiüng. Masey Nangaj Espíritu ambeol nej mandeac aag ayaj, nipilan ngondom majawüw cuane. ³Pero leaw üünd mandeac

leaw asaj nej Teat Dios, aag ayaj andeac manguiy nipilan, ambeol nejiw mapacüw wüx mandüjpiw Teat Cristo, üüch mapac omeajtsüw, at üüch nejiw mambeolüw aljane mamong amix omeaats. ⁴Cos leawa nendeac alinoic ombeayaran, aag ayaj nejáyan quiaj ambeolüy. Pero leaw nendeac leaw asaj nej Teat Dios, aag ayaj ambeol meáwan noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo.

⁵Xique malüy sapiüng meawarónan mendeacan alinoic ombeayaran, pero más xeyay sandiüm sitiül alndom mendeacan mesajan nipilan leaw asaj icon Teat Dios, cos aag ayaj xowüy latam. Nganüy sitiül aljane üünd mandeac cuane apiüng aaga nendeac alinoic ombeayaran quiaj, aag ayaj alndom mambeol monyar andeac Teat Cristo matangüw wüx Mipoch Teat Dios. ⁶Xecojow xechijquyaw, jondot xique nganüy sanamb niüng ijlüyüün nandeac alinoic ombeayaran, ¿cuane apmambeol icon wüx? ¡Nicuajind! Pero sanambeol icon sitiül sanandeaac nasaj icon leaw tasaj xic Teat Dios, tengwüy sitiül sanasaj icon leaw tündiüs najaw, tengwüy sitiül sanasaj icon leaw tasoiqüiüs nandeac, asaj xic Teat Dios, tengwüy sitiül sanaquiaach icon leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios.

⁷Jondot cuajantanej natsünderan tengwüy nainderan ngo mayambüch onic, ngondom mawün najneaj ton. ¿Nguineay apmajüic cuane soen tawüne? ⁸Sitiül a trompet ngo maw onic, nguineay apmapaj soldados mambüw tiül montsoj. ¿Jane apmetajquiy

majnej mamb tiül montsoja?

⁹Pues atquiay icona aton wüx indeacan sitiül ngo mendeacan ranüy, ñguineay apmajüic cuane teamendeacana? Aag ayaj atnej mendeacndeacan tiül nepep.

¹⁰Naleaing, masey ajlüy xeyay ombeayaran ningüy wüx iüt, meáwan nanderac ajiür cuane amb apiüng. ¹¹Sitiül xique ngo nanguiay aaga ombeayaran leaw andeac alinop, sanajlüy at xic napeayiüs miün; at aaga nendeac masaj xic quiaj, apmajlüy atnej napeay miün. ¹²At icona aton cos lamendiüman mejüuran meáwan leaw apmüüch icon Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, netam merangan aaga najiüt leaw apmambeol meáwan monyar andeac Teat Cristo mapacüw wüx minajiüt nej.

¹³Pares sitiül aljane andeac alinoic ombeayaran, ich matün ocueaj Teat Dios müüch nej majaw nguineay alndom masaj alinop cuane landoj mapiüng quiaj.

¹⁴Jondot sitiül xique sanataag orar wüx alinoic ombeayaran, masey Nangaj Espíritu üüch xic narang, jondot ngo najaw cuane teanandeac, pues ngondom mambeol nejingüind.

¹⁵Pero, ñguineay netam naranga? Cos alndom nataag orar wüx alinoic ombeayiün leaw üüch xic Nangaj Espíritu, pero aton netam nataag orar leaw alndom najaw cuane sandeac. At aton alndom nataag cantar himnos leaw üüch xic Nangaj Espíritu, pero netam najaw cuane sataag cantar. ¹⁶Pero icona sitiül isajan Teat Dios leaw najnejay lamarang wüx icona wüx alinoic ombeayiün,

ñguineay alndom alinop jayats leaw ngo majaw mapiüng “amén” nóiquian maquiüüb icona wüx aag leaw ipiüangan quiaja, sitiül ngo manguiy cuane temendeacana?

¹⁷Naleaing icona alndom mejchiün gracias Teat Dios najnejay, pero alinop leaw ngo manguiy ngo mambeol nej nicuajind. ¹⁸Xique süüch gracias Teat Dios cos más alndom nandeac palpálwüx ombeayaran ngo matnej icona. ¹⁹Pero wüx sajlüy niüng canchiüjow monyar andeac Teat Cristo, sandiüm nandeac masey acoquiaw poch leaw alndom manguiyiw, leaw apmambeol nejw; ngo nandiüm nandeac agajpowüw mil (10,000) poch wüx alinoic ombeayaran leaw ngo mambeol nejingüind.

²⁰Xecojow xechijquiaw, nde mepiüangan tiül imalan atnej apiüngüw naliw monguich. Netam mepiüangan atnej natang nipilan, menguiayiün leaw sasaj icon quiaj. Pero wüx cuajantanej ngo majnej, netam mejlüyiün atnej naliw monguich leaw nganaw majaw cuane ngo majnej. ²¹Tiül aaga ajlüyay poch tarang Isafas apiüng nipilan israel apmasoiquiw wüx alinoic ombeayaran, cos Teat Dios tapiüng: “Xique sanüüch mambüw niüng ijlüyiün nipilan mondeac palpálwüx ombeayaran. Sanandeac nasaj icon wüx ombeayiw. Masey atquiay sanarang, nejw ngome apmayariw sandeac”, aw Teat Dios. ²²Atquiay ajlüy nganüy aton, cos sitiül aljane apmandeac alinoic ombeayaran wüx canchiüron, aag ayaj alndom mambeol leaw nganaw

mayariw andeac Teat Cristo, ngome apmambeol leaw lamayariw andeac Teat Cristo. Nganüy wüx aljane apmandeac noic poch leaw asaj nej Teat Dios, aaga andeac quiaj apmambeol monyar andeac Teat Cristo, ngome apmambeol leaw nganaw mayar andeac Teat Cristo. ²³Sitiül meáwan monyar andeac Teat Cristo apcanchiüm, condom teamandeaciw alinoic ombeayaran, jondot mapeayiw acas jayats leaw ngo majawüw xeyay, tengwüy mapeayiw alacas leaw ngo mayariw andeac Teat Cristo, ¿cuane apmapiüngüwa? ¿Ngome apmapiüngüw nerchachiün wüx indeacan aag ayaja? ²⁴Nganüy sitiül meáwan teamandeaciw leaw asaj nejw Teat Dios, pues masey apmapeay nop ngo mayar andeac Teat Cristo, tengwüy nop jayats leaw nganaw majaw xeyay, pero wüx apmanguiaj leaw indeacan, apmayaag tiül omeaats nej ngo majneaj arang, apleaam omeaats netam macueat arang ngo majneaj. ²⁵Wüx apleaam omeaats leaw ngo majneaj lamarang, pues quiaj apmaquieel micos nej marang casa Teat Dios, mapiüng naleaing Teat Dios alniüng ijlyüün.

Wüx apcanchiümeron netam merangan meáwan najneaj

²⁶Xecojow xechijquiaj, nganüy sanasaj icon nguineay netam merangan. Wüx apcanchiümeron, jangantanej tiül icona alndom majiür cuane apmarang. Nop alndom mapiüng matajçüch cantar noic salmo, alinop alndom maquiaach, alinop alndom mapiüng

cuane lamüüch nej Teat Dios majaw, alinop alndom müüch nej Teat Dios mandeac alinoic ombeayaran, alinop alndom müünd mapiüng cuane tapiüng aaga nendeac alinoic ombeayaran quiaj. Meáwan leaw irangan quiaj, aag ayaj apmembeolayon mapac imeajtsan, metangan wüx Mipoch Teat Dios. ²⁷Sitiül almajlüy acas alndom mandeaciw alinoic ombeayaran, pues ich mandeaciw masey ijpiw tengwüy arojpiw, pero nopnopo ich mandeaciw; aton alinop ich mapiüng cuane teamapiüngüw. ²⁸Sitiül ngo majlüy aljane alndom mapiüng wüx cuane teamapiüngüw, más najneaj ich ndijchiümoj, nde mandeaciw niüng canchiowaran. Ich mandeaciw tíulan omeajtsüw nejw, at masajw Teat Dios, ngome tiül nipilan. ²⁹At aton leaw mondeac leaw asaj nejw Teat Dios, pues leaw wüx ijpiw tengwüy arojpiw alndom mandeaciw. Aldemas ich müjchiw olajciw manguiayiw sitiül aag ayaj naleaing tengwüy ngo maleaing. ³⁰Sitiül aljane ajcüwa moncheten quiaj, lamasaj nej Teat Dios cuane alndom mapiüng, pues ich müünd mendeac; pero alinop ich macueat andeac. ³¹Icona alndom mendeacan inopnophon leaw lamasaj icon Teat Dios, cos atquiaj alndom merquiaachayon, at apmapac imeajtsan wüx Teat Cristo. ³²Meáwan leaw nendeac leaw asaj nej Teat Dios alndom ndijchiüm wüx andiüm. ³³Cos leaw andiüm Teat Dios aag ayaj majlüy najneajan tiül moncanchiün, ngome aolüyan andeaciw.

Meáwan niüing apcanchiümoj monyar andeac Teat Cristo, atquiaj netam majlüy. ³⁴Cos montaj netam ndijchiümójan wüx canchiowaran; ngo metam mendeacüw, netam mayariw andeac minojow nejiw atnej apiüing tiül ajlüyay Mipoch Teat Dios. ³⁵Sitiül andiümüw manguiayiw leaw ngo majawüw, ich matüniw manguiayiw minojow nejiw aniüngüw nejiw, cos monxing sitiül nop najtaj apmandeac tiül moncanchiün.

³⁶Ich leaam imeajtsan Mipoch Teat Dios ngome tíulan icona witiüt, at ngome áagan icona lameyariün.

³⁷Sitiül aljane tiül icona apiüing nej alndom mandeac leaw asaj nej Teat Dios, tengwüy apiüing Nangaj Espíritu lamüüch nej marang cuajantanej, nej netam mayaag mapiüing leaw sarang wüx nawiig cam, aag ayaj asaj xic Teat Cristo.

³⁸Pero sitiül aljane ngo mandiüm mayar aag ayaj, nde merangan casa.

³⁹Xecojow xechijquiaw, indeacan leaw lameajndiün mendeacan, leawa lamasaj icon Teat Dios; at nde mepalan leaw nendiüm mandeac alinoic ombeayaran. ⁴⁰Pero irangan meáwan najneaj, nendüübndüjpeay, nde meolúyan.

Wüx Teat Cristo tapac alinomb

15 Nganüy xecojow xechijquiaw, sanasaj icon alinomb para alndom leaam imeajtsan leawa landoj nasaj icon, nguineay lamawün icon wüx isoetiün Teat Cristo. Aag ayaj icona teyariün, at nganüy tanaámb temendüjpiün. ²Cos wüx aaga poch tasajas icon quiaj, landoj leriowan

wüx isoetiün sitiül temeyacan wüx imeajtsan. Pero sitiül ngo meyacan wüx imeajtsan, ajiüc ipiüngánan iyariün andeac Teat Cristo.

³Xique taquiajchiüs icon wüx leawa xeyay atam menguiayüün atnej tasoiquiüs, cos tiül Mipoch Teat Dios apiüing Teat Cristo tandeow mawün asoetiüts. ⁴Ndoj tamiüraad, pero tapac alinomb wüx er nüt, atnej lapiürang wüx nej tiül Mipoch Teat Dios. ⁵Condom tejüiquichay majaw nej néjan teat Pedro nasoic Cefas. Ndoj tejüiquichay majawüw nej meáwan gajpiüp (12) miapóstoles nej aton.

⁶Ndoj tejüiquichay majawüw nej among acoquiaw acoic miow (500) minipilan Teat Cristo nóiquian. Ajcüw ayaj xeyayiw aliünüw mapacüw nganüy, altiül acas landeowüw. ⁷Condom tejüiquichay majaw nej teat Jacobo. Ndoj tejüiquichay majawüw nej alinomb meáwan miapóstoles nej.

⁸Ndójwüx tejüiquichay najaw aton, masey xique atnej wijquiatos úmbwüx, atnej nop nine nganaw matüch a nüt wijquiam. ⁹Xique chingüy tiül meáwan apóstoles, ngo nembeat nicuajind, ngo metam nasoic apóstol xic, cos tanomb xeyay tajcüyüüs najawüw; tayambas ombasüw monyar andeac Teat Cristo. ¹⁰Cos Teat Dios tajiür xic lasta xeyay, pares tajlüyüüs atnej nganüy sajlüy cam. Ngome por gana miün tajiür xic lasta, cos sarang xeyay najiüt, ngo matüchiw xic meáwan apóstoles. Naleaing aag ayaj ngome xíquian quiaj sarang, cos Teat Dios nembeol xic narang. ¹¹Ngo metam mandeacaats

wüx jane tarang aaga najiüt tiül icona, sitiül xique tengwüy nejiw. Naleaing leaw xeyay nembeat, aag ayaj cos lameyariün andeac Teat Cristo.

**Wüx apmapacüw alinomb
leawa landeowüw**

¹²Sitiül lamapiüngaats Teat Cristo tapac alinomb, ñguineay altiül apiüngüw leaw landeow langome apmapacüw alinomba? ¹³Cos sitiül naleaing leaw landeow langome apmapacüw alinomb, aton Teat Cristo ngome tapac alinomb. ¹⁴Sitiül Teat Cristo taton ngo mapac alinomb, por gana miün andeacaats wüx, at por gana miün ayariüüts andeac Teat Cristo. ¹⁵At xicona ajüic atnej monwaiich xicon wüx tandeacasan nguineay tarang Teat Dios, cos tapiüngasan Teat Dios tapacüüch Teat Cristo. Sitiül naleaing mondeow ngo mapacüw alinomb, quiaj Teat Dios taton ngome tapacüüch Teat Cristo. ¹⁶Cos sitiül mondeow ngo mapacüw, at aton Teat Cristo ngome tapac alinomb. ¹⁷Átan sitiül Teat Cristo ngome tapac alinomb, por gana iyariün andeac nej, aliün mejiüran isoetiün. ¹⁸At aton sitiül atquiaj ajlüy, nipilan leaw tayariw andeac Teat Cristo ndoj tandeowüw, ngo maw asoetiw, lambüw tiül castigo. ¹⁹Jondot niüngancüy wüx iüt cam ambeat andüjpiüüts Teat Cristo, nots quiaj ngo membeat leaw arangaats, quiaj ajüic najntsop tiül michachiüüts.

²⁰Naleaing Teat Dios tapacüüch alinomb Teat Cristo. Cos Teat Cristo ombas mapac tiül mondeow, pares

ajawaats Teat Dios apmapacüüch alinomb meáwan nipilan leaw ayar nej andeac. ²¹Tamelich andeowaran wüx leaw tarang nop naxey; at naw wüx leawa tarang nop naxey tamelich apacaran tiül mondeow. ²²Meáwan nipilan wüx iüt tenguiäl andeowaats cos acualaats icoots Adán; pero meáwan nipilan leaw lamayariw andeac Teat Cristo apmapacüw alinomb. ²³Andüübndüjpeay apmapacüw, cos Teat Cristo ombas mapac. Condom wüx nüt apmandilil Teat Cristo, apmapacüw meáwan leaw minipilan nej. ²⁴Condom aliüc miün nüt apmümb aaga iüt cam wüx Teat Cristo landoj mandrooch ombas meáwan montangtang monajiüt, at meáwan moncüy majaw nej. Condom apmayac teowix Teat Dios meáwan leaw almajlüy. ²⁵Cos naleaing nej Teat Cristo netam majlüy wüx meáwan leaw almajlüy, leaw ndoj mayac teoleaj nej meáwan moncüy majaw nej. ²⁶Condom aaga úmbwüx ngo majneaj leaw nej apmandrooch ombas, aag ayaj andeowaran. ²⁷Lajlüy tiül Mipoch Teat Dios niüng apiüng: “Meáwan leaw almajlüy, Teat Dios tayac teoleaj Teat Cristo, cos nej netam majlüy wüx meáwan”, aw. Naleaing wüx tapiüng aag ayaj ajüic ngome teandeac wüx Teat Dios cos nejaj Teat Dios tayac meáwan teoleaj Teat Cristo. ²⁸Condom wüx Teat Cristo lajlüy wüx meáwan leaw almajlüy, nej aton quiaj apmeyacüy teowix Teat Dios, cos Teat Dios tayac teowix nej meáwan. Quiaj Teat Dios apmajlüy wüx meáwan leaw

almajlüy. ²⁹Nganüy sanasaj icon alinoic. Sitiül naleaing mondeow ngo mapacüw alinomb, ¿cuajpar altiül icona ayariw yow ingow ayar yow nop leaw landeowa?

³⁰Aton sitiül mondeow ngo mapacüw alinomb, ¿cuane saxoman wüx sitiül ajcüiyw majawüw xicon nipilana? ³¹Nganüy xique, xecojow xehijquiaw, sayaag ngünantanej nüt aljane alndom mambiy xic. Aag ayaj naleaing sasaj icon cos xeyay apac ximeaats lameyariün andeac Miteatiüts Jesucristo. ³²Sitiül wüx xique tambas natsoj anaag napat nimal tiül Efeso, ¿cuane ambeol xic wüx sitiül mondeow ngo mapacüw alinomba? ¡Nicuajind! Más najneaj marangaats atnej apiürang, cos apiüng: “Metiüts manganeowaats, cos ngünantanej nüt alndom mandeowaats”, aw.

³³Nde mawaiich icon nejingüind, cos ajawaats atnej apiürang: “Nipilan monrang ngo majneaj apmayacüw wüx alinop marang ngo majneaj aton sitiül ajlüiyay maquiiüb nguajantanej”, maw. ³⁴Ich leaam imeajtsan, indüiyün wüx alinomb irangan najneaj, nde merangan ngo majneaj. Cos almajlüy nipilan tiül icona nómban nganaw maxomüw omeajtsüw majawüw nguineay apiüng Teat Dios. Aag ayaj sasaj icon nguineay alndom mexinguian.

**Nguineay apmapacüw
alinomb leaw landeowüw**

³⁵Aljane apmapiüng: “¿Nguineay alndom mapacüüch mondeow alinomb Teat Diosa? ¿Nguineay apmajlüiyw nejiw wüx apmapacüw

alinomba?” apmaw. ³⁶¡Nechach leaw nepiüng atquiaj! ¿Neol ngo mejaw nguineay arang osaab soex wüx apiürüche? Cos cuajantanej osaab leaw apmapiürüch, sitiül ngo majtex mipang, ngo majntsop. ³⁷Aton ngo mapiürüch natang soex, aag miün osaab apiürüch, masey os masey trigo, tengwüy cuajantanej osaab leaw napiürüch. ³⁸Pero Teat Dios üüch majntsop noicnoic osaab majlüy atnej andiüm nej; wüx ajntsop, Teat Dios üüch nej majlüy atnej netam majlüy. ³⁹Aton ngome meáwan cuerpo atanej ajlüy, cos palpálwüx ajlüy. Cos ajlüy noic micuerpo nipilan, alinoic ajlüy nimal, alinoic ajlüy quiec, at alinoic ajlüy cüet. ⁴⁰Aton pálwüx leaw najlüiyw cawüx tiül cielo, at pálwüx leaw najlüy ningüy wüx iüt. Leaw najlüy cawüx tiül cielo tarangüch najneajay para majlüy cawüx. Aton leaw najlüy wüx iüt tarangüch najneajay para majlüy wüx iüt. ⁴¹Ajawaats aaga nüt alinoic arraj, at a caaw alinoic arraj, ocas alinoic arrajüw; nganüy tfülan ajcüw ocas alinoic arrajüw anoicnoiquiw. ⁴²Atquiaj wüx meáwan mondeow apmapacüw alinomb, cos wüx amiüraad a nandeow apndrom ombas; pero wüx apmapac alinomb langondom ndrom ombas. ⁴³Pues aaga nandeow wüx amiüraad ngo metam, cuane ajpar. Pero wüx apmapac alinomb, quiaj apmajlüy najneajay. Wüx amiüraad lajlüyan, ngondom marang nicuajind; pero wüx apmapac alinomb, quiaj apndom marang cuajantanej. ⁴⁴At wüx amiüraad, ajlüy atnej meáwan mondeow; pero wüx apmapac

alinomb lami alinoic, cos Teat Dios lamangowüüch marang jayats. Nganüy ajlüy micuerpojaats atnej ajlüy meáwan nipilan. Pero alinoic nüt apmajlüy pálwüx, cos Teat Dios apmangowüüch marang jayats.

⁴⁵Atquiaj apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng: “Teat Dios ombas marang Adán, tüüch mapac”, aw. Condom tajlüy alinop atnej Adán, aag ayaj Teat Cristo; Miespíritu nej apacüüch nipilan alinomb.

⁴⁶Nganüy micuerpojaats cam ajlüyay nipilan nej, pero alinoic nüt apmajlüy jayats. Quiaj ajüiquich ngome aaga jayats cuerpo espiritual ombas tajlüy, cos aaga ajlüyay cuerpo ombas majlüy. ⁴⁷Aaga naxey ombas marangüch ningüy wüx iüt, Teat Dios tarang iüt nej. Condom tajlüy alinop naxey imiün tiül cielo, aag ayaj Teat Cristo. ⁴⁸Atnej tajlüy micuerpo aaga naxey ombas marangüch iüt nej, atnej ajlüy micuerpojaats nganüy. At aton atnej ajlüy micuerpo aaga naxey imiün tiül cielo, atnej apmajlüy micuerpojaats alinoic nüt wüx apmajlüyüüts tiül cielo. ⁴⁹Cos ajlüyüüts atnej tajlüy aaga naxey ombas marangüch iüt nej, at aton apmajlüyüüts atnej aaga naxey tajlüy imiün cielo.

⁵⁰Xecojow xechijquiaw sanasaj icon, aaga micuerpojaats ajüüraats nganüy cam ngondom majmel tiül micambaj Teat Dios tiül cielo; cos leaw apndrom ombas ngondom majmel niüng lango ndrom ombas nicuajind. ⁵¹Nganüy sanasaj icon leaw nomb ngo majaraw. Ngome meáwan icoots apmandeowaats; naleaing Teat Dios apmangowüüch

micuerpojaats. ⁵²Apmarang najénan, atnej noic ameecharan oniiügaran wüx ndójrüx ajüüts trompet ocueaj Teat Dios. Quiaj apmapaciüw alinomb meáwan monyar andeac Teat Cristo leawa tandeowüw, apmajüürüw jayats micuerpojüw nejiw, langondom ndrom ombasüw alinomb. At icootsa leaw aliün mapacaats, Teat Dios apmangowüüch micuerpojaats aton. ⁵³Aaga micuerpojaats leaw apndrom ombas netam mangowüücharan cos langondom ndrom ombas. Nganüy alndom mandeowaats, áag netam mangowüücharan micuerpojaats, quiaj langondom mandeowaats. ⁵⁴Cos wüx langowüücharan micuerpojaats majlüy jayats, quiaj langondom ndrom ombas; apmajlüy atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng: “Ninguij ndoj andeowaran, langondom mandeowaran alinomb”, aw. ⁵⁵¿Wül nganüy andeow nipilana? ¿Nguiane ajlüye? ¿Wül nganüy oxiüta? ¿Nguiane ajlüye? ⁵⁶Cos ajlüy nisoet, quiaj netam mandeowaran; at cos aaga ajlüyay poch ayac Teat Dios, aag ayaj ajüiquich ajüüraats nisoet. ⁵⁷Nganüy netam müjchüüts gracias Teat Dios, cos lamüüch icoots majntsopiüts wüx meáwan cuajantanej. Aag ayaj tarang Miteatiüts Jesucristo.

⁵⁸Pares xecojow xechijquiaw, irangan tanaámb leaw alndom merangan, nde paxiüm icueajiün wüx iyariün andeac Teat Cristo. Irangan minajiüt Teat Dios meáwan nüt, cos lamejawan wüx irangan minajiüt Teat Dios ngome irangánan.

**Amiücücharan tomiün mambeol
minipilan Teat Cristo**

16 Nganüy sanasaj icon guineay alndom mecanchichan aaga tomiün leaw apmeyacan membeolan monyar andeac Teat Cristo tiül Jerusalén. Irangan atnej tasajasüw noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo tiül Galacia. ²Wüx noic nüt doming iwüniün quiriw leaw ixoman tiül namong seman; quiaj ngo metam memiücüchiün nicuajind wüx sanapeay quiaj. ³Wüx sanapeay niüng ijlüyiün, quiaj sanarang nawiig majoyiw ajcüwa monxey leaw lamepiüangan alndom mambüw mayacüw tiül Jerusalén leaw najmiüc. ⁴Sitiül sapiüng najneaj namb a xique aton, quiaj sanamb naquiüjpüw.

Pablo apiüng guineay apmarang

⁵Ombas netam namb namong tiül Macedonia, condom sanamb tiül Corinto najaw icon. ⁶Nots quiaj nacül acas nüt niüng ijlüyiün, tengwüy sanacül ninguiaj tiül meáwan nüt wüx aquind. Condom quiaj alndom membeolan xic meajchiün xic namb niüng sanandüy quiaj. ⁷Naleaing ngo nandiüm namóngan niüng ijlüyiün, cos sitiül Teat Dios mandium, sanacül naquiüüb icon xeyay nüt. ⁸Sanacül tiül cambaj Efeso leaw ndoj nangos nüt Pentecostés. ⁹Cos ningüy lanaxom xeyay najiüt ocueaj Teat Dios leaw alndom narang; áag sanarang wüxan alndom, masey almajlüyiw xeyay leaw ajcüyiw majawüw xic.

¹⁰Wüx apmapeay niüng ijlüyiün a Timoteo, imbeolan para alndom mapac omeaats macül maquiüüb icon, cos nej arang minajiüt Teat Dios atnej xique sarang. ¹¹Pares nde mepiüangan nej ngo metam, imbeolan mapeay ningüy najneajay mapac omeaats, cos teanacül mapeay nóiquian maquiüüb alacas micojoots michijquiaats.

¹²Nganüy sanasaj icon wüx michijquiaats teat Apolos. Xeyay tasajas sitiül alndom mamb niüng ijlüyiün maquiüjpüw alacas monyar andeac Teat Cristo wüxan ambüw. Pero ngo mandium mamb nganüy; apmamb wüx apmatüch ocueaj.

Ndójwüx atepeay

¹³Netam mepacan wüx merangan najneaj; tanaám indüjpiün leaw lameyariün ocueaj Teat Cristo, nde mermbolan, iyacan imeajtsan wüx merangan leaw andium nej. ¹⁴At meáwan leaw irangan, ijüiquichan naleaing indiumayon nop alinop.

¹⁵Nganüy xecojow xechijquiaw, icona lamejawan meáwan acualaats teat Estéfanas, nejiw ombas mayariw andeac Teat Cristo tiül iüt Acaya. Nejiw tanaám ayacüw omeajtsüw wüx mambeolüw monyar andeac Teat Cristo. ¹⁶Xique xowüy satün icueajiün meyariün andeacüw nejiw, at netam meyariün andeacüw meáwan monarang atnej arangüw nejiw, cos ambeolüw icon wüx aaga najiüt quiaj. ¹⁷Pues wüx tapeayiw ajcüw teat Estéfanas, teat Fortunato, at teat Acaico, xeyay tapac ximeaats, cos nejiw tajlüyiw ningüy mambeolüw xic ingow ijlüyiün ningüy. ¹⁸Nejiw xeyay

tüjchiw mapac ximeaats, at sawaw nejiw tüjchiw mapac imeajtsan. Netam meyajcan mesajan najneaj arangüw.

¹⁹Meáwan noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül iüt Asia atepeayiw icon. At teat Aquila, aton müm Priscila mintaj nej, y meáwan monyar andeac Teat Cristo leaw canchiüjow aniüngüw nejiw, xeyay andiümüw matepeayiw icon wüx minüt Teat Cristo. ²⁰At atepeayiw icon meáwan monyar andeac Teat Cristo leaw alningüy.

At icona itepeayiün nop alinop najneájan.

²¹Nganüy xiquiay sarang aaga úmbwüx poch cam naag xiwx natepeay icon.

²²Sitiül aljane ngo mandiüm Teat Cristo, ich maw ninguiün nómban mamb tiül castigo. ¡Teat Cristo aliüc najen!

²³Miteatiiüts Jesucristo mambeol icon tamtámban. ²⁴Xique xeyay sandiüm icon, cos nóiquian teamandüjpiiüts Teat Cristo Jesús. Amén.

Amb iwic nanderac arang wüx nawiiḡ San Pablo müüch minipilan Teat Cristo moncül tiül Corinto

2ª CORINTIOS

Atepeay

1 Xique Pablo sajlüy miapóstol Teat Jesucristo cos Teat Dios tayac xic. At alningüy michijquiaats Timoteo alnaquiiüb. Xique sarang aaga nawiiḡ cam nüüch monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül cambaj Corinto. At aton süüch mamb manguiayiw meáwan micual Teat Dios moncül tiül iüt Acaya. ²Sandiüm Miteatiiüts Dios at Miteatiiüts Jesucristo müjchiw icon mimonajnejaw, at mejlüyiün najneájan tiül imeajtsan.

Teat Pablo tamongoch xeyay

³Najnejay ajlüy Teat Dios, miteat Miteatiiüts Jesucristo. Nej andiüm meáwan nipilan, at tanaámb teamüüch majnejay omeaatsaran. ⁴Nej üüch majnejay omeajtsaats wüx meáwan naél amongochiiüts. Atquiaj alndom icootsa aton müjchiiüts majnejay omeajtsüw jangantanej teamamongoch naél. Cos atnej teambeol icoots Teat Dios, atnej alndom müjchiiüts majnejay omeajtsüw jangantanej

aton. ⁵Masey teamamongochiiüts xeyay ngo majnejay atnej tamongoch Teat Cristo, atquiaj nej apmüüch majnejay omeajtsaats xeyay.

⁶Xicona samongochiün xeyay naél cos atquiaj alndom nambeolan icon necamb wüx imongochiün naél. Tamongochasan xeyay naél alndom nasajan icon nguineay Teat Cristo alndom mawün icon wüx isoetiün. Cos Teat Dios teamambeol xicon, pares xicona aton alndom nambeolan icon meiücan wüx cuajantanej apmemongochiün atnej xicona saiücan wüx leaw samongochiün. ⁷Xicona sajawan icona apmeiücan wüx meáwan leaw apmemongochiün, cos sajawan sitiül apmemongochiün ngo majnejay atnej samongochiün, quiaj Teat Dios apmambeol icon atnej ambeol xicon.

⁸Xecojow xechijquiw, nganüy sanasaj icon menguiayiün nguineay tamongochasan tiül iüt Asia. Cos xeyay tamongochasan ngo majnejay quiaj, langondom narangan nicuajind, lanüjchiün ximeajtsan sanandeowan quiaj. ⁹Lanapiüangan

landoj, sanandeowan. Nganüy sawaw aag ayaj tamongochasan niüng ngondom napiüŋan sanawan wüx xicónan quiaj. Naleaing nejay Teat Dios áag nepacüüch mondeow tawün xicon wüx. ¹⁰Najneaj tarang Teat Dios cos tawün xicon wüx, tajlüy nandeowan; at nganüy tanaám teamawün xicon wüx. Sajawan naleaing nej apmawün xicon wüx alinomb. ¹¹Naleaing netam membeolan xicon metüniün mambeol xicon Teat Dios. Cos atquiaj xeyay nipilan leaw atüniw ocueaj Teat Dios mambeol xicon, apmüjchiw gracias Teat Dios cos nej xeyay tambeol xicon.

Pablo tequiy mamb andüy Corinto

¹²Xicona xeyay apac ximeajtsan cos sayajcan tiül ximeajtsan sarangan najneaj tiül nipilan, sarangan áagan leaw andiüm Teat Dios; ngo nawaijchan nejinguind, cuantemas te icona ngo nawaijchan icon. Teat Dios teamambeol xicon narangan aag ayaj, ngome xicónan quiaj alndom narangan. ¹³Xique sarang wüx nawiig áagan ngo maél leaw alndom meteowan mexoman imeajtsan wüx. Malüy naleaing apmexoman imeajtsan wüx meáwan leaw sarang wüx aaga nawiig cam. ¹⁴Sapiüng icona lamejawan quiriw. Wüx aaga nüt Teat Jesús apmandilil sandiüm mapac imeajtsan wüx xique; at sandiüm mapac ximeaats wüx icona cos xique tambeolas icon meyariün andeac Teat Cristo.

¹⁵Cos tapiüŋas atquiaj ipiüŋan wüx xique; pares tandiümas ombas namong quiaj, nambeol icon amb

ijmbüw. ¹⁶Tapiüŋas naw quiaj sanandüy tiül Macedonia, ndoj nawas Macedonia tapiüŋas sanandilil alinomb najaw icon amb ijmbüw. Condom tapiüŋas alndom membeolan xic namb sandüy tiül iüt Judea. Nganüy naleaing ngondom namb ombas najaw icon atnej tapiüŋas. ¹⁷Cuane ipiüŋan, çjow wüx tapiüŋas sanamb najaw icon, aag ayaj sapiüŋan, lango narang leaw tapiüŋasa? Ngwüy, naleaing sapiüng, cos ngo narang atnej arang jangantanej nipilan. Xique leawa lanapiüng sanarang, pues netam narang, ngondom napiüŋan. ¹⁸Teat Dios ajaw leaw sasaj icon ngo napiüŋan, naleaing sanarang. ¹⁹Xicona, xique, teat Silvano at teat Timoteo tasajasan icon wüx Teat Cristo, Micual Teat Dios. Nej mbójan marang leaw lamapiüng, ngo mapiüŋan. ²⁰Teat Cristo tarang meáwan leaw lamapiüng Teat Dios, pares apiüngaats “Amén, aag ayaj naleaing” wüx arangaats casa Teat Dios, cos najneaj lamarang Teat Cristo. ²¹Nejay Teat Dios neech icoots lembemoots nandand mandüjpiiüts Teat Cristo, cos nej nerriiüd icoots. ²²Aton nej tayac tiül omeajtsaats aaga Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios, majlüy tiül omeajtsaats, majüiüich ajlüyüüts micual nej icoots.

²³Nganüy sanasaj icon neol ngo namb tiül cambaj Corinto najaw icon wüx aaga nüt tapiüŋas. Teat Dios ajaw ngo nawaiich. Naleaing ngo namb najaw icon cos ngo nandiüm nalic icon xeyay. ²⁴Xicona lango metam nasajan icon más wüx

Teat Cristo cos lamejawan wüx aag ayaj. Más naleaing, sandiüman nambeolan icon nüjchiün mapac imeajtsan.

2 Xique taton ngo nandilil najaw icon, cos ngo nandiüm nüüch icon mamix imeajtsan alinomb. ²Sitiül xique nüüch mamix imeajtsan, ¿pues jane apmeech mapac ximeaatsa? Nejinguin, cos icónan quiaj alndom müüch mapac ximeaats. ¿Pero nguineay alndom, ndot nüüch icon mamix imeajtsana? ³Tarangas alinoic nawiig cos ngo nandiüm mamix ximeaats wüx sanatüch niüng ijlyüiün. Cos áagan icona alndom meajchiün mapac ximeaats; sawaw ngondom mapac imeajtsan sitiül xique amix ximeaats. ⁴Xique xeyay ngo majnej ximeaats, tajiüntsas wüx tarangas aaga alinoic nawiig nüüch icon. Ngo narang aag ayaj nüüch mamix imeajtsan, naleaing tarangas para mejawan nguineay sajiür icon lasta.

**Pablo awün wüx omeaats
leaw tarang alinop**

⁵Naleaing sitiül aljane tiül icona tüüch mamix ximeaats, ngome xíquian quiaj, cos meáwan icona aton tüüch mamix imeajtsan. Malü naleaing meawarónan tamix imeajtsan. ⁶Sapiüng ngocháyan aaga naél leaw icona teajchiün mamongoch aaga naxey quiaj, cos lamamongoch xeyay. ⁷Nganüy netam mewüniün wüx imeajtsan leaw tarang, netam membeolan, nganandot mamix omeaats nómban. ⁸Nganüy sasaj icon mejüiquichan alinomb ijiüran lasta. ⁹Tarangas aaga nawiig nasaj icon wüx aag

ayaj cos tandiümas nambich najaw sitiül icona naleaing apmerangan meáwan leaw sasaj icon. ¹⁰Sapiüng najnej mewüniün wüx imeajtsan leaw tarang aaga naxey quiaj, cos xique aton lanawün wüx ximeaats. Sitiül aleaic aliün majlüy netam nawün wüx ximeaats, Teat Cristo ajaw sanarang para alndom nambeol icon. ¹¹Sitiül atquiaj apmarangaats, quiaj Satanás ngondom mayac icoots wüx naél, cos lamajawaats nguineay mbójan arang.

**Pablo ngo majnej omeaats
tiül cambaj Troas**

¹²Wüx tapeayiüs tiül cambaj Troas, Teat Dios tambeol xic xeyay nasaj nipilan wüx Teat Cristo. ¹³Pero naleaing xique ngo majnej ximeaats, cos ngo naxom quiaj teat Tito. Por aag ayaj tasajasüw sanaw quiaj; tambas tandüyiüs tiül iüt Macedonia.

Teamambeol xicon Teat Cristo

¹⁴Nganüy süüch gracias Teat Dios, nej teamambeol xicon nasajan meáwan nipilan nguineay Teat Cristo tandeow mawün wüx asoetaran. Aaga süjndiün nandeacan quiaj, najen ajüy miünquiaj atnej ajüy noic najmboc angan. ¹⁵Xicon sajlüyiün atnej najmboc angan pom leaw Teat Cristo teamayac müüch Teat Dios. Aaga najmboc angan quiaj, ajüic tiül jane laáw wüx asoetiw nejw, at ajüic masey tiül nipilan apndrom ombasüw tiül aaga xeyay ngo majnej. ¹⁶Jane ngo mayariw andeac Teat Cristo, wüx

apmaximeaw aaga najmboc angan quiaj, ayajcüw ngo majneaj cos apmambüw tiül aaga xeyay ngo majneaj. Pero monyar andeac Teat Cristo, wüx aximeaw aaga najmboc angan quiaj, ayajcüw najneaj cos ajawüw Teat Dios apmapacüüch nejiw mapacüw meáwan nüt. ¿Jane alndom marang aaga najiüt cama? Xicona alndom, cos Teat Dios teamambeol xicon. ¹⁷Pero ngo narangan atnej arangüw ajcüwa mondeac Mipoch Teat Dios mexomxomayej wüx. Xicona sandeacan naleaing, ngo nawajjchan, cos Teat Dios tayac xicon wüx narangan aag ayaj, nej teamajaw naleaing aaga sandeacan quiaj, cos minipilan Teat Cristo xicon.

Monrang minajiüt Teat Cristo

3 Jow nganüy, ¿cuane ipiüngana? ¿Netam natüniün noic nawiig mapiüng jane xicon, mejawan nguineay sarangana? ¿Ngwüye, netam najoyiün nawiig atnej ajoyiw altiül, para alndom natüchiün niüng ijlüyiüna? ¿Ngwüy netam natüniün icueajiün noic nawiig atnej arangüw altiüla? ²Ngwüy, ngo metam xicon alngün nawiig; cos áagan leaw netam xicon, aag ayaj icona. Cos wüx nipilan ajawüw nguineay Teat Dios tangowüüch imeajtsan wüx taquiaachasan icon wüx Mipoch Teat Dios, quiaj alndom majawüw nguineay tarangasan najneaj tiül icona. ³Nipilan alndom majawüw icon at icon nawiig imiün tiül owix Teat Cristo, tajamiünasan. Aag ayaj ngome noic nanderac tarangüch

naag tinta, at ngome wüx piedra; pero Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios almapac tarang wüx imeajtsan aag ayaj.

⁴Sajawan aag ayaj naleaing, Teat Dios tambeol xicon ajcan teyariün andeac Teat Cristo. ⁵Meáwan leaw sarangan ngome xicónan quiaj sarangan, Teat Dios nembeol xicon narangan meáwan. ⁶Nej lamüüch xicon naxoman ximeajtsan nasajan nipilan nguineay Teat Cristo awün wüx asoeteran. Jane ngo marang palan meáwan leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés, nej apmamb tiül castigo. Pero nganüy sasajan icon, aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios üüch mapacaran meáwan nüt.

⁷Cos aaga poch narangüch wüx piedra tapiüng apmamb tiül castigo meáwan leaw ngo mandüüb leaw apiüng. Wüx Moisés tüünd aaga poch quiaj, nipilan Israel ngondom majawüw teombas nej cos xowüy lalitlit, condom aag ayaj tamong. ⁸Sitiül xowüy lajneaj aaga poch quiaj, cuantemas nganüy aaga nanderac leaw Nangaj Espíritu üüch, aag ayaj más najneaj ajlüy. ⁹Pues sitiül xowüy lajneaj aaga poch tüünd Moisés, masey tarangüch majüiquich jane nejiw apmambüw tiül castigo, pues más xeyay najneaj arang nganüy Nangaj Espíritu, cos nej apiüng nguineay alndom mawün asoetiüts Teat Dios, lango mambaats tiül aaga xeyay ngo majneaj quiaj. ¹⁰Cos aaga poch leaw nomb tajlüy najneajay, aag ayaj tayac Moisés, nganüy lajüic atnej ngo majneaj cos ngo matüch matnej leaw lajlüy nganüy. ¹¹Sitiül

aaga ajlüyay arangüch leaw tayac Moisés xeyay najneaj tajlüy, masey nganüy lamong, pues más xowüy lajneaj leaw tüüch icoots Teat Cristo cos aag ayaj apmajlüy meáwan nüt.

¹²Xicona sajawan aag ayaj naleaing, pares ngo nimbolan nasajan nipilan. ¹³Xicona ngo nexotayon wüx sandeacan Mipoch Teat Dios, ngo mat xicon Moisés, cos taxot teombas nej naag noic püy nganandot majawüw nej nipilan israel nguineay teámb ndroj alitlit teombas nej. ¹⁴Ngo maxomüw omeajtsüw cos tanaámb nganüy cam nadam omeajtsüw. Pares nganüy wüx ateowüw aaga ajlüyay Mipoch Teat Dios, ngo majawüw cuane, cos atnej aliün teombasüw püy. Néjan Teat Cristo alndom mawün aag ayaj. ¹⁵Pares nganüy nipilan israel wüx apmateowüw aaga ajlüyay poch tüünd Moisés, ngo majawüw cuane wüx apiüng, cos atnej aleaic nexot nej oniüjcüw. ¹⁶Nganüy wüx aljane nejiw apmayar andeac Teat Cristo, quiaj apmaw aaga nexot nej oniüjcüw quiaj. ¹⁷Aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ajlüy nóiquian maquiiüb Teat Cristo. Pares jangantanej leaw ajiür Nangaj Espíritu lango metam mayac omeaats wüx marang leaw apiüng tiül aaga ajlüyay poch tüünd Moisés. ¹⁸Icootsa leaw lamayariiüts andeac Teat Cristo lango majiüraats alcuane mexot teombasaats; cos Nangaj Espíritu üüch icoots majawaats nguineay Teat Cristo xowüy lajneajay ajlüy. Quiaj nütnútan teajlüyiiiüts najneaj atnej ajlüy nej.

4 Teat Dios tayac xicon najlüyiün wüx aaga najiüt teanarangan cam. Nej ajiür xicon lasta, áag ngo paxiüm xicueajiün. ²Xicona ngo narangan nexotayon wüx nicuajind; ngo narangan nicuajind müüch monxing. At ngo nawaijchan, ngo nambiülüjchiün andeac Teat Dios. Sandeacan áagan naleaing manguiay meáwan nipilan. Wüx aag ayaj nipilan ajawüw, at Teat Dios teamajaw xicon sandeacan naleaing, ngo nawaijchan. ³Nganüy sitiül aljane ngo majaw nguineay ajlüy aaga Najneaj Nanderac wüx Teat Cristo, aag ayaj ngome cos ngondom majaw, pero cos ngo mandiüm mayar andeac Teat Cristo; por aag ayaj apmamb tiül castigo. ⁴Ajcüwa nipilan quiaj ngo mandiümüw mayariw andeac Teat Cristo, cos minatangüw nimeech leaw ajlüy wüx a iüt cam apal nejiw nganandot mayariw. Teat Cristo najneajay ajlüy; nej ajlüy atanej Teat Dios. ⁵Xicona sandeacan áagan wüx Teat Cristo; ngo nandeacan leawa sarangan xicona para narangüchiün casa. Sandeacan wüx áagan leawa lamarang Miteatiiüts Jesucristo. Xicona sajlüyiün atnej mimos nej para alndom nambeolan icon, cos sandiüman Teat Jesús. ⁶Teat Dios ombas mapiüng majlüy ran masey áagan pojniün tajlüy. Pues nejay nganüy lamüüch icoots maxomaats omeajtsaats majawaats nguineay ajneaj ajlüy Teat Dios wüx ajawaats Teat Cristo xeyay najneaj ajlüy.

Mayacaats omeajtsaats wüx mandüjpüüts Teat Cristo

⁷Masey xicona atnej nop xor narangüch iüt cos ngo nembeatiün,

pero Teat Dios lamüüch xicon nandeacan leaw nembeat xeyay. Leaw sarangan, aag ayaj ocueaj Teat Dios, ngome sarangánan xicona. ⁸Masey apalpal xicon nipilan cos ajcüyiw majawüw xicon, pero Teat Dios awün xicon wüx meáwan aaga naél quiaj. Nguiaj ngo najawan cuane sanarangan, pero ngo mamix ximeajtsan dedaámb. ⁹Masey ayamb ximbasan nipilan, naleaing Teat Dios ngo macueat xicon. Masey awüjchiw xicon tiüt, ngo nandeowan. ¹⁰Xicona nguiajnguiaj laliüc nandeowan atnej tamongoch Teat Cristo; cos Teat Dios neech xicon namongochiün aag ayaj majüic Teat Cristo almapac, tenguiál mambeol xicon. ¹¹Wúxan saliüunan napacan samongochiün xeyay, sayajcan laliüc nandeowan, cos wüx Teat Jesús sasajan nipilan. Samongochiün aag ayaj para majüic nguineay Teat Jesús almapac, teamambeol xicon masey aliün najiüuran aaga cuerpo leaw apndrom ombas. ¹²Xicona samongochiün xeyay ngo majneaj, laliüc nandeowan; cos atquiaj alndom nambeolan icon nasajan icon nguineay alndom mepacan meáwan nüt.

¹³Xicona lanayariün andeac Teat Dios atnej apiüng tiül Mípoch Nej niüng apiüng: “Xique tayariüs andeac Teat Dios, nganüy alndom nandeac wüx”, maw. At xicona aton sayariün andeac Teat Dios, pares nandeacan. ¹⁴Cos sajawan Teat Dios nepacüüch alinomb Teat Jesús, nejay apmepacüüch xicon aton, cos sanajlüyiün nóiquian

naquiüjpan Teat Jesús. Quiaj apmaquiüüb icoots nóiquian andüy niüng ajlüy nej. ¹⁵Pues meáwan leaw samongochiün, aag ayaj ajlüy para alndom mejlüyiün más najneaj, cos wüx Teat Dios ambeol xeyay nipilan, quiaj apmayajcüw masajüw najneajay lamarang, marangüw nej casa.

¹⁶iPares ngo paxiüm xicueajiün! Masey tenguiál satangan, laümb sapacan; pero tiül ximeajtsan sayajcan nütnútan xeyay sandiüman narangan minajiüt Teat Dios. ¹⁷Cos leawa ngo majneaj amongochiüts ningüy wüx aaga iüt cam, aag ayaj amóngan, ngome apmafüc. Naleaing wüx aag ayaj apmarangüchiiüts casa xeyay ninguiün tiül cielo, ngo majiür ümb. ¹⁸Pues atquiaj apmajlüyiüts, cos ngo mayacaats omeajtsaats wüx leaw axomaats majawaats ningüy wüx iüt cam; pero naleaing ayacaats omeajtsaats wüx leaw altiül cielo, leaw ngondom maxomaats majawaats nganüy. Cos meáwan leaw almajlüy naxoram majaraw nganüy, aag ayaj apndrom ombas; pero leaw ngo maxoram majaraw, aag ayaj apmajlüy meáwan nüt.

Aniüngaats ninguiün tiül cielo

5 Ajawaats micuerpojaats ajlüy atnej nop iüm ningüy wüx iüt, ngome apmafüc xeyay. Pero wüx apmandeowaats, quiaj micuerpojaats apmajlüy jayats atnej nop jayats iüm. Aag ayaj Teat Dios apmarang, ngome nipilan apmerang, lango ndrom ombas nómban cos tiül cielo

almajlüy. ²Nganüy aiümaats, cos teamamongochiiüts xeyay naél wüx aaga cuerpo cam. Pares xeyay andiümaats majiüraats aaga jayats cuerpo leaw apmüjndiiüts ninguiün tiül cielo. ³Atquiaj ngome apmajlüyüüts ninguiün tiül cielo atnej miotajcáatsan, apmajüüraats jayats micuerpojaats. ⁴Pero nganüy wüx ajlüyüüts ningüy tiül micuerpojaats cam aiümaats cos amongochiiüts xeyay ngo majneaj. Pares xeyay andiümaats majlüyüüts tiül jayats micuerpojaats leaw ngome apmandeow; más naleaing andiümaats mangowüjchiiüts micuerpojaats leaw apmandeow, para majiüraats jayats micuerpojaats leaw ngome apmandeow. ⁵Ajawaats apmajüraats jayats micuerpojaats tiül cielo. Aag ayaj ajawaats, cos nej lamüüch icoots majiüraats Nangaj Espíritu tiül omeajtsaats.

⁶Ajawaats wüx ajlüyüüts tiül micuerpojaats cam ningüy wüx iüt, miünquiaj ajlüyüüts niüng ajlüy Teat Dios, cos nganaw majlüyüüts tiül cielo niüng ajlüy nej. ⁷Aag ayaj ajawaats naleaing cos ayariiüts andeac Teat Cristo, masey ngome axomaats majawaats.

⁸Apac omeajtsaats cos ajawaats más najneaj sitiül apmacueatiiüts aaga cuerpo cam para mambaats tiül cielo niüng ajlüy Teat Dios.

⁹Pares netam marangaats atnej andiüm Teat Dios, masey aliünaats ningüy, tengwüy lapeayüüts tiül cielo. ¹⁰Cos meáwan icoots netam matüchiiüts teombas Teat Cristo manguiayüüts nguineay tarangaats, sitiül tarangaats najneaj tengwüy

tarangaats ngo majneaj wüx aliün mapacaats. Quiaj apmüjndiiüts leaw nej andiüm müüch icoots.

Teat Dios lajneaj majaw icoots

¹¹Cos lanajawan nguineay Teat Dios apmajaw wüx asoeteran, pares xicona sasajan nipilan mayariw andeac Teat Cristo. Teat Dios ajaw nguineay sarangan. Malüy icona aton mejawan nguineay sarangan. ¹²Xicona ngo metam narangan nawiig menguiayüün jane xicon cuane sarangan, cos lamejawan nguineay sarangan. Nganüy sasajan icon ich leam imeajtsan nguineay sarangan, para mejiüran cuane apmesajan ajcüwa nipilan monrangrangüy teombas nipilan, ngo metam nejiw leaw altiül omeaatsaran. ¹³Sitiül ajüic xicona nechachasan, aag ayaj cos sandiüman narangan xeyay najiüt ocueaj Teat Dios. Tengwüy sitiül ajüic saxoman ximeajtsan wüx cuajantanej, aag ayaj cos sandiüman nabeolan icon. ¹⁴Xicona sandiüman narangan áagan andiüm Teat Cristo, cos nej xeyay ajiür icoots lasta. Sajawan nej tandeow ingow andeow meáwan nipilan; pares ajüic atnej meáwan icoots tandeowaats nóiquian maquiüjpaats. ¹⁵Naleaing nej tandeow ingow andeowaats, pares jane apmayar nej andeac apmapac meáwan nüt niüng ajlüy Teat Dios; pero naleaing langondom marangüw leaw andiümüw. Netam marangüw leaw andiüm Teat Cristo, áag tandeow ingow andeowaats, y tapac alinomb. ¹⁶Xicona nganüy ngondom nateotsan wüx ombas alinop atnej arangüw altiül, masey

nomb atquiaj tateotsasan wüx ombas Teat Cristo, nganüy ngo narangan atquiaj. ¹⁷Pares sitiül aljane ajlüy nóiquian maquiiüb Teat Cristo, pues nej lajlüy atnej jayats wijquiam; lango mapiüng tiül omeaats atnej tapiüng nomb, cos nej jayats ajlüy, lami alinoic.

¹⁸Meáwan aag ayaj Teat Dios nerang, cos nganüy lajneaj omeaats, lango majcüy majaw icoots, cos Teat Cristo tiün mandeow mangüy asoetiiüts. At tasaj xicon namban nasajan nipilan mandilileaw mayambüw nej, cos nej lango majcüy majaw nejiw. ¹⁹Teat Dios tajneaj majaw nipilan cos Teat Cristo tiün mangüy asoet nipilan, pares nej nganüy lango leaam omeaats wüx asoetiiüts. Nej tasaj xicon namban nasajan meáwan nipilan nganüy lajneaj majaw nejiw wüx apmayambüw nej. ²⁰Naleaing tasaj xicon Teat Cristo namban nasajan nipilan, napiüangan leaw apiüng nej. Xeyay sasajan icon wüx minüt Teat Cristo, netam mendililean meyamban Teat Dios. ²¹Teat Cristo masey ngo majiür nicuajind nisoet, condom tajlüy atnej tajiür nisoet, cos Teat Dios tacanchich wüx ombas nej meáwan asoetiiüts. Atquiaj tarang para majlüyüts najneaj atnej andiüm Teat Dios. Aag ayaj tajlüy cos Teat Cristo tandeow mangüy asoetiiüts.

6 Xicona sarangan najiüt ocueaj Teat Dios nüjchiün icon menguiayüün, pares sasajan icon nde mecueatiün, nde ndrom imeajtsan leaw najneajay lamüüch icon Teat Dios. ²Cos tiül Mipoch Teat Dios apiüng:

Wüx tatüch a nüt tanguiayüüs indeacan;

wüx tatüch a nüt meriowan wüx isoetiün, quiaj tambeolas icon, aw.

Nganüy lamatüch aaga nüt wüx Teat Dios andiüm mambeol icon; lamatüch a nüt mawaran wüx asoeteran.

³Xicona ngo narangan nicuajind ngo majneaj, para maxomüw nguineay mandeacüw ngo majneaj wüx aaga najiüt sarangan ocueaj Teat Dios. ⁴Meáwan leaw sarangan, sarangan najneaj, majüic xicona nerangasan minajiüt Teat Dios. Ajüic aag ayaj naleaing, cos saiücan wüx samongochiün ngo majneaj, wüx ngo najiüran nicuajind, at wüx sajlüyüün wüx naél. ⁵Nguiaj sajwüchiün, nguiaj sajmeliün tiül manchiüc, nguiaj sajlüyüün tiül nadam moncüy, nguiaj xeyay ümb sapačan cos xeyay najiüt sarangan, nguiaj ngo nameayüün, nguiaj saiündan lop wüx ngo majlüy. ⁶Ajüic sarangan minajiüt Teat Dios cos sarangan palüyan najneaj. Saxoman ximeajtsan wüx cuajantanej, saiücan wüx leaw arang jangantanej nipilan, sambeolan jangantanej, sarangan leaw andiüm Nangaj Espiritu, y xeyay sandiüman nop alinop. ⁷At wüx sasajan nipilan wüx Teat Cristo sandeacan naleaing, ngo nawaijchan. Meáwan leaw alndom narangan, aag ayaj cos Teat Dios ambeol xicon, üüch xicon najiüran xengochayon jane apmajngot amb wüx xeacan at wüx xequiambiün. ⁸Nguiaj sarangüchiün casa, nguiaj ngo narangüchiün casa; nguiaj

anderac wüx ximbasan ngo majneaj, nguiaj anderac najneaj; nguiaj anderac xicona newaiichasan, pero xicona sandeacan leaw naleaing. ⁹ Nguiaj sajlüiyiün atnej ngo nembeatiün; nguiaj sajlüiyiün atnej nembeatasan. Nguiaj laliüc nandeowan, pero tapacasan. Nguiaj xeyay sayacüchiün wüx naél, pero ngo nandeowan. ¹⁰ Nguiaj amix ximeajtsan, nguiaj xeyay apac ximeajtsan. Masey ngo najiüran nicuajind, naleaing süjchiün xeyay nipilan majiürüw leaw Teat Dios üüch nejw. Masey ajüic ngo najiüran nicuajind ningüy, naleaing alnajiüran meáwan leaw almajlüy.

¹¹ Xecojow xechijquiw monlüy tiül cambaj Corinto, xicona lanasajan icon meáwan leaw alwüx ximeajtsan cos sajiüran icon lasta.

¹² Pues xicona najneaj ximeajtsan najawan icon, pero icona ngo mendiüman mejawan xicon.

¹³ Sanasaj icon atnej nateataran asaj micual nej: Ijiüran xic lasta atnej sajiür icon lasta.

Teat Dios acül tiül omeajtsaats

¹⁴ Nde mejlüiyiün wüx yugo mequiüjpan jangantanej leaw ngo mayar andeac Teat Cristo, cos ngo marangüw atnej irangan. ¿Nguineay alndom nop nerang najneaj majlüy maquiüüb nop nerang ngo majneaja? ¿Nguineay alndom a ran maquiüüb pojniün nóiquian? ¹⁵ At, ¿nguineay alndom majlüy Teat Cristo nóiquian maquiüüb nimeeche? ¿Nguineay alndom nop neyar andeac Teat Cristo majlüy nóiquian maquiüüb leaw ngo mayar andeac Teat

Cristo? ¹⁶ ¿Nguineay alndom macül Teat Dios nóiquian maquiüüb niüng ajlüiyw narangüch dios? Cos aaga Teat Dios almapac ajlüy tiül omeajtsaats. Aag ayaj apiüing Teat Dios tiül Mipoch nej:

Sanacül tiül omeajtsüw,
sanaquiüjpw;
xique Midiosüw nejw,
nejw apmajlüiyw xecambaj.

¹⁷ Pares Teat Dios tapiüing aton: Iriowan niüng ajlüy nipilan ngo marang xic casa, icueatiün; nómban nde merangan ngo majneaj.

Quiaj xique sanaquiüüb icon;

¹⁸ sanajlüy Miteatiün,
icona apmejlüiyiün xecual, aw
Teat Dios nerang meáwan
cuajantanej.

7 Xecojow xechijquiw, lamanguaiyiüts nguineay Teat Dios lamapiüing apmarang; pares netam macueatiüts arangaats meáwan ngo majneaj, masey leaw icóotsan quiaj andiümaats marangaats, tengwüy leaw omalaats andiüm mayac icoots wüx. Netam marangaats najneaj atnej andiüm Teat Dios, müjchiüts omeajtsaats.

Pablo apac omeaats cos arangüw najneaj alinomb

² Xeyay sandiüm mejiüran xicon lasta, cos xicona nejninguind ngo narangan ngo majneaj wüx ombas; nejninguind ngo nüjchiün macueat andüüb Teat Cristo; nejninguind ngo nawajjchan nawüniün ocueaj alcuane. ³ Ngo nasaj icon aag ayaj para nayac isoetiün, cos lanasaj icon xique xeyay sajiür icon

lasta. Nique mandeowaats, nique mapacaats, pero ajlüyiiüts nóiquian.

⁴Xique sawaw apmerangan najneaj atnej lanasaj icon. Aton xeyay apac ximeaats wüx icona, xeyay ajneaj ximeaats, masey samongochiün xeyay ngo majneaj.

⁵Naleaing, nde wüx tapeayasan ningüy tiül iüt Macedonia ngondom naxojtan. Xeyay samongochiün ngo majneaj, ajlüy xeyay moncüy. Tiül ximeajtsan ximbolan xeyay cos ngo najawan nguineay apmajlüy.

⁶Naleaing Teat Dios, áag neech majneaj omeaats jane namix omeaats, tüüch majneaj ximeajtsan, cos tapeay niüng sajlüyiün michijquiaats Tito.

⁷Pues ngome áagan wüx apeay a Tito najneaj ximeajtsan, nganüy cos tapiüng nguineay teajchiün majneaj omeaats nej aton wüx tapeay niüng ijlüyiün. Tasaj xicon nguineay tendiüman mejawan xic alinomb, nguineay amix imeajtsan wüx leawa terangan. Wüx tapiüng nguineay ijiüran xic lasta, quiaj más xeyay tapac ximeaats.

⁸Masey tujchiüs icon mamix imeajtsan wüx aaga nawiig tarangas, nganüy lajneaj ximeaats wüx icona. Masey tamix ximeaats quiriw wüx tarangas aaga nawiig, cos tajawas wüx aag ayaj apmamix imeajtsan acas nüt. ⁹Nganüy apac ximeaats ngome por aaga amix imeajtsan, pero cos tamix imeajtsan wüx leaad imeajtsan cuane terangan. Quiaj terangan leaw andiüm Teat Dios. Pares aaga nawiig tarangas tambeol icon. ¹⁰Wüx amix omeajtsaats atnej andiüm Teat Dios, aag ayaj

üüch mandüümaats macueatiiüts arangaats ngo majneaj; atquiaj alndom mawün icoots wüx asoetiiüts Teat Dios. Pero masey amix omeaats jangantanej leawa ngo mandüüb Teat Cristo aag ayaj andüy wüx ayac nejiw tiül castigo. ¹¹Nganüy ajüic terangan leaw andiüm Teat Dios, cos tamix imeajtsan wüx aaga naél tejiüran. At alndom mejawan leaw ixoman wüx nganüy, cos nejay Teat Dios tüüch icon membeolan xic, tüüch icon mejcüyiün, at mermbolan; condom tendiüman mejawan xic alinomb. Quiaj aton tendiüman meajchiün mamongoch ngo majneaj aaga naxey nerang a nisoet quiaj. Wüx aag ayaj ajüic ngo mequiüjpan wüx leaw tarang. ¹²Wüx tarangas aaga alinoic nawiig nüüch icon, ngome tarangas wüxan nej aaga naxey nequiüb ingow mimüm nej, aton ngome wüx nej aaga naxey najnot mintaj nej. Naleaing tarangas aaga nawiig nujchiün leaam imeajtsan wüx leaw andiüm Teat Dios; at sandiüman najüiquichan nguineay sajiüran icon lasta.

¹³Xeyay tajneaj ximeajtsan nanguiyaiün nguineay irangan. At tapac ximeajtsan wüx tanguiayasan nguineay teat Tito xeyay tapac omeaats cos icona teajchiün majneaj omeaats. ¹⁴Xique tasajas teat Tito nguineay irangan najneaj, pares nganüy ngo naxing nicuajind, cos terangan atnej tapiüngas. Meáwan leaw tasajas icon wüx tajlüyiüs niüng ijlüyiün, aag ayaj naleaing ngo nawaiich. At leaw tasajas teat Tito wüx icona, aag ayaj

naleaing. ¹⁵Pues teat Tito xeyay ajiür icon lasta wüx leaad omeaats nguineay terangan, cos tengochiün najneaj wüx tapeay quiaj, terangan casa. Tajüic tendiüman merangan meáwan leaw tapiüng merangan. ¹⁶Nganüy xeyay apac ximeaats cos najneaj terangan, ngo nachiw ximeaats wüx icona.

Apac omeajtsüw tayacüw tomiün

8 Xecojow xechijquiaw, nganüy sanasaj icon nguineay ambeol nejiw Teat Dios ajcüw noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo moncanchiün tiül iüt Macedonia. ²Cos masey teamamongochiw xeyay naél, at ngo majiürüw nicuajind, pero xeyay apac omeajtsüw, tayacüw leaw alndom mayacüw. ³Xique tajawas naleaing tayacüw leaw alndom mayacüw, ngome aleaw wüx tayacüw, tayacüw más xeyay. ⁴Tasajüw xicon sitiül alndom nüjchiün mambeolüw leaw ngo majiür tiül ajcüw minipilan Teat Cristo. ⁵Pues ngome áagan ayaj tarangüw, naleaing tarangüw alwüx leaw ngo nateotsan apmarangüw. Cos ombas müjchiw omeajtsüw Teat Dios, condom tapiüngüw nejiw apmarangüw leawa sandiüman, cos aag ayaj andiüm Teat Dios. ⁶Pares tasajas teat Tito najneaj mamb majaw icon para alndom mendonochiün meyacan leaw apmeajchiün, cos ninguinüt nej najlüy wüx maxaing aaga tomiün tiül icona. ⁷Sajawan icona tengual ijntsopiün wüx meáwan cuajantanej; Ijntsopiün wüx iyariün andeac Teat Cristo; at ijntsopiün wüx mesajan nipilan

wüx Teat Cristo; aton ijntsopiün wüx leaw nipilan alndom majawüw wüx cuajantanej; ijntsopiün wüx indiüman merangan leaw andiüm Teat Dios; aton ijntsopiün wüx mejiüran xicon lasta. Pares nganüy sandiüman aton mejntsopiün wüx meyacan leaw apmeyacan.

⁸Xique ngo napiüng netam merangan aag ayaj, pero sasaj icon para menguiayiün nguineay arangüw altiül. Aag ayaj sasaj icon nguineay alndom mejüiquichan naleaing ijiüran lasta nipilan.

⁹Icona lamejawan nguineay lamambeol icoots Miteatiiüts Jesucristo. Masey nej neneay meáwan leaw almajlüy tiül cielo, tacueat meáwan aag ayaj para mambeol icoots. Nganüy cos nej tarang aag ayaj, pares icootsa apmajlüyüüts tiül cielo alinoic nüt.

¹⁰Nganüy sandiüm nasaj icon wüx aaga leaw iyacan membeolan nipilan leaw ngo majiür. Sapiüng najneaj mernguialeatayon meyacan aag ayaj, cos nde namong neat tapots meyacan tomiün cos icona xeyay tendiüman merangan.

¹¹Najneaj sitiül apmendonochiün aag ayaj, pero naleaing irangan nde ajneaj imeajtsan atnej terangan ninguinüt. Nganüy irangan atnej, indonochiün najen meyacan leaw alndom meyacan. ¹²Sitiül aljane andiüm mayac, ich mayac leaw almajiür, masey quiripite, cos Teat Dios ajneaj majaw; nej ngo matün ocueaj aljane mayac xeyay sitiül ngo majiür.

¹³Ngome samb wüx aag ayaj para majiürüw xeyay ajcüw leaw apmembeolan, nganüy icona

mecüliün ngo mejiüran leaw netam icon. ¹⁴Naleaing sandiüm mejlüyiün atotow. Pero cos icona almejiüran, pares alndom meajchiün leaw netam wüx nüt nejiw ngo majiürüw. Masey alinoic nüt nejiw sitiül apmajiürüw, quiaj alndom müjchiw mambeolüw icon wüx nüt ngo mejiüran. Atquiaj apmejlüyiün atotow. ¹⁵Ich leaam imeajtsan nguineay apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng: “Leaw nexaing xeyay ngome apmenaw ocueaj, at leaw nexaing napateay apmatüch ocueaj majiür meáwan leaw netam”, aw.

Teat Tito y ajcüw monbeol nej

¹⁶Süich gracias Teat Dios cos nej tayac wüx omeaats teat Tito mandiüm mamb mambeol icon atnej tarangas. ¹⁷Cos nej andiüm marang leaw tasajas; at nejáyan quiaj xeyay andiüm; pares nganüy apmamb majaw icon.

¹⁸Sanüjchiün mamb maquiüüb teat Tito nop teat naxey naw tiül icootsa leaw ajaraw najneaj arang nguiajantanej niüng ajlüy noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo. Nej amb nguiajantanej mandeac wüx nguineay lamawün asoetiüts Teat Cristo. ¹⁹Ngome áagan ayaj, cos lamarriüjtüw nej monyar andeac Teat Cristo mambeol xicon tiül tiüid naquiüjpan mamb najoyiün leaw sanajoyiün nayacan. Aag ayaj sarangan cos sandiüman narangan casa Teat Dios, at para majüic icona naleaing wüx imeajtsan iyacan leaw ijchan. ²⁰Atquiaj sarangan, nganandot majlüy aljane mandeacdeac ngo majneaj wüx

aaga najiüt sarangan, cos sajlüyiün wüx aaga xeyay tomiün leawa najmel. ²¹Sandiüman narangan najneaj, ngome áagan wüx Teat Dios teamajaw, naleaing meáwan nipilan aton netam mambichaw majawüw sarangan najneaj wüx aag ayaj.

²²At sanüjchiün maquiüjpüw mamb alinop mihermanojaats. Lanajawan meáwan leaw sasajan marang, apmarang najneaj. At nganüy xeyay andiüm mamb majaw icon, cos ajaw nguineay imeajtsan. ²³Pues sitiül aljane apmatün manguiay jane nej teat Tito, isajan nop saquiüüb, nej nembeol xic wüx sambeol icon. Nganüy alijpüw quiaj, tarriüid nejiw noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo cos nejiw aton xeyay arangüw casa Teat Cristo. ²⁴Nganüy ijüiquichan icona naleaing irangan casa, para alndom manguiayiw meáwan noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo; at netam majüic naleaing icona irangan najneaj atnej lanapiüangan wüx icona.

Leaw najmel müjndiw monyar andeac Teat Cristo

9 Pues wüx aaga tomiün leaw teameyacan membeolan monyar andeac Teat Cristo, ngo metam narang wüx nawiiig alinomb nasaj icon. ²Cos lanajaw icona aliün wüx imeajtsan indiüman meyacan. Wüx aag ayaj apac ximeaats nasajüw nipilan tiül iüt Macedonia nguineay icona tiül iüt Acaya tendiüman meyacan tomiün nde tajneat. Pares xeyay monyar andeac Teat Cristo andiümüw müjchiw aton, cos

lamanguaiyiw nguineay icona indiiüman mepalüchiün meyacan najen. ³Nganüy sanüüch mambüw ajcüw ayaj, mambüw masajüw icon alinomb mernguialeatayon wüx aag ayaj, cos ngo nandiüm manderac ndeac mbeay xic cos lanasajan nipilan nguineay lamerangan icona. ⁴Jondot apmambüw acas monaw Macedonia maquiiüpwüw xic wüx sanamb najaw icon, ndoj apmajawüw icona nganaw membichan meyacan aaga tomiün, quiaj sanaxinguian xeyay, cuantemas icona. Cos lanandeaacndeacan xeyay wüx icona nguineay tengual meyacan aaga tomiün. ⁵Pares tapiüngas sanüjchiw mamb ajcüwa hermanos quiaj, mambüw ombas quiriw masajüw icon meyacan leaw lamepiüangan apmeajchiün. Quiaj apmejüiquichan naleaing irangan nde ajmiüc imalan imeajtsan, ngome cos sasajan icon.

⁶Ich leaam imeajtsan, leaw nepiür xeyay apmaxaing xeyay; nganüy leaw napateay apiür, napateay apmaxaing. ⁷Meawarónan ich mayac leawa lamapiüng tiül omeaats mayac, ngo mapiüng wüx; at nde mapiüng netam mayac, cos Teat Dios andiüm meyacan nde apac imeajtsan. ⁸Teat Dios alndom müüch icon cuajantanej leaw netam mejiüran. Atquiaj alndom mejiüran leaw netam para alndom mermbeolayon leaw ngo majiür. At apmajlüy leaw netam para mermbeolayon wüx meáwan najneaj najiüt. ⁹Pues atanquiaj apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng:

Teat Dios apac omeaats majaw leaw ngo majiür, üüch leaw netam, ngo masap owix.

Nej arang palan, ngo majiür ümb. ¹⁰Teat Dios neyac osaab leaw napiürüch, at neyac meáwan nüeteran leaw netam; nejay apmüüch mexeyay icueajiün leaw ijiüran. Quiaj apmejiüran leaw netam para membeolan jangantanej leaw ngo majiür. ¹¹Nej apmüüch icon mejiüran cuajantanej, para membeolan jangantanej aton. Cos wüx atquiaj imbeolan, xeyay nipilan apmüjchiw gracias Teat Dios wüx sanüjchiün nejiw leawa tengual meajchiün. ¹²Wüx aaga leaw ijchan quiaj, aag ayaj ngome áagan membeolan monyar andeac Teat Cristo leaw ngo majiürüw, pero wüx aag ayaj apmayajcüw ambeol nejiw Teat Dios, apmüjchiw gracias. ¹³Wüx aaga leaw ijchan quiaj, ajcüwa nipilan leaw ngo majiür apmarangüw casa Teat Dios, cos por aag ayaj ijüiquichan irangan atnej apiüng Teat Cristo. Apmarangüw casa Teat Dios cos icona xeyay temembeolan; at aton tembeolan pálwüx nipilan. ¹⁴Nejiw apmatüniw ocueaj Teat Dios mambeol icon, apmajiürüw icon lasta xeyay, cos Teat Dios lamayac mimonajneaj nej tiül imeajtsan. ¹⁵Netam mapiüngaats najneajay arang Teat Dios cos nej tüüch miün micual nej Teat Cristo. Aag ayaj lamong wüx ajneaj, ngondom mapiüngaats nguitow ajneaj.

Pablo apac wüx aaga najiüt arang

10 Nganüy xique Pablo satün icueajiün nde ajneaj ximeaats, atnej Teat Cristo tasaj nipilan. Altiül apiüngüw, wüx xique sajlüy niüng ijlüyiün xeyay

ajneaj sandeac, pero wüx sarang nawiig nasaj icon, ajüic atnej napatas. ²Pues xique sasaj icon meyacan wüx imeajtsan merangan najneaj, cos ngo nandiüm nalic icon wüx sanapeay niüng ijlüyiün. Naleaing sanarang sapat najawüw ajcüwa leawa monpiüng xicona sarangan atnej jangantanej nipilan leaw ngo mandüüb Teat Cristo. ³Masey sajlüyiün ningüy wüx iüt atnej meáwan nipilan, naleaing meáwan leaw sarangan ngo narangan atnej arang nipilan leaw ngo mandüüb Teat Cristo. ⁴Pues xicona satsojon naquiüjpan nimeech cos ambeol xicon Teat Dios. Ngome xicónan quiaj satsojon, pares alndom najntsopiün wüx, ngondom majntsop wüx xicona nimeech. ⁵Teat Dios ambeol xicon nangochiün ombeay leaw ngo mayar andeac Teat Cristo; at ambeol najntsopiün wüx jane nepiüng nej más xeyay ajaw, at leaw nepiüng ngo maleaing leaw lamapiüng Teat Dios. Aton ambeol xicon nüjchiün nipilan maxomüw omeajtsüw marangüw leaw andiüm Teat Cristo. ⁶Sandiüman ombas najawan sitiül icona apmerangan meáwan najneaj, condom quiaj alndom nalic jane ngo marang najneaj.

⁷Icona netam membichan mejawan nguineay irangan inopnpon. Cos sitiül aljane apiüng tiül omeaats ocueaj nej Teat Cristo, ich leam omeaats xicona aton ocueaj Teat Cristo xicon. ⁸Masey ajüic atnej sarangrangüy quiripite wüx sasaj icon, aag ayaj cos sajlüy wüx icon. Naleaing ngo naxing, cos

Teat Dios neech xicon nambeolan icon mepacan wüx áag andüjpiiüts, ngo nandiüm nandarriich icon.

⁹Ngo nandiüm mepiüangan xique sarang aaga nawiig cam nambolooch icon. ¹⁰Naleaing altiül apiüngüw xique napatas, ngo najiür lasta wüx sarang wüx nawiig; pero wüx sajlüy niüng ijlüyiün xiquiaj, ajüic atnej ngo najiür sapaç, atnej ngo naxom ximeaats nandeaç. ¹¹Leaw nepiüng atquiaj, ich majaw leaw sarang wüx nawiig atnej sanarang aton wüx sanajlüyiün niüng ijlüyiün.

¹²Xicona ngo najlüyiün tiül ajcüwa monrangüyan casa, apiüngüw najneajay arangüw. Ninguiaj ajüic nechachiw, cos mbójan ajawayej nguineay najneaj arang nop alinop tüülan nejiw. ¹³Pero xicona ngo nelomboochayon wüx nayacan wüx leaw sarangan, sarangan aleaw wüx asaj xicon Teat Dios. Pares tatüchasan niüng ijlüyiün. ¹⁴Xicona ngo namban najmeliün leaw niüng Teat Dios ngo mapiüng. Pares alndom nasajan icon, cos xicona ombas namban niüng ijlüyiün nasajan icon wüx Teat Cristo nguineay tandeow mawün asoetiüts. ¹⁵Xicona ngo nelomboochayon wüx leaw lamarang alinop wüx minajiüt Teat Dios. Pero sandiüman mepacan wüx leaw andiüm Teat Dios, cos atquiaj alndom membeolan xic namb nguiajantanej, ¹⁶nandeaçan nguineay alndom maw wüx asoetiw nipilan leaw acül miünquiaj necamb niüng ijlüyiün. Cos ngo nandiüm najmeliün niüng alinop lamarang najiüt, nerangrangayon wüx leawa nej lamarang.

¹⁷Pares sitiül aljane nind mandeac nguineay arang, nde mandeac leaw arang nej, ich mandeac leaw arang Teat Dios. ¹⁸Cos leaw arangrangüy wüx leaw arang nej, aag ayaj nicuajind ngo membeat; pero sitiül Teat Dios najneaj majaw leaw arang aljane, aag ayaj nembeat.

**Pablo andeac wüx leaw
monpfüangan apóstoles nejiw**

11 Malüy meiündan wüx leaw sanapiüng, cos sanasaj icon quiriw atnej andeac nop chach. Netam meiündan, nde mejcüyiün. ²Xique xeyay ajünts ximeaats wüx imbasan, atnej Teat Dios ajünts omeaats wüx imbasan. Cos xique lanasaj icon apmecüliün nóiquian mequiüjpan Teat Cristo, atnej nop nüx nayambüch, awün nej miteat nej, apmacül nóiquian maquiüüb minench nej. ³Nganüy ngo majneaj ximeaats, ndot aljane lamawaiich icon ngo mendüjpiün Teat Cristo con imeajtsan, atnej tanomb Eva ngo mayar andeac Teat Dios, cos tawaiich nej ndiüc. ⁴Icona aton wüx aljane amb niüng ijlüyiün, masey mandeac wüx Teat Jesús pälwüx ngo matnej sasajan icon; tengwüy wüx aljane apmasaj icon meajndiün alinoic espíritu ngo matnej aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios leaw teajndiün wüx tasajasan icon; tengwüy wüx aljane apmamb maquiaach icon pälwüx ngo matnej taquiaachasan icon wüx Teat Cristo nguineay awün asoetiüts, pero naleaing icona temeyariün meáwan aag ayaj. ⁵Xique sapiüng nejiw ajcüwa monwaiich monpiüng xeyay netamüw, aag ayaj ngo maleaing

cos xique ngome chingüy xic.

⁶Nots quiaj naleaing ngo nendeac najneajay ngo matnej andeac altiül. Masey, cos lamejawan nguineay saxom ximeaats naquiaach icon.

⁷¿Cuane ipiüangan, jow wüx tarangas najiüt quiaj para naxom ombeat süet, aag ayaj ngo majneaj tarangas cos ngo nayar icueajiün nicuajind wüx tasajas icon nguineay lamawün icon wüx Teat Cristo?

Ngwüy niquimas, aag ayaj ngome ngo majneaj, cos aag ayaj tarangas para nambeol icon meyariün andeac Teat Cristo. ⁸Xique tayariüs tomiün ocueaj palpälwüx noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo, cos atquiaj alndom naquiaach icon.

⁹Wüx tajlüyiüs ninguij niüng ijlüyiün masey xeyay ngo najiür leaw tetam xic, nejingüind icon ngo natün ocueaj mambeol xic. Cos wüx alcuane tetam xic tambeolüw xic minipilan Teat Cristo monaw Macedonia. Pues wüx meáwan aag ayaj taiündas wüx, ngo nasaj icon nicuajind. At aton nganüy ngome sanasaj icon membeolan xic. ¹⁰Teat Cristo ajaw meáwan leaw sandeac ngo nawaiich, pares ngo nacueat nasaj meáwan nipilan tiül iüt Acaya, xique ngo metam nangüyaran.

¹¹¿Neol tapiüngas sarang atquiaja, cos ngo najiür icon lasta? Ngwüy niquimas, Teat Dios ajaw sajiür icon lasta xeyay.

¹²Xique tanaámbe sanarang atnej tenguijal narang, cos atquiaj ngome apmajiürüw andeaciw ajcüwa monpfüangan apóstoles nejiw, aton ngondom mapiüngüw nejiw arangüw atnej sarangan. ¹³Nejiw ngome naleaing apóstoles nejiw,

cos awaijchaw, arangúwan at nejiw apóstoles ocueaj Teat Cristo. ¹⁴Ngo metam mbayameron wüx aag ayaj, cos aaga minatangüw nimeech nenüt Satanás alndom mawaiich mejüiquichay atanej nop ángel ocueaj Teat Dios. ¹⁵Pares nejingüind ngo metam mbayameron wüx aag ayaj, cos mimonrang najiüt Satanás alndom majüiquichaw arangüw atnej monrang najneaj. Naleaing wüx úmbwüx nüt, quiaj apmaxomüw leaw netam nejiw.

**Pablo tamongoch xeyay
cos apóstol nej**

¹⁶Nganüy sanasaj icon alinomb, pero nejingüind nde mapiüng xique nechachiüs wüx leaw sanandea. Cos sitiül aljane apiüng nechachiüs, masey ich mapiüng, pero ich manguiay leaw sanapiüng majüic xique aton alndom nerangrangüy, masey quiriw. ¹⁷Nganüy leaw sanapiüng aag ayaj ngome leaw asaj xic Teat Dios; sanapiüng atnej nechachiüs cos sanerangrangüy. ¹⁸Cos almajlüy xeyay leaw tearangrangayej wüx leaw arangüw, ata xique aton sanerangrangüy wüx leaw sarang. ¹⁹Icona ipiüangan xeyay ixoman imeajtsan, pares apac imeajtsan menguiayüin andea leaw nechach. ²⁰Wüx nejiw asajüw icon merangan leaw andiümüw nejiw, icona terangan. At wüx tandiümüw mambichaw leaw ijiüan, icona teajchiün. Wüx tandiümüw mawaijchaw icon, teyariün andeaüw. At sitiül arangrangayej, ngo mepiüangan nicuajind. Masey apmaleambüw icon, icona ngo mejcüyiün. ²¹Masey

saxing nasaj icon timbasan, pero ximbol narang atnej nejiw arangüw.

Nejiw arangrangayej wüx leaw tarangüw. Pues ata xique nganüy sanerangrangüy wüx leaw tarangas, masey apmajüic teanandea atnej nechachiüs. ²²Pues sitiül nejiw hebreos nejiw, ¿jow xique, ngome hebreo xic? Sitiül nipilan israel nejiw, ¿jow xique, ngome nipilan israel xic? Sitiül nejiw monaw tiül acualaats teat Abraham, ¿jow xique, ngome nawas tiül acualaats teat Abraham atona? ²³Sitiül nejiw apiüngüw monrang najiüt ocueaj Teat Cristo nejiw, nganüy xique najntsop wüx sarang, masey atnej nechachiüs sandea. Xeyay najiüt lanarang, ngo matnej nejiw. Najntsop wüx sawüch, najntsop wüx sajmel tiül manchiüc, najntsop wüx ajlüy nandea. ²⁴Nipilan israel tawüjchiw xic acoquiaw awüjchiw, nimiow gajpoquey (39) tawüjchiw noicnoic. ²⁵Arojmbüw tajwüchiüs naag xiül. Alinoic tajlosas. Arojmbüw ajlüy nandea tiül ndec wüx tajmbaj a nadam müx. Alinoic tajlüyiüs pinawan nadam ndec noic nüt noic ongwiiüs. ²⁶Xeyay tambas tiül tiüd namb nguiajantanej. Nguiaj tajlüy nandea tiül lam. Nguiaj tajlüy mambiy xic need. Nguiaj tajlüy mambiyaw xic micual xefüt. Nguiaj tajlüy mambiy xic pálwüx nipilan ngome israel. Nguiaj tajlüy nandea tiül alinoic cambaj. Nguiaj tajlüy nandea tiül wajchiüc. Nguiaj tajlüy nandea tiül ndec. Nguiaj tajlüy mambiyaw xic leaw monpiüangan ayariw andea Teat Dios. ²⁷Nguiajnguiaj xeyay laümb sapac cos xeyay

najiüt sarang. Nguiaj ngo nameay, nguiaj safünd lop, nguiaj safünd yow, nguiaj ngo net cos ngo majlüy, nguiaj ambiy xic naquind, nguiaj ngo najiür sapix.

²⁸Aliün majlüy xeyay alndom napiüng, pero leaw xeyay amb wüx ximeats meáwan nüt, aag ayaj nguineay teajlüyiw noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo. ²⁹Sitiül aljane ngo majiür apac, tengwüy ngo mayac omeaats wüx mandüüb Teat Cristo, xique ngo majneaj ximeats nanguiaj. At sitiül aljane ayac wüx alinop marang ngo majneaj, xique aton xeyay sajciy wüx aag ayaj. ³⁰Más najneaj nerangrangüy wüx leaw arang Teat Dios, aag ayaj leaw ngondom narang xiquiáyan quiaj. ³¹Teat Dios, miteat Míteatiüts Jesucristo, aaga almajlüy meáwan nüt, nej ajaw naleaing meáwan leawa lanapiüng quiaj, ngo nawaiich. ³²At aton wüx tajlüyiüs tiül cambaj Damasco, aaga natang nenajiüt ocueaj aaga rey Aretas tapiüng majiürjüürüch niüng ajmeleran. Tajiüraran a cambaj masapüw xic. ³³Pero tajwanas samb tiül noic ventana tiül muro leaw ayey nej tiüt a cambaj. Samb tiül noic nadam nchep, quiaj tawas wüx.

**Teat Dios tüüch nej
majaw atnej maúm**

12 Ngo metam nerangrangüy cos ngo naxom wüx nicuajind. Naleaing sanapiüng nguineay tündiüs najaw atnej saúm, at nguineay tasaj xic Teat Dios. ²Sajaw nop naxey leaw andüüb Teat Cristo, lamajiür gajpopeic

(14) neat taquiiüb nej mamb Teat Dios matüch tiül amb arej cielo. Ngo najaw sitiül tajiür micuerpo nej tiül cielo, tengwüy ngo majiür, néjan Teat Dios ajaw. ³Xique sawaw naleaing aaga naxey quiaj taquiiüb nej mamb Teat Dios andüy tiül cielo, pero ngo najaw sitiül tajiür micuerpo nej tiül cielo, tengwüy ngo majiür, áagan Teat Dios ajaw. ⁴Quiaj tiül cielo tanguiaj xeyay nanderac leaw naleaing, ngondom mapiüng wüx nguineay amb leaw tanguiaj, cos aag ayaj nejinguind nipilan ngo müünd mandeac wüx. ⁵Pero leaw tajaw tiül cielo aaga naxey, xique wüx aag ayaj alndom nerangrangüy. Pero wüx leaw sarang xique nganüy ngo metam nandeacndeac wüx. Sanandeaac wüx áagan leaw tambeol xic wüx Teat Dios, cos ngondom narang nicuajind xiquiáyan quiaj. ⁶Sitiül nandiüm nerangrangüy, aag ayaj ngome nechachiüs, cos naleaing meáwan leaw sanapiüng. Pero ngo nandiüm nandeac wüx aag ayaj, nganandot mayaciw wüx leaw sarang, at leaw sandeac, cos ngo nandiüm malombüw xic nipilan.

⁷Nganandot nerangrangüy wüx leaw tüüch xic najaw Teat Dios, pares taxom xic noic necoy, atnej sayaag altiül sats. Aag ayaj tüüch xic minatangüw nimeech nenüt Satanás para mambiy xic, müüch mecoy nayaag. ⁸Pues wüx aag ayaj, arojmbüw tasajas Teat Dios sitiül alndom mawün aag ayaj wüx ximbas. ⁹Pero Teat Dios tasaj xic: “Ich mapac imeaats cos ijaw sandiüm ic. Wüx ique ngondom merang nicuajind, quiaj xique

alndom najüiich leaw alndom narang”, aj xic. Pares apac ximeaats masey langondom narang nicuajind, cos quiaj apmajüic meáwan leaw sarang ngome xique sarang, Teat Cristo nerang. ¹⁰Por aag ayaj apac ximeaats wüx samongoch ngo majneaj wüx sandüüb Teat Cristo, masey wüx sayaag langondom narang nicuajind, masey wüx aljane asaj xic ngo majneaj, masey ngo najiür leaw sapiüng netam, masey wüx ajlüy moncüy, masey wüx sajlüy tiül naél. Pares wüx lango najaw nguineay sanarang, quiaj ambeol xic Teat Dios narang cuajantanej.

**Xeyay amb wüx omeaats
teat Pablo wüx minipilan
Teat Cristo tiül Corinto**

¹¹Lanarang at xic nop chach, cos lasarangrangüy wüx nguineay tarangas najneaj, pero tarangas aag ayaj cos icona teyacan xic wüx nandec. Icona netam mendeacan wüx xique nguineay tambeol xic Teat Dios narang najneaj. Masey ajüic ngo nembeat nicuajind, pero ajcüwa monpüangan apóstoles nejiw ngome más nembeatiw. ¹²Tajüic xique naleaing apóstol xic, cos wüx tajlüyiüs niüng ijlüyüün tarangas xeyay najiüt ocueaj Teat Dios, ngo nacueat. At tarangas xeyay atécán y tarangas cuajantanej leaw ngome aag ajaraw. ¹³Xique tambeolas icon atanej tambeolas minipilan Teat Cristo nguiajantanej, pero naleaing ngo natün icueajiün nicuajind, ngo matnej tarangas nguiajantanej. Ajcan ngo natüntün icueajiün nicuajind, aag ayaj ngo majneaj

tarangas. Iwüniün wüx imeajtsan aaga ngo majneaj tarangas quiaj.

**Teat Pablo apiüng apmamb
majaw nejiw amb iwear**

¹⁴Nganiy lanapiüng amb arojmbüw sanamb najaw icon. Naleaing ngo natün membeolan xic, cos ngo namb wüx leaw ijiüran, samb wüx icona. Cos nop nacualaran ngome nej netam müüch miteat nej cuajantanej; nateataran netam mambeol micual nej. ¹⁵Xique apac ximeaats masey sanüüch icon meáwan leaw sajiür, at masey sanembichay sapac wüx imbasan para alndom metangan wüx Teat Cristo. Masey ajüic ngo mejiüran xic lasta nicuajind, xique xeyay sandiüm icon.

¹⁶Masey xique ngo nayar icueajiün nicuajind, pero altiül apmapiüngüw xique xeyay sayambyamb nguineay alndom nawaiich icon. ¹⁷¿Jow, wüx tujchiüs mamb niüng ijlüyüün aljane, tatüniw icueajiün leaw ijiürana, majoyiw müjchiw xique? ¡Ngwüy, ngo narang! ¹⁸Pues wüx tasajas teat Tito mamb niüng ijlüyüün, tujchiüs mamb alinop aton maquiüüb mamb. Ngo matüniw icueajiün nicuajind, cos teat Tito aton apiüng tiül omeaats atnej sapiüng, aton arang atnej xique sarang.

¹⁹¿Ngwüy icona ipiüangan xicona sandeacan atquiaja para mewüniün wüx imeajtsan leawa tarangasana? Ngwüy, cos Teat Dios ajaw leaw sandeacan, aag ayaj cos sandüjpiün Teat Cristo. Meáwan leawa sandeacan, aag ayaj alndom müüch icon mejiüran

ipacan wüx indüjpiün Teat Cristo. ²⁰Ximbol, jondot wüx sanapeay niüng ijlüyiün sanaxom icon ngome teamerangan atnej sandiüm; at icona ngome apmexoman xic atnej indiüman. Cos ximbol naxom icon majlüy mondeacndeac tiül icona, tengwüy indiüman leaw ocueaj alinop, tengwüy ijcüyiün, tengwüy nerrejchiün, tengwüy nerndeacayon wüx imbasan ngo majneaj, tengwüy nerndeacndeacayon, tengwüy nerlomboochayon, tengwüy ngo mejlüyiün nóiquian. ²¹Ximbol aton, jondot wüx sanamb niüng ijlüyiün alinomb, Xeteat Dios apmüüch xic naxing wüx leaw irangan. Nots quiaj najiünts wüx ajcüw leaw tanaám arangüw ngo majneaj, cos nganaw leaam omeajtsüw cuane teamarangüw, nganaw macueatiw. Altiül monxey ngo macueatiw ajiürüw minajtajüw nejiw, aton montaj ngo macueatiw ajiürüw minaxeyiw nejiw, at tanaám teamarangüw ngo majneaj leaw andiümüw.

Ndójjwüx apaj ocueajiw

13 Pues nganüy amb arojmbüw sanamb niüng ijlüyiün. Ich leaam imeajtsan, wüx ajlüy alcuane majaraw, netam ijpüw tengwüy arojpw monjaw mapiüngüw nguineay tajlüy. ²Cos atnej lanasaj icon ninguinüt, nganüy sanasaj icon alinomb atanej tasajas icon wüx xiün quiaj amb ijmbüw. Wüxan nganaw napeay niüng ijlüyiün sandiüm nasajüw leaw tealeámban arangüw ngo majneaj, at meáwan icona, sitiül tapeayiüs niüng

ijlüyiün alinomb, langome sanajiür lasta leaw tealeámban arang ngo majneaj. ³Atquiaj sanarang, cos indiüman mejawan sitiül Teat Cristo naleaing teamasaj xic nguineay netam narang. Nej lamajüiquich mejawan nguineay aldom marang cuajantanej tiül icona. ⁴Naleaing Teat Cristo tajüic atnej ngondom marang nicuajind wüx tajmel wüx cruz mandeow, pero nganüy lapac, cos Teat Dios tapacüüch nej alinomb. Ata xique aton masey ajüic atnej ngondom narang nicuajind, atnej tajüic wüx Teat Cristo wüx tandeow. Cos xique nganüy teanarang atnej tarang Teat Cristo, pares wüx sanapeay niüng ijlüyiün, quiaj apmajüic Teat Dios neech xic najaw wüx cuajantanej wüx icona.

⁵Pues icónan quiaj netam meyajcan sitiül naleaing lameyariün andeac Teat Cristo. ¿Ngwüy ngo meyajcana, Teat Cristo ajlüy tiül icona? Tengwüy sitiül altiül ngo mandüüb Teat Cristo, quiaj naleaing ngo majlüy tiül icon Teat Cristo. ⁶Maliy mejawan xicona ngo nawajchan, cos naleaing xicona miapóstol Teat Cristo xicon. ⁷Satüniün mambeol icon Teat Dios nganandot merangan ngo majneaj. Atquiaj satüniün cos sandiüman icon, ngome cos sandiüman najüiquichan nguineay tarangasan najneaj najiüt tiül icona. Más najneaj, irangan leaw najneaj masey altiül apiüngüw ngo narangan leawa netam narangan tiül icona. ⁸Xicona ngo nandiüman narangan nicuajind leaw ngo mambeol nipilan mandüjpiw Teat Cristo, ngo nandiüman napalan nejingüind. ⁹Xicona apac ximeajtsan wüx ngo metam napaj icueajüün

cos teamerangan najneaj. Tanaám b teanasajan Teat Dios mambeol icon merangan más najneaj. ¹⁰Pares tarangas aaga nawiig cam wüx nganaw napeay niüing ijlyüiün, cos ngo nandiüm nalic icon wüx sanapeay quiaj, masey alndom nalic icon cos apóstol xic. Sandiüm nambeol icon metangan wüx Mipoch Teat Dios; ngo nandiüm nüüch mamix imeajtsan, nasarriich icon.

Ndójuwüx atepeay

¹¹Ndójuwüx sasaj icon xecojow xehijquiaw, lasamb. Ich mapac imeajtsan irangan najneaj atnej

lanasaj icon, ermbeolayon nop alinop para alndom mejlyüiün nóiquian; nde merneocayon imbasan. Quiaj apmajliüy tiül icon Teat Dios, aaga neech icon monajneaj, merjiürayon lasta. ¹²Itepeayiün nop alinop cos ijlyüiün nóiquian wüx Teat Cristo. Tamtámban ijlyüiün. ¹³Meáwan minipilan Teat Cristo leaw alningüy atepeayiw icon.

¹⁴Sandiüm mambeol icon Teat Jesucristo, majiür icon lasta Teat Dios, tanaám b majliüy nóiquian mequiüjpan aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Amén.

Noic nanderac tarang wüx nawiiḡ San Pablo müüch minipilan Teat Cristo moncül tiül Galacia

GÁLATAS

Pablo atepeay nejiw

1 Xique Pablo nop apóstol, ngome ayac xic nipilan, at ngome nipilan tarriiüd xic. Teat Jesucristo nejay tarriiüd xic, at miteatiiüts Teat Dios tarriiüd xic aton. Nej tapacüüch Teat Cristo tiül mondeow. ²Xique naquiiüjpüw ajcüw mondüüb Teat Cristo leaw aliw ningüy, satepeayiün icon noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo tiül iüt Galacia. ³Tanaámb ich mambeol icon Miteatiiüts Dios at Teat Jesucristo müüch icon mejiüran monajnej. ⁴Cos Teat Jesucristo tiün mandeow mawün asoetiiüts, ngo mapiüng wüx nicuajind, tarang atnej andiüm Miteatiiüts Dios alndom mawün icoots wüx tiül aaga ngo majnej najlüy nganüy nüt cam. ⁵Teat Dios netam masoic najnejay arang meáwan nüt. ¡Amén!

**Ngo majlüy alinoic najnej nanderac
alndom mawün asoeteran**

⁶Xeyay mbayajos wüx sanguiay guineay icona najen

teamecueatiün Teat Dios, aaga nepaj icon mexoman aaga monajnej arang Teat Cristo. Nganüy tengual meyariün mipoch pálwüx nipilan, ngo matnej aaga najnej nanderac wüx Teat Cristo. ⁷Ngo majlüy alinoic najnej nanderac wüx Teat Cristo. Naleaing aljane lamitsoj imalan, andiümüw mambiülüjchiw leaw tapiüng Teat Cristo nguineay alndom mawaran wüx asoeteran. ⁸Sitiül aljane maquiaach icon alinoic ngo matnej lanaquijachiün icon wüx aaga najnej nanderac wüx Teat Cristo, aaga nipilan quiaj ich mayac nej tiül aaga xeyay ngo majnej Teat Dios; masey sitiül ndot xicona, masey nop ángel imiün tiül cielo. ⁹Atnej nomb tasajas icon wüx aag ayaj, nganüy sandilil nasaj icon alinomb: Sitiül aljane teamandiüm maquiaach icon pálwüx poch wüx aaga najnej nanderac wüx Teat Cristo, ngo matnej lamenguiayiün, ich mayac tiül aaga xeyay ngo majnej Teat Dios!

¹⁰Jow nganüy, ¿jane sayamb monajnej wüx ombas? ¿Nipilan,

ngwüy Teat Diosa? ¿Ngwüy ajüic sayamb nguineay majneaj majawüw xic nipilana? Cos sitiül aliün narang leaw andiüm nipilan ngondom narang minajiüt Teat Cristo.

Pablo tüünd majlüy nop apóstol

¹¹Xecojow xechijquiaw, xique sandiüm menguiayiün aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo leawa xic saquiaach, aag ayaj ngome nipilan taxom omeaats mandeac. ¹²Ngo nayar ocueaj nipilan, aton ngo maquiaach xic aljane; nejay Teat Jesucristo tüüch xic najaw.

¹³Icona lamenguiayiün nguineay sarang nomb wüx saquiüjpüw nipilan judío, nguineay tayambas ombasüw mondüüb Teat Cristo, at tandarriichasüw. ¹⁴Xique tajntsopiüs wüx sandüy tiül nipilan judío, ngo matnej saquiüjpüw, cos xeyay tandiümas narang leaw tarangüw xexejchiün. ¹⁵Naleaing Teat Dios tarriiüd xic wüx nganaw wijquian; xeyay tajiür xic lasta, pares tayamb xic, ¹⁶müüch xic najaw Teat Cristo. Atquiaj alndom nandeac wüx nej nasaj wüx nipilan ngome judío. Wüx ndoj aag ayaj ngo namb najaw nejingüind.

¹⁷Ngome tambas Jerusalén najawüw ajcüw ombas marangüw apóstoles; tambas sandüy tiül iüt Arabia; condom tandilileas sandüy tiül cambaj Damasco alinomb.

¹⁸Condom wüx laümb aroomb neat, quiaj tambas sandüy Jerusalén najaw a Teat Pedro, tacülüüs anaag gajpacoic (15) nüt. ¹⁹Naleaing ngo naxom najaw altegüy apóstoles; ágan Jacobo michiig Teat Jesús taxomas.

²⁰Naleaing sasaj icon, Teat Dios ajaw meáwan aaga poch teanasaj icon cam, aag ayaj naleaing.

²¹Condom tambas tiül iüt Siria at tiül iüt Cilicia. ²²Pero nganaw majawüw jane xic ajcüw noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo monlüy tiül Judea. ²³Nejiw tanguiyiw teombeay miün nipilan, tanderac: “Aaga naxey leaw nomb xowüy tayamb ombasaats, nganüy tengual maquiaach nipilan wüx mipoch Teat Cristo, masey nomb xowüy tandiüm masarriich icoots”, awüw. ²⁴Condom xeyay tapac omeajtsüw majawüw leaw Teat Dios lamarang wüx xique, tapiüngüw najneajay lamarang Teat Dios.

Altigüy apóstoles ajneájan majawüw leaw arang a Pablo

2 Ndoj, wüx laümb gajpopeic (14) neat, quiaj tandilileas sandüy Jerusalén alinomb saquiüüb teat Bernabé; at teat Tito aton salnaquiüjpan. ²Xique tambas, cos Teat Dios tüüch xic najaw netam namb. Condom tiül Jerusalén, wüx tajlüyasan xicónan quiaj naquiüjpan monajiüt tiül minipilan Teat Cristo, quiaj tapots nasajüw nguineay saquiaach wüx aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo tiül nipilan ngome judío. Xique tarangas aag ayaj cos ngo nandiüm mapiürang ngo metam meáwan leaw lanarang, at leaw teanarang nganüy. ³Naleaing, masey teat Tito aag alnaquiüüb ningüy, nipilan griego nej, ngo mapiüngüw wüx sitiül netam marangüch wüx ombas nej aaga circuncisión. ⁴Pero nganüy ajcüwa

leaw ngome naleaing andüjpiw Teat Cristo axotayej ajmeliw tiül icoots. Tajmeliw mandacüwiw nguineay ajlüyiiiüts nóiquian wüx Teat Cristo, cos andiümüw mayacüw icoots alinomb wüx meáwan leaw nipilan judío ajlüyay marangüw. ⁵Naleaing xicona ngo mbiüjlanon wüx narangan leaw apiüngüw masey noic ores, cos sandiüman mejiüran tiül imeajtsan leawa naleaing wüx aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo.

⁶Leawa natangtang monjiür najiüt tiül minipilan Teat Cristo, nicuajind jayats ngo masajüw xic nguineay netam narang. Xique ngo napiüng wüx jane nejw cos Teat Dios ngo marriiüd jane netam ajlüy, jane ngwüy. ⁷Nejiw íunan mapiüngüw Teat Dios lamüüch xic aaga najiüt quiaj, para naquiaach nipilan ngome judío nguineay alndom mawüw wüx asoetiw. Aag ayaj atnej najiüt tüünd teat Pedro masaj wüx nipilan judío. ⁸Cos nejay Teat Dios neech mamb teat Pedro maquiaach nipilan judío, aton nejay Teat Dios tüüch xic namb naquiaach nipilan ngome judío.

⁹Ndoj ajcüwa montangtang monajiüt tiül minipilan Teat Cristo, ajcüwa teat Jacobo, teat Pedro, ata teat Juan, tapiüngüw naleaing Teat Dios lamüüch xic narang aaga najiüt quiaj; ndoj tesapasayon xiwxan naquiüjpanüw, xique naquiiüb a teat Bernabé. Tarangasan aag ayaj najüiquichan sajiüran monajneaj. Quiaj tapiüngüw najneaj namban narangan najiüt tiül nipilan ngome judío; pero nejw apmarangüw

najiüt tiül nipilan judío. ¹⁰At tasajüw xicon leam ximeajtsan wüx nipilan leaw ngo majiür; pero xique meáwan aag ayaj ngo nacueat narang.

**Pablo apaj ocueaj teat
Pedro tiül Antioquia**

¹¹Naleaing noic nüt wüx teat Pedro tamb tiül cambaj Antioquia, quiaj tasajas teombas nguineay arang, cos tarang leaw ngo metam marang. ¹²Cos nej tet aweaag nipilan ngome judío wüx nganaw mapeay nejinguind imiün niüng ajlüy teat Jacobo. Condom wüx lapeayiw, quiaj tacueat üet maquiüjpw, cos imbol majawüw nej ajcüwa nipilan monpiüng netam majlüy circuncidado meáwan minipilan Teat Cristo. ¹³Altegüy minipilan Teat Cristo tiül nipilan judío tarangüw atnej arang teat Pedro. Ata teat Bernabé tandiüb wüx aton, tarangüw aaga ayaj masey ajawüw nguineay netam marangüw. ¹⁴Wüx tajawas lamarangüw pálwüx ngome atnej aquiaach aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo, quiaj tapots nasaj a teat Pedro niüng ajlüyeran: “Sitiül ique masey nipilan judío ic, pero temerang atnej nop nipilan ngome judío, ¿neol tesajüw nipilan ngome judío netam marangüw atnej arangüw nipilan judío?” saj.

**Atotow alndom mawaats wüx
asoetiüts por Teat Cristo**

¹⁵Xicona wijquiatason nipilan judío xicon, ngome nawasan tiül pálwüx nipilan monrang ngo majneaj. ¹⁶Pero nganüy ajawaats

nejinguind ngondom maw asoet nej ajcan arang leaw apiüing aaga poch tüünd Moisés. Ajcúwan monyar andeac Teat Jesucristo apmawüw wüx asoetiw. Ata xicona aton lanayariün andeac Teat Jesucristo, pares alndom majaw icoots Teat Dios ngo majiüraats nisoet ajcan ayariüüts andeac Teat Cristo, ngome ajcan sarangan leaw apiüing tiül aaga poch tüünd Moisés.

¹⁷Nganüy sitiül xicona masey judío xicon, sayamban aton nguineay alndom najlüyiün najneaj naquiüjpan Teat Dios por leaw tarang Teat Cristo; quiaj ajüic xicona sajiüran nisoet aton. ¿Wüx aag ayaj alndom mapiürang Teat Cristo ayac icoots wüx nisoete? iNgwüy ngo matquiaj! ¹⁸Cos sitiül tapiüngas ngo metam narang leaw apiüing aaga poch tüünd Moisés, condom tandilileas narang aag ayaj alinomb, quiaj lanajiür sasoet. ¹⁹Cos xique sayaag tajlüyiüs atnej tüüch xic nandeow aaga poch tüünd Moisés, cos apiüing netam nandeow por sasoet. Nganüy lango metam xic aag ayaj, cos sayaag lamapacüüch xic Teat Dios nguineay alndom narang leaw andiüm nej. ²⁰Nganüy xique sajliüy atnej laxiün wüx sandeow nóiquian naquiiüb Teat Cristo wüx tamb wüx cruz. Aaga nganüy cam ngome xique salnapac, cos Teat Cristo almapac tiül ximeaats. Leaw sarang nganüy ngo narang leaw sandíuman xique, cos sayar andeac Micual Teat Dios. Nej tandiüm xic xeyay, tiün nejáyan quiaj mandeow ingow sandeow. ²¹¿Nguineay alndom napiüing ngo metam xic

aaga najneajay lamarang Teat Diosa? Cos sitiül aljane alndom majlüy najneaj maquiiüb Teat Dios ajcan arang leaw apiüing tiül aaga poch tüünd Moisés, quiaj ajüic andeówan Teat Cristo, atnej ngo metam.

¿Ngün alwüx ambeat, aaga poch tüünd Moisésa, ngwüy mipoch Teat Cristo?

3 iNguitow merchachiün monaw Galacia! ¿Jane netsoj imalan mecueatiün mendüjpiün leawa lamenguiayiüna? Cos leawa lamenguiayiün aag ayaj naleaing. Xicona tasajasan icon naleaing nguineay Teat Jesucristo tamb wüx cruz. ²Nganüy sandiüm mesajan xic wüx aag ayaj. ¿Teyariün Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ajcan irangan leaw apiüing tiül aaga poch tüünd Moisésa? ¿Ngwüy, ajcan teyariün leaw inguiayiün wüx Teat Cristo? ³¿Neol terchachiüna? Cos wüx temelichan indüjpiün Teat Cristo, quiaj teajndiün Nangaj Espíritu mambeol icon. ¿Nguineay tendililean alinomb mendüyiün wüx merangan leaw alndom merangan icona? ⁴Ajüic atnej ngo mambeol icon nicuajind meáwan leawa temongochiün. iNgwüy, ngome por ngana miün temongochiün aag ayaj! ⁵Wüx Teat Dios üüch icon Nangaj Miespíritu nej, at wüx arang atéocan tiül icona, ¿nej arang aag ayaj ajcan irangan leaw apiüing tiül aaga poch tüünd Moisésa, ngwüy arang ajcan iyariün leawa lamenguiayiün wüx Teat Cristo?

⁶Atquiaj teat Abraham tayar andeac Teat Dios, quiaj Teat

Dios tajneaj majaw nej. ⁷Nganüy icona netam mejawan leaw naleaing ayariw andeac Teat Dios, ajcüw ayaj atnej acualaats teat Abraham. ⁸Tiül Mipoch Teat Dios lamapiüing tanomb nguineay Teat Dios apmawün wüx asoetiw nipilan ngome judío leaw apmayariw nej andeac. Áag Teat Dios tasaj a teat Abraham tanomb wüx aaga najneajay nanderac, tapiüing: “Meáwan nipilan wüx iüt apmajlüyiw najneaj sitiül apmayariw sandeac atnej ique teyar sandeac”, aw. ⁹Atquiaj meáwan leaw apmayariw andeac Teat Dios, najneajay apmajlüyiw maquiüjpiw teat Abraham cos nej aton tayar andeac Teat Dios.

¹⁰Leaw nepiüing alndom maw wüx asoet nej cos arang leaw apiüing tiül aaga poch tüünd Moisés, aag ayaj apmamongoch xeyay ngo majneaj. Cos Mipoch Teat Dios apiüing: “Apmamb tiül castigo jane ngo marang palan atnej apiüing tiül aaga poch tüünd Moisés”. ¹¹Cos naleaing nejingund ngondom majneaj majaw Teat Dios ajcan arang leaw apiüing minawiig Moisés, cos Mipoch Teat Dios apiüing: “Jane ayac omeaats wüx Teat Dios apmapac meáwan nüt cos lamayar nej andeac”. ¹²Aaga poch tüünd Moisés ngo mapiüing netam mayacüch wüx omeaatsaran. Apiüing: “Leaw arang palan, nej apmapac majlüy najneaj cos arang palan”.

¹³Teat Cristo lamawün icoots tiül aaga ngo majneaj atnej apiüing tiül minawiig Moisés, cos apiüing netam mamongochiüts aaga ngo majneaj

ajcan ngo marangaats palan. Cos Teat Cristo tamongoch meáwan ngo majneaj ingow amongochiüts, alndom mawün icoots wüx asoetiüts. Cos apiüing tiül Mipoch Teat Dios: “Leaw najntsop arang ngo majneaj aag ayaj apmamb wüx cruz”. ¹⁴Atquiaj tajlüy alndom mayariw nipilan ngome judío aaga monajneaj leawa Teat Dios tüüch teat Abraham. At apmüjndiüts Nangaj Miespíritu nej leaw Teat Dios lamapiüing apmüjndiüts ajcan ayariüts andeac Teat Cristo.

Mipoch Moisés y leaw Teat Dios lamapiüing apmüüch

¹⁵Xecojow xehijquiaw, sanasaj icon menguiayiün wüx leaw nipilan alndom marang. Wüx alngün nipilan mayac mipoch nej mapiüing apmarang alcuane, nejingund ngondom mapiüing ngo membeat aag ayaj, tengwüy mapiüing mayac wüx alquiriw. ¹⁶Teat Abraham tasoic, nej apmüünd leaw Teat Dios lamapiüing apmüüch nej at micual nej. Nej ngo masoic andüy wüx meáwan micual nej, pares tasoic: “Micual”, ajow. Aag ayaj andeac wüx nop, aag ayaj Teat Cristo. ¹⁷Nganüy atcüy sapiüing: Wüx Teat Dios tasaj Abraham leaw apmüüch nej, nganaw majlüy aaga poch tüünd Moisés. Aaga poch quiaj tajlüy wüx lamajüür piquiw acoic miow nimio wüx gajpowüw (430) neat. Aaga poch tüünd Moisés quiaj, ngondom mangowüüch leaw Teat Dios lamapiüing apmarang. ¹⁸Cos sitiül aaga leaw apmaxomüw alinoic nüt apmaxoram wüx arangüch leaw apiüing tiül aaga poch tüünd Moisés,

quiaj ajüic ngo membeat leaw tapiüng Teat Dios apmüüch. Pero Teat Dios tapiüng apmüüch, úüchan teat Abraham aag ayaj.

¹⁹Jow nganüy, ¿neol tajlüy aaga poch tayac Moisésa? Aag ayaj tajmel majüiquich arangüch nisoet. Teat Dios tüüch ángeles mandeacüw aaga poch quiaj manguiy Moisés, condom Moisés tajlüy wüx masaj nipilan judío. Aaga poch tüünd Moisés quiaj tetam leaw apeay aaga nacualaran leaw lamapiüng Teat Dios apmüüch miün. ²⁰Wüx Teat Dios tayac mipoch nej masaj a Abraham leaw apmüüch, nejay tarang, ngo metam mambeolaran, ngo matnej wüx tüüch poch a Moisés.

¿Neol tajlüy aaga poch tüünd Moisésa?

²¹¿Jow nganüy ngo majlüyiw nóiquian aaga poch tüünd Moisésa maquiiüb leaw Teat Dios tasaj a Abraham apmüüche? Ngwüy ngo matquiaj, cos sitiül aaga poch tayac Moisés alndom mawün asoeteran, quiaj naleaing alndom majnej ajlüyüüts teombas Teat Dios wüx arangaats palan leaw apiüng. ²²Cos lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios meáwan nipilan ajlüyiw tiül nisoet. Atquiaj ajlüy alndom müjndiw leaw apmayar andeac Teat Jesucristo aaga leaw Teat Dios lamapiüng apmüüch.

²³Wüx nganaw mapeay Teat Cristo, aaga poch tüünd a Moisés tapal icoots atnej ajpal tiül manchiüc aljane, cos netam macüliüts mapeay Teat Cristo mayacaats omeajtsaats wüx nej.

²⁴Aaga poch tüünd Moisés tajlüy atnej nop new nine. Cos tajiür icoots, tambeol icoots dedacasap; tiün macueat wüx tapeay Teat Cristo, cos alndom majlüyüüts najnej teombas Teat Dios sitiül ayariiüts andeac Teat Cristo.

²⁵Nganüy cos lapeay Teat Cristo, lango membeat aaga poch tayac Moisés, aaga atnej new nine.

²⁶Nganüy meáwan icootsa micual icoots Teat Dios icoots cos ayariiüts andeac Teat Cristo Jesús. ²⁷Meáwan icona leaw lameyariün yow mejüiquichan ijlüyüün nóiquian wüx Teat Cristo, nganüy ijlüyüün noic nej imeajtsan mequiüjpan Teat Cristo.

²⁸Nganüy lango metam mepiüangan jane nipilan judío, jane nipilan ngome judío, jane najon nipilan marang najiüt, jane nangüyeran minajiüt nej, jane monxey, jane montaj; cos meáwan icootsa nóiquian ajlüyüüts, atowtowüüts ajlüyüüts wüx Teat Cristo. ²⁹Pero sitiül icona ocueaj icon Teat Cristo, átan ijlüyüün micual icon teat Abraham, quiaj apmeajndiün leaw Teat Dios lamapiüng apmüüch.

4 At aton sasaj icon: Wüx nop nacualaran aliün mapateay, ajlüy atnej nop najon marang najiüt, masey alinoic nüt nej apmeneay meáwan leaw almajiür miteat nej. Ngo majüic sitiül nej apmeneay meáwan. ²Nej netam mayar andeac monbeol nej, at netam mayar andeacüw jane ajlüyiw wüx minajiüt nej, leaw atüch a nüt mapiüng miteat nej müünd meáwan leaw almajlüy najcueat cam. ³Atquiaj tajlüyüüts icoots aton, tajlüyüüts atnej namix

nine monguich. Cos tarangaats cuajantanej atnej ajlüyayej wüx marangüw jangantanej nipilan.

⁴Wüx tatüch a nüt, Teat Dios tüüch miün Micual nej, mawiquiach nej nop nüx nipilan judío nej, wijquiat wüx aaga nüt tealeámban atam marangüch leaw apiüing tiül aaga poch tüünd Moisés. ⁵Nej tiün mawün icoots tiül meáwan leawa mipoch Moisés apiüing netam marangüch, atquiaj alndom majlüyüüts alinomb macual icoots Teat Dios.

⁶Nganüy micual nej icoots, pares tüüch miün Miespíritu Micual nej macül tiül omeajtsaats, alndom masajaats Teat Dios: “iXeat, necual xic!” majaats. ⁷Nganüy ique ijlüy micual ic Teat Dios, lango mejlüy at ic nop najon nerang najiüt. Sitiül micual nej ic, aton apmüüch ic aaga leaw lamapiüing apmüüch por Teat Cristo.

Pablo xeyay ayac wüx omeaats meáwan mondüüb Teat Cristo

⁸Naleaing icona nomb wüx nganaw mejawan jane Teat Dios, teajchiün imeajtsan leaw ngome naleaing dios nejiw. ⁹Pero nganüy lamejawan jane Teat Dios, aton alndom napiüing Teat Dios lamüüch leaam imeajtsan wüx nej. Jow nganüy, ¿ngueineay tendiüman mendililean meajchiün imeajtsan merangan alinomb cuajantanej leaw ngo metam, leaw ngo membeate? ¹⁰¿Neol tendüyüün wüx leaw tanomb terangan wüx atüch nüt, wüx atüch caaw, wüx atüch neat, at alacas nüt leaw mixejchiün taranguwa? ¹¹Sateow ximeaats

wüx icona cos jondot aaga najiüt tarangas wüx imbasan ngome tembeat.

¹²Xecojow xechijquiaw, xique satün icueajiün mejlüyüün atnej xique sajlüy nganüy cam, cos xique lango nandüüb leaw apiüing tiül aaga poch tüünd Moisés, sajlüy atnej icona tejlüyüün nomb; icona ngome alngün ngo majneaj teyacan xic wüx. ¹³Icona lamejawan guineay tamelichas nasaj icon wüx a najneaj nanderac wüx Teat Cristo, masey axom xic noic monandeow wüx aaga nüt quiaj. ¹⁴Masey aaga monandeow tajiüras quiaj, aag ayaj tajiüras majaraw nguitow sanafüc wüx. Naleaing icona ngo mepiüangan ngo mind mejawan xic, ngo mepiüangan ngo netam ajcan sajiür monandeow. Ingow aag ayaj icona teajchiün ilajcan menguiayüün saquiaach, atnej nejay nop ángel ocueaj Teat Dios, atnej nejay Teat Jesucristo xic. ¹⁵Jow nganüy, ¿wül apac imeajtsan tejiüran nomba? Cos tiül aaga nüt quiaj sayaag sitiül ndot alndom icona apmesojndiün osaab iniüjcan meajchiün xic. ¹⁶Jow nganüy, ¿ijcüyüün mejawan xic aag sasaj icon leaw naleaingue? ¹⁷Nejiw ajcüwa nipilan quiaj awüywüyüwan icon; ngome arangüw leawa alndom mambeoliw icon. Nejiw andiümüw mecueatiün leaw saquiajchiün, para mendüjpiün leaw andiümüw. ¹⁸Najneaj xeyay mawüywüyüwan jangantanej sitiül naleaing apmayac nej wüx leaw najneaj. Xique meáwan nüt sandiüm nüüch mapac imeajtsan, ngome ágan wüx salnaquiüüb icon. ¹⁹Xecualüw, xeyay ngo majneaj

nayaag. Sayaag atnej necoy, sapiüing atnej ayaag necoy montaj wüx apwíjquiam micual nej. Aag ayaj sanayaag tanaámbsitiüül icona ngome apmendiüman merangan leaw andiüum Teat Cristo. ²⁰Malüy sapiüing alndom najlüy ninguiaj niüing ijlüyiün nganüy cam, para nasaj icon xiquiay, cos lango najaw cuane alinoic sanasaj icon.

**Nguineay tajlüy wüx
Agar, at wüx a Sara**

²¹Jow icona leaw indiüman mendüjpiün aaga poch tüünd Moisés, nganüy isajan xic: ¿Ngwa nganaw mejawana cuane apiünga? ²²Cos apiüing Abraham tajiür ijpüw micual nej. Nop micual aweaag nop najon najtaj nerang najiüt, alinop micual aweaag mintaj nej ngome najon. ²³Aaga micual aweaag najtaj najon marang najiüt, aag ayaj wijquian atnej jangantanej. Pero aaga micual aweaag mintaj nej, aag ayaj tajiürüw cos Teat Dios lamapiüing apmüüch majiürüw micualüw nejiw. ²⁴Aag ayaj ajiür cuane amb apiüing. Ajcüwa ijpüw montaj quiaj, apiüing wüx ijquaiw ajlüy poch leaw Teat Dios tayac müüch nipilan. Noic aag ayaj leaw tayac müüch nejiw wüx tiüc Sinaí, aag ayaj tüüch a Moisés. Leaw andüüb aaga poch quiaj, ajlüyiw atnej ajcüwa najon monrang najiüt, atnej aaga Agar quiaj. ²⁵Cos Agar, aag ayaj apiüing wüx a tiüc Sinaí tiül iüt Arabia; at apiüing wüx aaga cambaj Jerusalén, at wüx meáwan nipilan judío, cos ajlüyiw at nejiw najon nipilan marang najiüt. ²⁶Pero icootsa ajlüyiiüts najneajay, ngo

matnej ajcüwa najon monrang najiüt quiaj, cos micual icoots aaga Jerusalén najlüy tiül cielo. ²⁷Altiül Mipoch Teat Dios apiüing:

Ich mapac imeaats najtaj leaw ngondom mejiür micual; erpaj napac majiüc apac imeaats, ique nganaw meyaag necoy wüx wijquiw nop nine.

Cos aaga najcueat najtaj nganüy apmajiür más xeyay micual nej, ngo matnej nop najtaj nejiür minoj nej.

²⁸Xecojow xechijquiw, icona ijlüyiün atnej tajlüy teat Isaac, cos ijlüyiün necularanan leawa Teat Dios lamapiüing apmüüch. ²⁹Pero icootsa wijquijoots, tüüch icoots wijquiamoots Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios, ayambüw ombasaats ajcüwa monpiüing netam mandüjpich aag arangüw nipilan judío. Aag ayaj atnej tajlüy wüx teat Isaac, cos micual Agar tayamb nej ombas nej. ³⁰¿Cuane apiüing tiül Mipoch Teat Diosa? Teat Dios tasaj teat Abraham: “Iwün iniüing aaga najon nerang minajiütan maquiüüb micual nej, cos micual nej ngondom müünd nicuajind leawa apmaneay micualan”, aw. ³¹Atquiaj icootsa xecojow xechijquiw, ngo majlüyiiüts matnej micual aaga najon nerang najiüt quiaj; icootsa ajlüyiiüts atnej micual mintaj teat Abraham.

**Nde mendüyiün wüx mendüjpiün
aaga poch tüünd Moisés**

5 Pero cos Teat Cristo lamawün icoots tiül arangaats leaw apiüing tiül aaga poch tüünd Moisés,

tanaám̄b netam mendüjpiün Teat Cristo; nde mendüyiün wüx alinomb mejlüyiün at icon najon monrang najiüt.

²Nganüy inguiayiün, xique Pablo sanasaj icon, cos sitiül icona mendüjpiün wüx merangan aaga circuncisión, quiaj ijüiquichan atnej ngo membeat tandeow Teat Cristo, ngo metam. ³Sandiüm nasaj icon alinomb menguiayiün, sitiül nop naxey andiüm majlüy circuncidado, at netam marang palan leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. ⁴Sitiül aljane tiül icona apiüng wüx nop lamarang leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés, quiaj Teat Dios apmawün nej asoet, pues quiaj ajüic nej tenguiäl macueat andüüb Teat Cristo; at tenguiäl macueat aaga monajneaj leaw andiüm müüch nej Teat Dios. ⁵Pero icootsa ambeol icoots Nangaj Espíritu macüliüüts a nüt wüx apmajlüyiüüts najneajay, cos ayacaats omeajtsaats wüx Teat Cristo. ⁶Cos sitiül apmayariüüts andeac Teat Cristo Jesús, quiaj ngo membeat sitiül ajlüyiüüts circuncidado, tengwüy ngwüy. Leaw nembat aag ayaj mayacaats omeajtsaats wüx Teat Cristo, cos üüch icoots mapac omeajtsaats majawaats nop alinop.

⁷Icona ninguiün nüt terangan najneaj. Jow nganüy, ¿jane tepal icon mecueatiün mendüjpiün leaw ijawan naleaingue? ⁸Aag ayaj ngome Teat Dios nerang, cos tasaj icon mendüjpiün wüx merangan leawa nej andiüm. ⁹Ich leam imeajtsan noic nanderac: quiripite nine levadura alndom majüy tiül ajtsaj, müüch maxip, mexeyay.

¹⁰Xique saw Teat Dios apmambeol icon, ngome apmecueatiün mendüjpiün. Pero jangantanej teamandiüm mitsoj imalan, Teat Dios apmüüch nej mamongoch xeyay ngo majneaj alinoic nüt.

¹¹Xecojow xechijquiaw, jondot xique aliün naquiaach netam marangüch aaga circuncisión quiaj wüx ombas aljane andiüm mandüüb Teat Cristo, nipilan judío ngome apmayambüw ximbas; at lango mayajcüw necoy wüx apmanguiayiw aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo tandeow wüx cruz. ¹²Nejiw ajcüwa mondiüm mayacüw icon wüx circuncisión quiaj, ¿neol ngo marangüw wüxan ombasüw nejw mandoijquiaw nómbana?

¹³Cos icona xecojow xechijquiaw, tepajaranan meriowan tiül indüjpiün aaga poch tüünd Moisés. Naleaing netam mejawan wüx, nde mepiüangan ijlüyfünan mendüjpiün merangan leaw icona indiüman. Leaw netam merangan aag ayaj mejiürayon lasta, membeolan nop alinop. ¹⁴Cos meáwan apiüng tiül a poch tüünd Moisés alndom marangüch palan sitiül apmarangüch atcüy, cos apiüng: “Ijür lasta jangantanej atnej erjiürüy lasta.” ¹⁵Nde merangan atnej arangüw napat nimal leaw acüüchcüüchayej, atsambayej. Ijawan wüx, nde mejcüyiün mejawan nop alinop, nganandot mümb ndajrüümeron.

Leaw ngo mandiüm Nangaj Espíritu

¹⁶Xique sandiüm nasaj icon: Irgan leaw andiüm Nangaj

Espíritu ocueaj Teat Dios, quiaj ngome apmerangan leaw indiüman.

¹⁷Cos leaw nipilan andiüm, Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ngo mandiüm. Pero leaw andiüm Nangaj Espíritu, nipilan ngo mandiüm. Wüx aag ayaj ngondom mejlüyiün nóiquian; pares ngondom merangan leaw najneaj iün tiül imeajtsan. ¹⁸Sitiül apmeajchiün a Nangaj Espíritu matiib icueajiün nguineay netam merangan, quiaj lango metam mendüjpiün aaga poch tüünd Moisés.

¹⁹Ngo maél mejaw nguineay ajlüyiw nipilan leaw andüjpiw leaw nejíwan quiaj andiümüw: aag ayaj leawa nejjiür minajtaj, nejjiür minaxey, leaw aquiüübayéjan ngo mengoch owixaw, at leaw arang cuajantanej ngo majneaj wüx aag ayaj. ²⁰At monyac omeaats wüx narangüch dios, monsüet, monwüney, monyambüy ombas, moncüy, moneocüy ombas, monbiyay, monsojnongüy majcüyiw, leaw ngo majlüyiw nóiquian, at monquiaach leaw ngo mandiüm Teat Dios. ²¹At leaw moncüy wüx ajaw alinop ajiür, at monbiy nipilan, mongün, monétan, at almajlüy xeyay cuajantanej ngo majneaj arangüw. Áag sasaj icon atnej landoj napiüng, leaw teamarang aag ayaj ngondom majlüy tiül micambaj Teat Dios.

²²Pero leaw Nangaj Espíritu üüch marangaats, aag ayaj majneaj majawaats nop alinop, majiüraats apac omeajtsaats, majiüraats monajneaj, at maiücaats wüx cuajantanej, marangaats najneaj wüx alinop, majneaj omeajtsaats

ngo merrejchiiüts wüx nicuajind, nde macueatiiüts marangaats leaw netam marangaats. ²³Nde merangrangayoots, nde marangaats leaw andiüm micuerpojaats. Jane apmarang meáwan aaga najneaj quiaj, ngo majlüy alngiün poch mayac nej asoet. ²⁴Jane ocueaj Teat Cristo ngo metam marang andiüman nej. Cos wüx tandeow wüx cruz Teat Cristo, quiaj tajlüy atnej tandeowaats nóiquian maquiüjpaats. ²⁵Sitiül Nangaj Espíritu ajlüy wüx icootsa, ambeol icoots marangaats leaw andiüm Teat Dios, netam müjchiiüts mayac icoots wüx leaw andiüm nej.

²⁶Ngo majneaj sitiül merangrangayoots, müjchiiüts majcüy nop alinop; aton ngo majneaj meyambayoots ombasaats.

Netam mermbeolayon

6 Xecojow xechijquiw, sitiül aljane majaraw wüx arang ngo majneaj, icona leawa xowüy ipacan wüx iyariün andeac Teat Cristo netam meyamban nguineay meajchiün majaw cuane ngo majneaj teamarang, nde mejcüyiün mequiüjpan. Netam mejawan wüx, nde merangrangayon wüx mepiüangan icona najneaj irangan, nganandot alndom wüx imalan icona mejiüran naél. ²Netam membeolan nop alinop wüx aljane ajiür naél, cos sitiül apmembeolan alinop, quiaj irangan leaw andiüm Teat Cristo.

³Sitiül aljane ayaag nej alwüx ajaw ngo matnej alinop, nicuajind nej, aag ayaj nejáyan quiaj teawajchay. ⁴Meáwan anopnop

ich mayamb omeaats wüx majaw nguineay arang, quiaj alndom mapac omeaats nejáyan quiaj, ngo metam mayambyamb nguineay arang alinop. ⁵Cos meáwan anopnopoots netam mayajcaats áagan asoetiiüts.

⁶Leawa naquiaacharanüw wüx Mipoch Teat Dios, nejiw netam mambeolüw wüx cuajantanej ajcüwa monquiaach nejiw.

⁷Nde merwaiichayon icoyónan quiaj, cos nejingüind ngondom mitsoj Teat Dios. Ajawaats atnej arang nop nepiür wüx apmatüch a nüt maxaing omeaats micorrül nej, apmaxaing leaw tapiür. ⁸Sitiül aljane arang andfüman nej, nejáyan quiaj apmendrochay ombas. Pero jane arang leaw andiüm Nangaj Espíritu, Nangaj Espíritu apmüüch mapac meáwan nüt tiül cielo. ⁹Nde paxiüm ocueajiiüts marangaats najneaj. Cos sitiül ngo paxiüm ocueajiiüts, wüx lamatüch a nüt apmüjndiiüts leaw axomaats wüx leaw tarangaats. ¹⁰Atquiaj wüx alndom, netam mayambaats nguineay mambeolaats jangantanej nipilan; pero leaw micojoots michijquiaats monyar andeac Teat Cristo, netam mambeolaats alwüx quiriw.

Andondoch atepeay

¹¹Ijawan nganüy nguiptop adam a poch. Aag agüy xiquiaj sarang naag xiwix nüüch icon.

¹²Ajcüw leawa andiümüw majlüyiw najnéajan maquiüjpüw nipilan judío, ajcüw ayaj mondiüm mayacüw icon wüx merangan aaga circuncisión

quiaj, nganandot mayambüch ombasüw cos áag andüjpiw Teat Cristo leawa tandeow wüx cruz. ¹³Nejiw ajcüwa monjiür circuncisión quiaj, ngo marangüw meáwan leaw apiüng tiül a poch tüünd Moisés; nejiw andiümüw mejiüran circuncisión para merangrangayej wüx mapiüngüw icona aton almejoiün aag ayaj wüx imbasan. ¹⁴Pero xique ngo nandiüm nerangrangüy wüx nicuajind. Leaw sandiüm, aag ayaj mapac ximeaats wüx Teat Cristo cos tandeow wüx cruz mawün asoetiiüts. Cos atquiaj tajlüy, pares nganüy lango metam xic meáwan ngo majneaj leaw arang nipilan wüx iüt, at nejiw lango metam nejiw xic. ¹⁵Cos sitiül ajlüyüüts nóiquian wüx Teat Cristo Jesús, lango membeat sitiül ajiüraats circuncisión tengwüy ngwüy. Pero leaw nembeat aag ayaj macueatiüts meáwan ngo majneaj, marangaats leaw najneaj. ¹⁶Meáwan icona leaw irangan atquiaj, ich müüch icon Teat Dios xeyay monajneaj, majiür icon lasta, at meáwan nipilan judío leaw naleaing ayariw andeac Teat Dios, cos nejiw aton micambaj Teat Dios.

¹⁷Pero naw ningüy andüy ninguiün nde mayac xic wüx naél nejingüind. Cos ajcüwa ndooch alwüx ximbas, aag ayaj ajüiquich xique nop xic nerang minajiüt Teat Jesús, cos wüx sarang minajiüt nej saxom aag ayaj.

¹⁸Xecojow xehijquiaw, tanaámb ich mambeol icon Miteatiüts Jesucristo. Amén.

Noic nanderac tarang wüx nawiiig San Pablo müüch minipilan Teat Cristo moncül tiül Efeso

EFESIOS

Pablo atepeay minipilan Teat Cristo tiül Efeso

1 Xique Pablo miapóstol Teat Jesucristo, cos Teat Dios andiüm. Xique sarang aaga nawiiig cam nüjchiw monyar andeac Teat Jesucristo monlüy tiül cambaj Efeso, leaw tanaámb ngo macueatiw nej. ²Tanaámb ich mambeol icon Miteatiiüts Dios at Teat Jesucristo müüch icon mejiüran monajnej.

Teat Dios lamüüch icoots mimonajnej Teat Cristo

³Najnejaj ajlüy Teat Dios miteat Miteatiiüts Jesucristo, cos lamüüch icootsa majlüyiiüts nóiquian maquiüjpaats Teat Cristo. Lamüüch majiüraats meáwan najnej leaw üüch Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios cos ayariiüts andeac Teat Cristo; lamüüch majnejaj omeajtsaats najnejaj atnej wüx apmajlüyiiüts tiül cielo. ⁴Cos Teat Dios tarriiüd icoots wüx nganaw majlüy a iüt cam, para alndom majlüyiiüts najnejaj, ngo majiüraats nicuajind nisoet.

⁵Teat Dios tajnejaj majaw icoots, pares tarriiüd icoots wüx nganaw wijquiamoots, majlüyiiüts atnej micual nej por Teat Jesucristo, cos atquiaj tandiüm marang. ⁶Pares tanaámb apmandeacaats najnejaj tarang Teat Dios wüx icoots, cos ajlüyiiüts nóiquian maquiüjpaats Micual nej, aag xowüy andiüm. ⁷Nganüy por micual nej alndom mawaats wüx asoetiiüts cos tajjinch tiüt miquiej nej. Quiaj tarang xeyaj najnejaj wüx icoots; tawün wüx omeaats meáwan nisoet leaw tajiüraats. ⁸Lamajüiquich xeyaj andiüm icoots cos tüüch icoots mendüyiiüts, maxomaats omeajtsaats xeyaj; ⁹at lamüüch icoots majawaats leaw nómban ngomeaag ajaraw, leaw tapiüng apmarang. ¹⁰Teat Dios lamapiüng wüx apmatüch a nüt meáwan apmajlüy atnej lamapiüng. Quiaj Teat Cristo apmajlüy wüx meáwan leaw almajlüy tiül cielo, at meáwan leaw almajlüy wüx a iüt cam.

¹¹Nganüy ajlüyiiüts nóiquian maquiüjpaats Teat Cristo, cos Teat Dios tarriiüd icoots wüx nganaw

majlүйiiүts, nguineay alndom mүйndiiүts leaw tapiүng apmüüch icoots. Meáwan aag ayaj tajlүй atnej lamapiүng apmajlүй, cos arang meáwan atnej andiүm nej. ¹²Atquiaj tarang para meáwan icootsa leawa ombas majlүйiiүts minipilan icoots Teat Cristo alndom marangaats najneaj, cos atquiaj nipilan apmapiүngiүw najneajay tarang Teat Dios. ¹³At icona wүx tenguiayiүn aaga poch leawa naleaing, at tenguiayiүn nguineay alndom meriowan wүx isoetiүn, teyariүn andeac Teat Cristo. Quiaj Teat Dios tüüch icon Nangaj Miespíritu nej atnej lamapiүng, majiүc minipilan nej icon. ¹⁴Aaga Nangaj Miespíritu nej quiaj, aag ayaj nejüiquich naleaing apmүйndiiүts aaga lamapiүng apmüüch icoots, leaw apmatüch a nüt mawiүn wүx jane lamarriiүd, quiaj apmandeaciүw najneajay arang Teat Dios.

**Pablo atiün ocueaj Teat
Dios mambeol montaag
creer monaw Efeso**

¹⁵Nganүй xique aton, wүx tanguiaiүs nguineay icona ngo mechiwean imeajtsan wүx Teat Jesús, nguineay apac imeajtsan mejawan monyar andeac nej cos indiүman nop alinop, ¹⁶quiaj ngo nacueat nasaj Teat Dios najneajay arang cos lamambeol icon. Ajlүйay leaaw ximeaats icona wүx sataag orar. ¹⁷Satiün ocueaj Teat Dios, Midios Miteatiiүts Jesucristo, aaga najneaj Nateataran najlүй tiül cielo, müüch icon merndүйiүn mexoman imeajtsan nguineay amb apiүng,

müüch icon mejawan ranүй jane nej. ¹⁸Aton satiün ocueaj nej müüch ram imalan mejawan cuane aaga najneajay temecüliün apmejawan alinoic nüt, at mejawan cuane aaga najneajay nembeat leawa Teat Dios apmüüch meáwan monyar nej andeac. ¹⁹Átan satiün mejawan nguineay Teat Dios alndom marang xeyay cuajantanej ngomeaag ajaraw, para mambeol meáwan monyar andeac nej. Nej cuajantanej alndom marang, ngo majiүr ümb; ²⁰atnej wүx tapaciүch alinomb Teat Cristo tiül mondeow, ndoj tüüch chetem amb wүx miác nej tiül cielo. ²¹Nganүй Teat Cristo lamarang natang tiül meáwan montangtang, tiül meáwan monjiүr najiүt, tiül meáwan monlүй wүx alngün cambaj. Nejingiünd alinop ngondom matüch ajneaj ajlүй, ngome áagan nganүй nüt cam, at meáwan nüt aliүc miün. ²²Teat Dios tayac meáwan leaw almajlүй tiül owix Teat Cristo marang wүx leaw andiүm. At tüüch Teat Cristo majlүй natang wүx meáwan noicnoic ajlүй monyar andeac nej. ²³Pues minipilan Teat Cristo ajlүйiw atnej micuerpo nej, y Teat Cristo ajlүй tiül nejiw meáwan nüt para ndom majlүйiw palanүй, cos nej ajlүй nguiajantanej, y aton ajlүй wүx cuajantanej leaw almajlүй.

**Teat Dios tawiün icoots wүx
asoetiiүts cos ajiүr icoots lasta**

2 Teat Dios tapaciүch icon cos nomb tejlүйiүn atnej lerndeowan tiül meáwan ngo majneaj leaw terangan, tiül meáwan nisoet. ²Aaga nüt quiaj

wüx icona aliün mendüjpiün meáwan ngo majneaj leawa narangüch ningüy wüx iüt, tendüjpiün leaw andiüm nimeech, aaga minatangüw meáwan jane ngo mandium marang leaw andiüm Teat Dios. ³Nomb icootsa aton tajlüyiiüts tiül ajcüwa nipilan quiaj. Cos tarangaats ngo majneaj atnej tandiümaats; tarangaats leawa ngo majneaj aw tiül omeajtsaats. Icootsa aton netam majcüy majaw icoots Teat Dios atnej meáwan nipilan leaw ngo mayar andeac. ⁴Pero Teat Dios xeyay ajneaj omeaats, xeyay tandiüm icoots. ⁵Masey icootsa tajlüyiiüts atnej landeowaats cos xeyay asoetiüts tajiüraats. Naleaing Teat Dios tajiür icoots lasta, tawün icoots wüx asoetiüts, tüüch icoots mapacaats nóiquian maquiüjpaats Teat Cristo. ⁶Teat Dios tapacüüch icoots tiül mondeow nóiquian maquiüjpaats Teat Cristo, átan tüüch icoots chetemoots tiül cielo nóiquian maquiüjpaats Teat Cristo Jesús. ⁷Atquiaj tarang Teat Dios para müüch majaraw alinoic nüt nej lamambeol icoots xeyay, at najneaj omeaats majaw icoots cos ajlüyiiüts nóiquian maquiüjpaats Teat Cristo Jesús. ⁸Teat Dios xeyay andiüm icoots, pares tawün icoots wüx asoetiüts, aag ayaj cos ayacaats omeajtsaats wüx nej, ngome alcuane najneaj tarangaats. Aag ayaj mimonajneaj Teat Dios üjndfüütsan. ⁹Atquiaj nejinguind ngondom merangrangüy wüx, cos aag ayaj ngome por arangaats najneaj. ¹⁰Teat Dios tarang icoots atnej nganüy ajlüyiiüts, ndoj tayac icoots nóiquian maquiüjpaats Teat

Cristo para marangaats najneaj atnej lamapiüng.

**Teat Cristo neech
majlüyiiüts najneájan**

¹¹Icona netam leam imeajtsan jane icon, guineay tejlüyiün nomb. Cos ngome nipilan judío icon, at ngo mejlüyiün circuncidado; pares tesoiquiün ngome circuncidado icon. Atquiaj tasajüw icon leaw monlüy circuncidado, pero naleaing nejiw arangüw aag ayaj wüxan a cuerpo. ¹²Tiül aaga nüt quiaj, icona ngome tejlüyiün nóiquian mequiüjpan Teat Cristo, at aton ngo mejlüyiün tiül micual micualüw Israel. Pares ngo mejlüyiün tiül aaga najneajay leawa Teat Dios tapiüng apmarang wüx nipilan judío. Ngo mejawan guineay apmeriowan wüx isoetiün, at ngo meyajcan jane Teat Dios. ¹³Nganüy ijlüyiün nóiquian mequiüjpan Teat Cristo Jesús, masey icona nomb tejlüyiün müünquiaj, cos ngo mejawan jane Teat Dios. Nganüy Teat Dios lamüüch icon metüchiün niüng ajlüy nej, cos Teat Cristo tandeow tajünych tiüt miquiej nej. ¹⁴Nganüy Teat Cristo lamüüch nipilan judío at nipilan ngome judío majlüyiw nóiquian, majlüyiw najneájan, lango majcüyiw mejawayej. Tawün aaga nepal noicnoic ajlüy nipilan quiaj. ¹⁵Teat Cristo wüx tandeow, tandarriich nómban aaga poch tüünd Moisés, maquiüüb meáwan leaw nipilan judío tapacüw wüx marangüw. Condom tüüch judíos y nipilan ngome judíos majlüyiw nóiquian maquiüjpüw nej, lango majcüyiw mejawayej. ¹⁶Wüx Teat Cristo tamb wüx cruz, quiaj

tüüch majlüyiw najneájan miijquiaw ajlüy palpálwüx nipilan. At tüüch majlüyiw nóiquian maquiüjpüw Teat Dios, majlüyiw atnej nop nejw.

¹⁷Teat Cristo tiün masaj meáwan nipilan nguineay alndom majlüyiw najneájan maquiüjpüw Teat Dios. Aag ayaj tasaj nipilan leaw aliw miünquaij cos ngo mayambüw Teat Dios, ngo majawüw jane Teat Dios. At aton tasaj nipilan judío leawa ngo majlüyiw miünquaij, cos ajawüw jane Teat Dios. ¹⁸Por leaw tarang Teat Cristo alndom matüchiiüts niüing ajlüy Miteatiiüts Dios, noic nej Nangaj Espíritu apmambeol icoots, masey nipilan judío masey nipilan ngome judío icoots. ¹⁹Nganüy icona leaw ngome judíos lango mejlüyiün atnej nerpeayiün miün nipilan, langome atnej nermongon miün; nganüy icona ijlüyiün tiül minipilan Teat Dios, lamequiüjpan tiül micual Teat Dios. ²⁰Icona at icon nop iüm witiow tiüt wüx piedra. Aaga piedra apiüing wüx leaw tapiüingüw apóstoles y mondeac andeac Teat Dios. Aaga piedra leaw üüch metotow iüm, aag ayaj apiüing wüx Teat Cristo. ²¹Wüx aaga piedra quaij, leaw apiüing wüx Teat Cristo, imiün wüx witiow a iüm, meáwan nesooig najneajay ajlüy, andüy quaij teadam najneajay, macül nangaj ocueaj Teat Dios. ²²Atquaij ijlüyiün aton nóiquian mequiüjpan Teat Cristo mejlüyiün nop iüm icon niüing acül Miespíritu Teat Dios.

**Teat Dios tayac a Pablo
mandeac mipoch nej masaj
nipilan ngome judío**

3 Xique Pablo sajlüy tiül
manchiüc ajcan saquiaach

icon wüx Mipoch Teat Cristo, icona nipilan ngome israel. ²Xique sajaw lamenguiayiün nguineay Teat Dios tajiür xic lasta, cos tayac xic najlüy wüx nasaj icon wüx mimonajnej Teat Cristo.

³Teat Dios tüüch xic najaw aaga leawa nejingüind nganaw majaw, nguineay lamapiüing apmarang, cos tasaj xic sanopüyan. Aag ayaj lanarang wüx nawiiig quiriw nasaj icon. ⁴Wüx apmeteowan aag ayaj, quaij apmejawan naleaing xique lanajaw nguineay apiüing Teat Cristo apmarang, aaga leawa nejingüind ngo majaw nomb.

⁵Aag ayaj tanomb ngo müjndiw nipilan majawüw. Nganüy Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios lamüüch majawüw aag ayaj miapóstoles nej, at mondeac andeac nej. ⁶Cos aaga leaw nejingüind nganaw majaw nomb quaij, aag ayaj apiüing wüx nganüy masey nipilan ngome judío apmüjndiw aton majlüyiw minipilan Teat Dios; at apmajlüyiw nóiquian maquiüjpüw nipilan judío, noic ajlüy monyar andeac Teat Cristo. Aton nejw apmüjndiw aaga leaw Teat Dios lamapiüing apmüüch nipilan judío, cos ayariw apiüing Teat Cristo leaw alndom mawün nejw wüx asoetiw. ⁷Nejay Teat Dios tayac xic nandeac wüx aag ayaj, cos xeyay tajiür xic lasta. Aag ayaj tarangas cos Teat Dios tambeol xic. ⁸Masey xique sayaag ngo nembeat nicuajind tiül meáwan minipilan Teat Dios, pero Teat Dios tambeol xic xeyay para nasaj nipilan ngome judío nguineay xowüy lajneaj tarang Teat Cristo, aag ngo majiür

ümb. ⁹Teat Dios tasaj xic nüüch majawüw meáwan nipilan wüx aag lamapiüng apmarang, aag leawa nejinguid ngo majaw nomb; cos masey Teat Dios nerang meáwan leaw almajlüy, pero nomb ngo majüiquich nguineay apmarang. ¹⁰Atquiaj tajlüy nguineay ndom meáwan montangtang ángeles at monjiür najiüt monlüy tiül cielo, majawüw nguineay Teat Dios axom omeaats xeyay, wüx apmajawüw nguineay ajlüyiw najneajay meáwan minipilan Teat Cristo. ¹¹Meáwan aag ayaj Teat Dios tarang, cos atquiaj lamapiüng tanomb apmarang. Meáwan aag ayaj tajlüy wüx Teat Cristo Jesús tiün mandeow. ¹²Nganüy cos ayariüts andeac Teat Cristo, quiaj alndom matüchiiüts niüng ajlüy Teat Dios ngo mimbolaats. ¹³Áag sasaj icon nde paxiüm icueajiün masey mejawan samongoch xeyay ngo majneaj wüx icona, cos wüx aag ayaj ambeol icon mejlüyiün najneaj.

Teat Cristo xeyay andiüm icoots

¹⁴Wüx aag ayaj xique saquieel xecos teombas Miteatiiüts Dios, Miteat Miteatiiüts Jesucristo, ¹⁵cos xeyay netam ajlüy, majawüw nej micual nej monlüy tiül cielo at monlüy ningüy wüx iüt, cos Teat Dios miteat meáwan nipilan. ¹⁶Satün ocueaj Teat Dios müüch icon Nangaj Miespíritu nej para mejiüran meáwan mimonajneaj nej, mepacan wüx merangan cuajantanej andiüm nej. ¹⁷At aton satün ocueaj Teat Dios nguineay alndom macül tiül imeajtsan

Teat Cristo cos iyariün andeac nej, mejiürayon lasta meáwan nüt.

¹⁸Satün mexoman imeajtsan tiül aag ayaj, mejawan mequiüjpan meáwan monyar andeac nej nguitow adam tiüt mimonajneaj Teat Dios, nguitow ajal tiüt, nguitow ajmiüc tiüt, nguitow ajtep andüy cawüx xeyay ajiür icoots lasta Teat Cristo. ¹⁹Satün mejawan nguineay andiüm icoots Teat Cristo, masey ngondom mayajcaats nguitow axeyay andiümaranaats. Satün majlüy tiül imeajtsan Teat Dios.

²⁰Nganüy xeyay netam mayambaats Teat Dios; nej alndom marang xeyay cuajantanej, meáwan leaw icootsa apmatüniüts. Nej apmayac más xeyay, masey icootsa ngo maxomaats omeajtsaats tiül. Nej apmambeol icoots marangaats cuajantanej. ²¹Néjan quiaj netam manderac najneajay wüx ombas nej meáwan monyar andeac Teat Cristo meáwan nüt ngo majiür ümb. Amén.

Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios üüch majlüyiiüts nóiquian

4 Xique sal tiül manchiüc cos sarang minajiüt Teat Jesús. Satün icueajiün merangan atnej netam marang meáwan leawa Teat Dios lamapaj, cos tayamb icon. ²Nde merangrangayon mepiüangan alwüx ijawan ngo matnej alinop. Netam mejiüran najneaj imeajtsan; netam meiücan wüx cuajantanej, inguiayiün andeac nop alinop con najneajay imeajtsan. ³Netam meyamban nguineay mejlüyiün nóiquian, cos Nangaj Espíritu

ocueaj Teat Dios andiüm mambeol icon mejiüran monajnej. ⁴Meáwan monyar andeac Teat Dios ajlüy atnej majlüy noic cuerpo, y noic Nangaj Espñritu almejiüran. At meáwan icona temecülüün aaga najnejaj apmejawan alinoic nüüt. ⁵Átan nop Teat Cristo almajlüy, at nop ayariiüts andeac nej, y noic ayarich yow. ⁶Áagan nop Dios almajlüy, aag ayaj miteat meáwan monyar andeac Teat Cristo. Nej ajlüy wüx meáwan monyar nej andeac, tanaám almaquiiüb nejw.

⁷Pero meáwan anopnopoots tüjndiiüts leaw alndom marangaats, atnej Teat Cristo lamajaw alndom marangaats. ⁸Pares, tiül Mipoch Teat Dios atcüy apiüng:

Teat Cristo wüx tamb andüy cawüx, taquiiüb mamb andüy tiül cielo jane ndeajnoj, nej tüüch nopnop nipilan leaw ndoj ombas marang.

⁹Aaga tamb andüy cawüx quiaj, ¿cuane apiüng wüx aag ayaja? Aag ayaj apiüng wüx nej ombas tamb tiüt tiül iüt (Hades).

¹⁰Aaga leawa tamb tiüt tiül iüt quiaj, nejay tamb andüy cawüx tiül meáwan cielo; nganüy nej almajlüy nguiajantanej. ¹¹Teat Cristo tüüch nipilan leaw alndom marangüw. Nej tayac acas apóstoles, aton tayac acas mondeac andeac Teat Dios, at tayac acas mondeac masajüw nipilan nguineay alndom mawüw wüx asoetiw. Aton tayac acas pastor, at monquiaach tiül minipilan nej. ¹²Atquiaj tarang Teat Cristo, tüüch marangüw minajiüt nej meáwan monyar nej andeac, para müüch matangüw

wüx nej. ¹³Atquiaj netam majlüy, leaw apmajlüyüts nóiquian wüx ayariiüts andeac nej, at majawaats meáwan nguineay ajlüy Micual Teat Dios. Quiaj apmajlüyüts atnej nop natang nipilan; apmatüchiiüts majlüyüts más atnej ajlüy Teat Cristo. ¹⁴Quiaj langome apmajlüyüts at icoots nop nine, leaw najénan apmayar cuajantanej asoic, camüm najénan apmbiüjlam wüx mayar leaw apmaquiaach nej nipilan monxom omeaats nguineay mawaiich, maquiaach nej leaw ngo maleaing. ¹⁵Icootsa tanaám netam mandüjpiiüts leawa naleaing, mejiürayoots lasta. At netam mayambaats nguineay alndom majlüyüts atnej ajlüy Teat Cristo, cos nej natang, y ajlüy atnej ajlüy omalaran ocueaj cuerpo. ¹⁶Aaga cuerpo quiaj apiüng wüx meáwan monyar andeac nej cos cuerpo ajlüy nóiquian, ajiür niüng asapüy para alndom membeolüy, meáwan anoicnoic ajiür cuane marang. Wüx meáwan arang najiüt najnej, quiaj apmatang. At icootsa aton wüx apmajlüyüts najneján apmejiürayoots lasta.

Nganüy alinoic ajlüyüts

¹⁷Nganüy sanasaj icon wüx minüt Teat Cristo nguineay netam merangan. Pero nde merangan atnej arangüw nipilan leaw ngo mandüjpiw Teat Dios, cos nejw palüyan ngo majnej alwüx omeajtsüw. ¹⁸Ajlüyiw atnej aliw tiül pojniün, ngo ram omalüw; Teat Dios ngo müüch nejw mapacüw. Nadam omeajtsüw cos ngo mandüümüw majawüw nguineay

apiüng Teat Dios marangüch.
¹⁹Ajcüw ayaj lango mayajcüw sitiül ngo majneaj teamarangüw, cos nómban lambiüjlajow wüx, palúyan arangüw ngo majneaj leaw andiümüw. ²⁰Icona ngo matquiaj tequiaacharanan wüx Teat Cristo, ²¹sitiül ndot tenguiayiün naleaing wüx nej, atnej aquiajchiw monrang minajiüt nej, cos meáwan aag ayaj naleaing. ²²Netam mecueatiün meáwan leaw ngo majneaj terangan nomb, cos aag ayaj andüy wüx apmandrooch imbasan. ²³Ingowüjchiün ijchan majlüy jayats meáwan leaw alwüx imeajtsan, leaw altiül imalan aton. ²⁴Netam mejlüyiün atnej nop jayats nipilan, arang nej Teat Dios; cos apmarang palan, apmajlüy najneaj atnej Teat Dios andiüm.
²⁵Pares nganüy netam mecueatiün iwajjchan, netam mendeacan áagan naleaing mequiüjpan nop alinop, cos nóiquian ajlüyiüts.
²⁶Wüx apmejcüyiün nde meyacan wüx imeajtsan pal nüt, cos alndom mayac icon wüx nisoet. ²⁷Nde merangan leaw andiüm nimeech.
²⁸Sitiül aljane teneed, ich macueat, nde mandüy wüx marang; ich marang najiüt para majiür cuane apmüüch nop ngo majiür.
²⁹At nde mendeacan ngo majneaj poch, indeacan leaw najneaj, leaw netam, cos atquiaj alndom meajchiün mapac omeajtsüw mandüjpiw Teat Dios. Apmembeolan meáwan leaw apmanguiayiw indeacan. ³⁰Nde merangan ngo majneaj meajchiün mamix omeaats Nangaj Espiritu

ocueaj Teat Dios, cos nej ajüiquich micual Teat Dios icon, leaw atüch a nüt mejiüran jayats micuerpojan.

³¹Icueatiün ipatan, nde mejcüyiün, nde merpajpajan mendeacan ngo majneaj, nde merpajjchan, nde mendeacan ngo majneaj wüx ombas alinop. ³²Ich majneaj imeajtsan mequiüjpan nop alinop, merjiürayon lasta; iwüniün wüx imeajtsan aaga ngo majneaj tarang alinop, atnej Teat Cristo tawün wüx omeaats isoetiün.

Nguneay netam majlüyiw micual Teat Dios

5 Nganüy cos icona micual icon Teat Dios, netam merangan atnej arang nej. ²Netam merjiürayon lasta atnej Teat Cristo ajiür icoots lasta, cos ngo menojteay wüx tandiümüw mambiyaw nej; tandiüm marang nichech mawün asoetiüts. Aaga nichech quiaj xeyay najneaj majaw Teat Dios.

³Cos icona micual icon Teat Dios, pares monxey ngondom majiürüw minajtajiw nejw, at montaj ngondom majiürüw minaxeyiw nejw. Átan ngondom majlüy tiül micual Teat Dios cuajantanej ngo majneaj arangüch, at meáwan nerreech, nendiümdiüm ocueaj alinop. ⁴Nde mendeacan ngo majneaj wüx ombas alinop mereechayon monxing. Nde mendeacan cuajantanej ngo metam mendeacan; nde mertsoj alinop. Meáwan aag ayaj ngo metam; leaw netam aag ayaj meajchiün gracias Teat Dios, mesajan najneaj arang. ⁵Cos icona netam mejawan sitiül aljane ajiür minajtaj nej

tengewüy minaxey nej, at meáwan nerang ngo majneaj atquiaj; aton leawa nendiümdüman tomiün atnej lamayac marang midios nej a tomiün. Ajcüw ayaj ngome apmajmeliw tiül micambaj Teat Dios maquiiüb Teat Cristo. ⁶Nde mawaiich icon nejinguind wüx aaga ngo majneaj quiaj, masajüw icon najneaj merangan aag ayaj. Cos imiün wüx aaga ngo majneaj quiaj, Teat Dios xeyay apmajcüy majaw jane ngo mayar nej andeac. ⁷Icona nde mequiüjpan tiül.

⁸Cos nomb tejlüyiün atnej ilean tiül pojniün, ajcan terangan ngo majneaj, nganüy atnej ilean tiül ran, cos ijlüyiün nóiquian mequiüjpan Teat Cristo. Netam merangan najneaj cos micual Teat Dios icon. ⁹Leawa micual Teat Dios, aag ayaj ambeol alinop, andeac naleaing, arang najneaj. ¹⁰Iyamban cuane najneaj merangan atnej Teat Dios andiüm. ¹¹Nde mequiüjpan tiül ajcüwa monrang ngo majneaj quiaj, cos ajlüyiw atnej aliw tiül pojniün. Icona netam mesajan macueatiw arangüw ngo majneaj. ¹²Naleaing monxing manderac wüx leawa nejiw arangüw axotayéjan. ¹³Mipoch Teat Dios ajlüy atnej ran; pares meáwan cuajantanej ngo majneaj narangüch, nej apmüüch majüic. ¹⁴Wüx aag ayaj atcüy apiürang:

Ique leaw almemeay, ipac,
witiür tiül mondeow,
ndoj apmarraj ic Teat Cristo.

¹⁵Pares sasaj icon, ijawan nguineay netam merangan; nde merangan atnej nop ngo majaw nicuajind, irangan atnej nop

nendüy. ¹⁶At irangan najneaj wüxan alndom, masey tiül aaga nüt cam teajlüy xeyay ngo majneaj. ¹⁷Nde merangan atnej nop ngo majaw nicuajind, iyamban imeajtsan ijawan cuane andiüm Teat Cristo majaw merangan. ¹⁸Aton nde mengüniün, cos aag ayaj apmayac icon wüx merangan ngo majneaj. Ingow irangan aag ayaj, ijchan imeajtsan Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios mambeol icon. ¹⁹Indeacan mequiüjpan nop alinop wüx salmos, wüx himnos, wüx atajcüch cantar müünd Teat Dios. Icona itajcan cantar con imeajtsan; isajan najneajay arang Teat Dios. ²⁰Meáwan nüt ijchan gracias Teat Dios wüx meáwan cuajantanej, wüx minüt Miteatiüts Jesucristo.

Nguineay netam mejiürayej lasta tiül nden

²¹Irangan con najneaj imeajtsan leaw atün icueajiün alinop, cos atquiaj apmajüic indüjpiün Teat Dios.

²²Montaj ich mayariw andeac minojow nejiw, atnej ayariw andeac Teat Cristo. ²³Cos nanojaran ajlüy minatang ocueaj mintaj nej atnej Teat Cristo ajlüy minatangüw monyar andeac nej, cos ajcüw ayaj atnej micuerpo nej, nej newün nejiw wüx. ²⁴Cos monyar andeac Teat Cristo ajlüyiw nóiquian maquiüjpüw Teat Cristo, pares nantajaran aton ich majiür noic nej omeaats maquiiüb minoj nej.

²⁵At nanojaran ich majiür lasta mintaj nej, atnej Teat Cristo ajiür lasta monyar nej andeac, pares tiün mandeow ingow andeowüw.

²⁶Nej tarang aag ayaj para majlüyiw pálwüx monyar andeac nej, ndoj müüch nejw majneaj ajlüyiw atnej ajants nejw naag yow, cos lamayariw mipoch nej.

²⁷Atquiaj tarang Teat Cristo para majiür noic ajlüy minipilan nej najneajay, ngo manchom nejw nicuajind nisoet, majlüy najneajay, ngo majlüy cuane wüx manderac ngo majneaj wüx ombasüw nejw.

²⁸Atquiaj nanojaran netam majiür lasta mintaj nej, atnej mejiürüy lasta nejáyan quiaj. Leaw nejiür lasta mintaj nej, nejáyan quiaj ajiürüy lasta. ²⁹Cos nejinguid ngo mandiüm marang ngo majneaj wüx micuerpo nej, ingow aag ayaj nej üüch meáwan leaw netam. Atquiaj Teat Cristo ajaw wüx monyar andeac nej. ³⁰Cos icoots ajlüyüüts atnej micuerpo Teat Cristo, atnej mionij nej atnej miolaats nej. ³¹Apiürang: “Wüx aag ayaj nop naxey apmacueat miteat nej, mimüm nej, apmaquiiüb mintaj nej majlüyiw noic nej omeajtsüw”.

³²Aag ayaj nejinguid ngo majaw nomb, pero xique teanasaj icon aag ayaj andüy wüx nguineay ajlüy Teat Cristo maquiiüb monyar nej andeac. ³³At apiüng wüx nguineay inopnophon netam mejiüran lasta mintajan, atnej merjiürayon lasta icoyónan quiaj. Aton montaj ich mayariw andeac minojow nejw.

6 Nganüy icona nacualaranüw, iyariün andeacüw miteatiün mimüman, atnej andiüm Teat Dios; cos aag ayaj najneaj y netam merangan. ²Tiül aaga poch leaw Teat Dios ombas tayac, apiüng wüx nguineay apmajlüy nop

sitiül apmarang atnej apiüng, cos atcüy apiüng: “Iyariün andeacüw miteatiün, mimüman; ³atquiaj alndom mejlüyüün najneájan, mejiüran xeyay minütiün ningüy wüx iüt”.

⁴At icona nateataranüw, nde meajchiün majcüy micualan, itangüjchiün najneaj, ipajan ocueaj, iquiajchiün wüx marangüw atnej andiüm Teat Cristo.

⁵At icona najon monrang minajiüt alinop, netam meyariün andeacüw moneay najiüt ningüy wüx a iüt cam; irangan leaw apmasajüw icon, iyacan wüx imeajtsan minajiütan majiüc najneaj irangan, atnej merangan minajiüt Teat Cristo. ⁶Nde merangan najiüt áagan wüx tengual ijarawan para mexoman monajneaj, ngwüy icona irangan najneaj mimonrang najiüt Teat Cristo, irangan con imeajtsan cos atquiaj andiüm Teat Dios. ⁷Aton irangan minajiütan wüx monajneaj. Iyacan imeajtsan wüx atnej temerangan minajiüt Teat Dios, ngome minajiüt nipilan. ⁸Cos lamejawan inopnophon meáwan najneaj temerangan ningüy, alinoic nüt Teat Dios apmüüch icon atanej. Masey najon monrang najiüt icon, masey nangüyeyan monrang najiüt. ⁹At icona aton moneay najiüt, irangan najneaj wüx monrang minajiütan, nde meajchiün mamix omeajtsüw. Netam leam imeajtsan jane minatangüw nejw, jane minatangan aton. Aag ayaj Teat Dios najlüy tiül cielo. Nej ngome amb wüx majaw jane nejiür, jane ngo majiür.

Leaw nembeol monyar andeac Teat Dios

¹⁰Xecojow xechijquiaw, nganüy sanasaj icon, iyamban Teat Cristo

müüch icon mepacan wüx mipoch nej, cos alndom mambeol icon. ¹¹Netam merangan meáwan leaw Teat Dios apiüng, ngana mawaiich icon nimeech. Cos sitiül irangan apiüng Teat Dios, quiaj apmejlyüiün atnej nop soldado leaw asooig apix nej manchiüc ngana mambiy nej moncüy majaw nej tiül montsoj. ¹²Cos ngome teambiyayoots maquiüjpaats nipilan; nimeech teambiyayoots maquiüjpaats, ajcüw monrang xeyay ngo majneaj, ajcüw monlüy nquijantanej wüx iüt at tiül cielo. Ajcüwa nimeech arangüw leaw andiüm minatang nimeech najlüy tiül pojniün najlüy aaga nüt cam. ¹³Netam merangan meáwan leawa Teat Dios lamapiüng, cos atquiaj alndom meücan wüx cuajantanej wüx nüt apmandiüm mayac icon tiül naél minatang nimeech. Condom wüx landoj memongochiün meáwan aag ayaj, quiaj apmeyajcan nejinguind ngondom müüch icon mecueatiün Teat Dios. ¹⁴Tanaámb nde mecueatiün indüjpiün Teat Dios. Netam mesapayon nandand atnej arang nop soldado wüx ajlüy tiül montsoj. Tanaámb irangan najneaj, indeacan naleaing, cos aag ayaj atnej nop soldado asooig noic camix manchiüc para mambeol nej tiül montsoj. ¹⁵Itaagayon majneaj cos netam meamban najénan mesajan nipilan nguineay lamarang Teat Cristo para müüch nejw mimonajneaj nej. Irangan atnej arang soldado wüx asooig apaj nej mamb nguiajantanej. ¹⁶Netam meyacan imeajtsan wüx Teat Dios mambeol icon, ngana merangan

leawa nimeech apmayac icon wüx mendiüman merangan; cos wüx apmeyacan imeajtsan wüx Teat Dios nej apmambeol icon atnej ambeol soldado aaga nengoch nitil, ngana malood nej nitil wüx apmatileran. ¹⁷At aton iyacan imeajtsan wüx nguineay Teat Dios lamawün icon wüx isoetiün. Cos aag ayaj apmambeol icon, atnej nop soldado ambeol nej aaga sombrero manchiüc amoog wüx omal. At iyacan wüx imeajtsan leawa Teat Dios lamapiüng tiül Mipoch nej, quiaj aaga Nangaj Espiritu apmambeol icon atnej nop soldado ambeol nej miespada nej tiül montsoj. ¹⁸Icona netam metajcan orar, metüniün ocueaj Teat Dios meáwan nüt, cos atquiaj andiüm Nangaj Espiritu. Ipacan wüx, nde paxiüm icueajiün; netam tanaámb metüniün ocueaj Teat Dios mambeol meáwan monyar andeac nej. ¹⁹At aton itüniün mambeol xic Teat Dios, müüch xic a poch netam nandeac, nde nimbol wüx sandeac manguaiyw meáwan nipilan nguineay alndom maw asoetiw nejw. Cos aag ayaj Teat Cristo tarang y nejinguind ngo manguaiyw wüx aag ayaj nomb. ²⁰Teat Dios tayac xic nasaj nipilan aaga poch cam, pares sal tiül manchiüc nganüy. Itüniün nguineay alndom nandeac ngo nimbol atnej netam nandeac.

Ndójjwüx atepeay

²¹Teat Tíquico apmasaj icon menguiayüün cuane teanarang, nguineay teanamongoch. Nop nej najneaj nerang minajiüt Teat Cristo,

xowüy sajiür lasta. ²²Xique tujchiüs mamb niüng ijlyüiün menguiayiün cuane sarangan, aton cos apmüüch icon mapac imeajtsan.

²³Miteatiiüts Teat Dios at Teat Jesucristo müüch monajnej meáwan monyar nej andeac,

at mejiürayej lasta, nde machiweaw omeajtsüw. ²⁴Teat Dios tanaámb mambeol meáwan leawa andiümüw Miteatiiüts Jesucristo con omeajtsüw, para ngo macueatiw mandiümüw nej. Amén.

Noic nanderac tarang San Pablo müüch minipilan Teat Cristo moncül tiül Filipos

FILIPENSES

Altiül manchiüc Teat Pablo, atepeay nejw

1 Xique Pablo naquiiüb Timoteo, sarangan najiüt ocueaj Teat Jesucristo, satepeayiün meáwan minipilan Teat Cristo Jesús moncül tiül cambaj Filipos. At satepeayiün meáwan montangtang monajiüt y diáconos tiül minipilan Teat Cristo. ²Tanaámb ich mambeol icon Miteatiiüts Dios at Teat Jesucristo müüch icon mejiüran monajnej.

Pablo ataag orar wüx minipilan Teat Cristo

³Xique süüch gracias Teat Dios wüx leaaw ximeats icon. ⁴At meáwan nüt wüx sasaj Teat Dios wüx icona, nfüngan apac ximeats xeyay. ⁵Cos naw wüx aaga nüt tamelichaats marangaats najiüt nóiquian masajaats nipilan mayariw andeac Teat Cristo; ⁶sajaw naleaing Teat Dios nembeol icon meyariün andeac nej. Nej aton tanaámb apmambeol icon wüx aaga najnej najiüt, leaw atüch a nüt mandilil Teat Jesucristo.

⁷Xique apac ximeats wüx icona, sajiür icon lasta xeyay. Teat Dios ambeol meáwan icoots majlüyiiüts nóiquian, masey wüx sal tiül manchiüc, tengwüy wüx sajlüy niüng ajlüy monajiüt, alndom napiüng nguineay xique saquiaach nipilan aaga Najnejay Nanderac wüx Teat Cristo. ⁸Teat Dios ajaw xique xeyay sajiür icon lasta atnej xeyay ajiür icon lasta Teat Jesucristo. ⁹At satün ocueaj Teat Dios wüx icona, merjiürayon lasta xeyay. At satün mexoman imeajtsan wüx cuajantanej, mejawan nguineay netam merangan. ¹⁰Cos netam merriüjtan cuane najnej, quiaj apmejlüyüün najnejay, ngo majlüy cuane apmesoiquian wüx nüt apmandilil Teat Cristo. ¹¹Teat Cristo apmüüch icon merangan cuajantanej najnej. Wüx aag ayaj Teat Dios apmarangüch casa, apmanderac wüx nej xeyay najnej.

Wüxan salnapac sanarang atnej andiüm Teat Cristo

¹²Xecojow xehijquiaw, sandiüm menguiayiün meáwan leawa

samongoch, cos wüx aag ayaj naleaing xeyay teanderac wüx nguineay Teat Cristo awün asoet nipilan. ¹³Meáwan soldados leaw ajlüyiw ningüy, at pálwüx nipilan, lamanguaiyiw xique sal tiül manchiüc cos sandiüb Teat Cristo. ¹⁴Cos sal ningüy tiül manchiüc, pares xeyay minipilan Teat Cristo ngo mimboloj, ngo maxinguiaw mandeacüw wüx nej nganüy.

¹⁵Altiül monquiaach wüx Teat Cristo nind ajcüyiw majawüw xic cos andiümüw malombaranüw. Masey, cos álan tiül nejiw asajüw nipilan wüx Teat Cristo con omeajtsüw, ngome aleaic ambüw wüx. ¹⁶Naleaing ajcüwa leaw mondiüm manderac najneaj wüx ombasüw, ajcüw ayaj arangüw wüx omeajtsüw, cos andiümüw müjchiw mamix ximeaats wüx nganüy sal tiül manchiüc cam. ¹⁷Masey, cos alacas andeacüw wüx Teat Cristo nde ajneaj majawüw xic, ajawüw Teat Dios neyac xic nasaj nipilan nguineay lamawün asoetiüts Teat Cristo. ¹⁸¿Jow nganüy cuane ajiür aag ayaja? Masey altiül andeacüw con omeajtsüw wüx Teat Cristo, altiül ngwüy. Naleaing Teat Cristo tanaámb teanderac wüx nej; aag ayaj üüch mapac ximeaats.

¹⁹Apac ximeaats xeyay cos sawaw wüx itajcan orar, quiaj aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios leaw Teat Jesucristo tüüch miün, nej apmambeol xic namongoch najneajay leawa naél sal wüx cam. ²⁰Xique nganüy leawa teanandiüm, malüy ngo naxing wüx nicuajind leaw teanarang, nandead najneajay leaw netam nandead nde nganüy

cam, at meáwan nüt alndom marangüch casa Teat Cristo, masey nganüy wüx salnapac, tengwüy alinoic nüt wüx lasandeow.

²¹Wüxan salnapac sandiüm narang meáwan leaw andiüm Teat Cristo; at wüx sanandeow, quiaj más najneajay sanajlüy. ²²Masey sitiül tealeámban aliün napac, quiaj alndom narang najiüt leaw andiüm Teat Dios; pues ngo najaw ngün sanarriiüd. ²³Xique ngo najaw ngün más najneaj, Cos noic sandiüm nandeow namb naquiüb Teat Cristo, aag ayaj najntsop ajneaj najaw a xique. ²⁴Alinoic aton leaw netam icon xeyay, aag ayaj malüy ngo nandeow, nacül ningüy wüx iüt tanaámb nambeol icon. ²⁵Pares sawaw naleaing sanacül ningüy wüx iüt alacas nüt naquiüb icon, para nambeol icon metangan wüx Teat Cristo, nüüch mapac imeajtsan xeyay wüx indüjpiün nej. ²⁶Sapiüng apmapac imeajtsan xeyay wüx sanajlüy naquiüb icon alinomb. Quiaj apmerangan casa Teat Cristo, cos lamambeol xic.

²⁷Nganüy aag agüy sandiüm nasaj icon: netam meyamban nguineay alndom mejlüyiün atnej apiüng aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo. Masey sanamb najaw icon, tengwüy ngo namb, xique sandiüm nanguiy icona tan iriümban mejlüyiün nóiquian wüx merangan leaw andiüm Nangaj Espíritu; tanaámb mendüjpiün nóiquian wüx aaga leaw lameajndiün meyajcan tiül imeajtsan, wüx tenguiayiün nguineay alndom meriowan wüx isoetiün. ²⁸Nde mermbolan mendüyiün jane ajcüyiw majawüw

icon, cos aaga leaw arangüw quiaj ajüiquich apmambüw tiül castigo alinoic nüt. Pero icona leriowan wüx isoetiün, ngome apmeamban tiül aaga xeyay ngo majneaj quiaj. Atquiaj apmarang Teat Dios. ²⁹Naleaing icona ngome áagan meyariün andeac Teat Cristo, at netam memongochiün ngo majneaj wüx minüt nej. ³⁰Tanaámb tenguiál memongochiün atnej tamongochiüs wüx tajlüyiüs niüng ijlüyiün; nganüy aton temenguiayiün nguineay teanamongoch.

Teat Cristo tajüic atnej ngo membeat, ndójjwüx tembeat

2 Teat Cristo üüch icon mbixiüm imeajtsan; nej ambeol icon üüch majneaj imeajtsan cos andiüm icon; aton Nangaj Espíritu üüch icon mejlüyiün nóiquian. Lamejawan nguineay mimonajneaj Teat Cristo cos ajiür icon lasta. ²Pares netam meajchiün mapac ximeaats. Atquiaj apmajlüy sitiül apmejlüyiün noic nej imeajtsan merjiüran monajneaj nop alinop, aton mejlüyiün nóiquian wüx cuajantanej. ³Wüx irangan cuajantanej, nde merangan para mexoman wüx alcuane, tengwüy merangrangayon wüx; ngwüy irangan najneaj, nde merlomboochayon wüx. Meáwan inopnopen ich mayaag nej ngome alwüx atam. ⁴Nejinguind nde mayamb wüxan nej majlüy najneaj, ngwüy ich mayamb aton nguineay alndom meáwan majlüyiw najneaj. ⁵Netam meyajcan tiül imeajtsan atnej Teat Cristo aton tayaag tiül omeaats nej. ⁶Masey Dios nej,

ngome tapac wüx mapiüng nej ngondom masüüd macueat majlüy atnej ajlüy Teat Dios. ⁷Tacueat meáwan leaw tajiür tiül cielo; tiün majlüy atnej nop nerang minajiüt nipilan wüx tiün wijquiam wüx iüt cam marang nipilan. ⁸Wüx tajlüy atnej nipilan, nej ngome telombojchay; tarang najneaj atnej andiüm Teat Dios; tiün mandeow wüx cruz, masey xeyay monxing tamongoch. ⁹Pares Teat Dios tüüch nej majlüy más natang wüx meáwan leaw almajlüy, meáwan montangtang monajiüt tangejriw omalüw teombas nej; at tüüch nej minüt nej najneaj tiül meáwan minüteran leaw almajlüy. ¹⁰Cos wüxan apmanguiaiw minüt Teat Jesús apmaquiejliw micosüw nejw marangüw casa minüt nej meáwan monlüy tiül cielo, meáwan monlüy wüx iüt, at meáwan ajcüw aliw tiüt landeowüw. ¹¹Quiaj meáwan nipilan apmapiüngüw Teat Jesucristo natang tiül meáwan almajlüy, quiaj apmarangüch casa Teat Dios.

Minipilan Teat Cristo ajlüyiw atnej ran ningüy wüx iüt

¹²Nganüy xecojow xehijquiaw, tilüy nüt tilüy ores wüx sal ninguiáj naquiüb icon, terangan najneaj atnej tasajas icon. Nganüy wüx lango najlüy cos sal miünquiaj, sandiüm najaw merangan alwüx alquiriw. Netam mejawan wüx, nde tegüy ndrom imeajtsan nguineay laáw isoetiün. ¹³Cos Teat Dios ambeol icon meáwan nüt, nej tüüch mendiüman merangan najneaj atnej andiüm nej.

¹⁴Meáwan leaw irangan, irangan najneaj, ngo metam majlüy wüx mondeac, tengwüy moncüy. ¹⁵Quiaj nejinguid ngondom mapiüing ngo merangan palan. Netam merangan najneaj, cos icona micual icon Teat Dios masey ijlüyiün tiül nipilan monrang ngo majneaj. Quiaj alndom majüic at icon ran para membeolan meáwan nipilan wüx aaga iüt cam, ¹⁶mesajan wüx meáwan nipilan nguineay alndom mawüw wüx asoetiw. Wüx aag ayaj apmapac ximeats xeyay wüx nüt aliüc Teat Cristo, cos quiaj apmajüic ngome tembichayos miün sapaç, aton ngome tarangrangas miün najiüt tiül icona. ¹⁷Masey netam maw xequej nandeow nambich napalüch erchechiün, meajchiün Teat Dios ajcan lanambeol icon menguiayiün andeac nej. Wüx aag ayaj ngo mamix ximeats, apac ximeats nóiquian naquiiüb icon. ¹⁸At aton icona ich mapac imeajtsan nóiquian mequiijpan xic.

Timoteo y Epafrodito

¹⁹Sitiül Teat Jesús mandüüm, xique tengual nandiüm nüüch mamb Timoteo najen majaw icon, para mapac ximeats wüx apmandilil masaj xic cuane terangan. ²⁰Cos ngo majlüy alinop mandüüm mayac wüx omeats mambeol icon atnej arang teat Timoteo. ²¹Meáwan ayambüw leaw nejíwan quiaj andiümüw marangüw, ngo mayambüw leaw andiüm Teat Cristo Jesús. ²²Icona lamejawan nguineay arang Timoteo; xeyay najneaj arang cos ambeol xic wüx minajiüt Teat Dios atnej nop

nacularan ambeol miteat nej. ²³Tengual napiüing sanüüch mamb majaw icon, wüx landoj najaw nguineay sanajlüy ningüy. ²⁴Sajaw Teat Jesús apmambeol xic aton namb najaw icon najen.

²⁵Tapiüing netam nüüch mandilil andüy niüing ijlüyiün michijquiaats Epafrodito, aag ayaj icona teajchiün miün mambeol xic wüx meáwan leawa netam. Tembeolasayon xeyay atnej arangüw tiül soldados. ²⁶Sajaw xeyay andiüm mamb majaw icon, xeyay leaaw omeats icon. Ninguinüt tenguiayiün niün andeow. ²⁷Naleaing tiün andeow, tajlüy mandeow. Apmandeow jondot Teat Dios ngo majüiquich mimonajneaj nej wüx nej, at wüx xique, cos apmamix ximeats xeyay, ngome quiriw. ²⁸Wüx aag ayaj ayac xic wüx nüüch mamb majaw icon najen, müüch mapac imeajtsan wüx apmejawan alinomb; ata xique lango mamix ximeats xeyay. ²⁹Nganüy ich mapac imeajtsan wüx apmengochiün, cos arang najiüt ocueaj Teat Dios. At ich mapac imeajtsan mejawan meáwan monrang najneaj atnej nej arang. ³⁰Cos wüx minajiüt Teat Cristo tajlüy mandeow. Nej ngo mapiüing wüx, masey mandeow cos nind mambeol xic, cos icona ngondom mewiünan membeolan xic.

Néjan quiaj Teat Cristo alndom mawün asoetiüts

3 Nganüy xecojow xechijquaw, sanasaj icon alinomb, ich mapac imeajtsan wüx Teat Jesús. Xique ngo paxiüm narang wüx

nawiig alinomb leaw landoj lanasaj icon, cos sawaj aag ayaj netam menguiayiün; quiaj ngome apmechiwean imeajtsan wüx aaga landoj menguiayiün. ²Netam mepacan wüx ajcüwa nipilan leaw arangüw ngo majneaj, at nejiw pet. Cos ngo maquiajchiw atnej apiüing Teat Dios; apiüingüw nejiw arangüw atnej apiüing Teat Dios ajcan ajlüyiwiw circuncidado. ³Icootsa lajlüyiiüts tiül minipilan Teat Dios cos ayambaats Teat Dios, ngome cos ajlüyiiüts circuncidado. Nangaj Espiritu ambeol icoots mandiümaats Teat Dios; üüch mapac omeajtsaats cos ajlüyiiüts ocueaj icoots Teat Cristo Jesús. Icootsa ngo mayajcaats más netam cuajantanej leaw alndom marangaats icóotsan quiaj. ⁴Sitiülme aljane alndom mapiüing nembeat leawa tarang, ndot aag apmambaran wüx, xique najntopiüs tiül. ⁵Cos xique tajlüyiüs circuncidado wüx tajiüras ojpeacüw nüt. Xique nacualaranas tiül cambaj Israel, nawas tiül acualaats Benjamín. Xeteatiün palüyan hebreo nejiw, at a xique. Tajlüyiüs tiül noic ajlüy nipilan nasoiquiwiw fariseos, leaw xowüy andüjpiw aaga poch tüünd Moisés. ⁶Tapacas wüx xeyay leaw taquiaachasan, cos tayambas ombasüw minipilan Teat Cristo. Tarangas meáwan palan atnej apiüing tiül aaga poch tüünd Moisés; ngo majlüy cuane alndom nasoic wüx. ⁷Pero meáwan leawa tarangas quiaj, leawa tayajcas nembeat xeyay, nganüy sapiüing ngo membeat nicuajind,

cos nganüy sandiüm Teat Cristo. ⁸Naleaing meáwan leaw tarangas nomb, nganüy lango membeat nicuajind najaw. Leaw sarang nganüy aag ayaj xeyay nembeat cos teanandüüb Teat Cristo Jesús Xeteat Dios. Ajcan sandiüüb Teat Cristo lanacueat meáwan leawa tajiüras nomb, at leawa tarangas. Lanawiich ninguiün aag ayaj atnej nendeajndeaj. Nganüy leaw xeyay sandiüm, aag ayaj naxom monajneaj wüx ombas Teat Cristo, ⁹najlüy nóiquian naquiiüb. Nganüy Teat Dios lamawün sasoet wüx tarangas apiüing Teat Cristo, ngome wüx sarang apiüing tiül aaga poch tüünd Moisés. Cos aaga awaran wüx quiaj, Teat Dios tarang wüx tujchiüs ximeaats Teat Cristo. ¹⁰Nganüy leaw sandiüm, najaw xeyay wüx Teat Cristo, y nayaag tiül ximeaats nguineay Teat Dios tapacüüch nej tiül mondeow. Sandiüm naquiiüb wüx namongoch atnej nej tamongoch, masey nandeow atnej tandeow. ¹¹Nganüy leawa teanacül, matüch a nüt mapacaran tiül mondeow.

**Netam marangaats leaw
niüing alndom**

¹²Xique ngo napiüing lanatüch meáwan aag ayaj, at ngo napiüing lanarang palan; ngwüy xique sandiüm sitiül alndom natüch narang leaw apaj xic wüx Teat Cristo. Cos tawün xic wüx para najlüy micual nej. ¹³Xecojow xechijquiaw, xique ngondom napiüing lanapalüch leaw niüing netam natüch. Ngwüy, leawa xique sarang, aag ayaj ndrom ximeaats

leawa lamong; sayac ximeaats wüx leaw aliüc miün, ¹⁴para alndom natüch niüng netam natüch. Cos quiaj sanüünd aaga najneajay leaw apmüüch icoots Teat Dios tiül cielo wüx ajlüyiiüts nóiquian maquiüjpaats Teat Cristo.

¹⁵Meáwan icootsa leawa latangaats wüx aaga leawa Teat Dios lamüüch icoots majawaats, netam mayajcaats atquiaj aton. Nganüy sitiül aljane ayaag alinoic tiül aaga les ndot napiüng quiaj, Teat Dios apmüüch maxom omeaats wüx aag ayaj. ¹⁶Pares netam mandüjpiiüts leawa niüng lamanguiyiiüts wüx Teat Cristo.

¹⁷Xecojow xechijquiaw, indüjpiün wüx leawa sarang. At leaw ijawan arangüw atnej sarangan, indüjpiün wüx aton. ¹⁸Cos almajlüy xeyay leaw apiüngüw arangüw leaw andiüm Teat Cristo, pero naleaing ajcüyiw majawüw Teat Cristo, aag tandeow wüx cruz mawün asoetiiüts. Lanasaj icon xeyay wüx ajcüw ayaj, y nganüy sajiünts wüx nasaj icon alinomb. ¹⁹Alinoic nüt ajcüw ayaj apmambüw tiül castigo cos pálwüx arangüw, áagan leaw andiümüw marangüw; ayacüw aag ayaj atnej midiosüw nejiw. At leawa netam maxinguiaw wüx, aag ayaj arangrangayej wüx. Nejiw a nipilan quiaj palüy miün ayacüw omeajtsüw wüx leawa najlüy ningüy wüx iüt cam. ²⁰Pero icootsa, micambajaats ajlüy tiül cielo. Imiün quiaj teamacüliiüts mapeay Miteatiiüts Jesucristo, aaga newün icoots wüx asoetiiüts. ²¹Wüx nej aliüc, quiaj apmangowüch micuerpojaats cam leaw ngo

membeat; apmajiüraats alinoic najneajay atnej micuerpo nej. Cos nej alndom marang ayaj, atnej arang wüx cuajantanej leaw almajlüy.

Meáwan nüt ich mapac imeajtsan wüx Teat Cristo

4 Xecojow xechijquiaw, xowüy apac ximeaats wüx icona, xeyay sandiüm najaw icon. Meáwan nüt apac ximeaats wüx icona, cos wüx icona saxom sarang xenajiüt. Nganüy sandiüm tanaámb mapac imeajtsan wüx Teat Jesús, nde mecueatiün.

²Sandiüm nasajüw müm Evodia at müm Síntique majlüyiw nóiquian wüx Teat Cristo, macueatiw ajcüycüyiw. ³Átan sandiüm nasaj ic xechiig, imbeolüw ajcüwa montaj quiaj, cos nejiw naleaing tambeolüw xic xeyay wüx tarangas minajiüt Teat Dios maquiüjpüw xechiig Clemente, y alacas leawa tambeolüw xic. Minütiw nejiw altiül aaga nawiig niüng ajmel minüt leaw apmapacüw meáwan nüt tiül cielo.

⁴Ich mapac imeajtsan meáwan nüt wüx Teat Cristo. Sasaj icon alinomb ich mapac imeajtsan. ⁵At nde mejcüyiün najen, ijüiquichan ijiüran lasta; atquiaj alndom majaw meáwan nipilan nguineay irangan najneaj. Teat Jesús laliüc mandilil.

⁶Nde meyacan wüx imeajtsan alcuane naél leaw ijlüyiün tiül; aleáingan itüniün ocueaj Teat Dios leawa indiüman metüniün; y wüx itüniün isajan Teat Dios apac imeajtsan wüx leaw ixoman. ⁷Quiaj Teat Dios apmüüch majneaj

imeajtsan leawa nejingund wüx cambajiüt ngondom maxom omeaats wüx. Aaga monajneaj quiaj apmambeol icon wüx leawa iyajcan tiül imeajtsan, at apmüüch mexoman imeajtsan cos ijlüyiün nöiquian mequiüjpan Teat Cristo Jesús.

Iyacan imeajtsan wüx leawa najneaj

⁸Xecojow xechijquiaw, sandondoch leaw sandiüm nasaj icon. Iyacan imeajtsan wüx meáwan leawa naleaing, leawa najneaj majaraw, leawa najneaj marangüch atnej netam, leawa palüyan najneaj, leawa najneajay nandiüram, leawa najneaj anderac wüx. Meáwan cuajantanej leawa najneaj, leaw alndom marangüch casa, wüx aag ayaj iyacan imeajtsan.

⁹Leawa taquajchiüs icon at leaw teyariün, leaw tenguiayiün, aton leaw tejawan nguineay sarang, atquiaj irangan. Quiaj Teat Dios, aaga neech monajneaj apmajlüy maquiiüb icon.

**Hermanos monaw tiül cambaj
Filipos ambeolüw a Pablo**

¹⁰Nganüy xeyay apac ximeaats sarang casa Teat Dios, cos sawaw icona laleaaw imeajtsan wüx xique alinomb. Ngome teanapiüng nómban ndrot imeajtsan xic, cos tajawas ngondom membeolan xic masey tendiüman. ¹¹Xique ngo nasaj icon aag ayaj ajcan ngo najjiür; ngwüy, cos lasap ximbas wüx leaw alnajiür. ¹²Lanajaw nguineay alndom namongoch, masey ngo najjiür nicuajind, tengwüy masey sajiür xeyay. Cuajantanej majngot,

xique lanajaw nguineay sanarang, masey netiüs paxiün, tengwüy ngo naxom nicuajind; masey sajiür xeyay, tengwüy masey ngo najjiür nicuajind. ¹³Cuajantanej alndom namongoch, cos Teat Cristo ambeol xic, üüch xic sapac. ¹⁴Masey atquiaj ajlüy, icon najneaj terangan cos tembeolan xic wüx samong tiül naél.

¹⁵Icona monaw Filipos, icoyónan quiaj lamejawan nguineay tembeolan xic wüx tawas ninguij tiül Macedonia; tamelichas nasaj wüx nipilan nguineay tandeow Teat Cristo mawün asoeteran. Icónan quiaj tiül Filipos teajchiün xic tomiün membeolan xic wüx aaga najiüt sarang. ¹⁶At wüx tajlüyiüs tiül cambaj Tesalónica, teajchiün mamb tomiün nomb iwic, meajchiün xic leawa netam. ¹⁷Xique ngo namb wüx sitiül alndom meajchiün xic alcuane; ngwüy, cos xique sandiüm najaw mexoman wüx xeyay leaw irangan quiaj ninguiün tiül cielo. ¹⁸Meáwan leaw teajchiün miün lapeay tiül xiwix, tüüch xic teat Epafrodito. Nganüy lamong wüx alnajiür. Leaw teajchiün xic, aag ayaj atnej najmboc angan pom, atnej noic najneaj nichech leawa Teat Dios najneajay majaw. ¹⁹Midiosaats apmüüch icon meáwan leaw ngo mejiüran, cos Teat Cristo ajiür xeyay cuajantanej tiül cielo. ²⁰Miteatiüts Dios netam marangüch casa meáwan nüt ngo majjiür ümb.

Ndójwüx atepeay

²¹Itepeayiün quiaj meáwan minipilan Teat Cristo Jesús.

Atepeayiw icon meáwan
minipilan Teat Cristo leawa aliw
ningüy naquiüjpüw. ²²Ningüy
meáwan monyar andeac Teat
Cristo atepeayiw icon, aton
andiümüw matepeayiw icon

xeyay ajcüwa monlüy aniüng a
César, natang nenajiüt ningüy tiül
Roma.

²³Tanaámb mambeol icon
Miteatiiüts Jesucristo, müüch icon
mimonajneaj nej. Amén.

Noic nanderac tarang San Pablo müüch minipilan
Teat Cristo moncül tiül cambaj Colosas

COLOSENSES

**Pablo atepeay minipilan Teat
Cristo moncül tiül Colosas**

1 Xique Pablo miapóstol Teat Jesucristo, ayac xic Teat Dios. Alnaquiüüb michijquiaats Timoteo. ²Xique sarang aaga acas poch wüx nawiig cam nüüch meáwan micual Teat Dios monyar andeac nej moncül tiül cambaj Colosas, cos tanaámb andüjpiw Teat Cristo. Ich mambeol icon Miteatiiüts Dios y Miteatiiüts Jesucristo, müüch icon mejiüran monajneaj.

**Pablo atün ocueaj Teat Dios
mambeol moncül Colosas**

³Xicona meáwan nüt wüx satüniün ocueaj Teat Dios mambeol icona, süjchiün gracias Teat Dios, miteat Miteatiiüts Jesucristo. ⁴Cos xicona lananguaiyiün ngo mechiwean imeajtsan wüx Teat Cristo Jesús, y sanguaiyiün nguineay indüüman meáwan monyar andeac nej. ⁵Aag ayaj teamerangan cos aton icülüün aaga leawa lamejawan apmeajndiün tiül cielo. Aag ayaj landoj

lameneayiün nde wüx tenguiayiün aaga najneajay poch, aaga naleaing wüx Teat Cristo. ⁶Aaga nanderac wüx Teat Cristo leawa tenguiayiün, tenguijal ajüy meáwan wüx iüt. Atquiay teajlüy xeyay mondüüb Teat Cristo. At icona aton teyariün andeac nej, cos wüx nüt tenguiayiün tejawan naleaing Teat Dios lamawün icon wüx. ⁷Aag ayaj tenguiayiün wüx taquiaach icon teat Epafra, aaga nerang najiüt nóiquian naquiüjpan. Nej nop najneaj nerang minajiüt Teat Cristo, teamambeol icon. ⁸Nej nesaj xicon nguineay erjiürayon lasta, cos ambeol icon Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios.

⁹Xicona aton wüx nüt tanguiayasan aag ayaj, ngo nacueatiün natüniün ocueaj Teat Dios mambeol icon. Satüniün müüch icon mejawan nguineay andiüm Teat Dios merangan; y müüch icon mexoman imeajtsan leaw andiüm Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. ¹⁰Satüniün merangan atnej netam marangüw monyar andeac Teat Dios, merangan leawa

najneaj majaw Teat Dios. Meáwan leaw irangan netam merangan atnej Teat Dios andiüm, y metangan wüx Mipoch nej. ¹¹Satüniün ocueaj Teat Dios müüch icon mejiüran xeyay ipacan wüx nej, müüch icon ndoj imbasan merangan leawa nej andiüm, y meücan wüx meáwan leaw aliüc miün apmajlüy, mapac imeajtsan wüx. ¹²Isajan Teat Dios najneajay lamarang cos lamambeol icoots mayariüts aaga apmüjndiüts, leaw Teat Dios apmüüch meáwan micual nej. ¹³Teat Dios lamawün icoots tiül pojniün niüng nimeech arang natang; lamayac icoots tiül niüng Micual nej arang natang, áag xowüy lamajiür lasta. ¹⁴Cos aaga Micual nej quiaj, lamangüy naag miquiej nej leaw ngo majneaj tarangaats, lamawün wüx omeaats meáwan asoetiüts.

Teat Dios tajneaj majaw icoots wüx tandeow Teat Cristo

¹⁵Teat Cristo ajlüy atnej mejaw Teat Dios, cos Teat Dios ngo maxoram majaraw. Nej a Teat Cristo mbas majlüy, teoj majlüy meáwan leaw almajlüy. ¹⁶Meáwan leaw almajlüy, Teat Cristo tarang atnej tapiüng Teat Dios, meáwan leaw almajlüy tiül cielo, leaw almajlüy wüx iüt, leaw alndom maxoram majaraw, aton leawa ngondom maxoram majaraw; masey montangtang monajiüt, masey ángeles, masey jangantanej monajiüt. Meáwan leaw almajlüy, Teat Cristo tarang ocueaj nej. ¹⁷Teat Cristo lajlüy wüx nganaw majlüy meáwan leaw almajlüy nganüy. Nej ajaw nguineay netam

majlüy, nguiane netam majlüy. ¹⁸At aton nej ajlüy atnej omal, nganüy monyar andeac nej ajlüyiw atnej micuerpo nej. Nej newitich majlüy meáwan cuajantanej. Nej ombas mapac tiül mondeow, atquiaj ajüic naleaing nej ombas nej wüx meáwan cuajantanej. ¹⁹Miteatiüts Dios tapac omeaats cos Teat Cristo meáwan nüt ajlüy atnej nej ajlüy. ²⁰Teat Dios najneaj majaw meáwan leaw almajlüy, masey leawa almajlüy wüx iüt, masey leawa almajlüy tiül cielo. Meáwan tajlüyiw najneájan maquiüjpüw Teat Dios nde wüx tandeow Teat Cristo wüx cruz, tajüch tiüt miquiej nej. ²¹Icona aton nomb ngo mejlüyiün nóiquian mequiüjpan Teat Dios. Tejcüyiün mejawan nej cos ngo majneaj terangan; pero nganüy ijlüyiün najneaj mequiüjpan Teat Dios, ²²cos Teat Cristo tandeow wüx cruz para maquiüib icon niüng ajlüy Teat Dios mejlüyiün ocueaj nej, ngo mejiüran nicuajind nisoet. ²³Nganüy tanaámb netam meyacan imeajtsan wüx indüjpiün Mipoch Teat Dios. Nde mbiüjlameron wüx alcuane, cos aag ayaj alndom mawün wüx imeajtsan leawa lamenguaiyiün wüx tenguaiyiün aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo. Aag ayaj teanderac tiül meáwan cambaj ningüy wüx iüt. Xique Pablo tüjndiüs nambeol y nandeac wüx aag ayaj aton.

Teat Pablo tüünd mambeol monyar andeac Teat Cristo

²⁴Xique nganüy apac ximeaats wüx meáwan necoy leaw samongoch wüx icona, cos nganüy

tengual nambich namongoch atnej Teat Cristo tamongoch para mawün wüx asoetiw minipilan nej, ajcüwa monyar andeac nej. ²⁵Teat Dios tayac xic narang najiüt tiül minipilan nej, nambeol icon namb nasaj nipilan manguiayiw meáwan leawa tapiüng. ²⁶At netam nüüch icon mejawan aaga leaw nejingüind ngo majaw nde wüx tajlüy aaga iüt cam. Pero nganüy Teat Dios lamajüiquich manguiayiw monyar andeac nej. ²⁷Teat Dios tandiüm müüch majawüw ajcüwa nipilan leaw ngome israel nguineay xeyay ajneaj ajlüy áag leawa nomb ngo manguiayaran. Pero nipilan leaw ngome israel alndom majawüw aton. Aaga ngo manguiayaran quiaj, apiüng wüx Teat Cristo ajlüy tiül imeajtsan, wüx nej nganüy temecüliün mejlüyiün xeyay najneajay alinoic nüt tiül cielo.

²⁸Xicona sandeacan wüx Teat Cristo, sapajan ocueajiw meáwan nipilan, saquiajchiün wüx atnej Teat Dios üüch xicon najawan, para alndom marangüw palan meáwan leaw andiüm Teat Cristo. ²⁹Wüx aag ayaj xique sarang xeyay najiüt, sambichay sapac wüx narang leaw lamüüch xic Teat Cristo narang, cos nej teamambeol xic.

2 Xique sandiüm menguiayiün nguineay sapac wüx nambeol icon, y meáwan monlüy tiül cambaj Laodicea, at meáwan leaw nganaw nejawayon naquiüjpüw. ²Sapac wüx para mapac omeajtsüw, mejiürayej lasta nóiquian, matüchiw majawüw meáwan leaw andiüm Teat Cristo marangüch. At para majawüw wüx aaga leaw nomb Teat Dios

taxot ngo majaraw; aag ayaj wüx Teat Cristo. ³Cos wüx Teat Cristo almajlüy meáwan fis, meáwan leaw ngomeaag maxom omeaats wüx nipilan, nej ajaw meáwan. ⁴Aag ayaj sasaj icon ngana mawaiich icon aljane masey ajüic xowüy lajneaj andeac. ⁵Cos masey ngo najlüy niüng ijlüyiün mejawan xic, naleaing xique sayaag atnej sal niüng ijlüyiün, apac ximeaats, cos sawaw nguineay irangan najneaj, tanaámb ngo mecueatiün indüjpiün Teat Cristo.

⁶Nganüy cos lameyariün andeac Miteatiüts Jesucristo, netam merangan atnej apiüng nej. ⁷Nde mechiwean imeajtsan wüx Teat Cristo y mecueatiün. Irangan atnej noic owil xiül nemiücüch tiüt mioxiich, aplombom nandand. Atquiaj netam meyacan imeajtsan wüx Teat Dios, atnej lerquiaacharanan wüx. Ich majüic apac imeajtsan wüx ijchan gracias Teat Dios.

Nganüy alinoic arangaats cos andüjpiüts Teat Cristo

⁸Ijawan wüx, nde mawajchaw icon ajcüwa leaw monquiaach pálwüx poch masey ajüic atnej naleaing. Nejiw ngo maquiajchiw leaw apiüng Teat Cristo; aquiajchiw atnej ajlüyayej wüx marangüw, leawa axomüw omeajtsüw.

⁹Pues Teat Cristo masey nipilan nej, tanaámb Dios nej aton. ¹⁰Ngo metam icon alcuane, cos wüx Teat Cristo ijiüran meáwan. Nej ajlüy wüx meáwan montangtang monajiüt wüx iüt, átan tiül cielo. ¹¹Wüx teyariün andeac Teat Cristo,

quiaj atnej tejlüyiün circuncidado; pero naleaing aag ayaj ngo matnej leaw arangüw wüx ombas nipilan. Aag ayaj apiüng wüx icona lamewüniün ninguiün ngo majneaj, lango mendiüman merangan leaw terangan nomb. ¹²At wüx teyariün yow, aag ayaj atnej temiürajtan nóiquian mequiüjpan Teat Cristo. Aton tepacan mequiüjpan nóiquian, cos lamepiüangan naleaing Teat Dios alndom mapacüüch mondeow atnej tapacüüch Teat Jesús. ¹³Icona wüx nganaw meyariün andeac Teat Cristo, tejlüyiün atnej lerndeowan cos irangan ngo majneaj; nganaw maw wüx imeajtsan meáwan ngo majneaj leaw tendiüman merangan. Pero Teat Dios lamawün wüx omeaats isoetiün, atnej lerpacan alinomb nóiquian mequiüjpan Teat Cristo. ¹⁴Teat Dios tandarriich meáwan asoetiüts tajlüy wüx nawiig, cos aag andeac wüx ngo marangaats palan leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Pero Teat Cristo tangüy aaga nisoet quiaj wüx tandeow wüx cruz. ¹⁵Teat Cristo talox tiüt meáwan nimeech leaw arangüw natang, langondom marangüw leaw andiümüw. Teat Cristo tüüch majaw nipilan nguineay tajntsop wüx nejiw wüx tandeow wüx cruz.

Iyamban ocueaj Teat Dios

¹⁶Nganüy nejinguid ngondom mayac isoetiün wüx leaw itean, leaw inganeowan; at wüx nangos nüt, wüx aliw caaw, tengwüy wüx nüt axoodaran, sitiül irangan tengwüy ngo merangan. ¹⁷Cos meáwan aag ayaj atnej minden

leawa lapiürang aliüc apmajlüy. Aaga lapiürang aliüc quiaj nganüy lapeay; aag ayaj Teat Cristo. ¹⁸Nde meajchiün nejinguid mawün icueajiün leaw apmeajndiün tiül cielo, cos altiül apiüngüw netam majtan ocueajiw ángeles matüniw ocueaj Teat Dios mambeol icoots. Nejiw apiüngüw ajawüw alcuane atnej aümiw, arangrangayej wüx leaw axomüw omeajtsüw wüx nejiwan quiaj. ¹⁹Nejiw ngo majlüyiw nóiquian maquiüjpüw Teat Cristo, aaga minatangaats. Cos Teat Cristo asaj icoots cuane netam marangaats, üüch icoots matangaats wüx Mipoch Teat Dios, ambeol icoots majlüyiüts nóiquian, matangaats atnej Teat Dios andiüm.

²⁰Sitiül naleaing atnej lerndeowan nóiquian mequiüjpan Teat Cristo, icona lamecueatiün meáwan ngo majneaj leaw arangüw nipilan. Jow nganüy ¿neol tendüyiün wüx alinomb merangan atnej nipilan ajlüyayej wüx marangüwa? ²¹Cos apiüngüw: “Nde merreeg ayaj, nde meat aün, nde mexaing mendeaand ayaj”. ²²Meáwan aaga ajlüyay arangüch quiaj, apndrom wüx landoj atam, cos meáwan aag ayaj nipilan monyac, maquijchiw wüx. ²³Aaga ajlüyay narangüch quiaj naleaing ajüic atnej najneaj. Nejiw arangüw ayaj majüic naleaing ayambüw Teat Dios, atnej ngo merangrangayej, ngo majiürüw lasta micuerpojüw nejiw. Pero meáwan aag ayaj ngo membeat, cos ngondom mambeol nejiw macueatiw aaga ngo majneaj leaw andiümüw marangüw.

3 Atquiaj sitiül icona naleaing lerpacan alinomb mequiüjpan

Teat Cristo, iyamban leaw najlüy cawüx tiül cielo niüng alchetem Teat Cristo amb wüx miác Teat Dios. ²Iyacan imeajtsan wüx leaw altiül cielo, ngome leaw alningüy wüx iüt. ³Cos icona atnej tendeowan mequiüjpan Teat Cristo wüx nej tandeow; nganüy almepacan almequiüjpan niüng ajlüy Teat Dios. ⁴Wüx aliüc Teat Cristo alinomb, aaga neech icoots mapacaats, quiaj icona aton apmequiüjpan, apmejlüyiün najneajay atnej ajlüy nej.

**Alinoic arangaats nganüy
ngo matnej nomb**

⁵Iwüniün wüx imeajtsan meáwan ngo majneaj leaw almajlüy ningüy wüx iüt cam. Aag ayaj apiüng wüx: nde merangan nisoet mejiüran minajtajan, nde mejiüran minaxeyiün; nde mendiüman leaw ngo majneaj; nde mendiümdiüman merangan leaw ijawan; at nde mendiümdiüman cuajantanej leaw almajlüy ningüy wüx iüt cam, meyacan atnej midiosan. ⁶Cos ajcüwa nipilan ngo mayamb Teat Dios, ajcüw monrang aaga ngo majneaj quiaj, Teat Dios apmüüch nejiw mamongochiw xeyay ngo majneaj tiül Castigo. ⁷Icona wüx nganaw meyamban Teat Cristo terangan meáwan aag ayaj aton. ⁸Nganüy netam mecueatiün meáwan aaga teanasaj icon cam: aag ayaj moncüy, monteots ngo majneaj wüx ombas alinop, mondeac ngo majneaj wüx Teat Dios; aton meáwan ngo majneaj poch leaw alndom maw teombeayaran. ⁹At nde

merwaiichayon, cos lamecueatiün merangan leaw terangan nomb. ¹⁰Nganüy lame alinoic ijlüyiün. Meáwan nüt Teat Dios tengual mawün wüx imeajtsan ngo majneaj, para mejlüyiün najneajay atnej ajlüy nej. ¹¹Quiaj nganüy ngo metam sitiül nipilan griego icon, tengwüy nipilan judío icon; sitiül ijlüyiün circuncidado, tengwüy ngo mejlüyiün; sitiül icona nipilan icon naw alinoic iüt, tengwüy sitiül icona nerowan tiül noic cambaj ocueajiw nemeechmeech nipilan; tengwüy sitiül icona nipilan najon marang minajiüt alinop, tengwüy sitiül icona nipilan leaw ngo metam merangan minajiüt alinop. Aag ayaj lango metam, cos nganüy nóiquian ajlüyiüts wüx Teat Cristo; néjan quiaj más nembeat nguajantanej. ¹²Cos Teat Dios lamajiür icon lasta, nej lamarriiüd icon mejlüyiün minipilan nej. Pares netam merjiürayon lasta, mermbeolayon. Lango merlomboochayon; netam majneaj imeajtsan, y netam meüican wüx cuajantanej. ¹³Netam meüican wüx leaw arang nop alinop; sitiül aljane tarangüch alcuane wüx ombas alinop, ich mawün wüx omeaats. Atnej Teat Cristo tawün wüx omeaats leaw ngo majneaj terangan, atquiaj icona aton netam merangan. ¹⁴Pero leaw más xeyay netam, aag ayaj merjiürayon lasta, cos atquiaj alndom mejlüyiün nóiquian najneajay. ¹⁵Aaga monajneaj ocueaj Teat Cristo majlüy tiül imeajtsan müüch icon meyajcan cuane netam merangan, cos áag tarriiüd icon Teat Dios para mejlüyiün nóiquian

atnej majlüy nop nipilan. Netam meajchiün gracias Teat Dios cos najneajay arang.

¹⁶Meáwan leaw apiüng Teat Cristo, ich macül wüx imeajtsan meáwan nüt. At iquaijchiün, ipajan ocueaj nop alinop atnej netam. Ijchan imeajtsan Teat Dios, ijüiquichan apac imeajtsan wüx itajcan cantar salmos, himnos, y leaw üüch icon Nangaj Miespíritu nej metajcan cantar. ¹⁷Meáwan leaw irangan, masey wüx indeacan, tengwüy wüx cuajantanej irangan, netam merangan meáwan wüx minüt Teat Cristo. Ijchan gracias Teat Dios wüx minüt Teat Cristo.

Ngüneay netam marang nop minipilan Teat Cristo

¹⁸Nganüy sanasaj icon montaj, irangan leaw apiüng minojon. Aag ayaj netam merangan cos iyariün andeac Teat Cristo. ¹⁹At icona nanojaran, netam mejiüran lasta mintajan, nde mejcüyiün mejawan. ²⁰At icona monguich, iyariün andeac miteatiün wüx meáwan leaw netam merangan, cos Teat Dios aag ayaj najneaj majaw. ²¹Aton icona nateateran, nde meajchiün majcüy micualan ngana paxiüm ocueajiw. ²²At icona najonüw monrang najiüt, irangan leaw asaj icon neneay najiüt. Nde merangan áagan wüx tengual iarawan, majüic najneaj irangan. Irangan meáwan con imeajtsan, majüic naleaing iyariün andeac Teat Dios. ²³Meáwan leaw irangan, irangan con imeajtsan atnej merangan ocueaj Teat Dios, ngome ocueaj nipilan. ²⁴Cos lamejawan Teat

Dios apmüüch icon alinoic nüt noic najneajay, cos temerangan minajiüt Teat Cristo. ²⁵Pero leawa nerang ngo majneaj apmüünd mamongoch ngo majneaj atnej tarang, cos Teat Dios ngo marriiüd jane nembeat, jane ngo membeat.

4 At icona moneay najiüt, irangan najneaj wüx ijchan najiüt monrang minajiütan, cos lamejawan icona aton almejiüran tiül cielo nop minatangan.

²Pero tanaámb itajcan orar nde mecueatiün. Wüx itajcan orar ijchan gracias Teat Dios cos najneajay lamarang. ³At isajan Teat Dios mambeol xicon nüjchiün manguiayiw nipilan wüx aaga poch ngomeaag anguiayaran tanomb, nguineay Teat Cristo apmawün nipilan wüx asoetiw. Nganüy sal tiül manchiüc cos ajcan sandeac wüx nej. ⁴Itüniün ocueaj Teat Dios para alndom nandead ranüy leaw netam nandead.

⁵Irangan najneaj wüx ajcüwa nipilan ngo mayambüw Teat Dios, cos atquaij apmajawüw icon naleaing irangan najneaj. Iyamban nguineay alndom mesajan wüx Teat Cristo. ⁶Wüx indeacan mequiüjpanüw, indeacan najneaj; atquaij jangantanej apmandiüm manguiay leaw ipiüangan. At netam mejawan wüx leaw indeacan, nguineay apmesajan anopnop nipilan wüx cuajantanej apmatüniw manguiayiw icon.

Ndójwüx atepeay

⁷Teat Tíquico apmasaj icon meáwan cuane teanarang, nguineay teanamongoch. Nej nop najneaj

nerang minajiüt Teat Dios, sarang najiüt naquiiüb. ⁸Xique süüch nej mamb majaw icon masaj icon cuane sarangan, nguineay samongochiün, para majneaj imeajtsan. ⁹At apmaquiiüb mamb teat Onésimo; nej aton nop nej najneaj nerang minajiüt Teat Dios. Aag ayaj micual micambajan. Nejiw apmasajüw icon cuane teajlüy ningüy.

¹⁰At teat Aristarco, áag salnaquiiüb ningüy tiül manchiüc atepeay icon. At atepeay icon teat Marcos micual michiig teat Bernabé. Xique lanasaj icon wüx teat Marcos cuane apmarang. Sitiül apmamb majaw icon, ingochiün najneaj. ¹¹At a Jesús, áag nenüt Justo aton, atepeay icon. Cos nejíwan quiaj nipilan judío mondüüb Teat Cristo leawa tambeoliw xic wüx minajiüt Teat Dios; nejiw nejchiw majneaj ximeaats. ¹²At atepeay icon teat Epafras. Nej aton micual micambajan, arang minajiüt Teat Cristo. Nej ngo macueat mataag orar matün ocueaj Teat Dios mambeol icon mendüjpiün Teat Cristo tanaámb, y merangan

palan meáwan atnej andiüm Teat Dios. ¹³Xique sawaw nguineay nej naleaing arang xeyay najiüt mambeol icona, at mondüüb Teat Cristo monlüy tiül cambaj Laodicea, y monlüy tiül Hierápolis. ¹⁴At atepeay icon teat Lucas, aaga nejaw moniün andeow, nej xeyay andiümaats. At teat Demas aton atepeay icon.

¹⁵Itepeayiün meáwan minipilan Teat Cristo moncül tiül Laodicea. Itepeayiün teat Ninfas aton, y meáwan minipilan Teat Cristo leawa canchiüjow aniüng nej. ¹⁶Wüx landoj meteowan aaga nawiiig cam, ijoyiün ijchan mateowüw minipilan Teat Cristo monlüy Laodicea aton. At a nawiiig süüch mamb andüy tiül Laodicea, at icona iteowan aton. ¹⁷Isajan teat Arquipo mayac omeaats wüx aaga najiüt tüüch nej Teat Dios marang.

¹⁸Xique Pablo sarang naag xiwix aaga acas poch ndójjwüx satepeay icon cam. Ich leaam imeajtsan wüx xique cos sal tiül manchiüc. Teat Dios tanaámb mambeol icon, müüch icon mimonajneaj nej. Amén.

Anoic nanderac arang wux nawiiḡ San Pablo müüch
minipilan Teat Cristo moncül tiül Tesalónica

1ª TESALONICENSES

Atepeay

1 Xique Pablo saquiüjpüw Silvano y Timoteo, sarang aaga acas poch cam natepeayiün icon meáwan moncül tiül cambaj Tesalónica, monlüy nóiquian mequiüjpan Teat Dios at Miteatiüts Jesucristo. Sandiüman Teat Dios müüch icon mimonajnej nej, at mejlüyiün najneájan.

**Monaw Tesalónica ajüiquichaw
ngüneay ayacüw omeajtsüw
wüx Teat Jesucristo**

²Meáwan nüt süjchiün gracias Teat Dios, y leaam ximeaats icon meawaron wüx satajcan orar . ³At meáwan nüt leaaw ximeajtsan nasajan Miteatiüts Dios wüx aaga najiüt teamerangan, cos aag ayaj ijüiquichan lameyariün Mipoch Teat Dios, at ijüirayon lasta. Masey imongochiün xeyay ngo majneaj, tengüial meücan wüx meáwan aag ayaj cos teamecüliün mandilil Teat Jesucristo. ⁴Xecojow xechijquiaw, sajawan Teat Dios xeyay andiüm icon, y lamarriüid icon. ⁵Wüx

tasajasan icon wüx aaga najneaj nanderac wüx Teat Jesucristo, aag ayaj ngo nandéacan, naleaing tayaagasan Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios xeyay tambeol xicon, cos tajawasan meáwan aag ayaj naleaing. Lamejawan nguineay tarangasan wüx ajlüyiüts nóiquian naquiüjpan icon, cos sandiüman nambeolan icon.

⁶Icona tendüjpiün wüx leaw sarangan, at tendüjpiün wüx leaw arang Teat Jesucristo. Teyariün aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo, masey xeyay tajcüyiw majawüw icon nipilan, cos naleaing aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tüüch icon mapac imeajtsan xeyay. ⁷Por aag ayaj tejüiquichan irangan najneaj; tajawüw icon meáwan monyar andeac Teat Jesús monlüy tiül iüt Macedonia at moncül tiül Acaya. ⁸Atquiaj tajüiquichay aaga nanderac wüx Teat Jesús manguiyaran ngome ágan tiül Macedonia y tiül Acaya, pero at aton tiül meáwan cambaj teajaraw nguineay indüjpiün Teat Dios. Pares ngo metam nandéacan

wüx nguineay indüjpiün Teat Dios. ⁹Cos nipilan teamandeaciw wüx nguineay tapac imeajtsan mengochiün xicon wüx tasajasan icon wüx Teat Jesús; nguineay tecueatiün ajcüwa narangüch dios, mendüjpiün aaga naleaing Teat Dios almapac. ¹⁰Aton apiüngiw icona teamecüliün Micual Teat Dios, aaga Teat Jesús aliüc imiün tiül cielo, aaga leaw Teat Dios tapacüüch tiül mondeow. Nej apmawün icoots wüx aaga ngo majneaj leaw aliüc miün apmajlüy wüx Teat Dios apmajaw wüx asoeteran.

**Leaw tarang teat Pablo
tiül Tesalónica**

2 Xecojow xechijquiaw, icona lamejawan wüx tambasan quiaj niüng ijlüyiün ngome sambánan. ²Lamejawan nguineay tamongochasan xeyay ngo majneaj, nguineay tandeaciw ngo majneaj wüx ximbasan nipilan monaw tiül cambaj Filipos. Aag ayaj tajlüy wüx nganaw namban najawan icon. Masey teajlüy nadam moncüy tiül micambajan aton, pero Teat Dios tambeol xicon nasajan icon aaga najneaj nanderac, nguineay alndom mawaats wüx asoetiüts. ³Cos leawa taquiaachasan icon, aag ayaj palantüy naleaing; ngo narangan nicuajind ngo majneaj, ngo nawaijchan icon. ⁴Teat Dios tajaw sanarangan meáwan leaw apiüng, quiaj tüüch xicon namban naquiajchiün aaga najneaj nanderac wüx Teat Jesús. Aag sandeacan, ngome leaw nipilan andiüm manguiay, sandeacan áagan leaw andiüm Teat Dios, cos

nej lamajaw nguineay ximeajtsan. ⁵Icona lamejawan xicona ngo nawüywüyiün aljane; at Teat Dios ajaw xicona ngo newüyayon wüx saquiajchiün para naxoman wüx alcuane. ⁶At ngo nayamban malomb xicon aljane, ngome icona tengwüy pálwüx nipilan. Masey xicona alndom narangan, cos miapóstoles Teat Cristo xicon. ⁷Tarangasan najneaj wüx imbasan, atnej nop namümaran ajiür lasta micual nej. ⁸Atquiaj xicona aton xeyay leaaw ximeajtsan icon. Ngome áagan tandiümasan nasajan icon wüx aaga najneaj nanderac leawa tüüch Teat Dios; at tajlüyasan nandeowan ingow indeowan sitiül netam, cos xeyay sandiüman icon. ⁹Xecojow xechijquiaw, sawawan nganaw ndrom imeajtsan nguineay tumb sapacan wüx tarangasan xeyay najiüt tiül icona. Nüt ongwiiüts sarangan najiüt cos ngo nandiüman natüniün icueajiün nicuajind wüx tasajasan icon wüx aaga najneaj nanderac tüüch Teat Dios.

¹⁰Icona ijawan, at Teat Dios ajaw nguineay tarangasan wüx tajlüyasan ninguiaj tiül icona. Tarangasan leaw andiüm Teat Dios, nejingund ngondom mayac sasoetiün. ¹¹At lamejawan nguineay taquiaachasan icon, y tambeolasan icon inopnophon wüx amix imeajtsan. At tapajasan icueajiün xeyay atnej nop nateataran arang wüx micual nej. ¹²Atquiaj tasajasan icon merangan najneaj, atnej netam marang jane ocueaj Teat Dios, cos lamapaj icon mejlüyiün tiül aaga najneajay cambaj niüng ajlüy nej.

¹³Pares ngo nacueatiün nūjchiün gracias Teat Dios, cos wūx tenguiayiün sasajan icon wūx aaga najneaj nanderac, icona ngome tenguiayiünan, teyariün aag ayaj cos aag ayaj naleaing Mipoch Teat Dios, ngo matnej poch andeac nipilan. Aaga najneaj nanderac ocueaj Teat Dios quiaj, ayac icon wūx merangan najneaj. ¹⁴Xecojow xechijquiaw, icona temongochiün atnej tamongochiw noicnoic ajlüy mondüüb Teat Dios tiül iüt Judea wūx tayariw andeac Teat Cristo Jesús. Pues ajcüw micual miütan tayambüw imbasan aton, atnej ajcüwa judíos tayambüw ombasüw minipilan Teat Cristo tiül Judea. ¹⁵Ajcüwa judíos tambiyaw Teat Jesús. Átan nde tanomb tambiyaw mondeac andeac Teat Dios monáwan tiül nejiw; y aton tawüniw xicon quiaj. Nejiw ngo marangüw leaw andiüm Teat Dios, y ajcüyiw majawüw meáwan nipilan. ¹⁶Andiümüw mapalüw xicon para ngo nasajan wūx Teat Jesucristo pálwüx nipilan ngome judíos, nganandot mawüw wūx asoetiw. Atquiaj teaxeyay asoetiw nejiw; Teat Dios lajcüy majaw nejiw xeyay.

Pablo andiüm mamb majaw alinomb moncül Tesalónica

¹⁷Xecojow xechijquiaw, masey ngo mexomayoots acas nüt, ngo ndrom ximeajtsan icon. Nganüy xeyay lanandiüman mejawayoots alinomb. ¹⁸Naleaing xicona tandiümasan namban najawan icon. Masey xique Pablo tajlüy namb nomb ijmbüw, pero aaga

Satanás tayac naél mapal xicon.

¹⁹¿Jane apmüüch xicon xeyay apac ximeajtsan wūx aliüc alinomb Miteatiiüts Jesucristo majlüyüüts nóiquian maquiüjpaatsa? ¿Jane üüch xicon nayajcan najneaj tarangasan minajiüt Teat Dios tiül icona? Pues iconan quiaj. ²⁰Naleaing, icona apmeajchiün xicon nayajcan xeyay apac ximeajtsan.

3 Lango naiündan wūx cos laínd nanguiyaiün wūx icona, quiaj tandeacasan sanacüliün xicónan quiaj tiül cambaj Atenas, ²condom sanüjchiün mamb michijquiaats Timoteo mambeol icon. Cos nej nop nerang minajiüt Teat Dios, at nop nembeol xicon wūx sandeacan aaga najneaj nanderac wūx Teat Cristo. Tasajas maquiaach icon cuane najneaj merangan, mambeol icon müüch mejlüyüün nandand wūx indüjpiün Teat Cristo. ³Atquiaj tarangasan nganandot mbayameron wūx aaga naél imongochiün quiaj. Cos icona lamejawan aag ayaj netam mamongochiüüts. ⁴Cos wūx saliünan ninguij naquiüjpan icon tasajasan icon apmamongochiüüts naél. Nganüy mbich lamejawan atquiaj teajlüy. ⁵Wūx xique lango naíund wūx, quiaj tūjchiüs mamb teat Timoteo cos sandiüm nanguiyay cuane terangan, nguineay temendüjpiün Teat Dios, nganandot nimeech mayac icon wūx merangan ngo majneaj, ndot cuajpar sarangan aaga najiüt tiül icona.

⁶Pero wūx tandilil teat Timoteo imiün niüng ijlüyüün, taquiüüb miün najneaj poch nguineay icona tanaámb temendüjpiün Teat Cristo.

At tapiüng nguineay indiüman nop alinop, y tanaámb leaaw imeajtsan xicon. Apiüng indiüman mexomayoots mejawayoots atnej xicona teanandiüman najawan icon aton. ⁷Wüx aag ayaj xecojow xechijquiaw, tajneaj ximeajtsan wüx tanguiayasan icona tanaámb temeyacan imeajtsan wüx Teat Cristo, masey xicona sajlüyiün tiül xeyay naél cos ajcüy majaw xicon nipilan. ⁸Nganüy apac ximeajtsan wüx icona cos tanaámb ersapayon nandand wüx Teat Jesucristo. ⁹Xeyay süjchiün gracias Teat Dios wüx icona; nej ajaw xeyay apac ximeajtsan cos tanaámb teamendüjpiün Teat Cristo. ¹⁰Nüt ongwiiüts satüniün ocueaj Teat Dios sitiül alndom mejawayoots alinomb, para nasajan icon meáwan leaw nganaw mejawan wüx indüjpiün Teat Cristo.

¹¹Sandiüman Teat Dios y Miteatiüüts Jesucristo mambeol xicon natüchiün niüng ijlüyiün. ¹²Sandiüman Teat Jesucristo müüch mejiüran xeyay monajneaj, müüch mejiürayon lasta, at mendiüman meáwan nipilan aton, atnej sajiüran icon lasta. ¹³Tanaámb nde mechiwean imeajtsan; irangan leaw andiüm Miteatiüüts Dios, cos atquiáj apmaxom icona tenguiál merangan najneaj wüx nüt apmandilil Miteatiüüts Jesucristo maquiüüb miün meáwan minipilan nej.

**Netam marangüch leaw
andiüm Teat Dios**

4 Nganüy xecojow xechijquiaw, sasajan icon alinomb, satüniün wüx minüt Teat Jesús

tanaámb merangan leaw andiüm Teat Dios atnej tenguiayiün wüx taquiaachasan icon. Masey sawawan temerangan atquiáj, nganüy sandiüman tanaámb merangan más xeyay najneaj.

²Tenguiayiün nguineay tasajasan icon merangan leaw andiüm Teat Jesús, cos nej atquiáj tasaj xicon. ³Leawa Teat Dios andiüm, aag ayaj irangan palan najneaj. Pues naxey ngondom maquiüüban najtaj, at aton najtaj ngondom maquiüüban naxey sitiül nganaw mengoch owixaw; at monguich ngondom marangüw aag ayaj. ⁴Pues inopnopon netam mequiüjpan mintajan najneajay mejiürayon lasta; ⁵ngondom merangan wüx ombas leaw indiüman atnej arangüw altiül nipilan leawa ngo mandüjpiw Teat Dios. ⁶Nejinguind ngo metam mitsoj alinop wüx aag ayaj, cos Teat Dios apmawalüch ombas jane arang atquiáj, atnej lanasajan icon. ⁷Cos Teat Dios ngo marriüüd icoots marangaats aaga ngo majneaj quiaj; nej andiüm marangaats palüyan najneaj. ⁸Leaw itsojúyan aag ayaj ngome nipilan itsoj, Teat Dios itsoj, aaga neech icoots aaga Nangaj Espíritu.

⁹Xecojow xechijquiaw, ngo metam nasajan icon nguineay netam mejiürayon lasta, cos lamenguiayiün nguineay apiüng Teat Dios.

¹⁰Sanguiaiüün atquiáj temerangan wüx meáwan minipilan Teat Cristo moncül tiül iüt Macedonia. Pero sandiüman tanaámb mejiüran lasta más xeyay. ¹¹Iyamban nguineay alndom mejlüyiün najneájan, merangan leawa netam merangan;

irangan minajiütan con iwixan, atnej lanasajan icon. ¹²Atquiaj pálwüx nipilan apmajawüw nguineay irangan najneaj; ngome apmaxomüw cuane wüx mandeacndeacüw wüx imbasan, aton ngome apmetam meyariün nicuajind ocueaj alinop.

Wüx apmandilil Teat Jesús

¹³At aton xecojow xechijquiaw, ngo nandiüman mejlüyünan ngo mejawan nguineay ajlüy wüx mondeow. Ngo metam mamix imeajtsan atnej nipilan ngo mandüjpiw Teat Cristo, cos ngo majawüw nguineay apmajlüyiw alinoic nüt. ¹⁴Ajawaats Teat Jesús tandeow, ndoj tapac alinomb. At ajawaats Teat Dios apmüüch miün mandilileaw nóiquian maquiüjpüw Teat Jesús meáwan monyar andeac nej leawa landeow.

¹⁵Nganüy sasajan icon aag agüy leaw tapiüng Teat Jesucristo, cos icootsa leaw aliünaats mapacaats lapeay Teat Jesucristo, ngondom mamongoots ombas nejiw leawa landeowüw.

¹⁶Cos nejay Teat Jesucristo aliüc imiün cielo, apmandeac napac müüch manguiyaran. Aaga natang ángel apmendeac napac, y nots trompet ocueaj Teat Dios apmajüünts. Quiaj ombas apmapacüw meáwan mondeow leawa tayariw andeac Teat Cristo. ¹⁷Condom icootsa leawa aliünaats mapacaats ningüy wüx iüt, aton apxaijnguiamoots nóiquian maquiüjpaats tiül oic mangochiüüts Teat Jesucristo. Quiaj apmajlüyüüts nóiquian maquiüjpaats Teat Jesús meáwan nüt. ¹⁸Nganüy ijchan mapac imeajtsan nop alinop wüx aaga poch quiaj.

5 Xecojow xechijquiaw, ngo narangan wüx nawiiig ngün neat ngün nüt apmajlüy aag ayaj, cos ngo metam majawaats ngow. ²Cos icona lamejawan wüx nüt aliüc Teat Jesucristo, aag ayaj wüx ngo mateotsaran, atnej arang nop need wüx apmajmel ongwiiüts maneed. ³Wüx nipilan apmapiüngüw: “Nganüy najneajay ajlüyüüts ngo majlüy nicuajind naél”, mawüw, quiaj aliüc miün najénan apndrom ombasüw. Aag ayaj atnej arang nop najtaj, cos ngondom mewüneay wüx, netam mamongoch aaga necoy wüx apwijquiam micual nej. ⁴Nganüy icona xecojow xechijquiaw, langome apmejlüyüün tiül aaga ngo majneaj atnej pojniün quiaj. Aaga nüt wüx aliüc Teat Jesucristo ngome apmasap icon wüx, ngome atnej arang nop need wüx ngo mateotsaran. ⁵Meawarónan ijlüyüün tiül ran, ngo mejlüyüün tiül pojniün. Lango majlüyüüts tiül pojniün, at aton ngo majlüyüüts tiül ongwiiüts. ⁶Pares ngondom marangaats atnej arangüw jangantanej nipilan, cos ajlüyíwan at nejiw monmeay. Nganüy icoots netam mapacaats wüx leaw aliüc miün, marangaats palaniy najneaj. Netam majiüraats fis, ngo matnej mongün. ⁷Ajawaats ameyaran ongwiiüts. At aton mongün ongwiiüts más angüniw. ⁸Pero icootsa ajlüyüüts tiül ran, cos ayariüüts andeac Teat Dios. Netam maxomaats omeajtsaats wüx marangaats najneaj, ngo matnej arang mongün. Cos sitiül ajawaats naleaing teamandüjpiüts Teat Jesucristo, at sitiül ajüürayoots lasta, aag ayaj apmambeol icoots atnej camix manchiüc ambeol soldados tiül montsoj. Aton cos ajawaats naleaing

apmawaats wüx meáwan ngo majneaj; aag ayaj apmambeol icoots atnej sombrero manchiüc ambeol soldados. ⁹Cos Teat Dios ngo marriiüd icoots mayac icoots tiül ngo majneaj, nej tiüich miün Miteatiiüts Jesucristo mawün icoots wüx asoetiiüts. ¹⁰Nej tandeow ingow andeowaats. Masey almapacaats masey landeowaats, almajlüyiiüts nóiquian maquiüjpaats meáwan nüt. ¹¹Pares ich mapac imeajtsan nop alinop wüx leaw indüjpiün atnej tanaámb teamerangan quiaj. Aton ermbeolayon membichan mejawan wüx Mipoch Teat Dios.

**Pablo asaj nejiw nguineay
netam marangüw**

¹²Xecojow xechijquiaw, sasajan icon netam merangan casa ajcüwa monajiüt leaw Teat Dios ayac marangüw minajiüt nej tiül icona, mambeolüw icon y mapaj icueajiün. ¹³Netam merangan nejiw casa mendiüman, cos arangüw minajiüt Teat Dios tiül icona; najneájan mejawan nop alinop tfülan icona, nde mejcüyiün.

¹⁴At aton sasajan icon xecojow xechijquiaw, ipajan ocueaj leaw neánc, isajan netam marang najiüt. Netam meajchiün mapac omeaats monmix omeaats, at imbeolan leaw napateay ajaw. Netam meiücan wüx cuajantanej arangüw nipilan.

¹⁵Ijawan wüx, nde mepalüchiün ombas jane arang ngo majneaj wüx imbasan, iyamban merangan najneaj wüx nop alinop, at wüx meáwan nipilan.

¹⁶Netam mapac imeajtsan meáwan nüt. ¹⁷Itajcan orar Teat

Dios, itüniün ocueaj, nde paxiüm.

¹⁸Ijchan gracias Teat Dios wüx meáwan cuajantanej. Aag ayaj andiüm Teat Dios merangan, cos lameyariün andeac Teat Cristo Jesús.

¹⁹Nde mepalan Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios; ijchan marang leaw andiüm tiül icona. ²⁰Nde mepiüangan ngo membeat leaw Nangaj Espiritu üüch nop alinop mequiaachayon wüx. ²¹Pero naleaing netam mejawan wüx meáwan leaw aquiajchich, meyariün áagan leaw naleaing najneaj. ²²Leawa ngo majneaj nde meyariün merangan.

²³Nejay Teat Dios, aaga neech majlüy monajneaj, alndom müüch icon merangan palan najneaj. Nej apmajaw wüx miespíritujan, imeajtsan, at micuerpojan. Quiaj alndom mejlüyiün najneajay, ngo mejiüran nisoet wüx aliüc alinomb Miteatiiüts Jesucristo. ²⁴Cos aaga nerriiüd icon quiaj, najneajay ajlüy, apmarang leawa lamapiüng.

Ndójjwüx atepeay

²⁵Xecojow xechijquiaw, itüniün Teat Dios mambeol xicon.

²⁶Aton itepeayiün tamtámban meáwan minipilan Teat Cristo.

²⁷Sasaj icon wüx minüt Teat Dios, netam meteowan aaga nawiiig cam manguiyaiw meáwan minipilan Teat Cristo.

²⁸Sandiüman Miteatiiüts Jesucristo tanaámb mambeol icon, tamtámban ijlüyiün. Amén.

Amb iwic nanderac arang wüx nawiiḡ San Pablo müüch minipilan Teat Cristo moncül tiül Tesalónica

2ª TESALONICENSES

Atepeay

1 Xique Pablo salnaquiiḡpüw Silvano y Timoteo, sarang aaga acas poch cam, natepeayiün icon meáwan hermanos moncül tiül cambaj Tesalónica, cos icona ijlüyiün nóiquian mequiiḡpan Teat Dios at Miteatiiüts Jesucristo. ²Sandiüman Teat Dios at Miteatiiüts Jesucristo müjchiw icon mimonajneajiw, at mejlüyiün najneájan tiül imeajtsan.

Teat Dios apmajaw wüx asoeteran wüx aliüc Teat Cristo

³Xecojow xechijquiaw, meáwan nüt netam nüjchiün gracias Teat Dios cos icona almendüjpiün Teat Cristo. Icona ajüic tenguijal itangan xeyay wüx indüjpiün Teat Jesucristo cos xeyay ijiürayon lasta. ⁴Por aag ayaj sandeacan najneaj wüx icona tiül meáwan noicnoic ajlüy mondüüb Teat Dios. Sandeacan nguineay iücan wüx cuajantanej, at tanaámb indüjpiün Teat Jesús, masey tenguijal memongochiün xeyay

naél, xeyay moncüy. ⁵Meáwan aaga imongochiün quiaj ajüiquich Teat Dios najneaj arang, teambeol icon, mejlüyiün najneajay wüx apmejmeliün tiül micambaj nej.

⁶Teat Dios apmepalüch ombas jane nerang ngo majneaj wüx imbasan, cos nej atquiaj arang, apalüch ombas jane arang ngo majneaj. ⁷Icona, cos atquiaj tememongochiün, apmeajndiün mejlüyiün najneaj alinoic nüt, ata xicon aton. Apmajlüy aag ayaj wüx Teat Jesús apmandilil imiün tiül cielo tiül oniw biümb, maquiiüb miün napac miángeles nej. ⁸Cos nej aliüc mapalüch ombas wüx ombasüw jane ngo mandiüm Teat Dios, aton jane ngo mayar aaga najneaj nanderac wüx Miteatiiüts Jesucristo. ⁹Ajcüwa nipilan quiaj apmambüw tiül xeyay ngo majneaj, tiül castigo niüng apmajlüyiw meáwan nüt, ngondom mawüw mambüw niüng ajlüy Teat Dios; at ngondom majawüw nguineay ajneaj niüng ajlüy Teat Dios, nguineay Teat Dios arang cuajantanej najneaj. ¹⁰Aag ayaj apmajlüy wüx nüt

aliüc Teat Jesucristo maxejneng minipilan nej, apmapac omeajtsüw xeyay, apmandeacüw najneaj wüx nej, apmarangüw nej casa meáwan mondüüb nej. At icon aton apmequiüjpan cos teyariün sandeacan wüx nej.

¹¹Por aag ayaj xicona tanaámb satajcan orar por icona. Satüniün ocueaj Teat Dios mambeol icon merangan aaga najneaj leawa nej lamarriiüd icon para merangan. Satüniün mambeol icon, müüch icon ndoj imbasan merangan meáwan najneaj leaw indiüman merangan, at meáwan najiüt leaw alndom merangan cos iyariün andeac Teat Cristo. ¹²Por aag ayaj meáwan nipilan apmandeacüw xeyay najneaj wüx minüt Miteatiiüts Jesucristo, cos ajawüw nej teamambeol icon merangan najneaj. At apmandeacüw najneaj wüx imbasan cos ajawüw icona ocueaj icon Teat Jesucristo. Aag ayaj apmajlüy cos Teat Dios y Miteatiiüts Jesucristo üüch icon mimonajneajiw.

**Apmajüiquich nop nerang
xeyay ngo majneaj**

2 At aton xecojow xechijquiaw, sanasaj icon wüx nguineay aliüc Miteatiiüts Jesucristo maxejneng icoots majlüyiüts niüng nej ajlüy. ²Sasajan icon nde meajchiün aljane mitsoj imalan, nde mbayameron. Cos sitiül aljane mapiüng alngün espíritu tüüch nej majaw lamatüch a nüt lapeay Teat Cristo alinomb, tengwüy aljane tasaj nej, tengwüy mapiüng xique tarangas nawiig napiüng

aag ayaj, nde mepiüangan naleaing. ³Ndeme aljane mawaiich icon, cos ngondom mapeay aaga nüt quiaj sitiül ngome ombas majlüy nadam moncüy, at xeyay nipilan apmacueatiw mandüjpiw Teat Dios. Apmejüiquichay nop naxey nerang xeyay ngo majneaj; aag ayaj nerang minajiüt nimeech; alinoic nüt apmamb tiül castigo. ⁴Nej ajcüy majaw Teat Dios, at ajcüy majaw meáwan cuajantanej leaw ajüür minüt dios, y cuajantanej leaw arangüch casa. Nej apmajmel tiül aaga nadam nangaj iüm ocueaj Teat Dios, apchetem quiaj mapiüng dios nej.

⁵¿Ngo leaam imeajtsana, tasajas icon aag ayaj wüx sal ninguija?

⁶Nganüy icona ijawan cuane teamepal aaga nerang minajiüt nimeech quiaj; condom leaw atüch a nüt, quiaj apmejüiquichay.

⁷Masey minajiüt aaga ngo majneaj naxey quiaj tearangüch nganüy, pero nganaw mejüiquichay. Wüx Teat Dios apmawün aaga nepal nej, ⁸quiaj aaga ngo majneaj naxey apmejüiquichay nómban.

Condom wüx apmandilil Teat Jesús con xeyay najneajay, quiaj apmambiy nej wüx apmapep mífünd nej, quiaj apndrom ombas aaga naxey. ⁹Aaga naxey nerang ngo majneaj quiaj, minatangüw nimeech nenüt Satanás tüüch nej miün. Pares ndot ombas marang xeyay cuajantanej, at alndom marang ateócan mawaiich nipilan. ¹⁰Apmayambyamb xeyay cuajantanej nguineay alndom mawaiich ajcüwa leaw apndrom ombasüw, apmambüw

tiül castigo cos ngo mandiümüw mayariw aaga naleaing poch leaw alndom mawün nejiw wüx asoetiw nejiw. ¹¹Quiaj Teat Dios apmüüch mawaiicharanüw xeyay, apmandüjpiw leaw ngo maleaing, leaw apiüng aaga newaiich quiaj. ¹²Por aag ayaj apmambüw tiül castigo meáwan nejiw leawa ngo mandiümüw mayariw aaga poch naleaing leawa taquiaach Teat Jesucristo, cos xeyay apac omeajtsüw marangüw ngo majneaj.

Lamarriiüd icon Teat Dios

¹³Xecojow xechijquiaw, netam müjchiiüts gracias Teat Dios cos sawawan xeyay andiüm icon. Nde tanomb lamarriiüd icon mawün icon wüx isoetiün; tüüch icon Nangaj Miespíritu nej mejneajiün, müüch mendüjpiün leawa naleaing. ¹⁴Wüx tasajasan icon wüx aaga najneaj nanderac nguineay alndom maw nisoet, quiaj Teat Dios tarriiüd icon mejlüyiün najneajay, mejlüyiün nóiquian mequiüjpan Teat Jesucristo alinoic nüt.

¹⁵Nganüy xecojow xechijquiaw, irangan leaw alndom imbasan, nde mecueatiün leaw taquiaachasan icon, masey leaw lanasajan icon wüx tajlüyasan niüng ijlüyiün, tengwüy leaw sarangan wüx nawiiig.

¹⁶Sandiüman Miteatiiüts Jesucristo y Miteatiiüts Dios, áag nejiür icoots lasta, neech majneaj omeajtsaats meáwan nüt, áag nembeol icoots neech majlüyiiüts najneájan wüx teamacüliiüts mandilil Teat Cristo. ¹⁷Sandiüman nej müüch mapac imeajtsan, mambeol icon mendeacan najneaj wüx

nej, tanaámb merangan meáwan minajiüt nej.

Itüniün ocueaj Teat Dios mambeol xicon

3 Nganüy xecojow xechijquiaw, itüniün ocueaj Teat Dios mambeol xicon. Isajan Teat Dios müüch majüy najen aaga najneaj nanderac wüx Teat Jesucristo manguiyaran tiül meáwan cambaj, müüch mayarich aaga najneaj nanderac atnej icona tenguiayiün, ndoj teyariün. ²Itüniün aton ocueaj Teat Dios mambeol xicon nganandot aleaic marangüw wüx ximbasan nipilan monrang ngo majneaj, cos ngome meáwan nipilan andiümüw mayariw andeac Teat Dios.

³Nganüy ich leaam imeajtsan, Teat Jesucristo ngome apmacueat icon; apmajiür icon nganandot matüch icon nimeech. ⁴Teat Dios lamüüch mapac ximeajtsan wüx icona cos sawawan tanaámb teamerangan leaw saquiajchiün icon; at sawawan tan iriümban apmerangan aag ayaj. ⁵Aton satüniün Teat Dios mambeol icon meyajcan tiül imeajtsan nej xeyay andiüm icon, müüch meüücan wüx cuajantanej naél atnej tarang Teat Cristo.

Netam merangan najiüt

⁶Xecojow xechijquiaw, sasajan icon wüx minüt Miteatiiüts Jesucristo, nde mequiüjpan nop leawa neánch ngo mandiüm marang najiüt, tengwüy nop leawa ngo mandiüm marang leawa saquiajchiün icon. ⁷Icona lamejawan netam merangan atnej tarangasan, cos wüx tacülasan

ninguijaj naquiijpan icon, ngo neanchiün. ⁸Ngo nayariün ocueaj nejinguid netnetiünan aniüng nej. Ngwüy tarangasan xeyay najiüt, sambichayon sapacan nüt ongwiiüts, ngana nüjchiün icon mejiüran naél. ⁹Masey alndom natüniün nawiülaranan, ngwüy xicona tarangasan najiüt mejawan nguineay netam merangan aton. ¹⁰Cos wüx tajlüyasan ninguijaj tasajasan icon sitiül aljane ngo mandiüm marang najiüt, ich maíünd. ¹¹Sanguiayiün altiül acas icona ajlüyan, ngo marangüw nicuajind najiüt, pero apalpalüwan alinop. ¹²Ajcüwa nipilan quiaj, sasajan y sapajan ocueajiw wüx minüt Miteatiiüts Jesucristo, marangüw najiüt najneájan para maxomüw üetiw.

¹³Xecojow xechijquiaw, nde paxiüm icueajiün merangan najneaj. ¹⁴Sitiül aljane ngo mayar leawa teanasajan icon tiül aaga nawiig cam, iyacan wüx iniüjcan, nde mequiijpan, para maxing. ¹⁵Nde mejcüyiün mejawan, pero ipajan ocueaj cos nej aton ayamb Teat Dios.

Ndójwüx atepeay

¹⁶Sandiüm nejay Teat Jesucristo, aaga neech monajneaj, tanaámb müüch icon monajneaj wüx meáwan cuajantanej irangan, maquiiüb icon nguijantanej.

¹⁷Nganüy xique Pablo sarang naag xiwix satepeay icon cam. Aag agüy sarang tiül meáwan xenawiig. ¹⁸Miteatiiüts Jesucristo mambeol icon meawarónan. Amén.

Anoic nanderac tarang San Pablo müüch Timoteo

1ª TIMOTEO

Teat Pablo atepeay teat Timoteo

1 Miteatiiüts Dios aaga newün icoots wüx asoetiiüts, aton Miteatiiüts Jesucristo aaga teamacüliiüts, tayacüw xique Pablo narang nop apóstol ocueajiw. ²Timoteo, xique sarang aaga acas poch cam nüüch ique, cos sayaag atnej naleaing xecual ic cos lamayariiüts andeac Teat Dios. Tanaám ich mambeol ic Miteatiiüts Dios y Miteatiiüts Cristo Jesús, majiür ic lasta, müüch ic xeyay monajnej.

Ijawan wüx ajcüwa
monquiaach ngo maleaing

³Nganüy sanasaj ic alinomb aag atnej tasajas ic wüx nganaw namb sandüy tiül iüt Macedonia. Cos tasajas ic mecúlan tiül cambaj Efeso mesajüw ajcüwa monquiaach quiaj ngo metam maquiajchiw leawa teamaquiajchiw, cos altiül aquiajchiw ngo maleaing. ⁴Isajüw macueatiw andeacndeacüw leaw ngo metam; nde mayambyambüw mandeacüw wüx mixejchiw nde tanomb. Cos aag ayaj ngo

mambeol icon nicuajind mejawan leaw Teat Dios andiüm merangan wüx indüjpiün Teat Cristo; más naleaing para miün majlüy wüx mondeacndeac.

⁵Sasaj ic aaga poch quiaj, cos sandiüm merjiürayon lasta, meyajcan tiül imeajtsan irangan najnej, y mejawan naleaing indüjpiün Teat Cristo.

⁶Cos altiül lamambiüljchiw ayaj, andeacndeacüw pálwüx leaw ngo metam. ⁷Masey nejiw apiüngüw nendüyw wüx aquiajchiw aaga poch tüünd Moisés, pero nejiw ngo majawüw cuane aquiajchiw, ngo majawüw cuane naleaing.

⁸Icootsa ajawaats aaga poch tüünd Moisés, aag ayaj najnej cos ajawaats cuane ajpar, neol tajlüy. ⁹Ajawaats Teat Dios ngo müüch Moisés aaga poch para nipilan arang najnej. Ngwüy, tayac majüiquich asoet jane nerang ngo majnej, jane nepiüng ngo metam nej monajiüt, nemal nipilan, leawa xowüy arang ngo majnej, jane ngo metam nej Teat Dios, jane ngo mayar andeac Teat Dios, jane nembiy miteat nembiy mimüm,

at meáwan monbiy nipilan. ¹⁰At Moisés tüünd aaga poch majüiquich ngo majneaj arang leaw monjiür minajtaj, leaw monjiür minaxey, leaw naxey aquiüüb naxey, leaw najtaj aquiüüb najtaj, leaw neneed nipilan manüüb, leaw newaiich wüx cuajantanej, leaw newaiich apaj wüx minüt dios, leaw ngo mayar leaw apiüng Mipoch Teat Dios. ¹¹Meáwan aag ayaj lamapiüng tiül aaga najneajay nanderac wüx Teat Cristo, nguineay awün asoetiüüs. Aaga nanderac quiaj tündiüs nandeac, tüüch xic najneajay Miteatiüüs Dios.

Teat Pablo üüch gracias

¹²Süüch gracias Miteatiüüs Jesucristo, aaga nembeol xic narang aag ayaj, cos tajaw xique sanarang leaw apmapiüng. Ág tayac xic narang minajiüt nej. ¹³Masey nomb titsojos Teat Cristo, tayambas ombasüw monyar nej andeac, tandeacas xeyay ngo majneaj wüx nej. Pero tajiürüchiüs lasta cos tarangas ayaj wüx ngo najaw nicuajind, wüx nganaw nandüüb Teat Cristo. ¹⁴Miteatiüüs Dios tüüch xic xeyay mimonajneaj nej, xeyay tajiür xic lasta, tambeol xic nandüüb Teat Cristo Jesús.

¹⁵Aaga poch cam naleaing, netam mayar meáwan nipilan: Teat Cristo Jesús tiün wüx iüt mawün wüx asoetiw nipilan, cos meáwan nipilan arangüw ngo majneaj. Sayaag xique najntsop sarang ngo majneaj, cos xeyay ngo majneaj tarangas. ¹⁶Masey najntsop sarang xeyay ngo majneaj, tajiürüchiüs lasta cos

atquiaj alndom majüic nguineay Miteatiüüs Jesucristo xeyay aüic wüx leaw arangüw nipilan. Wüx aag ayaj nipilan alndom majawüw nguineay tajiürüchiüs lasta. Quiaj apmandiümüw mayariw andeac nej, mapacüw meáwan nüt majlüyiw najneaj niüng ajlüy Teat Dios. ¹⁷Najneajay ajlüy Minatang Nenajiüt, nej aaga Rey almapac meáwan nüt, nej ngo majiür ümb, masey ngondom maxomaats majawaats. Néjan Teat Dios, ngo majlüy alinop dios. Netam müjchiüüs gracias meáwan nüt, masajaats najneajay ajlüy meáwan neat, ¡Amén!

¹⁸Timoteo, sayaag ique ijlüy atnej xecual. Sasaj ic netam merang atnej tanderac tanomb wüx imbas. Nganüy irang atnej tesoic, irang con imeaats atnej arang nop soldado wüx ajlüy tiül montsoj. ¹⁹Tanaámb indüüb leawa lameyar ocueaj Teat Dios. Irang leaw iyaag tiül imeaats najneaj. Cos ajlüy acas masey ayajcüw cuane najneaj, ngo marangüw leaw ayajcüw quiaj, arangüw leaw andiümüw nejiw. Ngo mayacüw omeajtsüw wüx mayariw andeac Teat Dios. ²⁰Atquiaj tarangüw Himeneo y Alejandro. Condom xique tayacasüw teowix a Satanás majawüw ngondom mitsojow Teat Dios.

Aquiaach wüx atajcüh orar

2 Nganüy sanasaj ic wüx leawa más netam. Itün ocueaj Teat Dios mambeol meáwan nipilan, isaj Teat Dios müüch leawa netam nej nopnop nipilan nguiajantanej

ajlüiyw. At netam müünd gracias Teat Dios wüx leaw lamarang.
²Netam metün ocueaj Teat Dios mambeol meáwan montangtang monajiüt. Itün Teat Dios mambeol monajiüt nguiajantanej ajlüiyw, cos atquiaj alndom majlüiyiüts najneájan, ngo majlüy xeyay naél, ngo majlüy monstoj y monbiy. Atquiaj alndom mayajcaats, marangaats leaw andiüm Teat Dios, cos aag ayaj más xeyay netam.
³Miteatiiüts Dios newün icoots wüx asoetiiüts, najneaj majaw aag ayaj. ⁴Teat Dios andiüm mawün wüx asoetiw meáwan nipilan, müüch majawüw naleaing leawa nej tapiüng. ⁵Áagan nop Teat Dios almajlüy, aton áagan nop ajlüy de teat mambeol nipilan niüng ajlüy Teat Dios. Aag ayaj Teat Jesucristo cos nipilan nej aton.
⁶Nejáyan quiaj teyacüy mandeow mawün wüx asoetiw meáwan nipilan. Cos wüx tatüch a nüt, quiaj tejüiquichay, tajüic jane nej. ⁷Wüx aag ayaj tarriiüd xic Teat Dios nandeac andeac nej, najlüy apóstol, naquiajchiw pálwüx nipilan ngome judíos majawüw cuane naleaing, mayariw andeac Teat Dios. Xique aag ayaj sandeac wüx, aag ayaj naleaing, ngondom nawaiich.
⁸Sandiüm nipilan nguiajantanej matajcw orar, mandeacüw maquiüjpüw Teat Dios. Wüx aljane andic cawüx owix mataag orar netam mayaag tiül omeaats ngo majiür nisoet, ngondom majcüy majaw aljane, at ngondom masajsaj aljane wüx cuajantanej. ⁹At montaj netam masojquiüw apixaw nejiw najneaj, ngo merangrangayej

wüx leaw asojquiüw, ngome para majarawüw. At ngo metam merangrangayej wüx mapeatiw omalüw nejiw atnej arangüw altiül. Ngo metam mandijquiaw xeyay oro, tengwüy xeyay perla, tengwüy masooig xeyay nembeat napixeran melombochayej wüx.
¹⁰Cos montaj leaw ayariw andeac Teat Dios, ingow merangrangayej wüx napixeran netam marangüw najneaj, majüiquichaw naleaing andüjpiw Teat Dios. ¹¹Montaj ich ndijchiümójan manguiayiw leawa teaquiajchich; nejiw ngondom marangüw natang. ¹²Xique ngo nüüch montaj maquiajchiw tiül nipilan; at sapiüng ngondom majlüiyw wüx masajüw monxey nguineay netam marangüw. Naleaing ich manguiayiw ndijchiümójan. ¹³Sandeac atquiaj cos Adán ombas tarangüch, tarang nej Teat Dios, ndoj tarang a Eva.
¹⁴Condom aaga müm najtaj quiaj ombas mawaiicheran, ngome Adán. Ndoj aaga najtaj quiaj tarang nisoet.
¹⁵Masey tarang xeyay ngo majneaj, Teat Dios apmawün nej wüx, ngo mandeow wüx apmawiquiach micual nej sitiül tanaámb andiüm Teat Dios, ajiür lasta jangantanej, arang najneaj, y ngo merangrangüy wüx nicuajind.

Nguineay netam marangüw natang monajiüt tiül noic ajlüy minipilan Teat Cristo

3 Naleaing leaw anderac: Sitiül aljane andiüm marang natang nenajiüt, aag ayaj najneaj, ich marang. ²Sitiül aljane apmarang natang nenajiüt tiül icona, netam

mayac wüx omeaats marang palanüy najneaj. Netam majiür áagan nop mintaj nej, majlüy najneájan, majaw cuane najneaj netam marang. Netam mapac omeaats majaw jangantanej masey müüch maxood aniüng nej; netam majlüy nop ndoj ombas maquiaach najneaj. ³Ngondom mangün, ngondom mayambymb moncüy, ngondom mayac omeaats wüx mandüümdiüm tomiün. Netam majiür lasta nipilan, majüic ajneaj omeaats. ⁴At netam majaw wüx aniüng nej, mambeol mintaj nej micual nej, cos atquiaj apmayariw nej andeac, marangüw leawa apmapiüng. ⁵Sitiül aljane ngondom majaw wüx aniüng nej, nguineay alndom majaw wüx noic ajlüy monyar andeac Teat Dios. ⁶Nop jayats ngondom marang natang nenajiüt tiül monyar andeac Teat Dios, jondot merangrangüy wüx atnej nimeech tarang, ndoj apmajmiüc tiül xeyay nisoet. ⁷Nop natang nenajiüt tiül icona netam mayamb nguineay alndom majiür monajneaj maquiüüb nipilan leawa ngo mayariw Mipoch Teat Dios. Cos sitiül apmandeacndeacüw wüx leawa nej arang, ajan wüx aag ayaj nimeech alndom malox nej tiüt.

Nguineay netam marang diáconos

⁸At ajcüwa diáconos aton netam majlüyiw najneájan, ngondom marangüw ndeac mbeay, ngondom mangüniw, ngondom mayacüw wüx omeajtsüw mawajchaw maxomüw tomiün. ⁹At aton netam mandüjpiw aaga najneaj poch leaw Teat Dios tüüch icoots mayariüts, mayajcüw

tiül omeajtsüw arangüw najneaj. ¹⁰Ombas netam majarawüw nguineay arangüw, condom sitiül ngo maxoram ngo majneaj wüx aag ayaj, ich marangüw diáconos. ¹¹Átan mintajüw nejiw netam majlüyiw najneájan, nde mandeacüw wüx ombas aljane. Nde marangüw nicuajind arangüwan; ich marangüw leaw asoiquiw najneaj miün. ¹²At aton ajcüwa diáconos alndom majiürüw áagan nop mintajüw nejiw. Netam ndom ombasüw majawüw wüx, mambeolüw mintajüw nejiw, micualüw nejiw, y mimosüw nejiw. ¹³Cos sitiül ajcüwa diáconos arangüw minajüütüw nejiw najneaj, quiaj apmarangüchiw casa, at apmajüürüw andeacüw nguineay andüjpiw Teat Cristo Jesús.

Lamajawaats nganüy leawa nomb ngo mejüiquichay

¹⁴Tarangas aaga nawiig cam masey tealeámban napiüng sanamb najaw ic najen. ¹⁵Cos nganandot nequiy namb, lamenguiay tam nguineay netam marangüch tiül noic ajlüy monyar andeac Teat Dios, ajcüw ayaj iglesia ocueaj Teat Dios almapac; cos ajüürüw aaga naleaing poch, y aquiajchiw áagan leawa naleaing. ¹⁶Ajawaats nejingüind nejáyan quiaj ngondom mambich majaw nguineay Teat Jesús lamawün icoots wüx asoetiüts. Pero naleaing ajawaats leawa tarang:

Cos tejüiquichay marang nipilan; Nangaj Espíritu tajüiquich Teat Jesucristo palüyan najneaj arang,

tajawüw nej nangaj ángeles.
Tanderac wüx nej tiül meáwan
palpálwüx nipilan;
tayariw mipoch nej meáwan
wüx a iüt cam;
ndoj tandilil najneajay andüy
cawüx tiül cielo.

**Altiül apmandüjpiw
monquiaach ngo majneaj**

4 Pero aaga Nangaj Espiritu
ranüy apiüng laliüc úmbwüx
nüt, wüx altiül apmacueatiw
mandüjpiw leawa naleaing,
apmandüjpiw monquiaach leaw
ajiürüw ngo majneaj espíritu,
aton altiül apmandüjpiw leawa
lamawaiich nejiw nimeech.
²Ajcüwa monquiaach quiaj
apmelomboochayej, apmewaijchaw,
cos xowüy ladam omeajtsüw. ³At
apmaquiajchiw ngondom majiürüch
mintajaran. Átan apmapiüngüw
altiül nüeteran ngondom müeteran.
Pero Teat Dios andiüm monyar
andeac nej müjchiw nej gracias
cos nejiw ajawüw naleaing
meáwan aaga nüeteran quiaj
nej neyac. ⁴Meáwan leawa Teat
Dios lamarang, aag ayaj najneaj.
Nicuajind nüeteran ngondom
mapiürang wüx ngo majneaj ajlüy
sitiül apmayajcaats Teat Dios neyac
meáwan y müjchiiüts gracias.
⁵Aaga nüeteran quiaj najneaj cos
Mipoch Teat Dios apiüng najneaj;
aton najneaj cos üjchiiüts gracias
Teat Dios.

**Nop najneaj nerang najiüt
ocueaj Teat Cristo**

⁶Sitiül aag ayaj apmequiajchiw
wüx meáwan monyar andeac

Teat Dios, apmejliüy nop najneaj
nerang minajiüt Teat Jesucristo.
Tanaámb apmewaw más, aton
apmepac wüx aaga poch leawa
lamendiüb. ⁷Nde meyac wüx
imeaats andeacüw mondeacndeac;
aag ayaj ngo mambeol nicuajind.
Pero iyac imeaats wüx mendiüm
leaw andiüm Teat Dios. ⁸Cos wüx
iwind xiüt merang cuajantanej, aag
ayaj ngo mambeol ic xeyay; nganüy
wüx irang leaw andiüm Teat Dios
aag ayaj apmambeol ic xeyay, cos
aag ayaj meáwan nüt apmambeol ic,
ngome áagan nganüy. ⁹Aaga poch
quiaj naleaing, meáwan nipilan
netam mayariw. ¹⁰Wüx aag ayaj
icoots arangaats xeyay najiüt masey
ajlüy naél, cos teamandüjpiiüts Teat
Dios. Nej almapac, alndom mawün
wüx asoetiw meáwan nipilan jane
ayariw andeac nej.

¹¹Ajcüwa poch quiaj netam
mequiajchiw wüx nipilan, mesajüw
mayacüw wüx omeajtsüw
marangüw. ¹²Nganüy ique Timoteo,
ijaw wüx leaw irang, irang
najneaj nganandot ngo mayariw
iquiaach cos monguich ic. Irang
najneaj majawüw meáwan monyar
andeac Teat Dios nguineay indeac,
mejüiquich nguineay mimonajneaj,
nguineay ijiür lasta nop alinop,
nguineay ambeol ic Nangaj Espiritu
meyar andeac nej, nguineay
irang palúyan najneaj. ¹³Masey
nganaw napeay ninguij, ique
tanaámb iteow Mipoch Teat Dios
manguiaiyiw, iquiajchiw, isajüw
nguineay netam marangüw. ¹⁴Ijaw
wüx, tanaámb indüüb opech irang
leawa landerac wüx imbas nomb
nguineay apmerang. Aag ayaj wüx

tayacüw owixaw wüx imal ajcüwa montangtang monajiüt tiül monyar andeac Teat Dios, ndoj tatüniw Teat Dios mambeol ic.

¹⁵Irang aaga najiüt quiaj najneaj, quiaj apmajiüc ique tengual ijntsop wüx minajiüt Teat Dios. ¹⁶Ijaw wüx iquiáyan quiaj, y wüx leawa iquiaach. Tanaámb indüüb wüx aag ayaj, cos sitiül atquiaj irang, apmeriow wüx iquiáyan quiaj, y apmewüniw wüx leawa anguiayiw iquiaach.

**Nguineay netam merang tiül
noic ajlüy mondüüb Teat Cristo**

5 Nde melic nop natang ombas naxey, isaj najneaj atnej mesaj miteat. At jane chingüy ipaj ocueaj atnej mesaj michiig. ²Átan montang ombas montaj isajüw najneaj atnej mesaj mimüm. At monüx aton isajüw atnej mesaj michiig, pero nde aleaic mepiüng wüx ombasüw.

³Imbeol ajcüwa lemben omal montaj jane naleaing landeow minojow nejiw. ⁴Pero sitiül aljane najtaj lemben omal almajiür micual nej tengwüy micual micual nej, nejiw a monguich quiaj ich mambeolüw mimümüw nejiw atnej tambeolaranüw wüx almapac miteatiw nejiw, cos atquiaj najneaj majaw Teat Dios. ⁵Nganüy jane naleaing lemben omal najtaj tiül mondüüb Teat Dios sitiül néjan ajlüy, ngo majiür nejingüind, nej naleaing áagan Teat Dios apmayac wüx omeaats matün ocueaj nüt ongwiiüts. ⁶Pero jane lemben omal ndoj apmajüyjüy marang leaw andiüm, masey almapac, ajlüy atnej nop nandeow. ⁷Isajüw

meáwan mondüüb Teat Dios wüx aaga sasaj ic quiaj, cos atquiaj ngome apmeliquiaw. ⁸Sitiül aljane ngo mambeol acualaats nej, ngo mambeol moncül aniüng nej, aag ayaj xeyay ngo majneaj arang, atnej lango mayar Mipoch Teat Dios, lango leaam omeaats nguineay apiüng tiül Mipoch Teat Dios.

⁹Leawa lemben omal najtaj lamajiür er miow (60) mineat nej, y áagan nop minoj nej tajiür, alndom majmel minüt nej wüx noic nawiig mambeolaranüw. ¹⁰Pero netam majiüc nej mbójan arang najneaj. Sitiül najneaj tatangüüch micual nej, sitiül apac omeaats müüch maxood aniüng nej napeay miün nipilan; sitiül ajants oleajiw napeay miün monyar andeac Teat Cristo; sitiül ajiür lasta mambeol jane teamongoch ngo majneaj; sitiül ayac omeaats wüx marang meáwan najneaj; quiaj alndom majmel wüx aaga nawiig ocueajiw monlemben omal montaj leaw netam mambeolaran.

¹¹Pero monguich montaj lemben omal nde meyac minütiw nejiw wüx aaga nawiig, nganandot marangüw leawa nejiw andiümüw, apmengoch owixaw alinomb. Nots quiaj ngome apmayac omeajtsüw wüx marangüw leaw andiüm Teat Cristo. ¹²Quiaj apmajiürüw nisoet cos ngo marangüw leaw lamapiüngüw apmarangüw. ¹³At aton nganandot majüyjüyiw aniüng nipilan, ngo marangüw minajiütüw nejiw. Cos ngome áagan arangüw anch quiaj, ndot mayambüw cuane mandeacndeacüw wüx, masocoj ombeayiw tiül cuajantanej mondeac,

mandeacüw leaw ngo metam mandeacüw. ¹⁴Pares sapiüing meáwan monguich montaj lemben omal nandeow minojow nejiw, najneaj sitiül apmengoch owixaw alinomb, majiürüw micualüw nejiw, majawüw wüx aniüingüw nejiw. Quiaj nejinguind ngome apmaxom cuane mandeacndeacüw wüx ombasüw. ¹⁵Cos almajliüy acas monguich montaj lemben omal lambiüjlaw, lamandüjpiw wüx marangüw leaw andiüm Satanás.

¹⁶Sitiül aljane tiül minipilan Teat Cristo ajiür micoj nej michiig nej lemben omal najtaj, nej netam mambeol aaga lemben omal quiaj. Ngo majneaj macueat müüch ajcüw noic ajlüy minipilan Teat Cristo mambeolüw. Cos minipilan Teat Cristo netam mambeolüw ajcüwa lemben omal montaj leaw naleaing ngo majiürüw nejinguind.

¹⁷Ajcüwa montangtang ombas monajiüt tiül noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo leaw arangüw najneaj netam marangüchiw casa, pero netam majntsop wüx marangüchiw casa jane ndoj ombas mandeac wüx y maquiaach Mipoch Teat Dios. ¹⁸Cos tiül Mipoch Teat Dios apiüing: “Nde meyac minchiüts ombeay a boy wüx arang najiüt acuüüch tiüt trigo maw osaab”, aw. Aton apiüing: “Nop nerang najiüt netam mangüyaran”, aw.

¹⁹Nde majmel asoet nop natang nenajiüt tiül minipilan Teat Cristo, sitiül ngo majlüy ijpiw arojpiw monjaw leawa tarang. ²⁰Pero leawa naleaing tanaámb arang ngo majneaj, netam mepaj ocueaj niüing

ajliüyaran, cos atquiaj apmimboloj meáwan mondüüb Teat Cristo.

²¹Sasaj ic wüx minüt Teat Dios, wüx minüt Teat Jesucristo, y wüx ajcüwa nangaj ángeles, netam meyac wüx imeaats merang atnej lanasaj ic quiaj. Nde merang nicuajind sitiül ngo mejaw naleaing nguineay tajlüy; netam merang meáwan atotow. ²²Nde merang najen meyac iwix wüx omal aljane meaach majiür najiüt tiül minipilan Teat Cristo. Netam mejaw naleaing nguineay arang, nganandot ngo majneaj teamarang, quiaj alndom mapiürang najneájan mejaw leaw arang. At netam mejaw wüx iquiáyan quiaj, merang najneájan.

²³Alinoic sanasaj ic teat Timoteo, cos xowüy iüniün indeow, ngo majneaj tiül imeaats. Nganüy nde menganeow áagan napac yow; irang misüüig inganeow noic pite vin.

²⁴Altiül nipilan ranüy ajüiquichay arang ngo majneaj, masey nganaw majaraw wüx ombasüw leaw arangüw. Pero altiül ngo mejüiquichay nganüy, alinoic nüt apmajüic. ²⁵Atanquiaj ajlüy aton wüx monrang najneaj, cos altiül nipilan ajüic arang najneaj nganüy, altiül nganaw majüic, condom alinoic nüt apmajüic nguineay arang najneaj.

6 Meáwan najon mos najlüyiw tiül minipilan Teat Cristo netam marangüw casa neneay nejiw, ngana mitsojaran minüt Teat Dios, tengwüy mitsojaran leaw saquiajchiün icon. ²At sitiül neneay nejiw nop minipilan Teat Cristo aton, nde mapiüingüw ngo metam

marangüw casa cos nej aton ayar andeac Teat Cristo. Ngwüy, ich majntsopiw wüx arangüw najiüt, cos aaga neneay najiüt quiaj nop minipilan Teat Cristo aton; pares netam mejiür aweaag lasta. Atquiaj netam mequiaach wüx, mesajüw wüx meáwan monyar andeac Teat Dios.

**Xeyay nembat leawa
teamandüjpiüts**

³Sitiül aljane aquiaach pálwüx, ngo matnej aaga najneaj Mipoch Miteatiiüts Jesucristo, tengwüy ngo matnej aquiaachayoots wüx marangaats leaw andiüm Teat Dios; ⁴aag ayaj, arangrangüyan wüx, ngo majaw nicuajind. Lamichach wüx cuajantanej andeac, ayacyácan wüx poch. Aaga poch quiaj witiow wüx mondeacndeac wüx ombasaran, moncüy majaw nop alinop, mondeac ngo maleaing wüx alinop, monteots wüx ngo majneaj, ⁵monyambyamb moncüy cos ayacüw omeajtsüw wüx ngo majneaj, ngo majawüw cuane naleaing. Nejiw apiüngüw alndom maxomüw tomiün wüx leaw andüjpiüts. Nde mequiüjpüw ajcüwa nipilan quiaj. ⁶Naleaing nembat xeyay leaw andüjpiüts, cos aaga atajcaats creer quiaj üich mapac omeajtsaats, ngo metam xeyay cuajantanej. ⁷Cos wüx wijquiatoots ngo majamiünaats nicuajind wüx aaga iüt cam; at wüx apmandeowaats ngondom majoyiüts nicuajind. ⁸Sitiül ajiüraats ombeat üetiiüts, apixaats, ich mapac omeajtsaats wüx áagan ayaj. ⁹Cos sitiül aljane andiüm

majiür xeyay, ajan wüx aag ayaj apmalocooch nej. Quiaj apmandiüm marang cuajantanej ngo majneaj para alndom maxom wüx xeyay. Condom apmbiüjlam wüx mayac omeaats wüx marang meáwan ngo majneaj; quiaj apndrom ombas. ¹⁰Cos sitiül andiüram xeyay tomiün, wüx aag ayaj witiow arangüch meáwan ngo majneaj. Altiül wüx lamarang aag ayaj lamacueat mandüüb leaw andüjpiüts. Nejáyan quiaj ayacüy tiül naél, mamongoch ngo majneaj tiül omeaats.

Tan iriümb irang minajiüt Teat Cristo

¹¹Nganüy ique Timoteo, tan iriümb irang minajiüt Teat Dios, nde mbiüjlamear wüx merang nicuajind aaga ngo majneaj quiaj; indüüb opech leawa najneaj. Cos netam mendüüb leaw andiüm Teat Dios, nde mecueat leaw andüjpiüts; ijiür lasta nop alinop; ifüc wüx meáwan cuajantanej; ich majneaj imeaats mejaw jangantanej. ¹²Iyac imeaats wüx mendüüb Teat Cristo atnej meamb wüx apuesta; isap nandand wüx leaw apmüüch mapacaran meáwan nüt. Cos Teat Dios tarriiüd ic, ndoj tendeac manguiayiw xeyay nipilan nguineay lameyar andeac Teat Cristo. ¹³Nganüy sasaj ic wüx minüt Teat Dios, aag teamapacüüch meáwan leaw almajlüy, sasaj ic aton wüx minüt Miteatiiüts Jesucristo, aaga tandec naleaing ngo mimbol wüx taquiüraab mamb niüng ajlüy a gobernador Poncio Pilato. ¹⁴Wüx minütiw nejiw sasaj ic merang palan leawa lanasaj ic merang, tan iriümb, leaw atüch a

nüt mandilil Miteatiiüts Jesucristo. Nde mengowüüch nicuajind, quiaj nejinguinđ ngondom mayac isoet. ¹⁵Wüx lamatüch a nüt, quiaj Teat Dios, aaga najlüy wüx meáwan leaw almajlüy, apmüüch mandilil Teat Cristo. Néjan Teat Dios alndom marang cuajantanej. Nej najneajay, nej natangüy wüx meáwan montangtang monajiüt. ¹⁶Néjan Teat Dios ngondom mandeow. Nej acül tiül noic najneajay ran niüng nejinguinđ ngondom matüch. Nejinguinđ nipilan ngondom maxom majaw Teat Dios. Néjan netam marangüch casa, cos nej ajlüy wüx meáwan leaw almajlüy, tanaámb meáwan nüt. Amén.

¹⁷Isajüw leawa monjiür xeyay wüx iüt cam, ngo metam merangrangayej wüx; isajüw ngo mayacüw omeajtsüw wüx leaw almajiürüw, cos aaga ajjiürüw quiaj acas nüt ajlüy. Isajüw netam mayacüw omeajtsüw wüx Teat

Dios, cos nej almapac, nej üüch icoots meáwan leawa netam para mapac omeajtsaats. ¹⁸Isajüw ich marangüw najneaj, ich mayacüw omeajtsüw wüx mambeolüw jangantanej, ich müjchiw cuajantanej wüx apmetam, nde marangüw reech. ¹⁹Pues atquiaj apmüjndiw majiürüw meáwan leaw netam nejiw tiül cielo alinoic nüt, aag ayaj najntsop wüx ajneaj.

Andonoch tasaj Timoteo

²⁰Teat Timoteo, iyac wüx imeaats irang leawa Teat Dios lamayac tiül iwix merang. Nde meaach nipilan mitsojow imal wüx cuajantanej nanderac, cos ngo membeat nicuajind. Nde meyar nanderac ocueaj nipilan apiüngüw nendüyiw, pero monwaiich nejiw. ²¹Altiül lamandüjpiw ajcüw ayaj, lango mandüjpiw Teat Cristo.

Tanaámb ich mambeol ic Teat Dios. Amén.

Amb iwic nanderac tarang San Pablo müüch Timoteo

2ª TIMOTEO

Teat Pablo atepeay teat Timoteo

1 Xique Pablo, miapóstol Teat Jesucristo cos Teat Dios tüüch xic narang minajiüt nej, napiüng nguineay Teat Cristo Jesús andiüm müüch nipilan mapac meáwan nüt niüng ajlüy Teat Dios. ²Xique sarang aaga nawig cam nüüch ic, xechiig Timoteo, cos xeyay sandiüm ic. Miteatiüts Dios at Miteatiüts Jesucristo tanaámb mambeolüw ic xeyay, majiürüw ic lasta, mäjchiw ic xeyay monajnej.

Andeac wüx leaw arang Teat Cristo

³Xique sayaag tiül ximeaits sarang minajiüt Teat Dios najnej, atnej tarangüw xexejchiw. Süüch gracias Teat Dios wüx ique Timoteo. Ngo ndrom ximeaits ic wüx satün ocueaj Teat Dios masey nüt, masey ongwiiüts. ⁴Xeyay sandiüm najaw ic para mapac ximeaits, cos meáwan nüt leaaw ximeaits ic nguineay tejiünts wüx tecueatayor. ⁵At leaaw ximeaits nguineay lameyar andeac Teat Dios, ngome ipüngan. Cos ombas mimüm vida, müm Loida, at aton mimüm ique,

müm Eunice, tayariw andeac Teat Cristo, condom sawaw atquiaj ique aton.

⁶Pares sandiüm nasaj ic nde mamong mendiüm aaga najiüt leawa Teat Dios tüüch ic merang wüx tayacas xiwix wüx imal, wüx tatüniüs mambeol ic Teat Dios. ⁷Cos Teat Dios ngo müüch icoots mimbolaats. Nej ayac icoots mapacaats wüx nej, majiüraats lasta nop alinop, at ngo müüch icoots marangaats leaw andiümaats.

⁸Nde mexing mendeac wüx Teat Cristo; at nde mexing wüx sal tiül manchiüc cos minajiüt nej sarang. Naleaing netam meyac wüx imeaits aaga najnej nanderac wüx Teat Cristo masey memongoch cuajantanej naél, cos Teat Dios apmüüch ic mefüc wüx cuajantanej.

⁹Teat Dios tawün asoetiüts, tayamb icoots marangaats leaw andiüm nej. Aag ayaj ngome cos arangaats najnej, pero cos nej áag andiüm; at cos andiüm majüiquich mimonajnej nej. Cos wüx nganaw marang a iüt cam, nej lamajaw apmüüch miün Teat Cristo Jesús.

¹⁰Nganüy lajüic nguineay andiüm

marang Teat Dios wüx tüüch miün Miteatiiüts Cristo Jesús mawün asoetiiüts. Nej tandrooch ombas aaga nandeowaran quiaj, lamüüch icoots mapacaats meáwan nüt. Aag ayaj ngome apndrom ombas, tajiüic wüx tayariiüts aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo Jesús.

¹¹Teat Dios tayac xic narang apóstol, nandea Nangaj Mipoch Nej, naquiaach monaw palpálwüx iüt wüx aaga jayats nanderac wüx Teat Jesucristo. ¹²Masey wüx aag ayaj teanamogoch cuajantanej, pero ngo naxing, cos sawaw jane sandüüb, at sawaw nej alndom majiür tiül owix nej xenajiüt leawa lanarang, leaw apmajüiquich aaga nüt wüx nej aliüc alinomb.

¹³Tan iriümb iquiaach aaga najneaj poch tenguiay saquiaach. Wüx irang atquiaj netam mejüiquich ijiür xeyay lasta, at tan iriümb netam mersapüü nandand wüx Mipoch Teat Dios, áag lamayariiüts cos nóiquian ajlüyiiüts maquiüjpaats Teat Cristo Jesús.

¹⁴Iyac wüx imeaats, nde mecueat aaga naleaing poch Teat Dios tüüch ic mequiaach, cos apmambeol ic Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios leaw acül tiül omeajtsaats.

¹⁵Lamejaw lamacueatiw xic meáwan monaw tiül iüt Asia, altiül Figelo at Hermógenes. ¹⁶Satün Teat Dios majiür lasta meáwan acualaats teat Onesíforo, cos xeyay tambeol xic. Nej ngo maxing mamb majaw xic, masey sal tiül manchiüc. ¹⁷Cos nej naleaing wüx tapeay tiül cambaj Roma tayambyamb xic, quiaj taxom xic. ¹⁸Ique lamejaw nguineay tambeol icor tiül cambaj

Efeso aton. Satün Teat Dios mambeol nej, majiür nej lasta xeyay wüx aaga nüt aliüc Teat Cristo.

Irang at ic nop najneaj soldado ocueaj Teat Jesucristo

2 Ique Timoteo, sayaag ijliü atnej najiür xecual, pares sasaj ic netam mepac wüx Teat Cristo Jesús cos nej teamambeol icoots xeyay. ²Aaga poch tenguiay nguineay tandeacas nasajüw xeyay nipilan, atquiaj iquiajchiw monxey leaw naleaing lamayariw andea Teat Dios, cos atquiaj nejw apndom maquiajchiw nop alinop aton.

³Ique netam meüic wüx leaw imogoch wüx indüüb Teat Jesucristo. Irang atnej arang nop najneaj soldado, cos nej afüic wüx cuajantanej naél. ⁴Nop soldado ngondom marang cuajantanej najiüt tarang nomb, pero netam marang leaw apmapiüng minatang nej. ⁵At aton sitiül nop arang atnej arangüw monpeaxay acuiür, nej ngo müünd nicuajind sitiül ngo matsoj atnej netam. ⁶Aton sitiül nop arang najiüt tiül corrül, nej ombas alndom maxaing omeaats corrül leaw aneay nej. ⁷Iyamb imeaats wüx aaga sasaj ic quiaj, ndoj Teat Dios apmüüch ic mejaw meáwan cuane wüx sasaj ic.

⁸Ich leaam imeaats wüx Teat Cristo Jesús nguineay tapac tiül mondeow. Aton aaga natang nenajiüt tajlüy tanomb, nenüt David, naleaing mixeech nej. Xique mbójan naquiaach wüx aaga najneaj nanderac quiaj. ⁹Cos sandea aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo, pares

taolaranas, teanamongoch ngo majnej tiül manchiüc cam atnej nop nerang xeyay ngo majnej. Pero Mipoch Teat Dios niquimas ngondom maelich. ¹⁰Naleaing xique safiüc wüx meáwan aag ayaj, cos atquiaj alndom nambeol leawa lamarriiüd nejiw Teat Dios manguiayiw nguineay Teat Cristo Jesús lamawün nejiw wüx meáwan nisoet, quiaj apmajlüyiw najnejay meáwan nüt.

¹¹ Aag ayaj naleaing nanderac: Sitiül landeowaats nóiquian maquiüjpaats Teat Cristo, quiaj aton apmapacaats maquiüjpaats;

¹² sitiül aiücaats wüx leaw amongochiiüts, aton apmaquiüjpaats Teat Cristo wüx arang natang tiül cielo. Sitiül apmawaijchaats mapiüngaats ngo mandüjpiiüts, nej aton apmapiüing ngo majaw jane icoots.

¹³ Masey sitiül icoots achiweaats omeajtsaats wüx Teat Dios, nej tanaám apmarang leawa lamapiüing, cos Teat Dios, ¿nguineay alndom ndrom omeaats leaw lamapiüing apmarang?

Irang najnej wüx minajiüt Teat Cristo

¹⁴ Ijchaw leaam omeajtsüw, isajüw wüx minüt Teat Cristo netam macueatiw asajsajayej wüx cuajantanej poch. Cos aag ayaj ngondom mambeol nejiw nicuajind. Naleaing awün ngana ocueaj jane teamandiüm manguiay Mipoch Teat

Dios. ¹⁵ Irang najnej leaw alndom merang, quiaj apmajaw Teat Dios temerang minajiüt nej najnej. Ndoj ngome apmejiür cuane wüx mexing, cos iquiaach áagan leaw Teat Dios lamapiüing naleaing. ¹⁶ Nde mbiüjlamear wüx menguiaynguiay andeacndeacüw nipilan leaw ngo mandiüm Mipoch Teat Dios, cos ngo membeat nicuajind leaw andeacüw. Wüx aag ayaj witiow arangüw xeyay ngo majnej. ¹⁷ Aaga poch quiaj apmarang xeyay ngo majnej atnej noic necoy ngo majaw ndej, andüy quiaj teamatexiich. Cos atquiaj arang leaw aquiajchiw Himeneo y Fileto. ¹⁸ Nejiw lango mandeacüw naleaing, cos apiüingüw landoj apacaran tiül mondeow. Atquiaj lamitsojow omal aljane; altiül lango majawüw nguineay apiüing Mipoch Teat Dios. ¹⁹ Leawa lamapiüing Teat Dios tiül Nangaj Mipoch Nej, aag ayaj apmajlüy meáwan nüt. Nej lamapiüing: “Xique sawaw jane xicueaj xique”, aw. At aton lamapiüing: “Meáwan mondüüb Teat Cristo netam macueat arang ngo majnej”, aw.

²⁰ Tiül nop nadam iüm ngome áagan oro tengwüy plat ajlüy nitajquiaj minajiütaran; altiül narangüch xiül, altiül narangüch iüt. Cos ajlüy acas xeyay netam, at ajlüy alacas nguiajantanej tojliüm. ²¹ Atquiaj icoots ajlüyüüts ocueaj Teat Cristo, atnej ajcüwa nitajquiaj minajiütaran quiaj. Cos sitiül macueatiiüts meáwan ngo majnej, quiaj apmajlüyüüts atnej ajlüy najnej nitajquiaj minajiütaran; ndoj Teat Cristo apndom marang meáwan najnej najiüt leaw nej andiüm marang wüx icoots.

²²Ique Timoteo, nde mbiüjlamear wüx mendüüb leaw andiüm monench monüx leaw ngo mandüjpiw Teat Cristo. Cos palüyan andiümüw marangüw leaw nejiw andiümüw. Pero ique indüüb opech aaga najneaj teamerang quiaj. At indüüb wüx leaw ijaw naleaing, ijiür lasta nop alinop, ich majneaj imeaats mejaw jangantanej, iquiüjpiw áagan ajcüw leawa naleaing andüjpiw Teat Cristo. ²³Nde meyar ombeayiw mondeacndeac cuajantanej ngo metam, cos wüx aag ayaj witiow wüx xeyay moncüy. ²⁴Nop nerang minajiüt Teat Cristo ngo metam majmel tiül moncüy; naleaing netam majüiquich mimonajneaj nej tiül meáwan nipilan. Netam ndoj ombas maquiaach najneaj, at netam mafüc wüx cuajantanej. ²⁵Netam majiür xeyay monajneaj mawüywüy müüch majneaj omeaats jane najcüy majaw nej, ndot Teat Dios apmüüch nejiw leaam omeajtsüw majawüw cuane naleaing. ²⁶Quiaj apmawüw teowix nimeech leawa lamasap nejiw mayac nejiw wüx marangüw andiüm nej.

Nguineay apmajlüy nipilan wüx laliüc mümb a iüt cam

3 At aton Timoteo, netam mejaw aag agüy, cos wüx landüy wüx apmümb aaga iüt cam, quiaj apmajlüy xeyay naél, xeyay ngo majneaj. ²Apmajlüy nipilan andiümüy nejáyan quiaj, at apmajlüy mondiümdüüm tomiün, monlombojchay, monrangrangüy, mondeac ngo majneaj wüx Teat Dios. At apmajlüy nipilan ngo

mayariw andeac nateataran, nexiül, ngo marangüw casa nicuajind dios. ³Altiül nadam omeajtsüw, ngo metam nejiw aljane. Ngondom mawüniw wüx omeajtsüw leaw arang alinop. Andeacüw ngo majneaj wüx ombas alinop. Ngo maiücüw wüx leaw nejiw andiümdüümüw. Ajcüyiw, ngo majiürüw lasta nejinguind. Itsojayéjan jane nendiüm marang najneaj. ⁴Apmajlüy monwaiich masey ajüic ajneaj aweaag. Apmajlüy monrang leaw andiümüw, lango majawüw wüx; ngo marangüw casa nejinguind, lamong wüx alomboochayej. Altiül apmandiümdüümüw leaw andiümüw, ngome leaw andiüm Teat Dios. ⁵Altiül apmapiüngüw arangüw najneaj, apmajüiquiw atnej mondüüb Teat Cristo nejiw pero arangüwan, ngome naleaing.

Nde mequiüjpiw ajcüwa nipilan quiaj. ⁶Cos altiül ajcüwa monquiaach quiaj andiümüw majmeliw jangantanej aniüng, maxomüw alngün nechach najtaj mawaijchaw. Ajcüwa montaj quiaj najen apmanguiayiw cos xeyay ajüürüw nisoet, arangüw áagan leawa nejiw andiümüw. ⁷Ajcüwa montaj quiaj andiümüw manguiayiw leaw aquiaach jangantanej; pero masey nop apmaquiaach nejiw leaw naleaing, ngo mayariw. ⁸Atnej ajcüwa monxey monwüney, nenütiw Janes y Jambres, leawa tandiümüw mapalüw a Moisés; atnej nganüy aton ajcüwa nipilan quiaj andiümüw mapalpalüw leaw naleaing. Cos nejiw ayactüw wüx

omeajtsüw leaw ngo majneaj, pares niquimas ngondom mayariw andeac Teat Cristo. ⁹Pero nejiw ngondom marangüw leaw andiümüw, cos meáwan nipilan apmajawüw nguineay michachiw, atnej tararaw nguineay tarangüw ajcüwa ijpiuw monxey tanomb wüx tandiümüw mapaliw a Moisés.

Pablo ndójuwüx asaj Timoteo nguineay netam marang

¹⁰Pero ique Timoteo, lamejaw nguineay saquiaach, nguineay sarang. At lamejaw cuane sandiüm narang, ijaw nguineay sandiüüb Teat Cristo. Lamejaw nguineay safüc wüx cuajantanej, nguineay sajiür lasta nipilan; at aton ijaw ngo nacueat masey samongoch cuajantanej. ¹¹Lamejaw nguineay tamongochiüs tiül ajcüwa cambaj Antioquía, Iconio, Listra, nguineay tamongochiüs ngo majneaj quiaj. Masey, cos Teat Cristo tawün xic tiül meáwan aag ayaj. ¹²Icootsa ajawaats naleaing meáwan leawa nendiüm marang najneaj apmamongoch xeyay moncüy, cos andiüüb Teat Cristo Jesús. ¹³Pero nipilan monrang ngo majneaj, y monwaiich apmarangüw más xeyay ngo majneaj, apmewaijchaw, at apmawaiicharanüw.

¹⁴Nganüy ique Timoteo, tan iriümb indüüb leawa terquiajchay wüx, cos lamejaw aag ayaj naleaing; at ijaw jane taquiaach ic. ¹⁵Cos nde wüx iliün mepateay terquiajchay wüx Nangaj Mipoch Teat Dios. Wüx aag ayaj ijaw nguineay alndom mendüüb Teat Cristo Jesús, y nej apmawün ic wüx

meáwan nisoet. ¹⁶Meáwan Nangaj Mipoch Teat Dios, aag ayaj taw naleaing atnej Teat Dios tandiüm. Apmambeol wüx apmaquiajchich, apmiüch mayaag aljane cuane teamarang, apmambeol marangüch palan, apmatiib ocueajich cuane najneaj marangüch. ¹⁷Atquiaj nopnop nendüüb Teat Dios apmajiür palan leawa netam, quiaj apndom marang meáwan najneaj leawa Teat Dios apmiüch nej marang.

Iquiajchaw Mipoch Teat Dios

4 Nganüy Timoteo, sasaj ic wüx minüt Teat Dios y wüx minüt Teat Jesucristo, aag aliüc majaw wüx asoetiw jane almapac y jane landeow. Nej wüx aliüc alinomb apmajlüy natang nenajiüt wüx micambaj nej. ²Nganüy netam mendeac aaga najneaj nanderac leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios. Isajüw wüxan andiümüw manguiayiw, aton masey ngo mandiümüw manguiayiw. Pero naleaing netam meyamb nguineay mesajüw, ipaj ocueajiw, isajüw najneájan wüx iquiajchaw. ³Cos aliüc miün nüt wüx ngome apmandiümüw manguiayiw maquiaacharanüw wüx leawa naleaing, palúyan apmandiümüw manguiayiw leawa najneaj manguiayiw. At apmayambüw jane maquiaach nejiw leawa andiümüw manguiayiw. ⁴Ngome apmüjchaw olajcüw manguiayiw leawa naleaing; ngwüy, apmandiümüw mandüjpiw leawa ngo maleaing. ⁵Pero ique Timoteo, netam meyamb imeaats wüx leaw irang. Netam mefüc wüx leaw

apmemongoch. Tanaámb isajüw nipilan wüx aaga najneaj nanderac nguineay alndom maw nisoet. Irang palan leawa netam marang nop minerang minajiüt Teat Cristo.

⁶Laliüc mambiyaw xic atnej arangüch wüx nichech; laliüc matüch a nüt nacueat icon.

⁷Xique lasatsoj xeyay, lanarang najneaj leaw alndom narang. Lanambich xenajiüt, tanaámb teanayac ximeaats wüx Teat Cristo.

⁸Apmamac ximeaats xeyay, cos wüx aaga nüt aliüc, sanüünd noic corona cos tarangas najneaj. Aag ayaj apmüüch xic Teat Cristo wüx aliüc majaw wüx asoetaran, cos nej najneaj arang. Ngome xíquián quiaj sanüünd, at aton apmüünd meáwan leaw andiümüw Teat Cristo, leaw teamacül nej wüx aliüc alinomb.

Pablo asaj Timoteo alacas poch

⁹Irang leaw alndom sitiül mewiün mejaw xic najen. ¹⁰Teat Demas lamacueat xic, cos nej andiüm atnej andiüm meáwan nipilan. Nganüy laámb andüy tiül cambaj Tesalónica. Teat Crescente ngo majlüy, tamb tiül iüt Galacia. Ata teat Tito ngo majlüy, tamb tiül iüt Dalmacia. ¹¹Aagan teat Lucasalnaquiüb. Nganüy iyamb teat Marcos mequiüb miün wüx iliüc, cos nej aton alndom mambeol xic wüx aaga najiüt sarang. ¹²At teat Tíquico aton lanasaj mamb andüy tiül cambaj Efeso. ¹³Wüx iliüc Timoteo, ijamiün aaga capot tacueatiüs tiül cambaj Troas aniüng teat Carpo. Átan ijamiün xelibros, at xenawiig aton cos xeyay atam xic.

¹⁴Tamongochiüs xeyay ngo majneaj teowix Alejandro, aaga

nerang manchiüc. Teat Dios apmapalüch ombas leawa tarang wüx ximbas. ¹⁵Ique aton netam mejaw wüx nej, cos nej nómban ngo mandiüm leaw aquiajchiüts.

¹⁶Wüx ombas mayaciüw xic tiül jostis napiüng cuane tarangas, nejingüind ngo mambeol xic, meáwan tacueatiw xic. Malüy Teat Dios ngo mayac nej asoetiw wüx aag ayaj. ¹⁷Pero naleaing Teat Cristo almaquiüb xic mambeol xic müüch xic nandeac palan nguineay nej alndom mawün wüx asoet nipilan. Quiaj tanguiayiw meáwan nipilan ngome judío. Tayajcas atnej ajlüy namb teombeay nop león; pero atanquiaj tawas wüx, taton ngo marangüw wüx ximbas nicuajind. ¹⁸Átan Teat Cristo apmawün xic tiül meáwan ngo majneaj leaw aliüc miün apmajlüy; y sawaw apmaquiüb xic namb niüng ajlüy nej tiül cielo. Nej najneajay ajlüy meáwan nüt. ¡Amén!

Ndójwüx atepeay

¹⁹Sandiüm metepeay müm Priscila at teat Aquila, aton meáwan leaw alaniüng teat Onesíforo. ²⁰Teat Erasto tacülan tiül cambaj Corinto; pero teat Trófimo tacueatiüs tiül cambaj Mileto, cos niün andeow. ²¹Irang nguineay alndom mewiün wüx nganaw maquind. Aton atepeayiw ic meáwan minipilan Teat Cristo monaw ningüy, nop teat Eubulo, alinop teat Pudente, alinop teat Lino, alinop müm Claudia.

²²Miteatiüts Jesucristo tanaámb maquiüb ic; at Teat Dios tanaámb müüch icon mimonajneaj nej meawarónan. ¡Amén!

Poch tarang San Pablo müüch Tito

TITO

Teat Pablo atepeay teat Tito

1 Xique Pablo nerangas minajiüt Teat Dios, at miapóstol Teat Jesucristo xic. Xique tündiüs niün nasajüw mayariw mipoch Teat Cristo leaw lamarriiüd nejiw Teat Dios; nüjchiw maxomüw omeajtsüw wüx aaga naleaing nanderac leaw andüjpiüts, cos aag ayaj üüch marangüch leaw andiüm Teat Dios. ²Xique sarang meáwan aag ayaj para majawüw wüx aaga leawa teamacüliiüts, aag ayaj mapacaats meáwan nüt. Cos aag ayaj nde wüx nganaw majlüy a iüt cam Teat Dios lamapiüng apmüüch; nej ngondom mawaiich. ³Nganüy cos lamatüch a nüt, Teat Dios aaga newün icoots wüx, lamüüch xic nüüch manguiyaran aaga najneaj nanderac wüx Teat Jesucristo. ⁴Aaga nawiig cam sarang nüüch ic teat Tito, cos sayaag naleaing ique atnej xecual ic, cos ayariür andeac Teat Cristo. Miteatiüts Dios at Teat Jesucristo newün icoots wüx, mambeol ic, müüch ic xeyay monajneaj, at mejiür monapacüy wüx Mipoch Teat Dios.

Leaw tarang teat Tito tiül Creta

⁵Ique lamejaw neol tacueatiüs ic tiül aaga iüt tiül ndec nenüt Creta, cos tacueatiüs ic mendondoch leaw nganaw mümb majlüy, at meyac montangtang ombas monajiüt tiül monyar andeac Teat Cristo tiül meáwan noicnoic cambaj, atnej tasajas ic merang. ⁶Pero naleaing iyac leaw ijaw nerang najneaj, leaw ajiür nop minjtaj nej, at micual nej aton andüjpiw Teat Cristo, ngo manderac wüx ombasüw nejiw mapiürang nejiw arangüw leaw andiümüw, ngo majiürüw nepaj nej ocueajiw. ⁷Jane natang nenajiüt tiül mondüüb Teat Cristo netam marang najneaj, cos minerang minajiüt Teat Dios nej. Ngondom marang andfüman nej, ngome najen ajcüy, ngome nangün, ngome neyamyamb moncüy, ngome newaiich maxomxom tomiün. ⁸Pero nej netam majüiquich naleaing apac omeaats majaw jangantanej wüx apeay majaw nej. At netam majiür monajneaj, nop nexom omeaats, nerang najneaj, neech omeaats marang leaw andiüm Teat Dios, nop

nerang leaw ayaag tiül omeaats aag ayaj najneaj, ngome leaw andfüman nej. ⁹Netam nop leaw nendüüb wüx aaga naleaing nanderac leawa taquiaacharan wüx, para alndom mambeol jangantanej maxom omeaats wüx Mipoch Teat Dios, y müüch mapal ombeay jane nepiüng aag ayaj ngo maleaing.

¹⁰Cos almajlüy xeyay nipilan ngo mayariw wüx ajpaj ocueajiw, nelomboochayej wüx andeacüw, monwaiich. Leaw najntsop wüx arangüw atquiaj, ajcüw ayaj judíos monpiüng netam aaga circuncisión. ¹¹Meáwan ajcüw ayaj netam majpal ombeayiw, cos üjchiw machiweaw omeajtsüw moncül tiül nden niüng ajmeliw. Aquiajchiw leaw ngo maleaing para maxomüw wüx alngün tomiün.

¹²Atnej tanomb tapiüng nop naw tiül nejw, tandec wüx ombasüw micual mífüt nej. Tapiüng: “Monaw Creta monwaiich nejw, napatüw, rombüy, aton neanchiw”, aw.

¹³Aaga nanderac quiaj naleaing. Pares netam mepaj ocueajiw para marangüw najneaj, majüiquich naleaing ayariw andeac Teat Cristo. ¹⁴Isajüw nde müjchiw olajcüw manguiayiw mayariw leaw andeacndeacüw nipilan judío, at leawa nipilan apiüngüw netam marangüch, cos ajcüwa nipilan quiaj ngo mandüjpiw leaw naleaing.

¹⁵Ajcüwa monyac omeaats wüx leawa najneaj, meáwan cuajantanej leaw almajlüy, najneaj majawüw. Pero jane ngo mayariw andeac Teat Dios, jane monyac omeaats wüx leaw ngo majneaj, nejw ayajcüw ngo majlüy nicuajind najneaj;

cos xeyay ngo majneaj alwüx omeajtsüw nejw, lango mayajcüw cuane najneaj. ¹⁶Nejiw apiüngüw andüjpiw Teat Dios, pero naleaing ombeayíwan; cos wüx meáwan aaga arangüw quiaj, ajüiquichaw ngome áag teamarangüw. Xowüy micoraje omeajtsüw, ngo marangüw leaw asoiqüiw, at ngondom marangüw nicuajind najneaj.

Najneaj naquiajchich wüx Mipoch Dios

2 Nganüy ique teat Tito, netam mequiaach leawa naleaing wüx Mipoch Teat Dios. ²Isajüw montang ombas monxey ich mesapayej wüx, nde mamongochiw wüx leaw arangüw, ich marangüw palanüy najneaj. Isajüw mayacüw wüx omeajtsüw mayariw áagan naleaing, majiürüw lasta jangantanej, maiücüw wüx cuajantanej netam mamongochiw. ³At montang ombas montaj aton isajüw marangüw áagan najneaj leaw andiüm Teat Dios. Isajüw nde mandeacndeacüw leaw ngo metam. Nde mangüniw. Nejiw netam majüiquichaw nguineay netam marangüch najneaj, ⁴cos atquiaj alndom maquiajchiw monguich montaj nguineay netam majneaj ajlüyiw maquiüjpüw minojow nejw, at majiürüw lasta micualüw nejw. ⁵Isajüw mayambüw omeajtsüw wüx leawa netam, nde majüyjüyiw. Netam majawüw cuane netam marangüw aniüngüw nejw. At majüiquichaw ajneaj omeajtsüw marangüw leaw apiüng minojow nejw, ngana manderac ngo majneaj wüx Mipoch Teat Dios cos nejw ngo marangüw atnej netam.

⁶At monench aton ipaj ocueajiw marangüw leaw netam marangüw.

⁷Ique teat Tito, ijüiquich majawüw nguineay irang najneaj wüx meáwan cuajantanej. At wüx iquiaach, iquiaach najneaj, nde mertsoj. ⁸Indeac leaw netam, quiaj nejinguind ngondom maxom alngün ngo majneaj wüx iquiaach. Atquiaj apmaxinguiaw ajcüwa moncüy majaw icoots, cos ngome apmaxomüw mandeacüw ngo majneaj wüx ombasaats.

⁹Ipaj ocueajiw ajcüwa najonüw monrang najiüt, marangüw leaw andiüm neneay nejiw. Ich marangüw najneaj, nde mangochiw ombeay. ¹⁰Isajüw nde menejtiw; netam marangüw najneaj wüx cuajantanej, cos atquiaj apmandeacüw meáwan nipilan xeyay najneaj wüx aaga najneaj nanderac wüx Teat Dios, áag newün icoots wüx.

¹¹Nganüy Teat Dios lamajüiquich mimonajneaj nej, cos andiüm mawün wüx asoet meáwan nipilan. ¹²Aag ayaj üich icoots majawaats netam macueatiiüts nómban leawa Teat Dios ngo mandiüm, meáwan ngo majneaj leaw andiüm nipilan wüx aaga iüt cam. Netam mayacaats omeajtsaats marangaats najneaj, nde mamongochiüts wüx leaw arangaats; netam majlüyüts atnej andiüm Teat Dios. ¹³At üich icoots majawaats nguineay mapac omeajtsaats macüliüts aaga najneajay teamandiümaats majawaats. Xeyay najneajay apmajlüy wüx apmandilil Teat Cristo Jesús, cos nej Midiosaats newün icoots wüx. ¹⁴Nej teyacüy

nejáyan quiaj teowixaw monajiüt mandeow ingow andeowaats icootsa, mawün icoots tiül meáwan ngo majneaj. Nej andiüm mambeol icoots majlüyüts noic najneaj cambaj ocueaj nej, mandiümaats marangaats áagan najneaj.

¹⁵Meáwan aag ayaj indeac, iquiajchiw wüx, ipaj ocueajiw atnej arang nop nenajiüt. Nde merang leaw ajüic ngo majneaj, ngana mapiüngüw ngo mertam tiül minajiüt Teat Dios.

Leaw netam marangüw mondüüb Teat Jesús

3 Iich leaam omeajtsüw netam marangüw leaw apiüngüw montangtang monajiüt, at chingüy monajiüt tiül cambaj, mandiümw mambeolüw wüx cuajantanej najneaj najiüt leawa netam. ²Isajüw nde mandeacüw ngo majneaj wüx ombas aljane, nde mayambyambüw moncüy, netam maiündüw wüx cuajantanej, majüiquichaw ajiürüw monajneaj wüx andeacüw maquiüjpüw meáwan nipilan.

³Cos icootsa nomb aton tajlüyüts atnej nop nexiül ngo manguiaj nanderac, ngo marangaats leaw andiüm Teat Dios. Ndrotoots tandüjpiüts leaw ngo majneaj, tarangaats leaw andiümaats. Ngo majneaj majawaats alinop nejür cuajantanej. At tajcüyaran majarawaats, tajcüyüts majawaats nop alinop. ⁴Pero naleaing wüx Teat Dios, aaga newün icoots wüx, tajüiquich andiüm icoots at tüüch meáwan nipilan mimonajneaj nej, ⁵cos tawün icoots wüx asoetiüts. Naleaing aag ayaj ngome ajcan

arangaats najneaj, aag ayaj tarang cos xeyay ajiür icoots lasta, tawün icoots wüx asoetiüts, majlüyüüts nerixixay. Nganüy ajlüyüüts atnej jayats wijquiamoots, awiquiach icoots Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. ⁶Pares ngo macueat müüch icoots Nangaj Miespíritu nej, cos ambeol icoots Teat Jesucristo, aaga newün icoots wüx. ⁷Cos nej lamarang aaga xeyay najneaj quiaj wüx ombasaats, nganüy ajlüyüüts atnej nómban ngo marangaats ngo majneaj. Pares nganüy tengual macüliüts leaw Teat Dios apmüüch icoots, aag ayaj mapacaats meáwan nüt tiül cielo.

⁸Meáwan aag ayaj naleaing, sandiüm mepac wüx mequiajchiw wüx, cos atquiaj alndom meáwan monyar andeac Teat Dios mayacüw wüx omeajtsüw marangüw najneaj. Cos aag ayaj najneaj, y apmambeol meáwan nipilan. ⁹Naleaing nde mejmel tiül cuajantanej mondeac leaw ngo metam. Nde meyambyamb mendeac wüx leawa tarangüw mixejchiün nde tanomb, nde mejmel tiül moncüy. At nde mendeacndeac mejcüy anaag aljane wüx aaga poch tüünd Moisés, cos aag ayaj ngo mambeol wüx nicuajind, ngo majiür ümb.

¹⁰Sitiül aljane ayac naél tiül monyar andeac Teat Cristo, netam

mepaj ocueaj nomb ijmbüw. Pero naleaing sitiül ngo mayar indeac, icueatiün, nde mequiüjpan. ¹¹Cos quiaj lamejaw aaga nipilan quiaj lamitsoj nej omal, lamanot nej marang ngo majneaj, nejáyan quiaj ayacüy tiül naél.

Teat Pablo asaj teat Tito alacas poch

¹²Wüx sanüüch mamb niüng ijliüy teat Artemas tengwüy teat Tíquico, iyamb nguineay alndom meamb mejaw xic tiül cambaj Nicópolis, cos lanapiüng quiaj sanamongoch nüt wüx apmaquind. ¹³Iyamb aton nguineay membeol teat Zenas, aaga nendüy wüx nguineay amb apiüng aaga ley. At teat Apolos aton imbeol, meajchiw meáwan leawa netam nejiw tiül tüüü. ¹⁴Cos atquiaj meáwan monyar andeac Teat Cristo alndom mequiaachayej wüx marangüw cuajantanej najneaj, mambeolüw jangantanej leaw ngo majiür. Atquiaj apmajüiquichaw arangüw najneaj.

Andondoch atepeay

¹⁵Meáwan leawa almajlüyiw ningüy naquüüjpüw atepeayiw ic. Aton sandiüm metepeayiw tam ninguij alacas leaw almajlüyüüts nóiquian wüx minüt Teat Cristo. Teat Dios mambeol icon tamtámban. Amén.

Poch leawa tarang San Pablo müüch Filemón

FILEMÓN

Pablo y Timoteo atepeayiw Filemón

¹Xique Pablo, nayacüchiüs tiül manchiüc ajcan sarang minajiüt Teat Jesucristo. Xique sarang aaga poch wüx nawiig cam naquiüüb teat Timoteo, natepeayiün ic teat Filemón, cos noic nej najiüt arangaats. ²At satepeayiün meáwan monyar andeac Teat Cristo leaw mbichmeaw canchiüjow iniüng. Átan satepeayiün müm Apia. At teat Arquipo, áag nerang najneaj soldado wüx minajiüt Teat Jesucristo maquiüjpaats. ³Tambtámban ijlüyiün, nejneajfünan, at sandiüm mejiüran monapacüy ocueaj Miteatiüüts Dios y Miteatiüüts Jesucristo,

Filemón andüüb Teat Cristo

⁴Xique wüx sataag orar süüch gracias Teat Dios wüx ique teat Filemón, ngondrom ximeaats ic. ⁵Cos lananguiay anderac wüx ique nguineay ajüic iyar andeac Teat Jesús, nguineay indium meáwan mondüüb Teat Jesús. ⁶Satün ocueaj Teat Dios mambeol meáwan leaw lamembeolüw mayariw andeac

Teat Dios, majawüw meáwan aaga najneajay leaw Teat Dios üüch icoots wüx Teat Cristo Jesús. ⁷Teat, xeyay ajneaj nayaag, üüch mapac ximeaats wüx sanguiay nguineay indiumüw, at lameaach mapac omeajtsüw meáwan mondüüb Teat Cristo.

Pablo atün majneaj majaraw a Onésimo

⁸Masey nop apóstol ocueaj Teat Cristo xic, pares alndom nasaj ic nguineay netam merang, ⁹pero nganüy sandiüm natün icueaj wüx mimonajneaj Teat Dios. Xique Pablo nop xic natang ombas, nganüy sal tiül manchiüc cos sarang minajiüt Teat Jesucristo. ¹⁰Sandiüm natün icueaj majneaj mejaw teat Onésimo, cos nej ajlüy atnej najiür xecual ningtüy tiül manchiüc, cos xique tasajas nej wüx Teat Cristo.

¹¹Naleaing nej ninguinüt ngo metam ic; pero nganüy nej xeyay netam icor cos alndom mambeol ic, at alndom mambeol xic aton. ¹²Nganüy sanüüch mamb majaw ic alinomb. Ich mapac imeaats, ingoch atnej mengoch xic. ¹³Masey

tandiümas macül ningüy naquiüüb mambeol xic ingow imbeol xic wúxan sajlüy tiül aaga manchiüc cam, niüng sandeac wüx aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo. ¹⁴Pero ngo nandiüm narang nicuajind xiquiáyan quiaj; netam natün icueaj mesaj xic. Cos xique ngo nandiüm meaach Onésimo macül ningüy ajcan sasaj ic; xique sandiüm merang con imeaats, ngome cos netam merang. ¹⁵Cos, ¿jonde ngwüy naleaingue? teat Onésimo taw niüng ijlüy acásan nüt, nganüy alndom mandilil niüng ijlüy macül quiaj nómban. ¹⁶Nganüy lango majlüy atnej nop najon nerang najiüt, nej nganüy ajntsop wüx atam, ngo matow nej ambeat nop najon nerang najiüt, cos nej ajlüy atnej nop micoj michiig wüx Teat Cristo. Sitiül xique sandiüm nej, ique alwüx netam mendiüm cos apmambeol ic wüx minajiüt, at aton cos ajlüyüüts noic nej wüx minajiüt Teat Dios.

¹⁷Pares sapiüng sitiül iyaag ajlüyüür amigos, sandiüm mengoch nej atnej mengoch xic. ¹⁸Sitiül aleaic lamarang wüx imbas, tengwüy aleaic ajüch ic, iyac atnej xique alnajüch ic. ¹⁹Xique sarang

aag agüy naag xiwix napiüng xic sanangüy meáwan. Pero sapiüng ngo metam nüüch leaam imeaats nguineay tambeolas ic, pares ijüch xic aton. ²⁰Nganüy xechiig, sandiüm meaach mapac ximeaats merang leaw sasaj ic quiaj, cos andüjpiüts Teat Cristo.

²¹Xique sayaag apmerang leawa sapiüng, pares tarangas aaga nawiig cam nüüch ic, cos sawaw apmeyac wüx alquiriw leawa satün. ²²Satün icueaj aton teat, meyamb niüng sanaxood, cos sapiüng Teat Dios apmüüch icon leaw itüniün ocueaj, apmambeol xic namb najaw icon.

Andondoch atepeay

²³Nganüy atepeay ic teat Epafras, áag saquiüüb ningüy tiül manchiüc, cos arang minajiüt Teat Cristo Jesús aton. ²⁴Átan atepeayiw ic teat Marcos, teat Aristarco, teat Demas, at teat Lucas. Nejiw ajlüyiw ningüy aton, ambeolüw xic wüx aaga najiüt sarang.

²⁵Miteatiiüts Jesucristo mambeol icon, müüch majlüy tiül imeajtsan mimonajneaj nej, tambtámban. Amén.

Tarangüch wüx nawiig aaga nanderac cam müjndiw nipilan judío

HEBREOS

Teat Dios tandeac wüx Teat Cristo

1 Teat Dios tanomb tandeac xeyay, tayamb nguineay masaj mondeac andeac nej (profetas) nguineay alndom masajüw mixejchiiüts palpálwüx poch leaw andiüm masaj nejw. ²Nganüy wüx aaga nüt cam Teat Dios tüüch miün Micual Nej mandeac masaj icoots. Tüüch Micual Nej marang meáwan ocas, nüt, at a iüt cam; ndoj tacueat teowix nej meáwan leaw almajlüy. ³Micual nej ajlüy najnejajay, atanej Teat Dios cos Dios nej aton; cuajantanej alndom marang. Wüx áagan andeac nej teamajiür meáwan leaw tarang, ngo ndrom ombas nicuajind. Wüx landoj mawün meáwan asoetiüts, quiaj tamb andüy cawüx tiül cielo chetem amb wüx miác Teat Dios.

Micual Teat Dios natang, ángeles chingüyiw

⁴Micual Teat Dios natang, nganüy meáwan ángeles chingüyiw, ngo matüchiw. Minüt nej micual Teat Dios nembeat xeyay. ⁵Cos Teat Dios ngo masaj nejingüind ángel:

Ique Xecual ic;
nganüy lanajüiquich xique
miteat, aj.

At ngo mandeac wüx nejingüind ángel:
Xique sanajlüy miteat nej,
nej apmajlüy xecual, aj.

⁶Pero wüx Teat Dios tüüch miün anopüyan Micual nej ningüy wüx a iüt cam, quiaj tasaj meáwan miángeles nej:
Irangan nej casa, aj.

⁷Teat Dios tandeac wüx miángeles nej wüx tapiüng:

Tarangasüw majlüyiw atnej
nepepep,
aton tarangas majlüyiw atnej
oniw biümb, aw.

⁸Pero wüx Teat Dios tandeac wüx Micual Nej, tapiüng:

Ique Dios, apchetemear wüx
aaga najnejajay chetejeran
wüx meáwan nüt;
apmejlüy wüx meáwan leaw
almajlüy.

Ique najnejajay apmejaw wüx
cuajantanej wüx apmeyar
minajiüt.

⁹Ique palüy indium leawa najnejaj,
ijcüy mejaw meáwan leawa
ngo majnejaj;

- pares Teat Dios, aaga naleaing
Midios,
lamüüch ic mapac imeaats
mejlüy natang,
mejntsop wüx iquiüjpüw, aw.
- ¹⁰Aton Teat Dios tasaj Micual Nej:
Teat, ique ombas terang a iüt
cam wüx nganaw majlüy
nicuajind,
Terang nüt, caaw, at ocas naag
iwix.
- ¹¹Meáwan ajcüw ayaj apndrom
ombas,
pero ique tan ijlüy ngo ndrom
imbas.
Ajcüw ayaj apmataxeyiw atnej
noic napixeran;
- ¹²ajcüw ayaj apmembiül melox
ninguiün atnej ngarrats
napixeran,
apmengowüüch majlüy jayats.
Pero ique tan iriümb meáwan
nüt,
mineat ngondom mümb, aj.
- ¹³Teat Dios ngo masaj nejingund
ángle:
- Cheter ningüy wüx xeác,
leaw sanayac meáwan moncüy
majaw ic majmiücüw tileaj,
maj.
- ¹⁴Pero meáwan ángeles mimonrang
minajiüt Teat Dios, tündiw miünüw
mambeolüw nipilan leaw apmawüw
wüx asoetiw nejiw.

**Aaga leaw tawün icoots
wüx, nembeat xeyay**

2 Pares nganüy netam
mayacaats wüx omeajtsaats
leawa lamanguiyüüts, nganandot
macueatiüts mandüjpüüts. ²Cos
sitiül aljane ngo marang aaga
nembeat poch leaw nomb Teat

Dios tüüch mandeacüw miángeles
nej, sitiül jane ayaag ngo metam
marangüch palan aaga poch
quiaj, nej apmüünd mamongochiw
xeyay ngo majnej. ³iCuantemás
icoots nganüy apmamongochiüts
xeyay ngo majnej sitiül ngo
mayacaats wüx omeajtsaats aaga
najnejay leawa tarang Teat
Cristo para mawün icoots wüx
meáwan asoetiüts! Aag ayaj Teat
Jesús ombas mandeac nguineay
apmarang, condom ajcüwa leawa
tanguiyiw andeac nej tajawüw aag
ayaj naleaing, ndoj tasajüw icoots.

⁴Teat Dios aton tajüiquich aag
ayaj naleaing, cos tüüch majaraw
cuajantanej; tüüch apóstoles
ndom ombasüw marangüw xeyay
cuajantanej ateócan. Tambeol
nejiw Nangaj Espíritu ocueaj Teat
Dios cos tüüch ndom marangüw
cuajantanej najiüt leaw andiüm nej.

Jesucristo tajlüy atnej nipilan

⁵Teat Dios ngome apmayac
ángeles majlüyiw wüx a iüt cam
alinoic nüt wüx apmarang aaga
jayats iüt leawa teamandecaats
wüx. ⁶Tiül aaga ajlüyay Mipoch
Teat Dios aljane tapiüng:

¿Cuane nej nipilan ndom leaam
imeaats wüxe?
¿Neol indiüm membeol micual
nipilana?

⁷Ique Teat Dios, acásan nüt teyac
nipilan majlüy chingüy, pero
teyac ángeles majlüyiw natang.
Condom teach nipilan majlüy
natang wüx a iüt cam,
marangüch casa;
teach majlüy wüx meáwan
leaw lamerang;

⁸ lango majlüy nicuajind leaw ngo meyac majlüy teoleaj nej, aw. Teach nipilan majlüy wüx meáwan leaw almajlüy, nicuajind ngo majlüy leaw ngondom majlüy wüx. Pero nganaw majawaats nipilan majlüyiw wüx meáwan leaw almajlüy. ⁹ Pero ajawaats Teat Jesús, acas nüt tajlüy chingüy, wüx ángeles tajlüyiw natang. Condom Teat Jesús tajlüy natang, marangüch casa; cos Teat Dios tandiüm müüch nej mamongoch xeyay ngo majneaj wüx tandeow mawün wüx asoet meáwan nipilan.

¹⁰ Cos Teat Dios tarang meáwan leaw almajlüy, nganüy netam marangüch meáwan leaw andiüm nej. Nej andiüm xeyay micual nej mambüw tiül cielo, áag tüüch Teat Jesús mamongoch xeyay ngo majneaj. Nej tarang palan leaw andiüm Teat Dios, cos atquiáj alndom mawün nejiw wüx asoetiw. ¹¹ Teat Jesús tapaj nipilan majlüyiw ocueaj nej, aton ajcüw leawa tajpaj majlüyiw nóiquian, cos nop miteatiw; pares Micual Teat Dios ngo maxing masajüw micojow michijquiaw nej. ¹² Cos nomb tapiüng:

Sanasajüw xecojow xechijquiaw jane ic Teat Dios.

Niüng canchiüjow, quiaj sanataag cantar najneajay wüx ique, aw.

¹³ Aton tapiüng:

Xique sanayac ximeaats wüx nej, aw.

Alinomb tapiüng:

Jogüy xic, salnaquiüjpüw meáwan xecualüw leaw Teat Dios lamüüch xic, aw.

¹⁴ Cos nacualaran ajiürüw quiej, ajiürüw cuerpo, Teat Jesús aton tajiür cuerpo, at tajiür quiej cos nipilan newiquiach nej. Nej tandeow para mandrooch ombas aaga minatangüw nimeech nasoic diablo, cos nej neyac mandeowaran tiül nipilan. ¹⁵ Teat Jesús tandeow mawün imbol mandeowüw nipilan, cos meáwan nüt nipilan imboloj mandeowüw. ¹⁶ Aag agüy naleaing, cos Teat Cristo ngome tiün mambeol ángeles, tiün mambeol acualaats Abraham. ¹⁷ Pares Teat Jesús tiün majlüy nipilan nej, mayaag atnej ayaag nipilan, cos atquiáj alndom marang najneaj natang miteaats leaw ajiür lasta nipilan wüx arang leaw Teat Dios tüüch nej marang. Teat Jesús nejay tarang nichech, mawün wüx asoetiw nipilan. ¹⁸ Cos nej tamongoch xeyay ngo majneaj, tayacüch wüx naél. Pares nganüy alndom mambeol leaw teayacüch wüx majiür naél.

Teat Jesús natang, Moisés chingüy

3 Xecojow xechijquiaw, Teat Dios lamawün isoetiün, lamapaj icon mendüjpiün nej; nganüy ich leaam imeajtsan wüx Teat Cristo Jesús, cos Teat Dios tüüch nej miün marang minatang miteaats ocueajiiüts. ² Nej tarang meáwan palan leawa tüüch nej Teat Dios marang, atnej tarang tanomb teat Moisés wüx tarang minajiüt Teat Dios, cos nej aton tarang palan tiül minipilan Teat Dios. ³ Nganüy Teat Jesús xeyay netam marangüch casa, ngo matnej teat Moisés, cos atnej nop nerang iüm

más netam ajlüy, ngo matnej aaga iüm leawa tarang. ⁴Cos meáwan iüm arang nej nipilan, pero leawa nerang meáwan leaw almajlüy, aag ayaj Teat Dios. ⁵Naleaing teat Moisés tarang najneaj tiül meáwan monrang minajiüt Teat Dios. Meáwan najiüt leaw tarang, aag ayaj apiüng wüx leaw aliüc miün apmaderac alinoic nüt. ⁶Pero Teat Cristo ajlüy wüx minipilan Teat Dios atnej nop natang nacualaran ajlüy wüx aniüng nej. Aaga aniüng nej quiaj apiüng wüx icootsa. Netam tanaámb mandüjpíiüts, aton macüliiüts nde apac omeajtsaats leawa Teat Dios lamapiüng aliüc miün apmajlüy.

Wüx axojtüw minipilan Teat Dios

⁷Pares netam manguaiyiüts leaw apiüng Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, cos apiüng:

Nganüy sitiül inguiayiün andeac Teat Dios,

⁸nde merangan adam imeajtsan matnej tarangüw tanomb mixejchiün, cos nejiw ngo mayariw andeac Teat Dios, tujchíw majcüy wüx aliw tiül wajchiüc.

⁹Nejiw tujchíw xic najcüy xeyay, masey tajawüw nguineay tambeolasüw tiül ic miow (40) neat.

¹⁰Wüx aag ayaj tajcüyiüs najawüw ajcüwa nipilan quiaj, tapiüngas: “Mbójan ndroj omeajtsüw xic, ngo mayacüw wüx omeajtsüw marangüw leaw sandiüm”, saw.

¹¹Pares tajcüyiüs xeyay,

tapiüngas: “Langome sanüjchíw majmeliw maxojtüw niüng sajlüy”, aw Teat Dios.

¹²Ijawan xecojow xechijquíaw, nde majlüy nejingüind tiül icona mayac wüx omeaats ngo majneaj, mepiüangan ngo meyariün andeac Teat Dios, mecueatiün aaga Teat Dios almapac. ¹³Ipajüw nop alinop meáwan nüt wüxan aliün majlüy nganüy nüt cam, ngana madam omeaats aljane tiül icona mapiüng arang najneaj masey arang ngo majneaj. ¹⁴Apmajlüyíiüts nóiquian maquiüjpaats Teat Cristo sitiül tanaámb apmandüjpíiüts atnej tarangaats wüx tayariüts andeac nej.

¹⁵Pares apiüng:

Nganüy sitiül inguiayiün andeac Teat Dios, nde madam imeajtsan matnej tarangüw tanomb mixejchiün, wüx tujchíw majcüy Teat Dios, aw.

¹⁶¿Jane nejiw tanguiyiw andeac Teat Dios quiaj, condom ngo mayariw? ¿Ngome ajcüw ayaj meáwan leaw tawüw tiül Egipto, tawün nejiw teat Moisésa? ¹⁷¿Jane tajcüy majaw nejiw Teat Dios tiül aaga ic miow (40) neat quiaja? ¿Ngome ajcüw ayaja leaw tarangüw ngo majneaja, condom tandeowüw tiül wajchiüca? ¹⁸¿Jane nejiw tasaj nejiw Teat Dios niquimas ngondom majmeliw maxojtüw niüng ajlüy neje? ¿Ngome ajcüw ayaja leaw ngo mayariw andeac Teat Dios? ¹⁹Quiaj ajawaats nejiw ngondom majmeliw tiül aaga niüng apmaxojtüw, cos ngo mayariw andeac Teat Dios.

4 Ata nganüy Teat Dios apiüng aliün ndom müüch icoots maxojtaats niüng ajlüy nej. Pares netam mejawan wüx leaw irangan, nganandot ngo metüchiün. ²Icoots aton nganüy lamasoiquiiüts aaga najneaj nanderac quiaj atnej tasoiquiw mixejchiiüts, ndoj ngo mambeol nejiw nicuajind wüx tanguiayiw a poch quiaj, cos tanguiayíwan, ngo mayariw. ³Pero icootsa leawa lamayariiüts andeac Teat Dios, tajmeliüts maxojtaats niüng ajlüy Teat Dios. Wüx aag ayaj nej tapiüng:

Wüx tajcüyüts tapiüngas,
niquimás lango majmeliw
maxojtúw niüng saxood, saw.

Atquiaj tapiüng Teat Dios cos minajiüt nej laümb nde wüx tarang a iüt cam. ⁴Aton tiül Mipoch Teat Dios andeac wüx nej taxood wüx ayaíw nüt, cos apiüng:

Teat Dios taxood wüx ayaíw
(7) nüt, wüx landoj marang
meáwan minajiüt nej, aw.

⁵Alinoic poch tapiüng:

Lango majmeliw niüng saxood,
aw.

⁶Altiül nejiw leaw ombas manguiayiw andeac Teat Dios nganaw majmeliw, cos ngo mandüümüw mandüjpiw Teat Dios. Nganüy aliün ndom aljane majmel tiül niüng axood Teat Dios. ⁷Teat Dios lamayac alinoic nüt, aag ayaj nganüy cam. Cos atquiaj tapiüng Rey David, lamajiür xeyay neat, tapiüng:

Sitiül nganüy inguiayüin andeac
Teat Dios,
nde madam imeajtsan, aw.

⁸Ndot teat Josué müüch maxojtúw nipilan Israel tiül niüng alndom

maxojtúw, quiaj Teat Dios ngo metam mapiüng alinomb netam maxojtúw. ⁹Cos ngo maxojtúw ninguiün nüt, pares Teat Dios nganüy andiüm müüch maxood minipilan nej atnej nej axood. ¹⁰Meáwan leaw laxood niüng axood Teat Dios, at aton laxood wüx cuajantanej najiüt arang, atnej Teat Dios taxood wüx landoj marang minajiüt nej. ¹¹Netam marangaats leaw alndom, maxojtaats niüng axood Teat Dios, ngana marangaats atnej tarangüw leaw nomb ngo mayariw andeac Teat Dios, ndoj ngome tajmeliw niüng apmaxojtúw.

¹²Mipoch Teat Dios almapac, alndom marang cuajantanej. Aaga Mipoch nej alndom majmel tiül omeaatsaran atnej nots espada nexing necamb necamb; alndom matüch tiül omeaats nipilan müüch mayajcüw nguineay ajlüy tiül omeaatsaran. ¹³Meáwan leaw Teat Dios tarang, nej teamajaw nguineay ajlüy. Naleaing meáwan leawa almajlüy, ranüy majaw Teat Dios, ngo mexotüy nicuajind. Netam masajaats Teat Dios nguineay tarangaats.

Teat Jesús minatang miteaats

¹⁴Icoots ajiiüraats nop minatang miteaats, aaga laámb tiül cielo. Aag ayaj Teat Jesús micual Teat Dios. Netam mesapayoots nandand wüx andeac nej leawa lamayariiüts.

¹⁵Cos aaga minatang miteaats ajiiüraats quiaj, ajaw nguineay ayajcaats wüx amongochiiüts naél, cos ajaw nguineay ajlüyüüts. Masey nej aton tamongoch naél atnej amongochiiüts, pero nej ngo

marang nicuajind ngo majnej.

¹⁶Pares alndom matüchiiüts niüng ajlüy Teat Dios, ngo metam mimbolaats, cos nej apmajiür icoots lasta, apmaxomaats mimonajnej nej; apmambeol icoots wüx amongochiiüts cuajantanej naél.

5 Meáwan natang miteaats narriüjtüch tiül nipilan, tajmel marang minajiüt Teat Dios mambeol nipilan mayac nichech, at mambiy nimal marang nichech mangüy asoeteran. ²Cos meáwan natang miteaats nipilan nejiw, amongochiw naél atnej amongochiiüts. Pares alndom majiürüw lasta jane ngo majaw cuane arang, at leaw ajaw arang ngo majnej. ³Cos nipilánan nejiw, netam mayacüw ichechiw mawün nej asoetiw, aton netam mayacüw nichech mawün asoet meáwan nipilan.

⁴Nejinguind ngondom mapiüng apmarang natang miteaats, cos áag miün Teat Dios alndom mayac nop natang miteaats atnej tayac Aarón.

⁵Atquiaj Teat Cristo aton ngome nejáyan quiaj tapiüng apmarang natang miteaats, Teat Dios neyac nej, cos tasaj:

Ique Xecual,
nganüy lanüüch ic mejlüy
nipilan ic, aj.

⁶Aton Teat Dios tapiüng:

Ique miteaats ic meáwan nüt,
atnej tanomb wüx tarang
miteaats Melquisedec, aw.

⁷Teat Cristo wüx tajlüy ningüy wüx iüt tatün xeyay, tajiünts masaj Teat Dios, aaga alndom mambeol nej ngo mandeow. Teat Dios tanguiy nej andeac cos nej tandiüm marang

leaw Teat Dios apiüng. ⁸Masej Micual Teat Dios nej, pero netam mamongoch naél, cos atquiaj tajaw nguineay ayajcüw nipilan, at nguineay netam marangüch leaw andiüm Teat Dios. ⁹Cos landoj mamongoch aaga xeyay naél quiaj; quiaj meáwan nüt alndom mawün wüx asoeteran jangantanej nipilan leaw apmayar nej andeac. ¹⁰Quiaj Teat Dios tayac nej marang minatang miteaats atnej tarang Melquisedec.

Nde ndrom imeajtsan Mipoch Teat Dios

¹¹Wüx aag ayaj aliün najiür xeyay sandiüm nasaj icon; aag ayaj naél, pero ngondom nasaj icon najen cos icona nequiy menguiayiün. ¹²Cos lamajiür xeyay nüt mendüjpiün Teat Cristo, pares lajneaj merquiajchiün; nganüy icona netam mequiaacharanan wüx leaw ngo maél tiül Mipoch Teat Dios. Ijlyüiün atnej nop lambiniow nine tealeámban achech, nganaw müet nüeteran. ¹³Jangantanej leawa tealeámban achech ajlüy atnej nop nine, cos nganaw majaw nguineay aquiaach aaga poch leaw apiüng cuane najnej cuane ngo majnej. ¹⁴Cos nipilan wüx latang alndom müet cuajantanej nüeteran. Aag ayaj apiüng wüx nipilan leaw ayacüw wüx omeajtsiüw marangüw leaw apiüng Teat Dios, cos atquiaj apmajawtüw cuane najnej cuane ngo majnej.

6 Pares lango nasaj icon alinomb leaw landoj mesoiquiün wüx Teat Cristo. Nganüy netam matangaats wüx Mipoch Teat Dios; ngo metam

mequiaachayoots wüx nguineay netam macueatiiüts marangaats ngo majneaj, nguineay netam mayariiüts andeac Teat Dios. Meáwan aag ayaj lanasaj icon xeyay. ²Lango nasaj icon alinomb netam meyariün yow, tengwüy nguineay netam mayacüch owixeran wüx omalaran. Aton ngo nasaj icon wüx apacaran tiül mondeow, at wüx Teat Dios apmajaw wüx asoeteran alinoic nüt. Cos meáwan aag ayaj lanaquiaach icon wüx. ³Sitiül Teat Dios andiüm, nganüy sanasaj icon nguineay netam matangaats wüx Mipoch Teat Dios.

⁴Meáwan leawa lamajawüw ranüy leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios, lamayariw aag imiün tiül cielo, lamüjndiw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, ⁵sitiül tayajcüw najneaj aaga andeac Teat Dios, at lamayariw nguineay apmarang Teat Dios alinoic nüt; ⁶sitiül ajcüw ayaj apmacueatiw mandüjpiw Mipoch Teat Dios, lango ndom leaam omeajtsüw mandüjpiw Teat Cristo alinomb, cos aag ayaj atnej ayacüw Teat Cristo wüx cruz alinomb müjchiw mamongoch monxing.

⁷Ajcüw ayaj ajlüyiw atnej nacats iüt niüng ajoet najneaj, cos sitiül aag iüt quiaj apmayac najneaj leaw apiürüch tiül, at monpiür alcuane apmaxaingiw müetiw, quiaj ajüic Teat Dios tambeol majlüy aag ayaj. ⁸Pero sitiül noic iüt palüy sats ayac, at cualsoj ajlüy tiül, aaga iüt ngo metam nicuajind, ngo majneaj apmanderac wüx. Ndójwüx apmambeliw leaw altiül.

**Leaw teamacüliiüts ambeol
icoots mandüjpiiüts Teat Cristo**

⁹Xecojow xehijquiaw leaw xeyay sandiüm, masey atquiaj sandeacan,

sapiüangan icona atnej aaga iüt terangüy, tanaámb apmerangan najneaj; aag ayaj ajüic leriowan wüx isoetiün. ¹⁰Cos Teat Dios najneaj arang, ngo ndrom omeaats nguineay teamerangan, nguineay tanaámb membeolan meáwan mondüüb Teat Cristo. ¹¹Sandiüman inopnopen tanaámb mepacan wüx mendüjpiün Teat Cristo, cos wüx irangan aag ayaj, quiaj apmeajndiün leawa temecüliün wüx ümb minütiün ningüy. ¹²Nde meranchiün; irangan atnej arangüw ajcüwa mondüüb Teat Cristo con omeajtsüw, cos taiündüw wüx cuajantanej amongochiw, condom ayariw leaw Teat Dios lamapiüng apmüüch nejw.

¹³Wüx Teat Dios tasaj Abraham cuane apmüüch nej alinoic nüt, quiaj nejáyan quiaj tandeac wüx minütan nej, cos ngo majlüy alinop natang atnej. ¹⁴Quiaj Teat Dios tasaj Abraham: “Xique sanambeol ic xeyay, sanüüch ic mejiür xeyay icualaats”, aw. ¹⁵Atquiaj Abraham, cos tacül, ngo paxiüm ocueaj, quiaj tüünd leawa lamasoic apmüünd.

¹⁶Naleaing, tiül nipilan apajüw minüt nop más natang wüx ngo meyarayej andeacüw. Cos wüx andeacüw atquiaj, quiaj ajüic andeacüw naleaing, lango metam mandeacüw wüx más. ¹⁷Wüx Teat Dios tandiüm majüiquich naleaing, nej ngondom mangowüüch leawa lamapiüng apmüüch acualaats Abraham, quiaj tandeac wüx minütan nej majüiquich naleaing apmarang leaw lamapiüng. ¹⁸Cos Teat Dios tapiüng nguineay apmarang, tandeac wüx minüt

nej, pares leaw tandeac ngondom mangowüüch, cos Teat Dios ngondom mawaiich. Nganüy icootsa leawa lajwanaats wüx asoetiüüts, Teat Dios teamambeol icoots ngo paxiüm macüliüts aaga leaw nej lamapiüng apmüüch icoots alinoic nüt. ¹⁹Nganüy aaga teamacüliüts quiaj, aag ayaj üüch icoots majlüyüüts nandand wüx mandüjpiüts Teat Dios, atnej nop müx nandand ajlüy wüx ajiür micang müx masap nej. Wüx aaga leawa teamacüliüts quiaj, alndom majmeliüts necamb aaga cortina tiül nangaj iüm tiül cielo; ²⁰niüng tajmel Teat Jesús, ombas nej, marang natang miteaats ocueajiüts meáwan nüt atnej tarang Melquisedec.

Teat Jesús natang miteaats atnej tajlüy Melquisedec

7 Pues aaga Melquisedec quiaj minatang nenajiüt tiül cambaj Salem, aton miteaats nej ocueaj Teat Dios najlüy tiül cielo. Aaga naxey quiaj taw mangoch Abraham wüx tapeay landoj ajntsop wüx montangtang monajiüt tiül montsoj. Quiaj aaga Melquisedec tasaj Abraham najneaj tarang, at tasaj Teat Dios mambeol nej. ²Condom Abraham tüüch Melquisedec igajpowüw (1/10) awün tiül leaw axom tiül montsoj. Pues aaga minüt Melquisedec quiaj apiüng wüx najneaj natang nenajiüt tiül cambaj Salem; at tajiür alinoic minüt nej, aag ayaj natang nenajiüt nendondoch moncüy. ³Aaga Melquisedec quiaj ngo majiür miteat nej, mimüm nej, mixeech

nej; ngo majaraw nguineay tajlüy, nguineay tandeow. Nej tajiüc atnej Micual Teat Dios nej, apmarang miteaats meáwan nüt.

⁴Nganüy ijawan nguineay tarangüch casa aaga Melquisedec quiaj, cos mixejchiiüts Abraham tüüch nej igajpowüw naw tiül leaw taxom wüx tamb tiül montsoj. ⁵Ajawaats meáwan micual Leví leaw monrang miteaats netam mayariw igajpowüw naw tiül leaw axom cambaj, cos atquiaj apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Naleaing nejiw alndom mayariw aag ayaj ocueaj cambaj, masey micual nejiw Abraham aton. ⁶Nganüy Melquisedec masey ngome naw tiül nejiw, nej tayar igajpowüw naw tiül leaw taxom Abraham, at tatün ocueaj Teat Dios mambeol nej, marang wüx leaw apiüng apmarang. ⁷Wüx aag ayaj ajiüc leaw atün mimonajneaj Teat Dios wüx alinop, nej ajlüy natang; pero aaga leaw neyar monajneaj ajlüy chingüy. ⁸Naleaing nganüy aton miteaats ayariw igajpowüw naw tiül leaw axomüw nipilan, masey nipilan nejiw. Pero ninguiün nüt wüx tandeac wüx Melquisedec, apiüng nej almapac ngo mandeow. ⁹Ajawaats ajcüwa miteaats micual Leví aton tangüyiw Melquisedec igajpowüw naw tiül leaw taxomüw, cos Abraham mixejchiw nejiw tangüy Melquisedec, masey nejiw nganaw majlüyiw. ¹⁰Cos wüx Melquisedec tamb mangoch Abraham, naleaing nejiw nganaw majlüyiw. Masey nganaw majlüyiw, tajlüy atnej tangüyiw aton, cos apwijquiamojo tiül acualaats Abraham.

¹¹Teat Dios tüüch nipilan israel aaga ajlüyay poch müüch majawüw nguineay miteaats netam marangüw wüx ayacüw ichechiw nejiw. Pero miteaats micual Leví ngondom mawün asoet nipilan, pares netam majlüy alinop miteaats marang atnej tarang Melquisedec leaw ngome naw tiül micual Aarón. ¹²Cos sitiül miteaats mbiüjlat, pues aaga ajlüyay poch tüünd Moisés aton netam mbiüjlam müünd alinop pálwüx miteaats marang minajiüt Teat Dios. ¹³Aaga landerac wüx quiaj, aag ayaj Teat Cristo. Nej ngome naw tiül micual Leví, nej naw tiül micual Judá. Nejinguind tiül ajcüw ayaj ngondom mayac nichech wüx artül. ¹⁴Naleaing ajawaats nej Teat Cristo tajlüy naw tiül micual Judá; nganüy Moisés ngo mandeac wüx Judá nicuajind, ngo mapiüng aljane apmaw marang miteaats.

¹⁵Wüx aag ayaj ranüy majawaats, cos aaga jayats miteaats quiaj, apmajlüy atnej Melquisedec.

¹⁶Aaga jayats miteaats quiaj tarang miteaats, cos niquimás ngondom ndrom ombas. Nej ngo marang miteaats atnej ajcüwa nipilan leaw tarangüw miteaats cos miteatiw nejiw tarangüw miteaats. ¹⁷Atquiaj aton Teat Dios apiüng tiül Mipoch Nej:

Ique miteaats ic meáwan nüt,
atnej tarang Melquisedec, aw.

¹⁸Quiaj ajüic aaga ajlüyay poch tüünd Moisés lango membeat nganüy, cos ngondom mawün asoet nipilan. ¹⁹Atquiaj tajlüy, cos wüx aaga ajlüyay poch quiaj, nejinguind ngondom maw wüx asoet nej.

Nganüy ajlüy alinoic poch jayats, xeyay najneaj; wüx aag ayaj alndom matüchiiüts niüng ajlüy Teat Dios.

²⁰Wüx aaga jayats poch quiaj, Teat Dios tandeac wüx minütan nej wüx tayac Teat Cristo marang minatang miteaats. ²¹Cos Teat Dios ngo mandeac wüx minüt nej wüx tayacüchiw ajlüyay miteaats; nganüy wüx Teat Jesús tarang miteaats, quiaj Teat Dios tandeac wüx minüt nej. Aag ayaj apiüng tiül Mipoch Dios:

Teat Dios tandeac wüx
minüt nej, pares ngondom
mambiülüüch andeac nej.
Nej tasaj Teat Cristo: “Ique
apmerang miteaats meáwan
nüt,

atnej tarang Melquisedec”, aj.

²²Pares nganüy ajüiraats noic poch najneajay, cos Teat Jesús, aaga najlüy wüx a poch quiaj, apmajlüy meáwan nüt. ²³Tajlüyiw xeyay miteaats; nganüy cos landeowüw, áag ngondom marangüw miteaats meáwan nüt. ²⁴Nganüy nej Teat Jesús, cos almajlüy meáwan nüt, pares alinop ngondom mayar aaga najiüt ocueaj nej. ²⁵Aton Teat Jesús alndom mawün wüx asoet meáwan nipilan leaw mondüüb Teat Dios. Cos nej almapac meáwan nüt, pares alndom matün ocueaj Teat Dios mambeol nejiw.

²⁶Aaga natang miteaats ocueajiiüts quiaj, xeyay ajneaj, nangaj nej, nejinguind ngondom mayac nej asoet, cos ngo majiür nisoet nicuajind, ngo majlüy matnej meáwan nipilan. Aton tayacüch majlüy natang wüx meáwan najlüy tiül cielo. ²⁷Nej ngo metam ombas

mambiy nimal mayac ichech nej majüiquich asoet nej, condom mayac ichech nipilan atnej arangüw ajcüw ajlüyay montangtang miteaats. Cos nejiw rawrráwan tiüt ombas mambiyaw nimal majüiquich maw asoetiw nejiw; condom ambiyaw nimal majüiquich maw asoet nipilan. Nganüy Teat Jesús teyacüy mandeow marang nichech mawün asoet nipilan. Aag ayaj ngocháyan, ngo metam marangüch alinomb. ²⁸Tiül aaga poch tüünd Moisés apiüng jane apmarang minatang miteaats; cos ajcüw ayaj nipilánan nejiw, ajiürüw nisoet aton. Condom wüx Teat Dios tandeac wüx minüt nej, tayac Micual nej marang minatang miteaats, cos nej apmajlüy palanüy meáwan nüt.

Teat Jesús ajlüy wüx noic jayats poch

8 Nganüy leaw xeyay netam mejawan, aag ayaj wüx aaga minatang miteaats landoj nasaj icon wüx. Cos nej alchetem amb wüx miác Teat Dios tiül cielo niüng ajlüy xeyay najneaj. ²Aaga minatang miteaats quiaj arang minajiüt nej tiül aaga najneajay nangaj iüm tiül cielo. Aaga nangaj iüm quiaj, ngome nipilan nerang, Teat Dios nerang. ³Pero meáwan minatang miteaats ningüy wüx iüt ajmel mayac nichech, mambiy nimal para maw nisoet. Nganüy aaga minatang miteaats tiül cielo quiaj, netam majiür cuane mayac aton. ⁴Nganüy sitiül Teat Cristo majlüy ningüy wüx iüt, niquimas ngondom marang miteaats, cos ajcüwa miteaats najlüyiw ningüy wüx iüt ayacüw ichechiw nejiw atnej

apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés.

⁵Aaga najiüt leaw arangüw ajcüwa miteaats ningüy wüx iüt cam, aag ayaj apiüng wüx leawa najlüy tiül cielo. Cos wüx Moisés tasoic nguineay apmarang aaga nine nangaj iüm tiül wajchiüc miotaag nimal, quiaj tasaj nej Teat Dios: “Irang meáwan atnej tujchiüs ic mejaw wüx tiüc”, aj. ⁶Pero minajiüt Teat Cristo tiül cielo najntsop wüx ajneaj, ngo matnej arangüw ajcüwa miteaats ningüy wüx iüt. Nej ajlüy wüx noic poch najntsop wüx ajneaj leawa tüünd Moisés, cos aaga poch leaw xeyay najneaj quiaj, apiüng wüx nguineay Teat Dios ajtür lasta nipilan mawün asoetiw nejiw.

⁷Sitiül aaga ombas majlüy poch tajlüy najneaj, quiaj lango metam marangüch amb ijquiaw poch.

⁸Pero Teat Dios tajaw ngome palan arangüw ajcüwa nipilan, cos ngo marangüw atnej apiüng tiül aaga poch quiaj. Quiaj tapiüng Teat Dios:

Aliüc miün nüt sanarang noic jayats poch naquiüjpüw nipilan monaw Israel, at nipilan monaw Judá.

⁹Aaga jayats poch quiaj, ngo matnej aaga poch tarangas naquiüjpüw mixejchiw nejiw wüx a nüt tawüinasüw imiün Egipto;

cos nejiw ngo marangüw atnej apiüng tiül a poch tarangas naquiüjpüw;

pares ngo nanguiay andeaciw.

¹⁰Nganüy aaga jayats poch sanarang naquiüjpüw nipilan israel wüx lamatüch aaga nüt aliüc miün, apmajlüy atcüy: Sanüüch macül xepoch teomalüw nejiw,

sanayac wüx omeajtsüw nejiw.
 Quiaj xique sanajlüy Midiosüw
 nejiw,
 nejiw apmajlüyiw xenipilan.

¹¹ Nejingüind ngome apmetam
 maquiaach alinop;
 ngo metam maquiaach micoj nej
 michiig nej mapiüng: “Netam
 mendüüb Teat Dios”, maw,
 cos meáwan nipilan apmajawüw
 jane xic,
 masey namix masey natang.

¹² Sanajjürüw lasta masey ngo
 majneaj tarangüw;
 asoetiwiw nejiw lango leaam
 ximeaats wüx alinomb, aw
 Teat Dios.

¹³ Wüx Teat Dios andeac wüx aaga
 jayats poch quiaj, quiaj ajüic aaga
 ombas majlüy lango metam. Pares
 leaw lango metam apmamong,
 apndrom.

Niüng arangüch casa Teat Dios ningüy wüx iüt, at tiül cielo

9 Naleaing aaga ajlüyay poch
 tapiüng nguineay marangüch
 casa Teat Dios, at tandeac wüx nop
 nangaj iüm ningüy wüx iüt. ²Cos
 aaga nine nangaj iüm taag quiaj,
 nasoic tabernáculo, tajiür ijquiw
 teomeaats. Aaga ombas teomeaats
 quiaj minüt nej Nangaj. Altiül noic
 nadam candiler, at nop mes alwüx
 pan leawa tajmel marangüch casa
 Teat Dios. ³Aaga nine nangaj iüm
 quiaj ajiür cortin pinawan; necamb
 aaga cortin quiaj ajiür alinoic
 teomeaats; aag ayaj minüt nej
 Xeyay Nangaj. ⁴Tiül aaga Xeyay
 Nangaj teomeaats quiaj, alquiaj noic
 artül narangüch oro ambeliw wüx
 pom. Aton tajlüy quiaj nop mbaw,

ombas nej oro. Aaga mbaw quiaj
 minüt nej Mimbaw Jayats Poch, cos
 tiül aaga mbaw quiaj ajlüy nop nine
 xar palüy oro, iquial aaga atnej pan
 nenüt maná leaw tajmiüc imiün tiül
 cielo. Aton altiül a mbaw quiaj aaga
 nangoraad tsatsat, aag ayaj angot
 Aarón. Átan altiül ajcüwa piedra
 alwüx gajpowüw poch tarang Teat
 Dios. ⁵Wüx opech aaga mbaw
 quiaj alembejoj ijpwüw querubines,
 ajlüyiw atnej ángeles, cos aag
 ayaj ajüiquichaw Teat Dios ajlüy
 quiaj. Ajcüw ayaj andeniw naag
 miolümbiw nejiw aaga mbaw quiaj.
 Aag ayaj nganüy lango matüch
 nasaj icon wüx palan.

⁶Wüx landoj lajlüy quiaj meáwan
 tiül aaga nangaj iüm quiaj, quiaj
 ajcüwa miteaats ajmeliw rawrráwan
 tiüt tiül aaga mbas teomeaats iüm
 taag marangüw minajiütüw nejiw
 marangüw casa Teat Dios. ⁷Pero
 tiül aaga amb ijquiw teomeaats
 iüm taag, néjan minatang miteaats
 alndom majmel nomb oleaj tiül
 nomb neat. Naleaing nej ngondom
 majmel sitiül ngo majoy miquiej
 nimal maripip quiaj, cos ombas
 netam mayac ichech nej, ndoj
 alndom mayac ichech nipilan
 majüiquich asoetiwiw masey ngo
 mayajcüw arangüw. ⁸Wüx aag
 ayaj Dios Nangaj Espiritu üich
 icoots majawaats nganaw lejquiam
 majmeleran tiül aaga Xeyay
 Nangaj tiül iüm taag, wüxan ajcüw
 miteaats arangüw minajiütüw nejiw
 tiül aaga ombas palaw teomeaats
 nangaj iüm quiaj. ⁹Aaga nangaj
 iüm ningüy wüx iüt cam apiüng
 wüx nguineay ajlüy tiül cielo
 niüng ajlüy Teat Dios. Cos aaga

leaw tearangüch tiül aaga nangaj iüm quiaj, wüx ayaciw nichech, ambiyaw nimal majüiquich asoetiw nejiw, aag ayaj ngondom müüch nejiw mayajcüw laáw asoetiw nejiw. ¹⁰Cos aaga ajlüyay tarangüw quiaj wüx nüeteran, wüx nanganeowaran, wüx cuajantanej najantsüch; ajcüw ayaj najneaj, ocueaj ombasaran. Cos meáwan aag ayaj tetam, tiün ndom wüx Teat Dios tüüch miün Teat Cristo, quiaj mbiüjlat aag ayaj, lango metam.

¹¹Pero wüx Teat Cristo tamb marang minatang miteaats tiül cielo, nej tüüch icoots noic tabernáculo leaw xeyay najneajay. Aag ayaj ngome arangüch naag owix nipilan, at ngome ocueaj iüt cam. ¹²Cos wüx Teat Cristo tajmel quiaj tiül aaga Xeyay Nangaj tiül cielo niüng ajlüy Teat Dios, nej ngo majoy miquiej teants, tengwüy miquiej wacüx; nejay tamb mayac miquiej nej marang nichech. Atquiaj lamawün asoetiüts nómban. ¹³Cos nomb jane ngo marang leaw ajlüyay netam marang, netam majwich wüx ombasüw miquiej toro, tengwüy miquiej teants, tengwüy mingweat vaquilla; cos atquiaj alndom majlüyiw najneaj alinomb teombas Teat Dios. ¹⁴Sitiül aaga leaw arangüw quiaj tüüch nejiw majlüyiw najneaj, icuantemas nganüy miquiej Teat Cristo nómban apmüüch icoots majlüyüüts najneaj! Cos Teat Cristo masey ngo majiür nisoet nicuajind, nejay teyacüy marang nichech müüch Teat Dios. Tarang aag ayaj cos Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios leaw almajlüy meáwan nüt tambeol nej. Nganüy

lango metam marangaats aaga ajlüyay quiaj; alndom marangaats leaw Teat Dios andiüm cos nej almapac.

¹⁵Teat Cristo ajlüy wüx noic jayats poch. Nganüy meáwan nipilan leawa Teat Dios lamarriiüd apmüjndiw leawa nej lamapiüng apmüüch majiürüw meáwan nüt. Cos Teat Cristo tandeow mawün nej asoetiw, masey áag leawa tarangüw wüx aliün majlüyiw tiül aaga poch ombas majlüy. ¹⁶Wüx ajlüy noic poch apiüng wüx nguineay apmbajcam cuajantanej leaw aneay aljane, quiaj ombas netam majaraw sitiül naleaing landeow leaw neyac aaga poch quiaj, ¹⁷Cos aaga poch quiaj ngo membeat sitiül nerang nej aliün mapac; nganüy sitiül landeow, quiaj nembeat. ¹⁸Atquiaj sitiül ngo majlüy miquiej nop nimal marang nichech, aaga ombas poch ngo membeat aton. ¹⁹Cos Moisés wüx landoj masaj nipilan meáwan poch leawa tüüch nej Teat Dios, quiaj tayar miquiej nine toro, at miquiej teants, mayac tiül yow; condom tayar nacants milan sap, at mipüüig xiül nasoic hisopo masoc tiül a quiej, cas tawiichwiich wüx nawiiig; at tawiichwiich wüx ombasüw meáwan nipilan. ²⁰Wüxan tengual marang aag ayaj Moisés tapiüng: “Aaga quiej cam üüch membeat aaga poch tayac Teat Dios, leaw netam merangan”, aw. ²¹Ngome áagan ayaj, at aton tawiichwiich quiej wüx aaga nangaj iüm taag, y wüx meáwan cuajantanej leawa netam nejiw wüx arangüw casa Teat Dios. ²²Lami cuajantanej netam mawiichwiich wüx quiej para

matajcüch majnej atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Átan sitiül nimal ngo mambiyaran maw miquiej nej, nejinguind ngondom maw wüx asoet.

Teat Cristo wüx tandeow tawün asoeteran nómban

²³Quiaj ajiüc netam majwich quiej wüx cuajantanej najlüy tiül aaga nangaj iüm taag, para matajcüch majnej atnej apiüng tiül aaga poch tayac Moisés; cos aag ayaj apiüng wüx leaw almajlüy tiül cielo. Nganüy aaga najlüy tiül cielo netam mayacüch noic nichech alwüx ajnej, alwüx atam, ngome atnej najlüy ningüy wüx iüt. ²⁴Cos Teat Cristo ngo majmel tiül aaga Xeyay Nangaj omeaats iüm tiül nangaj iüm leaw almajlüy ningüy wüx iüt; naleaing, tajmel tiül aaga Xeyay Nangaj leawa najlüy tiül cielo. Cos aaga nangaj iüm leawa najlüy ningüy wüx iüt, aag ayaj apiüng wüx nguineay ajlüy tiül cielo. Pares Teat Cristo tajmel quiaj tiül cielo niüng ajlüy Teat Dios matün ocueajiiüts. ²⁵Nej ngo metam meyacüy marang nichech neatneátan atnej arang minatang miteaats wüx ajmel tiül aaga Xeyay Nangaj majoy mamb miquiej nimal, ngome miquiej nej. ²⁶Cos sitiül Teat Cristo netam mayac nichech mangüy asoetiüts neatneátan atnej tetam marangüw minatang miteaats, quiaj apmetam mandeow neatneátan aton, nde wüx tajlüy aaga iüt cam. Nganüy nde wüx tapeay ningüy wüx iüt cam, quiaj nomb teyacüy mandeow mawün asoeteran. ²⁷Meáwan nipilan nomb

netam mandeow, condom Teat Dios apmajaw wüx asoetiw nejiw. ²⁸Atquiaj Teat Cristo aton teyacüy nomb mandeow mawün asoet xeyay nipilan. Nganüy wüx aliüc amb ijmbüw langome apmawün asoet nipilan; nej aliüc mawün wüx nipilan leaw teamacül nej.

10 Aaga poch tüünd Moisés ajiüquich wüx leawa najnejay apmajlüy alinoic nüt, ngo mapiüng ranüy nguineay apmajlüy. Pares wüx aaga poch tüünd Moisés, nejinguind ngondom majwan asoet nej nómban masey mayac nichech, cos neatneátan netam mayacüch nichech. ²Sitiül aljane mayac ichech nej maw asoet nej nómban, quiaj ngome apmayaag ajiür nisoet. Nganüy cos asoet nej ngondom maw nómban, pares ngondom macueat mayac nichech. ³Pero aaga nichech ajmel neatneátan quiaj, alndom müüch leaam omeajtsüw wüx asoetiw nejiw, áagan alndom marang. ⁴Cos miquiej toro, tengwüy miquiej teants niquimás ngondom mawün asoeteran nómban.

⁵Por aag ayaj wüx tapeay Teat Cristo ningüy wüx iüt, nej tasaj Teat Dios, tapiüng:

Ngó mendiüm majmel wüx artül nimal nambiyeran, tengwüy cuajantanej nichech, cos ique teaach xic najlüy nipilan para ndom nandeow narang nichech.

⁶Ngó mind mejaw aaga nichech wüx nimal mandaab wüx artül; at ngo mind mejaw cuajantanej nichech leaw nayacüch maw nisoet.

⁷ Quiaj tapiungas: “Jogüy xic Teat, lasapeay ningüy narang leawa ique indiüm, atnej larangüch tiül nawiiig niüing apiüing wüx xique”, aw.

⁸ Wüx aaga landoj mapiüing quiaj, ajawaats Teat Cristo tasaj Teat Dios: “Ique ngo mendiüm, ngome tajneaj mejaw majmel wüx artül nimal nambiyeran marang nichech. At ngome tendiüm mejaw cuajantanej nichech leaw andaab wüx artül; at ngome tendiüm mejaw cuajantanej alinoic nichech ocueaj nisoet”, aw. Atquiaj tapiüing Teat Dios, masey meáwan nipilan tayacüw ichechiw nejiw atnej apiüing tiül aaga poch tüünd Moisés. ⁹ Condom Teat Cristo tapiüing alinomb: “Jogüy xic Teat, lasapeay ningüy narang leaw ique indiüm”, aw. Aag ayaj ajüic Teat Dios lamawün ajcüwa nichech leaw Moisés tayac, condom nejay Teat Cristo teyacüy marang nichech wüx tandeow. ¹⁰ Teat Cristo tarang leaw apiüing Teat Dios, pares nganüy laáw asoetiiüts nómban, cos nej tandeow marang nichech nómban mangüy asoetiiüts.

¹¹ Naleaing ajcüwa miteaats tiül nipilan israel arangüw minajiütüw nejiw rawrráwan, mbójan ayacüw nichech; pero aag ayaj ngondom mawün nisoet nómban. ¹² Nganüy Teat Cristo áagan nomb teyacüy mandeow marang nichech mawün asoet nipilan. Condom quiaj tamb andüy tiül cielo chetem amb wüx miác Teat Dios. ¹³ Teamacül wüx Teat Dios apmayac tiüt teoleaj nej meáwan leaw ngo mandiiümüw nej. ¹⁴ Cos Teat Cristo áagan nomb teyacüy mandeow marang nichech.

Naleaing nej nómban tawün nisoet ocueaj meáwan nipilan leawa larriüjtüch majlüyiw najneaj, nangaj. ¹⁵ At aaga Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios aton ajüiquich aag ayaj naleaing wüx tapiüing:

¹⁶ Aag agüy jayats poch sanarang naquiüjpiüw wüx aaga nüt aliüc miün, atcüy apmajlüy: Sanüüch macül xepoch tiül omalüw, at wüx omeajtsüw nejiw.

Sanüjchiw majawüw nguineay sandiüm marangüw, aw.

¹⁷ Aton apiüing:

Niquimás ngome apleaam ximeats wüx asoetiw nejiw, leaw ngo majneaj arangüw.

¹⁸ Pues wüx laáw asoeteran, quiaj lango metam majmel nichech alinomb maw nisoet.

Netam mayambaats Teat Dios

¹⁹ Pares xecojow xehijquiaw, ngo metam mimbolaats cos alndom majmeliüts tiül aaga Xeyay Nangaj niüing ajlüy Teat Dios, cos Teat Cristo tandeow, taw miquiej nej mangüy asoetiiüts. ²⁰ Nej tarang aaga jayats tiüüd leaw among necamb aaga cortin wüx teyacüy nejáyan quiaj mandeow mangüy asoetiiüts. Cos nej tarang atquiaj, nganüy alndom mapacaats meáwan nüt. ²¹ Nganüy ajüiraats Teat Cristo, nej minatang miteaats ocueaj meáwan minipilan Teat Dios. ²² Pares alndom matüchiiüts Teat Dios con omeajtsaats cos ajawaats leawa teamandüjpiüts. At ajawaats miquiej Teat Cristo lamawün asoetiiüts; quiaj ngo mayajcaats ajüiraats nisoet, cos aag

ayaj atnej Teat Dios taxejmbeach icoots naag norexix yow. ²³Nganüy netam tanaámb macüliiüts aaga xeyay najneaj leaw apmüjndiiüts alinoic nüt; ngondom machiweaats omeajtsaats, cos Teat Dios apmüüch icoots leawa lamapiüing apmüüch, nej ngo mawaiich. ²⁴Pares netam mayambaats nguineay alndom mejiürayoots lasta nop alinop, nguineay alndom membeolayoots marangaats más najneaj.

²⁵Tanaámb netam canchiümoots nóiquian mequiaachayoots wüx Mipoch Teat Dios; ngondom mecueatayoots matnej arangüw altiül. Tanaámb netam membeolayoots, pero nganüy más netam cos ajawaats laliüc matüch aaga nüt wüx aliüc Teat Cristo.

²⁶Nganüy sitiül aljane alwüx omeaats mandiüm marang ngo majneaj, masey nej lamajaw naleaing leaw apiüing tiül Mipoch Teat Dios, quiaj lango majlüy nicuajind nichech para ndom mawün asoet nej. ²⁷Xeyay apmbayamoj majawüw aaga xeyay ngo majneaj leaw apmajlüy alinoic nüt wüx Teat Dios apmajaw wüx asoeteran, ndoj apmandrooch ombas tiül biümb meáwan leaw ngo mayar nej andeac. ²⁸Cos nomb sitiül aljane ngo marang atnej apiüing tiül aaga poch tüünd Moisés, at sitiül ajlüy ijpüw arojpwüw monjaw leaw arang, aaga nipilan quiaj netam mandeow, niqumás ngondom maw wüx. ²⁹iSitiül aag ayaj tetam mandeow, cuantemas ngo majneaj apmajlüy wüx aljane leaw apiüing ngo metam nej Micual Teat Dios; at leaw tayac atnej ngo

membeat miquiej nej; at leaw ngo marang casa Nangaj Espóritu ocueaj Teat Dios, aaga nembeol icoots! Pues miquiej Teat Cristo awün asoet meáwan nipilan leaw ayariw aaga jayats poch leaw iüch nejiw marangüw najneaj. ³⁰Cos ajawaats Teat Dios tapiüing: “Xique sanapalüch ombas mangüyw leawa tarangüw”, aw. Alinoic tapiüing: “Teat Naxey apmajaw wüx asoetiw minipilan nej”, aw. ³¹iXeyay xeyay ngo majneaj apmamongoch nop nerang ngo majneaj wüx apmajmiüch teowix Teat Dios almpac!

³²Pero ich leaam imeajtsan wüx teyariün aaga poch ocueaj Teat Cristo, quiaj temongochiün xeyay ngo majneaj. Masey tajcüy majaw icon nipilan, naleaing icona teiücan wüx. ³³Naleaing nguiay titsojow icon, tandeacüw ngo majneaj wüx imbasan niüing ajlüy nipilan. Nguiay tequiüjpan tiül ajcüw leawa tamongochiw ngo majneaj. ³⁴Tejiüran lasta leawa tajmeliw tiül manchiüc. At wüx tajnot icueajiün leaw ijiüran ngo mamix imeajtsan, cos tejawan apmeajndiün tiül cielo leaw alwüx ajneaj, leaw nejingund ngondom manood, cos aag ayaj apmejiüran meáwan nüt. ³⁵Nde paxiüm icueajiün; ich leaam imeajtsan aaga najnejay leaw apmeajndiün tiül cielo. ³⁶Pares icona netam meiündan wüx leaw apmemongochiün wüx irangan leaw andiüm Teat Dios; quiaj apmeajndiün leaw lamapiüing Teat Dios apmüüch. ³⁷Tiül Mipoch Teat Dios apiüing:

Najénan aliüc leawa lamapiüing aliüc, ngome apmequiy.

³⁸ Nganüy leaw lamayar sandeac, tanaámb netam mandüüb xic meáwan nüt.

Pero sitiül aljane achiw omeaats, ngo mandüüb xic, aag ayaj ngo mapac ximeaats najaw, aw.

³⁹ Pero icootsa ngo majlüyüüts matnej ajcüw lapaxiow ocueajiw, lamacueatiw nómban, ndoj apndrom ombasüw tiül aaga xeyay ngo majnej. Naleaing ajlüyüüts tiül ajcüw leaw tanaámb teamayariw Mipoch Teat Dios, ndoj laawüw wüx, lango mambüw tiül aaga xeyay ngo majnej.

Ajawaats naleaing leawa teamandüjpiiüts

11 Wüx lamayariiüts andeac Teat Dios, quiaj ajawaats apmajiüraats leawa teamacüliüts, masey nganaw maxomaats majawaats aag ayaj. ²At wüx nipilan nde tanomb tayariw andeac Teat Dios, quiaj Teat Dios najnej majaw nejiw.

³Nganüy cos lamayariiüts andeac Teat Dios, quiaj ajawaats nej tarang iüt, tarang nüt, tarang caaw, tarang ocas; cos wüx nej tandeac quiaj tajlüy meáwan leaw almajlüy. Pares meáwan leaw axomaats majawaats nganüy, aag ayaj Teat Dios tarang naag leawa ngomeaag ajaraw.

⁴Abel tayar andeac Teat Dios, tayac noic nichech leawa Teat Dios tandiüm, ngo matnej leawa tayac micoj nej Caín; aag ayaj Teat Dios ngo mandiüm. Quiaj Teat Dios tajüiquich najnej arang Abel wüx tayar ichesch nej. Nganüy masey nej landeow, tanaámb anderac wüx

nguineay nej tayar andeac Teat Dios.

⁵At Enoc, cos tayar andeac Teat Dios, aleáingan tamb andüy tiül cielo, ngo mandeow. Masey nipilan tamb mayambüw nej, ngo maxomüw, cos Teat Dios lamaquiiüb nej mamb andüy tiül cielo. Wüx nganaw maquiüraab andüy tiül cielo, tajüic nej naleaing tarang palan leawa andiüm Teat Dios. ⁶Nejinguind ngondom marang palan leaw andiüm Teat Dios sitiül ngo mayar andeac nej. Cos leawa nendiüm matüch niüng ajlüy Teat Dios, netam mayaag tiül omeaats, majaw Teat Dios almajlüy. Jangantanej leaw apmayamb nej, Teat Dios apmüüch majaw jane nej.

⁷Aaga Noé nde tanomb tayar andeac Teat Dios, tarang nop nadam müx mawün nejiw wüx, ngo mandeowüw tiül yow mintaj nej, at meáwan micual nej. Atquiaj tarang cos Teat Dios ombas lamasaj nej apmajlüy leaw nganaw majaraw. Quiaj Noé tayar andeac Teat Dios, tarang atnej lamasoic. Wüx nej tarang aag ayaj, quiaj tajüiquich meáwan aldemas nipilan wüx iüt ngo mayariw andeac Teat Dios. Noé tayar andeac Teat Dios, quiaj taw wüx cos Teat Dios tajaw najnej arang.

⁸Teat Abraham aton, wüx tapaj nej Teat Dios, tayar leawa tasoic; taw tiül mifüt nej, tamb andüy tiül alinoic iüt niüng lamapiüng Teat Dios apmüüch nej. Tamb andüy alinoic iüt masey ngo majaw nguiane andüy apmamb. ⁹Tayar andeac Teat Dios, pares tacül tiül aaga iüt niüng Teat Dios lamapiüng

apmüüch. Tacül quiaj atnej napeay miün nipilan tfülan iüm taag maquiiüb micual nej Isaac y Jacob. Atquiaj tarangüw cos Teat Dios lamapiüng nejiw apmüjndiw aaga iüt quiaj. ¹⁰Atquiaj tarang Abraham cos teamandiüm macül tiül aaga najneajay cambaj leaw ngo ndrom ombas cos witiüt wüx leawa nandand. Aaga cambaj quiaj Teat Dios tapiüng nguineay apmajlüy, ndoj tarang.

¹¹At nejay müm Sara mintaj Abraham, tayar andeac Teat Dios; pares Teat Dios tüüch nej majiür teomeaats nej micual nej, masey lamong nüt alndom majiür micual nej. Atquiaj tajlüy, cos tayar andeac Teat Dios wüx tasaj nej apmüüch nej micual nej. ¹²Ajan wüx nop naxey tajlüy xeyay nacualaran, masey nej xeyay latang. Ajan wüx micual nej quiaj, tajlüyiw xeyay nipilan atnej ajlüyiw ocas, aton atnej miwiiüd nadam ndec, nejingüind ngondom mateow.

¹³Meáwan nejiw tandeowüw wüx nganaw müjndiw leaw Teat Dios lamapiüng apmüüch. Pero nejiw cos lamayariw andeac Teat Dios, áag tapiüngüw naleaing alinoic nüt apmüjndiw aag ayaj. Nejiw apiüngüw ajawüw ajlüyiw ningüy wüx iüt at nejw napeay miün nipilan. ¹⁴Cos leaw nepiüng atquiaj ajüic tealeámban mayambüw noic iüt niüng apmacüliw. ¹⁵Sitiül ndot leaam omeajtsüw miütüw nejiw niüng tawüw, quiaj ngo maél mandilileaw alinomb. ¹⁶Pero nejiw tayacüw omeajtsüw wüx noic cambaj más najneaj, aag ayaj tiül cielo. Pares Teat Dios apac omeaats

masoic nej Midiosüw ajcüwa nipilan quiaj; nej lamarang noic cambaj niüng apmacüliw.

¹⁷Teat Abraham cos tayar andeac Teat Dios, quiaj tayac Isaac micual nej marang ichech nej, cos Teat Dios tandiüm majaw sitiül naleaing apmarang atnej lamasaj. Quiaj Abraham tamb maquiiüb aag anopüyan micual nej marang ichech nej, masey tilüy quiaj Teat Dios tasaj nej: ¹⁸“Ajan wüx Isaac apmajlüy xeyay micual”, aj. ¹⁹Cos Abraham tapiüng tiül omeaats, tajaw Teat Dios alndom mapacüüch micual nej alinomb. Pero masey Teat Dios ngo müüch Abraham mambiy micual nej, naleaing Abraham tayaag atnej landeow micual nej, ndoj tayaag atnej Teat Dios lamapacüüch nej alinomb.

²⁰Teat Isaac cos tajaw nguineay apmajlüy alinoic nüt, quiaj tayar andeac Teat Dios, tatün ocueaj Teat Dios mambeol micual nej Jacob at a Esaú. ²¹Aton teat Jacob cos tayar andeac Teat Dios, pares wüx laliüc mandeow, quiaj tayar mapeaand tiüt angot nej, ndoj tanguer omal tiüt, tatün ocueaj Teat Dios mambeol nopnop micual José. ²²Teat José aton cos tayar andeac Teat Dios, pares wüx laliüc mandeow tapiüng micual Israel apmawüw tiül Egipto alinoic nüt. Aton tasaj nejiw netam macajüw tiüt miolaats nej majoyiw mamb mamiütüw niüng andüyiw quiaj.

²³Aton miteat Moisés y mimüm nej, cos tayarw andeac Teat Dios, pares wüx wijquiat Moisés taxotüw arej caaw; cos tajawüw nej nop nine najneaj natsüjyay ombas. Ngo

mimboloj masey minatang nenajiüt lamapiüng netam mandeow meáwan namix nine monench tiül nipilan israel. ²⁴At teat Moisés aton tayar andeac Teat Dios, pares wüx latang ngo mandium masoic micual nej aaga nüx micual Faraón. ²⁵Pero teat Moisés tarriiüd mamongoch ngo majneaj nóiquian maquiüb minipilan Teat Dios ingow mapac omeaats acásan nüt marang leaw ngo majneaj. ²⁶Atquiaj tarang cos ajaw más najneaj mamongoch naél wüx aaga Cristo leaw aliüc miün alinoic nü, ingow ajiür cuajantanej tiül Egipto. Cos nej tajaw Teat Dios apmüüch nej leaw xeyay nembeat alinoic nü. ²⁷Teat Moisés tayar andeac Teat Dios, pares taw tiül Egipto; ngo mimbol masey xeyay apmajcüy natang nenajiüt. Moisés tafüc wüx meáwan cos atnej taxom majaw Teat Dios masey ngondom maxoram majaraw.

²⁸At cos teat Moisés tayar andeac Teat Dios, pares tapiüng marangüw aaga pascua atnej lamasaj nej Teat Dios. Aton tasaj minipilan nej mawichwich miquiej sap mbeaymbeay ombiümüw nejiw, cos atquiaj aaga ángel apmamórgan wüx, ngome apmambiy aaga ombas wijquiam nacualaran tiül israel. ²⁹Ajcüwa nipilan israel cos ayariw andeac Teat Dios, pares tamongoj tiül aaga Nacants Ndec. Tamongoj cos Teat Dios tambaag a ndec, tüüch nómban mawaag, íütan tiüt. Nganüy wüx monaw Egipto tandiümüw mamongoj aton, quiaj tapal nejiw tiüt tiül ndec, meáwan nejiw tandeowüw.

³⁰At aton cos nipilan israel tayariw andeac Teat Dios, pares wüx landoj mayeyiw tiüt a cambaj Jericó ayaíw nü, quiaj Teat Dios tüüch majmiüc meáwan aaga piedra leaw arangüch otüeng coet neyey tiüt aaga cambaj quiaj. ³¹At aaga Rahab, nop nelomblombüy najtaj leawa ndoj tayar andeac Teat Dios, tambeol ajcüwa monxey monaw Israel, ajcüw leaw tambüw mandacüwiw a iüt. Aaga Rahab ndoj taw wüx, ngo mandeow maquiüb nipilan tiül Jericó leaw ngo mayariw andeac Teat Dios.

³²¿Cuane alinoic sanasaj icon wüx aag ayaja? Naleaing lango matüch nasaj icon wüx Gedeón, wüx Barac, wüx Sansón, wüx Jefté, wüx David, wüx Samuel, at wüx meáwan mondeac andeac Teat Dios. ³³Pues nejiw tayariw andeac Teat Dios, áag wüx tambüw tiül montsoj tajntsopiw wüx meáwan leaw tajcüy majawüw nejiw tiül palpálwüx iüt. Ndoj tarangüw najneaj wüx a nipilan quiaj. Teat Dios tüüch nejiw leawa lamapiüng apmüüch, at tapal ombeay león, ngo matsamb nejiw. ³⁴Aton leaw tayacaranüw tiül biümb, ngo mandajpüw. At wüx aljane andiüm mambiy nejiw naag espada, nejiw tawüw wüx. Altiül tambeol nejiw Teat Dios tiül montsoj wüx ngondom ombasüw. Aton altiül ndoj ombasüw majntsopiw wüx leaw ajcüy majaw nejiw tiül montsoj, tüüch mecuiürrüw montsoj monaw palpálwüx iüt. ³⁵Alacas montaj, cos tayariw andeac Teat Dios, pares Teat Dios tapacüüch alinomb acualajtsüw nejiw leawa landeowüw.

Altiül monyar andeac Teat Dios tamongochiw xeyay ngo majneaj; tambiyaranüw cos ngo mandiumüw macueatiw andüjpiw Teat Dios. Nejiw tajawüw apmajlüyiw más najneaj wüx apmapacüw alinomb.

³⁶Alacas cos ayariw andeac Teat Dios, pares titsojaranüw. Altiül tajwüchiw, altiül taoeleranüw naag galen, altiül tajmeliw tiül manchiüc.

³⁷Alacas cos tayariw andeac Teat Dios tandeowüw najlosüw; alacas tandooigaranüw naag sier; alacas tambiyaranüw naag espada. Alacas tajüyjüyiw acüliw ninguiün ninguiün, tasoijqüiw apixaw nejiw miotaag sap miotaag teants, ngo majiürüw nicuajind; tajcüyaran majarawüw, tamongochiw xeyay cuajantanej ngo majneaj. ³⁸Alacas cos tayariw andeac Teat Dios netam majüyjüyíwan. Altiül tacüliw tiül wajchiüc, altiül tacüliw wüx tiüc, at tiül warraj tiüc, tengwüy tiül nadam warraj iüt. Masey tamongochiw meáwan aaga ngo majneaj quiaj, nejiw xeyay nembeatiw majaw nejiw Teat Dios. ³⁹Naleaing tajüiquichaw ayariw andeac Teat Dios cos tajüic nguineay tamongochiw aag ayaj. Nganüy Teat Dios tiül aaga nüt quiaj ngo müüch nejiw leaw lamapiüng apmüüch. ⁴⁰Cos Teat Dios tajaw alinoic nüt apmüüch icoots leawa más najneaj, áag ngo müüch nejiw ombas leaw lamapiüng apmüüch icoots.

**Netam mayacaats omeajtsaats
wüx Teat Jesús**

12 Ajawaats tajlüyiw xeyay nipilan leaw taiündüw wüx cuajantanej cos tayariw andeac

Teat Dios; ajcüw ayaj atnej oic ayeyiw icoots tiüt nganüy. Sitiül ajlüy cuajantanej leaw alndom mapal icoots ngo marangaats najneaj, tengwüy sitiül nisoet itsoj omalaats, meáwan aag ayaj netam macueatiiüts. Netam mandüjpiiüts leaw Teat Dios lamayac icoots wüx.

²Netam mayacaats omeajtsaats wüx Teat Jesús, cos nej tayac icoots wüx leaw teamandüjpiiüts, at teamambeol icoots marangaats palan leaw andiüm Teat Dios. Nej tajaw alinoic nüt xeyay apmapac omeaats, pares tafüc wüx mamongoch xeyay necoy wüx tandeow wüx cruz, ngo mapiüng wüx masey xeyay monxing. Wüx ndoj aag ayaj, nej tamb chetem amb wüx miác Teat Dios wüx aaga najneaj chetejeran wüx tiül cielo.

³Ich leaam imeajtsan wüx nguineay tamongoch Teat Jesús; cos xeyay tajcüyiw majawüw nej nipilan monrang ngo majneaj. Pares tanaám indüjpiün, nde paxiüm icueajiün, nde mamix imeajtsan.

⁴Masey itsojon mequiüjpan nisoet, pero nganaw maw miquiejiün mendeowan cos iyariün andeac Teat Jesús. ⁵iNeol landroj imeajtsan wüx aaga poch tüüch icon Teat Dios atnej asoic wüx nop nacualaran! Cos tiül Mipoch Teat Dios atcüy apiüng:

Xecual, nde mepiüng ngo mind menguiay wüx apmapaj icueaj Teat Dios.

Nde paxiüm icueajiün wüx nej apmayac ic wüx naél.

⁶Cos meáwan nipilan leawa Teat Dios andiüm, nej apmapaj ocueaj.

Aton nej alic meáwan leawa lajlüyw micual nej.

⁷Netam meücan wüx aaga apaj icueajiün quiaj; cos quiaj ajüic Teat Dios apaj icueajiün atnej nop nateateran apaj ocueaj micual nej. ¿Mbich ajlüy nop nacualaran ngo mapaj nej ocueaj miteat neje? ⁸Pero sitiül Teat Dios ngo mapaj icueajiün atnej ajpaj ocueaj nacualaran, quiaj ajüic icona ngome naleaing necualaranan, ijlüyiün atanej necualaranan wüx lada. ⁹Cos ajüüraats miteatiiüts ningüy wüx iüt leaw tapajüw ocueajiiüts, ndoj tayariiüts ocueajiw. iCuantemas Miteatiiüts Dios tiül cielo netam mayariiüts ocueaj wüx apaj ocueajiiüts, ndoj apmapacaats meáwan nüt! ¹⁰Naleaing miteatiiüts ningüy wüx iüt tapajüw ocueajiiüts acas neat cos nejw apiüngüw netam; pero Teat Dios meáwan nüt apaj ocueajiiüts cos nej ajaw aag ayaj apmambeol icoots marangaats najneaj, majlüyiiüts najneaj atnej ajlüy nej. ¹¹Cos wüx ajpaj ocueajiiüts, aag ayaj ngo müüch icoots mapac omeajtsaats; üüch icoots mamix omeajtsaats. Pero wüx landoj mamongochiiüts aaga apajaran ocueajiiüts quiaj, lamajawaats nguineay netam marangaats. Condom quiaj apmajiüraats más najneaj omeajtsaats, at apmarangaats más najneaj.

**Xeyay ngo majneaj apmajlüy
jane ngo mind manguiay
andeac Teat Dios**

¹²Pares ijchan mapac iwixan ileajiün leaw ngo majiür apac,

para alndom meücan wüx leawa tememongochiün. ¹³Netam meyacan ileajiün wüx mejüyiün tiül aaga naleaing tiüid para ndom merangan leaw andiüm Teat Dios, cos atquiaj apmembeolan leaw atnej necoex ngana majmiüc tiül tiüid, ngo mapac wüx mandüüb Teat Cristo.

¹⁴Átan ipacan wüx mejlüyiün najneájan mequiüjpan meáwan nipilan, tanaámb netam merangan leaw andiüm Teat Dios. Cos sitiül ngo merangan atquiaj niquimas ngondom mejawan Teat Dios. ¹⁵Aton ipacan wüx, ngana aljane ngo mayar mimonajneaj Teat Dios. Cos sitiül moncüy majntsop tiül icona, aag ayaj atnej mioxiich nangaag soex leaw apmayac ngo majneaj tiül icona. Cos atquiaj alndom majüy aaga nangaag tiül icona mayac icon wüx majlüy ngo majneaj. ¹⁶Nde mejiüran minajtajan, minaxeyiün; nde mepiüangan ngo membeat leawa Teat Dios ajaw nembeat, cos atquiaj tarang Esaú. Nej tanüüb leaw apmajcueat müünd natang nacualaran. Tanüüb aag ayaj cos tandiüm noic nüeteran. ¹⁷Icona lamejawan alinoic nüt wüx Esaú tandiüm mayar leaw apmajcueat müünd, naleaing ngondom müünd, at ngo maxom nguineay alndom mayar, masey tajiünts xeyay cos andiüm mayar.

¹⁸Aaga leawa lamayariiüts ocueaj Teat Dios nganüy, aag ayaj ngome atnej cuajantanej alndom majaraw masaramb. Ngo matnej wüx nüt mixejchiiüts tajawüw aaga tiüc teandaab, ancatitit, at anpojniün wüx, aton ancateariür

wüx atnej napaç iünd. ¹⁹Icona ngo menguiayiün ajiünts trompet, taton ngo menguiayiün andeac Teat Dios. Nganüy leaw tanguiayiw aaga andeac Teat Dios quiaj, xeyay tatüniw nde mandeac alinoic poch.

²⁰Cos ngo mind manguiayiw aaga xeyay naél poch quiaj leaw tapiüng: “Sitiül ndot nop nimal mamong wüx aaga tiüc quiaj, netam majlos tengwüy majengueran”, aw.

²¹Xeyay tambolooch nejiw aaga tajawüw quiaj wüx mitiüc Sinaí. Quiaj Moisés tapiüng: “Xeyay ximbol, ambeapmbeap xic”, aw.

²²Nganüy icona atnej lametüchiün aaga tiüc nenüt Sión, tiül micambaj Teat Dios almapac, aaga Jerusalén tiül cielo niüng ajlüy xeyay ángeles ngo matüch mateoraw; teamarangüw casa Teat Dios. ²³At aton atnej lerpeayiün tiül niüng canchiüjow nacualaranüw ombas, larangüch minütiw nejiw tiül cielo. At atnej lerpeayiün niüng ajlüy Teat Dios, áag apmejaw wüx ombas meáwan nipilan. At atnej lerpeayiün nóiquian mequiüjpan ajcüw espíritus ocueaj monyar andeac Teat Dios leaw tajlüyiw nomb. Nganüy Teat Dios lamüüch nejiw majlüyiw palanüy najneajay tiül cielo. ²⁴At atnej lerpeayiün niüng ajlüy Teat Jesús, aaga najlüy wüx jayats poch. At niüng ajlüy miquiej nej leaw xeyay nembeat, ngome atnej miquiej Abel.

²⁵Ijawan wüx, nde mepalan ilajcan, netam menguiayiün leaw asaj icon Teat Dios. Cos sitiül ajcüwa nipilan tajlüyiw tanomb tamongochiw ngo majneaj, cos ngo mayariw leaw tasaj nejiw Moisés

ningüy wüx iüt; icuantemas icootsa ngo mawaats wüx asoetiiüts sitiül ngo mayariiüts leaw lamasaj icoots Teat Dios najlüy tiül cielo! ²⁶Wüx Teat Dios tendeac wüx aaga tiüc nenüt Sinaí müüch manguiayiw nipilan israel, áag andeac nej nómban alanglang a iüt. Pero nganüy Teat Dios asaj icoots tiül Mipoch nej, apiüng: “Alinomb sanüüch melanglangüy ngome áagan a iüt; apmelanglangüy a nüt, caaw, ocas aton”, aw.

²⁷Aaga poch leaw tapiüng quiaj: “Alinomb sanüüch melanglangüy” maw, aag ayaj apiüng wüx leaw apmelanglangüy ngome apmacül meáwan nüt. Nganüy aaga leaw ngondom melanglangüy, aaga cielo niüng acül Teat Dios, aag ayaj apmacül meáwan nüt. ²⁸Pares nganüy müjchiiüts gracias Teat Dios, cos lamüüch icoots mayariiüts aaga najneajay cambaj tiül cielo leaw ngondom melanglangüy. Netam marangaats casa Teat Dios con omeajtsaats atnej andiüm nej. ²⁹Pues Midiosaats ajlüy atnej noic biümb leaw alndom mambel cuajantanej.

Netam marangaats leaw andiüm Teat Dios

13 Tanaámب ijiürayon lasta, netam mejlüyüin atnej nop necual icon. ²Aton nde ndrom imeajtsan, netam mapac imeajtsan mejawan napeay miün nipilan, meajchiün leaw netam. Cos atquiaj tarangüw acas monxey tanomb, tujchiw maxood aniüngüw nejiw ángeles, ngo mateotsüw wüx jane nejiw.

³Aton netam leaam imeajtsan wüx leaw altiül manchiüc, meyajcan atnej ilean tiül manchiüc mequiüjpan. Átan leaw teamamongochiw ngo majneaj, netam meyajcan atnej teamamongochiün ngo majneaj nóiquian mequiüjpan.

⁴Leaw langoch owixaw mequiübajey najneaj arangüw, wüx ameayiw nóiquian ngo majiür nicuajind. Pero naleaing naxey ngondom majiür pálwüx najtaj, at najtaj ngondom majiür pálwüx naxey. Meáwan monxey monjiür pálwüx najtaj tengwüy nüx, aton meáwan montaj monjiür pálwüx naxey tengwüy nench, pues Teat Dios apmajaw wüx asoetiw nejiw.

⁵At aton nde meyacan imeajtsan wüx mendiümdiüman tomiün. Ich mapac imeajtsan wüx leaw almejiüran nganüy, cos Teat Dios apiüng: “Ngo nacueat nambeol icon”, aw. ⁶Pares ngo machiweaats omeajtsaats, alndom mapiüngaats atnej tanderac nomb:

Teat Dios nembeol xic,
ngo nimbol nicuajind leaw
alndom marang wüx ximbas
aljane.

⁷Ich leaam imeajtsan wüx ajcüw leaw tarangüw natang tiül icona, leaw taquajchiw icon wüx Mipoch Teat Dios. Iyamban imeajtsan mejawan nguineay tarangüw najneaj wüx almequiüjpan; irangan atnej tarangüw wüx tayariw andeac Teat Cristo.

⁸Teat Jesucristo, áag tambeol nejiw tim quiaj, atanej teamambeol icoots nganüy, aton atanej apmambeol icoots oxep nawiiür,

ngo majiür ümb. ⁹Nde mendüjpiün wüx sitiül aljane apmaquiaach icon wüx cuajantanej pálwüx, ngo matnej lamayariiüts. Áagan Teat Dios alndom müüch icoots mimonajneaj nej cos ajiür icoots lasta. Sitiül mandüjpiiüts aaga poch leaw andeac wüx nguineay alndom meteran, aag ayaj ngo mambeol icoots nicuajind.

¹⁰Nganüy ajiüraats noic nichech más xeyay nembeat, ngo matnej tajlüy nomb. Tanomb miteaats tayacüw nimal wüx artül marang nichech tiül nangaj iüm taag, ngondom müetiw. ¹¹Cos nomb minatang miteaats ajmel tiül aaga Xeyay Nangaj tiül nangaj iüm ajoyiw miquiej nimal maripip quiaj mangüy asoeteran. Ndoj taquiüjpüw aaga nandeow nimal mambeliw mbeay cambaj. ¹²Pares Teat Jesús aton tandeow mbeay cambaj mangüy asoet meáwan nipilan naag miquiej nej. ¹³Nganüy netam mambaats mbeay cambaj niüng Teat Jesús tandeow, masey mamongochiüts monxing atnej nej tamongoch. ¹⁴Pues ningüy wüx iüt cam ngo majiüraats micambajaats leaw apmajlüy meáwan nüt. Nganüy teamayambaats aaga cambaj leawa aliüc miün niüng apmacüliüts alinoic nüt. ¹⁵Cos Teat Jesucristo tandeow, pares netam marangaats casa Teat Dios meáwan nüt, cos aag ayaj atnej müjchiüts ichechiiüts nganüy, y müjchiüts gracias Teat Dios. ¹⁶Aton tanaámb netam membeolayoots, mejiürayoots lasta, cos aag ayaj atnej nichech leaw Teat Dios najneaj majaw.

¹⁷Netam merangan leaw apiüngüw monajiüt tiül minipilan

Teat Dios; netam meyajcan chingüy icona, nganüy nejiw natangüw. Cos aag ayaj minajiütüw nejiw, netam mambeolüw icon wüx minajiüt Teat Dios. Alinoic nüt Teat Dios apmajaw wüx nguineay tarangüw. Pares imbeolüw marangüw najneaj, cos atquiaj apmapac omeajtsüw wüx minajiütüw nejiw, ngome apmamix omeajtsüw. Cos sitiül amix omeajtsüw wüx minajiütüw nejiw, aag ayaj ngo mambeol icon nicuajind.

¹⁸Itüniün ocueaj Teat Dios mambeol xicon, cos tanaámb sandiüman narangan leaw apiüing Teat Dios, nayajcan najneaj tiül ximeajtsan wüx cuajantanej leaw sarangan. ¹⁹Alinomb sasaj icon metüniün mambeol xic Teat Dios para ndom namb najaw icon najen.

**Ndójuwüx atepeay, teamasaj
Teat Dios mambeol nejiw**

²⁰Nganüy satün ocueaj Teat Dios, aaga neech icoots majlüyüüts najneájan, leaw tapacüüch alinomb Miteatiiüts Jesucristo. Nej nganüy nop natang nejiür icoots,

atnej nop nejiür sap ajiür misap nej. Nej ajlüy wüx aaga jayats poch leaw apmajlüy meáwan nüt, cos taw miquiej nej tandeow. ²¹Ich mambeol icon Teat Dios merangan palan leaw andiüm nej, müüch icon merangan najneaj, cos Teat Cristo apmambeol icon. Nej netam marangüch casa meáwan nüt. Amén.

²²Satün icueajiün xecojow xechijquiaw, inguiayiün leaw lanasaj icon tiül aaga nawiig cam, iyacan wüx imeajtsan. Áagan acas poch sarang wüx nawiig cam ngome xeyay najal. ²³Nganüy sanasaj icon aton, michijquiaats Timoteo laáw tiül manchiüc. Sitiül nej mapeay najen, saleamban quiaj najawan icon.

²⁴Itepeayiün meáwan natang nenajiüt tiül icona; aton itepeayiün meáwan monyar andeac Teat Cristo. Leaw aliw ningüy monaw Italia atepeayiw icon aton.

²⁵Teat Dios tanaámb müüch icon mimonajneaj nej, tamtámban. Amén.

Noic nanderac tarang wüx nawiig

SANTIAGO

Teat Santiago atepeay nipilan israel nguiajantanej

1 Xique nenütiüs Santiago, nerangas minajiüt Teat Dios at minajiüt Teat Jesucristo. Satepeayiw meáwan micual Israel, ajcüwa micual gajpiüp (12) monxey leaw ndajrriütoj tandüyiw tiül palpálwüx iüt.

Teat Dios üüch maxoram omeaatsaran

²Xecojow xechijquiaw, ich mapac imeajtsan xeyay, masey imongochiün cuajantanej ngo majneaj. ³Cos ijawan wüx imongochiün xeyay ngo majneaj wüx indüjpiün Teat Dios, quiaj apmejawan guineay üüch icon meüücan wüx, ngo paxiüm icueajiün. ⁴Sitiül apmeüücan wüx meáwan cuajantanej leaw imongochiün, aag ayaj apmajüiquich irangan palan najneaj, lango metam icon nicuajind.

⁵Sitiül aljane icona ngo maxom omeaats guineay netam marang leaw Teat Dios andiüm, ich matün ocueaj Teat Dios, quiaj apmüünd.

Cos nej xeyay üüch meáwan nipilan leaw apmatün nej ocueaj, ngo malic. ⁶Wüx nop apmatün, tiül omeaats netam mapiüng apmüünd, ngondom machiw omeaats, cos jane apmachiw omeaats, aag ayaj ajlüy atnej arang omal yow tiül ndec, aquiüüb nej mamb iünd tengwüy ncherrec nguiajantanej. ⁷Leawa nerang atquiaj ngondom mapiüng Teat Dios apmüüch nej leaw atün. ⁸Cos nop nipilan nejiür ijquiaw omeaats, noic nüt andiüm marang atnej andiüm Teat Dios, alinoic nüt andiüm marang andiüm nej. Aaga nipilan quiaj ngondom mandüüb noic nej.

⁹Nop nendüüb Teat Dios masey napateay ajiür, ich mapac omeaats wüx ambeol nej Teat Dios. ¹⁰Nop nejiür, ich mapac omeaats aton, masey nipilan itsojow nej wüx andüüb Teat Dios. Nej alinoic nüt apmandeow, at leaw almajiür apmamong atnej among ajpoet mbaj. ¹¹Cos wüx apmajntsoj nüt apmerraar xeyay, quiaj soex apmawaag, ajpoet nej apmajtean, quiaj ümb ajüic atsüjyay ombas. Atquiaj alndom majlüy wüx nop

nejiür, masey teamapiüng marang minajiüt nej oxep nawiür, pero tealeámban marang, quiaj andeow.

Netam maiücaran wüx meáwan naél

¹²Najneajay apmajlüy jane aüic wüx meáwan naél amongoch, cos wüx landoj maüic mamongoch meáwan aaga naél quiaj, quiaj apmüünd atnej noic corona leaw apmüüch mapac meáwan nüt, cos aag ayaj Teat Dios lamapiüng apmüüch meáwan mondiüm nej.

¹³Sitiül aljane ayaag tiül omeaats nej andiüm marang ngo majneaj, ngondom mapiüng Teat Dios tüüch nej leaam omeaats aag ayaj, cos nejingüind ngondom mayac wüx Teat Dios marang ngo majneaj, at Teat Dios ngo mayac wüx nejingüind marang ngo majneaj.

¹⁴Cos jangantanej nejáyan quiaj ayacüy tiül omeaats nej mandiüm marang ngo majneaj, wüx anot nej mandiüm marang leaw axom majaw, quiaj apmeyacüy tiül naél. ¹⁵Wüx nop apmapiüng tiül omeaats nej marang ngo majneaj, aaga nisoet wüx landoj lamarang alndom mambiy nej.

¹⁶Xecojow xechijquiaw, nde mewaiicharanan wüx aag ayaj. ¹⁷Meáwan leawa najneajay üjndiüüts üjndiüütsan, aag ayaj palanüy ajiüraats. Meáwan aag ayaj aliüic imiün cawüx niüng ajlüy Teat Dios, aaga nerang nüt, nerang caaw, nerang ocas. Nej ngondom mambiülüüch atnej angowüüch minden cuajantanej. ¹⁸Cos nej Teat Dios tandiüm müüch icoots wijquiamoots wüx aaga naleaing poch wüx Teat Cristo, para

majlüyüüts natang tiül meáwan leawa lamarang.

Netam marangüch atnej apiüng

¹⁹Xecojow xechijquiaw, ich leaam imeajtsan netam mecüliün menguiayüün. Ndoj, wüx lamejawan nguineay ajlüy, quiaj tendecan. Nde majénan mejcüyüün. ²⁰Cos sitiül aljane apmajcüy, quiaj langondom marang najneaj atnej andiüm Teat Dios. ²¹Nganüy netam mecueatiün meáwan ngo majneaj irangan, meáwan ngo majneaj ajlüy tiül imalan at tiül imeajtsan. Iyariün con imeajtsan aaga Nangaj Poch leaw alndom mawün icon wüx nisoet.

²²Netam merangan atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios, nde menguiayüünan. Cos sitiül apmenguiayüünan, ngo merangan leaw apiüng, quiaj apmeüiquichan icyónan quiaj tenguiäl iwaiichayon. ²³Sitiül aljane anguiáyan Mipoch Teat Dios, ngo marang atnej apiüng, aag ayaj ajlüy atnej nop naxey nejaw mitey nej tiül cheeg nguineay ajlüy. ²⁴Cos aaga nerang atquiay quiaj masey tajaw nguineay ajlüy, condom wüx apmamb, quiaj landroj omeaats nguineay tajaw. ²⁵Pero jane tanaámb majaw palan aaga poch ocueaj Teat Dios aaga newün icoots wüx, mayac wüx omeaats marang leaw apiüng, quiaj aaga nipilan lango majlüy matnej nop nenguiáyan condom landroj omeaats. Pero nej apmajlüy nop nerang atnej apiüng Teat Dios, condom xeyay apmapac omeaats wüx leaw arang.

²⁶Sitiül aljane tiül icona apiüing xeyay andüüb Teat Dios, pero naleaing ngo majaw wüx andeac, aag ayaj nejáyan quiaj tengual awajichay, cos masey apiüing andüüb Teat Dios, aag ayaj ngo maleaing. ²⁷Sitiül aljane naleaing andüüb Mipoch Teat Dios, ngo matsopoch nej nicuajind nisoet teombas Teat Dios; aag ayaj apmamb majaw mambeol ajcüwa nendeoj monguich, at apmambeol monlemben omal montaj wüx amongochiw naél. Atquiaj alndom majlüy nerixixay omeaats, ngo marang atnej arangüw nipilan nganaw mandüjpiw Mipoch Teat Dios.

Ngo metam marriüjtan tiül nipilan

2 Xecojow xechijquiaw, cos indüjpiün najneajay Miteatiüts Jesucristo, ngo metam merriüjtan tiül nipilan. ²Cos sitiül aljane apmamb niüing canchiüron, nop asooig najneajay apix nej, at iquial owix nej oro; pero alinop apmamb quiaj netiün andüy, nguirich apix nej; ³condom icona apmajneaj mejawan aaga xeyay ajneaj asojiquiaj quiaj, apmesajan: “Mac cheter ningüy tiül najneajay chetejara wüx cam”, merajan. Condom apmesajan aaga netiün andüy quiaj: “Lombóran ninguij, tengwüy tsotóran ningüy tiüt”, merajan. ⁴Wüx irangan atquiaj, ajüic ngo majneaj tengual irriüidayon, cos tengual mejawan nguineay ajlüy wüx ombas nop alinop; aag ayaj ngo majneaj ipiüangan tiül imalan quiaj.

⁵Xecojow xechijquiaw, inguiayiün sanasaj icon: Teat Dios lamarriüid

ajcüwa nipilan ngo majiür xeyay wüx aaga iüt cam mandüjpiw nej; at apmajlüyiw nóiquian maquiüüb Teat Cristo tiül micambaj nej tiül cielo. Cos lamapiüing apmüüch aag ayaj meáwan leawa nej andiüm. ⁶Pero icona ngo mind mejawan nipilan leaw ngo majiür, ¿neol, ngome ajcüwa monjiür, nejiw xeyay arangüw ngo majneaj wüx imbasana? ¿Neol, ngome nejiw asapüw icon mayacüw icon teombas monajiüta? ⁷¿Neol, ngome ajcüwa monjiür andeacndeacüw ngo majneaj wüx aaga najneajay minüt Teat Jesucristo, áag tengual mendüjpiün nganüye?

⁸Sitiül icona apmerangan atnej Teat Dios apiüing tiül Nangaj Mipoch Nej wüx apiüing: “Netam mendiüman nop alinop atnej iquiáyan quiaj indiümüy”, aw. Aag ayaj najneaj apmerangan. ⁹Pero sitiül irriüidayon nop alinop, aag ayaj xeyay nisoet ijiüran; aaga poch tayac Teat Dios ajüiquich ngo majneaj irangan. ¹⁰Sitiül aljane apmapiüing arang palan meáwan aaga poch tayac Teat Dios; pero sitiül nej ngo marang masey noic poch, aag ayaj Teat Dios ajaw atnej ngo marang nicuajind leaw apiüing tiül Mipoch Nej. ¹¹Cos nejay Teat Dios leaw tapiüing: “Nop naxey ngondom majiür pálwüx najtaj, nop najtaj ngondom majiür pálwüx naxey”, aton tapiüing: “Nde membiy nejinguind”, aw. Atquiaj Teat Dios apiüing, cos sitiül nop naxey ngo majiür pálwüx najtaj, at najtaj ngo majiür pálwüx naxey, pero sitiül apmamby nipilan, aag ayaj ngo marang leaw apiüing aaga poch

tayac Teat Dios. ¹²Netam merangan najneaj, aton netam mendeacan najneaj atnej apiüing Teat Cristo, cos nej andiüm icon, pero aton apmajaw wüx isoetiün alinoic nüt. ¹³Sitiül aljane ngo majiür lasta alinop, alinoic nüt wüx Teat Cristo apmajaw wüx asoet nej, ngome apmajiür nej lasta nicuajind. Pero sitiül aljane apmajiür lasta alinop, quiaj Teat Cristo apmajiür nej lasta wüx apmajaw wüx asoeteran.

**Netam mejüiquich nguineay
indüüb Teat Dios**

¹⁴Xecojow xechijquiaw, ¿cuajpar sitiül aljane mapiüing andüüb Teat Cristo sitiül ngo majüic arang leaw apiüing Teat Cristo? Aag ayaj ngo majüiquich laáw asoet nej. ¹⁵Jondot nop micoj michiig ngo majiür apix, ngo majiür cuane apmüet, ¹⁶condom nop icona masaj nej: “Tamtámban ijlüy, quiür iyamb ipix ngana mambiy ic naquind, iyamb it ngana mendeow lop”, maj nej. Pero sitiül ngo müüch nicuajind, ¿nguineay ajüic ambeol neje? ¹⁷Atquiaj sitiül aljane apiüing ayar andeac Teat Dios; pues aaga apiüing quiaj ngo membeat nicuajind sitiül ngo marang leawa netam marang. ¹⁸Sitiül apmasaj xic aljane: “Ique ipiüing temeyar andeac Teat Dios, pero xique teanarang leaw apiüing Teat Dios”, maw. Pues iich xic najaw nguineay iyar andeac Teat Dios masey ngo majüic irang najneaj, nganüy xique sanüüch ic mejaw nguineay sayar andeac Teat Dios cos sarang leawa nej andiüm. ¹⁹Ique ipiüing ijaw áagan nop Dios almajlüy, aag ayaj naleaing

ipiüing. At aton nimeech ajawüw nop Teat Dios almajlüy, pero ambeapmbeap nejiw, xeyay imboloj mandüyiw. ²⁰¡Ique nerchach! ¿Ngo mejaw sitiül nop apmayar andeac Teat Dios, pero ngo marang leaw apiüing Teat Dios, aag ayaj por ngana miün mapiüing lamayar andeac Teat Dios? ²¹¿Neol ngo menguiayiüna nguineay tarang mixejchiüts Abraham wüx tayac nichech müüch Teat Dios? Cos nej tarang leaw tasaj nej Teat Dios, taquiüüb micual nej Isaac mayac wüx artül marang nichech. ²²Naleaing ajawaats Abraham tarang aag ayaj cos tayar andeac Teat Dios. Quiaj tajüic nej naleaing ayar andeac Teat Dios, cos tarang leaw tapiüing Teat Dios. ²³Wüx tarang aag ayaj, quiaj tajüic nej lamarang atnej apiüing tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüing: “Abraham tayar leaw tasaj nej Teat Dios, quiaj tajüic Teat Dios lamawün nej asoet nómban”, aw. Ndoj tanderac najneaj wüx Abraham cos nej xeyay ajneaj aweaag Teat Dios.

²⁴Nganüy ijawan sitiül naleaing nop ayar andeac Teat Dios, at sitiül arang atnej Teat Dios andiüm, aag ayaj ajüic Teat Dios lamawün nej asoet nómban. ²⁵Tanomb aaga najtaj nejiürjiür naxey nenüt Rahab, Teat Dios tawün nej asoet, cos nej tarang leaw Teat Dios andiüm wüx taxot aniüing nej ajcüwa monxey, ndoj tüüch mambüw amb tiül alinots tüüd, ngana ndeajmoj. ²⁶Atquiaj ajlüy, cos nop nandeow nipilan ngo majiür espíritu; at aton masey nop apiüing lamayar andeac Teat Dios, sitiül ngo marang leaw

apiüing Teat Dios, aag ayaj ajlüy atnej nop nandeow.

Oniweran

3 Xecojow xechijquiaw, ngo metam majlüy tiül icona xeyay leawa apiüingüw alndom ombasüw maquiajchiw, cos ijawan leaw aquiajchiiüts sitiül ngo maquiajchiiüts naleaing atnej apiüing Teat Dios, nej apmayac asoetiiüts xeyay. ²Naleaing nejinguid ngondom marang palan. Ndot sitiül aljane ngo mandeac nicuajind leaw ngo metam mandeac, aag ayaj arang palan. Aton nej alndom mesapüy wüx marang palanüy leaw netam marang. ³Ndot ayacaats freno teombeay nop cawüy, quiaj alndom maleainguijchaats mayacaats tiül tiüüd. ⁴At nop nadam müx masey nadam, aaga nejüyich nej alndom maleainguiich naag nots nine timón, masey napac iünd mandüüm maquiiüb nej nguiajantanej. ⁵Atquiaj ajlüy wüx oniweran, cos masey nine oniweran, alndom merangrangüy mandeac wüx cuajantanej. ¿Neol ngo mejawana, noic nine biümb alndom mambel xeyay xiüla? ⁶Atquiaj ajlüy oniweran, cos alndom marang xeyay ngo majneaj atnej biümb alndom marang. Aaga oniweran, nimeech alndom majüyich nej müüch mandeacaats xeyay ngo majneaj. Pares netam leaam omeajtsaats nguineay andeacaats meáwan nüt. ⁷Meáwan nimal masey napatüw, alndom müünd memas, masey quiec, masey ndiüc, masey nimal naw tiül ndec. Meáwan ajcüwa nimal

quiaj, nipilan alndom müüch memas. ⁸Pero nejinguid ngondom mapal ombeay müüch memas oniw nej, cos aaga oniweran quiaj ngondom müünd memas. Aag ayaj ajlüy atnej micüy olüic napat ndiüc cos alndom mambiy. ⁹Cos naag ombeayaran alndom mandeacaats najneaj wüx Teat Dios; at alndom mapaijchaats nipilan, aag tarang Teat Dios atnej ajlüy nej. ¹⁰Cos ombeayaran alndom mandeac najneaj, aton alndom mandeac ngo majneaj. Xecojow xechijquiaw, atquiaj ngo metam marangüch. ¹¹¿Jondot, noic oniiüg yow, mbich nóiquian alndom maw tiül nangan yowa, at nangaag yowa? ¹²Xecojow xechijquiaw, ¿alndom noic owil toc maóng olívas? ¿Ngwüy alndom noic owil uva maóng toca? ¡Aag ayaj ngondom niquimas! Aton noic oniiüg yow ngondom maw tiül najtix yow nóiquian maquiiüb nangan yow.

Teat Dios ambeol maxoram omeaatsaran

¹³¿Jane tiül icona xeyay axom omeaats, at ajaw wüx cuajantaneje? Nej ich majüiquich nguineay axom omeaats marang cuajantanej najneaj, at ngo merangrangüy wüx nicuajind. ¹⁴Sitiül aljane ayac wüx omeaats ajcüy majaw alinop, at xeyay arang cuajantanej leaw arang melombojcháyan wüx; aag ayaj ngondom merangrangüy wüx mapiüing nej xeyay andüy, cos nop nerang atquiaj ajüiquich tengual awaiich. ¹⁵Leaw nepiüing atquiaj, aag ayaj ngome ocueaj Teat Dios, aag ayaj ocueaj nipilan ningüy

wüx iüt, tengwüy ocueaj nimeech. ¹⁶Cos sitiül aljane andiümdium ocueaj alinop, tengwüy sitiül alwüx omeaats ajcüy majaw aljane, quiaj apmajlüy xeyay moncüy, aton meáwan palpálwüx ngo majneaj alndom marangüch. ¹⁷Nganüy sitiül aljane axom omeaats wüx cuajantanej, aaga leawa teamaxom omeaats wüx quiaj imiün cawüx niüng ajlüy Teat Dios. Palanüy najneaj ajlüy, ngo müüch moncüy, ajiür monajneaj, alndom manguiaiy leaw apiüng alinop, ajiür lasta jangantanej, arang najneaj mambeol alinop. Ngo marang casa nop, pero alinop ngwüy; at ngo mawaiich nejingüind. ¹⁸Jane ayamb monajneaj nguajantanej mamb, apmaxom monajneaj.

**Mondiümdium leaw almajlüy
wüx aaga iüt cam**

4 ¿Cuane wüx ajlüy moncüye, at mondeacndeac tiül icona? ¿Ngome aag ayaja naw tiül imeajtsana, merangan leaw icona indiümana? ²Cos indiüman mejiüran cuajantanej leaw ngondom mejiüran, pares tendiüman membiyan leaw nejiür. At aton indiüman mejiüran leaw almajiür alinop, pero ngondom mejiüran, áag teyambyan moncüy, mejcüyiün mequiüjpan monjiür, para alndom menojtiün leaw almajiürüw. Nfüngan aton ngondom mexoman mejiüran nicuajind, cos ngo meyamban Teat Dios metüniün ocueaj. ³At aton masey itüniün, naleaing ngo meajndiün cos Teat Dios ajaw ngo majneaj itüniün. Nej ngo müüch cos itüniün para merlomboochayon wüx. ⁴Icona

tepiüngan apmerangan leaw andiüm Teat Dios, ndoj ngo merangan. ¿Neol ngo mejawana sitiül irangan ngo majneaja leaw arangüch ningüy wüx iüta, Teat Dios ngo majneaj majaw icon? ⁵¿Ngwüy, cuane ipiüngana? ¿Jow, leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios ngo metama? Ngwüy netam, cos apiüng: “Aaga Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios leawa nej tayac tiül omeajtsaats andiüm icoots xeyay; teamajiür icoots, ngo mandium marangaats ngo majneaj”, aw. ⁶Teat Dios teamambeol icoots xeyay, ngo metam mandiümaats marangaats ngo majneaj. Atcüy apiüng: “Teat Dios ambeol jane ngo merangrangüy; pero leaw nerangrangüy, nej ngo mambeol”, aw. ⁷Ijchan imeajtsan Teat Dios; nde merangan leaw minatangüw nimeech andiüm. Ndoj quiaj apaxiüm, apmacueat icon. ⁸Sitiül apmeajchiün imeajtsan Teat Dios, nej apmatüch niüng ijlüyiün mambeol icon. iIcuaeatiün irangan ngo majneaj icona monrang nisoet! Iwüniün tiül imeajtsan meáwan ngo majneaj, nde mejiüran ijquiaw imeajtsan. Netam merangan áagan leaw andiüm Teat Dios; ngondom merangan leaw icona indiüman. ⁹Netam meyajcan ngo majneaj tiül imeajtsan, mejiüntsana xeyay. Nde mapac imeajtsan wüx aaga ngo majneaj irangan. ¹⁰Sitiül ngo merangan adam imeajtsan teombas Teat Dios, nej apmajüiquich najneaj irangan.

**Leaw nendeac ngo majneaj
wüx ombas alinop**

¹¹Xecojow xechijquiaw, nde mendeacan ngo majneaj wüx ombas

nop alinop. Cos leaw nendead ngo majneaj wüx ombas alinop, tengwüy ayac asoet alinop, aag ayaj atnej andeac ngo majneaj wüx aaga poch tayac Teat Dios. Cos atquiaj ajiüc ngo metam nej, ngo marang leaw apiüng. ¹²Cos néjan Teat Dios lamayac Mipoch Nej, aton néjan alndom mayac asoet aljane. Nej alndom mawün wüx asoeteran, aton nej alndom mandrooch ombas nipilan tiül aaga xeyay ngo majneaj. ¿Jow nganüy icona, neol teyacan asoet alinopa?

**Ngondom mejaw cuane
apmajlüy oxep nawiür**

¹³Sitiül aljane apmasaj icon mapiüng: “Nganüy tengwüy oxep apmambaats marangaats najiüt tiül noic cambaj miünquiaj; apmacüliüts quiaj nomb neat; apmengalayoots apmenüübayoots alndom maxomaats tomiün”, maw; aag ayaj ngo majneaj mapiürang atquiaj. ¹⁴Cos ngo mejawan cuane apmexoman oxep nawiür, sitiül alndom mepacan tengwüy mendeowan. Acásan nüt ajlüyiiiüts niüngüy atnej oic, cos oic alndom majlüy acásan ores condom lamong. ¹⁵Netam mepiüangan: “Sitiül Teat Dios apiüng aliün mapacaats, quiaj apmarangaats aaga najiüt cam. Pero sitiül Teat Dios ngo mandiüm marangaats aaga najiüt cam, quiaj lango marangaats”, merawan. ¹⁶Pero naleaing icona ngo mepiüangan atquiaj, cos indeacndeacan, erlomboochayon wüx nguineay apmerangan oxep nawiür. Meáwan ajcüwa monlombojchay quiaj, Teat Dios ngo majneaj majaw nejiw. ¹⁷Cos sitiül nop ajaw nguineay netam marang, ndoj ngo marang, quiaj lamajiür xeyay nisoet.

Apaj ocueajiw monjiür

5 iInguiayiün icona monyac imeajtsan wüx leaw almejiüran! Sanasaj icon, netam mejiütsan, merpajan, cos laliüc memongochiün xeyay ngo majneaj. ²Cos meáwan leaw almejiüran, aag ayaj atnej pandiün, at meáwan najneaj ipixan almejiüran, aag ayaj ajlüy atnej lamüet nej ndeog. ³At meáwan oro, meáwan plata leaw almejiüran, aag ayaj ajlüy atnej lajtep miüüt, lango majneaj. Ninguiaj ajiüc icona nerrejchiün wüx leaw almejiüran. Wüx aag ayaj alinoic nüt apmeyajcan xeyay ngo majneaj wüx Teat Dios apmajaw wüx isoetiün; cos apmeyajcan atnej teamambel icon biümb. ⁴Icona tewajjchan ajcüwa nipilan monrang minajiütan, ngo mengüyiün palan, por aag ayaj Teat Dios apmepalüch ombas, cos nej lamanguiyay nguineay teamapiüngüw ajcüwa monrang najiüt quiaj. ⁵Icona najneajay ijlüyiün ningüy wüx aaga iüt cam, lamong wüx ijiüran cuajantanej; temerangan meáwan leaw iüch mapac imeajtsan. Icona at icon nop naxip nimal wüx apmatüch a nüt apmembiyaranan. ⁶Icona lameyacan asoet mandeowüw leawa ngo majiürüw nisoet nicuajind. iNejiw ngondom mewünaye!

**Iiücan wüx cuajantanej
leaw imongochiün**

⁷Xecojow xechijquyaw, netam meüican wüx meáwan ngo majneaj leaw imongochiün, leaw atüch a nüt mandilil Teat Jesús. Cos ijawan nguineay arang nop nepiür, netam mafüc wüx leaw ajoet ndoj apmapiür. Condom apmatüch aaga nüt maxaing omeaats corrül. ⁸Atquiaj icona aton netam meüican

wüx leaw almendüjpiün, nde paxiüm icueajiün; cos laliüc mapeay Teat Jesús imiün tiül cielo. ⁹Xecojow xechijquiaw, nde mendeacan ngo majneaj wüx ombas nop alinop, nganandot Teat Dios mayac xeyay isoetiün, cos laliüc matüch a nüt majaw wüx asoeteran. ¹⁰Xecojow xechijquiaw, netam merangan atnej nomb tarangüw ajcüwa mondeac andeac Teat Dios, cos nejiw taiücüw wüx meáwan ngo majneaj leawa tamongochiw. ¹¹Ajawaats najneajay tajlüyiw leawa taiücüw wüx meáwan ngo majneaj tamongochiw quiaj. Lamenguiayiün nguineay teat Job taüic wüx meáwan ngo majneaj, at nguineay Teat Dios tambeol nej xeyay wüx landoj mamongoch aag ayaj. Atquiaj arang Teat Dios cos najneaj omeaats, andiüm meáwan nipilan.

¹²Nganüy xecojow xechijquiaw, sasaj icon nde mepajan wüx minüt Teat Dios. Nde mepajan wüx minüt cuajantanej najlüy tiül cielo, tengwüy leaw najlüy wüx iüt. Nde mepajan minüt wüx cuajantanej leaw almajlüy. Ngwüy netam mepiüangan naleaing tajawas, tanguiayüis; tengwüy ipiüangan naleaing ngo najaw ngo nanguiay. Cos sitiül apmerangan atquiaj Teat Dios ngome apmayac isoetiün alinoic nüt.

¹³Sitiül aljane icona amongoch ngo majneaj, ich masaj Teat Dios mambeol nej; sitiül aljane apac omeaats, ich mataag cantar himnos wüx minüt Teat Dios. ¹⁴Sitiül aljane tiül icona niün andeow, ich mapaj montangtang monajiüt tiül icona monyar andeac Teat Cristo, mambüw quiaj matüniw ocueaj

Teat Dios mambeol nej. Aton ich matequejchiw wüx ombas nej aceite wüx minüt Teat Jesucristo. ¹⁵Condom ich matüniw ocueaj Teat Dios, nde machiweaw omeajtsüw. Quiaj aaga niün andeow quiaj apmajneaj, Teat Dios apmawitich nej, y sitiül ajiür nisoet Teat Dios apmawün meáwan asoet nej. ¹⁶Nganüy sitiül aljane tiül icona arang ngo majneaj, ich macheed masaj icon cuane nisoet ajiür. Condom isajan Teat Dios mambeol nop alinop wüx aag ayaj; quiaj apmamong, apmajneaj iün andeow. Cos sitiül nop naleaing andiüb Teat Dios con omeaats y arang leaw andiüm Teat Dios, wüx apmatün ocueaj Teat Dios, quiaj apmarangüch leaw nej atün. ¹⁷Aaga teat Elías tajlüy tanomb, aag ayaj nop naxey atnej icootsa. Naleaing wüx nej tatün ocueaj Teat Dios ngo majoet, quiaj ngo majoet aroomb neat pinawan. ¹⁸Condom tatün alinomb ocueaj Teat Dios, tasaj müüch majoet, quiaj tajoet. Condom tajlüy nüeteran cos terangüy omeaats micorrüliw nejiw. ¹⁹Xecojow xechijquiaw, sitiül aljane tiül icona lango mandiüb aaga poch naleaing leaw tandeac Teat Dios, nganüy sitiül alinop icona apmambeol nej mandilil alinomb mandiüb Teat Dios, ²⁰quiaj aaga nerang ngo majneaj quiaj apmaw wüx asoet nej, lango mandeow tiül nisoet. Aton aaga nembel nej alndom mayaag najneaj cos lamawün wüx aaga nipilan quiaj, lango majiür nicuajind nisoet.

Anoic nanderac arang wüx nawiig San Pedro

1ª Carta de SAN PEDRO

Atepeay

1 Xique nop apóstol ocueaj Teat Jesucristo, nenütiüs Pedro. Nganüy sarang aaga acas poch cam natepeayiw meáwan nipilan israel leawa tajwanüw tiül micambajüw nejiw, leawa nganüy ajlüyiw tiül alinoic iüt, tiül Ponto, tiül Galacia, tiül Capadocia, tiül Asia, tiül Bitinia. ²Cos Teat Dios nde tanomb ajaw icona apmendüjpiün nej; pares lamarriüid icon meajchiün imeajtsan merangan leawa Nangaj Espíritu asaj icon. Lamajants icon miquiej Teat Jesucristo para mejlüyiün nerexixay. Tamtámban nejneajjüunan, ich mexeyay tiül icona mimonajneaj Teat Dios.

Teamacüliiüts leaw ngome apndrom ombas

³Najneajay ajlüy Teat Dios, Miteat Miteatiiüts Jesucristo, cos tajmiüc omal omeaats majaw leaw amongochiiüts. Tüüch icoots wijquiamoots alinomb cos tapac tiül mondeow Teat Jesucristo. Aag ayaj üüch mapac omeajtsaats xeyay macüliiüts aaga nüt wüx

icoots apmapacaats alinomb.

⁴Quiaj apmüjndiiüts leawa Teat Dios lamapiüng apmüüch icoots ninguiün tiül cielo. Aaga leaw apmüjndiiüts quiaj, ngome apndrom ombas, apmajjüraats meáwan nüt. Ngondom matsopoch nej nicuajind; aton ngondom mantsoy mawaag.

⁵Cos ijchan imeajtsan meyariün andeac Teat Dios, nej teamajjüir icon leaw apmatüch a nüt nómban meriowan wüx isoetiün. Aag ayaj aliüc miün apmajlüy wüx ümb wüx nüt.

⁶Meáwan wüx aag ayaj icona netam mapac imeajtsan xeyay, masey ningüy wüx aaga iüt cam apmemongochiün xeyay naél. Naleaing aag ayaj acásan nüt apmajlüy. ⁷Icona netam meiücan wüx meáwan naél leaw apmemongochiün wüx indüjpiün MíPOCH Teat Dios, cos aag ayaj najntsop wüx ambeat, ngo matnej netsüjyay ombas oro. Masey majmel wüx biümb maponcharan majwan misoy nej maw áagan jayats oro. Atquiaj icona sitiül apmejüiquichan nguineay iücan wüx meáwan imongochiün quiaj, najneajay

apmapac omeaats Teat Jesucristo majaw icon wüx nej aliüc alinomb.

⁸Cos Teat Jesucristo indiüman, masey ngome nejay tejawan, nganüy tanaámb iyariün mipoch nej. Xeyay apac imeajtsan wüx nej, masey ngo mexoman poch leaw alndom mapiüng wüx nguineay ajneaj ajlüy. ⁹Pues aaga mipoch Teat Jesucristo leawa temeyacan imeajtsan wüx, aag ayaj apmawün icon wüx isoetiün.

¹⁰Ajcüwa mondeac andeac Teat Dios monlüy tanomb tandiümüw majawüw nguineay ajlüy mimonajneaj Teat Dios leaw apmeajndiün, ijndeánan. Tayambüw teamteáman majüiquichaw nguineay ajlüy aaga awaran wüx asoeteran.

¹¹Tayambüw ngün nipilan ngün nüt andeac wüx aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Cristo leaw almajlüy tiül nejiw. Cos tandeac wüx meáwan ngo majneaj leaw apmamongoch aaga Cristo, condom tajuiquich nguineay apmajlüy xeyay najneajay. ¹²Condom tündiw majawüw aag ayaj ngome apmajlüy tiül minütiw nejiw; aag ayaj apmajlüy wüx icootsa. Cos meáwan leawa tandeacüw, aag ayaj lajlüy nganüy, lamenguiaiyiün wüx. Pues aaga Nangaj Espíritu niün imiün tiül cielo tambeol nejiw mandeacüw aag ayaj. Meáwan aaga lajlüy quiaj, ajcüwa ángeles monaw tiül cielo xeyay tandiümüw majawüw nguineay ajlüy.

**Teat Dios tayamb icoots
marangaats najneaj**

¹³Nganüy iyacan wüx imeajtsan leaw lamenguiaiyiün, merangan palanüy leawa najneaj. Icülüin

meajndiün aaga monajneaj leaw apmeajndiün wüx Teat Cristo aliüc alinomb. ¹⁴Nganüy irangan atnej arangüw nacualaran leaw arangüw asaj nejiw miteatiw nejiw. Nde merangan ngo majneaj atnej terangan nomb wüx nganaw meyariün andeac Teat Cristo. ¹⁵Cos aaga nepaj icon mendüjpiün nej arang palanüy najneaj; at icona netam merangan áagan najneaj meáwan nüt wüx ijlüyiün wüx aaga iüt cam. ¹⁶Tiül Mipoch Teat Dios apiüng: “Netam merangan najneaj cos xique najneaj sarang”, aw Teat Dios.

¹⁷Sitiül icona ipiüangan Teat Dios miteatiün, pues nej ajaw jane arang najneaj jane ngwüy; nej apmajaw wüx leawa arangaats anopnopoots. Netam mermbolan mendüyiün Teat Dios meáwan nüt wüx almejüyiün wüx aaga iüt cam atnej napeay miün nipilan. ¹⁸Cos Teat Dios lamawün icon tiül meáwan leaw ngo metam merangan, áag leawa tayacüw icon wüx mixejchiün. Nganüy ijawan aaga tawün icon wüx isoetiün ngome nangüyan naag oro tengwüy plata leaw alndom ndrom ombas. ¹⁹Pero tejwanaranan naag xeyay nemeat miquiej Teat Jesucristo wüx tandeow wüx cruz mangüy isoetiün. Cos nej tajlüy atnej nop quicheech sap najneajay, ngome ndron ombas. ²⁰Nej Teat Cristo lajlüy netam mandeow nde wüx nganaw majlüy aaga iüt cam, pero nej tiün mejuiquichay majaraw wüx tatüch a nüt, cos xeyay andiüm icon. ²¹Nganüy icona lamexoman Teat Dios cos nej Teat Cristo tamongoch

meáwan aag ayaj. Nejay Teat Dios tapacüüch alinomb Teat Cristo tiül mondeow; tüüch nej majlüy najneajay. Nganüy icona lameyacan imeajtsan wüx Teat Dios.

²²Nganüy ijlüyiün atnej lerjantsaranan norexix nde wüx Nangaj Espiritu tambeol icon meyariün, mendüjpiün aaga naleaing poch. Nganüy netam mejlüyiün nóiquian atnej nop necual icon, meyacan imeajtsan wüx mendiüman nop alinop. ²³Nganüy ijlüyiün atnej lawijquiaron alinomb; aag ayaj ngome atnej macual icon miteatiün mimüman, cos nejw apmandeowüw. Nganüy aaga ijüüran quiaj ngome apndrom ombas, cos aag ayaj Mipoch Teat Dios tanaámb apmajlüy meáwan nüt. ²⁴Mipoch Teat Dios apiüng:

Meáwan nipilan ajlüyiw at nejw nateaic soex,
nganüy meáwan
nalombocharanüw wüx, ajlüy
atnej ajpoet soex.

Cos aaga soex quiaj apmawaag,
ajpoet nej apmajtean;

²⁵Pero Mipoch Teat Dios tanaámb apmajlüy meáwan nüt, aw.
Aaga poch cam tenguiayiün wüx tasajüw icon guineay Teat Cristo alndom mawün isoetiün.

2 Nganüy netam mecueatiün meáwan ngo majneaj irangan: monwaiich, mondeacndeac iwüniünan wüx imeajtsan, moncüy majaw alinop leaw nejüür, at meáwan mondeacndeac wüx ombasaran. ²Irangan atnej arangüw namix nine les wijquiat cos ayambyambüw machech. Atquiaj

icona netam meyamban metangan wüx aaga Nangaj Mipoch Teat Dios leawa temendüjpiün, cos aag ayaj apmewün isoetiün. ³Atquiaj apmerangan sitiül naleaing ijawan Teat Dios najneaj arang.

Teat Cristo atnej noic piedra xeyay netam

⁴Itüchiün niüng ajlüy Teat Cristo, ijchan imeajtsan, cos nej ajlüy atnej noic piedra almapac. Masey nipilan aloxiw ninguiün, apiüngüw ngo metam. Nganüy Teat Dios landoj lamarriiüd majlüy nembeat xeyay. ⁵Nganüy icona ijlüyiün atnej xeyay piedras almapac. Teat Cristo apmawitich wüx icona atnej noic templo ocueaj Teat Dios; at apmejlüyiün noic ajlüy miteaats nangaj ocueaj Teat Dios, meajchiün imeajtsan atnej meyacan noic nichech müüch mapac omeaats Teat Dios. ⁶Lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios:

Xique sanayac tiül Jerusalén
noic piedra xowüy latam,
narriüjtüch, nembeat xeyay,
apmamb tiül oxing iüm.

Jane apmayar, mandüüb
aquiaach nej, ngome
apmaxing, mamix omeaats,
aw.

⁷Jane tiül icona lameyariün aquiaach Teat Cristo, lamepiüangan nej xeyay nembeat. Nganüy jane ngo mayar aquiaach nej, atcüy apiüng wüx nejw tiül Mipoch Teat Dios:

Aaga piedra leaw monrang iüm
ngome tandiümüw;
nganüy lamarang aaga netamüy
piedra tiül oxing iüm, aw.

⁸Aton tandeac wüx Teat Cristo wüx apiüing:

Aaga piedra nelimb oleajaran,
aton üüch majmiücaran wüx,
aw.

Atquiaj apiüing cos altiül ajtoechiw wüx leawa taquiaach Teat Cristo, ngo mandüümüw marangüw leawa tapiüing, landoj lajwanüw marangüw aaga ngo majneaj quiaj.

⁹Nganüy icona ijlüyiün noic ajlüy nipilan leaw lerriüjtücharanan mejlüyiün noic ajlüy miteaats tiül noic nangaj cambaj ocueaj Teat Dios. Netam mejüiquichan mesajan meáwan nipilan nguineay Teat Dios tapaj icon meriowan tiül pojniün, mendüyiün tiül aaga najneajay ran. ¹⁰Icona tanomb ngome tejlüyiün minipilan Teat Dios; nganüy lejlüyiün minipilan nej. Tanomb ngome tetüchiün meyariün mimonajneaj Teat Dios; nganüy mbich lametüchiün, lamejiüran.

Netam merangan atnej andiüm Teat Dios

¹¹Xecojow xechijquiaw, inguiayiün leawa sanasaj icon. Icona netam meyajcan ijlüyiün at icon napeay miün nipilan tiül aaga iüt cam. Iiücan wüx, nde merangan ngo majneaj leaw indiüman. Cos meáwan aag ayaj tengual atsoj wüx müüch ndrom imeajtsan indüjpiün Teat Dios. ¹²Tanaámb irangan najneaj para majawüw meáwan nipilan leaw nganaw mayariw andeac Teat Dios. Masey nejiw nganüy andeacndeacüw ngo majneaj wüx imbasan, ayacüw icon monrang xeyay ngo majneaj. Wüx apmatüch a nüt Teat Dios apmajaw

wüx asoeteran, nejiw apmajawüw icona terangan najneaj. Quiaj apmapiüingüw Teat Dios najneaj arang.

¹³Cos temendüjpiün Teat Cristo, pares netam meyariün andeacüw meáwan monajiüt leaw ajmeliw marangüw natang wüx aaga iüt cam, masey aaga minatangüy nenajiüt nasoic rey aton. ¹⁴At iyariün andeacüw ajcüwa chingüy monajiüt cos najmeliw majawüw wüx nipilan monrang ngo majneaj, müjchiw mangüyiw aaga ngo majneaj arangüw; pero apmandeacüw najneaj wüx ombasüw monrang najneaj. ¹⁵Aag agüy andiüm Teat Dios: merangan najneaj, cos atquiaj alndom mepalan ombeayiw ajcüwa nipilan leaw ngo majawüw nicuajind, leaw andeacndeacüw ngo majneaj wüx imbasan.

¹⁶Icona nganüy leriowan wüx isoetiün para merangan leaw apiüing Teat Dios. Naleaing ngondom mepiüangan por aaga leriowan wüx quiaj alndom merangan leaw indiüman. Ngwüy, cos icona ijlüyiün mimonrang minajiüt Teat Dios. ¹⁷Itüniün monapacüy teombasüw meáwan nipilan. Meáwan minipilan Teat Cristo netam mendiüman. Aag miün Teat Dios netam merbolan mendüyiün. At itüniün monapacüy teombas aaga minatang monajiüt.

Leaw tamongoch Teat Cristo

¹⁸Nganüy sanasaj icon monrang minajiüt alinop nipilan: iyariün irangan leaw andiüm neneay najiüt, ngome áagan ajcüwa xeyay

ajneaj omeajtsüw majawüw icon, at ajcüw leawa xowüy apatiw.

¹⁹Sitiül icona apmeiücan wüx naél wüx irangan minajiüt alinop, masey imongochiün ngo majneaj leaw ngo metam memongochiün, nde mamix imeajtsan, cos Teat Dios najneaj majaw merangan atquiaj, meiücan wüx cuajantanej. ²⁰Sitiül icona terangan alngüin ngo majneaj, condom apmeajndiün memongochiün naél, ndoj iücan wüx leaw imongochiün, ¿ngvineay ajüic irangan najneaja? Pero jondot imongochiün leaw ngo metam memongochiün wüx irangan najneaj, at iücan wüx, aag ayaj najneaj majaw Teat Dios. ²¹Wüx aag ayaj teyambücharanan cos Teat Cristo aton tamongoch meáwan ngo majneaj ingow amongochiüts icootsa. Nej tafünd wüx meáwan aag ayaj para majüiquich nguineay netam mendüjpiün wüx merangan atnej tarang. ²²Cos Teat Cristo nómban ngome tarang nisoet, nómban ngo mawaiich aljane; ²³y wüx tasajsajüw nej, ngo mangoch nej ombeayiw; at wüx tÿjchiw mamongoch xeyay ngo majneaj, xeyay necoy, nej nómban ngo mapiüng apmapalüch ombas. Leawa tarang, meáwan tayac teowix Teat Dios, cos nej ajaw wüx jane arang najneaj jane ngwüy. ²⁴Teat Cristo nejáyan quiaj tayar asoetiüts wüx tamb wüx cruz, cos icootsa tandeowaats nóiquian maquiüjpaats; nganüy lango metam marangaats nisoet, alndom marangaats najneaj. Cos nej tamongoch xeyay necoy para mawün icoots wüx asoetiüts.

²⁵Icona nomb tejlüyiün atnej tigüy ndron sap; nganüy lerndililean niüng ajlüy Teat Cristo aaga najneaj nejiür sap; nej tanaámb teamajiür icon cos ijlüyiün teowix nej.

Nguineay netam majlüyiw leaw landoj angoch owixaw

3 Átan icona müm montaj, netam mejlüyiün nóiquian mequiüjpan minojon, mendiüman merangan leaw nejiw andiümüw. Cos atquiaj leaw nganaw mandiümüw Mipoch Teat Dios alndom mandiümüw mandüjpiw masey ngo mesajan wüx, cos nejiw apmajawüw nguineay irangan najneaj. ²Cos apmajawüw nguineay ijlüyiün ocueajíwan nejiw, at majawüw nguineay irangan leaw Teat Dios andiüm. ³Ngo metam mejüiquichan ámban wüx imbasan wüx isojquiün noic najneajay napixeran, wüx itajcan majneaj ipeatiün imalan, at wüx meyacan najneajay iquial owixan, tengwüy arend olajcan. ⁴Ngwüy netam mejüiquichan nguineay larangüy tiül imeajtsan leawa ngondom ndrom ombas; aag ayaj apmajüiquich icon nguineay ajneaj imeajtsan, cos aag ayaj nembeat xeyay teombas Teat Dios. ⁵Atquiaj nde tanomb tejüiquichayej ajcüwa müm montaj leaw tÿjchiw omeajtsüw Teat Dios; at tajlüyiw nóiquian marangüw leaw andiümüw minojow nejiw. ⁶Atquiaj tarang nop müm najtaj nenüt Sara, nej tarang leaw tandiüm minoj nej teat Abraham, at tandeac wüx nej, “xeteat naxey”, aj. Cos naw wüx nej tejlüyiün icona atnej micual nej.

Nganüy sitiül atquiaj apmerangan áagan najneaj, quiaj lango metam mermbolan wüx nicuajind.

⁷Icona teat nanojaranüw, netam mecüliün nóiquian mequiüjpan mintajan najneájan. Ijchan mayajcüw naleaing indiüman nejw, cos masey nop najtaj ngo matüch apac nop naxey, nejw ajlüyiw tiül nóiquian mequiüjpan leaw Teat Dios tüüch úüchan mapacaran wüx. Nganüy sitiül apmerangan atquiaj, Teat Dios apmanguiy wüx apmetüniün ocueaj alcuane.

Najneajay omal omeaats

⁸Ndókwüx, sapiüng netam mejlüyiün noic nej imeajtsan, mendiüman nop alinop atnej nacojaran nachiiguerán, mejüiquichan ajneaj imeajtsan. Nde meyajcan nop xeyay netam, alinop ngwüy. ⁹Nde mendiüman mepalüchiün ombas jane arang ngo majneaj wüx imbasan; nde mengochiün ombeay leaw itsojówan icon. Leaw netam merangan, mendeacan najneaj, metüniün monapacüy teombasüw nejw; cos Teat Dios tarriiüd icon merangan atquiaj, at icona aton teyariün mimonapacüy Teat Dios.

¹⁰Cos atcüy apiürang:

Jane andiüm majlüy najneájan wüx acül ningüy wüx aaga iüt cam, mapac omeaats meáwan nüt, netam majaw wüx andeac, at ngondom mawaiich.

¹¹Iwün ileaj tiül ngo majneaj, irang aaga najneaj leaw netam, iyamb monapacüy, áag indüüb.

¹²Cos Teat Dios tengual ajaw ajcüwa monrang najneaj, aton anguiay cuane atüniw; pero nej ajüiquich ajcüy majaw monrang ngo majneaj.

¹³¿Jane alndom marang ngo majneaj wüx imbasan sitiül icona áagan najneaj indüjpiün? ¹⁴Sitiül aleaic imongochiün wüx irangan najneaj, masey, cos Teat Dios apmambeol icon memongochiün najneájan. Nde mermbolan mendiüyiün nejw leaw arangüw ngo majneaj wüx imbasan; nde paxiüm icueajiün, iüücan wüx, nde mejcüyiün. ¹⁵Iyacan imeajtsan nómban wüx Teat Cristo. Meáwan nüt netam mejiürán tiül imeajtsan cuane alndom mepiüangan, nguineay alndom mesajan jangantanej leaw apmatün manguiy icon. Pero naleaing netam mesajan teamtéaman, ijüiquichan xeyay ajneaj imeajtsan wüxan ilean ningüy wüx iüt. ¹⁶At ijüiquichan nguineay ajneaj imeajtsan para alndom majawüw meáwan leaw mondeacndeac wüx imbasan ngo majneaj. Ndoj apmaxinguiaw wüx meáwan leaw andeacüw quiaj, wüx apmajawüw icona najneaj irangan cos indüjpiün Teat Cristo. ¹⁷Najneaj sitiül apmemongochiün naél wüx irangan najneaj sitiül Teat Dios atquiaj andiüm memongochiün, ngome wüx irangan ngo majneaj.

¹⁸Cos Teat Cristo nomb tandeow mawün asoeteran; masey nej ngo majiür nicuajind nisoet, naleaing tandeow ingow andeowüw monrang ngo majneaj, para mambaats niüng ajlüy Teat Dios. Alndom mandeow cos nipilan

nej, condom tapac alinomb, apacüüch nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. ¹⁹Wüx nej tandeow, miespíritu nej tamb tiül mondeow mandeac masaj ajcüw espíritu monlüy atnej ajlüyiw tiül manchiüc, ²⁰ajcüwa leawa tanomb ngo mayariw leaw tasoiquiw. Aag ayaj wüx minüt teat Noé, cos Teat Dios tacül nejiw mayambüw nej wüxan tengualeámban arangüch aaga nadam müx, nasoic arca. Wüx aaga nüt quiaj acásan nipilan tayariw nej andeac; ágan ojpeacüw nipilan tawüw wüx, ngo mandeowüw tiül najal yow wüx ndiliteay meáwan a iüt. ²¹Atnej tawüw wüx, ngo mandeowüw tiül yow, ata nganüy apiüng wüx nguineay alndom mawaats wüx asoetiüts wüx apmayariiüts yow. Aaga ayarich yow quiaj ngondom majants meáwan ngo majneaj arangüch. Leawa ajüiquich aag ayaj majiüraran tiül omalaran at tiül omeaatsaran naleaing andiüram marangüch leaw Teat Dios andiüm, cos Teat Jesucristo landoj lapac tiül mondeow. ²²Teat Cristo wüx tapac alinomb, tandilil andüy tiül cielo. Nganüy ajlüy amb wüx miác Teat Dios. Nej ajlüy wüx meáwan ángeles, at ajlüy wüx meáwan monajiüt.

Marangaats minajiüt Teat Dios leawa nej üüch icoots

4 Cos Teat Cristo tamongoch xeyay ngo majneaj, xeyay necoy ingow amongochiüts; ata icona aton netam mejlüyüfan masey memongochiün necoy. Nganüy jane lamamongoch necoy

cos andiüb Teat Cristo, ajüiquich lamacueat nisoet. ²Quiaj nej langondom mandiüm marang andiüman nej, aton ngome apmarang leaw arangüw meáwan nipilan wüx aaga iüt cam. Nej apmarang ágan leaw andiüm Teat Dios. ³Cos xeyay nüt terangan atnej arangüw ajcüwa nipilan ngo mandüjpiw Teat Dios. Terangan leaw tendiüman; terangan meáwan ngo majneaj leawa texoman merangan wüx aaga iüt cam: tengüniün, terangan xeyay nangos nüt niüng tembichan meáwan leawa tejüran, at terangan xeyay ngo majneaj wüx tendüjpiün ajcüwa narangüch dios. ⁴Nganüy leawa nipilan tealeámban marangüw aag ayaj, xeyay amb wüx omeajtsüw neol lango mequiüjpan merangan meáwan ngo majneaj atnej terangan nomb. Wüx aag ayaj tengual mandeacndeacüw ngo majneaj wüx imbasan. ⁵Alinoic nüt wüx apmajlüjyiw teombas Teat Dios apmapiüngüw meáwan leawa tarangüw; cos nej apmajaw wüx cuane arangüw leaw almapac y leawa landeow. ⁶Cos nejiw wüx aliün mapacüw tasoiquiw wüx MíPOCH Teat Dios, nguineay alndom mawüw wüx asoetiw mapacüw wüx miespíritu Teat Dios. Masey wüx aaga iüt cam ajaraw cuane tarangüw, atnej meáwan nipilan.

⁷Nganüy cos laliüc mümb minüt meáwan leaw almajlüy ningüy wüx aaga iüt cam; icona netam merangan meáwan najneaj, tanaámb itüniün ocueaj Teat Dios, nde paxiüm icueajiün. ⁸Leawa más netam mejüran tiül icona, aag

ayaj merjiürayon lasta xeyay, cos sitiül xeyay indiüman nop alinop alndom mewüniün wüx imeajtsan meáwan nisoet. ⁹Ijchan maxojtúw iniüangan nop alinop, ngo metam mendeacndeacan wüx. ¹⁰Leawa lameajndiün inopnpon merangan, lamüüch icon Teat Dios, nganüy netam merangan aag ayaj para membeolan nop alinop, cos ijlüyiün noic ajlüy monjiür aaga monajneaj leawa Teat Dios lamüüch. ¹¹Sitiül aljane andeac, netam mandeac atnej asaj nej Teat Dios. Sitiül aljane ajiür najiüt mambeol wüx cuajantanej, ich marang atnej Teat Dios üüch nej marang. Cos meáwan narangüch quiaj, tenguijal ajüiquicharan nguineay ajneaj Teat Dios wüx minüt Teat Jesucristo, cos nej ajlüy wüx meáwan leaw almajlüy; alndom marang cuajantanej nganüy, oxep, nawiür, at meáwan nüt. Amén.

Leawa meáwan mondüüb Teat Cristo netam mamongochiüts

¹²Xecojow xechijquaiw, nde mbayameron wüx apmemongochiün cuajantanej leaw aliüc miün, cos apmeyajcan atnej memongon tiül biümb. Nde mepiüangan aag naél quiaj ngondom majlüy wüx icona. ¹³Leaw netam merangan, ich mapac imeajtsan xeyay, cos atquiaj apmejiüquichan atnej almequiüjpan Teat Cristo tiül leaw tamogoch. Atquiaj alndom mapac imeajtsan xeyay wüx nej aliüc alinomb mejüiquichay najneajay ajlüy. ¹⁴Sitiül andeaciw ngo majneaj wüx imbasan áag indüjpiün Teat Cristo, najneajay

ijlüyiün, cos ajlüy tiül icona Nangaj Espóritu ocueaj Teat Dios. Naleaing, masey nejiw itsojówan minüt Teat Cristo, nganüy icona indeacan najneaj wüx nej. ¹⁵Maliüy nejinguind tiül icona ngo memongochiün matnej amogoch nop nembiy nipilan, matnej nop neneed, matnej nop nerang alinoic ngo majneaj, tengwüy wüx nop apmajmel tiül ocueaj alinop niüng ngo metam majmel. ¹⁶Pero sitiül aljane aleaic mamogoch cos andüüb Teat Cristo, aag ayaj ngo metam maxing wüx; leaw netam marang, ich mapiüng najneajay arang Teat Dios cos almaquiüüb nej.

¹⁷Nganüy lamatüch a nüt mamelich Teat Dios majaw wüx asoeteran naw wüx minipilan nej. Naleaing sitiül apmamelich naw wüx icootsa, ¿nguineaye apmajlüyiwe ajcüwa leaw nganaw mayariw Mipoch Teat Diosa?

¹⁸Cos sitiül nop nerang najneaj, pero xeyay aél maw wüx asoet nej, ¿nguineay apmajlüye leaw ngo mayamb Teat Diosa, leaw tanaámb arang nisoete? ¹⁹Nganüy sitiül imongochiün xeyay naél wüx irangan leaw andiüm Teat Dios, nde paxiüm icueajiün; iyacan imeajtsan teowix Teat Dios, tanaámb irangan áagan najneaj cos nej nerang meáwan leaw almajlüy.

Netam mejlüyiün nóiquian

5 Sapaj ocueajiw meáwan montangtang monajiüt leaw ajlüy tiül icona. Xique nop xic natang ombas sat nejiw. Xique tajawas meáwan nguineay tamogoch ngo majneaj Teat

Cristo. Sanajlüy quiaj aton wüx nej apmejüiquichay nguineay ajneajay ajlüy alinoic nüt. ²Ijlyüiyün wüx, ijawan minipilan Teat Dios leaw almequiüjpan. Aag ayaj ngo metam merangan cos aljane teamasaj icon merangan; ngwüy, irangan cos indiüman. At nde mepiüangan aleaic apmexoman wüx; ngwüy, irangan najen nde apac imeajtsan. ³Ngondom mepiüangan ineyiün meáwan leaw ijlyüiyün wüx. Leaw netam merangan, mejüiquichan nguineay irangan áagan leaw netam, majawüw meáwan minipilan Teat Cristo. ⁴Cos wüx aliüc alinomb aaga natang najlüy wüx icona, aag ayaj Teat Cristo, quiaj apmeajndiün najneajay corona leawa ngondom ndrom ombas.

⁵Sasaj icon monguich, irangan leawa apiüngüw montangtang monajiüt tiül icona. At tfülan icona iyariün leaw apiüng nop alinop; ijüiquichan ajneaj imeajtsan, cos apiürang:

Teat Dios ajcüy majaw monrang adam omeaats.

Nej üüch mimonajneaj nej leaw najneaj omeaats.

⁶Netam meyajcan nicuajind icon, cos ijlyüiyün tiül nangaj owix Teat Dios; naleaing alinoic nüt nej apmantsopiich icon mapiüng najneaj terangan. ⁷Iyacan tiül owix nej meáwan leaw alwüx imeajtsan cos tengual majiür icon.

⁸Netam mejawan cuane temerangan, at tanaámb mepacan wüx Mipoch Teat Dios, cos aaga nimeech ajcüy majaw icon, atnej nop napat leon tengual mayeyey

icon tiüt mayamb jane masap matsamb. ⁹Netam mendandand wüx aaga leaw iyacan imeajtsan wüx mendüjpiün. At netam mejawan atanquiaj tengual mamongochiw micojon michijquian minipilan Teat Cristo tiül meáwan aaga iüt cam. ¹⁰Masey lamemongochiün xeyay naél, aag ayaj acásan nüt. Nganüy nej Teat Dios apmüüch icon mejlyüiyün palan, at mandand wüx imeajtsan Mipoch nej, mejüiquichay tiül icona. Cos Teat Dios üüch meáwan leaw netam para mejlyüiyün atnej andiüm, cos tayamb icoots wüx minüt Teat Jesucristo majlyüiyüts niüng ajlüy nej meáwan nüt. ¹¹Néjan quiaj najneajay ajlüy. Aton nej ajlüy wüx meáwan leaw almajlüy nganüy, oxep, nawiür, at meáwan nüt. Amén.

Andondoch atepeay

¹²Süüch teat Silvano majoy mamb aaga acásan poch cam müüch icon, cos sawaj nej nop najneaj minipilan Teat Cristo. Tarangas nüüch leaam imeajtsan nasaj icon aaga naleaing ocueaj Teat Dios, üüch üüchan leaw nganüy tengual mendüjpiün.

¹³Ajcüwa minipilan Teat Cristo najlyüiyw tiül Babilonia, ajcüwa larriüjtücharanüw majlyüiyw nóiquian atnej icona, atepeayiw icon. At xecual teat Marcos atepeay icon. ¹⁴Itepeayiyün ninguij nop alinop nde apac imeajtsan, at itüniün monapacüy.

Tamtámban ijlyüiyün, at mejneajfünan meáwan icona minipilan Teat Cristo. Amén.

Amb iwic nanderac yarang wüx nawiig San Pedro

2ª Carta de SAN PEDRO

Atepeay

1 Xique Simón Pedro nop apóstol ocueaj Teat Jesucristo, nop nerang minajiüt nej. Nganüy sarang aaga acas poch cam nüüch icon leawa lamendüjpiün Miteatiiüts Dios atnej sarangan. Miteatiiüts Dios tarang xeyay najneaj wüx icoots, cos Teat Cristo tawün asoetiiüts. ²Tambtámban ijlüyiün. Tanaámb mambeol icon Teat Dios, müüch icon mejiüran monajneaj, cos lamejawan nguineay andiüm Teat Dios y Miteatiiüts Jesús.

Nguineay netam marangüw minipilan Teat Cristo

³Pues Teat Dios lamüüch icoots meáwan leaw netam para alndom mapacaats marangaats leaw andiüm nej, cos tüüch icoots mayariiüts andeac Teat Cristo, majlüyiiüts najneaj nóiquian maquiüjpaats. ⁴At tüüch icoots majawaats nguineay alndom marang meáwan najneajay leaw lamapiüng apmarang. Por aag ayaj nganüy alndom merangan najneaj, atnej arang Teat Dios,

mecueatiün irangan ngo majneaj leaw arangüw meáwan nipilan leaw ngo mayariw andeac Teat Cristo, cos nejiw arangüw leaw nejíwan quiaj andiümüw marangüw. ⁵Nganüy cos lameyariün andeac Teat Cristo, pares netam mepacan wüx merangan najneaj. Pero ngome áagan ayaj, cos netam mexoman imeajtsan mejawan leawa Teat Dios andiüm merangan. ⁶Wüx ijawan cuane andiüm Teat Dios, quiaj alndom mersapayon wüx, ngo metam merangan leaw indiüman. Netam meiücan wüx cuajantanej almajlüy, at aton merangan casa Teat Dios tanaámb. ⁷Netam merjiürayon lasta atnej ijiüran lasta micojon michijquian, mendiüman nop alinop.

⁸Pues wüx irangan meáwan aag ayaj con imeajtsan, quiaj ajüic naleaing irangan najneaj, ngome irangánan iyariün andeac Teat Cristo. ⁹Sitiül aljane lamanguaiy meáwan aag ayaj, ndoj ngo marang, aag ayaj landroj omeaats nguineay Teat Dios tawün nej tiül meáwan nisoet leawa tarang nomb; ajlüy atnej nop nesomom

oniüüg. ¹⁰Nganiüy xecojow xechijquiaw, netam mepacan wüx merangan leawa Teat Dios tarriiüd icon merangan, cos nej tarriiüd icon merangan áagan najneaj. Sitiül apmeyacan imeajtsan wüx merangan atquiaj, langome apmejmiücan tiül nisoet. ¹¹Atquiaj apmeajndiün mejmeliün najneajay tiül aaga nangaj cambaj niüing ajlüy Miteatiiüts Jesucristo, aaga newün icoots wüx asoetiiüts. Quiaj apmecüliün meáwan nüt, ngo majiür ümb.

¹²Wüx aag ayaj, xique ngo nacueat nüüch leam imeajtsan, masey lamejawan, lerndandand wüx aaga naleaing indüjpiün quiaj. ¹³Nganüy sapiüing najneaj napaj icueajiün wüxan saliün napac, nüüch leam imeajtsan nguineay netam merangan; ¹⁴cos Miteatiiüts Jesucristo tüüch xic najaw laliüc matüch a nüt nacueat a iüt cam, nandeow. ¹⁵Pares sandiüm nacueat nüüch icon leaw alndom, cos atquiaj masey lango najlüy ningüy, icona apleaam imeajtsan tanaámb leawa teanasaj icon quiaj.

Tajüic nguineay ajneaj ajlüy Teat Cristo

¹⁶Meáwan leawa lanasajan icon wüx Miteatiiüts Jesucristo, nguineay nej aliüc alinomb xeyay najneajay, pues aag ayaj ngome sapiüngánan, ngome nandeacánan; aag ayaj palüy naleaing. ¹⁷Cos xicona tajawasan tanguiyasan wüx Teat Dios tendec imiün tiül raan oic, xeyay tarangüch casa Teat Jesús wüx tüüch militlit ombas nej. Condom tasaj: “Ique xecual,

naleaing xecual ic, xeyay sajiür ic lasta, apac ximeaats najaw ic”, aj nej. ¹⁸Xicona tanguiyasan aaga nanderac tiün imiün tiül cielo wüx salnaquiüjpan Teat Jesús, saliünan quiaj nóiquian wüx tiüc. Quiaj tanguiyasan andeac Teat Dios masaj Teat Jesús.

¹⁹Nganiüy ajawaats naleaing aaga poch tandeacüw nomb ajcüwa mondeac andeac Teat Dios. Pares netam mayariüts, cos aaga poch quiaj ajlüy atnej nots najquiol teatitit tiül pojniün pal ongwiiüts, pero wüx lachiüjmbaw lajntsoch aaga nadamüy ocas marraj tiül omeaatsaran. ²⁰Netam mexoman imeajtsan wüx aag agüy: nejingüind ngo ndom maquiaach wüx Mipoch Teat Dios, awünan tiül omal nej; naleaing netam mayaag ambeol nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. ²¹Ajcüwa mondeac andeac Teat Dios, ngo marangüw wüx nawiiig leawa nejíwan quiaj taxomüw omeajtsüw wüx. Ngwüy, nejiw tarangüw wüx nawiiig leawa Nangaj Espíritu tüüch nejiw marangüw.

Altiül aquiajchiw leaw ngo maleaing

(Judas 3-13)

2 Nomb tajlüy tiül nipilan israel acas leawa ngo maleaing mondeac andeac Teat Dios nejiw. Atanej nganüy apmajlüy tiül icona leawa ngome naleaing monquiaach Mipoch Teat Dios. Apmamelichaw ámban tiüt, apmandiümüw maquiajchiw icon leawa ngomeaag, cos andiümüw mecueatiün mendüjpiün aaga naleaing. Ngo majiüc naleaing andüjpiw Teat Jesús leawa tandeow

mangüy asoetiw nejiw. Pues ajcüwa monquiaach quiaj, najen apndrom ombasiw. ²Pero xeyay nipilan apmandüjpiw nejiw, apmarangüw xeyay ngo majneaj atnej arangüw nejiw. Wüx aaga arangüw quiaj, apmanderac wüx Mipoch Teat Dios ngo maleaing. ³Cos andiümdüümüw tomiün apmexomxomayej wüx imbasan, apmaquiajchiw icon leaw ngo maleaing; nganüy ajcüwa nipilan quiaj ngome nequiy apndrom ombasiw, landoj lajwanüw mambüw tiül aaga xeyay ngo majneaj.

⁴Teat Dios ngome tawün wüx omeaats aaga nisoet tarangüw tegüy ángeles; áag tajlosüw tiül niüng amongocharan xeyay ngo majneaj tiül noic pojniün, maoeleranüw majlüyiw quiaj leaw apmatüch a nüt Teat Dios apmajaw wüx asoeteran. ⁵Naleaing Teat Dios ngo mawün wüx omeaats leaw ngo majneaj tarangüw nipilan tanomb. Áagan teat Noé tawün wüx cos tarang at taquiaach wüx leaw andiüm Teat Dios. Aton Teat Dios tawün wüx alayaíw nipilan acualaats Noé. Condom tüüch majal a yow ndilimeay iüt, quiaj tandeowüw meáwan nipilan. ⁶At Teat Dios aton nómban tandrooch ombas ajcüwa nadamdandam cambaj Sodoma maquiüüb Gomorra wüx tandajpüw, tacülüw ngweátan, cos xeyay ngo majneaj tarangüw moncül quiaj. Pues atquiaj tarang Teat Dios para majüiquich majawüw ajcüwa nipilan monrang ngo majneaj leaw aliüc miün apmajlüy. ⁷Pero teat Lot taw wüx cos nej nop neyamb Teat Dios;

lapaxiow majaw arangüw xeyay nisoet ajcüwa nipilan quiaj. ⁸Cos aaga naxey nerang najneaj quiaj, nütñútan xeyay tamix omeaats majaw, manguiay leawa ngo majneaj arangüw aaga nipilan quiaj. ⁹Nganüy aton Teat Dios alndom mambeol, mawün tiül ngo majneaj ajcüwa monrang leawa nej andiüm. Nganüy ajcüwa monrang ngo majneaj landoj lajwanüw mangüyiw leaw arangüw wüx apmatüch a nüt majaraw wüx asoeteran. ¹⁰Teat Dios apmüüch mamongochiw xeyay ngo majneaj ajcüwa nipilan monrang aaga ngo majneaj leaw andiümüw, leaw ngo marangüw nej casa. Cos nejiw arangüw adam omeajtsüw, ngo mimboloj mandeacüw ngo majneaj wüx ombas Teat Dios, tengwüw wüx ombas monajüüt monlüy tiül nangaj cielo. ¹¹Masey ajcüw ángeles ocueaj Teat Dios leaw najntsop wüx atam ajlüyiw, y alndom marangüw cuajantanej, nejiw ngo mayacüw asoet ajcüwa monwaiich quiaj. ¹²Pero ajcüwa nipilan monwaiich quiaj, andeacüw ngo majneaj wüx cuajantanej leaw ngo majawüw; ngo majjürüw fis. At nejiw nimal, cos nimal ajaw áagan leaw teamamongoch ningüw wüx iüt; wijquiajow para ndeajmoj mandeowüw. Atquiaj ajlüyiw ajcüwa monwaiich quiaj, cos áagan ayaj apiüngüw wüx, leaw axomüw majawüw ningüw wüx iüt. Itsojow leawa ngo maxomüw majawüw. Por aaga ngo majneaj arangüw quiaj, wüx apmandeowüw apmambüw tiül aaga xeyay ngo majneaj. ¹³Quiaj apmamongochiw

xeyay ngo majneaj, apmangüiyw aaga ngo majneaj arangüw, cos nejiw arangüw rawrráwan tiüt leaw alndom müüch mapac nej omeajtsüw. Pares wüx itean mequiüjpan, aag ayaj noic monxing icueajiün, cos nejiw ngoyay macueatiw arangüw ngo majneaj. Xeyay apac omeajtsüw wüx aaga ngo majneaj arangüw quiaj.

¹⁴Nejiw ngo maiündüw majawüw nop najtaj, andiümüw manajtajüw; tanaám arangüw nisoet. Ayambüw nguineay maloxiw tiüt jane nganaw mandand wüx Mipoch Teat Dios. Nejiw áag ajlüiyw wüx mawaijchaw, ndoj apmambüw tiül castigo. ¹⁵Nejiw ngo mandiümüw marangüw leaw apiüng Teat Dios, lambójan marangüw alinoic, cos arangüw atnej tarang nop naxey tajlüy tanomb, micual Beor nenüt Balaam. Aaga naxey quiaj tandiümdüw marang ngo majneaj maxom tomiün wüx. ¹⁶Pares Teat Dios tapaj nej ocueaj, tüüch mendeac mibür nej masaj nej ngo majneaj arang. Atquiaj tarang Teat Dios wüx ombas a naxey quiaj, ngana marang aaga ngo majneaj teamandiüm marang quiaj.

¹⁷Ajcüwa nipilan quiaj ajlüiyw at nejiw noic lol ngo majlüy tiül yow. At ajlüiyw at nejiw oic ajüyich nej nepep. Nejiw landoj lajwanüw mamongochiw xeyay ngo majneaj tiül xeyay pojniün niüng nómban ngome apmaxomüw majawüw ran. ¹⁸Nejiw aquiajchiw ombeay nipilan, pero aaga aquiajchiw quiaj ngo membeat nicuajind, cos asajüw jayats monyar andeac Teat Dios mandilileaw marangüw ngo

majneaj atnej arangüw nejiw. ¹⁹At asajüw alndom marangüw leaw andiümüw, ngo majiür nicuajind. Nganüy ajcüwa monwaiich quiaj, masey apiüngüw andüjpiw Teat Dios, aag ayaj ngo maleaing cos arangüw atnej andiümüw; arangüw leaw ataag nejiw mandar nisoet. ²⁰Sitiül aljane lamayar andeac Teat Cristo, aaga newün icoots wüx, at lamacueat marang ngo majneaj ningüy wüx iüt cam, ndoj apmandilil marang alinomb aaga nisoet, ndójwüx apmajlüy más xeyay ngo majneaj. ²¹Pues sitiül nop tajaw, tayaag Mipoch Teat Dios aag ayaj naleaing, y tandiüb acas nüt marang atnej apiüng, condom tandilil marang ngo majneaj, quiaj apmajiür xeyay nisoet, cos tajaw aag ayaj naleaing, pero ngo mandiüm marang atnej apiüng. ²²Nejiw ajlüiyw atnej apiüng noic nanderac: “Pet andilil müet ajtiür nej, at sow andilil maxeeb ndeor alinomb masey taxejmbeacharan”.

Wüx apmandilil Teat Cristo

3 Xecojow xechijquiaw, aag agüy amb ijquiaw nanderac narang wüx nawiiig nasaj icon. Tiül aaga ijquiaw nawiiig sasaj icon leaam imeajtsan wüx leaw naleaing. ²At sandiüm nüüch leaam imeajtsan leawa tandeacüw tanomb ajcüw mondeac andeac Teat Dios, at nüüch leaam imeajtsan nguineay tapiüngüw apóstoles wüx Miteatiiüts Teat Cristo, aaga newün icoots wüx asoetiüts.

³Netam mejawan, wüx laliüc matüch a nüt mandilil Teat Cristo, xeyay nipilan apmitsojow leaw

apiüing Teat Dios, apmarangüw ngo majneaj leaw andiümüw marangüw.

⁴Cos nejiw apmapiüingüw: “¿Wül, ngow apmandilil a Cristo, aaga apiüingüw aliüc alinomba? Cos lamajiür xeyay nüt wüx aliün mapac xeteatiün tapiüingüw aliüc. Nganüy tanaámb nünangan ajlüy meáwan cuajantanej, atnej wüx tarangüch a iüt cam”, apmawüw.

⁵Pero aaga apmapiüingüw quiaj ngo maleaing, awajichaw, cos nejiw ngo mandiümüw majawüw nguineay Teat Dios tarang a iüt cam tanomb. Cos Teat Dios wüx tapiüing marang nüt, caaw, ocas, iüt; pues quiaj tajlüy iüt imiün tiüt tiül yow, cos atquiaj tapiüing Teat Dios majlüy.

⁶Condom ajcananüyan a yow, Teat Dios tüüch ndilimeay iüt, ndrom ombas nipilan. ⁷Nganüy aaga nüt, caaw, ocas, iüt, leaw almajlüy apmandaab, cos atquiaj apiüing Teat Dios apmajlüy. Atquiaj apmajlüy wüx Teat Dios apmajaw wüx asoet nipilan ngo mayar nej andeac. Condom apndrom ombasüw.

⁸Xecojow xechijquiaw, nde ndrom imeajtsan, Teat Cristo ngome nequiy aliüc. Cos gajpowüw acoic miow (1,000) neat Teat Dios ajaw atnej noic nüt, aton noic nüt ajlüy atnej gajpowüw acoic miow neat.

⁹Xeyay nipilan apiüingüw Teat Cristo nequiy apmapeay, lango miün najen atnej tapiüing. Naleaing Teat Cristo afüc wüx majaw icoots, cos ngo mandiüm ndrom ombas nejinguind. Nej andiüm meáwan nipilan leaam omeajtsüw wüx asoetiw nejiw, macueatiw.

¹⁰Wüx aaga nüt aliüc Teat Cristo nejinguind ngo mateots

wüx, atnej arang nop need wüx ngo mateotsaran, quiaj apmajmel meneed. Cos aaga nüt quiaj apmeterrüür cawüx, apmajlüy noic nadam monbayan. Quiaj apmandrooch ombas meáwan leaw almajlüy cawüx, aton meáwan leaw almajlüy wüx iüt apmandaab.

¹¹Sitiül atquiaj apndrom ombas meáwan, ¿jow nganüy icona, nguineay apmerangan? Netam mejchiün imeajtsan Teat Dios merangan palanüy najneaj, merangan leawa nej andiüm.

¹²Tatow tam temecüliün matüch aaga nüt quiaj, irangan minajiüt Teat Dios leaw alndom; cos aaga nüt quiaj apmandaab, apjajam meáwan ocas, at a nüt, at a caaw aton. ¹³Nganüy icootsa, ngome aaga apndrom ombas quiaj teamacüliüts, teamacüliüts majlüy jayats ocas, jayats caaw, jayats nüt, jayats iüt. Cos aag ayaj lamapiüing Teat Dios apmarang. Condom tiül aaga jayats quiaj, apmajlüy najneajay.

¹⁴Xecojow xechijquiaw, tatow tam teamecüliün meáwan aag ayaj, irangan leaw alndom, irangan najneaj majaw Teat Dios. Nde mejcüyüün mejawan nop alinop, ijlüyüün najneájan, ngo mejiüran nisoet. ¹⁵At netam mejawan neol ngo miün Teat Cristo najen. Aag ayaj, cos nej ajiür lasta meáwan nipilan, andiüm mawün nejiw wüx asoetiw. Atquiaj tarang wüx nawiiig micojoots teat Pablo, leawa xowüy andiümaats, cos Teat Dios tüüch nej majaw nguineay masaj icon. ¹⁶Cos meáwan leawa nej tarang tiül noicnoic minawiiig nej tandeac andüy wüx aaga nganüy teanasaj

icon cam, masey altiül noicnoic naél maxoram cuane amb apiüng. Altiül nipilan leaw naleaing ngo mandiümüw majawüw mayariw leaw apiüng, angowüjchiw andeac teat Pablo. Atanquiaj arangüw wüx meáwan Mipoch Teat Dios. Aag ayaj ayambüw ndrom ombasüw.

¹⁷Aag agüy lanasaj icon wüx, xecojow xechijquiaw, netam mejawan wüx aag ayaj, nde

mawaiich icon ajcüwa monrang ngo majneaj quiaj, nde merangan atnej arangüw nejiw, cos nots quiaj manot icon, mecueatiün irangan najneaj. ¹⁸Sandiüm tanaámb metangan wüx aaga poch tayac Miteatiiüts Jesucristo, aaga newün icoots wüx asoetiiüts, para marangaats leaw nej andiüm. Marangaats casa Teat Cristo nganüy at meáwan nüt. Amén.

Anoic nanderac arang wüx nawiig San Juan

1ª carta de SAN JUAN

Aaga poch cam alndom müüch mapacaran

1 Sarang aaga acas poch cam nasaj icon wüx aaga leawa lajlüy nde tanomb wüx nганaw majlüy aaga iüt cam. Aag ayaj tanguiayasan andeac, tajawasan nejay, tajawasan nguineay arang, aton tarreegasan naag xiwixan. Aaga Nanderac quiaj leaw alndom müüch mapacaran, aag ayaj Teat Cristo. ²Nej wijquiat wüx aaga iüt cam. Wüx latang, quiaj xicona tajawasan nejay. Aag nganüy sasajan icon wüx Teat Cristo, aaga alndom müüch icoots mapacaats meáwan nüt. Cos nej tajlüy maquiüüb Teat Dios, condom tiün mejüiquichay najawan. ³Nganüy sanasaj icon menguiayiün wüx aaga leawa tajawasan, tanguiayasan andeac; para alndom majlüyiiüts nóiquian atnej xicona sajlüyüün nóiquian naquiüjpan Teat Dios y Micual nej Teat Jesucristo. ⁴Aag agüy sarang wüx nawiig menguiayiün, para müüch mapac imeajtsan xeyay.

Teat Dios ran nej

⁵Nganüy sanasaj icon leaw tanguiayasan asaj xicon Teat Cristo.

Nej tapiüng: “Xeteat Dios ajlüy ran nej, ngo majlüy pojniün wüx nej”, aw. ⁶Sitiül icootsa apiüngaats ajlüyiiüts najneaj nóiquian maquiüjpaats Teat Dios, nganüy naleaing sitiül tengualeámban ajüyüüts tiül aaga pojniün quiaj, quiaj ajüiquichaats tenguiäl awaijchaats, ngo marangaats aaga naleaing leawa Teat Dios lamapiüng. ⁷Nganüy sitiül ajüyüüts tiül aaga ran quiaj atnej Teat Dios ajlüy ran nej, quiaj alndom majlüyiiüts najneaj nóiquian maquiüjpaats nop alinop. Cos Teat Jesucristo Micual Teat Dios nejants icoots naag miquiej nej mawün meáwan asoetiüts.

⁸Sitiül icootsa apiüngaats ngo majiüraats nisoet, quiaj ajüiquichaats icoyóotsan quiaj awaiichayoots, ngo mandeacaats naleaing. ⁹Pero sitiül apmachejtiüts asoetiüts, masajaats Teat Dios cuane ngo majneaj arangaats, quiaj alndom majawaats naleaing nej apmawün icoots wüx asoetiüts; apmüüch icoots majlüyiiüts nerixix teombas nej. ¹⁰Pero sitiül apiüngaats nómban

ngo majiiraats nisoet, wüx aaga poch quiaj ayacaats nej Teat Dios newaiich, y aaga naleaing poch leawa nej lamapiüng, ngo majlüy wüx omeajtsaats.

Teat Cristo nop nembeol icoots

2 Xecualiw, nganüy sarang aag agüy nasaj icon nde merangan nisoet; pero sitiül aljane apmarang nisoet, quiaj Teat Jesucristo apmasaj Teat Dios mawün wüx omeaats asoet nej. Cos Teat Cristo arang palan áagan najneaj, üüch atowtow. ²Teat Cristo tandeow ingow andeowaats wüx asoetiüts. Naleaing ngome nej tandeow mawün áagan asoetiüts, nej tandeow mawün wüx asoetiw meáwan nipilan wüx aaga iüt cam.

³Sitiül marangaats atnej apiüng Teat Dios, quiaj alndom mayajcaats tiül omeajtsaats áagan nej andüjpiiüts. ⁴Pero jane apiüng: “Xique sawaw jane Teat Dios”, maw; naleaing sitiül nej ngo marang atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios, aaga nepiüng atquiaj nop newaiich nej; pues aaga naleaing nanderac ngo majlüy tiül omeaats nej. ⁵Nganüy jane ayac wüx omeaats Mipoch Teat Dios, quiaj ajüic naleaing arang atnej andiüm Teat Dios, at Teat Dios ajlüy tiül omeaats nej. Aag ayaj neech icoots majawaats naleaing ajlüyüüts nóiquian maquiüjpaats Teat Dios.

⁶Nganüy jane apiüng ajlüy nóiquian maquiüüb Teat Dios, aaga nepiüng quiaj netam marang meáwan najneaj atnej tarang Teat Cristo.

Jayats poch nepaj ocueajaran

⁷Xecojow xehijquiaw, aaga poch leaw teanarang cam nasaj icon, aag

ayaj ngome jayats majlüy, cos aag ayaj ajlüyay poch tejiüran mbas; nganüy aaga ajlüyay poch quiaj, aag ayaj lamenguiayiün nde wüx teyariün Mipoch Teat Dios. ⁸Pero nganüy sarang noic jayats poch nasaj icon. Aag ayaj ajüic naleaing wüx Teat Cristo, aton teajlüy naleaing wüx icona. Cos aaga pojniün tengual among; nganüy aaga ran naleaing teamarraaj nipilan.

⁹Sitiül jane apiüng ajlüy tiül ran, pero ajcüy majaw alinop nendüüb Teat Cristo, quiaj nej ajüiquich aliün tiül pojniün, nganaw majntsop tiül ran. ¹⁰Jane andiüm nop alinop, quiaj ajüic ajlüy tiül aaga ran, cos arang atnej andiüm Teat Cristo. Quiaj ngo majlüy nicuajind cuane alndom müüch nej majtoech majmiüc tiül ngo majneaj. ¹¹Nganüy sitiül jane ajcüy majaw alinop nendüüb Teat Cristo, quiaj ajüic aliün tiül pojniün; tengual ajüy tiül aaga pojniün quiaj niüng ngo majaw nguiane andüy amb, cos aaga pojniün quiaj lamüüch nej mesomb.

¹²Xecualiw, nganüy aag agüy sarang menguiayiün, naleaing Teat Dios landoj lamawün isoetiün, cos iyacan wüx imeajtsan mipoch Teat Cristo. ¹³Sarang aag agüy nüüch icon, teat monxey, cos icona lamejawan nej, aaga lajlüy nde tanomb wüx nganaw majlüy aaga iüt cam. Sarang aag agüy nüüch icon monench, cos icona lejntsopiün wüx leaw nimeech andiüm mayac icon wüx.

Sarang aag agüy xecualiw nasaj icon, cos lamejawan jane nej Teat Dios. ¹⁴Sarang aag agüy nasaj

icon teat monxey, cos lamejawan jane aaga lajlüy nde tanomb wüx nganaw majlüy aaga iüt cam. Sarang aag agüy nasaj icon monench, cos ipacan wüx Mipoch Teat Dios. Aaga poch quiaj landoj lajlüy wüx imeajtsan; lejntsopiün wüx leaw nimeech andiüm mayac icon wüx.

¹⁵Nde mendiüman imeajtsan cuajantanej leaw ajlüy wüx aaga iüt cam. Nde meyacan imeajtsan wüx cuajantanej ngo majneaj leaw almajlüy ningüy wüx iüt; cos sitiül aljane andiüm marang ngo majneaj, quiaj ajüic ngo mandiüm marang leaw apiüng Teat Dios. ¹⁶Meáwan ngo majneaj leaw ajlüy wüx aaga iüt cam, aag ayaj wüx nipilan andiümüw marangüw leaw andiümüwan nejiw, aton meáwan ngo majneaj leaw andiüm oniüjcüw nejiw majaw, aton andiümüw majiürüw meáwan cuajantanej leaw alndom merangrangayej wüx. Meáwan aaga ngo majneaj quiaj witiünüyan wüx aaga iüt cam, ngome imiün niüng ajlüy Teat Dios. ¹⁷Pues aaga iüt cam teaümb teandroj ombas, at meáwan ngo majneaj andiüram marangüch apmümb ndrom ombas. Pero jane arang leaw andiüm Teat Dios apmapac meáwan nüt.

Leaw naleaing, leaw ngo maleaing

¹⁸Xecualüw, aaga nüt ajlüyüüts tiül cam, aag ayaj ndójuwüx nganüy. Icona lamenguiayiün aliüc aljane apmapiüng Cristo nej; aag ayaj apmajcüy majaw Teat Cristo. Nganüy lajüic lajaraw lajlüyiw leaw apiüngüw Cristo nejiw. Wüx

lajüic aag ayaj, quiaj ajawaats laliüc mümb aaga nüt cam. ¹⁹Nejiw nawüwan tiül icootsa, pero ajcüw ayaj ngome aquiüjpaats, cos sitiül nejiw aquiüjpaats, ngo mawüw tiül icootsa. Pero cos tawüw, quiaj tejüiichay nejiw ngome aquiüjpaats.

²⁰Teat Cristo lamüüch icon Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios mambeol icon wüx iyariün mipoch nej, y para alndom mejawan ngün naleaing, ngün ngo maleaing. ²¹Sarang aag agüy nasaj icon, ngome cos icona ngo mejawan cuane naleaing; sawaw ijawan cuane naleaing, at ijawan jane tengual awaiich aag ayaj ngo mandeac leaw naleaing.

²²¿Jane aaga newaiiche? Aag ayaj leaw nepiüng Teat Jesús ngome aaga Cristo lapiürang aliüc. Aag ayaj ngome áagan Teat Cristo ajcüy majaw; ajcüy majaw Teat Dios aton. ²³Meáwan jane apiüng Teat Cristo ngome Micual nej Teat Dios, aag ayaj ngo majlüy tiül omeaats nej Teat Dios. Nganüy leaw ayar, apiüng Teat Cristo Micual nej Teat Dios, aag ayaj ajlüy tiül omeaats nej Teat Dios.

²⁴Leawa lamenguiayiün nde tanomb wüx teyariün Mipoch Teat Dios, aag ayaj ajlüy, acül wüx imeajtsan. Nganüy sitiül meáwan tenguiayiün nde tanomb iyacan wüx imeajtsan, aag ayaj apmüüch icon mejlüyiün nóiquian mequiüjpan Teat Dios y Micual nej Teat Jesucristo. ²⁵Nganüy aag ayaj leaw Teat Cristo lamapiüng apmüüch icoots, aag ayaj apmüüch mapacaats meáwan nüt niüng ajlüy Teat Dios.

²⁶Sarang aaga nawiiḡ cam nasaj icon nde mawaiiḡ icon ajcüwa monwaiiḡ. ²⁷Icona ijiüran Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios; ajlüy nóiquian maquiiüb icon. Aag ayaj tüüch miün Teat Cristo. Nganüy nejingüind alinop pálwüx ngo metam maquiaach icon, cos aaga Nangaj Espíritu aquiaach icon mejawan ngün naleaing, ngün ngo maleaing. Tanaámb netam meyariün mendüjpiün Teat Cristo nóiquian atnej lamaquiaach icon Nangaj Espíritu.

²⁸Nganüy xecualüw, nde mecueatiün mendüjpiün wüx leaw taquiaach Teat Cristo, cos atquiaj alndom masap imbasan wüx nej, ngo mermbolan mejawan wüx aaga nüt aliüc, ngome apmexingüün mejawan. ²⁹Cos icona ijawan Teat Cristo arang áagan najneaj, quiaj alndom mejawan meáwan leaw nerang najneaj, aag ayaj micual Teat Dios nej.

Jane micual nejiw Teat Dios

3 Nganüy ich leaam imeajtsan nguineay andiüm icoots Teat Dios. Alndom masoiquiiüts micual Teat Dios icoots, cos naleaing micual nej icoots nganüy. Masey ajcüwa nipilan wüx aaga iüt cam ngo majawüw jane icoots, cos nganaw majawüw jane Teat Dios. ²Nganüy ajlüyüüts micual icoots Teat Dios, masey nganaw majawaats nguineay aliüc miün apmajlüyüüts alinoic nüt. Pero ajawaats wüx Teat Cristo aliüc alinomb, quiaj apmajlüyüüts atnej ajlüy nej, cos quiaj apmajawaats nejay nguineay ajlüy. ³Nganüy

meáwan jane teamacül Teat Cristo wüx aliüc alinomb, nejáyan quiaj üjchay merixixay omeaats, atnej Teat Cristo ajlüy nerixix.

⁴Pero jangantanej arang nisoet, aag ayaj teamarang leaw Mipoch Teat Dios apiüng ngondom; cos wüx apmarangüch nisoet aag ayaj ngo matüch marang leaw apiüng Teat Dios. ⁵Icona ijawan Teat Cristo tiün wijquiam ningüy wüx aaga iüt cam mawün asoetiiüts. Nej nómban ngome tajiür nisoet. ⁶Meáwan leaw ajlüy nóiquian maquiiüb Teat Cristo, aag ayaj lango mandüy wüx marang nisoet. Jane tanaámb arang nisoet ngo majaw jane nej.

⁷Xecualüw, nde mawaiiḡ icon nejingüind, cos jane arang palan ajüiquich najneaj arang, atnej arang Teat Cristo. ⁸Nganüy jane tanaámb arang nisoet, aag ayaj minipilan nej nimeech, cos nimeech nde wüx tajlüy aaga iüt cam nej tenguiál arang nisoet. Nganüy Teat Cristo, Micual Teat Dios, tiün mandarriich meáwan leawa nimeech lamarang.

⁹Meáwan jane awiquiach nej Teat Dios ngo mandüy marang nisoet, cos Teat Dios lamambiüülüüch omeaats nej. Áag ngo mandüüm mandüy wüx marang nisoet, cos micual nej Teat Dios. ¹⁰Wüx meáwan aag ayaj ajüiquichayej jane micual nejiw Teat Dios, at aton jane micual nejiw nimeech. Meáwan jane ngo marang palan atnej netam, at ngo mandüüm nop nendüüb Teat Cristo, aag ayaj ngome ocueaj nej Teat Dios.

Netam mandüümaats nop alinop

¹¹Cos aaga nanderac cam landoj lamenguiayiün nde tanomb apiüng:

“Netam mandüümaats nop alinop”, aw. ¹²Ngondom marangaats atnej nomb tarang nop minipilan nimeech nenüt Caín, cos tambiy michiig nej. ¿Neola, cuane wüx tambiy? Cos tajaw meáwan leawa nej tarang, aag ayaj ngo majneaj; nganüy michiig nej meáwan leawa tarang, aag ayaj palan leaw andiüm Teat Dios.

¹³Xecojow xechijquiaw, nde mbayameron sitiül majcüy majaw icon jangantanej nipilan. ¹⁴Icootsa ajawaats atnej laawaats tiül mondeow, tapacaats; cos nganüy andiümaats meáwan mondüüb Teat Cristo. Jane ngo mandiüm nop nendüüb Teat Cristo ajüic tanaám andeow. ¹⁵Meáwan jane ajcüy majaw nop nendüüb Teat Cristo, aag ayaj atnej nop nembiy nipilan. Icona ijawan nop nembiy nipilan ngondom mapac meáwan nüt. ¹⁶Teat Cristo tandeow mawün icoots wüx asoetiüüts; quiaj ajawaats nguineay nej xeyay andiüm icoots. Nganüy icoots aton netam mandeowaats ingow andeow alinop nendüüb Teat Cristo. ¹⁷Nganüy sitiül aljane tiül icoots ajüür cuajantanej wüx aaga iüt cam, condom ajaw alinop nendüüb Teat Cristo netiün andüy, pero aaga nejüür quiaj arang adam omeaats, ngo müüch nicuajind; pues ¿nguineay alndom majüiquich ajlüy tiül omeaats nej mimonajneaj Teat Dios? ¹⁸Xecualüw, nde majüiquichaats andiümaats nop alinop ombeayüütsan; ngwüy, netam majüiquichaats naleaing tengual arangaats aag ayaj.

**Netam masap ombasaats
teombas Teat Dios**

¹⁹Wüx meáwan aag ayaj ajawaats ajlüyüüts tiül ajcüw leaw andüjpiw

aaga naleaing nanderac leaw apiüng Teat Dios. Aton ajawaats ajlüyüüts teombas nej najneaj. ²⁰Sitiül ayajcaats tiül omeajtsaats ngo marangaats atnej netam, nganüy Teat Dios ajntsop wüx ajaw meáwan cuane alwüx omeajtsaats, cos nej ajaw meáwan cuajantanej. ²¹Xecojow xechijquiaw, sitiül ayajcaats tiül omeajtsaats najneaj teamarangaats, quiaj alndom mayajcaats lasap ombasaats teombas Teat Dios. ²²Atquiaj cuajantanej leaw apmatüniüts ocueaj nej apmüjndiüts, cos ayacaats wüx omeajtsaats mipoch nej; arangaats leawa nej andiüm. ²³Aag agüy apiüng marangüch: Mayariüts mandüjpiiüts Micual nej Teat Jesucristo; at mandüümaats nop alinop atnej landoj lamapiüng. ²⁴Jane apmayac wüx omeaats marang leaw apiüng Teat Dios, nej ajlüy nóiquian maquiüüb Teat Dios, y Teat Dios ajlüy nóiquian maquiüüb. Cos Teat Dios lamüüch icoots Nangaj Miespíritu nej, ajawaats nej meáwan nüt almaquiüüb icoots.

**Nde mendüümdiüman cuajantanej
ocueaj a mundo cam**

4 Xecojow xechijquiaw, nde meyariün andeacüw meáwan leaw apiüngüw ambeol nejw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, pero netam mejawan sitiül naleaing ambeol nejw Nangaj Espíritu, tengwüy ngwüy; cos xeyay monwaiich lajlüyiw ningüy wüx aaga mundo cam. ²Wüx aag agüy alndom mejawan ngün naleaing ambeol nej Nangaj Espíritu: Meáwan espíritu jane

apmapiüng Teat Jesucristo tiün imiün cielo wijquiam ningüy wüx aaga iüt cam, aag ayaj ocueaj nej Teat Dios. ³At aton meáwan espíritu jane apmapiüng Teat Cristo ngome tiün imiün niüng ajlüy Teat Dios, aag ayaj ngome ocueaj nej Teat Dios; cos ambeol nej espíritu ocueaj aaga newaiich aaga najcüy majaw Teat Cristo. Aag ayaj icona lamenguiayüün aliüc apmajlüy, nganüy lapeay, lajlüy wüx aaga iüt cam.

⁴Xecualüw, icona ocueaj icon Teat Dios. Cos tejntsopiün wüx ombasüw ajcüwa monwaiich quiaj, nganüy ngondom mawaijchaw icon. At aton cos aaga Nangaj Espíritu nembeol icon, aag ayaj ajntsop wüx marang cuajantanej; pero aaga espíritu ocueaj nimeech ngo matüch matnej. ⁵Nganüy ajcüwa monwaiich quiaj, ngome ocueaj nejiw Teat Dios; pares andeaciw leaw ajlüy wüx aaga iüt cam, aton nipilan aag andiüümüw manguiayiw. ⁶Pero icootsa micual icoots Teat Dios. Jane ayamb Teat Dios apmüüch olaag manguiay andeacaats; pero jane ngome ocueaj nej Teat Dios ngo mandiüm manguiay leaw andeacaats. Wüx aag ayaj ajawaats jane ambeol nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, at jane nembeol nej espíritu ocueaj aaga newaiich.

Teat Dios xeyay andiüm icoots

⁷Xecojow xechijquiaw, netam mandiüumaats nop alinop, cos Teat Dios üüch icoots mimonajneaj nej alndom mandiüumaats nop alinop. Meáwan jane ajiür aaga monajneaj quiaj ajüiquich micual nej Teat Dios,

at ajaw jane nej Teat Dios. ⁸Pero jane ngo mandiüm nop alinop, aag ayaj nganaw majaw jane nej Teat Dios, cos Teat Dios andiüm meáwan nipilan. ⁹Teat Dios ajüiquich xeyay andiüm icoots, cos tüüch miün anopüyan Micual nej ningüy wüx aaga iüt cam mandeow para mapacaats por nej. ¹⁰Wüx aag agüy ajüic nguineay andiüm icoots Teat Dios: cos ngome icootsa tayambaats mimonajneaj nej; ngwüy, nej tüüchan icoots aaga monajneaj quiaj, wüx tüüch miün Micual nej mandeow para mawaats wüx asoetiüüts.

¹¹Xecojow xechijquiaw, cos sitiül Teat Dios xeyay lamandiüm icoots, atquiaj aton icootsa netam mandiüumaats nop alinop. ¹²Nejinguind nganaw maxom majaw Teat Dios, pero sitiül andiüumaats nop alinop, quiaj Teat Dios apmajlüy tiül omeajtsaats; aton mimonajneaj nej apmatang tiül omeajtsaats. ¹³Wüx aag agüy ajawaats ajlüyüüts tiül nej, aton nej ajlüy tiül icootsa, cos lamüüch icoots Nangaj Espíritu ocueaj nej. ¹⁴Nganüy xicona cos tajawasan nejay, aag sandeacan wüx, naleaing Teat Dios tüüch miün Micual nej mawün wüx asoet meáwan cambajiüt. ¹⁵Sitiül jangantanej apmajüiquich mapiüng Teat Jesús aag ayaj Micual nej Teat Dios, quiaj Teat Dios ajlüy tiül omeaats nej, aton nej ajlüy tiül omeaats Teat Dios.

¹⁶Icootsa lamajawaats Teat Dios andiüm icoots cos lamayariüüts mimonajneaj nej. Cos Teat Dios ajiür xeyay monajneaj, jane ayar

aaga monajneaj quiaj, ajlüy tiül omeaats Teat Dios, y Teat Dios ajlüy tiül omeaats nej. ¹⁷Wüx aag ayaj ajüiquichaats nguineay larangüy tiül omeajtsaats mimonajneaj Teat Dios, cos aaga nüt wüx apmajaraw wüx asoetaran ngo metam mimbolaats. Pues atnej ajlüy Teat Cristo, atquiaj icoots netam majlüyüüts wüx aaga iüt cam. ¹⁸Jane ajüür tiül omeaats nej mimonajneaj Teat Dios ngo mimbol, cos aaga monajneaj quiaj üüch nej ndrom omeaats mbol. Nganüy aaga mbol quiaj ngo müüch masap ombasaran wüx mimonajneaj Teat Dios; alndom malox tiül naél nop. Nganüy jane imbol, aag ayaj nganaw merangüy tiül omeaats nej mimonajneaj Teat Dios.

¹⁹Icootsa andiümaats Teat Dios cos nej ombas tandiüm icoots. ²⁰Sitiül aljane apiüng: “Xique sandiüm Teat Dios”, maw; pero aaga nepiüng quiaj ajcüy majaw alinop nendüüb Teat Cristo, aag ayaj newaiich. Cos jane ngo mandiüm nop nendüüb Teat Cristo leaw mbichmeaw majaw ñnguineay alndom mandiüm Teat Dios leaw ngondom maxom majaw? ²¹Icootsa ajüüraats aaga poch niüng apiüng: jane andiüm Teat Dios, netam mandiüm aton alinop nendüüb Teat Cristo.

**Apmajntsopiiüts wüx leaw
almajlüy wüx a iüt cam**

5 Meáwan jane apmayar andeac Teat Jesús wüx tapiüng nej aaga Cristo lapiürang aliüc, aaga leaw nepiüng atquiaj ajüiquich awiquiach nej Teat Dios. At

meáwan jane andiüm Teat Dios apmandiüm meáwan micual nej aton. ²Wüx ayambaats mimonajneaj Teat Dios, y ayacaats wüx omeajtsaats marangaats leawa nej lamapiüng, quiaj ajawaats naleaing andiümaats meáwan micual Teat Dios. ³Sitiül arangaats atnej apiüng Teat Dios, quiaj ajüic andiümaats Teat Dios, cos aaga poch leawa nej tayac, aag ayaj ngome xeyay naél marangaats. ⁴Meáwan leaw awiquiach nej Teat Dios, aag ayaj ngo marang atnej andiüm nipilan ningüy wüx iüt. At leaw andüjpiiüts apmantsopiich icoots wüx meáwan ngo majneaj leaw altiül aaga iüt cam. ⁵¿Jane alndom majntsop wüx leaw ngo majneaj arangüw nipilan? Áagan leaw nendüüb Teat Jesús cos ajaw Micual Teat Dios nej.

Apiüng wüx jane Micual Teat Dios

⁶Teat Jesucristo tiün tejüiquichay wüx tayar yow, at wüx tajüñch tiüt miquiej nej. Ngome tejüiquichay áagan wüx tayar yow; ngwüy, nej tiün, tayar yow, y aton tajüñch tiüt miquiej nej. Aaga Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios lamajüiquich nej cos apiüng áagan leaw naleaing, ngondom mawaiich. ⁷Cos ajlüy arojpw leaw ajüiquichayej tiül nangaj cielo. Ajcüw ayaj nop Teat Dios, nop aaga Nanderac, alinop aaga Nangaj Espiritu; miarjöpüej ajlüyiw nop nej. ⁸At ajlüy miarjöpüej nejüiquichayej wüx aaga iüt cam. Nop aag ayaj Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios; alinop tejüiquichay wüx tayar yow; y alinop aag ayaj Teat Jesús wüx tandeow tajüñch tiüt miquiej

nej. Aaga arojpüw quiaj, noic nej andeacüw. ⁹Sitiül icootsa ayariiüts leaw andeacüw nipilan, nganüy najntsop wüx atam leaw apiüing Teat Dios. Cos aaga netam poch leaw apiüing Teat Dios, aag ayaj andeac wüx Micual nej. ¹⁰Jane ayar andeac Teat Cristo micual Teat Dios, nej aaga neyar quiaj ajüiüich ajlüy tiül omeaats nej Mipoch Teat Dios. Pero jane ngo mayar andeac Teat Dios, aag ayaj nop newaiich, cos ngo mejüiüichay tiül omeaats nej Mipoch Teat Dios leawa landerac wüx Micual nej. ¹¹Nganüy aag agüy ajüiüicharan manguiayaran: Teat Dios lamüüich icoots mapacaats meáwan nüt; aaga apacaran quiaj axoram wüx Micual nej. ¹²Jane ajüür tiül omeaats nej Micual Teat Dios, aton lamajüür aaga apacaran quiaj. Nganüy jane ngo majiür Micual Teat Dios tiül omeaats nej, at ngo majiür aaga apacaran quiaj.

Andondoch, apaj ocueajaran

¹³Nganüy meáwan aag agüy sarang wüx nawiig nasaj icon leaw lameyariün mendüjpiün Micual Teat Dios, para alndom mejawan naleaing lamejüüran aaga üüch mapacaran meáwan nüt.

¹⁴Wüx aag agüy üüch icoots masap ombasaats wüx nej; cos sitiül apmatüniüts cuajantanej leaw andiüm nej, nej apmanguiay andeacaats. ¹⁵Sitiül ajawaats nej anguiay andeacaats wüx atüniüts

cuajantanej, quiaj aton ajawaats apmüjndüiüts meáwan leawa lamatüniüts.

¹⁶Sitiül aljane ajaw nop nendüüb Mipoch Teat Dios arang nisoet, pero aaga nisoet quiaj ngome indeowüyaran wüx, pues aaga nejaw quiaj netam matün ocueaj Teat Dios mambeol nej macueat aaga nisoet. Aag ayaj leaw ajcüw arangüw nisoet ngondom mindeowüyaran wüx. Cos ajlüy nisoet andeowaran wüx, aag ayaj ngo napiüing majtan ocueaj Teat Dios. ¹⁷Cos meáwan leaw ngo majnej arangüch, aag ayaj nisoet. Pero ajlüy nisoet ngo metam mindeowüyaran wüx.

¹⁸Ajawaats meáwan jane awiquiach nej Teat Dios, ngo mandüy marang nisoet, cos Teat Cristo Micual Teat Dios tenguiäl majiür nej, nde tegüy matüch nej nimeech. ¹⁹Icootsa nganüy ajawaats micual icoots Teat Dios, masey ajawaats meáwan aaga iüt cam ajlüy teowix nimeech.

²⁰Ajawaats Micual Teat Dios tiün ningüy wüx aaga iüt cam; nej tüüch icoots maxomaats omeajtsaats majawaats ngün aaga naleaing Dios nej. Nganüy ajlüyüiüts ocueaj aaga naleaing Dios quiaj, nóiquian maquiüjpaats Micual nej Teat Jesucristo. Aag ayaj naleaing Dios nej, neech mapacaran meáwan nüt. ²¹Xecualüw, nde mendüjpiün narangüch dioses. Amén.

Amb iwic nanderac arang wüx nawiig San Juan

2ª Carta de SAN JUAN

Atepeay

¹Xique nop teat naxey natang ombas; sarang aaga acas poch cam, müm najtaj, nüüch ic, at nüüch micualüw. Xique xeyay sandiümw cos andüjpiw aaga naleaing nangaj poch. Ngome áagan xique sapiüing aag ayaj, aton atquiaj apiüingüw meáwan leawa lamayariw mandüjpiw aaga poch leawa naleaing. ²Cos aaga naleaing poch nanderac quiaj lajlüy tiül icootsa, at aton ajawaats landoj apmacül tiül icoots meáwan nüt. ³Tamtámban ijlüyiün, Miteatiiüts Dios mambeol icon mejiüran monapacüy, at nejnejfünan wüx minüt Teat Jesucristo Micual Teat Dios; cos indüjpiün aaga naleaing nanderac, at ijiüran monajneaj.

Tanaámb indüjpiün aquiaach Teat Cristo

⁴Xeyay tapac ximeats wüx taxomas acas micualüw tanaámb andüjpiw aaga naleaing nangaj poch leawa tayariiüts ocueaj Teat Dios. ⁵Nganüy sandiüm nasaj ic müm najtaj, ngome sarang nüüch

ic noic jayats poch. Ngwüy, aag ayaj lamajiüraats xeyay neat, niüing apiüing: Netam mandiümaats nop alinop. ⁶Sitiül ajiüraats mimonajneaj Teat Dios, quiaj apmarangaats leaw apiüing tiül Mipoch Nej. Nganüy leawa netam marangaats: majüyiiüts tiül aaga monajneaj quiaj, mandiümaats nop alinop atnej lamenguiaiyiün lamajiür xeyay nüt.

Monwaiich

⁷Xeyay monwaiich lajlüyiw ningüy wüx aaga iüt cam, ngo mapiüingüw Teat Jesucristo tiün wijquiam marang nipilan. Jane apiüing atquiaj, monwaiich nejw, y ajcüyiw majawüw Teat Cristo. ⁸Ijawan wüx aag ayaj icoyónan quiaj, ngana ndrom ombas minajiüt Teat Dios leaw icona lamerangan, ndoj ngome apmeajndiün palan leaw Teat Dios andiüm müüch icon. ⁹Sitiül aljane apmapiüing nej ajaw xeyay, pero aag ayaj ngo matnej aquiaach Teat Cristo, nej ngo majiür tiül omeats nej Teat Dios. Nganüy jane tanaámb ayac wüx omeats leaw aquiaach Teat Cristo,

aag ayaj ajiür tiül omeaats nej Teat Dios, aton ajiür tiül omeaats Micual nej Teat Cristo. ¹⁰Nganüy sitiül aljane mamb majaw icon, ngo majoy aaga poch aquiaach Teat Cristo, nde mengochiün iniüangan, aton nde metepeayiün. ¹¹Cos jane apmatepeay aaga newaiich quiaj, aton ajüic nej ambeol wüx aaga ngo majnej leaw aquiaach quiaj.

Ndójuwüx atepeay

¹²Sajiür xeyay leaw netam nasaj icon, pero ngo nandiüm narang wüx aaga nawiig cam, más najnej sapiüing sanamb najaw icon, quiaj alndom mejawayoots mendeacaats, y mapac omeajtsaats nóiquian.

¹³At atepeayiw ic micual michiig najtaj, áag leaw Teat Dios lamarriiüd. Amén.

Amb arojmbüw nanderac arang wüx nawiig San Juan

3ª Carta de SAN JUAN

Atepeay teat Gayo

¹Xique nop teat naxey natang ombas tiül mondüüb Teat Cristo; sarang aaga acas poch wüx nawiig cam nüüch ic teat Gayo, naleaing sandiüm ic xeyay.

²Xechiig wüx minüt Teat Cristo, xique meáwan nüt satün mambeol ic Teat Dios memongoch najneaj, mejiür monapacüy. Sajaw tengual itang wüx Mipoch Teat Dios leaw andüjpiiüts. ³Xeyay tapac ximeats wüx tapeayiw micojoots michijquiaats wüx minüt Teat Cristo mapiüngüw nguineay ajneaj ijlüy wüx aaga naleaing nanderac leaw andüjpiiüts, cos naleaing ique temerang atnej apiüng Teat Dios.

⁴Wüx sanguiaay meáwan xecualiw wüx Mipoch Teat Dios andüjpiw aaga naleaing poch, ngo majlüy alinoic leaw alndom müüch xic mapac ximeats xeyay.

⁵Xechiig, xeyay najneaj irang wüx imbeolüw mondüüb Mipoch Teat Dios leaw napeay miün, masey ngo meyaag ombasüw. ⁶Cos ajcüwa teat monxey quiaj, wüx tandilileaw tandeacüw tiül niüng canchiüjow

majüiquichaw nguineay ajneaj imeaats. Naleaing nganüy sandiüm natün icueaj imbeolüw alinomb; ijchaw leaw netam nejiw tiül tiüüd wüx apmambüw masajüw nipilan tiül alinoic cambaj, cos arangüw minajiüt Teat Dios. ⁷Nejiw tambüw marangüw minajiüt Teat Cristo, naleaing ngo mayariw nicuajind ocueaj nipilan leaw nganaw mayambüw Teat Dios. ⁸Aag ayaj netam marangaats, mambeolaats ajcüw mondeac Mipoch Teat Dios quiaj, marangaats najiüt nóiquian maquiüjpaats.

Ngo majneaj tarang teat Diótrerefes

⁹Ninguiün nüt xique tarangas acas poch wüx nawiig nüüch mondüüb Mipoch Teat Dios; pero naleaing Diótrerefes ngo mayar leaw tapiüngas cos nej tanaámb andiüm marang natang tiül icona. ¹⁰Sitiül sanamb najaw icon, quiaj sanandeac nasajüw meáwan icona nguineay arang, cos andeac ngo majneaj wüx ximbasan, awaiich. Ngome áagan ayaj, at ngo mandiüm müüch maxojtüw aniüng nej mondüüb Mipoch Teat Dios monaw

alinoic cambaj. Átan andeac niüing canchiüjow, asaj nejiw nde müjchiw maxojtüw aniüingüw nejiw mondüüb Mipoch Teat Dios. Nganiüy sitiül aljane apmarang aag ayaj, nej apmawün nejiw tiül moncanchiün.

¹¹Xechiig, nde mendüüb wüx merang ngo majneaj, tanaámb irang najneaj. Cos jane nerang najneaj, ajneaj majaw nej Teat Dios; pero jane nerang ngo majneaj, aag ayaj nganaw majaw leaw andiüm Teat Dios.

Najneaj tarang Demetrio

¹²Meáwan nipilan andeacüw najneaj wüx ombas teat Demetrio,

cos meáwan nüt ajüiquich nguineay ajneaj arang. At xicona aton alndom nandeacan nguineay ajneaj arang. Ique ijaw xicona ngo nawajchan, sandeacan naleaing.

Ndóiwüx atepeay

¹³Aliün najiür xeyay nasaj ic, pero naleaing ngo nandiüm narang wüx nawüig. ¹⁴Sapiüng alndom mejawayor najen, quiaj apmendeacar.

¹⁵Nganiüy satepeay ic tamtámban, at atepeayiw ic meáwan leaw ajawüw jane ic. At sandiüm metepeay anopnopo leaw lamajawüw jane xic.

Noic nanderac arang wüx nawiiig San Judas

SAN JUDAS

Teat Judas atepeay meáwan leaw Teat Dios lamapaj

¹Xique nenütiüs Judas michiig Teat Jacobo (Santiago), nerangas minajiüt Teat Jesucristo. Nganüy xique sarang acas poch wüx aaga nawiiig cam nüüch meáwan leawa landoj lajwanüw majlüyiw micual Teat Dios, lajlüyiw nóiquian mandüjpiw Teat Jesucristo cos nej teamajiür nejiw. ²Tamtámban ijlüyiün, mejiüran monapacüy, nejneajfünan, mexeyay tiül icona mimonajneaj Teat Dios.

Monquiaach leaw ngo maleaing

(2 Pedro 2:1-7)

³Xecojow xechijquiaw, xeyay tandiümas narang acas poch nüüch icon, nasaj icon nguineay laawaats wüx asoetiüts. Pero nganüy lango nasaj icon wüx aag ayaj, cos netam napaj icueajiün mersapayon wüx, at mepacan wüx leawa lameyariün nde wüx indüjpiün Mipoch Teat Dios, áag leawa lamüjndiw meáwan mondüüb Teat Dios. ⁴Nganüy cos ajlüy acas nipilan lajmeliw axotayéjan almequiüjpan. Ajcüw

ayaj lamapiüng wüx nejiw tiül Mipoch Teat Dios lamajiür xeyay neat. Cos nejiw landoj lajwanüw mambüw tiül castigo alinoic nüt. Nejiw arangüw meáwan ngo majneaj; awüyayej wüx apiüngüw Teat Dios xeyay afüc wüx cuajantanej, ngome apmayac nejiw tiül aaga xeyay ngo majneaj masey arangüw leaw andiümüw. Apiüngüw Teat Dios ngome néjan quiaj ajlüy natang; átan apiüngüw Miteatiiüts Jesucristo ngome natang nej.

⁵Nganüy sandiüm nüüch leaam imeajtsan wüx nipilan israel, masey icona lamejawan nguineay Teat Dios tawün nejiw wüx naél tiül iüt Egipto; condom tandrooch ombas jane ngo mayar andeac nej. ⁶At ajcüwa ángeles, leaw ngo marangüw atnej netam wüx minajiütüw nejiw cos tawüw tiül cielo niüng netam macüliw. Ndoj tasap nejiw Teat Dios matsaag nejiw tiül noic pojniün, niüng apmacüliw meáwan nüt leaw apmatüch aaga nadam nüt majaraw wüx asoeteran. ⁷Atquiaj tajlüy tiül ajcüwa cambaj Sodoma y Gomorra, aton alacas

cambaj monlüy quiájan. Nejiw tarangüw xeyay ngo majneaj ngomeaag wijquiajow marangüw. Cos monxey tandiümüw marangüw montaj, monjtaj tandiümüw marangüw monxey. Atquiaj tajlüy ndom majawüw meáwan nipilan leaw ngo mayariw andeac Teat Dios nguineay apmamongochiw tiül biümb alinoic nüt.

⁸Masey nejiw tamongochiw aaga naél quiaj, atanquiaj aton alndom mamongochiw ajcüwa monümeay quiaj. Cos nejeyéjan quiaj tengual androochayej ombasüw wüx ngo mandiümüw mayariw leaw apiüng Teat Dios. At itsojayéjan meáwan monlüy tiül nangaj cielo. ⁹Wüx aaga minatangüy ángel nenüt Miguel tajcüy aweaag minatangüy nimeech, tandeacndeacüw nguineay apmarangüw wüx micuerpo Moisés. Aaga ángel Miguel ngo ndom malic minatangüy nimeech. Tasaj atcüy: “Teat Dios mapaj icueaj”, aj. ¹⁰Nganüy ajcüwa nipilan monwaiich quiaj itsojayéjan leaw ngo majawüw cuane amb apiüng. Nejiw arangüw leaw awüníwan tiül omalüw, at nejiw nop nimal ngo majiür omal omeaats, cos ngo majawüw cuane arangüw.

¹¹¡Pobre nejiw! ¿Neol tajlüyiw atquiaja? Cos tandüjpiw mitiüüd Caín, aton tambüw wüx tomiün atnej tarang Balaam. ¿Neol tajcüyiw majawüw Teat Dios? ¿Ngo majawüwa, nej alndom mandrooch ombasüw atnej tarang wüx Coré? ¹²Ajcüwa monwaiich quiaj tengual manchom icon wüx iquiüjpan tiül niüng irangan noic monet ocueaj hermanos. Nejiw üetiw,

anganeowüw, apac omeajtsüw, ngo mapiüngüw wüx. At nejiw oic ngo majoy yow, alüeliich nejiw iünd nguiajantanej andüy. At nejiw noic owil xiül ngo mayac aóng wüx atüch a nüt meóng, cos landeow lasojndiow tiüt mioxiich nej. ¹³Nejiw napatüw, at nejiw wüx arang napaac ndec, ayac apop, atepich cuajantanej nequiachquiach. Aag arangüw quiaj üüchayéjan monxing. At nejiw najüyjüyan ocas, cos landoj lajwanüw majlüyiw tiül pojniün meáwan nüt niüng nómban ngondom maxomüw majawüw ran.

¹⁴Wüx meáwan ajcüw ayaj tandeac nop nendeac andeac Teat Dios nenüt Enoc; cos aaga Enoc quiaj, amb ayaíw nipilan naw wüx teat Adán. Tapiüng: “Tajawas Teat Dios lapeay, aquiüüb miün xeyayiw nangaj miáñgeles nej, ¹⁵majaw wüx meáwan asoeteran tiül meáwan nipilan. Apmajaw wüx meáwan monrang ngo majneaj, meáwan ngo majneaj lamandeacüw arangüw wüx omeajtsüw; at meáwan cuajantanej ngo majneaj andeacüw wüx ombas Teat Dios”, aw. ¹⁶Ajcüw ayaj ndeac mbeay nejiw, cos arangüw leaw üüch nejiw majneaj omeajtsüw; at ombeayiw nejiw andeac cuajantanej axom mandeac ndom marangrangayej wüx; at andeacüw najneaj wüx ombasüw nipilan ndom maxomxomayej wüx.

Asaj nejiw, ajpaj ocueajiw

¹⁷Nganüy icona xecojow xechijquiaw, ich leam imeajtsan wüx aaga poch tandeacüw miapóstoles Miteatiiüts Jesucristo. ¹⁸Cos nejiw tapiüngüw aliüc miün

nüt apmajlüy nipilan apmitsojówan leaw apiüing Teat Dios, at apmarangüw xeyay ngo majneaj leaw nejiw andiümüw marangüw.

¹⁹Ajciw ayaj ambajciw mawüniw pálwüx mondüüb Mipoch Teat Dios. Arangüw leaw awüníwan tiül omalüw nejiw, cos ngo majiürüw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios.

²⁰Nganüy icona xecojow xechijquiaw, ijchan matang wüx imeajtsan aaga nangaj poch leaw indüjpiün. At itüniün ocueaj Nangaj Espíritu mambeol icon, matiib icueajiün leawa nej andiüm. ²¹Iyacan wüx imeajtsan aaga mimonajneaj Teat Dios. At icülünan matüch aaga nüt wüx aliüc alinomb Miteatiiüts Jesucristo. Quiaj apmüüch icoots mapacaats meáwan nüt niüng ajlüy nej.

²²Sitiül aljane nganaw ram ocueaj leaw indüjpiün, teamteáman imbeolan maxom omeaats wüx. ²³Átan iwüniün tiül ngo majneaj leawa lajmiüciw, ixaingüiün mawüw tiül biümb

macueatiw arangüw nisoet. Nganüy alacas iteowan imeajtsan mejawan wüx isajan; naleaing ijawan nde tegüy manchom icon apixaw nejiw cos nejiw lamanchomüw wüx meáwan ngo majneaj arangüw, nde manot icon tiül merangan leaw nejiw teamarangüw.

Andonoch andeac

²⁴Teat Dios nej nadam ajlüy, alndom majiür icon ngondom mejmiücan tiül nisoet. Nej apmajüiquich icon alinoic nüt nerixixay imeajtsan, at xeyay apmapac imeajtsan teombas nej. ²⁵Nej anopüyan Dios nejaw meáwan cuajantanej leaw almajlüy. Nej newün icoots wüx asoetiiüts wüx tandeow Teat Jesucristo. Cos nej najneajay ajlüy, ajlüy wüx meáwan leaw almajlüy tiül cielo, átan leaw almajlüy wüx aaga iüt cam. Nej tanaámb alndom marang cuajantanej nganüy, oxep, at meáwan nüt. Amén.

San Juan tüünd majaw cuane apmajlüy alinoic nüt

APOCALIPSIS

**Teat Jesucristo tapiüing wüx
nguineay apmajlüy**

1 Tiül aaga nawiig cam ajüiquich cuane apmajlüy alinoic nüt. Cos Teat Dios tüüch Jesucristo mapiüing masaj monrang minajiüt nej cuane laliüc majlüy. Ndoj Teat Cristo tüüch miün nop miángel nej masaj nop nerang minajiüt nej nenüt Juan, cuane apmajlüy. ²Aaga Juan tapiüing naleaing meáwan leawa tajaw, leawa tanguiy; tapiüing meáwan leawa tasaj nej Teat Dios, meáwan leaw Teat Jesucristo tüüch nej majaw.

³Najneajay xeyay apmapac omeaats jane apmateow manguiayaran nguineay lamapiüing Teat Dios tiül aaga nawiig cam. At xeyay apmapac omeajtsüw sitiül wüx apmanguiyaw aag agüy apmayacüw wüx omeajtsüw; cos laliüc miün nüt apmajlüy leaw lamapiüing tiül aaga nawiig cam.

**Atepeay ayaíw ajlüy
mondüüb Teat Cristo**

⁴Xique Juan sarang aaga nawiig cam nüüch ayaíw noicnoic

ajlüy monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül iüt Asia. Satepeay icon, tamtámban ijlüyiüna. Teat Dios mambeol icon, müüch icon monajneaj. Nej almajlüy nganüy, nej najlüy tanomb, at aliüc miün alinomb. At atepeayiw icon ajcüw ayaíw espíritu najlüyiw niüing ajlüy aaga najneajay trono chetey wüx Teat Dios. ⁵Aton atepeay icon Teat Jesucristo, aaga nendeac naleaing. Nej ombas mapac alinomb imiün tiül mondeow; nej ajlüy wüx meáwan montangtang monajiüt wüx iüt. Nej andiüm icoots xeyay, lamawün asoetiüts wüx tajants icoots naag miquiej nej wüx tandeow wüx cruz. ⁶Nej lamayac icoots marangaats montangtang monajiüt; at lamayac icoots marangaats noic ajlüy miteaats marangaats minajiüt Teat Dios, miteat nej. Néjan quiaj meáwan nüt netam marangüch casa; néjan quiaj meáwan nüt netam majlüy wüx meáwan leaw almajlüy. Amén.

⁷Iljawan, Teat Cristo aliüc amb tiül oic! Quiaj apmajawüw nej meáwan nipilan wüx iüt. Masey ajcüw tatileaw tambiyaw nej

apmajawüw nej aton. Quiaj meáwan cambaj wüx iüt apmajüüntsüw wüx apmajawüw, cos apleaam omeajtsüw nguineay tambiyaran. Atquiaj apmajlüy. ¡Amén!

⁸Teat Dios apiüng: “Xique ombas xic, salnajlüy atnej letra A; at sajlüy úmbwüx atnej letra Z. Salnajlüy nganüy, salnajlüy nde tanomb, at xique saliüc alinomb. Xique alndom narang meáwan cuajantanej”, aw.

**Juan atnej taúm majaw
najneajay ajlüy Teat Cristo**

⁹Xique, micojon Juan, xique aton samongoch atnej tengual memongochiün. Naleaing netam maiücaats wüx cuajantanej. Nóiquian teamacüliiüts aaga nüt wüx aliüc Teat Cristo majlüy wüx meáwan iüt, meáwan cambaj. Xique sal tiül pres, ayacüw xic ningüy wüx noic nine iüt tindec nenüt Patmos, ajcan tandecas Mipoch Teat Dios, at tandecas leaw tarang Teat Jesucristo. ¹⁰Wüx noic nüt domingo, aaga Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios tüüch xic najaw atnej saúm. Quiaj tanguiyiüs imiün wan xipech noic nanderac napac, atnej ajiünts trompet. ¹¹Aag ayaj apiüng:

—Xique ombas xic salnajlüy atnej letra A; aton sajlüy úmbwüx atnej letra Z. Nganüy irang wüx nawiiig leawa tengual mejaw. Ndoj iich mamb niüng ajlüyiw ajcüw ayaíw ajlüy monyar andeac Teat Cristo leaw ajlüy tiül iüt Asia. Ajcüw ayaj noic ajlüy tiül cambaj Efeso, alinoic tiül Esmirna, alinoic tiül Pérgamo, alinoic tiül Tiatira, alinoic tiül

Sardis, alinoic tiül Filadelfia, alinoic tiül Laodicea —aw.

¹²Condom quiaj wantsatos najaw aaga nendeac masaj xic quiaj. Wüx wantsatos, quiaj tajawas ayaíw candeleros narangüch oro. ¹³Alpinawan aag ayaíw candeleros quiaj, ajlüy nop atnej Teat Naxey, asooig noic apix nej najal, atüch nic oleaj. Aton alats mal miünd nej nots cinta de oro. ¹⁴At omal nej, at miondeats omal nej xowüy larraw atnej raan lan, tengwüy raan atnej nieve. At oniiüg nej atnej oniw biümb. ¹⁵At oleaj nej xeyay nelitlit atnej bronce wüx landoj jayaw tiül biümb landoj asoetich. At andeac nej atnej atearriür napac ndec. ¹⁶At miác owix nej almasap ayaíw ocas. At imiün teombeay nej tengual aw nots espada nexing necamb necamb. Teombas nej atnej nüt xowüy larraj.

¹⁷Wüx tajawas, quiaj tajmiücas teoleaj nej atnej lasandeow. Quiaj tayac wüx ximbas miác owix nej, tasaj xic:

—Nde mbayamear. Xique mbas xic salnajlüy, at sajlüy úmbwüx.

¹⁸Xique salnapac, masey tandeowas nomb, nganüy salnapac meáwan nüt. Xique alndom napiüng ngow apmandeow jangantanej nipilan, at nguiane apmamb wüx apmandeow.

¹⁹Irang wüx nawiiig leawa landoj mejaw, leaw apmejaw nguineay ajlüy nganüy, at leaw aliüc miün apmajlüy alinoic nüt. ²⁰Nganüy sanasaj ic wüx leaw nganaw majüic cuane, leaw apiüng wüx aaga ayaíw ocas tejaw tiül miác xiwix, aton aaga ayaíw candeleros de oro tejaw: ajcüw ayaíw ocas quiaj apiüng wüx ajcüwa ángeles najlüyiw wüx

ajcüw ayaíw ajlüy monyar sandeac. Aton ajcüw ayaíw candeleros tejaw, ajcüw ayaj apiüngüw wüx ajcüw ayaíw ajlüy monyar sandeac, ajcüw iglesias xicueaj.

Leawa tasaj ayaíw ajlüy iglesias:

Ich manguaiyw monlüy tiül Efeso

2 'Irang noic nawiig, iich aaga ángel ocueaj monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül cambaj Efeso. Isaj masaj nejiw aaga nejiür ayaíw ocas tiül miác owix nej, leaw ajüy pinawan ayaíw candeleros de oro, atcüy apiüng: ²“Xique sawaw nguineay teamerangan; sawaw irangan xeyay najiüt, ngo paxiüm. At sawaw ngome iiündan mejawan majlüy monrang ngo majneaj tiül icona. Sawaw icona tejawan wüx ajcüwa nipilan monpfüangan apóstoles nejiw, ndoj tejawan ngo maleaing, tejawan monwaiich nejiw. ³At sawaw naleaing iiücan wüx cuajantanej, masey lamemongochiün xeyay wüx xenüt, ngo paxiüm icueajiün. ⁴Naleaing sanasaj icon nganüy wüx noic ngo majneaj sawaw wüx icona. Aag ayaj cos lango mendüüman xic atnej tendüüman xic nomb. ⁵Ich leaam imeajtsan nguineay terangan najneajay nomb wüx jayats mendüjpiün xic. Nganüy lango merangan najneaj atnej terangan nomb. Ich leaam imeajtsan mendüyiün wüx merangan atnej terangan nomb. Sitiül ngo mendüyiün wüx merangan atnej terangan nomb, quiaj sanamb niüng ijlüyiün najen. Sanawün micandeleriün niüng almajlüy nganüy, sitiül ngo leaam

imeajtsan meyamban xic alinomb.

⁶Masey ngo majneaj terangan, pero altiül noic najneaj irangan, cos ngo mind mejawan aaga ngo majneaj teamarangüw qjcüwa nicolaítas, cos xique aton ngo mind najaw leaw teamarangüw. ⁷Leaw nendiüm manguaiy, ich manguaiy leaw apiüng Nangaj Espiritu, masaj noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo. Cos apiüng: Jane apmajntsop wüx meáwan moncüy majaw nej, ngo majmiüc tiül ngo majneaj, xique sanüüch müet aóng aaga xiül neech mapacaran, aaga najlüy tiül najneajay cambaj niüng acül Teat Dios”, aw.

Aaga poch cam ich manguaiyw monlüy tiül Esmirna

⁸'Irang alinoic nawiig, iich aaga ángel ocueaj mondüüb Teat Cristo monlüy tiül cambaj Esmirna. Isaj masaj monyar andeac Teat Cristo, áaga mbas majlüy, at ajlüy úmbwüx, aaga tandeow ndoj tapac. Nej atcüy apiüng: ⁹“Xique sawaw nguineay teamerangan, nguineay imongochiün naél. Sawaw ngo mejiüran xeyay ningüy wüx iüt cam, pero naleaing Teat Dios ajaw atnej xeyay ijiüran, cos nej teamambeol icon mejiüran leaw netam. Sawaw nguineay andeaciw xeyay ngo majneaj wüx imbasan ajcüwa nipilan israel monpfüangan nejiw minipilan Teat Dios. Ngwüy, ngo maleaing cos minipilan nejiw minatangüw nimeech nasoic Satanás. ¹⁰Nde mermbolan wüx leaw apmemongochiün, cos minatangüw nimeech apmüüch majmel tiül manchiüc acas

icona majaw wüx icon, majüic sitiül apmeiücan wüx leawa teamendüjpiün. Apmemongochiün xeyay ngo majneaj tiül gajpowüw nüt. Nganüy sitiül tanaám indüjpiün xic leaw indeowan, quiaj saniüich icon noic corona tiül cielo niüng apmepacan mejlüyiün najneajay meáwan nüt. ¹¹Leaw nendiüm manguiay, ich manguiay leaw apiüng Nangaj Espiritu masaj noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo. Cos atcüy apiüng: Leaw apmaüic wüx, ngo majmiüc tiül ngo majneaj, langome apmandeow alinomb”, aw.

Aaga poch cam ich manguiayiw monlüy tiül Pérgamo

¹²Aton irang alinoic nawiig, iich aaga ángel ocueaj monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül cambaj Pérgamo. Isaj masaj nejiw: Aaga nejiür espada nexing necamb necamb, atcüy apiüng: ¹³“Xique sawaw nguineay teamerangan. Sawaw icüliün niüng ajlüy mitrono minatangüw nimeech nenüt Satanás, majaw wüx minajiüt nej. Sawaw tealeámban temeyariün xenüt. At sawaw ngo mecueatiün xic masey wüx nüt tambiyaw teat Antipas tiül icona ajcan ngo mimbol mandeac wüx xique tiül micambajan niüng acül Satanás. ¹⁴Pero nganüy netam napiüng wüx acas ngo majneaj leaw irangan: Cos ajlüy tiül icona acas nipilan andüjpiw leaw nomb taquiaach Balaam, aaga nequiaach Balac mayac wüx marangüw ngo majneaj nipilan israel. Balaam tawaiich nipilan israel, cos tasaj nejiw

najneaj matsambüw mionij nimal nambiyeran marang nichech najmel teombas narangüch dios. At tayac nejiw wüx majiürüw palpálwüx najtaj, palpálwüx naxey. ¹⁵At ajlüy tiül icona acas nipilan andüjpiw leaw aquiajchiw ajcüwa nicolaítas. Aaga aquiajchiw quiaj sajcüy nanguiay. ¹⁶Nganüy ich leaam imeajtsan nguineay teamerangan, iwüniün tiül icona. Sitiül ngwüy, najénan saleamb quiaj nembiyayon naquiüjpüw naag xaespada naw tiül ximbeay. ¹⁷Leaw nendiüm manguiay ich manguiay leaw apiüng Nangaj Espiritu masaj noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo. Atcüy apiüng: Jane apmajntsop wüx, ngo majmiüc tiül ngo majneaj, xique sanüich müet namix nine pan naxoraad, nasoic maná. At sanüich anopnop noic nine raan piedra. Wüx aaga nine piedra quiaj tarangüch wüx noic jayats minüteran leaw nejinguind alinop ngo majaw”, aw.

Aag poch cam ich manguiayiw monlüy tiül Tiatira

¹⁸Aton irang alinoic nawiig, iich aaga ángel ocueaj monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül cambaj Tiatira. Isaj masaj meáwan mondüüb Teat Cristo aaga poch cam leaw ayac Micual Teat Dios, aaga nejiür atnej oniw biümb oniüüg nej, oleaj nej atnej nelitlit bronze. Atcüy apiüng: ¹⁹“Xique sawaw nguineay teamerangan; sawaw nguineay erjiürayon lasta; sawaw nguineay iyariün andeac Teat Dios; sawaw nguineay ermbeolayon; sawaw nguineay iücan wüx imongochiün

cuajantanej naél; at sawaw nganüy xeyay najneaj irangan, ngome atnej terangan nomb. ²⁰Pero nganüy netam nasaj icon wüx acas ngo majneaj leawa temerangan. Aag ayaj cos teameiücan wüx nop najtaj leaw teamarang ngo majneaj atnej tarang aaga Jezabel nomb. Nej apiüing nop nej nendeac andeac Teat Dios, cos andiüm mawüywüy monrang xenajiüt majiürüw palpálwüx montaj, palpálwüx monxey. Aton nej neyac nejiw wüx matsambüw mionij nimal nambiyeran marang nichech najmel teombas narangüch dioses. ²¹Xique lanafiüc wüx arang a najtaj quiaj, nguineay alndom leaam omeaats macueat arang ngo majneaj, pero ngo mandiüm macueat. ²²Nganüy sanüüch miün andeow aaga najtaj quiaj. At meáwan leaw lamarangüw ngo majneaj maquiüjpüw, sanüüch mamongochiw xeyay ngo majneaj, sitiül ngo leaam omeajtsüw cuane ngo majneaj teamarangüw, macueatiw meáwan aaga ngo majneaj quiaj. ²³At sanambiy minipilan nej leaw arang aweaag ngo majneaj. Meáwan noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo apmajawüw naleaing xique sawaw nguineay apiüngüw, nguineay omeajtsüw nejiw. At apmajawüw nguineay xique sanüüch inopnophon atnej terangan. ²⁴Nganüy sandiüm nasaj icon monlüy tiül Tiatira, icona leaw ngo meyariün andeac aaga najtaj quiaj, icona leaw ngo mendüjpiün wüx merangan aaga nexotüy leaw arang minatangüw nimeech nasoic Satanás; xique ngo nandiüm nayac icon wüx alinoic

cuane apmerangan. ²⁵Netam mesapan nandand wüx aaga najneaj leaw lamenguiayiün, iyacan wüx imeajtsan merangan aag ayaj leaw sapeay. ²⁶Cos jane apmafiüc wüx, ngo majmel tiül aaga ngo majneaj quiaj, leaw arang atnej sandiüm marang leaw sapeay; aag ayaj sanüüch majlüy wüx meáwan nipilan tiül meáwan iüt. ²⁷Naag napac owix nej apmüüch marangüw leawa nej apiüing. Nganüy leaw ngo mandiüm, aag ayaj apndrom ombas atnej ndrom ombas nop xor najwüch naag nangoraad manchiüc. Cos Xeteat tüüch xic narang aag ayaj. ²⁸At jane apmafiüc wüx, xique sanüüch aaga ocas najntsop chiüjmbaw. ²⁹Leawa nendiüm manguiay, ich manguiay leaw apiüing Nangaj Espiritu masaj meáwan noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo tiül meáwan cambaj”, aw.

Aaga poch cam ich manguiayiw monlüy tiül Sardis

3 'At irang alinoic nawiiig, iich aaga ángel ocueaj monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül cambaj Sardis: “Aaga nejiür ayaíw Espiritu ocueaj Teat Dios, at ayaíw ocas, atcüy apiüing: Xique sawaw nguineay temerangan, masey nipilan apiüngüw icona almepacan, aag ayaj ngo maleaing cos sawaw atnej lerndeowan. ²iNganüy netam mepacan mejawan nguineay temerangan! Irangan con imalan imeajtsan mejawan sitiül alndom mepacan wüx leaw andiüm Teat Dios. Cos lanajaw ngo merangan palan, laliüc mecueatiün

nómban. ³Ich leaam imeajtsan wüx leaw tenguiayiün, at wüx leaw tesoiquiün. Ich macül wüx imeajtsan merangan najneaj. Cos sitiül ngo mepacan wüx merangan najneaj, quiaj sanamb wüx nüt ngo meteotsan, atnej wüx ajmel nop need. ⁴Sajaw tiül micambajan aliün majlüy acas nipilan tiül monyar andeac Teat Cristo ngo marangüw aaga ngo majneaj quiaj. Nejiw apmaquiüjpüw xic, apmasoijquiw apixaw nejiw rajnüy cos ngo majiürtüw nicuajind nisoet. ⁵Leaw apmafüc wüx, ngo majmel tiül marang ngo majneaj, aag ayaj apmamb niüng sajlüy, teamasooig rajnüy apix nej. Xique lango nandarriich minüt nej tiül aaga nawiig niüng ajlüy minüteran jane lamüjndiw mapacüw meáwan nüt naquiüjpüw. At niüng ajlüy Xeteat maquiüüb miángeles nej, sanapiüing xenipilan nejiw. ⁶Leawa nendiüm manguiy, ich manguiy leaw apiüing Nangaj Espíritu masaj meáwan noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo tiül meáwan cambaj”, aw.

**Aag poch cam ich manguiyiw
monlüy tiül Filadelfia**

⁷Irang alinoic nawiig, iich aaga ángel ocueaj monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül cambaj Filadelfia. Isaj: “Aag agüy apiüing aaga Nangaj, aaga Nendeac Naleaing, leawa nejiür aaga llave ocueaj Rey David, alndom maleaaig majmel jangantanej niüng ajlüy nej; at wüx apmapal nejingüind ngo ndom maleaaig matüch niüng ajlüy nej, cos nej atcüy apiüing:

⁸Xique sajaw nguineay temerangan. Nganüy lanayac icon mendeacan xepoch, nejingüind ngondom mapal icon. Masey ngome xeyay mepacan wüx xenajiüt, naleaing ngo mepiüingan ngo metam xepoch, aton ngo mecueatiün xic nómban.

⁹Nganüy ijawan sanasaj icon wüx ajcüwa monwaiich monpiüing nipilan israel nejiw. Cos nejiw minipilan minatang nimeech nasoic Satanás. Nejiw sanüjchiw miünüw niüng ijlüyiün maquiejliw micosüw timbasan, majawüw icona naleaing xenipilan, lanajiüt icon lasta. ¹⁰Naleaing terangan atnej tasajas icon, teiücan wüx meáwan naél leaw temongochiün; áag xique aton ngo nacueat icon. Sanambeol icon, sanawün icon wüx a nüt apmajlüy xeyay naél tiül meáwan iüt, wüx apmatajcüchiw porbar meáwan nipilan wüx iüt. ¹¹Xique saliüc najénan, tanaámb isapan nandand wüx leaw ijawan naleaing; quiaj nejingüind ngondom manood icueajiün aaga corona leaw apmeajndiün. ¹²Leaw apmafüc wüx, ngo majmiüc tiül aaga naél quiaj, nej sanüüch majlüy natang tiül cielo niüng ajlüy Teat Dios; lango maw quiaj. Sanayac wüx ombas nej minüt Xeteat Dios, at minüt micambaj Xeteat Dios; aag ayaj jayats Jerusalén, áag aliüc miün imiün cielo niüng ajlüy Teat Dios. Wüx ombas nej aton apmajüic jayats xenüt. ¹³Leaw nendiüm manguiy, ich manguiy leaw apiüing Nangaj Espíritu masaj meáwan noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo tiül meáwan cambaj”, aw.

**Aaga poch cam ich manguaiyiw
monlüy tiül Laodicea**

¹⁴Aton irang alinoic nawiig, iich aaga ángel ocueaj monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül cambaj Laodicea. Isaj: “Aaga nasoiç Amén, aaga nendeac meáwan naleaing, aaga najlüy wüx meáwan leawa tarang Teat Dios, atcüy apiüing: ¹⁵Xique sawaw nguineay teamerangan, cos sawaw icona ngo mecueatiün xic nómban, at ngo mapac imeajtsan mendüjpiün xic. iMalüy mecueatiün nómban tengwüy mepacan wüx merangan leawa sapiüing! ¹⁶Nganüy cos ntsan miün ijlüyiün, ngome naquind tengwüy ngome nerraar, sanajtiür nawün icon maw tiül ximbeay, cos ngo mind najaw leaw irangan. ¹⁷Masey ipiüangan icona naleaing temendüjpiün Teat Dios, imongochiün najneaj, irangan meáwan palan, pero ngo meyajcan icona ngo mertaman, ngo meyajcan ngo mejiüran nicuajind, ijlüyiün atnej nop nesomb, atnej miotáagan aton. ¹⁸Nganüy sanasaj icon, najneaj meyariün sandeac naag imeajtsan; cos aag ayaj atnej mengalan oro jayam tiül biümb, para mejiüran meáwan leaw netam. Cos sitiül iyariün sandeac, quiaj ngome apmajlüy cuane wüx mexinguan, cos apmejiüran ipixan rajnüy. At apmejiüran misüüig oniüügaran para alndom mexoman mejawan. ¹⁹Xique mbójan napaj ocueaj, at salic jane sajiür lasta. Nganüy ich leaam imeajtsan nguineay teamerangan, cos netam mecueatiün merangan leaw

ngo majneaj. ²⁰Xique salemben teombeay nden, teanapaj natepeay icon. Sitiül aljane apmanguaiy sandeac, apmaleaaig mbeay nden, quiaj sanajmel tiül nden naquiiüb, ndoj sanüet anaag. ²¹Leawa apmafiüc wüx, ngome apmajmiüc tiül ngo majneaj, xique sanüüch chetem nóiquian maquiiüb xic niüing chetejos wüx xetrono najaw wüx meáwan leaw almajlüy. Aag ayaj cos tajntsopiüs wüx meáwan leaw tajcüyiw majawüw xic. Nganüy chetejos naquiiüb Xeteat wüx najneajay mitrono nej. ²²Leaw nendiüm manguaiy, ich manguaiy leaw apiüing Nangaj Espiritu masaj meáwan noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo tiül meáwan cambaj” —aw.

**Anderac najneaj wüx
Teat Dios tiül cielo**

4 Landoj aag ayaj, quiaj tajawas tiül cielo noic ombeay nden lejquian. Aaga ombas nendeac tanguaiyiüs andeac, tandeac najneajay atnej ajiünts trompet, atcüy tasaj xic:

—Mac ningüy cawüx niüing sajlüy. Sanüüch ic mejaw nguineay apmajlüy alinoic nüt —aw.

²Ndoj quiaj taquiiüb xic mamb Nangaj Espiritu andüy tiül cielo. Quiaj tajawas noic najneajay trono altiül cielo; Teat Dios alchetem wüx. ³Aaga alchetem quiaj xeyay najneajay ajlüy, atnej ajlüy noic najneaj nacants piedra xeyay nelitlit nenüt jaspe, tengwüy alinoic najneajay piedra nenüt cornalina. Aton ayey nej tiüt aaga najneajay trono quiaj, atnej

ndequiamb poj ajlüy nateaic, atnej piedra esmeralda. ⁴Aaga najneajay trono niüng alchetem Teat Dios, ayey nej tiüt nimiow apiquiw (24) tronos xeyay najneajay. Alchetemoj wüx nimiow apiquiw monxey montangtang ombas monajiüt, xowüy larraw apixaw nejw; alwüx omalüw nejw noicnoic corona narangüch oro. ⁵Imiün wüx aaga najneajay trono chetejeran wüx quiaj, niüng alchetem Teat Dios, tajawas teajlipip tiüt; at tanguiayüis teatearriür tiüt xeyay napac, tajüic atnej aljane teandeac. Niüng ajlüy aaga najneajay trono quiaj, teandaab ayaíw najquiol. Aag ayaj apiüng wüx ayaíw Espíritu ocueaj Teat Dios. ⁶Niüng ajlüy aaga najneajay trono leaw alchetem wüx Teat Dios, alquiaj aton atnej ndec nerijrij atnej vidrio.

Aaga najneajay trono quiaj, ayey nej tiüt aton apiquiw atnej nimal almapacüw, ajiürüw oniüjcüw nejw xeyay, amb teombas, aton amb teopech. ⁷Aaga ombas nej nimal quiaj ajiüic atnej nop león; nganüy aaga amb ijpw nimal ajiüic atnej nop toro; at amb arojpw nimal ajiür teombas nej atnej teombas nop naxey; at amb apiquiw ajiüic atnej noic águila teajlüel. ⁸Ajcüw apiquiw atnej nimal quiaj almapacüw, nopnopo ajiürüw anaíw miolümbiw nejw, chipchapiow ombasüw nejw ajiürüw xeyay oniüjcüw nejw amb teombas miolümbiw nejw, at amb teopech. Nejw ngo ndijchiümoj, nüt ongwiiüts teamapiüngw:

Nangaj ic Teat Dios, nangaj ic Teat Dios, nangaj ic Teat Dios.

Teat, ique cuajantanej alndom merang.

Ique almejlüy tanomb, ique almejlüy nganüy, ique iliüc alinomb.

⁹Nejiw a nimal quiaj andeacüw najneajay wüx Teat Dios, aag almapac meáwan nüt. Üjchiw gracias aaga alchetem wüx aaga najneajay trono quiaj. ¹⁰Quiaj ajcüwa nimiow apiquiw (24) montangtang ombas monajiüt aquiejliw micosüw nejw teombas aaga cheten quiaj, marangüw casa aag almapac meáwan nüt. Quiaj awüniw micoronajüw nejw mayacüw niüng ajlüy aag alchetem quiaj, teamapiüngw:

¹¹Teat Dios, ique Xeteatiün Dios.

Ique xeyay netam ijlüy, xeyay netam merangüch casa.

Ique ijlüy wüx meáwan leaw almajlüy, terang meáwan cuajantanej.

Cos ique tendiüm majlüy, pares terang meáwan leaw almajlüy.

Apiüng wüx noic nawiig, at wüx Quicheech Sap

5 Quiaj tajawas aaga alchetem tiül najneajay trono, almandeaand noic nawiig tiül miác owix nej. Aaga nawiig quiaj nembüül, alwüx poch amb teombas amb teopech, naquian naag ayaíw sello. ²Quiaj tajawas nop ángel xowüy lapac, tandec napac, tatün manguiy:

—¿Jane nembeata, alndom macheed ajcüwa sello quiaja, mateaaig a nawiig? —aw.

³Nejinguind ngo majlüy macheed a sello; ngo majlüy aljane alndom majaw cuane alwüx aaga nawiig quiaj, ngome tiül cielo, ngome wüx iüt, ngome tiüt tiül iüt. ⁴Xique quiaj tajiüntsas xeyay cos ngo maxoram nejinguind nembeat alndom mateaag a nawiig majaw cuane alwüx. ⁵Quiaj nop tiül ajcüwa monxey natangtang ombas tasaj xic:

—Nde mejünts, jogüy nop naxey naw tiül Judá, naw tiül acualaats aaga Rey David. Aag ayaj nasoic nop león, cos nej lajntsop wüx meáwan moncüy majaw nej. Nej alndom macheed mawün aaga ayaíw sello quiaj, mateaag a nawiig —aw.

⁶Quiaj tajawas niüng ajlüy aaga najneajay trono, alembem nop Quicheech Sap amb pinawan ajcüw apiquiw nimal, at pinawan ajcüw montangtang ombas quiaj. Aaga Quicheech Sap quiaj tajüic atnej landoj ambiyeran. Nej almajiür ayaíw miweac nej, aton ayaíw oniiüg nej. Ajcüw ayaíw oniiüg nej quiaj, apiüng wüx ayaíw espíritu ocueaj Teat Dios leaw Nej üüch mamb meáwan wüx iüt. ⁷Quiaj tamb aaga atnej Sap quiaj mayar a nawiig tiül miác owix Teat Dios niüng alchetem. ⁸Wüx tayar aaga nawiig quiaj, ajcüw apiquiw nimal, at ajcüwa nimow apiquiw (24) montangtang ombas taquiejliw micosüw nejw teombas aaga Quicheech Sap quiaj. Alteowixaw nejw noicnoic arpa, aton alteowixaw nejw noicnoic nitomb palüy oro, chipchipiow pom. Aaga pom quiaj apiüng wüx leaw atüniw

mondüüb Teat Dios. ⁹Quiaj tatajcüw cantar noic jayats canto, tapiüngüw:

Ique xeyay netam ijlüy, pares alndom meyar aaga nawiig quiaj,

mewün misello nej, cos ique tembiyeran, tendeow.

Wüx miquiej tewün xicon wüx sasoetiün ndom najlüyiün nóiquian naquiiüjpan Teat Dios.

Xicona monaw meáwan

noicnoic ajlüy nipilan; monaw tiül nipilan leaw andeacüw palpálwüx ombeayaran; monaw tiül meáwan cambaj, meáwan nación wüx iüt.

¹⁰Ique teaach xicon najlüyiün noic ajlüy miteaats ocueaj Teat Dios;

sanarangan montangtang monajiüt wüx iüt, awüw.

¹¹Quiaj tajawas xeyay ángeles, tanguiayiüs andeacüw. Nejw ayeyiw tiüt aaga najneajay trono niüng ajlüyiw ajcüw apiquiw nimal almapacüw; niüng ajlüyiw ajcüwa montangtang ombas aton. Ajcüwa ángeles ajlüyiw xeyayiw, ngondom matoraw. ¹²Teandeacüw napac, teamapiüngüw:

Aaga Quicheech Sap tambiyaran xeyay netam,

nej netam majlüy wüx meáwan leaw almajlüy, alndom mayar meáwan nembeatmbeat, nej nendüy wüx meáwan leaw almajlüy; néjan alndom ombas marang cuajantanej, netam marangüch casa nguijantanej, masoic najneajay ajlüy, awüw.

¹³Aton tanguiayiüs andeacüw meáwan leaw aliw tiül cielo, at

leaw aliw wüx iüt, at leaw aliw tiüt tiül iüt, at leaw aliw tiül ndec. Meáwan leaw almajlüy tanguiyaiüus andeacüw, tapiüngüw:

Aaga alchetem wüx aaga najneajay trono quiaj, at aaga Quicheech Sap quiaj, netam masoiquiw najneajay ajlüyiw. Netam marangüchiw casa, manderac najneajay wüx nejw, cos meáwan nüt ndoj ombasüw marangüw cuajantanej.

¹⁴Condom ajcüw apiquiw nimal tapiüngüw:

—iAmen, aag ayaj naleaing!
—awüw.

At ajcüwa nimiow apiquiw (24) montangtang ombas taquiejliw micosüw nejw tiüt marangüw casa Teat Dios, aton marangüw casa aaga Quicheech Sap quiaj, ajcüw almapacüw meáwan nüt.

Ayaíw sello

6 Condom quiaj tajawas wüx aaga Quicheech Sap tacheed noic sello naw tiül aaga ayaíw quiaj. Quiaj tanguiyaiüus nop naw tiül ajcüw apiquiw nimal quiaj tendeac napac atnej atearriür, tapiüng:

—iMac, ijaw! —aw.

²Quiaj tajawas nop raan cawüy. Aaga nejtep cawüy quiaj alteowix nej mimüm jeng. Condom tayacüch wüx omal nej noic corona, tamb tiül montsoj, tajntsop wüx meáwan.

³Condom wüx aaga Quicheech Sap quiaj tacheed amb ijquiaw sello, quiaj tanguiyaiüus andeac amb ijpw aaga nimal naw tiül ajcüw apiquiw quiaj, tapiüng:

—iMac, ijaw! —aw.

⁴Condom quiaj taw alinop cawüy xowüy lacants. Aaga nejtep cawüy tüünd ndom müüch majlüy moncüy ningüy wüx iüt, at müüch membiyayej nipilan. Tüünd nots nadam espada aton.

⁵Wüx aaga Quicheech Sap tacheed amb arej sello, quiaj tanguiyaiüus andeac amb arojpw nimal, tapiüng:

—iMac, ijaw! —aw.

Quiaj tajawas alinop cawüy nambeor. Aaga nejtep cawüy quiaj alteowix nej noic nipeaxay. ⁶Quiaj tanguiyaiüus andeac nop nendeac pinawan ajcüw apiquiw nimal quiaj, tapiüng:

—Noic kilo trigo ambeat noic denario, aton arej kilo cebada ambeat noic denario. Nganüy nde mendrooch ombas aaga aceite, at nde mendrooch ombas aaga vin —aw.

⁷Wüx aaga Quicheech Sap tacheed amb apiquiw sello, quiaj tanguiyaiüus andeac amb apiquiw nimal, tapiüng:

—iMac, ijaw! —aw.

⁸Quiaj tajawas nop cawüy lastien. Aaga nejtep cawüy quiaj minüt nej Nandeow. Aton almandüüb nej alinop nenüt Hades. Nejiw tündiw mambiyaw pinawan pinawan aaga nipilan wüx iüt; müjchiw membiyayej naag espada ajcüwa nipilan quiaj, at majlüy lop, aton majlüy xeyay monandeow, tengwüy majlüy napat nimal mambiy nipilan.

⁹Wüx aaga Quicheech Sap tacheed amb acoquiaw sello, quiaj tajawas alteoleaj artül miespíritu nipilan, aag tambiyaranüw wüx andeacüw Mipoch Teat

Dios masajüw nipilan. ¹⁰Nejiw tendeadüw napac, tapiüngüw:
—Teat Dios, ique nangaj, ique mbójan merang leaw lamepiüng apmerang. Nganüy ñngow apmejaw wüx asoetiw nipilan wüx iüta? ñNgow apmepalüch ombas wüx ombasüw monbiy xicona? —awüw.

¹¹Quiaj tujndiw apixaw nejiw raan, tasoiquiw:
—Iiüندان alquiriw, cos nganaw palameron mequiüjpan monrang minajiüt Teat Cristo leaw netam mambiyanüw atnej icona tembiyeranan — ajowiw.

¹²Camüm tajawas aaga Quicheech Sap tacheed amb anaíw sello. Quiaj tajlang noic nadam ateam, nüt pojniüt nómban atnej nambeor jael. At a caaw tacants atnej quiej. ¹³At ajcüwa ocas najlüy tiül cielo tajmiücüw wüx iüt atnej ajtean naliw aóng toc wüx ataad nej tiüt napac iünd. ¹⁴Quiaj aaga cielo niüng ajlüy nüt, caaw, ocas, ndrot atnej mambiülaran noic nawiig. Aton tumb mambiülüjchiw meáwan tiüc; at leaw iüt nacül tindec tambüülüjchiw. ¹⁵Quiaj tecuiürrüw mexotayej tiül warraj tiüc, at teombas piedra ajcüwa montangtang monajiüt wüx iüt, ajcüwa montangtang ombas, ajcüwa monjiür xeyay, ajcüwa minatangüw soldado, ajcüwa ngo mimboloj tiül montsoj, ajcüwa monrang najon mos, at ajcüw leaw ngome aag arang najon mos; ¹⁶tepajüw masajüw a tiüc, at nadamdandam piedra:

—Ichar xicon tiüt, ixot xicon ngana majaw xicon Teat Dios, áag cheten tiül najneajay trono, ngana

marang ngo majneaj wüx ximbasan aaga Quicheech Sap leaw ajcüy majaw xicon; ¹⁷cos lamatüch aaga netam nüt wüx ajcüy majaw icoots Teat Dios. ¿Jane alndom mafüc wüx ayaj? —awüw.

Lajmeliw sello monaw tiül nipilan israel

7 Wüx landoj meáwan aag ayaj, quiaj tajawas apiquiw ángel alembemoj wüx piquiw oxing iüt. Nejiw tengual mapalüw aaga piquiw nepep wüx iüt, cos atquiaj ngondom mapac wüx iüt, at ngome tiül ndec, at ngome wüx alngün xiül. ²Quiaj tajawas alinop ángel tajntsop imiün nonüt. Nej almajoy misello Teat Dios almapac. Quiaj tendead napac masaj ajcüw apiquiw ángeles leaw lamayariw poch mandrojchiw ombas leaw najlüy wüx iüt, leaw najlüy tiül ndec. Tasaj nejiw:

³—Nde mendrojchiün ombas leaw najlüy wüx iüt, leaw najlüy tiül ndec, at nde meloxiün tiüt xiül; icüliün leaw sayacan sello teombas omalüw ajcüw monrang minajiüt Miteatiüts Dios —aj nejiw.

⁴Condom quiaj tanguaiyüis nguitow ajlüyiw ajcüwa leaw lajmeliw sello. Nejiw ajlüyiw coic miow ic miow apiquiw mil (144,000) naw tiül meáwan micual micual Israel. ⁵Naw tiül micual acualaats Judá tajmeliw sello agajpiüp mil (12,000) nipilan. Naw tiül micual acualaats Rubén tajmeliw sello agajpiüp mil. Naw tiül micual acualaats Gad tajmeliw sello agajpiüp mil. ⁶Naw tiül micual acualaats Aser tajmeliw

sello agajpiüp mil. Naw tiül micual acualaats Neftalí tajmeliw sello agajpiüp mil. Naw tiül micual acualaats Manasés tajmeliw sello agajpiüp mil. ⁷Naw tiül micual acualaats Simeón tajmeliw sello agajpiüp mil. Naw tiül micual acualaats Leví tajmeliw sello agajpiüp mil. Naw tiül micual acualaats Isacar tajmeliw sello agajpiüp mil. ⁸Naw tiül micual acualaats Zabulón tajmeliw sello agajpiüp mil. Naw tiül micual acualaats José tajmeliw sello agajpiüp mil. Naw tiül micual acualaats Benjamín tajmeliw sello agajpiüp mil.

**Noic ajlüy xeyay nipilan
palúyan raan asojquiw**

⁹Wüx landoj aag ayaj, quiaj tajawas xeyay nipilan, nejingüind ngondom mambich mateow. Cos nejiw nawúwan tiül meáwan nación wüx iüt; nawúwan tiül meáwan noicnoic ajlüy nipilan; nawúwan tiül noic noic cambaj niüng tajlüyiw. At nawúwan tiül meáwan nipilan leaw andeacüw palpáwüx ombeayaran. Nejiw alembemoj quiaj niüng ajlüy aaga najneajay trono, niüng ajlüy aaga Quicheech Sap. Nejiw almasojquiw apixaw nejiw palúyan raan, alteowixaw nejiw op nit. ¹⁰Nejiw tendeacüw napac, tapiüngüw:

Miteatiiüts Dios cheten tiül aaga najneajay trono quiaj,
at aaga Quicheech Sap quiaj;
nejiw lamawüniw icoots wüx
asoetiiüts.

¹¹Condom meáwan ángeles leaw alembemoj ayeyiw tiüt najneajay

trono chetej wüx Teat Dios, aton ayeyiw tiüt ajcüwa montangtang ombas, at ayeyiw tiüt ajcüw apiquiw nimal almapacüw, taquiejliw tiüt micosüw nejiw, nómban mejquiejow tiüt marangüw casa Teat Dios. ¹²Nejiw tapiüngüw:

iAmén! Teat Dios najneajay
arang, nej netam marangüch
casa,

netam masoic nej nendüy wüx
meáwan leaw almajlüy.

Nej netam müjchiiüts gracias;
netam marangüch casa cos nej
alndom marang cuajantanej
leaw andiüm.

Atquiaj netam majlüy meáwan
nüt. Amén.

¹³Quiaj nop natang ombas tatün manguiaj xic:

—¿Jane nejiwe monsooig raan quiaja, nguiane nawüwa? —aw.

¹⁴Quiaj xique tasajas:

—Teat, ique ijaw nguiane nawüw —saj.

Quiaj tasaj xic:

—Ajcüw ayaj leaw laawüw tiül xeyay ngo majneaj wüx iüt. Nganüy nejiw ajlüyiw najneaj, cos tajantsüw apixaw nejiw rajnüy tiül miquiej aaga Quicheech Sap. ¹⁵Por aag ayaj ajlüyiw teombas aaga trono niüng chetej Teat Dios. Nüt ongwiiüts nejiw teamarangüw minajiüt nej tiül aaga nangaj templo tiül cielo. Aaga alchetem tiül aaga najneajay trono quiaj, nej apmajiür nejiw cos apmaquiiüb nejiw. ¹⁶Nejiw langome apmaiündüw lop, at ngome apmaiündüw yow. Nüt langome apmambel nejiw, at langome apmayajcüw nerraar.

¹⁷Aaga Quicheech Sap najlüy niüng

ajlüy najneajay chetej wüx Teat Dios apmajiür nejiw, apmayac nejiw niüng ajlüy xeyay oniiüg yow leawa neech mapacaran. Teat Dios apmajend miyow oniüjcüw nejiw —aj xic.

Amb ayaíw sello

8 Wüx aaga Quicheech Sap tacheed amb ayaíw sello, tanaám ndijchiow tiül cielo maseyme pinawan ores. ²Quiaj tajawas ayaíw ángeles alembemoj niüng ajlüy Teat Dios. Nejiw tündiw ayaíw trompet. ³Ndoj quiaj tajngot alinop ángel, lembet amb teombas artül, andeaand noic nitomb narangüch oro. Quiaj tüünd xeyay pom mambel wüx aaga artül narangüch oro najlüy niüng ajlüy mitrono Teat Dios, wüxan atajcüw orar meáwan mondüüb Teat Cristo. ⁴Minasop aaga pom quiaj, tajndoc niüng ajlüy Teat Dios imiün tiül owix aaga ángel quiaj, nóiquian maquiiüb leaw atajcüw orar ajcüwa mondüüb Teat Cristo quiaj. ⁵Condom aaga ángel quiaj, tayar noic nitomb machipich olüic biümb naw wüx artül. Condom tawiich andüy wüx iüt. Quiaj teatearriür, anerror xeyay, xeyay tajliplip tiüt, at xeyay tajlanglang ateam.

Ajcüwa trompeta

⁶Condom ajcüwa ayaíw ángeles quiaj, monjiür ayaíw trompet, laliüc meindeaw.

⁷Ndoj aaga ombas nej ángel taínd trompet, quiaj tajoet hielo wüx iüt. At tajmiüc biümb aqiiüb tiül quiej. Quiaj tandaab noic naw tiül arej ajlüy a iüt maquiiüb noic arej ajlüy

a xiül. Tandaab meáwan nateaic soex aton.

⁸Wüx taínd trompet amb ijpüw ángel, quiaj tajlos tiül nadam ndec atnej ajlüy noic nadam tiüc teandaab. Quiaj iwear a nadam ndec tangowüüch marang quiej.

⁹Quiaj tandeowüw iwear (1/3) nimal najlüy tiül ndec. At iwear barco najlüy tiül ndec ndrot ombasüw.

¹⁰Wüx taínd trompet amb arojpüw ángel, quiaj tajmiüc imiün tiül cielo noic nadam ocas tenguiál andaab atnej andaab nots najquiöl. Aag ayaj tajmiüc tiül iwear meáwan lam, tiül iwear oniiüg yow aton.

¹¹Minüt aaga ocas quiaj, Ajenjo. Condom iwear a yow tangaag. Quiaj xeyay nipilan tandeowüw, cos tanganeowüw aaga nangaag yow quiaj.

¹²Wüx taínd trompet amb ipeic ángel, quiaj ndrot ombas iwear ajlüy a nüt, iwear ajlüy a caaw, iwear ajlüy a ocas; ajcüw ayaj pojniüt iwear. Quiaj ngo ram wüx iüt iwear, at nüt, at ongwiiüts.

¹³Quiaj tajawas nop ángel tenguiál ajlüel tiül cielo atnej águila. Aag ayaj tendec napac, tapiüng:

—iJaa, pobre nejiw moncül wüx iüt wüx apmajiünts alacas trompet, áag apmaindeaw alarojpüw ángel! —aw.

9 Condom wüx taínd trompet amb acoquiaw ángel, quiaj tajawas atnej noic ocas lajmiüc wüx iüt imiün tiül cielo. Nej tüünd nots llave maleaaig aaga nequiliüt lol najlüy tiüt, ngo majiür ümb.

²Quiaj taleaaig aaga nequiliüt

lol najlüy tiüt; taw nasop imiün tiül aaga lol quiaj, atnej minasop xeyay biümb. Aaga xeyay nasop naw tiül a lol quiaj taponiich a nüt. ³Naw tiül aaga nasop quiaj tawüw xeyay nchiül andüy wüx iüt. Ajcüw ayaj tündiw ndom mendalüw atnej andal napüp najlüy wüx iüt. ⁴Tasoiquiw ngondom müetiwi soex wüx iüt, at cuajantanej nateaic, at owil xiül, aag miün nipilan alndom mandalüw leawa ngo majiür misello Teat Dios teombas omal nej. ⁵Nejiw tündiw ndom mandalüw nipilan áagan acoquiaw caaw. Naleaing ngondom mambiyaw nipilan nómban, áaga andalüwan. Cos wüx andalüw, quiaj nipilan apmayajcüw xeyay necoy atnej wüx andal nejw napüp. ⁶Wüx aaga nüt quiaj, nipilan apmandiümüw mandeowüw nómban, pero naleaing ngondom mandeowüw. ⁷Ajcüwa nchiül quiaj, ajüic at nejw cawüy apmambüw tiül montsoj. Alwüx omalüw nejw ajüic atnej corona narangüch oro; nganüy teombasüw nejw atnej teombas nipilan. ⁸Aton ajüürüw miondeats omalüw atnej miondeats omal montaj; olüiquiw nejw atnej olüic león. ⁹Opangüw nejw lil atnej manchiüc; ajüünts miolümbiw nejw atnej atearriür oleaj xeyay carret anot nej cawüy wüx acuiür tiül montsoj. ¹⁰Ajüürüw miwiülüw nejw atnej miwiül napüp, andalüw atnej andal napüp. Ajcüw ayaj tündiw ndom mandalüw nipilan naag miwiülüw nejw meáwan acoquiaw caaw. ¹¹Ajüürüw minatangüw nejw aton, aaga ángel najlüy wüx aaga nequiliüt lol najlüy tiüt. Minüt nej

wüx hebreo Abadón, at wüx griego Apolión.

¹²Nganüy lamong aaga mbas xeyay ngo majneaj tamongochiw nipilan wüx iüt; aliün majlüy alijquiw xeyay ngo majneaj apmamongochiw nipilan.

¹³Condom wüx taínd trompet amb anaíw ángel, quiaj tanguiayüis noic nanderac imiün tiül ajcüw apiquiw miweac aaga artül narangüch oro najlüy teombas Teat Dios. ¹⁴Aaga nanderac quiaj tasaj amb anaíw ángel nejiür trompet: —Ichejtüün ajcüw apiquiw ángeles naoelaranüw niüng ajlüy nadam lam Eufates —aj.

¹⁵Quiaj tacheedaranüw ajcüw apiquiw ngo majneaj ángeles. Nejiw ayaj teamacüliw ngünantanej ores, ngünantanej nüt, ngünantanej caaw, ngünantanej neat mambiyaw iwear a nipilan leaw almajlüy wüx iüt. ¹⁶Xique tanguiayüis nguitow ajlüyiw ajcüwa soldados montep cawüy, ajlüyiw ijquiw acoic miow millones (200,000,000).

¹⁷Condom tündiüs najaw atnej saüm xeyay cawüy alwüx montep. Ajcüwa montep cawüy quiaj asojquiw mal miüündüw nejw manchiüc nacants, azul, maril. Aton omalüw cawüy atnej omal león; aw teombeayiw nejw biümb, nasop, azufre. ¹⁸Ndoj quiaj tandeowüw iwear (1/3) a nipilan wüx iüt; ambiy nejw ajcüw arej ngo majneaj naw teombeayiw cawüy; aag ayaj biümb, nasop, azufre. ¹⁹Ajcüwa cawüy quiaj naag ombeayiw nejw, at naag miwiülüw nejw alndom marangüw ngo majneaj. Miwiülüw nejw atnej omal ndiüc, alndom matsambüw nipilan.

²⁰Meáwan nipilan leaw ngo mandeowüw tiül aaga xeyay ngo majnej quiaj, ngo leam omeajtsüw macueatiw arangüw casa leaw owixaw nejiw tarangüw. Ngo macueatiw marangüw casa nimeech, tengwüy aaga dios narangüch oro, plata, bronce, piedra, xiül. Ajcüwa narangüch dios quiaj, ngondom majawüw, ngondom manguiayiw, ngondom majüyw. ²¹At aton ajcüwa nipilan quiaj, ngo leam omeajtsüw macueatiw ambiyaw nipilan, ngo leam omeajtsüw macueatiw arangüw nesomüy, ngo macueatiw ajiürüw pálwüx najtaj, pálwüx naxey; at aton ngo macueatiw anejtiw.

Nop ángel alteowix nej noic nine nawiig

10 Quiaj tajawas alinop ángel xowüy lapac, imiün tiül cielo. Nej awinchay tiül oic, alwüx omal nej ndequiamb poj. Teombas nej xowüy lachech atnej nüüt, oleaj nej atnej oniw biümb. ²Almandeaand noic nine nawiig tejquian. Nej tacuüüch miác oleaj nej tiül nadam ndec, miquiamb oleaj nej wüx iüt. ³Quiaj tendeaac napac atnej apaj nop león. Wüx landoj andeac, quiaj tetearriür ayaíw napac anendeoog andeac nej. ⁴Wüx landoj atearriür ayaíw andeac nej, xique lasamb sanarang wüx nawiig aag ayaj, quiaj tanguiayüüs nop nendeac tiül cielo masaj xic: —Ipálan tiül imeaats leawa apiüngüw ajcüwa ayaíw netearriür quiaj, nde merang wüx nawiig —aj xic.

⁵Aaga ángel sawaw necuüüch oleaj tiül nadam ndec, aton wüx iüt, nej

taxaing miác owix nej andüy tiül cielo. ⁶Quiaj tandeac wüx minüt Teat Dios, aaga almapac meáwan nüüt, aaga nerang cielo at leawa almajlüy quiaj, aaga nerang iüt at leawa almajlüy wüx iüt, aaga nerang nadam ndec at leawa almajlüy tiül ndec. Quiaj tapiüng: —Nganüy apmajlüy leaw apmajlüy, lango mequiy; ⁷wüx aaga nüüt apmaínd trompet aaga amb ayaíw ángel, quiaj apmajlüy atnej tapiüngüw mondeac andeac Teat Dios, leaw tasaj nejiw Teat Dios —aw.

⁸Condom aaga landoj nanguiy andeac imiün cielo, tendeaac alinomb masaj xic, tapiüng: —Quiür, iyar aaga nine nawiig tejquian najlüy teowix aaga ángel necuüüch oleaj tiül nadam ndec at wüx iüt —aj xic.

⁹Quiaj tambas natüch aaga ángel, tasajas:

—Chiün najaw aaga nine nawiig quiaj —saj.

Nej tasaj xic:

—Iyar, it, aag ayaj apmangan tiül imbeay atnej angan cün, pero apmangaag tiül imeaats —aj xic.

¹⁰Quiaj tayariüs aaga nine nawiig teowix aaga ángel, tüetiüs. Quiaj tangan tiül ximbeay atnej angan cün, pero wüx landoj nüüt, quiaj tangaag tiül ximeaats. ¹¹Condom quiaj tasoiquiüs:

—Netam mepiüng alinomb leaw lamasaj ic Teat Dios, nguineay apmamongochiw palpálwüx cambaj, palpálwüx iüt; nguineay apmamongochiw nipilan leaw andeacüw ombeayaran, at nguineay apmamongochiw montangtang monajiüt —sajow.

Ijpüw monjaw

11 Quiaj tündiüs nots najchow nepeaxay. Quiaj tasoiquiüs: —Lemben, quiür ipeax aaga nadam nangaj iüm ocueaj Teat Dios, aton ipeax aaga artül leaw alquiaj. Aton iteow meáwan monrang casa Teat Dios tiül aaga nangaj iüm quiaj. ²Nganüy amb wüx opech nangaj iüm, ich majlüy nde mepeax, cos Teat Dios lamüüch pálwüx nipilan ngome israel. Cos ajcüwa nipilan quiaj apmacuüüchcuüjchiw tiüt aaga nangaj cambaj quiaj meáwan ic miow ijquiaw (42) caaw. ³Condom sanüüch mamb ajcüw ijpüwa monjaw aag tajlüy. Nejiw apmasoijquiw nambeor apixaw nejiw majüic xeyay amix omeajtsüw. At apmüjndiw ndom mandeacüw andeac Teat Dios meáwan noic mil ijquiaw acoic miow er miow (1,260) nüt —aj xic.

⁴Ajcüwa ijpüw monjaw leaw tajlüy quiaj, ajcüw ayaj at nejiw ijquiaw owil olivo, aton at nejiw ijquiaw candiler najlüy niüng ajlüy Teat Dios nejaw wüx meáwan iüt. ⁵Sitiül aljane aleaic mandüüm marang wüx ombasüw nejiw, quiaj apmaw biümb teombeayiw nejiw, apmandrojchiw ombas moncüy majaw nejiw quiaj. Atquiaj sitiül aljane aleaic mandüüm marang wüx ombasüw nejiw, quiaj apmandeow aton. ⁶Ajcüw ayaj alndom mapalüw a cielo lango majoet meáwan nüt wüx apmandeacüw andeac Teat Dios. At alndom mangowüjchiw yow marang quiej. At alndom müjchiw majlüy cuajantanej ngo majnej wüx iüt, leawa nejiw

andiümüw mayacüw. ⁷Wüx landoj marangüw minajiütüw nejiw, quiaj aaga napat nimal imiün tiüt tiül nequiliüt lol leaw ngo majiür ümb, apmatsojow maquiüjpüw, apmantsop wüx, apmambiy nejiw. ⁸Condom níungan andeowüw, apmacülüwan quiaj tiül calle tiül aaga nadam cambaj niüng tajmel wüx cruz Teat Cristo Midiosüw nejiw. Cos aaga nadam cambaj quiaj atnej Sodoma, tengwüy atnej Egipto. ⁹Condom meáwan er nüt alwüx pinawan, apmacülüw tiül calle majaraw. Meáwan nipilan monaw tiül namix cambaj, meáwan noicnoic ajlüy nipilan, meáwan mondeac palpálwüx ombeayaran, at meáwan nipilan monaw tiül palpálwüx iüt apmajawjawüw ajcüwa mondeow quiaj. Nejiw langome apmüjchiw mamiürajtüw. ¹⁰Condom quiaj meáwan nipilan wüx iüt apmapac omeajtsüw, cos landeowüw ajcüwa monxey quiaj. Quiaj apmarangüw nangos nüt, apmüjndiw cuajantanej nop alinop, cos ajcüw ijpüw mondeac andeac Teat Dios quiaj, langome apndom müjchiw mamongoch ngo majnej alinomb. ¹¹Pero wüx laümb er nüt alwüx pinawan, quiaj Teat Dios tapacüüch nejiw alinomb. Quiaj witiütoj lembemoj. Ndoj xeyay mbayatoj meáwan nipilan majawüw nejiw. ¹²Quiaj ajcüwa ijpüw monjaw quiaj tanguiyiw noic nanderac napac imiün tiül cielo, apiüng: —Macaron —ajowiw.

Quiaj tambüw andüyiw cawüx tiül cielo, ambüw tiül oic, teamajawüw nejiw ambüw ajcüwa monbiy nejiw. ¹³Quíajan tajlang

noic nadam ateam; tandrooch ombas igajpowüw (1/10) iüm tiül a cambaj quiaj. Wüx tajlang aaga ateam quiaj, tandeowüw ayaíw mil nipilan. Quiaj meáwan nipilan leaw ngo mandeowüw xeyay mbayatoj, tarangüw casa Teat Dios tiül cielo.

¹⁴Aaga amb ijquiaw ngo majneaj quiaj, lamong. Condom amb arej ngo majneaj apmajlüy najénan.

Amb ayaíw trompet

¹⁵Wüx taínd a trompet amb ayaíw ángel, quiaj tajlüy xeyay mondeac tiül cielo, tapiüngüw napac:

Nganüy Miteatiiüts Dios, at Teat Cristo micual nej apmajlüyiw wüx palpálwüx iüt;
condom Teat Cristo apmajlüy wüx meáwan leaw almajlüy meáwan nüt.

¹⁶Quiaj ajcüwa nimiow apiquiw (24) montangtang ombas moncheten tiül mitronojüw niüng ajlüy Teat Dios, taquiejliw micosüw nejiw, nómban mejquiejow tiüt marangüw casa Teat Dios.

¹⁷Teamapiüngüw:

Süjchiün ic gracias Xeteatiün Dios,
ique alndom merang meáwan cuajantanej,
ique almejlüy nganüy, ique tejlüy nde tanomb, at iliüc miün alinomb.

Nganüy lamejüiquich ndoj imbas merang cuajantanej;
lamesap minajüüt merang natang wüx meáwan iüt.

¹⁸Meáwan palpálwüx nación wüx iüt tajcüyiw majawüw ic, pero nganüy lamatüch a nüt mejcüy mejawüw.

At lamatüch a nüt mejaw wüx asoetiw mondeow,
at aton apmeajchiw leaw apmüjndiw monrang minajüüt, ajcüw ayaj mondeac indeac.
Apmeajchiw leaw apmüjndiw meáwan micambajüüt,
meáwan monyar indeac,
masey natang, masey chingüy.
At aton lamatüch a nüt mendrooch ombasüw ajcüw leawa teamandrojchiw ombas iüt.

¹⁹Quiaj aaga nadam nangaj iüm ocueaj Teat Dios tiül cielo lejquiat. Quiaj tajüic aaga nangaj cüx altiül. Condom quiaj tajlipip tiüt, aneerrorr tajlüy, tetearrüür tiüt, tajlang noic ateam, y tajmiüc xeyay hielo.

Nop najtaj y nop nadam nimal atnej jüm.

12 Quiaj tajüic noic nadam majaraw tiül cielo. Aag ayaj nop najtaj, apix nej xowüy lachech atnej nüt, at a caaw altiüt teoleaj nej. Alwüx omal nej noic corona alwüx gajpic (12) ocas.
²Aaga najtaj quiaj, alteomeaats micual nej, teajüünts wüx acoy omeaats cos laliüc wijquiam micual nej. ³Condom quiaj tajüic alinoic majaraw tiül cielo. Aag ayaj nop nadam nimal atnej jüm, nacants ombas, ajüür ayaíw omal nej y gajpowüw (10) miweac nej; ajüür noicnoic corona wüx omal nej.
⁴Naag miwiül nej tajimb tiüt iwear (1/3) ocas najlüy tiül cielo, talox nejiw tiüt wüx iüt. Aaga nimal atnej jüm quiaj, tamb mojcom niüng ajlüy a najtaj laliüc wijquiam

micual nej, cos andiüm matsamb micual nej wúxan apwijquiam.

⁵Aaga najtaj quiaj, wijquiat micual nej, nop nench. Aaga nench quiaj, apmajlüy wüx meáwan cambaj wüx iüt; nejinguid ngome apndom marang leawa nej ngo mandiüm.

Naleaing quiaj tajnot a nine ocueaj aaga najtaj quiaj, taquiüraab andüy cawüx niüng ajlüy Teat Dios, at niüng ajlüy najneajay mitrono nej.

⁶Condom aaga najtaj quiaj tecuiür andüy tiül wajchiüc niüng Teat Dios tasaj nej mamb macül. Quiaj tüünd meáwan leaw apmetam nej noic mil ijquiw acoic miow er miow (1,260) nüt.

⁷Condom quiaj tajlüy noic nadam montsoj tiül cielo; aaga natang ángel nenüt Miguel aquiüüb miángeles nej, tatsojow maquiüjpüw aaga nimal atnej nadam jüm, aquiüüb miángeles nej. ⁸Ndoj aaga nimal atnej nadam jüm ngo majntsopiw wüx; quiaj ngondom macüliw tiül cielo. ⁹Quiaj tajlos tiüt wüx iüt aaga nadam nimal atnej jüm quiaj. Cos nejay aaga ndiüc najlüy nde tanomb nenüt diablo, aag ayaj minatang nimeech, nenüt Satanás aton. Aaga newaiich nipilan wüx iüt tajlos tiüt wüx iüt maquiüüb meáwan miángeles nej.

¹⁰Quiaj tanguiyiüs andeac nop nendeac tiül cielo; tandeac napac, tapiüng:

—Canüy Teat Dios lajntsop wüx meáwan ngo majneaj. Teat Dios lamajüiquich nejay alndom majlüy wüx meáwan leaw almajlüy. Teat Cristo, aag micual nej, lamajüiquich nej aton ajlüy wüx meáwan leaw

almajlüy; cos aaga neyac asoet nüt ongwiiüts wüx ombasüw mondiüüb Teat Cristo niüng ajlüy Miteatiüüts Dios, nej lajlos tiüt wüx iüt. ¹¹Nejiw ajcüwa mondiüüb Teat Cristo quiaj, tajntsopiw wüx minatang nimeech, cos tandeow aaga Quicheech Sap, tajünch tiüt miqueiej nej para mawün nejw wüx. At cos ngo mimboloj mandeaciw wüx Teat Cristo masey tajawüw apmambiyaranüw. ¹²Nganüy ich mapac imeajtsan meáwan monlüy tiül cielo. Pero nganüy xeyay ngo majneaj apmajlüyiw moncül wüx iüt, at moncül wüx iüt leaw ajlüy tiül ndec, cos minatangüw nimeech lapeay niüng ijlüyüin. Nej xeyay ajcüy, cos ajaw ngome xeyay nüt aliün majiür ndom marang leaw andiüm —aw.

¹³Condom aaga nadam nimal atnej jüm quiaj, wüx tayaag lajlos tiüt wüx iüt, quiaj tapeax acuiür aaga najtaj newiquiach nine nench. ¹⁴Quiaj tüünd ijquiw miolümb nej aaga najtaj quiaj, atnej miolümb noic nadam águila, para majlüel andüy tiül wajchiüc niüng apmüünd meáwan leaw netam. Aag ayaj apmajlüy aroomb neat alwüx pinawan, tiül niüng ngondom matüch nej aaga nadam nimal atnej jüm quiaj. ¹⁵Condom aaga nadam nimal atnej jüm quiaj, tawün teombeay nej atnej nots lam amb teopech a najtaj. Aag ayaj tarang para macuarreech nej lam. ¹⁶Nganüy aaga iüt tambeol aaga najtaj quiaj, cos lejquiat, tümb xiüm a lam naw teombeay aaga nimal atnej jüm quiaj. ¹⁷Condom aaga nimal atnej jüm quiaj, masey xeyay

tajcüy majaw aaga najtaj quiaj, ngondom marang nicuajind. Ndoj quiaj tamb matsoj maquiüjpw aldemas micual aaga najtaj quiaj. Cos ajcüw ayaj ayariw aaga poch leaw lamayac Teat Dios; at ngo mimboloj mandeacüw wüx leaw lamarang Teat Jesucristo.

Ijpüw napat nimal

13 Xique lembetos mbeay nadam ndec. Quiaj tajawas tiül ndec nop ngo majneaj nimal almajiür ayaíw omal nej, gajpowüw miweac nej. Wüx notsnots miweac nej ajiür noic corona; at wüx noicnoic omal nej ajlüy wüx noic minüteran xeyay ngo majneaj, cos andeac atnej dios nej. ²Aaga alinop nimal sawaw quiaj, ajlüy atnej nop lüw, oleaj nej atnej oleaj oso, ombeay nej atnej ombeay león. Condom aaga alinop nimal atnej jüm tüüch nej ndom marang cuajantanej; aton tüüch nej niüng tsoj majlüy wüx meáwan cuajantanej. ³Quiaj tajawas noic omal nej atnej tajcoch, ajüic atnej apmandeow; pero aaga ajiür aaga tajcoch quiaj tajneaj. Meáwan nipilan wüx iüt mbayatoj majawüw nguineay tarang aaga nimal quiaj, ndoj tandüjpiw nej. ⁴Condom quiaj meáwan nipilan tarangüw casa aaga nimal atnej jüm quiaj, cos nej tüüch marang natangüy aaga nimal atnej lüw quiaj. At tarangüw casa aaga nimal atnej lüw quiaj, tapiüngüw:

—¿Jane alndom marang cuajantanej atnej arang aaga nimal quiaja? ¿Jane alndom matsoj aweaag majntsop wüxe? —awüw.

⁵Quiaj aaga ngo majneaj nimal atnej lüw quiaj telombüy nejáyan quiaj. At tüünd mandeac xeyay ngo majneaj wüx ombas Teat Dios; at tüünd marang leawa nej andiüm meáwan ic miow ijquiaw (42) caaw. ⁶Quiaj tandeac xeyay ngo majneaj wüx ombas Teat Dios. Tapiiich minüt Teat Dios, tapiiich niüng acül Teat Dios, tapiiich meáwan monlüy tiül cielo. ⁷At tüünd matsoj aweaag mondüüb Teat Cristo majntsop wüx nejiw. At tüünd majlüy wüx meáwan nipilan monaw cuajantanej iüt, meáwan monaw tiül namix cambaj, meáwan mondeac palpálwüx ombeayaran, at meáwan nipilan monaw tiül palpálwüx nación. ⁸Quiaj tarangüw casa aaga nimal atnej lüw quiaj meáwan nipilan monlüy wüx iüt leaw ngo marangüch minütiw nejiw tiül aaga nawiig najlüy nde wüx nganaw majlüy a iüt cam. Cos aag miün leaw lamüünd mapac meáwan nüt ajlüy minüt nej tiül aaga nawiig quiaj. Aag ayaj ocueaj aaga Quicheech Sap tambiyaran.

⁹Nganüy leaw nendiüm manguiyay, ich manguiyay. ¹⁰Sitiül aljane apmayac alinop tiül manchiüc, nej aton apmamb tiül manchiüc. Aton sitiül aljane apmambiy alinop naag espada, nej aton naag espada apmindeowüy. Pares mondüüb Teat Cristo netam maiücüw wüx leaw apmamongochiw, tanaámb ngo macueatiw Teat Dios.

¹¹Ndoj quiaj tajawas alinop ngo majneaj nimal teaáw imiün tiüt tiül iüt. Aag ayaj ajiür ijtsüw miweac nej atnej miweac sap; nganüy andeac nej atnej andeac

aaga nimal atnej jüm. ¹²Aaga nimal nejiür ijtsüw weac quiaj, tüünd majlüy wüx cuajantanej atnej arang aaga nimal atnej lüw quiaj. Nganüy aaga nimal atnej lüw quiaj ajlüy wüx aaga nimal nejiür ijtsüw weac. Quiaj tapiüng meáwan nipilan monlüy wüx iüt netam marangüw casa aaga ombas wüx nimal atnej lüw, aaga leaw tajnej minecoy nej. ¹³Aton tarang nadam ateócan, cos tüüch majmiüc biümb imiün tiül cielo andüy wüx iüt, teamajawüw nipilan. ¹⁴Quiaj tawaiich meáwan nipilan monlüy wüx iüt naag aaga ateócan leawa tüüch nej marang aaga nimal atnej lüw quiaj. Aton tasaj meáwan nipilan monlüy wüx iüt netam marangüw nop narangüch dios majiüc atnej aaga nimal atnej lüw quiaj, aaga tacoocharan naag espada ndoj tajnej alinomb. ¹⁵Quiaj aaga nimal nejiür ijtsüw miweac nej tüünd mapacüüch aaga narangüch dios ajüic atnej lüw quiaj, tüüch mendeac. Aton tüüch mambiy meáwan leawa ngo marang casa aaga narangüch dios atnej lüw quiaj. ¹⁶At aton tapiüng netam majmel sello wüx miác owixaw, tengwüy teombas omalüw meáwan nipilan nde namix, nde natang; masey nejiür xeyay, masey ngo majiür nicuajind; masey najon mos, masey ngwüy. ¹⁷Quiaj nejingund ngondom mangalüw tengwüy manüjpiw nicuajind sitiül ngo majiürüw aaga sello najlüy wüx minüt aaga nimal, tengwüy aaga número apiüng wüx minüt nej. ¹⁸Aag agüy naél maxoram omeatsaran wüx nguineay apiüng

aaga número alwüx sello. Leaw alndom maxom omeats wüx, ich majaw cuane apiüng minúmero minüt aaga nimal quiaj, cos aaga número quiaj apiüng wüx minüt nop naxey. Aaga número quiaj, aag ayaj anaíw acoic miow er miow anaíw (666).

Atajcüw cantar 144,000 nipilan

14 Ndoj quiaj tajawas aaga Quicheech Sap, alembem wüx mitiüc Sión almaquiüb coic miow ic miow apiquiw mil (144,000) nipilan. Nejiw almajiürüw minüt Teat Cristo, at minüt Miteat nej narangüch teombas omalüw. ²Quiaj tanguiayüis noic nanderac imiün tiül cielo atnej atearriür nadam lam, atnej noic napac netearriür wüx ajüy monteoc. At aaga nanderac quiaj, atnej wüx teatsündiw xeyay montsünd arpa. ³Quiaj ajcüwa coic miow ic miow apiquiw mil nipilan tatajcüw cantar noic jayats himno niüng ajlüy najneajay alchetem wüx Teat Dios, at niüng ajlüy ajcüw apiquiw nimal almapac monlüy quiaj, at niüng ajlüy ajcüwa montangtang ombas monajiüt. Nejingund ngondom masap mataag cantar aaga canto quiaj, áagan ajcüw acoic miow ic miow apiquiw mil nipilan. Ajcüw ayaj leaw tajwanüw naw tiül meáwan nipilan monlüy wüx iüt. ⁴Nejiw ngo marangüw nisoet maquiüjpüw montaj. Nejiw ayaj almandüjpiw aaga Quicheech Sap nguiajantanej mamb, ombas majwanüw naw tiül meáwan nipilan majlüyiw atnej najnej nichech müünd Teat Dios y aaga

Quicheech Sap. ⁵Nejiw nómban ngo mawaijchaw; at ngo majiürüw nisoet teombas Teat Dios niüing chetej tiül cielo. Tiül ombeayiw nejiw ngo maxoram awaiich, aaga nisoet ngo matsopoch nejiw.

Leawa tapiüing arojpwüw ángeles

⁶Quiaj tajawas alinop ángel tengual ajlüel cawüx tiül cielo. Nej teandeac masaj meáwan nipilan wüx iüt nguineay alndom mawüw wüx meáwan asoetiw nejiw. Teamasaj meáwan monlüy wüx a iüt cam, ajcüw ayaj monaw tiül meáwan nación, meáwan noicnoic ajlüy nipilan, monaw tiül mondeac palpálwüx ombeayaran, at monaw tiül meáwan namix cambaj wüx iüt.

⁷Nej tendec napac, tapiüing:

—Netam mermbolan mendüyiün Teat Dios, netam meyajcan mejawan Teat Dios najneaj arang. Cos lamatüch a ores majaw wüx asoet nipilan. Irangan casa aaga nerang cielo, nerang iüt, nerang ndec, nerang meáwan oniiüg yow —aw.

⁸Alinop ángel tapiüing:

—Landroj ombas aaga nadam cambaj Babilonia cos aaga cambaj quiaj tüüch meáwan nación wüx iüt mangüniw; tayac nejiw wüx manganeowüw aaga vino leaw apiüing wüx tandüjpiw palpálwüx dioses —aw.

⁹Andüüban aaga amb arojpwüw ángel tandeac napac, tapiüing:

—Sitiül aljane apmarang casa aaga ngo majneaj nimal atnej lüw quiaj, tengwüy aaga narangüch dios atnej lüw quiaj; aton sitiül apmayar misello nej teombas

omal nej, tengwüy wüx owix nej, ¹⁰aaga leaw apmarang atquiaj apmajcüy majaw nej Teat Dios. Apmayac nej tiül xeyay ngo majneaj, tiül biümb maquiiüb azufre niüing apmamongoch xeyay necoy; teamajawüw nej nangaj ángeles y aaga Quicheech Sap aton. ¹¹Minasop aaga biümb niüing apmamongochiw necoy apmajndoc meáwan nüt. Nejiw nüt ongwiiüts ngondom maxojtüw, cos tarangüw casa aaga nimal atnej lüw, at aaga narangüch dios quiaj. Aton tayariw sello alwüx minüt aaga nimal quiaj. ¹²Pares meáwan mondüüb Teat Cristo, ajcüwa leawa lamayacüw wüx omeajtsüw aaga poch tayac Teat Dios; nejiw netam maiücüw wüx cuajantanej leaw apmamongochiw ningüy wüx iüt —aw.

¹³Quiaj tanguiayüis andeac nop nendeac imiün tiül cielo, tasaj xic:

—Irang wüx nawiiüg atcüy: “Najneajay apmapac omeajtsüw nde nganüy at meáwan nüt jane lamayar andeac Teat Cristo masey ndoj tandeowüw”, aj xic. Aton aaga Nangaj Espíritu tapiüing naleaing apmaxojtüw, lango metam marangüw najiüt; apmüjndiw leaw Teat Dios apmüüch nejiw cos tarangüw najneaj.

Taxainguéran cosecha wüx iüt

¹⁴Condom tajawas, alcawüx noic raan oic. Wüx aaga oic quiaj alchetem nop atnej Teat Naxey. Alwüx omal nej noic corona narangüch oro; alteowix nots machat nexing. ¹⁵Ndoj quiaj taw alinop ángel imiün tiül nadam

nangaj iüm, tengual andeac napac masaj aaga alchetem wüx oic:

—Imelich icooch, cos lamatüch a nüt netam mecooch. Aaga cosecha najlüy wüx iüt latang —aj.

¹⁶Quiaj aaga cheten wüx oic tapots macooch maxaing a cosecha najlüy wüx iüt.

¹⁷Quiaj taw alinop ángel imiün tiül nadam nangaj iüm najlüy tiül cielo, alteowix nots machat nexing.

¹⁸Quiaj taw alinop ángel imiün niüng ajlüy artül. Nej najlüy wüx aaga biümb wüx artül. Tandeac napac, tasaj aaga alteowix aaga nexing machat quiaj:

—Imelich icooch, ixaing ajcüwa tsongol uvas najlüy wüx iüt, cos lajün —aj.

¹⁹Condom quiaj aaga ángel tamelich macooch maxaing aaga uvas najlüy wüx a iüt cam. Tayac tiül noic nadam iquial niüng apmapatsüch miyow nej. Aag ayaj apiüng lajcüy majaw nejw Teat Dios. ²⁰Aaga iquial uvas tajlüy mbeay cambaj; ndoj tapatsüch a uvas maw miyow nej quiaj. Quiaj tawün xeyay miyow nej atnej quiej, tajal, atüch niüng ajlüy freno teombeay cawüy, atüch arej acoic miow (300) kilómetros adam ajal tiüt.

Ajcüwa ángeles tayacüw ümb wüx ayaíw ngo majneaj wüx iüt

15 Condom quiaj tajawas alinoic nadam ateócan mbayamaran majaraw tiül cielo, xeyay mbayajos najaw: Ayaíw ángeles üjndiw mayacüw wüx iüt ayaíw ngo majneaj ndóiwüx. Wüx aag ayaj apmamong ajcüy Teat Dios.

²Tajawas aton atnej nots ndec nerijrij atnej vidrio xowüy lachech, nacants atnej olüic biümb. At tajawas ajcüwa leaw tajntsopiw wüx maquiüjpüw aaga nimal atnej lüw, cos ngo marangüw casa aaga narangüch dios, at ngo mayariw misello nej, tengwüy mayariw minúmero minüt nej. Nejiw alembemoj mbeay aaga ndec atnej vidrio, almandeajndiw arpa leaw tüüch nejw Teat Dios. ³Nejiw tengual atajcüw cantar aaga canto ocueaj teat Moisés, aaga nerang minajüüt Teat Dios, at aaga canto ocueaj Quicheech Sap, leaw apiüng atcüy:

Ique meáwan leawa lamerang xeyay najneajay, teat, cos ique cuajantanej alndom merang, Teat Dios; ique mbójan najneaj irang, at naleaing irang aton, cos ique minatang Rey wüx meáwan iüt.

⁴Meáwan nipilan apmimbol majawüw ic, Teat Dios. Apmandeacüw najneaj wüx minüt, cos ique nangaj ic. Meáwan nipilan wüx iüt apmambüw niüng ijlüy marangüw ic casa, cos ajawüw najneaj teamerang wüx ijaw wüx asoeteran.

⁵Wüx landoj aag ayaj, quiaj tajawas tiül cielo lejquiat aaga xowüy langaj tabernáculo, aaga najlüy tiül nadam nangaj iüm. ⁶Quiaj tawüw ayaíw ángeles imiünüw tiül aaga nangaj iüm quiaj. Nejiw tündiw mayacüw alayaíw ngo majneaj wüx iüt. Nejiw

asoijquiw apixaw nejiw najneaj, nerixix, nelitlit. Anopnopo alatsüw mal miündüw nejiw notsnots cinta narangüch oro. ⁷Quiaj nop tiül nejiw ajcüw apiquiw nimal tüüch nejiw noic tas oro anopnopo ajcüw ayaíw ángeles quiaj, chipchiow aaga ngo majneaj; apmatongoj wüx iüt. Aaga leaw apmatongoj quiaj, apiüng wüx aag ayaj ajcüw Teat Dios, aaga almapac meáwan nüt. ⁸Condom aaga nangaj iüm quiaj chipiüt tiül nasop. Aag ayaj ajüiquich Teat Dios najneajay ajlüy, at alndom marang leawa nej andiüm. Nejingund ngo ndom majmel tiül aaga nangaj iüm quiaj, leaw ajcüw ayaíw ángeles landoj mayaciw aaga ayaíw xeyay ngo majneaj wüx iüt.

**Aaga tas apiüng wüx
apmamongocharan
xeyay ngo majneaj**

16 Quiaj tanguiayüis noic nanderac napac imiün tiül aaga nangaj iüm quiaj, tasaj ajcüw ayaíw ángeles:

—Quiüran itongon wüx iüt naw tiül aaga ayaíw tas quiaj, cos ajcüw ayaj apiüng wüx Teat Dios lajcüy — aj nejiw.

²Quiaj tamb aaga mbáswüch ángel matong andüy wüx iüt naw tiül mitas nej. Quiaj taxom nejiw najloc atiümtiümbüüchan ajcüwa nipilan leawa almajiürüw misello aaga nimal atnej lüw, leawa tarangüw casa midios nej.

³Condom amb ijpüw ángel tatong andüy tiül nadam ndec naw tiül mitas nej. Quiaj aaga ndec tangowüüch marang quiej atnej

miquiej nandeow nipilan. Quiaj tandeowüw meáwan cüet, meáwan nimal najlüy tiül nadam ndec.

⁴Ndoj quiaj amb arojpuw ángel tatong andüy tiül lam, at andüy tiül meáwan oniiüg yow naw tiül mitas nej. Quiaj tangowüüch marang quiej meáwan yow. ⁵Quiaj tanguiayüis andeac aaga ángel najlüy wüx meáwan yow, tapiüng:

—Teat Dios, ique nangaj, ique tejlüy nde tanomb, at almejlüy meáwan nüt. Ique najneaj irang wüx apmejaw wüx asoet nipilan. ⁶Atquiaj irang cos nipilan tambiyaw monyar andeac Teat Cristo, at tambiyaw mondeac indeac, taw miquiejw nejiw. Condom ique aton lameaach quiej manganeowüw, cos atquiaj netam nejiw —aw.

⁷Quiaj tanguiayüis alinoic nanderac imiün wüx artül, tapiüng: —Naleaing Teat Dios, ique alndom merang cuajantanej. Ique irang naleaing, ique najneaj ijaw wüx asoet nipilan —aw.

⁸Ndoj quiaj amb apiquiw ángel, tatong wüx nüt naw tiül mitas nej. Quiaj a nüt tüünd merraar xeyay, tayac biümb mambel nipilan.

⁹Tandajpuw nipilan cos xeyay arraar. Quiaj tapaijchaw Teat Dios, aag neech majlüy aaga xeyay ngo majneaj wüx iüt. Naleaing nejiw ngo leaam omeajtsüw macueatiw meáwan ngo majneaj leaw teamarangüw; ngo marangüw casa Teat Dios.

¹⁰Ndoj quiaj aaga amb acoquiaw ángel tatong naw tiül mitas nej andüy wüx aaga najneajay trono niüng tsotoj aaga nimal atnej lüw. Quiaj pojniüt meáwan niüng

ajlüy wüx aaga nimal atnej lüw quiaj. Quiaj nipilan atsamsambüw oniweaw nejiw cos ayajcüw xeyay necoy, xeyay ngo majneaj. ¹¹Xeyay tapaijchaw Teat Dios najlüy tiül cielo cos xeyay necoy, xeyay ngo majneaj ayajcüw, xeyay najloc axom nejiw. Masey amongochiw aag ayaj, ngo leam omeajtsüw macueatiw leawa ngo majneaj teamarangüw.

¹²Ndoj quiaj aaga amb anaíw ángel tatong naw tiül mitas nej andüy tiül aaga nadam lam nenüt Eufrates. Quiaj tawaag a yow tiül aaga lam quiaj, para mamongoj ajcüwa montangtang monajiüt monaw nonüt.

¹³Quiaj tajawas aaga nimal atnej jüm, aaga alinop nimal atnej lüw, aton aaga newaiich nepiüng nej nendeac andeac Teat Dios. Quiaj tajawas taw teombeayiw nejiw nopnop nimeech atnej chiyam. ¹⁴Ajcüw arojpw nimeech quiaj, arangüw ateócan. Nejiw apmambüw masojnongoj meáwan montangtang monajiüt wüx iüt wüx aaga netam nüt, matsojow maquiüjpüw Teat Dios, aaga nerang cuajantanej. ¹⁵Quiaj tendeac Teat Cristo, tapiüng: “Saliüc wüx ngo mateotsaran, atnej arang nop need. Najneajay apmajlüy leaw almapac teamacül xic, tanaámb ngo masoond apix nej atnej wüx almameay; quiaj ngome apmajlüy miotáagan, lango maxing wüx nüt saliüc”, aw. ¹⁶Quiaj tasojnongoj meáwan montangtang monajiüt niüng nasoic Armagedón wüx aaga ombeayaran hebreo.

¹⁷Condom aaga amb ayaíw ángel tatong naw tiül mitas nej tülan

nepepep. Quiaj tanguiayüis noic nanderac napac imiün tiül aaga nadam nangaj iüm tiül cielo niüng ajlüy aaga najneajay trono niüng chetej Teat Dios, tapiüng:

—iCanüy landoj! —aw.

¹⁸Quiaj xeyay tajliplip tiüt, xeyay aneerror, xeyay tetearriür. At tajlang noic nadamiü ateam, ngomeaag ajlüy tatow ajlüy nipilan wüx a iüt cam. ¹⁹Quiaj aaga nadam cambaj Babilonia mbajcat arej ajlüy. Aton meáwan cambaj tiül meáwan palpálwüx nación tumb ndrom ombas. Atquiaj tarang Teat Dios wüx leaad omeaats nguineay tarang aaga nadam cambaj Babilonia, cos xeyay lajcüy majaw. ²⁰At meáwan iüt pinawan ndec, at meáwan tiüc tumb ndrom. ²¹Quiaj tajmiüc wüx ombasüw nipilan xeyay nadamdham hielo imiün tiül cielo, noicnoic aüm maseyme ic miow (40) kilos. Quiaj nipilan tanaámb xeyay tapaijchaw Teat Dios cos nej tüüch miün aaga hielo najmiüc wüx ombasüw nejiw, cos aag ayaj xeyay necoy, xeyay ngo majneaj.

Wüx Teat Dios apmajaw wüx aaga najtaj nejiürjiür naxey

17 Quiaj tiün majaw xic nop imiün tiül ajcüwa ayaíw ángeles monjiür ayaíw tas. Nej tendeac masaj xic:

—Mac ningüy, sanüüch ic mejaw nguineay Teat Dios apmajaw wüx aaga minatang nelomblombüw najtaj, aaga altsotom wüx xeyay yow. ²Cos nej aaga nelomblombüw najtaj quiaj tawüywüy meáwan montangtang monajiüt wüx iüt marangüw nisoet maquiüjpüw. At

meáwan nipilan wüx iüt angüniw wüx aaga vino leaw apiüing wüx arangüw nisoet maquiüjpüw —aw.

³Quiaj Nangaj Espíritu tüüch xic najaw atnej saúm. Quiaj tayajcas atnej aaga ángel taquiiüb xic mamb andüy tiül noic wajchiüc. Quiaj tajawas nop najtaj almajtep nop nimal nacants ombas. Alwüx ombas aaga nimal quiaj xeyay minüt ngo majneaj. At aaga nimal quiaj ajiür ayaíw omal nej y gajpowüw miweac nej. ⁴Aaga najtaj quiaj almasooig apix nej morada, at nacants. Ayac arend olaag, ayac andiig, ayac iquial owix. Altiül oro, altiül natsüjyay ombas piedra, altiül perlas. Almandeaand noic tas narangüch oro, chipiow tiül xeyay ngo majneaj. Aaga altiül a tas quiaj, apiüing wüx cuajantanej ngo majneaj narangüch, at wüx aaga nisoet nej tarang. ⁵Alteombas omal nej noic minüt nej ngo majiüc cuane wüx apiüing. Aag ayaj apiüing: “Babilonia nej natang, nej mimüm meáwan monlomblobmüy montaj, nej neyac meáwan ngo majneaj najlüy wüx iüt”, aw. ⁶Quiaj tajawas aaga najtaj quiaj langün, cos tanganeow miquiej monyar andeac Teat Cristo. At tanganeow miquiej ajcüwa tambiyaranüw cos tandüjpiw Teat Cristo. Wüx tajawas, quiaj mbayatos xeyay. ⁷Condom quiaj aaga ángel tasaj xic:

—¿Neol mbayatear? Xique sanasaj ic cuane wüx apiüing aaga najtaj quiaj. Aton sanasaj ic cuane apiüing wüx aaga nimal nejiür ayaíw omal, at gajpowüw miweac nej, aaga almajtep a najtaj quiaj. ⁸Aaga nimal landoj mejaw quiaj, tanomb tajlüy,

nganüy lango majlüy. Naleaing laliüc maw tiül nequiliüt lol leaw ngo majiür ümb, ndoj apmamb andüy tiül biümb. Quiaj ajcüwa nipilan moncül wüx iüt, leawa ngo marangüch minütiw nejiw tiül aaga nawiig najlüy nde wüx nganaw majlüy iüt, leaw ajiür minütiw tiül aaga nawiig leaw apiüing wüx apmapacüw meáwan nüt; nejiw apmbayamoj majawüw aaga nimal tajlüy tanomb, nganüy lango majlüy, ndoj apmajlüy alinomb.

⁹Leaw nexom omeaats alndom majaw cuane wüx andeac leaw sanapiüing nganüy: Ajcüw ayaíw omal nej quiaj, apiüing wüx ayaíw tiüc altsotom wüx aaga najtaj.

¹⁰Aton aaga ayaíw omal apiüing wüx ayaíw montangtang monajiüt. Acoquiaw nejiw lango majlüyiw, nop aliün mapac nganüy, alinop nganaw majlüy. Naleaing wüx nej apmapeay apmajlüy áagan acas nüt. ¹¹Aaga nimal leaw nomb almapac nganüy lango majlüy, nej amb ojpeaciüw natangtang nenajiüt, naleaing nej ajlüy tiül aaga ayaíw, condom apmamb tiül biümb.

¹²Aaga gajpowüw (10) weac tejaw, aag ayaj apiüing wüx gajpowüw montangtang monajiüt. Nejiw nganaw müjndiw niüing apmajlüyiw wüx. Naleaing apmüjndiw ndom marangüw natang monajiüt noic ores nóiquian maquiüjpüw aaga nimal quiaj. ¹³Ajcüw ayaj apmajlüyiw nóiquian, noic omeajtsüw maquiüjpüw aaga nimal atnej lüw quiaj. Nejiw apmüjchiw aaga nimal quiaj marang minajiütüw nejiw. ¹⁴Nejiw apmatsojow maquiüjpüw aaga

Quicheech Sap. Naleaing nej apmajntsop wüx nejiw, cos nej Teat Naxey ajlüy natang wüx meáwan montangtang monxey; nej minatang nenajiüt wüx meáwan montangtang monajiüt. Ajcüwa almaquiüjpüw, ajcüw ayaj najpajüw, narriüjtüchiw; at ajcüw ayaj leaw ngo macueatiw mandüjpiw Teat Cristo, masey wüx tajlüy xeyay moncüy —aj xic.

¹⁵Aton aaga ángel tasaj xic:

—Aaga nelomblombüy najtaj tejaw altsotom wüx xeyay yow, aaga yow quiaj apiüing wüx xeyay cambaj, xeyay nipilan, xeyay nación, xeyay palpálwüx ombeayaran. ¹⁶Ajcüwa gajpowüw weac tejaw wüx omal aaga nimal, aag ayaj apiüing wüx gajpowüw montangtang monajiüt. Ajcüw ayaj aquiüjpüw aaga nimal, apmajcüyiw majawüw aaga nelomblombüy najtaj, apmayariw meáwan leaw almajiür, apmüjchiw majlüy miotáagan, apmatsambüw mionij nej y apmambeliw nej tiül biümb. ¹⁷Atquiaj apmajlüy, cos Teat Dios apmayac tiül omeajtsüw nejiw marangüw leawa nej andiüm. Cos nej tandiüm majlüyiw nóiquian, müjchiw aaga nimal marang aag ayaj. Atquiaj apmajlüy cos atquiaj alndom majlüy meáwan leawa Teat Dios lamapiüing netam majlüy. ¹⁸Aaga najtaj tejaw, aag ayaj apiüing wüx aaga nadam cambaj najlüy wüx meáwan montangtang monajiüt wüx iüt —aj xic.

Ndrot ombas aaga cambaj Babilonia

18 Wüx landoj aag ayaj, quiaj tajawas alinop ángel imiün tiül cielo, ága nejiür nadam najiüt. Nej nómban anmarraj wüx iüt cos

xeyay alitlit ombas nej. ²Quiaj tendead napac, tapiüing:

—iLandroj ombas, landroj ombas aaga cambaj Babilonia! Nganüy aaga cambaj lamarang niüing acüliw nimeech, at meáwan ngo majneaj espíritu. Aton alquiaj ombiüm meáwan ngo majneaj quiec leaw ngo mandiüram. ³Aaga cambaj quiaj ndrot ombas cos nej tüüch meáwan nación manganeow aaga vino apiüing wüx aaga xeyay nadam nisoet tayac nejiw wüx; at cos meáwan montangtang monajiüt tarangüw ngo majneaj nisoet maquiüjpüw. At tüüch mongalüy at monüjpeay wüx meáwan iüt majiürüw xeyay cuajantanej wüx nejiw tarangüw xeyay ngo majneaj maquiüüb —aw.

⁴Quiaj tanguiayüis alinoic nanderac tiül cielo, tapiüing:

—Xenipilanüw, iriowan tiül aaga cambaj quiaj; nde mejlüyiün nóiquian mequiüjpan wüx aaga nisoet arangüch quiaj, ngana memongochiün aaga ngo majneaj leaw apmamongochiw quiaj. ⁵Cos asoetiw nejiw lajüic tiül cielo. Teat Dios leaad omeaats wüx aaga xeyay ngo majneaj leawa narangüch quiaj. ⁶Irangan wüx ombas nej atnej lamarang wüx imbasan; ijchan alinoic más ngo majneaj leaw nej tarang. Tiül aaga tas niüing nej tayac ngo majneaj nanganeowaran müüch nipilan, quiaj iyacan alinoic atonej ngo majneaj. ⁷Cos nej xeyay talombojchay, tarang meáwan cuajantanej leaw axom omeaats marang. Nganüy netam meajchiün mamongoch xeyay necoy atnej temongochiün, ijchan atonej

tejiüntsán cos xeyay amix imeajtsán. Cos nej tiül omeaats nej apiüng: “Xique salchetén at xic nop natang nenajiüt, xique ngome nop lemben omal, xique ngo metam najiünts, ngo mamix ximeaats nicuajind”, aw. ⁸Por aag ayaj, wüx noic nüt nej apmamongoch meáwan aaga ngo majnej quiaj. Apmajlüy xeyay mondeow; apmajlüy xeyay amix omeaatsaran, xeyay monjiünts; apmajlüy xeyay montiün andüy. Condom nej apmandaab tiül biümb, cos Teat Dios leaw nejaw wüx asoet nej alndom marang cuajantanej —aw.

⁹Condom meáwan montangtang monajiüt wüx iüt leawa tarangüw ngo majnej maquiüb, leaw tarangüw aaga axom omeajtsüw marangüw, apmajiüntsüw, xeyay apmamix omeajtsüw wüx ombas nej, wüx apmajawüw minasop nej cos teandaab. ¹⁰Nejiw aplombomoj miünquiaj cos imboloj matüchiw, ngana maxom nejiw atnej. Apmapiüngüw:

—iJaa, ique nadam cambaj Babilonia! Ique terang leaw tendiüm merang, nganüy noic ores landroj imbas —apmawüw.

¹¹Quiaj meáwan monüjpeay y mongalüy wüx iüt apmajiüntsüw, xeyay apmamix omeajtsüw wüx aaga cambaj quiaj; cos nejingüind lango majlüy tiül aaga cambaj para mangal leawa nejiw ajiürüw. ¹²Cos nejiw ajiürüw oro, ajiürüw plata, ajiürüw natsüjyay ombas piedras, ajiürüw perlas. Aton ajiürüw najnejay jael nenüt lino, ajiürüw morada jael, at jael narangüch seda, at nacants jael. Aton ajiürüw

cuajantanej najmboc angan xiül, aton cuajantanej narangüch marfil, aton cuajantanej narangüch najnej xiül, ajcüw narangüch bronce, at leawa narangüch manchiüc, meáwan narangüch piedra nenüt mármol. ¹³Ajiürüw canela aton, y cuajantanej najmboc angan soex, pom, aaga soex nenüt mirra, aaga xeyay nembeat perfume nenüt olíbano, vino, aceite, najnej harina, at trigo. Ajiürüw boy, sap, cawüy, carret, aton ajiürüw najon nipilan marang mos. ¹⁴Quiaj ajcüwa monüjpeay at mongalüy apmasajüw aaga cambaj quiaj:

—Nganüy meáwan leaw xowüy tendiüm mejiür, aag ayaj langondom mejiür. Meáwan cuajantanej aóng xiül xowüy lambeat, cuajantanej xowüy lajnej langondom mejiür, ngondom mexom alinomb —awüw.

¹⁵Quiaj ajcüwa monüjpeay at mongalüy leawa taxomüw xeyay tiül aaga cambaj quiaj, aplombomoj miünquiajan, apmajiüntsüw napac, cos xeyay amix omeajtsüw, imboloj matüchiw niüing ajlüy, ngana maxom nejiw aaga xeyay ngo majnej maquiüjpüw. ¹⁶Aton apmapiüngüw:

—iJaa, pobre ique nadam cambaj! Minipilan ajlüyiw atnej nop najtaj asooig najnej jael nenüt lino, asooig morada y nacants jael. Asooig cuajantanej oro, asooig natsüjyay ombas piedras, y perlas; ¹⁷pero nganüy noic ores landroj ombas xeyay cuajantanej nembeatmbeat —apmawüw.

Aton meáwan capitán tiül barco, meáwan monjüy ambüw tiül barco,

meáwan marineros, at meáwan monjúy tiül ndec menújpeay y mengaliüy, nejiw aton lombotoj miünquiájan majawüw, ¹⁸y wüx tajawüw minasop aaga nadam cambaj quiaj wüx tandaab, quiaj tapiüngüw:

—¿Wül alinoic cambaj matnej aaga nadam cambaj quiaja?

—awüw.

¹⁹Quiaj tawijchaw iüt teomalüw nejiw majüiquichaw xeyay amix omeajtsüw. Tajiüntsüw, tepajüw napac:

—iJaa! iPobre nadam cambaj! Cos meáwan leawa monjiür barco lamaxomüw xeyay tiül a cambaj quiaj. iNganüy noic ores landroj ombas!

²⁰Nganüy ich mapac imeajtsan icona monlüy tiül cielo, icona apóstoles, icona mondeac andeac Teat Dios, meáwan icona minipilan Teat Dios. Ich mapac imeajtsan, cos Teat Dios lamapalüch ombas leaw aaga cambaj tarang wüx imbasan —awüw.

²¹Quiaj nop ángel xowüy lapac tayar noic nadam piedra atnej mipiedra molino, talox tiül nadam ndec, tapiüng:

—Atnej aaga piedra ngo maxoram majaraw alinomb, atquiaj aton aaga nadam cambaj Babilonia apmajlos tiüt majmiüc napac, nómban langome apmaxoram majaraw. ²²Tiül aaga cambaj quiaj, langome apmanguiyaran ajiünts arpa, langome apmajiünts ind, langome apmajiünts flauta, langome apmajiünts trompeta. Aton nejingüind mondüy monrang cuajantanej najiüt langome

apmajlüy quiaj. At langome apmanguiyaran teanchiülaran quiaj. ²³Lámpara nómban langome apmarraj quiaj, at langome apmanguiyaran nangos nüt wüx angoch owixaran. Masey mongaliüy at monújpeay tiül aaga cambaj quiaj, alombaranüw meáwan wüx iüt, y aton monsüet quiaj tawajchaw meáwan nación, pero langome majlüyiw.

²⁴At aton tiül aaga cambaj quiaj taxoram miquiej ajcüwa mondeac andeac Teat Dios, at miquiej meáwan mondüüb Teat Cristo leaw tambiyaranüw wüx meáwan iüt —aw.

Anderac najneaj wüx Teat Dios

19 Wüx landoj aag ayaj, quiaj tanguiyaiüs andeacüw xeyay nipilan tiül cielo, apiüngüw napac:

iAleluya! iÜjchiiuts gracias Miteatiiüts Dios!

Nej tawün icoots wüx asoetiiüts, nej netam marangüch casa, cuajantanej alndom marang.

²Naleaing nej ajaw wüx asoet nipilan atnej netam nejiw.

Cos nej lamajaw wüx, lamayac asoet aaga natang nelomblombüy najtaj, aaga tüüch marang nisoet meáwan nipilan wüx iüt.

Nganüy Teat Dios lamapalüch ombas, cos aaga najtaj quiaj tambiy monrang minajiüt Teat Dios, awüw.

³Ndoj quiaj tapiüngüw alinomb: —iAleluya! Üjchiiüts gracias Teat Dios, cos minasop aaga biümb niüng teandaab aaga nelomblombüy

najtaj apmajndocndoc cawüx
meáwan nüt —awüw.

⁴Quiaj ajcüwa ic miow apiquiw
(24) montangtang ombas monxey,
aton ajcüw apiquiw atnej nimal
leaw almapac taquiejliw micosüw
nejiw mejquiejow tiüt marangüw
casa Teat Dios, aaga alcheten tiül
najneajay trono, tapiüngüw:
—iAmén, aleluya! —awüw.

⁵Condom quiaj tanguiyaran noic
nanderac imiün niüng ajlüy aaga
najneajay trono niüng chetejeran
quiaj, tapiüng:

Irangan casa Miteatiiüts Dios,
meáwan icona monrang
minajiüt nej,
masey chingüy masey natang,
irangan nej casa, irangan
leaw apiüng —aw.

**Nangos nüt wüx apmengoch
owix Quicheech Sap**

⁶Condom tanguiyaiüts atnej xeyay
nipilan andeacüw, atnej atearriür
lam, atnej atearriür tiüt ajüy
monteoc. Nejiw tapiüngüw:

iAleluya! Miteatiiüts Dios lajlüy
wüx meáwan cambaj, nej ndoj
ombas marang cuajantanej
leaw andiüm.

⁷Ich mapac omeajtsaats,
mayajcaats xeyay najneajay,
marangaats casa Teat Dios;
lamatüch a ores mengoch owix
a Quicheech Sap.

Minüx nej latajquiaj majneaj
maquiiüb minench nej.

⁸Nej tüünd apix nej, masooig
najneaj jael nenüt lino,
nerixix, nelitlit —awüw.

Pues aaga najneaj jael nenüt
lino quiaj, apiüng wüx nguineay

mondüüb Teat Cristo tarangüw
najneaj atnej andiüm Teat Dios.

⁹Quiaj nop ángel tasaj xic:
—Irang wüx nawiiig, ipiüng:
“Najneajay ich mapac omeajtsüw
leawa tajpajüw metiw wüx tengoch
owix a Quicheech Sap” —aw.

Ndoj tasaj xic:
—Aaga poch ocueaj Teat Dios
quiaj, naleaing —aj xic.

¹⁰Quiaj xique taquiejliüs xecos
tiüt narang casa aaga ángel quiaj.
Ndoj tasaj xic:

—Ngwüy, nde merang xic casa,
cos xique nerangas minajiüt
Teat Dios atnej ique irang, atnej
arangüw meáwan mondüüb Teat
Cristo, meáwan monyar andeac
nej. Néjan Teat Dios irang casa. Cos
aaga naleaing leawa taquiaach Teat
Jesús, áag miün tandeacüw nomb
ajcüwa mondeac andeac Teat Dios
—aj xic.

Nop nejtep raan cawüy

¹¹Condom tajawas lejquiaw a
cielo. Quiaj tajntsop nop raan
cawüy alwüx nejtep nej. Aaga
nejtep cawüy quiaj minüt nej
Nerang Leaw Apiüng Apmarang,
at Naleaing alinoic minüt nej.
Nej najneaj arang wüx ajaw wüx
asoeteran, at wüx amb tiül montsoj.

¹²Oniiüg nej atnej oniw biümb;
alwüx omal nej xeyay corona.
Aton almajiür noic minüt nej
narangüch teombas nej; naleaing
nejinguind ngo majaw cuane
apiüng, néjan ajaw. ¹³Almasooig
noic apix nej nesong tiül quiej.
Minüt nej Nanderac Ocueaj Teat
Dios. ¹⁴Meáwan monlüy tiül cielo
tandüjpiw nej, ajteptepiw raan

cawüy. Asoijquiw apixaw nejiw xowüy lajneaj jael nenüt lino, rajnüy, nerixix. ¹⁵Ajüic imiün teombeay nej nots espada nexing. Naag aag ayaj apmandrooch ombas meáwan nación. Condom nej apmasap nejiw, müüch marangüw leawa nej apmapiüng. Nej apmarang wüx ombasüw nejiw atnej arangüch wüx uvas wüx ayacüch tiül noic nadam iqual niüng apmapatsüch miyow nej. Aag ayaj ajüiquich xeyay ajcüy majaw nejiw Teat Dios, y nej alndom marang cuajantanej. ¹⁶Aton wüx aaga najal apix nej, at wüx mitsac nej narangüch minüt nej, apiüng: “Minatang Rey wüx meáwan Reyes, Natangüy wüx meáwan montangtang”, aw.

¹⁷Quiaj tajawas nop ángel alembem wüx nüt, tendead napac masaj meáwan quiec najlüel cawüx, tapiüng:

—Macaron, canchiüron, cos Teat Dios apmayac noic nadam nüeteran. ¹⁸Cos apmetsamban mionij montangtang monajiüt, mionij minatangüw soldados, mionij aag xowüy lapat, mionij micawüy soldados, mionij soldados montep cawüy, mionij meáwan nipilan masey ngomeaag arangüw mos, masey mionij nipilan arangüw najon mos, mionij chingüy nipilan, mionij natang nipilan —aw.

¹⁹Quiaj tajawas aaga nimal atnej lüw almaquiiüb meáwan montangtang monajiüt wüx iüt at misoldadojüw nejiw. Nejiw sonogotoj matsojow maquiiüjpüw aaga nejtep cawüy quiaj, at misoldados nej leawa almaquiiüb.

²⁰Quiaj aaga nimal atnej lüw quiaj, ndeaad maquiiüb aaga nerang ateócan, aaga newaiich nepiüng nej nop nendeac andeac Teat Dios. Nej tawaiich nipilan leawa tajiürüw misello aaga nimal atnej lüw quiaj, leaw tarangüw casa aaga narangüch dios. Ndoj ajcüwa ijpwüw quiaj, tan apaciüw tajlosüw tiül biümb niüng teandaab azufre. ²¹Condom aldemas nipilan leaw taquiiüjpüw aaga nimal atnej lüw quiaj tambiyaranüw naag aaga espada naw teombeay aaga nejtep cawüy quiaj. Ndoj meáwan quiec paxiüt üetiüw matsambüw mionijew nejiw.

Apiüng wüx noic mil neat

20 Ndoj quiaj tajawas nop ángel imiün tiül cielo almayoy millave aaga nequiliüt lol leaw ngo majiür ümb; alteowix nej nots nadam galen. ²Quiaj tasap aaga nimal atnej jüm, aag ayaj aaga ndiüc najlüy de tanomb, minatangüw nimeech nenüt diablo, aton minüt nej Satanás. Aag ayaj ndeaad matsajcüch naag galen, macül noic mil neat. ³Quiaj talox tiül aaga nequiliüt lol najlüy tiüt, condom tapal, tayac wüx noic sello. Quiaj ngondom maw mawaiich nipilan tiül palpálwüx nación leawa among noic mil neat. Condom wüx landoj aaga mil neat, quiaj netam tsüjmbiüm alacas nüt.

⁴Quiaj tajawas tigüy najneajay tronos chetejeran wüx, alchetemoj wüx ajcüwa tündiw majawüw wüx asoet nipilan. At tajawas ajcüwa nipilan leawa tambiyaranüw tandoogaran oniquiaw wüx

andeaciw wux Teat Jesús y wux Mipoch Teat Dios. Aton cos nejiw ngo marangüw casa aaga nimal atnej lüw quiaj; at ngo marangüw casa aaga narangüch dios. At ngo mayariw sello teombas omaliw nejiw, tengwüy wux owixaw nejiw. Ajcüw ayaj tapaciw alinomb marangüw montangtang monajiüt wux meáwan iüt maquiüjpüw Teat Cristo aaga noic mil neat. ⁵Ajcüw ayaj leaw ombas mapaciw. Nganüy aldemas mondeow ngo mapaciücharaniw alinomb leaw landoj noic mil neat. ⁶Xeyay apmapac omeajtsüw, at nangaj apmajlüyiw meáwan leaw ombas mapaciw alinomb. Nejiw ngome apmambüw tiül biümb, aag ayaj nasoic amb ijmbüw andeowaran. Nejiw apmarangüw miteaats ocueaj Teat Dios at ocueaj Teat Cristo. Nejiw apmajlüyiw wux meáwan iüt maquiüjpüw Teat Cristo wux nej apmayar marang minajiüt nej noic mil neat.

⁷Wux lamong aaga noic mil neat, quiaj aptsüjmbiüm alinomb minatangüw nimeech nenüt Satanás naw tiül manchiüc. ⁸Quiaj apmamb tiül palpálwux nación mawaiich meáwan nipilan wux iüt. Apmasojnong nipilan tiül Gog at Magog matsojow maquiüjpüw minipilan Teat Dios. Ajcüw ayaj apmajlüyiw xeyay nipilan atnej miwiiüd nadam ndec. ⁹Quiaj ajcüwa nipilan tambüw, ambüwan wux iüt. Condom tayeyiw tiüt niüng acüliw mondüüb Teat Dios, at tayeyiw tiüt aaga cambaj leaw Teat Dios xeyay andiüm. Quiaj Teat Dios tüüch majmiüc biümb

imiün tiül cielo wux ombasüw, tümb mandajpüw. ¹⁰Quiaj aaga minatangüw nimeech newaiich nejiw, ndeaad. Condom tajlos tiül niüng ajlüy xeyay biümb niüng teandaab azufre, niüng almajlüyiw aaga nimal atnej lüw, aton niüng ajlüy aaga newaiich nepiüng nej nop nendeac andeac Teat Dios. Quiaj apmamongochiw xeyay ngo majneaj nüt ongwiiüts meáwan nüt.

Apmajaraw wux asoeteran

¹¹Quiaj tajawas nop alchetem wux aaga nadam trono, rajnüy. Quiaj tawüw niüng ajlüy nej iüt, nüt, caaw, ocas; nómban langome apmaxoram majaraw alinomb. ¹²Quiaj tajawas meáwan mondeow, natang at chingüy, alembejoj niüng ajlüy aaga najneajay trono. Condom lejquiat acas nawiig. Ndoj lejquiat alinoic nawiig, altiül minütiw nejiw leaw apmapaciw meáwan nüt. Condom quiaj tajawaranüw wux ombasüw mondeow atnej larangüch tiül ajcüwa nawiig, nguineay tarangüw anopnopo. ¹³Quiaj tawüw imiün tiül nadam ndec meáwan mondeow leawa tandeowüw tiül ndec. At tawüw imiün tiül niüng acüliw mondeow, nenüt Hades, meáwan mondeow leawa alquiaj. Quiaj tajawaranüw wux ombasüw nejiw anopnopo nguineay tarangüw wux almapaciw. ¹⁴Condom quiaj ajcüw leaw acüliw niüng ajlüy mondeow, at leaw altiül aaga Hades, tajlos tiül biümb. Aag ayaj apiüng wux amb ijmbüw andeowaran. ¹⁵Ninguij ajüic leawa ngo maxoram minüt nej tiül aaga nawiig niüng ajlüy

minütiw leaw apmapacüw meáwan nüt, ajcüw ayaj tajlosüw tiül biümb.

Jayats iüt, jayats cielo

21 Ndoj quiaj tajawas larangüch noic jayats iüt, nüt, caaw, ocas; cos meáwan leaw mbas majlüy lango majlüy. At nadam ndec lango majlüy. ²Condom xique Juan, aton tajawas aaga nangaj cambaj, aag ayaj jayats Jerusalén aliüc imiün tiül cielo niüng ajlüy Teat Dios. Aaga cambaj quiaj ajlüy najneajay atnej nop nüx lasoijquiay apmengoch owix maquiüüb minench nej. ³Quiaj tanguiayüis noic nanderac napac imiün tiül cielo, tapiüng: —Jogüy, Teat Dios lapeay niüng ajlüy nipilan. Nejiw apmajlüyiw minipilan nej, nejay Teat Dios apmacül maquiüüb nejw, apmajlüy Midiosüw nejw. ⁴Teat Dios apmajend miyow oniüügaran. Langome apmajlüy andeowaran; langome apmajlüy amix omeaatsaran, langome apmajlüy monjiünts, langome apmajlüy necoy, cos meáwan leawa tajlüy nomb lango majlüy —aw.

⁵Condom aaga cheten tiül aaga najneajay trono quiaj, tapiüng:

—Nganüy xique sarang jayats meáwan cuajantanej —aw.

Quiaj tasaj xic aton:

—Irang wüx nawiig, cos aaga poch cam naleaing, alndom meyar meyac wüx imeaats —aj xic.

⁶Quiaj tasaj xic alinomb:

—Canüy landoj. Xique ombas salnajlüy, atnej letra A; at sajlüy úmbwüx, atnej letra Z. Leawa nind anganeow yow xique

sanüüch, süüchan aaga yow neech mapacaran naw tiül oniüüg yow ajlüyay pacaw. ⁷Sitiül aljane apmaüic wüx meáwan ngo majneaj, nej sanüüch maneay meáwan aaga jayats leaw apmajlüy. Xique sanajlüy Midios nej, nej apmajlüy xecual. ⁸Nganüy meáwan leaw imbol mandüüb Teat Cristo, meáwan leawa ngo mayar andeac nej, meáwan monrang xeyay ngo majneaj, meáwan monbiy nipilan, meáwan monjiür palpálwüx najtaj palpálwüx naxey, meáwan monsüet monwüneya marang ngo majneaj, meáwan monrang casa narangüch dios, meáwan monwaiich, meáwan ajcüw ayaj apmambüw tiül xeyay biümb niüng teandaab azufre. Meáwan leawa apmambüw tiül aaga biümb quiaj, aag ayaj nasoic amb ijmbüw andeowaran —aj xic.

Jayats Jerusalén

⁹Quiaj tüün majaw xic nop ángel naw tiül aaga ayaíw ángeles, ajcüw tajiürüw ayaíw tas chipchapiow leaw xeyay ngo majneaj tatongoj wüx a iüt cam. Nej tendeac masaj xic, tapiüng:

—Mac ningüy, sanüüch ic mejaw aaga nüx, minüx aaga Quicheech Sap —aj xic.

¹⁰Condom quiaj aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tüüch xic najaw atnej saúm. Tayajcas atnej taquiüüb xic mamb aaga ángel andüy wüx nop najal oleaj tüic. Quiaj tüüch xic najaw aaga nangaj cambaj Jerusalén aliüc imiün tiül cielo niüng ajlüy Teat Dios. ¹¹Aaga cambaj quiaj, xeyay najneajay atnej ajlüy Teat Dios.

Xowüy lalilit atnej noic natsüjyay ombas piedra, atnej noic piedra nenüt jaspe, nerijrij atnej vidrio. ¹²Aaga cambaj quiaj, ayey nej tiüt noic nadam muro atnej otüeng coet najal oleaj. Ajiür gajpic (12) ombeay niüing ajmeleran, y nopnop ángel niüing ajmeleran. Narangüch wüx noicnoic niüing ajmeleran noic minüteran. Aag ayaj minütiw gajpiüp (12) monxey micual Israel. ¹³Aaga cambaj quiaj amb nonüt ajiür arej niüing ajmeleran; amb calüy ajiür arej niüing ajmeleran; amb cawac ajiür arej; amb noleat ajiür arej. ¹⁴Aaga muro ayey nej tiüt aaga cambaj quiaj, ajiür gajpic (12) nadam piedra witiow wüx a muro. Noicnoic piedra alwüx minüt nop apóstol, ajcüwa gajpiüp (12) apóstoles ocueaj aaga Quicheech Sap.

¹⁵Aaga ángel tengual andeac masaj xic quiaj, alteowix nej nots nipeaxay narangüch oro para mapeax aaga cambaj, mapeax meáwan puerta, at apmapeax aaga nadam muro ayey tiüt a cambaj. ¹⁶Aaga cambaj quiaj atowtow ajlüy mepiquiw. Quiaj tapeax aaga cambaj naag a ipeaxay quiaj. Tatüch ijquiaw mil ijquiaw acoic miow (2,200) kilómetros andüy wüx ajal, atonej andüy wüx oxet, atonej andüy wüx ajal oleaj. ¹⁷Condom tapeax aaga muro atnej otüeng coet quiaj, atüch er miow acoquiaw (65) metro ajal oleaj. Aaga ipeaxay a ángel quiaj, aag ayaj atow nej apeaxiw owix nipilan.

¹⁸Aaga muro quiaj, narangüch naag xeyay natsüjyay ombas piedra nenüt jaspe. Nganüy aaga

cambaj quiaj narangüch palüyan oro nerijrij atnej vidrio. ¹⁹Ajcüwa gajpic (12) nadamdam piedra witiow wüx aaga muro neyey tiüt cambaj, ajmel wüx mimbaj nej palüyan natsüjyay ombas piedra. Aaga mbáswüx piedra nenüt jaspe, amb ijquiaw piedra nenüt zafiro, amb arej nenüt ágata, amb apiquiw nenüt esmeralda. ²⁰Aton amb acoquiaw nenüt ónice, amb anaíw nenüt cornalina, amb ayaíw nenüt crisólito, amb ojpeaciw nenüt berilo, amb ojquiyej nenüt topacio, amb gajpowüw nenüt crisopraso, amb gajpanoic nenüt jacinto, amb gajpic nenüt amatista. ²¹Nganüy ajcüwa gajpic puerta ajlüy gajpic nadamdam perla, noicnoic puerta ajlüy noic nadam perla. Aaga calle tiül aaga cambaj quiaj palüyan oro, nerijrij atnej vidrio.

²²Tiül aaga cambaj quiaj, ngo naxom najaw noic templo; ngo majlüy, cos Teat Dios leaw alndom marang cuajantanej, at aaga Quicheech Sap ajlüyiw ingow ajlüy nangaj iüm. ²³Aaga cambaj quiaj ngo metam nej nüt, ngo metam nej caaw marraj quiaj, cos Teat Dios leaw xeyay najneajay ajlüy, xowüy arraj meáwan tiül a cambaj quiaj. At aaga Quicheech Sap arraj atnej lámpara. ²⁴Meáwan nipilan naw tiül palpálwüx nación leawa tawüw wüx asoetiw nejiw apmajüyiw tiül aaga ran tiül aaga cambaj quiaj. Meáwan montangtang monajiüt najlüyiw wüx iüt apmambüw tiül aaga najneajay cambaj quiaj, majoyiw mamb leawa xeyay najneajay ajiürüw müjchiw Teat Dios, marangüw

nej casa. ²⁵Meáwan puerta niüing ajmeleran ocueaj aaga cambaj quiaj aplejquiam meáwan nüt, ngo palam cos ngo majlüy ongwiiüts quiaj. ²⁶Apmajoyaran mamb meáwan leaw xeyay najneajay müünd Teat Dios marangüch casa. ²⁷Tiül aaga cambaj quiaj, ngondom majmel nicuajind ngo majneaj, at nejingund nerang ngo majneaj, at monwaiich; naleaing apmajmeliw ajcüwan leawa apmapacüw meáwan nüt, cos larangüch minütiw nejiw tiül aaga nawiiig ocueaj Quicheech Sap.

22 Wüx landoj aag ayaj, quiaj aaga ángel tüüch xic najaw nots lam nerixixay, nerijrij atnej vidrio; aaga yow quiaj neech mapacaran. Aag ayaj imiün niüing ajlüy najneajay trono chetej wüx Teat Dios, at niüing ajlüy aaga Quicheech Sap. ²Aaga lam quiaj among amb pinawan aaga calle tiül a cambaj quiaj. Mbeaymbeay aaga lam quiaj, ajlüy xiül neech mapacaran meáwan nüt. Aaga xiül quiaj, apmeóng gajpic (12) aóng tiül nomb neat; aag ayaj aóng noicnoic caaw. Aton naag aóp aaga xiül quiaj alndom mamongoch iün andeow meáwan nación. ³Tiül aaga cambaj quiaj lango majlüy nicuajind ngo majneaj. Naleaing aaga najneajay trono niüing chetej Teat Dios, at a trono niüing chetej aaga Quicheech Sap apmajlüy tiül aaga cambaj quiaj. Quiaj meáwan monrang minajiüt nej apmarangüw nej casa. ⁴Apmajawüw mitey nej, aton minüt nej apmajlüy teombas omalüw nejiw. ⁵Quiaj langome apmajlüy ongwiiüts, ngome apmetam

lámpara marraj; ngome apmetam atil nüt, cos Teat Dios apmarraj meáwan leaw almajlüy quiaj. Nejiw apmajlüyiw montangtang meáwan nüt, meáwan neat.

Teat Cristo apmandilil najen

⁶Quiaj aaga ángel tasaj xic: —Aaga poch cam naleaing, ngo mawaiich, alndom meyar leaw apiüng. Aaga Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios, aag neech marangüw wüx nawiiig leaw andeac nej ajcüw mondeac andeac nej, nej tüüch miün miángel nej majüiich leawa laliüc majlüy, majawüw aag ayaj monrang minajiüt nej —aw.

⁷—iXique saliiüc najénan! iNajneajay, ich mapac omeajtsüw leawa apmayac wüx omeaats andeac Teat Dios atnej apiüng tiül aaga nawiiig cam, cos nej lamapiüng nguineay apmajlüy alinoic nüt! —aw Teat Cristo.

⁸Xique, Juan, tanguiaiüis, tajawas meáwan aag ayaj. Wüx landoj nanguiay, najaw aag ayaj, quiaj taquiejliiüs xecos teoleaj aaga ángel narang casa, cos nej neech xic najaw aag ayaj. ⁹Quiaj tasaj xic: —Ngwüy, nde merang xic casa, cos xique aton sarang minajiüt Teat Dios at ic, atnej tarangüw mondeac andeac Teat Dios, atnej arangüw leawa ayac wüx omeaats aaga poch najlüy tiül aaga nawiiig cam. Néjan Teat Dios netam merang casa —aj xic.

¹⁰Ndoj tasaj xic: —Nde mexot aaga poch najlüy tiül aaga nawiiig cam, aag apiüng wüx nguineay apmajlüy alinoic nüt, cos laliüc majlüy aaga lamapiüng

quiaj. ¹¹Leawa nerang ngo majneaj, tanaámb ich marang ngo majneaj, at leawa nerang nisoet ich marang tanaámb. Nganüy leawa nerang najneaj, tanaámb ich marang najneaj. At leawa nerang andiüm Teat Dios, tanaámb ich marang leaw andiüm Teat Dios —aj xic.

¹²Quiaj Teat Jesús tapiüng:
—Naleaing xique saliüc najénan, sanajamiün leaw sanüüch nopnopo
leaw tarang. ¹³Xique mbas salnajlüy atnej letra A, at sajlüy úmbwüx atnej letra Z —aw.

¹⁴Najneajay apac omeajtsüw leawa tajwan asoetiw nejiw, cos aag ayaj atnej lajantsüch apixaw nejiw, majmeliw ambüw tiül aaga puerta ocueaj aaga najneajay cambaj, at matüchiw aaga xiül neech mapacaran meáwan nüt. ¹⁵Nganüy ajcüwa leawa ngo müjndiw majmeliw tiül aaga cambaj quiaj, ajcüw ayaj atnej ngo majneaj nimal leaw mbójan arang ngo majneaj. Ajcüw ayaj monsüet; ajcüw ayaj monjiür pálwüx minajtaj pálwüx minaxey; ajcüw ayaj monbiy nipilan; ajcüw ayaj monrang casa narangüch dios; at meáwan mondiüm leaw ngo maleaing, tengwüy monwaiich.

¹⁶—Xique Teat Jesús tujchiüs miün xeángel mapiüng aaga poch lajlüy tiül aaga nawiig cam, manguiaiyw meáwan mondüüb xic tiül palpálwüx cambaj. Xique nawas tiül acualaats aaga Rey David tajlüy nomb. At xique sajlüy natang atnej aaga nadam ocas najntsop chiüjmbaw —aw.

¹⁷Aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, y meáwan mondüüb Teat Cristo, nejiw ajlüyiw atnej minüx nej, apiüngüw:

—Mac —awüw.

At leaw anguiay, ich mapiüng aton:

—Mac —ich maw.

Aton jane nind anganeow, ich miün manganeow; meáwan leawa andiümüw manganeowüw, ich manganeowüw aaga yow neech mapacaran meáwan nüt, aag ayaj üjndíwan.

¹⁸Xique Juan, sasaj meáwan leawa apmanguiaiy andeac Teat Dios tiül aaga nawiig cam: Sitiül aljane apmayac wüx, quiaj Teat Dios apmüüch majlüy wüx ombas nej meáwan ngo majneaj atnej lamapiüng tiül aaga nawiig cam. ¹⁹Aton sitiül aljane apmawün quiriw naw tiül aaga nawiig cam niüng Teat Dios apiüng nguineay apmajlüy alinoic nüt, quiaj Teat Dios langome apmüüch nicuajind leaw lamapiüng apmüüch minipilan nej tiül aaga nangaj cambaj; ngome apmayar aaga najneaj atnej apiüng tiül aaga nawiig cam.

²⁰Aaga nepiüng meáwan aag agüy, apiüng:

—Naleaing xique saliüc najénan

—aw.

Amén. ¡Atquiaj apmajlüy! ¡Mac Teat Jesús!

²¹Sandiüm Miteatiiüts Jesucristo müüch icon meáwan mimonajneaj nej. Amén.